Hankusz Éva
Kocán Béla

SZATMÁR MEGYE ÉSZAKI RÉSZÉNEK HELYNEVEI

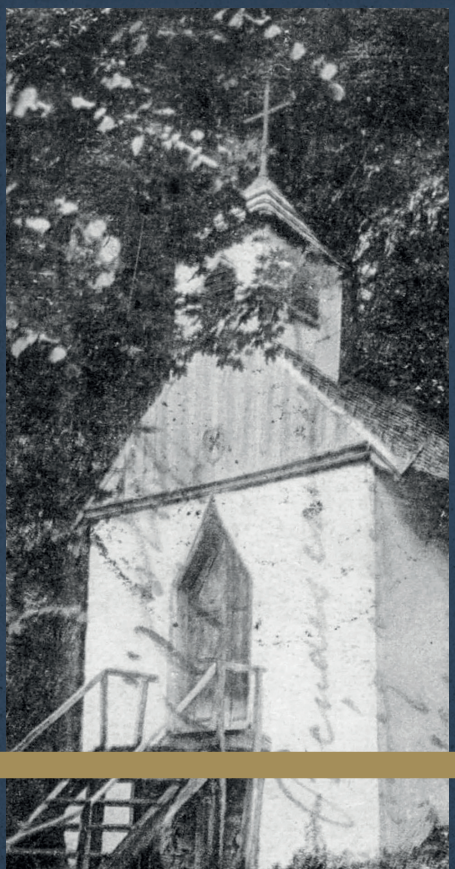

Ukrajna
Csedreg
Halmi
Kökényesd
Túr
Nyírestanya
Magyarország
Újberek
Szárazberek
Újmikola
Kispeleske
Sándorhomok
Mikola
Nagypeleske
Kissár
Lázári

Ukrajna
Bocskó
Nagytarna
Avaspatak
Sellő
Ugocsakomlós
Ukrajna
Batarcs
Turcibányatelep
Halmihegy
Tamásváralja
Turc
olc
Nagygérce
Kisbábony
Kisgérce
Túrterebesisziőlőhegy
Túrterebes
Túr
Túrterebestelep

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR 2.
SZATMÁR MEGYE ÉSZAKI RÉSZÉNEK HELYNEVEI

Magyar Nemzeti Helynévtár 2.
Szatmár megye északi részének helynevei

Hankusz Éva – Kocán Béla

A kötetet szerkesztette:
Győrffy Erzsébet
Hoffmann István
Porczió Veronika

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2025

Magyar Nemzeti Helynévtár

Szerkesztőbizottság:

Bába Barbara, Bárth János, Csomortáni Magdolna, Győrffy Erzsébet,
Kenyhercz Róbert, Kocán Béla, E. Nagy Katalin, Rácz Anita, Reszegi Katalin,
Szilágyi-Varga Zsuzsa, Tóth Valéria, Török Tamás

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében készült
a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulója
tiszteletére jelent meg.

A kötet elkészítésében együttműködő partnerek voltak:
Néprajzi Múzeum
Országos Széchényi Könyvtár

Lektorálta:

Bába Barbara, Csomortáni Magdolna, Homoki-Mozga Evelin, Kovács Éva,
Szép Szilvia, Tóth Valéria

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Szmutku György
Fotók: Habarics Ilona, Habarics Zsolt, Hankusz Éva, kastelyerdelyben.ro, Papp Attila Gyula –
Pappmédia Fotó & Videó, Varga Eszter Klára, Wikimedia

© Hankusz Éva, Kocán Béla, Schwarcz Gyula, Szendrei Ákos, Szilágyi-Varga Zsuzsa 2025
© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press, beleértve
az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is, 2025

ISBN 978-963-615-353-3 (print)
ISBN 978-963-615-354-0 (pdf)

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
dupress.unideb.hu
Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Technikai szerkesztő: Porczió Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

Tartalom

Előszó 7

Batarcs község 8
- Batarcs helynevei 9
- Tamásváralja helynevei 17
- Ugocsakomlós helynevei 43

Halmi község 48
- Halmi helynevei 49
- Dabolc helynevei 81
- Halmihegy helynevei 95
- Kisbábony helynevei *(Kocán Béla, Szilágyi-Varga Zsuzsa)* 103

Kisgérce község 133
- Kisgérce helynevei 133

Kökényesd község 142
- Kökényesd helynevei 143
- Csedreg helynevei 173

Lázári község 188
- Lázári helynevei 189
- Kispeleske helynevei 209
- Kissár helynevei 231
- Nagypeleske helynevei 245
- Sándorhomok helynevei 263
- Szárazberek helynevei 285

Mikola község 304
- Mikola helynevei 305

Nagytarna község 332
- Nagytarna helynevei 333
- Avaspatak helynevei 343
- Bocskó helynevei 349

Turc község 352
- Turc helynevei 353
- Nagygérce helynevei 367

Túrterebes község 376
- Túrterebes helynevei 377
- Túrterebesisződhegy helynevei 427

Földrajzi köznevek *(Bába Barbara)* 439

Források *(Hlavacska Edit, Kenyhercz Róbert)* 445

Helynévmutató 459

Helynévatlasz 487

Előszó

A Magyar Tudományos Akadémia által támogatott Magyar Nemzeti Helynévtár Program azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a magyar nyelvterületen ma és egykor használatos helyneveket összegyűjtse és közreadja.

A helynevek (másképpen földrajzi nevek) a mindennapi nyelvhasználat fontos elemei, amelyeket a környezetünkről beszélve nem nélkülözhetünk. Az egyén szókincsében az őt közvetlenül körülvevő helyek megnevezései nagy számban vannak jelen, térben távolodva ez a helynévháló egyre ritkább lesz. A mai nyelvben meglévő helyneveket ezért minden egyes településen az azt jól ismerő lakosoktól kell összegyűjteni: ezek feldolgozásával állíthatók össze az adott települések helynévtárai.

A helynevek – mint a nyelv más elemei is – ezekben a kisebb-nagyobb közösségekben nemzedékről nemzedékre hagyományozódnak tovább, történetük többnyire sok évszázados, olykor akár évezredes múltra tekint vissza. A helynevek ezért a tudományos megismerés számára is fontos forrást jelentenek. A nevek az azokat adó és használó közösségek történetére vonatkozóan gyakran olyan lényeges ismereteket is hordoznak magukban, amelyek máshonnan nem szerezhetők meg, és amelyek nagy részét ma már csak tudományos módszerekkel lehet felderíteni.

A helynevek tudományos forrásértéke szorosan összekapcsolódik a magyarság múltjának, benne a magyar nyelv történetének sajátos forrásadottságaival is. A magyar írásbeliség – amely lényegében egyidős a magyarság Kárpát-medencei történetével – legrégebbi emlékei latin nyelven íródtak, de nagy számban tartalmaznak magyar nyelvű elemeket, közöttük is főképpen helyneveket. S minthogy ezáltal a helynevek a magyar nyelvtörténet legjobban, legmesszebbre visszanyúlóan dokumentált elemei közé tartoznak, a magyarság történetével foglalkozó tudományok egész sora számára nélkülözhetetlen forrásként szolgálnak.

A Magyar Nemzeti Helynévtár a fentiekből következően az élőnyelvi helynévkincs összegyűjtése és dokumentálása mellett arra is vállalkozik, hogy a történeti forrásokban szereplő helynévi adatokat is feldolgozza. A mai és a régi nevek együttes vizsgálata segítségünkre van mind az egykori, mind pedig a ma használatban lévő névformák magyarázatában, keletkezési körülményeik megvilágításában, változási folyamataik követésében.

A Magyar Nemzeti Helynévtár kötetei a magyar helynévkincset a nyelvterület egyes részeire összpontosítva, településenkénti elrendezésben adják közre, és az egyes helyeket jelölő névformákat – mint a szókészlet elemeit általában is – szótári formában elrendezve mutatják be (a szótárak felépítéséről az alábbi helyen lehet tájékozódni: https://mnhp.unideb.hu/kutatasi_segedletek/modszertani_segedletek/utmutato_a_szotar_szerkesztesehez.pdf). A települések helynévanyagát rövid településtörténeti áttekintés vezeti be, valamint tájékoztató található a településeken folyt helynévgyűjtő munkálatokról is.

A helynevekben előforduló földrajzi közneveket – mint a helynevek legjellemzőbb alkotóelemeit – külön listában adjuk közre. Ugyanígy szerepel a felhasznált források jegyzéke is. Az egyes köteteket helynévmutató és az adott térség helynévatlasza zárja.

Őszintén reméljük, hogy a Magyar Nemzeti Helynévtár hozzájárul nyelvi-kulturális örökségünk e fontos részének, a magyar helynévkincsnek a jobb megismeréséhez, történeti múltjának feltárásához, és ezzel elősegíti a helynevek továbbhagyományozódását is. A helynevek sajátos szerepéből adódóan pedig mindezzel a magyar nyelvhasználók nyelvi otthonosságérzetének az elmélyítését is szolgálja.

A Magyar Nemzeti Helynévtár második kötete a romániai Szatmár megye 9 községe 24 településének helyneveit tartalmazza: 3755 szócikkben 5712 helynév 12 059 adatát mutatja be.

A községek magyar élőnyelvi anyagot tartalmazó helynévszótárait önálló füzetekben is megjelentetjük.

A kötet tartalma a https://mnhp.unideb.hu/kiadvanyok_mnh.php weboldalon is megtalálható, adatbázisként pedig elérhető a https://mnh.unideb.hu/ weboldalon.

BATARCS
Magyarország katonai felmérése

Batarcs helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység nyugati részének északi lejtőjén megtelepült falvak közé tartozik. A román–ukrán határvonal legészakibb részén fekszik. Első írásos említése 1378-ból származik. A falu területe már a 13. század végén a nyalábvári királyi erdőuradalomhoz tartozott. Mivel Bábony 1319-es határbejárása nem tesz róla említést, Batarcs alapítása 1320 és 1378 közé tehető. A korabeli környező településekkel együtt Batarcs az uradalom román településeként *(possessiones valachales)* szerepel. A nyalábvári uradalmat I. Lajos király a Moldvából származó Szász vajda fiainak, Drág és János vajdáknak adományozta. 1399-ben Perényi Péter birtokába került, ezt követően zálogként a Báthoriak és a Drágfiak használatába tartozott, de 1471-ben ismét Perényi János kezébe ment vissza.

Annak ellenére, hogy Batarcs és az Avas északi lejtőin kialakult falvak a 14–15. században mindvégig román településekként szerepeltek az összeírásokban, lakosságuk ekkor román és ruszin nyelvű lehetett. A térségben a románság déli, a ruszinság pedig északi irányból terjeszkedett, és köztük elszórtan magyar vagy részben magyar lakosságú települések léteztek. Az 1661-es tatárdúlás, majd a 17–18. századi további román betelepülés hatására a ruszin és a magyar nyelvhasználat jelentősen visszaszorult. Az 1773-as úrbérrendezésben azt rögzítették, hogy a falu lakosai román nyelven beszélnek, de a magyar nyelvet is értik.

Batarcs lakosai elsősorban agrártermeléssel és piacolással foglalkoztak. Főleg búzát, zabot, rozst, kölest, valamint gyümölcsöt termeltek.

A valamikori nyalábvári (később nagyszőlősi) uradalom legtöbb települése a 20. század elejéig a Perényi család bárói ágának tulajdonában volt. Rövid időre más családok, köztük Batarcs esetében a 18. század végén néhány évtizedre például gr. Teleki Jánosné leszármazottjai is a település részbirtokosai voltak. A 19–20. század fordulóján a Perényiek helyett a Sróth, Landó és Gottlieb családok lettek a falu legnagyobb birtokosai. 1910-ben Galíciából származó német családok telepedtek le a településen, akik nem integrálódtak be a falu társadalmába, és többségük 1944-ben a front elvonulásával távozott, az ottmaradókat pedig a Szovjetunióba deportálták.

A falu egyetlen, eredetileg görögkatolikus, ma ortodox temploma 1865 és 1890 között épült.

Az 1913-as helységnévtár alapján a településen 348 ház állt, területe 5379 kh volt. Batarcs 1920-ig Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott, majd Romániában előbb Szatmár megye, később, 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Községközpontként Sellővel, Ugocsakomlóssal és Tamásváraljával együtt alkot egy községet.

A település lakossága 1880 és 1977 között kétszeresére növekedett, majd 1992-ben elérte az eddigi legnagyobb lakosságszámát, ami ekkor 2341 fő volt. 2011-ben 2199 lakossal bírt. A falu

nemzetiségi összetétele a románság fokozatos aránybeli növekedését mutatja. Míg 1910-ben a lakosok 70%-a román, 10%-a magyar és kb. 20%-a német nemzetiségű volt, 1920-ra a magyarság rovására megnőtt az egyéb kategóriába (10%) sorolt népesség aránya. Ezek az arányok az 1941-es népszámlálás adataiban is megmaradtak, a 20. század második felében pedig a románság aránya tovább növekedett. 2011-ben a település lakosságának 99%-a román nemzetiségű volt. A nemzetiségi arányokkal együtt a felekezeti megoszlás is változott. A 20. század első felében a falu lakosságának a 75%-a görögkatolikus, 10%-a római katolikus, 12%-a izraelita, 2%-a református vallású volt, a század végére az ortodox felekezet vált általánossá.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Batarcs 1. 2025: *Batarcs, Batarcson, batarcsi,* 2008: *Batarcs,* 2000: *Batarcs,* 1944: *Batarcs,* 1941: *Batarcs,* 1937: *Batarcs,* 1934: *Batarcs,* 1926: *Batarcs,* 1921: *Batarcs,* 1918: *Batarcs,* 1913: *Batarcs,* 1907: *Batarcs,* 1898: *Batarcs,* 1889: *Batarcs,* 1884: *Batarcs,* 1877: *Batarcs,* 1873: *Batarcs,* 1864: *Batarcs, Batarcson, Batarcsi, Batarcsí | Ezen község lakossai oláhok. 1848k év óta számosan túdnak magyarúl beszélni. | Itt oláhok laknak; nevezetét a' a'rajta végig foljó pataktól vette.* 1859–1860: *Batárcs,* 1857: *Batárcs,* 1854: *Batarcs,* 1851: *Batarcs,* 1844: *Batárcs,* 1842: *Betercs,* 1839: *Batarcs | Földje 's rétje termékeny; erdeje van.* 1832: *Batárts,* 1828: *Batarcs,* [1822]: *Batárcs,* 1808: *Batárcs,* 1806: *Batárcs,* 1802–1811: *Batarts,* 1802: *Batarcs,* 1796: *Batarcs | Elegyes oláh falu, Ugotsa Vármegyében, lakosai katolikusok, de többen ó hitűek, földes Ura Báró Berényi Uraság.* 1786: *Batarcs,* 1786: *Battarcsch,* 1784: *Batarcs,* 1773: *Batarcs,* 1747: *Batárcs,* [1740 k.]: *Batorcs,* 1725: *Batarcs,* 1696: *Batarcs,* 1690: *Batarcs,* 1620: *Batarch,* 1618: *Batharcz,* 1606: *Batarcz,* 1598: *Batarcz,* 1580: *Batárch,* 1572: *Batharch,* 1556: *Batharch,* 1553: *Batarchy,* 1499: *Batharcz,* 1479: *Batharch,* 1478: *Batharcz,* 1471: *Batharch,* 1455: *Batarch,* 1454: *Batharch,* 1450: *Batharch,* 1430: *Batharso, Bathársd, Batarsch, Batharch,* poss., 1405: *Batarch,* 1378: *Bathorcz,* 1378: *Batharch.* — Település Szatmár megye északi határszélén, a Batarcs patak partján. Román neve *Bătarci.* Szomszédos települései északon Ugocsakomlós, keleten Turc és Turcibányatelep, délen Tamásváralja, nyugaton az ukrajnai Szőlősgyula. A településnév legkorábbi említése a 14. század második feléből való, adatai között több romlott, illetve

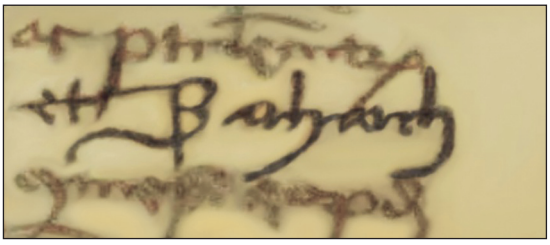

A település nevének legrégebbről fennmaradt lejegyzése (DL. 26566)

tévesen lejegyzett formát találunk. A település nevét a *Batarcs* patakról kapta. Ezt jelzi Pesty Frigyes közlése is: „nevezetét a' a'rajta végig foljó pataktól vette". — AH., ComMarmUg. 164, Cs. 1: 431, Dávid 2001: 504, DL. 26566, 70858, 70896, 70952, 70956, 70961, 71074, 81818, DocVal. 282, ÉGy. (Halmihegy), EH., EKFT., E 156/15: 58, E 156/65: 55, E 158/48: 501, E 158/61: 431, E 158/64: 927, 1230, 1273a, 1341, Fényes 1840/4: 419, Fényes 1851, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kocán 2022: 52–53, Korabinszky 1786: 36, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Notitiae 418, Perényi 203–204, 234, 260, 261, 262, 263, 264, 277, Pesty 1864/57: 422a, 422b, 424b, 426b, Szabó 1937: 291, Szirmay 1805: 107, 152, 153, SzMHn. 1: 87, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.XIII.10, T1.S.101.683/6, T16.T.420, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.9, T22.B.IX.a.12, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2546, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 1: 139, Zs. 2/1: 443, 444.

Bătărcel-patak lásd **Batarcs 2.**

Batarcs 2. 2008: *Batarcs,* 1944: *Batarcs,* 1941: *Batarcs,* 1918: *Batarcs p[atak],* 1915: *Batarcs p[atak],* 1884: *Batarcs p[atak],* 1859–1860: *Batár* [ɔ: *Batárcs*] Bach, 1836: *Bătărcel-patak,* 1805: *Batarcs,* 1784: *Batorcs pat[ak],* 1584: *Hidegh forras pathaka* aliter *Thekeres pathaka, Thekeres Patak* aliter *Batharch,* 1396: *Batharch.* — A Batár folyó bal oldali mellékága, amely Szatmár megye északi részén ered, a település keleti határában. Az első történeti adata a település nevénél későbbről, a 14. század végéről való, ennek ellenére a víznevet tekinthetjük az elsődlegesnek. A pataknév a *Batár* víznévből alakult az eredetileg kicsinyítő funkciójú magyar *-cs* helynévképzővel. Kniezsa István a *Batarcs* eredetét ismeretlennek véli. A 18. század végétől ***Batarcs-patak*** formában is említik. A ***Bătărcel-patak*** előtagjaként a román névforma áll. Korábban ***Tekeres-patak, Tekeres pataka*** néven is ismerték, ennek előtagja bizonyára a vízfolyás kanyargó medrére utal. A ***Hideg-forrás pataka*** megnevezést hideg vízű forrása miatt kaphatta. Vö. Kis-Batár. Lásd Batár-víz (Ugocsakomlós). — Bényei 2012: 117, DocVal. 490, ÉGy. (Feketeardó, Gyula), EKFT., FNESz., HKFT., Kniezsa 1944/1: 276, MaKF., MKFT., Perényi 112, Szabó 1937: 495, Szirmay 1805: 152, SzMHn. 1: 87, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T6-A3.

Batarcs-patak lásd **Batarcs 2.**

Bisztre 2025: *Bisztre.* — Terület, amely a Grapa egyik része. A név egy szláv **Bisztre* ~ **Bisztra* vízfolyásnévből keletkezhetett. Tövéhez lásd az ukrán *бистра* 'sebes' melléknevet, amely víznevek alapjául gyakran szolgálhatott. A terület névadói szlávok (ukránok) és magyarok egyaránt lehettek. — ÉGy. (Halmihegy), Kocán 2022: 63, Sebestyén 2017: 34–35, 2020: 121.

Bogácse 1864: *Bogácze.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név eredete bizonytalan. Alapja egy magyar *Bogács* forma is lehet, amely vagy egy hasonló alakú személynévből, vagy a *bogáncs* növénynévből jött létre. Hangalakja alapján esetleg a románba átkerült névforma lehet. — Hoffmann 2013: 20–22, Pesty 1864/57: 438a.

Bokor-domb 1836: *Bokor-domb.* — Domb a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az előtag utalhat a hely növényzetére, de személynév is lehet. Vö. Bokor-völgy. — SzMHn. 1: 87.

Bokor-völgy 1836: *Bokor-völgy.* — Völgy a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Bokor-domb szomszédságában kereshető. Az előtag utalhat a hely növényzetére, de személynév is lehet. — SzMHn. 1: 87.

Bolhás 2008: rom. *Bălhaşi,* 1884: *Balhás.* — Kiemelkedés a település keleti határában, a Batarcs patak jobb oldalán. A név bizonyára a *bolha* főnév nyelvjárási *balha* alakjának *-s* képzős származékaként jött létre. Később nem adatolható. A *Bălhaşi* román névforma, amely a magyar előzményre vezethető vissza. Lásd Blahovo (Avaspatak).— HKFT., KMNySz., SzMHn. 1: 87, ÚMTsz. — T6-C3.

Gödrös lásd **Nagy-Grapa**

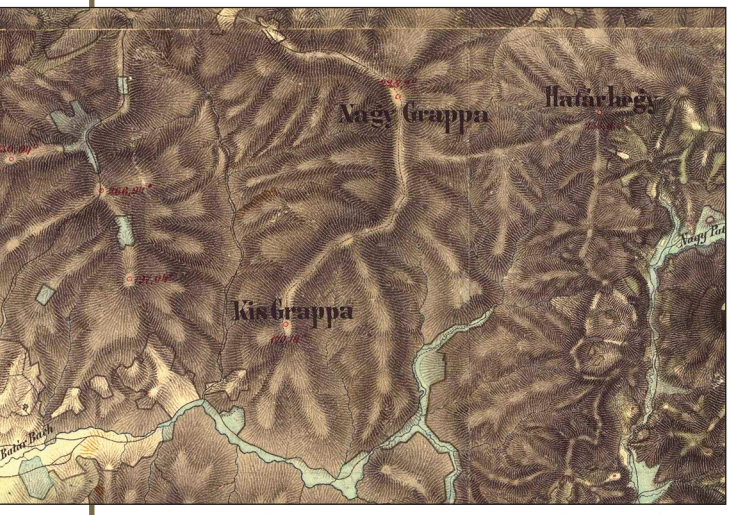

A Határ-hegy a Kis- és a Nagy-Grapával a második katonai felmérés térképén

Grapa 2025: *Grapa, Grapába ~ Nagy-erdőü* | *Van az a Nagy-erdőü, Grapa. Az a neve, Grapa.* | *Nagyapámnak vóut, van erdőüréisz benne.* | *Grapába vóut három megnevezet terület, ami... Nyágóu, Herinkcse, Bisztre. Ez a neve.* — Erdővel borított kiemelkedés a település északkeleti határszélében. A név román eredetű; vö. rom. *groapă* 'gödör'. ***Nagy-erdő*** néven is említik. Részei a Kis-Grapa és a Nagy-Grapa. — Dicț. 226, ÉGy. (Halmihegy), SzMHn. 1: 87. — T6-C2.

Határ-hegy 1859–1860: *Határ hegy.* — Kiemelkedés a település északkeleti határában, amely átnyúlik Nagytarna és Turc területére is. A név előtagja arra utal, hogy a kiemelkedésen húzódott a fenti települések határvonala. — MKFT. — T3-G5H5, T6-D1, T7-E1.

Hegyu 1864: *Hegyu.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára román nyelvű helynévi forma. A név alapját a magyar *hegy* főnév vagy esetleg a belőle alakult *Hegy* helynév adhatja. — Pesty 1864/57: 438a.

Herinkcse 2025: *Herinkcse.* — Terület, amely a Grapa egyik része. A név eredete bizonytalan, talán a szomszédos Máramaros megyei *Herincse* településnévvel azonos módon keletkezett: ezt Kiss Lajos nyomán Sebestyén Zsolt egy régi ukr. *Horínecь* személynév birtoklást kifejező *-j(a)* képzős alakjának tekinti. — ÉGy. (Halmihegy), Sebestyén 2020: 151–152.

Hideg-forrás pataka lásd **Batarcs 2.**

Hodor-liget 1479: *Hodorliget,* 1478: *Hodorlygeth,* s. — Középkori forrásokban említett erdő a falu határában. A név előtagja bizonytalan eredetű. Kniezsa István többféle névfejtési lehetőséget vázolt fel, eszerint lehet személynévi eredetű, és a szláv *Godislav* > *Godur* > rutén *Hodur* személynévből való. Esetleg a magyar *hódor* 'fehérfoltos, hódos, hóka' szóból is eredhet, Szabó szerint ez utóbbi származtatást megerősíti a *Szár-Bábony* erdőnév, mivel az is a színe után van elnevezve, érvelését gyengíti azonban, hogy a *szár* az adott névben 'kopasz' jelentésben szerepel. Az előtag etimonja akár a *Hodos* víznévvel is összefüggésbe hozható, s ez esetben romlott lejegyzésű forma. Kniezsa is utal erre, ugyanis a szomszédos Tamásváralja határában csörgedezik a Hodos nevű patak. Utótagja a *liget* 'kisebb, ritkás erdő, berek; mező, rét' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Perényi 279, Szabó 1937: 294, C. Tóth 2006: 64, ÚCsnT. *Hodor.*

Kakas-hegy 1941: *Kakas-h[egy],* 1884: *Kakas hegy, (Kokos) hegy,* 1870: *Kakas hegy, Kakashegy,* 1864: *Kakas hegy, Kakashegy,* 1859–1860: *Kakashegy,* 185[1]: *Kakas hegy.* — Kiemelkedés a település északnyugati határszélében, amely a Batarcs patak bal oldalán fekszik az ukrajnai Hömlőc és Sellő, valamint Ugocsakomlós határával érintkezően. A név előtagja utalhat az ottani élővilágra, de inkább talán személynév lehet. A *Kakas* családnév a történelmi Ugocsa vármegye környező településeinek történeti családnévanyagában is szerepel: 1429: *Kakas,* 1513: Petro *kakas,* 1567: *Kokas,* 1743: *Kakas.* — N. Fodor 2010: 126, HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428b, 440b, 444a, Szabó 1937: 373, 497, 526, T17.T.173, T22.B.IX.a.2269, T23.125.1.3651. — T5-G2.

Kat-völgy 1864: *Katvölgy.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjának eredete ismeretlen. A környék magyar helynévanyagában a *völgy* utótaggal alkotott helynevek előtagja változatos névadási indítékot mutat, de ezek között jellemző típus a családnévi előtaggal alkotott névforma. A közeli Szászfalu határában *Kara-völgy* ismeretes (185[1]: *Kara völgy*), amelynek előtagja családnév. Esetleg az is elképzelhető, hogy az itteni név ezzel azonos, írásban eltorzult forma. — T23.125.1, T23.125.1.3651.

Kincses-hegy lásd **Pince-hegy**

Kis-Batár 1941: *Kis Batár.* — A Batarcs patak egy szakaszának a neve a település nyugati határában, a Kakas-hegy lábánál. A név utótagja a *Batár* folyónév. A névadás indítéka talán az lehet, hogy a folyó ezen szakasza közelebb van a Batár főágához. — MaKF. — T5-G2.

Kis-Grapa 1859–1860: *Kis Grappa.* — Kiemelkedés a település keleti határában, amely a Bolhás mellett északra fekszik. A Grapa kisebbik része. Vö. Nagy-Grapa. — MKFT. — T6-C2D2.

Kopasz-Bábony 1859–1860: *Kaposz Babony,* 1479: *Zarbabon,* s., 1478: *Zarbabon,* s. — A település délkeleti határában említett erdő, illetve hegy. A név előtagja a *kopasz* 'kopár' melléknév, utótagja pedig a *Bábony* hegynév, amelynek egyes részeit külön nevekkel is megjelölik. A korábbi ***Szár-Bábony*** névforma előtagja ugyanezt a névadási szemléletet tükrözi, ennek előtagja a *szár* 'növényzet nélküli, tar (hegy stb.)' melléknév. Vö. Középső-Bábony. — MKFT., Perényi 279, Szabó 1937: 294, TESz. *szár*[1], C. Tóth 2006: 64. — T6-B3.

Középső-Bábony 1859–1860: *Közepsö Babony.* — Kiemelkedés a település délkeleti határában, a Kopasz-Bábony és a Turcon lévő Nagy-Bábony között húzódik. A Bábony hegy középen fekvő része. A katonai felmérések anyagában a Középső-Bábony és a Kopasz-Bábony összefoglaló neve a Magura. Vö. Mislocsina. — MKFT. — T6-C4.

Kürt hegyese 1941: *Kürt hegyese.* — Kiemelkedés a település belterületének keleti részén a Batarcs jobb partján. A név előtagjának magyarázata bizonytalan, de feltételezhetően a *kürt* 'marhaszarvból készült fúvós hangszer; kémény; füstfogó; kályhacső' főnévvel függhet össze. Emellett az előtag személynévi eredete sem zárható ki. Az utótag a *hegyes* 'kicsúcsosodó hegyrész' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — FKnT., FNESz. *Kürt, Kürtös,* MaKF., RMCsSz. *Kürt,* ÚESz. — T6-B2.

Lapos-láb 1836: *Laposláb.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A névben bizonyára a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév szerepel. — FKnT., SzMHn. 1: 87.

Magura 1. 2008: *Măgura,* 1941: *Magura,* 1884: *Magura,* 1784: *Mogura.* — Kiemelkedés a település délkeleti határában a Batarcs patak bal partján. A Középső-Bábony és a Kopasz-Bábony területét foglalja magába. A hegynév nyelvi hovatartozása nehezen tisztázható, mivel Batarcs a román, a szláv (ruszin, ukrán) és a magyar nyelvhatáron fekszik, és a név alapjául szolgáló földrajzi köznév mindegyik érintett nyelvben megtalálható: vö. rom. *măgură* 'domb, magaslat; kunhalom', ukr. nyelvjárási *магура* 'magas hegy', m. nyelvjárási *magura* 'hegy'. Kiss Lajos a magyar *Magura* hegynevet a románból eredezteti. Vö. Magura 2., Magura alja. — Bakos 1982: 448, 469, Dicţ., EKFT., FNESz., HKFT., Lucsik 2014: 314, MaKF., SzMHn. 1: 87. — T6-C4B4.

Magura 2. 1941: *Magura,* 1884: *Magura.* — Kiemelkedés a település keleti határszélében, a Batarcs patak forrásvidékén. A források az ugyancsak *Magura* nevet viselő hegytől elkülönülő helynek tüntetik fel. Nyelvi hovatartozása nehezen tisztázható. Vö. Magura 1. — HKFT., MaKF. — T6-D3.

Magura alja 1941: *Magura alja,* 1884: *Magura alja.* — Terület a település délkeleti részén, a Magura kiemelkedés nyugati lábánál. A név a kiemelkedés alatt fekvő sík területet jelöli. — HKFT., MaKF. — T6-B3.

Mislocsina 1864: *Mizslócsi,* 1784: *Mislocsina.* — A település délkeleti határában említett hely. Talán azonos a Középső-Bábony területével. A név eredete ismeretlen, végződése alapján szláv eredetűnek tűnik, de a regionális rom. *mijlocin* 'középső' lexémával is összefüggésbe hozha-

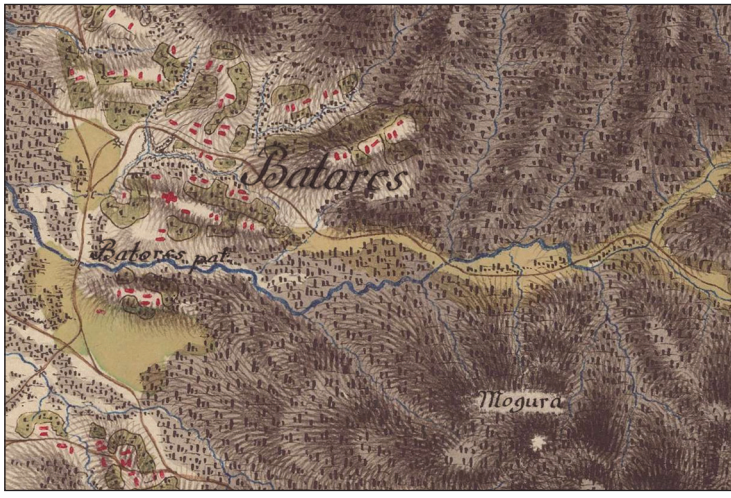

Batarcs a Batarcs-patakkal és a Magurával az első katonai felmérés térképén

tó. A Pesty Frigyes adatközlőjétől származó forma esetleg magyar nyelvi adaptációra utal. — DLR., EKFT., Pesty 1864/57: 438a, SzMHn. 1: 87. — T6-C4.

Mocsirica 1864: *Mocsiritza.* — Hely a település határában. A szomszédos Ugocsakomlós határában is említik, talán egy nagyobb kiterjedésű mocsaras területet jelölhetett. A helynév többféleképpen is magyarázható, ugyanis a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is fellelhető az alapjául szolgáló lexéma; vö. hucul *моч'ир* 'mocsár'; legvalószínűbb azonban, hogy a rom. *mocirlă* 'mocsár', *moceriță* 'mocirlă' származékából alakult, amelynek *mocioriță, mociorîță* változatai is ismertek. Magyar névhasználatot is tükrözhet. Lásd Mocsirica (Ugocsakomlós). — DLR., Pesty 1864/57: 438a, Pipás–Halász 2005: 105, SzMHn. 1: 87.

Nagy-erdő lásd **Grapa**

Nagy-Grapa 1944: *Gödrös,* 1941: *Gödrös,* 1859–1860: *Nagy Grappa.* — Erdővel borított kiemelkedés a település északkeleti határszélében. A Grapa nagyobbik része. A térképes névanyagban ***Gödrös*** néven is említik, amely a *Grapa* magyar nyelvű megfelelője. Vö. Kis-Grapa. — MaKF., MKFT., T22.B.XV.c.500/2. — T3-G5, T6-C1D1.

Nagy-patak-hegy 1859–1860: *Nagy Patak hegy.* — Hegy a település keleti határszélében, a turci Nagy-patak jobb partján. Lásd Nagy-patak-hegy (Turc). — MKFT. — T7-E3.

Német utca 2008: *Német ucca.* — Utca a belterületen, pontos helyét nem ismerjük. A forrás szerint a névadás indítéka az volt, hogy német lakosság élt az utcában. — SzMHn. 1: 87.

Nyágó 2025: *Nyágóu.* — Terület, amely a Grapa egyik része. A név eredete esetleg kapcsolatba hozható a kelet-szlovákiai *Nyágó* település nevének keletkezésével. Kiss Lajos e nevet szláv helynévből magyarázza; vö. ukr. *Нягів* helynév, amely az ukr. *Няг* személynévből származik. A területnév *-ó* végződése magyar névhasználatot tükröz. — ÉGy. (Halmihegy), FNESz.

Pince-domb lásd **Pince-hegy**

Pince-hegy 1941: *Kincses h[egy],* 1884: *Pincze domb,* 1859–1860: *Pincze hegy.* — Kiemelkedés a település nyugati határában, a Pulyka-hegy délkeleti szomszédságában. A név előtagja a

A Pince-domb a Sztrimba-patakkal a harmadik katonai felmérés térképén

pince főnév, amely talán a hegyen található ilyen építményekre utal. Későbbről ***Pince-domb*** és ***Kincses-hegy*** névváltozata is előfordul. Ez utóbbi név előtagja itteni kincskeresésre, kincsásásra utalhat, de a *Kincses* családnév is szerepelhet benne. — N. Fodor 2010: 136, HKFT., MaKF., MKFT. — T5-G3F3.

Pulyka-hegy 1864: *Pujka hegy,* 1864: *Pulyka-hegyi,* 1859–1860: *Puika hegy.* — Kiemelkedés a település nyugati határában. A név előtagja a *pulyka* állatnév vagy a *Pulyka* családnév lehet. A történelmi Ugocsa vármegye történeti személynévanyagában 1775-ből ismeretes *Pujka* név. A *Pulyka-hegyi* névadat valószínűleg ***Pulyka hegye*** formát takar. — MKFT., Pesty 1864/57: 438a, Szabó 1937: 538, T23.125.1. — T5-F3.

Pulyka hegye lásd **Pulyka-hegy**

Rudas 1864: *Rudasta, Rúdas,* 1864: *Rudas,* 1854: *Rudas,* 185[1]: *Rudas hegy.* — Kiemelkedés a település határában, amely átnyúlik a szomszédos ukrajnai Hömlöc, Tiszaszászfalu és Szőlősgyula határába is. A középkori magyar nevek között is találkozhatunk *Rudas* névvel, amely Reszegi Katalin szerint szláv etimonra vezethető vissza (vö. *ruda* 'érc'), s ebből az elsődleges névből *-s* képzővel alakult a magyar név. Emellett elképzelhető azonban a *rudas* 'szénának két rúdon egyszerre elvihető csomója, petrence' főnévből való származtatása is. ***Rudas-hegy*** és a pontosabban nem értelmezhető ***Rudasta*** formában is említik. — FNESz. *Ruda,* Pesty 1864/57: 438a, 440a, Reszegi

2011: 180, 183, T23.125.1, T23.125.1.4335, T23.125.1.3651. — T5-F2.

Rudas-hegy lásd **Rudas**

Rudasta lásd **Rudas**

Ruptura 2008: *Ruptura.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Bura László magyar élőnyelvi adatként közli. Román eredetű helynév, amely a rom. *ruptură* 'szakadék' főnévből származik. — Dicţ., SzMHn. 1: 87.

Szár-Bábony lásd **Kopasz-Bábony**

Szentháromság 1836: *Szentháromság.* — Egykori bányakörzet a település határában. Helyét pontosabban nem tudjuk meghatározni. A névadás indítéka ismeretlen. — SzMHn. 1: 88.

Sztán Jákob-patak 1911: *Sztán-Jákob-patak.* — Patak a település határában. Helyét pontosabban nem tudjuk meghatározni. A név előtagja személynév, amelynek családnévi eleme szláv eredetű, és rövidüléssel formálódott; vö. ukr. *Стан* csn. A szláv személynév a román családnévrendszerbe is átkerült: rom. *Stan* csn. Batarcs személynévállományában 1775-ben *Stanyiszló* nevezetű embert említenek. — Csucska 2005: 530, 2011: 327–328, Iordan 1983: 423, Szabó 1937: 293, SzMHn. 1: 88.

Sztrimba-patak 1884: *Strimba p[atak].* — A Batarcs bal oldali mellékága, amely a Pincedomb és a Magura alja között folyik el. Neve a román eredetű *Strimba* helynévre vezethető vissza, amely a rom. *strâmb* 'görbe' melléknév származéka. A román helynév a magyarba átkerülve a *patak* utótaggal egészült ki. — Dicţ., HKFT. — T5-H3.

Tekeres-patak lásd **Batarcs 2.**

Tekeres pataka lásd **Batarcs 2.**

TAMÁSVÁRALJA
Fotó: Szmutku György

Tamásváralja helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység nyugati peremén, egy déli irányba nyíló völgyben helyezkedik el.

Első írásos említése egy 13. századi hamis oklevélből való, 1323-tól viszont a településnév hiteles forrásokból adatolható. A település kialakulása a 13. század végére tehető, amikor a Káta nemzetséghez tartozó Gábor fia Tamás mester – katonai érdemei elismeréseként kapott királyi adománybirtokai védelmére – várat emelt Bábony határában, az Avas hegység nyugati oldalán. Az erődítmény építése 1280 körül történhetett, első említése 1284-ből való. A várat építtetője után Tamás vára néven említették. A vár a 14. század elején – feltehetően az oligarchák elleni harcok következményeképpen – elpusztult, később újjáépítették, ám a 15. századra ismét megszűnt létezni.

A település a 14. század elején a Káta nemzetségből származó Lázári család birtokába került. A 15. században több kisnemesi család is földesúri jogokat gyakorolt itt, ezek közül kiemelkedett a szintén a Káta nemből való Csarnavodai család. A 16. század közepén a Surányi család birtokolta a település jelentős részét, később a Károlyi, Bornemissza, majd a 17. század során a Perényi családok is tulajdonosok lettek. Az 1775-ös úrbérrendezés idején a gr. Gyulay, Komjáthy, Rátonyi, Csűry és gr. Haller családok is (rész)birtokosként szerepeltek.

Tamásváralja lakossága a kezdetektől fogva magyar nemzetiségű volt. A közeli román többségű települések ellenére is megőrizték nemzeti identitásukat, amely az 1717-es tatár pusztítást követően sem változott meg. A helyi hagyomány szerint a közösség lakossága kun–besenyő eredetűnek tartja magát, amit sajátos viseletük és szokásaik is tükröznek. A rendelkezésre álló névsorok tanúsága szerint a lakosság összetétele hosszú időn keresztül csak csekély mértékben változott. A legjelentősebb külső hatások Bábonyból (az ősi nemzetségi birtokról) és Halmiból (az uradalmi központból) érkeztek.

A település lakói 1568-ban csatlakoztak a református egyházhoz. A jelenleg is álló templom építése 1852 és 1861 között zajlott, tornyát 1902-ben emelték.

Az 1913-as helységnévtár adatai szerint a községben 141 ház állt, és 3151 kh területtel rendelkezett. 1920-ig Tamásváralja Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott, ezt követően Románia része lett, közigazgatásilag előbb Szatmár megye, majd 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye fennhatósága alá került. Jelenleg Batarcs községhez tartozik.

A település népességének száma az 1880-tól eltelt időszakban 400 és 650 fő között mozgott. A nemzetiségi összetétel hosszú távon stabilnak tekinthető, a magyar lakosság aránya mindvégig 90% felett maradt. 2011-ben a 452 fős népesség 94%-a vallotta magát magyar nemzetiségűnek. A református egyházhoz tartozók aránya 75–80% között alakult, a görögkatolikusok és ortodoxok együttes aránya 5–10% között mozgott, míg a római katolikusoké 5% alatt maradt. 1944 előtt

a lakosság körülbelül 10%-át kitevő izraelita felekezetű közösség is jelen volt a településen.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Tringli István szerk., *A Perényi család levéltára 1222–1526.* A Magyar Országos Levéltár Kiadványai 2. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2017-ben és 2024-ben. Adatközlők voltak: Barta Antal (36 éves), Barta Borbála (64), Egyed Katalin (50), Egyed Mátyás (56), Hankusz Margit (50), Szakaszti Julianna (67), Varga Margit (48).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 2000-ben. Adatközlő volt Szabó Erika Borbála (22 éves).

Helynévtár

Tamásváralja 2024: *Városa, Városára, városaji ~ városi ~ városi ~ Tamásvároja ~ Városa ~ Tamásvárajja,* 2003: *Tamásváralja,* 1992: *Tamásváralja,* 1944: *Tamásváralja,* 1942: *Tamásváralja,* 1941: *Tamásváralja,* 1934: *Tamásváralja,* 1926: *Tamásváralja,* 1921: *Tamásváralja,* 1918: *Tamásváralja,* 1915: *Tamás-Váralja,* 1913: *Váralja,* 1905: *Tamás-Váralja,* 1900: *Tamás-Váralja,* 1892: *Tamás-Váralja,* 1889: *Tamás-Váralja,* 1884: *Tamás Váralja,* 1882: *Tamásváralja, Váralyia,* 1882: *(Tamás-)Váralja,* 1874: *Tamásváralja, Váralja, Várallya,* 1873: *Tamásváralja,* 1870: *Tamásváralja,* 1864: *Tamás várallya, Tamás váralya, várallya, Tamás Vár allja, Vansok falva | A' felette Készült várról vette újjabb nevezetét 1200. végén. az előtt ezen község Vansok falvának neveztetett.* 1859–1860: *Tamás Varallya,* 1851: *(Tamás) Váralja | Hajdani várának sánczai, s romjai most is látszanak.* 1839: *Tamás-Váralja* … a' Várhegy tövében, 1832: *Tamás-Várallya,* 1828: *Tamás-Várallya,* 1825: *Tamás Várallya,* 1808: *Varalyia,* 1806: *Tamás-várallya,* 1802–1811: *Tamásváralya,* 1799: *Tamás Várallya, Váralylya,* 1786: *Wárallya,* 1784: *Tamas Váralya,* 1773: *Tamás-Várallya,* 1740: *Tamas Varallya,* 1725: *Tamás Várallya,* 1713: *Varallya,* 1706: *Tamás-Váralya,* 1692: *Tamás Várallya,* 1675: *Tamás-Várallja,* 1659: *tamás-várallya,* 1635: *Thamas Varallya,* 1626: *Tamásvárallyán,* 1613: *Thamas Varallya,* 1602: *Thamas Várallya,* 1590: *Thomaswarallya,* 1578: *Thamaswárallya,* 1567: *Thamas War Alia,* 1553: *Tamaswarallya,* 1526: *Tamaswarallya,* 1500: *Warallya,* 1492: *Varalya,* 1488: *Warallya,* 1478: *Varalya, Varallya,* 1471: *Waralya,* 1464: *Thamaswaralya,* 1447: *Waralya,* 1438: *Kewvaralia,* 1423: *Warallia,* 1399: *Varalya,* 1385: *varalya, varalia, waralya,* 1375: *Waralya,* 1364: *Thamasfalwa,* 1349: *Varallia, Warallia,* 1348: *Tamasfalva,* 1323: *Waralya,* +1294/1550: *Varallya, Várallya.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település a román–ukrán országhatár mentén. Román neve *Tămășeni.* Északon Batarccsal, nyugaton az ukrajnai Szőlősgyulával, valamint Halmiheggyel és Halmival, délen Kisbábonnyal, délkeleten és keleten Turccal határos. Közigazgatásilag Ba-

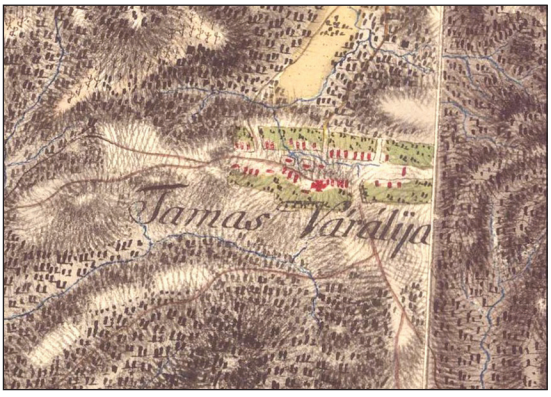

Tamásváralja az első katonai felmérés térképén

tarcs község része. A falu a 13. században épült Tamás vára alá települt, melyről a nevét kapta. Pesty Frigyes adatközlője szerint korábban a település a ***Vansokfalva*** nevet viselte. Ennek előtagjában esetleg a *Vancsok* családnevet kereshetjük A történeti forrásokban ***Tamásfalva*** és ***Kőváralja*** néven is szerepel. Legkorábbi előfordulása ***Váralja*** formájú, ezt a névalakot ma is használják. Leggyakrabban ***Vároja***-ként említik, amely a név lexikális összetevőinek elhomályosulását mutatja. Vö. Tamásváraljai temető. — AOklt. 7: 303, ComMarmUg. 209, CzF., Cs. 1. 435, DL. 38436, 70920, 72387, 82725, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., E 156/6: 77c, E 156/11: 49h, E 156/12: 7, E 156/87: 46, E 158/61: 432, E 158/63: 635, E 158/64: 878, 1066, 1269a, Fényes 1840/4: 422, Fényes 1851, F. 9/1: 755, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 263, 264, 532, 3: 7, 466, 4: 377, 211, 5: 416, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 807, LexLoc. 284, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Notitiae 419, Perényi 247, 278, 280, Pesty 1864/57: 422a, 422b, 423a, 423b, 424a, 443b, RegArp. 2/4: 130, Szabó 1937: 493, Szirmay 1805: 153, 158, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.XII.22, T1.S.74.18/38, T16.T.365, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, ÚCsnT., UgOkl. 32, 37, Vályi 3: 595, Z. 1: 248, 4: 299, 302, 303, 11: 84.

Agyagos-hát 2024: *Agyagos-hát,* 2000: *Agyagos-hát,* 1864: *Agyagoshát,* [19. sz. második fele]: *Agyagoshát.* — Szántóföld a határ keleti részén az Orbán-dombtól keletre. A helybeliek szerint agyagos talajáról kapta a nevét. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.2. — T5-H5.

Akasztó-domb 2024: *Akasztóu-domb,* 1864: *Akasztodomb,* [19. sz. második fele]: *Akasztódomb.* — Szántóföld a belterület közelében a Balázs-domb és a Kert-domb között. A névadás indítéka bizonytalan. A név előtagja talán az *akasztó* 'meredek terep, ahol fékezés céljából a szekér kerekét lánccal akasztani, rögzíteni kell' vagy esetleg 'hely, ahol kivégzés történt' jelentésű földrajzi köznévvel áll kapcsolatban. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G5.

Akol 2024: *Akol ~ Okol,* 1914: *Akól,* 1864: *Akol.* — Szántóföld és legelő a keleti határszélen. A név az *akol* 'legelőn elkülönített, bekerített hely' jelentésű földrajzi köznévből származik. Részei az Alsó-Akol és a Felső-Akol. Vö. Akoli-kút. — ÉGy., FKnT., T0.53.202.1, T0.53.202.3. — T11-G1G2.

Akoli-kút 2024: *Akli-kut ~ Akoli-kut.* — Kút a település keleti határában az Akolban. — ÉGy. — T5-H5.

Almás 2024: *Almás | A kolektiv időübe alma vóut. Ott almafák vóutak. Kiszettéik azokat.* 2000: *Àlmás.* — Szántóföld a Pelesőc alja területén. Nevét a korábban itt álló almafákról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T11-F1.

Alsó-Akol 2024: *Āsóu-Akol ~ Kísőü-Akol ~ Kilsőü-Akol,* 1864: *Alsoakól,* [19. sz. második fele]: *Aso Akol, Alsó Akol.* — Szántóföld a keleti határszélen. Az Akolnak a belterülettől távolabb eső része. A név előtagja a Felső-Akolhoz való viszonyítást fejezi ki, a ***Külső-Akol*** névváltozat előtagja pedig a Belső-Akol előtagjával áll korrelációban. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Alsó iskola 2024: *Āsóu iskola,* 2000: *Àlsó iskola.* — Épület az Alszegen. Korábban ez adott helyet az iskolának. Jelenleg óvoda működik benne. Vö. Felső iskola. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Alsó-mező 1694: *Alsó mező.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. — Szabó 1937: 496.

Alszeg 2024: *Alszeg,* 2000: *Àlszeg.* — A belterület alacsonyabban fekvő, nyugati része. Vö. Felszeg. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-B1C1.

Apró-föld lásd **Apró-földek**

Apró-földek 2024: *Apróu-főüdek,* 2000: *Apróföldek,* 1864: *Apróföld,* [19. sz. második fele]:

Aprőföld. — Szántóföld a település határának keleti részén az Orbán-domb és a Somolyó között. Kisméretű parcelláiról nevezték el. ***Apró-föld*** formában is említik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.2. — T11-G1.

Aprozár-kert 2024: *Aprozár-kert ~ Samu-kert | Samu lakott ott. Egy zsidóu. Ot régen egy zsidóu, ott árút.* — Lejtős kert a Dandut mentén. Az *aprozár* előtag a rom. *aprozar* 'zöldségesbolt' jelentésű szóból származik. Korábban ugyanis bolt állt a területen, mára azonban lebontották. A ***Samu-kert*** név a bolt egykori tulajdonosára utal. — ÉGy., RKsz. — T5-G4.

Bábonyi-gödör 2024: *Bábonyi-gödör, Bábonyi-gödörre | Most is a bábonyi etyházéi. | Á, van ott egy gödör is, gödörárk.* 2000: *Bábonyi gödör.* — A Pelesőc déli részén, a Csető-szeg közelében található erdő. A név utótagja az ott található gödörre utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T11-F3.

Balázs-domb 2024: *Balázs-domb,* 2000: *Balázs-mező,* 1864: *Balázs dombja, Balazs domja,* 1864: *Balazs domb, Balázs domb,* [19. sz. második fele]: *Balásdombja, Balázsdombja, Balázsdomb alja.* — Szántóföld és gyümölcsös a belterülettől délre a Fekecs és az Akasztó-domb között. A név előtagja egykori tulajdonosának a családnevére utal. A faluban ma is élnek *Balázs* családnevűek. ***Balázs-mező, Balázs dombja*** és ***Balázs-domb alja*** formában is szerepel. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T5-F5.

Balázs-domb alja lásd **Balázs-domb**

Balázs dombja lásd **Balázs-domb**

Balázs-mező lásd **Balázs-domb**

Balog-bükk 2024: *Balog-bikk, Balog-bigbe | Az a Balogokéi vóut.* — Erdő a Pelesőcön. Tulajdonosáról kapta a nevét. A név utótagja a *bükk* 'bükkfákból álló erdő' jelentésű földrajzi köznév nyelvjárási *bikk* változata. — ÉGy., FKnT. — T11-F2.

Balog-forrás 2024: *Balok-fórás,* 2000: *Balog fòrrás.* — Forrás a belterülettől keletre a Haraszt-nyak közelében. A név előtagja bizonyára a településen ma is gyakori *Balog* családnév. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T11-G1.

Balog Pál tisztása 2024: *Balok Pál tisztása.* — Erdei tisztás a Hosszú-háton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Bánya út 2024: *Bánya ut,* 2000: *Bánya út.* — A Felszeg keleti végéről nyíló, déli irányba futó út. A korábban itt levő kőfejtőbe vezetett. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-D2.

Bár lásd **Bolt**

Bárány-völgy 2024: *Bárány-vőügy ~ Bárám-vőügy.* — Legelőként használt völgy a Pelesőctől északra a Kosár közelében. Korábban bizonyára bárányok legeltetésére használt terület lehetett, erre utal a név előtagja. — ÉGy. — T5-F5.

Barát-tó 2024: *Barát-tóu | Az van neküng bevezetve, osz nincs vizünk.* 2000: *Barát-tó.* — Kisebb tó a Felszeg keleti végén a Bánya út közelében. A név előtagja arra utal, hogy a tó egy *Barát* családnevű személy kertjében található. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-F4.

Barnáé lásd **Barna-hegy**

Barna-hegy 2024: *Barna-hegy ~ Barnájéi.* — Szántóföld és szőlő a határ északnyugati részén a Suhó-hegy és az Elek-hegy között. A helybeliek szerint Csernák Barna nevű tulajdonosáról kapta a nevét. ***Barnáé*** néven is említik. — ÉGy. — T5-F4.

Barták láza 2024: *Barták ládza ~ Barták lázza | Barták lázza, mer a Bartákéi vóut réigen. A vém Barta Gyullájéi vóut.* — Szántóföld és kaszáló a település határának délkeleti részén, a Hosszú-szer mellett. Nevét tulajdonosairól kapta. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ÉGy., FKnT. — T11-G2.

Batarcsi-határ mellett [19. sz. második fele]: *Batarcsi határ mellett.* — Az északi határszélen, a szomszédos Batarcs település közelében fekvő dombos terület. — T0.53.202.2. — T5-G4.

Batarcsi út 2024: *Batarcsi ut.* — A települést a szomszédos Batarccsal összekötő út. — ÉGy. — T5-G4.

Belső-Akol lásd **Felső-Akol**

Belső-Bükk 2024: *Bēsőü-Bikk | A Kísőü, amejik it van a Györe után. A Bēsőü meg az Ukrán-határná, egéisz kint, a Határ fele.* 1864: *Belsőbik,* [19. sz. második fele]: *Belesőbik.* — Tisztás a határ északi részén. A Bükknek a belterülettől távolabb eső része. A név előtagja a Külső-Bükkhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-F3.

Bérc 2024: *Béirc ~ Béicc | A Bérc az a Pelesőüc alat van.* 1319/16. sz. eleje: *byrcz,* 1319: *Berch.*

— Hely a település határában. A helybeliek a nevet ismerik, de lokalizálni nem tudják. A középkori adatok talán megfeleltethetők a mai névnek. A később említett *Bérc alja* név alapjául is ez az elnevezés szolgálhatott. A név a *bérc* 'hegy, csúcs, kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — ÉGy., Kocán 2022: 60, Perényi 28, Szabó 1937: 283, TESz., Z. 1: 164.

Bérc alja 2024: *Béirc ajja,* 1751: *Berczallya,* 1479: *Berczallya.* — Hely a település határában. A helybeliek a nevet ismerik, de lokalizálni nem tudják. A Bérc mellett kereshető. — DL. 70990, ÉGy., OklSz., Perényi 283, Szabó 1937: 284.

Berti-kő 2024: *Berti-kű* | *A Kűbánya mellet, Barnájéiná, a Barnájéi tetejin az erdőübe van.* 2000: *Bèrti-kő.* — Kőszikla a település határának északi részén a Kőbánya közelében. A név előtagja bizonyára személynév, de a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T5-F4.

Bogárdi 2024: *Bogárdi, Bogárdiba* | *Bogárdi, ahun az etyháznak van az erdeje.* 1864: *Bogárdi gödre,* [19. sz. második fele]: *Bogárdigödre.* — Szántóföld a külterület délnyugati részén a Sellő mellett. Egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. A Bogárdy család a 18–19. században a közeli Kökényesden is jelentős földbirtokkal rendelkezett. A korábbi forrásokban ***Bogárdi gödre*** formában szerepel. Vö. Bogárdi-forrás. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-E2.

Bogárdi-forrás 2024: *Bogárdi-fórás.* — Forrás a Bogárdi területén. — ÉGy. — T11-E2.

Bogárdi gödre lásd **Bogárdi**

Bolt 2024: *Bóut ~ Bufet ~ Bár.* — Épület a Dandut mentén. Élelmiszerüzlet és étterem működik benne. A ***Bufet*** név a rom. *bufet* 'kocsma' jelentésű szó átvételéből alakult. ***Bár*** formában is említik. — ÉGy., RKsz. — T32-C1.

Bölcsős-kő 2024: *Bőücsőüs-kű,* 2000: *Bőcsős-kő.* — Bölcső alakú szikla a Kormoson a Mosókút-forrás közelében. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T5-H4.

Brigád 2024: *Brigád,* 2000: *Brigád.* — Épület a Dandut mentén. Korábban a kollektív gazdaság traktorállomásaként működött. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C1.

Bufet lásd **Bolt**

Bükk 2024: *Bikk, Bikkre,* 1694: *Bik mező,* 1584: *Bykkes erdeo.* — Domb alatti tisztás a határ északi részén. Korábban szántották, majd legelőként használták. A *bikk* szót 'bükkfa, bükkerdő' értelemben közszóként is ebben a formában használják a helybeliek. A korábbi források ***Bükk-mező*** és ***Bükköserdő*** formában említik. Részei a Belső-Bükk és a Külső-Bükk. Vö. Bükki-kút, Szelpes-Bükk. — ÉGy., Szabó 1937: 495, 496. — T5-F3.

Bükki-kút 2024: *Bikki-kut.* — Kút a Bükkön. — ÉGy. — T5-G4.

Bükk-mező lásd **Bükk**

Bükköserdő lásd **Bükk**

Cigányok 2024: *Cigányok.* — Cigányok által lakott kisebb belterületi rész a Tilkóssal szemben. — ÉGy. — T32-C1.

Cigányok útja 2024: *Cigányok uttya.* — A külterület déli részén a Csető-szeg és a Kis-hegy alja között vezető földút. Nevét a szomszédos településen, Kisbábonyban élő cigányokról kapta, akik gyakran jártak rajta. — ÉGy. — T11-F3.

Csató-láz 2024: *Csatóu-láz.* — Kaszáló a belterülettől délre a Pap-domb és a Pásti között. A név előtagja bizonyára személynév. A *Csató* családnevet Fényes Elek is említi a tamásváraljai földbirtokosok nevei között. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy. Fényes 1851, FKnT. — T11-F1.

Csekő-szeg lásd **Csető-szeg**

Csető-szeg 2024: *Csetőü-szeg ~ Csekőü-szeg* | *Ez a kis hegyes réisz.* | *Mentünk végigfele a Fő úton, és akkor vam befele eggy út, a románoknak, és akkor oda mentünk, az vóut a Csetőü-szeg.* (Kisbábony) 1864: *Csetőszeg,* 1864: *Czető szeg,* [19. sz. második fele]: *Csetőszeg.* — Szántóföld a Pelesőc délnyugati lábánál a Bogárdi és a Kis-hegy alja között. A név előtagja bizonyára a *Csető* személynév, amely a környező települések történeti családnévanyagában is előfordul: vö. 16. sz.: *Csető,* 1600: *Czeteo,* 1626: *Czejteő.* Az utótag a *szeg* 'nagyjából háromszög alakú vagy valahogyan körülzárt terület' jelentésű földrajzi köznév. ***Csekő-szeg***-nek is mondják. Vö. Csetőszegi-forrás. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, Szabó 1937: 320, Dabolc, 403, Kökényesd, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T11-E2E3.

Csető-szegi-forrás 2024: *Csetőű-szegi-fórás | Az lem van a főüdek véigibe.* — Forrás a Csető-szeg területén. — ÉGy. — T11-F3.

Csillagos 2024: *Csillagos, Csillagosra,* 2000: *Csìllagos, Csìllagos-èrdő.* — Erdő a külterület keleti részén a Kormostól nyugatra. A névadás indítékát nem ismerjük. Korábban ***Csillagos-erdő*** formában is említették. Vö. Csillagos alja, Kis-Csillagos. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T11-G1.

Csillagos alja 1864: *Csillagos alja,* [19. sz. második fele]: *Csillagosalja.* — Egykori határrész a Csillagostól délre, a mai Agyagos-hát környékén. Az utótag az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Csillagos-erdő lásd **Csillagos**

Csipás lásd **Csipás-forrás**

Csipás-forrás 2024: *Csipás-fórás ~ Csipás.* — Forrás a határ északkeleti részén a Kis híd közelében. A név előtagja arra utal, hogy a forrás vizét szembetegségek gyógyítására használták és használják olykor még ma is. ***Csipás*** formában is említik. — ÉGy. — T5-H4.

Csonka lásd **Csonka-nyíres**

Csonka-nyíres 2024: *Csonka-nyires,* 2000: *Csonka, Csonka-nyíres,* 1914: *Csonka nyires,* 1864: *Csonkanyíres,* 1864: *Csonka nyires,* [19. sz. második fele]: *Csonkanyíres.* — Szántóföld a belterülettől délre a Somolyó és a Pásti között. A név előtagja vagy a *csonka* melléknévvel, vagy pedig az 'öregedő, letöredező koronájú fákból álló erdő' jelentésű *csonka* földrajzi köznévvel áll összefüggésben. Az utótag pedig a *nyíres* 'nyírfákkal benőtt, beültetett erdő, terület' jelentésű földrajzi köznév. Korábban ***Csonka***-ként is említették. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.1, T0.53.202.2, T0.53.202.3. — T11-F1.

Csonka-nyíres Fotó: Hankusz Éva

Csonkás 2024: *Csonkás.* — Kaszáló a Pelesőc alja területén a Moc-forrás közelében. A név a *csonkás* 'irtott erdőterület' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. — ÉGy., FKnT. — T11-F1.

Csorgatós 2024: *Csorgatóus, Csorgatóusra | A lapossat Csorgatóusnak hijják.* 1864: *Forgatos lapos,* [19. sz. második fele]: *Forgatoslapos.* — Kaszáló a falu belterületétől délre a Kert-domb és a Kertekalja között. A név a terület korábbi, ***Forgatós-lapos*** nevéből keletkezett az előtag jelentésének elhomályosulásával és újraértelmezésével. Ennek előtagja talán a *forgat* 'villánként rendre megfordítgat (szénarendet szárítás végett)' jelentésű igéből alakult. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, SzamSz., T0.53.202.2. — T11-F1.

Csorgó 2024: *Csorgóu,* 2000: *Csòrgó,* 1864: *csorgó | ehez nem messze a' Hosszú hát keletre lévö északi óldalából ömlik a' csorgó nevezetü patak – ez is hasonlit ez ís hasonlít tartalmára a' hideg foráshoz – csatornákon folj ki a' kö sziklából, – ki csorog, ezért neveztetík csorgónak.* — Forrás a Bükkön. A név a *csorgó* 'forrás' értelmű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 423a–423b, SzMHn. 2: 276. — T5-G4.

Dabolci-gorond 2024: *Dabóuci-gorond | Mer a Dabóucijakéi vóut, odavalóukéi vóut az a hej, a gorond.* 2000: *Dabòlci-gorond,* 1864: *Dabólczi gorond,* [19. sz. második fele]: *Dabolczigorond.* — Dombos erdő és kaszáló a Pelesőc nyugati részén a Nádas-láz mellett. Korábban dabolciak tulajdonában volt, erre utal a név előtagja. Az utótag a *gorond* 'halom, domb' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.2. — T11-E2.

Dandut 2024: *Dandut, Dandudba | Az a falunak az elnevezéise, a Bóuttú odafele. | Ahogy menc átfele Batarcsra, Dandut.* 2000: *Danduk.* — A falu északi irányba futó, Batarcsra vezető utcája. A név eredete ismeretlen. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C1.

Dani-völgy 2024: *Dani-vőügy, Dani-vőügyre,* 1864: *Dani vőlgyén | Az úgy nevezett Dani vől-*

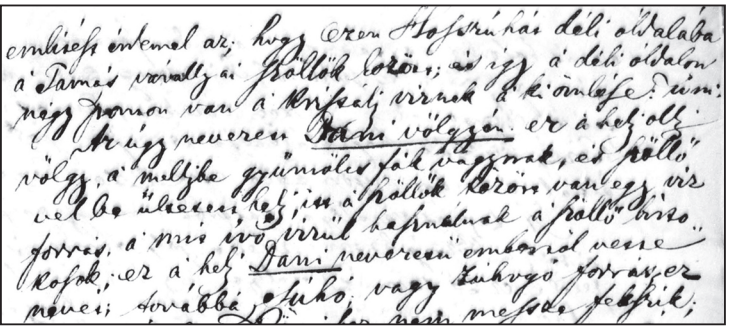

A Dani-völgy leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 423a)

gyén ez a' helj ollj vőlgy, a' melljbe gyűmölcs fák vagynak, és szőllővel be űltetett helj, itt a' szöllők között van egy víz forrás, a' mit ívó vízűl használnak a' szöllő bírtokosok; ez a' helj Dani nevezetű embertöl vette nevét. — Völgy a település határának északnyugati részén a Suhó közelében. Nevének előtagja a terület egykori tulajdonosának családnevét őrzi. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423a. — T5-F4.

Déllő 2024: *Déillőü, Déillőübe* | *Od déillenek a jószággal. Ot vóut kut is. Onnan kapta a nevit.* [19. sz. második fele]: *Déllő.* — Szántóföld a délkeleti határszélen a Kis-hegy alja mellett. A név a *delelő* 'legelőre kihajtott jószág déli pihenőhelye' jelentésű földrajzi köznév *déllő* változatából alakult. Vö. Déllő alja, Déllő-Nyíres. — ÉGy., FKnT., T0.53.202.2. — T11-G2.

Déllő alja 2000: *Nagy-düllő àjja,* 1864: *Dellő alja, Nagy Dűllő alja,* [19. sz. második fele]: *Dellö alja, Nagy Dellőalja.* — A Déllőt délről határoló egykori földterület. Az utótag az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. ***Nagy-Déllő alja*** formában is szerepel. A ***Nagy-dűlő alja*** téves értelmezéssel lejegyzett névforma lehet. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T11-G3.

Déllő-Nyíres 2024: *Déillőü-Nyires,* 1864: *Dellő Nyíres, Dellőnyíres,* 1864: *Düllő nyires,* [19. sz. második fele]: *Dellőnyíres, Dellő nyíres.* — A település határának délkeleti részén, a Déllő mellett fekvő szántóföld. A név a korábban nagyobb kiterjedésű Nyíresnek a Déllő melletti részét jelölte. A ***Dűlő-Nyíres*** téves értelmezéssel lejegyzett névforma lehet. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T11-G2.

Dinnyeföld 2024: *Dinnyefőüd,* 2000: *Dinynyeföld,* 1864: *Dinyésfőld,* 1864: *Dinnyefőld,* [19. sz. második fele]: *Dinyésfőld.* — Szántóföld és legelő a határ északkeleti részén a Laci-kert szomszédságában. Korábban dinnyét termesztettek a területen. A régebbi forrásokban ***Dinynyésföld*** formában is szerepel. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 277, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T5-G4.

Dinnyésföld lásd **Dinnyeföld**

Diós 2024: *Dijóus* | *Dijóus, nindzs dijóu, csak ugy mongyák.* — Erdő a Pelesőcön. Nevét a terület egykori növényzetéről kapta. — ÉGy. — T11-F2.

Dögtér 2024: *Döktéir,* 2000: *Dögtér.* — Földterület a Felszegtől délre a Csillagos közelében. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T11-G1.

Dűlő-Nyíres lásd **Déllő-Nyíres**

Egyház-szilvás lásd **Egyház szilvása**

Egyház szilvása 2024: *Etyhász szilvássa,* 2000: *Etyház-szìlvás.* — Gyümölcsös a település határának északkeleti részén a Laci-kert területén. A református egyház tulajdona. ***Egyház-szilvás*** formában is előfordul. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T5-G4.

Egyház szőlője 2024: *Etyhász szőüllőüje ~ Etyhász szőülőüje,* 2000: *Egyház szőlőse.* — Szőlő a határ északi részén az Elek-hegyen. A református egyház tulajdona. ***Egyház szőlőse*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 277. — T5-G4.

Egyház szőlőse lásd **Egyház szőlője**

Elekek-hegy lásd **Elek-hegy**

Elek-forrás 2024: *Elek-fórás* | *Az Elek-hegy, ottam van Elek-fórás is.* — Forrás az Elek-hegyen. — ÉGy. — T5-F4.

Elek-hegy 2024: *Elek-hegy,* 1864: *Elekek hegy,* [19. sz. második fele]: *Elekek hegy, Elekekhegy.* — Gyümölcsös a határ északnyugati részén a Barna-hegy és a Verbőci-hegy között. Nevét *Elek* családnevű tulajdonosáról kapta. A korábbi forrásokban többes számban álló előtaggal, ***Elekek-hegy*** formában szerepel. Vö. Elek-forrás. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-G4.

Elekmalma 1864: *Elek Malma* | *A' mellj malom. T[amás] váraljai lakos Elek Andrásé vólt; 1800ba éppült, és 1825be el pusztúlt; most ezen helj Elek Malmának neveztetik.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a korábban a területén álló malomra utal, amely előtagjában tulajdonosa családnevét viselte. — Pesty 1864/57: 423b.

Elek Mihály-völgy lásd **Mihály völgye**

Elek Mihály völgye lásd **Mihály völgye**

Erdő 1. 1864: *Erdő,* [19. sz. második fele]: *Erdő.* — Egykori erdő a Vár-hegy területén. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-H4.

Erdő 2. [19. sz. második fele]: *Erdő.* — Egykori erdő a Pelesőc északi részén. — T0.53.202.2. — T11-F2.

Faluvég 2024: *Faluvéig.* — Az Alszegnek a faluból kivezető része. — ÉGy. — T5-F4.

Fekecs 2024: *Fekecs, Fekecsre,* 2000: *Fekecs,* 1864: *Fekecs,* 1864: *Fekecs,* [19. sz. második fele]: *Fekecs, Fekets.* — Szántóföld a belterülettől délre a Papmolna és a Balázs-domb között. A név eredete ismeretlen, esetleg családnévből alakult. Vö. Fekecs alja. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 278, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T5-F5.

Fekecs alja 2024: *Fekecs ajja.* — Kaszáló a belterülettől délre a Fekecs mellett. Az utótag az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-F5.

Fekete-láz 2024: *Fekete-láz | Eggy embernek a nevirül, akinek ot vóut főüggye.* 1864: *Fekete Láz,* [19. sz. második fele]: *Fekete láz, Feketeláz.* — Szántóföld a határ keleti részén az Aranyos-domb közelében. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Korábban éltek *Fekete* családnevűek a településen. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Felső-Akol 2024: *Fēsőü-Akol ~ Bēsőü-Akol ~ Belsőü-Akol,* 1864: *Felső Akol,* [19. sz. második fele]: *Felső Akol.* — Szántóföld a keleti határszélen. Az Akolnak a belterülethez közelebb eső darabja. A név előtagja az Alsó-Akolhoz való viszonyítást fejezi ki, a ***Belső-Akol*** névváltozat előtagja pedig a Külső-Akol előtagjával áll korrelációban. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G1.

Felső iskola 2024: *Fēsőü-iskola ~ Gyülekezeti ház ~ Gyülekezeti terem,* 2000: *Fèlső iskola.* — Épület a Felszegen. Korábban iskola működött benne, ma a református egyház gyülekezeti terme, erre utal a ***Gyülekezeti ház*** és a ***Gyülekezeti terem*** elnevezés. Vö. Alsó iskola. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Felszeg Fotó: Hankusz Éva

Felszeg 2024: *Felszeg ~ Főüszeg,* 2000: *Fèlszeg.* — A belterület magasabban fekvő, keleti része. ***Főszeg*** formában is említik. Vö. Alszeg. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Ferdő-domb 1859–1860: *Ferdö domb.* — Erdővel borított domb a Vár-hegy keleti részén. A névadás indítékát nem ismerjük, az előtagja esetleg a *fürdő* vagy nagyobb valószínűséggel a *fertő* szóval hozható kapcsolatba. Vö. Fertő 1., 2. — MKFT. — T11-H1.

Ferenc-kút 2024: *Ferenc-kut.* — Kút a település határának nyugati részen a Kosár közelében. A név előtagja a kút körüli terület tulajdonosára, Balogh Ferencre utal. — ÉGy. — T5-F5.

Férges-Nyíres 2024: *Féirges-Nyires.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Nagy-Nyíres mellett. A korábban nagyobb területen fekvő Nyíres része volt. Az előtagban a *féreg* főnév utalhat a növények gyökerén, gyümölcsben, romlott húsban stb. kelt féreg mellett olyan élősködőkre is, mint a tetű, bolha és poloska, illetve akár az egérre és a méhre is. — ÉGy., SzamSz. — T11-G2.

Fertő 1. 2024: *Fertőü.* — Szántóföld és kaszáló a Pelesőc északi lábánál a Pogácsa-mező mellett. A név a *fertő* 'mocsaras terület időnként vízzel újra megtelő tócsákkal, gödrökkel' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Ferdő-domb. — ÉGy., FKnT. — T11-F1.

Fertő 2. 2024: *Fertőü,* 1864: *Fertő,* [19. sz. második fele]: *Fertő.* — Szántóföld a határ keleti részén a Szomódoktól keletre. A név a *fertő* 'mocsaras terület időnként vízzel újra megtelő tócsákkal, gödrökkel' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Ferdő-domb.— ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Forgatós-lapos lásd **Csorgatós**

Főszeg lásd **Felszeg**

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2024: *Főű ucca ~ Főű ut | Az aszfaltos a Főű ucca.* 2000: *Fő ucca.* — Az Alszeget és a Dandutot magába foglaló aszfaltos útszakasz. ***Fő út*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-B1.

Gacs-forrás lásd **Kerek-hegyi-forrás**

Gátas 1. lásd **Gátas pataka**

Gátas 2. 2024: *Gátas ~ Gátos | Van gödör véigig, osz fogja a vizet. … Gödör van ott, ijen fojár, éir. | Ijen gátak vóutak ot csináva réigen, a kolektiv idejibe.* 2000: *Gátas.* — Gödrös kaszáló a Pelesőc alja és a Csonka-nyíres között. A gödörben korábban kendert is áztattak. A helybeliek szerint az újabb időkben épült gátakról kapta a nevét, azonban a név bizonyára jóval korábbi, és az egykor ott folyó Gátas patakára utal. Vö. Gátasi-kút. — ÉGy., SzMHn. 2: 278. — T11-F1.

Gátas 3. 1864: *Gátos,* [19. sz. második fele]: *Gátos.* — A település határának nyugati részén a Nyíres-szeg mellett fekvő földterület. A közelben folyó Gátas patakáról kapta a nevét. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-F5.

Gátasi-kaszáló lásd **Gátas-kaszáló**

Gátasi-kút 2024: *Gátasi-kut.* — Kút a belterülettől délkeletre, a Gátas területén. — ÉGy. — T11-F1.

Gátas-kaszáló 1864: *Gátoskaszáló, gátosi kaszálló, Tatár kaszálló | A' T[amás] várallyai határba ezen gátos patakba nyúgotról; a' T[amás] váralljai szöllök alatt van egy kaszálló a' mellj heljet régi nevezeten Tatár. kaszállónak ís neveztek 's ma ís neveznek; és nevezík gátosi kaszállónak ís, – Tatár kaszállónak azért nevezik; hogy az útólsó tatárjáráskor, a' Község csordása bojtarjával, – több tatárokat meg öltek somfa gortsös botjaikal. gátosi kaszállónak pedig azért nevezik; mert a' gátos patakába van – itt a' gátos pataka mocsárrá válik.* [19. sz. második fele]: *Gátos kaszáló.* — A Balázs-dombot és az Akasztó-dombot délről határoló, a Gátas pataka mentén fekvő egykori kaszáló. ***Gátasi-kaszáló*** formában is szerepel. ***Tatár-kaszáló*** névváltozata Pesty Frigyes adatközlője szerint az „utolsó tatárjáráskor" (azaz a 18. század eleji tatár betöréskor) itt megölt tatárokra utal. Vö. Tatár. — Pesty 1864/57: 423b, 443b, T0.53.202.2. — T11-F1.

Gátas-lapos 1864: *Gátos lapos,* [19. sz. második fele]: *Gátos lapos, Gátoslapos.* — A belterülettől délre fekvő, a Kert-dombot délről határoló földterület. Az egykori Gátas pataka mentén húzódott, erre utal a név előtagja. — Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-F1.

Gátas-patak lásd **Gátas pataka**

Gátas pataka 1941: *Szomoga p[atak],* 1884: *Szomoga patak,* 1864: *Gátos pataka, gátos patak | Ez a' T[amás] váralljai hegyek kúpájából ered, szintén hó. sorvadáskor és zápor esözéskor bővölködik vizzel. – nevezetét vette onnan, hogy mint mocsáros patakon nem hídat, hanem gátat használtak az által járhatásra; ezen a' patakon van, közel a' községhez egy malom helj.* 1859–1860: *Gátos* B[ach]. — Egykori patak, mely a Pelesőc északi, északnyugati lábánál folyt. Ma kisebb bokros árok húzódik a helyén, illetve a Gátas-kaszáló is az egykori patak medrének helyén fekszik. Nevét a medrén átvezető gátról kapta. ***Gátas*** és ***Gátas-patak*** formában is említik. A ***Szomoga-patak*** névváltozat előtagja a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' jelentésű földrajzi köznév. Ez utóbbi megnevezésnek nincs nyoma a mai helynévrendszerben. Vö. Gátas 2., 3., Gátas-lapos. — FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 423b. — T11-E1.

Gérus gorondja 2024: *Géirus gorongya | Ez a sürüség a Géirus gorongya. Gombázni oda jártunk.* — A Pelesőc északi lábánál a Bárány-völgy közelében húzódó bokros domb. A név előtagja tulajdonosa családnevét őrzi. Az utótag a *gorond* 'halom, domb' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-F5G5.

Gorond 2024: *Gorongy ~ Gorond | A Gorond a dombok köszt van. | Szoktunk odamenni gombázni.* 1864: *Kókagorondja,* [19. sz. második fele]: *Kokagorondja.* — Erdővel fedett kisebb domb a Pelesőc nyugati lábánál a Zsoldos-völgy mellett. A név a *gorond* 'halom, domb' jelentésű földrajzi köznévből származik. A ***Kóka gorondja*** névváltozat előtagja bizonyára személynév lehet. A szomszédos Dabolc családnévanyagában a *Kóka* családnév a 18. században előfordult, az ugyancsak szomszédos Halmiban pedig ma is élnek *Kóka* családnevűek. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, Szabó 1937: 321, T0.53.202.2. — T5-F5.

Göre-vápa lásd **Györe**

Gyökér 2024: *Gyökéir, Gyökéirbe ~ Gyüker.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Papmolna mellett. A név a *gyökér* 'terület, melyre jellemző a fák földből kiálló, erős gyökérzete, illetve gyökértuskók jelenléte' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T5-F5.

Györe 2024: *Györe, Györébe,* 1864: *Gőrevápa,* [19. sz. második fele]: *Gőrevápa, Győreváppa.* — Bokros terület és legelő a határ északi részén a Bükk közelében. A név személynévi eredetű. A település történeti családnévanyagában *Gewre* formában szerepel a név, a szomszédos Halmi jobbágynevei között pedig megtalálható a *Györe* családnév. Az előtagot korábban esetleg az előbbi névvel is azonosították. A ***Göre-vápa,*** illetve ***Györe-vápa*** névformák utótagja a 'völgy' vagy 'vizenyős, mocsaras terület' értelmű *vápa* földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, Szabó 1937: 367, 494, T0.53.202.2. — T5-G4.

Györe-vápa lásd **Györe**

Gyülekezeti ház lásd **Felső iskola**

Gyülekezeti terem lásd **Felső iskola**

Halmi út 2024: *Halmi ut ~ Nagy ut ~ Országut ~ Ország uttya.* — A települést a szomszédos Halmival összekötő útszakasz. ***Nagy út, Országút*** és ***Ország útja*** formában is említik. — ÉGy. — T5-F5.

Harangozó-lapos 2024: *Harangozóu-lapos | Kaszálóu, és az etyházéi, éis a harangozóu hasznájja. Mikor ki a harangozóu, azéi a lapos.* 2000: *Harangozó-lapos.* — A református egyház tulajdonában lévő kaszáló a bolt mögötti területen. A harangozó illetményföldje. E név utótagja a lapos 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév.— ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 278. — T5-G4G5.

Haraszt-köz 1864: *Haraszt-köz.* — A Danduttól keletre, a Harasztos-hát mellett fekvő egykori földterület. A név előtagja a *haraszt* 'fiatal, sarjadzó, cserjés erdő, bozót' jelentésű földrajzi köznév, utótagja pedig a *köz* 'két terület közötti hely' értelmű földrajzi köznév. Vö. Haraszt-nyak. — FKnT., T0.53.202.1. — T5-G4.

Haraszt-nyak 2024: *Harasz-nyak, Haraszнyakra,* 1859–1860: *Haraszniak,* 1694: *Harasztnak* alatt. — A külterület északkeleti részén, a Balog-forrás közelében fekvő szántóföld és gyümölcsös. A név előtagja a *haraszt* 'fiatal, sarjadzó, cserjés erdő, bozót', utótagja a *nyak* 'két hegyet összekötő keskeny hát' vagy 'valaminek az elvékonyodó része' jelentésű földrajzi köznév. A katonai térképeken a név a Pelesőc és a Kormos közötti területet jelöli, mely a mai helyétől kissé délre található. Vö. Haraszt-köz. — ÉGy., FKnT., MKFT., Szabó 1937: 496. — T11-G1.

Harasztos-hát 2024: *Harasztos-hát | A Vőütytű lejjeb van a Harasztos-hát.* 1864: *Haraszтoshát,* [19. sz. második fele]: *Haraszтoshát.* — Szántóföld a belterület közelében a Felszegtől északra. A név előtagja a *haraszt* 'fiatal, sarjadzó, cserjés erdő, bozót' jelentésű földrajzi köznév *-s* képzős származéka. Az utótag a *hát* 'a környezeténél magasabban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Harasztos-hát mögött. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G4.

Harasztos-hát mögött 1864: *Harasztos hát megett,* [19. sz. második fele]: *Haraszтoshátmeget.* — A település határának északkeleti részén, a Harasztos-háttól északra fekvő földterület egykori megnevezése. — Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G4.

Határ 2024: *Határ ~ Ukrán-határ.* — A román–ukrán országhatár, mely a települést északnyugaton határolja. ***Ukrán-határ*** formában is említik. — ÉGy. — T5-E4F3.

Hegy lásd **Pelesőc**

Hegyalja 2024: *Hegyajja,* 1864: *Hegy alja,* [19. sz. második fele]: *Hegyalja.* — A külterület északi részén, a Verbőci-hegy és az Oláh-hegy lábánál fekvő szántóföld és gyümölcsös. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G4.

Hegyi út lásd **Hegy út**

Hegykapu 1. 2024: *Hetykapu.* — Gyümölcsös a határ északi részén a Kerek-hegy közelében. Az itt haladó földút vezet a Kerek-hegyre. A név a *hegykapu* 'szőlőhegyi út kezdete, amely a szőlőhegy gyepűjén vezet át' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T5-G4.

Hegykapu 2. 2024: *Hetykapu.* — A Halmi út elágazása Halmihegy felé. A név a *hegykapu* 'szőlőhegyi út kezdete, amely a szőlőhegy gyepűjén vezet át' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T5-F5.

Hegytető 2024: *Hetytetőü.* — A település határának északi részén, a szőlőhegyeket északon határoló erdős, bokros terület. — ÉGy. — T5-G4.

Hegy út Fotó: Hankusz Éva

Hegyút 2000: *Hegy út.* — Gyümölcsös és szőlő a határ északi részén. — SzMHn. 2: 278. — T5-G4.

Hegy út 2024: *Hegy ut | Ami fẽmegyen a Kűbányához.* 2000: *Hegyi út.* — Az Alszegről nyíló, nyugati irányba futó földút, mely a Suhóhoz, illetve a Kőbányához vezet. ***Hegyi út*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-G4, T32-B1.

Hideg-forrás 1864: *Hidegforrás, Hideg fórás | Ez hasonló a' Máramarosi hideg vizekhez, – a' hídegsége míatt íhatatlan különösön nyárba. – azért neveztetík Hideg fórásnak. – réz, és vas tartalmú kő síklából ered.* — A település határának északnyugati részén található egykori forrás. A név előtagja a forrás vizének hőmérsékletére utal. Talán azonos a mai Hideg-völgyi-forrással. — Pesty 1864/57: 423a.

Hideg-völgy 2024: *Hideg-vőügy, Hideg-vőügyre | A Hideg-vőüty fem van a Hosszu-háton. | Ot van a hóuvirág. Az egész faluba a hóuvirág onnan származik. A Hideg-vőügybű. ... mer ojan hideg van ott. | Kéisőüm megy el a hóu is.* — Völgy a település határának északnyugati részén a Hosszú-hát területén. A név a terület jellemző hőmérsékletére utal. Vö. Hideg-völgyi-forrás. — ÉGy. — T5-F4.

Hideg-völgyi-forrás 2024: *Hideg-vőügyi-fórás | Hideg benne a viz.* — Forrás a Hosszú-háton a Hideg-völgyben. Vö. Hideg-forrás. — ÉGy. — T5-F4.

Hodály 2024: *Hodáj.* — A külterület nyugati részén, a Rossz-mocsár mellett fekvő szántóföld. Korábban juhhodály állt a területen, erre utal az elnevezés. — ÉGy. — T10-D2.

Hodos 1. 2024: *Hodos | A Hodos it kel legyen, erre valahun, csak má be van nőüve.* 2003: *Hodos,* 1944: *Hódos,* 1931: *Hódos p[atak],* 1918: *Hodos,* 1915: *Hodos,* 1914: *Hodos patak,* 1884: *Hodos patak, Hódos patak,* 1870: *Hodos p[atak],* 1864: *Hodos | Ez a' tamás várallyai hegyekböl folj de csak akkor ha hó sorvadás, és nagy zápor van. egyébb aránt ered ezen foljó az ugy nevezett Nagy Bábonyból, – a' Túrczi nagy kősziklás hegyből; ezen foljó neveztetík Hodosnak a' medre posvány; Aklinál egy feneketlen motsárrá válik. ... ezen foljó nevezét onnan vette; hogy míkor meg árad. a' medrét lommal, iszappal tele hordja.* 1802–1811: *Hodos F[olyó],* 1784: *Hodos Patak.* — Patak a település déli határában, amely a turci (Nagy-)Bábony és a tamásváraljai Kormos területén ered, majd a dabolci Égerrel egyesülve a Batárba folyik bele. A név a *hód* állatnév *-s* képzős formájából származik. A korábbi források ***Hodos-folyó*** és ***Hodos-patak*** formában is említik. Vö. Hodos 2., Hodos-híd, Hodos-part. Lásd Hódos (Dabolc, Halmi, Kisbábony), Hodos (Turc). — ÉGy., EKFT., HKFT., Görög, Kocán 2003: 54, Pesty 1864/57: 423b, T0.53.202.3, T1.S.74.18/38, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2. — T10-D2, T11-E2.

Hodos 2. 2000: *Hódos.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Hodos-patak közelében. Átnyúlik Turc határába is. Lásd Hodos (Turc). — SzMHn. 2: 278. — T11-E2.

Hodos-folyó lásd **Hodos 1.**

Hodos-híd 2024: *Hodos-hid,* 2003: *Hodos higygya.* — A Halmi út mentén a Hodoson átívelő híd. ***Hodos hídja*** formában is említik. — ÉGy., Kocán 2003: 54. — T10-D2.

Hodos hídja lásd **Hodos-híd**

Hodos-part 1864: *Hódospart,* [19. sz. második fele]: *Hodospart.* — A település határának nyugati részén, a Hodos északi partján fekvő földterület. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-E2.

Hodos-patak lásd **Hodos 1.**

Honcsokos 2024: *Honcsokos, Honcsokosra,* 1864: *Honcsokos,* [19. sz. második fele]: *Honcsokos.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Halmi út mentén. A név a *honcsokos* 'rétterület, amelynek felületét kis dombok teszik egyenetlenné; vakondtúrásos terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-E5F5.

Hosszú-hát Fotó: Hankusz Éva

Hosszú-hát 2024: *Hosszu-hát* | *A Hosszu-hát avval fejezőüdig be [a Szarvas-kővel].* 2000: *Hosszú-hát,* 1941: *Hosszú-hát,* 1935–1936: *Hosszuhát,* 1887: *Hosszuhát,* 1884: *Hosszuhát,* 1864: *Hosszuhát, Hosszúhát* | *Ezen hegy ínkáb csak egy görbe léniát formál. Batarcs felöl Akliig nyúlik, a' déli óldala kítűnő minden féle gyűmölcs fákkal, és szőllővel van be űltetve. ezen Hosszúhát nevezetét vette hosszú formájától. déli óldalából, a' szőllők felett nagy tekintéljű kő szirtek emelkednek ki.* | *Hosszú hát teteje egy része szántó föld; a' mit várallya Község bir; egy része pedig tőlgy, mogyoró és bikk fákkal, 's nyárfákkal van be nőve, – az északi óldalából járhatatlan kő sziklák emelkednek ki. – a' hol szinte nagy bikkes erdö van. – ezen hosszú hátot három község bírja ú m: a' nyúgoti végét akli, a' derekát gyúla. északi keleti végét pedig Tamás váralya meg jegyeztetik, hogy Szathmár, Szabólcs, Beregh, és máramaros megyebéli lakosoknak is van szőllő birtokok ezen a' Hosszúháton.* 1859–1860: *Hoszuhát,* [19. sz. második fele]: *Hoszuhát,* 1784: *Hoszu hat,* 1584: *Zelpes Bykk* aliter *Hozzwhat.* — Erdővel borított hegy a határ északnyugati részén. A *Hosszú-hát* elnevezés a terület hosszan elnyúló alakjára utal. A 16. századból adatolható ***Szelpes-Bükk*** névváltozat előtagja bizonytalan eredetű. Talán a *szelep* 'félszer, szárnyék, szín, bármilyen födött hely' tájszó *-s* képzős formája rejlik benne. Utótagja az egykor bükkerdőt jelölő *Bükk* helynév. — ÉGy., EKFT., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 422b, 444a, Szabó 1937: 495, SzamSz., SzMHn. 2: 278, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T5-F4.

Hosszú-szer 2024: *Hosszu-szer* | *Hát a Rövit-szer az rövidebb, rövidebbek a parszellák, a másigba [a Hosszú-szerben] mek hosszabb.* 1864: *Hosszuszer,* [19. sz. második fele]: *Hoszuszer,* 1694: *Hoszszu szer.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Rövid-szertől délre. A névadás indítékát illetően többféle magyarázat is létezik a helybeliek körében. Egyesek szerint a *hosszú* előtag arra utal, hogy a Hosszú-szer távolabb van a falutól, mint a Rövid-szer, azaz hosszabb az út odáig. Más adatközlők szerint a parcellák méretéről kapta a nevét. Az utótag a *szer* 'határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Hosszú-szeri-forrás. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 496, T0.53.202.2. — T11-G2.

Hosszú-szeri-forrás 2024: *Hosszu-szeri-fórás.* — Forrás a Hosszú-szer területén. — ÉGy. — T11-G2.

Hozsváth-kert 2024: *Hozsvát-kert.* — Kert a Felszeg keleti részén. Mára beépült. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-H4H5.

Ilyés 2024: *Ijéis, Ijéizsbe.* — Szántóföld a külterület délnyugati részén a Dabolci-gorondtól délre. A név bizonyára személynévből alakult. — ÉGy. — T11-E2.

Jordán 2024: *Jordán, Jordámba* | *Tóu ot má nincs, csak fórás.* 1864: *Jordá[n],* [19. sz. második fele]: *Jordán.* — A Dandut mentén a Majsi-kert szomszédságában fekvő szántóföld. A névadás indítékát nem ismerjük. Talán kapcsolatban lehet a Szamosháton ismert *jordán* 'zsidó' főnévvel, de az sem vethető el, hogy a *Jordán* ~ *Jordan* családnév képezi az alapját. Vö. Jordántó. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzamSz., T0.53.202.2, ÚCsnT., ÚMTsz. — T5-G4.

Jordán-tó 2000: *Jòrdán tó.* — A belterület északi részén fekvő egykori tó a Jordán közelében. Ma már nem azonosítható. — SzMHn. 2: 276. — T5-G4.

Juhhodálynál lásd **Pelesőc alja**

Juhkosár-domb 1864: *Jukosárdomb,* [19. sz. második fele]: *Juhkosárdomb.* — Egykori földterület a keleti határszélen. A név előtagja a *juhkosár* 'nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák' jelentésű földrajzi köznév, ami arra utal, hogy korábban ilyen építmény állt a területén. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-H1.

A Kálmán és a Kis-telek Fotó: Hankusz Éva

Kálmán 2024: *Kálmán, Kálmámba,* 1864: *Kálmán Kosara,* [19. sz. második fele]: *Kámán kosara, Komán kosara.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kis-telektől délre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A történeti forrásokban említett ***Kálmán kosara*** névforma utótagja a *kosár* 'nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Kálmán kosara lásd **Kálmán**

Kanális 2024: *Kanális.* — Mesterséges árok a határ nyugati részén. — ÉGy. — T5-F5.

Karám 2024: *Karán.* — Szántóföld a belterülettől délre a Temető közelében. A Szamosháton használatos *karám ~ karán ~ karány* 'tövissel bekerített hely, melybe a ménest, gulyát terelik éjszakára' szóból alakult. — ÉGy., SzamSz. — T11-G1.

Kaszáló 2000: *Kaszáló.* — Bura László szerint a határ délkeleti részén fekvő rét. — SzMHn. 2: 278. — T11-F2.

Kecskés 2024: *Kecskéis ~ Kecskéizs gödri ~ Kecskéizs gödre.* — Bokros, gödrös terület a külterület keleti részén a Kálmán szomszédságában. A Turc határában említett Kecske-patak medrének helyén fekszik, bizonyára erről kapta a nevét. ***Kecskés gödre*** formában is említik. Lásd Kecske-patak (Turc). — ÉGy. — T11-G2.

Kecskés gödre lásd **Kecskés**

Kerek-hegy 2024: *Kerek-hegy,* 2000: *Kerekhegy,* 1864: *Kerekhegy | Mint hogy itt a' szőllő ültetések vége fél kört formál, nevezetét ínnen vette.* [19. sz. második fele]: *Kerekhegy.* — Szőlő és gyümölcsös a határ északi részén az Oláh-hegytől keletre. Alakjáról kapta a nevét. Vö. Kerekhegyi-forrás. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423a, 444a, SzMHn. 2: 278, T0.53.202.2. — T5-G4.

Kerek-hegyi-forrás 2024: *Kerek-hegyi-fórás ~ Gacs-fórás,* 1864: *Kerekhegyi forrás | A' Hosszúhátnak Batarcs felőll való végén van az úgy nevezett Kerekhegyi forrás.* — Forrás a Kerek-hegyen. A ***Gacs-forrás*** névváltozat a közelében lakó Gacs vezetéknevű személyre utal. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423a. — T5-G4.

Kerek-liget 1864: *Kerek liget,* [19. sz. második fele]: *Kerekliget, Kert-liget.* — A külterület nyugati részén, a Hodos mentén fekvő egykori földterület. Bizonyára alakjáról kapta a nevét. A *Kert-liget* változat romlott névalak lehet. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T10-D2.

Kert lásd **Kert-domb**

Kertalja lásd **Kertekalja**

Kert-domb 2024: *Ker-domb,* 2000: *Kèrt,* 1864: *Kert domb, Kert dombja,* [19. sz. második fele]: *Kertdomb.* — Dombos szántóföld az Alszeg déli irányba futó kertjeinek végén, az Akasztó-domb és a Csorgatós között. ***Kert*** és ***Kert dombja*** alakban is szerepel. Vö. Kert dombja mögött. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T11-F1.

Kert-domb alja mögött lásd **Kert dombja mögött**

Kert dombja lásd **Kert-domb**

Kert dombja mögött [19. sz. második fele]: *Kertdombja meget, Kertdombaljameget.* — A Kert-domb délnyugati szegletében fekvő egykori földterület. ***Kert-domb alja mögött*** formában is szerepel. — T0.53.202.2. — T11-F1.

Kertekalja 2024: *Kertekajja,* 1864: *Kert alja,* [19. sz. második fele]: *Kertalja,* 1694: *Kert alatt.* — Szántóföld a felszegi kertek végében a Pap-domb mellett. A régebbi források ***Kertalja*** formában is említik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 496, T0.53.202.2. — T11-F1.

Kertvég 1864: *Kertvég,* [19. sz. második fele]: *Kertvég.* — A Felszeg keleti részének kertjei végén fekvő egykori földterület. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G1.

Kis-Bükk 1694: *Kis Bik.* — A település határában említett hely. Talán a Bükk része lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat. — Szabó 1937: 496.

Kis-Csillagos 2024: *Kis-Csillagos, Kis-Csillagosra | A Csillagosnak a tetejibe, ot mety keresztű.* — Erdő a határ keleti részén a Csillagos közelében. A *kis* előtag arra utal, hogy a Csillagosnál kisebb területű. — ÉGy. — T11-G1.

Kis-Haraszt 1864: *Kisharaszt,* [19. sz. második fele]: *Kis haraszt, Kis-Haraszt.* — Egykori földterület a határ keleti részén az Orbán-domb közelében, a Nagy-Haraszttól északra. Egy közvetlenül nem adatolható *Haraszt* nevű hely kisebbik része lehetett. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G1.

Kis-hegy 2024: *Kis-hegy,* 2000: *Kis-hegy,* 1864: *Kishegy.* — Legelő a település határának déli részén a Pelesőc lábánál. Korábban gyümölcsfákkal volt beültetve. A név előtagja a terület méretére utalhat. Vö. Kis-hegy alja. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 279. — T11-F3.

Kis-hegy alja 2024: *Kis-hegy ajja,* [19. sz. második fele]: *Kishegyalja.* — Szántóföld a falu határának déli részén a Kis-hegytől délre. A név utótagja az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., T0.53.202.2. — T11-F3.

Kishíd 2024: *Kishid,* 1864: *Kishid lapos,* [19. sz. második fele]: *Kishidlapos.* — Szántóföld a határ északi részén a Pálinkafőző mellett. Nevét a mellette fekvő Kis hídról kapta. A korábbi források ***Kishíd-lapos*** formában említik. E név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G4.

Kis híd 2024: *Kis hid | Ahol ugrik egyet a zóutóu. A Brigádná ugrik.* 2000: *Kis-híd.* — A Kanálison átívelő híd a Danduton. Vö. Kishíd. — ÉGy., SzMHn. 2: 279. — T5-G4.

Kishíd-lapos lásd **Kishíd**

Kis-Kolnik-hegy lásd **Kolnik**

Kis-Kormos 2024: *Kis-Kormos,* 1859–1860: *Kis Kormos.* — Erdővel fedett domb a határ keleti részén. A Kormos kisebbik, déli része. A név előtagja a Nagy-Kormoshoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., MKFT. — T5-H5.

Kis-láz 2024: *Kis-láz | A Suhóutú lefele van a Kis-láz.* — Kaszáló és gyümölcsös a határ nyugati részén a Pálinkafőző mellett. A név előtagja a terület méretére utal. Az utótag a *láz* 'lapos fekvésű térség, kaszáló' jelentésű ugocsai és tiszaháti tájszó. — ÉGy., SzamSz. — T5-F5.

Kis-mező 2024: *Kis-mezőü,* 2000: *Kis-mező,* 1864: *Kismező,* [19. sz. második fele]: *Kismező.* — Szántóföld a belterülettől északra a Talok láza mellett. Méretéről kapta a nevét. A *Kis* előtag a Nagy-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T5-G4.

Kis-part 2024: *Kis-part ~ Labdádzó.* — A Felszeg középső részén lévő, az út és a házak közötti magasabb fekvésű terület. A név előtagja a Nagy-parthoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótagja pedig a *part* 'magasabb fekvésű terület' jelentésű földrajzi köznév. Korábban gyakran játszottak itt a helybeli gyerekek, erre utal a ***Labdázó*** elnevezés. — ÉGy., FKnT. — T32-C2.

Kis-telek 2024: *Kis-telek,* 2000: *Kis-telek,* 1864: *Kis Telek,* [19. sz. második fele]: *Kis Telek.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kálmántól északra fekvő területen. A név előtagja a terület méretére utal. Az utótag a *telek* 'megművelt határrész' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T11-G2.

Kis-tisztás 2024: *Kis-tisztás.* — Erdei tisztás a Hosszú-háton. A név előtagja a Nagy-tisztáshoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T5-F4.

Kis utca 2024: *Kis ucca.* — A Felszegről északi irányba nyíló kisebb út a Felső iskola mellett. Neve a Nagy utcához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T32-C2.

Kóka gorondja lásd **Gorond**

Kollektíva ól 2024: *Kolektiva óul.* — Épület a Batarcsi út mentén a Brigáddal szemben. Korábban itt tartották a kollektív gazdaság állatait. — ÉGy. — T5-G4.

Kolnik 2024: *Kolnik, Kolnigba ~ Kolnyik,* 1864: *Konik,* 1859–1860: *Kis Kolnikhegy,* [19. sz. második fele]: *Konik.* — Erdős terület a Kormos délkeleti részén. A név eredete bizonytalan. Hangszerkezete alapján szláv eredetre gondolhatunk (vö. or. *кол* 'karó, cölöp'; ukr. *кіл* 'ua.'). A katonai térképen ***Kis-Kolnik-hegy*** névforma szerepel, és a Kis-Kormostól délre eső erdős területet jelöli. — ÉGy., Hadrovics–Gáldi 1968/1: 658, MKFT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G1.

Kormos 2024: *Kormos | Kormozsba vóutá gombázni.* 1941: *Kormos,* 1914: *Kormos,* 1884: *Kormos,* 1864: *Kormos.* — Erdővel borított hegy a határ keleti részén. Nevét a hegyen található fekete színű sziklákról kapta. Részei a Kis-Kormos és a Nagy-Kormos. — ÉGy., HKFT., MaKF., T0.53.202.1, T0.53.202.3. — T5-H4H5.

Kosár 2024: *Kosár,* 2000: *Kosár-vòlgy,* 1864: *Kosár,* 1864: *Koszár,* [19. sz. második fele]: *Kosár, Kosárgátos, Kosár gorond.* — Szántóföld a Pelesőc északnyugati lábánál a Bárány-völgy szomszédságában. A név a *kosár* 'nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A ***Kosár-Gátas*** névváltozat utótagja a területnek a Gátas pataka mentén való fekvésére utalhat. ***Kosár-völgy,*** illetve ***Kosár-gorond*** formában is szerepel. Ez utóbbi névforma utótagja a *gorond* 'halom, domb' jelentésű földrajzi köznév. —

Kormos Fotó: Hankusz Éva

Kőbánya Fotó: Hankusz Éva

ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T5-F5.

Kosár-Gátas lásd **Kosár**

Kosár-gorond lásd **Kosár**

Kosár-völgy lásd **Kosár**

Kossuth-domb 2024: *Kosud-domb.* — Kisebb domb a Felszegen. Jelenleg a Kultúr áll rajta. A helybeliek szerint korábban, a „magyar időben" erre a dombra volt kitűzve a magyar zászló, és itt tartottak beszédeket, ünnepségeket. A helynek erre a funkciójára utalhat a név *Kossuth* előtagja. — ÉGy. — T32-C2.

Kőbánya 2024: *Kűbánya,* 2000: *Kőbánya.* — Egykori kőbánya a határ északnyugati részén a Hossszú-hát lábánál. Vö. Pap Laci-bánya. — ÉGy., SzMHn. 2: 279. — T5-F4.

Kőváralja lásd **Tamásváralja**

Kövespatak 1864*: Kövespatak | Ezen kő szírt alatt lévö gyalog út mellett nyúgotra van egy vőlgy ez neveztetik Kövespataknak; azért, hogy a'medre Köves, mig hosszú hátból ki ért a'szöllők között, délre.* — Völgy a település nyugati határában. A név a meder köves voltára utal, és elsődlegesen víznév volt, mely a környező területet is jelölte. Lásd Kövespatak (Halmi-hegy). — Pesty 1864/57: 422b.

Kultúr 2024: *Kultur ~ Kulturház,* 2000: *Kùltúrház.* — Épület a Felszegen. Művelődési házként működik. ***Kultúrház***-nak is nevezik. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Kultúrház lásd **Kultúr**

Külső-Akol lásd **Alsó-Akol**

Külső-Bükk 2024: *Kísőü-Bikk.* — Tisztás a falu határának északi részén. A Bükknek a belterülethez közelebb eső része. A név előtagja a Belső-Bükkhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T5F4.

Labdázó lásd **Kis-part**

Laci-kert 2024: *Laci-kert.* — Szántóföld és gyümölcsös a Batarcsi út mentén a Kis híd közelében. A név előtagja a tulajdonos beceneve. — ÉGy. — T5-G4.

Lyukas-kő 2024: *Jukas-kű.* — Szikla a Kormoson a Balog-forrás közelében. Alakjáról kapta a nevét. — ÉGy. — T11-G1.

Majsi-kert 2024: *Majsi-kert.* — Gyümölcsös az Alszeg és a Dandut által közrezárt területen. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-G4.

Malom-láz 2024: *Malom-láz | Réigen asz monták, hogy valami Elek csalánnak vóut ot mallom.* — Kaszáló a belterülettől délre a Pogácsa-mező mellett. A helybeliek még emlékeznek az egykor itt álló malomra, melyről a terület a nevét kapta. A név utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T11-F1.

Mihály-kút lásd **Mihály-völgyi-kút**

Mihály-völgy lásd **Mihály völgye**

Mihály völgye 2024: *Miháj vőüggye,* 2000: *Miháj-vőlgy,* 1864: *Elekmihály. vőlgy,* [19. sz. második fele]: *Elekmihály vőlgy, Elek Mihály völgy, Elekmihályvölgye.* — Legelő a határ délkeleti részén a Szomódok és a Rövid-szer szomszédságában. Egykori tulajdonosáról, Elek Mihályról kapta a nevét. ***Mihály-völgy, Elek Mihály-völgy,*** illetve ***Elek Mihály völgye*** formában is szerepel. Vö. Mihály-völgyi-kút. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T11-F2.

Mihály-völgyi-forrás lásd **Mihály-völgyi-kút**

Mihály-völgyi-kút 2024: *Miháj-vőügyi-kut ~ Miháj-vőügyi-fórás,* 2000: *Miháj-kút.* — Kút a Mihály völgye északi részén. ***Mihály-völgyi-forrás*** és ***Mihály-kút*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 279. — T11-F2G2.

Moc-forrás 2024: *Moc-fórás ~ Mocs-fórás.* — Forrás a Pelesőc alján. A név előtagja bizonyára a *móc* 'egy román népcsoport tagja' népnév. — ÉGy., TESz. — T11-F1.

Mogyorós 1. 2024: *Mogyoróus,* 2000: *Mogyorós,* 1864: *Mogyoros,* [19. sz. második fele]: *Mogyoros.* — Kaszáló a külterület északi részén a Kerek-hegy mellett. Nevét növényzetéről kapta. Vö. Mogyorós-hegyalja. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.2. — T5-G4.

Mogyorós 2. 2024: *Mogyoróus | Bisztos van [mogyorófa], régen nem vótunk már ott. Megvam, mek ha nincs is, ugyis az a neve.* — Erdő a Hosszú-háton. Nevét az itt levő mogyoróbokrokról kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Mogyorós-hegyalja [19. sz. második fele]: *Mogyoros hegyalja.* — A település határának északi részén, a Mogyorós mellett fekvő egykori földterület. — T0.53.202.2. — T5-G4.

Mosó-kút 2024: *Mosóu-kut | Ide jártak sújkolni régen az asszonyok.* 2000: *Mosókút.* — A Felszeg keleti vége közelében a Kormos erdejében, a Mosó-kút-forrás vize által táplált kisebb vízállás. Korábban ide jártak az asszonyok mosni, illetve a felszegesiek a jószágok itatására is használták. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T11-G1.

Mosó-kút-forrás 2024: *Mosóu-kut-fórás.* — A Felszeg keleti vége közelében, a Kormos erdejében lévő, a Mosó-kutat tápláló, jó vizű forrás. — ÉGy. — T5-H5.

Mosó-kút-forrás Fotó: Hankusz Éva

Murkos 2024: *Murkos.* — Kaszáló és szántó a külterület északi részén a Mogyorós területén. Korábban murkot, azaz sárgarépát termesztettek a területen. — ÉGy. — T5-G4.

Nádas lásd **Nádas-láz**

Nádas-köz lásd **Nádas-láz**

Nádas-láz 2024: *Nádas-láz,* 2000: *Nádas-láz,* 1941: *Nádas,* 1884: *Nádas,* 1864: *Nádas kőz,* [19. sz. második fele]: *Nádasláz.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Dabolci-gorondtól nyugatra. Korábban nádas terület volt, erre utal a név előtagja. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. ***Nádas*** és ***Nádas-köz*** formában is szerepel. Ez utóbbi név utótagja – ha nem tévesen lejegyzett forma – a *köz* 'két terület közötti hely' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., SzMHn. 2: 279, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T11-E2.

Nagy-Déllő alja lásd **Déllő alja**

Nagy-dűlő alja lásd **Déllő alja**

Nagy-gödör 2024: *Nagy-gödör | Ahum van az ugorka nekünk.* — Árok a belterülettől délre a Balázs-domb és az Akasztó-domb között. Vö. Nagygödöri út. — ÉGy. — T11-F1.

Nagygödöri út 2024: *Nagygödöri ut.* — A belterülettől délre a Nagy-gödör mentén futó földút. — ÉGy. — T5-G4G5.

Nagy-Haraszt 1864: *Nagy Haraszt,* [19. sz. második fele]: *Nagy haraszt, Nagy-Haraszt.* — Egykori földterület a határ keleti részén az Orbán-domb közelében, a Kis-Haraszttól délre. Egy közvetlenül nem adatolható *Haraszt* nevű hely kisebbik része lehetett. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G1.

Nagy Kató 2024: *Naty Katóu.* — Kisebb kaszáló a határ keleti részén a Dögtér közelében. A név személynévből alakult, a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy. — T11-G1.

Nagy-Kormos 1864: *Nagy Kormos | Ezen hegy azért neveztetik Nagy Kormosnak; hogy egészen kormos kő sziklák emelkednek ki belölle.* 1859–1860: *Nagy Kormos.* — Erdővel borított hegy a határ keleti részén. A Kormos nagyobbik, északi része. A név előtagja a Kis-Kormoshoz való viszonyítást fejezi ki. — MKFT., Pesty 1864/57: 422a. — T5-H4H5.

Nagy-kő 2000: *Naty-kő.* — A település határának délnyugati részén fekvő domb. — SzMHn. 2: 279. — T11-E2.

Nagy Lőrinc láza lásd **Tekeres-láz**

Nagy-mező 1694: *Nagy mező.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét bizonyára méretéről kapta. A *nagy* előtag a Kis-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Szabó 1937: 496.

A Nagy-Nyíres a Szomódokkal és a Pelesőccel
Fotó: Hankusz Éva

Nagy-Nyíres 2024: *Nagy-Nyires.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Férges-Nyírestől nyugatra. A korábban nagyobb területen fekvő Nyíres része volt. Az előtag a terület méretére utal. — ÉGy. — T11-G2.

Nagy-part 2024: *Naty-part.* — A Felszeg magasabb fekvésű keleti része. A név előtagja a Kis-parthoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *part* 'magasabb fekvésű terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T32-D2.

Nagy-szőlő 2024: *Naty-szőűlőű,* 1864: *Nagy Szőllő,* [19. sz. második fele]: *Nagy Szőllő, Nagy szöllö.* — Legelő és erdő a határ keleti részén a Szomódoktól északra. Korábban szőlőt termeszthettek a területen. A név előtagja a terület méretére utal. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-F2G2.

Nagy-tiszta 2024: *Naty-tiszta ~ Naty-tisztás | Méig tám máléit is ültetteg benne. Igaz, csak mindég a vaddisznóu lejette. … Azak fenn, az éilem vannak, a gerincen. A kéit tisztás.* — Tisztás a Hosszú-háton. A név utótagja a *tiszta* 'erdőben levő füves terület, ahol nincs fa' jelentésű földrajzi köznév (FKnT.). ***Nagy-tisztás*** néven is említik. A *nagy* előtag a Kis-tisztáshoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T5-F4.

Nagy-tisztás lásd **Nagy-tiszta**

Nagy út lásd **Halmi út**

Nagy utca 2024: *Nagy ucca,* 2000: *Nagy ucca.* — A Felszegről nyíló, déli irányba futó földút. Neve a Kis utcához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Német-hegy 2024: *Néimet-hegy,* 1864: *Némethegy,* [19. sz. második fele]: *Némethegy, Nemethegy.* — Elbokrosodott terület a határ északnyugati részén a Hosszú-hát lábánál. A helybeliek szerint német nemzetiségű személy birtokolhatta, ugyanis a szomszédos Batarcson a *Német utca*

név is utal az egykori német lakosságra. Az előtag azonban családnév is lehet. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-F4.

Nyíres 2024: *Nyires,* 2000: *Nyíres,* 1941: *Nyíres dűlő,* 1914: *Nyires,* 1887: *Nyires düllő,* 1884: *Nyires dülö.* — Szántóföld a külterület délkeleti részén a Férges-Nyírestől északra. ***Nyíres-dűlő***-ként is szerepel. A térképes források szerint korábban jóval nagyobb területet jelölt a név. Egykor nyíres erdő lehetett. A mai Nagy-Nyíres, Férges-Nyíres, illetve Déllő-Nyíres elnevezések a terület egyes részeit jelölik. Vö. Nyíres-domb, Nyíres-láz. — ÉGy., HKFT., MaKF., Szabó 1937: 496, SzMHn. 2: 279, T0.53.202.3. — T11-G2.

Nyíres-domb 1864: *Nyíres domb, Nyiresdomb,* [19. sz. második fele]: *Nyíresdomb.* — A település keleti határában a Déllő-Nyírestől északra fekvő egykori földterület. A név a Nyíres keleti, dombos területét jelölhette. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-G2.

Nyíres-dűlő lásd **Nyíres**

Nyíres-láz 1584: *Nyres Lazz,* pratum. — Egykori rét a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a korábban nagyobb kiterjedésű Nyíres valamely részét jelölte. A név utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 496.

Nyíres-szeg 2024: *Nyiresz-szeg,* 1864: *Nyíres-szeg,* 1864: *Niereszeg,* [19. sz. második fele]: *Nyíresszeg.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Péterpataka mellett. A név előtagja a terület növényzetére utal. Az utótag a *szeg* 'határ egy része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T11-E2.

Nyíri-tó 2024: *Nyiri-tóu,* 1864: *Nyirita,* [19. sz. második fele]: *Nyíritó.* — Szántóföld és kaszáló a belterület közelében az Akasztó-dombtól keletre. A név előtagja az egykori tulajdonosára utal, a helybeliek szerint korábban éltek *Nyíri* családnevűek a településen. Az utótag a *tó* '(mélyen fekvő) vizenyős terület, rét' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Nyíri-tói-kút. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-G5.

Nyíri-tói-kút 2024: *Nyiri-tóuji-kut.* — Kút a Nyíri-tó területén. — ÉGy. — T5-G4G5.

Odú 1. lásd **Odú-forrás**

Odú 2. 2024: *Odu ~ Odu-hegy.* — Szőlőhegy és gyümölcsös a település határának északnyugati részén a Suhó-hegytől északra. Nevét az ott található Odú-forrásról kapta. ***Odú-hegy*** néven kis említik. — ÉGy. — T5-F4.

Odú-forrás 2024: *Odu ~ Odu-fórás | Ijen gödörbe van, oduba van. Gödörágba van. | A fórás a gödörbe van, de a fórásról nevesztéik el a hegyet.* 1864: *Odú. forrás | ezen vízet csak a' szomszéd szöllő birtokosok használják. – Azért neveztetik odúnak; mert felette és óldalba borzaztó kő szírtek állanak, mint egy várat formálnak; a' viz forrás pedig ez alatt áll.* — Forrás az Odú-hegyen. Nevét onnan kapta, hogy a forrás környezetében lévő sziklák odúszerű formát alkotnak. ***Odú*** néven is említik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423a. — T5-F4.

Odú-hegy lásd **Odú 2.**

Oláh-hegy 2024: *Olá-hegy | A Zolá-hegy az it van a Lukács kajibájáná. ... a kajibádon erül van nekünk, van ety pallak fefele, a Zolá-hegy. | Azér Olá-hegy, mert közzel vóutak a batarcsijak, és ide jártak cseresznyét lopni.* 2000: *Olá-hegy,* 1864: *Oláh hegy,* [19. sz. második fele]: *Oláh hegy.* — Szőlőhegy és gyümölcsös a határ északi részén a Verbőci-hegy és a Kerek-hegy között. A név a helybeliek szerint a román lakosságú Batarcs közelségére utal, ugyanakkor nem zárható ki az előtag személynévi eredete sem. Vö. Hegyalja. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 280, T0.53.202.2. — T5-G4.

Orbán-domb 2024: *Orbány-domb ~ Orbán-domb,* 2000: *Orbán-domb,* 1941: *Orbán-domb,* 1884: *Orban domb,* 1864: *Orbándomb,* [19 sz. második fele]: *Orbándomb.* — Erdő a határ keleti részén az Apró-földek mellett. A név előtagja személynév lehet. Az *Orbán* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. — ÉGy., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 494, SzMHn. 2: 280, T0.53.202.2. — T11-G1G2.

Országút lásd **Halmi út**

Ország útja lásd **Halmi út**

Ökör-fő 1482: *Ewkewrfew,* silva. — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a szomszédos Kisbábonyban és Túrterebesen dűlőnévként is előfordul. Lásd Ökör-fő (Kisbábony, Túrterebes). — Szabó 1937: 495.

Pálinkafőző 1. 2024: *Pájinkafőüzőü,* 2000: *Pálinkafőző.* — A határ nyugati részén a belterület

közelében fekvő épület. Korábban pálinkafőző működött benne. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-F5.

Pálinkafőző 2. 2024: *Pájinkafőüzőü.* — A Batarcsi út mentén a Kis híd közelében található épület. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy. — T5-G4.

Pap-domb 2024: *Pab-domb,* 2000: *Pap-domb, Párti-domb,* 1864: *Pap dombja,* [19. sz. második fele]: *Papdombja, Papdombalja, Papdombi.* — Szántóföld a belterülettől délre a Temető közelében. A név előtagja arra utal, hogy a terület korábban a református egyház tulajdonában volt. ***Pap dombja, Pap-domb alja*** formában is szerepel. A ***Párti-domb*** névváltozat esetében a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 280, T0.53.202.2. — T11-F1.

Pap-domb alja lásd **Pap-domb**

Pap dombja lásd **Pap-domb**

Pap-forrás lásd **Pap forrása**

Pap forrása 2024: *Pap fórása ~ Pap-fórás,* 1694: *Pap forrása.* — Forrás a Pelesőc alja területén a Moc-forrás közelében. A Pelesőc aljának a forráshoz közeli része egyházi tulajdonban van, feltehetőleg ezzel áll kapcsolatban a név előtagja. ***Pap-forrás*** formában is említik. — ÉGy., Szabó 1937: 496. — T11-F1.

Pap Laci 2024: *Pap Laci, Pap Laciba.* — Erdő és kaszáló a település határának északi részén a Kőbánya közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Pap Laci-bánya, Pap Laci forrása. — ÉGy. — T5-G4.

Pap Laci-bánya 2000: *Pap-Laci-bánya.* — Domb a külterületen. Pontos helyét a forrás nem közli. Talán a Pap Laci mellett húzódó Kőbányára utalhat a név. — SzMHn. 2: 280.

Pap Laci forrása Fotó: Hankusz Éva

Pap Laci forrása 2024: *Pap Laci fórása.* — Forrás a Pap Laciban. — ÉGy. — T5-G4.

Papmolna 2024: *Papmóuna, Papmóunába,* 1864: *Pappmona,* [19. sz. második fele]: *Papmona,* 1694: *Pap mona.* — Szántóföld a település nyugati határában a Pelesőc északnyugati lábánál. A név előtagja feltehetően személynév. Az utótag a *malom* régies birtokos személyjeles *molna ~ móna* alakja. A helybeliek nem emlékeznek malomra ezen a területen. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 496, T0.53.202.2. — T5-F5.

Papucs-kő 2024: *Papucs-kű | Ojan alakja vam, mint ety papucs.* — Papucs formájú kőszikla a Hosszú-háton. — ÉGy. — T5-F4.

Parókia 2024: *Paróukija.* — Lelkészi lakás a Felszegen a Felső iskola mellett. — ÉGy. — T32-C2.

Párti-domb lásd **Pap-domb**

Pásti 2024: *Pásti,* 1864: *Pásti,* [19. sz. második fele]: *Pásti.* — Gyümölcsös a határ keleti részén a Nagy utca mentén. A név a *pást* 'alacsony, sűrű fűvel benőtt hely, legelő' jelentésű földrajzi köznév *-i* képzős származéka. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-F1.

Pelesőc 2024: *Pelecőüs, Pelecőüsre ~ Pelecsőüs ~ Pelesőüc ~ Peleszőücs, Peleszőüdzsbe ~ Pelesőüdz-domb ~ Pelesőüc-erdő ~ Pelesőüc-hegy ~ Hegy ~ Pelesőc hegye,* 2000: *Pelecős,* 1941: *Pelesóc, Pelesőc,* 1931: *Pelesőc,* 1884: *Pelesöcz, Pelesöc,* 1870: *Belesovecs,* 1864: *Pelsőcz, Peleszécz | Tőlgy, bikk, gyertyán, mogyoró, juhar, fákkal be nőve. – ezen hegy a' nevezetét hogy honnan vette? nem túdatik.* 1864: *Pelesőcz,* 1864: *Pelesovecz,* 1859–1860: *Beleseutz,* [19. sz. második fele]: *Peleszécz, Pelesőcz,* 1784: *Belesocz,* 1658: *Peleszőcz,* 1477/1478: *Pelsewchegye, Pelsewczhegye,* 1477: *Pelseweshegye, Pelsewezhegye,* 1477: *Pelsewczhegye,* 1476: *Pelsewczhegye.* — Nagy kiterjedésű erdővel borított domb a település határának déli részén. A név szláv eredetű, amelynek ősszláv töve a **plěchъ, *pléšь* 'csupasz, kopár hely' lexéma, ehhez járult a szláv *-ivьcь* helynévképzőbokor. Kniezsa szerint a név a **pléšь* 'csupasz, kopár hely' > **Plěšivьcь* > *Pelsőc* > *Pelesőc* változáson ment keresztül. A FNESz. is szláv eredetre vezeti vissza a magyar nyelvterületen máshol is előforduló helynevet. A *Pelesőc* vál-

A Pelesőc és a Pelesőc alja Fotó: Hankusz Éva

tozat mellett a hangátvetéses *Pelecős,* illetve a *Pelecsős, Peleszőcs* forma is elterjedt. A történeti adatok között vélhetően rontott formákat is találunk. A népnyelvben ***Pelesőc-domb, Pelesőc-erdő, Pelesőc-hegy, Pelesőc hegye*** és ***Hegy*** néven is említik. Vö. Pelesőc alja. — DL. 81794, 81797, 88589, ÉGy., EKFT., FNESz. *Pelsőc,* HKFT., Kniezsa 1974/1: 421, Kocán 2022: 295, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 422a, 444a, Szabó 1937: 284, 369, SzMHn. 2: 280, Šmilauer 1970: 28–29, 143, T0.53.202.1, T0.53.202.2, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T16.T.541, T22.B.IX.a.2269, Z. 11: 200, 206, 234, 235. — T11-F2.

Pelesőc alja 2024: *Pelecőüs ajja ~ Pelecsőüs ajja ~ Pelesőüc ajja ~ Juhodájná,* 2000: *Pelecős àjja,* 1864: *Peleczesalja, Peleszecsalja,* [19. sz. második fele]: *Peleczésalja, Peleszeczalja, Pelesőcz alja.* — Szántóföld a Pelesőc északkeleti lábánál a Pogácsa-mező és az Orbán-domb között. A név előtagjában többféle hangtani változatot és vélhetően tévesen lejegyzett alakokat is találunk, ugyanúgy, mint a *Pelesőc* alapnév esetében. A név utótagja az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. Korábban juhhodály állt a területen, erre utal a ***Juhhodálynál*** elnevezés. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, 444a, SzMHn. 2: 280, T0.53.202.2. — T11-F1.

Pelesőc-domb lásd **Pelesőc**

Pelesőc-erdő lásd **Pelesőc**

Pelesőc-hegy lásd **Pelesőc**

Pelesőc hegye lásd **Pelesőc**

Péterpataka 2024: *Péiterpataka,* 1864: *Péterpataka,* [19. sz. második fele]: *Péterpataka, Péter pataka.* — Szántóföld a település nyugati határában a Dabolci-gorond és a Zsoldos-völgy között. A név elsődlegesen folyóvizet jelölhetett, majd ez a név a szomszédos területekre is átvonódott. A név előtagja személynév. A településen ma is élnek *Péter* családnevűek. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-E2.

Pogácsa-mező 2024: *Pogácsa-mezőü, Pogácsa-mezőüre, Pogácsa-mezőübe.* — Szántóföld a Pelesőc északi lábánál a Fertő mellett. Gyengén termő föld, ahová rendszerint napraforgót vetettek. A *pogácsa* a helyi nyelvhasználatban 'a napraforgó termése; a napraforgónak a sajtóban keményre és korong alakúra préselt moncsa, melyből az olajat kisajtolták' jelentéssel bír, illetve 'kicsépelt napraforgókalap' jelentése is van. — ÉGy., SzamSz. — T5-F5.

Református temető lásd **Temető**

Róka lásd **Róka-völgy**

Róka-hegy 1864: *Rókahegy,* [19. sz. második fele]: *Rokahegy.* — A település északi határában az Elek-hegy és az Oláh-hegy között húzódó földterület. Nevét a terület jellemző állatvilágáról kaphatta. Vö. Róka-völgy. — Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-G4.

Róka-völgy 2024: *Róuka-vőügy, Róuka-vőügyre,* 2000: *Róka.* — Gyümölcsös és szántó a település északi határában az egykori Róka-hegy északi részén. ***Róka*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 280. — T5-G4.

Románok járója lásd **Szoros**

Rossz-mocsár 2024: *Rosz-macsár, Rosz-macsárba, Rosz-macsárra,* 1864: *Rossz mocsár, Roszmocsár | Ezt a a' gátos pataka el önti, és mocsárrá válik, a' mi a' hodos foljóba lassan*

le szívárog, – ínnen neveztetik rossz mocsárnak. [19. sz. második fele]: *Roszmocsár.* — A település nyugati határszélén, a Hodos mentén fekvő, gyakran vizenyős, mocsaras szántóföld. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423b–424a, 444a, T0.53.202.2. — T10-D2.

Rövid-sor lásd **Rövid-szer**

Rövid-szer 2024: *Rövit-szer,* 1864: *Rővid szer,* 1864: *Rővidsor,* [19. sz. második fele]: *Rővid szer, Rővidszer,* 1694: *Rövid szer.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Hosszú-szertől északra. A névadás indítékát illetően többféle magyarázat is létezik a helybeliek körében. Egyesek szerint a *rövid* előtag arra utal, hogy a Rövid-szer közelebb van a faluhoz, mint a Hosszú-szer, azaz rövidebb az út odáig. Mások szerint a parcellák méretéről kapta a nevét. Az utótag a *szer* 'határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. A ***Rövid-sor*** névváltozat utótagja – ha nem tévesztés eredménye – a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév, ami a *szer* szóval, eredetét tekintve, összefügg. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 496, T0.53.202.1, T0.53.202.2. — T11-G2.

Samu-kert lásd **Aprozár-kert**

Sellő 2024: *Sellőü, Sellőübe, Sellőüre.* — Szántóföld a határ déli részén a Hodos mentén. A név a *sellő* 'folyómeder kiemelkedő része, illetve az ilyen mederszakasz fölött nagyobb sodrással folyó víz' jelentésű szóból származik. — ÉGy., ÚMTsz. — T11-E2.

Senki földje 2024: *Sénki főüggye.* — Lapos terület a határ délnyugati részén a Hodos mentén. A név arra utalhat, hogy művelésre alkalmatlan a terület. — ÉGy. — T10-D2.

Sillye bükkje 1694: *Sillye Biki.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja bizonyára személynév lehet. A *Sile ~ Silye* személynevet a közeli Dabolc történeti családnévanyagában is említik. Az utótag a *bükk* 'bükkfákból álló erdő' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — FKnT., Szabó 1937: 320, 496.

Somos 2024: *Somos | A Somos az bent a Peleszőüdzsbe van, a Dabóuci-gorondon felül. … Itt a Somos, ez a réisz it néi, meg ez amék inkáp ki van száradva, me köves réiszem van, és akko ot ki van száradva. | Sok somfa vóut, és azéir nevesztéik el. Oda mentek soméir, szedni réigen.* — Erdő a Pelesőcön. Az itt álló somfákról kapta a nevét. Vö. Somos-bükk. — ÉGy. — T11-E2F2..

Somos-bükk 1584: *Somos Bykk.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület növényzetére utal. Talán a mai Somossal azonos helyet jelölt. Az utótag a *bükk* 'bükkfákból álló erdő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 495.

Somolyó 2024: *Somojóu, Somojóuba,* 1864: *Somolyó,* [19. sz. második fele]: *Somolyo.* — Bokorral benőtt, gödrös terület a határ keleti részén a Csonka-Nyírestől délre. A név a magyar nyelvterületen elterjedt *Somló ~ Somlyó* nevekkel áll kapcsolatban, s ez esetben egy régi *somlik ~ somlyik* ige igenévi származéka, melynek értelme 'megcsuszamló, suvadó oldalú hegy'. — ÉGy., FNESz., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-G1.

Somolyó Fotó: Hankusz Éva

Suhó 2024: *Sohóu ~ Suhóu | Felül Odu, alóul Sohóu. Onnem van legaláp tizenhacs családnag bevezetve a viz.* 2000: *Sohó,* 1864: *Súhó; vagy Zúhogó forrás, Zúgó | Ez Tamás várallya Községhez nem messze fekszik; a' szőllők között, kősziklából ki zúhanó víz; ezért neveztetik Súhó, vagy Zúgónak, csendes zúgással ömlik ki. – Tamás várallya Község lakossa ezen forrásból hordja az inni való vizet; mint hogy benn a' Községbe a viz posvány izű; és kevés van.* — Forrás a település határának északnyugati részén a Suhó-hegyen. Nevét a sziklából kiömlő víz hangjáról kapta. A ***Zúgó*** és ***Zuhogó-forrás*** névváltozatok ugyan-

csak erre utalnak. Vö. Suhó út. — ÉGy., Pesty 1864/57: 423a, SzMHn. 2: 280. — T5-F4.

Suhó-hegy 2024: *Sóu-hegy ~ Sohóu-hegy ~ Suhóu-hegy,* 1864: *Zuhóhegy,* [19 sz. második fele]: *Suhohegy.* — Szőlő, gyümölcsös és szántó a határ északnyugati részén a Hosszú-hát közelében. Nevét az ott lévő Suhó forrásról kapta. ***Zuhó-hegy*** formában is szerepel. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-F4.

Suhó út 2024: *Suhóu ut,* 2000: *Sohó út.* — A Suhóhoz vezető földút. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-F4.

Süllyedés 2024: *Sijjedéis, Sijjedéishez.* — Gyümölcsös a Felszeg északi irányba futó kertjeinek végénél a Vár-hegy lábánál. A név a hely alacsony, völgyszerű fekvésére utal. — ÉGy. — T5-H4.

Száldobos-ágazat 1694: *Száldobos Arrozat.* — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. Az előtagban a régi *száldob* 'hársfa' szó rejlik. Az utótag olvasata bizonytalan. Kocán Béla szerint az *ágazat* 'völgy kezdeti részének több kis völgyágra való szétágazódása' értelmű földrajzi köznév romlott alakja lehet. — Kocán 2022: 331, Szabó 1937: 496, TESz.

Szarvas-kő 2024: *Szarvas-kű | A Szarvas-kűrő leugrott a szarvas. … A vadász, hogy vadászott, és hát csóuróu szarvas, nem vóut hova fojamogygyon, leugrott. És innen neveszték el. | A mondák ugy vóutak, hogy amikor Hunor meg Magyar vadásztak, hát erre is jártak, osztán a szarvast, a csodaszarvas meg akarták fogni, hát arrú a kűrűl ugrot le. Hát az magasabb, ha fentrül lenéizel, mintha a templom tetejirű néizné le. És onnan ugrot le a csodaszarvas.* [Népmonda, Dabolc], 2003: *Szarvaskű | Talán belesett a szarvas a szakadékba, de nem tudni bisztosan.* 1935–1936: *Szārvaskű,* 1864: *szarvas Kő szirt, Szarvaskőnél | A' Gyúlára vezető gyalog út felett a' 60. lábnyi magosságú szarvas Kő szirt, ezen kő szírt nevezetét vette több szarv formájától; a' mennyiben a' ki nyúló teteje úgy áll; mintha egy nagy éppűlet vólna; és a' Kémények egy csoportba nyúlnának ki az éppűletből; ezen kő szírt szélessége 48. láb.* 1735: *Szarvaskő,* 1634: *Sarvaskő.* — Kőszirt a Hosszú-háton. A helybeliek elmondása szerint nevét onnan kapta, hogy erről

Szarvas-kő Fotó: Hankusz Éva

a kőről ugrott a mélybe egy szarvas, melyet egy vadász (más elképzelés szerint egy ragadozó) üldözött. Egyesek a csodaszarvas mondájával hozzák összefüggésbe a nevet. Pesty Frigyes helynévgyűjteménye más magyarázatot ad a névadásra: eszerint formájáról kapta a kőszirt a nevét. Vö. Szarvas-kő-hát. — ÉGy., Kocán 2003: 56–57, Pesty 1864/57: 422b, 440a, Szabó 1937: 369, 496, SzamSz. 897. — T5-F4.

Szarvas-kő-hát 1864: *Szarvaskőhát,* [19. sz. második fele]: *Szarvaskőhát.* — A település határának északnyugati részén a Szarvas-kő közelében fekvő földterület. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T5-F4.

Szegedi-hát 2024: *Szegedi-hát | A Szilvás utám van Szegedi-hát. … Aszt azéir mongyák, hoty Szegedi-hát, mer Szegedi vóut, a nevéin sok, sok erdeje vóut.* — Erdő a Pelesőc déli részén. Nevét egykori tulajdonosa családnevéről kapta. — ÉGy. — T11-F2.

Szelpes-Bükk lásd **Hosszú-hát**

Szíjas-láz 2024: *Szijus-láz ~ Cijus-láz,* 1864: *Szíjas láz,* [19. sz. második fele]: *Szíjusláz.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Harasztos-hát szomszédságában. A név előtagja a *szíjas* 'letaposott, szikkadt, kemény' melléknév *szijus* változatából alakult. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Szíjas-láz gödre. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, SzamSz., T0.53.202.2. — T5-G4.

Szíjas-láz gödre 2024: *Szijus-láz gödre,* 2000: *Szihusláz gödre.* — Gödör a Szíjas-lázban. Bokros hely. — ÉGy., SzMHn. 2: 281. — T5-G4.

Szilvás 2024: *Szilvás | A Szilvás van alóul, utána van a Somos, fenn a tetőüm van a Dijóus.* 2000: *Szilvás.* — Erdő a Pelesőcön. Növényzetéről kapta a nevét. — ÉGy., SzMHn. 2: 281. — T11-F2.

Szirmai-szőlő 1613: *Zirmay szőlő.* — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. Az előtagja bizonyára személynév lehet. A közeli Túrterebes 18. századi jobbágynevei között megtaláljuk a *Szirmai* családnevet. — Szabó 1937: 496, 531.

Szomódok 2024: *Szomóudok, Szomóudogba,* 1864: *Szomodok,* [19. sz. második fele]: *Szomodók, Szomodok.* — Szántóföld a határ keleti részén a Mihály völgye mellett. A név eredete ismeretlen. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-F2G2.

Szomoga-patak lásd **Gátas pataka**

Szoros 2024: *Szoros, Szorozsba ~ Románok járóuja | A Szoros ott az, ami lefele megy. Kis keskeny, pici ut. | Monták ugy is, hogy a Románok járóuja. | Szinte egy ember féir el csak. Mos már nem féir el már ety se. Be van nőlve.* 2000: *Szoros-hegyi-út.* — A Hegy útról nyíló, a Batarcsi útra kivezető keskeny gyalogút. A ***Románok járója*** elnevezés arra utal, hogy korábban a Batarcsról Halmi felé tartó románok is ezt az utat használták, hogy az útjukat lerövidítsék. ***Szoroshegyi út*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-G4.

Szoroshegyi út lásd **Szoros**

Szőlőhegy 1944: *Szőllőhegy,* 1940–1944: *Szőllőhegy,* 1864: *Szőllőhegy.* — A település határának északi részén fekvő nagy kiterjedésű szőlőhegy. Ide tartozik a Kerek-hegy, Oláh-hegy, Verbőci-hegy, Róka-hegy, Barna-hegy, Elek-hegy, Suhó-hegy és az Odú-hegy. — EH., Hnt., T0.53.202.3. — T5-G4.

Szugoly 2024: *Szugoj, Szugojra | Itt a Szugoj az a bokros réisz. ... It má van irtva, egy réiz bokros. | Asz kaszálóu vóut valamikor, de mosmá elbokrosodot. Van, aki kiirtotta, feszántotta.* 1864: *Szugóly,* [19. sz. második fele]: *Szugoly, Zugoly.* — Bebokrosodott kaszáló a határ nyugati részén a Nyíres-szeg szomszédságában. A név a *zugoly* 'szöglet' vagy 'két domb között fekvő terület' jelentésű földrajzi köznév *szugoly* változatából alakult. ***Zugoly*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-F5.

Tamásfalva lásd **Tamásváralja**

Tamás vára 1799: *Tamás Várától,* 1375: *Tahamaswara,* 1284: cum monte in terra Babun existenti, in quo per magistrum Thomam antedictum Castrum est constructum. — Egykori vár a település északkeleti részén a Vár-hegyen. A Káta nemzetségbeli Tamás mester építtette 1280 körül, mely valószínűleg a 15. század folyamán elpusztult. Az egykori vár maradványai ma is megtalálhatók a Vár-hegy erdejében. Tamásváralja település a hajdani várról kapta a nevét. Vö. Vár út. — DL. 72387, Szabó 1937: 493, Vályi 3: 595, Z. 1: 56.

Tamásváraljai temető lásd **Temető**

Tankfogó 2024: *Tankfogóu, Tankfogóuhoz | Vájtak egy jóu nagy gödröt, miko a háboru vóut, hogy a tank nem tudot keresztüjönni ojan könnyen. Meg amibe belehuzóuttak a katonák. Egy jóu nagy gödör vóut, hát mos má szinte be van telve.* — Gödrös terület a Pelesőc alja délkeleti szegletében. A helybeliek szerint az itt húzódó gödröt az első világháború idején ásták, hogy a tankok közlekedését akadályozzák. — ÉGy. — T11-F1.

Tar-forrás 2024: *Tar-fórás | Oda járnak inni a kis őzikéik, mer van ety kizs gödörszerüség ott. De vam mikor kiapad, naty szárasság van.* — Forrás a Hosszú-háton. Nevét a forrást övező erdőrész tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-E4F4.

Tarok láza 2024: *Tarok ládza ~ Talok ládza,* 2000: *Talok láza,* [19. sz. második fele]: *Torokláz, Tarokláz.* — Szántóföld a határ északi részén a belterület közelében a Tilkós mellett. A név előtagja személynévi eredetű lehet, a *Tar* név többes számú alakja. A *Tarr* családnév a szomszédos Szőlősgyula jobbágynevei között is szerepel. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. A ***Torok-láz*** torzult névforma lehet. — ÉGy., FKnT., Szabó 1937: 371, SzMHn. 2: 281, T0.53.202.2. — T5-G4.

Tatár 2024: *Tatár | Vóutunk a Tatárba máléit fosztani.* 1864: *Tatár, Tatar.* — Szántóföld a település határának nyugati részén a Honcsokos és a Gyökér között. A névadás indítéka bizonytalan. Talán személynévből alakult. A *Tatár* családnév a közeli Kökényesd és Nagygérce történeti családnévanyagában is szerepel. Ugyanakkor elképzelhető, hogy a név a 18. század eleji tatár betörés emlékét őrzi. Eredetileg talán azonos

lehetett a Pesty Frigyes helynévtárában közölt Tatár-kaszálóval. — ÉGy., Szabó 1937: 404, 406, 418, T0.53.202.1. — T5-F5.

Tatár-kaszáló lásd **Gátas-kaszáló**

Tekeres-láz 1584: *Thekeres Laz, Thekeres Lazz* aliter *Nagyh Leorincz Lazza,* pratum. — Egykori rét a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az előtag bizonyára a szomszédos Batarcs településen folyó Tekeres patak nevével van kapcsolatban, ahhoz közeli területre utalhat. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. A ***Nagy Lőrinc láza*** névforma előtagja a terület egykori tulajdonosára utalhat. — FKnT., Szabó 1937: 496.

Temető 2024: *Temetőü,* 2000: *Református-temető, Tamásváràjjai-temető.* — Temető a Felszegen a Templom mellett. ***Református temető*** és ***Tamásváraljai temető*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T32-C2.

Templom 2024: *Templom.* — Református templom a Felszegen. A település egyetlen temploma. — ÉGy. — T32-C2.

Tilkós 2024: *Tilkóus, Tilkóusra,* 2000: *Tìlkos,* 1864: *Tilkosláz,* [19. sz. második fele]: *Tilkosláz, Tilkos.* — Kaszáló a Dandut mentén. A név a korábban itt álló tilkó fákra utal: a *tilkó* 'egyfajta fűzfa' értelemben szerepel a helyiek nyelvhasználatában. ***Tilkós-láz*** formában is előfordul, melynek utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Tilkós panzió. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 281, T0.53.202.2. — T5-G4.

Tilkós-láz lásd **Tilkós**

Tilkós panzió 2024: *Tilkóus panzijóu.* — A Tilkós területén épült panzió. — ÉGy. — T32-C1.

Torok-láz lásd **Tarok láza**

Töltés 2024: *Tőütéis.* — Mesterséges gát a Hodos mentén. — ÉGy. — T11-E2.

Török-láz 1864: *Törökláz.* — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. A névadás indítéka bizonytalan: az előtag személynév és népnév egyaránt lehet. A név esetleg a 18. századi tatár-török betörés emlékét őrzi. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Török temető. — FKnT., Pesty 1864/57: 443b.

Török temető 2000: *Török-temető.* — A forrás szerint egykor törökök temetkezési helye volt a külterület északnyugati részén. Vö. Török-láz. — SzMHn. 2: 281. — T5-F4.

Turci út 2024: *Turci ut.* — Út a határ délkeleti részén. A szomszédos településre, Turcra vezet. — ÉGy. — T11-F3G3.

Új-kút 2024: *Uj kut.* — Ásott kút a Bolttal szemben a Dandut mentén. — ÉGy. — T32-C1.

Ukrán-határ lásd **Határ**

Vansokfalva lásd **Tamásváralja**

Váralja lásd **Tamásváralja**

Vár-hegy 2024: *Vár-hegy | Eszt egy várrú nevesztéik el. Tamás kirájnak a várra. A falu is arrú kapta a nevit. A Vár-hety tetejim vóut ez a vár. Még réigen ásatások is vóutak.* 2000: *Várhegy,* 1941: *Várhegy,* 1884: *Várhegy,* 1864: *Várhegy | Ezen hegy egy piramis formájú, – a' nagy Kormossal van egy lánczolatba. – a' Batarcsra vezetö útnál a' hosszú hát nevezetű hegytől meg van szakadva. – és így ezen Várhegynek; mint nem magában állónak csak a' keleti, északi, és nyúgoti óldala csűrök formáju – egészen tőlgy fákkal, és mogyoró fákkal van be nőve. – ezen hegy azért neveztetik Várhegynek, mert vár volt rajta a' leg régíbb időkbe.* 1864: *Várhegy,* 1859–1860: *Várhegy,* 1839: *Várhegy,* 1805: *Várhegy.* — Erdővel borított hegy a határ északkeleti részén. Ezen a hegyen állt a Tamás mester által építtetett vár, Tamás vára, mely alá a falu telepedett. Vö. Vár-hegy alja. — ÉGy., Fényes 1840/4: 422, HKFT., MaKF., MKFT.,

A Tamás vára maradványai a Vár-hegyen
Fotó: Hankusz Éva

Pesty 1864/57: 422a–422b, Szirmay 1805: 153, SzMHn. 2: 281, T0.53.202.1. — T5-H4.

Vár-hegy alja 2024: *Vár-hegy ajja,* 1864: *Vár-hegy alja,* [19. sz. második fele]: *Várhegyalja.* — A Vár-hegy nyugati és északi lábánál fekvő földterület. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T5-H4.

Városa lásd **Tamásváralja**

Vár út 2024: *Vár ut.* — A belterülettől északra a Kishíd mellett futó út, mely a Vár-hegyre vezet. — ÉGy. — T5-G4.

Vasadié 2024: *Vasadijéi | Ez a Vasadijéi, ez a kis kocka réisz. Hát az egy pici réisz, csak ety kis kicsi.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Tatár és a Gyökér között. A név a tulajdonosa családnevére utal. — ÉGy. — T5-F5.

Vászka forrása 2024: *Vászka fórása | Vászka nevezetű embernek a főüggyibe van a fórás.* — Forrás a határ északi részén a Dinnyeföldön. A név előtagja a forrást környező terület tulajdonosának családnevére utal. — ÉGy. — T5-G4.

Veléte-hegy 1805: montium *Velethe.* — A település határában említett hegy. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja szláv eredetű személynév lehet. — FNESz., Szirmay 1805: 152.

Verbőci lásd **Verbőci-hegy**

Verbőci-hegy 2024: *Verbőüci-hegy ~ Verbőüci | Az a Zolá-hegy meg a Róuka-vőüty köszt. Szőüllőü vóut … Bozóud bisztos, inkáp szeder.* 2000: *Vèrbőci hegy.* — Szőlőhegy az Oláh-hegytől nyugatra. Ma elbokrosodott terület. A név előtagja az ott lakó Verbőci családra utal. ***Verbőci*** formában is említik. Vö. Hegyalja. — ÉGy., SzMHn. 2: 281. — T5-G4.

Vonikás 2024: *Vonikás, Vonikásra | A Vonikás Pelecőüzsbe van, de arra a Turc óudalba valahun. | Hát a Vonikás az nem naty terület. Tisztás vóut, be van nőüve.* 2000: *Vonyikás,* 1864: *Vonikás,* [19. sz. második fele]: *Vonikás.* — Erdő a Pelesőcön. A névadás indítékát nem ismerjük, esetleg kapcsolatba hozható a Szatmárból adatolt *vonyika* 'vézna, beteges' szóval. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 2: 281, T0.53.202.2, ÚMTsz. — T11-F2.

Völgy 2024: *Vőügy, Vőügyre ~ Völgy | Méig ety kis kevéis tisztás van, mos má elbokrosodott.* 1864: *Vőlgy,* [19. sz. második fele]: *Vőlgy.* — Kisebb völgy a belterülettől keletre a Kormos lábánál. Kaszáló volt, majd fenyővel ültették be. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, T0.53.202.2. — T11-G1.

Zohon 2024: *Zohon, Zohomba ~ Zohom,* 2000: *Zohóm,* 1864: *Zohon,* [19. sz. második fele]: *Zohon.* — Kaszáló a határ északi részén a Harasztos-hát közelében. A név eredete ismeretlen. — ÉGy., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 281, T0.53.202.2. — T5-H4.

Zúgó lásd **Suhó**

Zugoly lásd **Szugoly**

Zuhogó-forrás lásd **Suhó**

Zuhó-hegy lásd **Suhó-hegy**

Zsidó temető 2024: *Zsidóu temetőü,* 2000: *Zsidó-temető.* — Zsidó vallásúak egykori temetkezési helye a belterülettől északra a Tarok láza közelében. — ÉGy., SzMHn. 2: 276. — T5-G4.

Zsoldos-völgy 2024: *Zsóudos-vőügy, Zsóudos-vőügybe, Zsóudos-vőügyre,* 1864: *Zsoldosvőlgy,* [19. sz. második fele]: *Zsoldosvőlgy.* — Völgy a Pelesőc északnyugati lábánál a Gorond mellett. A névadás indítékát nem ismerjük. Vö. Zsoldos-völgyi-forrás. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-E2.

Zsoldos-völgyi-forrás 2024: *Zsóudos-vőügyi-fórás.* — Forrás a Zsoldos-völgyben. — ÉGy. — T11-E2F2.

Zsupán-völgy 2024: *Zsupán-vőügy, Zsupán-vőügybe.* — Völgy a Pelesőc északnyugati lábánál Dabolci-gorond mellett. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy. — T11-E2.

UGOCSAKOMLÓS
Második katonai felmérés

Ugocsakomlós helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység északi lejtőjén megtelepült falvak közé tartozik. A román–ukrán határvonal legészakibb részén fekszik. Története szorosan kapcsolódik a nyalábi uradalomhoz, amelynek tartozékaként egy 1378-as oklevélben szerepel először, amikor több környező településsel együtt Drág és János vajdák birtokába került. Valószínűsíthető, hogy a szomszédos Batarcshoz hasonlóan 1319 és 1378 között keletkezett.

A 14–15. századi oklevelek Komlóst *possessio valachalis*-ként tartották számon, ami a korabeli román települések megjelölése volt. A falu etnikai összetételére azonban a korai időszakban sokkal inkább jellemző volt az Avas vidékén megfigyelhető többnyelvűség, mivel a település a román–ruszin etnikai határ mentén feküdt, ahol a románság csak a 18. században került előtérbe.

A település 1405-ben a nyalábi vár egyéb tartozékaival együtt Perényi Péter birtokába került. Később az uradalmi birtoktest bomlásnak indult, s 1574-ben Perényi István és Perényi János mellett Czobor Imre és Forgach Imre is rendelkezett komlósi birtokkal. Ennek ellenére a település legnagyobb birtokosai még 1775-ben is a Perényiek voltak, azonban a 19. század végén a Perényi család tagjai már nem szerepeltek a birtokosok között. 1912-ben Sroth Mihály volt a legnagyobb birtokos a településen.

Ugocsakomlós határában, annak belterületétől keletre, közvetlenül az ukrán határnál, a Batár patak mellett a 19. század elején *Sarló ~ Sárló* néven külterületi lakott hely alakult ki, amely később *Sellő* nevet viselt. A településrész 1956-ban önállóvá vált. Jelenleg Batarcs községhez tartozik. Népessége a 20. század második felében mindvégig 300–400 fő között volt. 2011-ben 274 lakosa volt, akik ortodox románok. Csekély számú magyar helynévanyagát Ugocsakomlós neveivel együtt közöljük.

Az 1913-as helységnévtár adatai szerint Ugocsakomlóson 229 ház állt, és 3419 kh területtel rendelkezett. 1920-ig Tamásváralja Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott, ezt követően Románia része lett, közigazgatásilag előbb Szatmár megye, majd 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye fennhatósága alá került. Jelenleg Batarcs községhez tartozik.

Ugocsakomlós történetében – a 19. század végétől elemezhető népességfejlődését tekintve – egy 1880-tól a 20. század közepéig tartó emelkedő és egy azt követő csökkenő szakaszt különíthetünk el. 1941-ben lakták a legtöbben, ekkor 1174 lakosa volt. A település nemzetiségi összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a románság aránya mindvégig 90% feletti volt. A statisztikát a németek 1910-ben és a magyarok 1941-ben rögzített 10–10%-os nemzetiségi aránya egészíti ki. A 2011-es népszámlálás szerint a 782 lelket számláló falu népességének 96%-a román nemzetiségűnek vallotta magát. A település lakóinak felekezeti megoszlását tekintve a 20. század első felében a görögkatolikus egyház

hívei kb. 90%-os többséget alkottak. A 20–21. század fordulóján a település népességének 96%-a ortodox vallású volt.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Tringli István szerk., *A Perényi család levéltára 1222–1526.* A Magyar Országos Levéltár Kiadványai 2. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Ugocsakomlós 2025: *Komlóus, Komlóusra, komlóusi,* 2008: *Komlóus,* 2008: *Komlós,* 2003: *Ugocsakomlós,* 1944: *Ugocsakomlós,* 1942: *Ugocsakomlós,* 1941: *Ugocsakomlós,* 1937: *Ugocsakomlós,* 1934: *Ugocsakomlós,* 1933: *Ugocsakomlós,* 1926: *Ugocsakomlós,* 1918: *Ugocsakomlós,* 1915: *Komlós,* 1913: *Ugocsakomlós,* 1912: *Ugocsakomlós,* 1907: *Komlóssellő,* 1905: *Komlós Sellő,* 1902: *Komlóssellő,* 1900: *Komlós-Sellő,* 1898: *Komlós-Sellő,* 1897: *Komlós,* 1895: *Komlós-Sellő,* 1892: *Komlós-Sellő,* 1889: *Komlós,* 1888: *Komlós-Sellő, Felső-Komlós,* 1884: *Komlos,* 1882: *Komlós, Sellő-Komlós, Felső-Komlós,* 1873: *Komlós,* 1870: *Komlós,* 1865: *Komlós,* 1864: *Komlós | Itt is oláhok laknak, – nevezetét hogy honnan vette nem túdatik.* 1864: *Komlós,* 1859–1860: *Komlós,* 1851: *Komlós,* 1839: *Komlós | Hegyes, völgyes, sovány határral.* 1832: *Komlos,* 1828: *Komlós,* 1808: *Komlós,* 1806: *Komlós,* 1802–1811: *Komlós,* 1799: *Komlós | Oláh falu Ugocsa Várm. földes Ura G. Perényi Uraság, ... határja 2 nyomásbéli, hegyes, lapos, földgye sovány, agyagos.* 1786: *Komlós,* 1786: *Komlosch,* 1784: *Komlos,* 1773: *Komlós,* 1756: *Komlos,* [1740 k.]: *Komlos,* 1725: *Komlos,* 1690: *Komlos,* 1674: *Komlós,* 1618: *Komlos,* 1606: *Komlos,* 1598: *Komlos,* [16. sz. közepe]: *Komlod,* 1556: *Komlós,* 1553: *Komlos,* 1514: *Komlos,* 1513: *Komlos,* 1492: *Komlos,* 1478: *Komlos,* 1471: *Komlos,* 1454: *Komlos,* 1450: *Komlos,* 1436: *Komlos,* 1431: *Komlos,* 1410: *Komlos,* 1405: *Komlod,* [1378]: *Komlod,* 1378: *Komlyos.* — Település Szatmár megye északi határszélén, az Avas hegység nyugati lábánál. Román neve *Comlăuşa.*

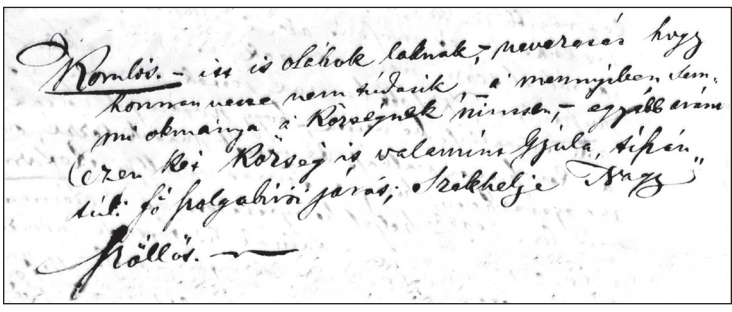

Ugocsakomlós leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 424b)

Szomszédos települései északon Avaspatak, keleten az Avas hegyvonulata: Nagytarna és Turc, délen Batarcs, nyugaton az ukrajnai Hömlőc. A falu a magyar–román–ruszin nyelvhatáron fekszik. A ***Komlós*** név a *komló* növénynév *-s* helynévképzős származékaként keletkezett, és a terület jellegzetes növényzetére utal. A 14–15. század fordulóján ***Komlód*** formában is szerepel, a későbbiekben ilyen alakban csak egyszer, a 16. század közepén tűnik föl. Ez a névváltozat a növénynévből *-d* helynévképzővel alakult. A 20. század elején lezajlott településnév-rendezés során a megyei hatóságok a ***Komlóssellő*** nevet javasolták hivatalos névként, a Komlós határában lévő *Sellő* külterületi lakott hely neve alapján. Az Országos Községi Törzskönyvbizottság azonban 1907-ben az *Ugocsakomlós* formát fogadta el, „mert a régi *Ugocsa* helység, miről a megye nevét vette, nem messze ide feküdt a *Komlós*-sal szomszédos *Szászfalu* határában levő *Szabap* pusztán”. — Bényei 2012: 53–70, ComMarmUg. 173, CzF., Cs. 1: 434, Dávid 2001: 504, DL. 70870, 70878, 70896, 70952, 70956, 70961, 71039, 71133, 86743, 86745, DocVal. 282, ÉGy. (Gyula, Kisbábony), EH., EKFT., E 156/65: 55, E 156/81: 3, E 156/100: 20, E 158/61: 431, E 158/64: 1230, E 158/64: 1273a, Fényes 1840/4: 421, Fényes 1851, FNESz. *Ugocsakomlós,* F. 10/7: 321, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kniezsa 1944: 168, Kocán 2022: 218–219, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 314, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., Mező 1999: 199, MKFT., Notitiae 418, Perényi 141, 142, 234, 260, 262, 264, 277, 309, Pesty 1864/57: 424b, 426b, 440b, Szabó 1937: 399, Szirmay 1805: 107, SzMHn. 2: 346, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.XIII.10, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T16.T.365, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2265, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 2: 401, 3: 27, 464, Zs. 2/1: 443, 444.

Batár-víz 1859–1860: *Batár-Viz.* — Vízfolyás a település nyugati határában. A katonai térképen a Batarcs medrét jelöli a név, közvetlenül a Batár patakkal való összefolyás közelében. — MKFT. — T5-G1.

Dealul Rudoş 2008: rom. *Dejálùl Rudos.* — Domb a település külterületének északnyugati határában. A név román nyelvhasználatot tükröz; vö. rom. *deal* ’domb’. A név alapjául azonban a szomszédos Batarcson ismeretes *Rudas* helynév szolgált. — SzMHn. 2: 347.

Felsőkomlós lásd **Sellő, Ugocsakomlós**

Foglár 1887: *Foglár.* — Szántóföld a település határában. A név a *foglár* ’a falu közelében a telekhez kimért toldás’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 347.

Hömlőc 1941: *Hömlőci h[egy],* 1884: *Hömlöc,* 1784: *Hemlecz* B[erg]. — Kiemelkedés a település nyugati határában, Sellőtől délre. A név magyarázata bizonytalan, leginkább a keleti nyelvterületen a szlávból átkerült *hömlöc* ’hirtelen emelkedő, kiugró hegycsúcs’ jelentésű földrajzi köznévből alakult névnek tarthatjuk. A legkorábbi említésében a 18. század végén még *Hemlec* formát mutat a név, amely az eredeti szláv forma hangalakját őrizheti (lásd még szlk. *Chlmec* hn., or. *Холмец* hn.). ***Hömlőci-hegy***-ként is említik. A hegy nevéből alakult az Ugocsakomlóssal határos ukrajnai Hömlöc település neve is. — EKFT., FKnT., FNESz. *Királyhelmec,* HKFT., MaKF., Šmilauer 1970: 82. — T5-F1.

A Hömlőc az első katonai felmérés térképén

Hömlőci-hegy lásd **Hömlőc**

Koltó 2008: *Kòltóu,* 1887: *Koltó,* 1864: *Kólten.* — Szántóföld a település külterületének nyugati határában. A név eredete bizonytalan. Talán kapcsolatba hozható a magyar nyelvterületen ismeretes *Koltó* településnév eredetével. Kiss Lajos szerint ez a népnyelvi magyar *koltó* ’szikla, sziklás’ szóból származik. Más feltételezések szerint egy szláv **Koltov* helynévből jöhetett

létre. A Pesty Frigyes helynévtárában szereplő adat idetartozása kérdéses. — FNESz., KTsz., Pesty 1864/57: 440b, SzMHn. 2: 347.

Komlód lásd **Ugocsakomlós**

Komlós lásd **Ugocsakomlós**

Komlóssellő lásd **Sellő, Ugocsakomlós**

Kopasz-hegy 2008: *Kopaszhegy.* — Domb a település határában, pontos helyét nem ismerjük. A névadás indítéka a kiemelkedés növényzet nélküli volta lehetett. — SzMHn. 2: 347.

Mocsirica 2008: *Mocsiorâcö,* 1864: *Mocsiritza.* — Mocsár a település északkeleti határában. A szomszédos Batarcs határában is említik, talán egy nagyobb kiterjedésű mocsaras területet jelölhetett. A helynév többféleképpen is magyarázható, ugyanis a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is fellelhető az alapjául szolgáló lexéma; vö. hucul *мочʼир* 'mocsár'; legvalószínűbb azonban, hogy a rom. *mocirlă* 'mocsár', *moceriță* 'mocirlă' származékából alakult, amelynek *mocioriță, mociorîță* változatai is ismertek. Magyar névhasználatot is tükrözhet. Lásd Mocsirica (Batarcs). — DLR., Pesty 1864/57: 440b, Pipás–Halász 2005: 105, SzMHn. 1: 87, 2: 347.

Pulyka 2008: *Pùjká.* — Hely a település délnyugati határában. Bizonyára összefüggésben van a szomszédos Batarcson lévő Pulyka-hegy nevével. — SzMHn. 2: 348.

Sarló lásd **Sellő**

Sellő 2008: *Komlóssellő,* 1944: *Sellő,* 1941: *Sellő,* 1918: *Sellő,* 1915: *Sellő,* 1913: *Sellő,* 1907: *Sellő, Sellőtelep, Sellő t[elep],* 1902: *Sellőtelep, Sellő,* 1900: *Sellő,* 1898: *Sellő,* 1889: *Sellő,* 1888: *Felső-Komlós,* 1884: *Sillö,* 1882: *Sellő, Felső-Komlós,* 1873: *Sellö,* 1870: *Sellö,* 1864: Puszta *Sellő, Sellő,* 1859–1860: *Sárlo,* [1857–1859]: *Sárlo,* [1825 k.]: *Sarlo.* — Ugocsakomlós nyugati határában a 19. század elején feltűnő lakott hely, amely a Batarcs patak bal partján, a Hömlőc kiemelkedés oldalában létesült. Az első katonai felmérés térképe a 18. század végén még nem jelez ezen a helyen települést. A település legkorábbi említései ***Sarló,*** *Sárló* hangalakot mutatnak. Ez a név talán a magyar *sarló* 'egyfajta szerszám' főnévvel hozható kapcsolatba, de a településtörténeti körülmények inkább a sarlófű, sarlóvirág növénynevekkel való összefüggését erősítik. A század második felétől már *Sellő* formában találjuk a település adatait. Ennek létrejöttében a *Sarló* ~ **Salló* név hangalaki átalakításával járó átértelmezésre gondolhatunk, de felmerülhet az is, hogy a település a Batarcs patak egyik szakaszáról kaphatta a nevét, amely a *sellő* 'a folyó, patak azon szakasza, hol a víz a nagyobb esés miatt sebes sodrású; vízesés, zuhatag' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A 19. század végén ***Felsőkomlós***-ként említik a Komlóshoz való tartozására, illetve az ehhez viszonyított elhelyezkedésére utalóan. Később ***Sellőtelep*** formában is szerepel. Az 1950-es években önálló településsé vált. Hivatalos román neve: *Şirlău.* — EKFT., FKnT., Gönczy, HKFT., Hnt., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 440b, SzMHn. 2: 346, T1.S.12. XII.11, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T16.T.365, T22.B.IX.a.520, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2., ÚMTsz. — T2-B5.

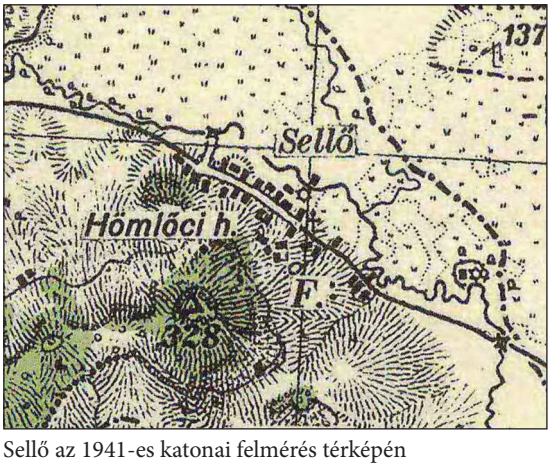

Sellő az 1941-es katonai felmérés térképén

Sellőkomlós lásd **Ugocsakomlós**

Sellőtelep lásd **Sellő**

Sztojka-patak 1784: *Stoika pat[ak].* — Patak a település északi határában, a Batarcs jobb oldali mellékága. A név előtagja személynév lehet, amely az ukrán, a román és a magyar családnévanyagban egyaránt megtalálható; vö. ukr. *Стоїка,* rom. *Stoica,* m. *Stoika, Stojka, Sztojka.* — Csucska 2005: 535, EKFT., Iordan 1983: 426, ÚCsnT. — T2-C5D5.

HALMI
Fotó: Szmutku György

Halmi helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkságon, a Túr jobb partján, Szatmár megye északkeleti részén, a magyar–román–ukrán hármas határ közelében helyezkedik el. A román–ukrán határ legkeletebbre lévő átkelőhelyeként fontos közúti és vasúti közlekedési csomópont. A település első említése az 1210-es évekből való, 1217-ben a váradi regestrumban is szerepel, így a legkorábban létrejött ugocsai falvak közé tartozik. IV. László király 1274-ben a Káta nemzetségből származó Gábor fia Tamás mesternek adományozta Kökényesddel együtt. Ezt követően a 12. században már fennálló királyi uradalom része lett. Lakossága gyorsan növekedett, és jelentős számú alsóbb társadalmi rétegbe tartozó népességet (jobbágyság, zsellér, szolga stb.) fogadott magába. Az Éger mocsár és a Túr árvizei ellenére a gazdálkodás különös hátrányokat nem szenvedett. 1548-ban a Kávásy Kristóf által engedély nélkül a mocsárban emelt várát lerontották. Birtokos családok a Surányi, Matusnay, Misser (16. sz.), Bornemissza, Pernyesy, Anarcsy, Perényi (17. sz.), Komjáthy, Pogány, Ujhelyi, Bokor, Rátonyi, Bátonyi, Fekete, Mihályffy, Tolnai, Gyulay, Perényi, Vétsey, gr. Haller (18. sz.). Egytelkes nemes családok a Permneszi, Ráthoni, Redei, Szabo, Lipcsei. A település fejlődésének csúcsát a 19. század végére érte el, amikor járási székhely volt, és a szűkebb környezet valódi központjává vált: járásbírósággal, vasútállomással, postahivatallal, takarékpénztárral és kereskedelmi bankkal rendelkezett.

A falu első temploma a tatárjárás idején pusztult el, ennek helyére a 14. században gótikus templom épült, amely többször leégett és megrongálódott. Tornya 1858–1863 között épült fel. A lakosság 1571-ben csatlakozott a református egyházhoz. A falu római katolikus temploma 1829 és 1834 között épült. Az 1913-ban épült görögkatolikus templom később az ortodox egyház gondozásába került. A faluban zsinagóga is működött. Halmiban 1881-ben bentlakásos állami felső népiskolát létesítettek.

A település a történeti Ugocsa vármegyéhez tartozott. Az 1913-as helységnévtár szerint Halmi 454 házzal és 5259 kh területtel rendelkezett, és nagyközségként Ugocsa vármegye Tiszántúli járásának székhelye volt. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Községközpontként Kisbábonnyal, Dabolccal, Halmiheggyel és Nyírestanyával együtt alkot egy községet.

Ez utóbbi kettő korábban Halmi külterületi lakott helye volt, és a 20. század közepén vált önálló településsé. Halmihegy – kis lakosságszáma mellett – megőrizte magyar etnikai többségét, ezért kötetünkben önálló egységként tárgyaljuk.

Nyírestanyára 1921-től több alkalommal móc-vidéki románokat telepítettek. A település a romániai statisztikában 1956-tól önállóan szerepel. Népességszáma 1956 és 2001 között 4–500 fő között volt, a 2011-es adatok szerint 582 fő. A magyarság aránya folyamatosan elenyésző, 2011-ben 3% volt. Területének magyar helyneveit a Halmiban élő magyarok ismerik, ezért ezeket Halmi szótárában adjuk közre.

A 19. század közepétől az 1930-as évek elejéig Halmi népességszáma több mint a duplájára emelkedett, 1880-ban 1668 fő, 1930-ban 4260 fő; majd lassú csökkenésnek indult, 2011-ben 3454 fő. A falu nemzetiségi összetétele a 19. század végétől jelentős változáson ment keresztül. Ekkoriban a településen még túlnyomó többségben voltak a magyarok, akik között a görög- és római katolikusok mellett a nagy református többség volt jellemző. A románság aránya 1920-tól azonban fokozatosan növekedett, és az 1970-es évektől kezdve a falu lakosságának többségét a románok alkották. 2011-ben a lakosság 34%-a magyar, 76% román volt.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Bressel János (51 éves), Illyés Sándor (49), Kispál János (72), Hankusz Ilona (82), Fazekas Mária (65), Juhász Róbert (35), Burlacu Irén (73), Kótai Irén (91), Hankusz Csaba Norbert (37).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1998-ban és Balogh Erzsébet 2004-ben. Adatközlők voltak: Fekete József (45 éves), Kótai János (78), Márkus István (57), Orosz László (38), Varga István (41).

Helynévtár

Halmi 2025: *Halmi, Halmiba, halmi,* 2000: *Halmi,* 1953: *Halmi,* 1944: *Halmi,* 1941: *Halmi,* 1937: *Halmi,* 1935–1936: *Halmi,* 1931: *Halmi, Halmei,* 1926: *Halmi,* 1921: *Halmi,* 1918: *Halmi,* 1915: *Halmi,* 1913: *Halmi,* 1912: *Halmi,* 1905: *Halmi,* 1902: *Halmi,* 1895: *Halmi,* 1889: *Halmi,* 1888: *Halmi, Halymin,* 1884: *Halmi, Halynim,* 1873: *Halmi, Halynim,* 1866: *Halmi,* 1864: *Halmi | A régibb okiratokból meritve, villa halom, nevét vette a' város közepén fekvö azon halom dombtól mellyen jelenleg a' protestansok temploma vagyon hova régebben temetkezvén minden sir gödörbe nagy menyiségü csontok találtattak, nagyszerü csata helynek kellett lenni, ez által igazoltatik, de hogy mikor, homály fedi.* 1860–1861: *Hálmi, Halmi,* 1854: *Halmi,* 1851: *Halmi,* 1842: *Halmi,* 1839: *Halmi,* 1832: *Halmi,* 1828: *Halmi,* 1822: *Halmi,* 1806: *Halmi,* 1805: *Halmi,* 1802–1811: *Halmi,* 1796: *Halmi,* 1788: *Halmy,* 1786: *Halmi,* 1784: *Halmi,* 1773: *Halmi,* 1756: *Halmi,* 1744: *Halmi,* 1725: *Halmi,* 1715: *Halmi, Halmy,* 1709: *Halma,* 1706: *Halmi,* 1696: *Halmi,* 1691: *Halmi,* 1680: *Halmi,* 1673: *Halmy,* 1670: *Halmi, Halmy,* 1602: *Halmy,* 1598: *Halmi,* 1576: *Halmi,* 1570: *Halmy,* 1565: *Halmj,* 1550: *Halmi,* 16. sz. közepe: *Halmaj,* 1526: *Halmy,* 1500: *Halom,* 1493: *Halmy, Holmy,* 1492: *Halmy,* 1479: *Halmy,* 1473: *Halmy,* 1464: *Halmy,* 1446/1483: *Halmy,* 1385: *Halmi,* 1351: *Holmi,* 1347: *Holmi,* 1334: *Holmi,* 1332–1337/Pp. Reg.: *Holmi, Holmy,* 1319: *Holmi,* 1291: *Holmy,* 1274/1291: *Holmi,* 1274: *Holmy,* 1218: *Holmy,* 1217/1550: *Holmy,* 1215: *Holmi.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Halmeu.* Északon az ukrajnai Nevetlenfaluval és Aklival, nyugaton Kökényesddel, délnyugaton Mikolával, délkeleten Túrterebessel, keleten pedig Kisbábonnyal, Dabolccal, Halmiheggyel és Tamásváraljával határos. A településnév a magyar *halom* köznév *-i* képzős származéka. Nevét valószínűleg attól a halomtól nyerte, amelyen a református templom áll. A helynév legkorábbi adatai még első szótagi középső nyelvállású magánhangzóval jelentkeznek, a névelőfordulások a 14. század közepe táján már *o* > *a* nyíltabbá válási folyamatot mutatnak. A 16. század elején a te-

Halmi egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

településnévnek formáns nélküli ***Halom*** alakja kerül elő az oklevelekből, később a *-j* helynévképző ***Halmaj*** alakra és a birtokos személyjeles ***Halma*** változatra is van adatunk. Ezek tényleges használata azonban kétséges. Vö. Halmi malom, Halmi-mező, Halmi-Nagy-láp, Halminyíres, Halmi szvát. — AH., AOklt. 5: 181, ÁÚO. 12: 106, ComMarmUg. 183, CzF., Cs. 1: 433, Dávid 2001: 504, DL. 13959, 38436, 70920, 82725, 96287, DocVal. 320, ÉGy., EH., EKFT., E 156/11: 49f, E 156/44: 72, E 156/47: 19, E 156/76: 18a, E 156/87: 46, E 156/89: 55, E 156/100: 20, E 156/157: 73, K. Fábián 1997: 77, Fényes 1840/4: 419, Fényes 1851, F. 5/2: 167, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 3: 7, 8, 5: 424, Kat., Kogutowicz, Korabinszky 1786: 223, LexLoc. 283, Lipszky, Map., MaKF., MKFT., Notitiae 417, Ortvay 1892/2: 666, Perényi 247, Pesty 1864/57: 399a, 399b, RegArp. 2/4: 76, Szabó 1937: 363, SzamSz., Szirmay 1805: 30, 52, 107, 156, 157, 158, 160, 162, 163, 164, T.SzSz1953, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.79.1777/7, T1.S.79.1782/3, T1.S.101.683/6, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.491, T22.B.IX.a.2265, T22.B.IX.a.2269, T22.B.IX.a.2546, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 1: 32, 59, 79, 139, 391, 2: 138, Z. 1: 36, 73, 163–164, 2: 462, 4: 299, 302, 303, 11: 135, 238.

Abakán-domb 1803: *Abakán domb.* — A forrás szerint a település határának délkeleti részén, a Vész területén fekvő irtás. A név eredete ismeretlen. — Balogh 2017: 161.

Afterschool lásd **Könyvtár**

Akácos 2025: *Ákácos | A Tagot ugy válassza el az Ákácos. Hát mongyuk csak annyi az Ákácos, egy utnak a végéji, keresztülig az ut ákácos.* — Akácos terület a határ déli részén a Tag és Nyírestanya határán. — ÉGy. — T9-F5G5.

Állomás 2025: *Álomás.* — Vasútállomás a belterület nyugati részén. — ÉGy. — T28-A3.

Állomás bolt 2025: *Álomás bóut.* — Élelmiszerbolt a belterület nyugati részén, a Vasút utca nyugati végén az Állomás közelében. — ÉGy. — T28-A3.

Állomási blokk 2025: *Álomási blokk.* — Az Állomás szomszédságában álló tömbházak, melyekben korábban a vasúti alkalmazottak szolgálati lakásai voltak. A név utótagja a román *bloc* 'tömbház' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T28-B3.

Állomási iskola 2025: *Álomási iskola,* 2004: *Állomási iskola.* — Épület a Vasút utcában. Korábban iskolaként működött, ma üresen áll. A név előtagja a vasútállomás közelségére utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-B4.

Állomás utca lásd **Vasút utca**

Almási utca 2004: *Àlmási utca.* — Bura szerint utca a település belterületén, de pontos helyét nem közli. Talán a Vasút utcával azonos, mely korábban Kökényesden és Csedregen át a ma Ukrajnához tartozó Fertősalmásra vezetett. — SzMHn. 1: 282.

Alsó-forduló 1811: *Alsó forduló | Nyers erdőből irtott föld.* — Szántóföld és kaszáló volt a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán az Alsó-mezővel azonos helyet jelölt. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — Balogh 2017: 161, FKnT.

Alsó-mező 2004: *Àlsó mező,* 1806: *Alsó mező | Kökönyösd felé a Czopányos mellett.* 1656: *Also mező.* — Egykori határrész. A Balogh által közölt megjegyzés szerint a település északnyugati részén, a Szappanos mellett feküdt. A név előtagja a Felső-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Alsó-forduló. — Balogh 2017: 161, Szabó 1937: 369, SzMHn. 1: 284.

Aprozár 2025: *Aprozár.* — Vegyesbolt a Fő utcán a Katolikus templom mögött. A név a román *aprozar* 'zöldségesbolt' jelentésű szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T28-D4.

Arany János utca lásd **Orgona utca**

Aréna utca 2025: *Aréna ucca.* — A Nevetlen utcát a Temető utcával összekötő kisebb utca. A név a Futballpálya közelségére utal. Hivatalos név. — ÉGy. — T28-C3.

Árvaház lásd **Havasi Gyopár gyermekotthon**

Bábonyi forduló lásd **Turci forduló**

Bábonyi-Gosztát 2025: *Bábonyi-Gosztát.* — Szántóföld a település határának keleti részén. Korábban az állami gazdaság, azaz a Gospodăria Agricolă de Stat (GOSTAT) tulajdona volt, erre utal a név utótagja. A *bábonyi* előtag a szomszédos település, Kisbábony közelségét jelzi. — ÉGy. — T9-H4.

Bábonyi-rét 1931: *Bábonyi rét.* — Egykori földterület a település határának északkeleti részén. A *bábonyi* előtag Kisbábony közelségére utal. — T16.T.541. — T10-C3.

Bábonyi út 2025: *Bábonyi ut,* 2004: *Bábonyi út.* — A Bábonyi utca folytatása a külterületen. Kisbábonyba vezet. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T9-H4.

Bábonyi utca 2025: *Bábonyi ucca,* 2004: *Bábonyi ucca.* — A Dabolci utcából nyíló, Kisbábony felé vezető utca. Hivatalos név. Vö. Bábonyi út. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T29-F4.

Bălcescu utca lásd **Nicolae Bălcescu utca**

Balogh Bandi-bolt lásd **Bandi-bolt**

Bandi-bolt 2025: *Bandi-bóut ~ Balog Bandi-bóut.* — Élelmiszerbolt a Fő utcán a Júliával átellenben. Nevét a bolt épületének tulajdonosáról kapta. ***Balogh Bandi-bolt*** formában is említik. — ÉGy. — T29-E4.

Baptista imaház lásd **Baptista templom**

Baptista templom 2025: *Baptista templom ~ Baptista imaház,* 2004: *Baptista imaház, Baptista templom.* — A Jövő utcában található épület. ***Baptista imaház*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-D4.

Barackfa-sor 1864: *Baraczkfasór.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a terület növényzetére utalhat, utótagja pedig a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Bánya 2025: *Bánya | Hát ugyi oda horták a máléit, a buzát, nagy raktárok vóutak.* — Bontás alatt álló, romos épület a belterület nyugati részén a vasút mellett. Korábban az állami gazdaság itt gyűjtötte be a terményeket. A név a román *bază de recepție și de depozitare a produselor* 'terményátvevő és raktározó központ' kifejezés főtagjának átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T28-A3.

Békarekegő 1864: *Békarekegő.* — Egykori határnév. Helyét pontosabban nem ismerjük. A békáknak kedvező vizenyős, mocsaras terület lehetett. — Pesty 1864/57: 440a.

Belső-Újlak 1811: *Belső Újlakon.* — A forrás szerint fogás, azaz 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' és irtás volt, és a határ déli részén fekvő Pást szomszédságában feküdt. Újlak nevű helyet a településen nem ismerünk.— Balogh 2017: 161, FKnT.

Bene boltja 2025: *Bene bóuttya ~ Péikséig.* — Építési anyagokat forgalmazó bolt a Hajnal utcán. A név előtagja a bolt tulajdonosának családnevére utal. Korábban pékség működött az épületben, ezt jelzi a ritkábban használt ***Pékség*** névváltozata. — ÉGy. — T28-D4.

Benyovszky-tanya 1907: *Benyovszky tanya,* 1902: *Benyovszky tanya,* 1884: *Benyovszki tanya.* — Egykori tanya a határ délkeleti részén a Legelőtől keletre. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT., Hnt. — T17-G1H1.

Bercsényi utca lásd **Vágóhíd utca**

Bethlen utca lásd **Villanytelep utca**

Blokk lásd **Blokkok**

Blokkok 2025: *Blokkok ~ Blokk.* — A település központjában a Brenner udvaron álló tömbházak. A név a román *bloc* 'tömbház' értelmű szó átvételéből alakult. ***Blokk*** formában is említik. — ÉGy., RKsz. — T28-D4.

Bodega 2025: *Bodega ~ Pléi ~ Pléi bóudéi ~ Lemez bóut.* — Kisebb építmény a Vasút utcában, korábban élelmiszerbolt működött benne. A ***Pléh, Pléh bódé*** és ***Lemez bolt*** elnevezések az építmény anyagára utalnak. — ÉGy. — T28-B4.

Bódi-tag 2025: *Bóudi-tag,* 2014: *Bóudi-tag,* 2008: *Bóudi-tag.* — Szántóföld a település délkeleti határában a Boszorkány-domb mellett. Korábban Túrterebes határához tartozott, így a történeti források is ott említik. A név előtagja a tulajdonos Tóth Boldizsár becenevére utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév.

— ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 115, SzMHn. 2: 323. — T18-B1.

Bogyoszló 2025: *Bugyuszlóu, Bugyuszlóuba ~ Bogyoszlóu | Ez egész már akkor arra nyulot, Terebes aláfele.* 2004: *Bugyuszlóu, Kanális-láp,* 1864: *Bogyoszló,* 1804: *Bogyoszló.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Túr közelében. Átnyúlik Túrterebes határába is. A név személynévből keletkezhetett. Kiss Lajos szerint a vele alakilag egyező településnév alapjául szolgáló személynév szláv eredetű (vö. bolgár *Будилав* személynév, cseh *Budislav* személynév). Bura szerint korábban ***Kanális-láp*** néven is említették, melynek előtagja bizonyára a területet keletről határoló Nagy-kanálisra utal. A *láp* utótag 'vízinövényekkel benőtt, mocsaras terület, rétség' értelmű földrajzi köznév. Vö. Bogyoszló alja. Lásd Bogyoszló (Túrterebes). — Balogh 2017: 161, ÉGy., FKnT., FNESz., Pesty 1864/57: 399b, 440a, SzMHn. 1: 284, 286. — T17-G3.

Bogyoszló alja 1864: *Bogyoszló allya.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Bogyoszló szomszédságában feküdt. Az *alja* utótag 'valaminek a mögöttes része' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Borjú-láz 2004: *Bornyu-láz,* 1941: *Borjúláz,* 1935–1936: *Bōrnyuláz,* 1931: *Borjú láz,* 1918: *Borju láz,* 1884: *Bornyu láz,* 1864: *Bornyu Láz, Borju Láz.* — A település határának délnyugati részén, a mai Kunfalvyé környékén fekvő egykori dűlő. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor borjak legelőhelye lehetett. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., Kat., MaKF., Pesty 1864/57: 440a, SzamSz., SzMHn. 1: 285, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, T16.T.541. — T9-F5G5.

Boszorkány-domb 2025: *Boszorkány-domb,* 2014: *Boszòrkány-domb, Boszorkány dombja,* 2008: *Boszòrkány-domb,* 1864: *Boszorkány-domb, Boszorkány Domb,* 1780: *Boszorkány Dombja.* — A határ délkeleti részén, a Bódi-tag mellett található földterület a Csemetés területén. Korábban Túrterebes határához tartozott, a történeti források is ott említik. A névadás indítékát nem ismerjük. ***Boszorkány dombja*** néven is szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 116, Pesty 1864/57: 432a, 444b, Szabó 1937: 534, SzMHn. 2: 324. — T18-B1.

Boszorkány dombja lásd **Boszorkány-domb**

Brenner lásd **Brenneré**

Brenneré 2025: *Brenneréi ~ Brenner | Az egy nagy darab, s ugy megyüng be Nyiresre.* 2004: *Brennèr-tag.* — Szántóföld a határ déli részén a Legelőtől nyugatra. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. A ***Brenner-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' értelmű földrajzi köznév. ***Brenner*** formában is említik. Vö. Brenner udvar. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 285. — T9-G5.

Brenner-tag lásd **Brenneré**

Brenner-udvar 2025: *Brenner udvar | Ot mindent elpuszitottak, a zsidóukat elvitték. Annyi embernek tuttak adni munkát. Szabóuság vóut, mindemféle üzlet vóut. Nagy udvar vóut. Egy nagy gazdag zsidóu vóut.* — Belterületi rész a községházával szemközti területen. A nevét egykori tulajdonosáról kapta. Korábban üzletek álltak itt, később azonban tömbházakkal épült be. Vö. Brenneré. — ÉGy. — T28-D4.

Burja-bolt 2025: *Burja-bóut ~ Leméinyi-ház | Ahom van a Burjának a bóuttya. Leméinyi János…, de nem magyar vóut. Ügyvéid vóut.* — Vegyesbolt a Fő utcán. Nevét a bolt tulajdonosáról kapta. A ***Leményi-ház*** elnevezése az épület korábbi tulajdonosára utal. — ÉGy. — T28-C4.

Buzi-tanya 2025: *Buzi-tanya,* 1913: *Buzi tanya,* 1910: *Buzitanya.* — Szántóföld a határ keleti részén a Keresztnél szomszédságában. Korábban *Buzi* vezetéknevű egykori földesúr tanyája állt a területen. — Balogh 2017: 161, ÉGy., L0.53.104.8. — T9-H5.

Buzi utca lásd **Mező utca**

Büdös-Éger lásd **Éger**

Câmpului utca lásd **Mező utca**

Can-Can 2025: *Kánkán ~ Fagyizóu.* — Kocsma a falu központjában. Korábban fagyizóként működött, emiatt ***Fagyizó*** néven is említik. — ÉGy. — T28-D4.

Cigány utca lásd **Orgona utca**

Cotului utca lásd **Könyök utca**

Creangă utca lásd **Ion Creangă utca**

Csápé 2025: *Csápéi.* — Épület a Fő utcán az Óvoda mögött. Korábban a kollektív gazdaság irodaépülete volt. A név a román *CAP,* azaz

Cooperativă Agricolă de Producţie ’mezőgazdasági termelőszövetkezet’ értelmű betűszóra vezethető vissza. Vö. Csápé udvar. — ÉGy. — T28-D4.

Csápé udvar 2025: *Csápéi udvar.* — A Csápé udvara a Fő utcán. Nemrégiben műfüves sportpályát alakítottak ki rajta. — ÉGy. — T28-D4.

Cselőc 2025: *Cselőüsz ~ Csellőüsz ~ Csőüsz, Csőüszre,* 2004: *Cselőüc, Cselősz forduló,* 1935–1936: *Cselőüc,* 1918: *Cselőcz oldal,* 1918: *Cselőcz oldal, Cselocz oldal,* 1865: *Cselesz oldal, Cselőcz oldal,* 1864: *Cselőcz,* 1807, 1803, 1800: *Csellősz.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Szatmári úttól északra. A *Cselőc* név Kniezsa István szerint a *Csel* személynévből szláv névképzéssel jött létre, mely a szl. *Čelovъce* > m. *Cselőc* alakulással került át a magyarba. Kocán Béla a személynévi származtatás mellett a névnek a szláv *čelo* ’homlok; csúcs, hegy’ köznévvel való összefüggését is lehetségesnek tartja. A ***Cselőc-forduló*** névváltozat utótagja a *forduló* ’határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra’ jelentésű földrajzi köznév. Korábban ***Cselőc-oldal*** formában is említették. Újabban pedig ***Csősz*** alakban is használják.Vö. Kis-Cselőc közt. Lásd Cselősz (Kisbábony). — Balogh 2017: 162, ÉGy., FKnT., Kat., Kocán 2017: 52, Pesty 1864/57: 440a, Szabó 1937: 369, SzamSz., SzMHn. 1: 285, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T10-B5.

Cselőc-forduló lásd **Cselőc**

Cselőc-oldal lásd **Cselőc**

Csemetekert lásd **Csemetés**

Csemetés 2025: *Csemetéis ~ Csemetekert | A Csemetéis az, ahogy befele megyünk Terebesre, ebbe a zóudalba, igy, ottam má mekkezdve van egy ut, ... Na, ottam van a Csemetéis. Szabóu Istvánéknak is van. Még most is tám vam meg benne nekijek belőülle fák. Ugye a véigim vagy a mezsgyébe hatytak meg, nem pusztult mék ki. | Az vóut, a Csemetés. Ahoty kimegyünk itt a Fordulóunál, túlódalt vóut a Csemetés. Az mind a bábonyijaké vóut.* 2014: *Csemete-kèrt,* 2008: *Csemete-kèrt.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén. Korábban Túrterebes határához tartozott a terület, így a történeti források is ott említik. Régebben faiskolaként használták. ***Csemetekert***-nek is hívják. — ÉGy., Kiss 2014: 117, SzMHn. 2: 324. — T18-B1.

Cserélt-szőlő 1624: *Csereh* [ɔ: *Czerelt*] *szőlő, Cherelt szőlő.* — Egykori szőlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a *cserél* ige befejezett melléknévi igenévi alakjából származik, de a névadás pontos indítékát nem ismerjük. — Szabó 1937: 369.

Cseres-hát 1800: *Cseres-hát.* — Balogh szerint a Nyíresi út mellett fekvő egykori irtás. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *cseres* ’cserfás erdő(rész)’ és a *hát* ’valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része’ értelmű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — Balogh 2017: 162, FKnT.

Csertezán tanyája lásd **Nagy-tanya**

Csikászó-Vész 1811: A szántóföldek lábjainál álló *csikászó Vészemmel* együtt, 1727: *Csikászó Vész.* — Egykori határrész, helyét pontosabban nem ismerjük. Feltehetően a település keleti határában fekvő Vész része lehetett. A *csikászó* előtag ’hely, ahol csíkot lehetett fogni’ értelmű. — Balogh 2017: 162, 164, FKnT.

Csókás 1864: *Csokás.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *csókás* ’terület, ahol sok csóka van’ földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Csonkás 1935–1936: *Csoŋkás,* 1918: *Csonkás,* 1884: *Csonkás,* 1870: *Csonkas,* 1865: *Csonkás,* 1864: *csonkás,* 1818: *Csonkás.* — Egykori szántóföld a határ nyugati részén a vasúttól keletre. A területtel szomszédos kökényesdi határrész neve ma is *Csonkás.* A név az ’irtással nyert szántóterület, amelyben a fák tuskóját benne hagyták’ értelmű *csonkás* földrajzi köznévből származik. Vö. Csonkás-oldal. Lásd Csonkás (Kökényesd). — Balogh 2017: 162, FKnT., HKFT., Kat., Pesty 1864/57: 440a, SzamSz., T1.S.74.18/38, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, T22.B.IX.a.2269. — T9-E4.

Csonkás-oldal 1864: *Csonkásoldal.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az utótagként álló *oldal* jelentéséből arra következtethetünk, hogy bizonyára a határ nyugati részén húzódó Csonkás közelében, vagy annak területén feküdt. — Pesty 1864/57: 440a.

Csordalegelő lásd **Kis-legelő**

Csősz lásd **Cselőc**

Csuka-szék lásd **Csuka-zug**

Csuka-zug 1864: *Csukaszug,* 1812: *Csuka-szék.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően személynévi eredetű. A *Csuka* családnevet Szabó István is említi a település történeti családnévanyagában. Ugyanakkor nem zárható ki az előtag állatnévi eredete sem. Az utótag a *zug* 'folyó kanyarulatában levő száraz terület' földrajzi köznév, amely Pesty adatában *szug* formában szerepel. A Balogh által említett ***Csuka-szék*** névforma is ezt a területet jelölhette. E név utótagja a *szék* 'vízállásos, szikes terület' értelmű földrajzi köznév. — Balogh 2017: 162, FKnT., Pesty 1864/57: 440a, Szabó 1937: 368.

Dabolci palló 1864: *Dabolczi Padló.* — Egykori gyaloghíd, mely feltehetően a Dabolc és Halmi határán húzódó Égeren való átkelést tette lehetővé. A név utótagja a *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' értelmű földrajzi köznév Vö. Dabolci palló hely. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Dabolci palló hely 1918: *Dabolczi pallóhely,* 1865: *Dabolczi Palló helly.* — Egykori szántóföld a szomszédos Dabolctól délre, a Bábonyi utca és az Éger közti területen. Bizonyára ezen a területen állt a Dabolci palló. — Kat., T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T10-B4.

Dabolci utca 2025: *Dabóuci ucca | Ez a mi uccánk a Dabóuci ucca, és akkor igy ágazik le, ez a Bábonyi ut ot lefele, de az Buzi ucca, a Buzi uccám van.* 2004: *Dabóci ucca,* 1920: *Dabolczi ut[ca].* — A Fő utcáról nyíló, Dabolcra vezető utca. Hivatalos név. — ÉGy., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 282. — T29-E4.

Dani-domb 1909: *Dani dombja,* 1864: *Danydomb.* — A település határában említett dűlő. Balogh szerint Nyírestanya területén feküdt. A név előtagja bizonyára személynév lehet. A *Dani* családnév többször előfordul a település történeti családnévanyagában. ***Dani dombja*** formában is említik. — Balogh 2017: 162, Pesty 1864/57: 440a, Szabó 1937: 367–368.

Dani dombja lásd **Dani-domb**

Darvas 1864: *Darvas.* — A település határában említett terület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan. Talán a *daru* állatnév *-s* képzős formájából alakult, utalva a terület egykori állatvilágára. Ugyanakkor személynévi előzménye is elképzelhető. Vö. Darvas-fő, Darvas köze. — Pesty 1864/57: 440a.

Darvas-fő 1789: *Darvasfő.* — Balogh szerint egykori szántóföld a település határában. Bizonyára a Darvas része lehetett, helyét pontosabban nem ismerjük. A név utótagja a *fő* 'mezőrész településhez közelebb eső része' földrajzi köznév. — Balogh 2017: 162, FKnT.

Darvas köze 1864: *Darvasköze.* — A település határában említett hely. Helyét pontosabban nem ismerjük, bizonyára a Darvas szomszédságában feküdt. A név utótagja a *köz* 'két tájrész (erdő, árok) széle közötti terület' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Deák Ferenc utca lásd **Virág utca**

Denevér utca lásd **Orgona utca**

Diósi utca lásd **Virág utca**

Diós utca lásd **Virág utca**

Disznólegelő 2025: *Disznóulegelőü,* 2004: *Disznólegelőü.* — A Kis-Legelő északi része. Korábban ide hajtották ki a település disznóit. — ÉGy., SzMHn. 1: 285. — T9-G5H5.

Diszpenszár lásd **Orvosi rendelő**

Dobosié 2025: *Dobosiéi | Dobosiéi, igy ahoty keresztülfele mentünk a Szegedijéibűl Nyiresnek fele, egy ojan kis cikli.* 2004: *Dobosi-tag.* — Szántóföld a település határának déli részén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Dobosi-tag*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 285. — T9-F5.

Dobosi-tag lásd **Dobosié**

Dögtér 2025: *Döktéir,* 2004: *Döktér.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Buzi utca közelében. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — ÉGy., SzMHn. 1: 285. — T9-H4.

Éger 2025: *Éiger, Éigerre ~ Kanálisnál | Ez az Éiger, igy ahogy a Dabóucra fele megyünk… Réigen méig jártunk oda sikanyóuzni, a nagy lapos, mikor kiöntött ijen tájékon. A Kanális, igen, igen, ott az Éiger.* 2004: *Égeres, Nagyéger,* 1941: *N[agy] Eger,* 1884: *Nagy Éger,* 1860–1861: *Nagy Éger,* 1812: *Büdös Éger,* 1805: *Eger.* — Lapos hely a határ északkeleti részén a szomszédos Dabolc közelében. Korábban nagy kiterjedésű mocsaras terület volt, amely Dabolc, Halmi és Kisbábony területén feküdt. A név az *éger* 'égerfás hely, égererdő'

földrajzi köznévből származik. ***Égeres*** formában is említik, illetve korábban ***Nagy-Éger*** alakban is előfordult, amelynek *nagy* előtagja az egykori mocsár északi ágát jelölő, Dabolc határából adatolt Fekete-Égertől való megkülönböztetést szolgálta. A Balogh által említett ***Büdös-Éger*** névforma is bizonyosan ezt a területet jelölte, a forrás ugyanis a Hegy út menti forduló melletti fekvéséről számol be. A ***Kanálisnál*** névváltozat a területnek a Kanális melletti fekvésére utal. Lásd Éger (Dabolc, Kisbábony). — Balogh 2017: 161, ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Szirmay 1805: 158, SzMHn. 1: 285, 287. — T9-G3.

Égeres lásd **Éger**

Egry Endre-Pást 1884: *Egry Endre Pást.* — Földterület a mai Nyírestanya területén. Az elnevezés előtagja a tulajdonosára utalhat, utótagja pedig a Pást területén való fekvésére. — HKFT. — T17-F1.

Egyház földje lásd **Pap-tag**

Eliberării utca lásd **Fő utca**

Eminescu utca lásd **Mihai Eminescu utca**

Eper utca lásd **Szamóca utca**

Erdőalj 1864: *Erdő ally.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az *erdőalj* 'erdő szélén lévő terület' összetett földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Erli-tag 2025: *Erli-tag.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Kisasszonyok tagja és a Gyémándié között. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T9-F4.

Fagyizó lásd **Can-Can**

Fapiac utca 2025: *Fapijac ucca | Régen itt árulták a fát stráffal. | Mer ott árulták a románok a fát, ijen lúszekérrel.* 2004: *Fapijac, Lemnulùj ucca.* — A Dabolci utcáról északi irányba nyíló utca. A *Fapiac utca* hivatalos magyar utcanév. A ***Lemnului utca*** névváltozat az azonos jelentésű hivatalos román *Strada Piața Lemnelor* utcanévből származik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T29-E4.

Fehér iskola 2025: *Fehéir iskola | Már mos megint átal vam fesve fehéirre. Mer ety tájba vóut róuzsaszin is. | Mikor má éin jártam, nem vóut, csak román és magyar szekcijóu.* 2004: *Fehériskola.* — Épület a Vágóhíd utca és a Fő utca sarkán. Nevét homlokzata színéről kapta. Jelenleg az általános iskola alsó tagozatának magyar tannyelvű osztályai működnek az épületben. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-D4.

Felső-mező 1809: *Felső mező | a város végén.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A *felső* előtag az Alsó-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Balogh 2017: 162.

Ferenczy-tanya 1913: *Ferenczytanya,* 1907: *Ferenczy tanya,* 1902: *Ferenczy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Feri-bár 2025: *Feri-bár.* — Épület a Fő utcán. Korábban kocsma volt, jelenleg virágüzlet működik benne. A név a kocsma egykori csaposának keresztnevére utal. — ÉGy. — T28-C4.

Florilor lásd **Virág utca**

Florilor utca lásd **Virág utca**

Fogházépület lásd **Piros iskola**

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut,* 2004: *Fő ucca, Eliberării ucca.* — A település fő utcája. A Nevetlen utca sarkától a Hajó házig tartó útszakasz. Az ***Eliberării utca*** név a hivatalos román *Strada Eliberării* 'Felszabadulás utca' névből származik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-C4D4.

Fuchs-tanya 1915: *Fuor tanya,* 1911: *Fuchs tanya,* 1909: *Fuchs tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az egykori tulajdonosára utalhat. A Balogh által közölt névadat bizonyára romlott névforma lehet. — Balogh 2017: 162, L0.53.104.4: 196, L0.53.104.8.

Futballpálya 2025: *Fodbalpája ~ Fodbaltér,* 2004: *Futbàlpája.* — A Temető utca végén található sportpálya. ***Futballtér*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-C3.

Futballtér lásd **Futballpálya, Temető alja**

Gátas 2004: *Gatas,* 1658: *Gatas.* — Bura szerint a település határában fekvő rét. Pontos helyét a források nem közlik. A név feltehetően arra utal, hogy a terület olyan vízfolyás mellett fekszik, melyen duzzasztó van. Talán a szomszédos Tamásváralján adatolt Gátas pataka nevével függ össze. — Szabó 1937: 369, SzMHn. 1: 285.

Gazdasági iskola 2025: *Gazdasági iskola ~ Pikéit | A Határnál … ot vóut réigen a magyar időübben a Gazdasági iskola. | Ez a Pikéit granicserek vóutak, mek katonaság… naty katonaság vóut. És azér montuk, hogy a Pikéitre. És mongyuk ennek is utána vóutak főüdek.* 2004: *Gazdasági iskola,* 1941: *Gazd[asági] isk[ola].* — Épület a Nevetlen utca északi végén az országhatár mellett. Mezőgazdasági szakoktatást nyújtó iskolaként működött. Később a határőrség laktanyája lett, erre utal a ***Pikét*** névváltozat, mely a román *pichet* 'őrház' szó átvételéből származik. Vö. Pikét-tag. — ÉGy., MaKF., RKsz., SzMHn. 1: 283. — T28-B2.

Geiger-gőzmalom-tanya 1914: *Geiger-gőzmalom-tanya.* — Egykori gőzmalom. Egy korabeli újsághirdetés szerint a község központjában lévő piactéren állt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Balogh 2017: 162.

Gosztát 1. 2025: *Gosztát.* — Szántóföld a határ keleti részén a Szatmári út és a Bábonyi-Gosztát között. Az állami gazdaság, azaz a Gospodăria Agricolă de Stat (GOSTAT) tulajdona volt. — ÉGy. — T9-H4.

Gosztát 2. 2025: *Gosztát ~ Gosztát főüggye.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén a Hegy úttól délre. Az állami gazdaság, azaz a Gospodăria Agricolă de Stat (GOSTAT) tulajdona volt. ***Gosztát földje*** néven is említik. — ÉGy. — T29-H3.

Gosztát 3. 2025: *Gosztát ~ Gosztáté,* 2014: *Gosztáté,* 2008: *Gosztáté.* — A település délkeleti határában a Csemetéstől délnyugatra fekvő szántóföld. Az állami gazdaság, azaz a Gospodăria Agricolă de Stat (GOSTAT) tulajdona volt. Korábban a szomszédos Túrterebes határához tartozott. Jelenleg is túrterebesiek tulajdona.

Gosztát Fotó: Hankusz Éva

Gosztáté formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327. — T18-B1.

Gosztáté lásd **Gosztát 3.**

Gosztát földje lásd **Gosztát 2.**

Gosztát-tanya lásd **Nagy-tanya**

Görjös 2025: *Görjös, Görjözsbe,* 2004: *Gȍrjös,* 1941: *Görjös,* 1935–1936: *Gȏrjös,* 1931: *Görjös,* 1918: *Görjös,* 1884: *Görjös,* 1865: *Gőrjős,* 1818: *Görjös.* — Szántóföld a határ keleti részén a Szatmári úttól északra. Átnyúlik Kisbábony határába is. A név a *görös* 'rögös, göröngyös' melléknévvel áll kapcsolatban. Lásd Görjös (Kisbábony). — Balogh 2017: 162, ÉGy., HKFT., Kat., MaKF., SzamSz., SzMHn. 1: 285, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, T16.T.541. — T10-B5.

Görögkatolikus pap tagja 2004: *Görökkatolikus pap tagja.* — Szántóföld a határ keleti részén. A Pap-tag része, az egyes részek elnevezéseit ma már nem használják. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 1: 285. — T9-H4.

Görögkatolikus templom 2004: *Görök-katólikus-templom.* — Bura szerint épület a település belterületén. Bizonyára téves adat, ugyanis Halmiban nincs, és korábban sem volt görögkatolikus templom. — SzMHn. 1: 283.

Grófé 2025: *Gróufői | A Vasutig van a Gróufői. Pisze gróufnak montak. Valami ákcsidentet csinált. Nem vóut nőüs, apámtú hallottam mindéig, eltört az orra, oszt elnevezték Pisze gróufnak. És atták neki a Gróufét, … és a cimerjit nem atta oda érte. Mikor már megbuktak, hogy a komonisták üldözték űköt, akkor elvették. De a rangját nem atta oda az egész fordulóu főüdér. Mer akkor megvették vóuna ezek a naty földbirtokosok, maga csak a rangot, és nem atta el.* 1918: *Szappanyos,* 1865: *Szapános,* 1864: *szapányos, Szappanyos,* 1822: *Szappanyos,* 1806: *Czopányos.* — Az északnyugati határszélen, a vasúttól nyugatra fekvő szántóföld. A *Grófé* nevet az egykori tulajdonos grófi rangjáról kapta. A ***Szappanos*** név az itt folyó Szappanos patakra utal. — Balogh 2017: 162, 164, ÉGy., Kat., Pesty 1864/57: 399b, 440a, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-E3.

Gulyalegelő 2025: *Gujalegelőü | Vitték a lovakot, meg ijen bornyukot kiatták a gujára.* —

Gulyalegelő Fotó: Hankusz Éva

Legelő a határ keleti részén a Nagy-erdő mellett. A Hegyalja része. Korábban gulyalegelőként használták. — ÉGy. — T10-D1.

Gyémándié 2025: *Gyéimándijéi ~ Gyéimántijéi | Ez is egy ojam fődbirtokos vóut a Gyéimánti, s akkor oszt ott lehuzóudik, nagyon nagy darab főüd e. | Gyéimánti az zsidóu vóut.* 2004: *Gyémándi-tag, Gyémánti-tag.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Szegediétől nyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A település kataszteri térképe szerint a területet Gyémándi Márton birtokolta. A ***Gyémándi-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. Vö. Gyémándi-tanya. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 285. — T9-F4.

Gyémándi-tag lásd **Gyémándié**

Gyémándi-tanya 1914: *Gyémándi tanya.* — Egykori tanya a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük, bizonyára a Gyémándié területén állhatott. — Balogh 2017: 162.

Gyertyánfa-domb 2004: *Gyèrtyánfadomb,* 1935–1936: *Gyértyáfadomb,* 1918: *Gyertyánfadomb,* 1865: *Gyertyánfa domb.* — Egykori határrész. A kataszteri térkép szerint a település határának déli részén, a Nyíresi úttól nyugatra feküdt. Ma Nyírestanya település fekszik a területen. A név előtagja bizonyára az egykori növényzetre utal. — Kat., SzamSz., SzMHn. 1: 285, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-F2G2.

Györkös 2004: *Gyòrkös.* — Bura szerint bokros terület a vasútállomás közelében. A név eredete bizonytalan, talán személynévből alakult. — SzMHn. 1: 285. — T9-E3.

Gyülekezeti terem 2025: *Gyülekezeti terem ~ Imaterem ~ Református iskola ~ Kolektiv iroda,* 2004: *Református-iskola.* — A református egyház tulajdonában lévő, az Új iskola mellett álló épület. Református gyülekezeti teremként működik, ***Imaterem***-nek is hívják. Korábban felekezeti iskola volt, erre utal a ***Református iskola*** elnevezése. A ***Kollektív iroda*** névváltozatát az magyarázza, hogy egy ideig a kollektív gazdaság irodája működött benne. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Hajdú-sor 1864: *Hajdu sor.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára személynév lehet. A *Hajdú* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a, Szabó 1937: 366.

Hajnal utca 2025: *Hajnal ucca,* 2004: *Hàjnàl ucca, Zorilòr ucca.* — A Fő utcával párhuzamos utca a belterület északi részén. A *Hajnal utca* hivatalos magyar utcanév. A ***Zorilor utca*** névváltozat az azonos jelentésű hivatalos román *Strada Zorilor* utcanév átvételéből származik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283, 384. — T28-D4.

Hajó ház 2025: *Hajóu ház | Ahogy jövünk Szatmárrú fele, ez az első ház.* 2004: *Hajóház.* — Lakóház a Fő utca és a Dabolci utca sarkán. A név az épület alakjára utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T29-E4.

Halasy lásd **Halasy-tanya**

Halasy-tanya 2004: *Halasy-tanya | Tulajdonosa családnevéről.* 1931: *Halasy,* 1918: *Halasy,* 1915: *Halasy,* 1907: *Halassy tanya,* 1902: *Halassy tanya.* — Bura szántóföldként említi a határ északnyugati részén a vasút mentén. Korábban tanya állt a területen. ***Halasy*** formában

is szerepel. — Hnt., SzMHn. 1: 285, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268. — T9-F3.

Halma lásd **Halmi**

Halmaj lásd **Halmi**

Halmi malom 1884: *Halmii malom,* 1863–1864: *Halmi malom,* 1836: *Halmi malom.* — Egykori vízimalom a Túron. — HKFT., L0.53.104.14, MKFT. — T17-F2.

Halmi-mező 1. 2025: *Halmi-mezőü.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén a Hegy úttól északra. A *halmi* előtag bizonyára a területtel szomszédos dabolci határtól való megkülönböztetést szolgálja. — ÉGy. — T29-G3H3.

Halmi-mező 2. 2025: *Halmi-mezőü,* 2014: *Hàlmi-mező,* 2008: *Hàlmi-mezőű.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Schwarzkopf-tanyának a Nagy-kanálissal határos részén. A *halmi* előtag bizonyára a területtel szomszédos túrterebesi határtól való megkülönböztetést szolgálja. A források Túrterebes helynevei között említik. — ÉGy., Kiss 2014: 124, SzMHn. 2: 319. — T18-A1.

Halmi-Nagy-láp 1884: *Halmi nagy láp.* — Egykori lápos terület a határ délkeleti részén. Ma árok húzódik a helyén. — HKFT. — T17-H1.

Halminyíres lásd **Nyírestanya**

Halmi szvát lásd **Polgármesteri hivatal**

Halom lásd **Halmi**

Hárd lásd **Hárd-tanya**

Hárd-tanya 2025: *Hárt-tanya ~ Hárd ~ Zőüt-tanya | Van ez a ferma* [farm] *csinálva. … Ahogy megyünk Váraljára fele vagy a Hegyre fele. Annak mongyák, hoty hárdos, Hárd.* — Tanya a település keleti részén a Hegyút mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Hárd***-nak is hívják. Az épületek jellegzetes színe miatt ***Zöld-tanya***-ként is szokták emlegetni. — ÉGy., ÚCsnT. *Hard.* — T10-C2.

Harmad-éger 1694: *Harmadeger.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az előtag talán összefügg a *harmados* 'földbérként fizetett harmadrész termés' melléknévvel. A név utótagja az *éger* 'égererdő, égerfás hely' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 369, SzamSz.

Harmadik híd lásd **Hódos hídja**

Hármas-hát 1864: *Hármashát.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' földrajzi köznév. A névadás indítékát nem ismerjük. A név talán összefügg a *Hármas-láz* névvel. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Hármas-láz 1815: *Hármas Láz.* — Egykori határrész, Balogh szerint a Nyíresi-fordulóban feküdt. A név utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. A névadás indítékát nem ismerjük. A név talán összefügg a *Hármas-hát* névvel. — Balogh 2017: 163, FKnT.

Hársfa utca 2025: *Hársfa ucca ~ Korház ucca ~ Leméinyi ucca,* 2004: *Kórház ucca, Tejilòr ucca.* — Utca a belterület északkeleti részén. A hivatalos *Hársfa utca* nevet a korábban az utcát szegélyező öreg hársfákról kapta. Ezeket nemrégiben egy építkezés miatt kivágták. A ***Kórház utca*** névváltozat az utcában álló egykori Kórházra utal. A korábban az utcában lakó *Leményi* családról ***Leményi utcá***-nak is nevezik. A ***Teilor utca*** név a *Hársfa utca* fordításként létrejött hivatalos román *Strada Teilor* utcanév átvételéből származik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283, 284. — T28-D4.

Határ 2025: *Határ.* — A román–ukrán országhatár, mely a települést északon határolja. — ÉGy. — T9-F2H2.

Határ-éger 1550: *Hathar eger.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az utótag az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 369.

Határ-lapos 1. 2025: *Határ-lapos | Az egéisz arra lefele nyulik a Turra.* 2004: *Határlapos,* 1884: *Kökényesdi p[atak].* — A Halmi és Kökényesd déli határvonalát jelző kanális. Nevét a mellette fekvő Határ-laposról kaphatta. Korábban ***Kökényesdi-patak*** néven is említették. Lásd Határ-lapos (Kökényesd). — ÉGy., HKFT., SzMHn. 1: 286. — T9-F5.

Határ-lapos 2. 2025: *Határ-lapos.* — Szántóföld a délnyugati határszélen. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas sík terület' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T9-F5.

Havasi Gyopár gyermekotthon 2025: *Árvaház ~ Havasi Gyopár gyermekothon,* 2004: *Árva-*

ház. — Épület a település központjában. Gyermekotthon működik benne. A *Havasi Gyopár gyermekotthon* hivatalos név. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-D4.

Hegy alatt lásd **Hegyalja 1., Nagy-erdő**

Hegyalja 1. 2025: *Hegyajja ~ Hegy alatt | Ez nagy darab, laposos, kaszálóu, sok káka vóut, jaj, régen mi annyit mentünk oda kaszálni. | Mentük a Hegyre, oszt megkértük, nem visz fe egész a Hegyajjáig, fel minket. Mentünk szőüllőüt szedni. | Megyek a Hegyajjába.* 2004: *Hegyàjja,* 1935–1936: *Hegyalja,* 1918: *Hegyalja,* 1865: *Hegy allya.* — Legelő a határ keleti részén a Hegy úttól északra. A kataszteri térkép tanúsága szerint a Hegyalja területe korábban a Nagy-erdő keleti végétől a Hódosig terjedt, ma azonban a Hódostól nyugatra eső területet is ide számítják. Korábban a Dabolc és a Halmihegy területére átnyúló kis részeket is ezen a néven említették. A név 'a hegy alsó része, a hegy lába' értelmű *hegyalja* földrajzi köznévből származik, és a területnek a Halmihegyhez tartozó szőlőhegy lábánál való fekvésére utal. ***Hegy alatt*** formában is említik. Vö. Hegyalja-erdő, Hegyaljai-kaszálók. Lásd Hegyalja (Dabolc, Halmihegy). — ÉGy., FKnT., Kat., SzamSz., SzMHn. 1: 286, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T10-C2.

Hegyalja 2. lásd **Nagy-erdő**

Hegyalja-erdő lásd **Nagy-erdő**

Hegyaljai-kaszálók 1864: *Hegyallyai Kaszálók.* — Egykori kaszáló a Hegyalján. Pontos helyét nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 440a.

Hegy felől való mező 1618: *Hegi felől valo mező.* — Egykori dűlő, mely bizonyára Halmihegy közelében feküdt. Pontos helyét nem ismerjük. — Szabó 1937: 369.

Hegyalja Fotó: Hankusz Éva

Hegy út 2025: *Hegy ut | Ahogy menc Várajjára fele.* — A Dabolci utca folytatása, mely Halmihegyre, illetve Tamásváraljára vezet. — ÉGy. — T10-B3.

Hitter 2004: *Hittèr.* — Bura szerint a határ északnyugati részén a vasút közelében található. Nevét tulajdonosáról kapta. — SzMHn. 1: 286. — T9-F3.

Hívő temető 2025: *Hüvőü temetőü,* 2004: *Hívő-temető.* — Pünkösdista temető a Villanytelep utca végén. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-C5.

Hívő templom lásd **Pünkösdista templom**

Hódos 2025: *Hodos,* 2004: *Hodos,* 1944: *Hódos,* 1918: *Hodos.* — Patak a határ keleti részén. A név a *hód* állatnév *-s* képzős formájából származik. Vö. Hódos hídja. Lásd Hódos (Dabolc, Kisbábony, Tamásváralja). — ÉGy., SzMHn. 1: 286, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T10-C2.

Hódos hídja 2025: *Hodos higgya ~ Harmadik hid | A második hid, vagyis na réigen a Harmadik hidnak vóut elnevezve. De most a második.* — A Hódoson átívelő híd a Hegy út mentén. A ***Harmadik híd*** elnevezés arra utal, hogy Halmiból Tamásváralja irányába a harmadik híd volt a Hegy út mentén. — ÉGy. — T10-D2.

Horgas 2025: *Horgos | A Csemete keritéssitül a Boszorkány-dombig.* 2014: *Hòrgas,* 2008: *Hòrgas,* 2004: *Hàrgos,* 1808: *Hogas,* [19. század]: *Horgos mező,* 1780: *Horgas mező.* – Szántóföld a határ délkeleti részén a Csemetés mellett. Részei a Kis-Horgas és a Nagy-Horgas. Korábban a szomszédos Túrterebes határához tartozott. A történeti források is Túrterebes határában említik. Nevét a terület alakjáról kaphatta. Korábban ***Horgas-mező*** formában is szerepelt. — Balogh 2017: 162, ÉGy., Kiss 2014: 126, Szabó 1937: 534, SzMHn. 1: 285, 2: 328, T0.53.216.1. — T18-B1.

Horgas-mező lásd **Horgas**

Hosszú Istók kaszálója 1818: *Hosszú Istók kaszálója.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Balogh 2017: 162.

Imaterem lásd **Gyülekezeti terem**

Ion Creangă utca 2025: *Jon Kreángö ucca ~ Malom ucca,* 2004: *Creangă ucca, Malom ucca.* — A belterület északnyugati részén fekvő utca. A *Ion Creangă utca* a hivatalos neve, de

Creangă utca formában is említik. A ***Malom utca*** névváltozat a korábban az utca sarkán álló malomra utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 282, 283. — T28-B3B4.

Iskola lásd **Új iskola**

Jákob-köz lásd **Jákó-köz**

Jákó-köz 1918: *Jákóköz,* 1918: *Jakó köz, Jákó köz,* 1865: *Jákóköz,* 1864: *Jákó Köz, Jákob Köz.* — Egykori dűlő a település határának északi részén a Nevetlen utca és a Kanális között. A név előtagja személynévi eredetű. A település családnévanyagában *Jakab* formában szerepel. Az utótag a *köz* 'két terület közötti hely' földrajzi köznév. Pestynél a ***Jákob-köz*** névalak is előfordul. — FKnT., Kat., Pesty 1864/57: 399b, 440a, Szabó 1937: 365, 366, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-F3.

Jákosi-tag 2004: *Jákosi-tag.* — Bura szerint a Buzi utca közelében fekvő szántóföld. Nevét tulajdonosáról kapta. — SzMHn. 1: 286. — T9-H4.

Járásbíróság lásd **Piros iskola**

Jégverem 1. 1864: *Jégverem.* — Pesty magyarázata szerint a határ északi részén fekvő Kávás várához tartozó jégverem volt. Vö. Jégverem 2. — Pesty 1864/57: 399b, 440a.

Jégverem 2. 1918: *Jégverem,* 1865: *Jégverem,* 1864: *Jégverem lapossa, Jégverem laposa | Ez vagyon a' Kavás vár közelében melly lapos helylyen a' várhoz tartozó Jégverem vólt épülve, nevét ezen Jégveremtöl vette.* 1802: *Jég verem oldal.* — A település határának északnyugati részén, a Nevetlen utcától nyugatra fekvő egykori szántóföld. Nevét a Kávás várához tartozó Jégveremről kapta. A ***Jégverem laposa*** névforma utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas sík terület' földrajzi köznévből alakult. Korábban ***Jégverem-oldal*** formában is említették. — Balogh 2017: 162, FKnT., Kat., Pesty 1864/57: 399b, 440a, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-F3.

Jégverem laposa lásd **Jégverem 2.**

Jégverem-oldal lásd **Jégverem 2.**

Jeremiás-tanya 1913: *Jeremiástanya,* 1907: *Jeremiás tanya,* 1902: *Jeremiás tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. — Hnt.

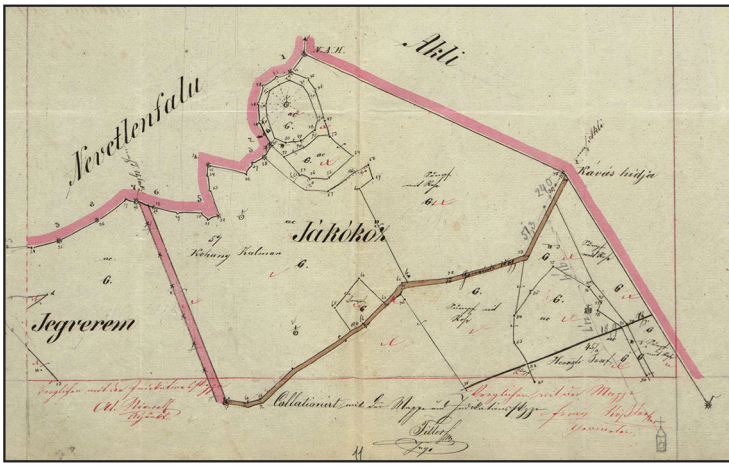

A Jákó-köz és a Jégverem egy 19. század közepi térképen (T1.S.79.1777/6)

Jenő-tanya lásd **Szentpály Jenő-tanya**

Jövő utca 2025: *Kolektiv ut ~ Jövőü ucca | Azér mongyák, hoty Kolektiv ut, mer ot vóut a nagy raktár. | Ahol sok csángóuk laktak. … Ott lektöb csángóuk laktak. Beszéltek azok magyarú, de nem lehetett érteni, hogy mit mondanak. Ojam furcsán beszéltek.* 2004: *Újsòr.* — Újabban beépült utca a belterület déli részén, ezért ***Új sor*** formában is szerepel. A ***Kollektív út*** névváltozat arra utal, hogy korábban ezen az úton jártak a Kollektívhez. Hivatalos neve *Jövő utca.* — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Júlia 2025: *Júlija.* — Élelmiszerbolt a Kórház utca sarkán. A név a bolt korábbi tulajdonosának keresztnevére utal. — ÉGy. — T29-E4.

Kádár-láz 1804: *Kádár-láz.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja személynév lehet, és a terület birtokosára utalhat. A *Kádár* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. A *láz* utótag 'erdei tisztás, irtás' értelmű földrajzi köznév. — Balogh 2017: 162, FKnT., Szabó 1937: 366.

Kanális 1. 2025: *Kanális.* — Halmi és Dabolc határán húzódó csatorna. Lásd Kanális (Dabolc). — ÉGy. — T9-G3.

Kanális 2. lásd **Nagy-kanális**

Kanális-láp lásd **Bogyoszló**

Kanálisnál lásd **Éger**

Katolikus iskola 2025: *Katóulikus iskola | A Katóulikus iskola az le vam bontva. Asz pont a Róumaji katóulikus templommal szembe vóut.* 2004: *Katolikus-iskola.* — Egykori épület a

Római katolikus templom közelében. Felekezeti iskolaként működött. Ma lakóház áll a helyén. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T9-F5.

Katolikus pap tagja 2004: *Katolikus-pap tagja.* — Szántóföld a belterülettől északkeletre a Bábonyi út északi oldalán. A Pap-tag középső része. Az egyes részek nevét ma már nem használják. A név utótagja a *tag* 'tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 1: 286. — T9-H4.

Katolikus plébánia lásd **Plébánia**

Katolikus temető 2025: *Katóulikus temetőü,* 2004: *Katólikus-temetőü.* — A Temető keleti, többnyire katolikusok által használt része. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-C3D3.

Katolikus templom 2025: *Katóulikus templom ~ Róumaji katóulikus templom,* 2004: *Katolikus-templom, Rómaji-katólikus-templom.* — Római katolikus templom a Fő utcán a Polgármesteri hivatal szomszédságában. ***Római katolikus templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283, 384. — T28-D4.

Kávás lásd **Kávás vára**

Kávás-vár lásd **Kávás vára**

Kávás vára 2004: *Kávás-vár,* 1935–1936: *Kávásvára,* hegynév, 1864: *Vár, Kávás vár, Kávás vára | a' hol hajdan a' Kávás vára volt; a' mocsár közepén.| Halmi város eszak keleti határában jelenleg Nevetlenfalu és Akli határ szeliben a' Fekete Éger mocsár lápjai között volt épitve az emlitett Kávás vára. — Ez a' Matuznai családé volt ök többszöri lerombolás után is fel épittettek. — Ezen Matuznai család több tagjai nem birván a' soksori épitketést ezen Kávás várat el zálogositván 1545^{k} évben a' Huszti vár kapitányja Kávási Kristófnak a' Halmi birtokkal és kovásznói várral együtt, s nevét csakugyan ezen Kávási nevü zálogos birtokossatól vette.* 1805: *Kávas-vára,* 1784: *Kávás Vár,* 1548: *Kávás, Kawas,* 1545, 1546: *Kawas,* 1541: *Kawas,* 1536: *Kawas.* — Egykori vár a határ északkeleti részén. ***Kávás-vár***-nak is nevezik, a 16. századi források pedig ***Kávás*** formában említik. A Pesty által közölt ***Vár*** névforma ugyancsak ezt a helyet jelölhette. A várat Kávásy Kristóf huszti várnagy és máramarosi kamaraispán építette, s mivel engedély nélkül épült, 1548-ban elrendelték a lerombolását. Szabó a vár nevét is az ő családnevéből eredezteti, noha alaki szempontból éppen a családnév tűnik másodlagosnak a várnévhez képest (de lásd *Kávás* csn.). Nem lehetetlen, hogy a helynévnek közvetlenül a *kávás* 'kávával ellátott' jelentésű melléknévhez van köze. — EKFT., Pesty 1864/57: 399b, 423b, 440a, Szabó 1937: 369, SzamSz., Szirmay 1805: 162, SzMH. 1: 286, TörtTár 1902: 111, 112, 114, 126, ÚCsnT.

Kecskés-tanya 1922: *Kecskés tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. A *Kecskés* családnév a szomszédos Túrterebes történeti családnévanyagában is előfordul. — L0.53.104.5, Szabó 1937: 530.

Kellner 2025: *Kellner,* 2004: *Kèllnèr | Tulajdonosáról.* — Szántóföld a határ északi részén a Vám közelében. *Kellner* nevű egykori tulajdonosa ajándékozta a református egyháznak, mely ma is birtokolja. Vö. Kellner-tanya. — ÉGy., SzMHn. 1: 286. — T9-F3.

Kellner-tanya 1911: *Kelner tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Kellner területén állhatott. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Balogh 2017: 162.

Kemény-erdő 1784: *Kemény-erdő.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A forrás szerint 1784-ben irtották ki a területet. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta, a *Kemény* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. — Balogh 2017: 162.

Keresztnél 2025: *Keresztnél.* — Szántóföld a határ keleti részén a Szatmári úttól délre. A név az út mentén álló keresztre utal. — ÉGy. — T9-H5.

Kertalja lásd **Kisasszonyok tagja**

Két-akác-köz 1864: *Két akoczköz.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán kapcsolatban lehet a Kis-akác területével. — Pesty 1864/57: 440a.

Kis-akác 1807, 1801: *Kisakócz.* — Irtásföld és kaszáló volt a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a terület méretére utal. Vö. Két-akác-köz. — Balogh 2017: 162.

Kisasszonyok tagja 2025: *Kisasszonyok tagja ~ Péiterfi kisasszonyok tagja ~ Péiterfű kisasszonyéi ~ Kertajja | Azoknak méig hegyök*

is vóut. ... Az vóut a Virág-hegy, az a Péiterfi kisasszonyok hegye vóut. 2004: *Kisasszonyok tagja.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Vásártér utca közelében, a Gyémándiétól nyugatra. A helybeliek szerint korábban a Péterffy kisasszonyok tulajdona volt, erre utal a név előtagja. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' értelmű földrajzi köznév. ***Péterffy kisasszonyok tagja*** és ***Péterffy kisasszonyé*** néven is említik. A ***Kertalja*** névváltozat a Vásártér utca kertjeinek szomszédságára utal. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 286. — T9-F4.

Kis-Cselőc közt 1694: *Kis Cselőcz közt.* — A település határában említett hely. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Cselőc területén feküdt. — Szabó 1937: 369.

Kis-erdő 1. 2025: *Kis-erdőü.* — Egykori erdő a Villanytelep utca végén a Kunfalvyé területén. A *kis* előtag a Nagy-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T9-F4.

Kis-erdő 2. 1740: *Kiserdő.* — Egykori határrész, amely a forrás szerint a Cselőctől északra eső területen feküdt. — Balogh 2017: 162.

Kis-Horgas 1884: *Kis Horgos,* 1866: *Kis* és nagy *horgos,* 1865: *Kis* és nagy *horgos,* 1864: *Kisshórgas,* 1780: *Kis Horgas.* — Egykori dűlő a település keleti határában, a Horgas kisebbik darabja. Korábban a terület Túrterebes határához tartozott, a források is ott említik. Vö. Nagy-Horgas. — HKFT., Pesty 186/57: 444b, Szabó 1937: 533, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-A1.

Kis kocsma 2025: *Kis korcsma.* — Épület a Dabolci utca elején a Hajó ház szomszédságában. Jelenleg átalakítás alatt áll. — ÉGy. — T29-E4.

Kis-legelő 2025: *Kis-legelőü ~ Legelőü | A Korom-hátrúl is, a Tagbúl is keresztűl lehet menni a Kis-legelőüre.* 2004: *Csòrdalegelő, Kislegelő,* 1920: *Kislegelő.* — Legelő a határ déli részén. Korábban a falu csordája legelt rajta. Ma már nincs csorda a faluban, ezért az önkormányzat magánszemélyeknek adta bérbe a területet. ***Legelő*** és ***Csordalegelő*** formában is említik. Vö. Kislegelő út. — Balogh 2017: 162, ÉGy., SzMHn. 1: 285, 286. — T9-G5.

Kislegelő út 2025: *Kislegelőü ut.* — A Szatmári útról nyíló, a Kis-legelőre vezető út. — ÉGy. — T9-H5.

Kisnyíres 1944: *Kisnyíres,* 1940–1944: *Kisnyires.* — A halmi határ déli részére települt Nyírestanya település része lehetett. A *kis* előtag a Nagynyíreshez való viszonyítást fejezi ki. — EH., Hnt.

Kis-pázsit 1319: *Kispasit.* — Egykori legelő lehetett a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az utótag a *pázsit* 'füves terület' vagy 'legelő' földrajzi köznév. — AOklt. 5: 181, FKnT., Perényi 28, Z. 1: 164.

Kis sikátor lásd **Könyök utca**

Kis-tanya 2025: *Kis-tanya ~ Uj tanya | Ahogy mejünk felfele a Halmihegyre, it vóut a Kis-tanya. | Erre az új Gosztátra szokták mondani, hogy az Új-tanya.* 1920, 1919: *Kistanya.* — Tanya a Hegy út mentén. A *Kis-tanya* név a Nagy-tanyához, az ***Új-tanya*** névváltozat pedig a Régi-tanyához való viszonyítást fejezi ki. — Balogh 2017: 162, ÉGy. — T10-A4.

Kis utca lásd **Könyök utca**

Kollektív 2025: *Kolektiv ~ Kolektiva ~ Kolektiv udvar.* — Belterületi rész a Kollektív úttól nyugatra, az Új iskola mögötti területen. Korábban a kollektív gazdaság épületei álltak itt. A helybeliek szerint többek között kovácsműhely, ládagyár, raktár stb. volt a területen. Az épületek egy része ma is megvan. ***Kollektíva*** és ***Kollektív udvar*** formában is említik. Vö. Kollektív út. — ÉGy. — T28-D4.

Kollektíva lásd **Kollektív**

Kollektív iroda lásd **Gyülekezeti terem**

Kollektív udvar lásd **Kollektív**

Kollektív út lásd **Jövő utca**

Koppel-tanya 1911: *Koppel tanya,* 1907: *Koppel tanya,* 1902: *Koppel tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. — Balogh 2017: 163, Hnt.

Kórház 2025: *Korház ~ Leméinyi-ház,* 2004: *Kórház, Leményi-ház.* — Épület a Hársfa utcában. Korábban a Leményi család otthona volt, erre utal a ***Leményi-ház*** elnevezés. Később szülészet működött benne. Ma üresen áll az épület. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T29-E4.

Kórház utca lásd **Hársfa utca**

Kormos-hát lásd **Korom-hát**

Korom-hát 2025: *Korom-hát | Ez vóut az elsőü osztáju főüd, ebbe kertészkettek régen, nagyon*

Korom-hát Fotó: Hankusz Éva

jóu főüd. … Ez egészen a Nyiresig, meg le a Turig. | A Korom-háti sáv három darabbúl, ha nem is néigyből áll. | Az a Halminak a legnagyob főüggye vóut. … Az vóut a lekfinomabb, leggazdagab főüd. 2004: *Korom-hát,* 1935–1936: *Koromhát,* 1920: *Kormoshát,* 1918: *Koromhát,* 1865: *Koromhát,* 1864: *Korom hat, Koromhát.* — Szántóföld a határ déli részén a Vágóhíd utca mentén. Jó minőségű, fekete földjéről kapta a nevét. Korábban ***Kormos-hát*** néven is említették. Vö. Korom-hát első, Korom-hát harmadik, Korom-hát második, Korom-hát négy. — Balogh 2017: 163, ÉGy., Kat., Pesty 1864/57: 399b, 440a, SzamSz., SzMHn. 1: 286, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-G4G5.

Korom-hát első 2025: *Korom-hát elsőü.* — A Korom-hát északi, a belterülethez legközelebb eső táblája. — ÉGy. — T9-G4.

Korom-hát harmadik lásd **Leményié**

Korom-hát három lásd **Leményié**

Korom-hát második 2025: *Korom-hát második.* — A Korom-hátnak a belterülethez viszonyítva a második táblája. — ÉGy. — T9-G4.

Korom-hát négy lásd **Sűrű alja**

Kotyka 1808, 1804: *Kotyka.* — Balogh szerint Nyírestanya területén feküdt. A név a *kotyka* 'kátyú, mély, híg sár a szekérúton' értelmű tájszóból alakult. — Balogh 2017: 163, SzamSz.

Kovács-kert 1884: *Kovács kért.* — Egykori dűlő a határ délnyugati részén. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Talán összefügg a Kovács Péter dombja nevével. — HKFT. — T17-F2.

Kovács Péter dombja 1931: *Kovács Péter dombja,* 1918: *Kovács Péter dombja,* 1884: *Kovács Péter dombja,* 1865: *Kovács Péter dombja.* — Egykori szántóföld a határ délnyugati részén a belterület közelében. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét. A *Kovács* családnevet Szabó István többször is említi a település történeti családnévanyagában. — HKFT., Kat., Szabó 1937: 365, 367, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, T16.T.541. — T9-F5.

Kozányi 1. lásd **Óvoda**

Kozányi 2. 2025: *Kozányi ~ Kozányijéi, Kozányijéiba.* — A Nagy-erdő északkeleti része. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A település 1918-as kataszteri térképe szerint a terület egykor Kozányi Zsigmond tulajdona volt. ***Kozányié*** formában is említik. — ÉGy., Kat. — T10-D1.

Kozányié lásd **Kozányi**

Kozányi-ház lásd **Óvoda**

Kőhíd 2025: *Kűhid | Már csak az vam Várajja fele. | Sokan oda vitték ki a teheneket, a lovakat, a kis fiatal bornyuk… már azok mint kim vóutak.* — A Kanálison átívelő híd a Hegy út mentén. — ÉGy. — T10-B3.

Kökényesd felől való mező 1618: *Kökönyesd felől való mező.* — Egykori határrész, bizonyára a szomszédos Kökényesd közelében. — Szabó 1937: 396.

Kökényesdi-patak lásd **Határ-lapos**

Könyök utca 2025: *Könyök ucca ~ Sikátor ~ Kis sikátor ~ Sikátor ucca ~ Kis ucca,* 2004: *Cotulùi ucca, Könyök ucca, Sikátòr.* — A Vágóhíd utcát a Fő utcával összekötő kisebb utca. A név az utca alakjára utal. ***Sikátor*** és ***Sikátor utca*** formában is említik, ezekben az elnevezésekben a *sikátor* 'szűk utca; két utcát összekötő keskeny út' értelmű földrajzi köznév szerepel. Az utca méretére utaló ***Kis utca*** és ***Kis sikátor*** névforma is használatos. A ***Cotului utca*** névváltozat a *Könyök utca* fordításaként létrejött román *Strada Cotului* hivatalos névalakból származik. *Könyök utca* a hivatalos magyar neve. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 282, 283, 284. — T28-D4.

Könyvtár 2025: *Könyftár ~ Afterszkúl,* 2004: *Könyvtár.* — Újabb épület a Hársfa utcában. Könyvtár működik benne, illetve iskolás gyermekeknek biztosít délutáni foglalkozásokat. Ez utóbbi funkciójára utal az angol ***Afterschool*** megnevezés. Korábban a jelenlegi épület mögötti, mára lebontott kisebb épületben működött a könyvtár. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Köpüknél 1809: *Köpűknél.* — A forrás szerint szántóföld volt a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *köpü* 'belül

kivájt faderékból készült méhkaptár' értelmű tájszó többes számú, határozóragos formájából alakult. — Balogh 2017: 163, SzamSz.

Kövicses 1864: *Kövicses, Kővicses szer.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *kövicses* 'olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van' földrajzi köznévből származik. A ***Kövicses-szer*** névforma utótagja a *szer* 'határ távol eső része' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 399b, 440a.

Kövicses-szer lásd **Kövicses**

Közép-sor 1864: *Kőzép Sór.* — Egykori határrész, helyét pontosabban nem ismerjük. A név utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Községháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Kultúr 2025: *Kultur.* — Kultúrház a Fő utcán az Ortodox templom szomszédságában. — ÉGy. — T28-C4.

Kunfalé lásd **Kunfalvyé**

Kunfalvy lásd **Kunfalvyé**

Kunfalvyé 2025: *Kumfalvijéi ~ Kuffaléi ~ Kumfaléi ~ Komfalvi-tag ~ Kumfalvi ~ Palcsijéi ~ Palcsi,* 2004: *Kunfàlvi-tag.* — Szántóföld a határ déli részén a Szegedié és a Tag között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A település kataszteri térképe szerint a terület korábban Kunfalvy József tulajdona volt. ***Kunfalé, Kunfalvy*** és ***Kunfalvy-tag*** formában is említik. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A ***Palcsi*** és ***Palcsié*** névváltozat a terület egykori tulajdonosának becenevére utal. — ÉGy., FKnT., Kat., SzMHn. 1: 287. — T9-F4F5.

Kunfalvy-tag lásd **Kunfalvyé**

Láp 2025: *Láp, Lápnál,* 2004: *Láp.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. Pontos helyét az adatközlők nem ismerték. A név a terület egykori mocsaras, lápos jellegére utal. Vö. Halmi-Nagyláp, Láp-mellék, Láp mocsárja, Láp mögött. — ÉGy., SzMHn. 1: 287.

Láp-mellék 2004: *Lápmèjjék,* 1935–1936: *Lápmejjék,* 1918: *Láp mellék,* 1865: *Lap melylyek,* 1864: *Lápmellék.* — Egykori dűlő a határ délkeleti részén, a Legelőtől keletre. A név bizonyára a Láp közelségére utal. Az utótag a *mellék* 'valamely víz, mocsár, tó melletti terület' földrajzi köznév. — FKnT., Kat., Pesty 1864/57: 440a, SzamSz., SzMHn. 1: 287, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-H1.

Láp mocsárja 1740: *Láp mocsárja.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Halmi-Nagy-lápot környező mocsaras terület lehetett. — Balogh 2017: 163.

Láp mögött 1802: *Láp megett.* — Irtásföld volt a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Láp szomszédságában feküdt. — Balogh 2017: 163.

Lapos 2025: *Lapos ~ Lapus | Mejünk a Lapos alá, Lapozsba oda kaszálni. | Réigen is Laposnak monták, mék csodálkozol, hogy áll ott a viz, fejjött a viz. Most is áll. | Lenyulot nektek is a kert a Lapusra.* 2004: *Lapos.* — Lapos kaszáló a határ északi részén a Kanális mentén. — ÉGy., SzMHn. 1: 287. — T9-G3.

Lateralã utca lásd **Mellék utca**

Legelő lásd **Kis-legelő**

Leifer-tag 2025: *Lájfer-tag.* — Szántóföld a belterülettől délre a Tag és a Korom-hát között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A település 1918-as kataszteri térképe szerint a határnak ezen a részén többek között Leifer Sámuelné birtokolt jelentős területet. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kat. — T9-G4G5.

Leményié 2025: *Leméinyijéi ~ Korom-hát harmadik ~ Korom-hát három,* 2004: *Leményi-tag.* — Szántóföld a belterülettől délre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Korábban ***Leményi-tag*** formában említették. Ennek utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A ***Korom-hát három*** és ***Korom-hát harmadik*** elnevezések pedig arra utalnak, hogy a terület a Korom-hátnak

Leifer-tag Fotó: Hankusz Éva

a belterülethez viszonyított harmadik földtáblája. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 287. — T9-G5.

Leményi-ház lásd **Burja-bolt,** lásd **Kórház**

Leményi-tag lásd **Leményié**

Leményi utca lásd **Hársfa utca**

Lemez bolt lásd **Bodega**

Lemnului utca lásd **Fapiac utca**

Lengyelé 2025: *Lengyeléi, Lengyeléibe | A Határ-laposon, a Nyiresi óudalba fele, éirtem, bem van jóul a Halmi határba, az vóut a Lengyeléi, de kökönyözsdi főüd méig most is. | Lengyel Endre vóut a tulajdonosa.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén Nyírestanyától nyugatra. Kökényesdiek tulajdonában lévő terület. Korábban legelőként használták. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Lengyel-kert. — ÉGy. — T17-F2.

Lengyel-kert 1864: *Lengyelkert.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. Talán azonos a mai Lengyelével. A *Lengyel* családnevet Szabó István is említi a település történeti családnévanyagában. — Szabó 1937: 368, Pesty 1864/57: 440a.

Les-bolt lásd **Rongyos**

Liánál lásd **Patika 1.**

Lia néninél lásd **Patika 1.**

Liliom utca 2025: *Lilijom ucca.* — A Jövő utcát a Vágóhíd utcával összekötő, a Fő utcával párhuzamos utca. Hivatalos név, mely csak az utca déli oldalát jelöli. Északi oldala hivatalosan a Fő utca része. — ÉGy. — T28-D4.

Lógó palló 1864: *Lógó Padló.* — Egykori híd a falu határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az utótag a *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' földrajzi köznév, a névadás indítékát nem ismerjük. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Lokker-bolt 2025: *Lokker-bóút ~ Vasas ~ Viktórija.* — Barkácsbolt a Vasút utcában. A név előtagja az épület egykori tulajdonosára utal. ***Vasas*** néven is említik. A ***Viktória*** név esetében a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy. — T28-B4.

Lődomb 2004: *Lődomb.* — Bura szerint domb a település belterületén, de pontos helyét nem közli. A név a *lődomb* 'mesterségesen emelt domb lőgyakorlatokhoz' földrajzi köznévből származik. — FKnT., SzMHn. 1: 283.

Lösz-mocsár 1909: *Lösz mocsár.* — Egykori kaszáló a Hódos közelében. A név előtagja bizonyára a talaj jellegére utal. — Balogh 2017: 163.

Ludas-nyáras 1694: *Ludas nyaras.* — Egykori határrész. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja talán az egykor itt tanyázó vadludakra, utótagja a területen lévő nyárfákra utalhat. — Szabó 1937: 369.

Magas-hugat 1864: *Magoshugat,* 1804: *Magos Kugát,* 1803: *Magas Hugát.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Csűry szerint a *hugat* dombos fekvésű határrészek megjelölésére szolgál Ugocsában és Szatmárban. — Balogh 2017: 163, Pesty 1864/57: 440a, SzamSz.

Malom 2025: *Malom ~ Vencel malma | Nagy malom vóut. A Vencel malmában csinátak az olajat…, akkor őrtek is.* 2004: *Malom.* — Elhagyott épület a Jövő utca északi részén a Piac mellett. Korábban malomként működött. A ***Vencel malma*** névváltozat a malom egykori tulajdonosára utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Malom-szegi-dűlő 1864: *Malomszegi Dűllő.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a határ déli részén a szomszédos Túrterebes határába eső Malom-szeg közelében feküdt. — Pesty 1864/57: 440a.

Malom utca lásd **Ion Creangă utca**

Mária-patak 2004: *Márija-patak.* — Bura szerint a határ északnyugati részén, a vasúttól nyugatra húzódó patak. Talán a Szappanos-patakkal azonos helyet jelöl. A névadás indítékát nem ismerjük. — SzMHn. 1: 287. — T9-E3.

Markovits-tanya 1994: *Markovits-tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az 1918-as kataszteri térkép szerint Markovits Elek a település határának délkeleti részén birtokolt nagyobb területet. Talán ezen állhatott a tanyája. — Balogh 2017: 163, Kat.

MAT lásd **Szeszgyár**

Medvés-kert 1935–1936: *Medvéskērt,* 1918: *Medvés kert,* 1865: *Medvés kert,* 1864: *Medvéskert.* — Egykori földterület a település határának déli részén a Kis-legelőtől délre. Erre a területre esik a mai Nyírestanya település keleti része.

A név előtagja személynév lehet. A *Medvés* családnevet megtaláljuk a település történeti családnévanyagában. — Kat., Pesty 1864/57: 440a, Szabó 1937: 365, 367, 368, SzamSz., T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-G2.

Mellék utca 2025: *Mellék ucca,* 2004: *Lateraja ucca.* — Szűk utca a belterület délkeleti részén. A *Mellék utca* hivatalos név. A ***Lateralǎ utca*** az azonos jelentésű hivatalos román *Strada Lateralǎ* utcanévből származik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T29-E5.

Mezős-láz égere 1811: *Mezősláz égre.* — Az egykori Belső-Újlak szomszédságában fekvő terület. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a közvetlenül nem adatolható *Mezős-láz* nevű hely közelében való fekvésre utal. Ebben a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Az utótag az *éger* 'égerfás hely, égererdő' földrajzi köznév. — Balogh 2017: 163, FKnT.

Mező utca 2025: *Buzi ucca ~ Mezőü ucca,* 2004: *Buzi ucca, Mező ucca, Câmpului ucca,* 1918: *Tompa Mihály-utca.* — A belterület keleti részén a Szatmári utcát a Bábonyi utcával összekötő utca. A leggyakrabban használt ***Buzi utca*** névváltozat a korábban itt lakó *Buzi* családnevű földesúrra utal. A *Mező utca* hivatalos név. A ***Câmpului utca*** névváltozat a *Mező utca* fordításaként létrejött hivatalos román *Strada Câmpului* utcanévből származik. Korábban ***Tompa Mihály utca*** volt a hivatalos neve. — ÉGy., Kat., SzMHn. 1: 282. — T29-F5.

Mihai Eminescu utca 2025: *Mike uccája ~ Miháj Emineszku ucca ~ Oncsa ucca ~ Oncsóu ucca | Mert a Néptanács csináta a magyar időübe. Akinek vóut négy-öd gyereke, az minden kapott oncsa házat.* 2004: *Oncsa ucca, Eminescu ucca.* — Utca a falu belterületének északnyugati részén. A *Mihai Eminescu utca* hivatalos név. Röviden ***Eminescu utca*** formában is említik. A ***Mike utcája*** névváltozat az utcában lakó *Mike* családra utal. Az utca megépítését az Országos Nép- és Családvédelmi Alap (ONCSA) támogatta, ezt jelzi az ***Oncsa utca*** névváltozat. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-B3.

Mike-bár 2025: *Mike-bár.* — Kocsma a Mike utcájában. Korábbi tulajdonosáról kapta a nevét. Az épület ma is a Mike család tulajdona. — ÉGy. — T28-B3.

Mike utcája lásd **Mihai Eminescu utca**

Mikolai malomútnál 1814: *Mikolai malom útnál.* — Egykori irtás és kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a területnek a közvetlenül nem adatolható Mikolai malom út melletti fekvésére utal. — Balogh 2017: 163.

Milícia lásd **Rendőrség**

Nádas 2025: *Nádas | Mindig egy ojan lapos nád, na azé monták: megyünk a Nádazsba.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Kis-legelő mellett. A név a 'náddal benőtt (vizenyős) terület' értelmű *nádas* földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T17-H1.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagy-erdő 2025: *Nagy-erdőü ~ Hegyajja ~ Hegy alatt ~ Hegyajja-erdőü | A Hegyajjába vóutak fák, erdőük mek hegy. | Ott, ahogy mennek az emberek fát vágni, ott, a domb alatt.* 2004: *Hegyajja èrdő,* 2000: *Nagyèrdő.* — Erdő a település határának északkeleti részén. A *Nagy-erdő* név előtagja a Kis-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. Bura a szomszédos Tamásváralja helynevei között említi. A Hegyalja része, erre utalnak a ***Hegyalja, Hegy alatt*** és a ***Hegyalja-erdő*** névváltozatok. Vö. Nagy-erdő orra. — ÉGy., SzMHn. 1: 286, 2: 279. — T10-D1.

Nagy-erdő orra 1319/16. sz. eleje: *Nagherdeorra,* 1319/15. sz.: *Nagherdeorra,* 1319: *Nogerdeuorra,* 1319: *Nagerdeuora.* — A település határában említett hely. Bizonyára a Nagy-erdő része lehetett. A név utótagja az *orr* 'előrenyúló hosszú, ék alakú földterület' földrajzi köznév. — AOklt. 5: 181, FKnT., Perényi 28, Szabó 1937: 369, Z. 1: 164.

Nagy-Horgas 2008: *Naty-hòrgas,* 1866: Kis és *nagy horgos,* 1865: Kis és *nagy horgos,* 1864: *Nagy Horgas.* — Egykori dűlő a település keleti

Nagy-erdő Fotó: Hankusz Éva

határában. A Horgas nagyobbik darabja. Vö. Kis-Horgas. — Pesty 1865/57: 444b, SzMHn. 2: 333, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-A1.

Nagy-kanális 2025: *Naty-kanális ~ Kanális.* — A határ délkeleti részén húzódó árok. A név előtagja a méretére utal. ***Kanális***-nak is nevezik. — ÉGy. — T10-C4.

Nagy-láz 1863–1864: *Nagy lás.* — A határ déli részén húzódó egykori földterület. A név előtagja feltehetően a terület méretére utal. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., MKFT. — T17-G1H1.

Nagy-mező 1656: *Nagy mező.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően a terület méretére utal. — Szabó 1937: 369.

Nagynyíres 1944: *Nagynyíres,* 1940–1944: *Nagynyires.* — A település határának déli részére települt Nyírestanya település része lehetett. A *nagy* előtag a Kisnyíreshez való viszonyítást fejezi ki. — EH., Hnt.

Nagy-szőlő 1624: *Nagy szőlő.* — Egykori szőlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően a terület méretére utal. — Szabó 1937: 369.

Nagy-tanya 2025: *Naty-tanya ~ Réigi-tanya ~ Csertezán tanyája ~ Gosztát-tanya ~ Óucska-tanya | Halmifele van, ahogy réigem volt a Gosztát. Az nem it van a bábonyi főüdekbe. | Az it van, ugy monták, ahum van a Csertezánéi, az vóut az Ócska-tanya.* 1920: *Nagytanya.* — Tanya a Hegyút mentén. *A Nagy-tanya* név a Kis-tanyához, a ***Régi-tanya*** és az ***Ócska-tanya*** névváltozat pedig az Új-tanyához való viszonyítást fejezi ki. A tanya a román állami gazdaság, a Gospodăria Agricolă de Stat, azaz GOSTAT tulajdona is volt, ezt jelzi a ***Gosztát-tanya*** névalak. A ***Csertezán tanyája*** elnevezés előtagja az épület jelenlegi tulajdonosára utal. — Balogh 2017: 163, ÉGy. — T10-B3.

Németé 2025: *Néjmetéi ~ Néimetijéi.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a vasút és a Nevetlen utca között. Egykori tulajdonosáról, Német Gusztiról kapta a nevét. ***Németié*** formában is említik. — ÉGy. — T9-F3.

Németié lásd **Németé**

Néptanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Nevetlen utca 2025: *Nevetlen ucca ~ Tituleszku ucca ~ Tituleszku,* 2004: *Nevetlen ucca,* 1919: *nevetlen utca.* — Az ukrajnai Nevetlenfaluba vezető utca a belterület északi részén. Hivatalos név. A ***Titulescu utca*** a hivatalos román *Strada Nicolae Titulescu* utcanévből való. ***Titulescu*** formában is említik. — ÉGy., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 283. — T28-B2.

Nicolae Bălcescu utca 2025: *Nikoláje Bölcseszku ucca,* 2004: *Bălcescu ucca.* — Utca a belterület északnyugati részén. Hivatalos neve *Nicolae Bălcescu utca,* de rövidebben ***Bălcescu utca*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-B3.

Nyíres lásd **Nyírestanya**

Nyíresi-forduló 1815: *Nyiresi forduló.* — Egykori határrész. Bizonyára a mai Nyírestanya település környékén feküdt. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. — Balogh 2017: 163, FKnT.

Nyíresi út lásd **Vágóhíd utca**

Nyíresi utca lásd **Vágóhíd utca**

Nyírestanya 2025: *Nyires, Nyiresen ~ Nyirös ~ Nyirestanya, Nyirestanyán,* 2004: *Nyíres-tanya,* 1941: *Halminyíres,* 1931: *Nyíres tn. [tanya],* 1920: *Nyírestanya,* 1915: *Nyires tn. [tanya],* 1913: *Nyírestanya,* 1910: *Nyírestanya,* 1907: *Nyires tanya,* 1902: *Nyires tanya,* 1884: *Nyires tanya,* 1864: *Nyires,* 1809: *Nyíresen,* 1804: *Nyíres.* — A település határának déli részét jelölte egykor a ***Nyíres*** név, amely a *nyíres* 'nyírfákkal benőtt, beültetett erdő, terület' földrajzi köznévből alakult. A 19. század végétől tanya is áll rajta. Az 1930-as években a Halmit Mikolával összekötő földút mentén fekvő 10 házból álló tanyát Alsóapsáról származó családok foglalták el. Az 1950-es években önálló településsé vált. Korábban ***Halminyíres*** formában is említették. Román neve a *Nyíres* név fordításaként létrejött *Mesteacăn.* Vö. Kisnyíres, Nagynyíres. — Balogh 2017: 81–82, 163, ÉGy., EH., FKnT., HKFT., Hnt., MaKF., Pesty 1864/57: 399b, SzMHn. 1: 287, T16.T.365, T16.T.541. — T17-F1.

Nyíres utca lásd **Vágóhíd utca**

Ócska-tanya lásd **Nagy-tanya**

Nyírestanyai utcakép Fotó: Hankusz Éva

Oltványos-domb 2004: *Óutványozsdomb,* 1935–1936: *Óutoványozsdomb.* — Dombos terület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja az *oltványos* 'faiskola' földrajzi köznév. Vö. Oltványos-lapos. — FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 287.

Oltványos-lapos 2004: *Óutványoslaposs,* 1935–1936: *Óutoványoslaposs.* — Lapos hely a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja az *oltványos* 'faiskola' földrajzi köznév, utótagja pedig a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' földrajzi köznév. Vö. Oltványos-domb. — FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 287.

Oncsa utca lásd **Mihai Eminescu utca**

Orgona utca 2025: *Orgona ucca ~ Cigány ucca,* 2004: *Denevér ucca, Arany János ucca,* 1918: *Arany János-utca.* — Utca a belterület délkeleti részén. Az *Orgona utca* hivatalos név. A ***Cigány utca*** névváltozat az ott élő néhány cigány családra utal. A Bura által említett ***Denevér utca*** elnevezés esetében a névadás indítékát nem ismerjük. Korábban ***Arany János utca*** volt a hivatalos neve. — ÉGy., Kat., SzMHn. 1: 282, T1.S.79.1777/7. — T29-E5F5.

Ortodox temető 2025: *Ortodoksz temetőü ~ Román temetőü,* 2004: *Òrtodox-temetőü.* — Ortodox felekezeti temető a Vasút utcában. ***Román temető*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-B4.

Ortodox templom 2025: *Ortodoksz templom ~ Román templom,* 2004: *Ortodox-templom.* — Az ortodox vallásúak temploma a Fő utcán a Kultúr szomszédságában. ***Román templom*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-C4.

Orvosi rendelő 2025: *Diszpenzár ~ Orvasi rendelő,* 2004: *Òrvosi-rendelő.* — Háziorvosi rendelő a Piac közelében. A ***Diszpenszár*** név a román *dispensar* 'orvosi rendelő' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Óvoda 2025: *Óuvoda ~ Kozányi ~ Kozányi-ház,* 2004: *Óvoda, Kozányi-ház.* — Épület a Fő utcán a Fehér iskolával szemben. Jelenleg óvodaként működik. Az épület egykori tulajdonosára utalva ***Kozányi*** és ***Kozányi-ház*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Palcsi lásd **Kunfalvyé**

Palcsié lásd **Kunfalvyé**

Pálinkafőzde lásd **Szeszgyár**

Papok tagja lásd **Pap-tag**

Pap-tag 2025: *Pap-tag ~ Papok tagja ~ Etyhász főüggye,* 2004: *Papok-tagja.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a belterület közelében. Egyházi tulajdonban lévő terület. ***Papok tagja*** és ***Egyház földje*** néven is említik. Vö. Katolikus pap tagja, Református pap tagja. — ÉGy., SzMHn. 1: 287. — T9-H4.

Pap-tanya 1913: *Paptanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — EH.

Park 2025: *Park,* 2004: *Pàrk.* — Kisebb park Halmi központjában a Református templom és a Katolikus templom közti területen. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Parókia 2025: *Paróukija,* 2004: *Református parókija.* — Református lelkészi lakás a Református templom közelében. ***Református parókia*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Pást 2004: *Pást,* 1935–1936: *Pást,* 1918: *Pást,* 1865: *Pást,* 1864: *Pást | Ez egy elpusztult Helység bekebelezve a' Halmi határba a' 4^{k} béla alatti Tatár járás ólta soha bé nem népesittetett.* 1806: *Páston | a Túr erdeje mellett.* 1787: *Pást,* 1550: *Pasth,* 1526: *Pasth,* 1525: *Paasth,* 1500: *Pasth,* 1492: *Pasth,* 1488: *Pasth,* 1483/1568: *Pasyth,* 1477/1478: *Pasth,* 1473: *Paasth,* 1471: *Pasth,* 1464: *Pasth,* 1461: *Pasth,* 1446/1483: *Pazyth,* 1385: *Pasyth,* 1385: *Pasith,* 1347: *Paza,* 1319/16. sz. eleje: *Pasth,* 1319: *Paasth,* 1319: *Pazit,* 1319: *Pasit.* — Egykori település Halmi határának déli részén, amelyet a 16. századtól puszta helyként, majd határnévként említenek. *Pázsit ~ Pást* település minden bizonnyal egy ha-

tárrész megnevezéséről kaphatta a nevét, amely a *pázsit ~ pást* 'alacsony, sűrű fűvel benőtt hely; gyep; legelő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A *pázsit* és a *pást* etimológiailag azonos előzményre, egy szlávból átvett jövevényszóra vezethető vissza. A helynévből alkotott *Pásti* családnév gyakori a környéken: 1478: Anthonio *pasthÿ,* 1680: *Pásty,* 1579: *Pasty.* Vö. Egry Endre-Pást, Pást-elő, Pásti malom. — AOklt. 5: 181, Balogh 2017: 163, 164, ComMarmUg. 199, Cs. 1: 434, DL. 13959, 38436, 70920, 71193, 82725, 96287, DocVal. 320, FKnT., N. Fodor 2010: 185, Károlyi 2: 531, 532, 3: 7, Kat., Perényi 27, 28, 247, 424, Pesty 1864/57: 399a, 399b, 440a, Szabó 1937: 368, 404, 448, SzamSz., Szirmay 1805: 160, SzMHn. 1: 287, C. Tóth 2006: 49, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, Z. 1: 163, 164, 4: 299, 302, 303, 10: 159, 11: 84, 135, 236. — T17-F2.

Pást-elő 1811: *Pástelő.* — Egykori irtásföld. Bizonyára a Pást közelében feküdt, vagy annak a része volt. Az utótag az *elő* 'valamely helynek a településhez közelebb eső része' földrajzi köznév. — Balogh 2017: 164, FKnT.

Pásti malom 1650: *Pasthi malom.* — Egykori malom a falu határában, bizonyára a Túron. Az elpusztult Pást településhez tartozó malom lehetett. — Szabó 1937: 369.

Patak-oldal 1864: *Patakóldal.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 440a.

Patay-féle-tag 1892: *Patay féle tg. [tag].* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal, utótagja pedig a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — FKnT., L0.53.104.4: 21.

Patika 1. 2025: *Patika ~ Lija néininéil ~ Lijánál.* — Gyógyszertár a Fő utcának a Liliom utcával szembeni részén. A ***Lia néninél*** és a ***Liánál*** elnevezések a gyógyszertár tulajdonosára utalnak. — ÉGy. — T28-D4.

Patika 2. 2025: *Patika.* — Egykori gyógyszertár a kultúrházzal szemben. Ma lakóházként használják az épületet. — ÉGy. — T28-C4.

Patkós-tanya 1907: *Patkos tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — L0.53.104.4: 174.

Pavilon 2025: *Pavilon.* — Emeletes épület a Vasút mellett. Vasúti alkalmazottak szolgálati lakásai voltak. Ma is lakják. — ÉGy. — T28-A3.

Pékség 1. 2025: *Péikséig,* 2004: *Pékség.* — Épület a Villanytelep utca sarkán. Egy ideig pékségként működött. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Pékség 2. lásd **Bene boltja**

Perényi-láz 1864: *Perényi Láz.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja tulajdonosára utal, utótagja pedig a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Péterffy kisasszonyé lásd **Kisasszonyok tagja**

Péterffy kisasszony tagja lásd **Kisasszonyok tagja**

Péterffy-palota 2025: *Péiterfi-palota | Ezeknek vóut a vonat is a családnak, saját vonattyuk vóut.* 2004: *Pétèrfi-palota.* — Épület a Fő utcán. A név az épület egykori tulajdonosaira utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-C4.

Petőfi utca 2025: *Petőüfi ucca,* 2004: *Petőfi ucca,* 1920: *Petőfi utca.* — Utca a belterület északnyugati részén. Hivatalos név. — ÉGy., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 283. — T28-B3.

Petrás lásd **Petrásé**

Petrásé 2025: *Petráséi ~ Petrás,* 2004: *Petrásé.* — Szántóföld a határ keleti részén a Szatmári úttól délre a Disznólegelő mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 1: 288. — T9-H4.

Piac 2025: *Pijac.* — Élelmiszerpiac a Jövő utca és a Liliom utca találkozásánál. — ÉGy. — T28-D4.

Pikét lásd **Gazdasági iskola**

Pikét-tag 2025: *Pikéit-tag,* 2004: *Piket-tag | A határőrség őrhelyével szomszédos terület.* — Szántóföld a határ északi részén a Pikét közelében. A név utótagja a *tag* 'a tagosított művelés

Piros iskola Fotó: Hankusz Éva

alatt levő határ egyben lévő darabja' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288. — T9-F2.

Piros iskola 2025: *Piros iskola ~ Járásbiróuság | Mosmár nagyom megyen széjjelfele ez a Piros iskola. Annyira kéne kicsit javitani rajta. Effektivan az egéisz tégla hullik.* 2004: *Járásbíróság,* 1918: Kir[ályi] *járásbíróság, Fogházépület.* — Épület a Fő utca keleti részén. Ma az általános iskola alsó tagozatának román tannyelvű osztályai járnak ide. Nevét az épület színe után kapta. Korábban bíróság és börtön is működött az épületben. Erre utalnak a ***Járásbíróság,*** illetve a ***Fogházépület*** névváltozatok. — ÉGy., SzMHn. 1: 283, T1.S.79.1777/7. — T29-E4.

Plébánia 2025: *Plébánija,* 2004: *Katólikus-plébánija.* — Római katolikus plébánia a Római templom közelében. ***Katolikus plébánia*** formában is szerepel. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Pléh lásd **Bodega**

Pléh bódé lásd **Bodega**

Polgármesteri hivatal 2025: *Polgármesteri hivatal ~ Kösséikháza ~ Néiptanács ~ Szvát ~ Primörija ~ Halmi szvát,* 2004: *Kösségháza ~ Néptanács.* — Épület a Fő utcán a Rendőrség mellett. A ***Primöria*** névváltozat a román *primărie* 'községháza', a ***Szvát*** pedig a román *sfat* 'tanács' szóból származik. ***Halmi szvát, Községháza*** és ***Néptanács*** néven is említik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Posta 2025: *Posta,* 2004: *Posta.* — A Brenner udvar egyik tömbházában működő postahivatal. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Prinyi-láz 1935–1936: *Prinyiláz,* 1918: *Prinyi láz,* 1865: *Prinyi Láz,* 1863–1864: *Prinyi lás.* — A Nyíresi úttól nyugatra, a Korom-hát mellett fekvő egykori határrész. A név előtagja személynév lehet. Szabó István a szomszédos Kökényesd jobbágyainak nevei között *Priny* formában említi a nevet. Utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Kat., MKFT., Szabó 1937: 405, SzamSz., T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-F5G5.

Pünkösdista templom 2025: *Hivőü templom ~ Pünközsdista templom,* 2004: *Pünközsdista-templom.* — A Villanytelep utcában található

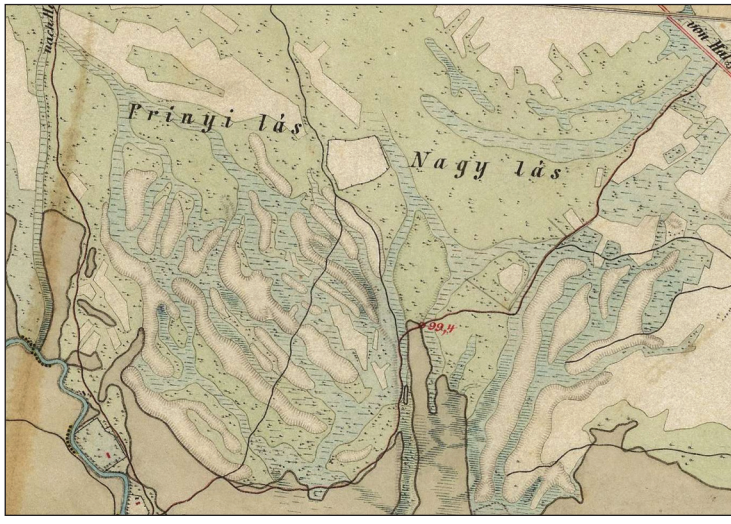

A Prinyi-láz és a Nagy-láz egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

templom. ***Hívő templom*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Rákóczi lásd **Rákóczi szálloda**

Rákóczi szálloda 2025: *Rákóuci szálloda ~ Rákóuci.* — Egykori épület a Fő utcán. Szállodaként működött. 1944 és 1952 között egyik termét az ortodox egyház temlomként használta. Ma az Új iskola áll a helyén. ***Rákóczi*** néven is említik. — Balogh 2017: 77, ÉGy.

Ráthonyié 2025: *Rátonyiéi | Ez is egy naty főüdbirtokos vóut a Rátonyi, ennek heggye is vóut.* 2004: *Rátonyi-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A ***Ráthonyi-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288. — T9-H4.

Ráthonyi-tag lásd **Ráthonyié**

Ráthonyi-tanya 1931: *Rátonyi tn. [tanya],* 1918: *Rátonyi tn. [tanya],* 1915: *Rátonyi tn. [tanya],* 1913: *Rátonyitanya,* 1911: *Rátonyi tanya,* 1907: *Ráthonyi tanya,* 1902: *Ráthonyi tanya,* 1884: *Rátonyi tanya.* — Egykori tanya a határ déli részén Nyírestanyától északra. Nevét tulajdonosáról kapta. — Balogh 2017: 164, EH., HKFT., Hnt., T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268. — T17-G2.

Ráthonyi utca 1921: *Ráthonyi u[tca].* — Egykori utca. Talán a Ráthonyi-tanyához vezető Nyíresi utcát jelölhette. — L0.53.104.8.

Református iskola lásd **Gyülekezeti terem**

Református templom Fotó: Hankusz Éva

Református pap tagja 2004: *Református pap tagja.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a belterület közelében. A Pap-tag nyugati része. Az egyes részek nevét ma már nem használják. — SzMHn. 1: 288. — T9-H4.

Református parókia lásd **Parókia**

Református temető 2025: *Református temetőü.* — A Temető nyugati, többnyire reformátusok által használt része. — ÉGy. — T28-C3.

Református templom 2025: *Református templom,* 2004: *Refòrmátus templom.* — Halmi központjában, a Park nyugati végén található templom. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-C4.

Régi-tanya lásd **Nagy-tanya**

Rendőrség 2025: *Rendőrség ~ Milicija,* 2004: *Milícija, Rendőrség.* — Épület a Fő utcán a Katolikus templom mögött. Rendőrség működik benne. A ***Milicia*** név a román *miliție* 'rendőrség' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 283. — T28-D4.

Révhely 1694: *Révhely.* — Egykori átkelőhely, feltehetően a Túron. Pontos helyét nem ismerjük. — Szabó 1937: 369.

Római katolikus templom lásd **Katolikus templom**

Román temető lásd **Ortodox temető**

Román templom lásd **Ortodox templom**

Rongyos 2025: *Rongyos ~ Lezs bóut.* — Használtruhabolt a Fő utcán. A név gúnyos, humoros elnevezés. A ***Les-bolt*** névváltozat a bolt tulajdonosának családnevére utal. — ÉGy. — T28-C4.

Rozet 2004: *Rozet.* — Bura szerint szántóföld a falu határában, de pontos helyét nem közli. Tulajdonosáról kapta a nevét. — SzMHn. 1: 288.

Rudas-kert második 1864: *Rudaskert második.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név *rudas* előtagja bizonytalan szerepű, esetleg 'rúd nagyságú, azaz másfél katasztrális holdnyi földterület' értelmű. Bizonyára összefügg a Rudas-nyáras első nevével. A területnek más, sorszámmal megjelölt részét nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 440a, ÚMTsz.

Rudas-nyáras lásd **Rudas-nyáras első**

Rudas-nyáras első 1864: *Rudas nyáras első,* 1814, 1801: *Rudas Nyárson.* — Balogh a Nevetlenfaluba vezető út mentén fekvő irtásföldként említi. A név *rudas* előtagja bizonytalan szerepű, esetleg 'rúd nagyságú, azaz másfél katasztrális holdnyi földterület' értelmű, utótagja a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' földrajzi köznév. Bizonyára összefügg a Rudas-kert második nevével. A területnek más, sorszámmal megjelölt részét nem ismerjük. ***Rudas-nyáras*** formában is adatolható, amennyiben az adatközlés nem téves. — Balogh 2017: 164, FKnT., Pesty 1864/57: 440a, ÚMTsz.

Sáncos-kert első 1864: *Sánczoskert első.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *sánc* 'árok' főnév *-s* képzős formájának és a *kert* földrajzi köznévnek az összetételéből alakult. A területnek más, sorszámmal megjelölt részét nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 440a, SzamSz.

Sárközi-tanya 1941: *Sárközi-ta[nya].* — Egykori tanya a Nevetlen utca középső szakaszán. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A katonai felmérés idején az utcának csak a déli része volt beépülve. — MaKF. — T9-F3.

Schönberger 2025: *Sömberger,* 2004: *Sömbèrgèr.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Vásártér utca végén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A település 1918-as kataszteri térképe szerint a határnak ezt a részét

Schönberger Izidor birtokolta. — ÉGy., Kat., SzMHn. 1: 288. — T9-F4.

Schwarzkopf lásd **Schwarzkopf-tanya**

Schwarzkopf-tag lásd **Schwarzkopf-tanya**

Schwarzkopf-tanya 2025: *Svarckop-tanya | Ez egy nagy dumbon vóut, egy naty humug dumb. … Ez oda huzóudik le a Turra.* 2004: *Svàrckop, Svàrckop-tag,* 1913: *Vész tanya* máskor *Schwartzkop tanya.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Szatmári úttól délre. Korábban *Schwarzkopf* nevű földbirtokos tanyája állt itt. ***Schwarzkopf***-nak és ***Schwarzkopf-tag***-nak is mondják. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. Balogh ***Vész-tanya*** néven említi az egykori tanyát, mely a Vész-oldal területén való fekvésére utal. — Balogh 2017: 164, ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288. — T9-H5.

Sepsi-tanya 1913: *Sepsitanya,* 1913: *Sepsytanya,* 1911: *Sepsi tanya,* 1907: *Sepsy tanya,* 1902: *Sepsy tanya,* 1894: *Sepsi tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Balogh 2017: 164, EH., Hnt., L0.53.104.4: 32.

Sikátor lásd **Könyök utca**

Sikátor utca lásd **Könyök utca**

Simoné 2025: *Simonéi.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Határ-lapos mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-F1.

Sűrű alja 2025: *Sürü ajja ~ Korom-hát néigy | Ez a Korom-hát véigim van. | Ojam vóut, mint egy naty kifli… kimegy a Nyires utra.* 2004: *Sűrű àjja.* — Szántóföld a település határának déli részén. A Korom-hátnak a Kis-legelő melletti, déli része. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' és az *alja* 'valamely terület mögöttes része' értelmű földrajzi köznév összetételéből alakult. A ***Korom-hát négy*** elnevezés arra utal, hogy a Korom-hátnak a belterülethez viszonyítva a negyedik földtábláján fekszik. Vö. Korom-hát első. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288. — T9-G5.

Szamóca utca 2025: *Szamóuca ucca ~ Eper ucca.* — A Vágóhíd utcát és a Szatmári utcát összekötő, újabban épült utca a Korom-hát területén. Mindössze néhány ház áll elszórtan az utcában. A név arra utal, hogy a környező területen szinte kizárólag epret termesztenek. ***Eper utca*** néven is említik. A *Szamóca utca* hivatalos név. — ÉGy. — T29-E4.

Szapáry-tanya 2004: *Szapáry-tanya,* 1931: *Szápáry tn. [tanya],* 1918: *Szápáry tn. [tanya],* 1915: *Szápáry tn. [tanya],* 1910: *Szápáry t[anya],* 1884: *Szápáry tanya.* — Egykori tanya a belterülettől délre a Nyíresi út mentén. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — HKFT., SzMHn. 1: 288, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268. — T9-G5.

Szappanos lásd **Grófé**

Szappanos-patak 1884: *Szappanós p[atak].* — A település északnyugati határszélén, Halmi és Kökényesd határán folyó kisebb patak. A *szappanos* előtag a helybeliek szerint a területen növő zsurlóval (helyi nevén *mosóká*-val) van összefüggésben, amelyet, ha megdörzsölnek, habzani kezd. Azokat a vizeket, melyek felületén zsiradék úszik, gyakran nevezik meg hasonló szemlélet alapján. Lásd Szappanos (Kökényesd). — FNESz. *Vajasd,* HKFT. — T9-E3.

Szarka-bolt 2025: *Szarka-bóut.* — Ruhásbolt a Fő utcán. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T28-D4.

Szatmári út 2025: *Szatmári ut,* 2004: *Terebesi út,* 1864: *Szatmári ut.* — A Terebesi utca folytatása a külterületen. Túrterebesen át Szatmárnémetibe vezet. ***Terebesi út*** formában is említik. Vö. Szatmári út mellett. — ÉGy., Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 288. — T9-H5.

Szatmári utca 2025: *Szatmári ucca ~ Terebesi ucca ~ Terebes ucca,* 2004: *Terebesi ucca,* 1920: *Terebesi utcza,* 1918: *Széchenyi-utca.* — A településről keleti irányba haladó, Túrterebesen át Szatmárnémetibe vezető utca. ***Terebesi utca*** és ***Terebes utca*** formában is említik. Jelenleg *Szatmári utca,* korábban ***Széchenyi utca*** volt a hivatalos neve. — ÉGy., Kat., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 284, T1.S.79.1777/7. — T29-E4.

Szatmári út mellett 1806, 1803: *Szatmári út mellett.* — Egykori irtásföld. Pontos helyét nem ismerjük. A név a terület fekvésére utal. — Balogh 2017: 164.

Széchenyi utca lásd **Szatmári utca**

Szederjes-szeg 1864: *Szederjes szeg.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tájnyelvi *szederje* 'szeder' növénynév *-s* képzős formája, utótagja pedig a

szeg 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a, ÚMTsz.

Szegedi lásd **Szegedié 1., 2.**

Szegedié 1. 2025: *Szegedi ~ Szegedijéi ~ Szegedi-tag ~ Szegedi tagja ~ Szegedi tanya,* 2004: *Szegedi ~ Szegedi tag.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Gyémándié és a Kunfalvyé között. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. A ***Szegedi-tag*** és ***Szegedi tagja*** névváltozatok utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. ***Szegedi*** formában is említik. Korábban tanya is állt a területen, erre utal a ***Szegedi-tanya*** elnevezés. Vö. Szegedi egy, Szegedi kettő. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288. — T9-F4.

Szegedié 2. 2025: *Szegedi ~ Szegedijéi.* — Szántóföld a település határának északi részén a Nevetlen utca keleti irányba futó kertjeinek végén. A helybeliek szerint a ma már beépült utcarész is a Szegediéhez tartozott. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. A település 1918-as kataszteri térképe szerint a terület Szegedi Béla tulajdonában volt. — ÉGy., Kat. — T9-F3.

Szegedi egy 2025: *Szegedi egy.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén. A Szegedié keleti táblája. Vö. Szegedi kettő. — ÉGy. — T9-F4F5.

Szegedi kettő 2025: *Szegedi kettőü.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén. A Szegedié nyugati táblája. Vö. Szegedi egy. — ÉGy. — T9-F4F5.

Szegedi-tag lásd **Szegedié**

Szegedi tagja lásd **Szegedié**

Szegedi-tanya lásd **Szegedié**

Szentpály-első-tanya 1907: *Szentpály I. tanya,* 1902: *Szentpály I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. A Szentpály István- vagy a Szentpály Jenő-tanyával lehet azonos. — Hnt.

Szentpály István-tanya 1931: *Szentpály István tn. [tanya],* 1918: *Szentpály-István tn. [tanya],* 1915: *Szentpály-István tn [tanya],* 1884: *Szentpály István tn. [tanya].* — Egykori tanya a település határának északkeleti részén, a mai Nagy-tanya környékén. A név a tanya tulajdonosára utal. Vö. Szentpály-első-tanya, Szentpály-második-tanya, Szentpály-tanya. — HKFT., T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268. — T10-B3.

Szentpály Jenő-tanya 1944: *Szentpály-tny. [tanya],* 1941: *Szentpály-ta[nya],* 1931: *Szentpály Jenő tn. [tanya],* 1918: *Jenö tn. [tanya],* 1915: *Szentpály-Jenö tn. [tanya],* 1884: *Szentpály Jenö tn. [tanya].* — Egykori tanya a település határának északkeleti részén. A név a tanya egykori tulajdonosára utal. ***Szentpály-tanya*** és ***Jenő-tanya*** formában is szerepel. Vö. Szentpály-első-tanya, Szentpály-második-tanya, Szentpály-tanya 2. — HKFT., MaKF., T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T29-H4.

Szentpály-második-tanya 1907: *Szentpály II. tanya,* 1902: *Szentpály II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. A Szentpály István- vagy a Szentpály Jenő-tanyával lehetett azonos. — Hnt.

Szentpály-tanya 1. lásd **Szentpály Jenő-tanya**

Szentpály-tanya 2. 1944: *Szentpálytanya,* 1940–1944: *Szentpálitanya,* 1944: *Szentpály-tny. [tanya],* 1913: *Szentpálytanya, Szentpály tanya.* — A Hegy úttól délre eső terülen fekvő egykori tanya. A név az egymástól kis távolságra fekvő Szentpáli Jenő-, illetve a Szentpály István-tanyák egyikére utal. Nevét tulajdonosáról kapta. — Balogh 2017: 164, EH., Hnt., T22.B.XV.c.500/2.

Szeszgyár 2025: *Szezgyár ~ Mat ~ Pájinkafőüzde,* 2004: *Szeszgyár.* — Elhagyott épület a Hajnal utca közelében. Korábban szeszgyár működött benne. A ***MAT*** névváltozat betűszó, mely a román *Monopolul Alcoolului şi Tutunului* 'Alkohol- és dohánymonopólium' kezdőbetűinek összeolvasásából keletkezett. ***Pálinkafőzde*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 288. — T9-G3.

Szirmai-szőlő 1624: *Zirmay szőlő.* — Egykori szőlő. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Szabó 1937: 369.

Szombatista templom 2025: *Szombatista templom,* 2004: *Szombatista-templom.* — A Fő utcán található templom az Aprozár közelében. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-D4.

Szvát lásd **Polgármesteri hivatal**

Szverenkóé lásd **Szverenkó tagja**

Szverenkó tagja 2025: *Szverenkó tagja ~ Szverenkójéi.* — Szántóföld a határ déli részén a Tagtól délre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi

Szverenkó tagja Fotó: Hankusz Éva

köznév. ***Szverenkóé*** néven is említik. — ÉGy., FKnT. — T9-F5.

Tag 2025: *Tag,* 2004: *Tag.* — Szántóföld a határ déli részén a Kunfalvyé mellett. A név a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznévből alakult. Vö. Tag utca. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 289. — T9-F5G5.

Tag út lásd **Tag utca**

Tag utca 2025: *Tag ucca ~ Tag ut.* — A Jövő utca folytatása, mely a Tagba vezet. A *Tag utca* hivatalos név. ***Tag út*** formában is említik. — ÉGy. — T9-G5.

Târgului utca lásd **Vásártér utca**

Téglagyár 1912: *Téglagyár.* — Egykori épület lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Balogh 2017: 164.

Tehénlegelő 2025: *Tehénlegelőü.* — A Kis-legelő déli része. Korábban ide hajtották ki a tehéncsordát. Vö. Disznólegelő. — ÉGy. — T17-G1.

Teilor utca lásd **Hársfa utca**

Telek-domb 2004: *Telegdomb,* 1935–1936: *Telegdomb.* — Bura szerint domb a település határában, de pontos helyét nem közli. — SzamSz., SzMHn. 1: 288.

Temető 2025: *Temetőü,* 2004: *Temetőü.* — A belterület északi részén, a Temető utca végén található. Keleti részén a Katolikus, nyugati részén pedig a Református temető fekszik. Vö. Temető alja, Temető utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T9-F3.

Temető alja 2025: *Temetőü ajja ~ Fodbaltér,* 2004: *Temető àjja.* — Szántóföld a falu határának északi részén a Temető közelében. Egyesek csak az Aréna utcától délre eső területet nevezik *Temető aljá*-nak, mások az attól északra fekvő részeket is. A ***Futballtér*** elnevezés a közelben fekvő Futballpályára utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 289. — T9-F3.

Temető utca 2025: *Temetőü ucca,* 2004: *Temető ucca,* 1918: *Temető-utca.* — A Fő utcáról nyíló, a Temetőhöz vezető utca. Hivatalos név. — ÉGy., Kat., SzMHn. 1: 284. — T28-C3.

Terebes felől való mező 1618: *Terebes felől valo mező.* — Egykori határrész. Bizonyára a szomszédos Túrterebes közelében feküdt. — Szabó 1937: 369.

Terebesi út lásd **Szatmári út**

Terebesi utca lásd **Szatmári utca**

Terebes utca lásd **Szatmári utca**

Tiszta-víz 1864: *Tiszta viz.* — A település határában említett hely. Helyét pontosabban nem ismerjük. Tiszta vizű folyó- vagy állóvizet jelölhetett. — Pesty 1864/57: 440a.

Tisztviselő utca lásd **Virág utca**

Titulescu lásd **Nevetlen utca**

Titulescu utca lásd **Nevetlen utca**

Tolnai-láz 2004: *Tolnai-láz,* 1935–1936: *Tōlnailáz,* 1918: *Tolnai láz,* 1865: *Tolnai Laz.* — A határ délnyugati részén, a mai Határ-lapos mentén fekvő földterület. A név előtagja bizonyára egykori tulajdonosára utal. A *Tolnai* családnevet Szabó István is említi a halmi birtokosok sorában. Az utótagként álló *láz* földrajzi köznév 'erdei tisztás, irtás' értelmű. — FKnT., Kat., Szabó 1937: 364, SzamSz., SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-F1.

Tompa Mihály utca lásd **Mező utca**

Tőkés 2004: *Tőükés,* 1935–1936: *Tőűkés,* 1918: *Tőkés,* 1865: *Tőkés,* 1864: *Tűkes,* 1783: *Tökés.* — Határrész a település déli határában a Nyíresi út mentén. A név a *tőkés* 'kivágott fának a talajban maradó részével teli irtásföld' földrajzi köznévből alakult. — Balogh 2017: 164, FKnT., Kat., Pesty 1864/57: 440a, SzamSz., SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T9-F5.

Török-tanya 1913: *Töröktanya,* 1912: *Török tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. — Balogh 2017: 164, Hnt.

Törő-láz 2004: *Törőüláz,* 1935–1936: *Törőűláz,* 1918: *Törő láz,* 1865: *Törő Láz.* — Határrész a Korom-háttól délre eső területen. A névadás indítékát nem ismerjük. Az utótag a *láz* 'er-

dei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Kat., SzamSz., SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-G1.

Traktorállomás 2025: *Traktorálomás.* — Egykori traktorállomás a Vasút utcában a Bodegával szemben. Ma magánház van a helyén. — ÉGy. — T28-B4.

Túr 2025: *Tur,* 2004: *Túr,* 1941: *Túr,* 1918: *Tur folyó,* 1905: *Túr,* 1884: *Tur patak,* 1864: *Tur* fluss, 1863–1864: *Túr patak,* 1854: *Túr* fluss, 1844: *Tur* F[luss], [1825 k.]: *Tur* Bach, [1825 k.]: *Tur* vize, 1805: *Túr,* 1795: Tapo o[lim] *Tur* F[luss], 1794: *Tur* Flus, 1745?: *Tur,* 1602: *Thur,* 1461: *Thwr,* 1319: *Thur.* — A Tisza bal oldali mellékfolyója, mely a települést délen határolja. A név szláv eredetű, az ősszláv *turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult. A térképi források ***Túr-patak*** és ***Túr-folyó*** formában is említik, ezek tényleges használata azonban kétséges. Vö. Túr alja, Túr-hát, Túri-erdő, Túr-járás. — AH., AOklt. 5: 181, ÉGy., E 156/87: 46, FNESz., HKFT., Kat., Kogutowicz, MaKF., MKFT., Szirmay 1805: 158, SzMHn. 1: 289, C. Tóth 2006: 48, T1.S.12.XII.11, T1.S.12.XII.22, T1.S.12.XIII.248, T1.S.78.1957/1–35, T1.S.79.1777/7, T1.S.101.683/6, T22.B.IX.a.2, T22.B.IX.a.12, Z. 10: 159. — T17-F3.

Túr alja 1864: *Túralja.* — Egykori határrész, bizonyára a Túr mentén. Az *alja* utótag 'valamely terület mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Turc alja 2004: *Tùrcàjja | A falu határának a Turc községével szomszédos része.* 1935–1936: *Tūrcajja,* 1918: *Turcz alja,* 1865: *Turcz allya,* 1809: *Turcz alján.* — Egykori szántóföld a határ északkeleti részén a mai Halmi-mező környékén. A név előtagja a *Turc* víz- és településnévre egyaránt utalhat. Az utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — Balogh 2017: 164, Kat., SzamSz., SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T10-B3.

Turc-erdő 2004: *Tùrcèrdőü,* 1918: *Turcz erdő, Turz erdő,* 1918: *Túrcz erdő,* 1864: *Turcz Erdő.* — A határ északkeleti részén a Hódostól nyugatra eső földterület. A név előtagja a *Turc* víz- és településnévre egyaránt utalhat. — Kat., Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/7. — T10-C2.

Turci forduló 2025: *Turci fordulóu ~ Bábonyi fordulóu.* — A Szatmári út elágazása Kisbábony, illetve Turc irányába. ***Bábonyi forduló*** néven is említik. Az utótag a *forduló* 'útkanyar' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T10-B5

Túr-erdei-tanya 1913: *Túrerdeitanya,* 1907: *Turerdei tanya, Túrerdei tanya.* 1902: *Turerdei tanya.* — Egykori tanya, bizonyára a Túri-erdő területén állt. — EH., Hnt.

Túr erdeje lásd **Túri-erdő**

Túr-erdő lásd **Túri-erdő**

Túr-folyó lásd **Túr**

Túr-hát 1962: *Túrhát.* — A Túr közelében fekvő határrész lehetett. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., L0.53.104.5.

Túri-erdő 1935–1936: *Turērdőü,* 1918: *Turi erdő,* 1913: *Turerdő,* 1865: *Turi erdő,* 1806: *Túr erdeje.* — A határ déli részén, a Túr mentén fekvő határrész, mely átnyúlik Kökényesd határába is. ***Túr-erdő*** és ***Túr erdeje*** formában is említik. Vö. Túr-erdei-tanya. Lásd Túr-erdő (Kökényesd). — Balogh 2017: 164, Kat., L0.53.104.8, SzamSz., T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7. — T17-G3.

Túr-járás 1864: *Túrjárás.* — Egykori határrész, bizonyára a Túr közelében. A név utótagja a *járás* 'forduló, határrész' vagy esetleg 'a folyónak az a része, ahol csónak vagy komp közlekedik' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Túr-patak lásd **Túr**

Újfalusi-tanya 1922: *Ujfalusy tanya,* 1920: *Ujfalusy Tanya,* 1918: *Ujfalusi tanya,* 1915: *Ujfalusi tanya,* 1913, 1912: *Újfalussy tanya,* 1912: *Ujfalusy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. — Balogh 2017: 164, L0.53.104.5, L0.53.104.8.

Új iskola 2025: *Uj iskola,* 2004: *Iskola, Új iskola.* — Épület a Fő utcán a Parkkal szemben. Az általános iskola felső tagozatának magyar és román tannyelvű osztályai működnek benne. ***Iskola***-ként is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 283, 384. — T28-D4.

Új sor lásd **Jövő utca**

Új-tanya lásd **Kis-tanya**

Úr szere 1864: *Urszeri.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem

ismerjük. A név utótagja a *szer* 'határ távol eső része' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Vágóhíd utca 2025: *Vágóuhid ucca ~ Nyires ucca ~ Nyiresi ucca ~ Nyiresi ut,* 2004: *Nyíres ucca, Vágóhíd ucca,* 1920: *vágóhid u[tca],* 1918: *Bercsényi-utca.* — A Fő utcáról nyíló, Nyírestanyára vezető utca, ezért hívják ***Nyíres(i) utcá***-nak és ***Nyíresi út***-nak. Korábban vágóhíd működött az utcában, erre utal a hivatalos *Vágóhíd utca* elnevezés. Korábban ***Bercsényi utca*** volt a hivatalos neve. — ÉGy., Kat., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 283, 384. — T28-D4.

Vágott-erdei-legelő lásd **Vágott-erdő**

Vágott-erdő 2025: *Vágott-erdőü | A nagy jószágok jártak arra ki a Vágott-erdőüre… Ez legelőü vóut. | Egy-ety fák vóutak imitt-amod benne, de nagyon naty fák vóutak.* 2008: *Vágott-erdő,* 2004: *Vágott erdeji legelőü.* — Legelő a határ északkeleti részén a Hegy úttól délre. Erdőirtás révén nyert terület lehet. Bura a *Vágott-erdő* nevet Dabolc helynevei között említi. Halmi határában a ***Vágott-erdei-legelő*** névformát közli. — ÉGy., SzMHn. 1: 159, SzMHn. 1: 289. — T10-D2.

Vajas-oldal lásd **Vájás-oldal**

Vájás-oldal 1931: *Vajas oldal,* 1884: *Vájás oldal,* 1884: *Vajas oldal.* — Egykori földterület a határ északkeleti részén a mai Pap-tag környékén. A névadás indítéka bizonytalan. Az előtag talán összefügg a *vájás* 'nagyobb természetes vagy mesterséges vízfolyás', esetleg 'terület, mélyedés, ahol ásni szoktak (pl. homokot, agyagot)' értelmű földrajzi köznévvel. Ez utóbbi esetben talán a területtől északra, Dabolc határába eső kavicskitermelő hely, a Kövicses szolgált a névadás alapjául. A névnek a ***Vajas-oldal*** olvasata is elképzelhető. Ez esetben a névadás indítéka ismeretlen. — FKnT., HKFT75., T16.T.541. — T9-H4.

Vágott-erdő Fotó: Hankusz Éva

Vám 2025: *Vám,* 2004: *Vám.* — Határátkelőhely a Nevetlen utca végén. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T9-F3.

Vár lásd **Kávás vára**

Varjúfertő-háti-dűlő 2004: *Vàrjufèrtő-háti dùllő,* 1864: *Varjufertőháti dűllő.* — Bura szerint szántóföld a település határában, de pontos helyét nem közli. A név előtagja a közvetlenül nem adatolt *Varjú-fertő-hát* helynév *-i* képzős formája, utótagja pedig a *dűlő* földrajzi köznév. — Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 289.

Varroda 2025: *Varoda,* 2004: *Vàrroda.* — Egykori épület a Fő utcán a Piros iskola mellett. Varroda működött benne. Ma lakóház áll a helyén. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T29-E4.

Vásár lásd **Vásártér**

Vásártér 1. 2025: *Vásártéir ~ Vásár,* 2004: *Vásártér.* — A négyhetente Halmiban tartott vásárok helye a Szatmári út mentén. Néhány éve korszerűsítették. ***Vásár*** néven is említik. Vö. Vásártér 2. — ÉGy., SzMHn. 1: 283. — T9-H4.

Vásártér 2. 2025: *Vásártéir.* — Szántóföld a Szatmári úttól északra. A név a terület közelében fekvő Vásártérre utal. — ÉGy. — T9-H4.

Vásártér 3. 2025: *Vásártéir,* 1918: *vásártér.* — Szántóföld a nyugati határszélen a Vásártér utca és a vasút között. Korábban a terület déli részén tartották a vásárokat, erre utal az elnevezés. Vö. Vásártér utca. — ÉGy., T1.S.79.1777/7. — T9-E4.

Vásártér utca 2025: *Vásártéir ucca,* 2004: *Vásártér ucca, Târguluj ucca.* — Utca a belterület délnyugati részén. Korábban az utca végén, a Vásártéren tartották a vásárokat. Hivatalos név. A ***Târgului utca*** névváltozat a román *Strada Târgului* ('Vásár utca') hivatalos névből való. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T10-D2.

Vasas 1. 2025: *Vasas.* — Szerszámokat árusító egykori bolt a Brenner udvar egyik tömbházának földszintjén. — ÉGy. — T28-D4.

Vasas 2. lásd **Lokker-bolt**

Vaskos 1811, 1804: *Vaskos.* — Egykori határrész, irtásos kaszáló volt. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete bizonytalan, talán összefügg a *vaskos* 'erős, izmos, testes' melléknévvel. — Balogh 2017: 164, SzamSz.

Vasút 2025: *Vasut,* 2004: *Vasút.* — A Halmit és Szatmárnémetit összekötő vasútvonal, mely a település nyugati részén halad át. Vö. Vasút utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 289. — T28-A3.

Vasút utca 2025: *Vasut ucca ~ Álomás ucca,* 2004: *Állomás utca, Vasút ucca.* — A belterület nyugati részén fekvő utca, mely a vasútvonalat keresztezve a szomszédos Kökényesdre vezet. A *Vasút utca* hivatalos név. ***Állomás utca*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 282. — T28-A3.

Vencel malma lásd **Malom**

Vencel-tanya 2025: *Vencel-tanya | A malom is az övéi vóut.* — A határ déli részén, a Tag úttól keletre fekvő határrész. Ma kertek húzódnak a területen. Korábban *Vencel* nevű földbirtokos tanyája állt itt. — ÉGy. — T9-G4.

Vész 2004: *Vész, Vészoldal,* 1941: *Vész oldala,* 1935–1936: *Vészóudāl,* 1931: *Vesz oldal,* 1918: *Vész oldal,* 1884: *Vész oldal,* 1865: *Vész oldal,* 1864: *Vész mezö, Vészdűllő | Nagyszerü csata szin hellye lehetett, de mikor, nem tudni rólla semmit, ezen mezöben létezik két halom is – gyanitható hogy azon csatának hagyománya – vette nevét a'csatától – vagy veszteségtöl.* 1802: *Vész.* — A település délkeleti határában fekvő földterület. A név bizonyára a *vész* 'halászóhely a folyóparton' tájszóból származik, ezt jelzi egyik részének, a Csikászó-Vésznek a megnevezése is. Pestynek a ***Vész-mező*** névforma kapcsán adott magyarázata szerint a név arra utalhat, hogy egykori csata színhelye volt a terület: ez a hiedelem a *vész* eredeti jelentésének elhalványulását követően alakulhatott ki. ***Vész-dűlő*** és ***Vész-oldal(a)*** formában is szerepel. Vö. Vész dombja, Vész felé való mező, Vész honcsokja, Vész-tanya, Vész-torok. — Balogh 2017: 164, HKFT., Kat., MaKF., Pesty 1864/57: 399b, 440a, SzamSz., SzMHn. 1: 289, T1.S.79.1777/6, T1.S.79.1777/7, T16.T.541. — T9-H5.

Vész dombja 2004: *Vész dombja,* 1694: *Vesz dombja.* — Bura szerint a határ délkeleti részén, a Vész közelében fekvő domb. — Szabó 1937: 369, SzMHn. 1: 289. — T18-B1.

Vész-dűlő lásd **Vész**

Vész felé való mező 1656: *Vész fele való mező.* — Egykori határrész, bizonyára a Vész közelében. Pontos helyét nem ismerjük. — Szabó 1937: 369.

Vész honcsokja 1727, 1811: *Vész Honcsokja.* — Egykori határrész. Bizonyára a Vész része, vagy annak közelében fekvő terület lehetett. A név utótagja a *honcsok* 'zsombék, kákagyökértől vagy gyeptől összetartott földhant (lápos helyen)' tájszóval azonos. — Balogh 2017: 164, SzamSz.

Vész-mező lásd **Vész**

Vész-oldal lásd **Vész**

Vész oldala lásd **Vész**

Vész-tanya lásd **Schwarzkopf-tanya**

Vész-torok 1864: *Vésztorok.* — A település határában említett hely. Bizonyára a Vész része lehetett. Az utótag a *torok* 'valaminek a bejárata' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Viktória lásd **Lokker-bolt**

Villanytelep 2025: *Villonytelep,* 2004: *Villanytelep.* — Trafóház a Villanytelep utcában. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-C4.

Villanytelep utca 2025: *Villonytelep ucca | És ottam vóutak ijen nagy villonyoszlop, vagy azok a nagy trászformátorok… csak má ugyi kiépült, mer ojan naty sárfészek ucca vóut.* 2004: *Villanytelep utca,* 1918: *Bethlen-utca.* — A Fő utcáról déli irányba nyíló utca. Az utcában található Villanytelepről kapta a nevét. Ma a *Villanytelep utca,* korábban a ***Bethlen utca*** volt a hivatalos neve. — ÉGy., Kat., SzMHn. 1: 284, T1.S.79.1777/7. — T28-C4.

Virágos-kert 2025: *Virágos-kert,* 2004: *Virágos-kert,* 1864: *Virágoskert.* — Szántóföld a határ északi részén az országhatár közelében. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 289. — T9-F3.

Virág utca 2025: *Dijóus ucca ~ Virág ucca ~ Florilor ~ Tiszviselőü ucca | Igy, ahogy jövünk Szatmárú, s az jobra az ēsőü ucca. | Mer tiszta tiszviselőük vóutak ottan: szóugabiróu, jegyzőü, utbisztos.* 2004: *Dijósi ucca, Florilòr ucca, Tisztviselő ucca,* 1921: *Diós u[tca],* 1918: *Deák Ferenc-utca.* — A belterület északkeleti részén fekvő utca. A *Virág utca* elnevezés hivatalos név. Korábban diófák szegélyezték, erre utalnak a ***Diós utca, Diósi utca*** névváltozatok. A ***Florilor utca*** a *Virág utca* fordításaként létrejött hivatalos román *Strada Florilor* utcanévre utal. Ezt röviden ***Florilor***-nak is mondják. Korább-

ban ***Deák Ferenc utca*** volt a hivatalos neve. ***Tisztviselő utca*** néven is említik. — ÉGy., Kat., L0.53.104.8, SzMHn. 1: 282, 284. — T29-E4.

Völgy 2025: *Vőügy | A Filep Gizéjéknek a kertye alat vóut a Vőügy. Az ojam vóut, mint egy nagy gödör.* — Mélyen fekvő földterület a belterülettől délre, a Hívő temető közelében. Vö. Völgy-lápos. — ÉGy. — T9-F4.

Völgy-lápos 1884: *Völgy lápos.* — A Völgy mentén húzódó egykori árok. — HKFT. — T9-G4.

Weiss 2025: *Vájsz ~ Vejsz ~ Vejsz tagja,* 2004: *Vájsz-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kellner és a Szegedié között. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Weiss-tag, Weiss tagja*** formában is említették. A *tag* utótag 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 289. — T9-F3.

Weiss-tag lásd **Weiss**

Weiss tagja lásd **Weiss**

Zorilor utca lásd **Hajnal utca**

Zöld-tanya lásd **Hárd-tanya**

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü | Régen sok zsidóu vóut itt.* 2004: *Zsidó temető.* — Zsidók temetkezési helye a belterület északi részén a Temető mellett. — ÉGy., SzMHn. 1: 284. — T28-C3.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom | Egy nagy zsidóu épület, zsidóuház. Meg régen, miko mi épitettük a házat…, meg a téiglát meg eszt, meg aszt, ugye nem vóut mindig, hoty tuttunk menni a kűbányába meg össze-vissza, mindék kelletett a csákánnyal ottam macsikájjunk meg ez, meg az. A követ méig onnen hoszták át. Nem mindig öntöttüg betomba vagy valami.* — Egykori zsinagóga a Fő utcán a mai Aprozár közelében. — ÉGy. — T28-D4.

DABOLC
Fotó: Szmutku György

Dabolc helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkságon, a Túr jobb partján, Szatmár megye északkeleti részén, Halmi mellett keleten, az ukrán határon helyezkedik el. A település első említése 1323-ból való, amikor a Káta nemzetség birtokügyében tanúskodók között két helyi nemes, Domokos és Máté is szerepelt. Az ugocsai kisnemesi vidék része, ahol többnyire elszegényedett nemesek éltek, akik gazdálkodását és társadalmi kapcsolatait az Éger mocsár kiterjedése erősen lehatárolta. Szabó István megállapítása szerint a helyi nemesség a környékbeli nemességtől elszigetelődött, azokhoz gyenge rokoni szálakkal kötődött. A 16. század második felében már kis számú jobbágy népesség is megjelent a település társadalmában. Birtokos családok a Dabolczy (14. sz.), Barla, Bocskor, Csire, Dabolczy, Fillyer, Kerechet, Literátus, Nagy, Mátyus, Szaniszló, Szeles, Szőke, Tolvaj, Thorma, Visly (15. sz.), Barla, Benecs, Bencze, Bocskor, Csető, Csoma, Dabolczy, Filér, Jakab, Kerechet, Mándy, Mátyus, Nagy, Pajzs, Silye, Szálas, Szabó, Szilágyi, Szőke, Szűcs, Thorma, Vince, Horváth, Supán (16. sz.). Rajtuk kívül nagy számú armális nemes is élt a faluban, a Balog, Bánfy, Belényi, Borbély, Daróczy, Elek, Fazekas, Fekete, Gide, Gyulai, Harsányi, Kádár, Kósa, Lakócsi (Lakoczy), Mátyus, Nyilas, Péterke, Pogány, Sáska, Sile, Szabó, Szegedi, Szirmay, Szűcs, Tomori, Varga, Vásárhelyi, Vincze, Zsoldos családok.

A község torony nélküli református temploma a korábbi fatemplom helyére épült 1865-ben.

A település a történeti Ugocsa vármegyében feküdt. Az 1913-as helységnévtár szerint Dabolc 95 házzal és 1253 kh területtel rendelkező kisközség volt, amely Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Jelenleg Halmi községhez tartozik.

A községet a 18. században döntően református magyar népesség lakta. A 19. század közepétől a századfordulóig a népességszám emelkedett: 1851-ben 364 fő, 1890-ben 510 fő, majd jelentősen csökkent: 2011-ben 354 fő volt. A népesség nemzetiségi összetételét tekintve mindvégig a magyarság dominanciája figyelhető meg, 2011-ben 68% volt, a románság aránya kb. 20%-ra, a cigányságé 10%-ra tehető.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2021-ben és 2024-ben. Adatközlők voltak: Bányai Albert (86 éves), Illyés Sándor (49), Tóth Béla (61), Tóth Éva (56).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Barta Zoltán 2000-ben és Botos Enikő 2002-ben. Adatközlő volt Bányai Albert (67 éves).

Helynévtár

Dabolc 2024: *Dabóuc, Dabóucra, dabóuci | Dabóucot kürüvette a viz réigen. Ez, azóta nem jár a viz, mijóuta mekcsinátak a kanalizálásokat. Addik, ha vóut két esőü, akkor má Dabóucom viz vóut. Környös-körül a laposak tele vóutak vizzel. Azér hijták a dabóucijakot csikosoknak, mer vóut ojan árok, hoty sose szárat ki, és elszaporodod benne a csik.* 2008: *Dabólc, Dabóuc,* 2003: *Dabolc,* 1992: *Dabolc,* 1944: *Dabolc,* 1941: *Dabolc,* 1936: *Dabolc,* 1934: *Dabolc,* 1933: *Dabolc,* 1931: *Dabolc,* 1926: *Dabolc,* 1921: *Dabolc,* 1918: *Dabolcz,* 1915: *Dabolcz,* 1913: *Dabolcz,* 1910: *Dabolcz,* 1909: *Dabolcz,* 1905: *Dabolcz,* 1902: *Dabolcz,* 1897: *Dabolc,* 1889: *Dabolc,* 1884: *Dabolc,* 1877: *Dabolc,* 1873: *Dabolc,* 1870: *Dabólcz,* 1864: *Dabolcz, Dabólcz | fekszik Halmi városa mellett mocsárral körül véve.* 1862: *Dabólcz,* 1860–1861: *Dabólcz,* 1851: *Dabolcz,* 1840: *Dabócz,* 1839: *Dabólcz,* 1832: *Daboltz,* 1828: *Dabólcz,* [1825 k.]: *Dabócz,* 1806: *Dabólcz,* 1805: *Dabólcz,* 1802–1811: *Daboltz,* 1799: *Dabocshoz, Dobócztól,* 1796: *Dabolcz,* 1786: *Dabolz, Dabócz,* 1784: *Dabolcz,* 1773: *Dabolcz,* 1756: *Dobócz,* [1750]: *Dabocz,* [1740 k.]: *Dabotz,* 1725: *Dabócz,* 1692: *Dabocz,* 1675: *Dabocz,* 1604: *Dabólcz,* 1564: *Dabocz,* [1549 k.]: *Dabochy, Dabóc,* 1541: *Dabólcz,* 1528: *Dabotz,* 1525: *Dabocz,* 1523: *Dabocz,* 1513: *Dabolczy,* 1509: *Dobolcz,* 1506: *Dabócz,* 1500: *Dabocz,* 1495: *Dabocz,* 1492: *Dabocz,*

Dabolc egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

1482: *Dabolcz,* 1479: *Dabolcz,* 1478: *Dabolcz, Dabocz,* 1475: *Dobolcz,* 1471: *Dabocz,* 1464: *Daboch,* 1451: *Dabocz,* 1443: *Dabolch,* 1436: *Dabolch,* 1426: *Dabólcz,* 1417: *Daboch,* 1414: *Daboucz,* 1409: *Daboch,* 1399: *Dabolch,* 1393: *Dabolch,* 1367: *Dabolch,* 1348: *Dabolch,* 1323: *Debouch.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román neve *Dobolț.* Északon Ukrajnával, keleten, délen és nyugaton pedig Halmival határos. Közigazgatásilag Halmi községhez tartozik. A településnév szláv eredetű, az ősszláv **dǫbъ* 'tölgy' szóból alakult, ehhez kapcsolódott az *-ovъ* + *-ьcь* képző(bokor), amely a szlávban igen gyakori és jellegzetes helynévképző. A második szótag *ó*-ja után zárt szótagi helyzetben már a 14. századtól megjelenik az inetimologikus *l* hang, amely az írott nyelvi forrásokban a későbbi századokban már folyamatosan jelen van. Vö. Dabolci-erdő. — AH., AOklt. 7: 101, ComMarmUg. 176, CzF., Cs. 1: 432, DL. 38622, 70878, 70892, 70920, 70997, 71039, 71058, 71077, 71106, 71193, DocVal. 466, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., E 156/11: 49h, Fényes 1840/4: 420, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 287, 289, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 106, Lázár 19, Lazarus, LexLoc. 283, Lipszky, Map., MaKF., Maksay 1990: 830, 833, MKFT., Notitiae 418, Nyirkos 1987: 127–130, 134, Perényi 108, 157, 219, 227, 248, 287, 325, 337, 414, 424, Pesty 1864/57: 390a, Šmilauer 1970: 28–29, Szabó 1937: 319, SzamSz., Szirmay 1805: 58, 59, 158, 163, 165, SzMHn. 1: 156, C. Tóth 2006a: 31, 32, 79, T.SzUB1934, T0.53.42.1,

T0.53.42.2, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.XII.22, T1.S.12.XIII.10, T1.S.74.18/38, T1.S.80.XVIII.54, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 1: 451, 2: 138, 3: 595, Z. 11: 164, 228, 229, 239, Zs. 2/2: 7105, 6: 1009.

Alsó-Hódos 1585: *Also Hodos.* — A település határában említett hely. A név feltehetően a keleti határszélen folyó Hódos patak valamely szakaszát vagy az annak közelében fekvő területet jelölhette. Az *alsó* előtag a Felső-Hódoshoz való viszonyítást fejezi ki. — Szabó 1937: 321.

Alsó-Sziget 1585: *Also sziget.* — A település határában említett hely. Feltehetően a Sziget valamely része lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Szabó 1937: 321.

Belső-Kis-erdő lásd **Mocsár-oldal**

Bocskor-fok 2024: *Bocskor-fok | De ottan, a Bocskor-fok sarkáná… csinátam vóun ásatást. Ot láttam nyóuc ojan sirformát a főüdbe, de benőütte a gaz meg a bokor… Csak hont vóut.* 2008: *Bocskòrfok,* 1935–1936: *Bocskōrfok.* — A település külterületének északi részén, a Vitlingeré és a Récés között húzódó bokros hely. A *Bocskor* előtag bizonyára személynév lehet. Szabó István a falu nemesei és jobbágyai között is említi a *Bocskor* családnevet. Az utótag a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szabó 1937: 320–321, SzamSz., SzMHn. 1: 157. — T9-H2.

Bolt 2024: *Bóut ~ Kolektiv iroda ~ Szövetkezet,* 2008: *Bolt.* — Épület a Fő utcán a Templom szomszédságában. Korábban a kollektív gazdaság irodája működött benne, erre utal a ***Kollektív iroda*** elnevezés. ***Szövetkezet*** néven is említik. Ma élelmiszerbolt. Az épület hátsó részében található a Kultúr. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F3.

Bor-láz lásd **Boros-láz**

Boros-láz 2024: *Boros-láz ~ Láz | Ugy meséjtek az öregek, hogy a betyárok a bort a Hegyrü ellopták, és ott ásták el, és annyi idejig ott ált, hogy a hordóu lerothatt rula, és a bűribe ált meg a bor. | Ojam vóut, hogy nem lehetett ot szekérre járkáni, mer beledűt a jóuság. Laposak vóutak. Vóut ojan lapos, hogy egész nyáron, ha keresztűl akartunk menni, térdig érőü vizbem mentünk mindég.* 2008: *Borosláz, Bòrláz, Láz,* 1935–1936: *Borosláz,* 1865: *Lazok,* 1864: *Láz,* [19. sz. második fele]: *Lázok.* — Szántóföld és kaszáló a határ délkeleti részén. A *Boros* előtag a helybeliek körében ismert, fent idézett magyarázat mellett személynévből is alakulhatott. *Boros* családnevet a közeli Túrterebes történeti családnévanyagában is találunk. A *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. ***Láz*** és ***Lázok*** formában is említik. Vö. Lázi út. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 390a, Szabó 1937: 528, SzamSz., SzMHn. 1: 157, 158, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T10-B3.

Cigánysor lásd **Kisvég**

Cigány utca lásd **Kisvég**

Csókás 1506: *Csokas.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét az ott tanyázó madarakról kaphatta. — Szabó 1937: 321.

Csordajáró út 2024: *Csordajárou ut | Ahoty kimegyünk a falubú, egyenesem van az ut, az a Legelőüre megyen, szeker, vagyis Csordajárou ut.* — A Fő utca folytatása a külterületen, a Legelőre vezet. Korábban ezen az úton járt a falu csordája. — ÉGy. — T9-H3.

Dabolci-erdő 1860–1861: *Dabólczi Erdö.* — Egykori erdő a település határának északi részén a mai Mikes óla és Mező-ráta környékén. — MKFT. — T10-B2.

Daróczy János tagja lásd **Daróczy-tag**

Daróczy-tag 2024: *Daróuci-tag ~ Sztalin-tag | Az meg eredetileg nagy gazdaember főüggye, telke vóut, Daróuci, nem tudom, hogy hijták… kábéi husz-huszonöt hektáros terület… Asztám mikor bejöttek az oroszok, akkor kiméjrték, és el vóut nevezve Sztalin-tagnak, mer Sztalin aprobálta, hogy osszák ki. Majd oszt evettéik.* 2008: *Sztálin-tag, Daróci-tag,* 1909: *Daróczy János*

Csordajáró út Fotó: Hankusz Éva

tagja. — Szántóföld a település keleti határában a Kapát és a Láz között. Korábban Daróczy János tulajdona volt, erre utal a *Daróczy-tag* és a ***Daróczy János tagja*** elnevezés. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Sztálin-tag*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 156, 157, T0.53.42.2. — T10-A3B2.

Debreceni-föld 2008: *Debrecenyi-főüd,* 1935–1936: *Debrecenyifőüd,* 1864: *Debreczenifőld.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. A név előtagja valószínűleg egykori tulajdonosára utal. *Debreceni* családnevet a közeli Fertősalmás történeti családnévanyagában ismerünk. — Pesty 1864/57: 439a, Szabó 1937: 350, SzamSz., SzMHn. 1: 157.

Dinnyeföld 2024: *Dinnyefőüd | Már be van éipitve. Annak idejéin a Kis-erdőü erdőü vóut. Az vóut hamarab kiirtva, ézs dinnyéit termeltek benne, és azér neveszték el Dinnyefőüdnek.* [19. sz. második fele]: *Dinye föld,* 1865: *Dyniaföld.* — A Kisvégtől északra fekvő, a Kis-erdőig elterülő szántóföld. Területének egy részére épültek a Kisvég házai. A név arra utal, hogy korábban dinnyét termesztettek a területen. — ÉGy., T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-H3.

Disznólegelő 2024: *Disznóulegelőü | Van ott ety kanyar, ahon a Disznóulegelőü kezdőüdött. Ot vóut ety kut réigen, a Disznóulegelőü sarkáná.* 2008: *Disznó-legelő.* — A Legelő és a Kapát között húzódó legelő. Korábban disznólegelőként használták a területet. — ÉGy., SzMHn. 1: 157. — T9-H3.

Éger 2024: *Éiger ~ Fekete-Éiger ~ Nagy-Éiger ~ Hegyajja | Van egy réisze itt a közelebb, ez laposab, sás termed benne. Majd arra kijjep, kifele a Határ mellett, egészen arra a Kiráj-pallóu, Kőrös-macsárig, ahun a Hodos fojt, egéisz odájig ojam füves. | Én egybe montam az egész Éigret. …ahun kezdődik az Éiger, előbb a Vitlingeréi…, utánna a Gáspáréi, vóut a Palóukáji… egybe vóut a nagybirtokosok kimérve…, ezerkilencszászkilendzbe vóut a tagositás. … a Vargáji vóut annak idején, és a Szegedi Emmáji. Az Éigrek ijen naty tételbem vóutak. A többi osztán kis párcellák vóutak. Kaszálóu, sás. Mos már elveszett a sás, káka nőütt. Annak idején lekaszátuk háromszor… | Fekete főüd van ott. Már felül, a Mezőü-rátábam fehéir főüd van.* 2008: *Égèr, Fekete-éger, Nagyégèr, Nagyégēr,* 1941: *Fekete Éger, Nagyéger,* 1935–1936: *Nagyégēr,* 1931: *Fekete Eger, Nagy Eger,* 1887: *Fekete Eger, Nagy eger,* 1884: *Nagy éger, Fekete Éger,* 1860–1861: *Nagy Éger,* 1839: *Fekete Eger mocsár,* mellyet a' lassan folyó Hodos vize képez. [1825 k.]: *Éger,* 1805: *Eger,* 1802–1811: *Fekete Eger Motsar,* 1796: *Eger* vize, 1788: *Eger* Sumpf, 1787: *Fekete Eger,* 1786: Palus *Eger,* 1786: Moraszt *Fekete Éger,* 1784: *Eger,* 1772: *Éger,* 1585: *Egre.* — A település északi határszélén, az országhatár mentén húzódó kaszáló. Korábban nagy kiterjedésű mocsár volt, mely a vízszabályozásokat követően vált megművelt területté. Az egykori mocsár Dabolc, Halmi és Kisbábony területén feküdt. A katonai térképeken a ***Nagy-Éger*** név a település határát északon és délnyugaton övező mocsaras területet jelöli, míg a ***Fekete-Éger*** név a mai Kendersor és Rövid-Négy-hát közötti, jelenleg *Égés laposa* néven ismert területet. Az *Éger* név az *éger* 'égererdő, égerfás hely' földrajzi köznévből alakult. A ***Hegyalja*** névváltozat Aklihegy közelségére utal. Korábbi forrásokban ***Fekete-Éger-mocsár*** formában is szerepel. Vö. Éger-csatorna, Gáspár-Éger, Kis-Éger, Nagy-Éger, Palóka Égere, Tar-Éger, Vitlinger-Éger. Lásd Éger (Halmi, Kisbábony). — ÉGy., EKFT., Fényes 1840/4: 420, FKnT., Görög, HKFT., MaKF., MKFT., Szabó 1937: 321, SzamSz., Szirmay 1805: 157, SzMHn.

Az Éger egy 18. század végi térképen (EKFT.)

1: 157, 158, T1.S.12.XI.127, T1.S.12.XII.22, T1.S.12.XIII.10, T1.S.12.XIII.67, T1.S.12.XIII.104, T16.T.541, Vályi 1: 451. — T9-H2.

Éger-csatorna lásd **Határ-kanális**

Égés alja 1864: *Egés allya.* — Egykori határrész, helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a mai Égés laposa közelében vagy annak területén feküdt. Az utótag az *alja* 'valamely terület mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 439a.

Égés-lapos lásd **Égés laposa**

Égés laposa 2024: *Éigéis laposa ~ Éigéis-lapos | Mikor ojan időű vóut, hogy nem lehetet lekaszáni, megnőd benne a dudva. És mikor kiszárat, meggyult, ety hétig éigett. Azér hívják Éigés-laposnak.* — A település külterületének nyugati részén, a Kendersor és a Négy-hát között fekvő lapos kaszáló. A helybeliek szerint korábban a terület növényzete gyakran meggyulladt, erre utal a név előtagja. — ÉGy. — T9-G3.

Egyház tagja lásd **Mély-szeg**

Első-forduló 1909: *Első forduló.* — Egykori határrész a belterülettől nyugatra a mai Kendersor környékén. Az *első* előtag a Második- és Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T9-G3.

Farkas-kút 2024: *Farkas-kut | Farkasvermet ástak oda, hogy a farkas essem bele. Betaposóudott az. ... Lapos vóut, döglött a farkas ott.* — Egykori (farkas)verem a Mikes óla és a Kapát közötti mély fekvésű területen. Vö. Farkas-kút-éger. — ÉGy. — T9-H2.

Farkas-kút-éger 2024: *Farkas-kut-éiger | A Mikes óla és a Kapát köszt vóut egy nagy lapos, abba vóut ety Farkas-kut, és aszt meg Farkas-kut-éigernek hívják. Hát mind ojan hejjek vóutak, hogy égerfák nőttek a vizbe, éigresek vóutak.* — Lapos hely a település külterületének északi részén az egykori Farkas-kút környékén. A név utótagja az *éger* 'égererdő, égerfás hely' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T9-H2.

Fehér ház 2024: *Fehér ház ~ Kápóna | Mer a Kápóna fehérre vam meszēve.* — Ravatalozó a Temető közelében. A *Fehér ház* elnevezés az épület homlokzatának színére utal. ***Kápolna*** formában is említik. — ÉGy. — T29-F3.

Fekete-Éger lásd **Éger**

Fekete-Éger-mocsár lásd **Éger**

Felső-Hódos 1585: *Felső Hodos.* — A település határában említett hely. A név feltehetően a keleti határszélen folyó Hódos patak valamely szakaszát vagy az annak közelében fekvő területet jelölhette. A *felső* előtag az Alsó-Hódoshoz való viszonyítást fejezi ki. — Szabó 1937: 321.

Felső-Mező 2024: *Felsőü-Mezőü | A felsőü vége a Mezőü-rátának. Hosszu vóut az a főüd, osztán vóut, aki késszer kéitfele vákta, hogy ne kejjen ojan hosszan.* 2008: *Fèlsőmező,* 1935–1936: *Fēlsőümezőü,* 1865: *Felső mező,* 1864: *Felsö mezö* vagy régen Liget, [19. sz. második fele]: *Felső mező.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. A Mező-rátának a belterülettől távolabb eső, keleti része, erre utal a *felső* előtag. Pesty Frigyes helynévtára szerint azonos a Ligettel. — ÉGy., Pesty 1864/57: 390a, SzamSz., SzMHn. 1: 157, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T10-B2C2.

Ferenczy Ilona-féle-tag 1909: *Ferenczy Ilona féle tag.* — Egykori dűlő a határ délkeleti részén a mai Mező-ráta környékén. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. Az utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T10-B2.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2024: *Főü ucca ~ Főü ut,* 2008: *Fő ucca.* — A település legrégebbi, központi utcája. ***Fő út*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F2F3.

Gáspáré 2024: *Gáspáréi ~ Gáspár-Éiger.* — Kaszáló az Éger területén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Elhelyezkedése miatt ***Gáspár-Éger*** néven is említik. — ÉGy. — T9-H2.

Gáspár-Éger lásd **Gáspáré**

Gát-szeg 2024: *Gát-szeg | A Daróuci-tag után kezdőüdik a Gát-szeg. Az is ety hepehupás. Rosz, tele van laposakka. Ot keszték megcsináni a Túrt. Össze akarták kötni a Túrt a Tiszáva. Osz valamék okosabb azé kitanálta, hogy ne csinájják továb, mer a Tisza jön a Turba, nem a Tur fog menni a Tiszába. Meg vóut kezdve néty hejen a Tur. ... Tur hányás vóut ot csak, nem vóut gát.* 2008: *Gátszeg.* — Szántóföld és kaszáló a külterület déli részén a Daróczy-tag mellett. A név előtagja az itt megkezdett gátépítésre utal, az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület'

A Halastó a Kavicsossal és a Kisvéggel Fotó: Papp Attila Gyula – Pappmédia Fotó & Videó

földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 157. — T9-H3.

Gellért-emlékmű 2024: *Gelléirt-emléikmű,* 2008: *Gellért emlékmű.* — Gellért Sándor, a településen felnövő költő emlékműve a templom kertjében. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F3.

Goda 2024: *Goda ~ Kis-tag | Az a Halastóu területe Goda vóut. Máskülömben Kis-tag, mert a szegény embereknek mikor tagositottak, ot mérték ki a kis főggyit egybe. Ha már rosz főüd is vóut, legyen ety hejen. A szegénnek legyen szegém főüggye.* 2008: *Goda, Goda düllőü, Kistag,* 1935–1936: *Goda-düllőü,* 1909: *Kistagosok,* 1864: *Góda.* — Szántóföld a belterülettől délkeletre. A területén fekszik a Halastó is. A név bizonyára személynévi eredetű. A *Goda* családnév megtalálható a közeli Kökényesd családnévanyagában. A ***Kis-tag*** névváltozat előtagja a terület méretére utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. Korábban ***Goda-dűlő,*** illetve ***Kis-tagosok*** formában is említették. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 439a, Szabó 1937: 404, SzamSz., SzMHn. 1: 157, 158, T0.53.42.2. — T9-H3.

Goda-dűlő lásd **Goda**

Gyeptelek 2024: *Gyeptelek ~ Temetőü-mezőü,* 2008: *Gyeptelek, Temetőü-mezőü,* 1935–1936: *Temetőümezőü,* 1909: *Gyeptelkek,* 1865: *Temető mező,* 1864: *Temetö mezö,* [19. sz. második fele]: *Temető mező.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a belterület mellett. Egy részére épült a Sikátor. A név a *gyeptelek* 'üres telek' földrajzi köznévből alakult. ***Gyeptelkek*** formában is szerepel. A ***Temető-mező*** elnevezés a Temető közelségére utal. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 390a, SzamSz., SzMHn. 1: 157, 158, T0.53.42.1, T0.53.42.2, T1.S.79.1776/4. — T9-G3.

Gyeptelkek lásd **Gyeptelek**

Gyöngyvirág utca 2008: *Gyöngyvirág ucca.* — Bura szerint utca a település belterületén, de pontos helyét nem közli. — SzMHn. 1: 157.

Hajnal utca 2008: *Hàjnàl ucca.* — Bura szerint utca a település belterületén, de pontos helyét nem közli. — SzMHn. 1: 156.

Halastó 2024: *Halastóu,* 2008: *Porondos.* — Tó a belterület közelében a Goda területén. Korábban porondot 'apró kavics, homok, illetve homokos talaj, föveny' termeltek ki belőle. Erre utal a ***Porondos*** elnevezés. Jelenleg halastóként használják. — ÉGy., SzMHn. 1: 158, ÚMTsz. — T9-H3.

Hamus 1585: *Honus* (?). — A település határában említett hegy. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név lejegyzése, olvasata bizonytalan, talán a *hamus* 'hamutól lepett, hamutól piszkos' szóval állhat összefüggésben. — Szabó 1937: 321, SzamSz.

Harmadik-forduló 1909: *Harmadik forduló.* — Egykori határrész a mai Mező-ráta környékén. A *harmadik* előtag az Első- és a Második-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T10-B2.

Határ 2024: *Határ.* — A román–ukrán országhatár, mely a települést északról határolja. — ÉGy. — T9-H5.

Határ-kanális 2024: *Határ-kanális,* 1941: *Éger csat[orna].* — Az országhatár mentén futó kanális. Az ***Éger-csatorna*** elnevezés a kanálisnak az Éger területén való fekvésére utal. — ÉGy., MaKF. — T10-C1C2.

Hegyalja 1. lásd **Éger**

Hegyalja 2. 1941: *Hegyalja,* 1931: *Hegyalja,* 1884: *Hegyalja.* — Egykori határrész a mai Láz környékén. Halmi és Halmihegy területére is átnyúlik. Nagyobb része Halmi határához tartozik, ahol ezt a területet ma is így nevezik. A név 'a hegy alsó része, a hegy lába' értelmű *hegyalja* összetett földrajzi köznévből származik, és a területnek a Halmihegyhez tartozó szőlőhegy lábánál való fekvésére utal. Lásd Hegyalja (Halmi, Halmihegy). — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T29-C2D2.

Híd 2024: *Hid,* 2008: *Híd.* — Betonhíd a belterület északi részén. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T9-G3.

Híd zugja [19. sz. második fele]: *Híd zugja, Híd szugia,* 1865: *Hid szugja.* — Egykori dűlő a település határának északi részén a mai Kis-erdő környékén. Híd állhatott a közelében. Az utótag a *zug* 'a folyó kanyarulatában levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület' földrajzi köznév, amely a korábbi adatokban *szug* formában szerepel. — FKnT., T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-H3.

Hódos 2024: *Hodos, Hodosig | Az egéiszem fen, felvezetet Géircéjig.* 2008: *Hódos,* 1944: *Hódos,* 1918: *Hodos,* 1870: *Hodos p[atak],* 1865: *Hodos patak,* 1851: *Hodos* vize, 1839: a' Fekete Eger mocsár, mellyet a' lassan folyó *Hodos* vize képez, 1805: *Hódos,* 1802–1811: *Hodos F[olyó].* — Patak a határ keleti részén. A név a *hód* állatnév *-s* képzős formájából származik. A 19. századi források ***Hódos-patak*** és ***Hódos-folyó*** formában is említik. Vö. Alsó-Hódos, Felső-Hódos. Lásd Hódos (Halmi, Kisbábony, Tamásváralja). — ÉGy., Fényes 1840/4: 420, Fényes 1851, Görög, Kat., Szirmay 1805: 157, SzMHn. 1: 157, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2. — T10-C2.

Hódos-folyó lásd **Hódos**

Hódos-patak lásd **Hódos**

Hosszú-Éger lásd **Nagy-Éger 2.**

Hosszú-Kis-erdő 2024: *Hosszu-Kis-erdőü.* — Szántóföld a település belterületétől északra. A Kis-erdő északi része. A *hosszú* előtag arra utal, hogy a parcellák hosszabbak, mint a Rövid-Kis-erdő területén. — ÉGy. — T9-H3.

Hosszú-Négy-hát 2024: *Hosszu-Néity-hát.* — Szántóföld a határ északnyugati részén. A Négy-hát része. A *hosszú* előtag arra utal, hogy a parcellák hosszabbak, mint a Rövid-Négy-hát területén. — ÉGy. — T9-G3.

Hugat 2024: *Hugat | A Legelőüm belőül, a Méjszeg belőül vóut még az etyháznak kaszálóu, ami ojan dombos hej vóut, bokros hej… A lapozsba állandóuan ált a viz, sás vóut.* 2008: *Hugat,* 1935–1936: *Hugat.* — Dombos, vízállásos, bokros hely a település határának északi részén. Csűry szerint a *Hugat* nevet dombos fekvésű határrészekre használják Ugocsában és Szatmárban. Nevének eredetét nem ismerjük. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 157. — T9-H2.

Irtás 1941: *Irtás,* 1931: *Irtás,* 1884: *Irtás,* 1864: *Irtás.* — A település határának északnyugati részén, a mai Legelő területén fekvő határrész. A név az *irtás* 'szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek' földrajzi köznévből alakult. — FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 390a, T16.T.541. — T9-H2.

Iskola 2024: *Iskola | A bizonyotványamra ugy vóut irva réigen, hoty hát Magyar Kiráji Népiskola. De az má befellegzet neki. Mer éin negyvenegybe mentem az iskolába, és akko negyvenkettőü márcijus tizenötödikén szavaltam. Méig aszt a verset is tudom: Ünnep vam ma. Ünnep vam ma, magyar ünnep. Büszkén dobban a szivünk. Magyar nóutád zeng az ajkunk, magyar zászlóut lengetünk. Magyar zászlóu,*

Hosszú-Négy-hát Fotó: Hankusz Éva

piros éinek, fehér ima, zőüd remény. Lengezsd, lengezsd, szabat szellőü magyar házak tetején! 2008: *Iskola.* — A falu általános iskolájának épülete a Fő utcán. Az alacsony diáklétszám miatt jelenleg nem működik. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F3.

Jónás láza 2024: *Jóunás lázza | A Láznak a túsóu sarkán, ahum vóut a kösséigéi. A tagositáskor femmaratt az a réisz, nem atták ki az embereknek, mer nagyon gödrös vóud, zsombéikos. Oszt a kösséig elárvereszte. Akinek nem nagyom vóut takarmánnya, sok munkáva tudod benne ety kis takarmán csinálni, a rosz hejjen is. Akkor is a szegéiny ember ugy élt, ahoty tudott.* — Kaszáló a település határának déli részén, a Láz területén. Az előtag személynév lehet, és feltehetően a terület egykori tulajdonosára utalhat. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T10-B3.

Kanális 2024: *Kanális | Halmival közös a Kanális.* 2008: *Kanális.* — Halmi és Dabolc határán húzódó kanális, amely a települést délen határolja. Vö. Kanális-híd. Lásd Kanális (Halmi). — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T9-G3.

Kanális-híd 2008: *Kanális-híd.* — A határ délnyugati részén a Kanálison átívelő híd. — SzMHn. 1: 157. — T9-G3.

Kapát 2024: *Kapát, Kapátra | Egy része rányulik a Legelőüre, de hosszu főüd nagyon. Közéipem vóut egy nagy lapos. | Előübb az vóut kipucolva, és ot má kesztek kapásnövény termeszteni.* 2008: *Kapát,* 2004: *Kapát.* — Szántóföld a határ északi részén a Mikes óla és a Daróczy-tag között. A helybeliek szerint nevét onnan kapta, hogy kapásnövényt, azaz kapálással gondozható növényeket termesztettek benne. Bura a szomszédos Halmi határnevei között is említi. Vö. Kapáti út. — ÉGy., SzMHn. 1: 157, 286. — T9-H2.

Kapáti út 2024: *Kapáti ut.* — A Kapát déli oldalán futó földút. A Kavicsos út folytatása. — ÉGy. — T9-H3.

Kápolna lásd **Fehér ház**

Kavicsos 1. 2024: *Kavicsos ~ Kövicses ~ Porondos | A tavak a Kavicsozsba vannak. ... Hát aszt mos csináták. Abbú csináták a, hogy átpakojják a vagonokot.* 2008: *Porondos,* 1935–1936: *Köviccsesmezőü, Porondos,* 1909: *Kövicses,* 1865: *Kővicses mező,* 1864: *Kövicses, Kővicses dűllő.* — Szántóföld a belterülettől keletre. A név a terület kavicsos jellegére utal. A ***Porondos*** névváltozat a *porond* 'apró kavics, homok, illetve homokos talaj, föveny' jelentésű szóból alakult. Korábbi forrásokban ***Kövicses-mező*** és ***Kövicses-dűlő*** formában is szerepel, ma is említik ***Kövicses-***nek is. Vö. Kavicsos út. — ÉGy., Pesty 1864/57: 390a, 439a, SzamSz., SzMHn. 1: 156, T0.53.42.2, T1.S.79.1776/4, ÚMTsz. — T9-H3.

Kavicsos 2. 2024: *Kavicsos ~ Kövicses,* 2008: *Kavicsos, Kövicses.* — Tó a település belterületétől keletre. Kavicskitermelés eredményeként jött létre. ***Kövicses*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T9-H3.

Kavicsos út 2024: *Kavicsos ut ~ Porondos ut,* 2008: *Kavicsos ucca, Porondos ucca, Mező út.* — A Fő utcáról nyíló, a Kavicsoshoz vezető földút. Erre utal a ***Kavicsos utca,*** a ***Porondos utca*** és a ***Porondos út*** névforma is. Korábban ***Mező út*** néven is említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T9-H3.

Kavicsos utca lásd **Kavicsos út**

Kendersor 2024: *Kendersor | Sorba mindenkinek kender vóut benne. ... Az három láp főüdből áll a Kendersor. | Ez mind a Szegedi bandájéi vóut ez az óudal. Ugy mértéik, hogy a határnak a javát elkanyaritották. Mindég az erősebbé vóut a hatalom.* 2008: *Kendèrsòr,* 1935–1936: *Kendērsōr,* 1864: *Kendersor* vagy Temető mezö, Kert allya a *Kender sórnál, Kendersór.* — Szántóföld a belterülettől nyugatra. Korábban kendert termesztettek a területen. A *kendersor* 'kenderföld' földrajzi köznévből alakult. Pesty Frigyes helynévtára szerint a Temető-mezővel azonos. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 390a, 439a, SzamSz., SzMHn. 1: 157. — T9-G3.

Kavicsos Fotó: Hankusz Éva

Kendersor Fotó: Hankusz Éva

Kender sor 2008: *Kendèrsòr.* — A forrás szerint utca a belterület északi részén. Ma a helybeliek utcanévként nem ismerik a nevet. — SzMHn. 1: 156.

Kertalja 2024: *Kertajja,* 1864: *Kertalja* a határnál. — Kaszáló a település határának déli részén a Sikátor déli irányba futó kertjeinek végében. A Halmi és Dabolc határán futó Kanálisig terjed. Vö. Kertaljai-kaszálók. — ÉGy., Pesty 1864/57: 439a. — T9-G3H3.

Kertaljai-kaszálók 1865: *Kertali koszaloúk,* [19. sz. második fele]: *Kertali kaszálók.* — Egykori kaszáló a Kertalja területén. — T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-G3.

Kertek 2008: *Kertek.* — Szántóföld a határ nyugati részén a belterület közelében. Pontos helyét nem ismerjük. — SzMHn. 1: 157.

Király palló 2024: *Kiráj pallóu | Ot vóut a Határ-kanálison keresztül a Kiráj pallóu. Állitólag valamikor valamék kiráj it járt vadászni, és pallóut csináltak neki, hogy tuggyon keresztülmenni ott. … Bábonyon is van egy ut, vagyis egy darap főüt, párcella, hogy ugy van elnevezve, a Kiráj ut. Hogy ot jött a kiráj, és ot ment a Hegynek, ahun a Kiráj pallóunak.* 2008: *Kiráj pàlló, Kiráj pàllója,* 1935–1936: *Kiráj-pallóuja,* 1784: *Kiraly Pallo.* — A Határ-kanálison átívelő híd volt a Kőrös-mocsár közelében. ***Király pallója*** formában is szerepel. A helyi hagyomány a király személyéhez köti a név előtagját, valószínűbb azonban, hogy inkább személynevet takar. A *palló* utótag 'fából készült keskeny gyaloghíd' értelmű. — ÉGy., EKFT., FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 157. — T10-C1.

Király pallója lásd **Király palló**

Kis-Éger 2024: *Kis-Éiger ~ Rövid-Éiger,* 2008: *Kiségèr.* — Kaszáló a település határának északkeleti részén a Mikes ólától keletre. Az Éger része. A *kis* előtag a Nagy-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. ***Rövid-Éger*** formában is említik, ennek előtagja a Hosszú-Éger előtagjával áll korrelációban. — ÉGy., SzMHn. 1: 158. — T9-H3.

Kis-erdő 2024: *Kis-erdőü,* 2008: *Kiserdő.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a belterület közelében. Korábban erdő borította a területet. Részei a Rövid-Kis-erdő és a Hosszú-Kis-erdő. — ÉGy., SzMHn. 1: 158. — T10-B2.

Kis-Négy-hát lásd **Rövid-Négy-hát**

Kis-tag lásd **Goda**

Kis-tagosok lásd **Goda**

Kisvég 2024: *Kisvéig ~ Cigány ucca ~ Cigánysor | Kisseb, féilóudalas ucca.* — A belterület északi részén fekvő falurész. A ***Cigány utca*** és a ***Cigánysor*** elnevezés az ott élő cigányokra utal. — ÉGy. — T29-F2.

Kollektív iroda lásd **Bolt**

Kőrös-mocsár 2024: *Kőrös-macsár ~ Kőrös-mocsár | Az Éiger után ami következett, az a Kőrös-mocsár vóut. | A Határ ahoty kanyarodik, ott a Kőrös-mocsár. … a Hodoson tul… az egyenes megy az erdőünek, az már nem a dabóuci határ vóut.* 2008: *Körös-mocsár, Kőrös-mocsár.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Hódos közelében. Az előtag a korábban itt álló kőrisfákra utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 158. — T10-C1.

Kövicses lásd **Kavicsos 1., 2.**

Kövicses-dűlő lásd **Kavicsos 1.**

Kövicses-mező lásd **Kavicsos 1.**

Közös-marhalegelő lásd **Legelő**

Község tagja 1909: *Község tagja.* — Egykori határrész a külterület délkeleti részén, a mai Jónás láza környékén. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T10-B2.

Kultúr 2024: *Kultur.* — Épület a Fő utcán a Templom szomszédságában. A kultúrházként működő épületnek az utcafront felőli részében élelmiszerüzlet üzemel. — ÉGy. — T29-F3.

Kutyaszorító 2024: *Kutyaszoritóu | Szembe vóut ot méig ety kis ház… a szekerut ment igy, és akkor meg kellet téirni, aszt a házat kikerüni, és akkor ment mellette, azér vóut a Kutyaszoritóu.* — Néhány házból álló kis utca a belterület déli részén. A *kutyaszorító* 'szűk utácska' jelentésű

földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T29-F3.

Lapos-hely 1864: *Lapos hely.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 390a.

Láz lásd **Boros-láz**

Lázi út 2024: *Lázi ut.* — A Kapáti útról déli irányba nyíló, a Lázhoz vezető földút. — ÉGy. — T9-H3.

Lázok lásd **Boros-láz**

Legelő 2024: *Legelőü,* 2008: *Legelő,* 1909: *Közös marha-legelő.* — A település legelője a határ északnyugati részén. ***Közös-marhalegelő*** néven is említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 156, T0.53.42.2. — T9-G2H2.

Libalegelő 2024: *Libalegelőü.* — Legelő a település határának északi részén a Disznólegelő szomszédságában. Korábban libalegelőként hasznosították a területet. — ÉGy. — T9-H2.

Liget 2024: *Liget | Ojan erdőü vóut, hogy az Aklihegyrű jöttek, hogy mennek vásárolni ety fijatal pár a vonathoz, és mektámatta a farkas űköt, és eléigették magokrul a ruhát, míg idejértek a Disznóulegelőüre, ahun kiabáltak. És a pásztor ott lakott a faluvégin, és ment segitségre a kutyákka. Ugy menekütek meg.* 2008: *Liget,* 1864: *Liget,* [19. sz. második fele]: *Liget.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén, a Hódos mellett. Korábban erdős terület volt, erre utal az elnevezés. — ÉGy., Pesty 1864/57: 390a, SzMHn. 1: 158, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T10-C2.

Második-forduló 1909: *Második forduló.* — Egykori határrész a belterülettől északra. A mai Négy-hát, Kis-erdő és Kapát területét is magába foglalta. A *második* előtag az Első- és Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T9-G3H3.

Mély-szeg 2024: *Méij-szeg | A Legelőüm belőül van ott ety kevés főüd, mind hasznát főüdek vóutak. Vóut a Méj-szeg, az etyhász főüggye vóut.* 2008: *Méjszeg, Mészeg,* 1935–1936: *Méjszeg,* 1909: Ev. ref. *Egyház tagja.* — Bokros terület a határ északi részén az Éger területén. A református egyház tulajdona volt. Korábban szántóföldként hasznosították, de mára bebokrosodott. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. ***Egyház tagja*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 158, T0.53.42.2. — T9-G2.

Mező-ráta Fotó: Hankusz Éva

Messzelátó 2024: *Messzelátóu.* — Egykori katonai kiláto a határ északkeleti részén az országhatár mentén. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy.

Mező-ráta 2024: *Mezőü-ráta | Az erdőüt ahogy irtották, ahogy egy bizonyos területet leváktak, aszt rátának hijták. | Sok hasznavehetetlen főüd vóut, roncs főüdek, nem érdemes vóut szántani, vetni.* 2008: *Mezőráta,* 1941: *Mezőráta.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. A név utótagja a *ráta* 'egy rész a (szétosztott) földterületből' földrajzi köznév. Vö. Felső-Mező, Mezőráta útja. — ÉGy., FKnT., MaKF., SzMHn. 1: 158. — T10-B2.

Mezőráta útja 2024: *Mezőüráta uttya.* — A Mező-rátához vezető földút. — ÉGy. — T10-B2.

Mező út lásd **Kavicsos út**

Mikes óla 2024: *Mikes óula | A Kapád belsőü részit hifták Mikes ólának.* 2008: *Mikes óla,* 1935–1936: *Mikesóulazugja,* 1931: *Mikes oldal zugja,* 1884: *Mikes oldal zugja,* 1865: *Mikes olla szugja,* [19. sz. második fele]: *Mikes ólja zugja,* 1506: *Mikes oldal.* — Szántóföld a település határának északi részén az Éger és a Kapát között. A névadás indítékát az helybeliek nem ismerték. A *Mikes* előtag bizonyára személynév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. Legkorábban ***Mikes-oldal*** formában szerepel. A mai névalakban meglévő *óla* utótag talán a korábbi forrásokban szereplő *oldal* földrajzi köznév átértelmezésével alakult. Ugyanakkor az is elképzelhető, hogy az egykor a területen álló épületről kapta a nevét. A ***Mikes óla zug-***

ja és ***Mikes-oldal zugja*** névformák utótagja a *zug* 'a folyó kanyarulatában levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., HKFT., Szabó 1937: 321, SzamSz., SzMHn. 1: 158, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4, T16.T.541. — T10-A2B2.

Mikes óla zugja lásd **Mikes óla**

Mikes-oldal lásd **Mikes óla**

Mikes-oldal zugja lásd **Mikes óla**

Mocsár lásd **Mocsár-oldal**

Mocsár-láz-dűlő 2008: *Mocsárlázdùlőü,* 1935–1936: *Mocsárlázdüllőü.* — A település határában fekvő mocsár. Pontos helyét a források nem közlik. A nevet alkotó *láz* szó az 'erdei tisztás, irtás' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 158.

Mocsár-oldal 2024: *Mocsár-óudal ~ Belsőü-Kis-erdőü | Mocsaras hej vóut. | A Kis-erdőünek mocsár vóut az egyik óudala, ot lapos vóut mindig, viz vóut, locsogott.* 1864: *Mocsár,* [19. sz. második fele]: *Mocsár.* — Szántóföld a Kis-erdő keleti részén a Disznólegelő mellett. Korábban mocsaras terület volt, ezt jelzi a *Mocsár-oldal* és a történeti források által említett ***Mocsár*** elnevezése. A ***Belső-Kis-erdő*** név előtagja arra utal, hogy a terület a Kis-erdőnek a Csordajáró úttól távolabb eső részén fekszik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 390a, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-H3.

Nagy-Éger 1. lásd **Éger**

Nagy-Éger 2. 2024: *Nagy-Éiger ~ Hosszu-Éiger.* — Kaszáló a település határának északkeleti részén a Mező-rátától északra. Az Éger része. A *nagy* előtag a Kis-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. ***Hosszú-Éger*** formában is említik. Ennek előtagja a Rövid-Éger előtagjával áll korrelációban. — ÉGy. — T10-B2.

Négy-hát 2024: *Néity-hát | Ojan hátas főüdek… itt a végim vóut egy nagy lapos, akkor vóut a főüd, akkor a tussóu végibe vóut egy lápos.* 2008: *Négyhát,* 2004: *Nétyhát,* [19. sz. második fele]: *Négyhát mező,* 1865: *Négyhat mező,* 1864: *Négy hát* vagy Szomoga mezö. — Szántóföld a határ északnyugati részén. A névadás indítékát nem ismerjük. Az utótag a *hát* 'vízből kiemelkedő, illetve környezeténél magasabban fekvő terület' földrajzi köznév. A 19. századi forrásokban ***Négy-hát-mező*** formában is előfordul. Bura a szomszédos Halmi határnevei között is említi. Pesty szerint azonos a Szomoga-mezővel. Részei a Rövid-Négy-hát és a Hosszú-Négy-hát. Vö. Négyhát útja. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 390a, SzMHn. 1: 156, 287, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-G3.

Négy-hát-mező lásd **Négy-hát**

Négyhát útja 2024: *Néityhát uttya.* — A külterület északnyugati részén, a Rövid- és a Hosszú-Négy-hát között futó földút. — ÉGy. — T9-G3.

Palókáé 2024: *Palóukájéi ~ Palóuka Éigre ~ Vargájéi | A Palóukájéi az a Vargájéi vóut. Egy utkaparóu vóut az it Halmiba, s az megvette aszt annak idején.* — Kaszáló a külterület északi részén az Éger területén. Egykori tulajdonosai családnevét őrzi. A ***Palóka Égere*** név utótagja az *Éger* helynév birtokos személyjeles formája, amely a helyi nyelvhasználatban *Égre* alakú. ***Vargáé*** formában is említik. — ÉGy. — T9-H2.

Palóka Égere lásd **Palókáé**

Parókia 2024: *Paróukija.* — Református lelkészi lakás a Fő utcán. — ÉGy. — T29-F3.

Pelenka utca lásd **Új sor**

Pikét ház 2024: *Pikét ház.* — Épület a Fő utcán. Korábban laktanya működött benne, ma lakóház. A név a román *pichet* 'őrház' jelentésű szónak a magyarba átkerült változatából alakult. — ÉGy., RKsz., ÚMTsz. *pikét.* — T29-F3.

Porondos lásd **Kavicsos 1., Halastó**

Porondos út lásd **Kavicsos út**

Porondos utca lásd **Kavicsos út**

Récés 2024: *Réicéis | Kábéi tisz hektárnyi főüd, a Méj-szegem belőül. … Há mer, hogy ē vóut keritve, csak a vadgacsik jártak. … Nem vóut ēkeritve, ēkeritette az ut, a laposakkā. | Az a főüd eredetileg Aklihosz tartozott, egy nagy zsidóujéi vóud. De utób vettüm mi izs belőüle nyóucvan árit, a szomszéd vett ety hektár hatvan árit… De osztám most az má odaveszet, mer ugy benőütte a bokor.* 2008: *Récés.* — Bokros hely a Mélyszeg területén. Nevét az ott élő vadkacsákról kapta. — ÉGy., SzMHn. 1: 158. — T9-H2.

Református templom 2024: *Református templom ~ Templom,* 2008: *Templom.* — A falu temploma a Fő utcán. ***Templom***-ként is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F3.

Rövid-Éger lásd **Kis-Éger**

Rövid-Kis-erdő 2024: *Rövit-Kis-erdőü.* — Szántóföld a település belterületétől északra. A

Református templom
Fotó: Papp Attila Gyula – Pappmédia Fotó & Videó

Kis-erdő déli része. A *rövid* előtag arra utal, hogy a parcellák rövidebbek, mint a Hosszú-Kis-erdő területén. — ÉGy. — T9-H3.

Rövid-Négy-hát 2024: *Rövid-Néity-hát ~ Kis-Néity-hát | Az egyik, amejik it van előül… az a Rövid-Néty-hát, ugy mongyuk neki mos már, de Néty-hát vóut egybe mind az egéisz, közepem vóut az ut réigen, de most a naty kanálist az utba csinátak, az utbú csinálták a kanálist.* — Szántóföld a határ északnyugati részén. A Négy-hát része. A *rövid* előtag arra utal, hogy a parcellák rövidebbek, mint a Hosszú-Négy-hát területén. ***Kis-Négy-hát*** formában is említik. — ÉGy. — T9-G3.

Sikátor 2024: *Sikátor.* — A Fő utcáról nyíló, nyugati irányba futó kisebb utca. Egyesek az utca folytatásaként épült Új sort is a Sikátor részének tekintik. A név a *sikátor* 'szűk utca' földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T29-F3.

Szegedi Emmáé 2024: *Szegedi Emmájéi ~ Tar-Éiger.* — Kaszáló az északi határszélen az Éger területén. Elhelyezkedése miatt ***Tar-Éger*** néven is említik. Az elnevezések Tar Bálintné Szegedi Emmának, a terület egykori tulajdonosának a nevét őrzik. — ÉGy. — T10-B2.

Szegedi Nellié 2024: *Szegedi Nellijéi | Szegedi Emmájéi, Szegedi Nellijéi, ezek ety tesvérek vóutak.* — Kaszáló az északi határszélen az Éger területén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T10-B2.

Szegedy Antal és Béla tagja 1. 1909: *Szegedi Antal és Béla tagja.* — A mai Kendersor déli részén lévő dűlő egykori elnevezése. A név a terület tulajdonosaira utal. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T9-G3.

Szegedy Antal és Béla tagja 2. 1909: *Szegedi Antal és Béla tagja.* — A határ keleti részén, a mai Liget környékén lévő dűlő egykori elnevezése. A név a terület tulajdonosaira utal. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.42.2. — T10-C2.

Sziget 1865: *Szigeth,* [19. sz. második fele]: *Szigeth.* — Földterület a nyugati határszélen, a Nagy-Éger két ága közti területet jelölte. Vö. Alsó-Sziget, Sziget alja. — T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-F3.

Sziget alja 2024: *Sziget ajja | Arra kint, a Kendersornak az ajja, a sarka, az ojam vóut, mint ety kisz sziget. Köréjű fokta a viz. Oda gyűjt össze a viz az egész határrú. Ot ment által Ukrajnába. De mos má ēzárták, nem engedik által.* 1864: *Sziget allya.* — Kaszáló a határ nyugati részén az egykori Sziget közelében. Az *alja* utótag 'valamely terület mögöttes része' értelmű. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 439a. — T9-F3G3.

Szomoga 2024: *Szomoga | Csak lapos hej vóut.* 2008: *Szomogadüllőü,* 1935–1936: *Szomogadüllőü,* 1865: *Szomoga,* 1864: Négy hát vagy *Szomoga mezö,* [19. sz. második fele]: *Szomoga,* 1506: *Zomoga.* — Szántóföld a határ északnyugati részén. A Rövid-Négy-hátnak az országhatárhoz közelebbi, lapos része. A név a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' földrajzi köznévből származik, mely eredetileg az ott húzódó Égert jelölhette. Korábban ***Szomoga-dűlő*** és ***Szomoga-mező*** néven is említették. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 390a, Szabó 1937: 321, SzamSz., SzMHn. 1: 158, T0.53.42.1, T1.S.79.1776/4. — T9-G3.

Szomoga-dűlő lásd **Szomoga**

Szomoga-mező lásd **Szomoga**

Szövetkezet lásd **Bolt**

Sztálin-tag lásd **Daróczy-tag**

Tar-Éger lásd **Szegedi Emmáé**

Telek-szer 1864: *Telekszer.* — Egykori határrész. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *telek* 'házhely' és a *szer* 'határrész' földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 439a.

Temető 2024: *Temetőü,* 2008: *Temető.* — A település temetője a belterület nyugati részén. Vö. Temető-mező, Temető-sor, Temető utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-E3.

Temető-mező lásd **Gyeptelek**

Temető-sor 1864: *Temető sór.* — Egykori határrész, bizonyára a Temető közelében. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 439a.

Temető utca 2024: *Temetőü ucca,* 2008: *Temetőü ucca.* — A Sikátorból nyíló, a Temetőhöz vezető utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-F3.

Templom lásd **Református templom**

Tó 2024: *Tóu | Mos má éipittek ottan a Tóura, egy lapos hejre, ki hoty tudott… Réigem viz vóut.* 2008: *Tó.* — Belterületi rész a Kisvégen. Egy részére házak épültek. Az elnevezés arra utal, hogy a belvízelvezető csatornák kialakítása előtt víz borította a területet. — ÉGy., SzMHn. 1: 158. — T29-F2.

Túr-hát 2008: *Túrhát,* 1935–1936: *Túrhát.* — A településen említett határrész. Pontos helyét a források nem közlik. A név a *Túr* víznév és a *hát* 'vízből kiemelkedő, illetve környezeténél magasabban fekvő terület' földrajzi köznév összetételéből alakult. A Túr azonban nem érinti a település határát. — FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 158.

Ugató 1506: *Wgato.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az *ugat* ige folyamatos melléknévi igenévi származékából alakulhatott. A névadás indítékát nem ismerjük. — Szabó 1937: 321.

Új sor 2024: *Uj sor ~ Uj ucca ~ Pelenka ucca,* 2008: *Új ucca.* — A belterület délnyugati részén, a Sikátor folytatásaként épült utca. A ***Pelenka utca*** névváltozat arra utal, hogy többségében gyermeket nevelő fiatalok lakták. ***Új utca*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 156. — T29-E3.

Új utca lásd **Új sor**

Vargáé lásd **Palókáé**

Vasfarkas 2008: *Vasfàrkas,* 1935–1936: *Vasfārkas,* hegynév. — Bura határrészként említi, de pontos helyét nem közli. A névadás indítékát nem ismerjük. — SzamSz., SzMHn. 1: 157.

Vitlingeré 2024: *Vitlingeréi ~ Vitlinger-Éiger | Éigert ahun kezdődik, az Éiger, előbb a Vitlingeréi.* — Kaszáló az Éger területén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Vitlinger-Éger*** néven is említik. — ÉGy. — T9-H2.

Vitlinger-Éger lásd **Vitlingeré**

HALMIHEGY
Fotó: Szmutku György

Halmihegy helynevei

Történeti háttér

A település a Túrtól északra, a Szatmári-síkság és az Avas-hegység találkozásánál lévő enyhe dombvidéken, Halmitól 10 km-re keletre található, a román–ukrán határon. Halmihoz közeli szőlőhegyen kialakult település, amely a 20. század elején megjelent helységnévtárakban szerepel először külterületi lakott helyként. Főleg a közeli Halmi szőlőgazdálkodásához kapcsolódóan Szőlőhegy, illetve Hegyalja néven jött létre és népesült be.

Önálló településként 1956-tól tartják nyilván. Halmihegy 1956-tól Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Jelenleg Halmi községhez tartozik.

A település az 1970-es évekig enyhén emelkedő népességszámot mutatott, 1966-ban 169 fő volt, szinte kizárólag magyar népeséggel. Halmihegy az 1980-as években végbement romániai falurombolás egyik színhelye: a lakosok nagy részét Halmiba telepítették. A 2011-es népszámlásás szerint 51 lakosából 44 magyar, 4 román, 3 német nemzetiségű volt.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2017-ben. Adatközlők voltak: Kispál János (72 éves), Egyed Elza (92), Nyiri Olga (61).

Helynévtár

Halmihegy 2017: *Halmihegy, Halmihegyen, halmihegyesi, halmihegyi,* 2003: *Halmihegy, Szőllőhegy,* 1992: *Halmihegy,* 1944: *Halmihegy,* 1940–1944: *Halmihegy,* 1941: *Szőlőhegy,* 1918: *Szőllőhegy,* 1913: *Halmihegy,* 1910: *Szőllőhegy,* 1907: *Halmi hegy,* 1902: *Halmi hegy,* 1884: *Szölöhegy,* 1865: *Szőlőhegy.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekszik. Északon és keleten Tamásváralja, délen Halmi, nyugaton pedig az ukrajnai Aklihegy határolja. Közigazgatásilag Halmi községhez tartozik. Román neve *Halmeu Vii.* Korábban Halmi határához tartozó szőlőhegy volt, erre utal a régebbi ***Szőlőhegy*** elnevezése. — ÉGy., EH., EHsz., HKFT., Hnt., Kat., MaKF., T1.S.79.1777/6.

Albinka forrása lásd **Simóné forrása**

Apaié 2017: *Apajijéi, Apajijéiba* | *Apaji Károjéik, azok ot laktak. Vóut ety kis hegyek. Magyar emberek vóutak.* — Szőlő a település északnyugati részén az országhatár közelében. Tulajdonosáról, Apai Károlyról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-E4.

Bábonyi-hegy 2017: *Bábonyi-hegy* | *A Bábonyi-hegy lenyullik a Határra.* | *Kisgazdákéi vóut a Bábonyi-hegy, kivéve a Nádasijéi. ... A*

gazdálkodóug babonyijak vóutak, akijé vóut a hegy. — Szőlő és gyümölcsös a határ nyugati részén az országhatár közelében. Bábonyi gazdák tulajdona volt, erre utal a név előtagja. — ÉGy. — T5-E4.

Bádogos ház 2017: *Bádogos ház ~ Vasadi-ház | A Vasadi-ház a Bádogos ház. | Az elejinte zsidóu birtok vóut, Rozetéi vóut. És azokat a zsidóukat eldeportálták. ... Vasadi, az Debrecembe, azok sem teleltek itt, csak nyáron jöttek ide. ... És Vasadi épitette a nagy bádogos házat. ... Nem jöt vissza belőüllük tán senki, Rozetéikbű, mer azokéi vóut. | Bádogos a teteje.* — Romos épület a Csobogó mellett. Bádogtető fedi, erre utal a név előtagja. A ***Vasadi-ház*** elnevezés a ház építtetőjére és egykori tulajdonosára, Vasadi Bélára utal. — ÉGy. — T5-F4.

Barázs 2017: *Barázs, Barázsná, Barázsba ~ Bazin, Bazinná,* 2000: *Barázs-tó.* — Mesterséges tó a Nagy Dezső völgyében. A név a román *baraj* 'völgyzárógát, duzzasztógát', a ***Bazin*** névváltozat pedig a román *bazin* 'víztartó medence' jelentésű szóból származik. Bura a szomszédos Tamásváralja helynevei között ***Barázs-tó*** formában említi. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 277. — T5-E4.

Barázs-tó lásd **Barázs**

Bauer Pista háza 2017: *Bóujer Pista háza.* — Épület a település délnyugati határában a Juhfarm közelében. A név az épület korábbi tulajdonosára utal. — ÉGy. — T5-E5.

Bazin lásd **Barázs**

Bélbásznė 2017: *Bélbásznéi | Kis csellengőü főüd vóut.* — Szőlő a határ nyugati részén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-E4.

Belga lásd **Kövespatak**

Barázs Fotó: Hankusz Éva

Belgáé lásd **Kövespatak**

Bogotainé forrása 2017: *Bogotajinéi fórássa | Ahogy lejöttünk a Csobogóutúl, éis akkor ott is volt ety kis forrás, mindem vasárnap ott ültünk. Vót ety kizs déizsa előütte. | Ojan gyenge forrás vóut az.* — Forrás a Hűvös-völgy közelében. A forrás és a körülötte lévő terület tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Borsos-parcella 2017: *Borsos-parcella.* — Szőlőföld a Virág-hegyen. Az előtag a tulajdonos családnevére utal. Az utótag a *parcella* 'nagyobb felosztott földterület kisebb megművelt darabja' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-E4.

Botner báró háza 2017: *Botner báróu háza | Annak is vóut itt a Halmi-sorba ety kis háza. Az izs báróu vóut: Botner báróu. De it fent lakott a hegyen nyárom mindég, de nem nőüsült meg, mint a báróuk szoktak, ugyi. ... Őü vóut a hegybiróu.* — Egykori épület a Halmi-sor területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F5.

Csatáé lásd **Csata völgye**

Csata-völgy lásd **Csata völgye**

Csata völgye 2017: *Csata vőüggye ~ Csata-vőügy ~ Csatájéi.* — Völgy a település keleti határszélén. A helybeliek szerint a név a terület egykori tulajdonosára utal. Talán azonos a Tamásváralján adatolt *Csató* személynévvel. ***Csata-völgy*** formában is említik. A ***Csatáé*** névváltozat tamásváraljai adatközlőktől való. — ÉGy. — T5-F5.

Csertezáné lásd **Szegedié**

Csobogó 2017: *Csobogóu | Csobogóu a Bádogos ház alat van a kis forrás. | Közvetlen a fundamentum tövibe van a forrás, és ety csöven jöt ki a viz, éis azér Csobogóu. | Jöm méig, méik Kispál is abbúl permetez. Vannak ott azok a csanakok letéve. Ha esik az esőü, mektil.* — Forrás a Bádogos ház mellett. A név a forrásból kiömlő víz hangjára utal. — ÉGy. — T5-F4.

Csorbáé 2017: *Csorbájéi, Csorbájéiba | A Csorbájéi, hát az is lem van a Kövespatagba. ... Nekünk is vóut ot tiz ári jeper.* — Szántóföld a határ délnyugati részén, a Halmi határába tartozó Nagy-erdő mellett. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-E5.

Csucskó 2017: *Csucskóu ~ Csücske ~ Kis-Csucskóu, Kis-Csucskóura | Ojan kis csucskóu, köves. Nagyon sog gyöngyvirág termet rajta. Mindig mentünk gyöngyvirágot szedni.* — Erdő a ha-

Csucskó Fotó: Hankusz Éva

Dálés út Fotó: Hankusz Éva

tár északi részén a Bádogos ház mögött. Csúcsos alakjáról kapta a nevét. A név a *csucskó* 'sarok, csúcs' jelentésű tájszóból származik. A ***Kis-Csucskó*** névváltozat előtagja a terület méretére utal. ***Csücske*** formában is említik. — ÉGy., ÚMTsz. — T5-F4.

Csücske lásd **Csucskó**

Dálés út 2017: *Dáléis ut.* — Betontáblákból épült út. A falu házai jórészt ennek mentén találhatók. A *dálés* előtag erre utalóan a román *dală* 'lap' többes számú *dale* alakjából származik, amely a magyarban *-s* képzőt kapott. — ÉGy. — T5-E4F4.

Darvaié 2017: *Darvajijéi, Darvajijéiba | Az a Darvaji, asse telelt a hegyen. Ijen szobrász féile vóut. Ojan legéinyember vóut. Be vóut futval a háza, ojam vóut, mint edzs dzsungel. | Féltek is tüle, monta anyuka, mentek náluk ecetéi, savanyu bor vagy mit tudom éin. ... féltek az örektű, pedig nem bántot, csak ahoty kinézetre.* — Szőlő a határ nyugati részén a Simóné forrása közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-E4.

Egresi Feri háza 2017: *Egresi Feri háza.* — Épület a település délnyugati határában a Juhfarm közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-E5.

Feketéné́é 2017: *Feketéinéijéi, Feketéinéijéibe.* — Szántóföld a határ déli részén a Telep út mentén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Feketéné hídja. — ÉGy. — T5-F5.

Feketéné hídja 2017: *Feketéinéi higgya | Meg volt a Feketéné higgya, ott jártunk ki a, az Országutra. ... Hidnak monták, mer na, fahid vagy miből vót e.* — Egykori híd a Feketéné́é közelében. Már nincs meg. — ÉGy. — T5-F5.

Felső-hegy 2017: *Fēsőü-hegy | A Fēsőü-hegy a Kis-Csucskóutú végik fele. | Hát ugye a Fēsőühegy és a Virák-hety szomszéidos.* — Szőlőhegy a határ északkeleti részén. A *felső* előtag arra utal, hogy a terület Halmihegy északi, azaz felső részén húzódik. — ÉGy. — T5-F4.

Ferma lásd **Juhfarm**

Gesztenyés 2017: *Gesztenyéis.* — Erdő a Veres-gödör mellett. Gesztenyefáiról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Halmi-sor 2017: *Halmi-sor, Halmi-sorba | Ugy monták a Halmi-sor, mer a halmijakéi volt a szőülőüs.* — Szőlő a határ délkeleti részén. Korábban halmiak tulajdona volt, erre utal a név előtagja. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-F5.

Határ 2017: *Határ.* — A román–ukrán országhatár, mely a települést nyugatról határolja. — ÉGy. — T5-E4.

Hegyalja 1918: *Hegyalja,* 1865: *Hegy allya.* — A település határának déli részen, a mai Kövespatak területétől a Hodosig terjedő földterület. Halmi és Dabolc területére is átnyúlik. Nagyobb része Halmi határához tartozik, ahol ezt a területet ma is így nevezik. A név 'a hegy alsó része, a hegy lába' értelmű *hegyalja* összetett földrajzi köznévből származik, és a területnek a Halmihegyhez tartozó szőlőhegy lábánál való fekvésére utal. Lásd Hegyalja (Dabolc, Halmi). — FKnT., Kat., T1.S.79.1777/6. — T10-D1D2.

Hűvös-völgy 2017: *Hüvös-vőügy.* — Szőlő és szántóföld a Gesztenyés szomszédságában. — ÉGy. — T5-F4.

Iroda 2017: *Iroda.* — Épület a Veres-gödör közelében. Korábban az állami gazdaság irodája

működött benne, innen kapta a nevét. — ÉGy. — T5-E4.

Juhfarm 2017: *Jufarm ~ Ferma.* — Juhfarm a határ déli részén a Köves-patak területén. A ***Ferma*** név a román *fermă* 'farm' szóból származik. — ÉGy. — T5-E5.

Kápolna 2017: *Kápolna.* — Egykori kápolna a Temető mellett. Már lebontották. — ÉGy.

Kapu 2017: *Kapu.* – Egykori vaskapu az Országút és a Telep út találkozásánál. Korábban ezen a kapun keresztül lehetett a települést megközelíteni. — ÉGy. — T5-F5.

Kastély 2017: *Kastéij | Simóunak volt kastéij. Már ojan, amijen, nem kel naty kastéijra gondolni, csak szeréiny épület volt, de kastéijnak neveszték. ... hát oda épitett a Néimet, nincs ot semmi belőüle.* — Simó Lajos földesúr egykori kastélya a település határának északi részén a Gesztenyés közelében. — ÉGy.

Kerek-domb 2017: *Kereg-domb, Kereg-dombra | Egy ijen kicsi kis parcella vólt. ... Bozóut, talám van gazdája.* — Szőlő a határ déli részén a Temető út mentén. Egy része már bebokrosodott. — ÉGy. — T5-E5F5.

Kisasszony-tag 2017: *Kisasszony-tag ~ Russzujéi ~ Péiterfi kisasszonyé | A Péterfijekéi, jaj, nagy urak vóutak nagyon, méltóuságosok vóutak. ...Péiterfi Irma és Ilus vólt. Péterfi Lajos vóut a tulajdonos. Nyárom vóutak itt, mer téilen Budapestem vóutak. Vót ojan utlevelek, amive még innen... Zárt kocsival mentek mindég, mer őrisztéik őket. | Most eszt megvette a Russzu, de sajnos mekhalt. Mos már a Russzujéi. Már uj gazdája van.* — Szántóföld és legelő a határ déli részén a Nagy-erdő közelében. A név előtagja a terület korábbi tulajdonosaira utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. ***Péterfy kisasszonyé*** formában is említik. A ***Ruszué*** elnevezés a későbbi tulajdonos családnevére utal. — ÉGy., FKnT. — T5-E5.

Kis-Csucskó lásd **Csucskó**

Kispál-parcella lásd **Kispál szőlője**

Kispál szőlője 2017: *Kispál szőülőüje ~ Kispál-parcella.* — Szőlő a Bádogos ház közelében. Nevét tulajdonosáról, Kispál Jánosról kapta. ***Kispál-parcella*** néven is említik. E név utótagja a *parcella* 'nagyobb felosztott földterület kisebb

Kispál szőlője Fotó: Hankusz Éva

megművelt darabja' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-F4.

Köves-mál alja 1865: *Köves mál allya.* — A település nyugati határszélén fekvő egykori földterület. A név a *Köves-mál* helynév és az *alja* 'mélyebben fekvő terület, különösen hegyalj, völgy' földrajzi köznév összetételéből alakult. Az előtagban szereplő *mál* földrajzi köznév 'domboldal, melyen szőlő, gyümölcs van' értelmű. — FKnT., Kat. — T5-E4.

Kövespatak 2017: *Kövespatak, Kövespatagba ~ Belgájéi ~ Belga | A Kövespatak most a Belgájéi ot lent. | Ot lent, egész a Határig a Kövespatak. Bisztos azér, mer ojan köves, ot fojik a viz az egész hegyről, ami összegyül. Ot fojik le. | Kavicsos nagyon. | Szántóu, legelőü, a Belgájé ottan.* 1935–1936: *Kövespatak,* hegynév, 1658: *Köves patakban* rét. — Szántóföld és legelő a határ déli részén a Halmi határához tartozó Nagy-erdő mellett. Ezen a területen áll a Juhfarm. A név egy elsődleges pataknévből alakult, melyet Pesty Frigyes a szomszédos Tamásváralja helynevei között említ. A ***Belga*** és ***Belgáé*** nevek a terület jelenlegi tulajdonosának ragadványnevére utalnak. Lásd Kövespatak (Tamásváralja). — ÉGy., Szabó 1937: 369, SzamSz. — T5-E5.

Lázár Ferié 2017: *Lázár Ferijéi ~ Nyiri Sanyijéi, Nyiri Sanyijéiba | Lázár Feri izs zsidóu ember vóut. Lázár Ferijéi vóut és elatta Nyiri Sanyinak. | Onnam már, a Nyiri Sanyijéi utám már jön a városi hegy* [ti. a tamásváraljai hegy]. — Szőlő a határ keleti részén. Korábbi tulajdonosáról kapta a nevét. ***Nyiri Sanyié*** néven is említik. Ez az elnevezés szintén tulajdonosára utal. — ÉGy. — T5-F4.

Leményié 2017: *Leméinyijéi, Leméinyijéibe | Ott, ahun a naty fenyőüfa, nem fenyőü, májusfa*

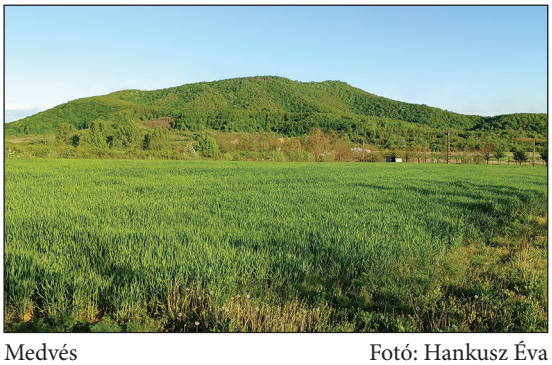

Medvés Fotó: Hankusz Éva

van. | *A még anyukának a gyerekkora óuta megvan az a* [ti. májusfa], *mi májfának mongyuk, májusi fa.* — Szőlőföld a határ északi részén az Iroda közelében. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-E4F4.

Medvés 2017: *Medvéis* | *Egy naty földbirtokos vóut a tulajdonos, Simóu Lajos, de kezdettű fogva nem ű vóut, majd lett.* — Szántóföld és kaszáló a határ délkeleti részén. A név személynévi eredetű lehet. A *Medvés* családnevet megtaláljuk a szomszédos Halmi történeti családnévanyagában. — ÉGy., Szabó 1937: 365, 367, 368. — T5-F5.

Nádasié 2017: *Nádasiéi, Nádasiéiba* | *Nádasi egy zsidóu bankár vóut Halmiba. Ēdeportálták, nem jöt haza soha.* | *Vam benne öt hektár szőüllőü. Fodóu nevezetűjé, csak Mike hasznájja, dóugozza.* — Szőlőföld a határ nyugati részén az országhatár mentén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-E4.

Nagy Dezsőné völgye 2017: *Nagy Dezsőünéi vőüggye, Nagy Dezsőünéi vőüggyéhez* | *A Nagy Dezsőnéi, azéi vóut a Ziroda. És az a vőügy… Ahogy lemegy a Barázsnak.* — Erdővel borított völgy a Barázs mellett az Irodától délre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-E4.

Német 2017: *Néimet* | *Ott lakik a Néimet.* — Szőlőföld a határ északi részén a Gesztenyés közelében. Lakóház is áll a területen. Nevét német nemzetiségű tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Nyiri Sanyié lásd **Lázár Ferié**

Országút 2017: *Országut.* — A település déli határában futó, Tamásváralját és Halmit összekötő út. — ÉGy. — T5-F5.

Pálfi doktoré 2017: *Pálfi doktoréi.* — Szőlőföld a határ északi részén a Bogotainé forrása mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Papó forrása 2017: *Papóu fórássa* | *Egy naty fa alóul kijön…, ot mindig vam viz. Elek István nevü örek papóunak volt ot fölgye.* | *Abba állandóuam vam viz. Régen a bábonyijak onnan hoszták a vizet.* — Forrás a határ északnyugati részén az Apaié közelében. A név a forrás körüli terület tulajdonosának ragadványnevére utal. — ÉGy. — T5-E4.

Péterfy kisasszonyé lásd **Kisasszony-tag**

Pofóké 2017: *Pofóukéi, Pofóukéiba ~ Pufóukéi.* — Szőlő a Medvés közelében. Egykori tulajdonosáról, Pofók Jánosról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F5.

Römernéé 2017: *Römernéijéi, Römernéijéibe.* — Bokros terület a határ keleti részén a Tótok forrása közelében. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Ruszué lásd **Kisasszony-tag**

Salaké 2017: *Salakéi, Salakéiba* | *Asztán jön Salakéi, az erdőü. Az erdéisz uréi. Domahidán is vóut nagy birtoka.* — Bokros terület a határ északkeleti részén a Felső-hegy területén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Sárga ház 2017: *Sárga ház.* — Egykori lakóház a határ keleti részén a Salaké területén. Salak tulajdonában volt. Az épületet lebontották, mindössze a pincéje található meg a bebokrosodott területen. Homlokzata színéről kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Simó forrása 2017: *Simóu fórása.* — Forrás a Pofóké közelében. Simó Lajos földesúrról kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Pofóké Fotó: Hankusz Éva

Szellem kanyar Fotó: Hankusz Éva

Simóné forrása 2017: *Simóunéi fórássa ~ Albinka fórássa | Még meg is van a forrás.* — Forrás a határ északnyugati részén a Darvaié szomszédságában. A forrás és a környező terület is a Simó család tulajdonában volt. Simó Lajos egykori földbirtokos feleségéről, Albinkáról kapta a nevét. Erre utal az ***Albinka forrása*** névváltozata is. — ÉGy. — T5-E4.

Szabó Sándorné szekérútja lásd **Szabó Sándor völgye**

Szabó Sándor völgye 2017: *Szabóu Sándor völgye ~ Szabóu Sándornéi szekeruttya | Szeker ut, de gödres vóut. ... Asz kimegyen egész, a Hosszu-hát alá megyen.* — Földút a szomszédos Tamásváraljához tartozó Hosszú-hát lábánál. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. ***Szabó Sándorné szekérútja*** néven is említik. E név előtagja szintén a tulajdonosra utal. — ÉGy. — T5-F4.

Szegedié 2017: *Szegedijéi, Szegedijéibe ~ Csertezánéi, Csertezánéiba | Szegedi birta, Szegedi nevezetü, Halmiba valóu.* — Szőlőföld a Barázs közelében. A *Szegedié* név a korábbi, a ***Csertezáné*** pedig a jelenlegi tulajdonos családnevére utal. — ÉGy. — T5-E4.

Szellem kanyar 2017: *Szellem kanyar | Hát a bátyám elneveszte Szellem kanyarnak, és az ugy is maratt. Hát azért, mert a bátyám fen lakott a Verbőüci Józsival. És jöt Tamásvárajjárú a tesvére, Verbőüci Sanyi. És hogy az ne zavarja őket, ő monta, hogy ebbe a Szellem kanyarba mijen naty szellemeket látot felszálni. Szójil igy elijesztette a két tesvért, hogy ne zavarja őket.* — Útkanyarulat a Simó forrása közelében. — ÉGy. — T5-F4.

Szőlőhegy lásd **Halmihegy**

Tarré lásd **Vizler**

Telep út 2017: *Telep ut | Itten régen nem volt ut, mert ez it mind a mi területünk volt, és régen csag gyalogut volt. ... Volt törvényes szekerut, amin jártak. A gyalogut meg mindenki mehetett.* — A Halmit és Tamásváralját összekötő országútról északi irányba nyíló, Halmihegyre vezető út. A *telep* előtag 'kisebb település, településrész' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T5-F5.

Temető 2017: *Temetőü, Temetőüre.* — Temető a Kerek-domb szomszédságában. Vö. Temető út. — ÉGy. — T5-E5.

Temető út 2017: *Temetőü ut.* — A Temetőhöz vezető út. — ÉGy. — T5-E4F5.

Tótok forrása 2017: *Tóutok forrása.* — Forrás a Halmi-sorban. A név a forrás körüli szőlőt és bokros területet is jelöli. Nevét tulajdonosairól kapta. — ÉGy. — T5-F4.

Transzformátor 2017: *Transzformátor.* — A Szellem kanyar mellett található építmény. — ÉGy. — T5-F4.

Vagrin szőlője 2017: *Vagrin szőülőüje.* — Korábban szőlő volt, ma bokros terület a határ északnyugati részén. Nevét tulajdonosáról, Vagrin Jánosról kapta. — ÉGy. — T5-E4.

Vasadi-ház lásd **Bádogos ház**

Veres-gödör 2017: *Verezs-gödör, Verezs-gödörre | Az a gesztenyéis a Verezs-gödör. | Ot van egy naty gesztenyéis a Verezs-gödör tetejin. | Anynyira nagyon agyagos, piros agyagos. ... egy jóu nagy völgy.* — A Gesztenyésben húzódó

völgy. Vörös, agyagos földjéről kapta a nevét. — ÉGy. — T5-F4.

Virág-hegy 2017: *Virák-hegy, Virák-hegyre | Azéi neveszték el Virák-hegynek, mer rengeteg virág vóut ott a zuraknak: doktor Dobosi, ügyvéid Leméinyi.* 1864: *Virághegy.* — Szőlő a határ északi részén a Felső-hegy mellett. A névadás indítékát nem ismerjük, a mai névmagyarázatot megkérdőjelezi az a körülmény, hogy már a 19. század közepén is ez volt a neve. — ÉGy., Pesty 1864/57: 440a. — T5-E4.

Vizler 2017: *Vizler, Vizlerbe ~ Taréi | Vizler, most a Taréi. Sárközre valóu. Egy naty kereskedőü. Jelenleg a Taréi.* — Szőlő a határ északi részén a tamásváraljai Hosszú-hát lábánál. Nevét a terület korábbi tulajdonosáról kapta. Jelenleg Tarr László birtokában van, erre utal a ***Tarré*** névváltozat. — ÉGy. — T5-F4.

KISBÁBONY
Fotó: Szmutku György

Kocán Béla
Szilágyi-Varga Zsuzsa

Kisbábony helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkságon, a Túr jobb partján, Szatmár megye északkeleti részén Halmitól délkeletre, Túrterebestől pedig északra helyezkedik el. Első említése 1261-ből való, amikor a Káta nembeli Rafael fia Gábor, valamint testvére, Tamás fia Rafael között történt osztozkodás során először említették név szerint, amely ekkor a testvérek közös birtoka maradt. Már a 13. század elején is a nemzetség ugocsa-bereg-szatmári ágának birtokában lehetett, mivel az 1216-os, Mikola határjárásáról szóló oklevél tanúsága szerint Rafael comes már a Túr mentén birtokos volt. Bábony határát egy 1319-es oklevél rögzíti, amely szerint akkor északon Nagyszász (a későbbi Szászfalu) és Feketeardó, keleten pedig a Máramaros megyei Visk határolta. Az ugocsai Avas-hegység nagy része ekkor még Bábonyhoz tartozott. A 13. század második felében az említett Gábor fia Tamás mester a hegység nyugati oldalán építtette fel a róla elnevezett várat, amelyet eleinte „bábonyinak" is neveztek. A vár alatt alakult ki a későbbi Tamásváralja nevű település. Ugyanez a Tamás az ugocsai birtokokat, amelyek központja Bábony volt, adományok révén is gyarapította. Birtokosok a Surányi, Matusnay, Misser, Komjáthy, Pogány, Újhelyi, Tholnai, Klobosiczky, Rátonyi, Kerekes, Belényesi, gr. Haller (16. sz.) családok. A település határa gazdag rónaság.

A település református temploma 1875-ben épült barokk stílusban, mennyezetét 138 festett fakazetta díszíti.

A település a történeti Ugocsa megyéhez tartozott. Az 1913-as helységnévtár szerint 108 házzal és 2481 kh területtel rendelkezett, és Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Jelenleg Halmi községhez tartozik.

Kisbábony népessége a 19. század vége óta nem változott számottevően: 1880-ban 490 fő, 1920-ban 560 fő, 1992-ben 445 fő, 2011-ben 417 fő lakosa volt. A nemzetiségi összetétel a mindvégig magyarság határozott többségét mutatja, 2011-ben 70% volt. Emellett jelentős a cigány népesség is, amely mintegy 30%-os arányban van jelen.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Szilágyi-Varga Zsuzsa 2015-ben és 2025-ben. Adatközlők voltak: Angi Tibor (42 éves), Apai István (33), Apainé Varga Etelka (42), Apai Zsigmond Csaba (47), Balázs György (43), Balázsné Dani Elvira Enikő (40), Balázsné Varga Edit (63), Balázsné Varga Ilona (63), Balázsné Varga Judit (38), Balázs Zoltán (71), Balázs Zoltán Károly (62), Barát János (57), Barátné Vászka Ilona (77), Czellár József (53), Czellárné Apai Jolán (48), Czellárné Maksai Erzsébet (79), Daniné Apai Elvira (71), Elek József (70), Elekné Czellár Ida (70), Fedorné Konrád Ildikó (52), Lukácsné Elek Róza (95), Maksai Ilona (76), Maksainé Éles Berta (76), Mondóka János (81), Polgár Juliánna (81), id. Polgár Menyhért (88), Szabó István (45), Szabóné Fülöp Katalin (68), Varga Árpád (80), Varga István (47), Varga János (40), Varga Károly (68), Vargáné Balázs Katalin (63), Vitlinger István József (42).

Helynévtár

Kisbábony 2025: *Bábony, Bábonyon, bábonyi,* 2015: *Kisbábony, Bábony | Jáhorinak, aki vóut a cseléggyei, adott egy-egy párcellát, ahova építettek egy kis házat. És akkor úgy telepedett meg Bábony. [...] a kondásnak vóut az elsőü, a vezetékneve, Bábonyi János. És arrul maratt ez a név. | Vóut egy bárou, ű használta eszt a hejséget, még akkor nem vóut ólak. Vóut egy kondás, asztat hítták Bábonynak. Róla neveszték Bábonyt.* 2003: *Kisbábony,* 1944: *Kisbábony,* 1942: *Kisbábony,* 1941: *Kisbábony,* 1937: *Kisbábony,* 1935–1936: *Kisbábony, Bábony,* 1933: *Kisbábony,* 1931: *Kisbábony,* 1926: *Kisbábony,* 1921: *Kisbábony,* 1918: *Kisbábony,* 1918: *Bábony,* 1915: *Bábony,* 1913: *Kisbábony,* 1910: *Kisbábony,* 1907: *Bábony,* 1905: *Bábony,* 1902: *Bábony,* 1898: *Bábony,* 1895: *Bábony,* 1889: *Bábony,* 1884: *Bábony,* 1877: *Bábony,* 1873: *Bábony,* 1870: *Bábony,* 1864: *Bábony | lakossai magyarok, és reformátúsok.* 1860: *Babóny,* 1851: *Bábony,* 1846: *Bábony,* 1840: *Bábony,* 1839: *Bábony | róna termékeny határral.* 1832: *Babony,* 1828: *Bábony,* 1808: *Bábony,* 1806: *Bábony,* 1802–1811: *Bábony,* 1796: *Bábony | Ámbár szántó földgyei megkivánnyák a' trágyáztatást, mellyeknek nagyobb részét, és réttyeit is Tur vize szokta elönteni, 's néha Eger vize is károkat tesz; de mivel szántó földgyei gazdagon teremnek, ha trágyáztatnak.* 1787: *Bábon,* 1786: *Babony,* 1784: *Babony* 1773: *Bábony,* 1756: *Babony,* 1725: *Bábony,* 1715: *Babony,* 1696: *Babonya,* 1694: *Babonya,* 1675: *Bábony,* 1635: *Baboni,* 1620: *Babony,* 1608: *Babony,* 1602: *Babon,* 1598: *Babonj,* 1564: *Babonÿ,* 1550: *Babon,* 1526: *Babon,* 1500: *Babon,* 1492: *Babony,* 1488: *Babon,* 1479: *Babon,* 1471: *Babon,* 1446/1483: *Babon,* 1429: *Babon,* 1423: *Babun,* 1385: *Babon,* 1349: *Babun,* 1347: *Babun,* 1323: *Babun, Keethbabun,* 1319/15. sz.: *Babon,* 1319: *Babon,* 1319: *Babun,* 1284: *Babun,* 1261/1350: *Babun.* — Település a romániai Szatmár megye északkeleti részén, az ukrán–román határ közelében. Szomszédos települései északon Halmi és Tamásváralja, nyugaton Halmi, keleten Turc, délen Túrterebes. Közigazgatásilag Halmi községhez tartozik. Román neve *Băbești.* Egy 1319. évi határjárás szerint a település eredetileg jóval nagyobb területet, az Avas hegység déli területét is felölelte. A *Bábony* településnév eredete bizonytalan. Kiss Lajos puszta személynévből magyar névadással magyarázza a településnév keletkezését. Az alapjául szolgáló személynévnek egyetlen adatát ismerjük az Árpád-korból (1211: *Babun*). Kniezsa István szerint a településnév lehet egy szláv *Babin* helynév átvétele is (a szl. *Babin,* amely birtokos képzés a *baba* 'öregasszony' szóból), de felveti a magyar személynévi névadás lehetőségét is. Ezzel szemben elképzelhető, hogy a település neve hegynévre vezethető vissza, ugyanis a 14. század elejétől a szomszédos Batarcs, Turc, Túrterebes határában *Bábony* nevű hegy adatolható. A hegynevek körében előforduló személynév > hegynév átvitelen keresztül a *Bábony* 'hegy' > *Bábony* 'település' változásra gondolhatunk. A 14. század elején szereplő ***Kétbábony*** névforma vélhetően a település osztódására utalhat, azonban más Bábonyról nincs tudomásunk a vizsgált területen. A 17. század második felében ***Bábonya*** alakban is megtaláljuk, amely a Bábony településnév ruszin nőnemű végződéssel ellátott formája, és valószínűleg szláv névhasználatról árulkodik. 1904-től a település hivatalos neve ***Kisbábony,***

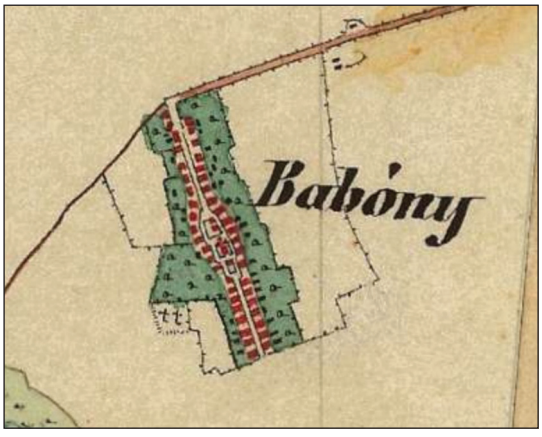

Kisbábony egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

amelynek jelzői előtagját a többi *Bábony* nevű településtől való megkülönböztetés szándéka magyarázza. Vö. Bábony-erdő, Bábonyi forduló, Bábonyi-major, Bábonyi-rét, Bábonyi utca, Kisbábonyi út, Kisbábonyi-újtelep. — AOklt. 5: 181, 7: 101, 303, ÁSz. 79, ComMarmUg. 164, Cs. 1: 431, Dávid 2001: 504, DL. 13959, 38436, 70990, 82725, 96287, DocVal. 320, ÉGy., EH., EKFT., E 156/6: 77c, E 156/47: 19, E 156/87: 46, E 156/89: 55, E 156/149: 42, E 158/63: 635, E 158/64: 1244, 1347, Fényes 1840/4: 419, Fényes 1851, FNESz., F. 9/1: 755, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 531, 532, 3: 7, Kniezsa 1944/1: 169, 277, Kocán 2022: 45–47, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 22, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., Mező 1999: 33, MKFT., Notitiae 418, Perényi 27, 283, Pesty 1864/57: 422a, 423b, 432a, 433b, 438b, Reszegi 2011: 138–140, 165, Szabó 1937: 280–281, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 157, Szirmay 1805: 158, 159, 160, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.11.1699, T1.S.12.XIII.104, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1777/7, T1.S.80.XVIII.54, T16.T.151, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365, Vályi 1: 79, Z. 1: 11, 55–56, 84, 163–164, 248, 4: 299, 302, 303.

Ájas-hegy 1319: *Ayasheg.* — Egykori kiemelkedés a település határában. Szabó István az előtagot az *ajas ~ ájos* 'fecskefark alakú' szóval hozza összefüggésbe. A név előtagja azonban a régi magyar *áj* 'keskeny völgy, szakadék; kisebb völgy, hegyoldalban levő nagyobb, teknőszerű bevágódás' jelentésű főnév *-s* melléknévképzős származéka, amely bizonyára a hegy alakjára utal. — AOklt. 5: 181, FKnT., Kocán 2022: 26, Perényi 28, Szabó 1937: 283, TESz. *aj*[1], Z. 1: 164.

Akácos 2025: *Ákácos ~ Akácos,* 2015: *Akácos.* — Akácfasor a település délnyugati részén, elválasztja a Görjöst és a Terebesi-határt. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 158. — T10-B5.

Akasztottember 2025: *Akasztottember,* 2015: *Akasztottember | Akasztottembernek monták, mer ott volt régen egy ojan erdős hej, és akkor ottan felakasztotta egy szolga magát a fára, mer, na, nagyon parancsoltak nekijek. A Cselősznek azér monták, hogy Akasztottember, de a kollektív időbe már Cselősz volt. | Az itt volt a Benés-lázon […] Se a halmi határba nem szabad vóut megcsinálni, se a bábonyi határba, s akkor bevitték pont a mezsgyébe, ahol volt a határ Halminak meg Bábonynak, s ott csináltak egy bitóufát, s akkor ott felakasztottak egy embert.* — Szántóföld a település északnyugati határszélén, Halmi és a Benés-láz szomszédságában. A Cselősz része. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, vélhetően a hellyel kapcsolatos esemény volt a névadás indítéka. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 158–159. — T10-B4.

Alsó-Csikászó 2025: *Āsóu-Csikászóu,* 2015: *Alsóu-Csikászóu, Alsóu-Csikászóul | A cigányoktul oda befele úgy montuk, hogy az Alsóu-Csikászóu. Akkor ott vóut egy Kerek-Csikászóu, annak a felüljét úgy montuk, hogy Felsőü-Csikászóu, csak asztat is keresztülvágta a kanális.* — Szántóföld a település északi határában, a Fogás szomszédságában. A Csikászó déli része. Az *alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik része. Vö. Felső-Csikászó. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159. — T10-C4.

Alsó-Deszkás-láz 2025: *Āsóu-Deszkás-láz,* 2015: *Alsóu-Deszkás-láz.* — Szántóföld a település külterületének északi határában. A Deszkás-láz része. Az *alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik része. Vö. Felső-Deszkás-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159.

Alsó-Fogás lásd **Külső-Fogás**

Alsó-folyamat 1751: *Alsofolyamath,* 1479: *Alsofolyamath.* — Egykori hely a település

határában. A név utótagja a *folyamat* 'folyó, víz, széles és mély folyóvíz' jelentésű földrajzi köznév. Valamely folyóvíz alsó szakaszára vonatkozhatott. — DL. 70990, Kocán 2022: 31, OklSz., Perényi 284, Szabó 1937: 285.

Alsó-Görjös 2025: *Āsóu-Görjös,* 2015: *Alsóu-Görjös.* — Szántóföld a település délnyugati határában, a Kisbábonyi út szomszédságában. A Görjös északi része. Az *alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Kisbábonyi úthoz, mint a másik része. Vö. Felső-Görjös. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159. — T10-B5.

Alsó-Hosszú-láz 2025: *Āsóu-Hosszu-láz,* 2015: *Alsóu-Hosszú-láz.* — Szántóföld a telelpülés északi határában, a Kis-láz és a Csikászó szomszédságában. A Hosszú-láz déli része. Az *alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik része. Vö. Felső-Hosszú-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159. — T10-C3.

Alsó-Igényelt 2025: *Āsóu-Igéinyelt ~ Āsóu-Igéinyel ~ Külsőü-Igéinyelt,* 2015: *Alsóu-Igénelt, Külsőü-Igényelt.* — Szántóföld a település északkeleti határában, a Turci út mellett. Az Igényelt déli része. ***Külső-Igényelt***-ként is említik. Az *alsó* és a *külső* előtagok arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik része. Vö. Felső-Igényelt. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159. — T10-D4.

Alsó-kút 2025: *Alsóu-kut,* 2015: *Alsóu-kút, Alsóu-kut | A nyóucvanhektáros Nagy-legelőübe vóut az Alsóu-kút. Vóut ott három kút. Arra vóut a legalsóu kút, arra vóut az ökörguja, az ökörlegelőün. Közepen vóut egy betonos kút, ott ivott a nevendékjószág […] a Csere-kút meg a tehéneknek vóut a legelőjibe. Úgyhogy minden jószágnak külön vóut a kút.* — Kút a település keleti részén, a Nagy-legelőn, Turc község határához közel. Vö. Felső-kút, Középső-kút. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 159.

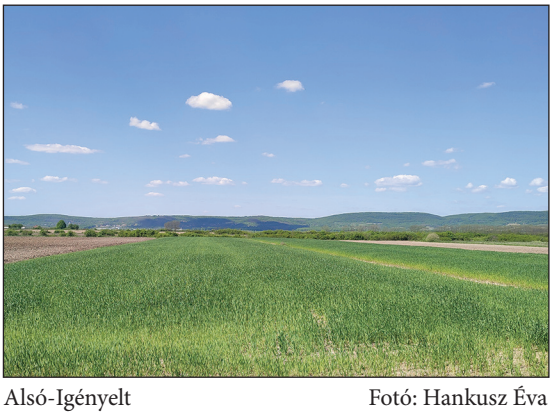

Alsó-Igényelt Fotó: Hankusz Éva

Általános iskola lásd **Óvoda**

Andor-láz lásd **Cigány-láz**

Bábony lásd **Kisbábony**

Bábonya lásd **Kisbábony**

Bábony-Éger lásd **Éger**

Bábony-erdő lásd **Erdő-Hódos**

Bábonyi forduló lásd **Forduló**

Bábonyi-major lásd **Major**

Bábonyi-rét 1941: *Bábonyi rét,* 1931: *Bábonyi rét,* 1931: *Bábonyi-rét,* 1909: *Bábonyi-rét,* 1894: *Bábonyi-rét,* 1884: *Bábonyi rét.* — Nagy kiterjedésű földterület a település északkeleti határszélén, a Hódos patak bal partján. — HKFT., MaKF., SzMHn. 1: 346, T16.T.541. — T10-D3.

Bábonyi út lásd **Kisbábonyi út**

Bábonyi utca lásd **Falu**

Balasztier lásd **Kavicsos 1.**

Balasztiéra lásd **Kavicsos 1.**

Báró lásd **Báró-ház**

Báró-ház 2025: *Báróu-ház,* 2015: *Báróu-ház, Báróu | Csúfságból monták, hogy báró, mer az illető úgy viselkedett, mint valami báró, az mindent kikövetelt magának […] Jóumódú vóut, nem ojan nagygazda vóut, de, na, jóumódú vóut.* — Lakóház a Fő utca Óvoda felőli oldalán, a Túlsóvégen. A *Báró* a ház egykori lakóinak ragadványneve volt. ***Báró*** formában is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 160. — T29-G2.

Barta 2025: *Barta ~ Barta-láz,* 2015: *Barta | Asztat itt monták, ahogy kimegyünk a Faluvégen. Van a Kiráj út, és akkor ott van egy lapos, asztat monták Bartának.* 2008: *Bàrta,* 1864: *Bartó.* — Szántóföld a település északi határában, a Királyút, a Mogyoró-szeg és a Deszkás-láz szomszédságában. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Az 1865-ös kataszteri térkép tanúsága szerint az érintett terület Barta Andrásé volt. ***Barta-láz*** néven is említik. E név utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, Szilágyi-Varga 2015: 160, SzMHn. 1: 346, T1.S.79.1778/3. — T10-C4.

Barta-láz lásd **Barta**

Belső-Benés-láz 2025: *Bēsőü-Benés-láz,* 2015: *Belső-Benés-láz | Először monták, hogy Be-*

nés-láz. S utánnalevőnek monták, hogy Külsőü, s akkor vóut utána megint árok, ami elválasztotta, annak monták, hogy Belsőü. | Két ojan kissebb láb főüd. Belsőü is, külsőü is. Az úgy vóut régen is. — Szántóföld a település északnyugati határában, a Méhes-láz és a Nádas szomszédságában. A Benés-láz keleti, a faluhoz közelebb eső része. A név előtagja arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Cselősz lejáratoktól, mint a másik része. Vö. Külső-Benés-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 160. — T10-B4.

Belső-Brime 2025: *Bēsőü-Brime,* 2015: *Belső-Brime.* — Szántóföld a település keleti határában, a Nagy-legelőn. A Brime déli része. A név előtagja arra utal, hogy a szántóföldnek ez a része messzebb van a Turci úttól, mint a másik része. Vö. Külső-Brime. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 160. — T11-E4.

Belső-Fogás 2025: *Bēsőü-Fogás ~ Fēsőü-Fogás,* 2015: *Belső-Fogás, Felsőü-Fogás.* — Szántóföld a Csikászó szomszédságában, a Fogás északi része. ***Felső-Fogás*** néven is említik. A nevek előtagjai arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja távolabb esik a belterülettől. Vö. Külső-Fogás. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 160. — T10-C4.

Belső-Igényelt lásd **Felső-Igényelt**

Belső-Varga-láz 2025: *Bēsőü-Varga-láz,* 2015: *Belsőü-Varga-láz | A Külsőü-Varga-láz, az kaszállóu volt, a Belsőü-Varga-láz meg szántóu. De hát most mán a kettőü egybe van.* 1895: *Belső-Varga-láz.* — Szántóföld a település déli-délkeleti határszélén, a Varga-láz egyik része. Ma már egyetlen darabnak tekintik az egész földet, az egykori felosztása csupán az idősebbek emlékezetében él. Az előtag talán arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb esik a belterülethez. Vö. Külső-Varga-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 160, SzMHn. 1: 346.

Benés-láz 2025: *Benéis-láz | A Benés-lázon nekünk is negyven, negyvenégy árik* [van]. 2015: *Benés-láz | Ahogy lemegyünk a Surányi uttyánál, jobbra térünk így Bábony fele, az az elsőü szántóuföld Benés-láz, akkor van egy árok, akkor van a második Benés-láz, és annak a végiben van a kaszállóu Benés-láz. Úgyhogy három van. […] A Külsőü-Benés-láz az első sor.* 1935–1936: *Benésláz,* 1864: *Benes Láz, Benéz-láz | bizonyos Bene nevű erdő őr – által laktanyájábul maradt elnevezése.* 1865: *Benécz Láz.* — Szántóföld a település nyugati határában, az Akasztottember és a Méhes-láz szomszédságában. Két része a Külső- és a Belső-Benés-láz. A falu idősebb lakosai szerint ehhez a területhez tartozott az egykori Bertiné tagja is. A *Benés* előtag eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynévi eredetű; vö. *Benes, Bénes* családnév. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 432b, 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 160–161, T1.S.79.1778/3, ÚCsnT. — T10-B4.

Berti Károly-tag lásd **Bertiné tagja**

Bertiné tagja 2025: *Bertinéi tagja,* 2015: *Bertiné tagja, Berti Károly-tag, Berti-tag, Berti tagja | A Külsőü-Benés-láz a Bertiné tagja vóut. Az az egész főüd, ami vóut, az mind az övék vóut […]. Az Alsóu-Benés-láz, az a népé vóut.* — Egykori tag a település északnyugati határában, a jelenlegi Benés-lázon. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja; nagybirtok; határrész; tanya, uradalmi major' földrajzi köznév. ***Berti-tag(ja)*** és ***Berti Károly-tag*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 161. — T10-B4.

Berti-tag lásd **Bertiné tagja**

Berti tagja lásd **Bertiné tagja**

Betonos-kút lásd **Középső-kút**

Bódé 1. 2025: *Bóudéi ~ Buszmegállóu,* 2015: *Bóudé, Bodega, Buszmegálló.* — Fából épített iskolai buszmegálló a Fő utca elején, a Vegyesbolttal szemben. ***Buszmegálló*** *és* ***Bodega*** néven is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 161. — T29-G1.

Bódé 2. 2025: *Bóudéi,* 2015: *Bóudé, Pompierház, Puskaszén, Vizipuskaszén | Ott van egy vízipuskaszén a falu közepin, abba van tán most is a régi vízipuska.* 2008: *Vizipuskaszèr.* — A régi tűzoltó-felszerelést tároló építmény a Fő utca közepén, a Temető lejárat szomszédságában. ***Vízipuskaszer, Vízipuskaszín*** és ***Puskaszín*** néven is említik. A ***Pompierház*** névváltozat előtagja a román *pompier* 'tűzoltó' jelentésű szóból származik. — Dicț., ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 161, SzMHn. 1: 345. — T29-G2.

Bodega lásd **Bódé 1.**

Bolt lásd **Vegyesbolt**

Brime Fotó: Hankusz Éva

Brime 2025: *Brime ~ Briméi, Briméibe,* 2015: *Brime, Brimé | Ez is itt a bábonyiaké vóut, s akkor végül eladogatták, mondom, nagyon fehér főüd vóut ez, ez csak a zabot szereti meg a máléjt. Egyebet nem nagyon szeret. Mikor esik az esőü, akkor locsog, mikor süt a nap, kopog. Ojan főüd. Nem jóu főüd. | Avval mi határos vóutunk a turciakkal. Legvégen. A legelőü ahogy vóut, akkor vóut a Brime, és akkor vóut a turciaknak vagy ötven méter szélesen. S akkor a bábonyiaknak vóut a Brimé három lábba. […] Egy láb kaszállóu. Utána vóut két láb szántóu.* — Szántóföld a település keleti szélén, a turci határhoz közel. Két része a Belső- és a Külső-Brime. Ma már kevés bábonyinak van ott földje. A név eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 161. — T11-E4.

Buszmegálló lásd **Bódé 1.**

Cigány-kert 2025: *Cigány-kert ~ Epreskert | Az is fogázsbúl, a Vőügybű marat le.* 2015: *Cigány-kert, Epreskert | Ott, ahun a cigányok most beépítették. Az az Epreskert vóut. […] Az a Cigány-kert. Megvóut az régen. Kis legelőü vóut.* 2008: *Cigánykèrt, Cigáŋkèrt, Cigáŋkērt,* 1935–1936: *Cigáŋkērt.* — Szántóföld a település keleti határában, a Cigánysorhoz közel. A Szuszánhoz tartozik. Az ***Epreskert*** névformája kevésbé ismert. Ez utóbbi megnevezés bizonyára arra utal, hogy eperfákkal volt beültetve. — ÉGy., FKnT., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 162, SzMHn. 1: 346. — T29-G1.

Cigány-láz 2025: *Cigán-láz,* 2015: *Cigány-láz, Andor-láz | Esztet a mérnök, teccik tudni, hogy írta rá a doszárra* [dossziéra] *Andor-láz, most má úgy híjják, az ű nevit hasznájja. […] Az ű nevéről keresztelte el.* 2008: *Cigányláz,* 1935–1936: *Cigáláz.* — Szántóföld és legelő a település délkeleti határában, a Varga-láz szomszédságában. A névadás pontos indítékát nem ismerjük: valószínűleg a Cigánysorral vagy az az ott lakó cigányokkal hozható kapcsolatba. Az ***Andor-láz*** névváltozat a szóbeli használatban nem él, kizárólag hivatalos iratokban jelenik meg. Mindkét megnevezés utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 162, SzMHn. 1: 346. — T10-D5.

Cigánysor 2025: *Cigánsor ~ Sor, Soronn,* 2015: *Cigánysor, Sor | Turci út, ott laknak a sok cigányok.* — Utcarész a belterület északkeleti részén, a Turci útnak a Mikró utolsó háza és a Pumpaház közötti szakasza. A név a *cigánysor* a 'település cigányok lakta része' földrajzi köznévből alakult. A bábonyiak többsége pejoratív értelmet tulajdonít a *cigány* szónak, s így sokan a *Cigánysor* helynevet is sértőnek találják. Ezért a beszédhelyzettől függően gyakran csak ***Sor***-ként emlegetik az érintett utcarészt. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 162. — T29-H1.

Cigány templom lásd **Katolikus imaház**

Comoga 2025: *Comoga,* 2015: *Comoga, Comogára | A kert alatt van […] régen ojan lapos terület volt, és felszántották a kollektív időbe, és most legelőü. […] Oda mentünk mindig sikanyózni, mikor tél volt, ó, hát ojan sikanyók voltak, hogy kilométereket lehetett menni, most meg semmi sincs.* 2008: *Comoga,* 1935–1936: *Comoga,* 1895: *Czomoga,* 1751: *Czomoga.* — A legelő része a település keleti határában, a belterülethez közel. A név a *comoga ~ szomoga* 'lapályos, vizenyős kákatermő hely; csermely' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. Vö. Comoga árka, Comoga folyása. — ÉGy., FKnT., FNESz., Kocán 2022: 354, Szabó 1937: 284, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 162, SzMHn. 1: 346. — T10-C4.

Comoga árka 2025: *Comoga árka,* 2015: *Comoga árka.* — Vízelvezető árok a település külterületének keleti részén, közvetlenül a Comoga mellett halad el. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 162. — T10-C4.

Comoga folyása 1864: *Getzí forás,* 1749: *Tatár Geczi Forás | a régi Csomoga folyását Tatár*

Geczi Forás-nak nevezik, mivel egy Gércen lakó oláh a tatárjáráskor (1717) itt húzódott meg. 1479: *Czomogafolyasa.* — Forrás és belőle induló vízfolyás a település határában, bizonyára a Comoga területén. ***Tatár Geci-forrás*** és ***Geci-forrás*** néven is említik. A *Tatár Geci-forrás* előtagja a *Tatár* családnév és a *Gergely* keresztnév *Geci* becéző változata. A közeli Kökényesd (1585: *Tatar,* 1775: *Tatár*) és Nagygérce (1638: *Tatár*) dézsmajegyzékeiben is szerepel a *Tatár* jobbágynév. A nevek utótagja a *forrás* 'a földből természetes úton előtörő víz' földrajzi köznév. — DL. 70990, Perényi 283, Pesty 1864/57: 414a, Szabó 1937: 284, 404, 406, 418, TESz.

Cseke-rekettye lásd **Cseke rekettyéje**

Cseke rekettyéje 1319/1532: *Chekerekettye,* 1319/16. sz. eleje: *Chekerekethyeye,* 1319/15. sz.: *Chekerekethyeye,* 1319: *Chekereketiaia.* — Egykori hely a település határában, pontos helye ismeretlen. A név előtagja személynév lehet. Az alapjául szolgáló személynévhez lásd 1299: *Cheke.* Utótagja a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét; rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. ***Cseke-rekettye*** formában is említik. — AOklt. 5: 181, ÁSz. 184, FKnT., Kocán 2022: 79, Perényi 28, RMCsSz., Szabó 1937: 283, Z. 1: 164.

Cselősz 2025: *Cselőüsz ~ Cselőüc,* 2015: *Cselőüsz | Ahogy lejárunk az utrul, attul két láb főüd. Az egésszen eltart, a Halmi-mezőünek is mongyák, de az is mind-mind Cselőüsz. Gosztátéjnak mongyák ott, de az is Cselőüsz. Az mind-mind Cselőüsz vóut régen.* 2008: *Cselőüsz, Cselőüz,* 1935–1936: *Cselőüsz,* 1895: *Cselősz* nevű forduló, 1865: *Cselőcz, Czelőcz,* 1864: *Cselősz | hajdanában mint nevezetes erdős helyiség – vadászatra alkalmatos volt – és ősszel benne hajtó vadászatok tartattak. – ezt tartják neve eredményének – (de ez nem bizonyos).* — Szántóföld a település nyugati határszélén. A helybeliek elbeszélése szerint régebben sokkal kisebb területet jelölhetett. Ma már az egykori Akasztottember, a Körtefánál és a Teberna területét is a Cselősz részének tekintik. Ezzel párhuzamosan a felsorolt elnevezések többsége kezd kiveszni a szóhasználatból és a köztudatból, már csupán az idősebb generáció ismeri és használja őket. A *Cselősz* szláv eredetű helynév. Kniezsa István szerint a helynév a *Csel* személynévből szláv képzővel *(Čelovьce)* keletkezhetett. *Csel* személynevet a középkori magyarországi névanyagból is ismerünk: 1239: *Cel;* 1446: *Chel.* Vö. Cselősz lejárók, Cselősz-oldal, Kis-Cselősz. Lásd Cselőc (Halmi). — ÁSz. 185, ÉGy., Kocán 2022: 205–206, Pesty 1864/57: 432b, 438b, RMCsSz., Szabó 1937: 369, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 162–163, SzMHn. 1: 346, T1.S.79.1778/3. — T10-B5.

Cselőszi-oldal lásd **Cselősz-oldal**

Cselőszi utak lásd **Cselősz lejárók**

Cselősz lejáratok lásd **Cselősz lejárók**

Cselősz lejárók 2025: *Cselőüsz lejáróuk ~ Cselőüszi utak,* 2015: *Cselőüsz lejáróuk, Cselőüszi utak, Cselőüsz lejáratok.* — Két földút, amelyek a Kisbábonyi útról északra a Surányi dinnyéjének a nyugati és a keleti oldalában a Cselőszre vezetnek. ***Cselősz lejáratok*** és ***Cselőszi utak*** formában is említik. A *lejáró* és a *lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 163. — T10-B4B5.

Cselősz-oldal 2025: *Cselőüsz-óudal ~ Cselőüc-óudal, Cselőüc-óudarra | Hát ott régen nagy erdőük vóutak. Ojam fák vóutak, oszt akkor ugy lehajultak a faágak, oszt hirintóut* [függőhintát] *köttünk. S ugy a, avval, ahogy mekkötöttük, rá tuttun kapaszkodni, oszt benne ültünk ... Monta a pujának* [ti. az egyik helybeli idős bácsi]: *Kecsem a hira, né! Ti csak hirintóuzzatok, asz mongya, a jószág meg má mingyá, asz mongya, a Nádazsba van!* 2015: *Cselőüsz-óudal, Cselőüszi-óudal.* — Szántóföld a település északnyugati határában, a Cselősz északkeleti szélén. A név előtagja a Cselősz közelségére utal, utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' földrajzi köznév. ***Cselőszi-oldal***-ként is említik. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 163. — T10-B4.

Csentru 1. 2025: *Csentru ~ Csentru udvar,* 2015: *Csentru, Csentru udvar | Mondóka Jani bácsival szembe vóut ott egy nagy terület. […] Régen ott vóut a felvásárlás. Oda hoszták be a gyümölcsököt, az ijesmiket, káposztát, minden, almát, és ottan dóugoszták. […] Elbontották, szétment, elnyomták, és az már sima terület, csak kaszállóu.* — Régi gyümölcsfeldolgozó központ a belterület északkeleti részén, a Kol-

lektív istálló közvetlen szomszédságában. A név a román *centru* 'központ' jelentésű szóból származik. ***Csentru udvar***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 163. — T10-D5.

Csentru 2. lásd **Központ 2.**

Csentru udvar lásd **Csentru 1.**

Csere alja 2015: *Csere ajja | A Varga-láz után van a Csere ajja. Úgy monták neki. A legelőnek az ajja. […] Abba vóut a kút.* — Földterület a település délkeleti határszélén, a legelő része. A név előtagja minden bizonnyal önálló helynév lehet, és összefügghet a Túrterebes határában ismeretes *Csere* helynévvel. Ennek alapjául a *cser* 'cserfákból álló erdő(rész); bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév szolgált. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Vö. Csere-kút. Lásd Csere (Túrterebes). — FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 163. — T10-C3.

Csere-kút lásd **Felső-kút**

Csikászó 2025: *Csikászóu | Nem nagyom mocsaras vóut az. Mer kiárkolták mindemfele, uty kiárkolták, már réigen-régen. Kanálisokat csináltak, mint itt az ut mellett, amijem van. Osz lefojt.* 2015: *Csikászóu, Csikászóul | Valami csikóutanya, valami ijesmi lehetett régen a Csikászóu, és ezér nevezték régen Csikászóunak. | Az itt van a Hegyrefele. Itt, ahogy mejünk a Kiráj útba, eltérünk a Deszkás-lázhoz. Oszt mingyá ott.* 2008: *Csikászó, Csikászóu,* 1935–1936: *Csikászóu,* 1892: *Csikaszó,* 1865: *Csikászó.* — Szántóföld a település északi határában, a Fogás, a Hosszú-láz és a Jákob tagja szomszédságában. Részei az Alsó-, a Felső- és a Középső-Csikászó. A helybeliek többsége szerint a név eredete a csikótartásra vezethető vissza: többen egy *l* hanggal egészítik ki a szót, amit a *csikó* és az *ól* tagokból álló összetett kifejezésként értelmeznek. Ez azonban kevésbé valószínű. Az első katonai felmérés tanúsága szerint a szántóföld a *Csikászó mocsará*-ról kaphatta a nevét, ugyanis annak a helyén vagy mellette húzódik. — ÉGy., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 164, SzMHn. 1: 346, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C3.

Csordakút lásd **Felső-kút**

Csorda kútja lásd **Felső-kút**

Csordalegelő 2025: *Csordalegelő,* 2015: *Csordalegelő.* — Legelő a település délnyugati határszélén, ide vezet a Csorda út. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 164. — T10-D4.

Csorda lejárat lásd **Dregán út**

Csorda út lásd **Dregán út**

Csukapuszta 2025: *Csukapuszta,* 2015: *Csukapuszta | Aszonták, hogy a templom azér lett arrunnen az ajtó, a bejárattya arunnen, mert Terebesrül jöttek be a népek, nem volt itt Turci út. Így magyarázták a régi öregek, és akkor azér lett onnan, hogy onnan jönnek befele, és akkor itten, erre tiszta víz volt, Csukapusztának hívták, és akkor aszt betemették, és akkor, hogy bővült a falu, akkor kimérték ijen telkeknek, és akkor épült rá, egészen onnan, ahun a vén Menyus bácsi lakik, onnentül az mind Csukapuszta volt oda kifele.* 1864: *Csuka Puszta.* — A belterület északi–északkeleti része. A helybeliek szerint egykor lapályos, mocsaras terület lehetett. A névadás indítékát nem ismerjük, a *Csuka* előtag bizonyára személynév lehet. A *Csuka* családnevet Szabó István említi a település történeti családnévanyagában. Az utótag a *puszta* 'elnéptelenedett, pusztásodott település' földrajzi köznév. Kevésbé ismert név, ma már csak a falu idősebb generációja ismeri és használja. A szomszédos Halmiban *Csuka-zug* helynév is ismertes. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, Szabó 1937: 282, Szilágyi-Varga 2015: 164–165. — T29-G1.

Deszkás-láz 2025: *Deszkás-láz,* 2015: *Deszkás-láz | Vóut a Kiráj út, akkor, ahogy mentünk, vóut ott egy árok, azon túl monták, hogy Deszkás-láz. Úgy arra a Hosszú-láznak a végibe. Vóut ott egy ojan kis kockahej.* — Szántóföld a település északi részén, a Királyút, a Mogyoró-szeg és a Csikászó szomszédságában. Két

Deszkás-láz Fotó: Hankusz Éva

része az Alsó- és a Felső-Deszkás-láz. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 165. — T10-C4.

Dormán-láz 2025: *Dormán-láz,* 2015: *Dormán-láz | Az régen ijen erdő volt. Csak kiirtották, na, a kollektív időbe építkesztek a Kollektív ólnál, és kihorták, elhorták a fákat, há, nekünk is volt ott ötven ári.* 1892: *Dormán Láz,* 1865: *Dormán Láz,* 1864: *Dormán Láz.* — Szántóföld és kaszáló a település északnyugati határában, a Fenék-láz szomszédságában. Részei a Kis- és a Nagy-Dormán-láz. A név előtagja személynév, feltehetőleg az egykori tulajdonosára utal. A *Dormán* családnév a szomszédos települések történeti családnévanyagában szerepel; vö. pl. 1567: *Dorman.* A név utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, Szabó 1937: 403, 440, 441, 527, 528, 529, Szilágyi-Varga 2015: 165, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-B4C4.

Dögtér lásd **Göb-hát**

Dregán-ház 2025: *Dregán-ház | Dregán az román. ... Ű oda kőtözöt, Dregánék.* 2015: *Dregán-ház, Dregán háza | A cigányokon túl. Ahun van a Csorda lejárat. Oszt ott vóut egy román család, Dregán Jánosnak hívták.* — Egykori épület a Dregánu földjén. ***Dregán háza*** formában is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 165.

Dregán háza lásd **Dregán-ház**

Dregánu földje 2015: *Dregánu fölgye | Kinevezték Dregánunak. Ott van is egy tanya már, a Tyutyoné. | Ott lakott régen a vén Dregán.* — Szántóföld a település keleti határában. Ezen a területen állt az egykori Dregán-ház, innen kapta a nevét. Vö. Dregán út. — Szilágyi-Varga 2015: 165. — T10-D4.

Dregán út 2025: *Dregán ut,* 2015: *Dregán út, Dregán ut, Csorda lejárat, Csorda út, Sikátor | Ide kifele, a Turci út fele vóut a Major. A Sikátoron túl, mer úgy montuk régen, ott a jóusság, ahogy lejárt a legelőüre, Sikátor.* — Földút a település keleti határában, amely a Turci útról délre vezet le a Dregánu földjére. ***Csorda lejárat, Csorda út*** néven is említik. A névadás hátterében az áll, hogy egykor itt járt le a csorda a legelőre.

A ***Sikátor*** névváltozat a *sikátor* 'szűk utca; két utcát összekötő keskeny út; hosszú keskeny utca' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 165. — T10-D4.

Dröngu lásd **Kavicsos 2.**

Dröngu földje 1. lásd **Kavicsos 2.**

Dröngu földje 2. 2025: *Dröngu főüggye,* 2015: *Dröngu fölgye.* — Szántóföld a település délnyugati határában, az Éger része. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 165. — T10-C5.

Dröngunál lásd **Kavicsos 2.**

Dröngu tanyája lásd **Kavicsos 2.**

Dűlő lásd **Görjös**

Éger 2025: *Éiger ~ Hid-láz ~ Nem-láz ~ Tőütyfánál,* 2015: *Éger, Híd-láz, Nem-láz, Tölgyfánál | Innen megint az országúttúl, ez vóut a Híd-láz. Itt, ahogy van a Nagy-tőügyfa. Ez a Híd-láz. S utána monták, egy darabig, úgy monták, Éger.* 1884: *Nagy Éger,* 1865: *Nagy Éger köz, Nagy Éger kőz,* 1864: *Nagy Éger, Nemláz,* 1860: *Bábony Éger,* 1796: *Eger.* — Szántóföld és kaszáló a kisbábonyi határ délnyugati részén, a Kertalja és a Korom szomszédságában. Egykor nagy kiterjedésű, észak–délnyugati irányban húzódó mocsár volt, amely Dabolc, Halmi, Kisbábony és Mikola területén feküdt. A katonai térképek is még mocsaras, lápos, erdővel fedett területként ábrázolják, az *Éger* név bizonyára ezzel áll összefüggésben. ***Nagy-Éger*** és ***Nagy-Éger-köz*** néven is említik. Jellegzetessége az a nagy, magányos tölgyfa, amely a közepén áll. Ezért is gyakori, hogy egyszerűen a ***Tölgyfánál*** néven említik az ottani földeket. Kevésbé ismert a ***Híd-láz*** és a ***Nem-láz*** neve, amit ma már csak a falu idősebb lakói ismernek és használnak. A *híd* és a *nem* előtagok névbeni szerepére vonatkozóan nincsenek biztos ismeretünk, az előbbi talán a *Hídvég* helynévvel vagy annak névadási motivációjával lehet összefüggésben. Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. A ***Bábony-Éger*** névváltozat előtagja a Dabolc határában lévő Égertől való megkülönböztetést szolgálja. Lásd Éger (Dabolc, Halmi, Mikola). — ÉGy., EKFT., HKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 165, T1.S.79.1778/3, Vályi 1: 79. — T10-C5.

Falu Fotó: Hankusz Éva

Egyház földje lásd **Ötkoronás**

Első híd 2025: *Ēsőű hid | Az Ēsőű hid ez, amejik it van. … Ja, ja a Kanálison keresztűl, igen. | Az Ēsőű megyen a Naty tőűtyfának, annak a nagyon naty tőűtyfának.* 2015: *Első híd | Ha mejünk kifele Bábonyból, akkor mongyuk balódalinak, a legelső hídnak, hogy Elsőű híd. És, ha az utánalevőnek, Második híd.* — Híd a település délnyugati határában, az Égerhez vezet. Nevének előtagja a településtől számított helyzetére utal. A katonai térképek tanúsága szerint korábban ezen a területen, az Éger mocsaras részén két vagy három híd vezetett át. Vö. Második híd. — ÉGy., EKFT., HKFT., MKFT., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T10-B4.

Epreskert lásd **Cigány-kert**

Erdő-Hódos 1892: *Erdö Hodos,* 1865: *Erdő Hodos,* 1860: *Bábony Wald.* — Nagy kiterjedésű erdő a település keleti határában, a Hódos patak bal oldalán északnyugat–délkeleti irányban húzódik. Legkorábbi említése ***Bábony-erdő*** névformát mutat, amelynek földrajzi köznévi része németre fordítva szerepel. Előtagja a településhez tartozását fejezi ki. A térképes forrásanyagban a 19. század második feléből ***Erdő-Hódos***-ként is ismerjük, amelynek egy része a szomszédos Turchoz is tartozik. A név előtagja bizonyára a terület erdővel borított jellegére utal. Utótagja a vízfolyás melletti fekvését jelzi. Vö. Hódos. Lásd Erdő-Hódos (Turc). — MKFT., T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T11-E4.

Esenyősz 2025: *Esenyőüsz ~ Esenyőüs,* 2015: *Esenyőüsz, Esenyőüc, Esenyőüs, -re.* — Szántóföld a település északi határában, a Hosszú-láz szomszédságában. A név eredetét nem ismerjük. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T10-B3.

Falu 2025: *Falu ~ Bábonyi ucca ~ Főű ucca ~ Sztrádá Princsipálö ~ Princsipálö,* 2015: *Falu, Bábonyi ucca, Fő ucca, Sztrádá Princsipálö, Princsipálö | A Bóuttul arrafele, aszt mongyuk, hogy megyünk a Faluba. | A buletinba* [személyi igazolványban] *minden Princsipálö. Mindenütt Fő út. […] Mikor így valahogy kell mondani, hogy hol laksz, vagy nem tom mi: Princsipálö ucca, ennyi szám.* 2008: *Kisbábonyi út.* — Utca, utcaszakasz, településrész, amely a Vegyesbolttól a Túlsóvégig tart. Az itt élők szerint Kisbábony legrégebben beépített területe. A magyar lakosság a belterület esetében négy nagyobb részt különböztet meg: a Mikrót, a Szuszánt, a Cigánysort és a Falut. A helybeliek körében azonban eltérők a vélemények arra vonatkozóan, hogy pontosan mire értik az utcanevet. Egyesek szerint kizárólag a falu régebbi részére értendő, arra az utcarészre, ahol a Református templom is áll. Mások szerint az az utcarész, amelyet a Turci út szel keresztül. Egy harmadik vélemény szerint pedig az egész falura értendő, annak minden részével együtt. ***Bábonyi utca, Fő utca*** és ***Kisbábonyi út*** néven is említik. Hivatalos román neve *Strada Principală* 'fő utca' amelyet a magyar beszélők is használnak ***Sztrádá Princsipálö*** formában, de emellett ***Princsipálö***

utca-ként és ***Princsipálö***-ként is említik. Vö. Faluvég 1. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 166, 182, SzMHn. 1: 345. — T29-G1.

Falu kútja 2025: *Falu kuttya | A Legelőům vóut a Falu kuttya.* 2015: *Falu kúttya, Falu kuttya | Itt vóut, ahogy van a Pompaház. Az a falu kúttya vóut. Ott vóut egy nagy kút, mer kijárt oda a liba, a disznó, akkor mentünk arra az ökörrel. Ott itattunk.* — Egykori kút a belterület északkeleti részén, a Cigánysor végén. Jelenleg a Pumpaház áll a területen. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T10-D4.

Faluvég 1. 2025: *Faluvéig,* 2015: *Faluvég | Hát itt, itt a Faluvég, ez a fő. Arra is van Faluvég, de itt mongyák, hogy itt a főü Faluvég.* — A belterület északi része, a Vegyesbolt, a Kultúrotthon és a Királyút által közrefogott településrész. A név a *faluvég* 'a falu széle' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T29-G1.

Faluvég 2. lásd **Túlsóvég**

Faluvégi-föld lásd **Terebesiút**

Farkas útja 1751: *Farkas uttya,* 1749: *Olláok uttya,* 1479: *Farkasvtha.* — Egykori útszakasz a település határában. A név előtagja a *Farkas* személynév. A *Farkas* családnév a közeli települések történeti családnévanyagában szerepel; vö. 1429: *Farkas,* 1636: *Farkas,* 1681: *Farkas,* 1775: *Farkas.* Az ***Oláhok útja*** névváltozat előtagja az *oláh* 'román' népnév *-k* többesjellel ellátott alakja. — DL. 70990, Kocán 2022: 120, Perényi 284, Szabó 1937: 273, 285, 320, 368, 524, 526, 527, 529.

Felső-Csikászó 2025: *Fēsőü-Csikászóu,* 2015: *Felsőü-Csikászó, Felsőü-Csikászóul, Kerek-Csikászóu | A Kerek-Csikászóu az a fenti rész, […] ott vóut egy kerek rész, az tiszta ákácossal volt körbevéve.* — Szántóföld a település északi részén, a Hosszú-láz szomszédságában. A Csikászó északi része. A *felső* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik része. Az alakja miatt ***Kerek-Csikászó***-nak is mondják, a területen a 19. századi kataszteri térképeken is egy kerek formájú földdarab körvonalazódik. Vö. Alsó-Csikászó. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T10-C3.

Felső-Deszkás-láz 2025: *Fēsőü-Deszkás-láz.* — Szántóföld a település északi határában. A Deszkás-láz része. A *felső* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik része. Vö. Alsó-Deszkás-láz. — ÉGy.

Felső-Fogás lásd **Belső-Fogás**

Felső-Görjös 2025: *Fēsőü-Görjös,* 2015: *Felsőü-Görjös.* — Szántóföld a település délnyugati határában, az Akácos és a Terebesi-határ szomszédságában. A Görjös déli része. A *felső* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Kisbábonyi úttól, mint a másik része. Vö. Alsó-Görjös. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 166. — T10-B5.

Felső-Hosszú-láz 2025: *Fēsőü-Hosszu-láz ~ Felsőü-Hosszu-láz,* 2015: *Felsőü-Hosszú-láz.* — Szántóföld a település északi határában, a Gánnás szomszédságában. A Hosszú-láz északi része. A *felső* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik része. Vö. Alsó-Hosszú-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 167. — T10-C3.

Felső-Igényelt 2025: *Fēsőü-Igéinyelt ~ Fēsőü-Igéinyel ~ Bēsőü-Igéinyelt,* 2015: *Felsőü-Igénelt, Belsőü-Igényelt | Ott is van egy kanális, elválasztotta. | Közepen van egy szekerut, és azon van a felsőü.* — Szántóföld a település északkeleti határában, a Fogás és a Göb-hát szomszédságában. Az Igényelt északi része. ***Belső-Igényelt***-ként is említik. A nevek előtagjai arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik része. Vö. Alsó-Igényelt. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 167. — T10-D3.

Felső-kút 2025: *Fēsőü-kut ~ Csordakut,* 2015: *Felsőü-kut, Csere-kút, Csere-kut, Csordakut, Csorda kúttya.* — Kút a település keleti részén, a Nagy-legelőn, a belterülethez közel. A ***Csordakút*** és ***Csorda kútja*** névváltozatok arra utalnak, hogy a kutat tehenek itatására használták. A ***Csere-kút*** névváltozat előtagjának motivációját nem ismerik a helybeliek. Feltehetően a *Csere alja* névvel áll összefüggésben. Ma már nincs meg, csupán a helye látszik. Vö. Alsó-kút, Középső-kút. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 167.

Fenék-láz 2025: *Fenek-láz,* 2015: *Fenék-láz, Fenek-láz.* — Szántóföld a település északi ha-

tárában, a Dormán-láz szomszédságában. A név előtagja a *fenék ~ fenek* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' főnév lehet, utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 167. — T10-C3.

Ferenczy-tanya 1907: *Ferenczy tanya.* — Egykori tanya a település határában. A név előtagja családnév. — Hnt.

Fogás 1. 2025: *Fogás, Fogázsba ~ Fogási-főüd,* 2015: *Fogás, Fogási-főüd | Van a cigányok előtt, balódalon, ha mejünk, meg innen Márton bácsi felől az elsőü láb, az is Fogás.* 2008: *Fogás,* 1935–1936: *Régifogás,* 1895: *fogási földek,* 1865: *Fogás, O fogás.* — Szántóföld a település keleti határában, a Comoga mellett. Két része a Hosszú- és a Hegyes-Fogás. A név a *fogás* 'a falu közelében kimért föld; erdő kiirtott része, irtás' földrajzi köznévből alakult. A *Fogás* nevű helyeket az első katonai felmérés szelvényei még erdővel borított területekként ábrázolják. ***Fogási-föld(ek)***-ként is említik. A terület történeti nevei között a ***Régi-Fogás*** és az ***Ó-Fogás*** névváltozatok is szerepelnek, amelyek előtagjai az Új-Fogás név előtagjával állnak összefüggésben. — ÉGy., EKFT., FKnT., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 167, SzMHn. 1: 346, T1.S.79.1778/3. — T10-D4.

Fogás 2. 2025: *Fogás, Fogázsba,* 2015: *Fogás, Fogási-főüd,* 2008: *Újfogás,* 1935–1936: *Újfogás,* 1892: *Új fogás,* 1865: *Uj fogás, Új fogás.* — Szántóföld Cigánysortól északra, a Peti sorja és az Igényelt között. Két része a Külső- és a Belső-Fogás. A név a *fogás* 'a falu közelében kimért föld; erdő kiirtott része, irtás' földrajzi köznévből alakult. A *Fogás* nevű helyeket az első katonai felmérés szelvényei még erdővel borított területekként ábrázolják. Az ***Új-Fogás*** névváltozat előtagja arra utal, hogy a Régi- vagy Ó-Fogáshoz képest később vonták művelés alá a területet. — ÉGy., EKFT., FKnT., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 167, SzMHn. 1: 349, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C4.

Fogási-föld lásd **Fogás 1., 2.**

Fogási-földek lásd **Fogás 1.**

Forduló 2025: *Fordulóu ~ Bábonyi fordulóu ~ Halmi fordulóu ~ Turci fordulóu ~ Terebesi fordulóu,* 2015: *Fordulóu, Bábonyi forduló, Halmi fordulóu, Kűhíd, Kűhídnál, Terebesi fordulóu, Turci fordulóu | Ott, ahogy betérünk a Halmi útról, az a Kűhíd. | Erre a Fordulóunál, ni, a nagy út, amejk mejen Halmi fele, eltér jobbra, balódalra meg Terebesre. Ott a főútvonalnál.* 1864: *Terebesi forduló.* — Útelágazás a település délnyugati határában. Különböző neveken említik attól függően, melyik irányból közelítik meg az érintett útszakaszt. Túrterebes és Halmi községek irányából megközelítve ***Bábonyi*** és ***Turci forduló***-ként, Kisbábony irányából pedig ***Terebesi*** vagy ritkábban ***Halmi forduló***-ként emlegetik. Emellett ***Kőhíd*** *és* ***Kőhídnál*** névformában is említik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 438b, Szilágyi-Varga 2015: 167–168. — T10-B5.

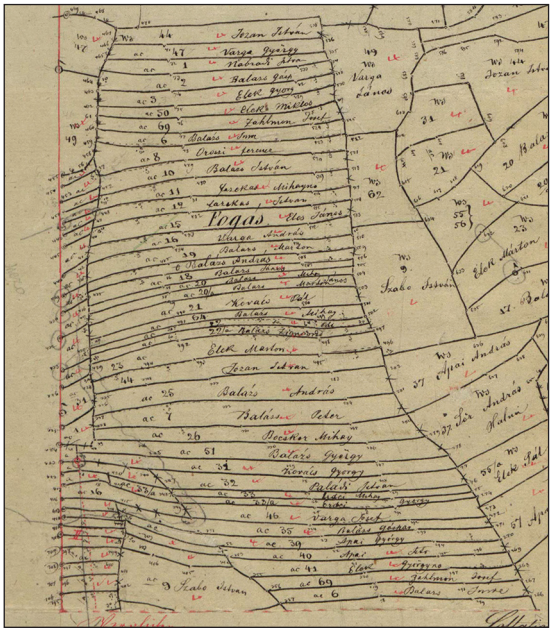

A Fogás egy 19. század közepi térképen (T1.S.79.1778/3)

Fő út lásd **Turci út**

Fő utca lásd **Falu**

Futballpálya lásd **Futballtér**

Futballtér 2025: *Fodbaltér ~ Fudbalpája,* 2015: *Futbaltér, Fotbaltér, Fotbalpája, Futbalpája | A legelőühöz tartozik a Fotbaltér.* — Szántóföld a település keleti határában, a Nagy-legelő és az Ötkoronás szomszédságában, a Turci út mellett. A név arra utal, hogy a környékbeliek egy időben ide járhattak ki futballozni. ***Futballpálya***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 168. — T11-E4.

Gánnás 2025: *Gánnás,* 2015: *Gánnás.* — Szántóföld a település észak–északkeleti határában, a

Hosszú-láz szomszédságában. A név a *gána* (más néven: *kányabangita*) növénynév *-s* melléknévképzős származéka. A növénynév a Szamosháti szótárban is megjelenik *gánna* formában. — ÉGy., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 168. — T10-D3.

Geci-forrás lásd **Comoga**

Gosztát 2025: *Gosztát ~ Gottát ~ Gosztát-főüd ~ Gosztát főüggye ~ Halmi-mezőü.* 2015: *Gosztát, Gosztáté, Gosztát-föüd, Gosztát fölgye, Halmi-mezőü | Az egy vóut a Cselőüsszel. Cselőüsz vóut az, már csak most neveszték el, hogy elvette a Gosztát.* — Szántóföld a település nyugati határszélén, az Akasztottember és a Cselősz szomszédságában. Átnyúlik Halmi határába is. A rendszerváltás előtt az állami gazdaság, a Gospodăria Agricolă de Stat, azaz GOSTAT tulajdonában állt a terület. ***Gosztáté, Gosztát-föld, Gosztát földje*** formában is említik. A ***Halmi-mező*** névváltozata a földterület elhelyezkedésére utal. Lásd Bábonyi-Gosztát (Halmi). — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 168. — T10-A4.

Gosztáté lásd **Gosztát**

Gosztát-föld lásd **Gosztát**

Gosztát földje lásd **Gosztát**

Görjös 2025: *Görjös, Görjözsbe ~ Görjös-düllőü ~ Düllőü ~ Körtefánál | Az egy vóut réigen. És akkor jött a Cseucseszku-időübe utat váktak a közéipre, éis akkó az lett az āsóu véige, idefele a kanálishoz, itt ahogy van a zut mellett az a Naty-kanális, az lett a felsőü.* 2015: *Görjös, Görjös-dűlő, Körtefánál | A föld még most is ojan, abba a zóunába, tiszta ojan görös, és akárhogy dóugozták meg, mindig görös vóut. | Vóut, de már nincs ott a körtefa. A Kűhídnál, ahogy betérünk jobbra, vóut két körtefa. Oda leesett 'negyvennégybe, mikor vóut a háború, két bomba. És a Paróukia ablaka kitört, ojan nyomása vóut. Két kilométerre.* 2008: *Görjös, Görjös-dülő,* 1941: *Görjös,* 1935–1936: *Gőrjös,* 1931: *Görjös,* 1884: *Görjös,* 1865: *Gőrjős, Görjös, Görjos,* 1864: *Gőrjes, görjös | ez előtt gidres-gödrös honcsokos helyiség vólt. 's nevét atól nyerte.* — Szántóföld a település délnyugati részén, a Korom és a Terebesi-határ szomszédságában. Két része az Alsó- és a Felső-Görjös. A 19. századi kataszteri térképek és a harmadik katonai felmérés szerint jóval nagyobb területet foglalt magába, mint napjainkban. A hozzá tartozó földek Halmi határába is átnyúltak. A név feltehetően a nyelvjárási *gör* 'rög, göröngy' (de lásd a *görös* melléknevet is) főnév *-s* képzős származéka. A helynévben egy másodlagos *j* hangot is találunk. Nyirkos István szerint a *j* betoldása *r* utáni pozícióban gyakori. A mai és a történeti források is azt erősítik, hogy a névadás motivációja a terület göröngyös voltával van összefüggésben. ***Görjös-dűlő, Dűlő*** és ***Körtefánál*** formában is említik. Ez utóbbi névformát az magyarázza, hogy egykor körtefák álltak a dűlőben. Vö. Görjös lejáró, Görjös-oldal. Lásd Görjös (Halmi). — ÉGy., HKFT., KMNySz. 1: 338, MaKF., Nyirkos 1987: 80–81, Pesty 1864/57: 432b, 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 168–169, SzMHn. 1: 346, T1.S.79.1778/3, T16.T.541, ÚMTsz. — T10-B5.

Görjös-dűlő lásd **Görjös**

Görjös lejárat lásd **Görjös lejáró**

Görjös lejáró 2025: *Görjös lejárőu ~ Görjös lejárat,* 2015: *Görjös lejárőu, Görjös lejárat.* — A Görjöshöz vezető földút a falu külterületének délnyugati részén. A Második hídtól kezdődik. ***Görjös lejárat-***ként is említik. Az elnevezések utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 169. — T10-B5.

Görjös-oldal 2025: *Görjös-óudal, Görjös-óudalba,* 2015: *Görjös-óudal.* — Földterület a Kisbábonyi úttól délre. A Görjös belterület felé eső része. A név utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 169. — T10-B5.

Halmi forduló lásd **Forduló**

Halmi-mező lásd **Gosztát**

Halmi út 1. 2025: *Halmi ut,* 2015: *Halmi ut,* 2008: *Hàlmi út.* — Körülbelül négy kilométer hosszú útszakasz, amely az országútnak a Fordulótól északnyugati irányban Halmiba vezető része. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 169, SzMHn. 1: 346. — T10-A5.

Halmi út 2. 2025: *Halmi ut,* 2015: *Halmi ut | A Cselőüsz-óudalon, Halmi úton jártunk Halminak, de körbementünk az országúton, az is Halmi út vóut, de ha egyenesen mentünk, az is.* — Földút a település északnyugati határszélén,

amely a Cselőszt átszelve Halmiba vezet. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 169. — T10-A4.

Harasztié 1. 2025: *Harasztijéi,* 2015: *Harasztié | Az megint arra vóut túl, ahogy megyünk a Hegyre fele, jobbódalon vóut. Vóut a bábonyiaknak ott tíz hektár, ojasmi, az vóut a Harasztié. A halmi legelőüvel határos vóut a Harasztié. Ez a Göb-háton túl van, Jákóbnak a kertye véginél, egész arra vóut.* — Szántóföld a település északi–északkeleti határában, a Csikászó és a Göbhát szomszédságában. Az 1865-ös kataszteri térképek tanúsága szerint nevét tulajdonosáról kaphatta: a terület Haraszti Józsefé volt. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 169, T1.S.79.1778/3. — T10-C3.

Harasztié 2. 2025: *Harasztijéi,* 2015: *Harasztié | A Fordulóu, ahogy van. […] A Tirsztoppal szembe, az a Harasztié.* — Szántóföld a település délnyugati részén, a Horgas és a Kósák tagja szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 169. — T10-B5.

Három-Rekettye lásd **Kerek-Rekettye**

Hegyes-Fogás 2025: *Hegyes-Fogás ~ Kis-Fogás,* 2015: *Hegyes-Fogás, Kis-Fogás | Ojan kis hegyes főüdek vóutak ott, de most mán legelőü. | Az is arra van a legelőü mellett, a Nagy-Fogás mellett vóut az. Monták asztat Kis-Fogásnak, Hegyes-Fogásnak. Az egybe vóut. Két név. Egy tábla főüdnek vóut a neve.* — Szántóföld, a Fogás keleti, kisebbik része. A név előtagja feltehetően az alakjára utal. ***Kis-Fogás***-ként is említik. Vö. Hosszú-Fogás, Nagy-Fogás. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 170. — T10-D4.

Hegyi út 2025: *Hegyi ut ~ Hegy ut | Várajja fele vezetőü ut. … Ahogy megy Várojja fele, na.* 2015: *Hegyi út, Hegy út | Az itt van, ahogy megyünk a Hegyre fele. A szekerut, Hosszú-láz véginél.* — Földút, amely a belterület északi részén a Peti sorja, a Csikászó és a Hosszú-láz nevű földek mellett a tamásváraljai Hegyre vezet. ***Hegy út***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 170. — T10-C4.

Hegy út lásd **Hegyi út**

Híd-láz 1. 2025: *Hid-láz | Ot hirintóusztunk* [hintáztunk]. *Ojam fák vóutak.* 2015: *Híd-láz | A Vájogos-gödörrel szembe, egy kis saroknak mongyák, hogy Híd-láz. […] Vóut régen lehet valami fahíd. S azér monták, hogy Híd-láz.* — Szántóföld a település nyugati határában, az egykori Éger mocsár területén, a Palló és a Sovány-sor szomszédságában. A Híd-láz és a vele szomszédos Palló között egykor egy kis fahíd állt. A név előtagja erre utal. Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — ÉGy., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 170. — T10-C4.

Híd-láz 2. lásd **Éger**

Híd-vég 2008: *Hídvég,* 1941: *Hídvég,* 1935–1936: *Hidvég,* 1931: *Hídvég,* 1909: *Hídvég,* 1894: *Hídvég,* 1884: *Hidvég,* 1870: *Hidvég,* 1865: *Hydvegy,* 1864: *Hidvége,* 1864: *Hidvegy.* — Sík szántó a település nyugati–délnyugati határában. A név előtagja a *híd* főnév, amely a katonati térkép szerint talán az Éger vízfolyáson biztosíthatott átkelési lehetőséget. Utótagja a *vég* 'valamely tájrésznek a településtől távolabb eső része' földrajzi köznév. ***Híd vége***-ként is említik. — FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 438b, SzamSz., SzMHn. 1: 346, T1.S.78.1957/1–35, T1.S.79.1778/3, T16.T.541, T22.B.IX.a.2269. — T10-B4C4.

Híd vége lásd **Híd-vég**

Hódos 1944: *Hódos,* 1941: *Hódos,* 1931: *Hódos p[atak],* 1918: *Hodos,* 1915: *Hodos,* 1884: *Hodos patak,* 1870: *Hodos p[atak],* 1865: *Hodos Patak,* [1801]: *Hodos,* 1784: *Hodos Patak.* — Patak a település keleti–északkeleti határszélén. A név a *hód* állatnév *-s* melléknévképző alakja. ***Hódos-patak*** formában is említik. Vö. Hódos-híd. Lásd Hódos (Dabolc, Halmi, Tamásváralja). — EKFT., HKFT., Kocán 2022: 165–166, MaKF., T1.S.79.1778/3, T16.T.151, T16.T.541, T21.TK.2505, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T11-E2.

Hódos-híd 2025: *Hodos higgya ~ Hodos-hid.* — Egykori híd, mely a Hódos nevű vízfolyáson állt. ***Hódos hídja***-ként is említik. — ÉGy.

Hódos hídja lásd **Hódos-híd**

Hódos-patak lásd **Hódos**

Horti-tag lásd **Jákob-tag**

Hosszú-bérc 1464: *Hozzwbercz.* — Egykori földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja a *bérc* 'hegy, kisebb fajta kiemelkedés, magaslat' földrajzi köz-

név. — DL. 70920, Kocán 2022: 170, Perényi 247, Szabó 1937: 284.

Hosszú Estók-láz 1895: *hosszestókláz,* 1864: *Hosszu Estók Láz I., Hosszu Estók Láz II.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Pesty adatközlője két részét különíti el. Nevének előtagjában bizonyára személynév szerepel. A környező települések történeti személynévanyagában találkozunk *Hosszú* nevű személlyel: 1775: *Hosszú.* A *hosszú* jelző ugyanakkor esetleg az *Estók-láz* nevű terület méretére is utalhat. A név utótagjában a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — Pesty 1864/57: 438b, Szabó 1937: 293, 524, SzamSz., SzMHn. 1: 347.

Hosszú-Fogás 2025: *Hosszú-Fogás ~ Naty-Fogás,* 2015: *Hosszú-Fogás, Nagy-Fogás | A Nagy-Fogásnak montuk, hogy Hosszú-Fogás. Mi úgy szólítottuk. Itt, ahogy a legelőü van.* 1895: *nagy fogási föld.* — Szántóföld a Comoga szomszédságában, a Fogás nyugati, nagyobb része. A név előtagja a szántóföld alakjára utalhat. ***Nagy-Fogás***-nak és ***Nagy-Fogási-föld***-nek is nevezik. Vö. Hegyes-Fogás. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 171, SzMHn. 1: 347. — T10-C4D4.

Hosszú-láz 2025: *Hosszu-láz,* 2015: *Hosszú-láz | Régen erdő volt, de most szántóföld.* 2008: *Hosszu-láz,* 1935–1936: *Hosszuláz,* 1892: *Hosszú Láz,* 1865: *Hosszu Láz,* 1464: *Hozzwla[z].* — Nagy kiterjedésű szántóföld a település északi határszélén, a Csikászó, a Gánnás és a Jákob-tag szomszédságában. Részei az Alsó- és a Felső-Hosszú-láz. A név előtagja a szántóföld méretére utal, a *Kis-láz* előtagjával áll összefüggésben. Az utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. — DL. 70920, ÉGy., FKnT., Perényi 247, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 171, SzMHn. 1: 347, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C3.

Hosszú-vész lásd **Liget**

Igényelt 2025: *Igéinyelt ~ Igéinyel,* 2015: *Igénelt, Igényel,* 2008: *Igényèlt.* — Szántóföld a település északkeleti részén, a Fogás és a Göbhát szomszédságában, a Turci út mellett. Részei az Alsó- és a Felső-Igényelt. A neve bizonyára földosztáskor igény alapján kiosztott földekre utal. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 171, SzMHn. 1: 347. — T10-D3D4.

Imaház lásd **Katolikus imaház**

Imaterem 2025: *Imaterem | Van Imaterem az Iskolaudvaron.* 2015: *Imaterem.* — Az Óvoda épületében lévő terem, amely a református egyházé. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 171. — T29-G2.

Irinka-tag lásd **Jákob-tag**

Irinka tagja lásd **Jákob-tag**

Irtvány 2025: *Irotvány ~ Irotván | A jóuszágot od déleltették, körül a kut körű. Az Irotványba.* 2015: *Irotvány, Irtovány,* 1864: *irotvány | erdős helyiség vólt – de ki irtatván – az irtástól kapta elnevezését.* — Szántóföld a település déli határában. A lokalizálása bizonytalan. A név az *irtvány* 'szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek' földrajzi köznév helyi nyelvjárási formájából alakult. A helybeliek többsége ma már nem ismeri a nevet, csak az idősebbek emlékezetében él. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 432b, Szilágyi-Varga 2015: 171.

Iskola lásd **Óvoda**

Iskolaudvar lásd **Óvodaudvar**

Italozó 1. 2025: *Italozóu,* 2015: *Italozóu | Vóut régen egy korcsma, egy zsidó használta […] Ábrahám bácsinak hívták. Az mérte a pálinkát.* — Egykori kocsma a Zsidó házban. A Joó család tulajdona volt. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 172. — T29-G2.

Italozó 2. lásd **Tripon**

Jáger-tanya 1907: *Jáger tanya.* — Egykori külterületi lakott hely a település határában, pontos helyét nem ismerjük. Nevének előtagja bizonyára személynév. — Hnt.

Jákob lásd **Jákob-tag**

Jákob háza lásd **Jákob-tag**

Jákob-tag 2025: *Jákop-tag ~ Jákop tagja ~ Jákop háza ~ Jákop-tanya ~ Irinka-tag ~ Irinka tagja,* 2015: *Jákób-tag, Jákób tagja, Jákób háza, Jákób-tanya, Jákób, Horti-tag, Irinka-tag, Irinka tagja | Az Irinka tagjának monták aszt, mer lakott ott egy román asszony. És inkább úgy monták neki, hogy tag, Irinka-tag. Ott még mindég megvan Jákóbnak a ház. Úgyhogy az egy tag, de laktak több román család. | Jákóbnak vóut két kis darab főggye, meg háza rajta. Megvan az most is […]. Az is ott van a Csikászóu mellett.* — Földterület a település északkeleti határában, a Göb-hát, a Csikászó és a Harasztié

szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Jákob, Jákob tagja, Jákob-tanya*** és ***Jákob háza*** formában is említik. Egy másik tulajdonosáról ***Irinka-tag, Irinka tagja*** néven is emlegették. A ***Horti-tag*** névváltozat eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, ennek előtagja is minden bizonnyal személynév lehet. A nevek utótagja a *tag* 'tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja; nagybirtok; határrész; tanya, uradalmi major' földrajzi köznév. Ez utóbbi neveket ma már kevesen ismerik és használják. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 172. — T10-C3.

Jákob tagja lásd **Jákob-tag**

Jákob-tanya lásd **Jákob-tag**

Jávori-tag 2025: *Jáhori-tag ~ Jávori-tag | Jáhori-tag, annak a Temetőbe be van keritvel a sirjuk. ... Hát az egy Zsidóu család vóut.* 2015: *Jáhori-tag, Jávori-tag.* — Egykori földterület a település északkeleti határában, a Jákob-tag szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. Utótagja a *tag* 'tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja; nagybirtok; határrész; tanya, uradalmi major' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 172. — T10-D3.

Kántonház lásd **Pumpaház 1.**

Kapela lásd **Ravatalozó**

Kápolna lásd **Ravatalozó**

Karos híd 2025: *Karos hid | Hát régem vóut a Legelőün. A Legelőün, arra ahogy mentünk ot Karos hid vóut még, azé csinátak, mer asz monták, hogy a jóuszágog döfkötték, lügdösték. Igy izs belelökték egymást, még a hit karja is beleesett.* 2015: *Karos híd | Azér monták, hogy Karos híd, mer vóut egy híd és vóut karja. […] Az a híd még megvan, már karja nincs, ellopták […]. Azér monták, Karos híd, mer azon át kellett a jóuszágot, a falubul itt járt ki, ezen az úton, Laci bácsi mellett, itt, ezen az uton járt ki, és mivel egy nagy árok […], csináltak egy karját, mivelhogy, mer a jóuszág ne essen bele a vízbe.* — Híd a település délkeleti határában, a Varga-láz és a Cigány-láz mellett. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 172. — T10-D5.

Katolikus imaház 2025: *Katóulikus imaház ~ Cigán templom ~ Templom,* 2015: *Katólikus imaház, Cigány templom, Imaház, Templom | Ők csak aszongyák, hogy Templom, a cigányok. | Mi nem mongyuk, mer hogy, na, szégyelljük, de van, aki mongya, hogy ott a Cigány templom.* 2008: *Katólikus-imaház.* — Épület a Cigánysor közepén. Eredetileg lakóház volt, jelenleg a katolikus egyház birtokában van. Itt tartják a szentmiséket. ***Imaház*** és ***Templom*** néven is említik. ***Cigány templom*** névváltozatának előtagja arra utal, hogy a cigányok által lakott településrészen áll. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 172, SzMHn. 1: 345. — T29-H1.

Kavicsos 1. 2025: *Kavicsos ~ Köviccses ~ Köviccses-tóu ~ Balasztijer ~ Kenderásztatóu | A Köviccsezsbe régen ásztattuk a kendert.* 2015: *Kavicsos, Kövicses, Kavicsos-tó, Balasztier, Balasztiéra, Kenderásztatóu | Onnét hordták a kövicset, akkor még lehetett. Mindenki annyit vájt, amennyit akart. | Erre van egy nagy tóu, onnen horták régen a kavicsot, meg most is horgyák onnen, ide az utakra, vagy ahova megrendelik.* — Mesterséges tó a település déli határszélén, amely az egykori Éger lecsapolt területén létesült kavicsbányászat révén. ***Kavicsos-tó*** és ***Kövicses, Kövicses-tó*** formában is említik. Egykor kendert is áztattak benne, erre utal a ***Kenderáztató*** névváltozata. A ***Balasztier*** és ***Balasztiéra*** nevek a román *balastieră* 'kavicsbánya, homokbánya' köznévből származnak. Vö. Kavicsos 2. — Dicț., ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 172. — T10-C5.

Kavicsos 2. 2025: *Kavicsos ~ Köviccses ~ Dröngu ~ Dröngu főüggye,* 2015: *Kavicsos, Kövicses, Dröngu, Dröngu fölgye, Dröngunál, Dröngu tanyája, Pájinkafőző | Mi Kövicsesnek mongyuk, de van, aki úgy mongya, Kavicsos.* — Kaszáló a település déli határszélén, a Kavicsos (1.) mellett, az egykori Éger lecsapolt árterületén. ***Kövicses***-nek is mondják. A ***Dröngu, Dröngunál, Dröngu földje*** *és* ***Dröngu tanyája*** névváltozatok arra utalnak, hogy a terület egy része egy *Drângu* nevű személy tulajdona. Egykor pálinkafőzőt üzemeltettek itt, ezzel van összefüggésben a ***Pálinkafőző*** neve. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 172–173. — T10-C5.

Kavicsos-tó lásd **Kavicsos 1.**

Kékbokor 1751: *Kekbokor,* 1479: *Kekbokor.* — Egykori hely a település határában, pontosabb elhelyezkedését nem ismerjük. A névadás

indítéka bizonyára az lehetett, hogy régen kék termésű bokrok álltak e helyen. — DL. 70990, Perényi 284, Szabó 1937: 285.

Kenderáztató lásd **Kavicsos 1., Vályogos-gödör**

Kendereskert lásd **Kertalja 1.**

Kenderföld lásd **Kertalja 1.**

Kendersor lásd **Kertalja 1.**

Kerek-Csikászó lásd **Felső-Csikászó**

Kerek-lapos 2025: *Kerek-lapos,* 2015: *Kerek-lapos.* — Kisebb, kör alakú szántóföld a település északnyugati határában. Kevesek által ismert és ritkán használt név. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 173. — T10-B4.

Kerek-Rekettye 2025: *Kerek-Rekettye ~ Kerek-Rekettyéis ~ Rekettye ~ Rekettyéis, Reketytyéizsbe | Erre vóut, a, itt, ahoty Cselőüszre fele mejünk, van ety kis rész.* 2015: *Kerek-Rekettye, Kerek-Rekettyés, Három-Rekettye, Rekettye, Rekettyés.* — Szántóföld a település északnyugati részén, a Bertiné tagja és Halmi szomszédságában; a Cselősz része. A *Kerek-Rekettye* és a ***Kerek-Rekettyés*** név előtagja bizonyára a szántóföld alakjára utal. Utótagja a *rekettye,* illetve *rekettyés* 'bokros, vizenyős rét, legelő; rekettyebokrokkal benőtt terület' földrajzi köznév. Egykor bokros terület lehetett. ***Rekettye*** és ***Rekettyés*** formában is említik. A ***Három-Rekettye*** neve talán azzal függhet össze, hogy egykor több részből állt. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 173. — T10-B4.

Kerek-Rekettyés lásd **Kerek-Rekettye**

Kert alatt lásd **Kertalja 1.**

Kertalja 1. 2025: *Kertajja ~ Kertajjasi-főüd ~ Kenderfőüd~ Kendereskert ~ Kendersor ~ Temetőü alatt ~ Temetőü ajja | It van nekünk a Kenderfőüdünk, régen esz tiz ári kendert vetettünk mindég, vóut mibű dóugozni télen.* 2015: *Kertajja, Kertajjasi-főüd, Kert alatt, Kendereskert, Kenderfőüd, Kendersor, Temető alatt, Temető ajja | Régen itt ez a Kertajja, már itt kívül a főüdek, mind tiszta kenderrel vóut bevetve. Kendereskertnek neveszték.* 2008: *Kèrtàjja,* 1865: *Temető ally.* — Szántóföld a belterület nyugati szélén a Temető mellett. A *Kertalja,* ***Kertaljasi-föld, Kert alatt*** és a ***Temető alatt, Temető alja*** névváltozatok a szántóföld elhelyezkedésére utalnak. ***Kenderföld, Kendersor*** és ***Kendereskert*** néven is említik. E névformák azt jelzik,

Kertalja Fotó: Hankusz Éva

hogy egykor kender termesztésére használták a területet. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 173, SzMHn. 1: 347, T1.S.79.1778/3. — T10-C4.

Kertalja 2. 2025: *Kertajja,* 2015: *Kertajja.* — Szántóföld a település keleti részén a belterület és a Comoga között. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 173. — T10-C4.

Kertaljasi-föld lásd **Kertalja 1.**

Kétbábony lásd **Kisbábony**

Király út 2025: *Kiráj ut ~ Kiráj ut lejárat ~ Kiráj ut lejáróu | A Kiráj ut ott a Sipos mellet lefele.* 2015: *Kiráj út, Kiráj út lejárat, Kiráj út lejáró | Aszongyák, hogy valami kiráj ment le ott régen.* 2008: *Kiráj út, Kiráj ut.* — Földút a belterület északi határában, a Kultúrotthon és a Kovácsműhely mellett vezet ki a Királyút szántóföldre. A név előtagjának magyarázata bizonytalan, de feltehetően személynév lehet. A szomszédos települések történeti családnévanyagában *Király* személyneveket ismerünk: 1478: *Kyral,* 1570: *Kiraly.* Emellett esetleg azzal is kapcsolatba hozható, hogy talán királyi fennhatóság alatt álló út volt. (Ehhez lásd a Dabolcon ismeretes *Király palló* helynevet is.) A középkori források szerint ennek az úttípusnak az volt a jellemzője, hogy olyan széles, hogy az egyik kocsi ki tud térni rajta a másik elől. ***Király út lejárat*** és ***Király út lejáró*** néven is említik, melyek utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. Vö. Király út vége. — ÉGy., FKnT., Kocán 2022: 204, Szabó 1937: 365, 366, 367, 404, Szilágyi-Varga 2015: 173, SzMHn. 1: 345, 347. — T10-C4.

Királyút 2025: *Kirájut | Bábonyon is van egy ut, vagyis egy darap főüt, párcella, hogy ugy*

Király út Fotó: Hankusz Éva

van elnevezve, a Kirájut. 2015: *Kiráj ut | Régen nem vóut ház, csak a Kiráj ut, oszt, akkor fogták telekeknek.* 1935–1936: *Kirájut,* 1892: *Király út,* 1865: *Király út,* 1864: *Király út, Királyut | a' rajta át folyó szekér utról vette nevét.* — Szántóföld a belterület északi szélén, a Mogyoró-szeg, a Barta és a Deszkás-láz szomszédságában. A Király út szeli át, nevét erről kapta. Az idősebbek elmodása szerint egykor jóval nagyobb területet ölelt fel. Az 1960-as és az 1970-es évek építkezései során, a Mikró kiépülésével veszített a méretéből. — ÉGy., Pesty 1864/57: 432b, 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 173, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C4.

Király út lejárat lásd **Király út 1.**

Király út lejáró lásd **Király út 1.**

Király út vége 2008: *Kirájut vége,* 1864: *Királyutvége.* — Egykori hely a település határában, bizonyára a Király út végénél. — Pesty 1864/57: 438b, SzMHn. 1: 347.

Kisbábonyi út 1. 2025: *Kizsbábonyi ut ~ Bábonyi ut,* 2015: *Kisbábonyi út, Bábonyi út | Amíg be nem jövünk a faluba az Bábonyi út. Utána Turci út.* 2008: *Szatmári út.* — Mintegy 2 kilométeres aszfaltozott útszakasz, amely a Szatmári országútról ágazik le és északkeleti irányban Kisbábonyig tart. Ennek folytatása a Turci út. ***Bábonyi út***-ként is említik, és ***Szatmári út***-nak is nevezik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 173, SzMHn. 1: 345. — T10-B5.

Kisbábonyi út 2. lásd **Falu**

Kisbábonyi-újtelep 1913: *Kisbábonyi újtelep.* — Külterületi lakott hely a település határában. Pontos helye nem határozható meg egyértelműen. Elképzelhető, hogy a Cigánysorral azonos helyet jelölhetett. Utótagja az *újtelep* 'újabban épült falurész' földrajzi köznév. — FKnT., Hnt.

Kis-beton 2015: *Kis-beton | Egy vizszintmérőü. Mivel tiszta vóut a víz, ki vóut betonozva. A gyerekek ott fürödtek. Vóut mittomén vagy harminc-negyven centiméter víz, mindig.* — A Nagy-kanális kisebb, elkerített és kibetonozott része a település déli határszélén. Néhány évvel ezelőtt a fiatalok még ide jártak fürödni nyaranta. Ma már nem használt fürdőhely, begazosodott. — Szilágyi-Varga 2015: 174. — T10-D5.

Kis-Cselősz 1694: *Kis Cselőcz.* — Hely a település határában, a Cselősz valamely részét jelölhette. — Szabó 1937: 369.

Kis-Dormán-láz 2025: *Kizs-Dormán-láz.* — Földterület a település északnyugati határában. A Dormán-láz egy kisebb részét jelöli. Kevesek által ismert és ritkán használt név. Vö. Nagy-Dormán-láz. — ÉGy.

Kis-Fogás lásd **Hegyes-Fogás**

Kis-láz 2025: *Kis-láz,* 2015: *Kis-láz.* — Kisebb szántóföld a település északi határszélén, a Hosszú-láz szomszédságában. A *kis* előtag a *Hosszú-láz* név előtagjával áll összefüggésben, a szántóföld méretére utal. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznév. Vö. Kis-láz-oldal. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 174. — T10-C3.

Kis-láz-oldal 2025: *Kis-láz-óudal.* — Földterület, amely a Kis-láz része. — ÉGy.

Kis-legelő 2025: *Kis-legelőü ~ Legelőü,* 2015: *Kis-legelőü, Legelőü,* 2008: *Legelőü.* — Legelő a település keleti határában, a belterülethez közel. A név előtagja a Nagy-legelő név előtagjával áll összefüggésben. ***Legelő***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 174, SzMHn. 1: 347. — T10-C4D4.

Kis-mező 2025: *Kis-mezőü,* 2015: *Kis-mezőü | Egy lábba vóut egy Nagy-Fogás és utána vóut a Kis-mezőü.* 1865: *Kis mező.* — Kisebb szántóföld a település keleti részén, a Nagy-Fogás és a Comoga szomszédságában. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 174, T1.S.79.1778/3. — T10-C4D4.

Kis-Mogyoró-szeg 2025: *Kis-Mogyoróu-szeg,* 2015: *Kis-Mogyoróu-szeg | Mogyoróu-szegnek mongyuk eszt az elsőü láb földet, s akkor itt van*

egy kanális, és akkor ott lefele van, aszt mán mongyák Kis-Mogyoróu-szegnek. — Szántóföld a település északi részén, a Mogyoró-szeg kisebbik darabja. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 174. — T10-C4.

Kis-nyíres 2025: *Kis-nyires, Kis-nyiresen,* 2015: *Kis-nyires | Itt vóut a Kert alatt. Itt, ahogy van a Temetőütül odafele a főüd. Kétfele vágta aszt is, régen úgy vóut, fele vóut a kertbe, fele meg a Kis-nyires. Mer most egész a kanálisig mérték, amióta a kollektív elmúlt. Úgyhogy a fele, nem vóut épp a fele, valamennyi.* 1864: *Kis-nyires.* — Szántóföld a Temető mellett nyugatra, a Kertalja és az Éger szomszédságában. A név utótagja a *nyíres* 'nyírfaerdő' földrajzi köznév. Kevésbé ismert és ritkán használt név. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, Szilágyi-Varga 2015: 174. — T10-C4.

Kis-Őz-hát 2025: *Kis-Őüsz-hát,* 2015: *Kis-Őüz-hát,* 1935–1936: *Kisőüszhát,* 1900 k.: *Kis Özhát,* 1892: *Kis Őzhát,* 1865: *Kis Őzhát, 1749: Kösz Üsz hát.* — Szántóföld a település keleti határában, a Hegyes-Fogás szomszédságában. A név eredetére vonatkozóan nincsenek pontos ismereteink. Az utótagja egy elsődleges **Őz-hát* helynevet sejtet, amelyre azonban nincsenek közvetlen adataink. Összefüggésben állhat a Turc határához tartozó Őz-fő nevével. — ÉGy., Kocán 2022: 235, 285–286, Szabó 1937: 284, 285, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 174, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-D4.

Kollektív istálló lásd **Kollektív ól**

Kollektív ól 2025: *Kollektiv óul ~ Kollektiv istállóu ~ Kollektiv udvar,* 2015: *Kollektív óul, Kollektív istállóu, Kollektív udvar.* — Az állami gazdaság istállói, amelyek a belterület északkeleti részén, a Csentru udvar közvetlen szomszédságában álltak. ***Kollektív istálló*** és ***Kollektív udvar*** néven is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 174. — T29-G1.

Kollektív udvar lásd **Kollektív ól**

Komjáti 2025: *Komjáti,* 2015: *Komjáti, Komjátié.* — Szántóföld a település keleti–északkeleti határában a Major szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A település korábbi birtokosai között *Komjáti* nevű személyt is találunk: 1775: *Komjáty Zsigmond.* Kevésbé ismert és ritkán használt helynév. ***Komjátié*** formában is említik. — ÉGy., Szabó 1937: 282, 529, Szilágyi-Varga 2015: 174. — T10-D4.

Komjátié lásd **Komjáti**

Korom 2025: *Korom,* 2015: *Korom | Mer fekete főggye van.* — Szántóföld a település délnyugati részén, a Görjös és az Éger szomszédságában. A helybeliek szerint fekete földje van, innen ered az elnevezése. De elképzelhető az is, hogy *Korom* nevű tulajdonosáról kapta a nevét. Ilyen nevű itteni vagy környékbeli családról azonban nincs tudomásunk. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175. — T10-B5.

Kósák tagja 2025: *Kóusák tagja | Há asz má terebesijek hasznájják.* 2015: *Kósák tagja, Kósa-tag, Kósa tagja.* — Földterület a település délnyugati határszélén, a Forduló közelében. A Horgas része volt. Nevét tulajdonosáról kapta. A település történeti családnévanyagában *Kósa* nevezetű ember ismeretes; vö. 1775: *Kosa.* ***Kósa-tag*** és ***Kósa tagja*** néven is említik. — ÉGy., Szabó 1937: 282, Szilágyi-Varga 2015: 175. — T10-B5.

Kósa-tag lásd **Kósák tagja**

Kósa tagja lásd **Kósák tagja**

Kovácsház 2025: *Kovácsház | Itt a Bóut ahum van. ... De az ēső kovács az hunnem valóu vóut? Tám Batarcsrú.* 2015: *Kovácsház.* — A falu néhai kovácsának a háza a Kultúrotthon és a Király út szomszédságában. A Mikró első háza. Vö. Kovácsműhely. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175. — T29-G1.

Kovácsműhely 2025: *Kovácsmühej | A Kovácsműhej it vóut régen. A Kiráj út. A legelsőü ház, a Kovácsműhej ottam vóut. Mík Károj bácsi bírta magát. | Az ot van a Faluvégen.* — A Kovácsházhoz tartozó műhely, a Király út szomszédságában található. — ÉGy. — T29-G1.

Kőhíd lásd **Forduló**

Kőhídnál lásd **Forduló**

Kömin lásd **Kultúrotthon**

Körtefánál 1. 2025: *Körtefánál,* 2015: *Körtefánál | A Cselőüsz úgy volt a papírunkra téve, hogy Körtefánál, nem Cselőüsznek, mer' ott a kanyarba volt, ahogy volt a mienk, volt ott egy körtefa, és akkor mi úgy írattuk, hogy ide kifele körtefa volt. | Ott vóut egy nagy vadkörtefa, de ojan vastag... És akkor elébb úgy monták, hogy Cselőüsz, akkor, amikor a nagy körtefa ott vóut,*

akkor úgy monták, a Körtefánál meg Teberna. […] Háromféle nevet adtak. — Szántóföld a település nyugati határában, a Cselősz része. Régebben egy körtefa állt rajta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175. — T10-B4.

Körtefánál 2. lásd **Görjös**

Körtélyes 2025: *Körtéjes,* 2015: *Körtéjes | Nagy körtéjes vo̯ut. A jo̯uságot délbe oda hajtották a pásztorok délelni, az árnyékra.* — Szántóföld a település keleti határszélén, a Brime és a Turci-határ szomszédságában. Egykor körtefák álltak rajta. A név a *körte* főnév népnyelvi *körtéj* alakjának *-s* képzős származéka. Ma már kevés bábonyinak van ott földje. — ÉGy., SzamSz. *körtvély,* Szilágyi-Varga 2015: 175. — T11-F4.

Kövicses lásd **Kavicsos 1., 2.**

Kövicses-tó lásd **Kavicsos 1.**

Középső-Csikászó 2025: *Közepso̯ü-Csikászo̯u.* — Szántóföld a település északi részén. A Csikászónak az Alsó- és a Felső-Csikászó között húzódó, középső része. — ÉGy. — T10-C3C4.

Középső-kút 2025: *Közepso̯ü-kut,* 2015: *Középső-kút, Betonos-kút | Közepen vo̯ut egy betonos kút, ott ivott a nevendékjo̯uság.* — A növendékjószágok itatására szolgáló kút a település keleti határában, a Nagy-legelő közepén. A kút kávájáról ***Betonos-kút***-ként is említik. Vö. Alsó-kút, Felső-kút. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175.

Központ 1. 2025: *Köszpont,* 2015: *Köszpont | Ki hogy veszi, van, aki aszongya, a Templom a Köszpont, van, aki aszongya a Boltnál. | Itt zajlik le minden, a Bo̯ut meg az Iskola meg a Templom. Ez a Köszpont. Két Köszpont van.* — A Fő utca középső része, a Református templom és az Általános iskola környéke. Megoszlik a vélemény arra vonatkozóan, hogy mit neveznek Központnak. Egyesek szerint a Fő utca közepét, mások szerint a Bolt és a Kultúrotthon környékét nevezik így. A falu életéhez szorosabban kapcsolódó társadalmi események lényegében ezen a két helyen zajlottak és zajlanak a mai napig. Vö. Központ 2. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175. — T29-G2.

Központ 2. 2025: *Köszpont,* 2015: *Köszpont, Csentru.* — A Fő utca északi része, a Bolt és a Kultúrotthon környéke. A ***Csentru*** névváltozat a román *centru* 'központ' jelentésű szóból ered. Vö. Központ 1. — Dicț., ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 175. — T29-G1.

Kultúr lásd **Kultúrotthon**

Kultúrház lásd **Kultúrotthon**

Kultúrotthon 2025: *Kultur ~ Kulturház ~ Kulturothon ~ Kömin,* 2015: *Kultúrotthon, Kultúr, Kultúrház, Kömin.* — Épület a Turci út és a Király út találkozásánál. Lakodalmaknak, eljegyzéseknek, születésnapi és farsangi ünnepségeknek ad helyet. ***Kultúr*** és ***Kultúrház*** néven is említik. A ***Kömin*** névváltozat a román *cămin* 'otthon' jelentésű szóból ered. — Dicț., ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176. — T29-G1.

Kútnál lásd **Surányi dinnyéje**

Kutyaszorító lásd **Túlsóvég**

Kutyaszorítóvég lásd **Túlsóvég**

Külső-Benés-láz 2025: *Kíso̯ü-Benéis-láz,* 2015: *Külső-Benés-láz.* — Szántóföld a település északnyugati határában, az Akasztottember és a Cselősz szomszédságában. A Benés-láznak a nyugati, a belterülettől távolabb eső része. A név előtagja arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Cselősz lejáratokhoz, mint a másik része. Vö. Belső-Benés-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176. — T10-B4.

Külső-Brime 2025: *Kíso̯ü-Brime,* 2015: *Külső-Brime.* — Szántóföld a település keleti oldalán, a Turci út mellett. A Brime északi része. A név előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik része. Vö. Belső-Brime. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176. — T11-E4.

Külső-Fogás 2025: *Kíso̯ü-Fogás ~ Ásó̯u-Fogás,* 2015: *Külső-Fogás, Alsó̯u-Fogás.* — Szántóföld, a Fogás déli, Turci út melletti része. ***Alsó-Fogás*** néven is említik. A nevek előtagjai arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a belterülethez. Vö. Belső-Fogás. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176. — T10-C4.

Külső-Igényelt lásd **Alsó-Igényelt**

Külső-Varga-láz 2025: *Kíso̯ü-Varga-láz,* 2015: *Külso̯ü-Varga-láz,* 1895: *külső varga láz.* — Szántóföld a település déli–délkeleti határszélén, a Varga-láz egyik része. Ma már egyetlen darabnak tekintik az egész földet. A név előtagja talán arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja távolabb esik a belterülettől. Vö. Belső-Var-

ga-láz. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176, SzMHn. 1: 347.

Láz 2025: *Láz,* 2008: *Láz.* — Egykori dűlő a település határban. Bura László nem lokalizálja pontosan a helyet, az élőnyelvi gyűjtés adatközlői a Tölgyfa környével azonosították. A név a nyelvjárási *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 347.

Legelő lásd **Kis-legelő**

Lelkészi hivatal 2025: *Lelkéiszi hivatal ~ Pap ~ Papnál ~ Páróukija,* 2015: *Lelkészi hivatal, Pap, Papnál, Parókia, Párókia | Még, ha nem is volt lelkész ott, akkor is monták, hogy a Papnál.* 2008: *Lèlkészi-hivatàl.* — A református egyház irodája, amely a Fő utca közepén, a Református templom szomszédságában található. ***Pap, Papnál*** és ***Parókia*** néven is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176, SzMHn. 1: 345. — T29-G2.

Liget 2025: *Liget | A Liget az arra Várajja fele van a Liget.* 1941: *Liget,* 1931: *Liget,* 1884: *Liget,* 1865: *Liget,* 1751: *Hosszu Ősz,* 1479/1749: *Hoszszy vis,* 1479: *Hoszszy vesz,* másként Terebesi liget, 1479: *Hozzyvevz, Hosszuvevz,* 1479: *Hozzyvevz,* 1478: *Hvzzyvevz, Hozyvevz, Hozzyvevz,* 1478: *Hozzyvevcz, Hozzyvevz,* 1464: *Hozzeus* [ɔ: *Hozzyveus*]. — Földterület a település keleti határában, a Nagy-legelő és a Brime egy részét foglalja magába. A név a *liget* 'kisebb, ritkás erdő, fákkal tarkított bokros terület; üres hely az erdőben' földrajzi köznévből alakult. Az elsődleges ***Hosszú-vész*** névváltozat előtagja a hely alakjára utal. Utótagja talán a *vész* 'irtás' földrajzi köznév. Az adatok sokféle írásmódú utótagja talán egy *veyz* forma romlott alakja lehet, ez estben nagyobb valószínűséggel a *vejsze* 'halfogó rekeszték' jelentésű szóval áll kapcsolatban. — DL. 45792, 70985, 70990, ÉGy., FKnT., HKFT., Kocán 2022: 174–175, MaKF., Perényi 279, 280, 281, 283, Szabó 1937: 283, 284, T1.S.79.1782/2, T16.T.541, Z. 11: 227, 229, 230, 231, 232. — T10-D4.

Lingurás-tanya 2025: *Lingurás-tanya | Meg Dabóucra kőütösztek azok. Ot van a tóu mellett az a tanyájuk mos má.* 2015: *Lingurás-tanya.* — Egykori tanya a település északi–északkeleti határában a Gánnáson. Az épületek ma már nincsenek meg, ennek ellenére a valamikori objektumok és a hozzá tartozó név a mai napig viszonyítási pontként szerepelnek a szóbeli eligazításokban. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176, ÚCsnT. *Lingura.*

Lukács-láz 2025: *Lukács-láz,* 2015: *Lukács-láz,* 1864: *Lukács Láz.* — Szántóföld a település déli határában, a Cigány-láz és a Varga-láz szomszédságában. Lokalizálása bizonytalan. Az előtag a tulajdonosra utalhat. A szomszédos Túrterebes történeti családnévanyagában *Lukács* személynevet ismerünk: 1513: Dionisio *lwkach.* Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — ÉGy., N. Fodor 2010: 156, Pesty 1864/57: 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 176.

Major 2025: *Major | Nekünk a Majorba még most is ot vany nyócvan ári.* 2015: *Major,* 1910: *Bábonyi mjr. [major],* 1892: *Major,* 1884: *Bábonyi major,* 1865: *Major.* — Egykori épület a Turci út mellett, ma szántóföld a település keleti határában, az Ötkoronás szomszédságában. A területen a második és a harmadik katonai felmérések térképei épületet jelölnek, valószínűleg egy kisebb mezőgazdasági telep működhetett rajta. ***Bábonyi-major***-ként is említik. — ÉGy., HKFT., MKFT., Szilágyi-Varga 2015: 177, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3, T22.B.IX.a.1008. — T10-D4.

Mari-ház lásd **Mari háza**

Mari háza 2025: *Mari háza | Mari házáná van az eper.* 2015: *Mari háza, Mari-ház | Mari házánál lefele vannak ezek a főüdek. | Ez csak így most lett kinevezve, mióta Mari ott lakik.* — Lakóház és a körülötte lévő szántóföldek

Mari háza Fotó: Hankusz Éva

a Túlsóvégen, a belterület délnyugati szélén. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Mari-ház*** formában is használják. Gyakran említik mint viszonyítási pontot. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 177. — T10-C5.

Márton-ház lásd **Márton háza**

Márton háza 2025: *Márton háza,* 2015: *Márton háza, Márton-ház.* — Lakóház a belterület déli szélén, a Túlsóvégen. Nevét tulajdonosáról kapta. A *Márton* családnevet Szabó István említi a település történeti családnévanyagában: 1572: *Marthon.* ***Márton-ház***-ként is ismerik. Vö. Mártonháza. — ÉGy., Szabó 1937: 282, Szilágyi-Varga 2015: 177. — T29-G2.

Mártonháza lásd **Terebesiút**

Mártonházánál lásd **Terebesiút**

Második híd 2025: *Második hid | A Második hidat meg lebontották. Már nincsem Második hid. | A Második pedig megyem végig a Korom, a Koromnál, és akkor mejen átal a Görjözsbe.* 2015: *Második híd.* — Híd a település délnyugati határában, amely a Koromhoz és a Görjöshöz vezet. Az előtagja a településtől számított helyzetére utal. A katonai térképek tanúsága szerint korábban ezen a területen, az Éger mocsaras részén két vagy három híd vezetett át. Vö. Első híd. — ÉGy., EKFT., HKFT., MKFT., Szilágyi-Varga 2015: 177. — T10-B4.

Méhes-láz 2025: *Méihes-láz,* 2015: *Méhes-láz, Mihes-láz | Egy ijen bokros-kaszállóus rész volt az ott mindig. Már most vóut benne felszántogatva, a kollektív után, mikor visszaatták, de hát gyenge málé van. Elhagyta aszt mán mindenki. El van az bokrosodva.* 1892: *Méhes* és Turcz *Láz,* 1865: *Méhés Láz, Méhes Laz,* 1865: *Méhes Láz,* 1864: *Méhes Láz.* — Szántóföld és kaszáló a település északnyugati részén, a Dormán-láz és a Nádas szomszédságában. Az előtag eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Egyrészt lehet a *méh* rovarnév *-s* képzős származéka. Másrészt talán személynévi eredete is feltételezhető, ezt erősítheti az, hogy a szomszédos települések történeti személynévanyagában *Méhes* nevű ember ismeretes; vö. 1513: Ambrosio *mehes,* 1715: *Méhes.* Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., N. Fodor 2010: 163, Pesty 1864/57: 438b, Szabó 1937: 524, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 177, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-B4.

Mikró 2025: *Mikróu, Mikróuba ~ Mikróu sor ~ Sor,* 2015: *Mikró, Mikró sor, Új sor | Eszt már mi tanáltuk ki, az emberek tanálták ki. | Eszt nevezték ki most itten. Ezek, ahun laknak azok a fiatalok. […] Kitanálták itt, oszt azóuta rajtamaradt.* — Falurész, utcarész a belterület északi–északkeleti része a Turci út mentén, a Kovácsháztól a Cigánysor első házáig tart. Viszonylag új része a falunak, hiszen az 1960-as évektől kezdték beépíteni a területet. A helybeliek szerint nevét a szatmárnémeti tömbháznegyedekről, az ún. Mikró-negyedekről kapta, hiszen ahogyan a Mikró, úgy ezek a részek is újnak számítottak. A ***Sor,*** és a ***Mikró sor, Új sor*** névváltozatok utótagja a *sor* 'utca' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 177. — T29-G1.

Mikró sor lásd **Mikró**

Mogyorós 2008: *Mogyoróus,* 1935–1936: *Mogyoróus.* — A források szerint dombos hely, azt azonban nem közlik, hogy hol található. — SzamSz., SzMHn. 1: 347.

Mogyorós-szeg lásd **Mogyoró-szeg**

Mogyoró-szeg 2025: *Mogyoróu-szeg,* 2015: *Mogyoróu-szeg, Nagy-Mogyoróu-szeg,* 2008: *Mogyorószeg,* 1895: *Mogyoró-szeg,* 1864: *Mogyoros szeg.* — Szántóföld a település északi részén, a Királyút, a Sovány-sor és a Méhes-láz szomszédságában. A kisebbik résztől, a Kis-Mogyoró-szegtől egy kanális választja el. Az előtag bizonyára az egykor ott növő mogyoróbokrokra utal, az utótagja a *szeg* 'nem központi fekvésű külterületi hely' földrajzi köznév. ***Mogyorós-szeg*** néven is említik. A ***Nagy-Mogyoró-szeg*** névváltozat előtagja a Kis-Mogyoró-szeg nevének előtagjával áll összefüggésben. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, Szilágyi-Varga 2015: 178, SzMHn. 1: 347. — T10-C4.

Nádas 2025: *Nádas ~ Varga Zsiga nádassa | Itt a kert alatt, ety Sován-sorba kell lemenni. … Varga Zsiga nádassa az, meg a Varga Árpádé meg a Varga Zsigájé meg a Vargáké vóut.* 2015: *Nádas, Varga Zsiga nádassa | A Sovány-sornak a túlsó végén. Ott vóut a Varga Zsiga nádassa. Úgy montuk régen.* — Nádas a település északnyugati részén, a Méhes-láz és a Mogyoró-szeg szomszédságában. ***Varga Zsiga nádasa***

névváltozatban is említik, amelynek előtagja a tulajdonosára utal. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 178. — T10-B4C4.

Nádas-kalista 1319/16. sz. eleje: *Nadaskalistha, Nadaskalustia,* 1319/1532: *Nadaskalysthya,* 1319/15. sz.: *Nadaskalustia,* 1319: *Nadaskalista.* — Egykori hely a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Az 1319. évi határjáráskor Kisbábony határa a maihoz képest jóval nagyobb kiterjedésű volt. A név utótagja a *kalista ~ kálista* 'pocsolya, kátyú' földrajzi köznév. — AOklt. 5: 181, Kocán 2022: 257, Perényi 27, 28, RSzSz., Szabó 1937: 281–282, 283, TESz., Z. 1: 164.

Nagy-Dormán-láz 2025: *Nagy-Dormán-láz.* — Földterület a település északnyugati határában. A név Dormán-láz egy nagyobb részét jelöli. Kevesek által ismert és ritkán használt név. Vö. Kis-Dormán-láz. — ÉGy.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagy-Éger-köz lásd **Éger**

Nagy fa lásd **Tölgyfa**

Nagy-Fogás lásd **Hosszú-Fogás**

Nagy-Fogási-föld lásd **Hosszú-Fogás**

Nagy-kanális 2025: *Naty-kanális,* 2015: *Nagy-kanális.* — Vízelvezető árok a település nyugati–délnyugati határában, amely az egykori Éger mocsár lecsapolt árterületén, medrében lett kialakítva. Túrterebes és Kisbábony határán folyik. Lásd Nagy-kanális (Túrterebes). — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 178. — T10-C4.

Nagy-legelő 2025: *Nagy-legelőü | Hát a Nagy-legelőü ... három részre van: āsóu, fēsőü, közepsőü. … A Nagy-legelőün deleltek a jószágok. Most egy van*. 2015: *Nagy-legelőü | Ez a legelőü, ahol legelnek a jószágok most, s leszokott itt jönni, itt a földeknek a végénél van egy út, Karos híd, ez a Karos híd, itt átaljött, és lejött a Nagy-legelőüre.* — Nagy kiterjedésű földdarab a település külterületének keleti határában. Néhány évtizede még három részre osztották: a turci határhoz közel eső részét az ökrök, a közepét a növendékjószágok, a belterülethez közel eső részt pedig a tehenek legeltetésére használták. Ma már főként a turci románság használja. Csupán néhány bábonyinak maradt ott földje. A név előtagja a *Kis-legelő* név előtagjával áll összefüggésben. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 178. — T11-E4.

Nagy-Mogyoró-szeg lásd **Mogyoró-szeg**

Nagy tölgyfa lásd **Tölgyfa**

Nákoly 2025: *Nákoj,* 2015: *Nákoj | Az egész arra van Turctul lefele. | Az arra vóut a Nagy-legelőnek a túlsó véginél, már a turci határhoz tartozott. Nákoj. Vóut ott az én apámnak is főüd, meg vóut több bábonyinak nákoji főüd.* 1931: *Nacole,* 1884: *Nacole,* 1865: *Nakolya, Nákole,* 1751: *Nákoly,* 1479/1749: *Nokoly,* 1479: *Nakol,* 1478: *Nakol,* 1464: *Nakol.* — Szántóföld a határ keleti szélén, a Brime és a Körtélyes szomszédságában. Egykor erdő volt, mely átnyúlt Turc határába is. Szabó István személynévi eredetét valószínűsíti. Talán kapcsolatba hozható az Árpád-korból adatolható 1278: *Nakol* személynévvel. Kocán Béla szerint a helynév szláv névátvétel lehet: ősszláv töve a 'nedves, vizes (fiatal fűzfákkal benőtt) terület' jelentésű **nakъlъ,* amelynek az egyes szláv nyelvekben több helynévi származéka is ismeretes. Lásd Nákoly rétje (Turc). — ÁSz. 574, ComMarmUg. 193, DL. 45792, 70920, 70985, 70990, ÉGy., HKFT., Kocán 2022: 269, Perényi 247, 279, 280, 281, 283, Pesty 1864/57: 444a, Szabó 1937: 284, Szilágyi-Varga 2015: 178, T1.S.79.1781/3, T16.T. 541, Z. 11: 227, 229, 230, 231, 232. — T11-F4.

Nemes-láz 1892: *Nemes Láz,* 1865: *Nemes Láz, Nemes Laz.* — Egykori szántóföld a település északkeleti határszélén. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán a *Nemes* családnévvel hozható összefüggésbe, amely a környéken is adatolható: 1513: *Nemes.* Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — FKnT., N. Fodor 2010: 172, Szabó 1937: 272, 530, SzamSz., T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C3D3.

Nem-láz lásd **Éger**

Ó-Fogás lásd **Fogás 1.**

Oláhok útja lásd **Farkas útja**

Orbános völgye 1319/16. sz. eleje: *Vrbanusvelge, Vrbanosuelgee, Wrbanuswelge,* 1319/1532: *Urbanosvelgee,* 1319/15. sz.: *Urbanuswelghe,* 1319: *Vrbanusuelge.* — Egykori völgy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Az 1319. határjárás alapján minden bizonnyal valahol az Avas hegységben lehetett. A név előtagja az *Urbánus* > *Orbános* személynév. — AOklt.

5: 181, ÁSz. *Urbanus,* Perényi 27, 28, Szabó 1937: 281–282, 283, Z. 1: 164.

Óvoda 2025: *Ovoda ~ Iskola,* 2015: *Ovoda, Általános iskola, Iskola,* 2008: *Általános-iskola.* — Épület a falu központjában, a Fő utca közepén. Néhány éve az óvodai nevelés mellett iskolai oktatást is folytattak az épületben, erre utal az ***Iskola*** és az ***Általános iskola*** névváltozata. Ma már csak óvodaként működik. Vö. Óvodaudvar. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 179, SzMHn. 1: 345. — T29-G2.

Óvodaudvar 2025: *Ovodaudvar ~ Iskolaudvar,* 2015: *Óvodaudvar, Iskolaudvar.* — Az Óvodához tartozó udvar. ***Iskolaudvar***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 179. — T29-G2.

Ökör-fő 2025: *Ökör-fű,* 2015: *Ökör-fű, Ökörfű-dűlő | Úgy vóut az út, hogy lementünk itt a hídnál, oszt akkor a Koromnak a fele, a túlsóu vége vóut az Ökör-fű. Vóut ut ott. Szántóufőüd vóut az.* 1895: *ökörfüdülő,* 1865: *Őkőr fű,* 1865: *Ökerfü, Őkerfü, Okerfu,* 1864: *Ökőrfű, ökörfű | ez előtt a' szántó ökrök számára kűlön legelőnek fen tartatott – 's az óta ezen nevét tartja.* 1319/16. sz. eleje: *Ekerfew, Wkurfew,* 1319/1532: *Ewkewrfew,* 1319/15. sz.: *Wkwrfew,* 1319: *Vkurfeu.* — Szántóföld a külterület délnyugati részén, a Korom és a Görjös szomszédságában. A történeti adatok alapján vonalszerű, nagy kiterjedésű hely lehetett, ugyanis Túrterebes és Tamásváralja névanyagában is említik. A legrégebbi adatokat folyónévként azonosíthatjuk, feltehetően ennek a fejét, forrását jelölte eredetileg *Ökör-fő.* Talán a víz eltűnését követően értelmezték újra *Ökör-fű* alakban, ezt erősítette az is, hogy ökörlegelőnek is használták egykor. ***Ökör-fő-dűlő***-ként is említik. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Vö. Ökörfő út. Lásd Ökör-fő (Tamásváralja, Túrterebes). — AOklt. 5: 181, ÉGy., Kocán 2022: 281, Perényi 28, Pesty 1864/57: 432b, 438b, Szabó 1937: 283, Szilágyi-Varga 2015: 179, SzMHn. 1: 348, T1.S.79.1778/3, T1.S.79.1782/2, Z. 1: 164. — T10-B5.

Ökör-fő-dűlő lásd **Ökör-fő**

Ökörfő lejárat lásd **Ökörfő út**

Ökörfő lejáró lásd **Ökörfő út**

Ökörfő út 2015: *Ökör-fű út, Ökör-fű lejárat, Ökör-fű lejáróu | Ahogy lemegyünk itt a Koromnál. Ott vóut az Ökör-fű út. Csak aszt is most má végigszántották.* — Egykori földút a település déli határában, az Ökör-fő nevű szántóföldhöz vezetett. ***Ökör-fő lejárat*** és ***Ökörfő lejáró***-ként is említik, melyek utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 179.

Ördög Antal láza 1784: *Őrdög Antal Laza.* — Mocsár a település északkeleti határában, a Hódos patak bal oldala mellett. A név előtagja az *Ördög Antal* személynév. Az *Ördög* családnév egy közeli település történeti családnévanyagában is szerepel; vö. 1408: *Urdugh.* Utótagja a nyelvjárási *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — EKFT., Szabó 1937: 450, SzamSz. — T10-D3.

Ösvény 1865: *Ősveny, Ősvény,* 1319/16. sz. eleje: *Ewswen, vsven, eusuem,* 1319/15. sz.: *Ewswen,* 1319: *vsuen,* via. — Egykori út és szántóföld a település délkeleti határában. A 14. században még útként említették. A név az *ösvény* 'keskeny, kitaposott gyalogút, csapás' földrajzi köznévből alakult. — AOklt. 5: 181, FKnT., Perényi 28, Szabó 1937: 283, T1.S.79.1778/3, Z. 1: 164. — T10-D4.

Ötkoronás 2025: *Ötkoronás, Ötkoronázsba ~ Etyhász főüggye,* 2015: *Ötkoronás, Egyház fölgye | Azér Ötkoronás, mer az egyház vagyona […] öt hektár van ottan.* — Szántóföld a település keleti határában, a Major, a Futballpálya és a Nagy-legelő szomszédságában. Az egyház tulajdonában álló öt hektárnyi terület, erre utal az ***Egyház földje*** névváltozata. Az *Ötkoronás* név eredetileg bizonyára a föld aranykorona-értékét jelölte. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 179. — T11-E4.

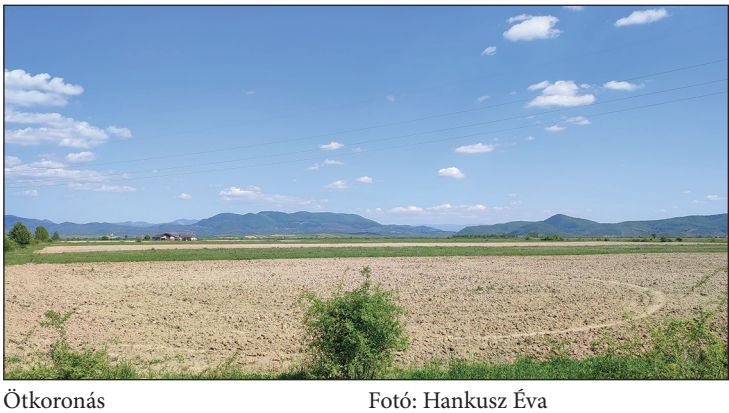

Ötkoronás Fotó: Hankusz Éva

Pálinkafőző lásd **Kavicsos 2.**

Palló 2025: *Pallóu,* 2015: *Pallóu* | *A fahídon mentek át a Pallóuhoz mindig.* — Szántóföld a település nyugati-délnyugati részén, a Híd-láz és a Surányi dinnyéjének a szomszédságában. A Palló és a Híd-láz között egykor egy kis fahíd állt. A szántóföld neve erre utalhat, és a *palló* 'kis gyaloghíd' földrajzi köznévből alakult. A katonai térképek alapján ezen a területen, az Éger mocsaras részén két vagy három híd vezetett át. Vö. Első-, Második híd. — ÉGy., EKFT., FKnT., HKFT., MKFT., Szilágyi-Varga 2015: 180. — T10-B4.

Pankotai-láz 2015: *Pankotai-láz.* — Szántóföld valahol a település nyugati határában. Lokalizálása bizonytalan. Nevének előtagja bizonyára az egykori tulajdonosára utal. A közeli Akli történeti családnévanyagában ismerünk *Pankotai* személynevet: 1570–1572: *Pankotay.* Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. Kevésbé ismert és ritkán használt név. — FKnT., Szabó 1937: 272, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 180.

Pap lásd **Lelkészi hivatal**

Pap-kert 2025: *Pap-kert* | *Most irtották ki a sog gajakot, mer ez jóu ideje nem vóut irtva.* 2015: *Pap-kert.* — Szántóföld a település keleti határában, a Comogához, a Cigány-kerthez és a belterülethez közel. Az egyház tulajdona. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 180. — T10-C4.

Papnál lásd **Lelkészi hivatal**

Papónál lásd **Toldinál**

Parókia lásd **Lelkészi hivatal**

Pekó 2025: *Pekóu,* 2015: *Pekóu, Pekóu-rész* | *Pekót mongyák annak az épületnek, hogy Pekóu, amék ádta régen a motorinát meg a benzint, de most már nem árujja.* — Elhagyatott üzemanyagtöltő-állomás a település délnyugati határszélén, a Fordulóhoz közel. Az elnevezés végső soron a román *PECO* betűszóból származik, amely a *Produse Etilate cu Cifră Octanică* 'oktánszámmal rendelkező etiltermékek' rövidítése. A rendszerváltás előtt ez volt az üzemanyagtöltő-állomások hivatalos elnevezése. A szó mára köznevesült, a romániai magyarok általában mindenféle töltőállomást *pekó*-ként emlegetnek. ***Pekó-rész*** néven is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 180. — T10-B5.

Pekó-rész lásd **Pekó**

Peti sor lásd **Peti sorja**

Peti sorja 2025: *Peti sorja ~ Peti-sor,* 2015: *Peti sorja, Peti-sor* | *Ez van, ahun vóut az óul.* | *Itt, ahol most én használom, már errül a Fogáson van a Peti sorja, itt ahun a cigány elégette a házát. Odáig vóut a Peti sorja. […] A Kollektív istállóunál.* — Szántóföld a belterület északi–északkeleti szélén, a Fogás és a Királyút között, a Kollektív ólhoz közel húzódik. Az előtag bizonyára az egykori tulajdonosára utal, az utótag a *sor* 'kisebb szántóterület' földrajzi köznév. ***Peti sor*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 180. — T10-C4.

Pompierház lásd **Bódé 2.**

Porgolát 2025: *Porgolát ~ Telek ~ Telekhej ~ Ut mellett ~ Utnál* | *It víz vóut régen. … Ez vóut a Porgolát.* 2015: *Porgolát, Porgolánt, Porgolás, Porgolat ~ Porkoláz, Telek, Telkek, Telekhej, Út mellett, Útnál* | *Hát, régen Porgolántnak monták, de most Telkek, itt ez a Telkek, hát, ami ott van az út mellett.* 1935–1936: *Pōrgolát,* 1895: *Porgolat, a porgolásnál levő föld,* 1865: *Porgolát,* 1864: *Porgolát.* — Szántóföld a belterület nyugati határszélén. A 'sövény, kerítés, különösen élősövény; letűzdelt vesszőkerítés, gyepűkerítés a mezőn' jelentésű *porgolát ~ porgolat* főnévből alakult, amely a névben többféle hangalakban is előfordul. ***Telek, Telkek*** és ***Telekhely*** névváltozata is ismert, amely azzal függ össze, hogy a település belterületének növekedésével házhelynek osztották ki. Emellett ***Út mellett*** és ***Útnál*** névalakokban is említik, mivel a Kisbábonyi út mellett húzódik. Kevésbé ismert és ritkán használt név. — ÉGy., Pesty 1864/57: 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 181, SzMHn. 1: 348, T1.S.79.1778/3, ÚMTsz. *porgolád.* — T10-C4.

Princsipálö lásd **Falu**

Princsipálö utca lásd **Falu**

Pumpaház 1. 2025: *Pompaház,* 2015: *Pompaház, Kántonház.* — Víztisztító épület a belterület északkeleti határában, a Cigánysor szélső épülete. Turc település innen kapja az ivóvizet. A név *pumpa* előtagja a magyar nyelvjárási *pompa* főnév, de lásd még a román *pọmpă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. A ***Kántonház*** névváltozat előtagja a román *cantọn* '(vasúti) őrház; útka-

parókház; erdészház' szóból származik. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 180–181. — T10-D4.

Pumpaház 2. 2025: *Pompaház ~ Vizmű,* 2015: *Pompaház | Hát, esztet most építették. […] Há, onnan jön a víz.* — Víztisztító épület a falu külterületének délnyugati határszélén, a Fordulóval szemben. Kisbábony innen kapja az ivóvizet. A név *pumpa* előtagja a magyar nyelvjárási *pompa* főnév, de lásd még a román *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. ***Vízmű*** néven is említik. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 181. — T10-B5.

Puskaszín lásd **Bódé 2.**

Ravatalozó 2025: *Ravatalozóu ~ Kápolna ~ Kápella,* 2015: *Ravatalozóu, Kápolna.* — A református egyház kápolnája a Temetőben. ***Kápolna***-ként is említik. A ***Kapela*** névváltozat a román *capelă* 'kápolna' főnévből származik. — Dicţ., ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 181. — T29-G2.

Református templom 2025: *Templom,* 2015: *Református templom, Templom,* 2008: *Református-templom.* — Templom a Falu közepén. Az eredeti templom, amely az 1850-es tűzvészben égett le, délebbre állhatott. A mai épület az 1872-es tűzvészben rongálódott meg, de néhány éven belül sikerült helyreállítani és bővíteni. A tornya 1887-ben készült el. A kisbábonyi közösség életében a mai napig központi szerepet tölt be. ***Templom***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 181, SzMHn. 1: 345. — T29-G2.

Régi-Fogás lásd **Fogás 1.**

Rekettye lásd **Kerek-Rekettye**

Rekettyés lásd **Kerek-Rekettye**

Sikátor lásd **Dregán út**

Somos-patak 1319/16. sz. eleje: *Sumuspathak, Somospathak,* 1319/1532: *Somospathak,* 1319/15. sz.: *Sumuspathak,* 1319: *Sumuspothac.* — Egykori patak a település határában, pontos helye ismeretlen. A név előtagja a *som* fanév *-s* melléknévképzős származéka. — AOklt. 5: 181, Kocán 2022: 327, Perényi 27, 28, Szabó 1937: 283, Z. 1: 164.

Sor lásd **Cigánysor, Mikró**

Sovány-sor 2025: *Sován-sor, Sován-sorba,* 2015: *Sovány-sor | Van föld is, út is. | Főüdek vannak benne.* 1935–1936: *Sovásōr,* 1895: *sovány sori föld,* 1892: *Sovány sor,* 1865: *Sovány*

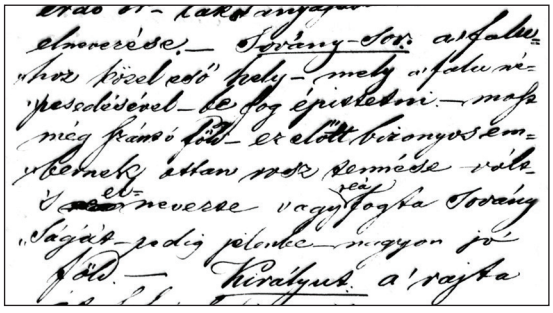

A Sovány-sor leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 438b)

sor, 1864: *Sovány-sor, Soványsór | a' faluhoz közel eső hely – mely a' falu népesedésével – be fog épittetni. – most még szántó föld – ez előtt bizonyos embernek ottan rosz termése volt – 's elnevezte vagy reá fogta Soványságát – pedig jelenbe – nagyon jó föld.* — Szántóföld a település északnyugati részén, a Királyút és a Mogyoró-szeg szomszédságában, a belterülethez közel. Nevének előtagja a silány, terméketlen talajára utal, de ezzel ellentétben jó minőségű szántóföldnek mondják. Utótagja a *sor* 'földterület' földrajzi köznév. ***Sovány-sori-föld***-ként is említik. Vö. Sovány sor. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 181, SzMHn. 1: 348, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3. — T10-C4.

Sovány sor 2025: *Sován sor, Sován sorba ~ Sovánsor ut ~ Sovánsor lejárat ~ Sovánsor lejárói,* 2015: *Sovány sor, Soványsor út, Soványsori út, Soványsor lejárat, Soványsor lejáró,* 2008: *Soványsòr.* — Földút, amely a Sovány-sor szántóföldre vezet. ***Soványsor út, Soványsori út,*** valamint ***Soványsor lejárat, Soványsor lejáró*** formában is említik, melyek utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 181, SzMHn. 1: 345. — T10-C4.

Sovány-sori-föld lásd **Sovány-sor**

Soványsori út lásd **Sovány sor**

Soványsor lejárat lásd **Sovány sor**

Soványsor lejáró lásd **Sovány sor**

Soványsor út lásd **Sovány sor**

Surányi dinnyéje 2025: *Surányi dinnyéije ~ Surányi dinnyéisse,* 2015: *Surányi dinnyéje, Surányi dinnyése, Kutnál.* — Dinnyés a település nyugati határában, a Teberna és a Kisbábonyi út szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta.

Surányi dinnyése-ként is említik. Régebben egy kút állt rajta, erre utal a ***Kútnál*** névváltozata. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 182. — T10-B5.

Surányi dinnyése lásd **Surányi dinnyéje**

Szatmári főút lásd **Szatmári országút**

Szatmári országút 2025: *Szakmári ország-ut,* 2015: *Szatmári országút,* 2008: *Szatmári òrszágút, Szatmári főút.* — Országút, amely Szatmárnémeti felé vezet. Halmi út és Terebesi út szakaszait különítik el a helybeliek. ***Szatmári főút***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 182, SzMHn. 1: 345, 348. — T18-B1C1.

Szatmári út lásd **Kisbábonyi út**

Sztrádá Princsipálö lásd **Falu**

Szuszán 2025: *Szuszán, Szuszámba,* 2015: *Szuszán, Szuszánba, Virág ucca.* — Utca a falu belterületének keleti szélén, a Turci útról leágazva délre vezet a Cigány-kert felé. Viszonylag új része a falunak, csupán néhány házból áll. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos információk. Talán a turci *Susan* utcanév adhatta az ötletet a névadáskor. A román *Susan* helynév jelentését tekintve a magyar *Felszeg*-nek felel meg. A *sus* tő jelentése 'fenn, fent', míg az *-an* képző az *-i* melléknévképzővel azonos funkciójú morféma. Emellett elképzelhető a személynévi eredet lehetősége is. ***Virág utca***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 182, ÚCsnT. *Szuszan, Szuszán.* — T29-G1.

Talpas háza 2025: *Talpos háza | Beleütött a villám Talpozsba, a vén Talposba.* 2015: *Talpos háza | Az a románokéba vóut, a Talpos. Az egy román ember vóut, ott lakott.* — Egykori épület a Nagy-legelőn, a turci határban. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 183.

Tatár Geci-forrás lásd **Comoga**

Teberna 2025: *Teberna,* 2015: *Teberna | A Cselőüszön is, ahogy a miénk van a Cselőüsznek mondva, régen úgy monták neki, hogy Teberna. […] Egyik aszt mongya, Teberna, a másik aszt mongya, Cselősz.* — Szántóföld a település nyugati határában, a Surányi dinnyéjének a szomszédságában áll, a Cselősz része. A Szamosháti szótár szerint a *teberna ~ taberna* 'kocsma' régies, kiveszőben lévő szó. A köznév és a helynév kapcsolatáról azonban nincsenek ismereteink, a névadás motivációja ismeretlen. — ÉGy., SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 183. — T10-B4.

Telek lásd **Porgolát**

Telekhely lásd **Porgolát**

Telkek lásd **Porgolát**

Temető 2025: *Temetőü,* 2015: *Temetőü.* — Községi temetkezőhely a belterület délnyugati szélén. Magyar-, cigány- és romántemető részekből áll. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 183. — T29-G2.

Temető alatt lásd **Kertalja 1.**

Temető alja lásd **Kertalja 1.**

Temető lejárat 1. 2025: *Temetőü lejárat ~ Temetőü lejárou,* 2015: *Temetőü lejárat, Temetőü lejárou.* — A belterületen a temetőhöz vezető út. A régi vízipuskaszín, a Bódé előtt kezdődik. ***Temető lejáró***-ként is említik. Az elnevezések utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 183. — T29-G2.

Temető lejárat 2. 2025: *Temetőü lejárat ~ Temetőü lejárou,* 2015: *Temetőü lejárat, Temetőü lejárou.* — Földút, amely a Temetőhöz vezet a település nyugati részén, a Kisbábonyi útról délre ágazik le a Kertalja szántóföld mellett. ***Temető lejáró***-ként is említik. Az elnevezések utótagja a *lejáró ~ lejárat* 'valahová lefelé vezető út' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 183. — T29-G2.

Temető lejáró lásd **Temető lejárat 1., 2.**

Templom lásd **Katolikus imaház, Református templom**

Tenek-láz 1864: *Tenek Láz.* — Egykori szántóföld, pontos helye ismeretlen. Az előtag eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink. Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. Esetleg a Fenék-láz hibás lejegyzésű adata lehet. — FKnT., Pesty 1864/57: 438b, SzamSz.

Terebesi forduló lásd **Forduló**

Terebesi-mezőszél 1319/16. sz. eleje: *Therebesi-mezeuzil, Therebesymezezyl, Therebes mezezil,* 1319/1532: *Therebessy mezewzyl,* 1319/15. sz.: *Therebes mezezil,* 1319: *Therebesimezeuzil.* — Földterület, amelynek pontos helyét nem ismerjük. Szabó István térképe szerint a település keleti–délkeleti határszélén lehetett. Utótagja a

mezőszél ’valamely területnek a széle, határa’ jelentésű földrajzi köznév. ***Terebes-mezőszél***-ként is említik. — AOklt. 5: 181, FKnT., Perényi 28, Szabó 1937: 283, Z. 1: 164.

Terebesi út 1. 2025: *Terebesi ut,* 2015: *Terebesi út | Hát itt a Terebesi útnak mongyuk, itt ahogy mejen lefele az a, Vitlingertül lefele az a szekerút, úgy monták, hogy Terebesi út.* 2008: *Terebesi út.* — Földút, a település belterületéről déli irányban a Terebesiút szántóföldre és Túrterebes felé vezet. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 183, SzMHn. 1: 348. — T10-C5.

Terebesi út 2. 2025: *Terebesi ut,* 2015: *Terebesi út.* — Körülbelül két kilométer hosszú útszakasz, amely az országútnak a Fordulótól délnyugati irányban Túrterebesre vezető része. Vö. Szatmári országút. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184. — T18-B1.

Terebesiút 2025: *Mártonházáná,* 2015: *Terebesiút, Faluvégesi-föld, Mártonháza.* — Szántóföld a település beleterületének déli részén, a Túlsóvég mellett. Nevét a rajta áthaladó Terebesi útról kapta. ***Faluvégi-föld, Mártonháza*** és ***Mártonházánál*** néven is említik, mivel a Faluvég és a Márton háza mellett húzódó földterületek. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 183. — T10-C5.

Terebes-mezőszél lásd **Terebesi-mezőszél**

Tirsztop 2025: *Tisztop ~ Trisztap,* 2015: *Tirsztop.* — A kamionsofőrök pihenőhelye a település délnyugati részén, a Szatmári országút kisbábonyi oldalában. A név a nemzetközi szállítmányozásban résztvevő kamionok jelzéséül szolgáló *TIR* betűszó (Transport International Routier) és a *stop* szó helyi nyelvjárási alakjának összetételéből alakult. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184. — T10-B5.

Toldi lásd **Toldinál**

Toldinál 2025: *Toldiná ~ Toldi ~ Papóuná | Odajárnak most is a fijatalok.* 2015: *Toldinál, Toldi, Papóunál.* — Épület a belterület északi részén, az iskolai buszmegálló, a Bódé közelében. A tulajdonos a *Toldi* és a *Papó* ragadványneveket viseli. ***Toldi*** és ***Papónál*** névformában is említik. Az épület a falu tizenéveseinek a törzshelye. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184. — T29-G1.

Tölgyfa 2025: *Tőütyfa ~ Naty tőütyfa ~ Naty fa | Az Ēsőü* [híd] *megyen a Naty tőütyfának, annak a nagyon naty tőütyfának.* 2015: *Tőügyfa, Nagy tőügyfa | Ez fenn van a térképen is, bármej térképen, tehát Halmi kösség térképén a Tölgyfa meg van jelenve. | Itt a Nagy-tőügyfa, itt a Kert alatt, itt, ahogy a Temetőütül odalátni. A területet is úgy hívják: a Tőügyfánál.* 1751: *Thevlghfa*: *Thevlghfa,* 1479: *Thevlghfa.* — Magányos tölgyfa, amely az Éger közepén áll. Fontos viszonyítási határpont a környéken. ***Nagy tölgyfa*** és ***Nagy fa*** névváltozata is ismert, amelynek előtagja a fa méretére utal. A történeti források is említenek a településen tölgyfákat. Vö. Tölgyfánál. — DL. 70990, ÉGy., Perényi 283, Szabó 1937: 285, Szilágyi-Varga 2015: 184. — T10-C5.

Tölgyfánál lásd **Éger**

Tripon 2025: *Tripon | Mert a Triponnak van, arra is meg itt is az övé.* 2015: *Tripon, Triponnál,* 2008: *Italozó.* — Autómosó a település délnyugati határszélén, a Szatmári országút belterület felé eső oldalában, a Tirsztop és a Pekó mellett. Néhány éve falatozót és kocsmát is működtettek benne. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Triponnál*** formában is említik, és ***Italozó*** névváltozata is ismert. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184, SzMHn. 1: 345. — T10-B5.

Triponnál lásd **Tripon**

Túlsóvég 2025: *Túsóuvéig, Túsóuvéigbe ~ Kutyaszorítóu ~ Kutyaszorítóuvég | Igen, nem lehetet lemenni, a puják mentek a Köviccsezsbe fürödni, osztán ... ugatott a kutya.* 2015: *Túlsóuvég, Faluvég, Kutyaszorítóu, Kutyaszorítóvég, Vég | Aszonták, erre sok kutya vóut. […] Eszt is csak úgy csúfságbul monták, Kutyaszorítóu.* — Településrész, utcaszakasz, a belterület déli széle. A Márton házával és a Mari házával bezáródó utcaszakaszt és annak környékét foglalja magába. ***Faluvég*** és ***Vég*** néven is említik, az előbbi a *faluvég* ’a falu széle’, az utóbbi a *vég* ’utca, utcarész’ földrajzi köznévből alakult. A helybeliek szerint régebben sok hamis kutya tanyázott arrafele, szerintük innen ered a ***Kutyaszorító*** és a ***Kutyaszorítóvég*** elnevezés. Vö. Faluvégi-föld. — ÉGy., FKnT., Szilágyi-Varga 2015: 184. — T29-G2.

Turci forduló lásd **Forduló**

Turci-láz lásd **Turc-láz**

Turci út 2025: *Turci ut,* 2015: *Turci ut, Fő ut,* 2008: *Fő út, Tùrci ùt.* — Aszfaltozott útszakasz,

amely Kisbábonyi út folytatásaként a település északi részét szeli át, és keleti–északkeleti irányban Turc település felé vezet. ***Fő út***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184, SzMHn. 1: 345. — T10-D4.

Turci utca 2015: *Turci ucca.* — Utcarész a belterületen, amelyet a Turci út szel keresztül. A Mikrót és a Cigánysort foglalja magába. — Szilágyi-Varga 2015: 184. — T29-G1.

Turc-láz 2025: *Turc-láz,* 2015: *Turc-láz, Turci láz,* 1892: *Turcz Láz,* 1865: *Turcz Láz,* 1864: *Turczi Láz.* — Szántóföld és kaszáló a település nyugati részén, a Híd-láz és a Sovány-sor szomszédságában. Az előtag magyarázata bizonytalan. A helybeliek szerint a szomszédos Turc településre utal a név, noha az Kisbábonytól keletre fekszik. Emellett összefüggésbe hozható a környéken előforduló *Turc, Turci* személynévvel is: 1478: Blasio *Thvrchÿ,* 1675: *Turczi.* Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. ***Turci-láz***-ként is említik. — ÉGy., FKnT., N. Fodor 2010: 232, Pesty 1864/57: 438b, Szabó 1937: 273, 391, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 184, T0.53.94.1, T1.S.79.1778/3, ÚCsnT. — T10-B4.

Tyutyon istállója 2025: *Tyutyon istállóuja | Tyutyonnak istállóuja is van. Jószágokot tart.* 2015: *Tyutyon istállója.* — Épület a Turci úthoz közel. Nevét *Tiution* nevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 184. — T10-D4.

Új-Fogás lásd **Fogás 2.**

Új sor lásd **Mikró**

Út mellett lásd **Porgolát**

Útnál lásd **Porgolát**

Vágott-erdő 2025: *Vágott-erdőü | Az a Vágott-erdőü a Hegy alatt.* 2015: *Vágott-erdő.* — Szántóföld a település északkeleti határszélén, a Hódos bal partján. Sok más kisbábonyi helynévvel együtt ez a kifejezés is arra utal, hogy a szóban forgó területet erdőből alakították szántóföldé. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 185. — T10-D2.

Vályogos-gödör 2025: *Vájogozs-gödör ~ Kenderásztatóu | Elébb ide ásztatták a kendert, akkor ebbű kiszáratt, a Köviccsezsbe megmaratt a viz, maj tették abba. De, hát mosmá nem csinálnak ijet.* 2015: *Vájogos-gödör, Kenderásztatóu | A Kenderásztatóu itt vóut, ahogy van a híd. Az vóut ott. Ott is vóut nagy víz, ásztattuk a kendert bele.* — Gödör a Kisbábonyi út mellett, amely az egykori Éger mocsár árterében, lecsapolt medrében van. Régebben vályogot vetettek benne. Egy időben itt áztatták a kendert, erre utal a ***Kenderáztató*** névváltozata. Ma már ez a település nem hivatalos szemétlerakója. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 185. — T10-C4.

Varga-láz 2025: *Varga-láz, Varga-lázná,* 2015: *Varga-láz | Az is szántóu is, kaszálóu is. Van benne ijen is, ojan is, az vegyes. Mer' akinek van mivel, az felszántya, beveti, akinek nincs, meg annak ott van az is juhlegelőünek.* 1935–1936: *Vārgaláz,* 1895: *Varga-láz,* 1865: *Varga Láz.* — Szántóföld és kaszáló a település dél–délkeleti határszélén, a Kavicsos és a Cigány-láz között. Régebben két részből állt: a Külső- és a Belső-Varga-láz nevű földekből. Ez a felosztás ma már nincs használatban. A név előtagja valószínűleg a föld egykori tulajdonosára utal. A *Varga* családnevet Szabó István említi a település történeti családnévanyagában: 1669: *Vargha,* 1775: *Varga.* Az 1865. évi térkép szerint a földterület tulajdonosai között Varga András, János és Josef szerepel. Utótagja a *láz* 'tisztás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló, irtvány' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Szabó 1937: 282, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 185, SzMHn. 1: 349, T1.S.79.1778/3. — T10-D5.

Varga Zsiga nádasa lásd **Nádas**

Vég lásd **Túlsóvég**

Vegyesbolt 2025: *Vegyezsbóut ~ Bóut,* 2015: *Vegyesbóut, Bóut, Vegyesüzlet | Vegyesüzlet. Há' úgy van kiírva rá: Vegyes. […] Há' csak Bóut.* 2008: *Vegyes-bòlt.* — Épület a belterület északi részén, a Fő utca elején. A település egyetlen boltja. ***Bolt*** és ***Vegyesüzlet*** néven is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 185, SzMHn. 1: 345. — T29-G1.

Vegyesüzlet lásd **Vegyesbolt**

Vészen-Görjös 1864: *Vészen Gőrjes.* — Egykori hely a település nyugati–délnyugati határában. Pontos helyét nem ismerjük, a Görjös valamelyik része lehetett. A név előtagja a szomszédos Halmi határában lévő *Vész* nevű hely közelségére, szomszédságára utalhat. — Kocán 2022: 407, Pesty 1864/57: 438b.

Violaház lásd **Violaháza**

Violaháza 2025: *Vijolháza ~ Vijolház,* 2015: *Violaháza, Violház.* — Szántóföld a település keleti határában, a Comoga szomszédságában. Nevét az egykor rajta álló épületről kapta. Viola a ház tulajdonosa volt. ***Violaház***-ként is említik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 185. — T10-C4D4.

Virág utca lásd **Szuszán**

Vízipuskaszer lásd **Bódé 2.**

Vízipuskaszín lásd **Bódé 2.**

Vízmű lásd **Pumpaház 2.**

Víztorony 2025: *Vísztorony,* 2015: *Vísztorony,* 2008: *Vísztorony.* — Egykori víztorony a Turci út mellett, a belterület keleti–északkeleti szélén. A falu mezőgazdasági termelőszövetkezete építtette. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 185, SzMHn. 1: 345. — T10-D4.

Völgy 2025: *Vőügy, Vőügybe ~ Völgy,* 2015: *Völgy, Vöügy, Völgy lapossa | A falunak ez a másik oldala, ahun van a tó, ott volt egy terület, a Vöügy, a Vöügybe.* — Szántóföld a Túlsóvég délkeleti szomszédságában. ***Völgy laposa***-ként is ismerik. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 186. — T10-C4.

Völgy laposa lásd **Völgy**

Zsidó ház 1. 2025: *Zsidóu ház | Régen Jáhorijék ... abba laktak.* 2015: *Zsidóu ház.* — Épület a Bábonyi utca közepén, a Parókia oldalán. Egykor zsidó család lakta, bolt és kocsma is működött benne. A hozzá tartozó kert a Zsidó-kert. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 186. — T29-G2.

Zsidó ház 2. 2025: *Zsidóu ház | Akkor, mikó ēdeportálták űköt* (ti. a Duved családot), *negyvennégybe, akkor lebontották aszt a házat, oszt ēnyomták.* 2015: *Zsidóu ház | Vóut két zsidó ház.* — Egykori épület a Református templom mögött, a Duved vagy Duhed család háza volt. Ma már a nyomai sincsenek meg. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 186. — T29-G2.

Zsidó-kert 2025: *Zsidóu-kert,* 2015: *Zsidó-kert.* — Szántóföld a belterület keleti oldalában, a Zsidó házhoz tartozott. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 186. — T29-G2.

Kisgérce helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység nyugati részén elnyúló dombok déli lejtőjén létrejött falvak közé tartozik, Szatmárnémetitől 35 km-re található. A falu területe az Árpád-korban még a korábban megtelepült szomszédos Túrterebeshez tartozott, amely a 13. század közepétől az Ákos nemzetségbeli Ernye bán birtokában volt. A gércei vár felépítése a 13. század második felére tehető; ezt Ákos István fiai birtokolták, mígnem I. Károly király 1315-ben visszavette tőlük, és Jánki Tamás beregi és ugocsai ispánnak adományozta. Később, 1341-ben a király ismét visszaszerezte a várat Tamás fia Miklóstól és Báthori János szatmári ispán birtokába juttatta. Ezt követően I. Lajos király 1360-ban újra a Jánki családnak adományozta a birtokot. A település első írásos említése 1393-ból való, amikor a két Gércét (az Alsó- és Felsőgérce nevekre a 15. század közepétől van adatunk, a Kisgérce és Nagygérce településnevek pedig a 18. század első felében honosodtak meg) az ekkor már romos állapotú vár tartozékaként jelölik meg. Szabó István szerint a két falu a vár építésével egyidőben települhetett, és birtoklástörténeti szempontból Túrterebessel, társadalomtörténeti tekintetben pedig az északra elterülő Turccal mutat hasonló fejlődési pályát. A két Gérce és Túrterebes a 14. század közepén Szatmár, a század végétől pedig Ugocsa vármegyéhez tartozott, és 1405-ben kerültek a Perényi család birtokába. Népességi szempontból az Avas lábánál kialakult más falvakkal (Batarcs, Ugocsakomlós, Turc) egységet alkotva kezdetektől fogva szerényebb mértékű, de állandó magyar, erősebb ruszin, majd az azt felváltó még erőteljesebb román hatásnak volt kitéve. Ezzel együtt a települést évszázadokon át a vegyes nyelvű falvak között tarthatjuk számon, ahol az 1772-es úrbérrendezéskor főleg a román nyelvet használták, de általánosan értették a magyart is. A település határában ebben az időszakban elsősorban kukoricát, kisebb mértékben búzát, rozst és zabot termeltek két nyomásban, valamint a Túr mentén jó legelővel rendelkeztek, illetve gyengébb minőségű bort is készítettek. A 19. század első felében is hasonló termelési állapot jellemezte a települést, emellett az Avas lábánál kőszenet bányásztak. A 20. század elejére a Perényiek már feladták az itteni birtokaikat, a település legnagyobb birtokosa Markovics József volt.

A falu a 15. századtól Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Halmi volt. 1910-ben a település 415 házzal és 4812 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól beosztott település nélküli községközpont.

A település népességszámának alakulásában fokozatos növekedés figyelhető meg. Az elmúlt százötven év során a lakosság száma több mint a kétszeresére emelkedett (1880: 1509 fő, 1910: 1739 fő, 1941: 2050 fő, 1977: 2757 fő, 1992: 3111 fő). A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakosság létszáma 3412 fő volt. A népesség nemzetiségi összetétele számottevő változást nem mutatott, a román nemzetiség aránya jellemzően 90% fölött, több alkalommal 95% körül alakult. A magyarság aránya 1941-ben érte el a

legmagasabb értéket, ekkor a lakosság 5%-át tették ki, 2011-re ez az arány 1% alá csökkent. A vallási hovatartozás tekintetében 1945 előtt a lakosság szinte egységesen görögkatolikus volt, ezt követően pedig az ortodox felekezet vált meghatározóvá.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5.* Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Karczag Ákos–Szabó Tibor, *Erdély, Partium és a Bánság erődített helyei.* Budapest, 2012. 336–337.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh József szerk., *Magyarország földbirtokosai.* Budapest, 1893.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Kisgérce 2025: *Kizsgéirce, Kizsgéircéhez ~ Géirce, Géircén, géirci,* 2003: *Kisgérce,* 2003: *Felsőgérce,* 1944: *Kisgérce,* 1942: *Kisgérce,* 1941: *Kisgérce,* 1937: *Kisgérce,* 1934: *Kisgérce,* 1926: *Kisgérce,* 1921: *Kisgérce,* 1918: *Kisgércze,* 1915: *Kis-Gércze,* 1913: *Kis Gércze,* 1907: *Kisgércze,* 1898: *Kis-Gércze,* 1892: *Kis-Gércze,* 1889: *Kis-Gérce,* 1884: *Kis Gérce,* 1873: *(Kis-) Gérce,* 1870: *Kis Gércze,* 1864: *Kis Gércze, Kis Gercz, Gérci | Tiszta román ajkuak lakják. más el nevezése nem vólt, így esmertetik.* 1864: *Gércz, Gérczén, Gérczre, Gérczről, Kisgércz,* 1860–1861: *Kis Gércze,* 1854: *Kis Gércz,* 1851: *Kis-Gércz,* 1839: *Kis-Gércz | Határa dombos, hegyes, és soványacska; rétjei a' Túr mentiben jók; Kányaháza felől eső hegyeiben kőszén találtatik.* 1832: *K[is] Gertze,* 1828: *(Kis)Gércze,* [1822]: *K[is] Gercze,* 1808: *(Kis-)Gércze,* 1806: *K[is] Gércze,* 1805: *Kis-Gércz,* 1802–1811: *Kis Gértze,* 1799: *Gertze, Kis Gertze | Határjaik két nyomásbéliek, kukoritzát bőven, buzát, rozsot, zabot középszerüen teremnek, erdejek jó, kaszallója a' Túr vize mentében kövér, legelője is jó, de szőleje nem igen jó bort terem, ezen határban vólt Gércz hajdani Vár, mellynek helye most is látszatik.* 1786: *Kisch-Gércze, Gércze,* 1784: *Kis Gercz,* 1773: *Kis-Gércze,* 1756: *Kis Gércze,* [1740 k.]: *Kis Gertse,* 1725: *Kis Gércze,* 1696: *Felso Gercze,* 1635: *Gerczek,* 1608: *Felseó Gerceh, Gerczek,* 1604: *Felsőgercze,* 1601: *Felseó Gerche,* 1598: *Felsó Gercze,* 1574: *Felsew Gerche,* 1567: *Keth Gerche,* 1564: *Geerczye,* 1553: *Kethgerchyee,* 1514: *Felsewgercze,* 1498/1505: *Felse Ghercze, Fesewgerche,* 1498: *Felsew Gerche,* 1492/1493: *Gercze,* 1492: *Felswgercze,* 1450: *Ffelsewgercze,* 1431>1498: *Gerche,* 1431: *Gerecze,* 1430: *Geerche, Geercze,* 1405: *Geerche,* 1393>1498 *Gerche,* 1393: *Gerche* et alia *Gerche.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Gherţa Mică.* Északon Nagygércével, nyugaton Túrterebessel, keleten Avaslekencével és Kistartolccal, délen Avaslekencével és Kányaházával határos. Közigazgatásilag önmagában alkotja Kisgérce

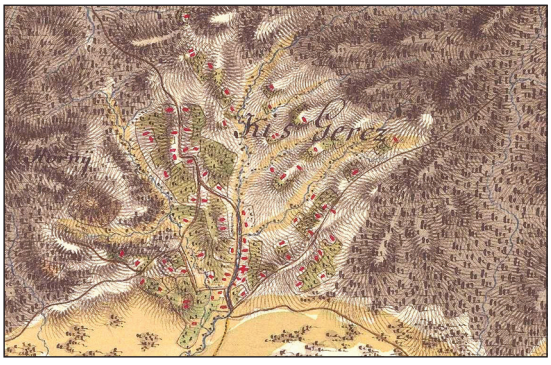

Kisgérce az első katonai felmérés térképén

községet. A településnév legkorábbi említése a 14. század végéről maradt fenn. Szabó István szerint az Avas oldalában megtelepülő két Gérce Túrterebessel szoros birtokegységet alkotott, és a 14. század közepén említett Gérce vár tartozékaként szerepeltek, (ehhez lásd Tamásváralján *Tamás vára*). A *Gérce* szláv eredetű helynév, Kniezsa István és mások a szláv *gorica* 'kis hegy' (< *gora* 'hegy') szóból eredeztetik. Minden bizonnyal egy elsődleges, adatokkal nem igazolható hegynév lehetett a várnév és a településnév alapja, ez viszonylag gyakori névadási motívum a várak megnevezésében. Szabó István ezzel szemben a településnévnek a *Gércse* ~ *Gérce* személynévből való keletkezését valószínűsíti. Személynévi használatához vö. 1400: *Gerche,* 1365: *Gerech* [1430–1450]: Franciscus *Gerche.* Kronológiai érvek és történeti adatok alapján talán az Avas lábánál épült vár nevét tarthatjuk elsődlegesnek a településnévhez képest. Bizonyosan a legkorábbi említésben szereplő vár környékén alakult ki a két település. A vár neve átvonódhatott a településre, ez akár a szláv, akár a magyar nyelvben végbemehetett, de a helynév legrégebbi adatainak hangalakja magyar névhasználókra utal. A szláv **Gorica* hangrendi kiegyenlítődéssel a magyarban **Gerice* alakúvá válhatott, ebből a kétnyíltszótagos tendencia hatására és az első szótagbeli magánhangzó megnyúlásával alakulhatott ki a *Gérce* forma. A két *Gérce* falu neve a 15. század közepén kiegészült az *alsó* és *felső* névrésszel: ***Felsőgérce*** jelzői előtagja talán a település magasabb fekvésére utal. Később, a 18. század első negyedétől ezeket felváltotta a *kis* és a *nagy* előtag: a két falu közül *Kisgérce* népessége volt kisebb. A településnév ebben a formában szilárdult meg a hivatalos névhasználatban is.

A 16. század közepén a két falut összefoglalóan ***Kétgérce*** néven, majd többes számú ***Gércék*** formában is említik. A kezdetektől napjainkig mindkét településre használják a jelző nélküli ***Gérce*** formát is. A településnév adatsorában a 18. század végétől a 19. század második feléig a ***Kisgérc*** és a ***Gérc*** névváltozat is előfordul, ezeket az alakokat a hivatalos névhasználat során a melléknévi *gérci* formából vonhatták el. Vö. Gérce-hegy, Gércei-legelő, Gércei malom. — ComMarmUg. 181, CzF., Dávid 2001: 50, DL. 70870, 71039, 71047, 71068, 71072, 71131, DocVal. 466, ÉGy. (Dabolc, Túrterebes, Túrterebesisziőlőhegy), EH., EKFT., E 156/59: 15b, E 158/48: 504, E 158/61: 432, E 158/63: 635, E 158/64: 896, 991, 1197, 1233, 1247, Fényes 1840/4: 412, 420, Fényes 1851, FNESz., N. Fodor 2010: 102, F. 10/7: 322, Gönczy, Görög, Havasiné Kovács 2019, HKFT., Hnt., Kniezsa 1944: 277, Kocán 2022: 136–138, Korabinszky 1786: 198, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Notitiae 418, Perényi 10, 144, 203, 204, 209, 235, 309, 332, 334, Pesty 1864/57: 405a, 406a, 430a, 440a, Szabó 1937: 389–390, Szirmay 1805: 155, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.74.18/38, T1.S.101.683/6, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.9, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365, Vályi 2: 26, Zs. 2/1: 488.

Aszkucita lásd **Hegyes**

Aszkucita-dűlő lásd **Hegyes**

Bárton-patak 2025: *Bártom-patak.* — Patak valahol a Túrterebesisziőlőhegy területén lévő Puszta-hegy kisgércei szomszédságában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja talán személynév (vö. *Barton*). — ÉGy. (Túrterebes), ÚCsnT.

Bérc 1864: *bércz | Innét vannak a' puszta hegy alatti kaszállók, a' bércz alatt, a' bérczen északról Tölgyes, 's bikkes erdőség.* — Kiemelkedés a település nyugati határában, a Túrterebesisziőlőhegy területén lévő Puszta-hegy mellett. A név a *bérc* 'hegy, domb, hegycsúcs' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — FKnT., Pesty 1864/57: 405b.

Búza-patak 1805: *Buzapatak.* — Patak a település határában, helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára a mellette lévő növényzetről kaphatta. Emellett azonban az sem zárható ki,

hogy az előtagban a *Buza ~ Búza* családnév áll. — Szirmay 1805: 155, ÚCsnT.

Csengő-völgy 1884: *Csengő vgy. [völgy].* — Völgy a település keleti határában. A helynév előzménye egy **Csengő* víznév lehetett, amely a vízfolyás hangjára utalt. Lásd Csengő-völgy (Turc). — HKFt.GKB. — T13-E3.

Csoma-domb 1941: *Csomadomb,* 1931: *Csoma domb,* 1884: *Csoma domb,* 1864: *Csomnye Domb, Csomneszik Domb | Vette nevét, a' Csomne familiatól, ki elébb ott kezdett földet használni.* — Domb a település nyugati határában a Korni mellett. A név előtagja talán személynév lehet. ***Csomnye-domb*** és ***Csomneszik-domb*** formában is említik. Ezek előtagja román családnév, és az is elképzelhető, hogy a magyar *Csoma* előtagot a román forma alapján alkották meg. — HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 406a, 440a, T16.T.541. — T20-C2.

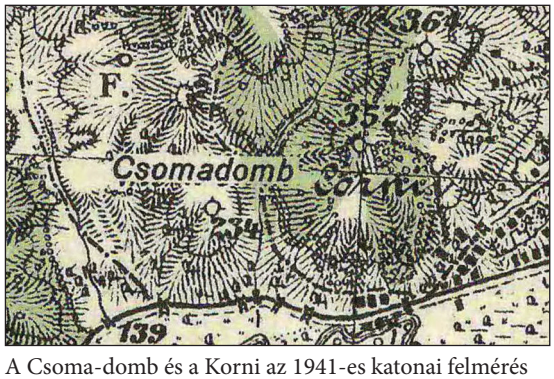

A Csoma-domb és a Korni az 1941-es katonai felmérés térképén

Csomneszik-domb lásd **Csoma-domb**

Csomnye-domb lásd **Csoma-domb**

Csonkás 2008: *Csonkás,* 1864: *Csonkás, Csonkás dülő | Északról Nagy Gércze felől van Csonkás dülő, mely lehetett erdő, de ki tsonkásitott, most gazos, szántó 's kaszálló hely.* — Szántóföld és kaszáló a település északi részén. A név a *csonkás* 'irtással nyert szántóterület, amelyben a fák tuskóját benne hagyták; öregedő, részben kipusztított erdő' jelentésű földrajzi köznévből jött létre. ***Csonkás-dűlő***-ként is említik. Vö. Csonkás ele. — FKnT., Pesty 1864/57: 405a, 440a, SzMHn. 1: 352.

Csonkás ele 1864: *Csonkásele | Ínnét délnek van Csonkásele téér, ez is erdő vólt regen, de csonkasíttattak.* — Földterület a település határában a Leurda-dűlő mellett. A név utótagja az *el-* 'valaminek az elülső része' jelentésű főnév birtokos személyjeles formája, a Csonkáshoz való viszonyítást fejezi ki. — FKnT. *elő,* Pesty 1864/57: 405b, 440a, TESz.

Csonkás-dűlő lásd **Csonkás**

Dâmburi mari lásd **Nagydomba**

Dimbur mare-dűlő lásd **Nagydomba**

Dumbrava-dűlő 1864: *Dumbrava düllö | Ínnét ísmét Delfelé Dumbrava düllö, ezen téér tölgyes erdő vólt eredetét honnat vette nem tudhatni így esmertetett századok ólta.* — Hely Kisgérce és Nagygérce határában, a Csonkás elétől délre. A név előtagja a rom. *dumbravă* 'cserjés, sarjerdő; liget, berek; erdő; tölgyerdő, tölgyes' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Dumbrava-dűlő (Nagygérce). — FNESz. *Alsóapsa,* Pesty 1864/57: 405b.

Fadzset lásd **Fadzset-dűlő**

Fadzset-dűlő 1864: *Fatset dülő, Fazset | A' bikkesről vette eredeti nevét, románul (faget). itt is terjedelmes szántó, 's kaszállók vagynak.* — Szántóföld és kaszáló a település északkeleti határrészén. A név előtagja román eredetű, vö. rom. *făget* 'bükkerdő, bükkös'. ***Fadzset*** formában is előfordul. Lásd Fadzset-dűlő (Turc). — Dicț., FNESz. *Facsád,* Pesty 1864/57: 405b, 440a, SzMHn. 1: 353.

Felsőgérce lásd **Kisgérce**

Frászin 1864: *Frászín, Frászen, Frászín düllő, Frászín bércz | Hol sok Körös fa vólt valamikor; a' melly fa románul neveztetík Frászín. rész szerént szántó, 's kaszálló ís. | Ínnét ísmét délnek Frászín düllő ez. a' nevét a' Kőrös fától vette – melly románul (Fraszín) neveztetík.* 1859–1860: *Frazen.* — Hegy, erdővel borított terület a település északkeleti határszélén a Nagy-Pálnától dél-délnyugatra. A *Frászin* román eredetű helynév; vö. rom. *frasin* 'kőrisfa'. Két része a magyar eredetű névvel megjelölt Kis-Kőris és Nagy-Kőris. ***Frászin-bérc*** és ***Frászin-dűlő*** formában is említik. — Dicț., MKFT., Pesty 1864/57: 405a, 413a–413b, 414a, 440a. — T13-G5.

Frászin-bérc lásd **Frászin**

Frászin-dűlő lásd **Frászin**

Gáspár-rét 2014: *Gáspár-rét,* 2008: *Gáspár-rét.* — A szomszédos Túrterebesiszőlőhegyen lévő Pásku-patakkal szemben elterülő kaszáló. Nevét *Gáspár* keresztnevű tulajdonosáról kapta. — Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 342. — T20-A3.

Gérc lásd **Kisgérce**

Gérce lásd **Kisgérce**

Gérce-hegy lásd **Korni**

Gércei-legelő 2014: *Gérci legelőü,* 2008: *Gérci-legelőü.* — A településhez tartozó, Túrterebesi-szőlőhegyhez közeli legelő. Pontos helyét nem ismerjük. A nyelvjárási adatok előtagjában a *Gérce* településnév *-i* melléknévképzős alakja *gérci* formában szerepel. — Kiss 2014: 158, SzMHn. 2: 342.

Gércei malom 1941: *Gércei m[alom],* 1931: *Gércei m[alom],* 1910: *Kisgérczei m[alom],* 1884: *Gércei malom.* — Malom a település déli határában a Túr partján. ***Kisgércei malom*-**ként is említik. — HKFT., MaKF., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T21-E3.

Gércék lásd **Kisgérce**

Glót-patak 1860–1861: *Glót (?) Patak.* — Patak a település nyugati–északnyugati határában. A név előtagja bizonytalan olvasatú, az utolsó betűje nem vehető ki pontosan, így a magyarázata sem adható meg. — MKFT. — T20-D2.

Gombás 2008: *Gombás.* — Falurész a Kányaháza felé vezető út mentén. A név vagy közvetlenül a *gomba* növénynévből *-s* képzővel, vagy a *gombás* 'terület, ahol sok gomba terem' jelentésű földrajzi köznévből jött létre. — FKnT., SzMHn. 1: 352.

Gony 1784: *Gony* B[erg]. — Kiemelkedés a település északkeleti határában. A név olvasata, eredete ismeretlen. — EKFT. — T21-H1.

Gruj lásd **Gruj-hegy**

Gruj-dűlő lásd **Gruj-hegy**

Gruj-hegy 2008: rom. *Hegyùl Grujulùj,* 1941: rom. *Dealul Grui,* 1860–1861: *Grui hegy,* 1884: rom. *Dealu Grui,* 1864: *Gruj, Gruj düllő | Ítt van egy hoszu domb – azt Grujnak nevezík, ínnét vette a' düllő ís nevét.* — Domb a település keleti határában. A név előtagja román eredetű hegynév; vö. rom. *grui* 'hegytető, dombocska'. A *Dealul Grui* román névforma a magyar név értelmi megfelelője. Az ugyancsak román *Hegyul Grujului* forma azt jelzi, hogy a *Gruj-hegy* alak átkerült a román nyelvhasználatba is. ***Gruj,*** illetve ***Gruj-dűlő*** formában is említik. — HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 414a, SzMHn. 1: 353. — T21-G2.

Határ-patak 1860–1861: *Hatar Patak.* — A Túr jobb oldali mellékága. Kisgérce és Avaslekence között képez választóvonalat. — MKFT. — T21-G3.

Hegy 1859–1860: *Hegy.* — Kiemelkedés a település belterületének északi határában. A név a *hegy* 'domb; a dombnál magasabb kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. Vö. Hegy-patak, Nagy-hegy. — FKnT., MKFT. — T21-E1.

Hegyes 1941: *Hegyes,* 1918: rom. *Ascuţita,* 1915: *Ascutita,* 1910: *Ascutita,* 1884: *Ascutita, Hegyes h[egy],* 1870: *Aszkúizita,* 1864: *Aszkuczitá, Aszkutzíta düllő | Azután van északnak Aszkutzíta düllő, vette eredeti nevét azért, mert ezen tééren van egy ígen hegyes bércz románul (aszkutzit gyál) alatta vannak használható főldek, Nagy Gérczével határos.* — Kiemelkedés Kisgérce és Nagygérce között a Túrterebesiszőlőhegy területén lévő Puszta-hegytől északkeletre. A név a *hegyes* 'kicsúcsosodó hegyrész' jelentésű földrajzi köznévből vagy a *hegyes* melléknévből alakult. Az utóbbit erősíti az, hogy ***Hegyes-hegy*** formában is említik. A történeti forrásokban ***Aszkucita*** és ***Aszkucita-dűlő*** néven is előfordul. Az *Aszkucita* román eredetű, vö. rom. *ascuţită* 'kihegyezett', rom. *ascuţit* 'hegyes' és a magyar *Hegyes* név értelmi megfelelője. A *dűlő* utótagú névalak talán csak Pesty Frigyes adatközlője által alkalmazott névforma lehet. Lásd Aszkucita (Nagygérce). — DRM., FKnT., HKFt.GKB, MaKF., Pesty 1864/57: 405b, 440a, SzMHn. 1: 352, T1.S.74.18/38, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T23.T.365. — T20-C2.

Hegyes-hegy lásd **Hegyes**

Hegyi-legelő lásd **Mocsár**

Hegy-patak 1860–1861: *H[egy?] Patak.* — Patak a település északi részén, a Hegy déli oldalán folyik. A név előtagjának olvasata bizonytalan, vélhetően a *Hegy* kiemelkedésnevet tartalmazza. — MKFT. — T21-E1.

Hegyul Grujului lásd **Gruj-hegy**

Holló-kút 1884: *Hollókút.* — Hely a település belterületének északnyugati határában. A név előtagja többféleképpen is magyarázható: vagy a *Holló* családnév szerepel benne, vagy pedig az állatnév, ez utóbbi esetben a közelben tanyázó állatokra utalhat. — HKFt.GKB, ÚCsnT.

Holt-Túr 1864: *hót tur | Ínnét nyugotnak fekszík a' Puszta hegy düllő, ennek délí részén van a' hót tur. | A' Puszta hegy onnat, ... le mosatott a' föld a' szöllő tövekkel, az alatta folyt Tur vizét bé tőltötte, az ólta hót tur lett.* — A Túr jobb

oldali mellékága a Puszta-hegy-dűlőtől délre. A név előtagja a *holt* ’(elzáródás miatt) megállott vizű, megrekedt (folyóág)’ jelentésű melléknév. — Pesty 1864/57: 405b, TESz.

Jog 2014: *Jog,* 2008: *Jog.* — Az első világháborút követően kiosztott földterület a Legelő és a Túr közelében. A név a *jog* ’földbirtok’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 342.

Kétgérce lásd **Kisgérce**

Kisgérc lásd **Kisgérce**

Kisgércei malom lásd **Gércei malom**

Kis-Kőris 1884: *Kiskőris.* — Hegy a település északkeleti részén. A Frászin kisebbik része. Neve a Nagy-Kőris nevével áll korrelációban. — HKFt.GKB.

Kis-Tálna 2008: *Tálná mikö,* 2008: *Kistána.* — A Tálna kisebb mellékága lehet a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a Nagy-Tálnához való viszonyítást fejezi ki. A román *Talna mică* név a Kis-Tálna értelmi megfelelője — SzMHn. 1: 355, 2: 343.

Korni 1941: *Corni,* 1931: *Corni,* 1884: *Corni, Som-h[egy],* 1864: *Kórny,* 1860–1861: *Gercze hegy,* 1784: B[erg] *Horny.* — Hegy a település nyugati határában. A *Korni* névforma román eredetű, tövéhez lásd a rom. többes számú *corni* ’somfák’ főnevet. Ennek jelentésbeli megfelelője a magyar ***Som-hegy***. ***Gérce-hegy***-ként is említik, mivel Kisgérce határában fekszik. A *Horni* névforma bizonyára téves térképi lejegyzés, amelyben szerepe lehetett a hasonló hangzású szláv helyneveknek. Vö. Korni-hát, Korni köze. — EKFT., HKFT., HKFt.GKB, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 352, T16.T.541. — T20-C2D2.

Korni-hát 1604: *Kornihat.* — A település nyugati határában, a Korni közelében fekvő rét. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja a *hát* ’vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő földterület’ jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 532.

Korni köze 1604: *Kornikeözi.* — A Korni hegy közelében fekvő rét. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja a *köz* ’két terület közötti hely’ jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., Szabó 1937: 532.

Köves 2008: *Pijátrá,* 1941: *Köves,* 1884: *Pétra,* 1864: *Pietri.* — Szántóföld a település keleti határában a Nagy-patak és a Zúgó-patak összefolyásánál. A névadás indítéka azonos jegyekre vezethető vissza a magyar *Köves* és a román *Piatra* névformák esetében; vö. *köves* ’terület, amelynek a talaja kavicsos’, rom. *piatră* ’kő’. — Dicț., FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 440a, SzMHn. 1: 354. — T21-F2.

Láb-hegy 1884: *Lábhegy.* — Kiemelkedés a település északnyugati részén. A név előtagja talán a *láb* ’föld, telek alsó, hátsó vége; földdarabnak valamely része’ jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFt.GKB.

Lázuri 1884: *Lazuri,* 1864: Ried *Lázuri,* 1860–1861: *Lazuri.* — Mocsaras terület a település déli-délkeleti határában, a Túr jobb oldalán a Nagy-patak és a Túr között. Román eredetű név, amely talán a rom. *laz* ’irtás’ többes számú alakjából keletkezhetett. A román név átkerülhetett a magyar nyelvhasználatba is. — FNESz. *Lázári,* HKFT., Iordan 1963: 24, MKFT., Pesty 1864/57: 440a. — T21-E3.

Legelő 2025: *Legelőü.* — Legelő a Mocsár mellett. — ÉGy. (Túrterebes).

Leurda-dűlő 1864: *Leurda düllő | Eredeti nevéről semmit nem tudhatni; ez ís kaszálló, ’s szántó, gazos hely.* — Kaszáló és szántóföld a belterület közelében, a Fadzset mellett. A *Leurda* előtag román eredetű, vö. rom. *leurdă* ’medvehagyma’. A *Leurda-dűlő* név – amennyiben ténylegesen használt forma volt – magyar névhasználatot jelez. — Pesty 1864/57: 405b, SzMHn. 1: 353.

Maluri lásd **Malurile-dűlő**

Malurile-dűlő 1864: *Máluri, Malurile düllő | A’ Mál Kövektől vette nevét.* — A Pálna környékén említett hely, pontosabban nem lokalizálható. Bura László a ***Maluri*** nevet román eredetűnek tekinti, és tövében a rom. *mal* ’part; oldal, szél (hegyé)’ köznevet véli felfedezni. — Pesty 1864/57: 405a, 440a, SzMHn. 1: 354.

Mláka 1864: Ried *Mlaka, Mláka | Leg nagyobb részbe szép kaszálló helyek, – vannak sásass helyek ís, – eredeti nevét veszí onnat, mert posványos, románul (Mlakos).* — Sásas kaszáló a Mocsirától nyugatra. Ukrán eredetű helynév; lásd ukr., hucul *мла́ка* ’mocsár, sásas’. — Buszel 2003: 533, Pesty 1864/57: 405b, 440a, Pipás–Halász 2005: 103.

Mocsár 2025: *Macsár ~ Mocsár,* 2014: *Hegyi-legelőü, Mocsár, Széles mocsár,* 2008: *Hegyi-legelőü, Mocsár, Nagy-mocsár, Széles mocsár,*

1931: *Széles mocsár,* 1864: *Nagy Mocsár.* — Egykori mocsár a Túr és a Tálna folyók között, ma szántóföld a Tanító-tagtól nyugatra. A ***Széles-mocsár*** és – amennyiben valóban ezt jelöli – a ***Nagy-mocsár*** névváltozat a hely méretére utal. Korábban legelőként használták a területet, erre utal a ***Hegyi-legelő*** elnevezése. Vö. Nagy-mocsár-oldal. — ÉGy. (Túrterebes), Kiss 2014: 158, 160, 162, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 333, 342, 344, T16.T.541. — T20-A3.

Mocsira 1864: *Mocsira, Matsira düllő | Ezt mossa a' Tur vize, 's határos Kányaháza faluval, Szathmár megyéböl, ígen motsáros hely, nagyobb részbe tölgyes nyers erdő.* — Mocsaras erdő és szántóföld a Túr partján Kányaháza település közelében. A helynév a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvből is magyarázható; vö. blg. *Мочарица,* or. *Мочалица* hn.; rom. *moceră* 'mocsár' köznév, amelynek *mociră* változata is ismert. A Pesty Frigyes gyűjtésében szereplő ***Mocsira-dűlő*** névforma alkalmi névalak lehet. Vö. Mocsirica. — DLR., Pesty 1864/57: 405b, 440a, Šmilauer 1970: 122.

Mocsira-dűlő lásd **Mocsira**

Mocsirica 1864: *Motsírítza | Azért neveztetík mert kissebbik motsár. szántó, 's kaszállóból álló, ez ís a' Tural határos dél felől.* — Kisebb mocsár a Túr mellett, a Mlákától nyugatra. A helynév többféleképpen is magyarázható, ugyanis az alapjául szolgáló lexéma a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is fellelhető; vö. hucul *моч'up* 'mocsár'; legvalószínűbb azonban, hogy a rom. *mocirlă* 'mocsár', *moceriță* 'mocirlă' származékából alakult, amelynek *mocioriță, mociorîță* változatai is ismertek. Vö. Mocsira. Lásd Mocsirica (Nagygérce). — DLR., Pesty 1864/57: 405b, Pipás–Halász 2005: 105, SzMHn. 1: 87.

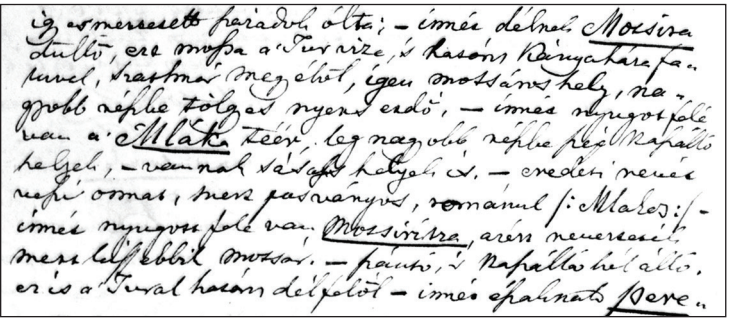

A Mocsira, a Mláka és a Mocsirica leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 405b)

Muncsel 1864: *Muncsel, Muntsel düllő | Ez eredét vette a' munka, 's Muntsitul névről.* — Hegy és földterület a település északi határában a Hegytől északra, a nagygércei határral érintkezik. A *Muncsel* névforma román eredetű; vö. rom. *muncel* 'halom'. A Pesty Frigyes gyűjtésében szereplő ***Muncsel-dűlő*** névforma alkalmi névalak lehet. Vö. Nagy-Muncsel. — Pesty 1864/57: 405a, 440a, SzMHn. 1: 354.

Muncsel-dűlő lásd **Muncsel**

Nagydomba 1884: *Nagydomba,* 1864: *Dimbur mare düllő, Dimburi Máry | Azért neveztetík annak mert nagy dombokból álló cserés, és kaszálló, Szántó ígen sovány téér.* — Kiemelkedés és földterület a település nyugati határában a Csoma-dombtól északra. A név egy *Nagy-domb* magyar névformára mehet vissza, amelynek román megfelelője *Dâmb mare.* Ez a magyar eredetű rom. *dâmb* 'domb' és a rom. *mare* 'nagy' összetételéből alakult. A ***Dâmburi mari*** román többesszámú alak. ***Dimbur mare dűlő*** formában is említik, ami alkalmi névalak lehet. — Dicț., HKFt.GKB, Pesty 1864/57: 406a, 440a. — T20-C2.

Nagy-hegy 1884: *Nagyhegy.* — Kiemelkedés Kisgérce és Nagygérce között. Elképzelhető, hogy azonos a Heggyel. A szomszédos Túrterebesen már a 17. század első negyedében említenek *Kis-hegy* nevet, a *Nagy-hegy* előtagja esetleg ezzel áll korrelációban. — HKFt.GKB.

Nagy-Kőris 1941: *Nagy Kőris,* 1884: *Nagy-kőris.* — Hegy a település északkeleti részén. A Frászin nagyobbik része. Neve a Kis-Kőris nevével áll korrelációban. — HKFt.GKB, MaKF. — T13-G5.

Nagy-Mencsely lásd **Nagy-Muncsel**

Nagy-mocsár lásd **Mocsár**

Nagy-mocsár-oldal 1673: *Nagy mocsar oldal.* — A település határában említett hely, pontosan nem lokalizálható. Feltehetőleg a Nagy-mocsár közelében lehetett. — Szabó 1937: 533.

Nagy-Muncsel 1941: *Nagy Mencsely,* 1860–1861: *Nagy Munczel.* — Hegy a település északi határában a Hegytől északra, a nagygércei határral érintkezik. A név utótagja a *Muncsel* hegynév. A ***Nagy-Mencsely*** forma téves értelmezésen alapulhat. — MaKF., MKFT. — T13-E5.

Nagy-Pálna 1944: *N[agy] Pálnya,* 1941: *N[agy] Pálnya (Pálnia Mare),* 1884: *Nagy Pálna,* 1859–

1860: *Nagy Palna.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélében. A Pálna egyik része. — HKFT., MaKF., MKFT., T22.B.XV.c.500/2. — T13-G4.

Nagy-patak 1859–1861: *Nagy Patak.* — A Túr bal oldali mellékága a település keleti határában. A név előtagja a pataknak a határbeli vizekhez viszonyított méretére utalhat. Vö. Nagy-völgy. — MKFT. — T21-F2.

Nagy-Tálna 2008: *Tálná máre,* 2008: *Nagytána.* — A Tálna nagyobb mellékága lehet a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a Kis-Tálnához való viszonyítást fejezi ki. A román *Talna mare* név a Nagy-Tálna értelmi megfelelője. — SzMHn. 1: 355, 2: 343.

Nagy-völgy 1884: *Nagyvölgy.* — Völgy a település délkeleti határában. A név talán összefüggésben állhat a Nagy-patak nevével. — HKFt.GKB.

Pálna 1910: *Pálna,* 1864: *Pálna | Innét Pálna hegy van, hol nevét a' Pálma fáktúl vette, nagyobb részbe erdős.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélén. Két része a Kis- és a Nagy-Pálna, az előbbi a szomszédos Kistartolc határában fekszik. A név eredete bizonytalan. A Pesty Frigyes gyűjtésében szereplő magyarázat tudálékos értelmezés. Bura László a rom. *păun* 'páva' főnévvel hozza kapcsolatba. Talán feltételezhető a hegynév szláv eredete; vö. az ősszláv **polnъ* 'terméketlen, meddő, vad; sík, sima, lapályos', blg. *Плана* hn., mac. *Plan* hn., szb.-hr. *Plana* hn., cseh *Planá* hn. Ebben az esetben egy szláv **Plana* > m. *Pálna* hangátvetéssel számolhatunk. A szláv eredeztetést erősítheti esetleg az ezzel egy időben adatolt *Pálna Ruszászka* név is. — Pesty 1864/57: 405a, 406a, 440a, SzMHn. 1: 354, Šmilauer 1970: 144, T22.B.IX.a.1008. — T13-G4.

Pálna Ruszászka 1864: *Pálna ruszászka | Eredetét vette onnat, hogy valami Rusz nevezetü fogott ott irtani elébb.* — Hely a település határában a Maluritól keletre. A név előtagja a *Pálna* hegynév. Pesty Frigyes adatközlője szerint az utótag egy *Rusz* nevű emberre utal. — Pesty 1864/57: 405a, ÚCsnT. *Ruszan, Ruszán.*

Paraszita lásd **Pereszita-dűlő**

Patak-köz 2014: *Patak-köz,* 2008: *Patak-köz.* — Földterület, amely bizonyára a Sugatag-patak és a szomszédos Nagygércén adatolt Turci-patak között feküdt. Kiss Kálmán szerint korábban Túrterebes határához tartozott. Vö. Patakközi híd, Patak-közi-legelő. — Kiss 2014: 139, SzMHn. 2: 335.

Patakközi híd 2008: *Patakközi-híd.* — Híd a település határában a Patak-köz mellett. — SzMHn. 2: 335.

Patak-közi-legelő 2014: *Pataközi-legelő,* 2008: *Patakközi-legelő.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, de feltehetőleg a Patak-köz területén feküdt. — Kiss 2014: 140, SzMHn. 2: 335.

Pereszita-dűlő 1864: *Paraszitá, Pereszíta düllő | Vette nevét onnat, hogy vólt ott a' teéren egy kut, melly el hagyatott ezen szó románul (pereszít) szántó, 's kaszállóból álló, 's cserés.* — Szántóföld és kaszáló a település határában a Mocsiricától északra. Román eredetű név. Bura László – Pesty Frigyes adatközlőjéhez hasonlóan – a rom. *părăsit* 'elhagyott' szóval hozza kapcsolatba. ***Paraszita*** néven is említik. — Pesty 1864/57: 405b, 440a, SzMHn. 1: 354.

Prihodistye 1864: *Prihodistye, príhodistye düllő.* — Hely a Frászin környékén. A *Prihodistye* névforma román eredetű, a rom. *Prihodişte* átvétele, amelynek köznévi előzménye, a rom. nyelvjárási *prihodişte* 'erdőn át vezető hegyi ösvény; hegyszoros' főnév egyébként szláv eredetű. A Pesty Frigyes gyűjtésében szereplő ***Prihodistye-dűlő*** névforma alkalmi névalak lehet. — FNESz. *Prihodest,* Iordan 1963: 444, Pesty 1864/57: 405a, 406a, 440a.

Prihodistye-dűlő lásd **Prihodistye**

Priszlop 1864: *Prizlop, Priszlop.* — Hely a település keleti határszélén a Pálna Ruszászka mellett. A név a román és szláv nyelvből egyaránt magyarázható; vö. ukr. nyelvjárási *прислін* 'hágó', rom. nyelvjárási *prislop* 'völgykatlan; hegyszoros; hegyi tisztás'. — FNESz. *Priszlop*[1], *Priszlop*[2], Iordan 1963: 529, Pesty 1864/57: 405a, 440a, SzMHn. 1: 354.

Puszta-hegy-dűlő 1864: *Puszta hegy düllő, Puszta hegyi düllö | Nyugott felé Kí rug a' T[úr] Terebesi Szöllőkig, – vagynak rajta ís kevés szántó földek, de az egész erdöség Kís Gerczhez tartozík, a' határ halmokig.* — Fölterület a Túrterebesiszőlőhegy határában lévő Puszta-hegy déli részén. ***Puszta-hegyi-dűlő***-ként is említik. — Pesty 1864/57: 405b–406a.

Puszta-hegyi-dűlő lásd **Puszta-hegy-dűlő**

Som-hegy lásd **Korni**

Szálas-fok lásd **Tálas-fok**

Szeketura 1884: *Secatura.* — Domb a település belterületének északkeleti szélében. Bura László a név román eredetét veti fel; vö. rom. *secătură* 'haszontalan'. A *szeketura* azonban földrajzi köznévként a romániai magyar nyelvjárásokban is használatos 'terméketlen domboldal, erdei tisztás' értelemben. — FKnT., HKFT., SzMHn. 1: 355. — T21-F1.

Széles-mocsár lásd **Mocsár**

Szomos 2008: *Szomos.* — Szántóföld a település határában. A név eredete ismeretlen. — SzMHn. 1: 355.

Tálas-fok 2014: *Tálas-fok,* 2008: *Tálas-fok,* 1884: *Szálas fok.* — Hely a település délnyugati határszélében a Túr és a Tálna közén. A név előtagja bizonytalanul azonosítható. A 19. század végi térképes forrásban ***Szálas-fok*** formában szerepel, majd a 21. századi adatai *Tálas-fok*-ot mutatnak. A név *Szálas ~ Tálas* előtagja bizonytalan eredetű. Az előbbi talán a *szálas* 'erdő, amelyben szép szálfák vannak; ritka erdő' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett, de a személynévi magyarázatát sem zárhatjuk ki. A *Tálas* előtag – ha nem a *Szálas* újraértelmezett formája – személynévi eredetű lehet, a szomszédos települések személynévanyagában ismerünk is ilyen nevű embert; vö. 1623: *Talas* (Turc). A név utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., Kiss 2014: 162, SzMHn. 2: 344, Szabó 1937: 524, ÚCsnT. *Szálas.* — T20-C3D3.

Tálna 2025: *Tána ~ Tálna | A Tána az egyik ága a Turnak.* 2014: *Tálna,* 2008: *Tálna.* — A Túr bal oldali mellékága a település déli határában. Az Avasban ered. A név etimológiája bizonytalan. Kiss Lajos szláv eredetűnek véli, vö. or. *малый* 'olvadt', szln. *tálen* [nőnemű *talna*] 'hómentes'. Vö. Kis-Tálna, Nagy-Tálna, Tékálózi-Tálna. — ÉGy. (Túrterebes), FNESz., Kiss 2014: 145, SzMHn. 2: 337. — T21-E4.

Tanító-jog lásd **Tanító-tag**

Tanító-tag 2025: *Tanitóu-tag ~ Tanitóu-jog,* 2014: *Tanítóu-jog,* 2008: *Tanitóu-jog.* — Bokros terület a Mocsártól keletre. Korábban a tanító javadalma lehetett. A ***Tanító-jog*** névváltozat utótagja a *jog* 'földbirtok' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy. (Túrterebes), FKnT., Kiss 2014: 162, SzMHn. 2: 344. — T20-B3.

Tékálózi-Tálna 2008: *Tékálózi-tána.* — Patak a település határában. A Tálna valamely része vagy mellékága lehetett. Pontos helyét és az előtag szerepét, jelentését nem ismerjük. — SzMHn. 2: 344.

Túr 1984: *Túr,* 1941: *Túr,* 1931: *Túr p[atak],* 1918: *Tur p[atak],* 1915: *Tur p[atak],* 1914: *Tur,* 1895: *Túr patak,* 1884: *Tur patak,* 1870: *Túr p[atak],* 1864: *Tur,* 1860–1861: *Túr* Bach, 1808: *Túr,* 1802–1811: *Túr* F[luss], 1787: *Tur* bach, 1782–1785: *Tur* bach, 1217 k.: fluuium *turu,* 1181/1288/16. sz.: *Tur.* — A Tisza bal oldali mellékfolyója. A Keleti-Kárpátok részét képező Avas-hegységben ered Románia északnyugati részén. Nyugati irányban folyik, egy szakaszon határfolyó Ukrajnával. Szatmárnémeti közelében lép Magyarország területére, majd Tiszakóródnál torkollik a Tiszába. A település déli részén folyik keresztül. A név az általánosan elfogadott magyarázat szerint szláv eredetű, az ősszláv **turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult, leginkább annak *-jь* képzős alakjából. ***Túr-patak*** formában is említik. Lásd Túr (Halmi, Kökényesd, Mikola, Szárazberek, Túrterebes). — EKFT., FNESz., Görög, HKFT., Kat., Kniezsa 1941: 207–209, Lipszky, Rep., MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 32, Pais 1975: facs. 28. cap. 13. sor, Pesty 1864/57: 405b, RegArp. 1: 44, T1.S.12.XIII.104, T1.S.74.18/38, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T23.T.365. — T20-C3, T21-F4.

A Túr a második katonai felmérés térképén

Túr-patak lásd **Túr**

Zúgó-patak 1860–1861: *Zúgo Patak.* — Patak a település északkeleti határában, a Nagy-patak bal oldali mellékága. A név előtagja a *zúgó* folyamatos melléknévi igenév, amely a patak gyors folyására és zúgó hangjára utal. — MKFT. — T21-G2.

KÖKÉNYESD
Fotó: Szmutku György

Kökényesd helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkságon, a Túr jobb partján, Szatmár megye északkeleti részén, a magyar–román–ukrán hármas határ közelében helyezkedik el. Megközelíteni kizárólag Halmi irányából lehet. Első említése 1274-ből való, amikor a Káta nemzetséghez tartozó Gábor fia Tamás mester királyi adományként kapta meg a szomszédos Halmival együtt. Kökényesd megtelepülése már a 13. század elején végbemehetett. A birtok a későbbiekben a nemzetség kezén maradva felaprózódott. A falu fejlődése a 17. század végéig illeszkedett a korábbi Káta birtokok (Halmi, Bábony, Tamásváralja) közé, ekkor azonban erőteljes szláv betelepülés ment végbe. Az 1657-es lengyel betörést és az 1717-es tatár pusztítást követően a falu etnikai arculata alapvetően megváltozott. A korábbi református magyarság mellé görögkatolikus szlovákok és ruszinok, valamint kisebb számban római katolikus magyarok érkeztek. Fényes Elek leírásában a 19. század közepén orosz–magyar faluként szerepel. Ekkor a település határa gazdag, megfelelő legelőkkel és erdőkkel. Birtokosok a Surányi, Károlyi, Uray, Csegődy (16. sz.), Sajgál, Surányi, Szabó, Kapy, Farkas, Bodóni, Vértesy (17. sz.), gr. Gyulay, Rátonyi, Pásztay, Pogány, Domahidy, br. Perényi, br. Vécsey, gr. Bethlen, gr. Teleky (18. sz.), Szentpály, Pogány, Fogarassy, Butykay, Dobsa, Ráthonyi, Domahidy (19. sz.) családok.

A település első templomáról nem rendelkezünk dokumentumokkal, de az bizonyos, hogy a 16. században a reformátusok használták, majd a 18. század közepétől ismét a római katolikusoké lett. A jelenleg is használatban lévő római katolikus templom 1767-ben épült újjá, amelyet többször renováltak. A görögkatolikus templom 1836-ban épült fel.

Kökényesd a történeti Ugocsa vármegyében feküdt. Az 1913-as helységnévtár szerint 228 házzal és 4015 kh területtel rendelkezett, és Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Községközpont, Csedreggel együtt alkot egy községet.

A falu népessége a 19. század végétől egyharmadával növekedett. A növekedés az 1960-as évek elejéig intenzív volt, ezt követően mérséklődött. Lakóinak száma 1880-ban 1127 fő, 1920-ban 1299 fő, 1941-ben 1394 fő, 2011-ben 1420 fő volt. A falu nemzetiségi képe a 18. századi ruszin és szlovák betelepülés ellenére a 19. század közepére már egységesen magyar volt, és ez a 21. század elejére sem változott. A vegyes felekezeti összetétel a 18. századtól jellemző. A reformátusok aránya a településen kb. 3%-ra csökkent, a lakosság többségét a görögkatolikusok alkotják, akik kb. 60%-ot, a római katolikusok pedig kb. 30%-ot tesznek ki. A faluban 1920 előtt folyamatosan növekedett az izraeliták aránya, akik 1944-ig a lakosság kb. 10%-át adták. 2011-ben a lakosság 96%-a magyar, a románság nemzetiségi aránya elenyésző volt.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2017-ben és 2024-ben. Adatközlők voltak: Szemák Zoltán (53 éves), Tamsula István (73), Jakab Sándor (80), Simon Sándor (61), Kocsán József (73), Kocsán Tamás (40).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Simon Tímea 1985-ben és Simon Erika 2001-ben. Adatközlők voltak: Kocsán József (62 éves), Kocsán Margit (56), Simon Magda (55), Simon Mária (54).

Helynévtár

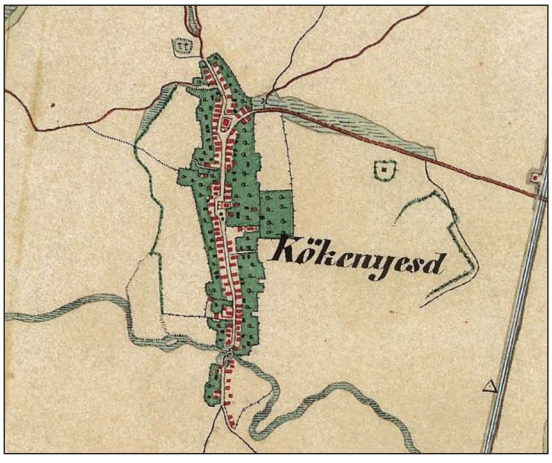

Kökényesd egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

Kökényesd 1. 2024: *Kökönyözsd, Kökönyözsdre, kökönyözsdi ~ Kökényezsd,* 2003: *Kökényesd, Kökönyösd,* 1992: *Kökényesd,* 1944: *Kökényesd,* 1942: *Kökényesd,* 1941: *Kökényesd,* 1936: *Kökönyösd, Kökönyözsd,* 1934: *Kökényesd,* 1931: *Kökényesd,* 1926: *Kökényesd,* 1921: *Kökényesd,* 1919: *Kökényesd,* 1915: *Kökényesd,* 1913: *Kökényesd,* 1909: *Kőkényesd,* 1908: *Kökényesd,* 1905: *Kökényesd,* 1905: *Kökényesd,* 1902: *Kökényesd, Kökönyösd,* 1902: *Kőkényesd,* 1898: *Kökényesd,* 1895: *Kökönyösd,* 1893: *Kökényesd, Kökönyösd,* 1889: *Kökönyösd,* 1888: *Kökényesd, Kökönyösd, Kékenyu,* 1884: *Kökönyösd, Kökényesd,* 1882: *Kökényesd, Kekenyu, Kökényes,* 1877: *Kökényesd, Kekenyu,* 1874: *Kükényesd,* 1873: *Kökényesd, Kekenyus,* 1870: *Kökönyösd,* 1867: *Kökényesd,* 1865: *Kökényesd, Kökönyesd,* 1864: *Kökényesd, Kökényösd, Kökönyősd, Kőkönyősd, Kökönyösdi,* 1863–1864: *Kökönyesd, Kökenyesd,* 1859: *Kükënyesd,* 1851: *Kökényesd,* 1840: *Kökönyesd,* 1839: *Kökényesd,* 1836: *Kőkőnyősd,* 1828: *Kökönyösd,* 1806: *Kökényesd,* 1805: *Kökényesd, Kökönyesd, Kökenyesd,* 1802–1811: *Kőkënyesd,* 1799: *Kökényesd, Kökönyösd,* 1796: *Kőkényeshez, Kökényesdhez,* 1786: *Kőkényeschd,* 1784: *Kőkényesd,* 1773: *Kőkényesd,* 1756: *Kőkényősd,* [1750]: *Kökönesd,* 1744: *Kökényesd,* 1725: *Kökényősd,* 1705: *Kökenyesd,* [17. sz. vége]: *Kökényes, Kökényesd,* 1696: *Kökönyesd,* 1691: *Kökényesd,* 1688/1689: *Kökényesd,* 1680: *Kőkőnyesd,* 1678: *Kökényes,* 1676: *Kökényes,* 1675: *Kökényesd, Kőkényesd,* 1673: *Kökényesd, Kőkönyesd,* 1672: *Kökinyesd, Kökényesdi, Kökényes,* 1670: *Kökényesd, Kökönyösd, Kőkönyesd,* 1635: *Keőkeniesd,* 1626: *kökönyösd,* 1618: *Keőkőnyeősd,* 1602: *Keökenied, Keökeniesd,* 1598: *Kokeniesd,* 1590: *Keokenesd,* 1570: *Kwkenyezd,* 1564: *Keokenyesd,* 1549 k.: *Kekényes, Kekényesd, Kökényes, Kökínyös, Kökínyösd, Kekenyesd,* 1526: *Kewkenyesd,* 1525/1551: *Kewkeny,* 1525: *Kewkenyesd,* 1500: *Kewkenyes,* 1492: *Kekenyes,* 1488: *Kewkenyed, Kekenyesd,* 1483: *Kevkenyesd,* 1478: *Kewkenyed,* 1478: *Kekenyes, Kekenyesd,* 1477: *Kekenysdh, Kekenysd, Kekenyesd,* 1476: *Kekenyes, Kekenyesd,* 1468: *Kekenyes,* 1451: *Kekenesd,* 1451: *Kwkenyesd,* 1451: *Kewkenyesd, Kwkenyesd,* 1447: *Kykenyes,* 1410: *Kekenyes,* 1389: *Kukenes,* 1358/1378: *Kukunyesd, Kukenesd,* 1355: *Kukenusd,* 1352: *Kukynyes,* 1351: *Kukenesd,* 1323: *Kukynus,* 1319: *Kukenes,* 1319:

Kukenes, Kukynusd, +1294/1550: *Kökönyösd,* 1274/1323: *kukynus,* 1274/1291: *kukynus,* 1274: *Kukynus,* 1274: *Kukynus* terra *Kukyn.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Porumbeşti*. Északon Nevetlenfalu (Ukrajna), nyugaton Csedreg, délen Újberek és Mikola, keleten pedig Halmi és Nyíres határolja. A valószínűleg elsődleges ***Kökényes*** helynév a *kökény* növénynév *-s* képzős származékából való. A helynévhez idővel *-d* helynévképző járult. A *-d* képzős formák eredeti oklevélben már a 14. század elején feltűnnek, de a név a képző nélküli alakban még a 19. század végén is szerepel. A 15–16. században ritkán megjelenő ***Kökényed*** változatok is lehettek ténylegesen használt formák. A ***Kökény*** alak azonban inkább tévesztésre utalhat. A névben szereplő magánhangzók labiális *(ö ~ ü)* és illabiális *(e ~ é ~ í)* formáinak váltakozása végig jellemző a név hangalakjára. Kocán Béla a településnévnek a *Kökényesd* víznévből való másodlagos alakulását valószínűsíti. — A. 7: 54, AOklt. 5: 181, 201, 7: 97, ÁÚO. 12: 106, 108, ComMarUg. 202, 203, CzF., Dávid 2001: 504, DL. 26332, 38388, 38436, 64367, 70981, 70985, 71193, 82725, 95803, DocVal. 356, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., E 156/6: 77b, 77c, E 156/11: 49f, E 156/27: 6, E 156/38: 68; E 156/39: 71, E 156/44: 72, 74, E 156/46: 33, 39, 40, E 156/47: 19, E 156/76: 18a, E 156/87: 46, E 156/90: 45, E 156/118: 13, E 156/157: 73, E 158/63: 635, E 158/64: 1274a, Fényes 1840/4: 421, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 263, 264, 286, 289, 290, 531, 532, 3: 7, 466, 4: 211, 566, Kocán 2017: 148, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 324, LexLoc. 283, Lipszky, Map., L0.53.104.1, L0.53.104.2: 1, MaKF., Maksay 1990: 831, 833, MKFT., Notitiae 418, Perényi 27, 28, 275, 424, Pesty 1864/57: 407a, 440b, RegArp. 2/4: 130, Révay 2003: 73, Szabó 1937: 401, SzamSz., Szirmay 1805: 30, 158, 172, 173, C. Tóth 2006a: 40, 41, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.74.18/38, T1.S.80.XVIII.54, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 1: 23, 32, 2: 427, Z. 1: 34, 36, 163–165, 2: 461–462, 591, 10: 444, 11: 201, 204, 205, 368.

Ádám-méhes 1860: *Adam méhes, Ádám Méhes.* — A település határának délkeleti részén, a Fehér-föld mellett fekvő egykori földterület. A név előtagja egykori tulajdonosára utalhat. Az *Ádám* családnevet Szabó István a szomszédos Csedreg és Nevetlenfalu történeti családnévanyagában említi. A név utótagja a *méhes* 'hely vagy építmény, ahol méheket tartanak' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 310, 440, T0.53.104.1. — T9-E5.

Akác út 2024: *Ákác ut | Egéisz ki a kanálisig. Egy naty széiles Ákác ut vóut. Ott ety széiles ut vóut, éis kéit óudalrú ákácfa vóut.* — A Rakodó-sort északon határoló földút. Nevét az út mentén álló akácfákról kapta. — ÉGy. — T8-D4.

Akác utca lásd **Temető utca**

Akasztófánál 1776: *Akasztófánál.* — A település határában említett hely. Pontos helyét nem ismerjük. A területen bitófa állhatott. — Szabó 1937: 407.

Állomás utca 2024: *Uj sor ~ Álomás ucca ~ Csinált ut ~ Halmi ut ~ Vasut ucca,* 2008: *Hàlmi út,* 1990: *Halmi u[tca].* — A település belterületéről keleti irányba haladó utca. A vasúti síneken átkelve Halmiba vezet, erre utal a ***Halmi út, Halmi utca*** és a ***Vasút utca*** névváltozat. Házai többnyire a 20. század második felében épültek, ezt jelzi az ***Új sor*** elnevezés. A ***Csinált út*** elnevezés arra utal, hogy korábban a kökényesdi földutakkal ellentétben ez köves útszakasz volt. Hivatalos neve *Állomás utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-G4.

Almási utca 1. lásd **Csedregi utca**

Almási utca 2. 2024: *Delegány ucca ~ Delegány uccája ~ Almási ucca | Delegán lakik ottan ... az egéiz Delegányok abba az uccába laknak.* 1990: *Almási u[tca].* — Utca a Kisvégen. A ***Delegán utca*** és ***Delegán utcája*** elnevezés az ott lakó családra utal. Hivatalos neve *Almási utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52. — T28-C1.

Alsó-erdő 2024: *Alsóu-erdőü,* 2008: *Àlsó-èrdő,* 1990: *Alsó erdő.* — Kaszáló a határ déli részén a Pistiétől nyugatra. Korábban erdő borította a területet. Vö. Felső-erdő. — ÉGy., EKFT., Fazekas 1994: 4, HKFT., MKFT., SzMHn. 1: 371. — T8-C5.

Által-csere 1776: *Által csere.* — A település határában említett hely. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az *által* 'valamin keresztül, át' határozószó, utótagja pedig a *csere* 'cserfákból álló erdő(rész)' vagy 'bokros, cserjés

hely' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407, TESz.

Andocs pataka 1319/16. sz. eleje: *Andochpathaka, Anduchpatacha, Anduchpataka, Andwchpathaka,* 1319: *Anduchpotaka, Andwchpathaka,* 1319: *Anduchpothacha, Anduchpothaka.* — Egykori patak a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az *Andocs* személynév lehet, amely az *András* név becéző alakja. — AOklt. 5: 181, FNESz., Perényi 28, Szabó 1937: 406, Z. 1: 164.

Árkos 2024: *Árkus.* — Egykori erdő a határ délnyugati részén a Túr egyik kanyarulatában. Pontos helyét és a névadás okát a helybeliek nem ismerték. Bizonyára az *árkos* 'körülárkolt hely a mezőn, ahol a kint hagyott takarmányt, elsősorban a szénát tartották' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT.

Balaton lásd **Csedregi-porondos**

Barasi tagja 2008: *Barasi tagja.* — Bura szerint szántóföld a falu határában, de pontos helyét nem közli. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 1: 371.

Batári-mező-szél 1319/16. sz. eleje: *Batharimezezel,* 1319/1532: *Batharmezewzyl,* 1319/15. sz.: *Batharimezezil,* 1319: *Batharimezeuzil.* — A település határában említett hely. Bizonyára a szomszédos Batár (Ukrajna) település határának közelében helyezkedett el. Pontos helyét nem ismerjük. ***Batár-mező-szél*** formában is említik. Lásd Batári-mező (Csedreg). — AOklt. 5: 163–165, Perényi 28, Szabó 1937: 406, Z. 1: 164.

Batáriút lásd **Batáriútnál**

Batáriútnál 1864: *Batári Utnál,* 1860: *Batári Utnál,* 1776: *Batári út.* — A település határának északi részén fekvő egykori földterület, a ma *Csordaút* néven ismert, korábban Batárra (Ukrajna) vezető út mentén. ***Batáriút*** formában is szerepel, mely az elsődleges útnévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. — Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-D2.

Batár-mező-szél lásd **Batári-mező-szél**

Belső-Szappanos-szeg 1776: *Belső Szopányos szeg.* — A település határában említett hely. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Szappanos patak közelében feküdt, erre utalhat a talán tévesen lejegyzett *Szopányos* névelem. Utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Bika-tag 2024: *Bika-tag | Amiko keresztül mentünk a Vasuton, a rámpán, jop kéjsz felől, pontosan a Fogással szembe, ez Bika-tag. Egy naty tábla.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Vasút mentén a Fogás és a Selymes között. Korábban a falu bikája részére termeltek takarmányt a területen. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T9-E5.

Bodzás-sor 1864: *bodzás sor, Bodzássor,* 1860: *Bodzássor,* 1776: *Boczás szer.* — Egykori dűlő a belterülettől délnyugatra. A név előtagja a terület növényzetére utal, utótagja pedig a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. ***Bodzás-szer***-ként is említik, ennek *szer* utótagja a 'határ (távol eső) része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 407a, 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-D4.

Bodzás-szer lásd **Bodzás-sor**

Bolt lásd **Hangya**

Bongyi laposa 2024: *Bongyi lapossa | Dejáknak hijták, nem Bongyi az, csak csufolták. | Mejünk a Bongyi lapossára.* — A Sájié északi részén fekvő lapos terület. Nevét *Bongyi* ragadványnevű tulajdonosáról kapta. Vö. Bongyi út. — ÉGy. — T9-E4.

Bongyi út 2024: *Bongyi ut.* — A határ keleti részén, a Perényi Imre utcáról nyíló, a Bongyi laposa mellett futó földút. — ÉGy. — T9-E4.

Borsi-kert 2024: *Borsi-kert,* 2008: *Borsi-kert,* 1990: *Borsi kert,* 1864: *Borsikert,* 1860: *Borsikert, Borsi kert.* — Szántóföld az Őrház úttól északra, a Vasút és a Pálinkafőző között. A név előtagja egykori tulajdonosának családneve lehet. *Borsi* nevűek ma is élnek a településen. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, Pesty 1864/57: 440b, SzMHn. 1: 371, T0.53.104.1. — T9-E4.

Borzlyuk 1865: *Burcsuk,* 1864: *borzjuk, Bórz lyuk,* 1860: *Borszlyuk,* 1776: *Borzlyuk.* — Egykori dűlő a település északi részén a belterület közelében. A név bizonyára a területen található borzlyukakra utal. — Pesty 1864/57: 407a, 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1, T1.S.79.1779/3. — T8-D3.

Brigád 2024: *Brigád,* 2008: *Traktòrállomás.* — Épület a Csinált út mentén, a Misué szomszédságában. A kollektív gazdaság gépállomásaként működött, erre utal a ***Traktorállomás*** névforma. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-E4.

Brün-ráta 2008: *Brünráta,* 1990: *Brünráta.* — Szántóföld a határ déli részén a Túr mentén. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynév. Utótagja a *ráta* 'egy rész a (szétosztott) földterületből' jelentésű földrajzi köznév. — Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 372. — T16-B1.

Bunger-szeg 2024: *Bunger-szeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Csinos-szeg és a Molnár-szeg között. Nevét a tulajdonos Bunger családról kapta. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-D2.

Burjáké lásd **Csajláé**

Buttykay Ákos utca 2024: *Pap uttya ~ Tüzes uccája ~ Butykaji Ákos ucca,* 2008: *Új ucca.* — Az Állomás utcáról északi irányba nyíló kisebb utca. A Papé nevű határrészhez vezet, innen kapta a ***Pap útja*** nevét. A ***Tüzes utcája*** név a korábban itt lakó *Tüzes Gyurka* ragadványnevet viselő személyre utal, ugyanis korábban egyedül az ő háza állt ebben az utcában. ***Új utca*** néven is említették. Hivatalos neve *Buttykay Ákos utca.* Buttykay Ákos kökényesdi születésű zeneszerző. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-G4.

Buttykayé 2024: *Butykajijéi,* 2008: *Butykajijé, Butykai főggye.* — Szántóföld a település határának északi részén a Szigeti papé és a Pápista papé között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Korábban ***Buttykay földje*** formában is említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 372. — T9-E3.

Buttykay-féle-tanya lásd **Buttykay-tanya**

Buttykayé Fotó: Hankusz Éva

Buttykay földje lásd **Buttykayé**

Buttykay-tanya 1923: *Butykai tanya,* 1906, 1904: *Buttykay féle tanya,* 1891: *Butykai tanya.* — Egykori tanya, mely bizonyára Buttykay birtokához tartozott. Talán a mai Tanya területén állhatott. ***Buttykay-féle-tanya***-ként is említik. — L0.53.104.4: 1, L0.53.104.6: 9, 16, L0.53.104.8.

Cigánygödör 2024: *Cigánygödör.* — Bokros, gödrös hely a határ keleti részén a Pápista papétól délre. Nevét a korábban itt lakó, a gödrökben vályogot vető cigányokról kapta. — ÉGy. — T9-E3.

Csabaié 2024: *Csabajijéi ~ Dijóus | Onnen* [ti. a Csikóskerttől] *egéiszen a nagy árokig. Dijóus vóut. Ugy montuk réigen: a Dijóusba mejünk. De aszt a dijóst akko kiszettéik.* 2008: *Csabajijé,* 1990: *Csabaié.* — Szántóföld a település határának északi részén a Klányé és a Csikóskert szomszédságában. A ***Diós*** név a korábban itt álló diófákra, a *Csabaié* név pedig a terület egykori tulajdonosára utal. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 372. — T9-E2.

Csajláé 2024: *Csajlájéi ~ Burjákéi | A Csernek a felsőü véigibe egéiszen asz monták Csajlájéinak. | Csajlának hívják mer a kalapja mindék csajlán állott.* — Szántóföld a határ északnyugati részén. A Cser nyugati, csedregiek birtokában levő része. A *Csajláé* név egykori tulajdonosára utal, akinek *Csajla* volt a ragadványneve, a ***Burjáké*** nevet pedig a jelenlegi tulajdonosok családnevéről kapta. A csedregi adatközlők a Cser teljes területét *Csajláé* néven említik. — ÉGy. — T8-C2.

Csedregi-déllő 2024: *Csedreki-déillőü | A Tur kürülvette, egy ijen szeg, ety patkóunak néisz ki. Abba vóut a guja.* — Kaszáló a déli határszélen, a Misu-szeggel szemben, a Túr egyik kanyarulatában. Korábban itt delelt a csedregiek gulyája, a név utótagja a *delelő* földrajzi köznév helyi változata. — ÉGy. — T16-B1.

Csedregi híd lásd **Kőhíd**

Csedregi-porondos 2024: *Csedreki-porondos ~ Porondos ~ Balaton,* 2008: *Csedregi tó, Porondos.* — Mesterséges tó a határ északkeleti részén a Pápista papé szomszédságában. A területet korábban csedregiek vásárolták meg, és az innen kitermelt kavicsot elsőként ők használták fel építkezéshez. Erre utal a *Csedregi-porondos* név. A név utótagja a *porond* 'apró kavics, homok,

illetve homokos talaj, föveny' értelmű köznév *-s* melléknévképzős származéka. A ***Balaton*** név gúnyos, humoros elnevezés. ***Csedregi-tó*** és ***Porondos*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 372, 375, ÚMTsz. — T9-E3.

Csedregi-tó lásd **Csedregi-porondos**

Csedregi út lásd **Csinált út**

Csedregiút lásd **Csedregiútnál**

Csedregi utca 2024: *Csedreki ucca ~ Almási ucca ~ Kiscsedrek, Kiscsedrekben ~ Kiscsedreki ucca | A házak meg ezek Kiscsedrek.* 2008: *Àlmási ucca,* 1990: *Csedregi u[tca].* — Utca a belterület északnyugati részén, mely Csedregen keresztül korábban Fertősalmásra (Ukrajna) vezetett, erre utal az ***Almási utca*** névváltozat. ***Kiscsedreg,*** illetve ***Kiscsedregi utca*** néven is említik. A *kis* előtag az utca méretére utal. Hivatalos neve *Csedregi utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-E4.

Csedregiútnál 1864: *Csedreki utnál,* 1860: *Csedreki Utnál, Csedreki ut.* — A Csedregbe vezető Csinált út mentén fekvő egykori földterület. A ***Csedregiút*** névváltozat az elsődleges útnévnek a környező területre való átvonódásával alakult. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T8-C3.

Csengőpatak 1864: *Csengő Patak,* 1860: *Csengő Patak.* — Egykori földterület a település északnyugati határát képező Patak közelében, melynek közvetlenül nem adatolható egykori *Csengő-patak* elnevezése a mellette lévő földterületet is jelölte. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T8-D2.

Cser 2024: *Cser | Az néity táblábú ált.* 2008: *Csèròdàl,* 1990: *Cseroldal,* 1864: *cser,* 1776: *Cser erdő,* 1476: *Cheer,* +1294/1550: *Cser-erdő.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Kosán-láztól délre. Keleti részén fekszik a Misué, nyugati részén pedig a Csajláé. A név a 'cserfaerdő, cserfákból álló erdőrész' vagy 'bokros, cserjés hely' értelmű *cser* földrajzi köznévből alakult. ***Csererdő*** és ***Cser-oldal*** formában is szerepel. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., Perényi 275, Pesty 1864/57: 407b, RegArp. 2/4: 130, Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 372. — T8-C2D2.

Csererdő lásd **Cser**

Cser felől való forduló 1776: *Cser felől való forduló.* — Egykori földterület feltehetően a határ északi részén a Cser közelében. Helyét

Csordaút Fotó: Hankusz Éva

pontosabban nem ismerjük. A *forduló* földrajzi köznév 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésben áll. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Cser-oldal lásd **Cser**

Csikóskert 2024: *Csikóuskert | A Klányéi véigibe van ety kis sarok.* — A határ északi részén fekvő, háromszög alakú szántóföld a Klányé mellett. A név a *csikóskert* 'csikók bekerített tartózkodási helye' értelmű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T8-D2.

Csinált út 1. 2024: *Csinált ut ~ Csedreki ut,* 2008: *Csedreki út.* — A Csedreget Kökényesddel összekötő útszakasz, ezért ***Csedregi út*** formában is említik. A *Csinált út* elnevezés arra utal, hogy korábban a kökényesdi földutakkal ellentétben ez köves útszakasz volt. — ÉGy., SzMHn. 1: 372. — T8-C3.

Csinált út 2. lásd **Állomás utca**

Csinosé lásd **Csinos-szeg**

Csinos-szeg 2024: *Csinosz-szeg ~ Csinoséi | A Csinosokéi vóut, ot vam mellette, az erdőü mellett, csak a Tur kettőbe vágja, ahogy körülfogja a Zuhogóut.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Malom-kert közelében. A név előtagja a tulajdonos Csinos családra utal. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-D2.

Csipkés 2024: *Csipkéis | Ot nőttek ezek a csipkefák.* — A Malom-szeg közelében fekvő kisebb földterület. Nevét az ott növő csipkebokrokról kapta. Csedregi adatközlőktől származó név. — ÉGy. — T8-B5.

Csonkás 2024: *Csonkás,* 2008: *Csonkás,* 1990: *Csonkás,* 1935–1936: *Csoŋkás,* 1870: *Csonkas,* 1864: *Csonkás,* 1860: *Csonkás.* — Szántóföld a határ keleti részén a Rózsa-tag és a Sájié kö-

zött. Korábban a Halmi területén lévő, vele szomszédos határrész neve is Csonkás volt. A helybeliek elmondása szerint a név a földtábla csonka alakjára utal. Ugyanakkor valószínűbb, hogy a név a *csonkás* 'irtással nyert szántóterület, amelyben a fák tuskóját benne hagyták' földrajzi köznévből alakult. Lásd Csonkás (Halmi). — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., Pesty 1864/57: 440b, SzamSz., SzMHn. 1: 372, T0.53.104.1, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35. — T9-E4.

Csonka-sor +1294/1550: *Csonkasor.* — A település határában említett hely. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a terület alakjára utal. Utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., RegArp. 2/4: 130.

Csordaút 1. 2024: *Csordaut ~ Nagy ut,* 2008: *Csòrda út.* — A Temető utcából a Kosán-lázra vezető földút. Ma is ezen jár a legelőre a falu egyik csordája. A ***Nagy út*** névforma arra utal, hogy a határban jellemző mezei utaknál szélesebb. — ÉGy., SzMHn. 1: 370. — T8-D3.

Csordaút 2. 2024: *Csordaut,* 1990: *Csorda út.* — A Kisvégről a Zsidó papi legelőre vezető út. Ma is ezen jár a legelőre a falu egyik csordája. — ÉGy., Fazekas 1994: 52. — T8-D4D5.

Csordaút 3. lásd **Zsidó papé út**

Csüllő 1864: *Csőllő,* 1860: *Csőllő,* 1776: *Csüllő.* — Egykori földterület a határ északnyugati részén, a mai Román-tag környékén. A név eredete bizonytalan, talán a *csüllő* 'sirályféle madár' köznévből keletkezhetett, de nem zárható ki az sem, hogy a környékről is adatolható *csüllő* 'csévélő' főnévvel áll kapcsolatban. — Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, TESz., T0.53.104.1, ÚMTsz. — T8-C2.

Delegán utca lásd **Almási utca**

Delegán utcája lásd **Almási utca**

Déllő 1. 2024: *Déillőü ~ Jogos-legelőüji-déillőü.* — A Jogos-legelő közelében, a Túr mentén fekvő terület. Korábban itt deleltek a Jogos-legelőre kihajtott jószágok, innen a ***Jogos-legelői-déllő*** elnevezése. A név utótagja a *delelő* földrajzi köznév helyi változata. — ÉGy. — T17-E2.

Déllő 2. 2024: *Déillőü.* — A Túr kiszélesedett medre körüli terület a település déli részén, Mikola és Kökényesd határán. Ma is itt delel a Zsidó papi legelőre kihajtott csorda. A név a *delelő* földrajzi köznév helyi változata. Lásd Déllő (Mikola). — ÉGy. — T16-D2.

Diós lásd **Csabaié**

Diszpenszár 1. 2024: *Diszpenzár,* 2008: *Rendelő.* — A Polgármesteri hivatal épületének nyugati része, melyben háziorvosi rendelő működik. A román *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a név. Korábban ***Rendelő*** formában említették. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 371. — T27-E4.

Diszpenszár 2. 2024: *Diszpenzár.* — Egyházi tulajdonú épület a Parókia mellett. Jelenleg bontás alatt áll. Korábban orvosi rendelő működött benne. A román *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a név. — ÉGy., RKsz. — T27-F4.

Dobosié 2024: *Dobosijéi,* 2008: *Dobosijé,* 1990: *Dobosié.* — Szántóföld a nyugati határszélen, a Negyvenköblöstől nyugatra. A nevét egykori tulajdonosa családnevéről kapta. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 372. — T8-C4.

Dobsai földje 2008: *Dobsaji főggye, Dobsai tagja.* — Bura szerint szántóföld a falu határában, de pontos helyét nem közli. A *Dobsai* előtag bizonyára személynév. Fényes Elek *Dobsa* formában említi a kökényesdi földesurak nevei között. ***Dobsai tagja*** formában is szerepel. — Fényes 1851: 259, SzMHn. 1: 372.

Dobsai tagja lásd **Dobsai földje**

Domb 2024: *Domb,* 1860: *Domb.* — A település délnyugati határszélén lévő magasabb fekvésű földterület. Nagyobb része ma Csedreg határához tartozik. Ott *Domb* és *Varjú-domb* néven ismert a terület. Vö. Domb alja. Lásd Domb (Csedreg). — ÉGy., T0.53.104.1. — T8-C4.

Domb alja 1941: *Domb alja,* 1931: *Domb alja,* 1884: *Domb alja,* 1776: *Domballya.* — A te-

Déllő Fotó: Hankusz Éva

település határának délnyugati részén, a Domb közelében fekvő földterület volt. — HKFT., MaKF., Szabó 1937: 407, T16.T.541. — T8-C5.

Dombos-hugat 2024: *Dombos-ugat | Van egy árok, ety kanális a Csabajijéin tul ... és ot van ety tábla fűüd, az nyulik a Határra. Ez rányulik a Legelűüre is. | Ijen hepe-hupa, dombos.* 1864: *Dombos Hugat,* 1860: *Dombos Hugat,* 1776: *Dombos Hugat.* — Szántóföld a település határának északi részén a Mocsár szomszédságában. A környezeténél magasabban fekszik, erre utal a név előtagja. Az utótag a *hugat* 'dombos fekvésű határrészek' jelentésű tájszó. A mai ***Dombos-ugat*** forma az utótag jelentésének elhomályosulását követő újraértelmezéssel keletkezett. — ÉGy., Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, SzamSz., T0.53.104.1. — T8-D2.

Dombos-ugat lásd **Dombos-hugat**

Dögtér 2024: *Döktéir.* — A határ északi részén, a Leményié területén fekvő kisebb földterület. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — ÉGy. — T8-D2.

Dögtér-tábla lásd **Leményié 1.**

Dranku-láz 1864: *Dranku láz,* 1860: *Drankoláz.* — Egykori földterület a határ délnyugati részén a mai Gyurkánéé környékén. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynév lehet. Utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 407b, T0.53.104.1. — T8-C4.

Égett-erdő 1884: *Égett erdö.* — A falu határának délnyugati részén a mai Tölgyes-szeg és Alsó-erdő területén fekvő egykori erdő. Ma már szántóföldként hasznosítják a területet. Az *égett* előtag arra utal, hogy égetéssel irtották ki. — HKFT. — T8-B5.

Éh-mező 2008: *Éh-mező,* 1865: *Éhmező,* 1864: *éhmező, Éhmező,* 1860: *Éh mező,* 1776: *Éh mező.* — Szántóföld a település határának nyugati részén, a mai Orosz-tag környékén. A névadás indítéka ismeretlen, talán gyengén termő földterületet jelölhetett. — Pesty 1864/57: 407a, 440b, Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 372, T0.53.104.1, T1.S.79.1779/3. — T8-D3.

Első-erdő lásd **Grószé**

Első-forduló 1860: *I^{só} forduló.* — Egykori földterület a település délkeleti határában a Zsidó papi legelőtől északra. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. Vö. Harmadik-forduló, Második-forduló. — FKnT., T0.53.104.1. — T8-D5.

Enyedié 2024: *Enyedijéi | Láz vóut az is, az Enyedijéi ... az külön tábla vóut.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Láz szomszédságában. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D5.

Erdő lásd **Pistié, Grószé**

Ér-szer 1776: *Érszer.* — Egykori dűlő a település határban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja vízfolyás melletti fekvésére utal. Utótagja a *szer* 'határ (távol eső) része' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Ezerköblös 2008: *Ezèrköblös,* 1990: *Ezerköblös.* — Szántóföld a határ délnyugati részén. Fazekas szerint a Gyurkánéé, a Dobosié és a Leményié tartozik hozzá. A név a terület méretére utal, s a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű szóból származik. Vö. Húszköblös, Negyvenköblös, Tizenháromköblös. — Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 372, ÚMTsz. — T8-C4.

Falu lásd **Fő utca**

Faluvég 1. 2024: *Faluvéig,* 2008: *Faluvég,* 1990: *Faluvég.* — A település belterületének déli határát övező szántóterületek összefoglaló megnevezése. Ide tartozik többek között a Kis-Birtokos, a Leményié, a Fehér-föld stb. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 372. — T28-C1.

Faluvég 2. lásd **Jogos utca 1.**

Fehér-föld 2024: *Fejéir-fűüd ~ Fehéir-fűüd | Az valamikor a Fehéir anyóusájéi vóut, asziszem.* 2008: *Fehérfűüd,* 1990: *Fehérfűd,* 1864: *fehér*

Fehér-föld Fotó: Hankusz Éva

föld, 1860: *Fehér Főld.* — Szántóföld a település határának déli részén a Selymes szomszédságában. A névadás indítéka bizonytalan. A *fehér* előtag egyesek szerint a föld színére utal, mások szerint a tulajdonos családneve lehet. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, Pesty 1864/57: 407a, SzMHn. 1: 372, T0.53.104.1. — T8-D5.

Fekete-híd 2024: *Fekete-hid.* — A Fekete-vízen átívelő egykori híd. — ÉGy. — T17-F2.

Fekete-víz 2024: *Fekete-viz | Csunya fekete viz van benne … ojan mocsárnak néizet ki. Ojan fekete a viz benne mindéig, mint a puhalacitól* [ebihaltól]. 2008: *Feketeviz,* 1319/15. sz.: *Fekethewyz,* 1319: *Feketeuiz, Feketheuiz.* — Kisebb patak a település határának délkeleti részén az Úrbéres-erdő szomszédságában. Nevét vize fekete színéről kapta. Vö. Fekete-híd, Fekete-vízi-dűlő. — AOklt. 5: 181, ÉGy., Perényi 28, SzMHn. 1: 372, Z. 1: 164. — T17-F2.

Fekete-vízi-dűlő 2008: *Feketevizi dülő.* — Bura szerint a Fekete-víz közelében fekvő határrész, de pontos helyét nem közli. — SzMHn. 1: 372.

Felső-erdő lásd **Grószé**

Felső-láz lásd **Láz**

Fertős-erdő 2008: *Fèrtősèrdő.* — Bura erdőként említi, de pontos helyét nem közli. A név előtagja a *fertő* 'mocsaras terület időnként vízzel újra megtelő tócsákkal, gödrökkel' földrajzi köznév *-s* melléknévképzős alakja. — FKnT., SzMHn. 1: 373.

Fluder 2024: *Fluder.* — Kisebb zsilip a Malom-szeg közelében. A Hódos vize ezen keresztül ömlik a Túrba. A név a *fluder* 'malomgát' szóból alakult. A pumpaházak működése óta csökkent a szerepe, ugyanis a kanálisokban összegyűlt víznek a Túrba való beemelését a pumpaházak végzik. — ÉGy., ÚMTsz. — T8-A5.

Fogás 1. 2024: *Fogás, Fogázsba | Ami rányulik Halminak. | Hát Fogásnak vam mind, a Kis hidig eléirtünk, éirted, amid bekebelez a Határ-lapos, aszt Fogásnak montuk mindet.* 2008: *Fogás,* 2004: *Fogás,* 1935–1936: *Fogás,* 1902: *Fogás,* 1884: *Fogás,* 1865: *Fogásnál,* 1860: *Fogás, Fogas.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Bika-tag és a Határ-lapos között. Részei a Kis-Fogás, a Nagy-Fogás és a Hosszú-Fogás. A helybeliek elmondása szerint a név arra utal, hogy a korábban fás, bokros terület egyes részeit

Fő utca Fotó: Szmutku György

az emberek kiirtották, azaz „felfogták" azokat. Ezt a magyarázatot erősíti a *fogás* földrajzi köznév 'erdő kiirtott része, irtás' jelentése. — ÉGy., FKnT., HKFT., L0.53.104.6: 4, SzamSz., SzMHn. 1: 285, 373, T0.53.104.1, T1.S.79.1777/6. — T9-E5, T17-E1.

Fogás 2. lásd **Jogos utca 1.**

Fogás út lásd **Őrház út**

Fogyasztási szövetkezet lásd **Hangya**

Forrás 2024: *Fórás.* — Szántóföld a Rakodó-sortól nyugatra. Nevét az itt lévő egykori forrásról kapta. — ÉGy. — T8-C4.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2024: *Főü ucca ~ Főü ut ~ Falu,* 2008: *Fő ucca,* 1990: *Fő utca,* 1951*: Fő út.* — A falu legrégebbi, központi utcája, mely a Görög templomtól a Patakig tart. ***Falu***-nak és ***Fő út***-nak is nevezik. Hivatalos neve *Fő utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52, L0.53.104.11: 72, SzMHn. 1: 370. — T27-F4F5.

Föveny-kút 1776: *Föveny kut.* — Egykori kút a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a *föveny* 'homokos terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Főző 1860: *Főző.* — Egykori földterület a határ délkeleti részén a Pataktól délre eső területen. A

névadás indítékát nem ismerjük. — T0.53.104.1. — T9-E4.

Futballpálya 1. 2024: *Fodbalpája ~ Fodbaltér.* — Futballpálya a Csinált úttól északra eső területen a Kenyérgyár szomszédságában. ***Futballtér***-ként is említik. — ÉGy. — T27-E3.

Futballpálya 2. lásd **Iskola-föld**

Futballpálya 3. 2024: *Fodbalpája.* — Szántóföld a település belterületétől nyugatra a Csinált út mentén. Korábban futballpálya volt a területen. — ÉGy. — T8-D3.

Futballtér lásd **Futballpálya 1.**

Futó-láz 1860: *Futoláz.* — A település határának délnyugati részén, a Domb szomszédságában fekvő földterület. A név előtagja tulajdonosára utalhat. A *Futó* családnevet Szabó István is említi a település történeti családnévanyagában. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 405, T0.53.104.1. — T8-C5.

Füleskútnál 1776: *Files kutnál.* — A település határában említett hely. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét egy a közelében levő kútról kaphatta. — Szabó 1937: 407.

Galamb-sor 1860: *Galambsor,* 1776: *Galamb sor.* — A határ nyugati részén, a Korong-háttól délre eső földterület. Nevének utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. A névadás indítékát nem ismerjük. — FKnT., Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-C4.

Görbe-árok 2024: *Görbe-árok, Görbe-árokná | Görbe-árok, mer van egy görbüléizs benne.* 1776: *Orosz templom pataka.* — A település határának északi részét átszelő kisebb patak. Nevét alakjáról kapta. A patak a belterületen a Görög templom közelében halad el, erre utal az ***Orosz templom pataka*** elnevezés. — ÉGy., Szabó 1937: 407. — T8-D2.

Görögkatolikus parókia lásd **Parókia**

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög templom 2024: *Görök templom ~ Görökkatóulikus templom,* 2008: *Görök-katolikus templom,* 1990: *görög kat[olikus] templom,* 1801: *Orosz templom.* — A Fő utca északi részén található. ***Görögkatolikus templom*** formában is említik. Régebben ***Orosz templom***-nak nevezték. A helybeliek elmondása szerint a 20. század elején még ószláv nyelven miséztek a templomban. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, L0.53.104.2: 26, SzMHn. 1: 370. — T27-F4.

Grószé 2024: *Gróuzéi ~ Erdőü,* 2008: *Grósz-èrdő,* 2004: *Első-erdő,* 1941: *Felső erdő,* 1931: *Felső erdő,* 1884: *Felsö erdö.* — Erdő a határ déli részén a Zsidó papi legelőtől keletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Erdő***-nek és ***Grósz-erdő***-nek is nevezik. A térképes forrásokban ***Felső-erdő*** néven szerepel. A *felső* előtag az Alsó-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. Bura a szomszédos Halmi helynevei között ***Első-erdő*** formában említi. — ÉGy., HKFT., MaKF., SzMHn. 1: 285, 373, T16.T.541. — T16-D1.

Grósz-erdő lásd **Grószé**

Grüné 2024: *Grünéi | A Grün egy zsidóu vóut.* — Szántóföld és akácos a határ északnyugati részén a Limbuc és a Leményié között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D2.

Gyöngyvirág utca 2024: *Gyöngyvirág ucca,* 2008: *Gyöngyvirág ucca,* 1990: *Gyöngyvirág u[tca].* — A Fő utcával párhuzamos utca a Porondos mellett. Nevét a korábban itt növő gyöngyvirágokról kapta. Hivatalos név. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-G4.

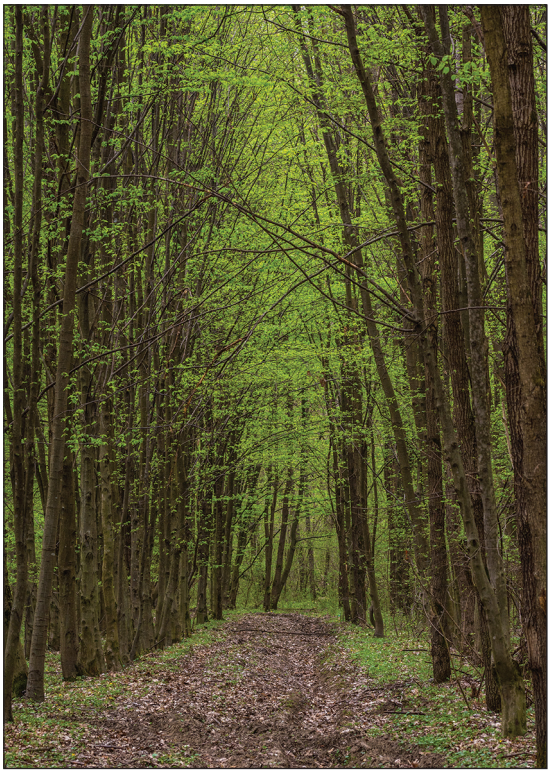

Grószé Fotó: Habarics Ilona

Györe-láz 1864: *Győre láz,* 1860: *Győreláz.* — A település határának északi részén a Kosán-láztól délre fekvő földterület. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal. Szabó István a szomszédos Halmi és Nevetlenfalu jobbágyainak nevei között *Györe* formában említi is a nevet. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 367, 441, T0.53.104.1. — T8-C2D2.

Gyurkánéé 2024: *Gyurkánéijéi | A Gyurkánéijéi a Tur fele.* 2008: *Gyùrkánéjé,* 1990: *Gyurkánéé.* — Szántóföld a falu határának délnyugati részén a Ráthonyié és a Dobosié között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta, aki Ráthonyi György földesúr özvegye volt. A helybeliek elmondása szerint a kökényesdi határnak a Csinált úttól a Túrig terjedő része egykor a Ráthonyiak tulajdona volt. Vö. Gyurkáné útja. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T8-C4.

Gyurkáné útja 2024: *Gyurkánéi uttya | Mer az elválassza a Tizánhármat meg a Rakodóu-sort. | Asz monták, hogy a Gyurkánéi, mer innen a Brigáttú, mekkezdve a Csinált uttú egéisz a Turig mind a Gyurkánéi vagyona vóut, éis akkor széijjeltéiptéik, s az ut ugy maratt.* 2008: *Gyùrkáné uttyja.* — A Fő utcáról nyugati irányba elágazó kisebb földút. Korábban az út mentén állt Gyurkánénak, azaz Ráthonyi György egykori földesúr özvegyének a kastélya. Az út a külterületen a Rakodó-sort délről határolva a *Gyurkánéé* nevű földtáblához, illetve a Túrhoz vezet. — ÉGy., SzMHn. 1: 370, 373. — T27-F5.

Halastó 2024: *Halastóu ~ Santijer-gödör.* — Mesterséges tó a település határának délkeleti részén a Vasút mellett. A ***Santier-gödör*** név előtagja a románból a magyarba átkerült *şantier* 'munkatelep' szóból alakult, és arra utal, hogy az innen kitermelt építőanyagot a vasút megépítéséhez használták. — ÉGy., RKsz. — T17-E1.

Halastó Fotó: Habarics Zsolt

Halmi 2008: *Hòlmi | A 'halom' a monda szerint nagyon régen csatában elesettek csontjait őrzi.* — Bura szerint domb a település határában, de pontos helyét nem közli. — SzMHn. 1: 373.

Halmi-erdő 1912: *Halmi erdő,* 1907: *Halmi erdő.* — Egykori erdő. Feltehetően a szomszédos Halmi közelében vagy annak határában helyezkedett el. Pontos helyét nem ismerjük. — L0.53.104.4: 178, L0.53.104.8.

Halmi-szeg 2024: *Halmi-szeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Molnár-szeg és a Kántor-szeg között. A név előtagja arra utal, hogy halmiak birtokában volt. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-B1.

Halmi-tag 1913: *Halmi tag.* — Egykori dűlő, feltehetően a szomszédos Halmi közelében. Pontos helyét nem ismerjük. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., L0.53.104.5.

Halmi út lásd **Állomás utca**

Halmi utca lásd **Állomás utca**

Hálta lásd **Kökényesdi állomás**

Hálta Porumbest lásd **Kökényesdi állomás**

Hangya 2024: *Hangya ~ Nagy bóut ~ Bóut,* 2008: *Fogyasztási-szövetkezet, Szövetkezet,* 1990: *fogyasztási szöv[etkezet].* — Épület a Fő utcán a Nevetleni úttal szemben. Korábban élelmiszerboltként működött. Ma vegyesbolt. A név a 19. század végén megalakult Hangya Termelő–Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezetre utal. ***Bolt***-ként és ***Nagy bolt***-ként is említik. Korábban ***Fogyasztási szövetkezet***-nek és ***Szövetkezet***-nek is nevezték. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370–371. — T27-F4.

Harmadik-forduló 1860: *III^{ik} forduló,* 1776: *Harmadik forduló* Halmi és Nevetlenfalu felé. — A határ déli részén, a Csorda út mentén fekvő földterület volt. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Első-forduló. — FKnT., Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-D5.

Határ 2024: *Határ ~ Ukrán-határ | A Móunárszeg után már jön a Határ. It van a sarogba a Határ, s akkor továb mán a Tur a határ fel egéiszen Berekig.* — A települést délnyugaton határoló román–ukrán országhatár. ***Ukrán-határ***-nak is mondják. — ÉGy. — T8-B5

Határ-lapos 2024: *Határ-lapos | Van ety Határlapos, éirted, hogy a viz ott összefojt, megindult egéiszen a Nyirös alul. Ide jön ki, a Bongyi lapossára fut … Vóut benne egy kis kanális réigen.* 1884: *Kökényesdi p[atak]*. — A Pataknak a határ délkeleti részén folyó szakasza, mely Kökényesd és Halmi határvonalát jelzi. A ***Kökényesdi-patak*** névforma inkább Halmiban lehetett használatos. Lásd Határ-lapos (Halmi). — ÉGy., HKFT. — T9-E5F5, T17-F1.

Hegedűs-láz 1860: *Hegedős Láz.* — Egykori földterület a település határának délkeleti részén. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. *Hegedűs* nevű család ma is él a településen. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.104.1. — T9-E5.

Híd lásd **Patak-híd**

Híd Égere 1319: *Hydegre.* — Egykori patak a település határában. A név előtagja arra utalhat, hogy a patakon híd vezetett át. Az *Égere* utótag bizonyára a szomszédos Halmiban is adatolt *Éger* víznév birtokos személyjeles alakja. Lásd Éger (Halmi). — AOklt. 5: 181, Perényi 28, Szabó 1937: 406, Z. 1: 164.

Hódos 1. 2024: *Hodos.* — A település délnyugati részén folyó kisebb patak. A belvízelvezető kanálisok megépítése előtt ezen folyt le a víz a határról. Nevét az itt élő hódokról kapta. Vö. Kis-Hódos, Nagy-Hódos. — ÉGy. — T8-C5.

Hódos 2. 2024: *Hodos, Hodozsba.* — Kisebb területű kaszáló a határ déli részén a Kis-Hódos közelében a Pistiétől nyugatra. Nevét a Hódos patakról kapta. — ÉGy. — T8-C5.

Holló-kapu 2008: *Hòllókapu,* 1776: *Holló kapujánál.* — Bura szerint szántóföld a határ északi részén. A név utótagja a *kapu* 'tájrész eleje, kezdete' jelentésű földrajzi köznév lehet. A névadás indítékát nem ismerjük. ***Holló kapujánál*** formában is említik. — FKnT., Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 373. — T8-D3.

Holló kapujánál lásd **Holló-kapu**

Holt-Túr 2024: *Hóut-Tur.* — A Túr kiszáradt folyómedre a határ délkeleti részén. Helyén épült a Pumpaház. — ÉGy. — T17-E2.

Horgas-szer 1776: *Hargas szer.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag a *szer* 'határ (távol eső) része' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Hosszú-Fogás 2024: *Hosszu-Fogás.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. A Fogás hosszabbik darabja. — ÉGy. — T9-E5

Hosszú-föld lásd **Nagy-kaszáló**

Hosszú-földek 1864: *Hosszu főldek,* 1860: *hoszu Főldek.* — Egykori földterület a határ keleti részén a mai Csedregi-porondos környékén. Nevét bizonyára az alakjáról kapta. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T9-E3.

Hosszú-szeg 2024: *Hosszu-szeg | Aszt keresztülvákták réigen, a Turat egyenesitettéik, éis méig marat tulóudalra izs belőülle a berkijeknek.* 1998: *Hosszúszeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Pák-szeg és a Misu-szeg között. A Túr mentén elterülő szegek közül ez volt a leghosszabb, erre utal a név előtagja. A helybeliek elmondása szerint 1947-ben keresztülvágták, hogy meggyorsítsák a Túr folyását. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 137. — T16-B1.

Húszköblös 2024: *Huszköblös,* 2008: *Húszköblös,* 1990: *Huszköblös.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Negyvenköblöstől délre. A név a terület méretére utal, s a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű szóból származik. A helybeliek elmondása szerint egy köblös föld pontosan 43 ár nagyságú terület. Vö. Ezerköblös. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373, ÚMTsz. — T8-C4.

Iskola lásd **Óvoda 2.**

Iskola-föld 2024: *Iskola-főüd ~ Fodbalpája ~ Levente téir | Kéit-háromköblös főüd vóut, a többi az mind a Butykajijéibú vóut a leesve. | Tizenhéit-tizennyóuc éives korába má összegyűtöttéik a fijatalokat, éis tanitották, amit kell a katonáknak: puskát fogni.* — Szántóföld a település határának északi részén a Tanya szomszédságában. A név arra utal, hogy régebben a tanító javadalma volt. Korábban futballpálya,

illetve a leventék gyakorlótere volt a területen, innen kapta a ***Futballpálya*** és a ***Levente tér*** elnevezését. — ÉGy. — T9-E3.

Jendrassik Jenő utca 2024: *Kis sikátor ~ Pab Gyuri uccája ~ Jendrasik Jenőü ucca | Pab Gyuri uccája, uty hijták.* — Utca a Kisvégen. A ***Papp Gyuri utcája*** név az ott lakó személyre utal. ***Kis sikátor***-ként is említik. A hivatalos *Jendrassik Jenő utca* elnevezés az egykor a településen élő festőművésznek állít emléket. — ÉGy. — T28-C1.

Jogos 1. lásd **Jogos utca 1.**

Jogos 2. 2008: *Jogos.* — Bura szerint szántóföld a határ északkeleti részén. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak a területhez. — SzMHn. 1: 373. — T9-E3.

Jogos-kaszáló 2024: *Jogos-kaszálóu,* 2008: *Jogos-kaszáló,* 1990: *Jogosult kaszáló.* — Kaszáló a település határának déli részén a Nagy-kaszáló és a Sáji-kaszáló között. A név előtagja arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. Korábban ***Jogosult-kaszáló*** formában is említették. ***Legelő***-nek is nevezik. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T8-C5.

Jogos-legelő 2024: *Jogos-legelőü ~ Legelőü | Hát az valamikor a szegéinséignek nem vóut a jóuságot hova engeggyék, és akkor az állom, ki tuggya, kire hatyta, hoty kijéi vóut eredetileg, éirted? S akkor az jogos vóut mindenki, ha Terebesrű jött, Mikolábú jött, ot kifoghatott, étethetett ... annak nem vóud gazdája.* 1990: *Jogosult legelő.* — A település határának délkeleti részén, a Halastó közelében fekvő legelő. A helybeliek elmondása szerint korábban a szegényeknek kijelölt legelő volt, ahol bárki legeltethette az állatait, erre utal a név előtagja. Korábban ***Jogosult-legelő*** formában is említették. — ÉGy., Fazekas 1994: 4. — T17-E2.

Jogos-legelői-déllő lásd **Déllő 1.**

Jogosult-kaszáló lásd **Jogos-kaszáló**

Jogosult-legelő lásd **Jogos-legelő**

Jogos utca 1. 2024: *Jogos ucca ~ Jogos, Jogozsba,* 2008: *Faluvég, Fogás,* 1990: *Jogos.* — A belterület északi részén elterülő falurész. A *Jogos utca* név arra utal, hogy az ott lakók földosztás révén jutottak telekhez. ***Jogos*** formában is említik. Elhelyezkedése miatt ***Faluvég***-nek is nevezik. A ***Fogás*** névváltozat 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' értelmű *fogás* földrajzi köznévből származik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, FKnT., SzMHn. 1: 370. — T27-F3G3.

Jogos utca 2. lásd **Mező utca**

Juhlegelő 2024: *Júlegelőü | Hát aszt valamiko kibéirelték ezek a juhászok ... Az ety fordulóu főüd, éis od befokták legelőünek.* 2008: *Júlegelő,* 1990: *Juhlegelő.* — Szántóföld a határ északi részén a Kúti-tábla és a Szappanos között. Korábban juhlegelőként használták. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T9-E2.

Kanális lásd **Mocsár 1.**

Kántoroké 2024: *Kántorokéi | Ez a sarok, látod, mer hegyesre jön ki, az vóut a Kántorokéi. Mind a kéit kántor ot kapot főüdet.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Papétól délre. Korábban a római- és a görögkatolikus kántor javadalma volt. — ÉGy. — T9-E2.

Kántor-szeg 2024: *Kántor-szeg | Ez mind belül a Tőütéisem van. ... A róumaji etyházéi vóut.* 2008: *Kántòrszeg,* 1990: *Kántorszeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Halmi-szeg mellett. Korábban a római katolikus kántor javadalma volt. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 373. — T16-B1.

Kanyarodó 2024: *Kanyarodóu ~ Szudán, Szudámban | Szudám vóud benne. A kollektiv vetet szudánt, éis akkor Szudánnak maratt.* 2008: *Kanyàr-tábla,* 1990: *Kanyar tábla.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén a Szigeti papé és a Román-tag között. A név arra utal, hogy a Csordaút e szántóföld mentén kanyarodik északi irányba. ***Kanyar-tábla*** néven is említik. Korábban szudánifűvel volt bevetve, innen ered a ***Szudán*** elnevezés. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T8-D3.

Kanyar-tábla lásd **Kanyarodó**

Kápolna 2024: *Kápolna.* — A Gyöngyvirág utca végén található kisebb görögkatolikus templom. — ÉGy. — T27-G4.

Kárász sűrűje 2024: *Kárás sürüje.* — Szántóföld a határ déli részén a Jogos-legelő szomszédságában. Az előtag a tulajdonosa családnevét őrzi. Az utótag a *sűrű* 'átláthatatlan fás, bokros hely' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T17-E1F1.

Kárhozi malom 2024: *Kárhozi malom | A Kárhozi malom a kanyarba, az a Turba vóut. | Ugy nevesztéik el, mer leégett. | De az réigen malom vóut ott a Turon. | Ráfokták, hogy elkárhozott az a terület, éirted, mer megöltek valakit, vagy beleölte magát, valami nőüji szeméj ... éin is hallottam, meg monták, hogy ot vóut a malom, mentünk firidni a Turhoz, méij vóut ott a viz. Meg a cölöpök megvóutak.* 1895: *Kárhozi malom.* — Egykori vízimalom a Túron a Pistié szomszédságában. A helybeliek körében több elképzelés is létezik a névadás indítékát illetően. Egyesek szerint gyilkosság vagy öngyilkosság történt ezen a helyen, azaz valaki itt elkárhozott. Mások szerint a malom leégett, és a név ezzel áll összefüggésben. — ÉGy., T0.53.127.1. — T16-C1.

Karikó 2024: *Karikóu.* — Körülárkolt, háromszög alakú szántóföld a település délnyugati határában a Dobosié területén. Később egybeszántották a Dobosiéval. A név a *karikó* 'vizenyős területből kerek alakú kiemelkedés' értelmű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T8-C4.

Kárpinszki gödre 2024: *Kárpincki gödre.* — A Túr egykori folyómedre a határ déli részén a Vasút közelében. Nevét a korábban a közelében lakó Kárpinszki családról kapta. — ÉGy. — T17-E2.

Kati foka 2024: *Kati foka | A Tőütéisem bellül, a hullámtéirbe benne van.* 2008: *Kati foka,* 1990: *Kati foka.* — Kaszáló a határ déli részén a Grószé és a Töltés között. A név előtagja személynévi eredetű. Az utótag a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 373. — T16-D2.

Kecskés-láz 1860: *Kecskés Láz.* — Egykori földterület a település határának déli részén a Fehér-földtől délre. A név előtagjának névbeli szerepét nem ismerjük, lehet állatnév vagy családnév is. A *Kecskés* családnév a közeli Túrterebes történeti családnévanyagában szerepel. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 530, T0.53.104.1. — T8-D5.

Keleti-Kertalja lásd **Kertalja 2.**

Kenyérgyár 2024: *Kenyéirgyár ~ Péikséig,* 2008: *Pékség.* — Épület a Csinált út északi oldalán a Malom és a Polgármesteri hivatal mögött. ***Pékség***-nek is nevezik. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-E3.

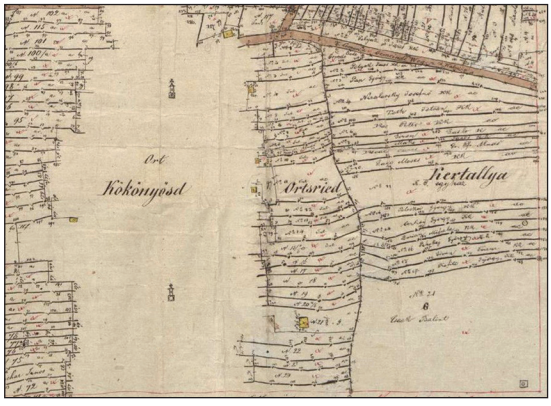

A Kertalja egy 19. század közepi térképen (T1.S.79.1779/3)

Kerek-bükkös lásd **Kerek-bütykös**

Kerek-bütykös 2024: *Kerek-bütykös,* 2008: *Kerek-bükkös, Kerek-bütykös,* 1990: *Kerekbütykös,* 1941: *Kerek bütykös,* 1884: *Kerekbütykös,* 1864: *Kerekbikkes,* 1860: *Kerekbikes, Kerekbikkes,* 1776: *Kerekbikkes.* — Szántóföld a határ északnyugati részén. A helybeliek szerint a Kanyarodó valamely része lehet. Az eredeti neve ***Kerek-bükkös*** volt. Korábban erdős terület lehetett, erre utal az utótagként álló *bükkös* 'bükkfás erdő(rész)' jelentésű földrajzi köznév. Az előtag az egykori erdő alakjára utalhatott. A *Kerek-bütykös* változat a név utótagjának újraértelmezésével keletkezett. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 373, T0.53.104.1. — T8-D3.

Kerek-csere 2008: *Kerek-csere,* 1776: *Kerek tsere.* — Bura szerint a Túr közelében fekvő határrész. Alakjáról kaphatta a nevét. Az utótag a *csere* 'bokros, cserjés hely' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 373. — T8-B5.

Kerek-láz 1776: *Kerek láz.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Alakjáról kaphatta a nevét. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Kerek-nyáras 1776: *Kerek nyáras.* — Egykori nyárfaerdő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Alakjáról kaphatta a nevét. Az utótag a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Kereszt 2024: *Kereszt,* 2008: *Kereszt.* — Útmenti kereszt a Kisvégen. — ÉGy., SzMHn. 1: 370. — T28-C1.

Kert alatti föld 2024: *Kert alatti főűd ~ Kertajja ~ Körtefánál.* — Szántóföld a Fő utca nyugati irányba futó kertjeinek végében. Nevét elhelyezkedéséről kapta. ***Kertalja*** néven is említik. A ***Körtefánál*** elnevezése az ott álló vadkörtefára utal. — ÉGy. — T8-D3.

Kertalja 1. lásd **Kert alatti föld**

Kertalja 2. 1865: *Kertallya,* 1864: *Keleti kert allya, Keleti Kertallya,* 1860: *Kelleti Kertallya,* 1776: *Kert allya sor.* — Szántóföld a Fő utca keleti irányba futó kertjeinek végében. Erre a területre épült a Gyöngyvirág utca. ***Keleti-Kertalja*** néven is említik. A ***Kertalja-sor*** névváltozat utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1, T1.S.79.1779/3. — T9-E4.

Kertalja-sor lásd **Kertalja 2.**

Kisbirtokos 2024: *Kizsbirtokos | Felfele, nekifele a Turnak az a Kizsbirtokos tábla.* 2008: *Kisbìrtokos,* 1990: *Kisbirtokos.* — Szántóföld a határ déli részén a belterület közelében. A név a *kisbirtokos* 'kisbirtokkal rendelkező, kisbirtokon gazdálkodó kisárutermelő (személy, csoport)' jelentésű közszóból alakult. Vö. Kisbirtokos út. — ÉGy., ÉrtSz., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T8-C4D4.

Kisbirtokos út 2024: *Kizsbirtokos ut.* — A Csordaútról nyíló, a Kisbirtokos két táblája között futó földút, mely a Gyurkáné útjáig tart. — ÉGy. — T8-D4.

Kiscsedreg lásd **Csedregi utca**

Kiscsedregi utca lásd **Csedregi utca**

Kis-Fogás 2024: *Kis-Fogás ~ Rövit-Fogás,* 2008: *Kisfogás,* 1990: *Kisfogás.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Nagy-Fogás mellett. A Fogás kisebbik darabja. ***Rövid-Fogás*** néven is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 373. — T9-E5, T17-F1.

Kis híd 2024: *Kis hid.* — A Határ-laposon átívelő kisebb vasúti híd a Borsi-kert közelében. — ÉGy. — T9-E4.

Kis-Hódos 2024: *Kis-Hodos.* — A határ délnyugati részén folyó patak. A Hódos kisebbik ága. Vö. Nagy-Hódos. — ÉGy. — T8-B5.

Kisbirtokos Fotó: Hankusz Éva

Kis iskola 2024: *Kis iskola ~ Róumaji iskola ~ Muzeum,* 2008: *Kis iskola,* 1990: *Kis iskola.* — Épület a Fő utcán a Római templommal szemben. Korábban iskola volt. A *Kis iskola* név előtagja a Nagy iskolához való viszonyítást fejezi ki. Ma is a római katolikus egyház tulajdona, erre utal a ***Római iskola*** elnevezés. Jelenleg falumúzeum működik benne, ezért ***Múzeum***-nak is nevezik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-F4.

Kis Janiné utcája 2024: *Kis Janinéi uccája.* — Utca a Porondossal szemben. A név előtagja az ott lakó személyre utal. — ÉGy. — T27-G4.

Kis Laci-kert 2024: *Kis Laci-kert.* — Kaszáló a Túr mentén a Jogos-legelő közelében. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-E2.

Kis-Selymes 2024: *Kis-Sejmes.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Nagy-Selymes és a Fehér-föld között. A Selymes kisebbik darabja. — ÉGy. — T8-D5.

Kis sikátor lásd **Jendrassik Jenő utca**

Kis-szeg lásd **Misu-szeg**

Kis út 2024: *Kis ut.* — Keskeny gyalogút a Parókia és a Diszpenszár között. — ÉGy. — T27-F4.

Kis utca lásd **Virág utca**

Kisvég 2024: *Kisvéig,* 2008: *Kisvég.* — A település belterületének a Pataktól délre eső része. Magába foglalja a Virág utcát, a Jendrassik Jenő utcát, az Almási utcát és a Túr utcát. — ÉGy., SzMHn. 1: 370. — T27-F5.

Klányé 2024: *Klányéi ~ Klánéi | Az egy rendes, szegletes fordulóu.* — Szántóföld a település északi határában a Grünétől északra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D2.

Kocsma lásd **Zénó boltja**

Kollektív lásd **Kollektíva**

Kollektíva 2024: *Kolektiva, Kolektivába ~ Kolektiv.* — A Csinált úttól északra fekvő terület, ahol korábban a kollektív gazdaság irodaépülete (a mai Polgármesteri hivatal) és raktárai álltak. A név a román *gospodărie agricolă colectivă* fordításaként létrejött 'kollektív gazdaság' kifejezésből származik. ***Kollektív***-ként is említik. — ÉGy., RKsz. — T27-E3

Korolyós 1776: *Kerelyós.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A nevet Szabó István a közeli Nevetlenfalu határában *Korolyós* formában említi. Szerinte a nevek azonos helyet jelölhettek. A név eredete ismeretlen, esetleg a szláv eredetű *karaj* 'valamely területnek a széle' jelentésű földrajzi köznévvel állhat kapcsolatban. — FKnT., Kocán 2022: 221, Szabó 1937: 406.

Korong-hát 2024: *Koronk-hát,* 2008: *Korong-hát,* 1998: *Korong-hát,* 1990: *Koronghát,* 1941: *Koronchát,* 1935–1936: *Koroŋkhát,* 1931: *Koronchát,* 1884: *Koronghát,* 1865: *Korony hat,* 1864: *Korony hát, Korong hát, Koronghát,* 1860: *Koronghát,* 1776: *Koronghat.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Patak mentén. A név előtagja bizonyára a *korong* 'lapos, henger, illetve kör alakú hely' földrajzi köznévvel áll kapcsolatban. Utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. Elképzelhető, hogy a körív alakban folyó Patak szolgált a névadás alapjául. Bura a szomszédos Csedreg helynevei között is említi. *Koronc-hát* alakjai téves lejegyzésből adódhatnak. Vö. Korongháti út. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 407a, 440b, Szabó 1937: 407, SzamSz., SzMHn. 1: 138, 374, T0.53.104.1, T1.S.79.1779/3, T16.T.541. — T8-C3C4.

Korongháti út 2024: *Koronkháti ut | A Koronkháti utom mejünk.* — A Csinált útról déli irányba elágazó, a Korong-hát mellett futó földút. — ÉGy. — T8-C3C4.

Kosán-láz 2024: *Kosán-láz ~ Legelőü,* 2008: *Kosán-láz,* 1990: *Kosán láz,* 1935–1936: *Kosáláz,* 1913: *Kosánláztanya,* 1907: *Kosánláz tanya,* 1906: *Kosánlázi tanya,* 1902: *Kosánláz tanya,* 1900: *Kosánláz,* 1898: *Kosánláz,* 1884: *Kosánláz,* 1864: *Kosán Láz, Kosánláz,* 1860: *Kosánláz.* — Legelő a település határának északi részén, az országhatár mentén. Ma is itt legel a falu egyik csordája, ezért ***Legelő***-nek is mondják. ***Kosán-láz(i)-tanya*** formában is említik, ugyanis korábban tanya is állt rajta, azonban a területnek ez a része ma Ukrajnához tartozik. A *Kosán* előtag személynévi eredetű. Szabó István a szomszédos Batár település jobbágyai között említi a nevet *Kósán* formában. A *láz* utótag 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., HKFT., Hnt., L0.53.104.6: 15, L0.53.104.7: 9, Pesty 1864/57: 407b, 440b, Szabó 1937: 289, SzamSz., SzMHn. 1: 374, T0.53.104.1. — T8-C2D2.

Kosán-lázi-tanya lásd **Kosán-láz**

Kosán-láz-tanya lásd **Kosán-láz**

Kósa-völgy 2024: *Kóusa-vőügy | A kis fordulóu, ety fordulóut Kóusa-vőügynek mongyák. | Asz kimejen egéiszen a kanálisra … Az ráment a laposra* [ti. Bongyi laposára], *éis onnam men tovább az ut.* 2008: *Kósa-völgy,* 1990: *Kósa völgy,* 1864: *Kósa Vőlgy, Kósavőlgy,* 1860: *Kosa Vőlgy.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Bongyi út és a Vasút között. Az előtag bizonyára egykori tulajdonosára utal. A *Kósa* családnevet Szabó István többször is említi a falu jobbágyainak nevei között. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 403, 405, 406, SzMHn. 1: 374, T0.53.104.1. — T9-E4.

Kos fűzfása 2024: *Kos ficfássa.* — A határ északkeleti részén, a Szappanos patak mentén fekvő terület. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T9-E3.

Kotró sűrűje 2024: *Kotróu sürüje.* — Bokros hely a Sáji-kaszáló és a Zsidó papi legelő között. Nevét az egykori tulajdonosa ragadványnevéről kapta, az utótag pedig a *sűrű* 'átláthatatlan fás, bokros hely' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T8-C5.

Kőhíd 2024: *Kűhid,* 2008: *Csedreki-híd,* 1776: *Csedreki híd.* — A Patakon átívelő híd a csedregi határszélen, erre utal a ***Csedregi híd*** megnevezése. Lásd Kőhíd (Csedreg). — ÉGy., Szabó 1937: 407, SzMHn. 1: 372. — T8-C3.

Kökény lásd **Kökényesd 1.**

Kökényed lásd **Kökényesd 1.**

Kökényes lásd **Kökényesd 1., 2.**

Kökényesd 2. 1319/15. sz.: *Kekenesd,* 1319: *Kukenes,* 1319: *Kukynusd.* — Egykori vízfolyás a falu határában, melyről a település a nevét kapta. Elsődleges ***Kökényes*** neve a *kökény* növény-

Kökényesdi állomás Fotó: Habarics Zsolt

név *-s* képzős formájából alakult. A helynévhez idővel *-d* helynévképző járult. Bizonyára azonos a településen átfolyó Patakkal. — AOklt. 5: 181, ComMarmUg. 202, EH., FNESz., Perényi 28, Szabó 1937: 406, Z. 1: 164.

Kökényesdi állomás 2024: *Kökönyözsdi álomás ~ Hálta, Háltánál ~ Porumbesti álomás ~ Hálta Porumbest.* — Vasúti megállóhely a település külterületének délkeleti részén. A ***Hálta*** név a román *halta* 'kisebb vasúti megálló' szó átvételéből származik. A ***Hálta Porumbest*** forma a román *Halta Porumbeşti* megnevezés átvétele. ***Porumbesti állomás*** formában is említik, melynek előtagja a település román nevének *-i* képzős formájából alakult. — ÉGy., RKsz. — T17-E1.

Kökényesdi malom 1953: *Kökényesdi m[alom],* 1884: *Kökényesdi malom, Új malom,* 1863–1864: *Kökönyesdi malom,* 1842*: Kökényesdi malom.* — Egykori malom a Túron a Malom-kert közelében. A szomszédos településeknek a Túrra épített vízimalmainál később épült, erre utalhat az ***Új malom*** elnevezés. — HKFT., L0.53.104.3: 166, MKFT., T.SzSz1953. — T16-C1.

Kökényesdi-patak lásd **Határ-lapos**

Könyök utca 2008: *Könyök ucca.* — Bura szerint a Fő utca élesen kanyarodó szakasza. — SzMHn. 1: 370. — T27-F4.

Kőris-mocsár 1776: *Kőrös motsár.* — Egykori dűlő a falu határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét bizonyára az ott növő kőrisfákról kapta. — Szabó 1937: 407.

Körtefánál lásd **Kert alatti föld**

Körtvélyes 1860: *Kőrtvellyes, Kőrtvelyes Sor,* 1776: *Körtvélyes.* — Egykori földterület a belterülettől délnyugatra. A név a *körtvélyes* 'terület, ahol sok a vadkörtefa' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A ***Körtvélyes-sor*** névváltozat utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' értelmű. Vö. Körtvélyes alja. — FKnT., Szabó 1937: 406, T0.53.104.1. — T8-D4.

Körtvélyes alja 1860: *Kőrtvelyes allya, Kőrtvellyes allya.* — Egykori földterület a belterülettől és a Körtvélyestől délre. — T0.53.104.1. — T8-D4

Körtvélyes-hát 1864: *Kőrtvélyeshát,* 1860: *Kőrtvelyeshát.* — Egykori földterület a határ keleti részén a mai Pápista papé környékén. A név a *körtvélyes* 'terület, ahol sok a vadkörtefa' és a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy esetleg 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T9-E3.

Körtvélyes-sor lásd **Körtvélyes**

Kultúr 2024: *Kultur,* 2008: *Művelődési otthon,* 1990: *Művelődési otthon.* — A Fő utcán a Park és az Óvoda között álló épület. ***Művelődési otthon*** néven is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371. — T27-F4.

Kúti-tábla 2024: *Kuti-tábla | Hát asz már a Kolektiva atta neki a nevit. Itt, ahogy van a hid, látod, visszább a hittú vaty husz méiterre, harmincra vóut az uton egy rendes kut.* — Szántóföld a határ északi részén a Görbe-ároktól északra. A korábban a területen levő kútról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-D2.

Láz 2024: *Láz | A Csordauttú kimegy egéiszen a Vasutig, az Erdőü alatt. Naty tábla. | Monták a Lázat, az Erdőü alatt. Az a szegéinfőüd arra.* 2008: *Láz,* 2004: *Felső-láz,* 1990: *Láz,* 1941: *Felső láz,* 1931: *Felső láz,* 1884: *Felsö láz,* 1860:

Kúti-tábla Fotó: Hankusz Éva

Felsőszeláz. — Szántóföld a település határának déli részén a Selymestől délre. A név a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznévből alakult. A ***Felső-láz*** névváltozat az egykori Felső-erdő melletti fekvésére utalhat. Bura ebben a formában Halmi helynevei között említi. A *Felső-szeláz* névalak talán írásban torzult forma lehet. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., HKFT., MaKF., SzMHn. 1: 285, 374, T0.53.104.1, T16.T.541. — T8-D5.

Legelő lásd **Kosán-láz, Jogos-legelő, Zsidó papi legelő**

Lemenő 1864: *Lemenő,* 1860: *Lemenő,* 1776: *Lemenő sor.* — Egykori földterület a határ északkeleti részén a mai Kúti-tábla környékén. A névadás indítéka nem világos. ***Lemenő-sor*** formában is említik, melynek utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-D2.

Lemenő-sor lásd **Lemenő**

Leményié 1. 2024: *Leméinyijéi ~ Döktéir-tábla | Kéit Leméinyi van. It valahun, ahogy a Limbuc fele mejünk. A másik a Póutor-kátyóutúl ... Nekifele az erdőünek.* 1990: *Leményié.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén a Cser és a Kúti-tábla között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Korábban ezen a területen volt a Dögtér, erre utal a ***Dögtér-tábla*** elnevezés. — ÉGy., Fazekas 1994: 4. — T8-D4.

Leményié 2. 2024: *Leméinyijéi,* 2008: *Leményijé.* — Szántóföld a település határának déli részén, a Pótor-kátyú és a Rátonyié között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 1: 374. — T8-D5.

Levente tér lásd **Iskola-föld**

Limbuc 2024: *Limbuc ~ Szemák Pistájéi,* 2008: *Limbuc-tábla,* 1990: *Limbuc tábla.* — Szántóföld és akácos a határ északi részén a Grüné és a Szegedié között. A *Limbuc* nevet a helybeliek elmondása szerint az ott élő madarakról kapta. A *libuc* a 'bíbic' tájnyelvi megfelelője, amelyben az *m* esetleg inetimologikus hang. De összefügghet a *limbus* 'cserjés, bokros hely' földrajzi köznévvel is. Korábban ***Limbuc-tábla*** formában említették. A ***Szemák Pistáé*** nevet tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 374, ÚMTsz. *limbucolaj.* — T8-D2.

Limbuc Fotó: Hankusz Éva

Limbuc-tábla lásd **Limbuc**

Lóvágó 1776: *Lóvágónál* a patakban. — Egykori földterület a település határában. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük. — Szabó 1937: 407.

Malom 2024: *Malom,* 2008: *Malom.* — A Csinált út mentén a Polgármesteri hivatal mellett található épület. Az állami gazdaság raktárépülete volt, majd a rendszerváltás után malom működött benne. Jelenleg nem üzemel. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-E4.

Malom-szeg 2024: *Malom-szeg | Aszt kéitfele vákta a Tőütéis a Malom-szeget.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában az országhatár mellett. A töltés építésekor egy része a töltésen kívűlre esett. A név előtagja bizonyára a közelben fekvő egykori fertősalmási malomra utal. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T8-A5.

Marián-kert lásd **Marián kertje**

Marián kertje 2024: *Mariján kertye ~ Mariján-kert,* 2008: *Mariján kèrtye.* — Belterületi rész a Fő utcán, ma már lakóház áll rajta. Az előtag egykori tulajdonosa családnevét őrzi. ***Marián-kert*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-F4.

Második-forduló 1860: *II^{ik} forduló.* — Egykori földterület a határ déli részén, a mai Selymes környékén. Utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Első-forduló. — FKnT., T0.53.104.1. — T8-D5.

Méhes útja 1776: *Méhes uttya.* — Egykori út a településen. Talán az *Ádám-méhes* vagy a

Pernák méhese nevű dűlőhöz vezetett. — Szabó 1937: 407.

Méh-szeg lásd **Mély-szeg**

Mély-szeg 2024: *Méij-szeg ~ Méi-szeg.* — Kaszáló a határ déli részén a Túr egyik kanyarulatában. A névadás indítéka bizonytalan. Feltehetően a szélesebb körben ismert *Mély-szeg* az elsődleges névváltozat, amiből később a hasonló hangzású ***Méh-szeg*** névforma létrejött. Az utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T17-E2.

Mező utca 2024: *Mezőü ucca ~ Jogos ucca | A Temetőü véigibe ahogy letéirünk.* 2008: *Mező ucca, Jogos ucca.* — Utca a Jogosban, innen kapta a ***Jogos utca*** nevét. A helybeliek elmondása szerint a *Mező utca* elnevezés arra utal, hogy a falu belterületétől viszonylag távol, a mezőhöz közel fekszik. — ÉGy., SzMHn. 1: 370–371. — T27-F3.

Misué 1. 2024: *Misujéi ~ Misukéi | Misu Péiter, odafele, ahogy vóut a fodbalpája egéiszen a Brigádig, az a Misujéi vóut, a Misu Péiteréi. Ez a kis fordulóu itt.* — Szántóföld a település belterületétől nyugatra a Csinált út mentén. Nevét *Misu* ragadványnevű tulajdonosáról kapta. ***Misuké*** néven is említik. — ÉGy. — T8-D3.

Misué 2. 2024: *Misujéi.* — Szántóföld a település határának északi részén. A Cser keleti részén fekszik. Nevét *Misu* ragadványnevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D2.

Misuké lásd **Misué 1.**

Misu-szeg 2024: *Misu-szeg ~ Kisz-szeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Hosszú-szeg mellett. A *Misu-szeg* elnevezés tulajdonosa ragadványnevét őrzi. Méretére utalva ***Kis-szeg*** formában is említik. A nevek utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-B1.

Misu útja 2024: *Misu uttya.* — A Csedregi utcáról nyíló, a Misué mellett futó földút. — ÉGy. — T8-D3.

Mocsár 1. 2024: *Macsár ~ Kanális ~ Naty-kanális | Ha el kel valahun járni, a Kanális, a Naty-kanális a mezsgye. | Keresztül megy a Csordauton. A Santyierrül indul, a Háltá Porumestül éis a Bencéinél köt ki a Pompaházná. | Az megy a Turnak.* — A település déli határában folyó kanális, mely a Kökényesdi állomástól a Pumpaházig tart. A ***Kanális, Nagy-kanális*** névváltozat arra utal, hogy szabályozták a medrét. Vö. Mocsár-híd. — ÉGy. — T8-D5.

Mocsár 2. 2024: *Macsár,* 1860: *Mocsár.* — A település déli határában, a Zsidó papi legelő északi részén, a Mocsár kanális mentén fekvő kaszáló volt. Ma a legelő része. — ÉGy., T0.53.104.1. — T8-B5.

Mocsár 3. 2024: *Macsár.* — A település északi határszélén, az országhatár mentén fekvő kisebb mocsaras, bozótos terület. — ÉGy. — T8-D2.

Mocsár-híd 2024: *Macsár-hid.* — A Csordaút mentén a Mocsár kanálison átívelő híd. — ÉGy. — T8-D5.

Molnár hídja 2024: *Móunár higgya.* — A Patakon átívelő híd a Tizenhárom közelében. Nevét a közelében levő földterület *Molnár* nevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D4.

Molnár-szeg 1. 2024: *Móunár-szeg | A Tőüttésem belül van, a hullámtéirbe, de a Tur elválasztya, éis akkor vannak ijen kanyarok, és aszt mongyák Malom-szegnek, Móunár-szeg meg Csinosz-szegnek ... a Turon errű | A Móunár Andráséi vóut.* 2008: *Mòlnárszeg,* 1990: *Mónár szeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Bunger-szeg és a Vasút között. A név előtagja a tulajdonos Molnár családra utal. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 374. — T16-D2.

Molnár-szeg 2. 2024: *Móunár-szeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Misu-szeg és a Halmi-szeg között. A név előtagja a tulajdonos Molnár családra utal. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-B1.

Morozé lásd **Zsidó temetőnél**

Múzeum lásd **Kis iskola**

Művelődési otthon lásd **Kultúr**

Nagy bolt lásd **Hangya**

Nagy-Fogás 2024: *Naty-Fogás,* 1990: *Nagy-fogás.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Kis-Fogástól keletre. A Fogás nagyobbik darabja. Vö. Nagyfogás út. — ÉGy., Fazekas 1994: 4. — T9-F5, T17-F1.

Nagyfogás út 2024: *Natyfogás ut.* — A Nagy-Fogás mellett futó földút. — ÉGy. — T9-F5, T17-F1.

Nagy-Hódos 2024: *Naty-Hodos | Már mosmá csak ety kis hajlás van ocs csak.* — A település délnyugati részén folyó kisebb patak. A Hódos nagyobbik ága. Vö. Kis-Hódos. — ÉGy. — T8-B5.

Nagy-hugat 1864: *Nagy Hugat,* 1860: *Nagy Hugat.* — Egykori földterület a határ északnyugati részén a Kosán-láztól délre. Utótagja, a *hugat* 'dombos fekvésű határrészek' értelmű. — Pesty 1864/57: 440b, SzamSz., T0.53.104.1. — T8-C2.

Nagy iskola 2024: *Nagy iskola,* 2008: *Nagy-iskola,* 1990: *Nagy iskola.* — A település általános iskolája a Fő utcán. Hivatalos neve *Kökényesdi Általános Iskola.* Vö. Kis iskola. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371. — T27-F4.

Nagy-kanális lásd **Mocsár 1.**

Nagy-kaszáló 2024: *Naty-kaszálóu ~ Hosszu-főüd,* 2008: *Natykaszáló,* 1990: *Nagykaszáló.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Jogos-kaszálótól északra. A helybeliek szerint korábban nem a Túr irányába szántották, hanem az országhatár irányába, így nagyon hosszúak lettek a táblák, erre utal a ***Hosszú-föld*** névváltozat. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 374. — T8-C5.

Nagy-láz 1860: *Nagy Láz,* 1776: *Nagy Láz.* — Egykori földterület a határ délnyugati részén a mai Leményié környékén. Utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-C5.

Nagy-Selymes 2024: *Naty-Sejmes | Ez rányullik a Vasutra.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Kis-Selymes és a Vasút között. A Selymes nagyobbik darabja. — ÉGy. — T9-E5.

Nagy út lásd **Csordaút 1.**

Negyvenköblös 2024: *Negyvenköblös | Ety köblös az éppen negyvenhárom ári.* 2008: *Negyvenköblös,* 1990: *Negyvenköblös.* — Szántóföld a település határának déli részén a Tizenháromtól délre. A név a terület méretére utal, s a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű szóból származik.Vö. Ezerköblös. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 374, ÚMTsz. — T8-C4.

Nevetlenfalusi útnál 1864: *Nevetlenfalusi utnál,* 1860: *Nevetlenfalusi Utnál.* — Egykori földterület a határ északkeleti részén a szomszédos Nevetlenfaluba vezető egykori út mentén. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T9-E2.

Negyvenköblös Fotó: Hankusz Éva

Nevetleni út 2024: *Nevetleni ut ~ Nevetlen ut | A Korcsmától lefele az a Nevetleni ut. Ugy monták. It mentünk Nevetlembe.* — A Jogosnak a Hangyával szemközti utcája, mely korábban Nevetlenfaluba (Ukrajna) vezetett. ***Nevetlen út***-nak is nevezik. — ÉGy.— T27-F4.

Nevetlen út lásd **Nevetleni út**

Nyíres-szeg 2008: *Nyíres-szeg,* 1864: *nyíres szeg, Nyírősszeg,* 1864: *Nyreszeg,* 1861: *nyeres-szegh,* 1860: *Nyíresszeg,* 1858: *Nyíres szeg | 10-12 szekér szénát termő rét.* — Bura szerint szántóföld a Túr egyik kanyarulatában Nyírestanya közelében. A kataszteri térképvázlat azonban a kökényesdi határ északnyugati részén a Patak partján ábrázolja. A területtel szomszédos csedregi határrész ma is *Nyíres-szeg* néven ismert. A név előtagja az egykor ott növő nyírfákra utal, utótagja pedig a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Nyíres-szeg (Csedreg). — FKnT., L0.53.104.1, Perényi 275, Pesty 1864/57: 407a, 440b, SzMHn. 1: 374, T0.53.104.1. — T8-C2.

Orosz-erdő 2008: *Oroszèrdő.* — Bura szerint erdő a település határában, de pontos helyét nem közli. A név talán a görögkatolikus egyház erdejét jelölte a Grószében. — SzMHn. 1: 374.

Orosz papé lásd **Szappanos 2.**

Orosz-tag 2024: *Orosz-tag,* 2008: *Orosz-tag,* 1998: *Orosz-tag,* 1990: *orosz tag.* — Szántóföld a település északnyugati részén a Patak partján, a Román-tagtól délre. A név a tulajdonos családnevét őrzi. Bura a szomszédos Csedreg helynevei között is említi. Utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja'

jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 138, 374. — T8-D3.

Orosz templom lásd **Görög templom**

Orosz templom pataka lásd **Görbe-árok**

Óvoda 1. 2024: *Ovoda.* — Épület a Fő utcán a Kultúr szomszédságában. A település óvodája működik benne. Hivatalos neve *Kökényesdi Napköziotthonos Óvoda.* — ÉGy. — T27-F4.

Óvoda 2. 2024: *Ovoda ~ Iskola,* 2008: *Óvoda, Iskola,* 1990: *Iskola-óvoda.* — Épület a település központjában a Görög templom közelében. Korábban óvoda volt, ma az általános iskola alsó tagozata működik benne, ezért ***Iskola*** néven is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-F4.

Őrház út 2024: *Őürház ut ~ Fogás ut,* 2008: *Őrház út,* 1990: *Őrház u[tca].* — A Borsi-kert és a Selymes között futó, a Fogásba vezető út. Erre utal a ***Fogás út*** névváltoztata. Korábban vasúti őrház állt itt, innen kapta az *Őrház út* nevét. Korábban ***Őrház utca*** formában is említették. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371. — T8-D4.

Őrház utca lásd **Őrház út**

Őrjes 1864: *örjes, Őrges,* 1860: *Őryes.* — Egykori földterület a település északkeleti határában a Dombos-hugat szomszédságában. A név eredete ismeretlen, esetleg összefügg az *őrjes* 'nádas' tájszóval, vagy az *őr(öl)* ige származéka lehet. — Pesty 1864/57: 407a, 440b, TESz., T0.53.104.1., ÚMTsz. — T9-E2.

Orosz templom (Görög templom) Fotó: Hankusz Éva

Pák-szeg 2024: *Pák-szeg | Páknak hívják a tulajdonosát, oszt eladogatta. Erdőü vóut ot. Most kaszálóu. Má be van nőüve gurdajjal, nem használják aszt má semmire, aszt a szegeket.* 1998: *Pókszeg.* — Kaszáló a Túr egyik kanyarulatában a Malom-szeg és a Hosszú-szeg között. A név előtagja a tulajdonos Pák családra utal. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. Bura a szomszédos Csedreg helynevei között, bizonyára tévesen ***Pók-szeg*** formában említi. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 138. — T16-B1.

Paládi-erdő 2008: *Paládi èrdő.* — A forrás szerint az ukrajnai Nagypalád közelében elterülő erdő. Bizonyára téves adat lehet, ugyanis a határnak az északi, Nagypaládhoz közelebb eső részén emberemlékezet óta nem található erdő. — SzMHn. 1: 374.

Pálinkafőző 2024: *Pájinkafőüzőü,* 2008: *Pálinkafőző.* — Épület a Jendrassik Jenő utcában. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T28-D1.

Papé lásd **Szappanos 2.**

Pap erdeje 2008: *Pap èrdője, Papi èrdők,* 1990: *Papi erdők.* — Bura szerint az egyház tulajdonában levő erdő a határ déli részén. ***Papi-erdők*** formában is említik. — Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 374. — T16-C1.

Pap Gyuri utcája lásd **Jendrassik Jenő utca**

Papi-erdők lásd **Pap erdője**

Pápista papé 2024: *Pápista papéi.* — Szántóföld a határ északkeleti részén Buttykayétól keletre. Korábban a római katolikus egyház tulajdona volt. — ÉGy. — T9-E3.

Pap Sándor-tag 2008: *Pap Sandò-tag,* 1990: *Pap Sándor tag.* — Bura szerint szántóföld a határ északi részén az országhatár közelében. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 375. — T9-E2.

Pap útja lásd **Buttykay Ákos utca**

Park 2024: *Park.* — A Fő utcán a Kultúr szomszédságában található közterület. — ÉGy. — T27-F4.

Parókia 2024: *Paróukija,* 2008: *Görök-katolikus parókija,* 1990: *görög kat[olikus] parókia.* — Épület a Fő utcán a Görög templom mellett. ***Görögkatolikus parókia*** néven is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370. — T27-F4.

Patak 2024: *Patak,* 2008: *Patak.* — Kökényesd és Csedreg határát északnyugaton–nyugaton képező, Kökényesdet nyugat–keleti irányban átszelő kisebb vízfolyás. Korábban *Csengő-patak*-nak is nevezhették, noha a név közvetlenül nem adatolható, illetve ezt a vízfolyást jelölhette az egykori *Kökényesd* víznév is. A határ délkeleti részén futó szakasza Határ-lapos néven ismert. Vö. Csengőpatak, Kökényesd 2., Patak-hát, Patak-híd, Patak két fele, Patak közt. Lásd Patak (Csedreg). — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T8-D4.

Patak-hát 1776: *Patak hát.* — Egykori dűlő bizonyára a Patak közelében. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az utótag a *hát* 'dombos vízparti terület' földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Patak-híd 2024: *Patak-hid ~ Híd,* 2008: *Híd.* — A belterület déli részén a Patakon átívelő híd. A tőle délre eső falurészt nevezik Kisvégnek. ***Híd*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 370. — T8-D4.

Patak két fele 2008: *Patak kétfele.* — Bura a Patak elágazó északi szakaszának neveként említi. — SzMHn. 1: 375. — T8-C2.

Patak közt 1864: *Patakkőzt,* 1860: *Patakkőzt,* 1776: *Patak közt.* — Egykori földterület a határ délkeleti részén a Pataktól északra fekvő területen. — Pesty 1864/57: 440b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T9-E4.

Patika 2024: *Patika.* — Épület a Fő utcán a Görög templom szomszédságában. Korábban lakóház volt, ma patika működik benne. Hivatalos neve *Szent Miklós Gyógyszertár.* — ÉGy. — T27-F4.

Patkó 2024: *Patkóu.* — A Túr kisebb holtága a település határának déli részén, a Mély-szeg közelében. Alakjáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-E2.

Pecsenye-szeg 1864: *Pecsenyeszeg,* 1860: *Pecsenyeszeg.* — Egykori földterület a határ déli részén a Pataktól északra fekvő területen. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. A névadás indítékát nem ismerjük. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T8-D4.

Pékség lásd **Kenyérgyár**

Perényi Imre utca 2024: *Sáji ut ~ Sáji uttya ~ Peréinyi Imbre ucca,* 2008: *Új ucca.* — Az Állomás utcából a Sájiéba vezető, újabban épült utca. Ezért ***Sáji út*** és ***Sáji útja*** néven is említik. Korábban ***Új utca*** formában szerepelt. A hivatalos neve *Perényi Imre utca.* Perényi Imre a falu egykori földbirtokosa. Az ő nevéhez fűződik a Római templom 1767-es újjáépítése. — ÉGy., Fazekas 1994: 34, SzMHn. 1: 371. — T27-G4.

Pernák-láz 1864: *Pernák láz,* 1860: *Pernakláz, Pernák Láz,* 1776: *Pernák* nevű *láz.* — Egykori dűlő a határ délkeleti részén a mai Láz környékén. A név bizonyára a terület egykori tulajdonosára utal. Szabó István a település történeti családnévanyagában *Pernáth* formában említi a nevet. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. Vö. Pernák méhese. — FKnT., Pesty 1864/57: 407b, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T8-D5.

Pernák méhese 1776: *Pernák méhessi.* — Egykori földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Az utótag a *méhes* 'hely vagy építmény, ahol méheket tartanak' földrajzi köznév. Vö. Pernák-láz. — FKnT., Szabó 1937: 407.

Pete-láz 2024: *Pete-láz | Az a sarok, ahum vóut a Santijernek a tanyája.* 2008: *Pete-láz,* 1864: *Pete Láz.* — Szántóföld a település déli határában a Láz déli részén. A név az egykori tulajdonos családnevéből alakulhatott. A családnevet Szabó István is említi a helyi jobbágyság nevei között. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi

Pótor-kátyú Fotó: Hankusz Éva

köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 407b, Szabó 1937: 402, SzMHn. 1: 375. — T8-D5.

Pinkác-Cser 2024: *Pinkác-Cser ~ Pinkász-Cser.* — A település északi határában, a Cser nyugati részén húzódó, nehezen hasznosítható terület. Az előtagra vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynév lehet. — ÉGy. — T8-C2.

Pistié 2024: *Pistijéi ~ Erdőü,* 2008: *Pistijé,* 1990: *Pistié.* — Erdő a határ déli részén a Zsidó papi legelőtől nyugatra. Nevét egykori tulajdonosának keresztnevéről kapta. ***Erdő*** néven is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 375. — T8-C5.

Plébánia 2024: *Pléibánija,* 2008: *Rómaji-katolikus-plébánija,* 1990: *Római kat[olikus] parókia.* — A Fő utcán a Nagy iskolával átellenben található épület. A forrásokban ***Római katolikus plébánia*** és ***Római katolikus parókia*** formában is szerepel. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371. — T27-F4.

Pók-szeg lásd **Pák-szeg**

Polgármesteri hivatal 2024: *Polgármesteri hivatal ~ Primörija ~ Szvát.* — Épület a Csinált út mentén. A községnek a Halmitól való 2004-es leválása óta itt működik a polgármesteri hivatala. A ***Primöria*** név a románból a magyarba átkerült *primărie* 'községháza', a ***Szvát*** névváltozat pedig az ugyanilyen eredetű *sfat* 'tanács' szóból alakult. — ÉGy., RKsz. — T27-E4.

Porondos 1. 2024: *Porondos,* 2008: *Porondos,* 1990: *Porondos.* — Kisebb mesterséges tó a Gyöngyvirág utca mellett. Korábban porondot ('apró kavics, homok, illetve homokos talaj, föveny') termeltek ki belőle. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371, ÚMTsz. — T27-G4.

Porondos 2. lásd **Csedregi-porondos**

Porumbesti állomás lásd **Kökényesdi állomás**

Pótor-kátyú 2024: *Póutor-kátyóu | Fordulóu, ugy mongyák neki: az ety fordulóu.* 2008*: Pótòr kátyó,* 1990: *Pótorkátyó,* 1860: *Potorkatyo, Potorkátyó,* 1776: *Pator kattyuja.* — Szántóföld a határ déli részén a Leményiétől keletre a Csordaút mentén. A nevét az egykori tulajdonos családnevéről kapta. A név megtalálható a település történeti családnévanyagában is. Az utótag a *kátyú* 'vízjárta terület, rét' földrajzi köznév *kátyó* alakja. ***Pótor kátyúja*** formában is említik. Vö. Pótorkátyú út. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., Szabó 1937: 403, 405, 407, SzMHn. 1: 375, T0.53.104.1. — T8-D5.

A Pumpaház a Túr mentén Fotó: Habarics Zsolt

Pótor kátyúja lásd **Pótor-kátyú**

Pótorkátyú út 2024: *Póutorkátyóu ut.* — A Pótor-kátyú mellett futó földút. — ÉGy. — T8-D5.

Pótz-őrlő 1776: *Pótz őrlő* hosszában. — Egykori malom lehetett. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete bizonytalan. Előtagja talán személynév lehet, utótagja pedig az *őröl* ige folyamatos melléknévi igenévi alakja 'malom' jelentésben. — Szabó 1937: 407.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Prinyi-láz 2008: *Prinyi-láz,* 1990: *Prinyi láz,* 1931: *Prinyi láz,* 1884: *Prinyi láz.* — A település határának délkeleti részén fekvő szántóföld. A név előtagja személynév. Szabó István a helyi jobbágyság nevei között *Priny* formában említi. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — Fazekas 1994: 4, FKnT., HKFT., Szabó 1937: 405, SzMHn. 1: 375, T16.T.541. — T8-D5.

Pumpaház 1. 2024: *Pompaház | Ez a Pompaház is most éipült a Csóu-rencerbe* [Ceaușescu-rendszerben], *a hetvenes éivegbe.* 2008: *Pumpaház.* — Épület a Túr mentén a Tölgyes-szeg szomszédságában. Az épületben lévő szivattyú a belvízelvezető kanálisokból a Túrba juttatja a vizet, illetve a Túr magas vízállása esetén a Túrból a kanálisokba szivattyúzza azt. — ÉGy., SzMHn. 1: 375. — T16-B1.

Pumpaház 2. 2024: *Pompaház.* — Épület a Túr mentén a Vasút közelében. A belvízelvezető kanálisokból a Túrba juttatja a vizet, illetve a Túr magas vízállása esetén a Túrból a kanálisokba szivattyúzza azt. — ÉGy. — T17-E2.

Rakodó-sor 2024: *Rakodóu-sor,* 2008: *Rakodósòr,* 1990: *Rakodósor.* — Szántóföld a település határának nyugati részén a Korong-hát szomszédságában. A helybeliek elmondása szerint korábban ezen a helyen gyűjtötték össze a cséplésre szánt asztagot. Erre utal a *rakodó* 'cséplésre szolgáló hely' jelentésű előtag. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 375. — T8-D4.

Ráta 2024: *Ráta, Rátában | Ety fordulóu főüd, ety tábla főüd.* 2008: *Róta,* 2004: *Ráta.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Halastó szomszédságában. A név a *ráta* 'egy rész a (szétosztott) földterületből' földrajzi köznévből alakult. Bura a szomszédos Halmi helynevei között is említi. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 288, 375. — T9-E5.

Ráthonyié 2024: *Rátonyijéi,* 2008: *Rátonyijé, Rátonyi-tag,* 1990: *Rátonyié.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Gyurkánéétól délre. A név Ráthonyi Györgynek, a falu egykori földesurának családnevét őrzi. ***Ráthonyi-tag*** formában is említik. A név utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 375. — T8-C4.

Ráthonyi-tag lásd **Ráthonyié**

Régi malom út 1776: *Régi malom ut.* — Egykori út és a mellette fekvő földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Túrnál álló vízimalomhoz vezethetett az út, a föld pedig e mentén feküdt. — Szabó 1937: 407.

Régi-Szappanos-híd 1776: *Régi Szopányos hid.* — A Szappanos patakon átívelő híd lehetett. — Szabó 1937: 407.

Rekeszes 1860: *Rekeszes.* — Egykori földterület a határ déli részén a Zsidó papi legelő szomszédságában. A név a *rekesz* 'vesszőből font kerítés, sövénykerítés' értelmű főnévből alakult, talán a legelő egy körülkerített részét jelölte. — SzamSz., T0.53.104.1. — T8-D5.

Rekettyés 2024: *Rekettyéis.* — Bokros terület az országhatár mentén a Nagy-kaszáló szomszédságában. A név a *rekettyés* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T8-B5.

Rendelő lásd **Diszpenszár 1.**

Repülő híd 2024: *Repülőü hid | Vóut egy átjáróu a Turon, de ijem fahics csak, uty hijták, Repülőü hid … mer azon jártak által, be a Turon tul.* — A település déli határában, a Túron való átkeléshez használták. A helybeliek elmondása szerint egy komphoz hasonló, a víz színén lebegő szerkezet volt. — ÉGy. — T16-C1.

Rész tagja 2008: *Rész tagja | Tulajdonosa nevét őrzi.* — Bura szerint szántóföld a település határában, de pontos helyét nem közli. A név előtagja családnév, utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 1: 375.

Rókalyuk 2024: *Róukajuk.* — A Dobosiénak a nyugati, kanális melletti része. A név a kanális kiásásakor kihányt földbe beköltözött rókákra utal. — ÉGy. — T8-C4.

Római iskola lásd **Kis iskola**

Római katolikus parókia lásd **Plébánia**

Római katolikus plébánia lásd **Plébánia**

Római katolikus templom lásd **Római templom**

Római templom 2024: *Róumaji templom ~ Róumaji katóulikus templom,* 2008: *Rómaji-katolikus templom,* 1990: *Római kat[olikus] templom.* — A Fő utcán a Kis iskolával szemben található épület. ***Római katolikus templom*** formában is említik. — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 371. — T27-F4.

Román-tag 2024: *Román-tag,* 2008: *Román-tag,* 1990: *Román tag.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a szomszédos Csedreg település szomszédságában. Az előtag a tulajdonos Román családra utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 375. — T8-D3.

Romlás 1864: *Romlás,* 1860: *Romláz.* — Egykori földterület a település déli határában a mai Sáji-kaszáló környékén. A név esetleg a *romlás* 'betegség, baj' jelentésű tájszóval állhat összefüggésben. A ***Romláz*** névváltozat talán elírás, de esetleg ***Rom-láz***-ként is értelmezhető: ez esetben utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., MKFT., T0.53.104.1, ÚMTsz. — T8-C5.

Rom-láz lásd **Romlás**

Rossz-sás 2024: *Ros-sás.* — Lapos, vízállásos hely a Pistié délnyugati szegletében. A helybeliek elmondása szerint a név arra utal, hogy az itt növő gazoktól a jószág felfúvódott, azaz megbetegedett. — ÉGy. — T16-C1.

Róté 2024: *Róutéi* | *Eszt körbe vette az árok.* — Szántóföld az északi határszélen a Kosán-láz és a Weiss Bandié között. Nevét a *Rót* családnevű egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D2.

Rózsa-tag 2024: *Róuzsa-tag* | *A Róuzsa-tag utám már csak a házak vannak.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Borsi-kert szomszédságában. A nevét az egykori tulajdonos családnevéről kapta. Utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T9-E4.

Rövid-Fogás lásd **Kis-Fogás**

Sájié 2024: *Sájiéi,* 1990: *Sályié.* — Szántóföld a Gyöngyvirág utca keleti irányba futó kertjeinek végében. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Sáji út. — ÉGy., Fazekas 1994: 4. — T9-E4.

Sáji-kaszáló 2024: *Sáji-kaszálóu* | *Egéisz az erdőüre nyulik, az a Sáji-kaszálóu.* — Szántóföld és kaszáló a település határának déli részén a Kotró sűrűjétől északra. A név előtagja egykori tulajdonosa családnevét őrzi. — ÉGy. — T8-C5.

Sáji út lásd **Perényi Imre utca**

Sáji útja lásd **Perényi Imre utca**

Santier 2024: *Santijer ~ Santyijer.* — A külterület délkeleti részén a Kökényesdi állomást övező terület. A név a románból a magyarba átkerült *şantier* 'munkatelep' szóból alakult, és a korábban huzamosabb ideig zajló vasútépítési munkálatokra utal. — ÉGy. — T17-E1.

Santier-gödör lásd **Halastó**

Sáji-kaszáló Fotó: Hankusz Éva

Selymes 2024: *Sejmes, Sejmesben* | *A Sejmes néity táblábú tevődik össze.* 2008: *Sèjmes,* 1990: *Selymes,* 1935–1936: *Sẽjmẽs,* 1776: *Selymesben* láz. — Szántóföld a település déli határában. Részei a Kis-Selymes és a Nagy-Selymes. A névadás indítékát a helybeliek nem ismerték. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, Szabó 1937: 407, SzamSz., SzMHn. 1: 375. — T9-E5.

Silindik-láz 1864: *Silindikláz,* 1860: *Silindikláz.* — Egykori földterület az északi határszélen a mai Róté környékén. Az előtagra vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Talán a *szelindek* 'egy fajta vadászkutya, nagy testű, erős kutya' népnyelvi *szilindik* alakváltozatával hozható kapcsolatba. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 440b, TESz., T0.53.104.1. — T8-D2.

Simon Jankó telke lásd **Simon János telke**

Simon János telke 1836: *Simon János Teleke,* 1801: *Simon János Teleke, Simon Janko teleke.* — Telek, melyet Bogárdy György egykori földbirtokos a görögkatolikus egyháznak ajándékozott. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. ***Simon Jankó telke*** formában is említik. — L0.53.104.2: 1, 45.

Sira rétje 1776: *Sira réttye.* — Egykori rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Az előtag eredete bizonytalan, talán személynév lehet. — Szabó 1937: 406.

Svábié 2008: *Svábijé,* 1990: *Svábié.* — Bura szerint szántóföld a határ északi részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 375. — T9-E2.

Sugár-kert 1864: *Sugárkert,* 1860: *Sugár kert.* — Egykori dűlő a határ északi részén a mai Grüné környékén. A név előtagja talán személynév lehet. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T8-D2.

Szappanos 1. 2008: *Szappanos,* 1884: *Szappanós p[atak],* 1319/1532: *Zoppanos,* 1319/15. sz. eleje: *Saponus, Sappanus, Soppoanus,* 1319/15. sz.: *Sappanus,* 1319: *Soppoanos,* 1319: *Soppoanus, Soppanus.* — A település keleti részén, Halmi és Kökényesd határán folyó kisebb patak. A név a helybeliek szerint a területen növő zsurlóval (helyi nevén *mosóká*-val) van összefüggésben, melyet, ha megdörzsölnek, habzani

kezd. ***Szappanos-patak*** néven is említik. Vö. Belső-Szappanos-szeg, Régi-Szappanos-híd, Szappanos 2. Lásd Szappanos-patak (Halmi). — AOklt. 5: 181, HKFT., Perényi 28, Szabó 1937: 406, SzMHn. 1: 375, Z. 1: 164. — T9-E3.

Szappanos 2. 2024: *Papéi ~ Orosz papéi ~ Szapányos | Valamikor az etyházéi vóut. Mind a Papéi, az Orosz papéi, a görög etyházéi vóut. | Egéisz a Határ szelin van a Papéi.* 2008: *Szoppányos,* 1990: *Szoppányos,* 1935–1936: *Szapányos,* 1864: *Szappányos, Szappanyos,* 1860: *Szapányos.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az országhatár mellett. Nevét a rajta átfolyó Szappanos patakról kapta. Korábban a görögkatolikus egyház tulajdona volt, erre utal a ***Papé*** és az ***Orosz papé*** névváltozat. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, Pesty 1864/57: 407b, 440b, SzamSz., SzMHn. 1: 376, T0.53.104.1. — T9-E2.

Szappanos-patak lásd **Szappanos 1.**

Szeg 2024: *Szeg.* — A határ déli részén, a Túr árterében fekvő kaszáló. Ma már kevésbé művelik a területet, ezért nagy része bebokrosodott. A név a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T16-B1C1D2

Szegedié 2024: *Szegedijéi | Júlegelőü után az mind a Szegedijéi. Asz kijött a Határra.* 2008: *Szegedijé,* 1990: *Szegedié.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Papétól nyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 376. — T9-E2.

Szemák Pistáé lásd **Limbuc**

Sziget 2024: *Sziget.* — Mesterségesen létrehozott félsziget a Porondosban. — ÉGy. — T27-G4.

Szigetié lásd **Szigeti papé**

Szigeti papé 2024: *Szigeti papéi | Ahogy elhaggyuk a házakot, a Szigeti papéi. Egéiszen le az árokig.* 2008: *Szigetijé,* 1990: *Szigeti papé.* — Szántóföld a település északi határában a Tanya úttól nyugatra. A (máramaros)szigeti görögkatolikus egyház tulajdona volt, erre utal az elnevezés. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 376. — T8-D3.

Szőlő út 1776: *Szőlő út.* — Egykori út a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Szabó 1937: 407.

Szövetkezet lásd **Hangya**

Szudán lásd **Kanyarodó**

Szvát lásd **Polgármesteri hivatal**

Tagok 1860: *Tagok.* — Egykori dűlő a határ délnyugati részén a Túr-erdő-dűlőtől északra. A név a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév többes számú formájából alakult. — FKnT., T0.53.104.1. — T8-C5.

Tanya 2024: *Tanya.* — Kisebb szántóföld és barackos a belterület közelében, attól északra. Vö. Tanya út. — ÉGy. — T8-D3.

Tanya út 2024: *Tanya ut.* — A Tanya mentén futó földút. — ÉGy. — T8-D3.

Temető 2024: *Temetőü,* 2008: *Temető.* — A belterület északi részén, a Temető utca végén található temetkezési hely. Vö. Temetőnél, Temető utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 371. — T27-F3.

Temetőnél 2024: *Temetőünéil.* — Szántóföld a Temető szomszédságában, a Csordaút mentén. — ÉGy. — T8-D3.

Temető utca 2024: *Temetőü ucca,* 2008: *Temető ucca, Akác ucca,* 1990: *Temető u[tca].* — A belterület északi részén a Temetőhöz vezető utca. Korábban akácfák álltak az út mentén, erre utal az ***Akác utca*** elnevezés. Hivatalos neve *Temető utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52, SzMHn. 1: 370, 371. — T27-F3.

Tizenhárom 2024: *Tizenhárom ~ Tizenhárom köblös | Nálunk a Tizenhárom azéi Tizenhárom, mer tizenhárom köblös vóut.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Rakodó-sortól délre. A név a terület méretére utal. ***Tizenhárom köblös*** néven is említik, melynek utótagja a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű szó. Vö. Ezerköblös. — ÉGy., ÚMTsz. — T8-C4D4.

Töltés Fotó: Habarics Zsolt

Túr Fotó: Hankusz Éva

Tizenhárom köblös lásd **Tizenhárom**

Tobáké 2024: *Tobákéi.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén. Négy földtáblából áll, melyből három a csedregiek, egy pedig a kökényesdiek tulajdona. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-C2.

Tőkési-dűlő 1884: *Tőkési dűlő.* — A település határának északkeleti részén fekvő egykori földterület. A név előtagja bizonyára a *tőkés* 'kivágott fának a talajban maradó részével teli irtásföld' földrajzi köznévvel áll kapcsolatban. — FKnT., HKFT. — T9-E3.

Tölgyes-szeg 2024: *Tőügyesz-szeg,* 2008: *Tölgyesszeg,* 2004: *Tőgyesszeg.* — Szántóföld a határ déli részén az Alsó-erdőtől nyugatra. Az előtag az egykor ott növő tölgyfákra utal, az utótag pedig a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. Bura a szomszédos Halmi helynevei között is említi. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 289, 376. — T8-B5.

Töltés 2024: *Tőütéis | Valamikor nem vóut Tőütéis, hanem felnyulott a főüd egéiszen a Turig. S akkor majd ötven, ötvenegy, ötvenkettőüben csináták a Tőütéist.* 2008: *Töltés.* — Gát a Túr mentén. — ÉGy., SzMHn. 1: 376. — T16-B1.

Traktorállomás lásd **Brigád**

Túr 2024: *Tur | A Turat, asz mongyák, ötvenkettőü, ötvenháromban egyenesitettéik, nem tudom, hány hejen. … kivákták a főüdet, hogy nem ot fojjon a Tur, hanem akkor köszte, a Patkóu köszt, asz kivákta, hogy egyenesen fojjon, éis akkor vóut Hóut-Túr-átvágás vaty három-néity hejen. Ezeket a kanyarokot mindet egyengettéik kifele, hogy mer jött az árviz, nem birt elfojni, meg mosta a partot.* 2008: *Túr,* 1953: *Túr,* 1941: *Túr,* 1864: *Túr patak,* 1864: *Tur vize,* 1688/1689: *Túr,* 1625: *Túr vizén,* 1483: *Thwr,* 1478: *Thwr,* +1294/1550: *Thur.* — A Tisza bal oldali mellékfolyója, mely Kökényesdet déli irányból határolja. A név szláv eredetű, az ősszláv *turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult. ***Túr-patak*** és ***Túr vize*** néven is említik. Vö. Túr-erdő, Túr-hát, Túr-híd, Túr utca. — ÉGy., FNESz., Károlyi 4: 200, 566, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 407b, RegArp. 2/4: 130, SzMHn. 1: 376, T.SzSz1953, Z. 11: 217, 218, 368. — T8-A5, T16-A1C1D2.

Túr erdeje lásd **Túr-erdő**

Túr-erdő 1928: *Turerdő,* 1911: *Turerdö,* 1860: *Turi erdő, Turerdő dülő,* 1776: *Tur erdeje* fele való forduló. — Egykori nagy kiterjedésű erdő a település határának déli részén a Túr mentén. Átnyúlik Halmi határába is. ***Túr-erdő-dűlő, Túr erdeje*** és ***Túri-erdő*** néven is említik. Lásd Túri-erdő (Halmi). — L0.53.104.8, L0.53.104.9: 35, Szabó 1937: 407, T0.53.104.1. — T16-C1.

Túr-erdő-dűlő lásd **Túr-erdő**

Túr-hát 1992: *Turhát,* 1978: *Túrhát,* 1969: *Túrhát,* 1962, 1952: *Túrhát,* 1937: *Turpart.* — A település határának déli részén a Túr mentén húzódó terület. A *hát* utótag 'dombos vízparti terület' értelmű. ***Túr-part*** néven is említik. — FKnT., L0.53.104.10: 87, 99, 118, L0.53.104.11: 17, 73, 105.

Túr-híd 2024: *Tur-hid.* — A Túron átívelő vasúti híd. — ÉGy. — T16-D2.

Túri-erdő lásd **Túr-erdő**

Túr-part lásd **Túr-hát**

Túr-patak lásd **Túr**

Túr utca 2024: *Tur ucca.* — A Kisvégnek a Túr irányába vezető utcája. A Pataktól a Csordaútig tartó útszakasz. Hivatalos név. — ÉGy. — T28-C2.

Túr vize lásd **Túr**

Tüzes utcája lásd **Buttykay Ákos utca**

Új malom lásd **Kökényesdi malom**

Új sor lásd **Állomás utca**

Új utca lásd **Buttykay Ákos utca, Perényi Imre utca**

Ukrán-határ lásd **Határ**

Úrbéres lásd **Úrbéres-erdő**

Úrbéres-erdő 2024: *Urbéires-erdőü,* 2008: *Úrbéres-èrdő, Úrbéres,* 1990: *Úrbéres erdő.* — Legelő a határ délkeleti részén. Az első és második katonai felmérés térképei még erdővel borított területként ábrázolják. A név előtagja az *úrbéres* 'jobbágy' szóval áll kapcsolatban. — ÉGy., EKFT., Fazekas 1994: 4, MKFT., SzamSz., SzMHn. 1: 376. — T17-F2.

Úr-szer 2008: *Úrszèr.* — Bura szerint szántóföld a belterülettől délre. A név utótagja a *szer* 'határ (távol eső) része' földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 1: 376. — T8-D5.

Varga-domb 1864: *Varga Domb,* 1860: *Varga Domb.* — Egykori földterület az északnyugati határrészen. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Ma is élnek *Varga* nevűek a településen. — Pesty 1864/57: 440b, T0.53.104.1. — T8-C2.

Varjú Elek kútja 2024: *Varju Elek kuttya.* — Kút a Tölgyes szegben. Nevét a környező földterület tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-B5.

Vaskarónál 1776: *Vas karónál.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét és a névadás indítékát pontosabban nem ismerjük. — Szabó 1937: 407.

Vasút 2024: *Vasut | A Vasuton tul az már Halmi.* 2008: *Vasút.* — A település keleti határát átszelő vasútvonal. Vö. Vasút út. — ÉGy., SzMHn. 1: 376. — T9-E4E5.

Zsidó papi legelő Fotó: Hankusz Éva

Vasút út 2024: *Vasut ut | Az mám véigig mejen egéiszen Halmijig.* — A Vasút mentén futó földút. — ÉGy. — T9-E5, T17-E1.

Vasút utca lásd **Állomás utca**

Virág utca 2024: *Kis ucca ~ Virág ucca,* 1990: *Kis u[tca].* — Utca a Kisvégen. Méretéről ***Kis utcá***-nak nevezik. Hivatalos neve *Virág utca.* — ÉGy., Fazekas 1994: 52. — T27-F5.

Weiss Bandié 2024: *Vájsz Bandijéi ~ Vájszéi.* — Szántóföld az északi határszélen a Róté és a Dombos-hugat között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Weissé*** formában is említik. — ÉGy. — T8-D2.

Weissé lásd **Weiss Bandié**

Zénó boltja 2024: *Zéinóu bóuttya ~ Korcsma.* — Élelmiszerbolt a Nevetleni úttal szemben a Hangya mellett. A *Zénó* előtag a bolt tulajdonosának keresztnevét jelzi. Korábban kocsma működött az épületben, erre utal a ma már ritkán használt ***Kocsma*** elnevezés. — ÉGy. — T27-F4.

Zuhogó 2024: *Zuhogóu.* — A Túr mélyebb szakasza a Malom-szeg közelében. A névadás alapját a szomszédos Malom-kertben álló egykori vízimalom szolgáltatta. A név ugyanis a *zuhogó* 'gátról, zsilipről lezuhanó víz; vízimalom zsilipes csatornája' értelmű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T8-A5.

Zsidó papé 1. 2024: *Zsidóu papéi.* — Szántóföld a határ déli részén a Csordaút és a Sáji-kaszáló között. A név a terület egykori tulajdonosára utal. Vö. Zsidó papi legelő, Zsidó papé út. — ÉGy. — T8-D5.

Zsidó papé 2. lásd **Zsidó papi legelő**

Zsidó papé út 2024: *Zsidóupapéi ut ~ Zsidóupapi ut ~ Csordaut | Ot vóut valamiko a Csordaut.*

| *Ez kimejen egéiszen, ez is a Gyurkánéi uttyára, csak már akkor ot vóut a csorda valamikor.* — A határ déli részén, a Pistiétől északra futó földút, mely a Gyurkáné útjáig tart. A név a környező területek egykori tulajdonosára utal. ***Zsidó papi út*** formában is említik. Korábban ezen az úton járt a falu csordája az Alsó-erdőre legelni, ezt jelzi a ***Csordaút*** elnevezés. — ÉGy. — T8-D5.

Zsidó papi legelő 2024: *Zsidóu papi legelőü ~ Zsidóu papéi ~ Legelőü | A Legelőü a kéit erdőü köszt van. | A kéit erdőü köszt. Ot vóut a jóu forgóuterméis.* 2008: *Zsidó papé,* 1990: *Zsidó papé.* — Legelő a település déli határában a Túr közelében. Ma is itt legel a falu egyik csordája. A név a terület egykori tulajdonosára utal. ***Zsidó papé*** formában is említik, s egyszerűen ***Legelő***-nek is hívják. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, SzMHn. 1: 376. — T16-D1.

Zsidó papi út lásd **Zsidó papé út**

Zsidó temető 1. 2024: *Zsidóu temetőü.* — A belterület nyugati részén fekvő temető. Korábban a zsidók temetkezési helye volt. Vö. Zsidó temetőnél. — ÉGy. — T27-E3.

Zsidó temető 2. lásd **Zsidó temetőnél**

Zsidó temetőnél 2024: *Zsidóu temetőünéil ~ Morozéi | Morozéi vóut, Morosz fele, uty tizköbös főüd,* 1865: *Zsido temető.* — A Zsidó temetőt környező szántóföld. ***Zsidó temető*** formában is említik. A ***Morozé*** név a terület egy részének tulajdonosára utal. — ÉGy., T1.S.79.1779/3. — T8-C3.

CSEDREG
Fotó: Szmutku György

Csedreg helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkságon, a Túr jobb partján, Szatmár megye északkeleti részén, a magyar–román–ukrán hármas határ közelében helyezkedik el. Megközelíteni kizárólag Kökényesd irányából lehet. Vélhetően a Szatmár vármegyében, Szatmárnémetitől délkeletre fekvő Csedrek (ennek első említése 1215-ből való) lakóinak áttelepítésével jött létre a 13. század végén. Első birtokosai az Ákos és Zoltán családok voltak. Ákos fiai, Guba comes, Péter és Máté 1319-ben határolták le Csedreget Mikó fia Miklós és Fertes fia Péter almási birtokától. Birtokosainak többsége kezdetben Csépén élt. A település az ugocsai kisnemesi vidékhez tartozott, de jelentős jobbágynépességgel is rendelkezett. Lakossága a 16. század második felétől a 18. század közepéig református volt, az egyház pedig a kökényesdi egyházközség filiájaként működött. A határt termékeny szántóföld képezte, melynek művelése kétnyomásos rendszerben történt, de a gazdálkodást a Túr rendszeres áradásai nehezítették. Birtokosok az Ákos, Zoltán, Pap (16. sz.), Gyulay, Komjáthy, Pásztay, Fogarassy, Mészáros, Szentpétery, Rátonyi, Morvay, Nagy, Síró, Tóth, gr. Haller (18. sz.), Dózsa, Gál, gr. Teleki, br. Perényi, Fogarassi, Osváth (19. sz.) családok. Az 1717-es tatár támadás megtörte a település fejlődését.

A község görögkatolikus temploma 1905−1907 között épült a korábbi templom helyén, amelyből csak az ikonosztáz maradt meg. A településen egy 1979 óta működő római katolikus templom is található.

A település a történeti Ugocsa vármegyéhez tartozott. Az 1913. évi helységnévtár adatai szerint Csedreg 121 házzal és 1229 kh területtel rendelkező kisközség volt, Ugocsa vármegye Tiszántúli járásában. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezte. Jelenleg Kökényesd községhez tartozik.

A települést a 18. század végén a Perényiek betelepítése nyomán túlnyomó részben magyarul is beszélő görögkatolikus ruszinok lakták, akik a későbbiekben elmagyarosodtak. A népességszám a 19. század közepétől egyenletesen fejlődve mára a duplájára emelkedett, 1851-ben 499 fő, 2011-ben 1110 fő volt. A népesség nemzetiségi összetételében az 1940-es évekig a magyarság volt a meghatározó, majd a ma is jellemző magyar többség mellett egyre nagyobb számú cigány népesség települt be: 2011-ben a lakosság mintegy 60%-a magyar, kb. 40%-a cigány volt, a románság aránya elenyésző.

Irodalom:

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi

Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2017-ben és 2024-ben. Adatközlők voltak: Vagrin Endre (79 éves), Vagrin István (48), Burja Béla (71), Burja Ilona (66), Orosz Jenő (73), Orosz Margit (68), Szemák Zoltán (53).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1975-ben és 1998-ban. Adatközlők voltak: Burja Orsolya (23 éves), Dienes Erzsébet (36), Sztojkáné Ocskai Erzsébet (65), Sztojka György (66).

Helynévtár

Csedreg egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

Csedreg 2024: *Csedrek, Csedregbe, csedreki,* 2008: *Csedrek,* 1992: *Csedreg,* 1944: *Csedreg,* 1942: *Csedreg,* 1941: *Csedreg,* 1937: *Csedreg,* 1934: *Csedreg,* 1933: *Csedreg,* 1926: *Csedreg,* [1925 k.]: *Csedreg,* 1921: *Csedrég,* 1918: *Csedreg,* 1913: *Csedreg,* 1912: *Csedreg,* 1910: *Csedreg,* 1907: *Csedreg,* 1905: *Csedreg,* 1900: *Csedreg,* 1897: *Csedreg,* 1896: *Csedreg,* 1895: *Csedreg,* 1889: *Csedrek,* 1888: *Csedreg,* 1884: *Csedrek,* 1882: *Csedreg, Csetrek,* 1882: *Csedrek,* 1877: *Csedrek,* 1876: *Csedregh,* 1873: *Csedreg, Csendreg,* 1870: *Csedreg,* 1865: *Csedreg,* 1864: *Csedreg, Csedrek,* 1864: *Csedrek,* 1863: *Csedreg,* 1862: *Csedreg, Csedregh,* 1861: *Csedreg,* 1860: *Csedrek,* 1858: *Csedreg,* 1851: *Csedregh,* 1839: *Csedregh,* 1828: *Csedregh,* [1825 k.]: *Csedreg,* [1825 k.]: *Csedregfalva,* 1808: *Csedreg, Čzedrýk,* 1806: *Csedregfalva,* 1805: *Csedregh,* 1802–1811: *Csedregh,* 1802: *Csedregh,* [1800 k.]: *Csedregh,* 1799: *Csedrekhez,* 1796: *Csedreg*, *Csedrek, Cedrika,* 1788: *Csedregh,* 1786: *Cschedrek,* 1786: *Csedregh,* 1784: *Csederek,* [1780 k.]: *Csedreg,* 1773: *Csedrek,* 1756: *Csedrek,* [1740 k.]: *Csedreg,* 1725: *Csedreg,* 1717: *Csedreg-falu,* 1696: *Csedrek,* 1635: *Csedrek,* 1620: *Chedregh,* 1608: *Cedrek,* 1598: *Cziedrek,* 1570: *Chedreg,* 1564: *Czeddregh,* 1553: *Chedrek,* 1548: *Csedrek,* 1525: *Chedrek,* 1478/1582: *Chedregh,* 1478: *Csedregh,* 1477: *Chedrek, Chedregh,* 1476: *Chedrek,* 1475: *Chedreg,* 1473/1474: *Chedregh,* 1447: *Chedreg,* 1438: *Chedregh,* 1348: *Cedrek,* 1319: *Chudruk.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén, az ukrán–román határ mentén fekvő település. Román neve *Cidreag.* Közigazgatásilag Kökényesd község része. Szomszédos települései északon az ukrajnai Batár, nyugaton az ukrajnai Nagypalád és Fertősalmás, keleten és délen pedig Kökényesd. A településtörténeti kutatások szerint a Szatmár vármegyei *Csedrek* település lakóinak áttelepítésével jött létre, így a település megnevezése névköltöztetéssel jött létre. Az alapjául szolgáló településnév eredete bizonytalan. Kiss Lajos szerint egy szláv **Ščedrikъ* helynév kerülhetett át a magyarba, ugyanakkor lehetségesnek tartja azt is, hogy egy szláv **Ščedrikъ* személynév magyar névadással vált helynévvé. A településnév szóvégi *k* ~ *g* váltakozása máig jellemző. Az Országos Községi Törzskönyvbizottság 1907-ben a *Csedreg* formát állapította meg hivatalos névként a körjegyző javaslatára, mivel „a másik nevet csak gúnynévül használták”. A 18. század elején ***Csedregfalu,*** a

19. század elején ***Csedregfalva*** alakban említik. Mindkét névforma a *-falu/-falvá*-t tartalmazó településnevek mintájára jöhetett létre. Vö. Csedregi-erdő, Csedregi-tanya. — AOklt. 5: 201, ComMarmUg. 172, CzF. 1/2: 928, Cs. 1: 432, Dávid 2001: 504, DL. 3081, 70980, 71193, ÉGy., EH. 1: 266, EHsz., EKFT., E 156/76: 18a, E 156/159: 20, E 158/48: 503, E 158/61: 433, E 158/63: 635, E 158/64: 1246, 1347, Fényes 1840/4: 420, 1851/1: 205, FNESz., Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 264, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 90, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., L23.125.1/328, L23.125.1/1680, L23.125.1/1681, MaKF., Mező 1999: 78, MKFT., Notitiae 418, Perényi 274, 424, Pesty 1864/57: 388a, 388b, 438b, Szirmay 1805: 136, 172, 174, SzMHn. 1: 136, C. Tóth 2006a: 37, 60, T.SzUB1934, T0.53.104.1, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.12.XII.11, T1.S.12.XII.22, T1.S.12.XIII.10, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T1.S.79.1779/3, T16.T.420, T17.T.146, T17.T.173, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2265, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.125.1.326, T23.125.1.1679, Vályi 1: 391, 2: 427, Z. 11: 164, 202, 204, 205.

Alhíd 1473/1474: *alhid,* 1473: *Alhid,* terra. — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név bizonyára egy elsődleges hídnévből keletkezett, mely a mellette fekvő földterületet is jelölte. Vö. Alhíd-kátyú. — DL. 3081, Szabó 1937: 311.

Alhíd-kátyú 1476: *Alhyd-kathyo,* rivulus, *Alhydkathyo.* — Egykori patak a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az Alhíd közelségére utalhat, utótagja a *kátyú* 'vízzel telt mélyedés' földrajzi köznév *kátyó* alakja. — FKnT., OklSz. 377, Szabó 1937: 311.

Almási út lásd **Almás utca**

Almáskert 2024: *Almáskert | Be vóut ültetve almafával.* 1998: *Àlmáskèrt.* — Szántóföld a település határának északi részén a Tanya területén. A Tanyának ez a része korábban alma- és körtefákkal volt beültetve. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-C2.

Almás-patak lásd **Határárok**

Almás utca 2024: *Almás ucca ~ Almási ut ~ Temetőü ucca,* 1998: *Àlmás ucca, Àlmási út, Temetőü ucca,* 1958: *Almás utca.* — A település belterületéről nyugat felé haladó utca, mely korábban a szomszédos településre, Fertősalmásra (Ukrajna) vezetett, ezért nevezik ***Almási út***-nak. Itt található a Régi temető, erre utal a ***Temető utca*** elnevezés. Az *Almás utca* hivatalos név. Bura az utca külterületi folytatását említi *Almási út* néven. — ÉGy., L0.53.104.10: 76, SzMHn. 1: 136, 137. — T27-F2.

Árkos-kert 2024: *Árkos-kert | Ez ott a Pompaháztú odafele vót egy réisze … ugyis nyullik a főüd odafele, a többi meg már, a Csedreki-erdőü meg a határnak nyullik.* 1998: *Árkoskèrt.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén a Legelő és a Csedregi-erdő között. Korábban facsemetékkel volt beültetve. Bizonyára körülárkolt terület lehetett. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-A2B2.

Banké 2024: *Bankéi,* 1998: *Banké.* — Szántóföld a határ délnyugati részén. A helybeliek elmondása szerint korábban a bank tulajdona volt, innen ered az elnevezése. Részei a Nagy-Banké és a Kis-Banké. Vö. Banké út. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-B4.

Banké út lásd **Tölgyesszegi út**

Batári-mező 2024: *Batári-mezőü | Ott van a Batárnak mejen a ut, azéi hijták asztat Batári mezőünek, ot mejen keresztű.* 1998: *Batári mezőü,* 1865: *Nagy erdő alja.* — Szántóföld a település határának északi részén a Csahóckitól nyugatra. A helybeliek szerint korábban a ma Ukrajnához tartozó Batár település része volt, melyet később a csedregiek megvettek. Erre utal a név előtagja. Mindezt alátámasztja az is, hogy a terület ***Nagy-erdő alja*** néven Batár 19. századi kataszteri térképén is szerepel. Ez az elnevezés a területnek a Nagy-erdő melletti fekvésére utal. Vö. Batárimező út. Lásd Batári-mező-szél (Kökényesd). — ÉGy., SzMHn. 1: 137, T23.125.1.326. — T8-B1B2.

Batárimező út 2024: *Batárimezőü ut ~ Batárimezőü uttya ~ Batári ut | Az mejen által Batárra.* — A Batári-mező keleti oldalán futó, korábban a szomszédos Batárra (Ukrajna) vezető út. ***Batárimező útja*** és ***Batári út*** néven is említik. — ÉGy. — T8-B1.

Batárimező útja lásd **Batárimező út**

Batári út lásd **Batárimező út**

Birtokos-Rét lásd **Nagy-Rét**

Bódi 1864: *Bódi.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név feltehetően személynévi eredetű. — Pesty 1864/57: 438b.

Borzlyuk 1865: *Burzug,* 1864: *Borzlyuk.* — Egykori dűlő a település nyugati határában, a Fő utcától északnyugatra. A név bizonyára a területen található borzlyukakra utal. A térképi adat romlott forma lehet. — Pesty 1864/57: 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-C2C3.

Buki lásd **Cigány óvoda**

Buki ház lásd **Cigány óvoda**

Burja Gyuri hídja 2024: *Burja Gyuri higgya.* — A falu határának északi részén a Patakon átívelő híd, mely a Patak-oldalt és a Kökényesd határához tartozó Csajláét köti össze. A hidat Burja Gyuri építette, hogy földjét a Csajláéban könnyebben megközelíthesse, erre utal a név előtagja. — ÉGy. — T8-C2.

Burja Gyuri útja 2024: *Burja Gyuri uttya.* — A Fő utca északi végéről nyíló, keleti irányba futó földút, mely a Burja Gyuri hídjához, illetve a Kökényesden levő Csajláéba vezet. A tulajdonos Burja Gyuri ezen az úton járt a földjére. — ÉGy. — T8-C2.

Cigány bolt 2024: *Cigán bóut ~ Cigányok bóuttya.* — Élelmiszerbolt az Almás utcának a cigányok által lakott nyugati részén. ***Cigányok boltja*** formában is említik. — ÉGy. — T27-F2.

Cigányok boltja lásd **Cigány bolt**

Cigánygödör 2024: *Cigángödör.* — Gödör a Cigánytanya szomszédságában. Nevét a közelében élő cigányokról kapta, akik gyakran vetettek itt vályogot. — ÉGy. — T8-C3.

Cigány-kert 2024: *Cigán-kert.* — A belterület délnyugati részén, a Koronástól keletre fekvő földterület. Cigányok építkeztek a területre. — ÉGy. — T27-F2.

Cigányok boltja lásd **Cigány bolt**

Cigány óvoda 2024: *Cigán ovoda ~ Buki ~ Buki ház,* 1998: *Cigány-óvoda.* — Épület az Almás utcában. Korábban a cigány gyermekek óvodájaként működött. Ma az épületet a cigány gyermekek megsegítését célzó BuKi alapítvány használja, erre utal a ***Buki*** és ***Buki ház*** elnevezés. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T27-F2.

Cigánytanya 2024: *Cigántanya ~ Tanya,* 1998: *Tanya,* 1951: *Cigány-telep,* 1949: *Cigányvég.* — Az Almás utcából nyíló, cigányok által lakott kisebb falurész. ***Tanya, Cigánytelep*** és ***Cigányvég*** néven is említik. — ÉGy., L0.53.104.10: 67, L0.53.104.11: 65, SzMHn. 1: 136. — T27-F2.

Cigánytelep lásd **Cigánytanya**

Cigányvég lásd **Cigánytanya**

Cincus-tag 2024: *Cincus-tag | Ot nagyon sok cicuska vóut, oda mentek ki mindég a kurátorok cicuskát szedni. Ijen rekettyéis vóut ott azon az árkon.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Kis-mező mellett. A helybeliek elmondása szerint nevét onnan kapta, hogy a szántóföld végében lévő árok mentén sok barka, helyi nyelvjárási szóval megnevezve *cicuska* nőtt. A név előtagja tehát valószínűleg a *cicus* 'fűzfabarka' jelentésű tájszóval áll összefüggésben. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., ÚMTsz. — T8-B4C4.

Cini gödre 2024: *Cini gödre | Cini, Cini, lóug a cici, három zsandár lötyökteti.* (csúfoló) — A Tulipán utcától északra fekvő gödör. Nevét a korábban a közelben lakó kovács lányáról, Ciniről kapta. — ÉGy. — T8-C3.

Csahóckié lásd **Csahócki**

Csahócki 2024: *Csahócki, Csahóckiban ~ Cselhóucki ~ Csehóucki ~ Csahóckijé | Ot vam méig jobra a Patak-óudal feléi.* — A település határának északi részén, a Batárimező úttól keletre fekvő szántóföld. A név bizonyára személynévi eredetű, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. ***Csahóckié, Csehócki*** és ***Cselhóckié*** változatokban is említik. — ÉGy., ÚCsnT. *Csahóczki.* — T8-B1.

Csedregfalu lásd **Csedreg**

Csedregfalva lásd **Csedreg**

Csedregi-erdő 2024: *Csedreki-erdőü, Csedreki-erdőn,* 1998: *Csedregi èrdő,* 1864: *Csedreki Erdő.* — A település határának északnyugati részén, a Vágástól délre elterülő szántóföld. Hozzá tartozik az Árkos-kerttől nyugatra eső, illetve az ettől északra fekvő, a Kis-Igényelt és az országhatár közötti földtábla. Az első és második katonai felmérés idején még erdővel borított terület volt, erre utalhat az *erdő* utótag. Vö. Csedregi-erdő-árok, Csedregierdő út. —

ÉGy., EKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 438b, SzMHn. 1: 137. — T8-A2.

Csedregi-erdő-árok 2024: *Csedreki-erdőűárok.* — A Csedregi-erdő és az Árkos-kert között futó árok. — ÉGy. — T8-A2.

Csedregierdő út 2024: *Csedrekierdőű ut.* — A Csedregi-erdő és az Árkos-kert között futó földút. — ÉGy. — T8-A2B2.

Csedregi-tanya lásd **Tanya 2.**

Csedreg-tanya lásd **Tanya 2.**

Csedrek lásd **Csedreg**

Csehócki lásd **Csahócki**

Cselédház 2024: *Cseléthéz.* — A Tanya egyik épülete volt, melyben 12 család lakott. Már lebontották. — ÉGy.

Cselhócki lásd **Csahócki**

Csengei-patak lásd **Patak**

Csere-Patak-oldal 1864: *Cserepatakóldal.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A Patak-oldal része lehetett. A *csere* előtag 'cserfákból álló erdő(rész)' vagy 'bokros, cserjés hely' értelmű. Elképzelhető, hogy a Patak-oldallal szomszédos, Kökényesd határába eső *Cser* nevű határrészre, annak közelségére utal. — FKnT., Pesty 1864/57: 438b.

Csinált út 2024: *Csinált ut,* 1998: *Csinált út.* — Csedreget Kökényesddel összekötő út. Nevét onnan kapta, hogy korábban a csedregi földutakkal ellentétben ez köves útszakasz volt. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-C3.

Csonkás 2024: *Csonkás,* 1998: *Csonkás,* 1864: *Csonkás.* — Az Almási utcától délre, az országhatár és a Koronás között elhelyezkedő szántóföld. A helybeliek szerint korábban Fertősalmás határához tartozott, de később a csedregiek megvették a területet. A területtel szomszédos fertősalmási határrész ugyancsak Csonkás néven szerepel a település 1865-ös kataszteri térképén, azaz korábban a név a mainál jóval nagyobb területet jelölt a két település határán. Nevének eredetét a helybeliek azzal magyarázzák, hogy egyharmada mindig kaszáló volt, csak kétharmadát szántották, így alakja csonka volt. Ugyanakkor valószínűbb, hogy a név az 'irtott erdőterület' jelentésű *csonkás* földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 388a, SzMHn. 1: 137. — T8-B3.

Csonkás Fotó: Hankusz Éva

Csordalegelő lásd **Legelő**

Csordaút 2024: *Csordaut.* — A belterületről északi irányba, a Legelőre vezető út. — ÉGy. — T8-C2.

Deáké 2024: *Dejákéi, Deákéba | Egéisz a Batári-mezőűtű egész a határig a Dejákéi. Az egy ember vóut, a Deják nevezetü, arrú neveszték el.* 1998: *Deáké.* — Szántóföld a külterület északnyugati részén a Hozsváthétól délre. Hozzá tartozik a Vágástól nyugatra eső, valamint attól északra fekvő, a Batári-mező és az országhatár között elterülő földtábla. Az adatközlők elmondása szerint nevét a tulajdonosáról, egy *Deák* nevű földesúrról kapta, akinek birtoka a szomszédos településen, Nagypaládon volt, de a gulyája Csedregben legelt. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-A1.

Dinnyés 2024: *Dinnyéis.* — Szántóföld a nyugati határszélen az országhatár mellett, a Legelő és a Rét között. Korábban dinnyét, sütőtököt, répát termesztettek itt, innen ered az elnevezése. — ÉGy. — T8-B2.

Domb lásd **Varjú-domb**

Dögtér 2024: *Döktéir.* — A Dinnyésnek a Legelő felőli kisebb, két hektár területű része, ahová korábban az elhullott állatokat temették. — ÉGy. — T8-B2.

Egyház földje lásd **Papé**

Erdő-vég 1884: *Erdö vég,* 1865: *Erdővég,* 1864: *erdő vég, Erdővég.* — A külterület nyugati részén, az Almás utcától északra fekvő földterületet jelölt. A név az első katonai felmérés idején Fertősalmás határában húzódó, nagy kiterjedésű erdő közelségére utalhat. — EKFT., HKFT., Pesty 1864/57: 388a, 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B3.

Falu árka 2024: *Falu árka.* — A település belterületének északi szélén, a Burja Gyuri útja

mentén futó árok, amely a település felől érkező vizet a Patakba vezeti. — ÉGy. — T8-C2.

Faluvég 2024: *Faluvég.* — Határrész a Fő utca északi végén. A Középsőnek a Guszti sűrűjéig tartó részét és a Patak-oldalt foglalja magába. — ÉGy. — T8-C2.

Fekete-híd 2024: *Fekete-hid ~ Fekete-viz higgya | Réigen fahid vóut ott.* 1998: *Feketehíd.* — A Fekete-vízen átívelő híd az Igényelt és a Batári-mező között. ***Fekete-víz hídja*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-B2.

Fekete-víz 2024: *Fekete-viz ~ Fekete-viz árka | Az Batárrú jöt keresztül.* 1865: *Fekete Víz,* 1476/1582: *Fekethewyz,* 1476: *Fekethewyz,* fluvius. — A település határának északi részén, a Batári-mező és a Kis-Igényelt között folyó kisebb patak. Fekete, iszapos vizéről nevezték el. ***Fekete-víz árka*** formában is említik. Vö. Fekete-híd, Fekete-víz-hát. — DL. 3081, ÉGy., Szabó 1937: 311, T1.S.79.1775/3. — T8-B2.

Feketevíz lásd **Fekete-víz-hát**

Fekete-víz árka lásd **Fekete-víz**

Fekete-víz-hát 1864: *fekete víz hát, Feketevizi dűllő,* 1865: *Fekete Víz.* — A település határának északi részén, a Fekete-víz nevű patak környékén fekvő földterület volt. Nevében a *hát* utótag 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. ***Fekete-vízi-dűlő*** és ***Feketevíz*** néven is említik. Ez utóbbi elnevezés az elsődleges víznévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B2.

Fekete-víz hídja lásd **Fekete-híd**

Fekete-vízi-dűlő lásd **Fekete-víz-hát**

Felső 2024: *Felsőü ~ Felsőü-fordulóu ~ Kert alatt ~ Kertekajja,* 1998: *Kèrt alatt.* — Szántóföld a Fő utca nyugati irányba futó kertjeinek végében. A név a Középsőhöz való viszonyítást fejezi ki. A ***Felső-forduló*** névváltozat utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév. Elhelyezkedésére utalva ***Kert alatt*** és ***Kertekalja*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 138. — T8-C3.

Felső-forduló lásd **Felső**

Fogarassy-tanya 1913: *Fogarassytanya,* 1910: *fogarasy tanya.* — Egykori tanya Csedreg területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a tanya egykori tulajdonosára utal. A *Fogarassy* családnevet Szabó István is említi a falu egykori birtokosainak nevei között, illetve a település 19. századi kataszteri térképvázlata is azt mutatja, hogy a Fogarassyak számos területet birtokoltak a település határában. — EH. 266, L0.53.104.8, Szabó 1937: 307.

Fogás lásd **Patak-oldal**

Fő-árok lásd **Határárok**

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2024: *Főü ucca ~ Főü ut,* 1998: *Fő út,* 1963–1964: *Fő utca,* 1958: *Fő út.* — A település legrégebben beépített, központi utcája. A Kereszttől a Faluvégig tartó útszakasz. Hivatalos neve *Fő utca,* de ***Fő út*** néven is említik. — ÉGy., L0.53.104.10: 76, L0.53.104.11: 110, SzMHn. 1: 136. — T27-G1G2.

A Görög templom a Fő utcán — Fotó: Hankusz Éva

Fürdő 2024: *Firidő.* — A Patak kiszélesedett szakasza, ahová korábban a helybeliek gyakran jártak fürödni. — ÉGy. — T8-C3D3.

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög templom 2024: *Görök templom ~ Orosz templom,* 1998: *Görög-katolikus-templom.* — A Fő utcán található görögkatolikus templom. A görögkatolikus vallás Csedregben a 18. században betelepült ruténekhez köthető, erre utal a ritkábban, főként idősek által használt ***Orosz templom*** névforma. A 20. század elején még ószláv nyelven végezték a liturgiát. — ÉGy., Szabó 1937: 308, SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Grófé 2024: *Gróuféi,* 1998: *Grófé.* — Szántóföld a déli határszélen a Kis-Svábiétól délre a Patak mentén. A név a terület egykori tulajdonosára utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-C4.

Guszti sűrűje 2024: *Guszti sürüje | A falu véigen, ot van az ákácos, ojan negyven ári főüdön. Nagy ákácos van ot most is.* — Kisebb akácerdő a Legelőtől délre. A név előtagja a közelben lakó Oroszi Gusztira utal, utótagja pedig a *sűrű* 'bokros, bozótos (erdő)rész' földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — ÉGy., FKnT. — T8-C2.

Gyeptelek 2024: *Gyeptelek.* — 3-4 hektáros terület a Fő utca északi végén. A helybeliek szerint telekhelyek voltak itt, de ma már szántóföldként használják. A név a *gyeptelek* 'üres telek' földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T8-C2.

Halasy-tanya 1913: *Halasytanya,* 1907: *Halasi tanya,* 1902: *Halasi tanya,* 1892: *Halasi tanya,* 1889: *Halasi tanya.* — Egykori tanya Csedreg területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a tanya egykori tulajdonosára utal. A *Halasy* családnevet Szabó István a közeli Halmi családnévanyagában említi. — Hnt., L0.53.104.12: 218, L0.53.104.13: 85, Szabó 1937: 365.

Határ 2024: *Határ.* — Az ukrán–román országhatár, mely a települést északról és nyugatról határolja. — ÉGy. — T8-B5.

Határárok 2024: *Határárok ~ Főü-árok ~ Nagy-árok | Az mindenütt a határszélen mejen az az árok, és belemejen a Turba. A Tőtésen keresztül van az a zsilip, azon keresztül bele a Turba. | Egéiszen a Vasuttul, jön arra a Pompaházná, egéiszen a Turba vezet bele.* 1998: *Àlmás patak.* — A település külterületének nyugati határát képező, az országhatár mentén futó árok. Méretére utalva ***Fő-árok*** és ***Nagy-árok*** néven is említik. Az ***Almás-patak*** név a szomszédos Fertősalmás település közelségére utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-B3.

Guszti sűrűje Fotó: Hankusz Éva

Határkönyök 2024: *Határkönyök.* — Az országhatár kanyarodó szakasza a délnyugati határszélen a Cincus-tag szomszédságában. — ÉGy. — T8-B4.

Határ pataka 1671: *Hatarpataka,* palus. — Egykori mocsaras terület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Csedreg és Kökényesd határán futó Patakkal lehet azonos. — Szabó 1937: 311.

Híd 1. 2024: *Hid.* — A Patakon átívelő híd a Fő utca keleti irányba futó kertjeinek végében. — ÉGy. — T8-C3.

Híd 2. lásd **Kőhíd**

Hívő templom 2024: *Hivő templom.* — Pünkösdista templom az Almás utcán. — ÉGy. — T27-F2.

Honcsokos 2024: *Honcsokos ~ Honcsogos ~ Honcsokos-Réit | Hát vakanduk turások vagy mijér, nem tudom.* 1865: *Honcsokos,* 1864: *Hancsakos.* — A Kis-Rét északi részén fekvő, lapos, egyenetlen felszínű terület. A név a *honcsékos* 'rétterület, melynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné' vagy 'vakondtúrásos terület' jelentésű földrajzi köznévnek a településen használt *honcsokos* formájából alakult. ***Honcsokos-Rét*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B2.

Honcsokos-Rét lásd **Honcsokos**

Hosszú-mező 1953: *Hosszú mező.* — A település nyugati határában lévő egykori nagy kiterjedésű földterület. A *hosszú* előtag talán a Kis-mezőhöz

való viszonyítást fejezi ki. — T.SzSz1953. — T8-B3.

Hozsváth árka 2024: *Hozsvát árka.* — A Hozsváthé déli végében húzódó árok. — ÉGy. — T8-B1.

Hozsváthé 2024: *Hozsvátéi, Hozsvátéin | Az is ety Hozsvátéi nevüjé, zsidóu vóut.* 1998: *Osváté.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Kúti-tábla és a Deáké között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Az 1865-ös kataszteri térképvázlat tanúsága szerint Hozsváth Istvánné számos területet birtokolt a csedregi határban. Korábban ***Osváthé*** formában is használatos volt. Az említett térképen a személynév *Osváth* formában is előfordul. Vö. Hozsváth árka. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-A1.

Igényelt 2024: *Igéinyelt | A Pataktú, az bal óudarra van.* 1998: *Igényèlt.* — Szántóföld a Legelőtől északra fekvő területen a Kis-Igényelt mellett. A név arra utal, hogy a földet az 1917-es földosztás idején osztották ki azoknak, akik igényelték. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T8-B2.

Imola-mocsár 1476: *Imylamochar,* vallis suo nomine *Ewzfeo, Jmylamachar* alio nomine *Ewzfew,* 1473/1474: *Imylamolmochar,* 1473: *Imylamolmochar,* terra. — A település határában említett mocsár. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az előtag az *imola* 'vékony szárú fűfajta' jelentésű tájszóval állhat összefüggésben. Az ***Őz-fő*** név elsődlegesen víznév lehetett. Kocán Béla szerint a név előtagja egy elsődleges *Őz(-patak[a] ~ -viz[e])* víznévre utalhat, ugyanakkor nem zárja ki az állatnévi előzményt sem. Utótagja a *fő* 'vízfolyásnak, főként pataknak a kezdete, forrása' földrajzi köznév. — DL. 3081, FKnT., Kocán 2022: 285–286, OklSz. 408, 735, Szabó 1937: 311, ÚMTsz.

Iskola 2024: *Iskola ~ Ovoda,* 1998: *Iskola.* — A település általános iskolája a Fő utcán. Az intézmény hivatalos neve *Csedregi Általános Iskola.* Az óvoda is ebben az épületben működik, emiatt ***Óvoda***-ként is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Jogos utca lásd **Popovics István utca**

Kaloda út 2024: *Kaloda ut ~ Kaloda uttya ~ Vaskóu Endre uttya | Vaskóu Endre, a lakot széilen, az az ut vóut az utósó ház.* — A Fő utca végéről nyugati irányba nyíló földút. A névadás indítékát nem ismerjük. Talán összefügg a *kaloda* 'régi büntetőeszköz', még inkább a tájnyelvben sokféle 'fából készült (a gazdálkodásban használt) tárgy, eszköz' értelemben használt szóval. ***Kaloda útja*** formában is említik. A ***Vaskó Endre útja*** névváltozat a közelben lakó személyre utal. A név *Vaskó* eleme ragadványnév. — ÉGy., ÉrtSz., ÚMTsz. — T8-C2.

Kaloda útja lásd **Kaloda út**

Kanális lásd **Patak**

Kaszárnya lásd **Pikét**

Katolikus templom lásd **Római templom**

Kövecses 1864: *Kövícses.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *kavicsos* 'olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van' földrajzi köznévnek a településen használt formájából alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a.

Kereszt 1. 2024: *Kereszt,* 1998: *Kereszt.* — Kereszt a falu központjában az Almás utca és a Fő utca találkozásánál. — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Kereszt 2. 2024: *Kereszt.* — Kereszt a Fő utca északi részén. — ÉGy. — T8-C2.

Keresztút 2024: *Keresztut.* — A település déli határában lévő útelágazás. A Tölgyesszegi út itt

Igényelt Fotó: Hankusz Éva

Keresztút Fotó: Hankusz Éva

ágazik el nyugatra a Banké és a Nagy-Svábié irányába, illetve keletre a Kis-Svábiéhoz. — ÉGy. — T8-C4.

Kert alatt lásd **Felső**

Kertekalja lásd **Felső**

Kicsi-Svábié lásd **Kis-Svábié**

Kis-Banké 2024: *Kis-Bankéi,* 1998: *Kisbanké.* — Szántóföld a település határának déli részén a Nagy-Svábiétól északra. A Banké kisebbik darabja. Vö. Nagy-Banké. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-B3C3.

Kis-Igényelt 2024: *Kis-Igéinyelt.* — Szántóföld a Legelőtől északra, a Csedregi-erdő és az Igényelt között. A név előtagja arra utal, hogy az Igényeltnél kisebb területű. — ÉGy. — T8-B2.

Kis-Középső 2024: *Kis-Közzepsőü.* — Szántóföld a határ északi részén a Csordaút és a Kis-Rét között. A Középsőnek az északi, kisebb földtáblája. — ÉGy. — T8-B2C2.

Kis-mező 2024: *Kis-mezőü,* 1998: *Kismező.* — Szántóföld a település déli határában, a Varjú-domb és a Cincus-tag között. A *kis* előtag talán a Hosszú-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Kis-mező kútja. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-C4.

Kis-mező kútja 2024: *Kis-mezőü kuttya.* — Egykori kút a Kis-mezőn. — ÉGy. — T8-C4.

Kis-Rét 2024: *Kis-Réit ~ Urbéireséi ~ Urbéires-Réit,* 1998: *Úrbéresé.* — Szántóföld a külterület nyugati részén a Dinnyés és a Középső között. A Rét kisebbik darabja. Az ***Úrbéres-Rét*** és ***Úrbéresé*** névváltozatokban az *úrbéres* ’1848 előtt a jobbágy neve’ köznév szerepel, s a terület egykori tulajdonosaira utal. E nevek a Birtokos-Rét elnevezéssel állnak korrelációban. Vö. Nagy-Rét. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 138. — T8-B2.

Kis-Svábié 2024: *Ki-Svábiiéi ~ Kicsi-Svábiiéi.* — Szántóföld a település déli határában a Pap-tagjától délre. A Svábié kisebbik darabja. ***Kicsi-Svábié*** formában is említik. Vö. Nagy-Svábié. — ÉGy. — T8-C4.

Kis-tag 2024: *Kis-tag | Kis-tag az három hektárbú áll, a Burja Sándoréi vóut … körbe vóut az akácfáva.* — Kisebb szántóföld a Felsőben, melyet korábban akácfák szegélyeztek. A név utótagja a *tag* ’a dűlőn belüli, annál kisebb földterület’ földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T8-C3.

Kis-Banké Fotó: Hankusz Éva

Kis utca lásd **Popovics István utca**

Klári boltja 2024: *Klári bóuttya ~ Klárinál.* — Élelmiszerüzlet a Fő utcán a Görög templom közelében. A név a bolt korábbi tulajdonosának keresztnevére utal. ***Klárinál*** formában is említik. — ÉGy. — T27-G2.

Klárinál lásd **Klári boltja**

Kocsma lásd **Nagy bolt**

Koronás 2024: *Koronás.* — A cigányok által beépített terület a Csonkás és a Cigánykert között. A helybeliek szerint nevét onnan kapta, hogy jó minőségű, drága föld volt, amit koronáért ’száz filléres pénzdarabért’ vásároltak meg. Talán összefügghet a földnek aranykoronában kifejezett értékével is. — ÉGy., SzamSz. — T8-B3.

Korong-hát 1865: *Koronkhát,* 1864: *Korong hát.* — Az Almás utcától északra eső egykori földterület. A név előtagja bizonyára a *korong* ’lapos, henger, illetve kör alakú hely’ földrajzi köznévvel áll kapcsolatban. Utótagja a *hát* ’dombos vízparti terület’ vagy ’valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része’ földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-C3.

Kőhíd 2024: *Kűhid,* 1998: *Kőhíd, Híd.* — A Patakon átívelő híd a Csinált út mentén. ***Híd***-ként is említik. Lásd Kőhíd (Kökényesd). — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T8-C3.

Körtvélyes 1864: *Körtvéjes, Kőrtvélyes.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *körtvélyes* ’terület, ahol sok a vadkörtefa’ földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b.

Középső 2024: *Közzepsőü ~ Közzepsőü-fordulóu | Három Közzepsőü van, mind a három kösztük vannak utak, mig rámejen a Legelőüre.* — Szántóföld a határ nyugati részén. Hozzá tartozik a Kaloda úttól északra eső, a Kis-Rétig húzódó földterület, illetve a Felsőtől nyugatra fekvő földtábla. A név a Felsőhöz való viszonyítást fejezi ki. A ***Középső-forduló*** névváltozatban a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' földrajzi köznév szerepel. Vö. Kis-Középső. — ÉGy., FKnT. — T8-B3C2.

Középső-forduló lásd **Középső**

Köz-mező 1476: *Kewzmezeo,* 1473/1474: *Kewzmezeo,* 1473: *Kewzmezeo,* terra arabilis et silva. — Egykori szántóföld és erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A *köz* előtag jelentése 'közös, együttesen használt, birtokolt', esetleg 'közbülső, középső' lehetett. — DL. 3081, Szabó 1937: 311, TESz.

Kúti-tábla 2024: *Kuti-tábla.* — Szántóföld a határ északi részén. A Nagy-erdő déli táblája. Nevét az itt található kútról kapta. — ÉGy. — T8-A1.

Laktanya lásd **Pikét**

Legelő 2024: *Legelőü ~ Csordalegelőü.* — A település határának északnyugati részén fekvő, nagy kiterjedésű legelő. Ma is itt legel a falu csordája, erre utal a ***Csordalegelő*** névváltozat. — ÉGy. — T8-B2.

Malom 1998: *Malom.* — Bura szerint épület a belterületen, de pontos helyét nem közli. — SzMHn. 1: 136.

Martos 2024: *Martos | Ott az árkon tul, ott az monygyák neki, Martos.* — Szántóföld a Kúti-tábla nyugati végében, az országhatár mentén. A név eredete bizonytalan. Talán a *mart* 'általában magasabb fekvésű, meredek hely; part' főnév *-s* képzős formájából alakult. — ÉGy., FKnT. — T8-A1.

Messzelátó 2024: *Messzilátóu,* 1998: *Messzelátó.* — A Pikét kertjében épített kilátó. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T27-G2.

Mica bácsi háza 2024: *Mica bácsi háza ~ Mica háza.* — Egykori lakóház a Deákében az országhatár közelében. Nevét a korábban ott lakó személyről kapta. ***Mica háza*** formában is említik. — ÉGy. — T8-A1.

Mica háza lásd **Mica bácsi háza**

Nagy-Banké Fotó: Hankusz Éva

Nagy-árok lásd **Határárok**

Nagy-Banké 2024: *Nagy-Bankéi,* 1998: *Nagybanké.* — A település határának délnyugati részén, az országhatár mentén fekvő szántóföld. A Banké nagyobbik darabja. Vö. Kis-Banké, Nagybanké út. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-B4.

Nagybanké út 2024: *Nagybankéi ut.* — A Tölgyesszegi útról nyíló, a Nagy-Bankéba vezető földút. — ÉGy. — T8-B4C4.

Nagy bolt 2024: *Nagy bóut ~ Pistu bóuttya ~ Korcsma,* 1998: *Kocsma, Vegyes bolt.* — A település legrégebbi élelmiszerboltja a Fő utca és az Almás utca találkozásánál. Korábban egyik részében kocsma működött, ezért ***Kocsmá***-nak is nevezik. A ***Pistu boltja*** elnevezés a korábbi tulajdonosra utal. ***Vegyesbolt*** néven is említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 136, 137. — T27-G2.

Nagy-Éger-erdő 1861: *Nagy Eger Erdö.* — Egykori erdő a határ északnyugati részén, a mai Árkos-kert és Csedregi-erdő területén. Nagyobb része a szomszédos Nagypalád területére esett. A név a Fertősalmáson a 14. századtól adatolt *Nagy-Éger* helynév és az *erdő* földrajzi köznév összetételéből alakult. — Kocán 2022: 259, MKFT. — T8-A2.

Nagy-erdő 2024: *Nagy-erdőü, Nagy-erdőün ~ Paládi-erdőü alatt | Utánna jön asztán az ötszáz méiteres Nagy-erdőü, ami rányullik a határra.* 1998: *Nagy èrdő,* 1884: *Nagy erdö,* 1861: *Nagy Erdö.* — Szántóföld a település határának északi részén az országhatár mentén. Déli részén fekszik a Kúti-tábla. A helybeliek elmondása szerint korábban erdő volt, és amennyiben valaki egy részt kiirtott belőle, azt a továbbiakban művelhette. A katonai felmérések térképei is erdővel fedett területként ábrázolják. A ***Paládi-erdő alatt*** név a helynek a szomszédos település, Nagypa-

lád (Ukrajna) erdejéhez viszonyított helyzetét fejezi ki. Vö. Nagy-erdei árok, Nagy-erdei kút, Nagyerdő út. — ÉGy., EKFT., HKFT., MKFT., SzMHn. 1: 138. — T8-A1.

Nagy-erdei-árok 2024: *Nagy-erdeji-árok.* — A település határának északi részén, a Nagy-erdő területén a Kúti-táblát északról határoló árok. — ÉGy. — T8-B1.

Nagy-erdei-kút 2024: *Nagy-erdeji-kut ~ Néimet Ferenc kuttya.* — Egykori kút a Nagy-erdőn. A ***Német Ferenc kútja*** névváltozat arra utal, hogy a kút Német Ferenc földjének végében állt. — ÉGy. — T8-A1.

Nagyerdő út 2024: *Nagyerdőű ut | Annak a közepin* [ti. a Csedregi-erdő földterülettől kezdődően], *ot mejen neki a Nagy-erdőünek, az már ugy mongyák: Nagyerdőű út. Minden fődön átmegy: a Vágáson is, a Hozsvátéin is, a Dejákéin is.* — A Csedregi-erdőről a Nagy-erdőre vezető földút. — ÉGy. — T8-A2.

Nagy-nyáras 1998: *Nagy-nyáras,* 1864: *Nagy Nyáras.* — Bura szerint szántóföld a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. A név utótagja a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 438b, SzMHn. 1: 138.

Nagy-Rét 2024: *Nagy-Réit ~ Birtokos-Réit.* — Szántóföld a település határának nyugati részén az országhatár mellett. A Rét nagyobbik darabja. A ***Birtokos-Rét*** elnevezés a terület egykori tulajdonosaira utal, és az Úrbéres-Rét névvel áll korrelációban. Vö. Kis-Rét. — ÉGy. — T8-B3.

Nagy-Svábié 2024: *Naty-Svábijéi.* — Szántóföld a település déli határában, a Kis-Bankétól délre. A Svábié nyugati, nagyobbik darabja. Vö. Kis-Svábié. — ÉGy. — T8-C4.

Német Ferenc kútja lásd **Nagy-erdei-kút**

Nyájlegelő 2024: *Nyájlegelőü | Nyájlegelőünek monták ot tizenöthektárt belőülle* [ti. a Legelőből] *... százötven darab disznóu is járkált a legelőüre, az elsőü karika izé vóut ni, Nyájlegelőü | a Legelőü eleje, a felsőü karika.* — A Legelő keleti része. Korábban ide hajtották ki a falu disznónyáját. — ÉGy. — T8-C2.

Nyíres-szeg 2024: *Nyiresz-szeg.* — Szántóföld a település északi határában, a Csahócki és az Igényelt között a Fekete-víz partján. Átnyúlik Kökényesd határába is. Korábban nyírfák szegélyezték, erre utal a név előtagja. Az utótag a

A Nagy-erdő és a Nagy-Éger-erdő egy 19. század közepi térképen (MKFT.)

szeg 'folyókanyarban fekvő földterület' földrajzi köznév. Lásd Nyíres-szeg (Kökényesd). — ÉGy., FKnT. — T8-B1B2.

Nyolchektár 2024: *Nyóchektár.* — Szántóföld a határ nyugati részén. A Középső nevű terület része. Méretéről kapta a nevét. — ÉGy. — T8B2.

Ócska temető lásd **Régi temető**

Orosz templom lásd **Görög templom**

Osváthé lásd **Hozsváthé**

Óvoda lásd **Iskola**

Őz-fő lásd **Imola-mocsár**

Paládi-erdő alatt lásd **Nagy-erdő**

Papé lásd **Pap tagja**

Pap-kert 1998: *Papkèrt.* — Bura szerint a belterület nyugati részén fekvő, egyházi tulajdonban lévő kert. — SzMHn. 1: 136. — T27-F2.

Pap tagja 2024: *Pap tagja ~ Papéi ~ Etyház főüggye | Tizenhat hektár van ott a papnak.* 1998: *Papé.* — Nyugaton a Tölgyesszegi út, délen pedig a Keresztút által határolt szántóföld az Almás utcától délre. A név arra utal, hogy a görögkatolikus egyház tulajdona volt, ma már egy része egyéni tulajdonosoké. ***Papé*** és ***Egy-***

ház földje néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-C3.

Parókia 2024: *Parókija.* — Görögkatolikus parókia az Almás utcán a Római templom mellett. — ÉGy. — T27-G2.

Patak 2024: *Patak,* 1998: *Kanális,* 1953: *Csengei p[atak],* 1884: *Csengei p[atak],* 1865: *Patak.* — Kökényesd és Csedreg határát képező patak. A ***Csengei-patak*** névváltozat előtagja bizonytalan eredetű. A szomszédos Kökényesden adatolt *Csengőpatak* határnévből arra következtethetünk, hogy a vízfolyás korábbi, közvetlenül nem adatolt neve *Csengő-patak* volt. A *Csengei-patak* névforma ennek a módosult alakja lehet: az előtag *-i* képzővel szerepel. Korábban ***Kanális*** néven is említették. Vö. Pataki-dűlő, Patak-oldal. Lásd Patak (Kökényesd). — ÉGy., HKFT., SzMHn. 1: 137, T.SzSz1953, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-D4.

Pataki-dűlő 1865: *Potoki dűllő, Pataki dűllő.* — Egykori dűlő a település határának déli részén, a mai Svábié környékén. A név előtagja a Patak közelségére utal. — T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-C4.

Patak-oldal 2024: *Patak-o̱udal, Patak-ódal | Ez egéiszen a Patakik tart.* 1865: *Fogás,* 1864: *Patakóldal.* — Szántóföld a falu határának északkeleti részén a Patak partján. A ***Fogás*** névforma 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' jelentésű *fogás* földrajzi köznévből származik. Vö. Csere-Patak-oldal. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-C2C3.

Pikét 2024: *Pikéit,* 1998: *Kaszárnya ~ Laktanya.* — Korábban laktanyaként működő, egyházi tulajdonban lévő épület a Fő utca és az Almás utca találkozásánál. A *Pikét* név a románból a magyarba átkerült *pichet* 'őrház' jelentésű szóból alakult. Korábban ***Laktanya*** és ***Kaszárnya*** néven is említették. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Pistu boltja lásd **Nagy bolt**

Popovics István utca 2024: *Kis ucca ~ Popovics István ucca,* 1998: *Kis ucca, Jogos ucca.* — Az Almás utca keleti végéről nyíló, déli irányba futó kisebb utca. Méretéről kapta a ***Kis utca*** nevet. A Bura által közölt ***Jogos utca*** név talán arra utal, hogy a tulajdonosok földosztás révén jutottak

Római templom Fotó: Hankusz Éva

a telekhez. A hivatalos *Popovics István utca* elnevezés a település egykori tanítójára utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T27-G3.

Pumpaház 2024: *Pompaház,* 1998: *Pompaház.* — Épület a Legelő északnyugati szegletében. Az épületben található szivattyú a kanálisokban összegyűlt vizet a Határárokba pumpálva a Túrba juttatja. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-B2.

Rákóczi-láz 1864: *Rákoczi Láz,* 1865: *Rákóczi láz, Rákóczi Láz | ezek tulajdonossaiktól nyervén elnevezésőket.* — A külterület északi részén fekvő egykori földterület. A név előtagja a terület tulajdonosára utal. Utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B1.

Régi temető 2024: *Réigi temetőü ~ Óucska temetőü ~ Temetőü,* 1998: *Régi-temető.* — A település régebbi temetője a belterület délnyugati részén az Almás utcában. A *Régi temető* és az ***Ócska temető*** előtagja az Új temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Temető*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Rét 2024: *Réit,* 1998: *Rét.* — Szántóföld a település határának nyugati részén. Korábban kaszáló volt, innen ered az elnevezése. Részei a Kis-Rét és a Nagy-Rét. Vö. Rét utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-B2B3.

Réti út lásd **Rét utca**

Rét út lásd **Rét utca**

Rét utca 2024: *Réiti ut ~ Réit ut ~ Réit ucca.* — Az Almás utcáról a Rétre vezető út. **Réti út** és

Rét út formában is említik. A hivatalos *Rét utca* elnevezést ritkán használják. — ÉGy. — T27-F2.

Római templom 2024: *Róumaji templom,* 1998: *Katolikus-templom.* — Római katolikus templom az Almás utca keleti részén. ***Katolikus templom*** néven is említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 136. — T27-G3.

Sár-ér 1998: *Sárér.* — Bura szerint a határ északi részén folyó patak, talán a Fekete-vízzel azonos. — SzMHn. 1: 138.

Sásér 1865: *Sásér,* 1864: *Sás ér.* — A település határának délnyugati részén fekvő egykori földterület. A név bizonyára egy **Sás-ér* víznévből alakulhatott, mely átvonódott a közelében fekvő területre is. — Pesty 1864/57: 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B4.

Sikátor lásd **Tulipán utca**

Sós-kátyú 1865: *Soskátjó,* 1864: *Sós kátyó, Sóskátyó.* — A település délnyugati határszélén, a mai Nagy-Banké környékén fekvő földterület volt. A névadás indítéka bizonytalan. A név előtagja talán személynév lehet. A *Sós* családnév a szomszédos Kökényesd és Halmi történeti családnévanyagában egyaránt szerepel. Ugyanakkor az is elképzelhető, hogy a név a terület szikes talajára utal. Utótagja a *kátyú* 'vízjárta terület, rét' vagy 'vízzel telt mélyedés' földrajzi köznév *kátyó* alakja. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b, Szabó 1937: 365, 403, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B4.

Svábié 2024: *Svábijéi, Svábijéiba,* 1998: *Svábijé.* — Szántóföld a település határának déli részén a Keresztúttól délre. Nevét az egykori tulajdonosáról kapta. Részei a Kis-Svábié és a Nagy-Svábié. Vö. Svábié út. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-C4.

Svábié út 2024: *Svábijéi ut.* — A Kis utcából a Svábiéba vezető földút. — ÉGy. — T8-C4.

Széchenyi-láz 1864: *Szécsényi láz, Szécsényi Láz | ezek tulajdonossaiktól nyervén elnevezésőket.* — A település határában említett egykori földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület tulajdonosára utalhat, utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a, 438b.

Tanya 1. lásd **Cigánytanya**

Tanya 2. 2024: *Tanya ~ Tobák tanyája | Az asziszem csak három hektár. Ot vót régen a pikét, ot kellet válcsuk a tiketet, mer anékül nem*

Svábié út Fotó: Hankusz Éva

engettek ki a határba ... Inkább ara emlékszek, hogy édesapám, nyugoggyon, vezette a tehenet, oszt akkor odajött a szeker mellé, és éngem levett a szekerrül, hogy ájjak a tehen elibe míg ű mekkapja ezt a tiketet. 1998: *Tobák-tanyája,* 1953: *Csedregi-tny. [tanya],* 1944: *Csedregi tny. [tanya],* 1941: *Csedregi-ta[nya],* 1932: *Csedrek tanya,* 1918: *Csedreki tn. [tanya],* 1913: *Csedregi Tanya,* 1884: *Csedreki tanya.* — Egykori tanya a település határának északi részén a Legelőtől keletre. Korábban itt állt a Cselédház, melyben a *Tobák* nevű földbirtokos munkásai laktak. Az épületet lebontották, ma már szántóföldként használják. Bizonyára a tanyához tartozott a területtel határos, Kökényesd határába eső *Tobáké* nevű szántóföld is. Ennek nagyobb részét csedregiek birtokolják. A ***Tobák tanyája*** név ma is használatos. A történeti források ***Csedregi-tanya*** és ***Csedreg-tanya*** formában említik. — ÉGy., HKFT., L0.53.104.8, L0.53.104.9: 49, MaKF., SzMHn. 1: 138, T.SzSz1953, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T8-C2.

Tatár-nyáras 1864: *Tatár nyáras | hol a' Tatárok által sátor vonatott.* — Egykori határnév Csedreg területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a 18. század eleji tatárjárás emlékét őrzi, utótagja a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 388a.

Temető lásd **Régi temető**

Temető utca lásd **Almás utca**

Tobák tanyája lásd **Tanya 2.**

Tölgyesszegi út 2024: *Tőüggyesszegi ut ~ Bankéi ut.* — Az Almás utcából nyíló, a Bankéba, illetve a Kökényesd határához tartozó Tölgyes-szegbe vezető út. A Tölgyes-szegben a

csedregiek is jelentős földterületet birtokolnak. ***Banké út*** néven is említik. — ÉGy. — T8-C3.

Tövises 1865: *Tövises,* 1865: *Tővises,* 1864: *Tővises.* — A határ nyugati részén a belterület közelében fekvő egykori földterület. A név a *tövises* 'cserjével, bozóttal benőtt terület' földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 438b, T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-C3.

Tulipán utca 2024: *Sikátor ~ Tulipán ucca,* 1998: *Sikátòr.* — A Fő utcáról nyíló, nyugati irányba futó, mindössze néhány házból álló, kisebb utca. A ***Sikátor*** elnevezés a 'szűk utca' értelmű *sikátor* földrajzi köznévből alakult. Hivatalos neve *Tulipán utca.* — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 136. — T27-G2.

Túrhoz vezető út 1998: *Túrhoz vezető út.* — Bura szerint út a határ déli részén. Talán a Tölgyesszegi úttal azonos. — SzMHn. 1: 138.

Ugocsai-láz 1865: *Ugocsai Láz.* — A település nyugati határszélén fekvő egykori földterület. A név előtagja bizonyára az *Ugocsa* megyenév, utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.79.1775/3, T1.S.79.1775/7. — T8-B3.

Ugocsai út 1864: *Ugocsai út.* — Egykori határrész Csedreg területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán az Ugocsai-lázzal azonos helyet jelöl. A név egy elsődleges útnévből alakult, mely átvonódott az út menti területre. — Pesty 1864/57: 438b.

Új temető 2024: *Uj temetőü,* 1998: *Új temető.* — A település belterületének keleti részén fekvő, az utóbbi időszakban kialakított temető. A név előtagja a Régi temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T27-G2.

Úrbéresé lásd **Kis-Rét**

Úrbéres kútja 2024: *Urbéires kuttya.* — Egykori kút az Úrbéres-Réten. — ÉGy. — T8-B2.

Úrbéres-Rét lásd **Kis-Rét**

Vágás 2024: *Vágás, Vágázsban,* 1998: *Vágás.* — Szántóföld a település határának északi részén, a Batári-mező, a Csedregi-erdő és a Deáké között, a Nagyerdő úttól keletre. Erdőirtással nyert terület. A név a *vágás* 'földterület, szántó, amely valamikor erdő volt' földrajzi köznévből alakult. Vö. Vágás árka. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 138. — T8-B2.

Vágás árka 2024: *Vágás árka | Ahogy hijják a főüdet, ugy monygyák az árkot is.* — A település határának északnyugati részén a Vágást déli irányból határoló árok. — ÉGy. — T8-B2.

Vályoggödör 2024: *Vájoggödör,* 1998: *Vájoggödòr.* — A Felső nevű terület déli részén fekvő gödör. A görögkatolikus templom építéséhez itt vetették a vályogot. Ma halastóként használják. — ÉGy., SzMHn. 1: 138. — T8-C3.

Varjú-domb 2024: *Varju-domb ~ Domb,* 1998: *Vàrjúdomb,* 1860: *Domb.* — A környezeténél magasabban fekvő szántóföld a déli határszélen a Kis-mezőtől keletre. A 19. századi kataszteri térképvázlat szerint a név korábban jóval nagyobb területet jelölt, melynek egy része ma Kökényesd határába esik. A *Varjú* előtag a terület tulajdonosainak ragadványnevére utal. ***Domb*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 138, T0.53.104.1. — T8-C4.

Vaskó Endre útja lásd **Kaloda út**

Vegyesbolt lásd **Nagy bolt**

Zorró boltja 2024: *Zoróu bóuttya ~ Zoróunál.* — Élelmiszerüzlet az Almás utcán. Korábban az épület egyik részében kocsma működött, a név előtagja e kocsma tulajdonosának a ragadványnevéből származik. ***Zorrónál*** formában is említik. — ÉGy. — T27-G2

Zorrónál lásad **Zorró boltja**

Zsidó temető 2024: *Zsidóu temetőü,* 1998: *Zsidó-temető.* — A belterület keleti részén, az Új temető mellett fekvő temető. Korábban a zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy., SzMHn. 1: 137. — T27-G2.

LÁZÁRI
Fotó: Szmutku György

Lázári helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részének központjában, Szatmárnémeti közvetlen közelében, attól északra található. A későbbi falu területe a 12. század végén a Káta nemzetség birtokában állt, amelynek egyik ága a Szamos-Túr közén és Ugocsában rendelkezett birtokkal. A terület keleti, összefüggő részét Mikola 1216-os határbejárása Rafael ispán földjeként nevezi meg. Ekkor a terület még lakatlan, erdős vidék volt, a későbbi Lázári, Sár és Homok helyén. Lázári a három falu közül a legrégebbi, melyet Rafael ispán utódai telepítettek be. A területet 1261-ben már birtokként *(possessio),* 1284-ben pedig faluként *(villa)* említik az oklevelek.

A 13. században a Káta nemzetség Lázári ágának birtoka volt, a 14. században pedig a Lázári ág szétágazó tagjai, valamint utódaik, a Vasvári, Lázári, Surányi és Csarnavodai családok birtokolták. 1310-ben János fia Gábriel birtokában volt, majd 1313-ban Tamás fia Miklós szerezte meg a falu egyharmad részét, 1323-ban pedig Tamás fia János birtokát Pető erdődi ispán a királyi javak közé foglalta, de a vizsgálat megállapította, hogy János jogosan birtokolta Lázárit. 1341-ben Lázári perben állt Németi városával: ebben az okiratban említik a később elpusztult Kuczer nevű falut, ami Lázári és Pete között helyezkedett el. Lázári Gábor fia, Tamás fia, János mester és kiskorú fiai, valamint János mester fiai 1347-ben birtokaikon megosztoztak, és Lázári fele János mester birtokába került.

A 15. századtól egyre több birtokrész került a nőági rokonok kezébe: 1449-ben a Csarnavodai család után Szepessy Péter és István is részt kapott. 1459-ben a Csaholyaiak zálogba adták részüket a Parlagiaknak. Csarnavodai Egyed 1493-ban a maga részét elzálogosította. A Csarnavodai család kihalt, így Thárkányi László, Derencsényi Péter, Árthándi Tamás és Vetéssy Márton kapták meg a birtokot. 1527-ben Szapolyai János király Lázárit a szomszédos Németi városának adományozta.

1602-ben Ruszkai Kornis Gáspár és fiai kapták meg az egész birtokot. 1625-ben Lónyai János birtokolta. 1640 körül a Debreczenyi, Matolcsy, Dengelegi családok és a jezsuiták is részt kaptak Lázáriban. A 17. század közepén Csalay László, a Kállay család egyes nő tagjai és Lónyai Zsigmond is részbirtokot szereztek, majd 1684-ben Szatmár megye főispánja, Károlyi László is részbirtokos lett. A 17. század második felében a jezsuiták rendházat és kápolnát építettek a faluban, amely 1696-ban a szatmári várhoz tartozott.

A 18. században az Eötvös, Nagy, Daróczy, Szerdahelyi és Becsky családok birtokolták a települést. Az 1717-es tatár támadást követően görögkatolikus ruszin és római katolikus szlovák telepesek érkeztek a faluba, akik már a következő évszázadban elmagyarosodtak. 1800-tól 1850-ig az Eötvös család kihaltával Nagy Károly, Nagy Elek, Nagy Pál, Nagy András és Daróczy Zsigmond voltak a tulajdonosai. A 20. század elején Nagy Béla a településen kúriával is rendelkező földbirtokos tulajdonában volt a

legnagyobb földterület, mellette pedig Lengyel Endre és Lengyel Alajos is birtokoltak területet.

A falu református temploma − melynek egy része a 15. században épült gótikus stílusban − mai formáját a 19. század elején kapta. A római katolikus templom 1840-ben, a görögkatolikus templom pedig 1986-ban épült.

Lázári mindvégig Szatmár vármegyéhez tartozott, előbb a Szamosközi, 1873-tól a Fehérgyarmati, 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járás része volt. 1910-ben a település 193 házzal és 3664 kh területtel rendelkezett. Központi települése Szatmárnémeti volt. A faluban körjegyzőség, posta és vasúti állomás is működött. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Községközpont, beosztott községei Szárazberek, Sándorhomok, Kissár, Nagypeleske és Kispeleske.

Lázári népessége a 19. század végétől megháromszorozódott. Az 1880-ban még csak 879 fős falu lakossága 1910-re 1322 főre, 1956-ra 2087 főre növekedett. 2011-ben 2666 fő élt a településen. A népesség fejlődésével párhuzamosan a nemzetiségi arányok is jelentősen módosultak. Míg a 19–20. század fordulóján teljes mértékben magyar nemzetiségű lakosságot rögzített a statisztika, addig 1920 és 1941 között a lakosság kb. 10%-a román, 7% ukrán (ruszin) és 10%-a egyéb (elsősorban német és szlovák) nemzetiségű volt. A magyarság aránya ekkor kb. 75% volt. A 20. század második felében jelentősen megnövekedett a románság aránya (kb. 25–30% volt), azonban a magyarság részaránya csak kis mértékben csökkent (kb. 70%). 2011-ben a magyarok és a románok aránya 78%, ill. 18% volt. A 19–20. század fordulóján három jelentős lélekszámú felekezet volt a településen, a görögkatolikus, a római katolikus és a református, melyek egyaránt kb. 30-35%-os népességarányt tettek ki. A 20. század közepére ezek közül a református népesség aránya kb. 25%-ra csökkent, a római katolikusok aránya pedig kb. 40%-ra növekedett. Ezek az arányok a 20–21. század fordulóján is hasonlóak voltak, azzal a különbséggel, hogy a görögkatolikus felekezet lakosságaránya (kb. 15%) jelentősen csökkent, míg az ortodox felekezeté (kb. 20%) arányosan növekedett.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Szirmai Szirmay Antal, *Szathmár vármegye fekvése, történetei, és polgári esmérete.* Buda, 1809.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Ilku Ilona (89 éves), Ilku József (89), Lences Henrietta (34), Lences József Ottó (35), Makora Erzsébet (85), Valenszki Erzsébet (78), Valenszki Rudolf (54).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1972-ben és 2004-ben és Alexa Réka 1986-ban. Adatközlők voltak: Alexa Anna (35 éves), Csűry Antal (58), Illés József (43), Jónás Ferenczné Csengeri Ilona (64), Kerekes József (41), Kerekes Józsefné Labancz Jolán (38).

Helynévtár

Lázári 2025: *Lázári, Lázáriba, lázári ~ Lázár, Lázárba,* 2004: *Lázári,* 2000: *Lázári,* 1944: *Lázári,* 1941: *Lázári,* 1933: *Lázári,* 1918: *Lázári,* 1913: *Lázári,* 1911: *Lázári,* 1902: *Lázári,* 1895: *Lázári,* 1889: *Lázári,* 1884: *Lázári,* 1873: *Lázári,* 1865: *Lázári,* 1864: *Lázári, Lázárí | Hajdanta, mielőtt még az annyira emlékben ma ís nevezetes Tatárfutás megtörtént volna, e község helyisége egyedül öserdők által lévén elfoglalva, lételét ma Puszta Darócz név alatt álló szomszéd község hajdantai Urának Darócz Lázárnak akaratából vette, – mennyiben még ma ís Lázárí község határához használt, de ugyan csak a Puszta-Daróczi uradalomhoz tartozott.* 1860–1861: *Lázári,* 1851: *Lázári | Magyar falu … Azon kevés tótok, kik itt laknak, lassan lassan elmagyarosodnak. Határa, mellyet egyébiránt az árviz nem jár, igen termékeny, különösen sok és szép tiszta buzát, zabot, kevesebb rozsot, árpát terem, a tengerit nem igen szereti; rétjei bőségesek és jók; fája mind tűzre, mind épületre elég.* 1840: *Lázári,* 1839: *Lázári,* 1828: *Lazári,* 1808: *Lázári,* 1806: *Lázári,* 1799: *Lázári | Magyar falu … határja három nyomásbéli, és termékeny, piatzozása Szatmáron egy órányira, legelője alkalmatos, fája, száraz malma helyben, réttye az áradások miatt néha sasos, földgyei ha trágyáztatnak elég termékenyek.* 1786: *Lazári,* 1783: *Lázári,* 1773: *Lázárj,* [1740 k.]: *Lázari,* 1725: *Lazari,* 1637: *Lazar,* 1620: *Lazar,* 1601: *Lazar,* 1598: *Lazar,* 1582: *Laazar, Lazar,* 1570: *Lazar,* 1554: *Lazar,* 1549: *Lazar,* 1488: *Lazar,* 1406: *Lazar,* 1406/1630: *Lazar,* 1405: Thome de *Lazar,* 1379: *Lazar,* 1361: *Lazar,* 1358: *Lazaar,* 1358: *lazaar,* 1350: de *Lazar,* 1349: *Lazary,* 1347: *Lazar,* 1341/16. sz.: *Lazar,* 1341: *Lazar,* Thome nobilem de *Lazaar,* 1333: *Lazar,* 1332–1334/Pp.Reg.: Herbordus sacerdos *Lazar,* Thomas sacerdos de *Lazar,* 1323: *Lazaar,* [1323]>1323: *Lazaar,* 1313: *Lazar,* 1284: *Lazar,* 1261/1350: *Lazar.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román neve *Lazuri.* Északról Nagypeleske és Kissár, keletről Batiz, délről és nyugatról pedig Szatmárnémeti határolja. Az elsődleges ***Lázár*** helynév puszta személynévből keletkezett magyar névadással, majd idővel *-i* helynévképzővel bővült. A *Lázári* alakok a 18. század elejétől jelennek meg a forrásokban, de az élőnyelvi használatban ma is él a képző nélküli változat is. Vö. Feketelázári, Lázári-legelő. — ComSzath. 96, CzF., Cs. 1: 479, ÉGy., EH., EKFT., E 158/55: 162, 182, 218, 389, 448, 950, 1290, 1456, E 158/56: 569, 656, 995, 1058, Fényes 1840/4: 309, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 531, 532, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 358, Lex-Loc. 234, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Németh 2008: 164, Notitiae 366, Pesty 1864/40: 5a, 98b, 99b, 219a, 262a, 314a, 330a, SzMHn. 1: 402, T0.153.116.1, T1.S.11.303/1, T16.T.116, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2546, T66, Vályi 2: 492, Z. 1: 56, 141, 142, 248, 408, 610, 611, 613–616, 622–625, Z. 3: 126, Z. 5: 392, 479, 480.

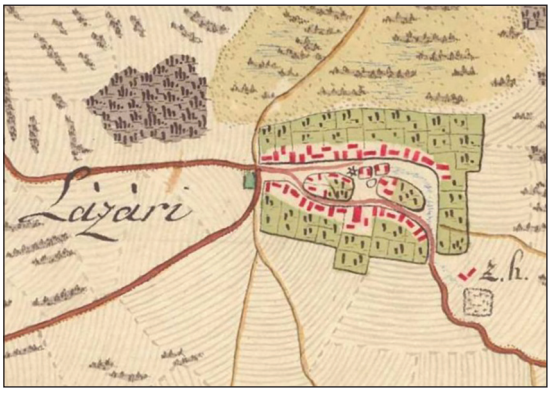

Lázári az első katonai felmérés térképén

Akolnál 1864: Az *Akolnál.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét az ott álló épületről kaphatta. — Pesty 1864/40: 330a.

Állomás 2025: *Állomás ~ Vasutállomás.* — Egykori vasútállomás a belterület nyugati részén a Vasút mentén. ***Vasútállomás*** formában is említik. — ÉGy. — T35-E2.

Alsó-forduló lásd **Bodó**

Annók asszony szere 1864: *Annók asszony szeribe.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően a terület tulajdonosára utal. Utótagja a *szer* 'határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 314a.

Apai-tanya 1913: *Apaitanya.* — Egykori tanya a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. — EH.

Aranyos-mező-hát 1935–1936: *Aranyosmezőu̯hát.* — Egykori hely a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a közvetlenül nem adatolható *Aranyos-mező* helynév és a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Az előtagként szereplő név névadási indítékát nem ismerjük. — FKnT., SzamSz.

Bak kertje 1864: *Bak kertjén.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utalhat, de állatot jelölő szó is lehet. — Pesty 1864/40: 314a.

Barbur lásd **Barburtelep**

Barburtelep 2025: *Barburtelep ~ Barbur ~ Harcos ucca,* 2004: *Barbúr-telep, Hàrcos utca.* — A Batizi útról nyíló utca a belterület keleti részén. A név előtagja a terület egykori tulajdonosának családnevére utal. ***Barbur*** formában is említik. Egyes helybeliek szerint a ***Harcos utca*** elnevezést az magyarázza, hogy az itt lakók kiharcolták, hogy a területre építhessenek. Bura László szerint inkább az utcában lakók állandó viszálykodása állhat a névadás hátterében. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-G3.

Batizi-forduló 1860–1861: *Batizi Forduló.* — A település határának délkeleti részén, a szomszédos Batiz közelében húzódó nagy kiterjedésű földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MKFT. — T26-C2.

Batizi út 2025: *Batizi ut,* 2004: *Batizi út.* — A településről keleti irányba, a szomszédos Batizra vezető út. — ÉGy., SzMHn. 1: 402, 403. — T35-H3.

Becsi-tábla sorja lásd **Begi-tábla**

Begi-tábla 1879: *Betsi Tábla sorjába* [Lázári felőll], 1864: *Begi tábla.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja személynévből alakulhatott. ***Becsi-tábla sorja*** formában is szerepel. E név utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája, az előtag pedig esetleg tévesen lejegyzett alak lehet. — ETH. 11: 80, FKnT., Pesty 1864/40: 330a, ÚCsnT.

Béla-rét 2004: *Béla-rét, Béla rétje.* — A forrás szerint rét a település határában, de pontos helyét nem közli. Talán a településen jelentős földbirtokkal rendelkező Nagy Béla tulajdona lehetett. ***Béla rétje*** formában is szerepel. — SzMHn. 1: 403.

Béla rétje lásd **Béla-rét**

Bodó 1935–1936: *Bodóu̯,* 1879: A *Bodo* [nevezetű, vagyis] *Also Fordúlob[an]* 1820: a' *Bodo* Tatár Erdeje felöl valo végin. — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, feltehetően a Lázári és Pusztadaróc határán fekvő, ma Szatmárnémeti határához tartozó Bodó-erdő helyén vagy annak közelében feküdt. A név alapja a *Bodó* családnév lehet. ***Alsó-forduló*** néven is említik. E név előtagja a Felső-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki, utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Bodó alatt, Bodó laposa. — ETH. 11: 80, FKnT., SzamSz., ÚCsnT.

Bodó alatt 1864: *Bodón alatt.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Bodó közelében feküdt. — Pesty 1864/40: 330a.

Bodó laposa 1879: *Bodo lapossá[ra* jön véggel]. — Egykori hely a településen. Bizonyára a Bodó része lehetett. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ETH. 11: 80., FKnT.

Bodonyi-tanya lásd **Párt-ferma**

Bodzás-dűlő 1935–1936: *Bodzázsdüllőu̯.* — Földterület a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület növényzetére utal. Vö. Bodzás-hát. — SzamSz.

Bodzás-hát 1864: *Bodzás hát.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Bodzás-dűlő közelében feküdt. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 330a.

Bolhás-Erge 2004: *Bòlhás-erge,* 1931: *Bolhás Erge,* 1884: *Balhás erge.* — Az Erge vízfolyás északi mellékága a határ északnyugati részén. A név *bolhás* 'bolháktól ellepett' melléknévi előtagja bizonyára vízibolhák jelenlétére utal.

— HKFT., SzamSz., SzMHn. 1: 403, T16.T.541. — T22-D3.

Cigány-rét 1935–1936: *Cigárét.* — Egykori rét a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Cigánysor közelében feküdt, erre utalhat a név előtagja. Vö. Cigány-rét. — SzamSz.

Cigánysor 2025: *Cigánysor,* 2004: *Cigánysòr.* — Cigányok által lakott falurész a belterület délnyugati részén. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-F3.

Cigány téglaszín 2025: *Cigány téiglaszén,* 2004: *Cigánytéglaszén, Téglaszén.* — Téglavetőgödör a Töltés mentén a belterület délnyugati részén. Korábban cigányok vetettek téglát a területen. ***Téglaszín*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 402–403. — T35-F3.

Corodan utca 2025: *Korodán ucca.* — Újabban épült utca a belterület keleti részén a Dorle utca mellett. Nevét az utcában lakó személyről kapta. — ÉGy. — T35-G3.

Czakó útban 1864: *Czakó útban.* — Egykori út és a mellette fekvő dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja személynév lehet. — Pesty 1864/40: 330a.

Csahóc-erge 1406: *Chahocherge,* 1406: *Csahocerge.* — Egykori vízfolyás a településen. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a Magyarországon a közelben fekvő Csaholc település: a patak bizonyára annak irányába folyt. Utótagja az *erge* 'lapos, mocsaras ér' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Németh 2008: 166, Z. 5: 479.

Csárda környéke 1895: *Csárda környéke,* 1864: *Csárda környéke*. — Egykori dűlő a település délkeleti határában a Batizi úttól délre. Bizonyára csárda állhatott a területén. — Pesty 1864/40: 330a, T0.153.116.1. — T26-C2.

Csengeri-forrás 2025: *Csengeri-forrás.* — Egykori forrás a Sár-parton. Nevét a forrás körüli terület *Csengeri* nevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy.

Csengeri kunyhónál lásd **Csengeri-tábla**

Csengeri-tábla 2025: *Csengeri-tábla, Csengeri-táblánál ~ Csengeri kunyhóunál | Azéi, mer az elsőü darap főüd a zövéi vóut. … [A Csengeri] asz család vóut, jóumóudu család.* — Szántóföld a település határának északi részén. A földtábla szélső darabjának *Csengeri* nevű tulajdonosáról kapta a nevét. A ***Csengeri kunyhónál*** elnevezés a korábban itt álló kunyhóra utal. — ÉGy. — T23-F4G4.

Csigéri 1864: *Csigéri.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a szomszédos Pusztadaróc és Atya határába eső *Csigér* nevű kisebb vízfolyás közelében feküdt. — Pesty 1864/40: 314a.

Csőkekútja lásd **Korajos**

Csőke kútja 2025: *Csőüke kuttya ~ Csönke kuttya | Azéir, mer ot pásztorkodott apóusom, maj tiz éivig ő vóut, a Csőüke. … Csőüke Jóuska.* — Kút a Korajoson. Pontos helyét nem ismerjük. A *Csőke* előtag Csőke Jóska egykori pásztorra utal, aki ezen a területen legeltetett, a kutat pedig itatásra használta. Vö. Csőkekútja. — ÉGy.

Csűry-lapos 2025: *Csüri-lapos | Ojan lapos, amit nem tuttak müvelni, csak legelőünek vaty kaszálóunak kiattág béirbe.* — Szántóföld és kaszáló a határ északkeleti részén a Sziget-főtől délre. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. *Csűry* nevűek ma is élnek a településen. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Csűry-tanya. — ÉGy., FKnT. — T23-G4.

Csűry-tanya 1913: *Csűrytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Csűry-lapos területén vagy annak közelében állhatott. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — EH.

Danka 1864: A *Dankába.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név feltehetően tulajdonosa családnevéből alakult. — Pesty 1864/40: 330a.

Daróczy-tag 2025: *Daróuci-tag | Nem Daróuc kössékhesz tartozik.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Szűcs-tag és a Félegyházié között.

Daróczy-tag Fotó: Hankusz Éva

Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Daróczy-tanya — ÉGy., FKnT. — T26-C2.

Daróci út 2025: *Daróuci ut,* 2004: *Daróci út,* 1879: a' *Darotzi út[ra* mégyen véggel, a'] Betsi Tábla sorjába. — A településről nyugati irányba, a szomszédos Pusztadarócra vezető út. — ÉGy., ETH. 11: 80, SzMHn. 1: 404. — T35-E2.

Daróczy-tanya 1913: *Daróczytanya,* 1907: *Daróczy tanya,* 1902: *Daróczy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, talán a mai Daróczy-tag területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Déli sor 1879: a' *Déli soron.* — A településen említett telek. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a belterület déli részét jelölte. A név utótagja a *sor* 'házsor' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 80, FKnT.

Diófa sor 2025: *Dijóufa sor ~ Iskola ucca ~ Iskola uccája | A földbirtokosói, a Nagy Béilájéi vóut az az egéisz terület.* — A Fő utcáról déli irányba nyíló kisebb utca. Nevét a korábban az út mentén álló diófákról kapta. Ebben az utcában találhatók a település iskolái, ezért ***Iskola utca*** és ***Iskola utcája*** néven is említik. — ÉGy. — T35-F2.

Diszpenszár 1. 2025: *Diszpenszár ~ Diszpenzár ~ Nagy Béila-lakás.* — Épület a Fő utca nyugati részén, melyben egy ideig orvosi rendelő működött. A rom. *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a név. Korábban Nagy Béla egykori földesúr tulajdona volt, ezért ***Nagy Béla-lakás*** néven is említik. — ÉGy., RKsz. — T35-E2.

Diszpenszár 2. 2025: *Diszpenszár ~ Diszpenzár.* — Épület a Polgármesteri hivatal mögött. Orvosi, illetve fogorvosi rendelő működik benne. A rom. *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a név. — ÉGy., RKsz. — T35-G2.

Domb lásd **Kis-domb**

Dorle utca 2025: *Dorla ucca ~ Dorle ucca | Annak vóut ott, egy Dorlának, mer román vóut ... Ű éipitett előüször, asztán elatta jóu péindzéir egyiknek meg a másiknak, és akkor maj kesztek jönni, és végig van éipitve, azé Dorla ucca.* — Újabban épült utca a belterület keleti részén a Corodan utca mellett. Nevét az ott elsőként házat építő Dorle családról kapta. — ÉGy. — T35-G3.

Első-forduló Fotó: Hankusz Éva

Első-forduló 2025: *Elsőü-fordulóu | Azok vóutak a legjop főggyeji ... Uty hijták, nem vóut nevük.* 2004: *Èlső-fòrduló.* — Szántóföld a határ keleti részén a Batizi út északi oldalán. A név előtagja a Második-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy. (Kissár), FKnT., SzMHn. 1: 404. — T26-C1.

Erge 2025: *Erge ~ Erge-patak,* 2004: *Èrge,* 1941: *Erge,* 1884: *Erge patak.* — A település határának északnyugati részén folyó kisebb vízfolyás. A név az *erge* 'lapos, mocsaras ér' jelentésű földrajzi köznévből származik. ***Erge-patak*** néven is említik. Vö. Bolhás-Erge, Nagy-Erge. Lásd Erge (Nagypeleske). — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., SzMHn. 1: 404. — T22-D3.

Erge-patak lásd **Erge**

Ezredes-féle-lakás 2025: *Ezredes-féile-lakás | Lakott itt ezredes ur is, amék a katonákad besoroszta.* — Épület a Görbe soron. A név a korábban ott lakó ezredesre utal. — ÉGy. — T35-F2.

Farkas harasztja 1864: *Farkas harasztjába.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja állatnévi, illetve személynévi eredetű egyaránt lehet. A *haraszt* utótag a 'fiatal, sarjadzó cserjés erdő, bozót' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., Pesty 1864/40: 330a.

Feketelázári lásd **Sziget-fő**

Félegyházié 2025: *Féiletyházijéi.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Daróczy-tag szomszéd-

ságában. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T26-C2D2.

Félegyházi-föld 2025: *Féiletyházi-főüd.* — A határ keleti részén a Pelei-ház közelében fekvő földterület. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T26-D1.

Felső-forduló 1879: A *Felső* nevezetű *fordúló-b[an]* Batiz felőll. — Egykori földterület a település határában Batiz közelében. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 80, FKnT.

Ferma lásd **Párt-ferma**

Forrásnál 1864: *Forrásnál.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a közelében levő forrásról kapta a nevét. — Pesty 1864/40: 330a.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut ~ Nagy ucca.* — A település legrégebbi utcája a belterület északnyugati részén. ***Fő út*** és méretéről ***Nagy utca*** néven is említik. — ÉGy. — T35-G2.

Fövenyesgödör 1935–1936: *Fövenyezsgödör.* — Egykori homokgödör a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — SzamSz.

Gábornya-rét 2004: *Gábòrnya-rét,* 1941: *Gábornya-rét,* 1931: *Gábornya rét,* [19. sz. vége]: *Gábornya rét,* 1884: *Gábornya rét.* — A település belterületétől északra, a Kispeleske határába eső Gábornya közelében fekvő rét. — HKFT., MaKF., SzMHn. 1: 404, T16.T.541, T22.B.IX.b. 301. — T23-E4.

Gazdabolt 2025: *Gazdabóut.* — Épület a Kis-dombon. Gazdabolt működik benne. — ÉGy. — T35-F2.

Gólyafészek lásd **Gólyafészek utca**

Gólyafészek utca 2025: *Góujaféiszek ucca ~ Góujaféiszek ~ Góujaféiszek uccája.* — A Szatmári útról nyugati irányba nyíló utca. Nevét az utca sarkán álló villanyoszlop tetején levő gólyafészekről kapta. ***Gólyafészek*** és ***Gólyafészek utcája*** formában is említik. — ÉGy. — T35-G3.

Gólyafészek utcája lásd **Gólyafészek utca**

Gosztát lásd **Párt-ferma**

Görbe sor Fotó: Hankusz Éva

Görbe sor 2025: *Görbe sor,* 2004: *Gòrbesòr.* — A Fő utcával párhuzamos utca a belterület északi részén. A név előtagja az utca alakjára utal. Az utótag a *sor* 'utca' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 402. — T35-F2.

Görögkatolikus temető lásd **Új temető**

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög temető 1. 2025: *Temetőü ~ Görök temetőü.* — A Régi temető déli, görögkatolikusok által használt része. ***Temető***-ként is említik. — ÉGy. — T35-G3.

Görög temető 2. lásd **Új temető**

Görög templom 2025: *Görök templom ~ Templom ~ Görökkatóulikus templom.* — Görögkatolikus templom a Fő utca és a Görbe sor közötti területen. ***Görögkatolikus templom*** és ***Templom*** néven is említik. — ÉGy. — T35-F2.

Handál 2025: *Handál ~ Handal | Mer ot min cselédek laktak, ... akik cselédek vóutak Nagy Béilánál mek Kanizsánál. Asz monta mindik Csengeri Miska: éinnekem a falu nem tart, csag Dobrányijig, tovább a Handál. De nem igaz.* 2004: *Handàl,* 1935–1936: *Handāl | A község alsó felének a neve Lázáriban.* — A belterület északnyugati részén fekvő kisebb utca. A név valószínűleg a rom. *handal* 'kisváros magasabban fekvő része' jelentésű szóból származik. — DEx., ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 402. — T35-E2.

Hangicsa 1895: *Hangicsa,* 1864: *Hangícsa.* — Egykori földterület a település határának keleti részén az Első-forduló környékén. A név a *hangicsál* 'énekel, dalol, trillázik' jelentésű tájszóval állhat összefüggésben. — Pesty 1864/40: 5b, SzamSz., T0.153.116.1. — T26-C1.

Harcos utca lásd **Barburtelep**

Harmadik-forduló 2025: *Harmadik-fordulóu,* 2004: *Hàrmadik fòrduló.* — Szántóföld a határ keleti részén a Batizi út északi oldalán. A név előtagja az Első-, a Második- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 404. — T26-C1.

Hármas-határ-domb 1864: *Hármas határ domb.* — Bizonyára a település határát jelölő domb volt. Helyét pontosan nem ismerjük, három szomszédos település határvonalának találkozáspontján állhatott. Egykor nyolc ilyen pontja létezett a határnak. — Pesty 1864/40: 330a.

Hodály lásd **Roják-tag**

Hodályi út 2025: *Hodáji ut ~ Kabolaut | Hodáji ut, mer a véigibe vóut egy juhodáj.* — Út a Szűcs-tag és a Roják-tag között, mely a korábban itt álló juhhodályhoz vezetett. A ***Kabolaút*** névváltozat a *kabolaút* 'keskeny szekérút, dűlőút' értelmű földrajzi köznévből alakult. Vö. Hodály. — ÉGy., FKnT. — T26-C2.

Hodályi út Fotó: Hankusz Éva

Hodálynál lásd **Roják-tag**

Horváth-tanya 1944: *Horváttanya,* 1913: *Horváttanya,* 1907: *Horváth tanya,* 1902: *Horváth tanya* — Egykori tanya a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — EH., Hnt.

Hosszú-rekettye 1935–1936: *Hosszurekettye.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület alakjára utal. Az utótag a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' vagy 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Ifjú-tanya 1944: *Ifjútanya,* 1913: *Ifjútanya,* 1907: *Ifjú tanya,* 1902: *Ifjú tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az egykori tulajdonosa családnevére utalhat. — Hnt.

Iskola 2025: *Iskola ~ Nagy iskola,* 2004: *Iskola.* — Az általános iskola felső tagozatának épülete a Diófa soron, a Kis iskola mellett. A ***Nagy iskola*** névváltozat előtagja az utóbbihoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Iskola utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-F2.

Iskola utca lásd **Diófa sor**

Iskola utcája lásd **Diófa sor**

Jószáglegelő lásd **Nagy-legelő**

Kabolaút lásd **Hodályi út**

Kampó 1935–1936: *Kámpóu.* — Egykori hely a település határában. Pontos elhelyezkedését és a névadás indítékát nem ismerjük, talán a terület alakjáról nevezték el. — SzamSz.

Kanizsa lásd **Kanizsay-tag**

Kanizsa-lakás 2025: *Kanizsa-lakás ~ Kolektiva ~ Kolektiv ~ Kolektiv iroda ~ Koli.* — Épület a Görbe sor keleti részén. A név előtagja az épület egykori tulajdonosára utal. Később a kollektív gazdaság irodája működött benne, ezért ***Kollektív, Kollektíva*** és ***Kollektív iroda*** néven is említik. A fiatalabb korosztály a rövidebb ***Koli*** névformát is használja. — ÉGy. — T35-F2.

Kanizsa-tag lásd **Kanizsay-tag**

Kanizsay-tag 2025: *Kanizsaji-tag ~ Kanizsa-tag ~ Kanizsa,* 2004: *Kanizsa-tag.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Roják-tag mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév, ***Kanizsa*** és ***Kanizsa-tag*** formában is említik. Vö. Kanizsay-tanya. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 404. — T26-C2.

Kanizsay-tanya 1944: *Kanizsaytanya,* 1941: *Kanizsay-ta[nya],* 1931: *Kanizsay ta[nya],* 1913: *Kanizsaytanya,* 1907: *Kanizsai tanya,* 1902: *Kanizsai tanya,* [19. sz. vége]: *Kanizsa Zsigmond ta[nya],* 1884: *Kanizsai Zsigmond ta[nya].* — Egykori tanya a Kanizsay-tag területén. Már lebontották. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Kanizsa(y) Zsigmond-tanya*** formában is szerepel. — EH., HKFT., Hnt., MaKF., T16.T.541, T22.B.IX.b.301. — T26-C2.

Kanizsay Zsigmond-tanya lásd **Kanizsay-tanya**
Kanizsa Zsigmond-tanya lásd **Kanizsay-tanya**
Katolikus temető lásd **Római temető**
Katolikus templom 2025: *Katólikus templom ~ Templom ~ Róumaji templom,* 2004: *Katolikus templom.* — Római katolikus templom a Fő utcán. ***Római templom*** és ***Templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-F2.
Kazalos 1895: *Kazalos.* — A település északi határában fekvő földterület. A név a *kazalos* 'szérűnek használt terület, amelynek a szélén a csépelt gabona szalmáját kazalba rakva tartották' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., T0.153.116.1. — T23-F4.
Kenderáztató 1935–1936: *Kenderáztató,* 1895: *Kenderáztató.* — A település északi határában fekvő, nagy kiterjedésű egykori földterület. Nevét a területén lévő, ma Szatmárnémeti határába eső kenderáztató gödörről kaphatta. — SzamSz., T0.153.116.1. — T23-E4.
Kereskedő irtása 1864: *Keres kedő irtása.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja az egykori tulajdonosa foglalkozására utalhat. Az utótag az *irtás* 'szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — FKnT., Pesty 1864/40: 314a.
Kereszt 2025: *Kereszt ~ Keresz | Van ety Kereszt, amit a lázári néipek csináltattak.* — Kereszt a Batizi úton. Vö. Keresztnél. — ÉGy. — T26-C1.
Keresztnél 2025: *Keresztnéi.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Batizi úttól délre. A név az út mentén álló keresztre utal. Vö. Kereszt. — ÉGy. — T26-C1C2.

Keresztnél Fotó: Hankusz Éva

Két erdő köze 1864: *Két Erdő közi, Két erdő közén.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név a terület elhelyezkedésére utal. — Pesty 1864/40: 5b, 330a.
Kettes ól lásd **Párt-ferma**
Kilencforintos-nyáras 1864: *9 ftos nyáros.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület árát jelölhette. Az utótag a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 314a.
Király-rét 2025: *Kiráj-réit.* — A belterülettől északra a Sári út mentén fekvő szántóföld volt. Ma legelőként használják. A név előtagja a terület egykori tulajdonosának családnevére utalhat. — ÉGy. — T23-E4.
Kis-domb 2025: *Kizs-domb | Kizs-domb, magosabbam van a Templom, azér asz Kizs-domb, ez meg Nagy-domb vóut. | A Kizs-domb a zálaméi vóut, Hangya Szövetkezet vóut.* 2004: *Domb, Kizsdomb.* — Magasabban fekvő falurész a Fő utca és a Görbe sor keleti végének találkozásánál. A név előtagja a Nagy-dombhoz való viszonyítást fejezi ki. ***Domb*** néven is szerepel. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-F2.
Kis-erdő 1864: *Kis Erdő, Kis erdőn.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Nagy-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/40: 5b, 330a.
Kis-Gorond-hát 1884: *Kis gorond hát.* — Egykori dűlő a határ déli részén. Egy része átnyúlik Szatmárnémeti határába. A név a terület méretére utaló *kis* melléknév és a közvetlenül nem adatolt *Gorond-hát* helynév összetételéből alakult. Az alapul szolgáló helynév előtagja a *gorond* 'mélyebben fekvő területből, mocsárból, árvízből kiemelkedő dombos hely, földhát', utótagja pedig a *hát* 'magasabb hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT. — T26-B3.
Kis iskola 2025: *Kis iskola.* — Az általános iskola alsó tagozatának épülete a Fő utca és a Diófa sor sarkán a Nagy iskola mellett. A név előtagja az utóbbihoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T35-F2.
Kis-legelő 2025: *Kis-legelőü ~ Úrbéires-legelőü ~ Úrbéires-réit ~ Úrbéires | A Nagy-legelőüre, oda mehetet mindenkinek a jóuszágja, de a Kis-legelőüre, oda csak annak, akinek vóut*

földrésze benne. Meg vóut szabva, hogy van annyi részem, hoty kihajthatok három jóuságot, a másig gazda csak kettőt. | Vóut egy ugynevezet Kis-legelőü, mer kis legelőü vóut, pár hektár, hat-nyóuc hektáros. 2004: *Úrbéres legelője.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén az Első-forduló közelében. Korábban legelőként hasznosították a területet. A név előtagja a Nagy-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Úrbéres, Úrbéres-legelő, Úrbéres legelője*** és ***Úrbéres-rét*** néven is említik. Ezek előtagja arra utalhat, hogy korábban úrbéresek 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 406. — T26-C1.

Kis-Nyáras 1864: *Kis Nyáros, Kís*-Nagy *Nyáras.* — Egykori nyárfaerdő a település határában. A Nyáras része lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Nagy-Nyárashoz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/40: 5b, 330a.

Kis-Sár 2025: *Kis-Sár | Itt jön ... a Vármegye árkából. Itt a Csüri-laposná fojik, ... itt jön a Kis-Sár,* 1895: *Kis Saár.* — A határ északkeleti részén áthaladó Sár patak déli oldalága. A név előtagja a Nagy-Sárhoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., T0.153.116.1. — T23-G4.

Kis utca 2025: *Kis ucca,* 2004: *Kis ucca.* — A Görbe sorról északi irányba nyíló kisebb utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-F2.

Kis-völgy 1879: A *Kiss völgy* mellett a' Mező közepénn, 1864: *Kis vőlgy.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat. — ETH. 11: 80, Pesty 1864/40: 330a.

Koli lásd **Kanizsa-lakás**

Kollektív lásd **Kanizsa-lakás**

Kollektíva lásd **Kanizsa-lakás**

Kollektív iroda lásd **Kanizsa-lakás**

Kolónia 2025: *Kolonija ~ Telep,* 2004: *Kolónija, Telep.* — A belterület déli részén fekvő, több utcából álló, újabban épült falurész. Főként románok lakják. A név a rom. *colonie* 'egyidejűleg betelepítettek által lakott falurész' jelentésű földrajzi köznév átvételéből alakult. ***Telep***-ként is nevezik. — ÉGy., SzMHn. 1: 402–403. — T35-F3G4.

Korajos 2025: *Korajos, Korajosra ~ Csőükekuttya,* 1935–1936: *Korajos.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. Korábban a területet legelőként hasznosították. Egyesek szerint a név a Sár-parttal azonos területet jelöl, míg mások szerint azzal szomszédos területre utal. A név bizonyára a többféle értelemben is használt *karaj ~ karéj* 'vízpart; falu széle stb.' jelentésű földrajzi köznév *-s* képzős származéka. A ***Csőkekútja*** nevet az itt álló kútról kapta. Vö. Csőke kútja. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T23-G3.

Körtvélyes 1864: *Körtvélyesben.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *körtvélyes* 'terület, ahol sok a vadkörtefa' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., Pesty 1864/40: 330a.

Közép-forduló 1879: A *Közép Fordúlóba[n].* — A település határában említett hely. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a terület elhelyezkedésére utalhat, és az Alsó- és Felső-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., ETH. 11: 80.

Közös-legelő lásd **Nagy-legelő**

Községháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Kultúrház 2025: *Kulturház.* — Épület a Sikátorban. Korábban kultúrházként működött. — ÉGy. — T35-F2.

Lapos-szél 1864: *Lapos szél.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név feltehetően a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' és a *szél* 'valamely területnek a széle, határa' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., Pesty 1864/40: 330a.

Lázár lásd **Lázári**

Lázári-legelő lásd **Nemesi-rét**

Legelő lásd **Nagy-legelő**

Lejtő 2025: *Lejtőü.* — A Töltés lejtős része a település határának déli részén, az Őrház nevű földterület közelében. — ÉGy. — T26-B3.

Lengyelé 2025: *Lengyeléj.* — Belterületi rész a Diófa sor környékén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T35-F2.

Lengyel-tag 2025: *Lengyel-tag,* 2004: *Lengyel-tag.* — Szántóföld a belterület déli részének közelében. A helybeliek elmondása szerint korábban nagyobb területet jelölt a név, de egy részére épültek a Kolónia utcái. Átnyúlik Szatmárné-

meti határába. Egykori tulajdonosáról, Lengyel Endréről kapta a nevét. — ÉGy., SzMHn. 1: 405. — T35-F4.

Lengyel-tanya 1913: *Lengyeltanya,* 1907: *Lengyel tanya,* 1902: *Lengyel tanya.* — Egykori tanya a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — EH., Hnt.

Lengyel-udvar 2025: *Lengyel-udvar.* — A Fő utcán a Rendőrség közelében fekvő üres telek. Korábban ház is állt itt, de összedőlt. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T35-G2.

Liget 2004: *Liget,* 1910: *Liget,* 1895: *Liget,* 1784: *Liget* Wald. — A település északi határában, a Sári úttól keletre fekvő földterület. Az első katonai felmérés térképe még erdővel borított területként ábrázolja. A név a *liget* 'kisebb ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — EKFT., FKnT., SzMHn. 1: 405, T0.153.116.1, T22.B.IX.a.1008. — T23-F4.

Luby-tag 2025: *Lubi-tag,* 2004: *Lubi-tag | Tulajdonosa Lubi Béla volt.* — Szántóföld a település határában. Lokalizációja bizonytalan. Egyesek szerint a település északi határában található a Peleskei úttól keletre, mások szerint a Lázári és Pusztadaróc közötti, ma Szatmárnémeti határába eső területen fekszik. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Luby-tanya. — ÉGy., SzMHn. 1: 405.

Luby-tanya 1913: *Lubytanya,* 1907: *Luby tanya,* 1902: *Luby tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, esetleg a Luby-tagon lehetett. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Magtár 2025: *Maktár.* — Épület a belterület északnyugati részén az egykori vasút mentén. — ÉGy. — T35-E2.

Makora-kút 2025: *Makora-kut ~ Makora kuttya ~ Makra kuttya | Makora Jóuska bácsi kuttya.* — Kút a Kis-legelőn. Tulajdonosáról kapta a nevét. *Makora* nevűek ma is élnek a faluban. ***Makora kútja*** formában is említik. — ÉGy. — T26-C1.

Makora kútja lásd **Makora-kút**

Második-forduló 2025: *Második-fordulóu,* 2004: *Második-fòrduló.* — Szántóföld a határ keleti részén a Batizi út északi oldalán. A név előtagja az Első-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 405. — T26-C1.

Messi 1910: *Messi,* 1895: *Messi.* — Egykori földterület a település keleti határában. A névadás indítékát nem ismerjük. — T0.153.116.1, T22.B.IX.a.1008. — T26-C1D1.

Mikolai út 2025: *Mikolaji ut.* — A település keleti határszélén húzódó, Mikolába vezető út. — ÉGy. — T26-D2.

Milícia lásd **Rendőrség**

Mocsolya 1935–1936: *Mocsoja,* 1864: *Mocsolya,* 1864: *Motsolya.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *mocsolya* 'mocsaras, vizenyős terület' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., Pesty 1864/40: 5b, 330a, SzamSz.

Nagy Béla lásd **Nagy Béla-birtok**

Nagy Béla-birtok 2025: *Nagy Béila-birtok ~ Nagy Béila,* 2004: *Nagy-Béla,* 2004: *Nagy Béla-bìrtok,* 1895: *Nagy Béla tagja.* — A Fő utcától délre eső falurész és földterület. Nagy Béla egykori földesúr birtokához tartozott. ***Nagy Béla*** és ***Nagy Béla tagja*** formában is említik. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 402, 405, T0.153.116.1. — T35-F3.

Nagy Béla-lakás lásd **Diszpenszár**

Nagy Béla-major lásd **Nagy Béla-tanya**

Nagy Béla tagja lásd **Nagy Béla-birtok**

Nagy Béla-tanya 2004: *Nagy-Béla tanya,* 1941: *Nagy-ta[nya],* 1931: *Nagy Béla tn. [tanya],* 1918: *N[agy] Béla tn. [tanya],* 1915: *N[agy] Béla tn. [tanya],* [19. sz. vége]: *Nagy Béla tn. [tanya],* 1893: *Nagy Béla major,* 1888: *Nagy-Béla tanya,* 1884: *Nagy Béla tanya.* — Egykori tanya a belterülettől északkeletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Nagy-tanya*** és ***Nagy Béla-major*** formában is szerepel. Vö. Nagy-tanya 1. — HKFT., Hnt., MaKF., SzMHn. 1: 405, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.b.301. — T23-G4.

Nagy-domb 2025: *Nagy-domb | A falunak a legmagasabb, na nem tudom, csak magosabbam vóut, mint a többi. ... magosabbam van a Templom, azér asz Kizs-domb, ez meg Nagy-domb vóut. Az a legmagasabb réisze, ahol a Katóulikus templom van. | Nem féiltem éin, az éin uram el akart menni hetvembe, mikor vóut a viz, jött a*

víz. Féilt, hogy ellep a víz benünket, mer már a kert alatt látta. ... Nem baj, ha ot van, mer mi dombom vagyunk. — A település legmagasabb része a Fő utca és a Görbe sor közötti területen, ahová a település templomai is épültek. A név előtagja a Kis-dombhoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T35-F2.

Nagy Elek-major lásd **Nagy Elek-tanya**

Nagy Elek-tanya 2004: *Nagy-Elek-tanya,* 1941: *Nagy-ta[nya],* 1931: *Nagy Elek tn. [tanya],* 1918: *N[agy] Elek tn. [tanya],* 1915: *N[agy] Elek tn. [tanya],* 1910: *Nagy t[anya],* [19. sz. vége]: *Nagy Elek tn. [tanya],* 1893: *Nagy Elek major,* 1888: *Nagy-Elek tanya,* 1884: *Nagy Elek tn. [tanya].* — Egykori tanya a belterülettől délre, a Szatmári út mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Nagy-tanya*** és ***Nagy Elek-major*** néven is szerepel. Vö. Nagy-tanya 1. — HKFT., Hnt., MaKF., SzMHn. 1: 405, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.b.301. — T35-G4.

Nagy-erdő 1864: *Nagy Erdő.* — A település határában említett erdő. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Kis-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/40: 5b, 330a.

Nagy-Erge 2004: *Nagy-èrge,* 1931: *Nagy Erge,* 1884: *Nagy erge.* — Az Erge nagyobbik mellékága a határ északi részén. — HKFT., SzMHn. 1: 405, T16.T.541. — T22-D3.

Nagy iskola lásd **Iskola**

Nagy-legelő 2025: *Nagy-legelőü ~ Legelőü ~ Közös-legelőü ~ Jószáglegelőü | Hát lapos hej vóut egy, egéiszen Sárig, mind a kéit óudal mindik szinte legelőü vóut. Mindig legelőü vóut, mer gyenge főüd vóut. | Ide bárki kihajthatta a jószágát, a Kis-legelőüre csak az, akinek része vold benne.* 2004: *Közös legelő.* — Legelő a határ északi részén a Sári út mentén. A név előtagja a Kis-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Közös-legelő***-nek is nevezik, ugyanis a helybeliek szerint közös tulajdonban volt. ***Jószáglegelő*** és ***Legelő*** formában is használják. — ÉGy., SzMHn. 1: 405. — T23-F4.

Nagy-Nyáras 1864: *Nagy Nyáros* — Egykori nyárfaerdő a település határában. Bizonyára a Nyáras része lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Kis-Nyárashoz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/40: 5b.

Nagypeleskei út lásd **Peleskei út**

Nagy-Sár lásd **Sár**

Nagy-tanya 1. 1913: *Nagytanya,* 1907: *Nagy tanya,* 1902: *Nagy tanya.* — Egykori tanya a településen. A név előtagja a tanya tulajdonosának családnevére utal. A Nagy Béla- vagy a Nagy Elek-tanyával lehet azonos. — EH., Hnt.

Nagy-tanya 2. lásd **Nagy Béla-tanya, Nagy Elek-tanya**

Nagy temető lásd **Régi temető**

Nagy utca lásd **Fő utca**

Negyedik-forduló 2025: *Negyedik-fordulóu.* — Szántóföld a határ keleti részén a Batizi út északi oldalán. A név előtagja az Első-, a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T26-C2D1.

Nemesi-rét 2025: *Nemesi-réit ~ Lázári-legelőü,* 2004: *Nemesi rétek,* 1895: *Nemesi rétek.* — Szántóföld és legelő a határ északi részén a Sári úttól nyugatra. Bizonyára nemesi tulajdonban lévő rét lehetett. ***Nemesi-rétek*** formában is szerepel. A közeli Kispeleskén ***Lázári-legelő***

Nemesi-rét Fotó: Hankusz Éva

néven említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 406, T0.153.116.1. — T23-E3.

Nemesi-rétek lásd **Nemesi-rét**

Németi-gaz 1819: *Németi gaz.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Talán a Szatmárnémeti határához tartozó Németi-föld közelében vagy annak területén feküdt. A név utótagja a *gaz* 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 80., FKnT.

Néptanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Nyalakodó 1935–1936: *Nyalakodóu.* — Egykori hely a település határában. Pontos elhelyezkedése és a névadás indítéka ismeretlen. — SzamSz.

Nyáras 1864: *Nyáros.* — Egykori nyárfaerdő lehetett a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Részei lehettek a Kis-Nyáras és a Nagy-Nyáras. — Pesty 1864/40: 5b.

Nyolcas 2025: *Nyóucas,* 2004: *Nyolcas.* — A belterület északnyugati részén fekvő falurész, ahol a Fő utca és a Görbe sor keresztezi egymást nyolcas alakot formálva. A helybeliek szerint korábban gödör volt a területen, ahol téli időben a gyerekek csúszkáltak. Bura László a Siket-kert területén fekvő libalegelőként említi. — ÉGy., SzMHn. 1: 402, 406. — T35-E2.

Országút lásd **Szatmári út**

Ortodox temető lásd **Új temető**

Óvoda 2025: *Óvoda.* — Épület a Fő utcán a Kis iskolával szemben. Óvoda működik benne. — ÉGy. — T35-F2.

Őrház 1. 2004: *Őrház.* — Egykori épület a település határának keleti részén a Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdő mellett. — SzMHn. 1: 406.

Őrház 2. 2025: *Őürház.* — Szántóföld a határ déli részén a Töltés közelében. Korábban bizonyára vasúti őrház állhatott a területen. — ÉGy. — T26-B3.

Ötvös-kert 2025: *Ötvös-kert,* 2004: *Ötvös-kèrt.* — A belterület északnyugati részén fekvő kisebb falurész. Nevét a terület egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 1: 402, 406. — T35-E2.

Pálinkafőző 2025: *Pájinkafőüzőü.* — Épület a település határának keleti részén a Batizi út mentén. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy. — T26-C2.

Pap-csere 2025: *Pap-csere,* 1935–1936: *Pap-csere,* 1864: *Pap cseréjén.* — Szántóföld a belterülettől délkeletre az Őrház nevű földterület szomszédságában. Bizonyára egyházi tulajdon lehetett, erre utal a név előtagja. A *csere* utótag a 'cserfákból álló erdő(rész)' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév. ***Pap cseréje*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/40: 314a, SzamSz. — T26-B3C3.

Pap cseréje lásd **Pap-csere**

Pap-tag 2025: *Pap-tag | Papoknak vóut ot valami főüggyük.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. Nagyobb része ma is egyházi tulajdonban van. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T26-C1.

Párt-ferma 2025: *Párt-ferma ~ Ferma ~ Gosztát ~ Kettes óul,* 2004: *Bodonyi-tanya,* 1941: *Bodonyi-ta[nya],* 1931: *Bodonyi tn. [tanya],* 1918: *Bodonyi tn. [tanya],* 1915: *Bodonyi tn. [tanya],* 1910: *Bodonyi t[anya],* [19. sz. vége]: *Bodonyi tn. [tanya],* 1884: *Bodonyi tanya.* — A belterülettől északnyugatra fekvő tanya. Az adatközlők szerint korábban a nagypeleskei Mátyás Bandi tulajdona volt, majd az állami gazdaság tulajdonába került. Erre utal a *Párt-ferma* elnevezés. A *ferma* utótag a rom. *fermă de stat* 'állami gazdaság' kifejezés előtagjának népnyelvi átvétele. Röviden ***Ferma***-ként is említik. Ugyanerre utal a ***Gosztát*** megnevezés is, amely pedig a rom. *gostat* 'állami gazdaság' szó átvétele. A ***Kettes ól*** névforma előtagja a Nagypeleske határához tartozó Egyes ólhoz való viszonyítást fejezi ki. A ***Bodonyi-tanya*** elnevezés bizonyára korábbi tulajdonosára utal. — ÉGy., HKFT., MaKF., RKsz., SzMHn. 1: 403, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.b.301. — T22-D4.

Pátyodi-kút 2025: *Pátyodi-kut ~ Pátyodi kutytya.* — Kút a Második-fordulóban. Nevét a kút körüli földterület tulajdonosáról kapta. ***Pátyodi kútja*** formában is említik. — ÉGy. — T26-C1.

Pátyodi kútja lásd **Pátyodi-kút**

Pelei lásd **Pelei-ház-tábla**

Pelei-ház 2025: *Peleji-ház | Kéit ház vóut, kéit öreglány éilte, lakta.* 2004: *Peleji-ház.* — Egykori épület a határ északkeleti részén a Szatmárnémeti határába eső Sár-erdő mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Pelei-ház-tábla, Pelei út. — ÉGy., SzMHn. 1: 406. — T26-D1.

Pelei-ház-tábla 2025: *Peleji-hász-tábla ~ Peleji-tábla ~ Peleji.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az egykori Pelei-ház közelében. ***Pelei*** és ***Pelei-tábla*** formában is említik. — ÉGy. — T26-C1.

Pelei-tábla lásd **Pelei-ház-tábla**

Pelei út lásd **Stefáni út**

Peleskei út 2025: *Peleski ut,* 2004: *Peleskeji út,* 1879: A *N[agy] Peleskei út[ra].* — A település belterületéről északnyugati irányba, a szomszédos Nagypeleskére vezető út. ***Nagypeleskei út*** formában is szerepel. — ÉGy., ETH. 11: 80, SzMHn. 1: 406. — T35-E2.

Pénzes kaszálója 1935–1936: *Pẹ́nzeskaszállóuja.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az egykori tulajdonosára utalhat. — SzamSz.

Polgármesteri hivatal 2025: *Polgármesteri hivatal ~ Primörija ~ Kösséikháza ~ Néiptanács ~ Szvát,* 2004: *Kösségháza.* — Polgármesteri hivatal a Fő utcán a Rendőrség mellett. A ***Primöria*** névváltozat a rom. *primărie* 'községháza', a ***Szvát*** pedig a rom. *sfat* 'tanács' szónak a romániai magyar nyelvbe bekerült formájából származik. ***Községháza*** és ***Néptanács*** formában is említik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 402. — T35-G2.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Pus-szeg 1935–1936: *Pusszeg.* — Egykori hely a településen. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynév lehet. Utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., ÚCsnT.

Pusztaszigete lásd **Sziget-fő**

Rajon-föld 2025: *Rajom-főüd | Asztat mán oszt az állam használta, és a kösséigi jóuszágoknak tettek, má mint a bika, meg a csőüdör mek hasonlóu, ijen kössségi jóuszágokat, akik vóutak igy egy nagyop faluba, ... azok kaptak arrú a takarmányból vagy zabot, vaty kaszálóut. ... a rajonéi vóut, nem vóut a falujéi, nem vóut a kösséigéi, hanem a, akkor Szakmár rajom vóut.* — Szántóföld a határ északi részén a Sziget-fő szomszédságában. A név előtagja a rom. *raion* 'a régi járásnál nagyobb közigazgatási egység' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T23-G3.

Református temető 2025: *Református temetőü,* 2004: *Református-temetőü.* — A Régi temető északi, reformátusok által használt része. — ÉGy., SzMHn. 1: 402. — T35-G3.

Református templom Fotó: Hankusz Éva

Református templom 2025: *Református templom ~ Templom.* — Református templom a Nagydombon. ***Templom***-ként is említik. — ÉGy. — T35-F2.

Régi temető 2025: *Réigi temetőü ~ Temetőü ~ Naty temetőü.* — A település nagyobbik temetője a Szatmári út mentén. Reformátusok, római, illetve görögkatolikusok temetkeznek ide. A név előtagja az Új temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. Méretéről ***Nagy temető***-nek is nevezik. ***Temető***-ként is említik. Vö. Temető környéke. — ÉGy. — T35-G3.

Rendőrség 2025: *Rendőrség ~ Milicija,* 2004: *Rendőrség.* — A rendőrség épülete a Fő utcán a Polgármesteri hivatal mellett. A ***Milícia*** név a rom. *miliție* 'rendőrség' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 1: 403. — T35-G2.

Rezes-föld 1895: *Rezesföld,* 1864: *Rezes földek.* — Egykori dűlő a település déli határában. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. *Rezes* családnevűek ma is élnek a faluban. ***Rezes-földek*** formában is szerepel. — Pesty 1864/40: 314a, T0.153.116.1. — T26-B2B3.

Rezes-földek lásd **Rezes-föld**

Roják-tag 2025: *Roják-tag ~ Hodájnál ~ Hodáj,* 2004: *Roják-tag.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Kanizsa-tag és a Szűcs-tag között. Tulajdonosáról kapta a nevét. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A ***Hodálynál*** és a ***Hodály*** név a korábban a területen álló épületre utal. Vö. Hodályi út. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 406. — T26-C2.

Rókalyuk 1864: *Rókalyuk.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára rókák tanyáztak a területen. — Pesty 1864/40: 330a.

Római katolikus temető lásd **Római temető**

Római temető 2025: *Róumaji temetőü ~ Temetőü ~ Katóulikus temetőü,* 2004: *Rómaji katolikus temetőü.* — A Régi temető középső része, ahová római katolikusok temetkeznek. ***Temető, Katolikus temető*** és ***Római katolikus temető*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-G3.

Római templom lásd **Katolikus templom**

Román temető lásd **Új temető**

Román templom 2025: *Román templom ~ Templom.* — Ortodox templom a belterület déli részén. ***Templom***-ként is említik. Vö. Román templom utcája. — ÉGy. — T35-G3.

Román templom utcája 2025: *Román templom uccája.* — Utca a belterület déli részén. Itt áll a Román templom. — ÉGy. — T35-G3.

Sár 2025: *Sár,* 2004: *Sár,* 1895: *Nagy Saár,* 1884: *Sár víz,* 1819: *Sáár vize.* — A település határának északkeleti részén folyó vízfolyás. A név a *sár* 'sáros folyóvíz' jelentésű vízrajzi köznévből származik. ***Sár-víz*** és ***Sár vize*** formában is említik. A ***Nagy-Sár*** névváltozat előtagja a folyó egyik oldalágát jelölő Kis-Sárhoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Sár-part. Lásd Sár (Kissár, Sándorhomok), Sár-árok (Kispeleske). — ÉGy., ETH. 11: 80, HKFT., SzMHn. 1: 406, TESz., T0.153.116.1. — T23-G3.

Sárc 1935–1936: *Sárc.* — Egykori hely a település határában. Pontos elhelyezkedését és a névadás indítékát nem ismerjük. — SzamSz.

Sári út lásd **Tisztviselőtelep**

Sár-part 2025: *Sár-part.* — Szántóföld a határ északi részén a Sziget-fő és a Nagy-legelő közötti területen a Sár patak mentén. Vö. Korajos. — ÉGy. — T23-F4G4.

Sár-víz lásd **Sár**

Sár vize lásd **Sár**

Sásas 1935–1936: *Sásas.* — Egykori hely a településen. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *sásas* '(mély fekvésű) vizes terület, amelyen sok sás, esetleg egyéb vízinövény is nő' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., SzamSz.

Sikátor 2025: *Sikátor | Azon a Sikátorom mentek keresztül a sári gyermekek az iskolába, meg a Görbe sori gyermekek az iskolába.* — A Görbe sort a Fő utcával összekötő kisebb utca. A név a *sikátor* 'a falu mellékutcája' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., SzamSz. — T35-F2.

Siket-kert 2025: *Siket-kert ~ Süket-kert ~ Siki | Oda jártunk sikankóuzni [csúszkálni] és jáccani. Az ety kis jáccóutéir vóut.* 2004: *Siketkèrt | Régen Kovácsműhely működött a helyén, a mester hallássérült volt.* — Belterületi rész a Görbe soron. A helybeliek elmondása szerint kisebb játszótér volt. Mára egy része beépült. Bura László szerint a korábban itt álló kovácsműhelyben dolgozó siket kovácsról nevezték el. A fiatalabb korosztály ***Siki*** néven is említi. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-F2.

Siki lásd **Siket-kert**

Sovány-szer 1864: *Soványszer.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára rossz minőségű, terméketlen terület volt. A név utótagja a *szer* 'a határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 330a.

Stefán 2025: *Stéifán ~ Stéifán-tag | Abbú vóut kettőü: Stéifán egy, Stéifán kettőü. | A Stéifán-tag arrú kapta, hogy vóut ety Stéifánnéi nevű valaki.* 2004: *Stéfán-tag.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén. Részei a Stefán egy, Stefán kettő és Stefán három. Nevét egykori tulajdonosa keresztnevéről kapta. ***Stefán-tag*** formában is használják. Ennek utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Stefáni út. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 406. — T26-C1D1.

Stefán egy 2025: *Stéifán egy.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén. A Stefán része, annak a belterülethez legközelebb eső darabja. A számnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, mely mára átkerült a népi névhasználatba is. Vö. Stefán három, Stefán kettő. — ÉGy. — T23-G4.

Stefán három 2025: *Stéifán három.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén. A Stefán része, annak a belterülettől legtávolabb eső darabja. A számnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, mely mára átkerült a

népi névhasználatba is. Vö. Stefán egy, Stefán kettő. — ÉGy. — T23-G4.

Stefáni út 2025: *Stéifáni ut ~ Peleji ut.* — A Batizi útról nyíló, a Stefánba vezető út. A Peleiházhoz is ezen az úton lehetett eljutni, ezért ***Pelei út***-nak is nevezik. — ÉGy. — T26-C1.

Stefán kettő 2025: *Stéifán kettőü.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén. A Stefán része, annak középső táblája. A számnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, mely mára átkerült a népi névhasználatba is. Vö. Stefán egy, Stefán három. — ÉGy. — T23-G4.

Stefán-tag lásd **Stefán**

Szatmári út 2025: *Szakmári ut ~ Szatmári ut ~ Országut,* 2004: *Szatmári út.* — A település belterületéről déli irányba, Szatmárnémetibe vezető út. Szatmárnémeti nevét a beszélt nyelvben *Szatmár*-nak mondják, a legidősebbek pedig *Szakmár* formában ejtik. Az utat ***Országút*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-G3.

Sziget lásd **Sziget-fő**

Sziget-fő 2025: *Sziget-fű, Sziget-fűrű ~ Feketelázári | Sziget-fű, na az vóut réigen a Feketelázári. … a Sár-part, Sár partya vóut, ot fojt a kis Sár fojóucska. Amellett laktak a Feketelázárijak, majd utánna Sziget-fűnek neveszték el. | Monták, hogy átkozott a Feketelázári. | Amékek cselédek vóutak a zuraságná, kéit holt főüdet kaptak. Azok a zemberek, azok a bekerültek, améket behozot cselédnek, mer az itteni, aki vóut azon a kis körön, azok a Sziget-fűrű jötteg be Lázáriba.* 2004: *Szigetfő, Szigetfű,* 1973: *Szigetfű | A Sár partján fekvő hely.* 1935–1936: *Szigetfű,* 1935–1936: *Szigetköz | Egy elpusztult falu neve Sár és Lázári közt.* 1895: *Szigetföld,* 1864: *Szígetfü, Szigetfő, Szíget, Sziget puszta | Szígetfü hajdantai község lakossai ide telepíttettek általa át. | E község határában hosszas űdők során beolvadva lévő 's a Tatár romboló hatalma által egésszen elpusztult Szíget helység népei erdőségekben lett menekülésekből a vész után víssza kerülvén, – ezek által telepittetett be Lázári község részerént, s ezek mind magyar ajku népek valának. | Miként hol ez előtt szinte 3 századok olta még ma is a hajdontai szántó földek a sajátlagos állásaikat megtartva volt Szíget helysége lakossai által kenyér termelésre használtattak, ott jelenbe szállás elő erdő s az elpusztult helység íma házának tégla maradványai mutatkoznak és a hol akoron elő vad erdők sürüjeibe még ember is alíg járhatott, jelenben a legszebb kalászok lengenek. | Sziget puszta mai neve Szigetfő. | Sziget puszta. Más neve Szigetfő puszta, mely a Lázáriak, és Szatmár Németi Várossa által biratik.* 1810: *Szigeth puszta,* 1558: *Zygethfewld,* 1554: *Zigeth,* 1520: *Puzthazygethy,* 1493: *Zigeththelek,* 1493: *Zygeththeleke,* 1488: *Zygeeth,* 1473: *Zygeth,* 1449: *Zygeth,* 1446/1483: *Zygeth,* 1407: *Zygeth,* 1406/1630: *Zyketh,* 1406: *Zygeth,* 1348: *Sugeteluke, Syketuluke,* 1341/16 sz.: *Zigeth,* 1341: *Zyketh,* 1317: *Sygeteluke,* 1303: *Zyget.* — Elpusztult település Lázári és Kissár határában, amely a Sár és a Nádasd patak közti területen feküdt. Ma szántóföld a lázári határ északkeleti részén a Stefántól északra. Németh Péter szerint a település a 16. század közepén már Lázári határába beolvadt puszta volt. Az elsődleges ***Sziget*** névváltozat a *sziget* 'félsziget' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. A 15. század végén ***Szigettelke, Szigettelek*** formában szerepel, amelyek utótagja a *telek* 'házhely (és a hozzá tartozó földterület)' jelentésű földrajzi köznév. A 16. század elején említett ***Pusztaszigete*** névváltozat a település pusztásodását jelzi, akárcsak a 19. század elejétől adatolt ***Szigetpuszta*** névforma. E folyamatra utalhatnak a 16. század végén jelentkező ***Sziget-föld*** és *Sziget-fő* variánsok, amelyekben utótagként a *föld* 'általában kisebb (szántó)terület, amely többnyire egy birtokos kezében van', illetve a *fő* 'mezőrész településhez közelebb eső része' jelentésű földrajzi köznév

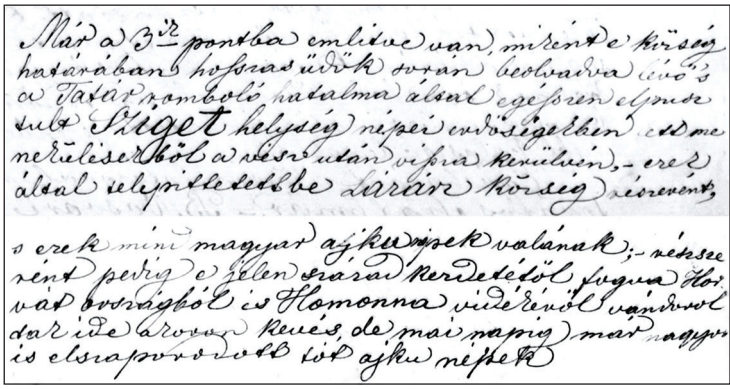

A Sziget-fő Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/40: 5a–5b)

szerepel. A települést a 20. században ***Sziget-köz*** névváltozatban is említik, amely arra utal, hogy eredetileg két vízfolyás közötti területen létesült. Az élőnyelvi adatokban feltűnő ***Feketelázári*** névformájának *fekete* előtagja talán a szigetet övező vízfolyásnak vagy a területnek a színével lehet kapcsolatos. A helybeliek is hallottak az egykor itt álló faluról, amely elmondásuk szerint valamilyen nagy szerencsétlenség miatt pusztult el: ezzel hozzák összefüggésbe a *Feketelázári* elnevezést. Vö. Szigetfő útja, Szigeti-kút. Lásd Sziget-köz (Kissár). — ComSzath. 165, 166, Cs. 1: 486, ÉGy., FKnT., Németh 2008: 294, Pesty 1864/40: 5a–5b, 315a, 341a, SzamSz., SzMHn. 1: 406, 2: 165, T0.153.116.1. — T23-G4.

Sziget-föld lásd **Sziget-fő**

Szigetfő útja 2025: *Szigetfű uttya.* — A Szigetfőhöz vezető út a határ északi részén. Pontos helyét ma már nem tudják azonosítani a helybeliek. — ÉGy.

Szigeti kunyhója 2025: *Szigeti kunyhóuja.* — Egykori épület a határ délkeleti részén a Szűcs-tag déli részén. A helybeliek elmondása szerint *Szigeti* nevű tulajdonosa zöldséget termesztett a területen, ezért kunyhót épített rá, hogy a termést megvédje a tolvajoktól. Más adatközlő szerint Szigeti József tanyája volt itt, aki állatokat tartott. Vö. Szigeti kunyhónál. — ÉGy. — T26-C2.

Szigeti kunyhónál 2025: *Szigeti kunyhóuná.* — Földterület a település határának keleti részén. Nevét az egykor itt álló épületről kapta. Vö. Szigeti kunyhója. — ÉGy. — T26-C2.

Szigeti-kút 2025: *Szigeti-kut.* — Egykori kút a határ északi részén a Sziget-fő területén. — ÉGy. — T23-G4.

Sziget-köz lásd **Sziget-fő**

Szigetpuszta lásd **Sziget-fő**

Szigettelek lásd **Sziget-fő**

Szigettelke lásd **Sziget-fő**

Sziver-tanya 1888: *Sziver tanya.* — Egykori tanya a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Szobor lásd **Turulmadár**

Szűcs-tag 2025: *Szűcs-tag ~ Szücs-tag,* 2004: *Szűcs-tag.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén a Roják-tag és a Daróczy-tag között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A

Szűcs-tag Fotó: Hankusz Éva

név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 406. — T26-C2.

Szvát lásd **Polgármesteri hivatal**

Tanító-tag 2025: *Tanitóu-tag | A tanitóu uraknak is abbú kellet megélni.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Pap-tag szomszédságában. Korábban a tanító illetményföldje volt. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T26-C1D1.

Tatár erdeje 1820: a' Bodo *Tatár Erdeje* felöl valo végin. — Egykori hely a településen. Pontosabban nem lokalizálható, a Bodó mellett fekhetett. Talán azonos helyet jelölt a Nagypeleske határában említett Tatár-erdővel. A név előtagja bizonyára a tatárjárás emlékét őrzi. Lásd Tatár-erdő (Nagypeleske). — ETH. 11: 80.

Téglaszín 1. 2025: *Téiglaszéin | Tóu vóut mindig abba, hal is vóut, mindem vóut, beleburultak is. Egy nagy üres, a véiginél vágóuhid vóut. Odavitték a véiginél a téiglát. | Mos má kiszárad belőülle az izé, ... a viz belőülle, pedik halas vóut.* 2004: *Téglaszín.* — Gazos terület a Batizi úttól északra a Tisztviselőtelep közelében. A helybeliek elmondása szerint korábban tó volt a területen, de a gödröt betemették. A név a *téglaszín* 'téglaégető hely' jelentésű összetett földrajzi köznévből alakult. Vö. Téglaszínnél, Téglaszín-tanya. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 406. — T26-B1.

Téglaszín 2. lásd **Cigány téglaszín, Téglaszínnél**

Téglaszín környéke lásd **Téglaszínnél**

Téglaszínnél 2025: *Téiglaszéinnéil ~ Téiglaszéin,* 2004: *Téglaszín környéke,* 1895: *Téglaszin*

környéke. — Szántóföld a Téglaszín mellett. ***Téglaszín*** és ***Téglaszín környéke*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 406, T0.153.116.1. — T26-B1.

Téglaszín-tanya 1907: *Téglaszin t[anya],* 1902: *Téglaszin t[anya].* — Egykori tanya a Téglaszín közelében. — Hnt. — T26-B1.

Telek 1879: A *Telek[ben].* — Szántóföld a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *telek* 'gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ETH. 11: 80, FKnT.

Telep lásd **Kolónia**

Temető lásd **Görög temető, Régi temető, Római temető, Új temető**

Temető környéke 2004: *Temető kòrnyéke,* 1895: *Temető környéke.* — A település határának délkeleti részén, a Régi temető közelében fekvő határrész. — SzMHn. 1: 406, T0.153.116.1. — T26-B2.

Templom lásd **Görög templom, Katolikus templom, Református templom, Román templom**

Tisztviselőtelep 2025: *Tiszviselőütelep ~ Sári ut | Onnet Szakmárra jártak az egyik például Martincsek Lajozs bácsi az izéibe, a deszkalóugerbe [deszkaraktárba, deszkaüzembe] ..., akkor Fazokazs bácsi ..., Vájijék ott laktak, és azok isz Szatmáron, Szatmárra jártag be dóugozni, és vóut, amék tiszviselőü vóut, vóut, amék csak fát vágni járd be. | Sári ut, ahogy megyünk Sárra fele.* 2004: *Sári út.* — A Fő utcáról északi irányba nyíló, a szomszédos Kissárra vezető utca. Erre utal a ***Sári út*** elnevezés. A helybeliek szerint a *Tisztviselőtelep* név az utca első lakóit jelöli, akik nagyrészt Szatmáron dolgozó hivatalnokok voltak. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-G2.

Töltés lásd **Vasút**

Törvény-gödör 1864: *Törvény gödör, Törvénygödör | Ez a törvénnyel ki végzettnek Sírja. – Törvényfa is mondatik akasztófa helyett.* — A forrás szerint a kivégzettek sírhelye volt a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/40: 314a, 330a.

Turulmadár 2025: *Turulmadár ~ Turulmadár szobor,* 2004: *Szobòr, Világháborús-emlékmű.* — Háborús emlékmű a Fő utca és a Szatmári út sarkán. ***Turulmadár szobor***-nak is mondják. Korábban ***Szobor*** és ***Világháborús emlékmű*** formában említették. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-G3.

Turulmadár szobor lásd **Turulmadár**

Új sor 2025: *Uj sor,* 2004: *Újsòr.* — A Szatmári útról nyíló, keleti irányba futó, újabban épült utca. — ÉGy., SzMHn. 1: 403. — T35-G3.

Újtelep 2004: *Új-telep | A Nagy Béla birtokán épült.* — A belterület északnyugati részén fekvő, újabban beépült falurész. — SzMHn. 1: 403.

Új temető 2025: *Uj temetőü ~ Temetőü ~ Román temetőü ~ Görök temetőü ~ Ortodoksz temetőü,* 2004: *Görök-katolikus-temetőü, Román-temetőü.* — Ortodox temető a Szatmári út nyugati oldalán a Régi temetővel szemközt. Az *Új temető* névváltozat előtagja a Régi temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. A helybeliek szerint korábban Barbur tulajdona volt, aki a görögkatolikus egyháznak ajándékozta, erre utal a ***Görög temető*** és ***Görögkatolikus temető*** elnevezés. Később az ortodox egyház tulajdonába került, ezért ***Ortodox temető*** és ***Román temető*** néven is említik. Röviden ***Temető***-nek is mondják. — ÉGy., SzMHn. 1: 402–403. — T35-G3.

Úrbéres lásd **Kis-legelő**

Úrbéres-legelő lásd **Kis-legelő**

Úrbéres legelője lásd **Kis-legelő**

Úrbéres-rét lásd **Kis-legelő**

Vágott-erdő 1935–1936: *Vágottērdőü,* 1864: *Vágott erdő.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára kiirtott erdőterület lehetett. — Pesty 1864/40: 330a, SzamSz.

Varjú dűlője 1864: *Varjú dűlője.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően tulajdonosára utal. *Varjú* nevűek ma is élnek a településen. — Pesty 1864/40: 330a.

Vasút 2025: *Vasut ~ Tőütéis,* 2004: *Tòltés, Vasút.* — Az egykori Szatmárnémeti és Fehérgyarmat közötti vasútvonal helye. A vasút Lázári belterületének nyugati szélén haladt keresztül. ***Töltés*** formában is említik. Vö. Vasútnál. — ÉGy., SzMHn. 1: 403, 406. — T26-A1.

Vasútállomás lásd **Állomás**

Vasútnál 2025: *Vasutnál.* — Szántóföld a település délnyugati határszélén a Vasút mentén. — ÉGy. — T26-A1.

Világháborús emlékmű lásd **Turulmadár**

Völgy-hát 2004: *Vȍltyhát,* 1935–1936: *Vő̱ütyhát,* 1895: *Völgyhát,* 1864: *Vőlgy háton.* — Földterület a település déli részén. Nagyobb része ma Szatmárnémeti határához tartozik. A kataszteri térképvázlat szerint a Kolónia utcái is erre a területre épültek. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 314a, SzamSz., SzMHn. 1: 407, T0.153.116.1. — T35-F4G4.

Zöld-mező 2004: *Zȍldmező.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 1: 407.

Zsandárház 2025: *Zsandárház | Ot vóut Lázárinak a zsandárja, a zsandár háza, mint a milicija.* — Épület a határ északi részén. A helybeliek szerint korábban zsandárok, azaz csendőrök lakták. Vö. Zsandár-tag. — ÉGy., SzamSz. — T23-F4.

Zsandár-tag 2025: *Zsandár-tag.* — Szántóföld a település északi határában a Sár-part szomszédságában. Korábban itt állt a Zsandárház. A név utótagja a *tag* 'a tagosított művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T23-F4G4.

KISPELESKE
Fotó: Szmutku György

Kispeleske helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részének központjában, a magyar–román határ keleti oldalán, Nagypeleskétől 3 km-re keletre található. Nagypeleskétől elkülönülve a korábbi Peleske határának keleti részén jött létre. A település első birtokosa a Peleskey család volt, amely 1423-ig birtokolta a falut. A 15. században gyorsan változtak a földesurak: 1439-ben már a Csarnavodai család volt Kispeleske földesura, emellett a Csákyaknak is volt birtokrészük a faluban, amelyet 1450-ben zálogba adtak a Perényieknek. A Szántai Bekcs vagy (későbbi nevén) Becsky család 1476-ban lett a község fő birtokosa, és a család egészen a 19. század derekáig megőrizte ezt a pozícióját. A 16. században a birtokosok sorában feltűntek a Rozsályi Kúnok is.

A község történetében súlyos törést jelentett az 1717. év, amikor a török-tatár támadás jelentős pusztítást végezett a faluban. A falu az 1774-es urbáriumban nem szerepel. A 19. század derekán a Becsky család főbirtokosi szerepe lezárult. A 20. század elején a falu legnagyobb birtokosának Szoboszlay Sándor számított, mellette Ligeti Lajos és Pál Jenő rendelkezett jelentősebb birtokrésszel. Mindhárom birtokos más településeken, például Nagypeleskén is rendelkezett birtokterülettel.

Kispeleske református temploma 13. századi román stílusú elemeket is tartalmaz, és az 1717. évi tatárdúlás után épült újjá.

Kispeleske Szatmár vármegyéhez tartozott, előbb a Szamosközi, 1873-tól a Fehérgyarmati, 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járás része volt. 1910-ben a település 71 házzal és 1489 kh területtel rendelkezett. Központi települése Lázári és Szatmárnémeti volt. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Lázári község beosztott falvai közé tartozik Nagypeleskével, Szárazberekkel, Sándorhomokkal és Kissárral együtt.

Kispeleske népessége a 19. század végétől számított másfél évszázadban előbb kisebb növekedést mutatott, majd jelentősen visszaesett. Míg 1880-ban 447 lakost számláltak, addig 1900-ra a lakosság száma 490 főre emelkedett, ezt követően azonban folyamatos csökkenés figyelhető meg: 1920-ban 384 fő, 1966-ban 359 fő, 1992-ben pedig már csak 275 fő élt a faluban. 2011-ben 304 főt regisztráltak. A település etnikai összetétele hosszú időn át szinte kizárólag magyar volt. Jelentősebb cigány közösséget először az 1977-es népszámlálás rögzített. A 2011-es adatok szerint a lakosság körülbelül 80%-a magyarnak, 20%-a cigánynak vallotta magát. Felekezeti hovatartozás tekintetében a faluban mindvégig a reformátusok alkották a többséget, jellemzően 90% körüli vagy annál magasabb arányban. A 20. század közepéig emellett jelentős izraelita közösség is jelen volt Kispeleskén.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szirmai Szirmay Antal, *Szathmár vármegye fekvése, történetei, és polgári esmérete. Buda,* 1809.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Várady József, *Királyhágómellék református templomai 1. A Nagybányai, Nagykárolyi, Szatmári, Szilágysomlyói, Zilahi egyházmegyék.* Debrecen, 2004.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Deme József (41 éves), Kádár Elek (80), Rácz György (82), id. Tar Zoltán (77).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1975-ben és 2001-ben. Adatközlők voltak: Borsi Albertné Ilonczai Margit (40 éves), Taracközi Márton (80).

Helynévtár

Kispeleske 2025: *Kispeleske, Kispeleskéin, kispeleski ~ Peleske,* 2008: *Kispeleske,* 1992: *Kispeleske,* 1944: *Kispeleske,* 1941: *Kispeleske,* 1937: *Kispeleske,* 1935–1936: *Kispeleske, kispeleski, Peleske, Peleskénn, Peleskére, peleskei, peleski | Ba·bona dücs·kő̱ure, Vidd·ēl Pe·leskére! | A peleski sétatérę̄ végigmęnnį nęm lehet.* [Népdal] | *A peleski csárdába Ecet ég a lámpába.* [Népdal], 1931: *Kis-Peleske,* 1926: *Kispeleske,* 1918: *Kis-Peleske,* 1913: *Kispeleske,* 1911: *Kispeleske,* 1907: *Kispeleske,* 1895: *Kis-Peleske,* 1889: *K[is]-Peleske,* 1884: *Kis Peleske,* 1873: *Kis-Peleske,* 1870: *Kis-Peleske, Peleske,* 1864: *Kís Peleske, Kís Peleskei, Kis Peleske, Peleske | Szathmár Megye Szamosközí járás Kis Peleske. falu 43 házból áll a' Sár partján – Ezen helységet régenten Píliskenek Nevezték és Arnóld Gróf birta – most Peleske néven használtatik. | Földje gondos trágyázás és háromszori szántás után az öszi veteményt jól termi kedvezö idö járás mellett.* 1863–1864: *Kis Peleske,* 1854: *Kis Peleske,* 1851: *(Kis)Peleske,* 1851: *K[is] Peleske,* 1840: *K[is]Peleske,* 1839: *Kis-Peleske,* 1828: *(Kis)Peleske,* 1808: *Kis-Peleske, (Kis)Peleske,* 1806: *K[is] Peleske,* 1802: *Kis Peleske,* 1799: *Kis Peleske, Peleske,* 1786: *Kisch-Peleschke, Peleschke,* 1784: *Kis Peleske,* 1780: *K[is] Pelecske,* 1779: *K[is] Pelecske,* 1773: *Kis Peleske,* [1740 k.]: *Kis Peleske,* 1637: *Kys peleske,* 1620: *Kis Peleske,* 1598: *Kys Peleske,* 1570: *Kis Peleske,* 1553: *Kyspeleskee,* 1549: *Kys peleske,* 1455: *Pylyske,* 1454: utraque *Pyliske,* 1450: *Kispeleske,* 1417: Blasius de *Kyspelesky,* 1394: *Kyspyliske,* 1378: *Kyspeliske,* 1372: *Pyliske, Pelyske,* 1370/16. sz.: *Pyliske,* 1369: *Piliske,* 1357: *Pyliske, Peleske,* 1356: *Pijlijskee,* 1353: *pyriske,* 1352: *Peleske, Pyliske, Pilyske,* 1339>1348: *Piliske,* 1332–1334/Pp.Reg.: *Piliske.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román neve *Pelişor.* Közigazgatásilag Lázári község része. Északnyugaton a magyarországi Méhtelek, nyugaton Nagypeleske, délen Lázári és Kissár, keleten pedig Sándorhomok és Szárazberek határolja. A ***Peleske*** név szláv eredetű. Etimológiailag összetartozik a m. *pilis* 'tonzúra' szláv eredetijével. Jelentése 'kopasz hegytető;

növényzet nélküli, kopár hely'. A legrégebbi adatai ***Piliske*** formát mutatnak, amelyek a 15. század közepéig szerepelnek a forrásokban. A név a 18. században *Kispelecske* formában is feltűnik. A *kis* előtag a szomszédos Nagypeleskétől való megkülönböztetésre szolgál, és a 14. század második felében tűnik fel először. A 14. század közepe előtti adatok a két településre osztatlanul vonatkoznak. A név *-i* képzős származékai a településen és a környéken *(kis)peleski* formában használatosak. — ComSzath. 129, CzF., Cs. 1: 483, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., E 158/55: 191, 732, 1290, 1448, E 158/56: 564, 652, E 158/61: 497, Fényes 1840/4: 312, Fényes 1851, FNESz. *Pilis, Pölöske,* Gönczy, HKFT., Hnt., Kogutowicz, Korabinszky 1786: 520, LexLoc. 234, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Németh 2008: 222, Notitiae 368, Pesty 1864/57: 260b, 262a, 314a, 324a, 324b, 330b, SzamSz., SzMHn. 1: 365, T0.63.99.1, T1.S.80.XVIII.54, T1.S.82.54, T1.S.101.28/4, T1.S.101.683/6, T16.T.116, T16.T.118, T16.T.420, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.XV.c.500, Vályi 3: 45.

Akácos 2025: *Akácos | Ez it jobb óudalt, az a nagy Akácos, ami megy végikfele ... Vóut nekünk is ot főüdünk.* — Akácfasor a Berki út mentén a Szőlőskert mellett. — ÉGy. — T15-E4.

Al-erdő 2025: *Al-erdőü | Ez a Zal-erdőü csak oda nyulik, a Sári-legelőünek nyullot ki réigen. A sárijaknak ot vóut akkor a legelőüjök. | Erdőü vóut az is.* 2008: *Àlèrdő,* 1760: A Sári *Al erdő* alat. — Szántóföld a település déli határában. A Liget déli részén fekszik. Az első katonai felmérés idején még erdővel borított terület volt, ezzel magyarázható a név utótagja. Az előtag talán a területnek a belterülethez viszonyított déli fekvésére utal. — ÉGy., EKFT., ETH. 11: 76, SzMHn. 1: 365. — T23-E2.

Árkos-kaszáló 1804: *Árkos kaszállóba.* — Kaszáló a település határának északkeleti részén a Berki út mentén. Bizonyára körülárkolt hely lehetett. Vö. Árkos-kert. — ETH. 11: 77.

Árkos-kert 1804: Az *Arkos Kert[hez* kőzel az] Erdő[re megyen véggel]. — Egykori szántóföld a Sári-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára körülárkolt terület lehetett. Talán azonos az Árkos-kaszálóval. — ETH. 11: 77.

Árok lásd **Sár-árok**

Becsky Klára kaszálótagja 1895: *Becsky Klára kaszáló tagja.* — Egykori földterület a település északi határában a Méhteleki úttól keletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *kaszálótag* 'kaszáló' jelentésű összetett földrajzi köznév. — FKnT., T0.63.99.1. — T14-D4.

Becsky Klára szántótagja 1895: *Becsky Klára szántó tagja.* — Egykori nagy kiterjedésű földterület a település északnyugati határában. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *szántótag* 'rendszeresen megművelt határrész, szántó' jelentésű összetett földrajzi köznév. — FKnT., T0.63.99.1. — T22-C1.

Becsky-tag 1895: Sároldali kisebb *Becsky tag.* — Egykori földterület a belterület közelében, attól délkeletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.63.99.1. — T22-D1.

Bolt 2025: *Bóut | It vóut milicija, it néi, a Bóut mellett, ahun Zaj Pityunak a háza van.* 2008: *Bóut.* — Épület a Fő utcán. Élelmiszerbolt működik benne. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B2.

Belső-Legelő 2025: *Belsőü-Legelőü.* — A Legelőnek a Sár-árok és az Éger-árok által közrezárt északnyugati része. A név előtagja a Külső-Legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T15-E4.

Berki-forduló 2025: *Berki-fordullóu | A Berki-fordullóu, ugy montuk neki, csak most elparcellásztuk űköt. A Domb meg arrafele a Karám.* 1864: *Berki forduló | A' község határa három fordullóra van fel osztva.* 1804: A *Száraz Berki Fordulóban:* Az Éger[re jönn véggel], 1760: *Száraz Berek fele valo fordulo.* — A település keleti

Berki-forduló Fotó: Hankusz Éva

határában, a szomszédos Szárazberek közelében húzódó dűlők összefoglaló megnevezése. A helybeliek általában a Karám, Éger alja, Domb, Garbolcút, Kis-mező, Szőlőkert és Szereda-szeg dűlőket sorolják ide. ***Szárazberki-forduló*** és ***Szárazberek felé való forduló*** formában is szerepel. Ez utóbbi megjelölés talán nem helynév, hanem inkább körülírás lehet. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, Pesty 1864/57: 324a. — T15-E4.

Berki-határ 1804: a' *Berki Határ[ra].* — Szántóföld a Sári-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a szomszédos Szárazberek közelében vagy annak területén feküdt. — ETH. 11: 77.

Berki út 2025: *Berki ut,* 2008: *Szárazbèrki út,* 1760: A *Berki uton,* A kigyoron kivűl a *Berki ut* mellet, 1804: A' *Berki Ut* hoszszába. — A településről keleti irányba, a szomszédos Szárazberekre vezető út. ***Szárazberki út*** formában is említik. Vö. Berki-útfél, Régi Szárazberki út. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, SzMHn. 1: 368. — T15-E5.

Berki-útfél 1703: a *Beriki ut felen.* — A Szárazberekre vezető Berki út mentén fekvő egykori földterület. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja az *útfél* 'az út egyik vagy mindkét oldalán levő terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Borsi Jakab rétje 1700: *Borsi Jakab Rettye | Az Ligeten Sár felől.* — Egykori rét a település déli határában a Liget területén. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 76.

Borsi Mihály rétje 1700: *Borsi Mihaly Rettye | Az Ligeten Sár felől.* — Egykori rét a település déli határában a Liget területén. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 76.

Borsi-tag 2025: *Bossi-tag | Itt, ahogy mondom, ahogy mejünk a Pisztorgásra fele, ot vóut ety kabolaut [dűlőút]. Na, de ez ide a faluhoz fele tartozott, éirted, ojan kis telekhejek forma. Annak monták, hogy a Bossi-tag. ... It van a Pisztorgás mellet pontosan. | Ot vagy öt hektár, Pisztorgásra nyullott.* 2008: *Bòrsi-tag.* — Szántóföld a belterülettől északra a Pisztorgás mellett. Nevét tulajdonosáról, Borsi Jenőről kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 365. — T22-D1.

Bosa dombja 1760: A *bosa Dombja.* — Egykori szántóföld a település északi határában a Második-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Nevében a *Bosa* előtag bizonyára személynév lehet. — ETH. 11: 76, ÚCsnT.

Bödeny 1703: A *Bődenyen.* — Egykori szántóföld. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete ismeretlen. — ETH. 11: 76.

Cigányház 2025: *Cigánház | Mer ot laknak a cigánok.* — Cigányok által lakott terület volt a korábban vályogvető gödörként használt Halastó közelében. Vö. Cigányház-tábla. — ÉGy. — T34-A2.

Cigányház-tábla 2025: *Cigánász-tábla | Akkor vóut a Cigánháznál, a cigányok ahun laktak, a Cigánász-tábla.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Hosszú-tábla szomszédságában, a Cigányháznál. A név utótagja a 'nagyobb, szabályos alakú földterület' jelentésű *tábla* földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-D2.

Cigány-rét 1760: *Czigány* és Karos *rét.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét feltehetően a közelében lakó cigányokról kaphatta, de az előtagja akár családnév is lehet. — ETH. 11: 76, ÚCsnT.

Cigánysor lásd **Libarét**

Cigánytanya lásd **Libarét**

Cigánytelep lásd **Libarét**

Csepe-rét 2025: *Csepe-réit ~ Sár-óudali-legelőü | Vaty harminchat hektá. Amikó kimegyünk a Liget uttyárú má igazán, na, oda Sárnak fele, egéisz. | Mer az legelőü vóut ... világ életembe, csak mos vam fẽszántva. Ot van harminc hektár ott, a Csepe-réit.* 2008: *Cseperét,* 1760: *Czepe Rétye,* 1700: *Tot János Rettye* [kit masként] *Czepe Réttyének* [hijnak], 1691: *Czepe réti* [Czepe Demeter hazahoz valo]. — Szántóföld és kaszáló a határ déli részén a Fogás szomszédságában. Korábban legelőként hasznosították a területet. A név előtagjának eredete bizonytalan, talán a *csepe* 'bokros terület' jelentésű földrajzi köznévvel áll összefüggésben. De emellett az sem zárható ki, hogy egy *Csepe* nevű tulajdonosáról kaphatta a nevét. ***Csepe rétje*** formában is szerepel. A Sár-oldal területén fekszik, emiatt ***Sár-oldali-legelő***-nek is nevezik. Egykor tulajdonosa után ***Tóth János rétjé***-nek nevezték.

Vö. Csepe-réti-kút. — ÉGy., ETH. 11: 76, 85, FKnT., SzMHn. 1: 365, ÚCsnT. — T23-E3.

Csepe-réti-kút lásd **Kút**

Csepe rétje lásd **Csepe-rét**

Csohán-tag 2025: *Csohán-tag | Na, az meg it van, ahun a Kis Feri fiju, ahun lakik, a Foglárná. A kertye véigibe pontoson. A Kolektiva kerbű, ahogy lementünk, egyenesen a Csohán-tag. | Nem naty parcella, ojan nyóuc hektáros.* 1935–1936: *Csobántag.* — Szántóföld a belterület közelében, attól délre a Patak-part mellett. Az előtag valószínűleg tulajdonosa családnevére utal, Csűrynél ez *Csobán* formában szerepel. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T22-D1.

Csordakút 2025: *Csordakut | Ugy monták neki réigen, a Csordakut, ahun a jószágok jártak. Mindéig monták: Erigy, fijam, a Csordalegelőüre, hozz ety kis vizet! ... It méig megvan.* — Jószágok itatására használt kút a Legelőn. — ÉGy. — T15-E4.

Csordalegelő lásd **Legelő**

Csűröskert alja 1804: A' *Csűrös Kert alatt.* — Egykori szántóföld a Sári-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név feltehetően a szomszédos Sándorhomokon ma is ismert Csűröskert közelségére utal. Az adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. — ETH. 11: 77.

Déllő 1. 2025: *Déillőü | Déillőü, hát az a Legelőüm vóut, ahun a jószág déillelt. ... A Déillőün. Déilbe odamentek a jószágok, éis akkó ott ittak, od déilelt.* 1864: *Déllő | Déllő a' szokásos marha délleleseröl neveztetik igy.* — A csorda delelőhelye a Legelőn a Csordakút közelében. — ÉGy., Pesty 1864/57: 324a, 330b. — T15-E5.

Déllő 2. 2025: *Déillőü.* — A csorda egykori delelőhelye a határ déli részén a Csepe-réten. Pontosabb helyét ma már nem ismerik. — ÉGy.

Disznólegelő lásd **Gális-tag**

Disznópalló 1760: A *Diszno Pallo.* — Egykori szántóföld a település északi határában a Második-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a disznónyáj átkelésére szolgáló *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' (FKnT.) állt a területen. A név az elsődleges építménynévnek a környező területre való átvonódásával keletkezett. — ETH. 11: 76.

Domb Fotó: Hankusz Éva

Domb 2025: *Domb | Ennek a Zéiger ajjának fẽfele, Bereknek a Domb, má igy mondva. | Ot fenn az ut közepim mind a kettőü [a Garbolcút és a Domb] dombos vóut az ety kicsit. Mejünk felfele. | Az az ẽsőü fordullóu a Domb. ... onnen a Domtú kezdve van előüször a Zéiger ajja, utánna a Garbóucut, ... meg van a Kis-mezőü, arra kinn a sarogba, a határszéilin.* 2008: *Domb,* 1804: A *Dombon,* A *dombon.* — A környezeténél magasabban fekvő szántóföld a határ északkeleti részén a Garbolcúttól nyugatra. — ÉGy., ETH. 11: 77, SzMHn. 1: 365. — T15-E4.

Dögtér-tábla 2025: *Döktéir-tábla | Akkor vóut a Döktéir-tábla, itt egéisz fenn, de az má be van éipitve.* — Belterületi rész. Korábban az elhullott állatok elföldelésének helye volt, mára azonban a terület beépült. — ÉGy.

Éger 1. lásd **Éger-árok**

Éger 2. 2025: *Éiger | De a Zéiger is ot vóut beoszva [az Éger alja közelében], a legelőün, ahum van. ... csak igy a főüdek véigibe vóut az a Zéiger. | Vóut ot néihány éigerfa, és azéi monták neki, hogy a Zéiger.* 1864: *Éger, Eger | Eger elpusztult erdő legelöül használtatik. – a' rajta vegig nyuló eger vizeröl neveztetik.* 1816: *Éger.* — Egykori erdő, bokros, égerfás terület a határ északi részén az Éger-árok mentén. — ÉGy., ETH. 11: 77, Pesty 1864/57: 324a, 330b. — T15-E4.

Éger alja 2025: *Éiger ajja, Éiger alatt, Éiger alá | Mer ott éigerfa vóut, ot legelőü vóut, éis akkó uty hijják, hogy a Zéiger ajja. | Vóut előübb a Karám, a Domb és a Zéiger ajja, az vóut a harmadik fordullóu.* 2008: *Égèràjja,* 1941: *Éger alja,* 1935–1936: *Égerajja,* 1884: *Éger alja,*

1864: *Égeralyja, Eger alya | Eger alya. éger vízére nyulik.* 1760: *Eger Allya* Száraz Berek fele valo fordulo a Hidőn felül, 1703: az *Eger alya* alat, az *Eger alat.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az Éger-árok keleti oldalán. A katonai felmérések térképein a név a határ északnyugati részét, azaz az Éger-ároktól nyugatra fekvő területet jelöli. A helybeliek elmondása szerint korábban legelő volt, melyen égerfák álltak. — ÉGy., ETH. 11: 76, HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 324a, 330b, SzamSz., SzMHn. 1: 366., T.SzSz1953. — T15-E4.

Éger-árok 2025: *Éiger-árok ~ Éiger-patak ~ Megyárok ~ Vármegye árka | Ez a kéit Megyárok van [az Éger- és a Sár-árok]. | A hidon, a zsilipnéi összefojik a kéit árok. |* 2008: *Égèr-árok, Nagy Éger,* 1953: *Éger-p[atak],* 1941: *Nagy Éger,* 1895: *Éger* felőli I^{ső} kaszáló forduló, 1884: *Éger patak,* 1864: *eger, éger,* 1863–1864: *Nagy éger,* 1804: A' Méh Teleki út félen [az] *Égerr[re* megyen véggel], A Száraz Berki Fordulóban: Az *Éger[re* jönn véggel], [a' K[is] Peleskére járo uttól fogva … az úgy nevezett] Erőss kert aljá[tól az] *Éger[ig],* 1774: az *Eger* felől a Vár Egrinél, 1760: az *Egér* fele a Méh Teleki Liget Allyá[ig]. — A település határának keleti részét észak–déli irányban átszelő patak. Legkorábbi adatai szerint *Éger* néven említették, mely a vízfolyás mentén jellemző növényzetre utal. Később ***Éger-árok, Éger-patak*** és ***Nagy-Éger*** formában is szerepel. A ***Megyárok*** névváltozat a *megyeárok* 'árok, amely a községek vagy nagybirtokok között a határt jelöli' jelentésű földrajzi köznévből alakult, illetve a ***Vármegye árka*** elnevezés is hasonló jelentést hordoz. Vö. Éger 2., Éger alja, Éger-oldal, Patak-oldal. Lásd Éger (Mikola), Éger-árok (Szárazberek), Vármegye árka (Sándorhomok). — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, 86, FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 324a, SzMHn. 1: 366–367, T0.63.99.1. — T15-E5, T23-E1.

A Nagy-Éger a második katonai felmérés térképén

Éger-oldal 1895: *Égeroldal,* 1864: *Éger oldal, Éger óldali dülö | Éger óldali dülö éger vizere fekvösenél fogva neveztetik igy.* 1760: az *Eger oldalon.* — Egykori földterület a település határának északi részén az Éger-árok mentén a mai Legelő környékén. Az utótag az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. ***Éger-oldali-dűlő***-ként is említik. — ETH. 11: 76, FKnT., Pesty 1864/57: 324a, 330b, T0.63.99.1. — T15-E4.

Éger-oldali-dűlő lásd **Éger-oldal**

Éger-patak lásd **Éger-árok**

Egres-hát 1760: Az *Egres Háton* Nagy vrság. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név az *egres* 'égererdő, égerfával benőtt terület' és a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., ETH. 11: 76.

Első-forduló 1760: *Első forduló.* — Egykori szántóföld a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Első híd 2025: *Ēsőű híd,* 2008: *Sár higgya.* — A Berki út mentén a Sár-árkon átívelő híd. Erre utal a ***Sár hídja*** elnevezés. Az *Első híd* név előtagja pedig azt jelzi, hogy közelebb fekszik a település belterületéhez, mint az Éger-árkon átívelő Második híd. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T15-E5.

Erdő 1. lásd **Rét**

Erdő 2. 1804: Az Arkos Kert[hez kőzel az] *Erdő[re* megyen véggel]. — Egykori erdő a Sári-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Vö. Erdő alja. — ETH. 11: 77.

Erdő alja 1804: Az *Erdő alatt.* — Egykori szántóföld a Sári-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a területnek az Erdő melletti fekvésére utal, utótagja az *alj* 'valaminek az alsó, alacsonyabban fekvő része; valamely területnek a lakott helytől legtávolabb eső része' jelentésű

földrajzi köznév. Az adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. — ETH. 11: 77, FKnT.

Erge-hát 1935–1936: *Ērgehát,* 1864: *Ergehát.* — A település határában említett hely. A források alapján pontosabban nem lokalizálható, bizonyára az Erge mellett lévő területet jelölte. A név előtagja az *erge* 'kisebb vízfolyás, árok; lapos mocsaras ér' jelentésű földrajzi köznév. Utótagja a *hát* 'vízből kiemelkedő, ill. a környezeténél magasabban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kutas-Erge-hát. — FKnT., Pesty 1864/57: 330b, TESz., SzamSz.

Fél-Liget 1760: a *Fél Ligeten.* — Egykori erdő a település határában. Talán a mai Liget területén vagy annak közelében feküdt. A névadás indítéka bizonytalan: utalhat az előtag az erdő méretére, de akár a *Fél* családnévből is keletkezhetett. — ETH. 11: 76, ÚCsnT.

Finta cseréje 1760: *Finta Cseréje,* 1703: a *Finta Csereje* mellet. — Egykori szántóföld az Elsőfordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevének előtagja a tulajdonosára utalhat, az utótagja pedig a *csere* 'cserfákból álló erdőrész' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ETH. 11: 76, FKnT.

Fogás 2025: *Fogás ~ Fogás-óudal | Jobb óudalt, a Pálháza utám vóut a Fogás-óudal. A Liget, ugy monták neki, de ēneveszték Fogásnak, Fogás-óudalnak. Egyik asz monta: Megyünk a Ligetre. Liget vóut errűl is, arrú. Ennek, eszt a jobb óudalit ugy monták, a Fogás-óudal. | A Fogás-óudal a Csepe-réit utám van, ide visszafele fēfele.* 2008: *Fogás,* 1804: A Ligeten … a *Fogás oldalon.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Pálháza és a Csepe-rét között. Egyesek (és egy 19. század eleji forrás) szerint a Liget része. A név a *fogás* 'erdő kiirtott része, irtás' jelentésű földrajzi köznévből származik. A 19. század eleji forrásban még kaszálóként említik. ***Fogás-oldal*** formában is szerepel, ennek utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT., SzMHn. 1: 366. — T23-E2.

Fogás-oldal lásd **Fogás**.

Foglár 2025: *Foglár, Foglárba, Foglárbú | A Foglár az ugyanit vóut, ahogy megyünk a Csepe-réitnek fele, már igy mongyák a Liget uttyát. Ahoty kimegyünk a falubú. … It vannak azok a néhán házak. | A Foglár, az it vam, be van éipitve.* 2008: *Foglár.* — A Fő utcáról nyíló, déli irányba futó utca. A Liget útjának az északi szakasza. A név a *foglár* 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' jelentésű földrajzi köznévből származik. Bura László az utca közelében fekvő szántóföldet is ezen a néven említi. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 365. — T34-A2.

Fok 1804: A' *fok* mellett. — Egykori vízfolyás lehetett, pontos helyét nem ismerjük. A név a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Bizonyára összefügg a mai Fok-tővel. — ETH. 11: 77, FKnT.

Fok-tő 2025: *Fok-tű | Arra kim vóut a Fok-tű. Uty hijták. Éis akkor utánna jött a Fojár.* 1760: *Fog fű* [ɔ: *tű*]. — Szántóföld a határ délkeleti részén a Folyár mellett. A név előtagja az egykori *Fok* víznév, az utótagja pedig a *tő* 'egy kisebb folyóvíznek egy nagyobba való torkolásának a helye és környéke' jelentésű földrajzi köznév. A katonai felmérések térképein jól kivehető, hogy ezen a területen található a Sár-ároknak az Éger-árok egy kisebb mellékágával való összefolyása, mely a névadás alapjául szolgálhatott. — ÉGy., ETH. 11: 76, FKnT., HKFT., MKFT. — T15-E5F5.

Folyár 2025: *Fojár | Arra lefele Sárnak fele? Mer arrafele. Mik ugy montuk, annak, arra: ot van a Fojár meg a Mogyoróus ajja. Esz kéit réisz. | Ijen lapos, lágyas hej vóut meg minden. Osztán na, nevesztéik Fojárnak. | Ezután jöm méig egy láp főüd. Ez az árok ahogyam megyen, ez, ez megyen Sárnak, asz uty hijják, hoty Fojár. Az van az árok mellett.* 2008: *Fojár.* — Szántóföld a Sár-ároktól keletre a Fok-tő mellett. A név a *folyár* 'kis vízfolyás, csermely, patakocska' jelentésű földrajzi köznévből származik. A név elsődlegesen a Sár-árkot jelölhette, majd a név átvonódott a közelében fekvő földterületre. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 1: 366. — T15-E5.

Fő mezeje 1760: a *Fű Parton, Fő Mező* v. *Mezeje,* 1703: a *Fü mezejen.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja többféleképpen olvasható és magyarázható. Feltehetően a *fő* 'legfontosabb, legnagyobb' melléknév lehet, ugyanakkor a *fű* 'füvet termő rét, kaszáló' jelentésű földrajzi köznévvel is összefüggésben

lehet. ***Fő-mező*** és ***Fő-part*** formában is szerepel. Ez utóbbi névforma utótagja a *part* 'folyóvíz széle' vagy 'magasabb fekvésű terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Fő-mező lásd **Fő mezeje**

Fő-part lásd **Fő mezeje**

Fő-Szomoga 1760: a *Fő* és a Hoszszu *Csomogo.* — Egykori szántóföld a település északi határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Szomoga része lehetett. A név előtagja a *fő* 'legfontosabb, legnagyobb' melléknév. — ETH. 11: 76.

Fő utca 2025: *Főű ucca | Innen a buszmegállóutú a faluvéigig. Hát ez a Főű ucca.* 2008: *Fő ucca.* — A település legrégebben beépített, központi utcája. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B2.

Fövenyesgödör lásd **Kádár gödre**

Fövenygödör lásd **Kádár gödre**

Gábornya 2025: *Gábornya, Gábornyára | A Csepe-réitnek a túsóu véige, csak odafele nyulik a lázári, Lázárnak fele egéiszen. | Mek sokat jártam keresztű rajta gyalog. ... Mezitláb, nem néisztük mik, hoty tövis is, bokor is van. It keresztű-kasul a legelőün, a Csepe-réiten, a Gábornyának a túsóu véigig, um monták neki. Onnen átmentem a lázári legelőüre. Na, ety pillára mingyá ot vóutam Lázárba. | Az a legelőü vóut, éis ott ojam bokros vóut ott, ot let véige, oszt asz monták, hogy a Gábornyára. | A natypeleski legelőü meg a kispeleski legelőü összement, éis annak monták, éis ot vóut ety hej, hogy a Gábornya. ... ot vóut a Déillőü a gujának réigen, valamikor, a Kutná, na.* 2004: *Gábòrnya,* 1864: *Gáborna | Pál háza dűlö ennek a' vegíbe terül el a' Gáborna közös legelő.* 1863–1864: *Gáborna,* 1828: *Gábornya,* 1816: *Gabornya,* 1754: *Gaborna* [nevezető erdő]. — Szántóföld a település határának déli részén. A Csepe-rét része, annak kisebb, déli területe. Egy része átnyúlik Nagypeleske határába. Korábban legelőként hasznosították, a 18. századi és a 19. század eleji források szerint erdő és kaszálóhely volt. A második katonai térkép szerint korábban jóval nagyobb területet neveztek így. A név eredete ismeretlen, de talán összefügg a Szatmárból is adatolható *gabornya ~ gaborgya* 'viharos, zivataros; szeleburdi' tájszóval. Vö. Gábornya alja. Lásd Gábornya (Nagypeleske). — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, MKFT., Pesty 1864/57: 324b, 330b, SzMHn. 1: 404, ÚMTsz. — T23-E3.

Gábornya alja 1760: *Gaborna alat.* — Egykori kaszáló a Gábornya mellett. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára azonos a Nagypeleske határában említett azonos nevű hellyel. Az adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. Lásd Gábornya alja (Nagypeleske). — ETH. 11: 76.

Gális-tag 2025: *Gális-tag, Gális-tagba ~ Kálistag ~ Disztóulegelőü | Az meg it van, ahogy megyünk mozs Berekre fele. A Túsóu hidon errű, ami Disztóulegelőü vóut nekünk, ha visszaemléikszek. Arra a kis sarok, annak monták mindéig ugy, hogy na, Disztóulegelőüt kiadogatták oda a Gális-tagot. De az nem naty parcella. Ety kis rövid vóut. Az árok mellett, itt a Túsóu hid, ott a Második hid ahogy van, a Megyárok mellett ot vóut. ... ojan kis hegyesre megyen ki ... Na, az vóut nekünk réigen a Disztóulegelőü, oda jártak ki a disztóuk meg mindéig. Mi, mig meg nem szüntettéik.* 2008: *Gális-tag.* — A Legelő délkeleti szeglete. A név *Gális ~ Kális* előtagjának eredete bizonytalan, talán személynév lehet. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Disznólegelő*** néven is említik, ugyanis korábban ilyen célra használták a területet. A *disznó* szó a helyi nyelvjárásban *disztó*-ként szerepel, ez látható a helynév alakjában is. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 366, ÚCsnT. — T15-E5.

Ganajos 2025: *Ganajos | A Temetőün errű van ety pár darap főüd, annak ugy mongyák, hogy ... a Ganajos. Az a Szoboszlaji-birtok vóut, ot ni a künn, most a Patak-parton. | A Temetőü a mezsgye, a szomszéid, a Katóulikus temetőü.* 1804: *Ganajosson,* 1760: *Ganajason,* 1703: *Ganajason.* — Szántóföld a határ északi részén a Legelő szomszédságában. A név a *ganajos* 'megtrágyázott, jó termőföld' vagy esetleg 'a csorda delelő helye' értelmű földrajzi köznévből származik. Ez utóbbi jelentést valószínűsítheti a terület Legelő melletti fekvése. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT. — T22-D1.

Garbolci-dűlő 1941: *Garbolci dűlő,* 1931: *Garbolci dűlő,* 1910: *Garbolczi dülő,* 1884: *Garbolci dülö.* — Egykori nagy kiterjedésű dűlő a határ északkeleti részén. A név a szomszédos település, a magyarországi Garbolc közelségére utal. — HKFT., MaKF., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T15-E4.

Garbolciút lásd **Garbolcút**

Garbolci út 2025: *Garbóuci ut | Na, az ot ment el, a kéit, a Domb ahogy ment, az ot ment el a Kis-mezőünek ot keresztű. Vóut ety kabolaut [dűlőút]. Asz monták, hogy Garbóuci ut. … ahoty fēment itt [a Kádár-gödrétől] a kabolaut innen, a Karántú összekötötte a Dombot közepen ety kabolaut. Esz pont a Kádár gödrinéi vóut. Éis mikor a gödör ēhagyóudott, akkor ment a Garbóucutnak fele az a kabolaut. | Garbóucra nem vit vóun át [az út], de ki a Határig lehetet menni, egéiszen, ameddig vóut szántva a határ, odájig vóut, már igy mongyuk, kabolaut, ahol a szántóufőüdek vóutak. … de asz kiment egéiszen a Határig, oda a garbóuci sarokig.* 1804: A *Garbóczi Ut[ra* jönn véggel]. — Egykori út a település északkeleti határában, amely korábban Kispeleskéről a magyarországi Garbolcra vezetett. A helyiek kabolaútként tartják számon, ami dűlőutat, szántóföldek között fennhagyott keskeny szekérutat jelent. Vö. Garbolcút. — ÉGy., ETH. 11: 77, SzamSz. — T15-E4.

Garbolcút 2025: *Garbóucut, Garbóucudba ~ Garbóuciut, Garbóuciudba | Vóut ott az a Fövenyezsgödör meg az akácos is, annak meg ugy montuk mindig, a Garbóuciut. Apáméik mindig igy monták. Mejünk a Garbóuciudba, fijam, huzatni vagy máléit szedni, vaty kapáni vagy mit tudom. Az egéisz ment ki, ameddig a garbóuci határ van. Már a Pikéitnek oda kifele. … Ez az utóusóu fordullóu vóut, a Garbóucut.* 1864: *Garbólczí ut | Garbólczí ut hasonló képpen nevezetett a' mellette el vonuló közlekedesi uttól nyert.* 1804: *A Garbócz* v[agy] *Garbóczi út.* — Szántóföld az északkeleti határszélen a Garbolci út mentén. A név az elsődleges útnévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. ***Garbolciút*** formában is említik. — ÉGy., ETH. 11: 77, Pesty 1864/57: 324a, 330b. — T15-E4.

Gárgyáskútnál 1804: a *Gartyás Kutnál.* — Egykori szántóföld a Méhteleki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét a közelében álló kútról kapta. A *gárgyás* jelző 'kávás' értelmű. — ETH. 11: 77, SzT.

Görölyös lásd **Görölyös laposa**

Görölyös-lapos lásd **Görölyös laposa**

Görölyös laposa 2025: *Göröjös lapossa ~ Göröjös-lapos ~ Szoboszlaji-tag | A Liba-domb vóut, éis akkó utána vóut ott ety kis tábla, nem nagy vóut asz se, vagy mit tudom. Annak ugy monták a Göröjös lapossa. … Réigen a cigányok ot laktak. | A Göröjös-lapos … mer az lentrű jön, az ott a Határ ajja, lapájos, lenyullik a Határhoz.* 2008: *Szoboszlaji-tag,* 1804: A *Göröjös[re* jönn véggel], 1760: a *Gőrőlyős* Hely sorjab[an], 1703: a *Gőrőjosben.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Liba-domb szomszédságában. A helybeliek szerint a Pál-tag része. A *görölyös* előtag esetleg a *göröngyös* 'egyenetlen felületű, érdes, dudoros' tájszóval állhat összefüggésben, bár ezek között *j*-vel, *ly*-vel hangzó formákat nem találunk. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. ***Görölyös, Görölyös-lapos*** formában is említik. A ***Szoboszlay-tag*** névváltozat bizonyára az egykori tulajdonosára utal. Pesty Frigyes helynévgyűjteménye a falu fő birtokosai között említi Szoboszlay Istvánt. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT., Pesty 1864/57: 324b, SzMHn. 1: 368, ÚMTsz. — T22-C1D1.

Gőzös-hát 1760: *Gőzős Hát.* — Egykori szántóföld a település északi határában a Második-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan. A név előtagja utalhat a terület természeti jellegzetességére, de a *Gőzös* családnevet is sejthetjük benne. Utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT., ÚCsnT.

Gyümölcsös 2025: *Gyümőücsös.* — Szántóföld a Sár-ároktól keletre a belterület közelében. Korábban gyümölcsfák álltak a területen. — ÉGy. — T34-B2.

Halastó 2025: *Halastóu.* — Kisebb tó a belterület közelében a Nyárfa-tábla területén. Korábban vályogvető gödörként használták, később halastóvá alakították. — ÉGy. — T22-D2.

Harmadik-forduló 1760: *Harmadik Fordulo* Lázár felől kezdődik a Reketyés Ág végin az Falu Felől haza felé. — Egykori földterület a település déli határában. A név előtagja az Első- és a Második-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Hármas híd 2025: *Hármas hid | Hármas hid vóut ott, ment Sárnak is fele, egyenesen is, ahogy megyünk az uton, akkor jobra is, a Fogás-óudalnak. Aszt arra monták mindéig: na, eléirtük a Hármas hidat. … ot keresztű is lehetet menni, a Fogás-óudalt, keresztűl a natypeleski legelőüre. … ot má hid nincsen.* — Egykori híd a Fogás-oldal környékén. Pontos helyét nem ismerjük. Az adatközlők elmondása szerint két kanális találkozásánál volt, így három irányba lehetett rajta átkelni. — ÉGy.

Háromágú-hegy 1703: a *harom agu hegjen* a közb[en] a lapos szelben. — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan, talán a hely jellegzetes alakjára utalhat a név. — ETH. 11: 76.

Határ 2025: *Határ.* — A magyar–román országhatár, mely a települést északon határolja. — ÉGy. — T14-D4.

Határ dűlője 1703: a *Hatar dülöje.* — Egykori szántóföld. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a településhatár közelében feküdt, erre utalhat a név előtagja. — ETH. 11: 76.

Hegedűs-tábla 2025: *Hegedüs-tábla | Hát Hegedüsnek vóut ety kicsit töp főüggye, osz mindéig ugy montuk neki, Hegedüs-tábla. Ez a sári Hegedüs.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Nyárfa-tábla közelében. A név előtagja tulajdonosa családnevére utal. — ÉGy. — T22-D1D2.

Híd 1804: A *Hid[ra* jönn véggel], 1760: Száraz Berek fele valo fordulo a *Hidőn* felül. — Egykori híd a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Sár- vagy az Éger-árkon átívelő híd lehetett, a Szárazberki-forduló közelében. Vö. Híd vége. — ETH. 11: 76, 77.

Híd vége 1804: A *Hid véginél* az út hoszszába. — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára összefügg a Híd nevű hellyel. — ETH. 11:77.

Homok alatti forduló 2025: *Homok alatti fordullóu ~ Homoki-óudal | A Homoki-óudalba ot vóut a Fojár meg a Fok-tű.* — Sándorhomok (másként Homok) közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése. A helybeliek általában a Mogyorós, Lencsés, Fok-tő és Folyár nevű dűlőket sorolják ide. ***Homoki-oldal*** néven is említik. — ÉGy. — T23-E1.

Homok felé lásd **Homoki-dűlő**

Homoki-dűlő 1864: *Homoki dűlö, Homok felé | Homoki dűlö homok községéhez közel lététöl vette ezen el nevezetét.* 1703: *Homok fele.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A források szerint a szomszédos Sándorhomok (másként Homok) közelében feküdt. ***Homok felé*** formában is szerepel. — ETH. 11: 76, Pesty 1864/57: 324b, 330b.

Homoki-oldal lásd **Homok alatti forduló**

Homokiút 1804: A' *Hómoki Útban* a' Lázón. — Egykori kaszáló a Homoki út mentén a Láz területén. A név az elsődleges útnévnek a környező területre való átvonódásával keletkezett. Vö. Homoki út. — ETH. 11:77.

Homoki út 1804: A' Mogyorós alatt a' *Homoki út* mellett. — Egykori út a Mogyorós mentén, mely a szomszédos Sándorhomokra (másként Homokra) vezetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. Vö. Homokiút. — ETH. 11: 77.

Hosszú lásd **Hosszú-tábla**

Hosszú-sor 1804: A' *hószszu sórban.* — Egykori szántóföld a Sári-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét az alakjáról kaphatta. Az elnevezés utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11:77, FKnT.

Hosszú-Szomoga 1760: a Fő és a *Hoszszu Csomogo.* — Egykori szántóföld a település északi határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Szomoga hosszabbik darabja lehetett. — ETH. 11: 76.

Hosszú-tábla 2025: *Hosszu-tábla ~ Hosszu | A Pálháza hátáná, pontoson. … Hát csakugyan eléik kis hosszuk vóutak, csak nem vóutak ot ojan nagy darap főüdek. | Hosszu vóut a főüd.* 2008: *Hosszútábla, Nyírfatábla,* 1760: a *hoszszuba,* 1703: a *Hoszszub[an].* — Szántóföld a település határának déli részén a Liget útja mentén. A helybeliek szerint korábban a Nagypeleskei útig terjedt, azonban a belvízelvezető árkok kiásása következtében a terület lerövidült. A név a parcellák méretére utal. ***Hosszú*** formában is említik. A Bura László által említett ***Nyírfatábla*** névváltozat talán nem is a Hosszú-táblára, hanem a mellette található Nyárfa-táblára vonatkozik. — ÉGy., ETH. 11: 76, SzMHn. 1: 366, 367. — T22-D2.

Irtás 1864: *Irtás.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az *irtás* 'szántóterület, amelyet az erdő

kiirtásával nyertek' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., Pesty 1864/57: 330b.

Iskola lásd **Óvoda**

Juhlegelő 2025: *Júlegelőü.* — Szántóföld a határ déli részén a Liget területén. Korábban juhlegelőként használták a területet. — ÉGy. — T23-E2.

Kádár fövenyesgödre lásd **Kádár gödre**

Kádár gödre 2025: *Kádár gödre ~ Kádár fövenyezsgödre ~ Fövenyezsgödör | A Garbóucudba megyünk fẽfele, méig mos is az a zakácos, a látod ott a dobon. Az a zakácos, na, az vóut a Kádár gödre. Fövenyezsgödör. Homokozsgödör vóut, onnen horták a homokot méig a köves utra is réigen a szekéirre, a sáfaszekéirre.* 2008: *Kádár gödre,* 1804: A' *Fövënny gödör[re* jönn véggel]. — Homokgödör a település keleti határában a Domb területén. Nevét a gödör környékén nagy területet birtokló *Kádár* nevű személyről kapta. ***Kádár fövenyesgödre*** formában és ***Föveny(es) gödör*** néven is említik. A *föveny(es)* 'homok(os)' jelentésű. — ÉGy., ETH. 11: 77, SzMHn. 1: 366, TESz. — T15-E4.

Kakas lásd **Kakas-barázda dűlője**

Kakas-barázda dűlője 1760: a *Kakasb[an],* 1703: *Kakas barázda dülöje.* — Egykori szántóföld a Harmadik fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *Kakas-barázda* helynév és a *dűlő* földrajzi köznév birtokos személyjeles alakjának az összetételéből alakult. ***Kakas*** változatban is szerepel. A *Kakas-barázda* helynév előtagjának névadási indítéka bizonytalan. Talán személynév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. — ETH. 11: 76.

Kápolna 2025: *Kápolna.* — Ravatalozó a Foglár északi részén. — ÉGy. — T34-B2.

Karám 2025: *Karán ~ Karány ~ Karám | A Túsóu hidon, ahogy lemegyünk, bal óudalt, pontoson az a fordullóu, a Túsóu hidon ahoty keresztűmentek … a Zéiger ajja, ez a Karány odájig megyen csak.* 2008: *Karán,* 1804: *A Karámba.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén a Berki út mentén. A Legelő, az Éger alja és a Domb határolja. A név a *karám* népnyelvi *karány ~ karán* 'tövissel bekerített hely, melybe a ménest, gulyát terelik éjszakára' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Karám alja, Karám mellett. — ÉGy., ETH. 11: 77, SzamSz., SzMHn. 1: 366. — T15-E4.

Karám alja 1935–1936: *Karányajja.* — Egykori földterület a Karám közelében. A név utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Karám mellett 1804: A' *Karám mellett.* — Egykori szántóföld a Sári-fordulóban, bizonyára a Karám szomszédságában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — ETH. 11:77.

Karos-rét 1760: *Karos rét.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan: az előtag esetleg a hely egykori tulajdonosára utalhat. — ETH. 11: 76, ÚCsnT.

Kaszáló 2008: *Kaszáló.* — Rét a határ északkeleti részén. — SzMHn. 1: 366. — T14-D4.

Katolikus temető 2025: *Katóulikus temetőü | Az it van előüll, de az nem naty hejen fekszik. … Vagy öt-hat család ha van, akik már nem a reformátusok.* 2008: *Katólikus-temető.* — Katolikus vallásúak temetője a Református temető közelében, attól délre. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B1.

Kátyú 1760: A *kotya,* A *kotyo* végiben. — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. A név azonosítása is bizonytalan, talán a *kátyú* 'vízjárta terület rét; vízzel telt mélyedés; gödrös, sáros út' jelentésű földrajzi köznév nyelvjárási változata rejlik benne. — ETH. 11: 77, FKnT.

Kavicsos 2025: *Kaviccsos ~ Köviccses | Id Bereknek fele ahogy megyünk, ki a falubú ahoty kimegyünk, a hidon tulmejünk, jobb óudalt ahogy a tábla van, az ēsőü bejárat pontoson. … it nekünk is vóut, éidesapámnak vóut negyven ári … Es se ojan naty parcella. | It vóut a Köviccses … ami fẽvan ot szántva … a kéit árok köszt.* 2008: *Kavicsos, Kövicses,* 1760: a *Kővícsesb[en].* — Szántóföld a határ keleti részén a Szilvás és a

A Kavicsos a Nyárfaerdővel Fotó: Hankusz Éva

Nyárfaerdő között. A név a terület talajának kavicsos jellegére utal. ***Kövicses*** formában is említik. — ÉGy., ETH. 11: 77, SzMHn. 1: 366, 367. — T23-E1.

Kenderes lásd **Kenderföld**

Kendereskert lásd **Kenderföld**

Kenderföld 2025: *Kenderfőüd ~ Kenderes ~ Kertajja ~ Kert-póutlás | Itt a kert alat vóut a kis főüd, oszt akkó abba tettek, öt áriba vagy néigy áriba, ety kis kendert. Méig abba az időübe, mikor éim méig ijen taknyos köjök vóutam … Itt ásztatták el a kenderásztatóu gödörbe. | A kert minden teleknek van, meg ety Kenderfőüd. Ugy mongyuk mi. Minden teleknek van utánna Kenderfőüd. Kinek tizennéigy ári, kinek, mongyuk ez a mijéink van negyven ári, harmincöt.* 1864: *Kenderes,* 1804: A' *Kert alatt,* 1760: a *Kert Allyai földeken* kívül, A *Kert Allyai dűlő,* 1703: a *kenderes kert* mellet. — Szántóföld a Fő utca északi és déli irányba futó kertjeinek végén, melyben korábban kendert termeltek. A név a *kenderföld* 'kender termesztésére használt terület' összetett földrajzi köznévből alakult. ***Kenderes*** és ***Kendereskert*** formában is szerepel. A ***Kert-pótlás*** névváltozat utótagja a *pótlás* 'terület, mellyel határkiigazítás vagy parcellázás során egészítettek ki egy-egy tulajdont' jelentésű földrajzi köznév. Fekvésére utalva ***Kertalja, Kertaljai-földek*** és ***Kertaljai-dűlő*** formában is említik. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT., Pesty 1864/57: 330b. — T22-D1.

Kertalja lásd **Kenderföld**

Kertaljai-dűlő lásd **Kenderföld**

Kertaljai-földek lásd **Kenderföld**

Kert-pótlás lásd **Kenderföld**

Kert-szeg 1703: *Kert szeg* a Saar haton. — Egykori szántóföld a település határában, bizonyára a kertek szomszédságában. A forrás a Sár-háton, vagyis a Sár-árok partján lokalizálja a területet. A folyóvíz melletti fekvésére utal a név *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' értelmű utótagja is. — ETH. 11: 76, FKnT.

Kis-erdő laposa 1804: A *Kis Erdö laposs á[ra* megyen véggel]. — Egykori szántóföld a Méhteleki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *Kis-erdő* helynév és a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakjának az összetételéből alakult. — ETH. 11: 77, FKnT.

Kis-mező 2025: *Kis-mezőü, Kis-mezőüre | Arra lejjéib van három fordullóu is már igy mondva, van a Kis-mezőü, ugy monták neki. A Legelőün tul van, a kimegyen ide, a méijteleki határ, ahogy megy a határszéil.* 2008: *Kismező.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Dombtól északra az országhatár mellett. A név előtagja a terület méretére utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 366. — T15-E4.

Kis-rét 2025: *Kis-réit | Akkor idefele a zárokig, akkor van a Kis-réit, ha ide fẽfele a, mán a Sár-árokig. … A Gyulajijéi. Kaszállóu vóut, de mos má szántóufőüd.* 1760: *Kis rét.* — Szántóföld a település keleti határában a Sár-árok mentén. Korábban kaszáló volt. A név előtagja a Nagy-réthez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., ETH. 11: 77.

Kollektíva 2025: *Kolektiva.* — A Fő utca és a Foglár találkozásánál fekvő földterület. Korábban a kollektív gazdaság épülete állt itt. — ÉGy. — T34-A2.

Kovácsház 2025: *Kovácsház.* — Szántóföld a határ északi részén a Pisztorgástól délre. Korábban kovácsműhely állt a közelében, erre utal az elnevezés. — ÉGy. — T34-A2.

Kövicses lásd **Kavicsos**

Köz 1703: a harom agu hegjen a *közb[en]* a lapos szelben. — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. A név a *köz* 'két vízfolyás által határolt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Talán a Sár és az Éger-árok által közrezárt területet jelölhette. — ETH. 11: 76, FKnT.

Kultúrház lásd **Óvoda**

Kurta-szer 1804: A *Kurta Szerben,* 1760: *Kurta szer,* 1703: a *Kurta Szerben.* — Egykori szántóföld a Harmadik-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat, és a Hosszú-sor előtagjával áll korrelációban. Utótagja a *szer* 'határ (távol eső) része' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, 77, FKnT.

Kút 2025: *Kut, Kutná | Mikó mik mentünk, asz monta éidesanyám: „Erigy, fijam, a Csepe-réitre – asz mongya –, hozz ety korsóu vizet a Kutrú!" … Ot [a Csepe-réten] vóut egy naty kut. Méik tudod, akkó nem ujam vóut, mint mos má, ma má, ijem beton, éirted, hanem kűbű vóutak. Naty*

széiles vóut, éirted, belöl meg álványa vóut, bele lehetett állani, éirted, álványa vóut ... Uty huszta csordás felfele vagy a gujás, éirted. Oszt öntötte a vájuba befele. 2008: *Cseperéti-kút.* — Egykori kút a Csepe-réten. Korábban az itt legelő jószágok itatására használták. ***Csepe-réti-kút*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 1: 365.

Kutas-Erge-hát 1760: A *Kutas Erge Háton.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük, talán a Nagypeleske határában említett Kutas-Erge közelében lehetett. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Erge-hát, Kutas-Erge köze. — ETH. 11: 76, FKnT.

Kutas-Erge köze 1760: *Kutas erge kőzi.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük, talán a Nagypeleske határában említett Kutas-Erge közelében lehetett. A név utótagja a *köz* 'két vízfolyás által határolt terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. Vö. Kutas-Erge-hát. — ETH. 11: 76, FKnT.

Külső-Legelő 2025: *Külsőü-Legelőü.* — A Legelőnek az Éger-ároktól keletre eső északkeleti része. A név előtagja a Belső-Legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T15-E4.

Láp 2025: *Láp,* 1816: *Lép* [ɔ: *Láp*]. — Kaszáló a határ keleti részén a Sár-árok partján. A név a *láp* 'vízinövényekkel benőtt mocsaras hely, rétség' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT. — T23-E1.

Lapos-szél 1703: a harom agu hegjen a közb[en] a *lapos szelben.* — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. Mélyebben fekvő, lapos terület lehetett. A név utótagja a *szél* 'valamely terület külső része' értelmű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Lágyas 2025: *Lágyos | A Lágyos, it van a Cigánháznál ... Ojan kaszállóu vóut. ... laposab vóut a főüd.* — Szántóföld a határ délnyugati részén. A Cigányház-tábla laposabb fekvésű része. A név a *lágyas* 'szántóföld melletti kaszáló' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T22-D2.

Láz 2025: *Láz ~ Láza,* 1804: A' Hómoki Útban a' *Lázón.* — Erdő a határ keleti részén az Éger-árok mentén. A Lazsnával együtt a Rét része. A helybeliek elmondása szerint korábban rétek és égeresek húzódtak a területen. A név a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznévből származik. ***Láza*** formában is említik. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT. — T23-E1.

Láza lásd **Láz**

Lázári út 1804: A *Lázári Ut* mellett, Az *Lazári Út* hoszszába. — A szomszédos Lázáriba vezető út. — ETH. 11: 77.

Lazsna 2025: *Lazsna,* 2008: *Lazsna.* — Erdő a határ keleti részén az Éger-árok közelében. A Lázzal együtt a Rét része. A név a *lazsna* 'dudvával, burjánnal benőtt hely, bikres-bokros hely' jelentésű szóból származik. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 1: 367. — T23-E1.

Legelő 2025: *Legelőü ~ Csordalegelőü, Csordalegelőüre | Itt ebbe a zóudalba, ahogy megyüng Berekre fele, itt a falubú kimejünk, ez it vóut, it van nekünk a Legelőü.* — Legelő a határ északkeleti részén. Ma is itt legel a falu csordája. ***Csordalegelő*** formában is említik. Részei a Belső-Legelő és a Külső-Legelő. — ÉGy. — T15-E4.

Legelő Fotó: Hankusz Éva

Lencsés 2025: *Lencséis ~ Lencséis-tag ~ Pallag ~ Palloh | Gazos vóut mindéig a buza, osztán lencse vóut benne, oszt ēnevesztéik a Lencséisnek. | Itt a Berki uttú be, ott egyenesen eléirtük, ugy monták réigen az elsőü lábot ott, hoty Palloh. A kéit hit köszt ... ot ment. | Eszt a Lencséist is monták ennek a Pallagnak. ... de ugy monták, hogy Lencséis, de a másik asz monta, Pallag.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Láz mellett. A helybeliek szerint a név az ide vetett búza közt növő lencsére utal. ***Lencsés-tag*** formában is említik. E névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A ***Parlag*** elnevezés a 'fel nem szántott földterület' jelentésű *parlag* földrajzi köznévből származik, melynek *pallag* és *palloh* formái helyi nyelvjárási alakok. — ÉGy., FKnT. — T23-E1.

Lencsés-tag lásd **Lencsés**

Liba-domb 2025: *Liba-domb | Mer valamikor hajtották a libát oda.* — Környezeténél magasabban fekvő szántóföld a határ északnyugati részén a Libarét közelében. Korábban libák legeltetésére használták a területet. — ÉGy. — T22-C1D1.

Libarét 2025: *Libaréit ~ Cigántanya ~ Cigánsor | Mekhát ugy monták neki réigen: megyünk a Cigánsorra meg a Libaréitre.* 2008: *Libarét,* 1944: *Cigánytelep.* — A belterület nyugati részén fekvő, a szomszédos Nagypeleskére vezető utca. Korábban bizonyára ludak legeltetésére használták a területet. Erre utalhat a *Libarét* név, amely a 'libák legeltetésére szolgáló gyepes terület' jelentésű *libarét* összetett földrajzi köznévből származik. Minthogy az utcát cigányok lakják ***Cigánytanya, Cigánysor*** és ***Cigánytelep*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Hnt., SzMHn. 1: 365. — T34-A2.

Liget 2025: *Liget, Ligetre | Az erdőü vóut, igen, csak a kommonizmuszba kiirtották. | Liget, ez mos má lázárijak használják, de ugy mongyák neki, Liget.* 2008: *Liget,* 1895: *Liget* felőli III^{dik} forduló, *Ligeti* II^{dik} kaszáló forduló, 1864: *Liget,* 1804: A *Ligeten* ... a Fogás oldalon, 1700: az *Ligeten* Sár felől. — Szántóföld a határ déli részén a Varjastól délre. A kataszteri térképvázlat szerint korábban a mainál jóval nagyobb területet jelölt a név. A helybeliek szerint régen erdő állt itt, erre utal az elnevezés. Ezt támasztja alá az első katonai felmérés térképe, amely erdővel borított területként ábrázolja. Vö. Liget alja, Liget útja, Ligeti-dűlő, Nagy-Liget, Paj-Liget. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, Pesty 1864/57: 330b, SzMHn. 1: 367, T0.63.99.1. — T23-E2.

Liget alja 2025: *Liget ajja | A Liget ajja, vóut ot ety pár darap főüd, ott a véigibe. Szántóu vóut. Mindenkijéi, akijéi vóut a Liget, mindenki szántod belőülle ugy ety pászmát [szakaszt, fogást].* 1935–1936: *Ligetajja,* 1804: A' *Liget alatt.* — Szántóföld a határ déli részén a Liget mellett. Az utótag az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT., SzamSz. — T23-E2.

Ligeti-dűlő 1864: *ligetí dűlő | A' ligetí dűlő cseprentés fiatalos kaszáló.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Liget vagy a Liget alja területén feküdt. — Pesty 1864/57: 324b.

Liget útja 2025: *Liget uttya ~ Szakmári ut ~ Sári ut.* — A Liget mellett elhaladó út. Szatmárnémetibe, illetve a szomszédos Kissárra is ez az út vezet, ezért ***Szatmári út*** és ***Sári út*** formában is használják. *Szatmár* nevét a környéken a legidősebbek *Szakmár* formában ejtik. — ÉGy. — T34-B2.

Malom gyakra 1760: a Fog fűb[en] a *Malom Gyakra.* — Egykori erdő a Fok-tő területén. Pontos helyét nem ismerjük. Hajdan vízimalom állhatott az ott folyó Sár-árkon, erre utalhat a név előtagja. Az utótag a *gyakor* 'sűrű erdő, cserjés' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ETH. 11: 76, FKnT.

Második-forduló 1760: *2dik Fordulo:* Rosaj és Méh Telek fele valo fordulob[an] az Zajtai utra menőben. — Egykori földterület a település északi határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja az Első- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Második híd 2025: *Második hid ~ Túsóu hid | A következőü, a Túsóu hidon tul asz Karám.* — A Berki út mentén az Éger-árkon átívelő híd. A név előtagja arra utal, hogy a híd távolabb fekszik a falu belterületétől, mint a Sár-árkon átívelő Első híd. Ugyanezt fejezi ki a ***Túlsó híd*** elnevezése is. — ÉGy. — T15-E5.

Megyárok lásd **Éger-árok, Sár-árok**

Méhteleki-forduló lásd **Temető-tábla**

Méhteleki-határ 1804: A'*Méh Teleki Határban.* — Egykori szántóföld a Méhteleki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a szomszédos Méhtelek közelében feküdt. — ETH. 11: 77.

Méhteleki-Liget alja 1760: az Egér fele a *Méh Teleki Liget Allyá[ig].* — Földterület a település határában, vélhetően a szomszédos Méhteleken fekvő Liget közelében. A név utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Méhteleki út lásd **Temető út**

Méhteleki-útfél 1804: A' *Méh Teleki út félen.* — Egykori szántóföld a Méhteleki-fordulóban,

a Méhteleki út mentén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név utótagja az *útfél* 'az utca egyik oldala' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 77, FKnT.

Messzelátó 2025: *Messzilátóu | S itt a Temetőün, ahun a Messzilátóu vóut.* — Egykori katonai kiláto a határ északi részén a Zsidótemető mellett. Vö. Messzelátó-tábla. — ÉGy. — T14-D4.

Messzelátó-tábla lásd **Temető-tábla**

Mező-szél 1760: A *mező szélb[en].* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névben a *szél* utótag 'valaminek a határa, vége, külső része' értelmű. — ETH. 11: 76, FKnT.

Mogyorós 2025: *Mogyoróus ~ Mogyoróus ajja | Ide, a Zerdőü má ahogy van, méig akkó nem a Zerdőü vóut, mer tudod, akkor ekszisztált a Réit nekünk, a kaszállóu. ... Na annak meg ugy monták, a Mogyoróus ajja. ... Éin nem emléikszek arra, hogy mogyoróufa let vóuna. Hát az vóut a neve. Ezek a réigi bátyik minden fordullóunak attak egy nevet.* 2008: *Mogyorós,* 1864: *Mogyorós,* 1804: A' *Mogyorós alatt* a' Homoki út mellett, 1760: *Magyaros alatt.* — Szántóföld a határ délkeleti részén az Éger-árkot szegélyező Rét mellett. Bizonyára a terület növényzetéről kapta a nevét. ***Mogyorós alja*** formában is említik. E névváltozat utótag az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT., Pesty 1864/57: 330b, SzMHn. 1: 367. — T23-E1.

Mogyorós alja lásd **Mogyorós**

Nagy-Éger lásd **Éger-árok**

Nagy-Liget 1760: A *Nagy Ligétb[en].* — A település határában említett hely. Pontosan nem lokalizálható. Talán a Liget egyik része lehetett. — ETH. 11: 76–77.

Nagy-uraság 1760: Az Egres Háton *Nagy vrság.* — Egykori hely a település határában. Pontosan nem lokalizálható. A név utótagja bizonyára a 'földesúri birtok' jelentésű *uraság* földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Nagypeleskei út 2025: *Natypeleski ut,* 2008: *Natypeleskeji út.* — A településről nyugati irányba, Nagypeleskére vezető út. — ÉGy., SzMHn. 1: 367. — T22-D1.

Nagy-rét 1864: *Nagy rét,* 1804: A *Nagy Rét.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Kis-réthez való viszonyítást fejezi ki. — ETH. 11: 77, Pesty 1864/57: 330b.

Német árka 2025: *Néimet árka | Akkor az oda megyen ki a Határig, a Határon errű vóut asz kéit óudalt, mind a kéit óudalt vóut. De be van tömve má. Mer ot vóut Néimetnek a főüggye.* — Egykori árok a falu határának északi részén az országhatár mentén. Nevét az árok körüli terület *Német* családnevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T22-D1.

Nyáras lásd **Nyárfa-tábla**

Nyárfaerdő 2025: *Nyárfaerdőü ~ Réit ~ Erdőü ~ Nyárfás | Asz csak mos van. Ot van a Nyárfaerdőü a kéit hit köszt. | Csak ugy mongyuk neki, a Zerdőü. | A Réit az, amejik a Zerdőü. Az vóut a Réit réigen. Kaszállóu vóut, vóut fa izs benne, de mindenki ot kaszált, vóut mindenkinek, éis onnen tartotta a jóuszágot.* 2008: *Nyárfa-èrdő.* — Nyárfaerdő a határ keleti részén az Éger-árok mentén. ***Nyárfás*** és ***Erdő*** formában is említik. Korábban kaszálóként használták, erre utal a ***Rét*** elnevezése. — ÉGy., SzMHn. 1: 367. — T23-E1.

Nyárfás lásd **Nyárfaerdő**

Nyárfa-tábla 2025: *Nyárfa-tábla | Ide, Natypeleskéinek fele ahogy mentünk, na méig ot vóut, amikó kimentünk a cigányok közzű, izéi, ugy monták neki réigen, vóut ety tábla, a Nyárfatáblán. ... a lázári óudalnak fele, a lázári toronynak. | Mos halastóu van ott. ... Ety kis hej az ott ... Réigem vájogvetőü gödör vóut, éis most Kálmányéi ... csináltak halastavat oda.* 1760: *Nyaras,* 1703: A *Nyarasban.* — Szántóföld a belterülettől délre a Telekhely-tábla mellett. A közelmúltban halastavat is létesítettek a területén. Nevét a korábban ott álló nyárfákról kapta. ***Nyáras*** formában is szerepel. Vö. Nyírfa-tábla. — ÉGy., ETH. 11: 76. — T22-D1.

Nyírfa-tábla lásd **Hosszú-tábla**

Óvoda 2025: *Ovoda ~ Iskola ~ Kulturház | Ot vóut előüll az Iskola, na most ott, ahun az Ovoda. Ez it hátú vóut a Kulturház.* 2008: *Iskola, Óvoda.* — Épület a Fő utcán a Templom mögött. Jelenleg óvoda és kultúrház működik benne, ezért ***Kultúrház***-nak is nevezik. Az ***Iskola*** névváltozat ritkán használatos, ugyanis iskolai oktatás már nincs a faluban. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B1.

Pálháza Fotó: Hankusz Éva

Orosz temető 1760: az *Orosz Temetőb[en].* — A település határában lévő egykori temető. Helyét pontosabban nem tudjuk meghatározni. Orosz nemzetiségűek vagy görögkatolikus felekezetűek temetkezési helye lehetett. — ETH. 11: 77.

Ökör-bokor lásd **Ökör bokra**

Ökör bokra 1760: Az *ökör bokrab[an],* 1370: *Ewkwrbwkor.* — Egykori szántóföld a település északi határában a Második-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az *ökör* állatnév és a *bokor* 'bokros hely' jelentésű földrajzi köznév birtokos jelzős összetételéből alakult. ***Ökör-bokor*** formában is szerepel. — ETH. 11: 76, FKnT., Németh 2008: 223.

Ölyüs alja 1703: az *ölyös alat.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az *ölyv* madárnév tájnyelvi *ölyü* alakjának *-s* képzős származéka. Utótagja az *alj* 'valaminek az alsó, alacsonyabban fekvő része' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. *Ölyüs* nevű helyet a szomszédos Méhtelekről ismerünk, az Ölyüs alja talán annak közelében fekvő terület lehetett. — ETH. 11: 76, FKnT., SzamSz., ÚMTsz.

Ösvényútja 1703: az *ősvény utyaban.* — Egykori szántóföld a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név egy elsődleges útnévnek a szomszédos területre való átvonódásával keletkezett. — ETH. 11: 76.

Paj-Liget 1760: A *Paj Ligeten.* — Egykori kaszáló a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Liget területén vagy annak közelében feküdt. Nevének előtagja esetleg személynév lehet. — ETH. 11: 76, ÚCsnT.

Pál-birtok lásd **Pál-tag**

Pálháza 2025: *Pálháza | Itt, ahogy mejünk, má, a, kifele a Foglárbú odafele, véigikfele, a Csepe-réitnek fele … jobb óudalt van a Pálháza.* 2008: *Pál háza,* 1935–1936: *Pálháza,* 1895: *Pálházi* III[dik] forduló, 1864: *Pál háza, Pál háza dűlö | Pál háza dűlö ennek a' vegíbe terül el a' Gáborna közös legelő.* 1804: A' *Pal háza* alatt. — Szántóföld a határ déli részén a Liget útjától nyugatra a Hosszú-tábla és a Fogás között. A helybeliek elmondása szerint a nevét *Pál* vezetéknevű földesúrról kapta. Korábban bizonyára ház állt a területen, melynek neve átvonódott a környező földterületre. ***Pálháza-dűlő*** formában is szerepel. E névváltozat utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT., Pesty 1864/57: 314a, 324b, SzamSz., SzMHn. 1: 367, T0.63.99.1. — T22-D2.

Pálháza-dűlő lásd **Pálháza**

Pálinkafőző 2025: *Pájinkafőüzőü.* — Épület a Nyárfa-tábla területén a Halastó közelében. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy. — T34-A2B2.

Parlag lásd **Lencsés**

Pál-tag 2025: *Pál-tag ~ Pál-birtok.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Zajtai úttól északra. Az előtag egykori tulajdonosa családnevére utal, az utótag pedig a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Pál-birtok*** formában is említik. — ÉGy., FKnT. — T22-C1.

Parókia 2025: *Paróukija.* — Református lelkészi lakás a Fő utcán a Templom közelében. — ÉGy. — T34-B1.

Patak-oldal 1760: a *Patak oldala,* a *Patak oldalb[an].* — Egykori szántóföld a település határában. Bizonyára az Éger- vagy a Sár-árok partján feküdt. Pontos helyét nem ismerjük. ***Patak oldala*** formában is szerepel. — ETH. 11: 76, 77.

Patak oldala lásd **Patak-oldal**

Patak-part 1. 2025: *Patak-part | It van [a Szatmári útnál], éis odafele nyullik, itt ety pár főüd … mert aszt mos kapták meg, csak az uraság hogy megment, osz kiméirtéik. … a Patak-part. De csak itt egy darabig van ez, a Rekettye-közig van ez.* — Szántóföld a belterülettől délre a Sár-árok mentén. — ÉGy. — T34-B2.

Patak-part 2. 2025: *Patak-part.* — Szántóföld a határ északi részén a Temető és az országhatár között, a Sár-árok mentén. — ÉGy. — T14-D4.

Peleske lásd **Kispeleske**

Perna dűlője 1703: a *Perna dülöje.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja talán személynév lehet, az utótagja pedig a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT., ÚCsnT.

Pikét 2025: *Pikéit ~ Piket | Oda csak ugy mehettünk, abba a zidőübe, mer nállunk vóut itt is Piket, mint réigem Berken, de nem mehettünk ki a mezőüre reggē, csakhotyha mentünk a Pikéitre, atták a tiketet, éis akkó hányam megyünk ki a mezőüre dóugozni, atták a tiketet, akkó mehettünk. Ha jött a katona, nem vóut a tiket, bekéiséirte a zembert.* — Egykori határőrhely a település határának északi részén. A név a románból a magyarba átkerült *pichet* 'őrház' jelentésű szóból alakult. — ÉGy., RKsz. — T15-F3.

Piliske lásd **Kispeleske**

Piszkor lásd **Pisztorgás**

Pisztorgás 2025: *Pisztorgás, Pisztorgásra | Van itt ety kabolaut [dűlőút], lefele Gyulajinak van ott a főüggye, széilem meg minden. Na, ennek, ez nem naty tábla főüd, eszt méig maji napig is, réigen is mindig uty hallottam éidesapámtú, maji napig is ugy mongyák neki, hogy a Pisztorgás. Ez it van előüll. | Na, onnentű [a Borsi-tagtól] oda, nekifele a Határnak, annak meg asz monták, a Pisztorgás.* 2008: *Pisztòrgás,* 1760: *Piszkor.* — Szántóföld a határ északi részén a Pál-tag és a Temető-tábla között. A névadás indítéka bizonytalan. Feltehetően a *pisztorga* 'levegőben szállongó tüzes zsarátnok, füsttel felszálló tűzszikra' jelentésű tájszóval állhat összefüggésben. A 18. századból adatolt ***Piszkor*** névforma talán romlott alak lehet, de a térségben ismeretes *Piskáros, Piskártó* helynév is, amellyel esetleg ugyancsak összefüggésbe hozható. — ÉGy., ETH. 11: 76, Kocán 2022: 300, SzamSz., SzMHn. 1: 367. — T22-D1.

Pumpaház 1. 2025: *Pompaház.* — Egykori építmény, szivattyúház a Domb mellett. Ma már nincs meg, lebontották. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T15-E4.

Pumpaház 2. 2025: *Pompaház.* — Egykori építmény, szivattyúház a Szőlőskert közelében a Nyárfaerdő területén. Ma már nincs meg, lebontották. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz.

Rácz-major 1893: *Rácz major.* — Egykori major a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Református temető lásd **Temető**

Régi Szárazberki út 2008: *Régi szárazbèrki út.* — Út a határ északkeleti részén. A szomszédos Szárazberekre vezetett. Vö. Szárazberki út. — SzMHn. 1: 367.

Rekettye 2025: *Rekettye, Rekettyéibe ~ Rekettye-köz ~ Rekettye köze ~ Rekettye-tábla | Ez it van, ahoty kimegyünk a Foglárbú, bal óudalt. Van ety kabolaut [dűlőút] befele, éirted, na annak mongyák a Rekettye közibe. | Mos má jön a nagyup parcella, a Rekettye-köz. Az lemegy a Patak-partra egészen, megint, a Fojár, ahogy megy a patak Sárnak fele a Fojár és a Rekettye között nekimegy. Ez ety parcella a Rekettye-köz.* 2008: *Rekettye-köz, Rekettyés.* — Szántóföld a határ déli részén a Liget útjától keletre. A név a *rekettye* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből származik. ***Rekettyés, Rekettye-tábla, Rekettye-köz*** és ***Rekettye köze*** formában is említik. Ez utóbbi névben a *köz* 'két tájrész (erdő, árok) széle közötti terület' jelentésű

földrajzi köznév szerepel. Vö. Rekettye alja. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 367. — T23-E2.

Rekettye alja 1935–1936: *Rekettyeajja.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Rekettye közelében feküdt. A név utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Rekettye-köz lásd **Rekettye**

Rekettye köze lásd **Rekettye**

Rekettyés lásd **Rekettye, Rekettyés-ág**

Rekettyés-ág 1935–1936: *Rekettyéság,* 1864: *reketyés ág, Rekettyés ág | Rekettyés ág a'benne találtatott reketyés ágtól.* 1804: A*'Rekettyés ág* alatt, 1760: *Reketyes Ág, Reketyés, Reketyés Ág.* — Egykori dűlő a település északi határában a Méhteleki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Az utótagként álló *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' jelentésű földrajzi köznév arra utalhat, hogy a név talán a Sár-árokból kiszakadó elágazást jelölte elsődlegesen, majd a név átvonódott a mellette fekvő területre. ***Rekettyés*** formában is szerepel. Vö. Szomoga-Rekettye-ág. — ETH. 11: 76, 77, FKnT., Pesty 1864/57: 314a, 324a, SzamSz.

Rekettye-tábla lásd **Rekettye**

Rész 1804: A *Reszen.* — Egykori szántóföld a településen. Pontos helyét nem ismerjük. A név talán a *rész* 'birtok, tag' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ETH. 11: 77, FKnT.

Rét lásd **Nyárfaerdő**

Sár lásd **Sár-árok**

Sár alja 2025: *Sár ajja, Sár alatt | Onnentű [a Varjastól] odafele meg asz monták mindig, maji napig is, hogy a Sár ajja. ... a Varjas után jön, ez má odafele nyulik Sárnak fele, oda. | Ahogy igy mekkanyarodik egyenesen, mekkanyarodik odafele Sárnak fele, asz mongyák, Sár ajja.* 2008: *Sár àjja,* 1941: *Sár alja,* 1935–1936: *Sárajja,* 1931: *Sáralja,* 1895: *Sáralja* felőli III[dik] szántóforduló, 1884: *Sár alja,* 1864: *Saár alja, Saár allyai dűlő | Saár víz partján terül el melytöl nyerte el nevezését.* 1760: *Sár ajjára.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Sár-árok mentén a Varjas szomszédságában. Az utótag az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. ***Sár aljai dűlő*** formában is szerepel. — ÉGy., ETH. 11: 76, FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 314a, 324b, SzamSz., SzMHn. 1: 368, T0.63.99.1, T16.T.541. — T23-E2.

Sár aljai dűlő lásd **Sár alja**

Sár-árok 2025: *Sár-árok ~ Sár-patak ~ Sár ~ Megyárok ~ Árok | Ez a kéit Megyárok van [a Sár- és az Éger-árok]. Mi csak ugy montuk neki. Ez az Ēsőü hidná, a Megyárok, ez, ami it megyen lefelé̩i ide Sárnak. | Ez a Sár-árok egéis Sárkösztű jön.* 2008: *Sár,* 1953: *Sár-patak,* 1941: *Sárvíz,* 1931: *Sár víz,* 1884: *Sár víz,* 1864: *Sár, Saár víz,* 1816: *Sár víz,* 1804: A' *Sár patak[ra* jönn véggel], 1784: *Sar,* 1370: *Sar.* — A település keleti határát átszelő patak. Az elsődleges ***Sár*** név a *sár* 'sáros folyóvíz' jelentésű vízrajzi köznévből származik. ***Sár-patak, Sár-víz*** és ***Árok*** formában is szerepel. A ***Megyárok*** névváltozat a *megyeárok* 'árok, amely a községek vagy nagybirtokok között a határt jelöli' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Folyár, Patak-oldal, Patak-part, Sár alja, Sár-hát, Sár hídja, Sári-dűlő, Szomoga. Lásd Sár (Kissár, Lázári, Sándorhomok). — ÉGy., EKFT., ETH. 11: 77, FKnT., HKFT., MaKF., Németh 2008: 223, Pesty 1864/57: 324a, 324b, SzMHn. 1: 367, TESz., T.SzSz1953, T16.T.541. — T23-E1.

Sár-hát 1703: Kert szeg a *Saar haton.* — Egykori földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Sár-árok közelében, annak partján feküdt. Nevében a *hát* utótag 'dombos vízparti terület' értelmű. — ETH. 11: 76, FKnT.

Sár hídja lásd **Első híd**

Sár felől való forduló lásd **Sári-forduló**

Sári-dűlő 1935–1936: *Sáridüllőü.* — Egykori dűlő a település határában. Feltehetően a Sár-árok vagy a szomszédos Kissár település közelében feküdt. — SzamSz.

Sári-forduló 1864: *Saarí forduló,* 1804: A' *Saár felől való Forduloba.* — A szomszédos Kissár közelében fekvő dűlők összefoglaló neve. Pontos kiterjedését nem ismerjük. ***Sár felől való forduló*** formában – vélhetően körülírásként – is szerepel. — ETH. 11: 77, Pesty 1864/57: 324b.

Sári-erdő alja 1804: A' *Sári Erdő alatt* a' Határba. — Egykori kaszáló a határban. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a szomszédos Kissár határában húzódó Sári-erdő közelében feküdt, erre utal az elnevezése. Az adat a név

hol? kérdésre felelő alakját mutatja. — ETH. 11: 77.

Sári-oldal 2025: *Sári-óudal, Sári-óudalba, Sári-óudalon ~ Sár-óudal,* 1895: *Sároldali* kisebb Becsky tag. — Kispeleske Kissár felé eső területének összefoglaló megnevezése. ***Sár-oldal*** néven is említik. Vö. Sár-oldali-legelő. — ÉGy., T0.63.99.1. — T23-E2.

Sári út lásd **Liget útja**

Sár-oldal lásd **Sári-oldal**

Sár-oldali-legelő lásd **Csepe-rét**

Sár-patak lásd **Sár-árok**

Sár Péter irtványa 1703: a *Sar péter irotvanya.* — A település határában említett szántóföld. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a terület tulajdonosára utalhat, utótagja az *irtvány* 'szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ETH. 11: 76, FKnT.

Sár-víz lásd **Sár-árok**

Sikátor lásd **Temető út**

Szárazberek felé való forduló lásd **Berki-forduló**

Szárazberki-forduló lásd **Berki-forduló**

Szárazberki út lásd **Berki út**

Szarvas-ülő 1804: *Szarvas üllö.* — Egykori kaszáló a Sári-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *szarvas* állatnév és az *ülő* 'pihenőhely' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. — ETH. 11: 77, FKnT.

Szatmári út lásd **Liget útja**

Szélső-Sziget 1760: A *Szelső szigetb[en].* — Sziget a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Lázári határában lévő Szigettel lehet összefüggésben, esetleg annak a szélét, végét jelölhette. Vö. Sziget alja. — ETH. 11: 77.

Szereda-szeg 2025: *Szereda-szeg, Szereda-szegbe ~ Szereda-szeg-óudal, Szereda-szeg-óudarra | Ahogy megyüng Berekre fele, a Túsóu hidon ahoty keresztű megyünk, minden. Na, ez méig ot van. Ez itt előüll, ahogy befordulunk a Zerdőü sarkáná, Túsóu hidon tul, eszt ugy monták neki minéig, maji napig is ugy mongyák neki, a Szereda-szeg-óudal.* 2008: *Szeredaszeg,* 1935–1936: *Szeredaszeg,* 1804: *Szereda Szegben.* — Szántóföld a határ keleti részén az Éger-árok keleti oldalán. Átnyúlik Szárazberek határába. A név talán összefügg a *szereda* 'hetivásár' jelentésével, és arra utalhat, hogy erre jártak a falubeliek vásárba. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. ***Szereda-szeg-oldal*** formában is említik, melynek utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Szereda-szeg alja, Vásár útja. Lásd Szereda-szeg (Szárazberek). — ÉGy., FKnT., ETH. 11: 77, SzamSz., SzMHn. 1: 368, TESz. — T15-E4E5F4.

Szereda-szeg Fotó: Hankusz Éva

Szereda-szeg alja 1703: a *Szereda szeg alat,* a *Szereda szeg álat.* — Egykori szántóföld a határban. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Szereda-szeg mellett feküdt. Az adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. — ETH. 11: 76.

Szereda-szeg-oldal lásd **Szereda-szeg**

Sziget alja 1760: *Sziget alat.* — Egykori szántóföld a Harmadik-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név az egykor a Sár-árok mentén, Lázári határában fekvő Sziget közelségére utal. Az adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. Vö. Szélső-Sziget. — ETH. 11: 76.

Szilvás 2025: *Szilvás | Ez valami birtokoséi vóut, a Pál Jenőüjéi. Ugy monták neki, hogy a Szilvás. Szántóufőüd, Gyulaji hasznájja Homokrú. ... Éim mijóuta magamra emléikszek, ot nem vóut szilvafa, csak semmiféile fa.* 2008: *Szìlvás.* — Szántóföld a Sár-árok keleti oldalán a Berki út mentén. Nevét egykori növényzetéről kaphatta. — ÉGy., SzMHn. 1: 368. — T23-E1.

Szoboszlay István szántótagja 1895: *Szoboszlay István szántótagja.* — Egykori földterület a település nyugati határában. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *szántótag* 'rendszeresen megművelt határrész, szántó' jelentésű

összetett földrajzi köznév. — FKnT., T0.63.99.1. — T22-D2.

Szoboszlay-tag lásd **Görölyös laposa**

Szomoga 2025: *Szamoga, Szamogába ~ Camoga, Camogába | Ez is itt a Határ mentéim van egéiszen, ez a Liba-dombom belőül van. Ami megyem véigikfele a határmentéin, asz Szamoga. Ment a Határ véigikfele, ot mindenütt, mekkezdve a Hármashatártú véigestelem-véigig, egéiszem felfele Petéijig, vagy mit tudom éim, meddig, na. Odájig ment a Határ. … Ennek ugy monták mindéig, hogy megyünk a Szamogába. A Határ mellet vóut. Pontosan a Határ mellett. | Ott egy nagy árok vam véigikfele. | Vóut ety tájba rekettye is vóut ott abba. A Határ mellet vóut az is.* 2008: *Szamoga,* 1804: A *Szomoga* mellett, 1760: a *Czomogánal,* 1370: *Zomoga.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén az országhatár mentén. A név a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből származik. Valószínű, hogy a név eredetileg a Sár-árkot jelölhette, majd az elnevezés átvonódott a közelében fekvő területre. Erre utalhat az is, hogy a történeti forrásokban határozóragos (pl. *Comogánál*) és névutós (pl. *Szomoga mellett*) szerkezetek tűnnek fel. Részei voltak a Fő-Szomoga és a Hosszú-Szomoga. Vö. Szomoga laposa, Szomoga-Rekettye-ág. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT., Németh 2008: 223, SzMHn. 1: 368. — T22-C1.

Szomoga laposa 1804: A *Szomoga laposába.* — Egykori kaszáló a Méhteleki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Szomoga mélyebben fekvő, laposabb része volt. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ETH. 11: 77, FKnT.

Szomoga-Rekettye-ág 1370: *Somoga Reketye agh.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név feltehetően a Rekettyés-ágnak a Szomogához közelebbi részét jelölhette. — Németh 2008: 223.

Szőlőskert 2025: *Szőüllőüskert | Éin, éim mijóuta éin éilek, nem vóut [itt szőlő], de éidesapámtú se hallottam. Csak ēnevesztéik ugy. Mindem fordullóunak attak egy nevet. | Szőüllőüskernéi monták itt a határt, hogy it van, a berki határ meg a peleski határtú.* 2008: *Szőlőskèrt,* 1931: *Szőlős kert,* 1895: *Szőlőskert,* 1884: *Szölös kert,* 1864: *Szöllös kerti | Nevezetétt veszi a' mellette lévö szöllös kertöl – melly már ma ugyan kí írtva van.* — Szántóföld a keleti határszélen a Szereda-szeg mellett, Kispeleske és Szárazberek határán. Korábban – Pesty Frigyes adatközlője szerint még a 19. század közepét megelőzően – szőlőt termesztettek a területen. Lásd Szőlőskert (Szárazberek). — ÉGy., HKFT., Pesty 1864/57: 324a, SzMHn. 1: 368, T0.63.99.1, T16.T.541. — T15-F4F5.

Téglaszín 2025: *Téglaszin.* — Szántóföld a határ keleti részén a Folyár mellett. Egyesek szerint a Folyár része. Korábban téglát égettek a területen, erre utal az elnevezése. — ÉGy. — T23-E1.

Telekhely-tábla 2025: *Telekhej-tábla | Asz telekhejnek vóutak kiméirve. … csak mos mán egybe van szántva, ēvan forgatva. Az mind telekhejnek, tizennéigy áris.* — Szántóföld, korábban telekhelynek szánt terület a Fogláron, a Nyárfa-tábla mellett. — ÉGy. — T22-D1.

Temető 2025: *Temetőü ~ Református temetőü | Éis uty szoktuk mondani: az lesz majd a nóuta véige, hoty kivisznek a Temetőübe.* 2008: *Református temető.* — A határ északi részén a Legelő szomszédságában található temető. ***Református temető***-ként is említik. Vö. Temető-tábla, Temető út. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B1.

Temető-tábla 2025: *Temetőü-tábla ~ Méiteleki-fordullóu ~ Messzilátóu-tábla,* 1864: *Mélyteleki forduló,* 1804: A' *Méh Teleki Fordulóba.* — Szántóföld a határ északi részén. A Temető szomszédságában fekszik, erről kapta a nevét. A ***Méhteleki-forduló*** elnevezés a magyarországi Méhtelek szomszédságára utal. Korábban a mainál nagyobb területet, a település határának a Méhtelekhez közel eső részét jelölte a név. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Pesty Frigyesnél tévesen szerepel *Mélyteleki-forduló* formában. Korábban ezen a területen állt a Messzelátó, ennek emlékét őrzi a ***Messzelátó-tábla*** névváltozat. — ÉGy., ETH. 11: 77, FKnT., Pesty 1864/57: 324a. — T34-A1.

Temető út 2025: *Temetőü ut ~ Temetőü uttya ~ Temetőü ucca ~ Méiteleki ut ~ Sikátor | Itt jártak, mikor magyar időü vóut [Méhtelekre].*

Negyvenháromba, mikor éigett itt a csordásház meg minden, it jöttek a tüzóutóuk Méitelekrű. 2008: *Mételeki út.* — A Temető mellett elhaladó út a belterülettől északra. ***Temető utca*** és ***Temető útja*** formában is említik. A ***Sikátor*** név a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Korábban a szomszédos magyarországi Méhtelekre vezetett, erre utal a ***Méhteleki út*** elnevezése. Vö. Méhteleki-útfél. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 1: 367. — T34-B1.

Temető utca lásd **Temető út**

Temető útja lásd **Temető út**

Templom 2025: *Templom,* 2008: *Templom.* — Református templom a Fő utcán. — ÉGy., SzMHn. 1: 365. — T34-B1.

Tóth János rétje lásd **Csepe-rét**

Tubojka 1703: a *Tubojka* mellet. — Egykori szántóföld a településen. Pontosabb helye, és nevének magyarázata ismeretlen. — ETH. 11: 76.

Túlsó híd lásd **Második híd**

Ünő gyakra 1760: *Űno Gyakra* oldalán. — Egykori szántóföld a település északi határában a Második-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjában – amit talán hibásan jegyzett le a forrás – esetleg az *ünő* 'üsző' tájszó kereshető. Utótagja pedig a népnyelvi *gyakor* 'sűrű erdő; cserjés' jelentésű földrajzi köznévnek a birtokos személyjeles alakja. — ETH. 11: 76, FKnT., TESz., ÚMTsz.

Vajas-szer 1703: *vajas szerben.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjának névadási indítéka ismeretlen, az utótagja a *szer* 'a határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 76, FKnT.

Varga-Fogás-erdő 1760: *Vargafogás erdő.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a mai Fogás közelében vagy annak területén feküdt. A név alapja a *Fogás-erdő* helynév lehet. A *fogás* névelem az 'erdő kiirtott része, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Ez a név utóbb kiegészült a terület tulajdonosára utaló *Varga* családnévvel. — ETH. 11: 76, FKnT.

Varjas 2025: *Varjas | Ez a bal óudali, ez a Varjas. … Mer ez nem ment, csak ameddig van az a kabolaut [dűlőút] lefele, oda megy ároknak.* 2008: *Vàrjas,* 1935–1936: *Vārjas,* 1864: *Varjas,* 1804: *Várjásban,* 1703: *varjas.* — Szántóföld a határ déli részén a Rekettye és a Liget között. A név bizonyára a korábban a környéken (talán éppen a Ligetben) tanyázó varjakra utal. — ÉGy., ETH. 11: 76, 77, FKnT., Pesty 1864/57: 340b, SzamSz., SzMHn. 1: 368. — T23-E2.

Vármegye árka lásd **Éger-árok**

Vásár út lásd **Vásár útja**

Vásár útja 1760: *Vasár utya, Vásár utya,* 1703: a *vasar ut* hosza. — Egykori út és esetleg a mellette fekvő szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név esetleg arra utal, hogy erre jártak a falubeliek vásárra. ***Vásár út*** formában is szerepel. Vö. Szereda-szeg. — ETH. 11: 76.

Vaskapu 1804: A' *Vas Kapuba,* 1760: *Vaskapu,* 1703: *Vaskapuban.* — Egykori szántóföld a Második-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *vaskapu* 'mély út, horhos bejárata' vagy 'két nagyobb rétség között elkeskenyedő meder' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — ETH. 11: 76, 77, FKnT.

Vén Borsi gödörje 2025: *Véim Bossi gödörje.* — A Református és a Katolikus temetőt elválasztó árok. Nevét az árok növényzetét kiirtó személyről kapta. — ÉGy. — T34-B1.

Villongó 1760: *Villangob[an].* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Egykor pereskedhettek a területért, a név a *villong* 'kötekedik; veszekedik, perlekedik' igéből származik, annak igenévi alakja. — ETH. 11: 76, TESz.

Zajtai út 2025: *Zajtaji ut | Odamegy Zajtára. | Itt ahogy megyünk egyenesen, … nem kel Natypeleskéinek fele téirni, a Cigánsorra, hanem ez megyen egyenesen, lefele, a kifele a Szamogának.* 2008: *Zàjtaji út,* 1760: az *Zajtai utra* menőben, 1703: a *Zajtai utban.* — A határ északnyugati részén a Szomoga mellett futó, korábban a magyarországi Zajtára vezető földút és a mellette fekvő földterület. A név elsődlegesen az utat jelölte, majd átvonódott a környező területekre is. — ÉGy., ETH. 11: 76, SzMHn. 1: 368. — T22-D1.

Zajtai útra menő lásd **Zajtaiút**

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü.* — Zsidó vallásúak egykori temetkezési helye a település északi határában a Temető-tábla területén. — ÉGy. — T34-B1.

KISSÁR
Fotó: Szmutku György

Kissár helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részének központjában Szatmárnémetitől 5 km-re északra található. A település későbbi területe Mikola 1216-os határjárásában lakatlanként azonosítható, első ismert említése 1261-ből származik, amikor István herceg előtt egyezség jött létre a Káta nembeli Rafael fia Gábor mester és testvére, Tamás fia Rafael között. Ennek értelmében Kissár és a később Kisrozsályba tagozódott Sártelek az utóbbi birtokába került, majd a következő évszázadban Rafael örökösei tulajdonában volt. 1379-ben Vasvári Tamás fia, Fekech Miklós indított pert Kissár részbirtokáért nemzetségtársai, köztük Csarnavodai Tamás fia György, valamint Lázári Tamás fia Miklós ellen, Szepesi Jakab országbíró azonban elutasította a keresetet. Ezt követően Fekech Miklós 1406-ban bekövetkezett halála után Annoka nevű lányának a férje, a Kaplony nemzetséghez tartozó Csomaközi György fia János pereskedett a település részbirtokaiért. Férje halála után 1410-ben pedig Annoka emelt panaszt, mivel Fekech Miklós rokonai, Lázári István fiai, Péter és István kizárták őt és fiait, Miklóst és Eleket a birtokból. Ugyancsak Miklós halálával tartott igényt Szatmár megyei birtokaira másik leányának, Margitnak a férje, a Heves megyei Szenterzsébeti Boldizsár is. 1449-ben Szepesi Péter és István kaptak királyi adományt, majd 1486-ban Károlyi Lászlót és fiait is beiktatták a birtokosok közé, 1493-ban a Szepesi család szerzett újabb részeket, Csarnavodai Egyed pedig zálogba adta itteni birtokait Matucsinay Miklósnak. 1547-ben Sáry András török fogságba kerülésével Csomaközy Lőrinc nyert királyi adományt az egész falura.

Az 1775-ös úrbérrendezéskor a jezsuita rend volt a település legnagyobb földesura. Ezt követően a több környékbeli településen is birtokot szerző Járdánházi (később Járdánházi és Berenczei) Kováts család lett a helység legnagyobb birtokosa, akik az elkövetkező két évszázadban meghatározó szerepet játszottak a község életében. A 20. század elején Kováts Jenő és Sándor voltak a legnagyobb birtokosok.

A település már a 14. században templommal rendelkezett, amely a 16. században a református egyház szolgálatába került. Ez a templom valószínűleg az 1717. évi tatár támadás során megsemmisült. A korábban református lakosságú községbe ekkor nagy számú görögkatolikus ruszin népesség érkezett.

Sár, majd 1913-tól Kissár Szatmár vármegyéhez tartozott, előbb a Szamosközi, 1873-tól a Fehérgyarmati, 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járás része volt. 1910-ben a településen 31 ház állt, és területe 827 kh-at tett ki, központi települése Szárazberek, Mikola és Lázári volt. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Lázári község beosztott falvai közé tartozik Szárazberekkel, Sándorhomokkal, Kispeleskével és Nagypeleskével együtt.

Kissár népessége 1880 és 1977 között megkétszereződött (1880: 163 fő, 1930: 240 fő, 1977: 353 fő), majd enyhe népességcsökkenést

tapasztalhatunk (2011: 316 fő). A lakosok nemzetiségi megoszlása a 19. század fordulójától a 20. század közepéig a magyarság 90%-os többségét mutatta, majd ezt követően jelentős növekedésnek indult a románság aránya (1966: 65% magyar, 35% román, 1977: 55% magyar, 45% román). A 21. század elejére a településen a román nemzetiségűek kerültek többségbe (2011: 54% román, 42% magyar). A lakosság felekezeti arányait tekintve a 20. század közepéig a görögkatolikusok kb. 70%-os többségét látjuk. Ezt követően a görögkatolikusok arányának csökkenését (1992: 57%) és az addig kb. 10%-os római katolikusok arányának növekedését figyelhetjük meg, akik a 21. század elejére a népesség kb. 30%-át tették ki.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Batfalszki Beáta Mária (45 éves), Császi Sándor (74), Nagy Mária Laura (69), Nagy Miklós (77).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Debreceni Ildikó, Máté-Nyíri Melinda és Szolga Rita 2000-ben. Adatközlők voltak: Dobos István (51 éves), Lakatos István (46), Úr Zsigmond (62).

Helynévtár

Kissár 2025: *Sár, Sáron, Sárra, sári ~ Kissár | A sári határ az a Román sor, a Legelőüvel befejezőüdött. Hát kicsi falu. | A Sár, a Sárfalu vóut, Kissárnak mos hifták. A Sárnak hifták mindig.* 1992: *Sárfalu,* 1944: *Kissár,* 1944: *Sárfalu,* 1942: *Kissár, Sárfalu,* 1941: *Sárfalu (Kissár),* [1940 k.]: *Sár,* 1937: *Sárfalu,* 1935–1936: *Sár,* 1933: *Sárfalu,* 1931: *Sárfalu,* 1926: *Kissár, Sárfalu,* 1921: *Kissár,* 1918: *Sár,* 1917: *Sárfalu,* 1915: *Sár,* 1913: *Kissár,* 1911: *Kissár,* 1910: *Kissár,* 1907: *Sár,* 1902: *Saár, Sár,* 1895: *Sár,* 1895: *Saárfalu,* 1892: *Saár, Sár,* 1889: *Sár,* 1884: *Sár,* 1882: *Saár, Sár,* 1873: *Saar, Saár, Sár,*1870: *Sáár,* 1864: *Sár, Sáar, Sáár, Sááron, Saár, Saar | Szathmár Megye Szamosközi járás egy kis falu a' Saár partján 22. házból áll – Szathmárhoz egy mértfoldnyire. | Régen a Sári Nemzetség birta. | Saár kőzség egy patakktol vette nevét mely a Sáar erdő hidja alatt foly egész Saár falu alatt keresztűl.* 1863–1864: *Sár,* 1858: *Saár,* 1854: *Sár,* 1851: *Sár | Kis orosz falu … a Sár vize partján, mellyben halat, csikot, teknősbékát halász. … Földje kevés, de jó; rétje több; a homoki köz erdőn kivül még két erdeje van.* 1840: *Saar,* 1839: *Sár,* 1828: *Saár,* 1808: *Sár,* 1806: *Sár,* 1799: *Sár | Orosz falu … fekszik Szatmárhoz egy kis mért földnyire; határja középszerű, fája szűken van, erdeje kevés, szőleje nintsen, piatza Szatmáron van.* 1786: *Schár,* 1784: *Sár,* 1779: *Sáár,* 1773: *Saar,* 1760: *Sári* határb[an], *Sár* fele, [1740 k.]: *Sár,* 1637: *Sar,* 1620: *Sarr,* 1610: *Saarh,* 1601: *Saar,* 1588: *Puztha-Saar,* 1570: *Sar, Saar,* 1549: *Saar,* 1488: *Saar,* 1486: *Saar,* 1417: Blasius de *Saar,* 1410/16. sz.: *Saar,* 1407: *Saar,* 1379: *Saar,* 1332–1337: *Saar,* 1332–1334/Pp.Reg.:

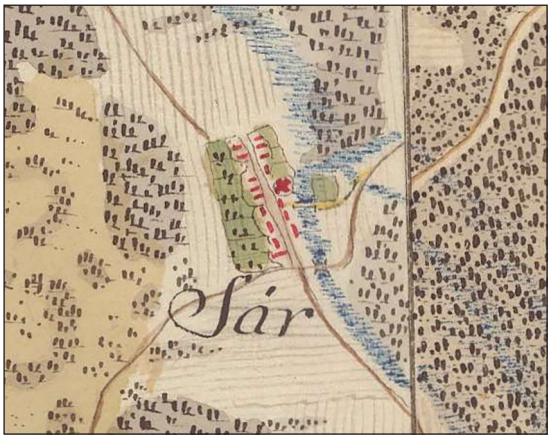

Kissár az első katonai felmérés térképén

Dionysius sacerdos de *Zar,* Martinus sacerdos de *Saar,* 1314/1499: *Sarthelek,* 1261/1350: possesiones due *Sar.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román neve: *Noroieni.* Nyugatról Kispeleske, északról Sándorhomok, keletről a Szatmárnémetihez tartozó Sár-erdő, délről pedig Lázári határolja. A településnév legkorábbi adata a ***Sár*** névforma, amely a történeti és az élőnyelvi használatban végig a leggyakoribb alak. Ezt a nevét a települést átszelő Sár patakról kapta. Egy korai forrásban ***Sártelek*** formában szerepel, a 16. század végén pedig ***Pusztasár*** névalakban is előfordul, amely nevek utó-, illetve előtagja a település elnéptelenedésére utal. A 19. század végétől jelentkezik a ***Sárfalu*** névformája, amely a *-falu/-falva* utótagú településnevek mintájára jöhetett létre, feltehetően az írásbeli névhasználatban. Kiss Lajos ennek okaként a patak és a településnév azonosságának megszüntetési igényét látja. Hivatalos nevét a 20. század elején *Kissár* formában rögzítették, majd 1917-ben belügyminiszteri rendelet nyomán *Sárfalu*-ra változtatták, s egy ideig ezt a nevet viselte. Vö. Sári-erdő, Sári kanyar. — ComSzath. 116, CzF., Cs. 1: 484, ÉGy. (Lázári), EH., EHSz., EKFT., ETH. 11: 76, E 158/55: 127, 151, 190, 221, 950, 1180, 1298, 1456, E 158/56: 564, 652, Fényes 1840/4: 313, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 524, 532, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 653, Lex-Loc. 234, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., Mező 1999: 332, MKFT., Németh 2008: 257, Notitiae 368, Pesty 1864/40: 6a, 252b, 260a, 262a, 262b, 315a, 340b, SzamSz., T0.63.100.1, T1.S.80.XVIII.54, T1.S.82.54, T1.S.101.683/6, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2103, T22.B.XV.c. 500, Vályi 3: 232, Z. 1: 11.

Árpáskert-hát 2000: *Árpás-kert-hát.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a közvetlenül nem adatolt *Árpáskert* helynév és a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. A név alapjául szolgáló helynév a terület növényzetére utal. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Barackos 2025: *Barackos,* 1895: *Baraczkos.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. Átnyúlik a szomszédos Sándorhomok határába. Korábban bizonyára barackot termesztettek a területén. Lásd Barackos (Sándorhomok). — ÉGy., T0.63.100.1. — T23-G3.

Bodonoskút 2000: *Bodonyos-kút.* — Kút a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *bodonoskút* 'fakéreggel vagy vesszőfonással védett kút' jelentésű összetett földrajzi köznévből származik. Vö. Bodonya. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Bodonya 2000: *Bodonya.* — Sík terület a határ délkeleti, Batiz felőli részén. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete ismeretlen, esetleg összefügg a többféle jelentésben is előforduló *bodony* tájszóval. Vö. Bodonoskút. — SzMHn. 2: 168, ÚMTsz. *bödön.*

Bodzás laposa 2000: *Bodzás-laposa.* — A forrás szerint bokros terület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület növényzetére utal. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Bolt 1. 2025: *Bóut ~ Leontinnál.* — Élelmiszerbolt a Fő utcán. A ***Leontinnál*** név a bolt tulajdonosának keresztnevére utal. — ÉGy. — T34-C2.

Bolt 2. 2025: *Bóut ~ Viktornál.* — Élelmiszerbolt a Fő utcán. A ***Viktornál*** név a bolt tulajdonosának keresztnevére utal. — ÉGy. — T34-C2.

Bömbölő 2000: *Bömbölő, Farkas-bömbölő.* — Erdő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *bömböl* 'mély hangon bőg' tájszó melléknévi igenévi származéka. ***Farkas-bömbölő*** formában is szerepel. Feltehetően egykor farkasok járta terület lehetett. — SzamSz., SzMHn. 2: 168.

Csepe-rekesz 2025: *Csepe-rekesz,* 1973: *Csepe-rekesz,* 1935–1936: *Cseperekesz.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Sár mentén, a Kátyú szomszédságában. A név előtagja a *csepe* 'bokros terület' jelentésű földrajzi köznév, az utótagja pedig a *rekesz* tájszó, mely a szamosháti területen 'vesszőből font kerítés, sövénykerítés' értelemben használatos. A 20. századi források a szomszédos Sándorhomok helynevei között említik. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 161. — T23-F2.

Csillag-domb 2000: *Csìllagdomb.* — Domb a település határában, pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítéka ugyancsak ismeretlen. Vö. Csillag-domb ergéje. — SzMHn. 2: 168.

Csillag-domb ergéje 2000: *Csìllagdomb èrgéje.* — Patak a település határában, pontos helyét a forrás nem közli. A Csillag-domb területén folyhatott keresztül. A név utótagja az *erge* 'lapos, mocsaras ér' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Dani erdeje 2025: *Dani erdeje ~ Dani-erdőü.* — A Kis-erdő északi, Sándorhomokhoz közelebb eső része. A név előtagja az erdő közelében lakó Dani családra utal. ***Dani-erdő*** formában is említik. — ÉGy. — T23-G2.

Dani-erdő lásd **Dani erdeje**

Daruszarta-lapos 2000: *Daru-szàrta-lapos.* — Szántóföld a település határában, pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára darvak tanyáztak a területén, erre utal a név előtagja. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Darvas rekettyéje 2000: *Dàrvas-rekettyéje.* — Bokros terület a település határában, pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagjának eredete bizonytalan: talán a terület egykori tulajdonosára utaló személynév lehet, de összefügghet a *daru* madárnévvel is (vö. Daruszarta-lapos). Az utótag a *rekettye* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Dinnyéskert 2025: *Dinnyéiskert | És akkor ott az Erdőüm bejül vóutak még nekünk ojam fölgyejink mint a Dinnyéiskert, mint a Barackos.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Halastó közelében. Korábban dinnyét termesztettek a területén. — ÉGy. — T23-G3.

Disznólegelő 2025: *Disznóulegelőü.* — Legelő a határ déli részén a belterület közelében. Korábban disznólegelőként használták. — ÉGy. — T23-F3.

Dögtér 2025: *Döktéir ~ Döktéir-tábla.* — Földterület a Kis-erdőtől délre. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. Jelenleg ennek a területén van a Halastó. ***Dögtér-tábla*** formában is említik. Vö. Dögtér utca. — ÉGy. — T23-G3.

Dögtér-tábla lásd **Dögtér**

Dögtér utca lásd **Körtefa útja**

Első-forduló 2025: *Ēlsőü-fordulóu,* 1895: *Első-forduló,* 1864: *1sö Urberi fordulló.* — Egykori földterület a település északnyugati határában a mai Réti-föld környékén. Az név előtagja a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagjaként pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév áll. Pesty Frigyesnél ***Első-Úrbéri-forduló*** formában szerepel. E névben az *úrbéri* jelző arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. A nevet még ismerik, de az általa jelölt helyet már nem tudják azonosítani. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/40: 260b, SzamSz., T0.63.100.1. — T23-F2.

Első-Úrbéri-forduló lásd **Első-forduló**

Erdei út 2025: *Erdeji ut.* — A Fő utcáról nyíló, a Kis-erdőbe vezető földút. — ÉGy. — T23-F2.

Erdei út Fotó: Hankusz Éva

Erdő lásd **Kis-erdő**

Erdős-árok 2000: *Èrdősárok.* — Árok a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Erdő melletti fekvéséről kaphatta a nevét. — SzMHn. 2: 168.

Falu lásd **Templom utca**

Farkasbömbölő lásd **Bömbölő**

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főű ucca ~ Főű ut ~ Kövesut.* — A települést Sándorhomokkal és Lázárival összekötő utca. A ***Kövesút*** elnevezés arra utal, hogy a földutakkal szemben már korábban köves útszakasz volt. ***Fő út*** formában is említik. — ÉGy. — T34-C2.

Fürdő-hát 2000: *Firidőű-hát.* — Határrész a településen. Pontos helyét a forrás nem közli. Talán a Sár-pataknak a korábban fürdésre is használt *Kavicsos* nevű szakasza közelében feküdt. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Fűz-ér-hát 1910: *Füzérhát,* 1895: *Füzérhát,* 1864: *Fűzérhát | Ezís kiszáradt, ebbe is voltak halak.* — Egykori dűlő a település déli határában. A név a közvetlenül nem adatolható *Fűz-ér* víznév és a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. A név alapjául szolgáló *Fűz-ér* helynév a vízfolyás mentén jellemző növényzetre utal. — FKnT., Pesty 1864/40: 262b, 315a, T0.63.100.1, T22.B.IX.a.1008. — T23-F3.

Goderga híd 2000: *Godèrga-híd | A Sár folyótól Mikola felé az első híd.* — A Sár-patakon átívelő híd. Pontos helyét nem ismerjük. A név bizonyára összefügg a Goderga-tó, illetve a Goderga-lapos nevével. — SzMHn. 2: 168.

Goderga-lapos 2000: *Godèrga-lapos.* — Mélyen fekvő terület a település külterületén. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük. Feltehetőleg a Goderga-tó környékén lehetett. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Goderga híd. — FKnT., SzMHn. 2: 168.

Goderga-tó 2000: *Godèrga-tó.* — Egykori tó a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítéka ismeretlen, de bizonyára összefügg a Goderga-lapos nevével. Vö. Goderga híd. — SzMHn. 2: 168.

Görbe-sor 2025: *Görbe-sor.* — Szántóföld a Kis-erdő környékén. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja bizonyára a terület alakjára utal. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT.

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög templom 2025: *Görök templom ~ Templom ~ Görök katóulikus templom | Van ety templom, az az őűsi templom.* 1864: *templom | Van az egyháznak egy kö temploma – kűlömben mint leány egyház a' szarazberki GCatholícus Egyházhoz tartozik.* — Görögkatolikus templom a Templom utcában. ***Görögkatolikus templom*** és ***Templom*** formában is említik. — ÉGy., Pesty 1864/40: 260b. — T34-D1.

Gulyalegelő 2025: *Gujalegelőű ~ Körtefás, Körtefásná.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Halastó közelében. Korábban itt legelt a falu gulyája. Az egykori legelőn korábban vadkörtefák álltak, erre utal a ***Körtefás*** elnevezés. — ÉGy. — T23-F3.

Halastó 2025: *Halastóu.* — Újabban létesített halastó a határ délkeleti részén a Kis-erdőtől délre. Vö. Halastó-oldal. — ÉGy. — T23-G3.

Halastó Fotó: Hankusz Éva

Halastó-oldal 2025: *Halastóu-óudal.* — A település határának keleti részén a Halastó közelében fekvő dűlők összefoglaló neve. — ÉGy. — T23-F3.

Halgas 2025: *Halgas ~ Halgass ~ Hargas,* 2000: *Hòrgas-lapos,* 1973: *Hàrgos fòld, Hàlgass-főüd,* 1935–1936: *Hālgas-főűd.* — Szántóföld a település határának északi részén a Kereszt-tábla

mellett. Csűry Bálint Sándorhomok nevei között adja közre ***Hallgass-föld*** címszó alatt. Talán ez lehet a név eredeti formája, ez esetben a névadás indítékát nem ismerjük. Az előtagja azonban esetleg kapcsolatba hozható a *Halgas* családnévvel is. A ***Horgas*** név, illetve a ***Horgas-föld*** és ***Horgas-lapos*** nevek előtagja újraértelmezéssel jöhetett létre. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 163, 169, ÚCsnT. — T23-F2.

Hallgass-föld lásd **Halgas**

Hangás-erdő 1931: *Hangás e[rdő],* 1884: *Hangás e[rdő].* — A mai Kis-erdő területét is magába foglaló, nagy kiterjedésű egykori erdő. A név előtagja a *hanga* 'gyommal, vadon termő növényekkel benőtt hely' jelentésű tájszóval állhat kapcsolatban. — HKFT., T16.T.541, ÚMTsz. — T23-F2G2.

Harmadik-forduló 1895: *Harmadik forduló,* 1864: *III[d] Urberí fordulló.* — Egykori földterület a település nyugati határában a mai Kúti-láb környékén. A név előtagja az Első- és a Második-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagjaként pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév áll. Pesty Frigyes helynévtárában ***Harmadik-Úrbéri-forduló*** formában szerepel. E névben az *úrbéri* jelző arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — FKnT., Pesty 1864/40: 260b, SzamSz., T0.63.100.1. — T23-F2.

Harmadik-Úrbéri-forduló lásd **Harmadik-forduló**

Határ-Szomoga 1864: *Határ Szomoga | Lapos hely, ez választotta Sáar falut Homok kőzségtől.* — Egykori lapos Kissár és Sándorhomok határán, bizonyára a Szomoga-árok mentén feküdt. — Pesty 1864/40: 262b.

Hegyes-föld lásd **Sarok-föld**

Herceg híd 2000: *Hèrceg-híd.* — Híd a településen. Pontos helyét a forrás nem közli, bizonyára a Herceg úton volt. — SzMHn. 2: 169.

Herceg út 2000: *Hèrceg-út.* — Út a településen. Pontos helyét a forrás nem közli. A név bizonyára összefügg a szatmárnémeti Nagy-erdőben fekvő Herceg-dombbal, talán oda vezetett. Vö. Herceg híd. — SzMHn. 2: 169.

Hideg-kátyú 1935–1936: *Hidekkátyóu,* 1895: *Hideg kátyú,* 1864: *Hideg kátyó | Továbbá a mi egyéb nevezetességet illetí, van itten egy Hideg kátyó víz álló hely mint egy félőles víz van benne, csik és hal most is találkozik, nevezetesen Csuka – keszeg – kárász – potyka – czigányhal, van még piócza ís.* — Egykori állóvíz, melyről a mai *Kátyú* nevű földterület a nevét kapta. A név előtagja a víz hőmérsékletére utal. A *kátyú* utótag a 'vízjárta terület, rét' vagy 'vízzel telt mélyedés' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 262a, 262b, SzamSz., T0.63.100.1. — T23-F2.

Hideg-kátyú-domb lásd **Kátyú**

Holt-Sár 2025: *Hóut-Sár.* — A Sár-patak holtága és a mellette fekvő földterület a határ délkeleti részén. — ÉGy. — T23-F3.

Homokgödör dombja lásd **Kátyú**

Homoki-forduló 1895: *Homoki forduló.* — Egykori földterület a település északnyugati határában a mai Halgas környékén. A név előtagja a szomszédos Sándorhomok közelségére utal. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.63.100.1. — T23-F2.

Homoki-közerdő 1851: *homoki köz erdőn,* 1839: *homoki köz erdőn.* — Egykori erdő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, de nevének előtagja alapján a határ Sándorhomokhoz közel eső részén lehetett. A név utótagja a *közerdő* 'közbirtokossági erdő' jelentésű földrajzi köznév. — Fényes 1840/4: 313, 1851, FKnT.

Horgas-föld lásd **Halgas**

Horgas-lapos lásd **Halgas**

Hosszú-tó-hát 2000: *Hosszútó-hát.* — Dombos hely a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a közvetlenül nem adatolható *Hosszú-tó* helynév és a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Vö. Hosszú-tó-híd, Hosszú-tó-lapos. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Hosszú-tó-híd 2000: *Hosszú-tó-híd.* — Híd a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a közvetlenül nem adatolható *Hosszú-tó* helynév és a *híd* földrajzi köznév

összetételéből alakult. Vö. Hosszú-tó-hát, Hosszú-tó-lapos. — SzMHn. 2: 169.

Hosszú-tó-lapos 2000: *Hosszú-tó-lapos | A Lénia nevű erdei út mentén.* — Sík terület a település határában, a Lénia mellett. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a közvetlenül nem adatolható *Hosszú-tó* helynév és a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Vö. Hosszú-tó-hát, Hosszú-tó-híd. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Iskola 2025: *Iskola.* — Épület a Templom utcában. Jelenleg üresen áll. Ma nincs iskolai oktatás a településen. Vö. Iskola utca. — ÉGy. — T34-D1.

Iskola utca lásd **Templom utca**

Jószáglegelő lásd **Marhalegelő**

Juhlegelő lásd **Pintye legelője**

Kabolaút 2025: *Kabolaut | Mer kéit méiter széles vóut, annyi vóut ety kabola.* — A Kertaljaiföld végén húzódó földút. A név a *kabolaút* 'dűlőút, a szántóföldek közt fennhagyott keskeny szekérút' jelentésű tájszóból származik. — ÉGy., SzamSz. — T23-F2.

Kánton 2025: *Kánton.* — Épület a Fő utca déli részén. Korábban gátőrházként működött, ma lakóház. A név a rom. *canton* 'őrház' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T34-C2.

Kanyar 2025: *Kanyar ~ Sári kanyar.* — A Lázári út kanyarodó szakasza. A szomszédos Lázáriban, Kissárra utalva, ***Sári kanyar*** néven említették. Vö. Kanyar-tábla. — ÉGy. — T23-F3.

Kanyar-tábla 2025: *Kanyar-tábla.* — Szántóföld a határ déli részén a Kanyar mentén. — ÉGy. — T23-E3.

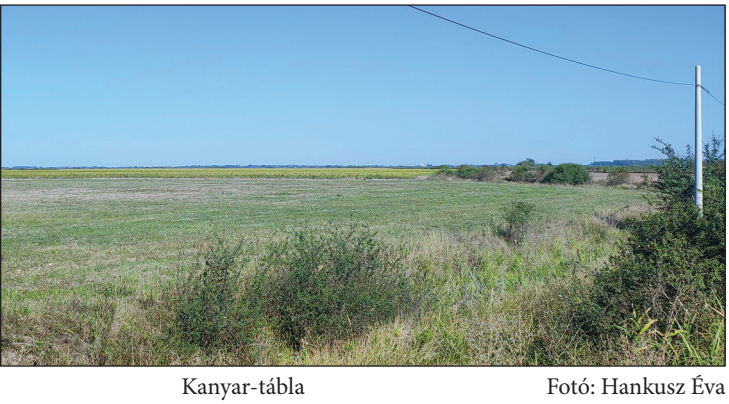

Kanyar-tábla Fotó: Hankusz Éva

Kápolna 2025: *Kápolna.* — Ravatalozó a Templom utcában a Temetőben. — ÉGy. — T34-C1.

Kása rétje 2025: *Kása réittye.* — Szántóföld a határ nyugati részén. A tulajdonos Kása családról kapta a nevét. — ÉGy. — T23-E2F2.

Kátyú 2025: *Kátyóu ~ Kátyóu-dom ~ Homoggödör dombja ~ Kátyóu-főüd | Az vóut annak idején, meg még ma is a legjop főüggye a kis falunknak. ... A falu népe abbul épitette a házát. Abbul a homokot, mer az ety tiszta homok. ... mer onnan hoszták a homokot. | A legmagasap fölggye, illetve réisze a határnak.* 1895: *Hideg kátyú domb.* — Jó minőségű szántóföld a határ északnyugati részén a Kereszt-tábla mellett. Nevét a korábban itt található *Hideg-kátyú* nevű vízállásról kapta. Magasabb fekvése miatt ***Kátyú-domb***-nak is nevezik. ***Hideg-kátyú-domb*** és ***Kátyú-föld*** formában is említik. A ***Homokgödör dombja*** elnevezés arra utal, hogy korábban a falubeliek innen hordtak homokot a házak építéséhez. Vö. Kátyú útja. — ÉGy., T0.63.100.1. — T23-F2.

Kátyú-domb lásd **Kátyú**

Kátyúdomb útja lásd **Kátyú útja**

Kátyú-föld lásd **Kátyú**

Kátyú útja 2025: *Kátyóu uttya ~ Kátyóudomb uttya.* — A Kereszttábla útja folytatása, mely a Kátyúhoz vezet. ***Kátyúdomb útja*** formában is említik. — ÉGy. — T23-F2.

Kavicsos 2025: *Kavicsos | A Sár-patagba vaty száz méiter hosszan kavicsos vóut.* — A Sár-patak kavicsos szakasza, ahová korábban fürödni jártak a helybeliek. Vö. Kövicses. — ÉGy. — T23-F2.

Kenderáztató 1864: *kender áztató | Az erdőbe vólt kender áztató, ezis kiszáradt.* — Egykori kenderáztató. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/40: 262b.

Kereszt 2025: *Kereszt.* — Kereszt a Fő utcán. — ÉGy. — T34-C2.

Kereszt-árok 2025: *Kereszt-árok.* — A Sár patakot közel merőlegesen metsző árok a határ északnyugati részén. A Sár vizét viszi át Magyarországra. Lásd Kereszt-árok (Sándorhomok). — ÉGy. — T23-F2.

Kereszt-tábla 2025: *Keresz-tábla ~ Szonda ~ Szonda-főüd ~ Szonda-tábla,* 1973: *Kereszt-tábla.* — Szántóföld a határ északi részén. A név egy

közeli sándorhomoki ház udvarán álló keresztre utal. Korábban olajfúró szondát helyeztek el a területen, és noha a kitermelés nem indult meg, az építmény ma is ott áll. Erre utal a ***Szonda, Szonda-föld*** és ***Szonda-tábla*** elnevezés. Vö. Keresztt-tábla útja. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T23-F2.

Keresztt-tábla útja 2025: *Keresztábla uttya.* — A Fő utcáról nyíló, a Kereszt-tábla mellett vezető földút. — ÉGy. — T23-F2.

Kertalja 2025: *Kertajja ~ Kertajjaji-főüdek.* — Szántóföld a Fő utca nyugati irányban futó kertjeinek végén. ***Kertaljai-földek*** formában is említik. — ÉGy. — T23-F3.

Kertaljai-földek lásd **Kertalja**

Kicsi-Sári-erdő lásd **Kis-erdő 1.**

Kis-erdő 1. 2025: *Kis-erdőü ~ Erdőü ~ Sári-erdőü ~ Kicsi-Sári-erdőü | Az Erdőüt, hát mi ugye Kis-erdőünek hijtuk. Mer, mer bejjeb vóut rá kéit kilaméiterre a Nagy-erdőü. Ugye mék a Szakmárig majnem, Mikolájig elmegy. | Kéit erdőü van. Ez, ahogy jövüng befele a faluba, az Erdőü.* — Erdő a határ északkeleti részén. A név előtagja a Szatmárnémeti határához tartozó Nagy-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. A szomszédos Sándorhomokon ***Sári-erdő*** és ***Kicsi-Sári-erdő*** néven is említették. Röviden ***Erdő***-nek is nevezik. Vö. Sár-erdő hídja. — ÉGy. (Sándorhomok). — T23-F2G2.

Kis-erdő Fotó: Hankusz Éva

Kis-erdő 2. 1864: *kís erdő | Olaj erdő, és kís erdő, mínd elpusztult, most szántó és legelő földek.* — Egykori szántóföld és legelő a település határában. Pesty Frigyes adatközlője szerint korábban erdő volt. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/40: 262b.

Kispeleskei út 2025: *Kispeleski ut.* — A Lázári útról nyíló, Kispeleskére vezető aszfaltos út. — ÉGy. — T23-F3.

Kis utca lásd **Román sor**

Kolónia lásd **Román sor**

Kolónia utca lásd **Román sor**

Konyhás-domb 1864: *Konyhás domb | Ítt a tatárok ídejében íde húzódtak az emberek és ítt főztek, az ólta fent maradt ezen név, mert a vadászok ezen helyre szoktak letelepedni most ís ebédelni.* — Egykori dombos terület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét Pesty Frigyes adatközlője szerint onnan kapta, hogy ide jártak a vadászok ebédelni. — Pesty 1864/40: 262b.

Körtefa 2025: *Körtefa.* — Egykori körtefa a település északi részén a Körtefa útja mentén. Pontos helyét nem ismerjük. — ÉGy.

Körtefa utca lásd **Körtefa útja**

Körtefa útja 2025: *Körtefa uttya ~ Körtefa ucca ~ Döktéir ucca.* — A Fő utcáról délkeleti irányba nyíló út. Korábban egy körtefa állt az út mentén, erre utal a név előtagja. ***Körtefa utca*** formában is említik. A Dögtérre is ezen az úton lehet eljutni, ezért ***Dögtér utcá***-nak is nevezik. — ÉGy. — T34-D1.

Körtefás lásd **Gulyalegelő**

Körülszaros 2000: *Körül-szaros | Egykor vámház majd csárda ma erdészlak.* — Egykori épület a külterületen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Kis Tamás a csárdaneveket összegyűjtő szótárában több ilyen nevű csárdát is említ. Az ide járó vendégek körülötte végezték el a dolgukat, erről nevezték el őket. — Kis 1986: 93, SzMHn. 2: 169.

Kövesút lásd **Fő utca**

Kövicses 1864: *Kövicses | Kövicses hely, ez kíszáradt, ebbe is vóltak halak.* — Kiszáradt folyómeder lehetett. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán összefügg a mai Kavicsossal. — Pesty 1864/40: 262b.

Kút 2025: *Kut.* — Kút a határ nyugati részén a Kúti-láb területén. — ÉGy.

Kúti-láb 2025: *Kuti-láb ~ Legelőü-főüd ~ Legelőü | Kuti-láb, amejik kispeleski határhosz tartozott, de átvettéik a sárijak, hogy a fijatal házasoknak ... ott osztották az ötven árikat. | Mer benne van a Kut abba a területedbe.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Peleskei út mentén. Korábban a kispeleskeiek legelője volt, erre utal a ***Legelő-föld*** és ***Legelő*** elnevezés. A *Kúti-láb*

név előtagja a területen álló kútra utal. Utótagja a *láb* 'dűlő, vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T23-F3.

Lázári út 2025: *Lázári ut.* — A településről déli irányba vezető út, mely a szomszédos Lázáriba vezet. — ÉGy. — T34-C2.

Legelő lásd **Kúti-láb, Marhalegelő**

Legelő-föld lásd **Kúti-láb**

Lénia 2000: *Lénija.* — Erdei út a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *lénia* 'egyenes erdei út, nyiladék' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Leontinnál lásd **Bolt 1.**

Marhalegelő 2025: *Marhalegelőü ~ Jószáglegelőü ~ Legelőü | A tehenek legeltek. Az lenyulott a Sár-patakra. ... Máma má nem hajtanak senkit sehova, a zegéisz faluba kéit tehem van.* — Legelő a határ déli részén. Korábban itt legelt a falu csordája. ***Jószáglegelő*** és ***Legelő*** néven is említik. — ÉGy. — T23-F3.

Második-forduló 2025: *Második-fordulóu,* 1895: *Második forduló,* 1864: *II[d] Urberí fordulló.* — Egykori földterület a belterülettől északnyugatra a Templom utca közelében. A név előtagja az Első- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagjaként pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév áll. Pesty Frigyesnél ***Második-Úrbéri-forduló*** formában szerepel. E névben az *úrbéri* jelző arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. A nevet még ismerik, de az általa jelölt helyet már nem tudják azonosítani. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/40: 260b, SzamSz., T0.63.100.1. — T23-F2.

Második-Úrbéri-forduló lásd **Második-forduló**

Nagy-rét 1931: *Nagy rét,* 1884: *Nagy rét.* — Egykori rét a határ déli részén, a mai Disznólegelő környékén. A név előtagja a terület méretére utal. — HKFT., T16.T.541. — T23-F3.

Nagy út 2025: *Nagy ut.* — A Marhalegelőre vezető földút. Ma már nem tudják pontosan azonosítani. — ÉGy.

Német laposa 2000: *Nímet-laposa | A Sár vizétől Mikola felé, egykor Németi városbelieké volt.* — Sík terület a határ keleti részén. Pontos helyét nem ismerjük. Bura László szerint korábban Szatmárnémeti Németi városrészéből való tulajdonosai voltak, erre utalhat a név előtagja. Ugyanakkor a *Német* személynévből is alakulhatott. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Nyolcköblös 2025: *Nyóucköblös ~ Rövit-főüd | Szintén evvel a Keresz-táblával szembe, onnan kezdőüdik az uttú befele, azok ijen apróuk főüdek vóutak, és akkor azér nevesztéik el űköt Nyóucköblösöknek.* — Szántóföld a határ északi részén a Halgas szomszédságában. A név a terület méretére utal, és a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű szóból származik. A szomszédos Sándorhomokon ezt a területet ***Rövid-föld*** néven említették. — ÉGy., ÚMTsz. — T23-F2.

Ócska út 2025: *Óucska ut | Mig nem vóut Kövesut, ni, it vóut a zut, amin jártag be a városzba, Szakmárra.* — A Fő utcáról délnyugati irányba nyíló út. Korábban, a Fő utca kiépülését megelőzően ez az út vezetett Szatmárnémetibe. A név előtagja 'régi' értelmű. — ÉGy., SzamSz. — T23-F3.

Oláh-erdő 1864: *Olaj erdő, Olárdó | Olaj erdő, és kis erdő, mind elpusztult, most szántó és legelő földek.* — Egykori erdő, majd szántó és legelő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán egy egykori *Oláh-erdő* név húzódik az adatok mögött, amelynek az előtagja személynév vagy kisebb valószínűséggel népnév lehetett. Az ejtésben egymás mellett álló két magánhangzó *[oláerdő]* egyrészt összeolvadhatott, így jött létre az ***Olárdó*** névalak, másrészt pedig közéjük *j* hang toldódott be, s ennek nyomán az előtagot a beszélők újraértelmezhették: ***Olaj-erdő.*** — Pesty 1864/40: 262b, 315a.

Olaj-erdő lásd **Oláh-erdő**

Olárdó lásd **Oláh-erdő**

Ó vám hát 2000: *Ó-vám-hát | Egykor a Mikolay földirtokos család vámszedő helye volt.* — Dombos terület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bura László

szerint vámszedő hely volt. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Ördög-járó 2000: *Ördögjáró.* — Határrész a település külterületén. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítékát nem ismerjük, talán összefügg a Sándorhomok határába eső Ördöngös-lapos nevével. — SzMHn. 2: 169.

Őrház 2000: *Őrház | A Sár patak kanyarulatában állt a Mikolai erdőben.* — Egykori épület a település határában, a Mikolai-erdőben. — SzMHn. 2: 169.

Parlag 2000: *Pàllag.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *parlag* 'fel nem szántott földterület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Peleskei-forduló 2025: *Peleski-fordulóu.* — Szántóföld a település határának nyugati részén, Kispeleske közelében. — ÉGy. — T23-E2F2.

Peleskei-legelő 2025: *Peleski-legelőü.* — Legelő a határ nyugati részén a Kispeleskei út mentén. Korábban itt legelt a kispeleskeiek csordája. A Kispeleskén *Csepe-rét* néven ismert terület része. — ÉGy. — T23-E3.

Pintye legelője 2025: *Pintye legelőüje ~ Julegelőü | A véinember száz éivig vóut juhász rajta. Ű vóut a Pintye. Igazán néipes csalággya vóut.* — Legelő a belterülettől délre, a Lázári út és a Kispeleskei út találkozásánál. *Pintye* vezetéknevű juhászról kapta a nevét. ***Juhlegelő***-nek is nevezik. — ÉGy. — T23-F3.

Piros-lapos 2000: *Piros-lapos.* — Határrész a település külterületén. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítékát nem ismerjük. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 169.

Pocicaischi lásd **Román sor**

Pusztasár lásd **Kissár**

Régi híd 2025: *Réigi híd.* — A Sár egyik mellékágán átívelő híd a Fő utcán. A név *régi* előtagja az újabban épült Sár hídjához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T34-D1.

Rét lásd **Réti-föld**

Réti-föld Fotó: Hankusz Éva

Réti-föld 2025: *Réiti-főüd ~ Réit | Annak idején, amikor méig jóumagam is, méig gyermekfiju vóutam, akkor nagyon kevéis szántóu vóud belőülle, mer lapájos, mert inkáp kaszálóuk. Éis az embereknek sok jóuság vóut, kelletett a takarmány, éis inkáb mekhatyták réitnek. Méig azom fejül öles fák vóutak rajta.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Kertalja szomszédságában. ***Rét*** formában is említik. — ÉGy. — T23-E2F2.

Rókalyuk lásd **Rókalyuk-tábla**

Rókalyuk-tábla 2025: *Róukajuk-tábla ~ Róukajuk | Ott rengeteg róuka vóut.* — Kisebb erdei tisztás a Kis-erdőben. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét az itt tanyázó rókákról kapta. ***Rókalyuk*** formában is említik. — ÉGy.

Római templom 2025: *Róumaji templom.* — Római katolikus templom a Fő utcán. — ÉGy. — T34-D2.

Román görög templom 2025: *Román görök templom.* — Román szertartású görögkatolikus templom a Fő utcán a Római templom közelében. — ÉGy. — T34-D2.

Román sor 2025: *Román sor ~ Kolonija, Kolonijánál ~ Kolonija ucca ~ Ulica ~ Kis ucca ~ Román ucca ~ Pocskáncki ~ Pocskánszki | Az ötvenes éivegbe éiszrevették, hogy id bővebbem mekterem a puliszka [kukoricalisztből vízben főzött pép], és lejöttek a hegyegből [a románok] ... igy oszt azéi let Kolonija, mer idekolonizálták őüket.* — A belterület déli részén a Fő utcáról délkeleti irányba nyíló utca. Nagyrészt a faluba betelepült románok lakják, erre utal a *Román sor* és a ***Román utca*** elnevezés is. Újabb létesülése alapján ***Kolónia*** és ***Kolónia utca*** néven is említik. Méretére utalva ***Kis utcá-***nak is nevezik. A ***Pocicaischi*** névváltozatot az magyarázza, hogy az utcában sok ilyen családnevű él. Az ***Ulica*** névváltozat a romániai magyar nyelvjárásokban meglévő *ulica* 'utca' jelentésű földrajzi köz-

névből alakult. Vö. Román soros föld. — ÉGy., FKnT. — T34-C2.

Román soros föld 2025: *Román soros főüd.* — Szántóföld a Román sor végén. — ÉGy. — T23-F3.

Román utca lásd **Román sor**

Rosztoka 1. 1864: *Rosztoka, Rosz-toka | Van egy Rosztoka nevezetü fórás, jó ivóvizzel, a kőszvényeseket a legjobb sikerrel meg gyógyítja, kűlönősen a gyenge szemekre nagy hatással van.* — Egykori forrás a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük, talán a ma *Rosztoká*-nak nevezett területen volt. Szláv eredetű név, jelentése 'két ágra oszló, vagy két ág egyesüléséből keletkező vízfolyás'. — FNESz., Pesty 1864/40: 262b, 315a.

Rosztoka 2. 2025: *Rosztoka | Lemegyünk a az Erdőünek ... jön a kanális, a kanális elválassza a kéit táblát, kéid darap főüdet, asztat Rosztokának hijtuk. | A Rosztokának egy réisze kaszálóu vóut, egy réisze szántóu, majd a kolektiva terjeszkedett, felszántotta az egéiszet.* 1895: *Rosztoka.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kis-erdő közelében. Bizonyára ezen a területen volt a *Rosztoka* nevű forrás, melyről a terület a nevét kapta. — ÉGy., T0.63.100.1. — T23-F3.

Rövid-föld lásd **Nyolcköblös**

Sár 1. 2025: *Sár ~ Sár-patak | Lejön a Zuhogóunál a falu határába, és asztám véigigmegyen a Kátyóun keresztű. Csináltak most itt ety Kereszt-árkot, egy bekötőüárkot. Megyen át a kispeleski határba, onnan át egyenes Magyarba.* 2000: *Sár,* 1941: *Sárvíz,* 1935–1936: *Sár,* 1884: *Sár víz,* 1864: *Saár, Saar patak | A' község ... határán a' Saar patak vegíg vonul honnan az eredetét ís vette. Vízes árkába hal és csík – tanyazík benne.* 1851: *Sár,* 1839: *Sár,* 1791: *Sár,* 1784: *Sár* Bach, 1181/1288//16. sz.: ad angulum *Saar*. — A települést kelet–nyugati irányban átszelő patak, melyről a település a nevét kapta. A név a *sár* 'sáros folyóvíz' jelentésű vízrajzi köznévből származik. ***Sár-patak*** formában is említik. A történeti forrásokban ***Sár-víz*** változatban is szerepel. Vö. Holt-Sár, Kissár, Sár hídja. Lásd Sár (Lázári, Sándorhomok), Sár-árok (Kispeleske). — ÉGy., EKFT., Fényes 1840/4: 313, Fényes 1851, FNESz. *Sárfalu,* HKFT., MKFT., Pesty 1864/40: 260a, 260b, SzamSz., SzMHn. 2: 170, TESz., T1.S.68.106. — T23-F2.

Sár 2. lásd **Kissár**

Sár-erdő hídja 1864: *Sáar erdő hidja.* — Egykori híd. Feltehetően a Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdő vagy esetleg a *Sári-erdő*-nek is nevezett Kis-erdő közelében állhatott. — Pesty 1864/40: 262a.

Sárfalu lásd **Kissár**

Sár hídja 2025: *Sár higgya,* 2000: *Sár higgya.* — A Sáron átívelő híd a Fő utcán. Vö. Régi híd. — ÉGy., SzMHn. 2: 170. — T34-D1.

Sári-erdő lásd **Kis-erdő 1.**

Sári kanyar lásd **Kanyar**

Sarok-föld 2025: *Sarok-főüd ~ Hegyes-főüd | Nekem it vam főüdem, asz Sarok-főüd nevezem. Nem tudom, mos réigen hogy neveszték. | A Hegyes-főüd vóut az réigen.* 1973: *Hegyesföld.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Kertaljai-földek szomszédságában. Nevét alakjáról kapta. ***Hegyes-föld***-nek is mondják. Bura László a szomszédos Sándorhomok helynevei között említi. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T23-F3.

Sár-patak lásd **Sár**

Sártelek lásd **Kissár**

Sár-víz lásd **Sár**

Skoli utca lásd **Templom utca**

Szegény-sor 1864: *Szegénysor | A legrosszabb főld a határban.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét Pesty Frigyes adatközlői szerint a föld rossz minőségéről kapta. A név utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 262b.

Sziget-köz 1935–1936: *Szigetköz | Egy elpusztult falu neve Sár és Lázári közt.* — Csűry szerint elpusztult falu Kissár és Lázári határában. Bizonyára két vízfolyás közötti terület lehetett, erre utal a név. Lásd Sziget-köz (Lázári). — SzamSz.

Szomoga-árok 1895: *Szomoga árok.* — A település északi határában húzódó árok. A név a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből alakult, mely később kiegészült az *árok* utótaggal. Vö. Határ-Szomoga. Lásd Szomoga-árok (Sándorhomok). — FKnT., T0.63.100.1. — T23-F2.

Szonda lásd **Kereszt-tábla**

Szonda-föld lásd **Kereszt-tábla**

Szonda-tábla lásd **Kereszt-tábla**

Szugoly-föld 1864: *Szugoly főld | Itt van a hármas határdomb Kis Peleske – Homok – Sáar között.* — Egykori dűlő a határ északnyugati részén. A név előtagja a *szugoly* 'szeg, zug' jelentésű földrajzi köznévből származik — FKnT., Pesty 1864/40: 262b.

Temető 2025: *Temetőü.* — A Templom utcában a Görög templom mögött található temető. — ÉGy. — T34-D1.

Templom lásd **Görög templom**

Templom utca 2025: *Templom ucca ~ Templom uccája ~ Iskola ucca ~ Skoli ucca ~ Falu.* — A Fő utcáról északnyugati irányba nyíló utca a belterület északi részén. A település legrégebbi utcája, erre utal a ***Falu*** megnevezése. Az itt található görögkatolikus templomról *Templom utca,* ***Templom utcája*** néven említik. Az ***Iskola utca*** névváltozat az utcában található Iskolára utal. A név román megfelelőjéből *(Strada Şcolii)* alakult a ***Skoli utca*** elnevezés. — ÉGy. — T34-C1.

Templom utcája lásd **Templom utca**

Ulica lásd **Román sor**

Úrbéri-kaszáló 1895: *Úrbéri kaszáló.* — Egykori földterület a határ délnyugati részén. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — SzamSz., T0.63.100.1. — T23-F3.

Úrbéri-legelő 1895: *Úrbéri legelő.* — Egykori földterület a határ nyugati részén. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — SzamSz., T0.63.100.1. — T23-E2F2.

Utas alja 2000: *Utas-àjja | Az Utas erdő melletti terület.* — Dűlő a település határában, az Utas-erdő mellett. A név utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 170.

Utas-erdő 2000: *Utas erdő.* — Erdő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítékát nem ismerjük. — SzMHn. 2: 170.

Vakárok 2025: *Vakárok.* — Árok a Kis-erdő közelében. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *vakárok* 'vizesárok, amelyben csak ősztől tavaszig van víz' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — ÉGy., FKnT.

Veres-Mice 2000: *Veres-Mice.* — A település külterületén található hely. Pontosabban nem tudjuk azonosítani. A névadás indítékát nem ismerjük. — SzMHn. 2: 170.

Viktornál lásd **Bolt 2.**

Zuhogó 2025: *Zuhogóu | A Kis-erdőüig meg a fijatalabb réiszid Zuhogóunak hijtuk. Fijatal fák vóutak, és mikor erősem fujt a széil, akkor zuhogott.* — A Kis-erdő déli, fiatalabb része. Egyes helybeliek a falevelek zúgó hangjára vezetik vissza a névadást. Emellett az is lehetséges, hogy az erdőnév egy nem adatolt *Zuhogó* víznévről kaphatta a nevét, amely a *zuhogó* 'gátról, zsilipről lezuhanó víz' jelentésű földrajzi köznévből származik. Ezt valószínűsíti, hogy a Sár ezen a területen folyik keresztül. — ÉGy., FKnT. — T23-G2.

NAGYPELESKE
Fotó: Szmutku György

Nagypeleske helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részének központjában, a magyar–román határ keleti oldalán található.

A Peleske településnév a 14. század elejéről származó (1332-ből és 1334-ből való) oklevelekben jelent meg elsőként, azonban a lakosság megtelepedése már korábban végbemehetett. Maksay ezt elsősorban a falu Szent Istvánt védőszentként tisztelő temploma által véli igazolhatónak. A falu 1334-ben az erdélyi püspökség ugocsai főesperessége alá tartozott, és Domokos nevű papja ekkor 7 garas pápai tizedet fizetett. A település ekkori birtokosai a Zsidó nemzetség körébe tartozó Adas László fiai voltak, akik a Csáki család ősei. 1341-ben oklevélben rögzítették Peleske, Zajta és Atya birtokok határait. A későbbi évtizedekben Adas László fia, István perelt a Peleskével szomszédos Pete birtok megvétele miatt. Az 1350-es években a birtokosok, köztük Peleskei László fia, István, elhatározták birtokaik megosztását rokonaikkal.

A birtokviszonyok a 14. század második felében váltak bonyolulttá, ami a birtok kettős elnevezésének (Nagypeleske, Kispeleske) megjelenését is eredményezte. 1369-ben István és László, László fiai a Zajtaiakkal álltak perben, de 1370-ben velük és az Atyaiakkal is megegyeztek. Ekkor részletesen megjárták a falu Zajta és Atya felé eső közös határát. 1372-ben a falu felét – Zsidói Bekcs fia István peleskei részét – 38 arany forintért elzálogosították Peleskei László fia Lászlónak, de 1376-ban visszaváltották azt. A falu birtokrészeinek megkülönböztetése – Nagy- és Kispeleske néven – 1378-tól vált egyértelművé, amikor Zsidói István fia Domonkos megtiltotta nagybátyjainak e birtokrészek használatát. A birtokviták erőszakba is torkollottak. 1409-ben a falu Bekcs fia István kezén volt.

Nagypeleske a korábbi település- és birtokrész nyugati részén jött létre. Az önálló település első birtokosa a Peleskey család volt, amelynek tagjai a 15. század elején kihaltak. A 15. század során több nemesi család szerzett birtokot Nagypeleskén. 1437-ben a Szántai Becski (korábbi nevén Bekcs), 1439-ben pedig a Csarnavodai család rendelkezett itt jelentősebb méretű földekkel, akik mellett a Csáky és a Perényi család is a birtokosok közé tartozott. A településhez tartozó birtokok jelentős része a Szántai Becskieké maradt egészen a 19. század derekáig. Egy részük azonban a számos, egymástól nagy távolságra eső tagból álló rozsályi uradalomhoz tartozott. Nagypeleske az 1774-es urbáriumban a Becsky család birtokaként szerepel. A 19. század elején a Tasnád-Szántói Becsky család volt a község egyedüli birtokosa, amelynek kúriája is volt a településen. A 19. század közepén aztán a báró Sennyei és Buday családok is földesuraivá váltak a településnek. A 20. század elején Nagypeleske legnagyobb birtokosai Mózes Jenő és Kafman Salamon voltak, akik mellett számottevő földterülettel rendelkezett a település kisgazdáiból alakult gazdaszövetkezet is.

A község történelmének kiemelkedő eseménye volt, hogy 1568-ban II. Miksa király vásárjogot adományozott a településnek. Az 1717-es tatárjárás nagy valószínűséggel a szomszédos

Kispeleskéhez képest kevésbé érintette a falut. A település 18. század végi leírása jelentős számú orosz (valószínűleg inkább ruszin) népességet is említ. A 19. század közepén viszont már elmagyarosodott oroszokról és szlovákokról értesülünk.

A görögkatolikus egyház temploma 1838-ban épült. A település fejlődését súlyosan visszavetette az 1892-es tűzvész, amikor a község nagy része leégett.

Nagypeleske Szatmár vármegyéhez tartozott, előbb a Szamosközi, 1873-tól a Fehérgyarmati, 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járás része volt. 1910-ben a településen 71 ház állt, és területe 1489 kh-at tett ki. A falu ekkor körjegyzőségi központ volt, vasútállomással, postával és távíróállomással is rendelkezett. Központi települése Lázári és Szatmárnémeti volt. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Lázári község beosztott falvai közé tartozik Kispeleskével, Szárazberekkel, Sándorhomokkal és Kissárral együtt.

Nagypeleske népesedési viszonyait vizsgálva megállapítható, hogy az 1880-ban 779 főt számláló lakosság a 20. század elejére ezer fő fölé emelkedett (1900: 1110 fő), a század második felében azonban mérsékelt csökkenés következett be, 2011-ben 855 fő volt. A település nemzetiségi összetételében a magyarság hosszú távon meghatározó szerepet játszott, aránya többnyire 90% körül alakult. Ugyanakkor az 1920-as és 1930-as népszámlálások adatai ettől eltérő képet mutatnak: előbbi mindössze 10%-os, utóbbi pedig 30%-os magyar jelenlétet rögzített. 1920-ban a lakosság többségét (65%) románnak, 1930-ban pedig jelentős hányadát (45%) ukránnak, feltehetően inkább ruszinnak jegyezték fel. Ezt követően, 1941-től egészen 2011-ig a népszámlálások ismét döntően – mintegy 90%-os arányban – magyar többséget mutattak. A 2011-es adatok szerint a faluban 737 magyar (88%), 38 román (5%) és 29 cigány (4%) élt. A felekezeti szerkezet Nagypeleskén mindvégig viszonylag tagolt volt. A lakosság legnagyobb részét (50–70%) a görögkatolikusok alkották. A római katolikusok aránya az elmúlt másfél évszázadban viszonylag stabilan 15% körül mozgott, míg a reformátusoké 10–15% volt. A 20. század közepéig emellett jelentős, a település népességének mintegy 15%-át kitevő izraelita közösség is jelen volt.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szirmai Szirmay Antal, *Szathmár vármegye fekvése, történetei, és polgári esmérete.* Buda, 1809.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban, 2022-ben és 2025-ben. Adatközlők voltak: Barabás Erika Brigitta (43 éves), Béres Benjamin Emil (69), Béres Piroska Rozália (61), Fintás Irén (85), Molnár Jolán (80), Molnár Miklós (83), Nyegre Mária (66), Pelei Ibolya (69).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1974-ben, Bálint Katalin 2001-ben, Jákob Lehel 1985-ben, Kováts Éva 2001-ben. Adatközlők voltak: Fintás József (48 éves), Fintás József (68), Fintás Mihályné Lázin Irén (38), Lászlóné Csizmadia Jolán (40), Mátyás Lászlóné Nyegre Jolán (40).

Helynévtár

Nagypeleske 2025: *Natypeleske, Natypeleskéire, natypeleski ~ Peleske,* 1992: *Nagypeleske,* 1944: *Nagypeleske,* 1942: *Nagypeleske,* 1941: *Nagypeleske,* 1937: *Nagypeleske,* 1935–1936: *Peleske, Peleskénn, Peleskére, peleski | A·tyánag, Ga·csáinak, Pe·leskének, Ro·zsáinak.* [Falucsúfoló], | *Ba·bona dücs·kőüre, Vidd· ēl Pe·leskére! | A peleski sétatérē végigmennį nem lehet.* [Népdal], | *A peleski csárdába Ecet ég a lámpába.* [Népdal], 1933: *Nagypeleske,* 1926: *Nagypeleske,* 1921: *Nagypeleske,* 1918: *N[agy]-Peleske,* 1913: *Nagypeleske,* 1911: *N[agy] peleske,* 1902: *Nagypeleske,* 1895: *Nagy-Peleske,* 1889: *N[agy]-Peleske,* 1884: *Nagy Peleske,* 1873: *Nagy-Peleske, (Nagy-)Peleske,* 1871: *Nagy Peleske,* 1871: *Peleske,* 1870: *Nagy-Peleske, Peleske,* 1864: *Nagy Peleske | A jelenleg még életben lévő legkorosabb öregek állítása őszhangzásba jő az ifjabbak ajkán gyakran megfordulni szokott azon mondománnyal, hogy e község valaha, nevezetesen pedig a Tatárhad idejében nem a mostani helyén, hanem ettől mintegy negyed óra járásnyira Szatmár felé feküdt „Pilicsk" név alatt és csak, miután az akkori Catastrophák közt elpusztulnía kellett, építtetett fel ujból a mostani helyén 's nyerte magyarabban hangzó jelenlegi nevét, mely névcsere azon körülményben is találja főleg okát, hogy az akkori Generatio még kizárólag orosz ajku volt a mostani pedig már – a régi öregeket kivéve – tisztán magyar.* 1863–1864: *Nagy Peleske,* 1854: *Nagy Peleske,* 1851: *(Nagy) Peleske,* 1840: *N[agy] Peleske,* 1839: *Nagy-Peleske,* 1828: *(Nagy) Peleske,* 1808: *Nagy-Peleske,* 1806: *N[agy] Peleske,* 1802: *Nagy Peleske,* 1799: *Nagy Peleske, Peleske,* 1786: *Nagy-Peleschke, Peleschke,* 1784: *Nagy Peleske,* 1780: *N[agy] Pelecske,* 1779: *N[agy] Pelecske,* 1773: *Nagy Peleske,* [1740 k.]: *Nagy Pőlőske,* 1637: *Nagy Peleske,* 1620: *Nagi Peleske,* 1601: *Nagi Peleske, Nagy Peleske,* 1582: *Naagpeleske, Nagi peleske,* 1570: *Nagy Peleske, Nagypeleske,* 1549: *Nagh peleske,* 1455: *Naghpeliske,* 1454: *Pyliske,* 1450: *Nagpiliske,* 1406: *Peleske,* 1394: *Nogpylisk,* 1384: *Pelyske,* 1378: *Nogpelyske,* 1372: *Pyliske, Pelyske,* 1370/16. sz.: *Pyliske,* 1369: *Piliske,* 1357: *Pyliske, Peleske,* 1356: de *Pijlijskee,* 1353: *pyriske,* 1352: *Peleske, Pylis-*

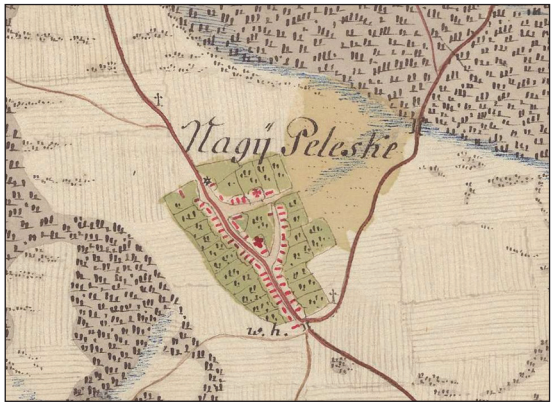

Nagypeleske az első katonai felmérés térképén

ke, Pilyske, 1348: *Pyliske,* 1339>1348: *Piliske,* 1332–1334/Pp.Reg.: *Piliske,* 1327: *Pylyske.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román neve *Peleş*. Közigazgatásilag Lázári község része. Nyugatról Atya, északról a magyarországi Zajta, keletről Kispeleske, délről pedig Lázári és Pusztadaróc határolja. A 14. század első feléből ránk maradt adatai ***Piliske*** formájúak, ezek Nagy- és Kispiliske településre osztatlanul vonatkoznak. A század közepétől megjelenik a ***Peleske*** mellett a *Piriske* forma is. A *nagy* előtag a 14. század második felében jelenik meg először a névhez kapcsolódóan, ez a jelző a szomszédos Kispeleskétől való megkülönböztetésre szolgál. Az elsődleges név szláv eredetű, etimológiailag összetartozik a m. *pilis* 'tonzúra' szláv előzményével, jelentése 'kopasz hegytető; növényzet nélküli, kopár hely'. 18. századi térképeken ***Nagypelecske,*** illetve ***Nagypölöske*** formában is feltűnik. A név *-i* képzős származékai a településen és a környékén *(nagy)peleski* formában használatosak. — ComSzath. 129, CzF., Cs. 1: 483, ÉGy., EH., EHSz., EKFT., E 158/55: 151, 191, 221, 387, 447, 566, 654, 949, 950, 1290, 1448, Fényes 1840: 312, Fényes 1851, FNESz. *Pilis, Pölöske,* Gönczy, HKFT., Hnt., Kogutowicz, Korabinszky 1786: 520, LexLoc. 234, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Németh 2008: 222, Notitiae 368, Pesty 1864/40: 97a, 98a, 260b, 314a, 330b, SzamSz., T0.53.137.1, T1.S.80.XVIII.54, T1.S.82.54, T1.S.101.683/6, T16.T.116, T16.T.118, T16.T.135, T16.T.420, T21.TK.1084, T22.B.IX.c.971, Vályi 3: 45.

Állomás 2025: *Állomás,* 2001: *Régi-állomás.* — A Szatmárnémetit Fehérgyarmattal összekötő

egykori vasútvonal mentén fekvő vasútállomás épülete volt. A Cigánytelep közelében állt, de 1945 után lebontották. A romjai sokáig megmaradtak. ***Régi állomás*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-B5.

Alsó-Fiatalos 1864: *Alsófiatalos, Alsó Fiatalos | Fekete szántó föld, középszerű minöségben, a határon bellöl 's elnevezését onnét vette, mert valaha fiatal erdö volt 's mint ilyen kiirtatott.* 1816: *Alsó fiatalos.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Felső-Fiataloshoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Fiatalos. — Pesty 1864/40: 99b, 330b, ETH. 11: 86.

Által-vágás 1804: *Által vágás.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan, talán erdőn keresztül haladó hely lehetett. A név utótagja a *vágás* 'kivágott erdőrész, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 86, FKnT.

Aranka boltja 2025: *Aranka bóuttya.* — Épület a Fő utcán. Élelmiszerbolt működik benne. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T34-B4.

Átjáró 2025: *Átjáróu ~ Kis ut.* — A Kényszer utcát és a Kispeleskei utat összekötő kisebb gyalogút. ***Kis út*** néven is említik. — ÉGy. — T34-B4.

Atyai út 2025: *Atyaji ut,* 2001: *Atyai út, Atyaji út.* — A Fő utcáról délnyugati irányba nyíló, a szomszédos Atyába vezető út. Vö. Atyai utca. — ÉGy., SzMHn. 2: 95, 96. — T34-B4.

Atyai utca 2001: *Atyaji ucca.* — Az Atyai út belterületi része. — SzMHn. 2: 95.

Baba boltja 2025: *Baba bóuttya.* — Épület a Horgason. Élelmiszerbolt működik benne. Nevét tulajdonosa becenevéről kapta. — ÉGy. — T34-B4.

Bár 2025: *Bár.* — Épület a Futballpálya közelében. Korábban kocsma és élelmiszerbolt működött benne. — ÉGy. — T34-A3.

Beton-árok lásd **Nagy-kanális**

Bóbicka 1864: *Bóbiczka, Bubícska | Bóbiczka kaszálló, mely szinte a Lázári határra fekszik 's igen termékeny fekete föld, elnevezése értelme s eredete azonban ismeretlen.* — Egykori dűlő a település határának déli részén. Pontos helye ismeretlen. A név eredete biztonytalan. Talán összefügg a *bóbiska* 'csemegebaraboly' vagy a *bóbiska virág* 'tulipán' jelentésű növénynévvel. — Pesty 1864/40: 98b, 314a, ÚMTsz.

Bolt lásd **Nagy bolt**

Boros-tag 2025: *Boros-tag | A végibe azok a főüdek mind a Boros uréi vóutak, a Boros-tag vóut.* 2001: *Boros-tag.* — Szántóföld a határ nyugati részén az atyai határszélen. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 96. — T22-A3B3.

Cigánygödör 2025: *Cigángödör | Pont ot van egy nagy gödör. Cigángödörnek hijtuk. Réigen jártunk oda mosni meg. Ot tanultak meg uszni.* 2001: *Cigánygödör.* — Gödör a Cigánytelep mellett. Korábban vályogot vetettek belőle az itt élő cigányok. Később a helybeliek mosásra használták, illetve fürödni is jártak ide. — ÉGy., SzMHn. 2: 95, 96. — T22-B3.

Cigánytelep 2025: *Cigántelep ~ Villontelep,* 2001: *Villanytelep.* — A Fő utca nyugati irányba futó kertjeinek végében húzódó, néhány házból álló falurész. Cigányok lakják. A ***Villanytelep*** névváltozat gúnyosan arra utal, hogy korábban az itt élők petróleumlámpával világítottak. Az itt álló házakba ma sincs bevezetve az áram. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T22-B3.

Cinterem 2025: *Cinterem,* 2001: *Cinterem.* — A Görögkatolikus templom kertje. A név 'a templom udvara' jelentésű *cinterem* földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Csarna-hát lásd **Csarnahó**

Csarnahó 2001: *Csarnakó,* 1973: *Csàrnahóu,* 1935–1936: *Csārnahóu,* 1931: *Csarnahó,* 1884: *Csarnahó,* 1864: *Csarnahó, Csarnahát | Makkos erdö, a Kis Peleske és Zajtai határokkal érintkezvén, elnevezése okát nem tudni.* 1864: *Csarnahó | Ugyan ennek végibe nyulik el az ugy nevezett Csarnahó mely hajdan vírágzó jelenben fiatalos erdö.* 1820: A *Csarnakó, Csonakon,* 1817: *Csarnahó,* 1370: *Chornahow, Cyarnaho.* — A határ északkeleti részén fekvő szántóföld. Pesty Frigyes adatközlője erdőként említi. Eredetét tekintve a név bizonyára összefügg a Kelet-Szlovákiában található *Csarnahó* település nevével. Ezt Kiss Lajos szláv eredetű helynévnek tartja, amely egy szláv *Cernoch*-féle személynévből alakulhatott az ugyancsak szláv

-v képzővel. A hangrendi kiegyenlítődés és a szóvégi *-ov* > *-ó* változás magyar fejlemény. A ***Csarna-hát*** névforma Pesty Frigyes adatközlőjének tudatos névátalakítását tükrözheti. — ETH. 11: 86, FNESz., HKFT., Kenyhercz 2014a: 205, Németh 2008: 223, Pesty 1864/39: 324b, 1864/40: 99a, 330b, SzamSz., SzMHn. 2: 96, 161, T16.T.541. — T22-C1C2.

Császlai út 18. sz. eleje: Az Ereszvény allya az *Császai utba,* Az Ereszvény végiben a *Császai út* mellett, Az Nyáros alatt az *Csaszai út* félen. — Egykori út, amely a magyarországi Császlóra vezetett. A belterülettől nyugatra, az Eresztvény környékén húzódhatott, de a pontos helyét nem ismerjük. — ETH. 11: 85–86.

Csatorna lásd **Nagy-kanális**

Csere 18. sz. eleje: Az Kert allyába … az *Csere* kőzőtt. — Egykori hely a településen. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *csere* 'cserfákból álló erdőrész' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ETH. 11: 85, FKnT.

Csigér-hát 1935–1936: *Csigérhát.* — Egykori hely a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a ma Szatmárnémeti és Atya határába eső Csigér patak partján feküdt. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Csombordi János rétje lásd **Csombordi rétje**

Csombordi rétje 1691: *Csombordi réttye,* 1691: *Csombordi Janos rettye.* — Egykori rét a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. ***Csombordi János rétje*** formában is szerepel. — ETH. 11: 85.

Csorda híd lásd **Erge-híd**

Csordalegelő lásd **Legelő**

Csordaút 2025: *Csordaut ~ Kispeleski ut ~ Sikátor,* 2001: *Kispeleskeji út,* 1804: *K[is] Peleskei út* Hoszszáb[an] az Árok mellett, a' K[is] Peleskére járo uttól fogva. — A Fő utcáról nyíló, Kispeleskére vezető út. A név arra utal, hogy korábban ezen az úton járt a falu csordája a Legelőre. ***Kispeleskei út*** néven is említik. A ***Sikátor*** névváltozat a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., ETH. 11: 86, FKnT., SzMHn. 2: 97. — T34-C3.

Deák-tábla 2025: *Deják-tábla.* — Szántóföld a határ északi részén az Erge partján. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T22-B2.

Digesztor 2025: *Digesztor.* — A Csordaútról nyíló egykori utca. Csak néhány család lakott itt, de a kollektivizálás idején beköltöztek a faluba, a házakat pedig lebontották. A név a rom. *digestor* 'emésztő' szóval állhat kapcsolatban, de a névadás indítékát a helybeliek nem ismerik. — ÉGy. — T22-C2.

Disznólegelő 2025: *Disznóulegelőü.* — A Legelő öt hektáros területe, melyet korábban disznólegelőként használtak. — ÉGy. — T22-C2.

Dögtér 2025: *Döktéir ~ Döktéiri-láb | A jóuszágot, ami elhullott, ot kellett elvájni.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén az Ivó-rekettye mellett. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. A ***Dögtéri-láb*** névváltozat utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C1.

Dögtéri-láb lásd **Dögtér**

Egyes ól 2025: *Eggyes óul ~ Gosztát.* — Gazdasági épületek a Lázári út mentén. A név előtagja a Lázáriban található Kettes ólhoz való viszonyítást fejezi ki. Korábban az állami gazdaság tulajdonában álló állatokat tartották itt. A rom. *gostat* 'állami gazdaság' szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a ***Gosztát*** elnevezés. Ma ugyancsak szarvasmarhákat tartanak a területén. — ÉGy., RKsz. — T22-C3.

Elemér-tanya 1913: *Elemértanya,* 1910: *Elemér t[anya].* — A település belterületének keleti szélében lévő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., T22.B.IX.a.1008. — T22-C3.

Erdő-tag 1884: *Erdő tag.* — Egykori dűlő a határ északkeleti részén. Korábban erdő borította a területet, erre utalhat a név előtagja. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — EKFT., FKnT., HKFT., MKFT. — T22-B1.

Eresztvény 1895: *Ereszvény,* 1864: *Ereszvény | Mely szinte az atyai határra fekszik, fekete agyagos föld 's elnevezése oka ismeretlen.* 1817: *Ereszvény,* 1804: *Ereszvény,* 18. sz. eleje: Az *Ereszvény* végiben a Császai út mellett. — Egykori földterület a település belterületétől nyugatra a mai Boros-tag környékén. A 19. század eleji források irtásként és kaszálóként említik. A név az *eresztvény* 'fiatal, sarjadó erdő' jelentésű földrajzi köznévből származik. Vö. Eresztvény

alja. — ETH. 11: 86, FKnT., Pesty 1864/40: 99a, 330b, T0.53.137.1. — T22-B3.

Eresztvény alja 18. sz. eleje: Az *Ereszvény allya* az Császai utba. — Egykori szántóföld a település határában. Bizonyára az Eresztvény mellett feküdt, de a pontos helyét nem ismerjük. — ETH. 11: 85–86.

Erge 2025: *Erge ~ Zerge, Zergéijig | Mikór Kolektiva vóut firittüng benne.* 1941: *Erge,* 1931: *Erge p[atak],* 1884: *Erge patak,* 1831: az *Erge* kűrül, 1691: altal az *Ergen.* — A település határát észak–déli irányban átszelő kisebb vízfolyás. A név az *erge* 'lapos, mocsaras ér' jelentésű földrajzi köznévből származik. A ***Zerge*** névalak a névelő mássalhangzójának átvonásával keletkezett. ***Erge-patak*** formában is szerepel. Vö. Erge-hát, Erge-híd, Kovács-Erge, Kutas-Erge, Zenge. Lásd Erge (Lázári). — ÉGy., ETH. 11: 85, 86, FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T22-B2D3.

Erge-hát 2025: *Erge-hát ~ Zerge-hát,* 1935–1936: *Ērgehát,* 1864: *Ergehát, Ergeháti dülö | Lókosár és Ergeháti dülök, fekete agyagos, középszerü minöségű szántóföldek s elnevezését onnét vevé az elöbbi, mert valaha a Becsky család ménese folytonos tanyája volt; az utóbbi elnevezéséröl mit sem tudván.* 1804: *Erge hát,* 1691: *Erge haton.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az Erge partján. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. ***Zerge-hát*** és ***Erge-háti-dűlő*** néven is szerepel. — ÉGy., ETH. 11: 85, 86, FKnT., Pesty 1864/40: 99a, 330b, SzamSz. — T22-B2C2.

Erge-háti-dűlő lásd **Erge-hát**

Erge-híd 2025: *Erge-hid ~ Zerge-hid ~ Legelőü hid ~ Csorda hid | A hid alat fojt a viz Magyarországra fele.* — Az Ergén átívelő híd a Csordaút mentén. A Legelő mellett található, erre utal a ***Legelő híd*** és ***Csorda híd*** elnevezés. ***Zerge-híd*** formában is említik. — ÉGy. — T22-C2.

Erge-patak lásd **Erge**

Erős-kertalja 1804: *Erőss kert aljától.* — Egykori hely a településen. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja talán személynév lehet, az utótagja pedig a *kertalja* 'a kert mögötti terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 86, FKnT.

Felső-Fiatalos 1864: *Felsőfiatalos, Felső Fiatalos | Felső és Alsófiatalos, fekete szántó föld, középszerű minöségben, a határon bellöl 's elnevezését onnét vette, mert valaha fiatal erdö volt 's mint ilyen kiirtatott.* 1831: *Felső Fiatalosson,* 1817: a' *Felső Fiataloson,* 1816: *Felső Fiatlos,* 1804: a' *Felső fiatalos* alatt. — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-Fiataloshoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Fiatalos. — ETH. 11: 86, Pesty 1864/40: 99b, 330b.

Ferenczy-tag 2025: *Ferenci-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén a Lakatos-tag szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. Az elnevezés utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C3.

Fiatalos 1804: *Hármas fiatalos Erdő,* 1760: A *Fiatalosb[an].* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az elnevezés a *fiatalos* 'fiatal fákból álló erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A ***Hármas-Fiatalos-erdő*** összefoglaló név lehet, és arra utal, hogy az erdő három részből állt: az Alsó-, a Felső- és a Közbülső-Fiatalosból. — ETH. 11: 76, 86, FKnT.

Ficsor út lásd **Ficsor útja**

Ficsor útja 1691: az *Ficsor uttya* mellett, altal az *Ficsor uton.* — Egykori út a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Az előtag a *ficsor* 'fickó, suhanc' köznévvel állhat összefüggésben, de belőle alakult személynév is lehet. — ETH. 11: 85, SzamSz., ÚCsnT.

For Tamás rétje 1691: *For Thamás rettye.* — Egykori rét a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85, ÚCsnT.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca,* 2001: *Fő út.* — A falu legrégebben épült, központi utcája. ***Fő út*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-A4B5C5.

Futballpálya 2025: *Fodbalpája ~ Pája,* 2001: *Futbàl-pája.* — Futballpálya a belterület északi részén a Pikét mellett. ***Pálya*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-A4.

Fűzfás 2025: *Ficfás,* 2001: *Ficfás.* — Bokros terület. Egyesek szerint a belterület északi részén a Futballpálya közelében, míg mások szerint az országhatár mentén található. A név a *fűzfa* népnyelvi *ficfa* alakjából alakult *-s* képzővel. — ÉGy., SzMHn. 2: 95, ÚMTsz.

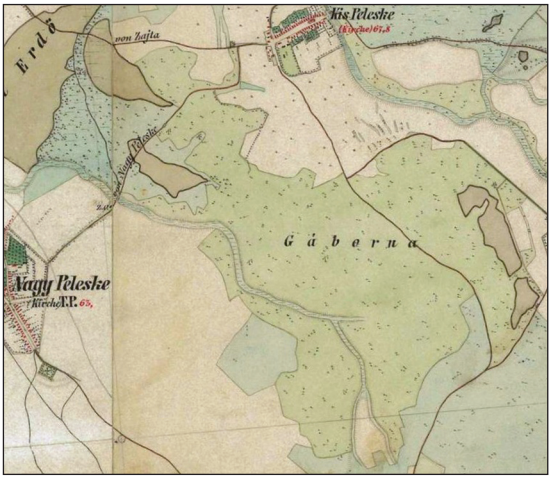

A Gábornya a második katonai felmérés térképén

Gábornya 2025: *Gábornya,* 2004: *Gábòrnya,* 1941: *Gábornya,* 1864: *Gáborna | Legelő, mely igen termékeny fekete föld, bellöl a község határán, s kőzepén át az ugynevezett Kovács erge Szárazér vonul, de sem ez sem amaz elnevezés értelme 's eredeteröl mit sem tudni.* 1863–1864: *Gáborna,* 1831: *Gabornya* Erdő, 1822: *Gábornya,* 1820: A' *Gabornya,* A *Gábornán,* 1691: az *Gaborna* Erge haton, *Gabornyan* felűl. — Rét a település határának északi részén. Egy része átnyúlik Kispeleske határába. Korábban legelőként hasznosították, valamint a 18. századi és a 19. század eleji források szerint erdő és kaszáló. A második katonai felmérés térképe szerint korábban jóval nagyobb kiterjedése volt. A név eredete ismeretlen, de talán összefügg a Szatmárból is adatolható *gabornya ~ gaborgya* 'viharos, zivataros; szeleburdi' tájszóval. Vö. Gábornya alja. Lásd Gábornya (Kispeleske). — ÉGy., ETH. 11: 85, 86, MaKF., MKFT., Pesty 1864/40: 98b, 330b, SzMHn. 1: 404, ÚMTsz. — T23-E3.

Gábornya alja 1804: a' *Gábornya alatt,* 1691: az *Gaborna alatt.* — Egykori kaszáló a Gábornya mellett. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára azonos a Kispeleske határában említett azonos nevű hellyel. Az adatok a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatják. Lásd Gábornya alja (Kispeleske). — ETH. 11: 85, 86.

Gát 1691: az *Gát* felül. — Egykori gát a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — ETH. 11: 85.

Gosztát lásd **Egyes ól**

Görbe sor lásd **Zolcsák utca**

Görög templom 2025: *Görök templom ~ Templom ~ Naty templom,* 2001: *Görök-katolikus-templom, Templom.* — Görögkatolikus templom a Fő utcán. ***Görögkatolikus templom, Nagy templom*** és ***Templom*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95–96. — T34-B4.

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Grebur-tag 2025: *Grebur-tag ~ Gregur-tag.* — Szántóföld a belterülettől délre az Egyes ól közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Gregur-tag*** formában is említik. — ÉGy., FKnT. — T22-C3.

Gregur-tag lásd **Grebur-tag**

Halász János rétje 1691: *Halasz Janos rettye.* — Egykori rét a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85.

Harangláb 2025: *Harangláb,* 2001: *Harangláb.* — A Római imaház mellett álló harangláb. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Hármas-Fiatalos-erdő lásd **Fiatalos**

Határ 2025: *Határ.* — A települést északon határoló román–magyar országhatár. — ÉGy. — T22-A2.

Horgas 2025: *Horgos, Horgoson | Mer réjgen is ugy nevesztéjk, hogy mijér neveszték ugy el, nem tudom, csak Horgos. ... az a ellalaku, Horgos.* 2001: *Hòrgos.* — Utca a belterület északi részén. Nevét bizonyára alakjáról kapta. Vö. Horgasi-kertalja, Kis-Horgas. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Horgasi-kertalja 1864: *Horgasi kert alja.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára a Horgas kertjeinek szomszédságában feküdt. — Pesty 1864/40: 314a.

Hosszú-rét 2025: *Hosszu-réjt ~ Réjt,* 1864: *Hosszu rét | Bellöl a határon, jó, fekete agyagos szántó föld elnevezését részint onnét, mivel elöbb rét volt, részint pedig hosszuságától nyeré.* — Kaszáló a határ délkeleti részén a Manci-rét szomszédságában. Nevét alakjáról kaphatta. ***Rét*** néven is említik. — ÉGy., Pesty 1864/40: 98b. — T22-D3.

Irtás 1864: *Irtás.* — Egykori hely a falu határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név az

irtás 'szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., Pesty 1864/40: 330b.

Iskola lásd **Kis iskola, Új iskola**

Iszk 18. sz. eleje: Az Kert alatt *Iszken.* — A településen említett hely, pontosabban nem lokalizálható. A név eredete szintén ismeretlen. — ETH. 11: 85.

Ivó-rekettye 2025: *Ivóu-rekettye | Réigen oda ásztattuk a kendert. | Egy laposap főüd, akkor ot mindig viz ált. ... maji napig sincs ot semmi, csag gaz.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az Erge-hát és a Dögtér között. A helybeliek elmondása szerint kút is volt a területen, valószínűleg erre utalhat a név előtagja. Az utótag a *rekettye* 'bokros vizenyős rét, legelő' vagy 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C2.

Játszótér 2025: *Jáccóutéir.* — Kisebb játszótér a Fő utcán a Nagy bolt mellett. — ÉGy. — T34-B4.

Kacsó boltja 2025: *Kacsóu bóuttya.* — Élelmiszerüzlet volt az Aranka boltja mellett. Már nem üzemel. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy.

Kanális lásd **Nagy-kanális**

Kaskócsák-tag 2025: *Kaskóucsák-tag,* 2001: *Kaskócsák-tag.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Nagy-kanális és az országhatár között. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 95, 97, ÚCsnT. — T22-A2.

Kaszárnya lásd **Pikét**

Kátmán-tag lásd **Kókmán-tag**

Katonaság lásd **Pikét**

Kenderes 1935–1936: *Kenderes,* 1864: *Kenderes | Fekete szántó föld, mely szinte az atyai határra nyulik s elnevezését onnét veszi, hogy ezelött folyton kender alá használtatott.* 1864: *Kenderes,* 1804: *Kenderes kert.* — Egykori szántóföld a határ nyugati, Atyával szomszédos részén. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *kenderes* 'kender termesztésére használt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Kendereskert*** formában is szerepel. — ETH. 11: 86, FKnT., Pesty 1864/40: 330b, 1864/57: 99a, SzamSz.

Kendereskert lásd **Kenderes**

Kényszer lásd **Kényszer utca**

Kényszer utca 2025: *Kéinyszer ~ Kéinyszer ucca ~ Tulipánt ucca ~ Tulipán ucca | Mindenkinek tiz árit méirtek ... tizáris telkeket.* 2001: *Kényszèr.* — A Fő utcáról nyíló, északkeleti irányba futó utca. Az itt lakók földosztás révén jutottak a telkekhez, valószínűleg ezzel áll összefüggésben a ***Kényszer*** és a *Kényszer utca* elnevezés. A ***Tulipán utca*** nevet ritkán használják. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B5.

Kertalja 18. sz. eleje: Az *Kert allyába* … az Csere kőzőtt, Az *Kert alatt* Iszken. — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a kertek közelében feküdt. — ETH. 11: 85.

Két Fiatalos közt lásd **Közbülső-Fiatalos**

Király Mihály kertje 18. sz. eleje: *Kiraly Mihály kertye* alatt. — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. — ETH. 11: 85.

Kis-erdő 2025: *Kis-erdőü.* — Kisebb földterület a Csordaút mentén, a belterület közelében. — ÉGy. — T22-C2.

Kis-Horgas 2025: *Kis-Horgos.* — A Horgas északi részén fekvő kisebb utca. — ÉGy. — T34-B3.

Kis iskola 2025: *Iskola ~ Kis iskola ~ Mátyás-porta ~ Mátyás-épület ~ Réigi iskola,* 2001: *Iskola.* — Egykori épület a Fő utcán a Nagy bolt mellett. Néhány éve bontották le. Korábban iskola működött benne. A név előtagja a Nagy iskolához való viszonyítást fejezi ki. ***Iskolá-***nak is mondják. A ***Régi iskola*** névváltozat az Új iskola nevével áll korrelációban. Az épület egy időben *Mátyás Bandi* nevű földbirtokos tulajdona volt, erre utal a ***Mátyás-porta*** és a ***Mátyás-épület*** elnevezés. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Kis-lapos 1817: *Kiss Laposs.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Nagy-laposhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 86, FKnT.

Kis-Nyáras 1804: *Kiss Nyáras.* — Egykori földterület a Kötél-háti-fordulóban. Talán azonos a Nyárassal, vagy esetleg annak egyik része

lehet. Nevének előtagja a Nagy-Nyáras nevével áll korrelációban. — ETH. 11: 86.

Kispeleske felé forduló lásd **Nagy-Nyáras**

Kispeleskei-rét 1691: *kis Peleskei Rét.* — Egykori rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, de bizonyára a szomszédos Kispeleske határához közel feküdt. — ETH. 11: 85.

Kispeleskei út lásd **Csordaút**

Kis út lásd **Átjáró**

Kocsmonda 2025: *Kocsmonda ~ Kocsmunda | Ojam viz, asz fojd bele a Nagy-árogba, a Nagy-árogbú meg Magyarországra. Na, az a Kocsmunda.* 1935–1936: *Kocsmanda,* 1864: *Kocsmonda | Lapos, kaszálló, mely az atyai határra könyöklik s valaha erdö volt.* — Lapos, kákás hely az Atyai úttól északra. Korábban kendert is áztattak a területen. A név összefügg az Atya határába eső Kosmontával, mely egy elpusztult *Kosmonta* nevű település emlékét őrzi. — ÉGy., Németh 2008: 155, Pesty 1864/40: 99a, SzamSz. — T34-A4.

Kókmán-tag 2025: *Kóukmán-tag,* 2001: *Kátmán-tag.* — Szántóföld a Horgas keleti irányba futó kertjeinek végében. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Kátmán-tag*** formában is említik, a családnevet ugyanis ilyen hangalaki változatban is használták (vö. még *Szatmár ~ Szakmár*). A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 97, ÚCsnT. *Kokmann.* — T34-B4.

Kolónia 2025: *Kolonija ~ Telep | Hát a Kolonijába telepettek vagy néics család, román. ... ezek már ugy beszéilnek, mint mik magyarul, magyarok lettek.* 2001: *Kolónija, Telep.* — A Fő utca északi része, ahová korábban román családok települtek. A név a rom. *colonie* 'egyidejűleg betelepítettek által lakott falurész' jelentésű földrajzi köznév átvételéből alakult. Ritkábban ***Telep***-nek is nevezik. Vö. Kolónia út. — ÉGy., SzMHn. 2: 95–96. — T34-A3.

Kolónia út 2025: *Kolonija ut.* — A Fő utca északi része, mely a Kolónián keresztül az országhatárhoz vezet. — ÉGy. — T34-A3.

Kosár 1935–1936: *Kosár.* — Egykori terület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára a Kosár alja közelében feküdt. A név a *kosár* 'nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzamSz.

Kosár alja 2025: *Kosár ajja,* 1935–1936: *Kosár alatt.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kis-erdő mellett. Neve a *Kosár* nevű földterülethez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzamSz. — T22-C2.

Kosztya-tag 2025: *Kosztya-tag.* — Szántóföld a település határának déli részén a Lázári út mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C3C4.

Kosztya-tag Fotó: Hankusz Éva

Kovács-Erge 1864: *Kovács erge.* — Kiszáradt ér a Gábornya területén. Egykor az Erge mellékága lehetett. A név előtagja talán a sándorhomoki Kováts földbirtokos családra utalhat, mely a területet birtokolhatta. — Pesty 1864/40: 98b.

Körtefai-láb 2025: *Körtefaji-láb | Vóut egy naty körtefa [a területen].* — Szántóföld a határ északi részén a Kolónia úttól nyugatra, az országhatár mellett. Nevét az egykor ott álló vadkörtefáról kapta, melyet a kollektivizálás idején vágtak ki. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-A2.

Körtvélyes 1817: *Kőrtvélyes,* 1804: *Kōrtvélylyes* v[agy] *Körtvéjes.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *körtvélyes* 'terület, ahol sok a vadkörtefa' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ETH. 11: 86, FKnT.

Kötél-hát 2025: *Kötēl-hát, Kötēl-hátrú ~ Kötél-hát | Kötél-hát, asz mongyuk, mikor, jön a felleg errűnnen, ēfele, hoty Kötēl-hátrú jön a felleg! Éis abbú esőü lesz.* 1935–1936: *Kötélhát,* 1895: *Kötélháti forduló,* 1864: *Kötél hát, Kötélhát, Kötélhát forduló | Sárga homokos, középszerü minőségü föld, mely a Lázári határra fekszik,*

de elnevezése oka ismeretlen. 1817: *Kötélháti Forduló,* 1804: *Kötélhát beli fordúloba.* — Szántóföld a belterület közelében, attól délnyugatra. A névadás indítékát nem ismerjük. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. A ***Kötél-hát(i)-forduló, Kötél-hátbeli-forduló*** névváltozatok utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy. (Kispeleske), ETH. 11: 86, FKnT., Pesty 1864/40: 99b, 314a, 330b, SzamSz., T0.53.137.1. — T22-B3.

Kötél-hátbeli-forduló lásd **Kötél-hát**

Kötél-hát-forduló lásd **Kötél-hát**

Kötél-háti-forduló lásd **Kötél-hát**

Közbülső-Fiatalos 1831: *Kőzbülsö Fiataloson,* 1817: A' *Két Fiatalos közt.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Feltehetően az Alsó- és a Felső-Fiatalos között feküdt, erre utal a ***Két Fiatalos közt*** névváltozat (amennyiben ugyanezt a helyet jelöli). Vö. Fiatalos. — ETH. 11: 86.

Kultúrház 2025: *Kulturház ~ Kulturothon,* 2001: *Kùltúrotthon.* — Épület a Fő utca és az Atyai út sarkán. Korábban óvoda volt, ma kultúrházként működik. ***Kultúrotthon*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Kultúrotthon lásd **Kultúrház**

Kutas-Erge 1864: *Kutas erge | Legelő szinte termékeny fekete föld s Kis Peleske határára fekszik, de elnevezése oka ismeretlen.* — Egykori legelő a határ keleti részén. Talán azonos a mai Legelővel. Bizonyára kút állt a legelő területén, erre utal a név előtagja. Az utótag az *Erge* víznév, mely idővel a közelében fekvő földterületet is jelölte. — Pesty 1864/40: 98b.

Külső-csűröskert 18. sz. eleje: Az *Kűlső Csűrős kert* mellett Szathmár felől. — Egykori szántóföld a Zajtai-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név a terület elhelyezkedésére utaló *külső* melléknév és a *csűröskert* 'szérűskert' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. — ETH. 11: 85, FKnT.

Lakatos-tag 2025: *Lakatos-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén a Ferenczy-tag és a Sopronyi-tag között. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C3D3.

Lázári út 2025: *Lázári ut,* 2001: *Lázári út.* — A szomszédos Lázáriba vezető út. — ÉGy., SzMHn. 2: 97. — T22-C3.

Legelő 2025: *Legelőü ~ Csordalegelőü,* 1895: *Legelő dűlő.* — Nagy kiterjedésű legelő a határ keleti részén. Korábban itt legelt a falu csordája, ezért ***Csordalegelő***-ként is említik. ***Legelő-dűlő*** formában is szerepel. Vö. Legelő híd. — ÉGy., T0.53.137.1. — T22-C2.

Legelő-dűlő lásd **Legelő**

Legelő híd lásd **Erge-híd**

Liszkó 1864: *Liszkó | Liszkó dülő, fekete agyagos föld, a határon belöl, de elnevezése értelme s eredetéröl mit sem tudní.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név talán szláv eredetű, s eredeti szláv nyelvi jelentése 'Mogyorós' volt. Mogyoróbokrok jelenlétéről a 19. században más helynév is árulkodik a településen; vö. Mogyoróbokor. — FNESz., Pesty 1864/40: 99a, 314a.

Lókert 1804: *Loo kert.* — Egykori irtás és kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára lovak legeltetésére vagy takarmányozására használt terület volt. — ETH. 11: 86.

Lókosár 1864: *Lókosár | Lókosár és Ergeháti dülök, fekete agyagos, középszerü minöségű szántóföldek s elnevezését onnét vevé az elöbbi, mert valaha a Becsky család ménese folytonos tanyája volt.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név a 'lovak karámja' jelentésű *lókosár* földrajzi köznévből alakult, és a forrás szerint arra utal,

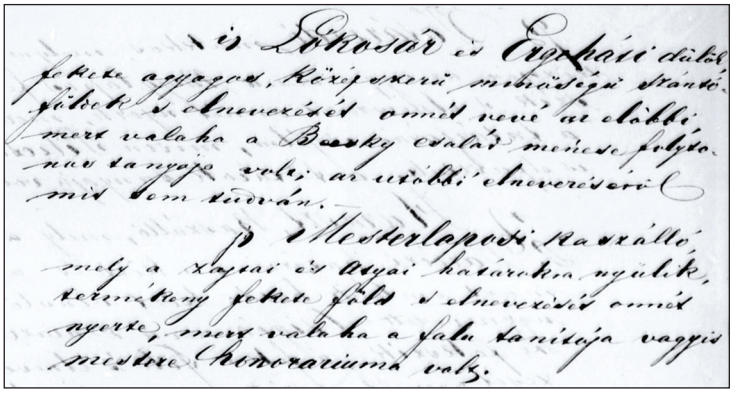

A Lókosár és a Mester-laposi-kaszáló leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/40: 99a)

hogy a Becsky család ménesét tartották itt. — FKnT., Pesty 1864/40: 99a.

Lúzsnok út 1691: Az *Lusnak* v[agy] *Luznok ut* mellet. — A település határában említett út. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük. A név előtagja talán szláv eredetű helynév lehet. — ETH. 11: 85, FNESz. *Lúzsna, Lúzsok.*

Magtár 2025: *Maktár | Méig most is ot van. Méig mijem magos hejem van az ot fent, hocs csak csuda. ... Nem semmijér vóut háromemeletes az a Maktár!* — Épület a Fő utcán. Az állami gazdaság magtára volt, ma üresen áll. — ÉGy. — T34-B4.

Manci-rét 2025: *Manci-réit.* — Rét a település délkeleti határában a Hosszú-rét szomszédságában. A név előtagja bizonyára személynév. — ÉGy. — T22-D4.

Mátyás Bandi-féle-birtok lásd **Mátyás-tag**

Mátyás-épület lásd **Kis iskola**

Mátyás-porta lásd **Kis iskola**

Mátyás-tag 2025: *Mátyás-tag ~ Mátyázs Bandi-féile-birtok.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Cigánygödör közelében. Nevét *Mátyás Bandi* nevű egykori földbirtokosról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Mátyás Bandi-féle-birtok*** formában is említik. — ÉGy., FKnT. — T22-B3.

Mester-lapos 2025: *Mester-lapos,* 1864: *Mester lapos, Mesterlaposi kaszálló | A zajtai és Atyai határokra nyulik, termékeny fekete föld s elnevezését onnét nyerte, mert valaha a falu tanítója vagyis mestere honorariuma volt.* 1817: *Mester Lapossa.* — A határ északi részén, az országhatár mentén fekvő kaszáló. Pesty Frigyes adatközlője szerint a tanító (azaz a mester) javadalma volt, erre utal a név előtagja. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. ***Mester laposa*** formában és ***Mester-laposi-kaszáló*** néven is szerepel. — ÉGy., ETH. 11: 86, FKnT., Pesty 1864/40: 99a, 314a. — T22-A2.

Mester laposa lásd **Mester-lapos**

Mester-laposi-kaszáló lásd **Mester-lapos**

Messzelátó 1. 2025: *Messzilátóu ~ Nagy messzilátóu.* — A település északi határában a határátkelő közelében álló katonai kilátó. ***Nagy messzelátó*** néven is említik. Vö. Messzelátói-láb. — ÉGy. — T22-A2.

Messzelátó 2. 2025: *Messzilátóu | Vazsbúl van, nem verték asz szíjjel.* — A település északkeleti határában, a Dögtér közelében álló katonai kilátó. — ÉGy.

Messzelátó 3. lásd **Messzelátói-láb**

Messzelátói-láb 2025: *Messzilátóuji-láb ~ Messzilátóu-láb ~ Messzilátóu.* — Szántóföld a Kolónia út keleti oldalán a Nagy-kanális és az országhatár között. Nevét a korábban itt álló katonai kilátókról kapta. A *láb* utótag a 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév. ***Messzelátó-láb*** és ***Messzelátó*** néven is említik. — ÉGy., FKnT. — T22-A2B2.

Messzelátó-láb lásd **Messzelátói-láb**

Miska-domb 1935–1936: *Miskadomb.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utalhat. — SzamSz.

Mogyoróbokor 1864: *Mogyoróbokor | Jó fekete agyagos szántó föld, a határon bellöl, s elnevezését onnét vette, mert valaha mogyorós volt.* 1817: *Mogyoró Bokor,* 1804: *Mogyoro Bokor.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A 19. század eleji forrás szerint irtás és kaszáló volt. A név a terület növényzetére utal. Vö. Liszkó. — ETH. 11: 86, Pesty 1864/40: 99a.

Mózes-tanya 1944: *Mózestanya,* 1907: *Mózes tanya,* 1902: *Mózes tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a ma Szatmárnémeti határába eső Mózes-tag területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Nadrág 2025: *Nadrág.* — Szántóföld a Kényszer utca kertjeinek végében. A helybeliek elmondása szerint nevét alakjáról kapta. — ÉGy. — T22-C3.

Nagy bolt 2025: *Nagy bóut ~ Bóut ~ Réika bóuttya,* 2001: *Bòlt.* — A falu legrégebbi boltja az Atyai út sarkán. A ***Réka boltja*** elnevezés a tulajdonosára utal. ***Bolt*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Nagy fa lásd **Nyárfa**

Nagy Gáspár rétje 1691: *Nagy Gáspar rettye.* — Egykori rét a település határában. Helyét

pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85.

Nagy iskola 2025: *Nagy iskola.* — Nemrégiben felújított épület a Kispeleskei út és a Horgas sarkán. Az általános iskola felső tagozatának ad otthont. A név előtagja a Kis iskolához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T34-B4.

Nagy-kanális 2025: *Naty-kanális ~ Kanális ~ Betony-árok ~ Beton-árok ~ Nagy-árok,* 2001: *Csatòrna.* — A határ északi részén húzódó kanális. Egyes részei betonból készültek, erre utal a ***Beton-árok*** elnevezés. ***Csatorna, Kanális*** és ***Nagy-árok*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T22-A2.

Nagy-lapos 1864: *Nagylapos | Tatárerdő, makkos, melynek közepén az ugynevezett Nagylapos fekszik.* — Az egykori Tatár-erdő közepén húzódó lapos terület volt. A *nagy* előtag a Kis-laposhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 99b.

Nagy messzelátó lásd **Messzelátó 1.**

Nagy-Nyáras 1895: *Nagy Nyárási forduló,* 1864: *Nyárasi forduló | Mely a szomszédos Lázári határral érintkezik, nagyobbrészt sarga porhanyó de igen jó szántóföldek; – elnevezését onnét kölcsönözte, hogy valaha nyárfás volt.* 1817: A *Nagy Nyrásíi Fordulo,* 1804: A *Nagy Nyárasonn* vagy *K[is] Peleske felé fordúlo.* — Egykori nagy kiterjedésű földterület a belterülettől délkeletre. A név előtagja a Kis-Nyárashoz való viszonyítást fejezi ki. ***Nagy-Nyárasi-forduló*** és ***Nyárasi-forduló*** néven is szerepel, valamint ***Kispeleske felé forduló***-ként is említik elhelyezkedése alapján. E nevek utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Nyáras, Nyárasi első, Nyárasi második, Nyárasi harmadik. — ETH.11: 86, FKnT., Pesty 1864/40: 98b, T0.53.137.1. — T22-C3.

Nagy-Nyárasi-forduló lásd **Nagy-Nyáras**

Nagypelecske lásd **Nagypeleske**

Nagypölöske lásd **Nagypeleske**

Nagy-rét 1864: *Nagy rét,* 1817: *Nagy Rét.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Réti-föld vagy annak nagyobbik része lehetett. — ETH. 11: 86, Pesty 1864/40: 330b.

Nagy templom lásd **Görög templom**

Neumann lásd **Neumann-tag**

Neumann-tag 2025: *Nájmán-tag ~ Nájmán.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Kolónia nyugati irányba futó kertjeinek végében. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Neumann*** formában is említik. — ÉGy., FKnT. — T22-A2.

Nyáras 18. sz. eleje: Az *Nyáros* alatt az Csaszai út félen, 1370: *Nyaras.* — Egykori szántóföld a település határában, a Császlai út környékén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' jelentésű földrajzi köznévből származik. Talán azonos a Kis-Nyárassal. Vö. Nagy-Nyáras. — ETH. 11: 86, FKnT., Németh 2008: 223.

Nyárasi első 1864: *Nyárosí első.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a település déli részén húzódó Nyárasi-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, és a *Nyárasi második* és *Nyárasi harmadik* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Nyárasi-forduló lásd **Nagy-Nyáras**

Nyárasi harmadik 1864: *Nyárosí harmadík.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a település déli részén húzódó Nyárasi-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, és a *Nyárasi első* és *Nyárasi második* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Nyárasi második 1864: *Nyárosí másodík.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a település déli részén húzódó Nyárasi-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatból származhat, és a *Nyárasi első* és *Nyárasi harmadik* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Nyárfa 2025: *Nyárfa ~ Naty fa | Ahogy megyünk Szakmárra fele, van az a naty hatalmas fa, méig most is megvan. | Natypeleskénél, ot még az, ami jellegzetes vóut, még mindig megvan az a Nyárfa, az a nagy véin, nem tom, hány száz éives Nyárfa. ..., hogy ötön nem tuggyuk körbeérni. És az a jellegzetesséige, tehád bemész Natypeleskére, asz mondod, hogy igen, ity tuggyuk*

Nyárfa Fotó: Hankusz Éva

megismerni Natypeleskét, hogy egy ijen naty fával a bejáratáná. | *Ot sok ember akasztotta fel magát.* — Nagy nyárfa a Lázári út mentén a település bejáratánál. ***Nagy fa*** néven is említik. — ÉGy. (Lázári). — T22-C3.

Nyári-tábor 2025: *Nyári-tábor.* — Jószágok elkerített nyári szálláshelye volt a határ déli részén. Az állami gazdaság a nyári időszakban a Lázárihoz tartozó Párt-fermáról ide hajtotta ki a jószágokat. Ma elhullott állatok és lejárt szavatosságú termékek megsemmisítésével foglalkozó vállalat működik a területen. Vö. Nyáritábor út. — ÉGy. — T22-D3.

Nyáritábor út 2025: *Nyáritábor ut ~ Sári ut* | *Itt a Nyáritábor utná it mindig vóut ety katona, egy őürbóudéi.* 2001: *Sári út.* — A Lázári útról nyíló, a Nyári-táborhoz vezető út. A közeli Kissárra is el lehet jutni ezen az úton, ezért ***Sári út***-nak is nevezik. — ÉGy., SzMHn. 2: 97. — T22-C3.

Nyegre-tag 2025: *Nyegre-tag.* — Szántóföld a település határának déli részén. Nevét a tulajdonos Nyegre családról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Nyegre-tanya, Nyegre út. — ÉGy., FKnT. — T22-C3.

Nyegre-tanya 2025: *Nyegre-tanya* | *Vóut ot ház, de bejöttek a faluba, és lebontották ugyi a házat.* — Egykori tanya a Nyegre-tagban. Korábban itt élt a Nyegre család. Az épületet már lebontották. — ÉGy. — T22-C3.

Nyegre út 2025: *Nyegre ut.* — A Lázári útról nyíló, a Nyegre-tagba vezető út. — ÉGy. — T22-C3.

Oláh Mihály kertje 18. sz. eleje: *Oláh Mihály Kertye* alatt. — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük, talán a belterület mellett fekhetett. — ETH. 11: 85.

Óvoda lásd **Új iskola**

Pálya lásd **Futballpálya**

Pap kútja 2025: *Pap kuttya.* — Kút a Görög templom udvarán. Korábban a falubeliek innen hordták a vizet, ezt tartották a legjobb vizű kútnak. — ÉGy. — T34-B4.

Pap rétje 1691: *pap rettye, Pap retye* mellet az erdő felöl. — Egykori rét a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára egyházi tulajdonban lévő földterület volt. — ETH. 11: 85.

Pap-tag 2025: *Pap-tag ~ Templom-főüd.* — Szántóföld a Lázári út mentén az Egyes óltól északra. A görögkatolikus egyház tulajdona. ***Templom-föld*** néven is említik. — ÉGy. — T22-C3.

Párizs-kert 2025: *Páris-kert ~ Páris-tag.* — Belterületi rész a Zolcsák utca közelében. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utal. ***Párizs-tag*** formában is említik. E név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., ÚCsnT. — T34-B4.

Párizs-tag lásd **Párizs-kert**

Peleske lásd **Nagypeleske**

Piha-tanya 1888: *Piha tanya.* — Egykori tanya a településen. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük, a név előtagja esetleg családnév lehet. — Hnt., ÚCsnT.

Pikét 2025: *Piket ~ Katonaság,* 2001: *Kaszárnya.* — A határőrség épülete volt a Fő utca északi részén. A név a románból a magyarba átkerült *pichet* 'őrház' jelentésű szóból alakult. ***Katonaság*** és ***Kaszárnya*** néven is említik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 95. — T34-A4.

Piliske lásd **Nagypeleske**

Rácz-birtok lásd **Rácz-tag**

Rácz-major lásd **Rácz-tanya**

Rácz-tag 2025: *Rác-tag ~ Rádz-birtok,* 2001: *Rác-tag.* — Szántóföld a falu határának keleti

részén, a Legelő és az egykori Rácz-tanya közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Rácz-birtok*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 98. — T22-C2.

Rácz-tanya 2025: *Rác-tanya | Vóut épület, de széitvertéik a komonista világba. Nagyrendü ház vóut. Oda vóut egy nagy gesztenyefa alá temetve [a tulajdonos]. Hátha nem verték vóun szíjjel, még most is ojan egy uradalom ház vóut, hocs csudaság.* 1907: *Rácz tanya,* 1902: *Rácz tanya,* 1888: *Rácz major,* 1884: *Rácz-mjr. [major].* — Egykori tanya a Csordaút mentén a mai Rácz-tag közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Rácz-major*** formában is említik. — ÉGy., HKFT., Hnt. — T22-C2.

Református imaház 2025: *Református imaház,* 2001: *Református-templom.* — Református imaház a Fő utcán. Korábban ***Református templom-***nak hívták. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Református templom lásd **Református imaház**

Régi állomás lásd **Állomás**

Régi iskola lásd **Kis iskola**

Régi téglaszín 1804: a' *régi Tegla Szin[től* az Által vágásig]. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név utótagja a *téglaszín* 'terület, ahonnan a téglaégetéshez az agyagot nyerték, és ahol a téglát égették' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 86, FKnT.

Réka boltja lásd **Nagy bolt**

Rét lásd **Hosszú-rét, Réti-föld**

Réti-föld 2025: *Réiti-főüd ~ Réit | Nem is tuttak mindig ojasmit vetni, mer csak a forgóu termet meg benne, meg mit tudom éin, zab.* 1895: *Réti földek.* — Szántóföld a település keleti határában a Legelő közelében. ***Rét*** és ***Réti-földek*** formában is említik. Vö. Nagy-rét. — ÉGy., T0.53.137.1. — T22-C2.

Réti-földek lásd **Réti-föld**

Római imaház 2025: *Róumaji imaház ~ Róumaji katóulikus templom,* 2001: *Rómaji-katolikus-templom.* — Római katolikus imaház a Fő utcán a Görög templom szomszédságában. ***Római katolikus templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-B4.

Római katolikus templom lásd **Római imaház**

Róth híd 2025: *Róut hid ~ Róutnéi higgya.* — Az Ergén átívelő híd a Róth-tag mellett. ***Róthné hídja*** formában is említik. — ÉGy. — T22-B2.

Róthné hídja lásd **Róth híd**

Róth-tag 2025: *Róut-tag | Az zsidóu vóut, annak nagyon sok főüggye vóut, szinte a Határig mind az övé vóut.* — Szántóföld a határ északkeleti részén, az Ergétől keletre a két Messzelátó közötti területen. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Róth híd, Róth-tanya. — ÉGy., FKnT. — T22-B2.

Róth-tanya 1944: *Rothtanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Róth-tag területén állhatott. — Hnt.

Sár-hát 18. sz. eleje: *Sárháton.* — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Sár-patak partján feküdt. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 85, FKnT.

Sári út lásd **Nyáritábor út**

Sár-patak 1884: *Sár patak.* — Az Ergének a határ északi részén húzódó szakasza. A név előtagja a folyóvíz sáros jellegére utal. — HKFT. — T22-B2.

Sikátor lásd **Csordaút**

Sipos-tag 2025: *Sipos-tag | Azér monták Siposstagnak, mer ők laktak ott egyedül. Egy ojan kis lakázsba.* — Szántóföld a határ északkeleti részén az Erge partján a Róth híd közelében. A Róth-tag része. Nevét a korábban itt lakó Sipos családról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-B2.

Sopronyi-tag 1. 2025: *Sopronyi-tag.* — Szántóföld a Kényszer utca délkeleti irányba futó kertjeinek végében a Pap-tag mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-C3.

Sopronyi-tag 2. 2025: *Sopronyi-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén a Lakatos-tag szom-

Sopronyi-tag Fotó: Hankusz Éva

szédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-D3.

Sopronyi-tag 3. 2025: *Sopronyi-tag | Sopronyi Miklóus bácsinak a zapjának ot vóut a sok főüggye, a Határ fele.* — Szántóföld a határ északi részén az országhatár mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T22-A2.

Sorompó lásd **Vám**

Sűrű-erdő 1863–1864: *Sürü erdö.* — A határ északi részén húzódó egykori erdő. — MKFT. — T22-B1.

Szántóföld 1864: *Szántóföld | Az atyai határra nyulik, jó minőségü fekete-sárga föld, s elnevezése onnét van, hogy folyton szántó földnek használtatott.* — Egykori dűlő a határ nyugati részén. Pontos helyét nem ismerjük. Szántóföldként használták. — Pesty 1864/40: 99a.

Tagos-birtok 1910: *Tagos birtok,* 1895: *Tagos birtok.* — A település északi határában fekvő egykori földterület. A név előtagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév *-s* képzős formája. — FKnT., T0.53.137.1, T22.B.IX.a.1008. — T22-B2C1.

Tar István rétje 1691: *Tar István rettye.* — Egykori rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85.

Tatár-erdei-tanya 1913: *Tatárerdeitanya.* — Egykori tanya a település határában. Bizonyára az egykori Tatár-erdő területén állhatott. — Hnt.

Tatár erdeje lásd **Tatár-erdő**

Tatár-erdő 1864: *Tatárerdő, Tatár erdő, Tatár erdeje | Makkos, melynek közepén az ugynevezett Nagylapos fekszik s elnevezését onnét nyerte, mert a tatárjárás idejében, midön Pilicsk is elpusztult, a tatárok tanyája volt.* 1831: *Tatár Erdő,* 1820: *Tatár Erdő,* 1817: *Tatár erdeje.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán azonos helyet jelöl a Lázári határában említett Tatár erdejével. ***Tatár erdeje*** formában is említik. A név bizonyára a 18. század eleji tatárjárás emlékét őrzi. Vö. Tatár-erdei-tanya. Lásd Tatár erdeje (Lázári). — ETH. 11: 86, Pesty 1864/40: 99b, 314a, 330b.

Telep lásd **Kolónia**

Temető 2025: *Temetőü,* 2001: *Temetőü.* — A Fő utca déli részén található temetkezési hely. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-B5.

Templom lásd **Görög templom**

Templom-föld lásd **Pap-tag**

Tóth Mihály rétje 1691: *Tot Mihal rette.* — Egykori rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85.

Tóth Tamás szigete 1691: Az kis Peleskei Rét [kezdődik az] *Tót Thamas Szigettye* szélin. — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Az utótag a *sziget* 'minden oldalról vízzel körülvett kisebb-nagyobb szárazföld' jelentésű földrajzi köznév. — ETH. 11: 85, FKnT.

Tört kereszt 2025: *Tört kereszt | Asz mongyák, hogy felált rá ety katona …, leesett, letört a kereszt. Derégba tört a kereszt.* — Egykori kereszt az Atyai út mentén. Megsérült, erre utal a név előtagja. — ÉGy. — T34-B5.

Tulipán utca lásd **Kényszer utca**

Új iskola 2025: *Uj iskola ~ Iskola ~ Óvoda,* 2001: *Óvoda.* — Újabban épült iskola a Kispeleskei úton. Az óvodások és az alsó tagozatosok járnak ide. A név előtagja a Régi iskolához való viszonyítást fejezi ki. ***Óvoda*** és ***Iskola*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 95. — T34-B4.

Vágás 1804: a' *Vágásnál.* — Egykori szántóföld és irtás a Zajtai-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *vágás* 'kivágott erdőrész, irtás'

jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ETH. 11: 86, FKnT.

Vám 2025: *Vám ~ Sorompóu,* 2001: *Sorompó.* — Sorompóval ellátott határátkelőhely a település északi részén. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T22-A2.

Vasút 2025: *Vasut,* 2001: *Vasút.* — A Szatmárnémetit Fehérgyarmattal összekötő egykori vasútvonal helye, mely a település határát észak–déli irányban szelte át. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-A4.

Veres Mihály rétje 1691: *Veres Mihaly rettye.* — Egykori rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — ETH. 11: 85.

Villanytelep lásd **Cigánytelep**

Zajta felé való forduló lásd **Zajtai-forduló**

Zajta felől való forduló lásd **Zajtai-forduló**

Zajtai első 1864: *Zajtai első.* — Egykori földterület a település határában. Bizonyára a település északnyugati részén húzódó Zajtai-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatra utal, és a *Zajtai másod* és *Zajtai harmadik* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Zajtai-forduló 1895: *Zajtai forduló,* 1817: *Zajta felé való Forduló,* 1804: A' *Zajtai forduloba,* 18. sz. eleje: *Zajta felöl valo [forduló].* — A település északnyugati határában, a szomszédos Zajta közelében húzódó földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. ***Zajta felé való forduló*** és ***Zajta felől való forduló*** formában is említik. Vö. Zajtai első, Zajtai harmadik, Zajtai másod. — ETH. 11: 86, FKnT., T0.53.137.1. — T22-A2.

Zajtai harmadik 1864: *Zajtai harmadik.* — Egykori földterület a település határában. Bizonyára a település északnyugati részén húzódó Zajtai-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatra utal, és a *Zajtai első* és *Zajtai másod* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Zajtai másod 1864: *Zajtai másod.* — Egykori földterület a település határában. Bizonyára a település északnyugati részén húzódó Zajtai-forduló része volt. A sorszámnévi utótag hivatalos névhasználatra utal, és a *Zajtai első* és *Zajtai harmadik* nevekkel áll összefüggésben. — Pesty 1864/40: 330b.

Zenge 2001: *Zenge.* — A település határának északi részén, az országhatár mentén húzódó kisebb árok. Talán téves forma, és azonos a Zergével. — SzMHn. 2: 96. — T22-B2.

Zerge lásd **Erge**

Zerge-hát lásd **Erge-hát**

Zerge-híd lásd **Erge-híd**

Zolcsák utca 2025: *Zolcsák ucca ~ Görbe sor.* — A Fő utcát a Horgassal összekötő kisebb utca a belterület északi részén. Korábban csak a Zolcsák család lakott az utcában, erre utal a név. Ma is csak néhány ház áll itt. Alakjáról ***Görbe sor-***nak is hívják. — ÉGy. — T34-B4.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü | Egy darabig méik kezelték is, de mos má nagyon el van hanyagolva.* 2001: *Zsidótemető.* — Akácos, bokros terület a Sikátorban az Új iskola mellett. Korábban zsidók temetkezési helye volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-B4.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom | Rengeteg zsidóuk vóutak it Peleskén. Nagyon sok főüd vóut az övék, de réigen, réigen, réigen.* 2001: *Zsidótemplom.* — Egykori épület a Pikét mellett. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy., SzMHn. 2: 96. — T34-A3.

SÁNDORHOMOK
Fotó: Szmutku György

Sándorhomok helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részének központjában található. A későbbi falu területe 1216-ban Rafael ispán földjeként szerepelt Mikola határjárásában, majd 1261-ben Rafael fia Gábor mester és testvérének, Tamásnak a fia, Rafael megegyeztek, hogy a 13. század közepén a már Homok néven létező település az utóbbi birtoka lesz. 1317-ben Rafael fia, Pál fia, Tamás lakóhelyeként jegyezték, később 1350-ben I. Lajos király átíratta az 1261. évi oklevelet Lázári Tamás fia, János és annak fiai, Tamás, László és Mihály részére. A birtokviszályok a 14. század második felében is fennálltak. 1379-ben Szepesi Jakab országbíró elutasította Vasvári Tamás fia, Fekech Miklós keresetét Homok részbirtoka iránt. Vasvári Fekech Miklós 1406-os halála után lányának a férje, Szenterzsébeti Boldizsár igényt tartott Miklós Szatmár megyei birtokaira, többek között Homokra is. A 15. században a birtokos családok között megjelentek a Csarnavodai, Károlyi, Drágfi és Matucsinai családok is. Csarnavodai Egyed 1493-ban elzálogosította a birtokrészét Matucsinai Miklósnak. 1526-ban a Derencsényi, Tárkányi, Tegzes és Ormós családok kaptak részbirtokokat a településen. Ezt követően a Derencsényiek hűtlenségbe estek, részüket 1545-ben Anarcsy Péter kapta meg. 1640-ben Torday János és Göd Judit (Anarcsy György felesége) szereztek birtokrészt. 1651-ben Csalay László, Kállay Katalin és a Perényi család egyes tagjai, 1652-ben Lónyay Zsigmond, majd 1687-ben Károlyi László is jószágrészt kapott a településen.

Homok 18. század eleji története részben eltért a szomszédos településekétől, ugyanis 1717-ben a községet körülvevő mocsarak megmentették a tatárdúlástól. Az 1774-es urbáriumban Boros Sándor, Egry László, a Királyi Kamara és báró Thoroczkay László szerepelnek a falu birtokosaiként. Ezt követően a birtokok tovább aprózódtak. A 18. század végén a birtokosok között a Járdánházi, a Berenczei Kováts, a Magyarádi Boros, a Daróczy, a Kanizsai, a Nagy, az Udvarhelyi, a Szijártó és a Gödényházi Gödény családok szerepeltek. Ezek a családok egészen a 19. század közepéig birtokosok is maradtak. A községben két, ma is látható úrilak épült: az egyiket Kováts Eduard 1860 körül, a másikat pedig Kováts Jenő 1899-ben építette.

A falu 20. század eleji legnagyobb birtokosai a lótenyészetéről elhíresült Berenczei Kováts Sándor és Jenő, valamint Gödény Sándor voltak. A település a gyógyító hatású fürdőjéről is nevezetes volt.

Református temploma, amely a 15. századból származott, 1800-ban a község egy részével együtt tűzvész áldozata lett. Később helyreállították.

Homok, majd 1913-tól Sándorhomok Szatmár vármegyéhez tartozott, előbb a Szamosközi, 1873-tól a Fehérgyarmati, 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járás része volt. 1910-ben a településen 79 ház állt, és területe 1677 kh-at tett ki. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi.

Lázári község beosztott falvai közé tartozik Szárazberekkel, Kissárral, Kispeleskével és Nagypeleskével együtt.

A népesedési viszonyokat tekintve 1880 és 1992 között fokozatos növekedés (1880: 550 fő, 1910: 610 fő, 1930: 676 fő, 1966: 749 fő, 1992: 892 fő), 1992-től pedig enyhe visszaesés (2002: 834 fő, 2011: 831 fő) volt megfigyelhető. A település nemzetiségi összetételében a magyarság mindvégig meghatározó szerepet játszott, aránya többnyire 90% körül alakult (1880-ban 92%, 1941-ben 100%, 2012-ben 88%). A magyarság mellett a románság kb. 4–8%-os és a cigányság 4–5%-os arányban volt jelen. Felekezeti tekintetben a református hívek relatív többsége (40–50%), a görögkatolikusok 30–40%-os (enyhén csökkenő), a római katolikusok 10–25%-os (enyhén növekvő) és az ortodox egyház híveinek 5% körül stagnáló eloszlása volt kimutatható. A 20. század közepéig kb. 5%-nyi izraelita közösség is élt a településen.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Bányász Gellért (50 éves), Bányász Margit (80), Lita Magda (56), Moldován Mária (69), Mondics Berta (70), Nagy Rozália (74).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1973-ban, Gergely Ildikó Klára, Lengyel Ibolya, Tar Viola 1970-ben. Adatközlők voltak: Éger József (75 éves), Ilonczay László (50), Károlyi János (60), Kis Sándor (42), Papp Károly (45), Szakál Károly (67), Tar Endre (73), Tar Ferenc (45).

Helynévtár

Sándorhomok 2025: *Homok, Homokon, homoki ~ Humok ~ Sándorhomok | Lektöbb, mindenki Homok, Homok, ha másképp valakinek [nem helybelinek] mongyák, akkor Sándorhomoknak.* 1992: *Sándorhomok,* 1944: *Sándorhomok,* 1942: *Sándorhomok,* 1941: *Sándorhomok,* 1935–1936: *Homok | Homok, Ott a jányok mind lomok [a lányok lompos öltözetűek].* [Falucsúfoló], 1931: *Sándorhomok,* 1926: *Sándorhomok,* 1921: *Sándorhomok,* 1918: *Homok,* 1915: *Homok,* 1913: *Sándorhomok,* 1911: *Sándorhomok,* 1910: *Sándorhomok,* 1907: *Homok,* 1900: *Homok,* 1895: *Homok,* 1889: *Homok,* 1884: *Homok,* 1882: *Homok,* 1873: *Homok,* 1864: *Homok | Szathmár Megye Szamosközi járás Homok egy kis Magyar falu Szatmár Városához egy mértfldre. | A' község és egész határa sik agyaggal vegyes homokos földböl áll – A' honnan vette eredetileg nevét.* 1864: *Homok, Homokos | Homok helység régen Homokos.* 1863–1864: *Homok,* 1858: *Homok,* 1854: *Homok,* 1851: *Homok,* 1840: *Homok,* 1839: *Homok,* 1828: *Homok,* 1808: *Homok,* 1806: *Homok,* 1802: *Homok,* 1799: *Homok,* 1786: *Homok,* 1784: *Homok,* 1779: *Homok,* 1773: *Homok,* 1637: *Homok,* 1630: *Homok,* 1609: *Homok,* 1599: *Homok,* 1582: *Hommok,* 1578: *Homok,* 1567: *Homok,* 1549: *Homok,* 1523: *Homoky,* 1512: *Homoky,* 1488: *Homok,* 1486: *Homok,* 1466: *Homok,* 1459: *Homoch,* 1430: *Homoky,* 1407: *Homok,* 1406: *Homok,* 1379: *Homuk,* 1317: *Humuk,* 1261/1350: *Humuk.* — A romániai Szatmár megye északi részén fekvő település. Román

Sándorhomok a második katonai felmérés térképén

neve *Nisipeni.* Nyugaton Kispeleske, délen Kissár, keleten Mikola, északon pedig Szárazberek határolja. Közigazgatásilag Lázári község része. Az elsődleges *Homok* helynév a talaj jellegére utaló magyar *homok* főnévből keletkezett. A történeti forrásokban a 15–16. században ***Homoki*** névalakot is találunk, amely a településnév *-i* helynévképzővel való bővülésével jöhetett létre, de az is elképzelhető, hogy a településnévből alkotott személynévi használat áll az adat mögött. Pesty Frigyes adatközlője szerint régebben ***Homokos*** formában is előfordult, ezt azonban történeti adatok nem igazolják. A 20. század elejétől a hivatalos névformája *Sándorhomok,* amelynek megkülönböztető előtagja a település akkori legnagyobb birtokosaira utal. A községi képviselő-testület javaslatát – „Sándorhomok, mert a községben a földesurak keresztneve Sándor (Kováts Sándor, Gödény Sándor, Kanizsay Sándor)" – az Országos Községi Törzskönyvbizottság 1907-ben fogadta el. Vö. Homoki-erdő. — ComSzath. 115, CzF., Cs. 1: 47, 476, ÉGy., EH., EHSz., EKFT., E 158/55: 10, 56, 378, 765, 1155, 1333, 1456, E 158/56: 569, Fényes 1840/4: 308, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, HKFT., Hnt., Károlyi 2: 524, 531, 532, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 237, LexLoc. 233, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., Mező 1999: 147, MKFT., Németh 2008: 115, Notitiae 366, Pesty 1864/39: 252a, 252b, 324b, 1864/40: 315a, 340b, SzamSz., T0.53.170.1, T1.S.80.XVIII.54, T1.S.82.54, T1.S.101.28/4, T1.S.101.683/6, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.420, T16.T.541, T22.B.XV.c.500, T22.B.IX.a.1008, Vályi 2: 183, Z. 1: 11.

Akácos-erdő 2025: *Akácos-erdőü.* — A település határának déli részén a Külső és a Belső-Törzsököst elválasztó kisebb akácerdő. — ÉGy. — T23-H3.

Állami gazdaság lásd **Gosztát**

Általános iskola lásd **Iskola 1.**

Által-berek 1935–1936: *Átālberek.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név utótagja a *berek* 'vizenyős (bokros) rét vagy legelő' jelentésű földrajzi köznév, az előtag névadásbeli motivációja nem világos. — FKnT., SzamSz.

Apostol 2025: *Apostol ~ Apostol-birtok | Itt, itt a Simon Ferike udvarán ami van, az réigi éipület ... Az Apostol jányokná ... nyári konyha van nekijek benne mek kamora. | Hát ezek is ojan, birtokos vóutak.* — Egykori épület a Fő utcán. Az Apostol család tulajdona volt, erre utal az elnevezése. ***Apostol-birtok*** formában is említik. — ÉGy. — T30-C4.

Apostol-birtok lásd **Apostol**

Aprozár 2025: *Aprozár ~ Bóut ~ Péikséig | Hosszu karfás [faoszlopokkal, könyöklővel ellátott] ház vóut, és ot vóut a Bóut.* — Épület a Fő utcán a Játszótér mellett. A név a rom. *aprozar* 'zöldségesbolt' jelentésű szó átvételéből származik. ***Bolt***-ként is említik. Korábban pékség is működött benne, erre utal a ***Pékség*** elnevezése. — ÉGy., RKsz. — T30-C4.

Bár lásd **Kocsma**

Barackos 2025: *Barackos | Hát naty terület vóut. Vóut egy nagy lapos izs benne, ess a laposon tul vold Belsőü, a zut mellet meg vóut a Külsőü.* 1973: *Barackos,* 1895: *Baraczkos.* — Szántóföld a település déli határában a Csordajáró út és a Kissár határához tartozó Kis-erdő között. A terület kisebbik része átnyúlik a szomszédos Kissár határába. Részei a Külső- és a Belső-Barackos. Korábban bizonyára barackot termesztettek a területén. Vö. Barackosi-kút. Lásd Barackos (Kissár). — ÉGy., SzMHn. 2: 161, T0.53.170.1. — T23-G3.

Barackosi-kút 2025: *Barackosi-kut ~ Kut,* 1973: *Barackosi-kút.* — Egykori kút a Barackosban. ***Kút*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T23-G3.

Belső-Barackos 2025: *Belsőü-Barackos,* 1973: *Bèlső-barackos.* — Szántóföld a település déli határában. A Barackosnak a Csordajáró úttól távolabb eső területe. A név előtagja a Külső-Ba-

rackoshoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T23-G3.

Belső-major lásd **Belső-tanya**

Belső-tanya 2025: *Belsőű-tanya,* 1973: *Bèlső majòr.* — Szántóföld a belterülettől délre. A Szabó-tanya területének a kissári Kis-erdőhöz közelebb eső darabja. A név előtagja a Külső-tanyához való viszonyítást fejezi ki. Korábban ***Belső-major*** formában említették. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T23-G2.

Belső-Törzsökös 2025: *Belsőű-Törzsökös,* 1973: *Bèlső-tòrzsökös.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. A Törzsökösnek a szatmárnémeti Nagy-erdőhöz közelebb eső darabja. A név előtagja a Külső-Törzsököshöz való viszonyítást fejezi ki. A Törzsökös e két részét egy kisebb erdős terület választja el egymástól. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T23-H3.

Berenczei-kastély lásd **Miklós úr kastélya, Sándor úr kastélya**

Berki híd 2025: *Berki híd,* 1973: *Bèrki-híd.* — A Vármegye árkán átívelő híd a Berki út mentén. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T30-B3.

Berki sor 1973: *Bèrkisòr.* — Nyugati irányba futó földút a Bolt mellett. Feltehetően Szárazberek határába vezetett. — SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Berki út lásd **Libarét 1.**

Biloka 1973: *Biloka,* 1935–1936: *Biloka.* — Egykori dűlő a település határában. Bura László szántóföldként említi, de pontos helyét nem közli. A név talán a *billóka* 'mérleghinta, libikóka' tájszóval áll kapcsolatban. — SzamSz., SzMHn. 2: 161, ÚMTsz.

Bíró-tag 2025: *Bíróu-tag,* 1973: *Bíró tag.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a helybeliek nem ismerik. Egyesek szerint a Kerek-tisza-domb keleti részén feküdt. Bura László szerint a falu bírójának földje volt. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 161.

Bokor-rekettye 1973: *Bokòr rekettye,* 1935–1936: *Bokōrekettye,* 1864: *Bokor rekettyénél.* — Bokros terület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' vagy 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz., SzMHn. 2: 161.

Bolt 1. 2025: *Bóut.* — Épület a Fő utcán a Gosztát mellett. Egyik részében élelmiszerbolt működik. — ÉGy. — T30-C4.

Bolt 2. lásd **Aprozár**

Borzlyuk-domb 1864: *Borzjukdomb | Ebben borzok tanyáztak.* — Egykori terület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az ott lévő borzlyukakra utal. — Pesty 1864/39: 252a.

Büfé lásd **Kocsma**

Cigánygödör 2025: *Cigánygödör ~ Vájogvetőű-gödör | Valamikor réigen ot laktak a cigányok. Ezeknek a cigányoknak a zőüseji.* 1973: *Cigánygödör, Vájogvető-gödör.* — Bokros, gödrös terület a határ nyugati részén, a belterület közelében. Korábban téglát és vályogot vetettek itt a közelben lakó cigányok. ***Vályogvető-gödör*** formában is használják. — ÉGy., SzMHn. 2: 161, 166. — T30-C4.

Cigánysor 2025: *Cigánysor | Vannak a cigányok vaty kétszáz méiteren [a Libaréten].* 1973: *Cigány-sòr.* — A Libarét középső, cigányok által lakott szakasza. — ÉGy., SzMHn. 2: 159. — T30-B3.

Cigány-tábla 2025: *Cigány-tábla ~ Kertajja | Az a Korom-hát, ez meg itt a Kertajja. A Cigány-tábla má mosmá, igen. Mi is mos Kertajja, de máskülömben Cigány-tábla.* 1973: *Cigány-tábla.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Korom-hát mellett. A név előtagja a korábban a közelben lakó cigányokra utal. A Fő utca nyugati irányba futó kertjeinek végében helyezkedik el, erre utal a ***Kertalja*** névváltozat. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T23-F1.

Csikókert 1973: *Csikókèrt.* — Egykori terület a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *csikókert* 'csikók legeltetésére használt, természetes vagy mesterséges úton körülzárt legelő' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., SzMHn. 2: 161.

Csinált út lásd **Kecske sor**

Csóka csárda 2025: *Csóuka csárda | A Fodbaltéir a Csóuka csárda, be vóut épitve a Csóuka csárda a zerdőübe. Csak sok vóut a csóuka és kikőütösztettéik. | A fákon sok csóukák vóutak. Éis azéir, azéir lett a neve Csóuka csárda. | Romba van am már. Le van rombóva. Valamikó*

müködött. | *Az Éigrezsbe, hogy vóut a sok csóuka, éis akkor ēnevesztéik Csóuka csárdának.* 1971: *Csóka-csárda.* — Romos épület a Berki út bal oldalán. Korábban büfé és söröző működött benne. Nevét a mellette húzódó Égeresben tanyázó csókákról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 223. — T30-B3.

Csókás-árok 1973: *Csókás-árok.* — Egykori árok, mely a kül- és belterületen is húzódott. Pontos helyét a forrás nem közli. Esetleg kapcsolatban állhat a Csókás-oldallal, a nevét is arról kaphatta. — SzMHn. 2: 159, 162.

Csókás-oldal 2025: *Csóukás-óudal,* 1973: *Csókás-òdàl, Csókásóudàl,* 1935–1936: *Csóukásóudāl,* 1895: *Csókás oldal,* 1864: *Csókás oldal.* — Szántóföld a határ északnyugati részén az egykori Csóka csárda mellett. A kataszteri térképvázlat szerint a belterülettől nyugatra, a mai Cigány-tábla környékén feküdt. Nevét a helybeliek szerint a mellette fekvő Égeresben tanyázó csókákról kapta. Vö. Csókás-árok. — ÉGy., Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., SzMHn. 2: 162, T0.53.170.1. — T23-F1.

Csonkás 1941: *Csonkás,* 1931: *Csonkás alja,* 1884: *Csonkás alja.* — A település határának nyugati részén húzódó szántóföld. A név a *csonkás* 'irtással nyert szántóterület, amelyben a fák tuskóját benne hagyták' jelentésű földrajzi köznévből származik. ***Csonkás alja*** formában is szerepel. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T23-F1.

Csonkás alja lásd **Csonkás**

Csordajáró út 1. 2025: *Csordajáróu ut,* 1973: *Csòrdajátó út, Vásár út, Sári út, Tiszaújlaki út, Gàrda háza mèlletti út,* 1864: *Vásár útra* véggel. — A Fő utcáról nyíló, a Legelőre vezető út. Korábban ezen az úton járt a legelőre a falu csordája. Az út mentén lakó személyről korábban ***Garda háza melletti út***-nak is nevezték. A ***Vásár út*** esetében a névadás indítékát nem ismerjük, vélhetően vásártartás helyszínére, talán Szatmárnémetibe ment az út. A szomszédos Kissár település határába vezet, erre utal a ***Sári út*** elnevezése. A ***Tiszaújlaki út*** esetében a névadás oka bizonytalan, Tiszaújlak ugyanis a településtől távol, Ukrajnában, a magyar határ mellett fekszik. — ÉGy., Pesty 1864/40: 340b, SzMHn. 2: 161, 162. — T23-G2.

Csordajáró út Fotó: Hankusz Éva

Csordajáró út 2. lásd **Libarét 1.**

Csordajáró út 3. 2025: *Csordajáróu ut.* — A Temető utca folytatása a külterületen. Korábban ezen az úton járt a Kígyósra a falu csordája. — ÉGy. — T23-G1.

Csűröskert 2025: *Csűröskert ~ Iskolakert alatt,* 1973: *Csűrös-kèrt.* — Szántóföld a Faluban az Iskolakert végében. A név a *csűröskert* 'szérűskert' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Elhelyezkedésére utalva ***Iskolakert alatt*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 162. — T23-G1.

Dani-vágás 2025: *Dani-vágás,* 1973: *Dani-vágás,* 1935–1936: *Danivágás,* 1895: *Dani vágás.* — A határ délkeleti részén a Sár mentén húzódó kisebb erdő. A név előtagja bizonyára személynév, *Dani* családnevűek ma is élnek a településen. A *vágás* utótag a 'kivágott erdőrész, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 162, T0.53.170.1. — T23-G3.

Déli-kertekalja 1895: *Déli kertek alja.* — Földterület a belterülettől délre a kertek szomszédságában. A név előtagja az Északi-kertekaljához való viszonyítást fejezi ki. Talán térképi név lehetett. — T0.53.170.1. — T23-G2H2.

Dinnyeföld lásd **Dinnyéskert**

Dinnyeföldek lásd **Dinnyéskert**

Dinnyéskert 2025: *Dinnyéiskert,* 1973: *Dinnyéskèrt,* 1935–1936: *Dinnyeföld,* 1895: *Dinnyeföld, Dinye föld,* 1864: *Dinnye földeken.* — Szántóföld az északi határszélen a Vármegye árka mentén. Korábban dinnyét termesztettek a területen. ***Dinnyeföld*** és ***Dinnyeföldek*** formában is szerepel. — ÉGy., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz., SzMHn. 2: 162, T0.53.170.1. — T15-G4.

Disznólegelő 2025: *Disznóulegelőü.* — A határ északkeleti részén a Koli-kerttől északra fekvő

szántóföld. Korábban disznólegelőként használták a területet. Egyesek szerint a Kanfölddel azonos. — ÉGy. — T15-G4.

Dombos-rét 1973: *Dombosrét,* 1935–1936: *Dombosrét.* — Egykori dűlő a település határában. Bura László rétként említi, de pontos helyét nem közli. Bizonyára magasabban fekvő földterület lehetett. — SzamSz., SzMHn. 2: 162.

Dögtér 2025: *Döktéir | A Kecske sor kert alat van a Döktéir.* 1973: *Döktér.* — Bokros, fás terület a Kecske sortól nyugatra. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. Vö. Dögtér-tábla. — ÉGy., SzMHn. 2: 159. — T30-C5.

Dögtér-tábla 2025: *Döktéir-tábla.* — Szántóföld a határ délnyugati részén, a Dögtér szomszédságában. — ÉGy. — T23-F2.

Éger lásd **Égeres 1., Vármegye árka**

Égeres 1. 2025: *Éigres ~ Éiger, Éigerre | Arra egy Éigres Peleskének fele. | A falu közepim valamikó, most is van egy árok. De régem vóut egy nagy árok. … Fojt le a Zéigresre a viz.* — Égererdő a Vármegye árka mentén, a település keleti és északnyugati határában. A név az *égeres* 'égerfával benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből származik. Ritkábban ***Éger*** formában is említik, ez közvetlen az 'égererdő' értelmű fanévből alakulhatott. — ÉGy., FKnT. — T23-H1.

Égeres 2. 2025: *Éigres, Éigresre | Mán az Éigres, ugy mongyák annak is, ott Éigres, ott a szántóufőüd, mer ott is erdőü vóut valamikor, kitakaritották [kivágták] … Az Éigres mos má.* — Szántóföld a település határának északnyugati részén, az *Égeres* nevű erdő mellett. A helybeliek szerint korábban ezen a területen is égererdő volt, mára azonban kiirtották. — ÉGy. — T23-F1.

Egyház rétje 2025: *Etyház réittye | Ot vóutak fák, csak a Kolektiva szántotta fẽ meg a Gosztát. | Kitakaritották [kivágták] a fákat, és akkó fẽszántották.* 1973: *Etyház réttye.* — Szántóföld a település határának északi részén a Kígyós mellett. A Rét része. Korábban kaszálóként hasznosították a területet. Egyházi tulajdonban van. — ÉGy., SzMHn. 2: 162. — T15-H4.

Első-forduló 2025: *Elsőü-fordulóu,* 1895: *Első forduló.* — Az Úrbéres nyugati része. Korábban három fordulóra osztották a földtáblát, ma azonban egyben művelik a területet. A név előtagja a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., T0.53.170.1. — T15-G4G5.

Erőszaksarok lásd **Kisvég 2**

Északi-kertekalja 1895: *Északi kertek alja.* — Földterület a belterülettől északra a kertek szomszédságában. A név előtagja az Déli-kertekaljához való viszonyítást fejezi ki. Talán térképi név lehetett. — T0.53.170.1. — T23-G1.

Falu 2025: *Falu ~ Kisvéig | Igen, ugy mongyuk, a Falu. Na, itt a Falu, s ott lefele az a Kisvéig. A vóut a falu közepe.* 1973: *Fő ucca.* — A település legrégebben beépült utcája a belterület keleti részén. Bura László helynévtára még ***Fő utca*** néven említi, azonban ma a települést Kissárral és Szárazberekkel összekötő út viseli a *Fő utca* nevet. Egyesek az utca egészét ***Kisvég***-nek nevezik. — ÉGy., SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Fekete-berek 1935–1936: *Feketeberek,* 1864: *Fekete berekben.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban és a névadás indítékát nem ismerjük. A név előtagja vagy a

Falu Fotó: Hankusz Éva

hely feltűnő színére, vagy esetleg a tulajdonos családnevére utal. Az utótagja pedig a *berek* 'vizenyős (bokros) rét vagy legelő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz.

Fényes-féle-tábla 1973: *Fényes féle tábla.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét, *Fényes* családnevűek ma is élnek a faluban. — SzMHn. 2: 162.

Foglár-oldal 1973: *Foglár òldàl.* — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *foglár* 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' és az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 162.

Fok-tő 2025: *Fok-tű,* 1973: *Foktű,* 1935–1936: *Foktű,* 1895: *Foktő.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Fok-tői-árok mellett. A név a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' és a *tő* 'földrajzi hely közvetlen környéke' vagy 'egy kisebb folyóvíznek egy nagyobba való torkolásának a helye és környéke' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 162, T0.53.170.1. — T23-G2.

Fok-tői-árok 2025: *Fok-tűji-árok,* 1973: *Fok-tűji-árok.* — A határ délkeleti részén a Fok-tő és a kissári Kis-erdő között futó kisebb árok. — ÉGy., SzMHn. 2: 162. — T23-G2.

Folyár-oldal 1973: *Fojár òldàl.* — Szántóföld a határ keleti részén a Vármegye árka közelében. A név előtagja a *folyár* 'kis vízfolyás, csermely, patakocska, vízmosás' jelentésű földrajzi köznév, mely bizonyára az ott folyó Vármegye árkára utalhat. Az utótag az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 162. — T23-H1.

Forrás-domb 2025: *Fórázs-domb | Ot mek fórásviz vóut, a Zéiger szélin.* 1973: *Fòrrás-domb | A magas fekvésű szántóföldre a domb lejtőjéről forrás vize folyt.* — Szántóföld a keleti határszélen a Vármegye árka keleti oldalán. A helybeliek szerint korábban a területnek az Égeressel határos részén volt egy forrás, erre utal a név előtagja. Bizonyára azonos a Mikola határában említett azonos nevű földterülettel. Lásd Forrás-domb (Mikola). — ÉGy., SzMHn. 2: 162. — T23-H1.

Fő út lásd **Fő utca 1.**

Fő utca 1. 2025: *Főű ucca ~ Főű ut.* — A településen észak–déli irányban átvezető út. Korábban a település ősi magvát képező, a belterület keleti részén húzódó utca, a Falu viselte a *Fő utca* nevet. Később a települést Kissárral és Szárazberekkel összekötő útszakasz beépülése után azonban ez az út vált a település legnagyobb, legjelentősebb utcájává. ***Fő út-***nak is mondják. Déli része a Kecske sor, északi része pedig a Libarét. — ÉGy. — T30-B3.

Fő utca 2. lásd **Falu**

Fövenyesgödör 2025: *Fövenyezsgödör ~ Homokozsgödör ~ Téiglagödör | Az a füves hej, mos tömig befele mán.* 1973: *Fövenyes-gödör, Homog-gödör, Tégla gödör.* — Homokgödör a Kecske sor északi részén a Görög templom közelében. A név a *fövenyesgödör* 'kavicsbánya' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Homok(os) gödör*** és ***Téglagödör*** formában is említik, amelyek alapjául szintén a hasonló jelentésű földrajzi köznevek szolgáltak. Vö. Homokosgödörnél. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 159, 160, 166. — T30-C5.

Futballpálya 1. 2025: *Fodbalpája ~ Fodbaltéir.* — Futballpálya az Iskola mellett. ***Futballtér*** néven is említik. — ÉGy. — T30-C4.

Futballpálya 2. lásd **Futballtér 2.**

Futballtér 1. lásd **Futballpálya 1.**

Futballtér 2. 2025: *Fodbaltéir ~ Fodbalpája.* — Futballpálya a belterület nyugati végén az egykori Csóka csárda mellett. ***Futballpálya*** néven is említik. — ÉGy. — T30-B3.

Fülöp-ház 2025: *Filep-ház ~ Fülep-ház ~ Juhászház ~ Juhász-tanya | Hát azok vóutak a juhászok: Pintyéijék. A Fülep meg a Pintyéijék. | Juhászok vóutak a Filepek. Az uraságnak vóut a juhássza.* 1973: *Juhász-tanya.* — Egykori lakóház a Sűrű aljai út mentén. Korábban a juhászként dolgozó Fülöp család lakott benne. ***Juhász-tanya*** és ***Juhászház*** formában is említik. Ma már nincsen meg, lebontották. Vö. Juhásztábla. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T23-H2.

Fürdő lásd **Vájás**

Fürdő-oldal 1973: *Fürdő òldal.* — A forrás a határ északi részén fekvő erdőként említi, feltehetően tévesen. Valószínűbb, hogy az egykori mikolai Fürdő közelében feküdt a határ keleti részén. A név utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész

oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 162.

Fürdős-kert 1973: *Fùrdős kèrt.* — Határrész a település külterületén. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Fürdő közelében feküdt. — SzMHn. 2: 162.

Fürdő út lásd **Sűrű aljai út**

Fürdő utca 1973: *Fùrdő ucca.* — A Kisvégről nyíló utca. Talán a Fürdő út belterületi szakasza lehetett. — SzMHn. 2: 159.

Garda háza melletti út lásd **Csordajáró út 1.**

Gilisztás lásd **Legelő**

Gosztát 2025: *Gosztát ~ Gosztátéi ~ Major | Réigem Major vóut. Mer igy az utóudal végig vóut épitve házzal, és benne laktak a cselédek, akig dóugosztak a birtokosná.* 1973: *Állami-gazdaság.* — Gazdasági épületek a Fő utcán az iskolával szemközti területen. Korábban az állami gazdaság tulajdona volt. A rom. *gostat* 'állami gazdaság' szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a név. ***Gosztáté, Állami gazdaság*** és ***Major*** néven is említik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Gosztáté lásd **Gosztát**

Gödény-birtok 2025: *Gőüdéiny-birtok ~ Internát | Meg volt egy másik kastéij, itt a Multyán kanyartú erréb, ahogy mos van az iskola. Csak asztat le-leburitották oda [lerombolták]. Csak az alapja vam má meg. Ott a Ziskola előtt. Egy udvarom van az Iskolával. | Gosztátnak vóut kovácsmühej.* 1973: *Gödényház, Gödény-kúrija.* — A Gödény család egykori lakóhelye a Fő utcán. Korábban kastély is állt a területen, a ***Gödény-ház*** és a ***Gödény-kúria*** elnevezések ennek az emlékét őrzik. Később a Kisegítő iskola diákjainak kollégiuma működött az épületben, erre utal az ***Internát*** elnevezés, mely az *internátus* 'bentlakásos iskola, intézet' szóból származik. Az épületet mára lebontották. Ma ezen a telken található az Iskola. Vö. Gödény hídja, Gödény-kert, Gödény-tanya. — ÉGy., ÉKsz., SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Gödény-ház lásd **Gödény-birtok**

Gödény hídja 2025: *Gödéiny higgya,* 1973: *Gödény higgya.* — Egykori híd a Gödény-birtok közelében. — ÉGy., SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Gödény-kert 1973: *Gödénykèrt.* — A Gödény-birtokhoz tartozó kert. Vö. Gödény-kertalja. — SzMHn. 2: 159. — T30-C4.

Gödény-kertalja 1973: *Gödény kèrtàjja.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Gödény-kert mellett lehetett. — SzMHn. 2: 159.

Gödény-kúria lásd **Gödény-birtok**

Gödény-rét 1973: *Gödényrét.* — Egykori szántóföld és rét. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név bizonyára egykori tulajdonosára utal. — SzMHn. 2: 162.

Gödény-tag 1895: *Gödény tag.* — Egykori földterület a határ keleti részén a mai Kistemető-tábla környékén. Nevét a tulajdonos Gödény családról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.170.1. — T23-H2.

Gödény-tanya 1944: *Gődénytanya,* 1940–1944: *Gödénytanya,* 1913: *Gödénytanya.* — Tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét feltehetőleg a tulajdonos Gödény családról kapta. Talán a Gödény-birtokkal azonos helyet jelölt. — EH., Hnt.

Gödény temető lásd **Kis temető 2.**

Gödény temetője lásd **Kis temető 2.**

Gödörpart 2025: *Gödörpart | Itt a Gödörparton is a zsidóuk laktak. Ahum mos van a Bóut.* — Belterületi rész a Fő utcán a Téglaszín partján. A területén áll a Bolt. — ÉGy. — T30-C4.

Gönczy-kastély lásd **Sándor úr kastélya**

Görög temető lásd **Új temető**

Görög templom 2025: *Görök templom ~ Katóulikus templom.* — Görögkatolikus templom a Kecske sor északi részén. ***Katolikus templom*** néven is említik. — ÉGy. — T30-C5.

Gyene lásd **Gyene erdeje**

Gyene erdeje 2025: *Gyene erdeje ~ Gyenes-erdőü ~ Gyene,* 1973: *Gyene èrdeje.* — Hosszan elnyúló erdős terület a Barackos mellett. A név bizonyára a terület egykori tulajdonosára utal. ***Gyene*** és ***Gyenes-erdő*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 162, ÚCsnT. — T23-G3.

Gyenes-erdő lásd **Gyene erdeje**

Gyulai-tag lásd **Kollektíva**

Gyulai-tanya lásd **Kollektíva**

Gyuri útja lásd **Kisvég 2.**

Hajdár-lapos 2025: *Hajdár-lapos | Nagy lapos, káka vóud benne.* 1973: *Hajdár-lapos | A villámcsapás sújtotta Hajdár nevű ökröt itt temették el.* — Lapos, kákás terület volt a Legelőn. Pontos helyét a helybeliek nem ismerik. Bura László szerint nevét az itt elföldelt *Hajdár* nevű ökörről kapta. A név előtagja azonban személynév is lehet. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 162, ÚCsnT.

Hajnal utca 1973: *Hàjnàl ucca.* — A Faluból nyíló, északi irányba futó egykori utca. Pontosabb helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 160.

Halastó 2025: *Halastóu.* — Mesterséges tó a határ északkeleti részén a Rét területén. — ÉGy. — T23-H1.

Harangláb 2025: *Harangláb ~ Katóulikus harangláb | Réigen ot vóut a Templom hátánál. Mos csinálták nem réigen.* — Római katolikus harangláb a Faluban a Református templom mögött. ***Katolikus harangláb*** formában is említik. — ÉGy. — T30-D4.

Harangláb Fotó: Hankusz Éva

Harmadik-forduló 2025: *Harmadik-fordulóu,* 1895: *harmadik forduló.* — Az Úrbéres keleti része. Korábban három fordulóra osztották a földtáblát, ma azonban egyben művelik a területet. A név előtagja az Első- és a Második-forduló hoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., T0.53.170.1. — T15-H4.

Herceg-domb 2025: *Herceg-domb | Mindig valamikó mentünk a Herceg-dombra gombázni, mer ot van sog gomba.* 1973: *Hèrceg-domb.* — Földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Egyes adatközlők a Szúnyogos szomszédságában lokalizálják, míg mások szerint a Szatmárnémeti határába eső Nagy-erdőben található. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. Vö. Herceg-hát. — ÉGy., SzMHn. 2: 163.

Herceg-hát 1973: *Hèrceg hát.* — Erdő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Talán azonos a Herceg-dombbal. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. Az utótag a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 163.

Híd 2025: *Híd.* — Kisebb híd a Kisvég és a Temető utca találkozásánál. — ÉGy. — T30-D4.

Homok lásd **Sándorhomok**

Homokgödör lásd **Fövenyesgödör**

Homoki lásd **Sándorhomok**

Homoki-erdő 1910: *Homoki erdő,* 1895: *Homoki erdő.* — Egykori földterület a határ déli részén. Korábban bizonyára erdő borította a területet. A név előtagja a településre utal. — T0.53.170.1, T22.B.IX.a.1008. — T23-G2H2.

Homokos lásd **Sándorhomok**

Homokosgödör 1. lásd **Fövenyesgödör**

Homokosgödör 2. 2025: *Homokozsgödör | Hát má tömig befele mosmá az is mingyá be van tömve. ... Réigen oda jártunk szánkóuzni. | Horgyák a szemetet oda.* 1973: *Kisvégi-homokos.* — Homokgödör a Kisvég keleti végén a Zsidó temető közelében. Fekvésére utalva korábban ***Kisvégi-homokos*** formában említették. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T23-H1.

Homokosgödörnél 2025: *Homokozsgödörnél.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Homokosgödörnek is mondott Fövenyesgödör mellett. — ÉGy. — T23-F2G2.

Igényelt lásd **Igényelt-föld**

Igényelt-föld 2025: *Igéinyelt-főüd,* 1973: *Igényèlt.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Legelő mellett. A helybeliek szerint rossz minőségű föld, melyhez tulajdonosai földosztás

révén jutottak hozzá. ***Igényelt*** formában is említették. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T23-H2.

Internát lásd **Gödény-birtok**

Iroda 2025: *Iroda.* — Romos épület az Iskola mögött. Korábban a Gosztát irodája működött benne. — ÉGy. — T30-C4.

Iskola 1. 2025: *Iskola,* 1973: *Általános-iskola, Iskola.* — A település általános iskolája a Fő utcán az egykori Gödény-birtok területén. Korábban ***Általános iskola*** néven is említették. Vö. Iskola melletti híd. — ÉGy., SzMHn. 2: 159, 160. — T30-C4.

Iskola 2. lásd **Sándor úr kastélya**

Iskolakert 2025: *Iskolakert,* 1973: *Iskolakèrt, Urak kèrtye.* — A Sándor úr kastélyának kertje. Korábban iskola működött a kastélyban, erre utal az elnevezés. ***Urak kertje*** formában is említik. Vö. Iskolakert alatt. — ÉGy., SzMHn. 2: 163, 166. — T30-D4.

Iskolakert alatt lásd **Csűröskert**

Iskola melletti híd 1973: *Iskola-mèlletti híd.* — Egykori híd a belterületen, bizonyára az Iskola közelében. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 160.

Istálló 2025: *Istállóu.* — Épület a Kollektíva területén. Jelenleg is istállóként használják. — ÉGy. — T30-D4.

Jánki-féle-feketeföld lásd **Jánki-féle-föld**

Jánki-féle-föld 1973: *Jánki féle-fȍld, Jánkiféle feketeföld.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét a tulajdonosáról kaphatta. ***Jánki-féle-feketeföld*** formában is szerepel. — SzMHn. 2: 163.

Juhászház lásd **Fülöp-ház**

Juhászháznál lásd **Juhász-tábla**

Juhászház-tábla lásd **Juhász-tábla**

Juhász-tábla 2025: *Juhász-tábla ~ Juhászháznál,* 1973: *Juhászház-tábla.* — Szántóföld a Sűrű aljai út és a Vármegye árka között a határ keleti részén. A név előtagja arra utal, hogy korábban itt állt a Juhászház. ***Juhászháznál*** és ***Juhászház-tábla*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T23-H2.

Juhász-tanya lásd **Fülöp-ház**

Kanföld 2025: *Kamfȍud.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Barackos mellett. A név a *kanföld* 'illetményföld a községi kan tartásáért' jelentésű összetett földrajzi köznévből származik. Egyes adatközlők szerint a Disznólegelővel azonos helyet jelöl. — ÉGy., FKnT. — T23-G2.

Kanizsa háza 2025: *Kanizsa háza | Még van a Kastéij mellett a Kanizsa háza. | Kanizsa Lászlóu vóut a gazda. … Az örek Kanizsának a fija vóut. Pap, a Láncos templomba.* — Épület a Faluban a Magtár mellett. Korábban a földbirtokos Kanizsa család tulajdona volt. Vö. Kanizsa-kert. — ÉGy. — T30-C4.

Kanizsa-kert lásd **Koli-kert**

Kanizsa-kert alatt lásd **Koli-kert**

Kanizsák temetője lásd **Kis temető 2.**

Kanizsa temető lásd **Kis temető 2.**

Kápolna 2025: *Kápolna.* — Ravatalozó a Református temetőben. — ÉGy. — T30-D3.

Kapu-tábla 2025: *Kapu-tábla,* 1973: *Kapu-tábla | Az árokkal és akácfákkal körülvett szántóterületre kapun keresztül lehet bejutni.* — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét a helybeliek nem tudták meghatározni. Bura László szerint a helyet kapun keresztül lehetett megközelíteni, erre utal a név előtagja. — ÉGy., SzMHn. 2: 163.

Kastély lásd **Miklós úr kastélya, Sándor úr kastélya**

Katolikus harangláb lásd **Harangláb**

Katolikus iskola 2025: *Katóulikus iskola.* — Épület a Református templom mögött. Korábban felekezeti iskola, majd óvoda működött benne. Jelenleg lakóházként használják. — ÉGy. — T30-D4.

Katolikus temető lásd **Régi temető**

Katolikus templom lásd **Görög templom, Római templom**

Kecske sor 2025: *Kecske sor ~ Kövesut ~ Sári ut | Mert sok kecske vóut ot valamikor réigen, asz mongyák. Egéisz a Multyán kanyarig. | A Kisvéigre valóu lánynak udvarolt ety fiju a Kecske sorról, és miután elmarattak, a lány ráragasztotta a fiu uccájára, hoty Kecske sor. Mert volt ott egynéhány kecske.* 1973: *Kecske sòr, Köves-út, Csinált út.* — A Fő utcának a Boltól délre eső része. Korábban többen tartottak kecskét az utcában, erre utal a név előtagja. A szomszédos Kissárra vezet, ezért ***Sári út***-nak is nevezik. A ***Kövesút*** és a ***Csinált út*** elnevezések létrejöttét pedig az magyarázza, hogy korábban

a településen jellemző földutakkal ellentétben ez egy köves útszakasz volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 159–160. — T30-C5.

Kék-domb 1973: *Kékdomb,* 1895: *Kék domb,* 1864: *Kék domb | Benne a' homok kékes.* — Egykori dombos szántóföld a határ keleti részén, a belterület közelében. A névadás indítéka Pesty Frigyes adatközlője szerint a homokos talaj kékes színe volt. — Pesty 1864/39: 252a, SzMHn. 2: 163, T0.53.170.1. — T23-H1.

Kerek-tábla 1973: *Kerektábla,* 1935–1936: *Kerektábla.* — Egykori szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét alakjáról kaphatta. — SzamSz., SzMHn. 2: 163.

Kerek-tisza-domb 2025: *Kerek-tisza-domb,* 1973: *Kerek-tiszta,* 1935–1936: *Kerektiszadomb,* 1864: *Kerek tísza domb | A' fekvése kerek.* 1864: *A Kerek tiszta dombon.* — Környezeténél kissé magasabban fekvő szántóföld a határ déli részén, a Csűröskert és a Szúnyogos között. A név elsődleges formája ***Kerek-tiszta-domb*** volt, melynek előtagja a terület alakjára utal. A *tiszta* földrajzi köznév jelentése 'az erdőben levő füves terület, ahol nincs fa' – ennek elhomályosulása, és a név átértelmezése következtében jöhett létre a *Kerek-tisza-domb* névváltozat. ***Kerek-tiszta*** formában is szerepel. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/39: 252a, 1864/40: 340b, SzamSz., SzMHn. 2: 163. — T23-G2G1.

Kerek-tiszta lásd **Kerek-tisza-domb**

Kerek-tiszta-domb lásd **Kerek-tisza-domb**

Kereszt 2025: *Kereszt,* 1973: *Nagy János keresztye.* — A Fő utcán található kereszt. Állíttatójáról ***Nagy János keresztjé***-nek nevezik. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T30-C4.

Kereszt-árok 2025: *Kereszt-árok.* — A Vármegye árka és a Sár összefolyása a település határának északnyugati szegletében. Vö. Kereszt-híd. Lásd Kereszt-árok (Kissár). — ÉGy. — T23-F1.

Kereszt-híd lásd **Sár-híd**

Kertalja 1. 1973: *Kèrtàja.* — A Kecske sor nyugati irányba futó kertjeinek végében húzódó földterület. Vö. Kertaljai-domb. — SzMHn. 2: 160. — T23-F2.

Kertalja 2. lásd **Cigány-tábla**

Kertaljai-domb 1973: *Kèrtàljaji domb, Kèrtàljasi domb.* — Egykori dombos szántóföld. Pontos helyét nem ismerjük. Feltehetően a Kertalja valamely része, vagy annak közelében fekvő dombos terület lehetett. ***Kertaljasi-domb*** formában is említik. — SzMHn. 2: 163.

Kertaljasi-domb lásd **Kertaljai-domb**

Kígyós 2025: *Kigyóus,* 1973: *Kigyóus,* 1935–1936: *Kigyóus,* 1864: *Kígyós, Kígyóson | Legelö helyül használtatík – hihetö hogy ott sok kígyók tanyáztak.* 1760: A *kigyoron* kivűl a Berki ut mellet. — A határ északkeleti részén fekvő legelő a Dinnyéskert szomszédságában. A név a területen elszaporodó hüllőkre utal. Vö. Kígyós-kút. — ÉGy., ETH. 11: 76, FKnT., Pesty 1864/39: 252a, 315a, SzamSz., SzMHn. 2: 163. — T15-G4H4.

Kígyósi-kút lásd **Kígyós-kút**

Kígyós-kút 2025: *Kigyóus-kut,* 1973: *Kigyóus kút, Kigyósi kút.* — Kút a Kígyós területén. ***Kígyósi-kút*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 163. — T15-G4H4.

Király-kert 1973: *Király kèrt | Családnevet őriz.* — Kert a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta, ma is élnek *Király* családnevűek a településen. Vö. Király-rét. — SzMHn. 2: 163.

Király-rét 1973: *Király rét | Családnevet őriz.* — Legelő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta, ma is élnek *Király* családnevűek a településen. Vö. Király-kert. — SzMHn. 2: 163.

Kis-domb 1973: *Kisdomb.* — Egykori szántóföld a határ északkeleti részén. Bizonyára magasabban fekvő földterületet jelölt. — SzMHn. 2: 163. — T15-G4.

Kisegítő iskola lásd **Miklós úr kastélya**

Kis-erdő-tábla 1973: *Kisèrdő tábla.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Vélhetően a Kissár határához tartozó Kis-erdő közelében feküdt. — SzMHn. 2: 163.

Kis-mező 1973: *Kismezőü,* 1935–1936: *Kismezőü.* — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. A név előtagja a terület méretére utalhat. — SzamSz., SzMHn. 2: 164.

Kis temető 1. lásd **Új temető**

Kis temető 2. 2025: *Kis temetőü ~ Gödény temetőü ~ Kanizsák temetőüje,* 1973: *Gödény-temető, Gödény temetője, Kanizsa-temető, Kanizsák temetője.* — Egykori temető a Kisvég

keleti végén. A név előtagja a Nagy temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. A Gödény és Kanizsa földbirtokos családok temetkezési helye volt, emiatt ***Gödény temető(je), Kanizsa temető*** és ***Kanizsák temetője*** formában is szerepel. Vö. Kistemető-tábla. — ÉGy., SzMHn. 2: 159, 160. — T15-H5.

Kistemető lásd **Kistemető-tábla**

Kistemető-tábla 2025: *Kistemetőü-tábla ~ Temetőü-tábla ~ Kistemetőü,* 1973: *Temető-tábla.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kis temető szomszédságában. ***Temető-tábla*** és ***Kistemető*** formában is említik. Ez utóbbi névforma a temető nevének a szomszédos földterületre való átvonódásával keletkezett. — ÉGy., SzMHn. 2: 166. — T23-H1.

Kis út 1. lásd **Kisvég 2.**

Kis út 2. 2025: *Kis ut.* — A Kecske sorról nyíló, a Dögtérre vezető kisebb földút. Vö. Lenti sikátor. — ÉGy. — T30-C5.

Kisvég 1. lásd **Falu**

Kisvég 2. 2025: *Kisvégig ~ Pocokvégig,* 1973: *Kisvég, Erőszaksarok, Kutyaszorító, Pocokvég, Gyuri uttya, Kis út.* — A Faluból délkeleti irányba nyíló kisebb utca. Bura László szerint a Temető utca is a Kisvég része. Egyesek a *Falu* nevű utca egészét a Kisvéghez sorolják. A ***Gyuri útja*** nevet vélhetően az ott lakó személyről kaphatta. Méretére utalva ***Kis út*** formában is szerepelt. A ***Kutyaszorító*** név a *kutyaszorító* 'zsákutca' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Az ***Erőszaksarok, Pocokvég*** névváltozatok esetében a névadás indítékát nem ismerjük. Vö. Kisvégi híd, Kisvégi-homokos, Nagyvég. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 159, 160. — T30-D4.

Kisvégi híd 1973: *Kisvégi-híd.* — Egykori híd a Kisvégen. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 160.

Kisvégi-homokos lásd **Homokosgödör 2.**

Kocsma 2025: *Korcsma ~ Bár ~ Büfői,* 1973: *Kocsma, Büfé.* — Italbolt a Fő utcán a Bolt épületében. ***Bár*** és ritkábban ***Büfé*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 159, 160. — T30-C4.

Koli-kert 2025: *Koli-kert ~ Koli-kert alatt ~ Kanizsa-kert ~ Kanizsa-kert alatt | Az a Koli-kert alatt, a Koli-ker vóut. A Koli-kert, igen, a Kolektivához, a Kastéij kertye, a Kolektiváhosz tartozott. | Az a Kastéijhosz tartozott az a kert. A Kolektiva vóut réigen azon az udvaron.* — Szántóföld a belterület közelében az Úrbérestől nyugatra. Korábban a Miklós úr kastélyához tartozó földterület volt, mely később a kollektív gazdaság tulajdonába került. A név előtagja a *Kollektíva* név rövidebb változata. ***Koli-kert alatt*** formában is említik. A ***Kanizsa-kert*** és ***Kanizsa-kert alatt*** nevek a Kanizsa háza közelségére utalnak. — ÉGy. — T23-G1.

Koli-kert Fotó: Hankusz Éva

Koli-kert alatt lásd **Koli-kert**

Kollektíva 2025: *Kolektiva ~ Gyulaji-tag ~ Gyulaji-tanya,* 1973: *Gyulaji-tag.* — A Miklós úr kastélya melletti telek. Korábban a kollektív gazdaság tulajdonában volt. Az itt található épületek egy részét már lebontották. Az egykori iroda és a kovácsműhely épülete ma is áll. A ***Gyulai-tag*** és ***Gyulai-tanya*** elnevezés a jelenlegi tulajdonosra utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 162. — T30-D4.

Koroknai-rét 1973: *Koroknaji rét | Családnevet őriz.* — Legelő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — SzMHn. 2: 164.

Korom-hát 2025: *Korom-hát | A zerdőü mellet van a Korom-hát.* 1973: *Koromhát,* 1935–1936: *Koromhát.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Cigány-tábla mellett. Jó minőségű, fekete földjéről kapta a nevét. A név utótagja a *hát* 'dombos, vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Koromhát. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 164. — T23-F1.

Koromhát 2025: *Koromhát, Koromháton.* — Újabban épült utca a Korom-hát területén. — ÉGy. — T30-B3.

Kovács-tábla 1973: *Kovács-tábla | Családnevet őriz.* — Egykori szántóföld a település határá-

ban. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — SzMHn. 2: 164.

Kovás-domb 1973: *Kovás-domb,* 1895: *Kovás domb,* 1864: *Kovás domb | Mikola felöl egy darab hely Kovás dombnak neveztetik a' benne lévö számos kavícstól.* — Dombos szántóföld volt a település határának keleti részén a mai Juhász-tábla környékén. Pesty Frigyes adatközlőjének magyarázata szerint a terület kavicsos jellegéről, vagyis az ott található kovakőről kapta a nevét. — Pesty 1864/39: 252a, SzMHn. 2: 164, T0.53.170.1. — T23-H2.

Kováts Miklós kastélya lásd **Miklós úr kastélya**

Kováts Sándor kastélya lásd **Sándor úr kastélya**

Kováts-tag 1864: *Kováts tag.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — Pesty 1864/40: 340b.

Kováts-tanya 1973: *Kováts-tanya,* 1944: *Kovácstanya,* 1940–1944: *Kovácstanya,* 1913: *Kovácstanya,* 1907: *Kováts tanya.* — Egykori épület a település külterületén. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a földbirtokos Kováts család tanyája lehetett. Már 1973-ban sem állt. — EH., Hnt., SzMHn. 2: 164.

Kövesút lásd **Kecske sor**

Középösvény 1973: *Középösvény,* 1935–1936: *Középösveny.* — Szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név egy elsődleges útnévből alakulhatott, mely átvonódott a vele szomszédos területre. — SzamSz., SzMHn. 2: 164.

Kresa lásd **Óvoda**

Kripta 2025: *Kripta | A Kovácsoknak van a Kripta épitve, és mellé, arra a dombra temetkesztek a többi urasságok. Dombóudalba lefele.* — Temetkezési hely a Kecske soron a Római templom mögött. Vö. Kripta-domb 1., Kripta temető. — ÉGy. — T30-C5.

Kripta-domb 1. 2025: *Kripta-domb | A Róumaji templom hátánál ot van Kovács urnak a kriptája.* 1973: *Kripta-domb,* 1931: *Kripta domb,* 1895: *Kripta domb.* — Mesterséges domb a Régi temetőben, amelyre családi kriptát építettek. Vö. Kripta, Kripta-domb 2., Kripta temető. — ÉGy., SzMHn. 2: 160, T0.53.170.1, T16.T.541. — T30-C5.

Kripta-domb Fotó: Hankusz Éva

Kripta-domb 2. 2025: *Kripta-domb,* 1973: *Kripta-domb, Kripta-tábla | A Kripta temető melletti határrész.* 1884: *Kripta domb.* — Szántóföld a határ déli részén a Kripta-domb mellett. ***Kripta-tábla*** formában is említik. — ÉGy., HKFT., SzMHn. 2: 164. — T30-C5.

Kripta-tábla lásd **Kripta-domb 2.**

Kripta temető lásd **Régi temető**

Kultúrház lásd **Református iskola**

Kút lásd **Barackosi-kút**

Kút aljasi domb 1973: *Kutàjjasi domb.* — Szántóföld a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név az elsődleges *Kút alja* helynév *-si* képzős formájának és a *domb* földrajzi köznévnek az összetételéből alakult. — SzMHn. 2: 164.

Kúti-tábla 2025: *Kuti-tábla | Ott az ut mellet vóut ety kut.* 1973: *Kuti-tábla.* — Szántóföld a település északkeleti határában a Forrás-domb mellett. Korábban kút állt a területen, erre utal a név előtagja. — ÉGy., SzMHn. 2: 164. — T15-H4.

Kutyaszorító lásd **Kisvég 2.**

Külső-Barackos 2025: *Külsőü-Barackos,* 1973: *Kùlső-barackos.* — Szántóföld a település déli határában. A Barackosnak a Csordajáró út melletti területe. A név előtagja a Belső-Barackoshoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzMHn. 2: 164. — T23-G3.

Külső-major lásd **Külső-tanya**

Külső-tanya 2025: *Külsőü-tanya,* 1973: *Kùlső major, Kùlső tanya.* — Szántóföld a határ déli részén. A Szabó-tanyának a belterülethez közelebb eső része. A név előtagja a Belső-tanyához való viszonyítást fejezi ki. Korábban ***Külső-major*** formában is említették. — ÉGy., SzMHn. 2: 164. — T23-G2.

Külső-Törzsökös 2025: *Külsőü-Törzsökös,* 1973: *Kùlső-tòrzsökös.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. A Törzsökösnek a belterülethez közelebb eső darabja. A név előtagja a Belső-Törzsököshöz való viszonyítást fejezi ki. A Törzsökös e két részét egy kisebb erdős terület választja el egymástól. — ÉGy., SzMHn. 2: 164. — T23-G3.

Lazsna 2025: *Lazsna | Az a Dinnyéiskert meg a Lazsna. Valamikor legelőü vóut az ot véigig, egész ki, ide az utra. De fēszántotta a Kolektiva.* 1973: *Lazsna,* 1935–1936: *Lazsna,* erdőnév, 1895: *Lasna,* 1864: *Laszna.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Korom-hát mellett. A név a *lazsna* 'dudvával, burjánnal benőtt hely, bikres-bokros hely' jelentésű tájszóból származik. — ÉGy., Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., SzMHn. 2: 164, T0.53.170.1. — T23-F1.

Legelő 1. 2025: *Gilisztás ~ Legelőü,* 1973: *Gilisztás,* 1935–1936: *Gilisztás.* — Legelő a határ délkeleti részén a szatmárnémeti Nagy-erdő közelében. Korábban itt legelt a falu csordája. ***Gilisztás*** néven is említik, amely a talajban elszaporodott gilisztákra utalhat. Vö. Sár-hát. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 162. — T23-H3.

Legelő 2. lásd **Libarét 2.**

Lengyel Albert gödre 1973: *Lengyèl Albèrt gödre.* — Egykori gödör a külterületen. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utalhat. — SzMHn. 2: 164.

Lenti sikátor 1973: *Lenti sikátòr.* — A Kecske sorról nyíló utca. Talán azonos a Dögtérre vezető Kis úttal. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 160.

Libarét 1. 2025: *Libaréit ~ Berki ut,* 1973: *Bèrki út, Csòrdajáró út.* — A Libarét területére épült, Szárazberekre vezető utca, a Fő utca északi része. Elhelyezkedése alapján kapta a *Libarét* és a ***Berki út*** nevét is. Korábban ***Csordajáró út-***nak is mondták, bizonyára ezen hajtották a csordát a legelőre. — ÉGy., SzMHn. 2: 159. — T30-B3.

Libarét 2. 2025: *Libaréit ~ Legelőü ~ Libaréiti-legelőü | Ot vóutak kint valamikor a libák, azér, azéi Libaréit a Falunak a túsóu véige. | Libaréit az a Vármegye árkán, ahoty Homokrú jövünk. Homok és az árok köszti réisz.* 1973: *Libarét,* 1971: *Libarét.* — Legelő a határ északi részén,

Libarét Fotó: Hankusz Éva

korábban libalegelőként használták. A név a *libarét* 'libák legeltetésére szolgáló gyepes terület' jelentésű földrajzi köznévből származik. ***Legelő*** és ***Libaréti-legelő*** formában is említik. Vö. Libarét 1. — ÉGy. (Szárazberek), FKnT., SzMHn. 2: 164, 225. — T15-F4G4.

Libaréti-legelő lásd **Libarét 2.**

Lóga Ferencé lásd **Lóga Ferenc háza**

Lóga Ferenc háza 2025: *Lóuga Ferenc háza ~ Lóuga Ferencéi | Őü vóut a prádés kocsisa, a Kastéjhosz tartozott. Miklóus urná vóut prádés kocsis. ... Aszt is most ujjissák felfele. Az is valami régi épüllet vóut. | Ety hosszu karfás [faoszlopokkal, könyöklővel ellátott] épület.* — Régi lakóház a Magtárral szemben. Nevét a korábban ott lakó, a Sándor úr kastélyában dolgozó kocsisról, Lóga Ferencről kapta. ***Lóga Ferencé*** formában is említik. — ÉGy. — T30-C4.

Lucernáskert 1973: *Lucèrnás kèrt.* — Egykori kert a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára lucernát termesztettek a területen. — SzMHn. 2: 164.

Magtár 2025: *Maktár | A Kastéij mellet vam Maktár, egy réigi Maktár.* — Régi épület a Miklós úr kastélya mellett. Korábban a Kollektívához tartozó magtárként funkcionált. — ÉGy. — T30-C4.

Major lásd **Gosztát**

Malom 1973: *Malom.* — A jelenlegi iskola közelében lévő egykori épület. Vö. Malom-alja. — SzMHn. 2: 160.

Malom alja 1973: *Malom àjja, Malomkèrt.* — Kert a Malom mellett. Pontos helyét nem ismerjük. ***Malom-kert*** formában is szerepel. Vö. Malom-kert alja. — SzMHn. 2: 160.

Malom-kert lásd **Malom alja**

Malom-kert alja 1973: *Malomkèrtàjja.* — Szántóföld a település határában. Bizonyára a Malom-kert közelében feküdt. — SzMHn. 2: 164.

Manci-tag 1973: *Manci-tag.* — Egykori szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja személynév, mely bizonyára a terület egykori tulajdonosára vagy használójára utal. — SzMHn. 2: 164.

Második-forduló 2025: *Második-fordulóu,* 1895: *Második forduló.* — Az Úrbéres középső része. Korábban három fordulóra osztották a földtáblát, ma azonban egyben művelik a területet. A név előtagja az Első- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., T0.53.170.1. — T15-H4.

Miklós úr kastélya 2025: *Miklóus ur kastéija ~ Kovács Miklóus kastéija ~ Kastéij ~ Kisegitőü iskola | Fel van ujjitva, ahol volt régen az iskola. A másikat mos ujjissák felfele. | Abba vóut a Kovács Miklóus birtok, kastéija.* 1973: *Berenceji kastéj, Miklós-úr-kastéja, Specijális-iskola.* — Berenczei Kováts Miklós egykori földbirtokos kastélya a Református templom közelében. Jelenleg felújítás alatt áll. ***Berenczei-kastély, Kastély*** és ***Kovács Miklós kastélya*** néven is említik. Egy ideig kisegítő iskola működött az épületben, erre utal a ***Kisegítő iskola*** és a ***Speciális iskola*** elnevezés. — ÉGy., SzMHn. 2: 159, 160, 161. — T30-C4.

A Miklós úr kastélya egy 20. század eleji képeslapon

Mikolai-forduló 1973: *Mikolaji fòrduló.* — Egykori dűlő a határ keleti részén a szomszédos Mikola közelében. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 164.

Mikolai út lásd **Süveg út**

Miksa háza 1973: *Miksa háza.* — Egykori borbélyműhely a belterületen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — SzMHn. 2: 160.

Mogyorós 2025: *Mogyoróus,* 1973: *Mogyorós.* — Szántóföld a település keleti határában. A név a *mogyorós* 'mogyoróbokrokkal benőtt hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 164. — T23-H2.

Multyán kanyar 2025: *Multyán kanyar | Multyán lakott ott a sarkon.* — A Fő utca élesen kanyarodó szakasza. Nevét a közelben lakó személyről kapta. — ÉGy. — T30-C4.

Nagy-bokor 2025: *Nagy-bokor | Éis ez vóut itt a Nagy-bokor, amit most kitakaritottak [kivágták a bokrokat]. ... az is még a Kigyóushosz tartozott.* — Szántóföld a határ északi részén. A Kígyós része, korábban bokros terület volt. — ÉGy. — T15-G4.

Nagy-Éger lásd **Vármegye árka**

Nagy-gaz 2025: *Nagy-gaz,* 1973: *Nagygaz,* 1935–1936: *Nagygaz,* 1910: *Nagy gaz,* 1895: *Nagy gaz,* 1864: *Nagy gazon.* — Szántóföld a határ északi részén a Disznólegelő mellett. A helybeliek szerint korábban gödrös, gazos hely volt, disznók fürödtek benne. A név előtagja a terület méretére utal. A *gaz* utótag 'dudvával, kóróval, bokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Nagy-gaz alja, Nagy-gazi-kút. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz., SzMHn. 2: 165, T0.53.170.1, T22.B.IX.a.1008. — T15-G4.

Nagy-gaz alja 2025: *Nagy-gaz ajja,* 1973: *Nagygaz àjja.* — A Nagy-gaz északi, Vármegye árka melletti része. A név utótagja az *alja* 'valamely terület mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 165. — T15-G4.

Nagy-gazi-kút 2025: *Nagy-gazi-kut,* 1973: *Nagygaz-kút, Nagygazi-kút.* — Egykori kút a Nagy-gazon. Jószágok itatására használták.

Nagy-gaz-kút formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 165.

Nagy-gaz-kút lásd **Nagy-gazi-kút**

Nagy híd 1973: *Natyhíd.* — Híd a település belterületén. Helyét pontosabban nem ismerjük. — SzMHn. 2: 160.

Nagy János keresztje lásd **Kereszt**

Nagy-rét lásd **Rét**

Nagy temető lásd **Református temető, Régi temető**

Nagyvég 1973: *Nagyvég.* — A Fő utcának a Bolttól a Multyán kanyarig terjedő része. Nevében a Kisvéghez való viszonyítás fejeződik ki. — SzMHn. 2: 160. — T30-C4.

Nyalóka 1935–1936: *Nyalóuka.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük, esetleg összefügg a *nyalóka* 'a lepényfa hüvelyes termése' főnévvel. — SzamSz., ÚMTsz.

Nyárfa-tábla 2025: *Nyárfa-tábla,* 1973: *Nyárfatábla,* 1935–1936: *Nyárfatábla.* — Szántóföld a település határának déli részén. A helybeliek szerint korábban hatalmas nyárfák álltak a területen. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 165. — T23-G2.

Ógát 1973: *Óugát,* 1935–1936: *Óugát,* 1895: *Ó Gát.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A kataszteri térképvázlat szerint a belterület közelében, attól keletre feküdt. Bizonyára gát állhatott itt, talán a közeli Vármegye árka mentén. Vö. Ógát eleje. — SzamSz., SzMHn. 2: 165, T0.53.170.1. — T23-H1.

Ógát eleje 1973: *Óugát eleje,* 1935–1936: *Óugáteleje.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára az Ógát közelében fekhetett. — SzamSz., SzMHn. 2: 165.

Óvoda 2025: *Ovoda ~ Kresa.* — Épület az iskola mellett. Óvoda és bölcsőde működik benne. A ***Kresa*** név a rom. *creșă* 'bölcsőde' szó átvétele. — ÉGy., RKsz. — T30-C4.

Ökörtilalmas 2025: *Ökörtilalmas ~ Ökörtilalom,* 1973: *Ökör-tilàlmas.* — A település határának délkeleti részén fekvő Legelő része. Pontos helyét a helybeliek nem ismerik. A név az *ökörtilalmas* 'az igásállatok legeltetésére, illetve a takarmánnyal való ellátására kijelölt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Ökörtilalom*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 165.

Ökörtilalom lásd **Ökörtilalmas**

Ördöngös lásd **Ördöngös-lapos**

Ördöngös-lapos 2025: *Ördöngőus-lapos,* 1973: *Ördöngős-lapos,* 1941: *Ördöngős,* 1884: *Ördöngös.* — A helybeliek szerint a Legelőnek a Szatmárnémeti határához tartozó Nagy-erdőhöz közelebb eső része. Bura László erdőként említi. A katonai térképen az ***Ördöngös*** név a Nagy-erdőbe benyúló mocsaras területet jelöli. A név előtagja a 'megbabonázott, elvarázsolt' jelentésű *ördöngös* tájszóval áll kapcsolatban, a névadás indítékát azonban nem ismerjük. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., SzMHn. 2: 165, ÚMTsz.

Pálinkás-lapos 1973: *Pálinkás-lapos.* — A település határában húzódó erdő. Pontos helyét nem ismerjük. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét, *Pálinkás* nevűek ma is élnek a településen. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 165.

Pécskai sor 1973: *Pécskaji-sòr.* — Cigányok által lakott utca a Kecske sor közelében. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynevet kereshetünk benne. Az utótag a *sor* 'házsor' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 160, ÚCsnT. — T30-C5.

Pékség lásd **Aprozár**

Peleskei út 2025: *Peleskeji ut,* 1973: *Peleskeji út.* — A Fő utcáról nyugati irányba nyíló, Kispeleskére vezető mezei út. — ÉGy., SzMHn. 2: 165. — T30-B4C4.

Péterútja 1973: *Pétèr uttya,* 1935–1936: *Péteruta,* 1864: *Péter utára* véggel. — Szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név egy elsődleges útnévből alakult, mely átvonódott a vele szomszédos területekre. Talán azonos a Szárazberek határában említett ilyen nevű hellyel. Lásd Péterútja (Szárazberek). — Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., SzMHn. 2: 165.

Pintye-föld 2025: *Pintye-főűd | Mer kerülteg be a Pintyéik. Mikor a kolektiva rencer lett,*

bekőütösztették őket, mindenkit onnan. 1973: *Pintye-fȍld.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Csordajáró út mentén a Barackostól északra. Nevét a tulajdonos Pintye családról kapta. Korábban a család háza is ezen a területen állt. — ÉGy., SzMHn. 2: 165. — T23-G2.

Pocokvég lásd **Kisvég 2.**

Pojánszki-gödör lásd **Pojánszki gödre**

Pojánszki gödre 2025: *Pojánszki gödörje,* 1973: *Pojanszki gödȍr.* — Az Úrbéres délkeleti részén fekvő egykori gödör. Nevét a környező terület tulajdonosáról kapta. ***Pojánszki-gödör*** formában is szerepel. — ÉGy., SzMHn. 2: 165. — T23-H1.

Református iskola 2025: *Református iskola ~ Kulturház.* — Egykori épület a Református templom mögött. Korábban felekezeti iskola működött benne, majd kultúrházként használták, erre utal a ***Kultúrház*** elnevezése. — ÉGy.

Református temető 2025: *Református temetőü ~ Temetőü ~ Naty temetőü,* 1973: *Refȍrmátus-temető.* — A Falutól északra fekvő temető. ***Temető*** és ***Nagy temető*** néven is említik. Ez utóbbi név előtagja a Kis temetőhöz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Temető utca. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T30-D3.

Református templom 2025: *Református templom ~ Templom | A Református templomná meg volt a Kolektiva, a Kastéij mellett.* 1973: *Refȍrmátus-templom.* — Református templom a Faluban. ***Templom***-ként is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T30-D4.

Régi temető 2025: *Réigi temetőü ~ Naty temetőü ~ Temetőü ~ Katóulikus temetőü,* 1973: *Kripta-temető,* 1973: *Katólikus-temető.* — A Kecske soron a Római templom mellett található temető. ***Nagy temető-***nek is nevezik. E névváltozatok az Új temetőhöz, más néven Kis temetőhöz való viszonyítást fejezik ki. A ***Kripta-temető*** elnevezés az itt található Kriptadombra utal. ***Katolikus temető*** és egyszerűen ***Temető*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T30-C5.

Régi-Vájás lásd **Vájás**

Rét 2025: *Réit | Ennek a zerdőünek mongyák: a Réit. Ez vóut, odafele vóut a Zéigres. | A Réit, ami vóut a Zéigres, de mos szántóufőüd. | Vármegy árka parton jön ot véigig a Réit.* 1973: *Rét,* 1895: *Nagy rét,* 1864: *Nagy rét.* — Szántóföld és erdő a település északi és keleti határszélén folyó Vármegye árka mentén. A korábbi források ***Nagy-rét*** formában említik. Vö. Egyház rétje. — ÉGy., Pesty 1864/40: 340b, SzMHn. 2: 165, T0.53.170.1. — T23-F1.

Róka-domb 2025: *Róuka-domb.* — Magasabban fekvő terület a Dögtér közelében. Korábban rókák tanyáztak a területen. — ÉGy. — T23-F2.

Római templom 2025: *Róumaji templom ~ Katóulikus templom ~ Templom | Van, ott arra ahogy jövüng befele. Ot van kettőü [katolikus templom] szembe egymássa. A Kecske sorom van kettőü is, ott a Temetőünéi. … a Temetőü udvarba van, a róumaji.* — Római katolikus templom a Kecske sor északi részén. ***Katolikus templom*** és ***Templom*** néven is említik. — ÉGy. — T30-C5.

Sándor úr kastélya 2025: *Sándor ur kastéija ~ Kastéij ~ Gönci-kastéij ~ Kovács Sándor kastéija ~ Berenceji-kastéij ~ Iskola,* 1973: *Berenceji kastéj, Sándòr-úr-kastéja.* — Berenczei Kováts Sándor egykori földesúr kúriája a Faluban a Református templom közelében. ***Berenczei-kastély, Kováts Sándor kastélya*** és egyszerűen ***Kastély*** formában is említik. Nemrégiben felújították, azóta különböző rendezvények helyszíneként szolgál. Egy ideig iskolaként használták az épületet, erre utal az ***Iskola*** névváltozat. A kastély visszakerült a Kováts család leszármazottainak, a Gönczy családnak a tulajdonába, ezért az utóbbi időben ***Gönczy-kastély***-ként is megnevezik. Vö. Iskolakert. — ÉGy., SzMHn. 2: 159, 160, 161. — T30-D4.

Sándor úr kastélya Fotó: Hankusz Éva

Sár 2025: *Sár,* 1973: *Sár,* 1941: *Sárvíz,* 1895: *Saár ér,* 1884: *Sár víz,* 1864: *Sár,* 1851: *Sár,* 1839: *Sár,* [1799 k.]: *Sár vize.* — A település

déli határát átszelő patak. A név a *sár* 'sáros folyóvíz' jelentésű vízrajzi köznévből származik. A korábbi források ***Sár-víz, Sár vize*** és ***Sár-ér*** formában is említik. Vö. Sár-hát, Sár-híd. Lásd Sár (Kissár, Lázári), Sár-árok (Kispeleske). — ÉGy., Fényes 1840/4: 308, Fényes 1851, HKFT., MaKF., Pesty 1864/40: 340b, SzMHn. 2: 165, TESz., T0.53.170.1, T1.S.12.X.16/1. — T23-F2.

Sár-ér lásd **Sár**

Sárfészek 1. 1973: *Sárfészek | Kis, sáros utca a csordajáró úton.* — Kisebb utca a Csordajáró úton. Pontosabban nem tudjuk azonosítani. A név a *sárfészek* 'rossz, vizenyős út' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Sárfészek 2. — FKnT., SzMHn. 2: 161.

Sárfészek 2. 1973: *Sárfészek.* — Mocsaras terület a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Feltehetően a *Sárfészek* nevű utca közelében feküdt. — SzMHn. 2: 165.

Sár-hát 1973: *Sárhát.* — A forrás erdőből lett legelőként említi. Talán a Sár patak közelében húzódó Legelővel azonos. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 165.

Sár-híd 2025: *Sár-hid ~ Keresz-hid.* — A Sáron átívelő híd az Égeres területén. ***Kereszt-híd*** formában is említik, amelynek előtagja a Keresztárok víznévre utal. — ÉGy. — T23-F1.

Sári út lásd **Csordajáró út 1., Kecske sor**

Sári-vágás 1973: *Sári-vágás.* — Erdő a határ északkeleti részén. Ma szántóként használják a területet. A névadás indítéka bizonytalan. Előtagja nem lehet azonos a Sár víz nevével, mert az a határ másik részén található, így inkább személynévre gondolhatunk. A név utótagja a *vágás* 'kivágott erdőrész, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 165. — T15-H4.

Sár-víz lásd **Sár**

Sár vize lásd **Sár**

Speciális iskola lásd **Miklós úr kastélya**

Sűrű aljai út 2025: *Sürü ajjaji ut,* 1973: *Fürdő út, Sűrű-àjjai út.* — A ma Mikola határába eső Sűrű aljára vezető út. A ***Fürdő út*** névváltozat az egykor a Sűrű alján álló Fürdőre utal. Vö. Fürdő utca. — ÉGy., SzMHn. 2: 162, 164. — T23-H2.

Sűrű-erdő 1863–1864: *Sürü erdö.* — A határ északi részén a mai Dinnyéskert környékén húzódó egykori erdő. — MKFT. — T15-G4.

Süveg híd 2025: *Süvek híd.* — A Vármegye árkán átvezető híd a Süveg út mentén. — ÉGy. — T23-H1.

Süveg út 2025: *Süveg ut ~ Söveg ut | Ot van a házak véginél a Söveg ut lefele a Kolonijának [Újmikolának]. | Azéirt, mer Sövegnek ot vóut a főüggye. Ot lakot mellette. | Vóut ety ház is rajta a Sövegnek.* 1973: *Süveg út, Mikolaji út.* — A Temető utcából keleti irányba nyíló mezei út. Nevét az út mentén fekvő földterület *Süveg* nevű tulajdonosáról kapta. Korábban ***Mikolai út*** formában is említették, ugyanis Mikola határába vezet. Vö. Süveg híd. — ÉGy., SzMHn. 2: 161, 164. — T23-G1H1.

Szabó-ház 2025: *Szabóu-ház ~ Szabóu háza.* — Egykori épület a település déli határában. Egy ideig a Szabó család élt itt. ***Szabó háza*** formában is említik. Vö. Szabó-háznál. — ÉGy. — T30-D3.

Szabó háza lásd **Szabó-ház**

Szabó-háznál lásd **Szabó-tanya**

Szabó-tanya 2025: *Szabóu-tanya ~ Tanya ~ Szabóu-háznál | Volt itt ety tanya, az urak cselédeji laktak itt, de asztám beköltösztek a faluba.* 1973: *Szabó-tanya.* — Szántóföld a belterülettől délre a Kissár határához tartozó Kis-erdő mellett. Részei a Belső-tanya és a Külső-tanya. Neve arra utal, hogy korábban tanya állt a területen, ahol egy ideig a Szabó család lakott. ***Szabó-háznál*** formában és egyszerűen ***Tanya*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 164, 165. — T23-G2.

Szeszfőzde 2025: *Szeszfőüzde ~ Szezgyár | A Gosztát udvarom van a Szeszfőüzde. | Fel vam most ujjitva, felujjitva van, a Kastéval eggyütt. Ujjitott, nem nagyom vam felujjitva, de javitottak rajta valamit.* — Épület a Gosztát udvarán. Korábban szeszfőzde működött benne. ***Szeszgyár*** formában is említik. — ÉGy. — T30-C4.

Szeszgyár lásd **Szeszfőzde**

Szilágyi-föld 2025: *Szilágyi-főüd,* 1973: *Szilágyi-föld.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Szúnyogos közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Szilágyi út. — ÉGy., SzMHn. 2: 166. — T23-H2.

Szilágyi-ház 2025: *Szilágyi-ház | Még megvam méig az is. Igen, épitettek oda a fijatalok egy uj házat, de még megvan a réigi ház. Az is ojan réigi karfás [faoszlopokkal, könyöklővel ellátott] ház.* — Épület a határ északi részén a

Református temető mellett. Nevét az ott lakó Szilágyi családról kapta. Vö. Szilágyi út. — ÉGy. — T30-D3.

Szilágyi-lapos 1973: *Szilágyi-lapos.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utal. Utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 166.

Szilágyi út 1973: *Szilágyi út.* — Út a külterületen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Feltehetően a Szilágyi-föld és Szilágyi-ház nevével áll kapcsolatban. — SzMHn. 2: 165.

Szomoga 2025: *Szomoga,* 1973: *Szomoga-árok.* — A Sár patak egyik ága a település déli határában. A név a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből származik. Korábban ***Szomoga-árok*** formában említették. Vö. Tekeres-híd. Lásd Szomoga-árok (Kissár). — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 166. — T23-G3.

Szomoga-árok lásd **Szomoga**

Szőlődomb 1941: *Szőlődomb,* 1931: *Szőlő domb,* 1895: *Szőlődomb,* 1884: *Szőlő domb,* 1864: *Szőllö domb.* — A belterülettől északra fekvő földterület volt. Ma a Cigánysor húzódik itt. — HKFT., MaKF., Pesty 1864/39: 252a, T0.53.170.1, T16.T.541. — T30-B3.

Szúnyogos 2025: *Szunyogos,* 1973: *Szunyogos,* 1941: *Szúnyogos,* 1935–1936: *Szunyogos,* 1931: *Szúnyogos,* 1884: *Szunyogos.* — Szántóföld a határ keleti részén a Kerek-tisza-dombtól délre. Korábban legelőként használták. Egyesek szerint a Legelő is a Szúnyogos területéhez tartozik. A név az itt elszaporodó rovarokra utal. Vö. Szúnyogosi-kút. — ÉGy., HKFT., MaKF., SzamSz., SzMHn. 2: 166, T16.T.541. — T23-G2H2.

Szúnyogosi-kút 2025: *Szunyogosi kut,* 1973: *Szunyogosi-kút.* — Egykori kút a Szúnyogosban. Pontos helyét nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 166. — T23-G2.

Tanya lásd **Szabó-tanya**

Tanya-domb 2025: *Tanya-domb | Ot vóut ház. Ot vóut ety tanya.* 1973: *Tanya-domb.* — Szántóföld az északkeleti határszélen a Kúti-tábla mellett. A helybeliek szerint korábban tanya állt a területen. — ÉGy., SzMHn. 2: 166. — T15-H4.

Tanya-tábla 1973: *Tanya-tábla.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára tanya állhatott a területén. — SzMHn. 2: 166.

Téglagödör lásd **Fövenyesgödör, Téglaszín**

Téglaszín 2025: *Téiglaszéin ~ Téiglagödör | Gödör van. Oda gyült a falubúl a viz le valamikor. A Bóut hátához. Mék kendert is ásztattung benne.* 1973: *Téglaszín.* — Téglavető gödör a Bolt mögötti területen. Korábban kenderáztatásra is használták. ***Téglagödör*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 161. — T30-C4.

Tekeres-híd 1973: *Tekeres-híd | A Szomoga árkon volt, ma már nincs meg.* — A Szomogán levő egykori híd. Pontos helyét nem ismerjük. A *Tekeres* előtag a Szomoga névváltozata lehetett. — SzMHn. 2: 166.

Telek-domb 1895: *Telekdomb,* 1864: *Telek domb,* 1864: *Telek domb | Telek domb mely egysersmind – Vásáros domb és ezen keresztül járnak a' szathmarrí vásarra menők.* — Egykori földterület a település déli határában a Kripta-dombtól délre. A név a *telek* 'házhely' és a *domb* földrajzi köznevek összetételéből alakult. A ***Vásáros-domb*** névváltozatát Pesty Frigyes adatközlője azzal magyarázza, hogy ezen a területen keresztül jártak a helybeliek a szatmári vásárra. — FKnT., Pesty 1864/39: 252a, 1864/40: 315a, T0.53.170.1. — T23-G2.

Temető lásd **Református temető, Régi temető**

Temető-tábla lásd **Kistemető-tábla**

Temető utca 2025: *Temetőű ucca.* — A Faluból északi irányba nyíló, a Református temetőhöz vezető utca. — ÉGy. — T30-D3D4.

Templom lásd **Református templom, Római templom**

Terméskői-vájt-kút 1973: *Terméskőji-vájott-kút.* — Kút a település határában. Pontos helyét és a névadás indítékát a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 166.

Tiszaújlaki út lásd **Csordajáró út 1.**

Tízköblös lásd **Tízköblös-föld**

Tízköblös-föld 2025: *Tiszköblös-főűd,* 1973: *Tízköblös.* — Szántóföld a Gosztát közelében. A név a terület méretére utal, és a *köblös* 'akkora, helyenként változó nagyságú földterület, amelybe egy köböl vetőmagot lehet vetni' jelentésű közszóval áll összefüggésben. ***Tízköblös*** formá-

ban is említették. — ÉGy., ÚMTsz., SzMHn. 2: 166. — T30-C4.

Töltési-föld 1973: *Tòltési fòld.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Töltés, azaz gát állhatott a közelében. — SzMHn. 2: 166.

Törzsökös 2025: *Törzsökös.* — Szántóföld a határ déli részén a Legelő szomszédságában. Két része van: a Belső- és a Külső-Törzsökös. A név a *törzsökös* 'erdőrész, ahol a fákat legallyazták; szálas erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T23-G3H3.

Új-mező 1864: *Új mezőn.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864/40: 340b.

Új temető 2025: *Uj temetőü ~ Kis temetőü ~ Görök temetőü,* 1973: *Kistemető, Új-temető.* — A belterület északi részén a Cigánysor közelében fekvő temető. ***Kis temető-***nek is nevezik. E névváltozatok a Régi temetőhöz, más néven Nagy temetőhöz való viszonyítást fejezik ki. ***Görög temető*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 160. — T30-B4.

Urak kertje lásd **Iskolakert**

Úrbéres 2025: *Úrbéires | Ott a Kápolna. Szembe van az Úrbéires, szántóufőüd. | Az naty terület, az nyolcszáz, nyolcszázötvem méter hosszu. | Háromba vóut szakitva régen az Úrbéires. Előül vóut az Elsőü-fordulóu, akkó meg vóut szakitva, Második-fordulóunak, ez az Úrbéires. ... meg jött egy ojan kanyarárok, s a vóut a Harmadik.* 1973: *Úrbéres, Úrbéres-rét, Úrbéres-tag.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Csordajáró úttól keletre. A név arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. ***Úrbéres-rét*** és ***Úrbéres-tag*** formában is szerepel. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 166. — T23-G1.

Úrbéres Fotó: Hankusz Éva

Úrbéres-rét lásd **Úrbéres**

Úrbéres-tag lásd **Úrbéres**

Úrbéri-kaszáló 1895: *Úrbéri kaszálók.* — A település északkeleti határában, a mai Úrbérestől keletre fekvő egykori földterület. — T0.53.170.1. — T15-H4.

Úrbéri-legelő 1895: *Úrbéri legelő.* — A település határának északi részén, a mai Úrbérestől északra, a Kígyós környékén fekvő egykori földterület. — T0.53.170.1. — T15-G4H4.

Vájás 2025: *Vájás ~ Réigi-Vájás ~ Fürdőü | Itt a Réit, éis it vóut a Vájás. Ot vóut a Réigi-Vájás, csak mozs be van tömve. Most odép Halastóu vam mellette.* — Szántóföld a határ keleti részén a Vármegye árka mentén. A helybeliek elmondása szerint korábban egy gödröt vájtak ki ezen a területen, melyből később halastavat alakítottak ki. ***Régi-Vájás*** formában is említik. A ***Fürdő*** névváltozat arra utal, hogy korábban a helybeliek ide jártak fürödni. Vö. Fürdős-kert. — ÉGy. — T23-H1.

Vályogvető-gödör lásd **Cigánygödör**

Vármegye árka 2025: *Vármegye árka ~ Vármegy árka,* 1973: *Vármegye árka, Nagy-égèr,* 1941: *N[agy] Eger,* 1884: *Nagy Eger,* 1864: *éger,* 1864: *Éger,* 1863–1864: *Nagy éger,* 1851: *Eger,* 1839: *Éger.* — A települést északi és keleti irányból határoló kisebb vízfolyás. A történeti forrásokban szereplő névváltozata az ***Éger,*** mely az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Nagy-Éger*** formában is szerepel. Lásd Éger (Mikola), Éger-árok (Kispeleske, Szárazberek). — ÉGy., Fényes 1840/4: 308, Fényes 1851, FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/39: 252a, 1864/40: 340b, SzMHn. 2: 164, 166. — T23-H1.

Vásáros-domb lásd **Telek-domb**

Vásár út lásd **Csordajáró út 1.**

Vicsotka Bálint kertje alatt 2025: *Vicsotka Bálin kertye alatt | Nem, nem tudom asztat, hoty hijják aszt a főüdet. Mi ugy nevesztük: a Vicsotka Bálin kertye alatt. Sarkon lakik, az utóulsóu házba. | Meg ot lakot még a nagyapja is, meg a déidnagyapja is.* — Szántóföld a Temető utcától keletre az Égeres mellett. Egyesek

szerint az Úrbéres része. Nevét a közelben lakó személyről kapta. — ÉGy. — T23-H1.

Vilokács 2025: *Vilokács,* 1973: *Vilokács.* — Szántóföld a határ keleti részén a Juhász-tábla és a Szúnyogos között. A név eredete ismeretlen. Vö. Vilokácsi-kút. — ÉGy., SzMHn. 2: 166. — T23-H2.

Vilokácsi-kút 1973: *Vilokácsi-kút, Vilokócsi-kút.* — Kút a Vilokács területén. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 166.

Zuhogó 1. 1973: *Zuhogóu.* — Mocsár a település külterületén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredetileg folyóvizet jelölhetett, amely a *zuhogó* 'gátról, zsilipről lezuhanó víz' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 166.

Zuhogó 2. 2025: *Zuhogóu,* 1973: *Zuhogó.* — A Legelőre benyúló kisebb fás terület a Szatmárnémeti határához tartozó Nagy-erdő mellett. A név egy nem adatolt *Zuhogó* víznévről kaphatta a nevét, amely a *zuhogó* 'gátról, zsilipről lezuhanó víz' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 166. — T23-H2.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü | Előül vóut a Kis temetőü, és hátréb vóut a Zsidóu temetőü. … Az vam meg, a Zsidóu temetőü. A Kis temetőü ugyi már szántóufőüd. | Ám vannak még valami sirok, vannak még meg, de nincs rembetartva. Be van nőülve nagyon.* — Temető a belterület keleti végén a Homokosgödör közelében. Korábban a zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy. — T23-H1.

SZÁRAZBEREK
Fotó: Szmutku György

Szárazberek helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részén, Szatmárnémetitől 10 km-re északra fekszik, a magyar határ közvetlen közelében. Neve elsőként Mikola község 1216-os határjárásában tűnik fel. A területet 1330 körül már birtokként *(possessio)* említik az oklevelek. Kezdetben a Szárazberki, a Simai és a Mikola családok birtokolták. Egyik korai birtokosa Szárazberki László volt, akit hamispénzverésért elítéltek, s így a család a helyi birtokok egy részét elveszítette. Később a Bornemissza, a Csáky, a Csaholyi, a Porkoláb, a Téti, a Vetési, a Fülpösi, a Dabolczi, a Sásvári és a Román családok is a helyi birtokosok közé tartoztak. A 16. század közepén Muchey Pál szerzett birtokot. Egy ideig a Báthory-család is birtokos volt, majd a helyi birtokrészüket 1567-ben Szirmay Lajos ecsedi várkapitánynak adták át. Ebben az időszakban az adóívek alapján kb. 500 lakosa lehetett a falunak.

1606-ban a szatmári nemesség Szárazberek településen járult Bocskai István elé, amely esemény emlékét a templom szószékének egyik felirata őrzi. Vetési Kökényesdi Péter 1625-ben, Szentmártoni Farkas András pedig 1627-ben kapott birtokot a településen. A 18. században a falu legnagyobb birtokosai a Mikolaiak voltak, rajtuk kívül pedig a gróf Csáky, valamint a Barta, a Boros, a Szodoray, a Peley, a Csanády, a Szirmay, az Uray, a Kanizsai, a Czerjék, az Illyés és a Mándy családoknak volt itt birtokuk. A Kovács család a 19. század közepén csatlakozott a falu birtokosaihoz. A 19-20. század fordulóján Mándy Bertalan és Mandel Lipót rendelkezett a legnagyobb kiterjedésű birtokkal.

A település gazdálkodását meghatározta a Túr folyó és az Éger patak közelsége, ezeket részben jó minőségű lapályos erdő szegélyezte, termőföldje közepes minőségű volt, és kis mennyiségben szőlővel is rendelkezett. A 19. század végén a község határában több tanya is működött.

A falu lakosai már az 1530-as években áttérhettek a református hitre. A 18. század elején, nagy valószínűséggel az 1717. évi tatár betörést követően számos görögkatolikus ruszin család települt le. A 18. század végén még magyar és orosz, a 19. század közepén már magyar faluként szerepel az országleírásokban.

A község első református temploma a 16. században épülhetett. A görögkatolikusok pedig 1767-ben alapítottak egyházközséget. A falu nagy részét és a templomot is elpusztító, 1812 pünkösdjén történt tűzvészt követően a település újjáépült. Röviddel ezt követően épültek fel a ma is álló református és görögkatolikus templomok. A falunak emellett római katolikus temploma is van.

Az 1913-as helységnévtár szerint Szárazberek 151 házzal és 3349 kh területtel rendelkezett. Székhelytelepülése Szatmárnémeti és Mikola volt.

A 19. században több alkalommal megváltozott Szatmár vármegye járási beosztása. Ennek köszönhetően 1873 előtt a Szamosközi járásba, azt követően a Fehérgyarmati járásba, majd 1880-tól pedig a Szatmárnémeti járásba tartozott. Romániában 1920 után Szatmár megye, később

1950-tól Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Lázári község beosztott települése Sándorhomokkal, Kissárral, Kispeleskével és Nagypeleskével együtt.

Szárazberek népességszáma a 19. végétől a 20. század közepéig emelkedést mutatott (1880-ban 800 fő, 1941-ben 1090 fő). Ezt követően csökkent a népesség: 1977-ben 730, 2011-ben pedig már csak 590 lakosa volt. A népességen belül a magyarság aránya mindvégig 90% körüli volt. 2011-ben a magyarok aránya 90%, a románoké és a cigányoké 3−3% volt. A településen élők vallási megoszlása a 20. században megváltozott. Az addig többségben lévő reformátusok aránya csökkent (2002-ben kb. 50%), míg a görögkatolikusok és a római katolikusok aránya növekedett. Az 1941-es népszámlálás szerint 55 fős izraelita közösség is élt a faluban. Az ortodox felekezet híveinek aránya egyik időszakban sem volt jelentős.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Magyarország katonai felmérése. 1941. URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941

Maksay Ferenc, *A középkori Szatmár megye.* Település- és népiségtörténeti értekezések 4. Budapest, 1940.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szirmai Szirmay Antal, *Szathmár vármegye fekvése, történetei, és polgári esmérete.* Buda, 1809.

Takács Péter szerk., *A történeti Szatmár vármegye 1–2.* Kölcsey Társaság, Fehérgyarmat–Nyíregyháza, 2016–2018.

Tátrai Patrik, *Az etnikai térszerkezet változásai a történeti Szatmárban.* MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2010.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Aranyosi Norbert (43 éves), Dovicsák Jenő (81), Enyedi Károly (50), Karácsony Lita Endi (42), Lita Antal (74), Lita Lenke (67).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László és Popovics Erzsébet 1970-ben és Bűcs Orsolya 1971-ben. Adatközlők voltak: Bodó Gyula (60 éves), Bűcs Gyula (68), Lapka Mihály (48), Lapka Mihályné (46), Molnár Katalin (41), Princz Józsefné (40), Szűcs János (85).

Helynévtár

Szárazberek 2025: *Berek, Berekre, berki ~ Szárazberek,* 2003: *Szárazberek,* 1992: *Szárazberek,* 1944: *Szárazberek,* 1941: *Szárazberek,* 1935–1936: *Berek, Bērket, Bērkenn,* 1931: *Száraz-Berek,* 1926: *Szárazberek,* 1921: *Szárazberek,* 1918: *Száraz Berek,* 1913: *Szárazberek,* 1911*: Száraz berek,* 1900: *Száraz-Berek,* 1895: *Száraz-Berek,* 1889: *Száraz-Berek,* 1884: *Száraz Berek,* 1873: *(Száraz-)Berek,* 1870: *Szárazberek,* 1864: *Száraz berek, Sz[áraz] Berek, Sz[áraz] Berken,* 1863–1864: *Szárasz Berek,* 1862: *Berek,*

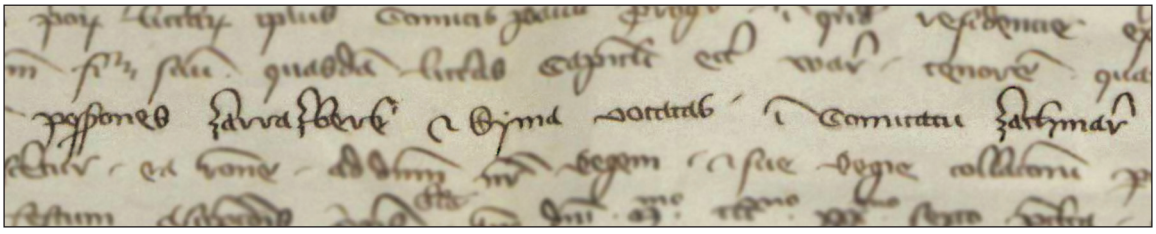

Szárazberek említése egy 1339. évi oklevélben (DL. 3011)

Szárazberek, 1854: *Szárazberek,* 1851: *Szárazberek,* 1839: *Száraz-Berek,* 1828: *(Szaráz) Beregh,* 1810: *Száraz-Berek,* 1808: *(Száraz-) Berek,* 1806: *Száraz Berek,* 1802: *Száraz-Berek,* 1799: *Szárazberek,* 1799: *Száraz Berek,* 1784: *Szaraz Bereg,* 1780: *Szároz Bereg,* 1780: *Szarazbereg,* 1779: *Száraz Bereg,* 1773: *Szárasz Beregh,* 1760: *Száraz Berek,* 1740: *Szarasz berek,* 1725: *Szaraz berek,* 1637: *Szaraz Berek,* 1635: *Szaraszberek,* 1635: *Szarazberek,* 1620: *Szaraz Berk,* 1610: *Szaraz Berek, Zarasz Beregh, Zarazberek,* 1601: *Szaraz Berek,* 1600: *Szarasz berek,* 1598: *Zaraz Berek,* 1582: *Zaraazbereg,* 1567: *Zarazberek,* 1555: *Zaraz Berk,* 1549: *Zaraz berek,* 1493: *Zarazberek,* 1429: *Zarazbereg,* 1429: *Zarazberek,* 1393: *Zarazberuk,* 1393: *Gerechk* [ɔ: *Berechk*], *Zarazberek,* 1382: nob. de *Zarazdbereky,* 1378: *Zarazbereg,* 1366: *Zarrazberek,* 1362: *Zaruzberuk,* 1352/1406: *Zarazberek,* 1352: *Zarazberek* voc. in Comitatu Zathmariensi, 1351: *Zarrazberek,* 1350: *Zarrazberek,* 1348: *Zarrazberuk,* 1340: *Zarazberuk,* 1339>1348: *Zarrazberk,* 1336>1339>1348: *Zarrazberk,* [1330 k.]: *Zarrasberk* possessio in comitatu Zathmariensi, 1216/1391>1391: *Berche.* — A romániai Szatmár megye északi részén, a román–magyar–ukrán hármas határ mentén fekvő település. Román neve *Bercu.* Északon Kökényesd és az ukrajnai Fertősalmás, északnyugaton a magyarországi Garbolc, nyugaton Kispeleske, délen Sándorhomok, keleten pedig Újberek és Mikola határolja. Közigazgatásilag Lázári község része. A településnév eredetileg határrésznév lehetett, amely a *száraz* melléknév és a *berek* 'bokrokkal, fákkal benőtt vízparti vagy vizes határrész' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. A mai beszélt nyelvben többnyire ***Berek*** formában említik. Ha a fenti legrégebbi adat valóban ide tartozik, *Berke* formát takarhat. Közép- és koraújkori forrásokban *Szárazbereg*-ként is szerepel. Vö. Berki-erdő, Berki malom, Szárazberki-erdő. — A. 5: 195, 196, 197, ComSzath. 22, CzF., Cs. 1: 485, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., ETH. 11: 76, E 158/55: 8, 448, 731, 840, 948, 1180, 1205, 1218, 1292, 1383, 1411, 1456, E 158/56: 564, 651, 1139, Fényes 1840/4: 304, Fényes 1851, FKnT., FNESz., Gönczy, HKFT., Hnt., Kogutowicz, LexLoc. 233, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Németh 2008: 276, Notitiae 364, Pesty 1864/40: 315a, 324b, 340b, 361a, SzamSz., Szirmay 1810: 279, T0.53.186.1, T1.S.11.303/1, T1.S.12.X.16/1, T1.S.74.18/38, T1.S.82.54, T1.S.101.683/6, T16.T.115, T16.T.116, T16.T.118, T16.T.365, T16.T.420, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2104, Vályi 3: 316.

Alimentára lásd **Nagy bolt**

Álljfélre-sűrű 1935–1936: *Áiféresürü | Régebben erdő volt.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka ugyancsak ismeretlen. A név utótagja a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Alsó-Rét 1935–1936: *Āsóu̯rét.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Talán a Rét valamely része lehetett. A név előtagja a Felső-Réthez való viszonyítást fejezi ki. — SzamSz.

Alsóvég 2025: *Āsóu̯vég̑ig,* 1971: *Àlsóvég,* 1935–1936: *Ālsóu̯vég̑.* — A Fő utcának a Görög templomtól északra fekvő része. A név a Felsővéghez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 221. — T30-A1.

Általános iskola lásd **Iskola**

Aszas 1935–1936: *Aszas, Aszast, Aszasonn.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név eredete ismeretlen, talán az *aszik ~ aszal* ige tövével áll kapcsolatban. — SzamSz., TESz.

Bánóci-lapos 1935–1936: *Bánóucilaposs.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja családnév lehet, és a hely egykori tulajdonosára utalhat. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., ÚCsnT.

Bányi-szeg 1935–1936: *Bányiszeg.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja családnév lehet, és a hely egykori tulajdonosára utalhat. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., ÚCsnT.

Batarcs 1864: *Batarcs, Batarts | Ilyen falú Ugotsába van.* — A településen említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Feltehetően tévedésből kerülhetett a település helynévanyagába Pesty Frigyes gyűjtésének kiegészítése során. Lásd Batarcs 1., 2. (Batarcs). — Pesty 1864/40: 315a, 340b.

Belsőerdei út lásd **Nagy út**

Belső-erdő 2025: *Bēsőü-erdőü ~ Cser-hát ~ Berki-erdőü | A Kis-tőütéisem belül Halastóu vam mostan. Régen a bácsiknak vóut az erdeje. Vaty szász hektár erdőü, éis kipucolták halastóunak. Bēsőü-erdőü, uty hifták. Darabig vóut benne Halastóu. Azóuta ot van.* 1971: *Csèrhát,* 1941: *Belső erdő,* 1931: *Belső erdő,* 1918: *Belső erdő,* 1910: *Belső erdő,* 1895: *Erdő,* 1884: *Belsö erdö.* — A település határának északi részén, a Cser és a Túr töltése között elterülő erdő és legelő. A katonai térképeken a *Belső-erdő* név a Cser-pataktól délre eső erdős területet jelöli. A név előtagja a Külső-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Cser-hát*** névváltozata utalhat a területnek a Cser patak melletti fekvésére, de az előtagja a *cser* fanév, vagy esetleg a 'cserfaerdő', illetve 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév is lehet. E név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. A szomszédos Kökényesden ***Berki-erdő*** néven említik. Egy 19. század végi térképen ***Erdő*** formában is szerepel. Vö. Belsőerdei út. — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., SzMHn. 2: 223, T0.53.186.1, T16.T.116, T16.T.365, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104. — T15-G1H1.

Berek lásd **Szárazberek**

Berki-erdő lásd **Belső-erdő**

Berki malom 1931: *Berki m[alom],* 1884: *Berki-m[alom],* 1863–1864: *Berki malom,* 1784: *Szarasz Bereker M[ühle].* — Egykori vízimalom a Túron a Hármas-határ közelében. A legkorábbi, németre fordított adata ***Szárazberki malom*** formát takarhat. — EKFT., HKFT., MKFT., T16.T.365. — T15-G1.

Bikakaszáló 2025: *Bikakaszálóu | Eggy ojan lapájos réisz vóut.* 1935–1936: *Bikakaszállóu, Bikarét.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Lókert szomszédságában. Bizonyára a falu bikájának takarmányozására fenntartott kaszáló volt. Korábban ***Bikarét*** formában is említették. — ÉGy., SzamSz. — T15-F2.

Bikarét lásd **Bikakaszáló**

Birtokos lásd **Birtokos-mező**

Birtokos-mező 2025: *Birtokos-mezőü ~ Birtokos,* 1971: *Bìrtokos-mező.* — Szántóföld a település határának nyugati részén a Szőlőskert és a Liget alja között. Bura László szerint korábban a szárazberki közbirtokosság tulajdona volt. Ugyanakkor elképzelhető, hogy a név *birtokos* előtagja arra utal, hogy a terület a település földbirtokosainak tulajdonában volt, szemben az Úrbéres-mezővel, melyet úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokoltak vagy használtak. ***Birtokos*** formában is említik. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 223. — T15-E3.

Bitas 2025: *Bitas | Bitas, az a neve a fordulóunak, a földnek.* 1971: *Bitas,* 1935–1936: *Bitas,* 1864: *Bitos.* — Szántóföld a belterület közelében, attól északra, a Nagy út mentén. A név eredete bizonytalan. Legkorábbi adata alapján feltehető, hogy talán a *bitó* 'földbe vert rúd, cölöp a pásztorok szálláshelye mögött, elfogott kóbor állatok, esetleg hátaslovak megkötésére' jelentésű közszóval áll kapcsolatban. — ÉGy., Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., SzMHn. 2: 221, 223, ÚMTsz. — T15-F3.

Bitas Fotó: Hankusz Éva

Bóbicka 1935–1936: *Bóu̯bicka,* 1864: *Bóbicza.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete bizonytalan. Talán összefügg a *bóbiska* 'csemegebaraboly' vagy a *bóbiska virág* 'tulipán' jelentésű növénynévvel. — Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., ÚMTsz.

Bocskai István utca 2025: *Bocskaji István ucca ~ Temetőu̯ ut | Az a Montenegróu̯ba fele ahogy megyünk. A Templomtú lefele.* 1971: *Temető út.* — A Református templomtól keleti irányba futó utca. Részei a Kisvég és a Montenegró. Ebben az utcában található a Református temető, ezért ***Temető út*** néven is említik. A *Bocskai István utca* hivatalos jellegű elnevezés. Vö. Mikolai út. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Boris-tag lásd **Patay-tag**

Boros kabolaút lásd **Boros útja**

Boros-tag 2025: *Boros-tag | Az is ecs család vóu̯t a faluba. | A [Borosok a] legjob gazdák, na!* 1971: *Boros tag.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Mándi-tag és a Patay-tag között. Nevét egykori tulajdonosáról, Boros Miklósról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Boros útja. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 223. — T15-F3G3.

Boros útja 2025: *Boros uttya ~ Boros kabolaut.* — A Montenegróból nyíló, a Boros-tagba vezető földút. ***Boros kabolaút*** formában is említik. E név utótagja a *kabolaút* 'kis, keskeny mezei út, dűlőút' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T30-B1.

Borzlyuk 1935–1936: *Bōrzjuk.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a területen élő borzokról kapta a nevét. — SzamSz.

Butyka-szeg 1935–1936: *Butykaszeg.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja talán a korábban a szomszédos Kökényesden is földbirtokkal rendelkező Buttykay családra utalhat, de esetleg a többféle, különböző jelentésben is használatos *butyka* főnév is kereshető benne. Utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév, ami a terület Túr menti fekvését valószínűsíti. — FKnT., SzamSz., ÚMTsz.

Bücs-bár lásd **Nagy bolt**

Cigánygödör 2025: *Cigángödör | Onnet vetettéi̯k a vájogot valamikor ... Homokot hortag belőu̯lle. ... Csak a cigányok oda laktak, ott éi̯pitettek és, de má nem lakik ott, ety se nincs.* 1971: *Cigány-gödör, Cigánygödör.* — Bokros, gödrös terület a belterülettől északra, a Kenderes és a Lazsna között. A korábban itt lakó cigányok vályogvető helye volt. A név a *cigánygödör* 'vályogvető gödör' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 221, 223. — T30-B1.

Csatorna 1. 2025: *Csatorna | Felmegyünk a Naty hidra, ot van a Csatorna, mi nyomja a vizet a Turra. Ott is van ety Pompaház.* — Kanális a határ északi részén. — ÉGy. — T15-G2.

Csatorna 2. 1971: *Csatòrna.* — Csatorna a Fő utcától nyugatra eső területen. — SzMHn. 2: 221. — T30-A2.

Cser 2025: *Cser ~ Cser árka ~ Cser-árok | Van a Bēsőu̯-erdőu̯, azom belül vóu̯t.* 1971: *Csèr,* 1941: *Cser-p[atak],* 1931: *Cser p[atak],* 1895: *Cser patak,* 1884: *Cser p[atak],* 1863–1864: *Csere patak.* — A település északi határát kelet–nyugati irányban átszelő patak. ***Cser árka*** és ***Cser-árok,*** régebbi forrásokban pedig ***Cser-patak,*** illetve ***Csere-patak*** formában szerepel. Ez utóbbi névváltozatok előtagja a *cser* 'cserfaerdő' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév. Kevésbé valószínű, hogy a víznév a *cser* 'kicsiny vízér, csermely' jelentésű földrajzi köznévből származik. Vö. Cser-hát, Cser-hegy, Cser-híd. — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., SzMHn. 2: 223, T0.53.186.1, T16.T.365. — T15-H2.

Cser árka lásd **Cser**

Cser-árok lásd **Cser**

Csere-patak lásd **Cser**

Cser-hát lásd **Belső-erdő**

Cser-hegy 2025: *Cser-hegy | Vóu̯t a Cser-árok, éis akkor azom belüll a Cser-hegy. | Ojan alaku vóu̯t, ojan hegyesre ment a véige a sarokfőu̯dnek.* 1935–1936: *Csērhegy.* — Erdős terület a Túr egyik kanyarulatában a Cser-hát területén a Hármas-határ közelében. A helybeliek elmondása szerint a *hegy* utótag a terület hegyes alakjára utal. Ugyanakkor a *hegy* földrajzi köznév 'vízfolyás vége' jelentése is elképzelhető, ugyanis a Cser ezen a területen ömlik a Túrba. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T15-G1.

Cser-híd 2025: *Cser-híd.* — A Cseren átívelő híd a Hármas-határ közelében. — ÉGy. — T15-G1.

Cser-patak lásd **Cser**

Csordajáró út 2025: *Csordajárǫ́u ut ~ Legelőü ut | A Montenegróubú kel mennyünk, éis ot van, ott is van egy nagy ut lefele, ki a Legelőüre.* — A Montenegróból a Legelőre vezető földút. Korábban ezen járt a Nagy-legelőre a falu csordája. Erre utal a ***Legelő út*** elnevezés. — ÉGy. — T15-H3.

Darvas 1935–1936: *Dārvas.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a területen élő darvakról kapta a nevét. — SzamSz.

Dinnyés lásd **Dinnyéskert**

Dinnyéskert 2025: *Dinnyéiskert | Dinnyéiskert ugy nevesztéik valami. Ety fordulǫ́u fǫ́üd. … Mostam bozont van ot má.* 1971: *Dinnyés,* 1971: *Dinnyéskèrt,* 1935–1936: *Dinnyéskērt.* — Szántóföld és bokros hely a határ északnyugati részén, az országhatár mentén. Korábban dinnyét termesztettek a területen. ***Dinnyés*** formában is említik. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 221, 223. — T15-F2.

Diszpenszár 2025: *Diszpenszár ~ Diszperzál ~ Diszpenzál | A falujéi a Diszperzál, mindenki oda jár.* 1971: *Òrvosi-rendelő.* — Épület a Fő utcán a Görög templom mellett. Orvosi rendelő működik benne. A román *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült ebből alakult a név. ***Orvosi rendelő*** formában is szerepel. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 222. — T30-A1.

Dögtér 2025: *Döktéir.* — Az elhullott állatok elföldelésére szolgáló hely volt a Mándi út és a Patay kabolaút között. Vö. Dögtér-tábla. — ÉGy. — T15-G3.

Dögtér-tábla 2025: *Döktéir-tábla ~ Vic-tag | Döktéir-tábla, vǫ́ut ety kizs Döktéir csinálva, hogy oda kellet vinni valamikor a dögöket.* 1971: *Döktér-tábla.* — Szántóföld a belterülettől északra a Nagy út mentén a Bitas szomszédságában. Korábban a területén volt a Dögtér, erre utal a név előtagja. A ***Vic-tag*** névváltozat előtagjának magyarázata bizonytalan, esetleg személynév lehet. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 223, ÚCsnT. *Vic, Vich, Vitz.* — T15-F3.

Éger 1. lásd **Éger-árok, Égeres**

Éger 2. 1971: *Égèr,* 1935–1936: *Égēr, Égrenn.* — Bura László szerint szántóföld az Éger-árok közelében. — SzamSz., SzMHn. 2: 223. — T30-B2.

Éger-árok 2025: *Éiger-árok ~ Éiger ~ Vármegye árka ~ Naty-kanális | Ez viszi le, viszi a falurú a vizet. Vármegye árka, réigen ugy monták. | Ki vam betonozva az árok. Ki van kéit ódalt a tőütéis, mint Magyarországon is vannak a viszcsatornák. | Na, de a Vármegye árka itten [az Égeresnél] átmegy Magyarba.* 1971: *Éger, Égèr, Vármegye árka,* 1953: *Nagy Éger,* 1941: *Nagy Éger,* 1884: *Nagy Éger,* 1863–1864: *Nagy éger,* 1339>1348: *Nogeger, Nogegur,* 1339>1348: *Nogegur.* — A település határának déli részét átszelő kisebb vízfolyás. Az ***Éger*** név az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A ***Nagy-Éger*** névváltozat a Kis-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. ***Vármegye árka*** és ***Nagy-kanális*** formában is említik. Vö. Éger 2., Vármegye árka híd. Lásd Éger (Mikola), Éger-árok (Kispeleske), Vármegye árka (Sándorhomok). — A. 5: 202, ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Németh 2008: 276, SzMHn. 2: 221, 222, 223, 226, T.SzSz1953. — T15-F4.

Égeres 2025: *Éigres, Éigrezsbe ~ Kis-erdőü ~ Éiger, Éigerre | Éigres, igen, az it van, ahogy jövüng befele. Az az árok mellett … vannak az éigerfák. Itt a falu alatt. Kispeleskéijig megy egy éigres. … éigerfák meg nyárfák. | Az Éigresnek monták, hoty Kis-erdőü, a Kis-erdőünéi.* 1971: *Égèr, Égres,* 1935–1936: *Egres,* 1895: *Éger.* — Kisebb erdő a település határának déli részén, az Éger-árok mentén. Az *Égeres* név vagy közvetlenül az *éger* fanévből alakult *-s* képzővel, vagy az 'égererdő, égerfával benőtt terület' jelentésű *égeres* földrajzi köznévből származik. ***Éger-***nek

Égeres Fotó: Hankusz Éva

is mondják. Mérete alapján ***Kis-erdő***-ként is említik. Vö. Égeres-hát. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 223, T0.53.186.1. — T15-F4.

Égeres-hát 1935–1936: *Egreshát.* — Egykori hely, bizonyára az Égeres közelében. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Egyház erdeje 2025: *Etyház erdeje,* 1971: *Etyház èrdeje.* — Szántóföld a határ északnyugati részén az országhatár mellett, a Hodos-hát közelében. Korábban a református egyház erdeje volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 223. — T15-F2F1.

Egyház földje lásd **Szénégető-tábla**

Erdő lásd **Belső-erdő**

Falu gödre 2025: *Falu gödre ~ Fövenyes ~ Fövenyezsgödör ~ Homokozsgödör | Hát onnatrú szették a kavicsot, a homokot. ... Onnen termelték ki a, azéi lett a gödör.* 1971: *Falu gödre, Fövenyes-gödör.* — Homokgödör a Malom sikátor mentén a Szereda-szeg mellett. Az innen kitermelt homokot és kavicsot használták a falu házainak építéséhez. A ***Fövenyesgödör*** név a *fövenyesgödör* 'kavicsbánya' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Fövenyes*** és ***Homokosgödör*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 221, 224. — T15-F4.

Falu háza lásd **Kultúrház**

Feketevíz 2025: *Feketeviz | Lóu-kert, utána jött, igy Lóu-kerten Feketeviz. Pont a Határ széilibe volt. Valamijen lapossas hej, ugyi kaszálgatták.* — Lapos kaszáló a határ északnyugati részén a Lókert és a Rét között. Nevét az itt folyó *Fekete-víz* nevű patakról kapta, mely a mellette fekvő területre is átvonódott. — ÉGy. — T15-F2.

Fekete-víz 1971: *Fekete víz,* 1935–1936: *Feketeviz.* — Patak a település határának északnyugati részén. A név előtagja a víz színére utal. Ma a helybeliek pataknévként már nem, csak területnévként ismerik. Vö. Feketevíz. — SzamSz., SzMHn. 2: 223. — T15-G2.

Félix-szeg 1935–1936: *Féliszszeg.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Felső-Rét 1935–1936: *Fēlsőürét.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Talán a Rét valamely része lehetett. A név előtagja az Alsó-Réthez való viszonyítást fejezi ki. — SzamSz.

Felsővég 2025: *Fēsőüvéig,* 1971: *Fèlső vég,* 1935–1936: *Fēlsőüvég.* — A Fő utcának a Görög templomtól délre fekvő része. A név az Alsóvéghez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 221. — T30-A2.

Feneketlen-hát 1864: *Feneketlen háton.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka ismeretlen. A név utótagja a *hát* 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 315a.

Fényes-domb 1935–1936: *Fényezsdomb.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja vélhetően személynév lehet. — SzamSz.

Fogás 1935–1936: *Fogás,* 1895: *Fogás,* 1864: *Fogás.* — Egykori dűlő a település keleti határában. A név a *fogás* 'erdő kiirtott része, irtás' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz., T0.53.186.1. — T15-H3.

Foglárok 1895: *Foglárok.* — Egykori földterület a belterület közelében, attól északra. A név a *foglár* 'a falu közelében a telekhez kimért toldás' jelentésű földrajzi köznévből származik. — FKnT., T0.53.186.1. — T30-A1.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut,* 1971: *Fő ucca.* — A település fő utcája. Északi része *Alsóvég,* déli része pedig *Felsővég* nevet viseli. ***Fő út*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-B2.

Fövenyes lásd **Falu gödre**

Fövenyesgödör lásd **Falu gödre**

Galgócz-major lásd **Galgóczy-tanya**

Galgóczy-tanya 1953: *Galgóczy-tny. [tanya],* 1910: *Galgóczy t[anya],* 1893: *Galgócz major,* 1888: *Galgóczi tanya.* — Egykori tanya a település keleti határában. A név a korábban a szomszédos Mikolában is jelentős birtokkal rendelkező Galgóczy családra utal. ***Galgócz-major*** formában is szerepel. — Hnt., T.SzSz1953, T22.B.IX.a.1008. — T15-H4.

Gátőrház 2025: *Gátőűrház.* — Gátőrház a határ északi részén a Kis-töltés mellett a Nagy-legelő közelében. — ÉGy. — T15-H2.

Gépállomás 2025: *Géipállomás | Az itt a Peleski uton. ... Mosmár az is ety privát ... Méig a raktárépület mindem megvan ottan. Hasznájják. Az is a Bücs Lacijéi.* 1971: *Gép- és trakròtállomás.* — Épület a Fő utca és a Malom sikátor sarkán. Korábban az állami gazdaság gépállomása volt. ***Gép- és traktorállomás*** formában is szerepel. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-A2.

Gép- és traktorállomás lásd **Gépállomás**

Gosztát földje lásd **Hodos-hát**

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög templom 2025: *Templom ~ Görök templom,* 1971: *Görök-katólikus-templom.* — Görögkatolikus templom a Fő utcán a Diszpenszár mellett. ***Görögkatolikus templom*** és egyszerűen ***Templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-A1.

Görög templom Fotó: Hankusz Éva

Gubás-föld 1935–1936: *Gubásfőűd.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, talán személynév lehet, vagy esetleg a *guba* 'gyapjúból készült, gallér nélküli, bő, fürtös suba' jelentésű tájszóval állhat összefüggésben. — SzamSz., ÚCsnT.

Gyeplegelő 2025: *Gyeplegelőű.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Rét és a Hodos-hát között. A név a *gyeplegelő* 'gyengébb minőségű legelő' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT. — T15-F2G2.

Gyümölcsös 1971: *Gyümòlcsös.* — A forrás szerint gyümölcsös az Éger-ároktól keletre. A helybeliek ezt a területet a szomszédos Sándorhomok határához sorolják. — SzMHn. 2: 224. — T30-C2.

Gyűrűs-ág 1864: *Gyűrűs ág.* — Egykori hely a település határában. A Gyűrűs-föld közelében lehetett. A név utótagja a forrásban bizonytalanul olvasható: amennyiben az *ág* szóval azonos, ennek 'kisebb csatorna' a jelentése. — FKnT., Pesty 1864/40: 315a.

Gyűrűs-föld 1935–1936: *Gyürüsfőűd.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Az előtag a *gyűrűs* 'gyűrűfával benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévvel állhat kapcsolatban, vagy közvetlenül a gyűrűfa nevéből alakult *-s* képzővel. Vö. Gyűrűs-ág. — FKnT., SzamSz.

Hajnal utca 1935–1936: *Hāinal ucca.* — Egykori utcanév. Helyét pontosabban nem ismerjük. — SzamSz.

Halastó 2025: *Halastóu | A Kis-tőűtéisem belül Halastóu vam mostan. Régen a bácsiknak vóut az erdeje. Vaty szász hektár erdőű, éis kipucolták halastóunak. ... Darabig vóut benne Halastóu. Azóuta ot van.* — Mesterséges tó a határ északi részén a Belső-erdő területén. — ÉGy. — T15-H1.

Hármas-határ 2025: *Hármas-határ | Éis a Hármas-határ van itten: román, magyar és ukrán. Nálunk van ety réisze.* 1971: *Hármashatár.* — A román–magyar–ukrán országhatár a Cser-hegy közelében. — ÉGy., SzMHn. 2: 224. — T15-G1.

Háromszáznyolcas lásd **Nádaska**

Határ 1. 2025: *Határ.* — A települést nyugaton és északon határoló román–magyar, illetve a román–ukrán országhatár. — ÉGy. — T15-E2.

Határ 2. lásd **Vám**

Határ-lapos 1935–1936: *Határlaposs.* — Egykori lapos a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — SzamSz.

Határőrség lásd **Pikét**

Hidrofor lásd **Pumpaház 2.**

Hodos 1339>1348: *Hodos, Hudus,* 1339>1348: *Hudus,* 1216: *Hodus.* — A település határában folyó egykori patak. Ma a Hodos-hát területén fekvő kisebb lapály jelzi a helyét. A név a *hód* állatnév *-s* képzős formájából alakult. Vö. Hodos-hát, Hodos-rekettye. Lásd Hódos (Kökényesd). — A. 5: 202, F. 7/3: 20, Németh 2008: 276, Szirmay 1805: 288.

Hodos-hát 2025: *Hodos-hát ~ Gosztát főüggye | Éis utána [a Rét után] jött a Hodos-hát, az már fẽment a Hármas-határig, rá a magyar határra egéisz.* 1971: *Hodashát, Hodoshát,* 1935–1936: *Hodoshát,* 1931: *Hódos hát oldal,* 1884: *Hodos hát oldal.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Hodos mellett. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. ***Hodos-hát-oldal*** formában is szerepel. Korábban az állami gazdaság tulajdona volt. A rom. *gostat* 'állami gazdaság' szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a ***Gosztát földje*** elnevezés előtagja. — ÉGy., FKnT., HKFT., RKsz., SzamSz., SzMHn. 2: 224, T16.T.365. — T15-F2G2.

Hodos-hát-oldal lásd **Hodos-hát**

Hodos-rekettye 1935–1936: *Hodosrekettye.* — Egykori hely, bizonyára a Hodos közelében. Pontosan nem lokalizálható. A név utótagja a *rekettye* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Holt-Túr lásd **Kenderáztató**

Homokosgödör lásd **Falu gödre**

Hosszú-Satona 2025: *Hosszu-Sātona ~ Naty-Sātona.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. A Rövid-Satonával együtt a Satona része, annak hosszabbik darabja. ***Nagy-Satona*** formában is említik. — ÉGy. — T15-H3.

Igényelt 1971: *Igényèlt.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Bura László szerint tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. Vö. Igényelt-legelő. — SzMHn. 2: 224.

Igényelt-legelő lásd **Nagy-legelő**

Iroda lásd **Patika**

Iskola 2025: *Iskola,* 1971: *Általános-iskola, Iskola.* — A falu általános iskolája a Felsővégen. Ma már nincs iskolai oktatás a településen. ***Általános iskola*** formában is szerepel. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-A2.

Juhfürösztő 1935–1936: *Jufirisztőü, Júfirisztőü.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *juhfürösztő* 'juhok fürösztésére alkalmas hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzamSz.

Kabolaút lásd **Marozsán útja**

Kádáré lásd **Kádár-kert**

Kádár-kert 2025: *Kádár-kert ~ Kádáréi ~ Kádár-szeg ~ Kisz-szeg | Ot vóut valamikor vizimalom is. Egy darabig megvóutak a fák, a gyümölcs, minden, éis akkor kihuzgálták, a Kolektiva. ... jött a Tőütéis, a Pompaház, és belüll, a Tur tőütéisem belüll. A Tur mentim ment véigikfele.* — Egykori gyümölcsös a határ északi részén, a Túr egyik kanyarulatában. Ma bokros terület. Részei a Kis- és a Nagy-Kádár-kert. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Kádáré*** és ***Kádár-szeg*** formában is említik. Ez utóbbi név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. A ***Kis-szeg*** névváltozat a Nagy-szeghez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., FKnT. — T15-G1.

Kádár-szeg lásd **Kádár-kert**

Kántonház 2025: *Kántonház.* — Épület a határ északi részén a Pumpaház közelében. A rom. *canton* 'őrház' szó a romániai magyar nyelvjárásokba is átkerült, ez alkotja a név előtagját. — ÉGy., RKsz. — T15-G1.

Katolikus temető 2025: *Katolikus temetőü ~ Temetőü,* 1971: *Katólikus-temető.* — Katolikus temető a Görög templom mellett. ***Temető***-ként is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-A1.

Kavicsos 2025: *Kavicsos | Ahogy van a Vármegye árka itten, van az Éigres, Kispeleske meg a berki határ köszt, ety sarogba ott. ... Van is ot veres kavics.* 1971: *Kavicsos.* — Gödör az Égeres közelében. Korábban kavicsot termeltek ki belőle. — ÉGy., SzMHn. 2: 224. — T15-F4.

Kenderártó lásd **Kenderáztató**

Kenderátó lásd **Kenderáztató**

Kenderáztató 2025: *Kenderásztatóu ~ Hóut-Tur | A Turnak vóut ijen kisep kijágazása, éis oda. | A Hóut-Turnak monták. Oda ásztatták réigen a kendert.* 1971: *Kendèráztató tó,* 1935–1936: *Kenderáztó,* 19. sz.: *Kender Ártó,* 1339>1348: *Kenderatto, Kenduratto,* 1339>1348: *Kenduratto.* — A Túr sekélyebb szakasza, ahol korábban kendert áztattak a helybeliek. Emiatt korábban ***Kenderáztató-tó*** formában is említették. A régebbi előfordulásaiban ***Kenderátó, Kenderártó*** és ***Kenderáztó*** alakban is szerepel. A névnek ***Holt-Túr*** névváltozata is ismert. — A. 5: 202, ÉGy., Németh 2008: 276, SzamSz., SzMHn. 2: 224, T16.T.117. — T15-G1.

Kenderáztató-tó lásd **Kenderáztató**

Kenderáztó lásd **Kenderáztató**

Kenderes 2025: *Kenderes | Pont a Kenderes rányulik a Cigánygödörre. | Az a Kenderes, az egy ojan kerti főüdek azok, mer a kertek utám van.* 1971: *Kenderes,* 1935–1936: *Kendereskērt,* 1895: *Kenderföld.* — Szántóföld a Fő utca északkeleti irányba futó kertjeinek végében. Korábban kendert termesztettek a területen. ***Kendereskert*** és ***Kenderföld*** formában is szerepel. Vö. Kenyeres. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 221, 224, T0.53.186.1. — T30-B2.

Kendereskert lásd **Kenderes**

Kenderföld lásd **Kenderes**

Kenyeres 1971: *Kenyeres.* — A házak mögötti kerteken túl elterülő szántóföld. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítéka ismeretlen. Talán a Kenderes tévesen lejegyzett alakja lehet. — SzMHn. 2: 224.

Kerek-rekettye 1935–1936: *Kerekrekettye.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára alakjáról kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *rekettye* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Kertalja 1895: *Kert alja.* — Egykori dűlő a Fő utca délnyugati irányba futó kertjeinek végén. — T0.53.186.1. — T15-F4.

Keresztút 1935–1936: *Keresztut.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *keresztút* 'útkereszteződés' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzamSz.

Keskeny-szeg 1935–1936: *Keskȩszeg.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a hely alakjára utal, utótagja pedig a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Két-rét-gaz 1935–1936: *Kétrẻd-gaz.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *Két-rét* helynév és a *gaz* 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Vö. Két rét köze. — FKnT., SzamSz.

Két rét köze 1935–1936: *Kétrẻt-köze.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *Két-rét* helynév és a *köz* 'két terület közötti hely' jelentésű földrajzi köznév birtokos jelzős összetételéből alakult. Vö. Két-rét-gaz. — FKnT., SzamSz.

Király Antalé 2025: *Kiráj Antaléi.* — Szántóföld a határ keleti részén a Király-tanya mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T15-G3H3.

Király-kosár lásd **Király kosárja**

Király kosárja 2025: *Kiráj kosárja | A Naty hidom belüll, igen, ott a Naty hidon átmentünk, éis akko jobb óudalt. Lefele az övéi [a Király Lászlóé] vóut.* 1971: *Kirájkosár.* — Szántóföld a határ északkeleti részén, a Nagy út és a Medvés között. Nevét a terület tulajdonosáról, Király Lászlóról kapta, akinek korábban itt állt a tanyája. A név utótagja a *kosár* 'nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák' jelentésű földrajzi köznév. Korábban ***Király-kosár*** formában említették. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 224. — T15-G3.

Király-tanya 2025: *Kiráj-tanya,* 1944: *Királytanya,* 1913: *Királytanya,* 1907: *Király tanya,* 1902: *Király tanya.* — A Király Antalé közelében fekvő tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Hnt. — T15-G4H4.

Kis-Éger 1971: *Kis-Éger,* 1339>1348: *Kiseger, Kisegur,* 1339>1348: *Kisegur.* — Patak a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Nagy-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. — A. 5: 202, Németh 2008: 276, SzMHn. 2: 224.

Kis-erdő 1. lásd **Égeres**

Kis-erdő 2. 1971: *Kiserdő.* — Erdő a Malom-sikátortól északra. — SzMHn. 2: 224. — T15-F4.

Kis híd 2025: *Kis hid | Ide lefele a Határhoz megyünk, van Kis hid. Kifele mejünk a Sikátorbúl, ahogy megyün kifele, a Naty sikátorbú. ... A Kis hid, azom mennek a csatornák, a vizek a Turra fele.* — Kanálison átívelő híd a Nagy út mentén. A név előtagja a Nagy hídhoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Középső híd. — ÉGy. — T15-F3.

Kis-Kádár-kert 2025: *Kis-Kádár-kert.* — A település északi részén a Túr egyik kanyarulatában fekvő földterület. A Kádár-kert kisebbik része. A név a Nagy-Kádár-kerthez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T15-G1.

Kis kőhíd 2025: *Kis kűhid,* 1971: *Kis kőhíd.* — Kisebb híd a Fő utca délkeleti vége közelében. A név előtagja a Nagy kőhídhoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., SzMHn. 2: 221. — T30-B2.

Kis-köpődék 1935–1936: *Kisköpőüdék.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a Nagy-köpődékhez való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *köpődék* 'szántóföldön levő mélyedés, melyben megáll a víz' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Kis-Medvés 2025: *Kis-Medvéis | E volt a Medvéis, éis akko van egy, a zoldala az mek szántóuföld vóut. Asz hijták Kis-Medvéisnek. ... Igy rányulott igy a Medvéisre.* — A Medvés mellett fekvő kisebb szántóföld a határ északkeleti részén. — ÉGy. — T15-H3.

Kispeleskei út lásd **Malom sikátor**

Kis-Satona lásd **Rövid-Satona**

Kis sikátor 2025: *Kis sikátor,* 1971: *Kis út.* — A Nagy sikátorral párhuzamos utca az Alsóvégen. ***Kis út*** néven is említik. Elnevezései a Nagy sikátor, illetve a Nagy út nevével állnak korrelációban. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-A1.

Kis-szeg lásd **Kádár-kert**

Kis-tag 2025: *Kis-tag ~ Korlát ~ Kollát ~ Marozsám főüggye | Ety fordulóu réisz. | A Kis-tag az igy ment a kéit árok köszt: a Szenegetőütül a Naty-kanális, it ne, az ugye a zárkok köszt. | Mos Kis-tag, de Korlát, réigen, igen.* 1971: *Kistag,* 1935–1936: *Kollát,* 1895: *Kollát.* — Szántóföld a Nagy út mentén, nyugatról a Szénégető határolja. A név előtagja a terület méretére utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A ***Korlát*** név a *korlát* 'a szabadban legeltetett jószág kerítéssel körülvett, fedetlen szálláshelye' jelentésű földrajzi köznévből származik. A ***Marozsán földje*** névváltozat pedig a terület egykori tulajdonosára utal. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 222, T0.53.186.1. — T15-F3G3.

Kis-telek 1935–1936: *Kistelek,* 1910: *Kis telek,* 1895: *Kistelek.* — Egykori dűlő a település keleti határában. A név előtagja a Nagy-telekhez való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *telek* 'gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., T0.53.186.1, T22.B.IX.a.1008. — T15-H4.

Kis-töltés 2025: *Kis-tőütéis | A Kis-tőütéis asz Hodos hátára nyulot rá.* — A település határának északi részén a Cser mentén futó földgát. A név előtagja a Nagy-töltéshez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T15-G2.

Kis út lásd **Kis sikátor**

Kis váró 1935–1936: *Kisváru,* 1931: *Kis váró,* 1895: *Kisváró,* 1884: *Kis váró,* 1864: *Kis váró.* — Egykori földterület a település határában. A kataszteri térképvázlat szerint a belterülettől északra, a mai Mándi-tag környékén feküdt. A név előtagja a Nagy váróhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *váró* '(erdészeti) várakozóhely' jelentésű földrajzi köznév. Az építményt jelölő név vonódott át a környező terület megjelölésére. — FKnT., HKFT., Pesty 1864/40: 315a, SzamSz., T0.53.186.1, T16.T.365. — T30-B1.

Kisvég 2025: *Kisvéig, Kisvéigbe | Jövünk befele Szatmárrul, az a kis ucca a Templomig meg lefele, a Temetőü. Az a Kisvéig. Utána mán jön a Montenegróu.* 1971: *Kisvég,* 1935–1936: *Kisvég.* — A Bocskai István utcának a Református temetőig terjedő része. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Kocsma lásd **Nagy bolt**

Kocsolya 2025: *Kocsoja,* 1971: *Kocsoja,* 1935–1936: *Kocsoja.* — Vízállásos terület volt a Legelő délkeleti részén. A név eredete bizonytalan, talán a *kocsolya* 'ágy; vesszőből font bölcső, amelyet a mezőn használnak; kosár' főnévvel áll kapcsolatban. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 225, ÚMTsz. — T15-H2.

Kodác-bár 2025: *Kodác-bár | Ez a Kodác-bár, mer a Kodácéi.* — Élelmiszerbolt és kávézó az Alsóvégen. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T30-A1.

Kodác földje lásd **Patay-tag**

Kollektíva 2025: *Kolektiva.* — A Fő utca és a Malom sikátor sarkán fekvő telek. Korábban a kollektív gazdaság tulajdonában volt. Az egykori magtár épülete ma is megvan. — ÉGy. — T30-A2.

Korlát lásd **Kis-tag**

Középső híd 2025: *Közepsőü hid | A Nagy ut azom megyen átal, a Nagy ut véigin.* — A Szénégetőn átívelő híd a Nagy út mentén. A Kis híd és a Nagy híd között fekszik. — ÉGy. — T15-F3.

Kultúr lásd **Kultúrház**

Kultúrház 2025: *Kulturház ~ Kultur ~ Müvelőüdéisi ház,* 1971: *Faluháza, Kùltúrotthon.* — Épület a Felsővégen. Kultúrház működik

benne. ***Kultúr, Kultúrotthon, Művelődési ház*** és ***Falu háza*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 221–122. — T30-A2.

Kultúrotthon lásd **Kultúrház**

Kupán sarok 2025: *Kupán sarok | Ez ety sarki haz, éis ot Kupan lakot benne. Éis ity Kupan saroknál, igy monták.* 1971: *Kupán-sarok.* — A Fő utca és a Kisvég találkozása. A név a korábban itt lakó Kupán családra utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Kúti-tábla 2025: *Kuti-tábla.* — Földterület a Hodos-hát területén. Pontos helyét az adatközlők nem ismerték. A korábban a területen levő kútról kaphatta a nevét. — ÉGy.

Kút-vápa lásd **Kút-vápa-dűlő**

Kút-vápa-dűlő 1935–1936: *Kutvápa-düllőü,* 1895: *Kútvápa.* — Egykori dűlő a település északnyugati határában a mai Birtokos-mező környékén. A ***Kút-vápa*** helynév arra utal, hogy kút állhatott a területen. A *vápa* utótag 'mocsaras, vizenyős terület' jelentésű földrajzi köznév. A helynév utólag kiegészült a *dűlő* földrajzi köznévvel. — FKnT., SzamSz., T0.53.186.1. — T15-E3.

Külső-erdő 1931: *Külső e[rdő],* 1884: *Külsö e[rdő].* — Egykori erdő a határ északi részén, a Belső-erdőtől délre. A név előtagja a Belső-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — HKFT., T16.T.365. — T15-G2.

Lazsna 2025: *Lozna ~ Loznóu | Az is ety fordulóu főd. ... Megy a falu, a kertek ajjábam van.* 1971: *Loznó,* 1935–1936: *Lazsna.* — Szántóföld a belterület közelében, a Cigánygödör és a Mándi-tag között. A név a *lazna* 'gazzal benőtt hely', *lazsna* 'dudvával, burjánnal benőtt hely, bikres-bokros hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 222, 225, ÚMTsz. — T30-B1.

Lébuc-szer 1935–1936: *Lébuc-szēr,* 1864: *Libutz szeren.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A *lébuc* előtag a *bíbic* nyelvjárási alakja. Az utótag a *szer* 'határ (távol eső) része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 340b, SzamSz. *líbuc.*

Legelő lásd **Nagy-legelő**

Legelő út lásd **Csordajáró út**

Liget 1971: *Liget,* 1339>1348: *Lygeth.* — Egykori szántóföld a határ délkeleti részén. A név a *liget* 'kisebb ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznévből származik. — A. 5: 202, FKnT., Németh 2008: 276, SzMHn. 2: 225. — T15-G3.

Liget alja 2025: *Liget ajja,* 1971: *Liget àjja.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén, az országhatár és a Birtokos-mező között. A név feltehetően a szomszédos Méhteleken lévő Liget közelségére utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 225, SzSzMFN. 5: 257. — T15-E3.

Liget alja Fotó: Hankusz Éva

Lóger 2025: *Lóujer ~ Lóuger | Hát Lóujer az vóut, hoty hol összerakták a buzát, mikor réigen kéizzel arattak, nem vóut méig géipezet. Vóut egy ojan hejiséig. Hát az igy a Kolektiva kert utám volt ottan.* 1971: *Lógèr.* — A Silógödör mellett fekvő földterület. A név a *lóger* 'takarmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 222. — T30-B1.

Lókert 2025: *Lóukert ~ Lúkert | Lefele, egéisz a magyar határ alatt. Az is egy ijem fordulóu, egy ijem mezőü. ... a Hodos-háttú, le a Határ ajjába.* 1971: *Lókèrt.* — Szántóföld a határ északnyugati részén az országhatár mentén. Bizonyára lovakat tartottak a területen. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T15-F2.

Magas-domb 1935–1936: *Magozsdomb,* 1760: Garocz fele a *Magos domb* oldalan. — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Magasabban fekvő terület lehetett. — ETH. 11: 76, SzamSz.

Makra 2025: *Makra | Van ety fordulóu, hogy Makra. ... Utána jött a Réit.* 1971: *Makra, Makra-fòrduló.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Rét mellett. A név a *makra* 'nedves, mocsaras területrész' jelentésű földrajzi köz-

névből származik. ***Makra-forduló*** formában is említik, ennek utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Makra-hegy. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 225. — T15-F3.

Makra-forduló lásd **Makra**

Makra-hegy 1935–1936: *Makrahegy.* — Egykori hely a település határában. Bizonyára a Makra része volt, vagy annak közelében feküdt. A név utótagja a *hegy* 'vizenyős, mocsaras területből kiemelkedő kisebb halom' vagy 'földdarab elkeskenyedő vége' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Malom 2025: *Malom | A Malom megvan, csak mosmá mühejj.* 1971: *Malom.* — Épület a Malom sikátorban. Korábban malom működött benne, ma műanyag nyílászárók készítésével foglalkozó vállalkozásnak ad helyet. Vö. Malom-tábla. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-A2.

Malom sikátor 2025: *Malom sikátor ~ Malom ucca ~ Kispeleski ut ~ Peleski ut | Ot vóut a Malom. Ott is megvan, csak mán. | Az megyen, Kispeleskéire is megy.* 1971: *Malom ucca, Malomsikátòr, Peleskeji út.* — Az egykori Malomhoz vezető út. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. ***Malom utca*** formában is említik. Ezen az úton lehet eljutni a szomszédos Kispeleskére, ezért ***Kispeleskei út, Peleskei út*** formában is használják, a nevekben a településnév *-i* képzős formája a környéken jellegzetes *peleski* alakban is előfordul. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 222, 226. — T30-A2.

Malom-tábla 2025: *Malom-tábla,* 1971: *Malomtábla.* — Szántóföld a határ déli részén a Malom közelében. — ÉGy., SzMHn. 2: 225. — T15-F4.

Malom utca lásd **Malom sikátor**

Mandel-tanya 1944: *Mandeltanya,* 1940–1944: *Mandeltanya,* 1913: *Mándeltanya, Mandeltanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — EH., Hnt.

Mándi kabolaút lásd **Mándi út**

Mándi-szeg 1935–1936: *Mándiszeg.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Talán a Mándi-tag közelében fekhetett. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Mándi-tag 2025: *Mándi-tag,* 1971: *Mándi-tag.* — Szántóföld a Montenegrótól északra fekvő területen a Lazsna és a Boros-tag között. Nevét tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Mándi-szeg, Mándi-tanya, Mándi út. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 225. — T30-B1.

Mándi-tanya 1913: *Mándytanya,* 1907: *Mándi tanya,* 1902: *Mándi tanya,* 1888: *Mándy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. Talán a mai Mándi-tag területén állhatott. — Hnt.

Mándi út 2025: *Mándi ut ~ Mándi kabolaut | Vóut ety kabolaut is nevezve, hogy Mándi. ... éis akkor, ahogy vóut az ű főüggyük, vóut ety kabolaut, kissep kabolaut, hogy az Mándi kabolaut.* — A Mándi-tagba vezető földút. ***Mándi kabolaút*** formában is használják, ennek utótagja a *kabolaút* 'kis, keskeny mezei út, dűlőút' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T30-B1.

Marozsán földje lásd **Kis-tag**

Marozsán kabolaút lásd **Marozsán útja**

Marozsán útja 2025: *Marozsán uttya ~ Marozsán kabolaut ~ Kabolaut | Az a Marozsánéi vóut. Kéit óudalt az övéi vóut a föld ottan.* 1971: *Kabola-út, Marosán-kabolaút, Marozsán-kabolaút.* — A Marozsán földjéhez vezető földút a határ északi részén. A ***Kabolaút*** név a *kabolaút* 'keskeny szekérút, dűlőút' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Marozsán kabolaút*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 224–225. — T15-F3.

Medve laposa lásd **Medvés laposa**

Medvés 2025: *Medvéis,* 1971: *Medvés,* 1935–1936: *Medvés.* — Kisebb erdő a határ keleti részén, a Király kosárja közelében. Bura László szerint a név a területen növő medveszederre utal. Vö. Kis-Medvés, Medvés-ág, Medvés laposa, Medvés-oldal. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 225. — T15-G3.

Medvés-ág 1935–1936: *Medvéság.* — Egykori hely a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára a Medvés közelében lehetett. A név utótagja az *ág* 'kisebb csatorna'

vagy ’földterület másik határba való átnyúlása’ jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Medvés laposa 1941: *Medve laposa,* 1931: *Medves láposa,* 1884: *Medvés láposa.* — Egykori szántóföld a határ keleti részén, a mai Medvés közelében. A név utótagja a *lapos* ’környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznév. ***Medve laposa*** formában is szerepel. A korábbi adatok *láposa* utótagja téves lejegyzésű forma lehet. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.365. — T15-G3.

Medvés-oldal 2025: *Medvéis-oldal,* 1971: *Medvés-òldàl, Medvés-tábla.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Medvés és a Satona között. Korábban ***Medvés-tábla*** formában is említették. — ÉGy., SzMHn. 2: 225. — T15-G3H3.

Medvés-tábla lásd **Medvés-oldal**

Méhkert 1864: *Méh kert.* — Egykori hely a falu határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név bizonyára arra utal, hogy méheket tartottak itt. — Pesty 1864/40: 340b.

Méneskút 1935–1936: *Mẹ́neskut.* — Egykori kút a falu határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *méneskút* ’a ménes itatására szolgáló kút és közvetlen környéke’ földrajzi köznévből származik. — FKnT., SzamSz.

Mensti-major 1893: *Mensti major.* — Egykori major a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjának olvasata, magyarázata bizonytalan. — Hnt.

Mikolai út 1944: *Mikolai-út,* 1940–1944: *Mikolai út.* — Út a településen, a szomszédos Mikolába vezet. Ez alapján a név a Bocskai István utcára utalhat. — EH., Hnt.

Montenegró 2025: *Montenegróu, Montenegróubul ~ Montenegróu ucca,* 1971: *Montenegró.* — A Bocskai István utcának a Kisvéget követő keleti szakasza. A névadás indítékát a helybeliek nem ismerik. ***Montenegró utca*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B1C1.

Montenegró utca lásd **Montenegró**

Művelődési ház lásd **Kultúrház**

Nádaska 2025: *Nádaska ~ Háromszáznyóucas | Ot lefele, mer ahoty tudom, akkor az államéi vóut a föld, éis uty hijták ... Háromszáznyolcas földnek hifták. | Az vóut a Háromszáznyóucas réisz, utyhogy annak hijtuk, mer románul, de Nádaska vóut a neve.* 1971: *Nádaska.* — Szántóföld a határ északi részén a Hodos-hát és a Nagy-legelő között. Korábbi, ma már ritkábban használt *Nádaska* neve a terület növényzetére utal. Az állami gazdaság idején kapta a hivatalos jellegű ***Háromszáznyolcas*** elnevezést, melyet ma is gyakran használnak. — ÉGy., SzMHn. 2: 225. — T15-G2.

Nagy bolt 2025: *Nagy bóut ~ Nagy-üzlet ~ Szövetkezet ~ Alimentára ~ Bücs-bár | Ez a köszpondba van. Mer ott a Kulturház, ot van a Szövetkezet, az Iskola, aszt montuk, az a köszpont.* 1971: *Szövetkezet, Kocsma.* — Épület a Felsővégen. Élelmiszerbolt és kocsma működik benne. Az ***Alimentára*** név a román *alimentară* ’élelmiszerüzlet’ szóból származik. A ***Bücs-bár*** névváltozat előtagja tulajdonosa családnevére utal. ***Szövetkezet, Kocsma*** és ***Nagy üzlet*** formában is említik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 222. — T30-A2.

Nagy-Éger lásd **Éger-árok**

Nagy híd 2025: *Naty hid | Ahum van a naty csatornázás, ottam van a Naty hid.* — Kanálison átívelő híd a Nagy út mentén. A név előtagja a Kis-hídhoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Középső híd. — ÉGy. — T15-G3.

Nagy-irtás 2025: *Nagy irtás,* 1971: *Nagy-ìrtás, Nagyìrtás.* — Bokros terület a Nagy-legelő és a Kis-Medvés között. A név előtagja a terület méretére utal, utótagja pedig az *irtás* ’szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek’ jelentésű földrajzi köznév (FKnT.). — ÉGy., SzMHn. 2: 225. — T15-H2.

Nagy-Kádár-kert 2025: *Naty-Kádár-kert.* — A település északi részén a Túr egyik kanyarulatában fekvő földterület. A Kádár-kert nagyobbik része. A név a Kis-Kádár-kerthez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T15-G1.

Nagy-kanális lásd **Éger-árok**

Nagy kőhíd 2025: *Naty kűhid ~ Vármegye árka hid | Annak van korlátozot karja, minden, mer a Vármegye árka azalat ment el.* 1971: *Naty-kőhíd.* — A Vármegye árkán átívelő híd. A név előtagja a Kis kőhídhoz való viszonyítást fejezi ki. ***Vármegye árka híd*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T15-F4.

Nagy-köpődék 1935–1936: *Natyköpőüdék.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a

Kis-köpődékhez való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *köpődék* 'szántóföldön levő mélyedés, melyben megáll a víz' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Nagy-legelő 2025: *Nagy-legelőű ~ Legelőű ~ Igényelt-legelőű | Van egy Nagy-legelőű. Hát már nincsen. ... Nincsem benne a jóuszág. Kinyirtak bennünket, már mi is városijak vagyunk.* 1971: *Nagy-legelő.* — Legelő a határ északkeleti részén. Korábban itt legelt a falu csordája. Ma már nincs csorda a településen, jelenleg magánszemély bérli a legelőt. ***Legelő*** és ***Igényelt-legelő*** formában is említik. Vö. Igényelt. — ÉGy., SzMHn. 2: 225. — T15-H2.

Nagy-Satona lásd **Hosszú-Satona**

Nagy sikátor 2025: *Naty sikátor ~ Sikátor,* 1971: *Sikátòr.* — Az Alsóvégről nyíló, északi irányba futó kisebb utca. Folytatása a Nagy út. A név előtagja a Kis sikátorhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. ***Sikátor*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 222. — T30-A1.

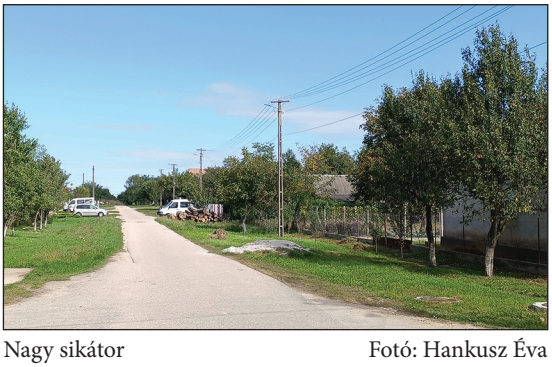

Nagy sikátor Fotó: Hankusz Éva

Nagy-szeg 2025: *Naty-szeg | Ahogy van a Pompaház, azom belül van, egéisz a véigig, a csedreki határig ... mer a Tur mentim van belüll, Töltéisem belül.* 1935–1936: *Natyszeg.* — Erdős terület a határ északi részén, a Túr egyik kanyarulatában. A név előtagja a Kis-szeghez való viszonyítást fejezi ki. Utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T15-G1.

Nagy-telek 1339>1348: *Nogteluk.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a Kis-telekhez való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *telek* 'gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok' jelentésű földrajzi köznév. — A. 5: 202, FKnT., Németh 2008: 276.

Nagy-töltés 2025: *Naty-tőűtéis ~ Tőűtéis,* 1971: *Töltés.* — A település északi határában a Túr mentén futó földgát. A név előtagja a Kis-töltéshez való viszonyítást fejezi ki. ***Töltés*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 226. — T15-G1.

Nagy út 2025: *Nagy ut ~ Bēsőűerdeji ut | A Naty sikátor ameddig laknak, éis ot mán kifele az Nagy ut. | Kifele a mezőűre, kifele a Hármas-határon, a Turnak. Külömbem magyarul ugy mongyuk: a Nagy uton.* 1971: *Nagy út, Bèlső-èrdèji út.* — A település északi határát átszelő út, a Nagy sikátor folytatása. A Belső-erdőhöz vezet, erre utalva ***Belsőerdei út*** néven is említik. A *Nagy út* név a Kis út nevével áll korrelációban. — ÉGy., SzMHn. 2: 222, 223, 225. — T15-F3.

Nagy üzlet lásd **Nagy bolt**

Nagy váró 1935–1936: *Nagyváru,* 1864: *Nagy váró.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a Kis váróhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *váró* '(erdészeti) várakozóhely' jelentésű földrajzi köznév. Az építményt jelölő név vonódott át a környező terület megjelölésére. — FKnT., Pesty 1864/40: 315a, SzamSz.

Nyolcapró-föld 1935–1936: *Nyóűcapróűfőűd.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a terület, illetve a parcellái méretére utalhat. — SzamSz.

Ócska-gát 1935–1936: *Óűcskagát.* — Egykori gát a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a gát régi voltára utal, vö. *óűcska* 'régi'. — SzamSz.

Ócskatelep 2025: *Óűcskatelep | Van egy Óűcskatelep. Az nem tom, az is méig a zsidóűkéi lehetett. Rajta van egy óűcska éipület. Épitettek oda egy uj iskolát az udvarba.* — Régi, romos épület a Felsővégen. — ÉGy. — T30-A2.

Orosz-bár 2025: *Oroz-bár ~ Uruz-bár.* — Élelmiszerbolt és kocsma a Felsővégen. A név előtagja a tulajdonos családnevére utal. — ÉGy. — T30-B2.

Orvosi rendelő lásd **Diszpenszár**

Óvoda 2025: *Óűvoda.* — Épület a Felsővégen. Korábban óvodaként működött. — ÉGy.

Ördöngös 2025: *Ördöngőűs | Van a Szenegetőű, ugy mongyák, van egy darap főd, s annak a*

véigibe megint, az az Ördöngőüs. A véigibe a főütterületnek. | Az egy ijen lapájos vóut réigen, az is, legeltettek. ... Mos már az is fel van törve. 1935–1936: *Ördöngös.* — Korábban lapályos terület volt a Szénégető-tábla mellett. Ma szántóföldként hasznosítják. A név a 'megbabonázott, elvarázsolt' jelentésű *ördöngös* tájszóval áll kapcsolatban, a névadás indítékát azonban nem ismerjük. — ÉGy., SzamSz., ÚMTsz. — T15-F3.

Parókia 1. 2025: *Paróukija.* — Épület a Fő utcán a Görög templom közelében. — ÉGy. — T30-A1.

Parókia 2. 2025: *Paróukija ~ Református paróukija.* — Református lelkészi lakás a Református templom közelében. ***Református parókia*** néven is említik. — ÉGy. — T30-B2.

Parragh-tanya 1913: *Parraghtanya,* 1907: *Parragh tanya,* 1902: *Parragh tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Patay kabolaút 2025: *Pataji kabolaut.* — A Patay-tagba vezető földút. A név utótagja a *kabolaút* 'kis, keskeny mezei út, dűlőút' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T15-G3.

Patay-tag 2025: *Pataji-tag ~ Boris-tag ~ Kodác főüggye | De aszt is ēnevesztéik csak egy asszonyrú, aki ot lakik. Nem réigen neveszték el Boris-tagnak. A Boris-tag asz külömben a Pataji-tag, amit montam, az réigi neve. Esz csak mos let kitalálva.* 1971: *Boris-tag.* — Szántóföld a határ keleti részén a Boros-tag mellett. A *Patay-tag* elnevezés a terület korábbi tulajdonosára utal, míg a ***Kodác földje*** név a jelenlegi tulajdonosra. A ***Boris-tag*** elnevezést a közelében lakó asszonyról kapta. Az utótagként szereplő *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Patay kabolaút, Patay-tanya. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 223. — T15-G3.

Patay-tanya 1913: *Pataytanya,* 1907: *Patay tanya,* 1902: *Patay tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Talán a mai Patay-tag területén állt. — Hnt.

Patak-híd 1935–1936: *Patakhid.* — Híd a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — SzamSz.

Patika 2025: *Patika ~ Iroda.* — Épület a Fő utcán a Malom sikátor közelében. Jelenleg gyógyszertár működik benne. Korábban az állami gazdaság irodaépülete volt, erre utal az ***Iroda*** elnevezés. — ÉGy. — T30-A2.

Peleskei út lásd **Malom sikátor**

Pendelyes-föld 1935–1936: *Pendejesfőüd.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítéka ismeretlen, az előtaghoz lásd *pendēi* 'hosszú (női) ing'. — SzamSz.

Péterútja 1935–1936: *Péteruta.* — Dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név egy elsődleges útnévből alakult, mely átvonódott a vele szomszédos területekre. Talán azonos a Sándorhomok határában említett ilyen nevű hellyel. Lásd Péterútja (Sándorhomok). — SzamSz.

Pikét 2025: *Pikéit | Ahol a katonák vóutak, az épület megvan, ahogy megyün kifele a Határnak jobb óudalt.* 1971: *Határőrség.* — Romos épület a Fő utca északi végén. Korábban laktanyaként működött. A név a románból a magyarba átkerült *pichet* 'őrház' jelentésű szóból alakult. Korábban ***Határőrség*** néven említették. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 221. — T30-A1.

Pumpaház 1. 2025: *Pompaház | Kinn a Turná, a Hármas-határná.* — Épület, szivattyúház a Hármas-határ közelében. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T15-G1.

Pumpaház 2. 2025: *Pompaház,* 1971: *Hidroför, Pompaház.* — Épület, szivattyúház a Király-tanya mellett. ***Hidrofor*** néven is szerepel. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz., SzMHn. 2: 221. — T15-G4.

Puszta-Borona 1935–1936: *Pusztaberena.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a Mikola község határába eső *Borona-sűrű* névvel áll kapcsolatban, annak egy része lehetett. A név előtagja a *puszta* 'parlag' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Rácz-tanya 1907: *Rácz tanya,* 1902: *Rácz tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Református parókia lásd **Parókia**

Református temető 2025: *Református temetőü ~ Temetőü,* 1971: *Református-temető.* — Temető a Kisvég és a Montenegró határán. ***Temető-***nek is mondják. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Református templom 2025: *Református templom ~ Templom,* 1971: *Református-templom.* — A Fő utca és a Kisvég találkozásánál álló református templom. ***Templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Rét 2025: *Réit,* 1971: *Rét.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Makra mellett. Talán ennek részei lehettek az Alsó- és a Felső-Rét. Vö. Rét-fenék, Rét útja. — ÉGy., SzMHn. 2: 226. — T15-F2.

Rét-fenék 1941: *Rétfenék,* 1931: *Rét fenék,* 1884: *Rét fenék.* — Egykori rét a határ északkeleti részén, a mai Nagy-legelő területén. Bizonyára a Rét része volt. A név utótagja 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.365. — T15-H2.

Rét útja 1935–1936: *Rétuttya.* — Út a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A Rétre vezető út lehetett. — SzamSz.

Római templom 2025: *Róumaji templom.* — Római katolikus templom az Alsóvégen. — ÉGy. — T30-A2.

Rövid-Satona 2025: *Rövid-Sātona ~ Kis-Sātona.* — Szántóföld a határ keleti részén. A Hosszú-Satonával együtt a Satona része, annak rövidebb darabja. ***Kis-Satona*** formában is említik. — ÉGy. — T15-H3.

Satona 2025: *Sātona | Uty hijták, hoty Sātona, ety fordulóu földet.* 1971: *Satona.* — Szántóföld a határ keleti részén. Részei a Rövid-Satona és a Hosszú-Satona. A név eredete ismeretlen. — ÉGy., SzMHn. 2: 226. — T15-H3.

Sikátor lásd **Nagy sikátor**

Siló lásd **Silógödör**

Silógödör 2025: *Silóugödör | Mikó a Kolektiva használta. De mostam már izéi vam benne. Megvette valaki, terméinybáza [terményátvevő és raktározó központ].* 1971: *Siló.* — Bokros terület a Cigánygödör mellett. Az állami gazdaság silógödre volt itt. ***Siló*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B1.

Spiegel-tanya 1907: *Spiegel tanya,* 1902: *Spiegel tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Stark út 2025: *Stark ut | Az is ety kis kabolaut. … ety kis mezeji ut. | Hosszumezőürű idenősült… éis az éipitett ety házat. Az az ety ház vóut rajta. Éis akkor Startnak hifták… Stark Istvánnak hifták. Ugy maratt, hoty tóut ugye ide tart? Tark ut, igen.* 1971: *Stàrk út.* — A Montenegróból nyíló kisebb utca. A Stark család épített először házat az utcában. — ÉGy., SzMHn. 2: 22. — T30-C1.

Sűrű-szeg 1935–1936: *Sürüszeg.* — Egykori dűlő a település határában. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' és a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. — FKnT., SzamSz.

Szárazbereg lásd **Szárazberek**

Szárazberki-erdő 1863–1864: *Szárasz berki Erdö.* — A határ északi részét borító, egykor nagy kiterjedésű erdő. Nagy részét mára kiirtották. — MKFT. — T15-G1H2.

Szárazberki malom lásd **Berki malom**

Széles-berek 1339>1348: *Zelesberek, Zeuleusberuk,* 1339>1348: *Zeuleusberuk.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület alakjára utalhat. Utótagja a *berek* 'vizenyős (bokros) rét vagy legelő' jelentésű földrajzi köznév. — A. 5: 202, FKnT., Németh 2008: 276.

Szénégető 1. 2025: *Szenegetőü,* 1971: *Sziénégető-árok, Szenegető,* 1935–1936: *Szenegetőü.* — Kanális a belterülettől északra a Szénégető-tábla mellett. ***Szénégető-árok*** néven is említik. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 222, 226. — T15-F3.

Szénégető 2. lásd **Szénégető-tábla**

Szénégető-árok lásd **Szénégető 1.**

Szénégető-tábla 2025: *Szenegetőü-tábla ~ Szenegetőü ~ Etyház főüggye | Mer ot van ety kanális, ami veszi a vizet, éis aszt uty hifták réigen, most is, hoty Szenegetőü.* — Szántóföld a határ nyugati részén, a Szénégető patak mentén. ***Szénégető***

Szénégető-tábla Fotó: Hankusz Éva

formában is használják. A név a *szénégető* 'faszén égetésére használt hely' jelentésű földrajzi köznévből származik. Az ***Egyház földje*** elnevezés arra utal, hogy a terület jelentős része a görögkatolikus egyház tulajdonában van. — ÉGy., FKnT. — T15-F3.

Szepszes 2025: *Szepszes | A Szepszes az it van, hát itt a tusóu óudat a házak utám van, egy ojan kisz százötvem méiter. Van a Nagy ut éis a Temetőüjik tart ety Szepszes. Egy ojan kis rövid.* 1971: *Szepszes.* — Szántóföld a belterület közelében a Katolikus temető szomszédságában. A nevét nem tudjuk magyarázni. — ÉGy., SzMHn. 2: 226. — T15-F4.

Szereda-szeg 2025: *Szereda-szeg ~ Urbéires-mezőü ~ Urbéires | Ot réigebben a Kolektivának vóut gyümőücsös, minden.* 1971: *Szeredaszeg, Úrbéres-mező,* 1910: *Urbéres,* 1895: *Úrbéres.* — Szántóföld a határ délnyugati részén, a Szőlőskert mellett. Átnyúlik Kispeleske határába. A név előtagja a *Szereda* személynév lehet. Utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. Az ***Úrbéres-mező*** névváltozat a Birtokos-mező nevével állhat összefüggésben. Előbbit egykor bizonyára úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták, míg utóbbi a település földbirtokosainak a tulajdona volt. ***Úrbéres*** formában is említik. Lásd Szereda-szeg (Kispeleske). — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 226, T0.53.186.1, T22.B.IX.a.1008, ÚCsnT. — T15-E4F4.

Szőlős lásd **Szőlőskert**

Szőlősdomb lásd **Szőlőskert**

Szőlőskert 2025: *Szőülőüskert ~ Szőülőüzsdomb | Az is ety fölt fordulóu. Ugy mongyuk ez, Szőülőüskert. | A Szőülőüskert az it van a Peleski uton.* 1971: *Szőlős,* 1931: *Szőlős kert,* 1884: *Szölös kert,* 1864: *szöllös kert | 1700ik esztendö körül leány ágon Czerjék családra jutott [a falu], ki is földes uri jogánál fogva a' Község határában a' még most is létezö szöllös kert helyiségen szöllö kertet alakitott. | A' szöllös kert azomban Boros Félix Ur egyik utód által mintegy 10 évvel ez elött ki irtatván jelenlegis luczernásnak használtatik.* 1864: *Szölös kertnél.* — Szántóföld a határ déli részén a Kispeleskei út mentén, Kispeleske és Szárazberek határán. Korábban szőlőt termesztettek a területen. ***Szőlős*** és ***Szőlősdomb*** néven is említik. Lásd Szőlőskert (Kispeleske). — ÉGy., HKFT., Pesty 1864/40: 315a, 361a, SzMHn. 2: 222, T16.T.365. — T15-E4F4.

Szövetkezet lásd **Nagy bolt**

Telekpuszta 1895: *Telek puszta.* — Egykori lakott hely a település keleti határában. A Kis-telek közelében feküdt, erre utalhat a név *telek* előtagja. Az utótag pedig a *puszta* 'a falutól távolabb eső, kisebb települési egység, mezőgazdasági központ, major' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.186.1. — T15-H4.

Temető lásd **Katolikus temető, Református temető**

Temető út lásd **Bocskai István utca**

Templom lásd **Görög templom, Református templom**

Tóth-birtok 2025: *Tóut-birtok.* — Szántóföld a határ északkeleti részén, a Satona közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Tóth útja. — ÉGy. — T15-H3.

Tóth útja 2025: *Tóut uttya | A Montenegróubul jöt keresztül, egéisz a Nagy utra, ety kabolaut.* — A Tóth-birtok mentén elhaladó földút, a Montenegróról a Nagy útra vezet. — ÉGy. — T15-G3.

Töltés lásd **Nagy-töltés**

Túr 2025: *Tur,* 1984: *Túr,* 1971: *Túr,* 1941: *Túr,* [1940 k.]: *Túr,* 1914: *Tur,* 1911: *Túr,* 1895: *Túr patak,* 1884: *Tur patak,* 1860–1864: *Túr patak, Túr* Bach, 1806: *Túr* Fl[uvius], 1802–1811: *Túr* F[luss], 1802: *Túr* F[luvius], 19. sz.: *Túr f[olyó],* 1799: flus *Tur,* 1782–1785: *Tur* bach, 1450: *Thwr,* 1339>1348: *Twr,* [1217 k.]: fluuium *turu,* 1216: *Tur,* 1216: *Túr.* — A Tisza bal oldali mellékfolyója. A Keleti-Kárpátok részét képező Avas-hegységben ered Románia északnyugati részén. Nyugati irányban folyik, egy

A Túr-patak a második katonai felmérés térképén

szakaszon határfolyó Ukrajnával. Szatmárnémeti közelében lép Magyarország területére, majd Tiszakóródnál torkollik a Tiszába. A települést északi irányból határolja. A név az általánosan elfogadott magyarázat szerint szláv eredetű, az ősszláv **turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult, leginkább annak *-jь* képzős alakjából. ***Túr-folyó*** és ***Túr-patak*** néven is említik. Vö. Holt-Túr, Túr-hát, Túri-major. Lásd Túr (Halmi, Kisgérce, Kökényesd, Mikola, Túrterebes). — A. 5: 202, DL. 70896, ÉGy., EKFT., F. 7/3: 20, FNESz., Görög, HKFT., Kniezsa 1941: 207–209, Kogutowicz, Lipszky, Map., MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 32, Németh 2008: 276, Pais 1975: facs. 28. cap. 13. sor, Perényi 233, Szirmay 1810: 288, SzMHn. 2: 226, T0.53.186.1, T1.S.12.X.16/1, T16.T.117, T16.T.420, T22.B.IX.a.2103. — T15-H1.

Túr-folyó lásd **Túr**

Túr-hát 2025: *Tur-hát | Tur-hát azéi monták ugy, a vóut a Kisz-szeg, Naty-szeg.* 1935–1936: *Túrhát.* — A Túr mentén fekvő földterület. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T15-G1H1.

Túri-major 1893: *Turi major.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A Túr folyó környékén fekhetett. — Hnt.

Túr-patak lásd **Túr**

Új képnél 1864: *Új képnél.* — Egykori hely a falu határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név eredete ismeretlen. — Pesty 1864/40: 340b.

Úrbéres lásd **Szereda-szeg**

Úrbéres-mező lásd **Szereda-szeg**

Vadas 1971: *Vadas.* — Kert a belterületen. Pontos helyét a forrás nem közli. A név olyan területre utal, ahol sok lehetett a vad. — FKnT., SzMHn. 2: 222.

Vám 2025: *Vám ~ Határ.* — Határátkelőhely Szárazberek nyugati határszélében. ***Határ*** néven is említik. — ÉGy. — T15-E3.

Varjas 1935–1936: *Vārjas,* 1864: *Varjas.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név bizonyára a területen élő varjakra utal. — Pesty 1864/40: 340b, SzamSz.

Vármegye árka lásd **Éger-árok**

Vármegye árka híd lásd **Nagy kőhíd**

Vermes-ág 1339>1348: *Vermesagh.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítéka ismeretlen. A név utótagja az *ág* 'kisebb csatorna' vagy 'földterület másik határba való átnyúlása' jelentésű földrajzi köznév. — A. 5: 202, FKnT., Németh 2008: 276.

Vic-tag lásd **Dögtér-tábla**

Virág-lapos 2025: *Virág-lapos | Kis tóucsás vóut. ... Kis lapájos, sásas, sásas réisz. Kis sásos vóut.* 1935–1936: *Viráglaposs.* — Sásas, nádas, lapos hely a Lókert közelében. A név előtagja a terület növényzetére utalhat. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzamSz. — T15-F2.

Völgy 1864: *A Vőlgybe.* — Egykori hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. — Pesty 1864/40: 340b.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü | Zsidóu temetőü a Kenderesen, ugy mongyuk, hogy ot van. | A Kenderes után, a Kenderessel ety fordulóuba van.* 1971: *Zsidó-temető.* — A Református temető közelében fekszik. A zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 222. — T30-B2.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom | Volt Zsidóu templom, aszt lebontották. Iskola led belőüle, az udvarbú minden.* — Egykori templom a Felsővégen. Ma az Iskola áll a helyén. — ÉGy.

MIKOLA
Fotó: Szmutku György

Mikola helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság szamosközi részén, Szatmárnémetitől 10 km-re északra fekszik. A falu első említése 1216-ból származik, amikor II. András király megszerezte Saul ispán özvegyétől, és a Németibe való Mérk comesnek, a Mikolai család ősének adományozta. Ekkor készült a település határát részletesen rögzítő oklevél. A falu telepítése királyi várbirtokként már az ezt megelőző évszázadban megtörténhetett. A 13. század elején birtokossá váló Mikolai család, majd az ebből ágazó Mikolai, Szárazberki, Simai rokonság a 19. századig a térség szinte egyetlen terebélyes birtokos családja volt, rajtuk kívül csak a Báthoriak szereztek itt birtokot. Az 1320-as évek közepén pereskedés zajlott a falu egy részének birtoklásáért Mérk leszármazottjai és Ákos fia Máté között, aki korábban bizonyos elzálogosított területekre tett szert. Ezt követően a falu birtoklása a Mikolai család tagjai körében stabilizálódott. 1406-ban határvillongás zajlott le Mikola és Németi között, és a vitatott területet ismét bejárták. 1427-ben Mikolai Miklós, Benedek, Lőrinc, Domokos, János és Balázs voltak Mikola birtokosai. A 15. század végén ecsedi Báthori András foglalta el a falu egy részét, melyet örökösei 1500-ban királyi oklevélben juttattak vissza a Mikolaiaknak, akik az ezt követő évtizedekben a környező falvakban is jelentős birtokterületeket szereztek. 1555-ben ismét határvillongás történt Mikola és Németi között. Mikolai Zsigmond és a család más tagjai 1574-ben Mikola térségében töltések, hidak és vámok létesítésére kaptak engedélyt II. Miksa királytól. 1664-ben a család I. Lipót királytól kapott megerősítést a falubéli és más birtokaiban. 1717-ben a térséget kifosztó tatárok feldúlták a falut, és Mikolai György birtokost családjával együtt elrabolták, akik azonban a tatárok borsai-szorosi vereségét követően kiszabadultak.

A 18. században kisebb birtokot szereztek itt a Kölcsey, a Mándy, a Bodoky, a Galgóczy, a Szirmai és más családok, akik a Mikolaiak leányági rokonai voltak, a jezsuiták pedig 1762-ben lettek részbirtokosok. A 19. század végén Galgóczy Jenőné, Müller János, Osztroviczky István, Buttykay László, Császy Antal és Kölcsey Antal voltak a jelentősebb birtokosok. A település gazdálkodását meghatározta a Túr közelsége. Földje részben agyagos és homokos, közepes minőségű volt, szőlővel nem rendelkezett, azonban gazdag erdőkkel volt határolva. A határban elsősorban búzát, rozst, kukoricát, zabot és árpát, valamint dinnyét termeltek. A halászati lehetőség is kedvező volt.

A település 16. században épült református templomát, amely a mai temetődombon állt, 1838-ban lebontották, a jelenleg is használt templom pedig 1906-ban készült el. 1863-ban a falu jelentős részét tűzvész pusztította el, amelyben a református parókia és további 224 épület megsérült. A 19. század végén gyógyforrás és fürdő is létesült a község területén. A 20. század elején a településen posta, távíró és vasútállomás működött. A faluban római és görögkatolikus, valamint ortodox templom is van, amelyek a 20. században épültek.

A Kölcsey-tanya területén, a falu belterületétől észak-északnyugatra a 19. század végétől kezdődően fokozatosan benépesülő külterületi lakott hely jött létre, amely – főleg román nyelvű lakosság betelepítését követően – 1956-ban Újberek néven önálló település lett. Lakosainak száma a megalakulástól kezdve 500 fő körül volt (1956-ban 514 fő, 1992-ben 447 fő). A 2011-es népszámlálás szerint a népesség 90%-a román, 10%-a ukrán (ruszin) volt. Helyneveit Mikola helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Mikola belterületétől északra a Túr közelében, a korábban Szárazberekhez tartozó területen Újmikola néven jött létre egy másik településrész, amely 1956-tól önálló településként jelenik meg. Csekély számú lakossága (1956: 247 fő, 2002: 233 fő) egységesen román nemzetiségű. Helyneveit ugyancsak Mikola helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Az 1913-as helységnévtár szerint Mikola 245 házzal és 6289 kh területtel rendelkezett, és Szatmár vármegye Szatmárnémeti járásához tartozott. Ekkor körjegyzőség volt, amely alá Egri és 22 környező tanya tartozott. 1920-tól Romániában előbb Szatmár megye, 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Községközpont, Újmikola és Újberek falvakkal együtt alkot egy községet.

Mikola népessége 1880 és 1966 között 1311 főről 2627 főre növekedve megkétszereződött, majd lassabb ütemben tovább gyarapodott (1992: 2883 fő, 2011: 3049 fő). A település nemzetiségi képe a jelentős népességnövekedéssel párhuzamosan átalakult. A falu az 1920-as népszámlálást megelőzően csak néhány fős nem magyar kisebbséggel rendelkezett, ekkor azonban a lakosság 40%-át magyar, kb. 35%-át román, kb. 15%-át német népességként írták össze, míg az 1941-es népszámlálás a magyarság arányát 75%-ban jelezte. A 20. század második felében a magyarság aránya fokozatosan csökkent (1966: 60%, 1992: 50%), míg a románság aránya (25%) alig változott. A 2011-es népszámlálás szerint a magyarság aránya a népesség kb. 40%-a, a románságé pedig kb. 25%-a volt, és jelentőssé vált az ukrán, valószínűleg inkább ruszin (15%) és a cigány (10%), valamint az egyéb vagy nemzetiségéről nem nyilatkozó népesség aránya (10%) is. Az 1920-as népszámlálás előtt a kb. 60%-ban református többségű faluban kb. 20% görögkatolikus, 7% római katolikus és kb. 10% izraelita vallású népesség élt. A 20. század folyamán a korábban alig kimutatható ortodox vallású népesség és a római katolikusok aránya (30%, ill. 20%) növekedett, a többi felekezet aránya jelentősen csökkent (református kb. 20%, görögkatolikus 10%), az izraelita felekezet pedig szinte teljesen eltűnt.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Borovszky Samu szerk., *Szatmár vármegye.* Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1908.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887. URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000

Magyarország katonai felmérése. 1941. URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Tátrai Patrik, *Az etnikai térszerkezet változásai a történeti Szatmárban.* MTA Földrajztudományi Kutatóntézet, Budapest, 2010.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2020-ban és 2025-ben. Adatközlők voltak: Barabás Lajosné Dr. Kállai Katalin (86 éves), Barna Róbert Tibor (52), Bíró Erzsébet (81), Deák András (60), Deák János (88), Deák Piroska (55), Enyedi Antal (82), Lukács Enikő (55), Mikita Anna (76), Nogy Róbert (42).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 1972-ben és 1975-ben, Bakos Anna 2000-ben, Magyar Gabriella és Tasnádi István Sándor 2001-ben. Adatközlők voltak: Bakos Ferenc (65 éves), Dobos István (45), Loncsák János (54), Lukács Sándorné Harkai Emma (26), Nagy Anna (76), Szűcs Julianna (72), Tansnádi András (60).

Helynévtár

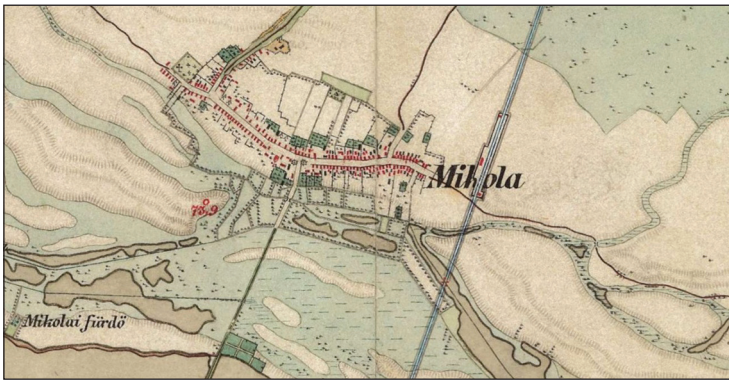

Mikola a második katonai felmérés térképén

Mikola 2025: *Mikola, Mikolába, mikolaji,* 2000: *Mikola,* 1992: *Mikola,* 1944: *Mikola,* 1942: *Mikola,* 1941: *Mikola,* 1935–1936: *Mikola* | *Kenyeretlem Mikola Éhẽ hal ott a puja.* | *Zsidóu megyem Mikolába, Lötyög a té a hasába* [A mikolaiakat csúfoló vers] | *Egri, Mikola, Homok, Ott a jányok mind lomok.* [Gúnyvers] | *Ki·nálgatóuznak :, mint a mi·kolajiak :.* [Szólás], 1933: *Mikola,* 1931: *Mikola,* [1925 k.]: *Mikola,* 1918: *Mikola,* 1913: *Mikola,* 1911: *Mikola,* 1897: *Mikola,* 1892: *Mikola,* 1889: *Mikola,* 1884: *Mikola,* 1873: *Mikola,* 1870: *Mikola,* 1867: *Mikola,* 1864: *Mikola, Míkola, Mikolai* | *Mikola derék Magyar falu a' Tur háton fel emelkedet földön.* | *Népesítetett a' magyarok által.* | *Szántó földjét három fordullóra van fel osztva a' földje agyagos és homokos lévén buzát, tengerít, rozsot, Zabot dinnyét terem, az árvíz nem járja.* 1863–1864: *Mikola,* 1860: *Mikola,* 1851: *Mikola,* 1840: *Mikola,* 1839: *Mikola,* 1832: *Mikola,* 1828: *Mikola,* 1808: *Mikola,* 1806: *Mikola,* 1802: *Mikola,* 1799: *Mikola,* 1786: *Mikola,* 1784: *Mikola,* 1779: *Mikola,* 1773: *Mikola,* 1756: *Mikola,* [1740 k.]: *Mikola,* 1725: *Mikola,* 1637: *Mikola,* 1620: *Mikola,* 1605: *Mikola,* 1598: *Mykola,* 1578: *Mykula,* 1563/1864: *Mykola,* 1549: *Mykola,* 1525: *Mykola,* 1493: *Mykola,* 1486: *Mijkola,* 1475: *Nykola,* 1468: *Mykola,* 1404: *Mikula,* 1389: *Micula,* 1383: *Mykola,* 1380: *Mikola,* 1378: *Mykola,* 1375: *Mykola,* 1366: *Mycola,* 1352: *Mycola,* 1348: *Mikola, Mykula,* 1341/16. sz.: *Mykola, Mykola,* 1339>1348: *Mykula,* 1339: *Mikola, Mykula,* 1327: *Mikola,* 1325/1864: *Mykola,* 1303/1372: *Mycula,* 1216>1406/1630: *Mykola,* 1216/1864: *Mychola, Nicholay,* 1216/18. sz.: *Nichola,* 1216/1391>1391: *Nykola, Nikola.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Micula.* Északon Kökényesd és Halmi, keleten Túrterebes és Egri, délen Szatmárnémeti, nyugaton pedig Sándorhomok és Szárazberek határolja. A helynév személynévből keletkezett magyar névadással. Elsődleges alakja *Nikola* volt (vö. 1293: *Nicola* szn.), amely a latin eredetű *Nicolaus* személynév magyar formája, később a név magyar *Mikola* változatának (vö. 1211: *Micola* szn.) megfelelően nyerte el a településnév is a *Mikola* alakját. Vö. Mikolai-erdő, Mikolai-fürdő, Mikolai-legelő, Mikolai malom, Újmikola. — ÁSz., ComSzath. 106, CzF., Cs. 1: 480, ÉGy., EH., EHsz., EKFT., E 158/55: 355, 1118, 1292, 1455, E 158/56: 563, 651, Fényes 1840/4: 310, Fényes 1851, FNESz., Gönczy, HKFT., Hnt., Kogutowicz, Korabinszky 1786: 413, LexLoc. 234, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Németh 2008: 188, 189, Notitiae 367, Pesty 1864/40: 54a, 54b, 55a, 315a, 341a, 341b, SzamSz., T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.80.XVIII. 54, T1.S.82.54, T1.S.101.28/4, T16.T.116, T16.T. 380, T16.T.420, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B. IX.a.2104, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.IX.a.2546, T22.B.IX. c.971, Vályi 2: 610.

Akác utca 2025: *Akác ucca ~ Egri ut ~ Geri ut* | *Nagyon széip akácfa vóut kéit óudal. Mos már elpusztultak, az emberek kivagdosták.* 2001:

Akác ucca. — A Felsővégről délkeleti irányba nyíló utca. A név a korábban az út mentén álló akácfákra utal. Egykor ezen az utcán keresztül jártak át a szomszédos Egribe, ezért ***Egri út***-nak is nevezik. A ritkán használt ***Geri út*** elnevezés az utcában lakó Geri családra utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-E4F5.

Állami iskola lásd **Új iskola**

Állattemető lásd **Dögtér**

Állomás 2025: *Álomás,* 1895: *Állomás.* — Vasútállomás a belterület északi részén a Kubikgödörrel szemben. — ÉGy., T0.53.127.1. — T33-E4.

Alsó-erdő 1864: *alsó* és *Curialis erdö | Erdeje a' Szaraz berek felé való mely alsó és Curialis erdönek neveztetík – 1585. a' Terebes felol való felsö közös erdö 1726 hold. mely már ígen meg rítkult.* — Egykori erdő a település határában. Pesty Frigyes közlése szerint a határ nyugati, Szárazberekkel szomszédos részén feküdt. A név előtagja a Felső-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. A ***Kuriális-erdő*** névváltozat arra utalhat, hogy kurialisták 'egytelkes nemesek' tulajdonában volt. — MNL., Pesty 1864/40: 55a.

Alsóvég 2025: *Āsóuvéig ~ Alvéig ~ Āsóuvéiges | Az Āsóuvégem mety ki a Kis-legelőüre [a Mándi útja]. | Asziszem az Āsóuvéigesen júlegelőünek let kijadva [az Alsóvégesi-legelő].* 2001: *Álsó-vég,* 1935–1936: *Ālsóuvég.* — A belterület nyugati részén fekvő falurész. A Bál sikátor, illetve a Fő utcának a Bál sikátortól nyugatra fekvő része tartozik hozzá. A név a Felsővéghez való viszonyítást fejezi ki. ***Alvég*** és ***Alsóvéges*** formában is említik. Vö. Alsóvégesi-legelő. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Alsóvéges lásd **Alsóvég**

Alsóvégesi-legelő lásd **Kis-legelő**

Által-berek-lapos 2025: *Átal-berek-laposs | Abbú is csinátak árkot, utyhogy mekszüntek.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő egykori lapos. A név a szomszédos Sándorhomokon ismert *Által-berek* helynév és a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Bizonyára az Által-berek közelében, vagy annak területén feküdt. — ÉGy., FKnT.

Alvég lásd **Alsóvég**

Árok 2001: *Árok.* — Árok a határ északnyugati részén. Ma már névként nem ismerik. — SzMHn. 2: 49. — T17-E4.

Ázé lásd **Oláh Gáboré**

Babicsák-tanya 1907: *Babicsák tanya,* 1902: *Babicsák tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Baglyos 1935–1936: *Bagjos.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a területen élő baglyokról kapta a nevét. — SzamSz.

Bál sikátor 2025: *Bál sikátor ~ Bál ucca ~ Bár sikátor ~ Bál sikátor ucca | Bás, zsidóu vóut, ismertem. Bás vóut a neve. ... Mozs bár van ott.* 2001: *Bál sikátòr.* — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca. Az Alsóvég része. A helybeliek szerint a korábban az utcában lakó *Bál* nevű személyről kapta a nevét. Az utótag a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. ***Bál utca*** és ***Bál sikátor utca*** formában is említik. A ***Bár sikátor*** névváltozat az előtag újraértelmezésével keletkezett, amit az is segített, hogy az *l* és az *r* könnyen felcserélődik egymással. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 48. — T32-D3.

Bál sikátor Fotó: Hankusz Éva

Bál sikátor utca lásd **Bál sikátor**

Bál utca lásd **Bál sikátor**

Bambach-első-tanya 1907: *Bambach I. tanya,* 1902: *Bambach I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Az *első* névelem a Bambach-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Bambach-tanya. — Hnt., ÚCsnT.

Bambach-második-tanya 1907: *Bambach II. tanya,* 1902: *Bambach II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban

nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *második* névelem a Bambach-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Bambach-tanya. — Hnt., ÚCsnT.

Bambach-tanya 1913: *Bambachtanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Bambach-első-tanyával vagy a Bambach-második-tanyával lehet azonos. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Bányász út 1864: *Bányász út.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja családnév vagy foglalkozásnév lehet. A *Bányász* családnév a viszonylag közel fekvő Kisgérce történeti családnévanyagában is szerepel. Vö. Bányász út dűlő. — Pesty 1864/40: 315a, Szabó 1937: 391.

Bányász út dűlő 1864: *Bornyász ut dűlő | Ez utólsó Míkolától esik eszaknyugotra.* — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név olvasata bizonytalan, az előtagban esetleg a *Bányász út* helynév szerepel. Erről nevezhették el az út mentén fekvő földterületet. — Pesty 1864/40: 55a.

Báránylegelő 2025: *Báránylegelőü,* 2001: *Báránylegelő.* — Szántóföld a belterülettől északra a Tökföld szomszédságában. Korábban bárány-legelőként használták a területet. Vö. Juhos-szer. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T16-C4.

Barna-ház 2025: *Barna-ház.* — Lakóház a határ északi részén a Túr partján. A név előtagja a tulajdonos családnevére utal. — ÉGy. — T17-F2.

Bár sikátor lásd **Bál sikátor**

Bauer-tanya 1913: *Bauertanya,* 1907: *Bauer tanya,* 1902: *Bauer tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Berényi-tanya 1907: *Berényi tanya,* 1902: *Berényi tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Berki-forduló 1864: *Berkí forduló.* — Egykori határrész. Pontos kiterjedését nem ismerjük. A szomszédos Szárazberek közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése volt. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Berkikolónia lásd **Újberek**

Berki út 2001: *Bèrki út.* — Újberekre vezető földút a határ északnyugati részén. — SzMHn. 2: 49. — T16-B3.

Bodoki-ház 2025: *Bodoki-ház ~ Őürház.* — Egykori vasúti őrház a Nagy-legelő mellett a Rámpa közelében. Nevét az itt lakó *Bodoki* nevű vasutasról kapta. ***Őrház*** formában is említik. — ÉGy.

Bogáti-tanya 1913: *Bogáthitanya,* 1907: *Bogáti tanya,* 1902: *Bogáti tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Bogdán-birtok lásd **Bogdáné**

Bogdáné 2025: *Bogdányéi ~ Bogdám-birtok ~ Bogdám-főüd.* — Szántóföld a határ déli részén a Szatmári sikátortól keletre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Bogdán-birtok*** és ***Bogdán-föld*** formában is említik. Vö. Bogdán-tanya. — ÉGy. — T24-B2.

Bogdán-föld lásd **Bogdáné**

Bogdán-tanya 1907: *Bogdán tanya,* 1902: *Bogdán tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük, a mai

Bogdáné Fotó: Hankusz Éva

Bogdáné területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Borona-sűrű 2025: *Berena-sürü | A Berkunóunak van, a kertek alat van a Berena-sürü. ... Ez ety fordulóu főüd vóut, de mijéir, aszt nem tudom.* 1971: *Berenasűrű,* 1935: *Berenasürű.* — Szántóföld a határ északnyugati részén Újberek belterületétől nyugatra. A névadás indítéka bizonytalan. A név előtagjaként álló *borona* köszó a szamosháti területen *berena* alakban a felszántott föld elsimítására szolgáló eszközt jelöli, illetve 'deszkakerítés, palánk' jelentésben is használatos. A név utótagja a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. Bura László a szomszédos Szárazberek helynevei között említi. — ÉGy., FKnT., SzamSz., SzMHn. 2: 223. — T16-A2.

Braszeria lásd **Kocsma 1.**

Braszi lásd **Kocsma 1.**

Buttykay-tanya 1913: *Buttykaytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A Buttykay család a szomszédos Kökényesden is jelentős földbirtokkal rendelkezett. Lásd Buttykay-tanya (Kökényesd). — Hnt.

Bükkös 2025: *Bikkes | Tul a Turom vóut, ojan erdőü féile vóut. It nem is tuttam bikfát sehun se, nincsen sehun se itt a kökönyözsdi határba. ... Ot vóut egy Hóut-Tur.* 2008: *Bìlkes.* — Kaszáló volt a határ északi részén a Túr egyik kanyarulatában. Már nem használják, így bebokrosodott. Nevét az ott álló bükkfákról kapta. — ÉGy. (Kökényesd), SzMHn. 1: 371. — T16-D2.

Cigánykunyhó 1935–1936: *Cigáŋkunyhóu.* — Egykori épület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Talán a Cigánysor területén állhatott. — SzamSz.

Cigányok lásd **Cigánytanya**

Cigánysor 2025: *Cigánysor,* 2001: *Cigány-sòr.* — Egykori falurész a Temetővel szemközti területen. Korábban cigányok laktak itt. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Cigánytanya 2025: *Cigánytanya ~ Cigányok ~ Tanya.* — Cigányok által lakott falurész a vasút mellett. ***Cigányok*** és ***Tanya*** formában is említik. — ÉGy. — T33-E5.

Csáki-birtok 2025: *Csáki-birtok.* — Szántóföld a délkeleti határszélen az Akác utca környékén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T24-C2D2.

Császy Bálint-tanya lásd **Császy-tanya**

Császy-birtok 2025: *Császi-birtok.* — Szántóföld a határ délnyugati részén a Müllernéé szomszédságában. A név egykori tulajdonosa családnevét őrzi. Vö. Császy-tanya. — ÉGy. — T16-B5.

Császy-első-tanya 1907: *Császy I. tanya,* 1902: *Császy I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Az *első* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-harmadik-tanya 1907: *Császy III. tanya,* 1902: *Császy III. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *harmadik* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-második-tanya 1907: *Császy II. tanya,* 1902: *Császy II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *második* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-negyedik-tanya 1907: *Császy IV. tanya,* 1902: *Császy IV. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. A *negyedik* névelem a Császy család más tanyáitól való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Császy-tanya. — Hnt.

Császy-tanya 1913: *Császytanya,* 1910: *Csász[i] t[tanya],* 1888: *Császy B[álint] tanya.* — Egykori tanya a település határának keleti részén a Nagy-legelő közelében. Egy 1884. és egy 1931. évből való térképen is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Császi Bálint nevét feltüntetve. ***Császy Bálint-tanya*** formában is szerepel. Azonos lehet a számozott Császy-tanyák valamelyikével. — HKFT., Hnt., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T16-D4.

Csedregi-Jogos-legelő lásd **Csedregi-legelő**

Csedregi-legelő 2025: *Csedreki-legelőü ~ Csedreki-Jogos-legelőü | A csedrekijek is vettek meg a mikolaji határbú, a kökönyözsdijeké, ott a*

magyar határ mellet má egésszen … A meddőümarha aszt nevesztég gujának réigen, mer a tehenek, asz csorda vóut. Oszt a guját áttettéik a kökönyözsdijek meg a csedrekik igy erre a zóudarra. — Egykori legelő a határ északi részén, mely korábban a csedregiek tulajdonában volt. Korábban itt legelt a csedregiek gulyája. Jelenleg a Halastó van a helyén. ***Csedregi-Jogos-legelő*** formában is említik, melyben a *jogos* névelem arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy. — T16-C2.

Csendőrség lásd **Rendőrség**

Csentru 2025: *Csentru.* — Épület a vasút mellett az Állomás közelében. Korábban a kollektív gazdaság zöldség- és gyümölcsbegyűjtő központja működött benne. A név az azonos jelentésű rom. *Centru de legume-fructe* (CLF) kifejezés előtagjának átvételéből alakult. — ÉGy. — T33-E4.

Csomód pallója 1864: *Csomód pallaja.* — Egykori híd. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Az utótag a *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 342a.

Csomó-hát 1941: *Csomóhát,* 1931: *Csomó hát,* 1910: *Csomóhát,* 1884: *Csomó hát.* — Egykori földterület a határ északi részén a vasúttól nyugatra. A név előtagja talán összefügg a *csomó* köznév 'halmaz, rakás', esetleg 'egybekötött marék (tallózott kalász)' jelentésével, de akár személynév is lehet. Az utótag a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., MaKF., SzamSz., T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, ÚCsnT. — T16-C3D3.

Csordakút 2025: *Csordakut.* — Kút a Nagy-legelőn, korábban a csorda itatására használták. — ÉGy. — T16-D4.

Csordalegelő lásd **Nagy-legelő**

Csorda-szeg 2025: *Csorda-szeg | Vóut eggy, amit Csorda-szegnek híjtunk. A Csordalegelőü, a mi csordánk lejárt a Turig régen. Ott lejárt a Turra inni a csorda.* — Kaszáló a határ északi részén a Túr egyik kanyarulatában. Korábban itt járt a csorda a Túrra. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T17-F3.

Csordaút 1. 2025: *Csordaut ~ Filep uttya ~ Tur ucca,* 2001: *Csòrda út.* — A Malom utca folytatása a külterületen, korábban itt járt a felsővégesiek csordája a Nagy-legelőre. A Túrhoz, illetve a Filep-házhoz is ezen az úton lehet eljutni, erre utal a ***Túr utca,*** illetve a ***Filep útja*** elnevezés. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T16-D5.

Csordaút 2. lásd **Süveg útja**

Csűrös forrása 1864: *Csűrősforrása.* — Egykori forrás a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja feltehetően családnév. — Pesty 1864/40: 315a, ÚCsnT.

Deák lásd **Deáké**

Deáké 2025: *Dejákéi ~ Deják ~ Deják erdeje | Mer ot laktak mellette, az erdőü mellett. Mer űhozzá vóut közzel.* 2008: *Dejáké.* — Erdőrész a Túrtól délre eső területen. Ma Mikola határához tartozik, de kökényesdiek tulajdona. Bura László Kökényesd helynevei között említi. A név a közelében lakó Deák családra utal. ***Deák*** és ***Deák erdeje*** formában is említik. Vö. Deák-ház, Deák-sziget. — ÉGy., SzMHn. 1: 372. — T17-E2F2.

Deák erdeje lásd **Deáké**

Deák-ház 2025: *Deják-ház.* — Lakóház a Túr partján. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-F2.

Deák-sziget lásd **Kerek-erdő**

Déllő 2025: *Déillőü.* — A Túr kiszélesedett szakasza a Gulyalegelő közelében. Korábban itt delelt a gulya, illetve itt lehetett szekérrel átkelni a folyón. Lásd Déllő (Kökényesd). — ÉGy. — T16-D2.

Depozit lásd **Hegedűs úr háza**

Dinnyéskert 2025: *Dinnyéiskert,* 2001: *Dinnyéskèrt.* — Szántóföld a határ északi részén a Kis-fogás és az Úrbéres-erdő között. Korábban

Dinnyéskert Fotó: Hankusz Éva

dinnyét termesztettek itt. Vö. Dinnyés-kút, Dinnyés út. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T16-D4.

Dinnyés-kút 2025: *Dinnyéis-kut.* — Kút a Dinnyéskertben. — ÉGy. — T16-D4.

Dinnyés út 2025: *Dinnyéis ut ~ Váradi ut.* — A Makkost kettéosztó földút, mely a Dinnyéskerthez, illetve a Váradiéhoz vezet. ***Váradi út*** formában is említik. — ÉGy. — T16-C3.

Diszpenszár lásd **Orvosi rendelő**

Dombos-rét 1864: *Dombos rét,* 1863–1864: *Dombos rét.* — Egykori rét a határ keleti részén. Bizonyára a környezeténél magasabban fekvő földterület lehetett. — MKFT., Pesty 1864/40: 315a. — T16-D4, T17-E4.

Domb utca 2025: *Domb ucca | Od dombos a főút felfele az uccán.* 2001: *Domb ucca.* — A Bál sikátorból nyíló, a Fő utcával párhuzamosan futó utca. A helybeliek elmondása szerint magasabban fekvő terület, amit korábban lőtérként használtak. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Dögtér 2025: *Döktéir ~ Állattemetőü,* 2001: *Állattemető.* — Szántóföld a Nagy-legelő déli részének szomszédságában. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F3.

Drágos tanyája 2025: *Drágos tanyája,* 1973: *Drágos tanyája.* — Egykori tanya a mai Újmikola területén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMH. 2: 162. — T16-B4.

Drukkel lásd **Drukkel árka**

Drukkel árka 2025: *Drukkel árka ~ Drukkel | Mer Drukkel nevüjéi vóut. Drukkel terebesi ember.* — Mikola és Túrterebes határán futó kanális. Keleti partján fekszik a Túrterebes határába eső *Drukkel* nevű szántóföld, erre utal a név előtagja. ***Drukkel*** néven is említik. — ÉGy. — T17-F4.

Egedy-erdei-tanya 1907: *Egedy erdeitanya,* 1902: *Egedy erdeitanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utalhat. Az *erdei* névelem az Egedy-kis-tanyától és az Egedy-külső-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Egedy-kis-tanya 1907: *Egedy kistanya,* 1902: *Egedy kistanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utal. A *kis* névelem a tanya méretére utalhat, és az Egedy-külső-tanyától és az Egedy-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Egedy-külső-tanya 1907: *Egedy külsőtanya,* 1902: *Egedy külsőtanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a tanya egykori tulajdonosára utal. A *külső* névelem a tanya elhelyezkedését jelzi, és az Egedy-kis-tanyától és az Egedy-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt., ÚCsnT.

Éger 2025: *Éiger ~ Vármegye árka | A Vármegye árka az a meggyesi hegyrű kanyarog ide. Sárköz meg Ujlak köszt is keresztül jön erre, onnen kanyarog idefele.* 2001: *Égèr,* 1941: *N[agy] Éger,* 1931: *Nagy Eger,* 1895: *Eger patak, Éger patak,* 1884: *Vármegye árka, Nagy Eger,* 1864: *Eger | A' községet fél óldalról körül foglaló Egerbe és a' Piskáros vizébe vízes időben sok csíkokat fognak.* 1863–1864: *Nagy éger,* 1216/1864: *Nog éger, Nog égre,* 1216/1391>1391: *Egre, Nogegre,* 1216: *Egre, Nog-Egre.* — A település déli határát átszelő patak. Korábban nagy kiterjedésű mocsaras terület volt a belterülettől délre. A név az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A katonai térképek a határ nyugati részén folyó szakaszát ***Nagy-Éger,*** a belterület közelében levő szakaszát pedig ***Vármegye árka*** néven jelölik. ***Éger-patak*** néven is említik egy forrásban. Legkorábbi adataiban az *éger* 3. személyű birtokjeles formában, ***Égere, Nagy-Égere*** alakban szerepel. Vö. Éger-hát, Halász Égere, Halvány Égere, Keskeny-Éger-köz, Ősz-Éger, Vármegye árka híd, Vármegye árka hídja. Lásd Éger-árok (Kispeleske, Szárazberek), Vármegye árka (Sándorhomok). — ÉGy., F. 7/3: 20, FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Németh 2008: 189, Pesty 1864/40: 55a, 341b, Szirmay 1805: 287, 288, SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.541. — T32-D4.

Égeres 2025: *Éigres,* 2001: *Ágres, Égres.* — A település határának déli részén, a Szatmári sikátor mentén fekvő kisebb égererdő. A név az *égeres* 'égerfával benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 49, 50. — T32-D5.

Éger-hát 2025: *Éiger-hát | Kéit naty hajlás vóut, árok vam benne. Eggyik a Vármegye árkának nevezik, a másik Nádas árka. Nagy erdőü vóut réigen, de mikor kolektiva lett ... Utyhogy*

ma nincsen éiger, csak a heje. — Szántóföld a település határának délkeleti részén az Éger közelében. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T24-C2.

Éger-patak lásd **Éger**

Égett-éger 2025: *Éigett-éiger,* 1935–1936: *Égett-égēr,* 1895: *Égett Éger.* — A határ északi részén lévő erdő, mely ma a Kovácséhoz tartozik. Az 1895-ös kataszteri térképvázlat a település északnyugati határában, Újmikolától északra fekvő területen ábrázolja. A helybeliek elmondása szerint korábban leégett, erre utal a név előtagja. Utótagjaként pedig az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznév szerepel. — ÉGy., FKnT., SzamSz., T0.53.127.1. — T16-D3.

Égere lásd **Éger**

Egri-forduló 1864: *Egri fordulló.* — A település határának keleti részén, a szomszédos Egri közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése. Pontos kiterjedését nem ismerjük. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Egri út 1. lásd **Akác utca**

Egri út 2. 2025: *Egri ut,* 2001: *Egri út,* 1860: *egri út.* — A települést a szomszédos Egrivel összekötő út. A Fő utca keleti része. — ÉGy., SzMHn. 2: 48, 50, T16.T.380. — T33-G5.

Egyházé lásd **Papé, Református egyházé**

Első-forduló 2025: *Ēsőü-fordulóu,* 2001: *Èlső-fòrduló,* 1895: *I. forduló,* 1860: *Első Forduló.* — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A helybeliek elmondása szerint a fordulók korábban nem a falu földbirtokosainak tulajdonában voltak, hanem háromholdanként kiosztották azokat a kisebb gazdáknak. A név előtagja a Második-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C5.

Első híd lásd **Első Kis híd**

Első Kis híd 2025: *Ēsőü Kis hid ~ Kis hid ~ Ēsőü híd,* 2001: *Èlső-híd.* — Kanálison átívelő vasúti híd a Nagy-legelő északi végén. A név előtagja arra utal, hogy közelebb van a belterülethez, mint a Második Kis híd. ***Kis híd*** és ***Első híd*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2:50. — T16-D4.

Enyedi-birtok 2025: *Enyedi-birtok.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Müllernéé szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-B5.

Erdő 1. 2025: *Erdőü,* 1910: *Fert[ős] erdő,* 1884: *Fertős erdő.* — A település határának északi részén fekvő erdő. Részei a Kovácsé, a Gazdák erdeje, a Kádár Bálint erdeje és az Égett-éger. ***Fertős-erdő*** néven is említik. E név előtagja a *fertő* 'mocsaras terület' jelentésű földrajzi köznév *-s* képzős származéka, amely a terület posványos jellegére utal. Vö. Mikolai-erdő. — ÉGy., FKnT., FNESz. *Fertősalmás,* HKFT., T22.B.IX.a.1008. — T17-E3.

Erdő 2. lásd **Mikolai-erdő**

Erdő alja 1. 2025: *Erdőü ajja,* 2001: *Èrdő àjja.* — Szántóföld a település déli határában, a Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdőtől északra. A helybeliek többnyire a Kerekes-tanyát, az Ungvári-tanyát és a Gát elejét sorolják ide. A név utótagja az *alja* 'valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 50. — T24-B2.

Erdő alja Fotó: Hankusz Éva

Erdő alja 2. lásd **Sűrű alja**

Fekete-patak 2025: *Fekete-patak | Laposs. A méijsége méig most is megvan. Ety hejen ojam méij. Nem tom mé neveszték Fekete-pataknak. Nem vóut fekete, mer vóut viz, ugy mongyam, hoty kéit óudalt vóut nekünk főüd rajta.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet-nyugati irányban átszelő lapos volt. Az Által-berek-lapos és az Ivódi-lapos közötti területen feküdt. Helyét pontosabban

nem ismerjük. Feltehetően sötét színű vizéről kapta a nevét. — ÉGy.

Felső-erdő 1864: *felsö [erdö], közös erdö | A' Terebes felol való felsö közös erdö 1726 hold. mely már ígen meg rítkult – menyíben a' község sok tűz vészt szenyvedet 1860. több mint 15 ház és hozzá tartozó gazdasagi epületek 1862 pld. a' községnek több fele részénél egy óra alatti tüz martaléka lett – igy az épitkezéshez sokat fel használtak.* — Egykori erdő a határ keleti részén a szomszédos Túrterebes közelében. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. A ***Közös-erdő*** névváltozat arra utalhat, hogy a falu közös tulajdonában volt. — Pesty 1864/40: 55a.

Felsővég 2025: *Fēsőüvéig ~ Fēvéig,* 2001: *Fèlső vég,* 1935–1936: *Fēlsőüvég.* — A település belterületének a Bál sikátortól a vasútig terjedő része. A név az Alsóvéghez való viszonyítást fejezi ki. ***Felvég*** formában is említik. Vö. Felsővégesi-legelő. — ÉGy., SzamSz., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Felsővégesi-legelő lásd **Nagy-legelő**

Felvég lásd **Felsővég**

Fenti kollektíva lásd **Stark-féle-porta**

Fertős-erdő lásd **Erdő**

Filep-ház 2025: *Filep-ház ~ Filep-tanya.* — Lakóház az északkeleti határszélen a Túr partján. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Filep-tanya*** formában is említik. Vö. Filep útja. — ÉGy. — T17-F3.

Filep-tanya lásd **Filep-ház**

Filep útja lásd **Csordaút 1.**

Forgács-birtok lásd **Forgács-kert**

Forgács-féle-kert lásd **Forgács-kert**

Forgács-kert 2025: *Forgács-kert ~ Forgács-féile-kert ~ Forgács-birtok,* 2001: *Fòrgácskèrt.* — A Római templomot környező földterület a Felsővégen. Nemrégiben élelmiszerboltot építettek ide. Nevét *Forgács* családnevű tulajdonosáról kapta. ***Forgács-féle-kert*** és ***Forgács-birtok*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Forrás-domb 1910: *forrásdomb,* 1895: Kis telek és *Forrás domb,* 1864: *Forrás domb | Ez a' benne létezett forrásról vette nevezetét – de a' mely már be folyt és ki apadt. Csak helye látszik.* — Egykori földterület a település határának délnyugati részén. Nevét az egykor ott lévő forrásról kapta. Az utótag arra utal, hogy környezeténél magasabban fekvő terület volt. Bizonyára azonos a Sándorhomok határában fekvő azonos nevű földterülettel. Lásd Forrás-domb (Sándorhomok). — Pesty 1864/40: 55a, T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008.

Földessy-tanya 1913: *Földessytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut,* 2001: *Fő ucca.* — A település legrégebben beépített, központi utcája. ***Fő út*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Fridman-domb 2025: *Fridman-domb ~ Fridman dombja ~ Fridmanéi,* 2001: *Fridman-domb.* — A környezeténél kissé magasabban fekvő szántóföld a település határának délnyugati részén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. ***Fridman dombja*** és ***Fridmané*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50, ÚCsnT. — T16-B5.

Fridman dombja lásd **Fridman-domb**

Fridmané 1. lásd **Fridman-domb**

Fridmané 2. 2025: *Fridmanéi ~ Fritman Sándoréi ~ Fridman Sándoréi.* — Szántóföld a település határának északi részén. A Lázár Manciétól a Túrig tartó terület. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Fridman Sándoré*** formában is említik. Vö. Fridman-tanya. — ÉGy. — T17-F3.

Fridman Sándoré lásd **Fridmané 2.**

Fridman-tanya 2025: *Fridman-tanya.* — Egykori tanya a határ északi részén a Fridmané területén. Helyét pontosabban nem ismerjük. — ÉGy.

Futballtér 2025: *Fodbaltéir,* 2001: *Fotbàltér.* — A Szatmári sikátor mentén, a Kis-erdő mellett fekvő futballpálya. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D5.

Fürdő 1. 2025: *Fürdőü.* — A Vármegye árka egyik szakasza a Vasúti híd közelében. A meder egy része ki volt betonozva, ezért korábban a helybeliek ide jártak szőnyeget mosni, illetve fürödni. — ÉGy. — T24-C2.

Fürdő 2. lásd **Kis-fürdő, Mikolai-fürdő, Nagy-fürdő**

Gál laposa 1935–1936: *Gál-lapossa.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, le-

gelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Galgóczy lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczy-birtok lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczyé 1. 2025: *Gargóucijéi.* — Szántóföld a település határának északi részén az Úrbéreserdő és a Makkos között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Galgóczy-tanya. — ÉGy., ÚCsnT. — T16-D3.

Galgóczyé 2. 2025: *Gargóucijéi ~ Gargóuci Pistájéi ~ Gargóuci-birtok,* 2001: *Gàlgóczi.* — Szántóföld a határ nyugati részén az Igényelt mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A helybeliek szerint korábban a Bál sikátor nyugati oldalán fekvő terület egyik része Galgóczy, a másik, a Túrhoz közelebb fekvő része pedig Müller nevűek tulajdonában volt. ***Galgóczy Pistáé, Galgóczy-birtok*** és ***Galgóczy*** formában is említik. Vö. Galgóczy-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T16-C4.

Galgóczy Pistáé lásd **Galgóczyé 2.**

Galgóczy-tanya 1913: *Galgóczytanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, talán az egyik Galgóczyé területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Gát alja lásd **Gát eleje**

Gát eleje 1. 2025: *Gát eleje, Gát előütt ~ Gát ajja | Kéjt naty hajlás, nagy lapos vóut, és bisztos azom vóud gát, a laposson keresztül gyártunk ... Azér kellett ugy nevezzék, Gát eleje.* 1935–1936: *Gáteleji,* 1910: *Gát eleje,* 1895: *Gát eleje.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. A névadás indítékát nem ismerjük. A helybeliek elmondása szerint a területen levő egykori laposokon épített gátra utalhat a név. ***Gát alja*** formában is említik. Vö. Gát eleje utca, Gát előtti forduló. — ÉGy., SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T24-C2.

Gát eleje Fotó: Hankusz Éva

Gát eleje 2. lásd **Gát eleje utca**

Gát eleje utca 2025: *Gát eleje ~ Gát eleje ucca.* — A Szatmári sikátorról keleti irányba nyíló, újabban létesített utca a Gát eleje területén. — ÉGy. — T32-D5.

Gát előtti forduló lásd **Homoki-forduló**

Gátőrház 2025: *Gátőürház ~ Szabóu-ház ~ Szabóu Józsi-féle-ház ~ Kántonház,* 2001: *Gátőrház.* — Gátőrház a település határának északi részén a Túr közelében. A ***Szabó-ház,*** illetve a ***Szabó Józsi-féle-ház*** elnevezés az ott lakó gátőrre utal. ***Kántonház*** néven is említik, melynek előtagja a rom. *canton* '(vasúti) őrház' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz., SzMHn. 2: 50. — T16-D2.

Gazdák 2001: *Gazdák.* — Lapos hely a határ északnyugati részén. Pontosabban nem lokalizálható. A név a terület tulajdonosaira utalhat. — SzMHn. 2: 50. — T16-B2.

Gazdák erdeje 2025: *Gazdák erdeje.* — Erdő a település északi határában a Kovácsé és a Kádár Bálint erdeje között. A név arra utal, hogy az erdőnek ez a része a kisebb gazdák tulajdonában állt, míg a vasúthoz közelebb eső erdőrész azonban a *Kovács* nevű földbirtokosé volt. — ÉGy. — T17-E3.

Gebei-sziget 1864: *Gebei Sziget.* — Egykori dűlő a település határának nyugati részén a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja feltehetően családnév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. Az utótag a *sziget* 'mély fekvésű, vizenyős, berkes területből kiemelkedő száraz rész' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a, ÚCsnT.

Gecséé lásd **Gecseié**

Gecseié 2025: *Gecsejijéi ~ Gecséijéi.* — Szántóföld a határ keleti részén a Dögtér szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Gecséé*** formában is említik. — ÉGy. — T16-D5D4.

Geri út lásd **Akác utca**

Görgey-tanya 1913: *Görgeytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Görögkatolikus parókia lásd **Parókia 2.**

Görögkatolikus templom lásd **Görög templom**

Görög templom 2025: *Görök templom,* 2001: *Görök-katólikus templom.* — Görögkatolikus templom a Fő utcán a Szatmári sikátor közelében. ***Görögkatolikus templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-D4.

Gulyalegelő 2025: *Gujalegelőü ~ Mikolaji-legelőü | Szembe fele Mikolával. A Turon tul, a tőütéisen kivű … vóut a három legelőü: van a Mikolaji-legelőü, akkor jött a Csedreki-legelőü, Csedreki-Jogos, utánna jön a Kökönyözsdi-legelőü.* — Legelő a határ északi részén a Túr közelében. Korábban itt legelt a falu gulyája. A szomszédos Kökényesden ***Mikolai-legelő*** formában említik. — ÉGy. (Kökényesd). — T16-C2D2.

Hadady-tanya 1913: *Hadadytanya.* — Egykori tanya település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Halastó 2025: *Halastóu | A kökönyözsdijek meg a csedrekijek sokat vettek meg innen a mikolaji határbú, az urak főüggyibű. A mikolaji embereknek nem vóut rá péndzük. Kökönyözsdrű sokan jártak Amerikába, Kanodába, onnén kűtték az emberek hazafele a pénszt, és vették meg itt erül a főüdet, a mikolaji határbú. … Oszt halastóut csinátag belülle.* — Mesterséges tó a határ északnyugati részén. A Kökényesdi-legelő és a Csedregi-legelő helyén fekszik. — ÉGy. — T16-B2.

Halász Égere 1864: *Halász égre.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítéka bizonytalan. Elképzelhető, hogy a név az Éger halászásra alkalmas szakaszát jelölte, ugyanakkor az előtag családnévi eredete is szóba jöhet. A *Halász* családnév a szomszédos Túrterebes történeti családnévanyagában szerepel. A név utótagja az *Éger* víznév 3. személyű birtokos személyjeles formája. — Pesty 1864/40: 342a, Szabó 1937: 530.

Halvány Égere 1935–1936: *Hālvány-égre.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a *halvány* 'kihalt folyómeder, holtág' jelentésű földrajzi köznév, utótagja az *Éger* víznév 3. személyű birtokjeles formája. A név az Éger kiszáradt medrét jelölhette. — FKnT., SzamSz.

Harangláb 2025: *Harangláb.* — Egykori görögkatolikus harangláb a Bál sikátorral szemközt. A Görög templom megépítése után lebontották. — ÉGy. — T32-C4.

Harmadik-forduló 2025: *Harmadik-fordulóu,* 2001: *Hàrmadik fòrduló,* 1895: *III. forduló,* 1860: *Harmadik Forduló.* — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A név előtagja az Első-, a Második- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 50, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C4D4.

Határ-csere 1895: *Határ csere.* — Egykori földterület a település északnyugati határszélén Újmikolától északra. A név a területnek a településhatáron való fekvésére utalhat. Az utótag a *csere* 'cserfákból álló erdőrész' vagy 'bokros, cserjés hely' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.127.1. — T16-B3.

Hegedűs-domb 1864: *Hegedűs domb.* — Egykori dűlő a település keleti határában az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — Pesty 1864/40: 55a.

Hegedűs úr háza 2025: *Hegedüs ur háza ~ Depozit.* — Épület a Fő utca és a Szatmári sikátor találkozásánál. Jelenleg építkezési anyagokat forgalmazó cég működik benne. A név az épület egykori tulajdonosára utal. A ***Depozit*** elnevezés a rom. *depozit* 'lerakat' szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T32-D4.

Hernyós-dűlő 1864: *Hernyós dűlő.* — Egykori dűlő a település keleti határában az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név feltehetően a 19. században elterjedt selyemhernyótenyésztésre utalhat. — Pesty 1864/40: 55a.

Hodos 1216/1864: *Hodus.* — A település határában említett víznév. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *hód* állatnév *-s* képzős formájából származik. Lásd Hodos (Szárazberek), Hódos (Kökényesd). — Pesty 1864/40: 341a.

Homoki-forduló 1864: *Homoki fordullö, Gát elöttí fordullö.* — A település határának délnyugati részén, a szomszédos Sándorhomok közelében fekvő dűlők összefoglaló megnevezése. Pontos kiterjedését nem ismerjük. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi

és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. A ***Gát előtti forduló*** névváltozat összefügg a ma is használatos *Gát eleje* helynév *Gát előtt* alakjával. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Homokos-domb 2025: *Homokozs-domb.* — Környezeténél magasabban fekvő szántóföld a határ déli részén a Szatmári sikátor és a vasút között. Homokos talajáról kapta a nevét. — ÉGy. — T24-B2.

Homokosgödör 2025: *Homokozsgödőr | Most is megvan a gödöre. Egy nagy gödő. Még most is hozzák onnen a homokot.* 2001: *Homokos gödör.* — Gödör a Fridman-domb területén. Korábban homokot termeltek ki belőle. A név a *homokosgödör* 'homok kibányászása után keletkezett, illetve homok kitermelésére használt gödör' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 48. — T16-B5.

Hosszú-liget lásd **Liget**

Hosszú-rekettye 1895: *Hosszú* és Rétköz *reketytye,* 1864: *Hosszúrekettye.* — A település északi határában a Negyedik-fordulótól északkeletre fekvő egykori földterület. A név előtagja a hely alakjára utalhat. Az utótag a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' vagy 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 342a, T0.53.127.1. — T16-D4.

Hosszú-rét 1941: *Hosszú rét,* 1931: *Hosszú rét,* 1884: *Hosszú rét,* 1864: *Hosszúrét.* — Egykori földterület a határ délkeleti részén az Égertől délre eső területen. A név előtagja a terület alakjára utalhat. — HKFT., MaKF., Pesty 1864/40: 342a, T16.T.541. — T24-C2.

Igényelt 1. 2025: *Igéinyelt | A román álom kiméirte aszt is, kéit vagy három hóudanként. A zemberek igéinyt tartottak, akinek nem vóut főüggye. Azéi lett ēnevezve Igéinyeltnek. Kökönyözsdön Jogosnak mongyák aszt az Igéinyeltet.* 2001: *Igényèlt.* — Szántóföld a település keleti határában a Gecseié és a Sámuelé között. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-D5.

Igényelt 2. 2025: *Igéinyelt.* — Szántóföld a belterülettől északra a Süveg útja mentén. A helybeliek elmondása szerint az Osztrovickié része. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy. — T16-C4.

Igényelt 3. 2025: *Igéinyelt,* 1971: *Igényèlt.* — Szántóföld a határ északnyugati részén Újberektől nyugatra. A Borona-sűrű déli része. A név arra utal, hogy tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá. — ÉGy., SzMHn. 2: 224. — T16-A3.

Igényelt Fotó: Hankusz Éva

Ignácz-tanya 2001: *Ignácz-tanya,* 1907: *Ignácz-tanya,* 1902: *Ignácz tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., SzMHn. 2: 51.

Imi-bár 2025: *Imi-bár.* — Épület az Alsóvégen a Kis kollektíva közelében. Élelmiszerüzlet és kocsma működik benne. A név előtagja a tulajdonos becenevére utal. — ÉGy. — T32-C3.

Ivódi-laposs 2025: *Ivóudi-laposs | Miko nagy esőü vóut, véknyan fojt abba is a viz.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló lapos volt a Fekete-pataktól északra. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek ismereteink. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT.

Juger 2025: *Jugger ~ Jugger ucca,* 2001: *Jugèr, Jugèr ucca.* — A vasút mentén fekvő, a Virág utcával párhuzamos utca a Felsővégen. Az itt lakók nagy része földosztás révén jutott telekhez. A név a területmértéket kifejező *juger* 'hold' jelentésű tájszóból alakult. ***Juger utca*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 48, ÚMTsz. — T33-F4.

Juger utca lásd **Juger**

Juhlegelő 2025: *Júlegelőü,* 2001: *Júlegelő.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Fridmané szomszédságában. Korábban juhlegelőként használták. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T17-F3.

Juhos-szer 1864: *Juhos szer.* — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Talán azonos a mai Bárány-legelővel. A név utótagja a *szer* 'a határ távol eső része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Kádár lásd **Kádáré**

Kádár Bálint erdeje 2025: *Kádár Bálint-erdőü ~ Kádár Bálint erdeje ~ Kádár erdeje | Kádár Bálint, az is Egribe lakott.* — Erdő a határ északi részén a Gazdák erdejétől keletre. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Kádár Bálint-erdő*** és ***Kádár erdeje*** formában is említik. Vö. Kádáré, Kádár-tanya. — ÉGy. — T17-E3.

Kádár Bálint-erdő lásd **Kádár Bálint erdeje**

Kádáré 2025: *Kádáréi,* 2001: *Kádár.* — Szántóföld a település határának északi részén a Túr közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Kádár*** formában is említik. Vö. Kádár-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 5. — T17-F2.

Kádár erdeje lásd **Kádár Bálint erdeje**

Kádár-tanya 1907: *Kádár tanya,* 1902: *Kádár tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a mai Kádáré területén állhatott. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Kállai Bénié lásd **Müllernéé**

Kankellő 1935–1936: *Kaŋkellőü,* 1864: *Kánkerűllö.* — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete ismeretlen. — Pesty 1864/40: 55a, SzamSz.

Kántonház lásd **Gátőrház**

Katolikus temető 2025: *Katóulikus temetőü,* 2001: *Katolikus-temető.* — A Temető keleti, katolikusok által használt része. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C3.

Kerek-erdő 2025: *Kerek-erdőü ~ Deják-sziget,* 2008: *Deják-sziget,* 2001: *Kerekèrdő.* — Kisebb erdő az északi határszélen a Túr egyik kanyarulatában. A név előtagja az erdő alakjára utal. A szomszédos Kökényesden ***Deák-sziget*** formában említik, mely az ott élő Deák családra utal. — ÉGy., SzMHn. 1: 372, 2: 51. — T17-F2.

Kerekes lásd **Kerekes-tanya**

Kerekes-tanya 2025: *Kerekes-tanya,* 2001: *Kerekes,* 1907: *Kerekes tanya,* 1902: *Kerekes tanya.* — Tanya és hozzá tartozó szántóföld a település határának déli részén a Homokos-domb közelében. Nevét tulajdonosáról, Kerekes Gézáról kapta. ***Kerekes*** formában is említik. — ÉGy., Hnt., SzMHn. 2: 51. — T24-B2.

Kereszt 2001: *Kereszt.* — Kereszt a külterületen. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 51.

Kérészy-tanya 1913: *Kérészytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Kert-szeg 1864: *Kertszeg.* — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a kertek szomszédságára utalhat. Az utótag a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév, amiből arra gondolhatunk, hogy talán az itt folyó Éger patak mentén húzódott. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Keskeny-Éger-köz 1895: *Keskeny Éger köz.* — Egykori földterület a határ délkeleti részén az Éger mentén, attól északkeletre. A név *keskeny* előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag a *köz* 'két terület közötti hely' jelentésű földrajzi köznév. Eredetileg az Éger mocsár két ága közti keskeny területet jelölhette. — FKnT., T0.53.127.1. — T24-C2.

Kis bolt 2025: *Kizs bóut.* — Épület az Alsóvégen a Kis kollektíva mellett. Korábban élelmiszerbolt működött benne, jelenleg lakóház. A név előtagja a Nagy bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T32-C3.

Kis-erdő 2025: *Kis-erdőü,* 2001: *Kisèrdő.* — A Szatmári sikátor mentén, a Futballtér mellett fekvő kisebb erdő. A név előtagja az erdő méretére utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T32-C4D4.

Kis-fogás 2025: *Kis-fogás,* 2001: *Kisfogás.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Negyedik-forduló és a Dinnyéskert között. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag a *fogás* 'erdő kiirtott része, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 51. — T16-D4.

Kis-fürdő 2025: *Kis-fürdőü ~ Fürdőü.* — Az Éger kisebb szakasza az egykori Palló közelében. Korábban a helybeliek gyakran jártak ide fürödni. A név előtagja a Nagy-fürdőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Fürdő*** formában is említik. — ÉGy. — T24-A2.

Kis híd lásd **Első Kis híd**

Kis kollektíva 1. lásd **Stark-féle-porta**

Kis kollektíva 2. 2025: *Kis kolektiva ~ Kolektiva.* — Épület az Alsóvégen a Kis bolt mellett. Korábban a kollektív gazdaság, azaz a kollektíva tulajdona volt. Jelenleg lakóházként használják az épületet. A név előtagja a Nagy kollektívához való viszonyítást fejezi ki. ***Kollektíva*** formában is említik. — ÉGy. — T32-C3.

Kis-legelő 2025: *Kis-legelőü ~ Āsóuvéigesi-legelőü | Asziszem az Āsóuvéigesen júlegelőünek let kijadva. Ugy neveszték, Kis-legelőü, mer ot kissebb vóut a csorda.* 2001: *Kislegelő.* — Legelő a határ északi részén a Makkos szomszédságában. A név előtagja a Nagy-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. Korábban ide járt az alsóvégesiek csordája, erre utal az ***Alsóvégesi-legelő*** elnevezése. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-C3.

Kis-mező 19. sz.: *Kis mező.* — Egykori földterület a település északnyugati határában. A név előtagja a terület méretére utalhat. — T16.T.117. — T16-B3.

Kis-tag 1935–1936: *Kistag.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat. Utótagja pedig a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Kis-telek 1935–1936: *Kistelek,* 1910: *Kistelek,* 1895: *Kis telek.* — Egykori dűlő a délnyugati határszélen. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag pedig a *telek* 'gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kis-telek-domb. — FKnT., SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T16-A5.

Kis-telek-domb 1935–1936: *Kistelegdomb.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a Kis-telek dombos része lehetett. — SzamSz.

Klem-tanya 1907: *Klem tanya,* 1902: *Klem tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Kocsma 1. 2025: *Korcsma ~ Braszerija ~ Braszi.* — A Nagy bolt épületének egyik részében működő egykori kocsma. A ***Braszeria*** név a rom. *braserie* 'falatozó' szó átvételéből származik. A rövidebb ***Braszi*** formában is említik. — ÉGy., RKsz.

Kocsma 2. 2025: *Korcsma.* — Egykori épület a Fő utcán az Orvosi rendelő közelében. Korábban kocsma működött benne. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy.

Kollektíva lásd **Kis kollektíva 2., Pika-porta**

Kolónia lásd **Újberek**

Kovácsé 1. 2025: *Kovácséi | A sándorhomoki Kovács méltóságos uré vóut. Kovács Miklós nagy úr vóut.* — Erdő a település határának északi részén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Vö. Kovácsé 2., Kovács-fok, Kovács-tanya. — ÉGy. — T17-E3.

Kovácsé 2. 2025: *Kovácséi,* 2001: *Kovácsé.* — Szántóföld a határ északi részén a vasút és az Oláh Gáboré között. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-D3.

Kovács-fok 1935–1936: *Kovácsfok,* 1910: *Kovács fok,* 1895: *Kovács fok.* — Egykori patak a település északnyugati határszélén, a Túr közelében. A név előtagja arra utalhat, hogy ez a terület is a sándorhomoki Kovács Miklós földbirtokos tulajdona lehetett. Az utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., T0.53.127.1, T22.B.IX.a.1008. — T16-B2.

Kovács-tanya 1913: *Kovácstanya,* 1907: *Kovács tanya,* 1902: *Kovács tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Kovácsé területén állhatott. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Kökényesdi-legelő 2025: *Kökönyözsdi-legelőü.* — A település határának északi részén, a Túr mentén fekvő egykori legelő. Korábban a kökényesdiek tulajdona volt, azonban a kollektív gazdaság megszűnése után nem sikerült visszaigényelniük. Halastavat létesítettek a helyén. — ÉGy. — T16-B2C2.

Kölcsey Ákos-tanya 1953: *Kölcsey Ákos-tny. [tanya],* 1941: *Kölcsey-ta[nya],* 1910: *Kölcsey t[anya],* 1888: *Kölcsey Ák[os] tanya.* — Egykori tanya a mai Újmikola területén, a Kölcsey-birtokon. Nevét tulajdonosáról kapta. Már az 1884-es harmadik katonai felmérés térképén is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Kölcsey Ákos nevét feltüntetve. A 20. század első harmadában több térképen (1931, 1918, 1915) is megjelenik ilyen módon. Más térképeken ***Kölcsey-tanya*** formában is szerepel. Vö. Kölcsey-első-tanya, Kölcsey-második-tanya. — Hnt., T.SzSz1953, T0.53.127.1, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104. — T16-B4.

Kölcsey Antal-tanya 1941: *Ta[nya],* 1910: *Kölcsey t[anya],* 1895: *Költsey tanya,* 1888: *Kölcsey Ant[al] tanya.* — A belterület közelében, attól északnyugatra, a Kölcsey-birtokon levő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. Már az 1884-es harmadik katonai felmérés térképén is jelölik a tanyát, tulajdonosa, Kölcsey Antal nevét feltüntetve. A 20. század első harmadában több térképen is megjelenik ilyen módon (1931, 1918, 1915). Más térképeken ***Tanya*** és ***Kölcsey-tanya*** formában is szerepel. Vö. Kölcsey-első-tanya, Kölcsey-második-tanya. — Hnt., MaKF., T0.53.127.1, T16.T.116, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104. — T16-B4.

Kölcsey-birtok 2025: *Kölcseji-birtok.* — Szántóföld a belterület közelében, attól északnyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Ezen a területen állt a Kölcsey Ákos-tanya és a Kölcsey Antal-tanya. — ÉGy. — T16-B4.

Kölcsey-első-tanya 1907: *Kölcsey I. tanya,* 1902: *Kölcsey I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. A Kölcsey Ákos-tanyával vagy a Kölcsey Antal-tanyával lehet azonos. — Hnt.

Kölcsey-második-tanya 1907: *Kölcsey II. tanya,* 1902: *Kölcsey II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. A Kölcsey Ákos- vagy a Kölcsey Antal-tanyával lehet azonos. — Hnt.

Kölcsey-tanya lásd **Kölcsey Ákos tanya, Kölcsey Antal tanya**

Kölcseytelep 2003: *Kölcseytelep,* 1944: *Kölcseytelep,* 1940–1944: *Kölcsytelep.* — A településhez tartozó lakott hely. Talán a település határába, a Kölcsey-birtokra települt Újmikolára utal. A név *telep* utótagja 'kisebb település, településrész' értelmű. — EH., FKnT., Hnt.

Kőrös-ág 2025: *Kőürös-ág | Az ment, ijen hajlás hej, az egri határú arra le a magyar határig. … Lement a Turnak valahun. Lapáj hej vóut, ot vóut kőürösfa.* 1935–1936: *Kőürőság.* — Kőrisfákkal benőtt lapályos hely. Pontos helyét nem ismerjük. A név utótagja az *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kőrösi déllője. — ÉGy., FKnT., SzamSz.

Kőrösi déllője 2025: *Kőrösi déillőüje ~ Körösi déillőüje ~ Körözsi déillőüje | A Turon tul van. | Az [a gulya] kiment május elsejéim vaty Szen György napkor, majd ősszel jöt haza, s akkor ot tanyásztak a Tur parton.* (Kökényesd). — Legelő a Túr egyik kanyarulatában. Korábban itt legelt a kökényesdiek gulyája. A nevét a gulyás családnevéről kaphatta. Az utótag a *déllő* 'legelőre kihajtott jószág déli pihenőhelye' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T16-B1.

Közbirtokosság tanyája 1907: *Közbirtokosság tanyája,* 1902: *Közbirtokosság tanyája.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Közös tulajdonban lehetett. — Hnt.

Közös-erdő lásd **Felső-erdő**

Központ 2025: *Köszpont.* — A Fő utca középső része. Itt található többek között a Polgármesteri hivatal, az Új és a Régi iskola, illetve a település templomai. — ÉGy. — T32-D4.

Kubik lásd **Kubikgödör**

Kubikgödör 2025: *Kubiggödör ~ Kubik | A Vasut ebből éipült.* 2001: *Kubik-gödör.* — A vasútállomás közelében fekvő gödör. Az itt vetett téglából épült a vasútállomás. A név a *kubikgödör* 'kubikolás alkalmával keletkezett gödör' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Kubik*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 48. — T33-F4.

Kultúrház 2025: *Kuturház.* — Épület a Fő utcán. Kultúrházként funkcionál. — ÉGy. — T32-D4.

Kuriális-erdő lásd **Alsó-erdő**

Kút 2001: *Kút.* — Kút a határ északkeleti részén. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 51.

Kutas-domb 1941: *Kutas domb,* 1935–1936: *Kutazsdomb,* 1931: *Kutas domb,* 1884: *Kutas domb,* 1864: *Kutos dűlő,* 1863–1864: *Kútás domb.* — Egykori dűlő a település határának délnyugati részén a mai Fridman-domb környékén. Környezeténél magasabban fekvő terület lehetett. A név előtagja bizonyára arra utal, hogy kút állt a területen. ***Kutas-dűlő*** néven is szerepel. — HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/40: 55a, SzamSz., T16.T.541. — T16-A5B5.

Kutas-dűlő lásd **Kutas-domb**

Lakodalmas terem 2025: *Lakadalmos terem ~ Lakodalmi terem.* — Rendezvényterem a Fő utca keleti részén. ***Lakodalmi terem*** formában is említik. — ÉGy. — T33-F5.

Lakodalmi terem lásd **Lakodalmas terem**

Lantosé 2025: *Lantoséi,* 2001: *Lantosé.* — Szántóföld a határ délkeleti részén. Az Akác

utcától a Vármegye árkáig húzódik. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T24-C2.

Lapos-éger 1935–1936: *Laposs-égēr.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név *lapos* előtagja arra utal, hogy környezeténél mélyebben fekvő terület lehetett. Az utótag az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Lázár Mancié 2025: *Lázár Mancijéi | A Vasuttú a terebesi határig nyúlott. Lázár Manci egy zsidóu asszom vóut. Arra kin lakott ... a Tur fele. ... Vóut tanyája.* — Szántóföld a település határának északi részén. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Lázár Manci tanyája. — ÉGy. — T17-E3.

Lázár Manci tanyája 2025: *Lázár Manci tanyája | Mer uty hijták, Manci néini a zsidóu asszont.* — Egykori tanya a település északi határában a Lázár Mancié területén. Ma már nincs meg, lebontották. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy.

Láz-domb 1895: *Láz domb,* 1864: *Láz domb.* — Egykori földterület a település határának délnyugati részén a mai Fridman-domb környékén. A név előtagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Az utótag arra utal, hogy a terület a környezeténél magasabban fekszik. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a, T0.53.127.1. — T16-B5.

Lazsna 2025: *Lazsna ~ Lazsnak,* 1935–1936: *Lazsna.* — Szántóföld a belterülettől északra, a Mándi útja nyugati oldalán. A név a *lazsna* 'dudvával, burjánnal benőtt hely, bikres-bokros hely' jelentésű tájszóból származik. A ***Lazsnak*** formát az is magyarázhatja, hogy a beszélők a helynevet egy másik tájszóhoz, a *lazsnak*-hoz 'pokróc; ponyva stb.' kapcsolják. — ÉGy., SzamSz., ÚMTsz. — T16-C4.

Lazsnak lásd **Lazsna**

Legelő lásd **Nagy-legelő**

Lévaié 1. 2025: *Léivajijéi | A Csedreki-legelőünek a közepibe vóut a Léivajijéi, egy erdőü.* — Kisebb erdő volt a Csedregi-legelőn, de néhány évtizeddel ezelőtt kivágták. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-C2.

Lévaié 2. 2025: *Léivajijéi.* — Szántóföld a határ délnyugati részén. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-A5.

Liget 2025: *Liget ~ Hosszu-liget,* 2001: *Liget,* 1935–1936: *Hosszuliget,* 1931: *Liget,* 1895: *Liget,* 1884: *Liget,* 1864: *Liget.* — Szántóföld a település keleti határában. Egyesek szerint a Weiszé része, mások szerint annak szomszédságában fekszik. A név a *liget* 'kisebb, ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A ***Hosszú-liget*** névváltozat előtagja a terület alakjára utal. — ÉGy., FKnT., HKFT., Pesty 1864/40: 55a, SzamSz., SzMHn. 2: 51, T0.53.127.1, T16.T.541. — T17-E5.

Lőrinc 2025: *Lőürinc.* — Kisebb földterület a Felsővégesi legelőn. Nevét korábbi tulajdonosáról Varga Lőrincről kapta. — ÉGy. — T16-D4.

Lőrinc bokra 1864: *Löríncz bokra, Lőrincz bokra | Elnevezése honnan ered n[em] tudatík.* — Egykori dűlő az Egri fordulóban. A név előtagja bizonyára személynév. — Pesty 1864/40: 55a, 342a.

Makkos 2025: *Makkos | A Makkos kifele a Turnak. Hát tőütyfás vóut, éis azéi let Makkos.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Kis-legelő mellett. A korábban itt álló tölgyfákról kapta a nevét. — ÉGy. — T16-C3D3.

Malom 2025: *Malom | A Malom is arra van éipitve, a Szabóu főüggyire.* — Malom a Szatmári sikátor mentén a Futballtér mellett. Ma is üzemel. — ÉGy. — T32-D5.

Malom-kert 1. 1941: *Malomkert,* 1884: *Malom kert.* — Földterület a határ északkeleti részén a Túr mentén. A katonai térképek szerint a Halmi határához tartozó Halmi malom közelében feküdt, annak a kertje lehetett. — HKFT., MaKF. — T17-E3F3.

Malom-kert 2. 2025: *Malom-kert | A Zuhogóu és a Malom-kert az el vam választva egymástól ... A Malom-kert meg ültetve vóut.* 2008: *Malomkèrt,* 1990: *Malomkert.* — A település határának északi részén a Túr által körülzárt erdő. A név előtagja az egykor itt álló vízimalomra utal. A katonai felmérések térképei ezen a területen ábrázolják a Kökényesdi malmot, egykor annak a kertje lehetett. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, HKFT., MKFT., SzMHn. 1: 374. — T16-C2.

Malom sikátor lásd **Malom utca**

Malom utca 2025: *Malom ucca ~ Malom sikátor,* 2001: *Malom ucca.* — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca a Felsővégen. Nevét az egykor itt álló malomról kapta. A ***Malom sikátor*** névváltozat utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Mándi út lásd **Mándi útja**

Mándi útja 2025: *Mándi uttya ~ Mándi ut ~ Tanya ut | Az Āsóuvégem mety ki a Kis-legelőüre. | Ot vóut, izéi, Pika natyságos ur tanyája.* 2001: *Tanya út.* — A Fő utcáról nyíló, északkeleti irányba futó földút. A Kis-legelőre, illetve a *Mándi* nevű egykori földesúr tanyájához vezetett, erre utal a név előtagja. Fényes Elek Mándy Péter és Imre nevét a település földesurai között említi. ***Mándi út*** és ***Tanya út*** formában is szerepel. — ÉGy., Fényes 1851, SzMHn. 2: 53. — T16-B4.

Marosy-tanya 1888: *Marosy tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Második-forduló 2025: *Második-fordulóu,* 2001: *Második-fòrduló,* 1895: *II. forduló,* 1860: *Második Forduló.* — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A név előtagja az Első-, a Harmadik- és a Negyedik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 51, T0.53.127.1, T16.T.380. — T16-C4C5.

Második híd lásd **Második Kis híd**

Második Kis híd 2025: *Második Kis hid ~ Második híd,* 2001: *Második-híd.* — Kanálison átívelő vasúti híd a határ északi részén az Erdő közelében. A név előtagja arra utal, hogy távolabb van a belterülettől, mint az Első Kis híd. ***Második híd*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 51. — T16-D3.

Méhész 1863–1864: *Méhész.* — A település délnyugati határában az Éger mentén fekvő hely. Talán méhészkert 'körülkerített hely a méhkasok elhelyezésére' állt a területen. — FKnT., MKFT. — T16-A5.

Mélyág 1895: *Mély ág.* — Egykori földterület a település északnyugati határszélén Újmikolától északra. A név elsődlegesen talán víznév lehetett, amit az utótagként megjelenő *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésű földrajzi köznév jelez. Később ez a megnevezés a környező területekre is átvonódott. Emellett elképzelhető a földrajzi köznévnek a 'földterület másik határba való átnyúlása' vagy akár ettől eltérő további jelentése is. — FKnT., T0.53.127.1. — T16-B3.

Mészáros szállása 1864: *Mészáros szállása.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjaként a tulajdonos családneve szerepel. A *Mészáros* családnevet Fényes Elek említi a település földesurainak nevei között. Az utótag a *szállás* 'településtől rendszerint távoli emberi lakóhely' jelentésű földrajzi köznév. — Fényes 1851, FKnT., Pesty 1864/40: 315a.

Mikolai-erdő 1895: *Erdő,* 1863–1864: *Mikolai Erdö,* 19. sz.: *Mikolai erdő.* — A település északi határát borító, egykor nagy kiterjedésű erdőség. ***Erdő*** névvel is jelölik. — MKFT., T0.53.127.1, T16.T.117. — T16-C2D2.

Mikolai-fürdő 2025: *Mikolaji-fürdőü ~ Fürdőü,* 1973: *Fùrdő,* 1941: *Mikolai fürdő,* 1884: *Mikolai fürdő,* 1864: *Fördő, firidő, ferdő, feredö | Fördő itteni Szójárással firidő, ferdőnek ís mondatik. | A bányászaton feredö fele.* 1863–1864: *Mikolai fürdö.* — Egykori forrás a déli határszélen a Sűrű alján, melynek vizét korábban gyógyfürdőként használták. ***Fürdő*** néven is említik. — ÉGy., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 315a, 340b, SzMHn. 2: 162. — T24-A2.

Mikolaikolónia lásd **Újmikola**

Mikolai-legelő lásd **Gulyalegelő**

Mikolai malom 1888: *Turi malom,* 1884: *Mikolai malom,* 1863–1864: *Mikolai malom,* 1784: *Mikolajer M[ühle].* — Egykori vízimalom a Túron. ***Túri malom*** formában is szerepel. — EKFT., HKFT., Hnt., MKFT. — T17-E2.

Mikolaitelep lásd **Újmikola**

Milícia lásd **Rendőrség**

Mondel-sarok 2025: *Mondel-sarok,* 1973: *Mandèr sarok | Birtokosa családnevét őrzi.* — Egykori dűlő a mai Újmikola területén. A név előtagja családnév, és a hely egykori tulajdonosára utal. Az utótag a *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 164, ÚCsnT. — T16-B4.

Mülleré lásd **Müllernéé**

Müller-erdei-tanya 1907: *Müller erdeitanya,* 1902: *Müller erdeitanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta.

Az *erdei* névelem a tanyának az erdőben vagy annak közelében való fekvésére utalhat, és a Müller-külső-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt.

Müller-külső-tanya 1907: *Müller külsőtanya,* 1902: *Müller külsőtanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A *külső* névelem a tanya földrajzi elhelyezkedésére utal, és a Müller-erdei-tanyától való megkülönböztetést szolgálja. — Hnt.

Müllernéé 2025: *Müllernéjéi ~ Mülleréi ~ Kállaji Bénijéi | A Müllerném van a Mikolaji-kolonija. Rájéipült. | Innen a Homok [ti. Sándorhomok] határtú a Turig tartott az is. Nagy ur vóut, már csak ahoty hallottam apámtú.* 2001: *Mülleré.* — Szántóföld a határ délnyugati részén az Újmikolába vezető út mentén. A helybeliek elmondása szerint korábban nagyobb területet jelölt a név, de egy részére épült Újmikola. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Mülleré*** formában is említik. A ***Kállai Bénié*** elnevezés a későbbi tulajdonosára utal. Vö. Müller-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T16-B5.

Müller-tanya 1913: *Müllertanya,* 1895: *Müller tanya.* — Egykori tanya a határ délnyugati részén a mai Müllernéé területén. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt., T0.53.127.1. — T16-B5.

Nádas lásd **Nádas árka**

Nádas árka 2025: *Nádas árka,* 1953: *Nádas,* 1941: *Nádas,* 1935–1936: *Nádas,* 1931: *Nádas,* 1884: *Nádas.* — A település határának déli részén, az Égertől délre folyó kisebb patak. A név előtagja a terület növényzetére utal. A történeti forrásokban ***Nádas*** formában szerepel. — ÉGy., HKFT., MaKF. SzamSz., T.SzSz1953, T16.T.541. — T24-B2.

Nagy bolt 2025: *Nagy bóut.* — Épület a Fő utcán. Élelmiszerbolt működik benne. A név előtagja a Kis bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T32-D4.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagy-Égere lásd **Éger**

Nagy-fürdő 2025: *Naty-fürdőü ~ Fürdőü.* — Az Éger egyik szakasza a Futballtér közelében. Korábban a helybeliek gyakran jártak ide fürödni. A név előtagja a Kis-fürdőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Fürdő*** formában is említik. — ÉGy. — T32-C4.

Nagy kollektíva lásd **Pika-porta**

Nagy-lapos 2025: *Nagy-laposs | A legméjjebb, ugye a lektöb visz fojt rajta.* — Szántóföld a határ északnyugati részén a Csordaúttól keletre. A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő lapos volt. A név előtagja arra utal, hogy a laposok közül ez volt a legmélyebb. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T17-E4.

Nagy-legelő 2025: *Nagy-legelőü ~ Fēsőüvéigesi-legelőü ~ Csordalegelőü | Má mekszünt, se csordás nincs, se csorda se.* 2001: *Fèlsővégesi-legelő, Nagylegelő,* 1860: *Legelő.* — Legelő a vasút és a Csordaút között. A név előtagja a Kis-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. Korábban ide járt a felsővégesiek csordája, erre utal a ***Felsővégesi-legelő*** elnevezés. ***Csordalegelő*** és ***Legelő*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50, 52, T16.T.380. — T16-D4.

Nagy-legelő Fotó: Hankusz Éva

Nagy Pál nyárasa 1864: *Nagy Pál nyarosa.* — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja bizonyára tulajdonosára utal. A *Nagy* családnevet Fényes Elek a település földesurainak nevei között említi. Az utótag a *nyáras* 'nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely' jelentésű földrajzi köznév. — Fényes 1851, FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Negyedik-forduló 2025: *Negyedik-fordulóu,* 2001: *Negyedik-fòrduló,* 1895: *IV. forduló.* — A település határának északi részén a Süveg útjától keletre elterülő szántóföld. A név előtagja az Első-, a Második- és a Harmadik-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Utótagja pedig a

forduló 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 52, T0.53.127.1. — T16-C4D4.

Néptanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Nyári-kert 2025: *Nyári-kert.* — A Nagy bolt melletti terület a Szatmári sikátor mentén. Korábban a fiatalok szórakozóhelyeként szolgált. — ÉGy. — T32-D4.

Oláh Gáboré 2025: *Olá Gáboréi,* 2001: *Ázé, Oláh Gáboré.* — Szántóföld a település északi határában a Kovácsé és a Gulyalegelő között. Nevét tulajdonosáról kapta. Az ***Ázé*** névváltozat esetében a névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 49, 52. — T16-D3D2.

Oláh-tanya 1913: *Oláhtanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Ma is élnek Oláh családnevűek a településen. — Hnt.

Olajozó 2025: *Olajozóu,* 2001: *Olajozó.* — Épület a Gát eleje utcán. Korábban olajmalomként működött, jelenleg nem üzemel. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T32-D5.

Ómikola 2025: *Óumikola ~ Réigimikola.* — A település nyugati, korábban épült része. A név az Újvároshoz való viszonyítást fejezi ki. ***Régimikola*** néven is említik. — ÉGy. — T33-E4.

Ortodox temető 2025: *Ortodoksz temetőü,* 2001: *Òrtodoksz-temető.* — A belterület keleti részén az Újváros területén fekvő ortodox temető. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-G5.

Ortodox templom 2025: *Ortodoksz templom,* 2001: *Òrtodoksz-templom.* — Ortodox templom a Felsővégen a Malom utcával szemközt. — ÉGy., SzMHn. 2: 48. — T33-E4.

Orvosi rendelő 2025: *Orvasi rendelőü ~ Diszpenzár.* — Háziorvosi rendelő a Fő utcán a Rendőrséggel szemben. Korábban szülészet is működött az épületben. A rom. *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a ***Diszpenszár*** név. — ÉGy., RKsz. — T33-E4.

Osztertág 2025: *Oszerták ~ Oszcerták,* 2001: *Osztèrták.* — Szántóföld a Nagy-legelőtől északra a Malom út mentén. A helybeliek szerint a név tulajdonosa családnevére utal. — ÉGy., SzMHn. 2: 52, ÚCsnT. — T16-D4.

Osztroviczky-birtok lásd **Osztroviczkyé**

Osztroviczkyé 2025: *Osztrovickijéi ~ Osztrovicki-birtok | Ez Osztrovicki Pista vóut. ... De nemigen hóut meg, mikor jöttek a románok, ű ēmenekült. It hatyta mindent.* — A település északi határában a Süveg útjától nyugatra elterülő szántóföld. Korábban a mainál jóval nagyobb területet jelölt a név a település északnyugati határában. A kökényesdiek a határ északi részén fekvő egykori Kökényesdi-legelőnek a kaszálóként hasznosított részét nevezik így. Ennek ma halastó van a helyén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Osztroviczky-birtok*** formában is említik. Vö. Osztroviczky-tanya. — ÉGy. — T16-C4.

Osztroviczky-tanya 1913: *Osztroviczkytanya.* — Egykori tanya a település határában. Bizonyára az Osztroviczkyé területén állt, de pontosabban nem tudjuk lokalizálni. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Óvoda 2025: *Óvoda.* — A település óvodája a Fő utcán a Pika-porta területén. — ÉGy. — T32-D4.

Őrház lásd **Bodoki-ház**

Ősz-Éger 1864: *Ösz éger.* — Egykori dűlő az Egri-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja családnév lehet, mely a hely birtokosát vagy használóját jelölhette. Az utótagban vagy az *Éger* víznév szerepel, vagy az *éger* 'égererdő, égerfás hely' jelentésű földrajzi köznév rejlik benne. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Pálinkafőző 2025: *Pájinkafőüzőü.* — Épület a Bál sikátor végén. Pálinkafőző működik benne. — ÉGy. — T32-D3.

Palló 2025: *Pallóu.* — A külterület déli részén, a Vármegye árkán átívelő, fából készült egykori gyaloghíd. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy. — T24-A2.

Papé 2025: *Papéi ~ Etyházéi | Vóud benne szántóufőüd is, erdőü is. Ami szintén a református papéi vóut.* — Szántóföld a belterület közelében az Első-fordulótól délre. Korábban a református egyház tulajdona volt. ***Egyházé*** formában is említik. — ÉGy. — T16-C5.

Papp-első-tanya 1907: *Papp I. tanya,* 1902: *Papp I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családne-

vet Fényes Elek említi a település földesurainak nevei között. Az *első* névelem a Papp-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Papp-tanya. — Fényes 1851, Hnt.

Papp-második-tanya 1907: *Papp II. tanya,* 1902: *Papp II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családnevet Fényes Elek említi a település földesurainak nevei között. A *második* névelem a Papp-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. Vö. Papp-tanya. — Fényes 1851, Hnt.

Papp-tanya 1913: *Paptanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *Pap* családnevet Fényes Elek említi a település földesurainak nevei között. A Papp-első-tanyával vagy a Papp-második-tanyával lehet azonos. — Fényes 1851, Hnt.

Párkás-lapos 1935–1936: *Párkáslaposs.* — Egykori lapos a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagjának magyarázata bizonytalan, talán személynév rejlik benne. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz., ÚCsnT. *Parkas, Parkács*.

Parlag 2001: *Pàrlag.* — Földterület a település északi határában. A név a *parlag* 'fel nem szántott földterület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 52. — T16-D3.

Parókia 1. 2025: *Paróukija ~ Református paróukija.* — Református lelkészi lakás a Fő utcán a Polgármesteri hivatallal szemben. ***Református parókia*** néven is említik. — ÉGy. — T32-D4.

Parókia 2. 2025: *Paróukija ~ Görökkatóulikus paróukija.* — Görögkatolikus parókia a Szatmári sikátor mentén. ***Görögkatolikus parókia*** néven is említik. — ÉGy. — T32-D4.

Patak köze 1941: *Patak köze,* 1931: *Patak köze,* 1884: *Patak köze.* — Egykori földterület a határ északnyugati részén a Túr mentén. A név a területnek az egykori Kovács-fok és a Túr közötti fekvésére utalhat. Az utótag a *köz* 'két vízfolyás által határolt terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T16-B2C2.

Pékség 2025: *Péikséig.* — Épület a Szatmári sikátor mentén. Pékség működik benne. — ÉGy. — T32-D4.

Pika-porta 2025: *Pika-porta ~ Nagy kolektiva ~ Kolektiva.* — A Református templom melletti telek, illetve a hozzá tartozó épületek. Korábban Pika Miklós földesúr tulajdona volt, erre utal az elnevezés. A név utótagja a *porta* 'beépített telek' jelentésű földrajzi köznév. Később a kollektív gazdaság, az úgynevezett kollektíva tulajdonába került, ezt jelzik a ***Kollektíva*** és a ***Nagy kollektíva*** névváltozatok. Az utóbbi név előtagja a Kis kollektívához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., FKnT. — T32-D4.

Piskáros 1. 2025: *Piskáros ~ Piskáros-árok | A Piskáros-árok jön a Túrtú, szegi a mikolaji határt, a terebesi határt, az egri határt, éis it szakad bele a vasutná a Vármegye árkába. It jön előüttünk, fejjeb ganyarogva.* 1935–1936: *Piskáros,* 1884: *Piskáros,* 1864: *Piskáros | A' községet fél óldalról körül foglaló Egerbe és a' Piskáros vizébe vízes időben sok csíkokat.* 1839: *Piskáros | A' Piskárkos vizében 's égreiben sok csikót halászhat.* 1216/1391>1391: *Pischarus,* 1216: *Pischarus.* — A település keleti határát átszelő kisebb patak. A név a *piskáros* 'halas' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Piskáros-árok*** formában is említik. Vö. Piskáros 2., Piskáros-híd. — ÉGy., F. 7/3: 20, Fényes 1840/4: 310, FKnT., HKFT., Németh 2008: 189, Pesty 1864/40: 55a, SzamSz., Szirmay 1805: 287. — T16-D5.

Piskáros 2. 1895: *Piskáros,* 1864: *Pískáros.* — Egykori dűlő a település határának keleti részén az Egri-fordulóban. A Malom utcától keletre fekvő területen húzódott a Liget szomszédságában. Nevét az ott folyó Piskárosról kapta. — Pesty 1864/40: 55a, T0.53.127.1. — T17-E5.

Piskáros-árok lásd **Piskáros 1.**

Piskáros-híd 2025: *Piskáros-híd.* — A Piskároson átívelő híd az Egri út mentén. — ÉGy. — T33-G5.

Plébánia 2025: *Pléibánija ~ Róumaji paróukija.* — Római katolikus plébánia a Fő utcán a Kultúrház közelében. ***Római parókia*** formában is említik. — ÉGy.

Polgármesteri hivatal 2025: *Polgármesteri hivatal ~ Néiptanács ~ Szvát ~ Primörija.* — Épület a Fő utcán a Régi iskola szomszédságában. A

Polgármesteri hivatal Fotó: Hankusz Éva

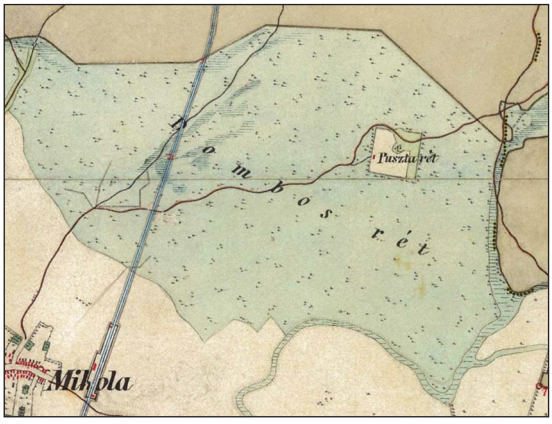

A Puszta-rét a második katonai felmérés térképén

Primöria névváltozat a rom. *primărie* 'községháza', a ***Szvát*** pedig a rom. *sfat* 'tanács' szónak a romániai magyar nyelvbe bekerült formájából származik. ***Néptanács*** néven is említik, amely az intézmény Romániában használatos korábbi magyar megnevezéséből alakult. — ÉGy., RKsz. — T32-D4.

Pompier-kaszáló 2025: *Pompijer-kaszálóu.* — Kaszáló a település északi határában a Kovácsé nevű erdőrész és a töltés között. Korábban a falu önkéntes tűzoltói kapták fizetségül. A *pompier* előtag a rom. *pompier* 'tűzoltó' szóból származik. — ÉGy. — T17-E2.

Ponyvás 19. sz.: *Ponyvás.* — A település délkeleti határában fekvő földterület. A névadás indítékát nem ismerjük. — T16.T.117. — T24-C2.

Pumpaház 2025: *Pompaház.* — Épület a település határának északi részén a Túr mentén. Az épületben lévő szivattyú a belvízelvezető kanálisokból a Túrba juttatja a vizet, illetve a Túr magas vízállása esetén a Túrból a kanálisokba szivattyúzza azt. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicţ., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T17-E2.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Puszta-rét 1864: *Puszta rét,* 1863–1864: *Puszta rét.* — A határ keleti részén a Dombos-réten belüli kisebb legelő volt. A név előtagja a *puszta* 'nagy kiterjedésű, többnyire fátlan, füves síkság, kipusztult termőterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MKFT., Pesty 1864/40: 315a. — T17-E4.

Rácz-tanya 1913: *Rácztanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. *Rácz* családnevűek ma is élnek a településen. — Hnt.

Rámpa 2025: *Rámpa.* — Átjáró a vasúton a Nagy-legelő mellett. — ÉGy. — T16-D4.

Ravasz-domb 1864: *Ravasz domb.* — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A *ravasz* korábbi 'róka' jelentése alapján az itt élő rókákról kaphatta a nevét. Vö. Ravasz-rét. — Pesty 1864/40: 55a, TESz.

Ravasz-rét 1864: *Ravasz rét.* — Egykori dűlő a Homoki-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A *ravasz* korábbi 'róka' jelentése alapján az itt élő rókákról kaphatta a nevét. Vö. Ravasz-domb. — Pesty 1864/40: 55a, TESz.

Református egyházé 2025: *Református etyházéi ~ Etyházéi,* 2001: *Etyházé.* — Szántóföld a település határának északi részén a Lázár Mancié és a Felsővégesi-legelő között. Korábban a református egyház tulajdona volt. ***Egyházé*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 50. — T17-E4.

Református iskola lásd **Régi iskola**

Református parókia lásd **Parókia 1.**

Református temető 2025: *Református temetőü,* 2001: *Református-temető.* — Temető az Alsóvégen a Katolikus temető szomszédságában. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-C3.

Református templom 2025: *Református templom,* 2001: *Református-templom.* — Református templom a Fő utcán a Pika-porta mellett. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D4.

Rendőrség 2025: *Rendőrség ~ Milicija ~ Csendőrség.* — Épület a Fő utcán az Orvosi rendelővel szemben. Rendőrség működik benne. A ***Milícia***

név a rom. *miliție* 'rendőrség' szó átvételéből származik. A ***Csendőrség*** elnevezést ma már ritkán használják. — ÉGy., RKsz. — T33-E4.

Régi iskola 2025: *Réigi iskola ~ Református iskola.* — Épület a Fő utcán a Református templom mellett. Korábban óvoda is működött benne. Az épületet felújították, tantermeit ma is használják. A név előtagja az Új iskolához való viszonyítást fejezi ki. Korábban felekezeti iskola működött benne, erre utal a ***Református iskola*** névváltozat. — ÉGy. — T32-D4.

Régimikola lásd **Ómikola**

Rétalja 1931: *Rétalja,* 1884: *Rét alja.* — Egykori szántóföld a határ északkeleti részén a vasúttól keletre. A név talán a Dombos-rét közelségére utal. Az *alja* utótag 'valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., T16.T.541. — T16-D4.

Rét-fenék 1941: *Rétfenék.* — Egykori földterület az északnyugati határszélen a mai Újberektől nyugatra. Nagyobb része a szomszédos Szárazberek határába esik. A név utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MaKF. — T16-A2.

Rét-köz-rekettye 1895: *rétköz rekettye, Rétköz rekettye.* — A település északi határában a Negyedik-fordulótól északra fekvő földterület. A név *Rét-köz* előtagja a hely rétek közötti fekvésére utalhat. Az utótagja a *rekettye* 'bokros, vizenyős rét, legelő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.127.1. — T16-D4.

Római katolikus templom lásd **Római templom**

Római parókia lásd **Plébánia**

Római templom 2025: *Róumaji templom,* 2001: *Rómaji-katólikus-templom.* — Római katolikus templom a Fő utcán a Szatmári sikátorral szemközt. ***Római katolikus templom*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D4.

Róna-tag 2025: *Róuna-tag.* — Egykori földterület a település nyugati határában. Egyesek szerint erre a területre épült Újmikola, mások azonban Újmikola és Újberek közti területen lokalizálják. Nevét tulajdonosa családnevéről kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT.

Rostás 1864: *Rostás.* — Egykori dűlő az Egri-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név családnévből alakulhatott, és a terület tulajdonosát jelölhette. *Rostás* nevűek ma is élnek a településen. — Pesty 1864/40: 55a.

Róthé 2025: *Róutéi,* 2001: *Róté.* — Szántóföld a település határának északi részén a Csorda-szeg közelében. Nevét egykori *Róth* nevű tulajdonosáról kapta. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T17-F3.

Sámuelé 2025: *Sámujeléi.* — Szántóföld a határ keleti részén az Igényelt és a Weiszé között. Északon a Lázár Mancié, délen a település belterülete határolja. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T16-D5.

Síró-domb 1895: *Síró domb,* 1864: *Síró domb | A' nép monda szerint onnan vette el nevezesét, hogy a' tatár futás el oszlása kor a' nép ere helyre ment öröm könyeít sírni.* — Egykori földterület a Felsővégen a Virág utca és az Újváros között. A névadás indítékáról a Pesty Frigyes adatközlőjétől idézetteken túl nem tudunk többet. A név előtagja esetleg személynév is lehet. — Pesty 1864/40: 55a, T0.53.127.1, ÚCsnT. — T33-F4.

Sportcsarnok 2025: *Sportcsarnok.* — Épület a Szatmári sikátor mentén a Futballtér mellett. Sportteremként működik. — ÉGy. — T32-D4.

Stark-féle-porta 2025: *Stark-féle-porta ~ Kis kolektiva ~ Fenti kolektiva.* — Stark Lajos egykori portája a Fő utcán a vasút közelében. Később az állami gazdaság, az úgynevezett kollektíva tulajdonába került, erre utal a ***Kis kollektíva*** névváltozat. Ennek *kis* előtagja a Nagy-kollektívához való viszonyítást fejezi ki. ***Fenti kollektívá***-nak is nevezik a Felsővégen való fekvése miatt. — ÉGy. — T33-E4.

Strifler-első-tanya 1907: *Strifler I. tanya,* 1902: *Strifler I. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Az *első* névelem a Strifler-második-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. — Hnt., ÚCsnT.

Strifler-második-tanya 1907: *Strifler II. tanya,* 1902: *Strifler II. tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A *második* névelem Strifler-első-tanyától való megkülönböztetést szolgálta. — Hnt., ÚCsnT.

Sülyös-tanya 1913: *Sülyöstanya,* 1907: *Sülyös tanya,* 1902: *Sülyös tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem

ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Sűrű 2001: *Sűrű.* — Bokros terület a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. — FKnT., SzMHn. 2: 52.

Sűrű alja 2025: *Sürü ajja ~ Erdőü ajja,* 2001: *Èrdő àjja,* 1944: *Erdőalja,* 1940–1944: *Erdőalja.* — A Szatmárnémeti határához tartozó Sár-erdő északi vége mentén futó, Sándorhomokra vezető út. A név a *sűrű* 'mocsári erdő' és az *alja* 'valaminek a mögöttes része' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakult. ***Erdő alja*** formában is említik. — ÉGy., EH., FKnT., Hnt., SzMHn. 2: 48. — T24-B2.

Sütő utcája 2025: *Sütőü uccája.* — A Malom utcát a Bál sikátorral összekötő, az Első- és a Második-forduló között futó utca. Nevét az utca sarkán lakó, *Sütő* családnevű személyről kapta. — ÉGy. — T33-E3.

Süveg-ház 2025: *Süvek-ház.* — Lakóház a település határának északi részén a Süveg-tanya területén. A név az ott élő Süveg családra utal. — ÉGy. — T16-D3.

Süveg Miklós tanyája lásd **Süveg-tanya**

Süveg-tanya 2025: *Süvek-tanya ~ Süveg Miklóus tanyája.* — Szántóföld az Úrbéres-erdőtől északra a vasút mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Süveg Miklós tanyája*** formában is említik. Vö. Süveg-ház, Süveg útja. — ÉGy. — T16-D3.

Süveg útja 2025: *Süveg uttya ~ Csordaut.* — A Bál sikátor folytatása a külterületen, a Süveg-tanyához vezet. A ***Csordaút*** név arra utal, hogy korábban ezen az úton járt a Kis-legelőre az alsóvégesiek csordája. — ÉGy. — T16-C4.

Szabadság utca 2001: *Szabacsság ucca.* — A belterület nyugati végén a Domb utcát a Fő utcával összekötő kisebb utca volt. Ma a helybeliek a Domb utca részének tekintik ezt az útszakaszt. — SzMHn. 2: 49. — T32-B3.

Szabó-birtok lásd **Szabóé**

Szabóé 2025: *Szabóujéi ~ Szabóu-birtok,* 2001: *Szabó-féle-fòld.* — Szántóföld a határ déli részén a Szatmári sikátor és a Fridman dombja között. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Szabó-birtok*** és ***Szabó-féle-föld*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 52. — T24-B2.

Szabó-féle-föld lásd **Szabóé**

Szabó-ház lásd **Gátőrház**

Szabó Józsi-féle-ház lásd **Gátőrház**

Szárazberektelep lásd **Újberek**

Száraz-rét 1895: *Száraz rét.* — Egykori földterület a délnyugati határszélen az Égertől délre. Olyan területet jelölhetett, melyet az itt húzódó Éger nem vagy csak ritkán öntött el. — T0.53.127.1. — T24-A2.

Szatmárihodály 2025: *Szatmárihodáj.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Drukkel árka közelében. Korábban *Szatmári* nevű személy hodálya állt a területen. — ÉGy. — T17-E4.

Szatmári sikátor 2025: *Szatmári sikátor ~ Szatmári ut,* 2001: *Szatmári út.* — A Fő utcáról déli irányba nyíló, Szatmárnémetibe vezető út. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. ***Szatmári út*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 49. — T32-C5D5.

Szatmári-tanya 1907: *Szatmári tanya,* 1902: *Szatmári tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. *Szatmári* családnevűek ma is élnek a településen. — Hnt.

Szatmári út lásd **Szatmári sikátor**

Széleság 1864: *Szeles ág.* — Egykori dűlő az Egri-fordulóban. Pontos helyét nem ismerjük. A név elsődlegesen talán víznév lehetett, amit az utótagként megjelenő *ág* 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésű földrajzi köznév jelez. Később ez a megnevezés a környező területekre is átvonódott. Emellett elképzelhető a földrajzi köznévnek a 'földterület másik határba való átnyúlása' vagy akár ettől eltérő további jelentése is. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Széles-berek 1895: *Széles berek.* — Egykori földterület a település határának északnyugati részén a Bál sikátortól nyugatra. A név előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag a *berek* 'vizenyős (bokros) rét vagy legelő' értelmű földrajzi köznév. Vö. Széles-berek laposa, Széles-berek tájéka. — FKnT., T0.53.127.1. — T16-B4.

Széles-berek laposa 1895: *Széles berek laposa.* — Egykori földterület a település határának északnyugati részén. A Széles-berek mélyebben fekvő, lapos része lehetett. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire

vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T0.53.127.1. — T16-B4C4.

Széles-berek tájéka 1935–1936: *Szélezsberektájéka.* — Egykori határrész a településen. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Széles-berek közelében feküdt. — SzamSz.

Szilvás-lapos 2025: *Szívás-laposs | Ott, ahogy mejün kifele, ēsőű vóut a Turnak. Ahogy bejön az ēsőű laposs, a Szívás-laposs. … kifele a Turnak. Nyullott az a lapossok az egri határtúl a berki határig. Keresztümment a határon. Réigen azom fojt el a viz, azéir nevesztéik ugy. Ot lejjeb vóut a főűd, ogy gyült össze a viz. Azom fojt el a viz, árkok nem vóutak.* — A vízszabályozások előtt a belvíz elvezetésére szolgáló, a határt kelet–nyugati irányban átszelő lapos volt. A *szilvás* előtag bizonyára a terület növényzetére utal. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T17-E5.

Szvát lásd **Polgármesteri Hivatal**

Taar-tanya 1907: *Taar tanya,* 1902: *Taar tanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt., ÚCsnT.

Tanya lásd **Cigánytanya, Kölcsey Antal-tanya**

Tanya út lásd **Mándi útja**

Tatár-domb 2025: *Tatár-domb | Ot ment egy nagy laposs, és ástak az egri határtul a berki határig egy jóu nagy méij árkot, és ot sok kardot leltek, sarkantyut, ijen katonaji, harci felszereléseket. Mikor jöttek a tatárok, od gyilkolták le a mikolaji néipet. Oda kimenekült, mer erdőű vóut réigen, és od gyilkolták le a mikolaji néipet. Ity tartották a zemberek, a réigi emberek.* 1935–1936: *Tatárdomb,* 1895: *Tatár domb,* 1864: *Tatár domb | Ez az Erdőszélben egy kitetsző halom. A nép száján az kering, hogy ott valamikor a tatár csatában eltemetettek feküdnének. IV^{k} Bélakori lehet, mert 1717^{ki} tatárjáráskor vér nem folyt, mert a tatárok a templomba menekűlőket rab szijra füzve, Máramorosi Borsáig elhúrczolták, honnan a Szatmári és Máramarosi Magyar Nemesség, az Oláhok erélyes segítségével szinte tízezeren meg szabadittattak.* — Szántóföld a település északi határában. Egyesek szerint a Második-forduló területén fekszik. A név korábban a mainál jóval nagyobb területet jelölt a Bál sikátortól északra fekvő részen. A tatárjárás emlékét őrzi. A 19. század első felének néphagyománya szerint a mikolaiakkal az történt valamelyik tatárjáráskor, hogy a Túr egyik pallóján kellett átkelniük, de addig udvariaskodtak, „kínálgatóztak" a *„Tessék, János bátyám! Tessék, Kati néném!"*-mel az átjáró előtt, hogy rajtuk ütött a török. — ÉGy., Pesty 1864/40: 315a, 342a, SzamSz., T0.53.127.1. — T16-C4.

Temető 2025: *Temetőű.* — Temető az Alsóvégen. Nyugati részén a Református, keleti részén pedig a Katolikus temető fekszik. — ÉGy. — T32-C3.

Téglaszín 2025: *Téglaszin,* 2001: *Téglaszín.* — Gödrös terület a Bál sikátor végén, ahol korábban téglát vetettek. Ma a Pálinkafőző áll a területen. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D3.

Tincu-ház 2025: *Tinku-ház.* — Egykori épület a határ keleti részén a Csordaút közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-E4.

Tóth-tanya 1907: *Tóth tanya,* 1902: *Tóth tanya.* — A határ északkeleti részén fekvő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. Egy 1884-es és egy 1931-es térképen is jelölik a tanyát a tulajdonosának, Tóth Józsefnek a nevét feltüntetve. — HKFT., Hnt., T16.T.541. — T17-E3.

Tökföld 2025: *Tökfőűd | Od dinnyét termeltek mek tököt is, sütőűtököt.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Mándi út mentén. Korábban dinnyét és tököt termesztettek a területen. — ÉGy. — T16-B4.

Túl a Túrról 2008: *Túlatúrról.* — Bura László erdőként utal rá Kökényesd helynevei között, de pontos helyét nem közli. Bizonyára a Túrtól délre eső, mikolai területen feküdt. — SzMHn. 1: 376.

Túr 2025: *Tur,* 2000: *Tur,* 1984: *Túr,* 1953: *Túr,* 1941: *Túr,* 1937: Râul *Tur,* 1918: *Tur p[atak],* 1914: *Tur,* 1910: *Túr p[atak],* 1895: *Túr patak,* 1884: *Tur patak,* 1864: *Tur | A' Tur vízébe sok halakat és rákokat fognak mely egy kis malmot is hajt.* 1860–1864: *Túr patak, Túr* Bach, 1840: *Túr folyó,* 1839: *Túr,* 1802–1811: *Túr* F[luss], 1802: *Túr F[olyó],* 19. sz.: *Túr f[olyó],* 1799: északról *Tár* [ɔ: *Túr*] vize hasíttya határját. 1782–1785: *Tur* bach, 1780: *F[luvius] Túr,* 1779: Rivulus *Tur,* 1450: *Thwr,* 1217 k.: fluuium *turu,* 1216: *Tur,* 1181/1288/16. sz.: *Tur.* — A Tisza bal oldali

mellékfolyója. A Keleti-Kárpátok részét képező Avas-hegységben ered Románia északnyugati részén. Nyugati irányban folyik, egy szakaszon határfolyó Ukrajnával. Szatmárnémeti közelében lép Magyarország területére, majd Tiszakóródnál torkollik a Tiszába. A települést északi irányból határolja. A név az általánosan elfogadott magyarázat szerint szláv eredetű, az ősszláv **turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult, leginkább annak *-jь* képzős alakjából. ***Túr-folyó*** és ***Túr-patak*** formában is említik. Vö. Túr utca, Túri malom. Lásd Túr (Halmi, Kisgérce, Kökényesd, Szárazberek, Túrterebes). — DL. 70896, ÉGy., EKFT., F. 7/3: 20, Fényes 1840/4: 310, FNESz., Görög, HKFT., Kat., Kniezsa 1941: 207–209, MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 32, Pais 1975: facs. 28. cap. 13. sor, Perényi 233, Pesty 1864/40: 55a, RegArp. 1: 44, T.SzSz1953, T0.53.127.1, T1.S.80. XVIII.54, T1.S.82.54, T16.T.117, T16.T.118, T16.T.420, T22.B.III.a.168/7, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2104, T22.B.IX.a.2546, Vályi 2: 610–611. — T17-F3.

Túr-folyó lásd **Túr**

Túri malom lásd **Mikolai malom**

Túr-patak lásd **Túr**

Túr utca lásd **Csordaút 1.**

Újberek 2025: *Ujberek ~ Berkikolonija ~ Kolonija,* 2003: *Szárazberektelep,* 2001: *Újberek,* 1944: *Szárazberektelep.* — Újabban létesült román falu a település nyugati határszélén. Eredetileg Szárazberek határához tartozott, jelenleg Mikola község része. A ***Kolónia*** névváltozat a *kolónia* 'telepesek lakóhelye' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Berkikolónia*** és ***Szárazberektelep*** formában is említik. Román neve *Bercu Nou* 'Újberek'. — ÉGy., EH., FKnT., Hnt., SzMHn. 2: 53. — T16-A3B3.

Újházy-tanya 1913: *Újházytanya.* — Egykori tanya a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Hnt.

Új iskola 2025: *Uj iskola ~ Állami iskola.* — Épület a Fő utcán a Református templom mellett. A név előtagja a Régi iskolához való viszonyítást fejezi ki. ***Állami iskola*** formában is említik, ez ugyanis a Református iskolával ellentétben nem felekezeti, hanem állami fenntartású iskola volt. Az intézmény hivatalos neve *Gellért Sándor Általános Iskola.* — ÉGy. — T32-D4.

Újmikola 2025: *Ujmikola ~ Mikolajikolonija,* 2003: *Újmikola, Mikolai telep,* 2001: *Újmikola.* — Újabban létesült román falu a település nyugati határában. A ***Mikolaikolónia*** név utótagja a *kolónia* 'telepesek lakóhelye' jelentésű földrajzi köznév. ***Mikolaitelep*** formában is említik. Román neve *Micula Nou* 'Újmikola'. — ÉGy., EH., FKnT., SzMHn. 2: 53. — T16-B4.

Új ólak 2025: *Uj o͡ulak.* — A Bál sikátor végén álló istállók. Jelenleg is állattartásra használják az épületeket. A név előtagja arra utal, hogy ezek később épültek, mint az állami gazdaság istállói. — ÉGy. — T32-D3.

Újváros 2025: *Ujváros,* 2001: *Újváros ucca.* — A település újabban települt, többnyire románok és ukránok által lakott keleti része. Az *új* előtag a Régimikolához való viszonyítást fejezi ki. ***Újváros utca*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F4G4.

Újváros utca lásd **Újváros**

Ungvárié lásd **Ungvári-tanya**

Ungvári-tanya 2025: *Ungári-tanya,* 2001: *Ungvárijé.* — Tanya a település határának déli részén a Homokos-domb közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Ungvárié*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T24-C2.

Úrbéres-erdő 2025: *Urbéires-erdő͡ü,* 2001: *Úrbéres-èrdő.* — Szántóföld a település határának északi részén a Dinnyéskerttől északra. Korábban erdő volt, a katonai térképek még így jelzik. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — ÉGy., HKFT., MKFT., SzamSz., SzMHn. 2: 53. — T16-D3.

Úrbéri-kaszáló 1860: *Urbéri Kaszálló.* — A település határának keleti részén fekvő egykori kaszáló. A név előtagja arra utalhat, hogy egykor úrbéresek, azaz 'jobbágyok' birtokolták vagy használták a területet. — SzamSz., T16.T.380. — T17-E4.

Vadkörtefa 2025: *Vatkörtefa.* — A Legelő mellett a Csordaút mentén álló vadkörtefa. — ÉGy. — T16-D4.

Váradié 2025: *Váradijéi,* 2001: *Váradijé.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Süveg útja mentén. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Váradi út. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T16-C4.

Váradi út lásd **Dinnyés út**

Varga sűrűje 1935–1936: *Vārgasürüje.* — Egykori erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A név utótagja a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzamSz.

Varjú-nyomás 1864: *Varju nyomás.* — Egykori dűlő a Berki-fordulóban. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka bizonytalan, az előtag családnevet, illetve állatnevet egyaránt rejthet. Az utótag a *nyomás* 'legelő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/40: 55a.

Vármegye árka lásd **Éger**

Vármegye árka híd 2025: *Vármegye árka híd.* — A Vármegye árkán átívelő híd a Szatmári sikátor mentén. — ÉGy. — T32-D4.

Vármegye árka hídja lásd **Vasúti híd**

Vásáros-domb 1935–1936: *Vásározsdomb.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára vásártartásra szolgáló dombos hely lehetett. — SzamSz.

Vashíd 2025: *Vashid.* — A település határának északi részén a Túron átívelő vasúti híd. Lásd Túr-híd (Kökényesd). — ÉGy. — T17-D2.

Vasút 2025: *Vasut.* — A Szatmárnémeti és Halmi közötti vasútvonal, mely a települést észak–déli irányban szeli át. Vö. Vasúti híd. — ÉGy. — T24-C2.

Vasúti híd 2025: *Vasuti hid ~ Vármegye árka higgya,* 2001: *Vasúti-híd.* — A Vármegye árkán átívelő vasúti híd a Fürdő mellett. ***Vármegye árka hídja*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T24-C2.

Veres-tanya 2025: *Veres-tanya.* — Szántóföld a település határának keleti részén. A Weiszé része. A korábban itt álló tanyáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-E5.

Villanytelep 2025: *Villonytelep,* 2001: *Villanytelep.* — Egykori épület a Domb utca végén. Ma már lakóházak állnak a helyén. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-C3.

Virág utca 2025: *Virág ucca,* 2001: *Virág ucca*. — A Fő utcáról északi irányba nyíló utca a Felsővégen. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T33-F4.

Weiszé 2025: *Vájszéi ~ Vájsz Móuricéi, Vájsz Móuricéiba | Vájsz Móuricéi ott egéiszen a zegri határig. | A Zegribe lakott ott. Az öreg zsidóut nem ismertem, a fiját ismertem, mer apám is vett a kissebbik fijátul, Vájsz Jóuzsitú.* 2001: *Vájszé.* — Szántóföld a település keleti határában a Sámuelé mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Weisz Móricé*** formában is említik. Vö. Weisz-tanya. — ÉGy., SzMHn. 2: 53. — T17-E5.

Weisz Móricé lásd **Weiszé**

Weisz-tanya 1913: *Veisztanya,* 1907: *Weisz tanya,* 1902: *Weisz tanya.* — Egykori tanya a település határában. Bizonyára a Weiszé területén állhatott. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — Hnt.

Zubogó lásd **Zuhogó**

Zúgó lásd **Zuhogó**

Zúgófok lásd **Zuhogó**

Zuhogó 2025: *Zuhogóu ~ Zugóu ~ Zubogóu | A Zuhogóu és a Malom-kert az el vam választva egymástól.* 2008: *Zuhogó,* 1990: *Zuhogó,* 1895: *Zúgó fok.* — A Túr által körülzárt erdő a Malom-kert mellett. A névadás alapját a szomszédos Malom-kertben álló egykori vízimalom szolgáltatta. A ***Zúgó*** név a 'vízimalom zsilipes csatornája, illetve az onnan lezuhanó víz' jelentésű *zúgó* földrajzi köznévből alakult. A ***Zubogó*** és a *Zuhogó* ugyanilyen értelmű. ***Zúgófok*** formában is szerepel. E névváltozat utótagjaként a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév szerepel, ami azt jelzi, hogy a név eredetileg víznév lehetett, s ez utóbb átvonódott a mellette fekvő területekre is. — ÉGy., Fazekas 1994: 4, FKnT., SzMHn. 1: 376, T0.53.127.1. — T16-C2D2.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü,* 2001: *Zsidótemető.* — Temető az Új iskola kertjének a közelében. A zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy., SzMHn. 2: 49. — T32-D3.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom ~ Zsinagóuga.* — Egykori épület a Fő utcán. Ma az Új iskola áll a helyén. ***Zsinagóga*** formában is említik. — ÉGy.

Zsinagóga lásd **Zsidó templom**

NAGYTARNA

Magyarország katonai felmérése

Nagytarna helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység északnyugati lejtőjén található, Szatmárnémetitől 40 km-re északkeletre. A falu későbbi területét először egy 1378-ban kelt oklevél említi, amely a nyalábi uradalom tartozékait sorolja fel: a térség településeit *possessiones valachales*-nek, vagyis román falvaknak nevezi, amelyeket I. Lajos adományozott Drág és János vajdáknak. Ekkor és 1405-ben, amikor az uradalom Perényi Péter birtokába ment át, Batarcs, Komlós, Csarnató és a később elpusztult Széphegy falunevek fordultak elő a forrásokban. A Perényi család két ága közötti 1430-as öröklési szerződésben azonban Tarna már az uradalom tartozékai között szerepel. Mindez arra utal, hogy Tarna az avasi lejtők falvai közül nem tartozott a legkorábbi alapítású települések közé, s későbbi kiemelkedő szerepét feltehetően központi fekvésének köszönhette. A 16. századból fennmaradt dikajegyzékben már a térség legnépesebb falvai között tartják számon, s ugyanebben az időben e települések *Tarnavidék* közös név alatt szerepelnek. A 16. század első felében Tarna határából külön községgé vált a vele szinte egybefüggően települt Kistarna, amely ma Ukrajnához tartozik, ettől kezdve pedig az anyaközséget Nagytarnának nevezték. A környező helynevek arra utalnak, hogy a falu megtelepülésében és a korai fejlődésében a magyarok mellett a ruszinság játszott meghatározó szerepet, s csak később került túlsúlyba a román népesség. A 18. század második felére a magyarság már nem képviselt meghatározó tényezőt a település életében. Újabb magyar betelepülés az 1840-es években történt, míg 1910 körül szepességi cipszerek érkeztek nagyobb számban.

Az 1773-as urbárium alapján a falu a Perényi család birtokában állt, akik közül báró Perényi Ferenc 152 holdas és báró Perényi Imre 125 holdas birtokai voltak a legnagyobbak. A Perényiek a 19. század végéig a környező falvak meghatározó birtokosai maradtak. A 19. század végén Nagytarnán báró Perényi Károly és báró Perényi Zsigmondné, míg 1912-ben Fogarassy Zsigmond és Spitz Mózes voltak a falu legnagyobb birtokosai. A település lakossága a környéken szokásos mezőgazdasági tevékenység (gabonatermesztés, erdőgazdálkodás, állattartás, szőlőtermesztés és borászat) mellett valószínűleg már a megtelepedést követően arany-, ezüst- és cinkbányászattal is foglalkozott. A 18. században nagyobb számban német bányászok is betelepültek a faluba, a 19. század végén pedig a bányatelepet iparvasút kötötte össze a szomszédos Királyházával. A 19–20. század fordulóján a bánya közelében gyógyfürdőt létesítettek. A bányászat az 1940-es években szűnt meg.

Nagytarnán több templom is található. Az ortodox templom, amelyet 1897-ben a görögkatolikus hívek számára szenteltek fel, egy korábbi fatemplom helyére épült. A református imaházat és a korábbi római katolikus templomot egyaránt 1864-ben építették. A mai is meglévő római katolikus templom 1904 óta áll.

Nagytarna határában a Vágás-patak mentén a 19. század végén ruszin fakitermelők alapították a később Vágástanya nevet viselő településrészt, amely ekkor még nem rendelkezett állandó népességgel. Elsőként 1913-ban szerepel a forrá-

sokban, amikor Nagytarnához tartozó területként említették, és 502 lakossal rendelkezett, a későbbi népszámlálások nem rögzítették külön az itt lakókat. 1920-ban görögkatolikus, 1937-ben ortodox templomot építettek a külterületi lakott helyen. A település 1956-ban vált önállóvá, de fejlődése nem folytatódott, és a 20. század végén már teljesen lakatlan volt. Helyneveit Nagytarna helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Nagytarna a 15. század elejétől Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Királyháza volt. 1910-ben a település 414 házzal és 6664 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól községközpont, beosztott falvai Bocskó, Avaspatak és Vágástanya.

A település népessége 1880 és 1941 között folyamatos növekedést mutatott: 1880-ban 1004 főt, 1900-ban 1851 főt, míg 1941-ben már 2409 főt írtak össze. A második világháborút követően, 1966-ig (1864 fő) csökkenés volt megfigyelhető, majd ismét mérsékelt növekedés következett (2011: 1951 fő). A település nemzetiségi összetétele a 19. század végétől jelentős átalakuláson ment keresztül. Az 1880-as és az 1910-es népszámlálások adatai a magyarság számottevő erősödését mutatják: a magukat magyarnak vallók aránya a teljes népességen belül mintegy 25%-ról közel 50%-ra, a ruszinoké pedig 2-3%-ról 20%-ra emelkedett. Ezzel együtt a németek részaránya 15%-ról 2%-ra, a románoké pedig 50%-ról 30%-ra csökkent. Ezzel szemben 1920 után a román népesség aránya mintegy 50%-ra, a németeké 5-6%-ra emelkedett, míg a magyarok részaránya körülbelül 10%-ra esett vissza. Az 1941-es népszámlálás a románok kb. 25%-os, a magyarok kb. 45%-os arányait rögzítette. A 20. század második felében a románság vált meghatározóvá: arányuk megközelítette a 80%-ot, míg a magyaroké 20% körül stabilizálódott. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a magyarok aránya 14%-ra, a németek száma pedig csupán néhány főre csökkent. A felekezeti megoszlás a 20. század közepéig a görögkatolikusok túlsúlyát mutatta: arányuk ekkor mintegy 60% volt, míg a reformátusok, római katolikusok és az izraeliták 10–15%-os részarányt képviseltek. A 20. század második felére az ortodox felekezet vált dominánssá (75–80%), miközben a reformátusok aránya 2–3%-ra, a római katolikusoké pedig 10% alá csökkent, az izraeliták pedig teljesen eltűntek. E felekezeti arányok lényegében a 21. század elején is változatlanok maradtak.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Németh József szerk., *Magyarország földbirtokosai.* Budapest, 1893.

Orbán László, *Modernizációs folyamatok Ugocsában 1890 és 1914 között.* Kézirat. PhD értekezés. Eger, 2024.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László 2001-ben és 2008-ban. Adatközlő volt Sós Gizella.

Helynévtár

Nagytarna 2025: *Natytarna, Natytarnán ~ Torna,* 2008: *Natytarna,* 2003: *Nagytarna,* 1944: *Nagytarna,* 1942: *Nagytarna,* 1937: *Nagytarna,* 1926: *Nagytarna,* 1918: *Nagytarna,* 1913: *Nagytarna,* 1905: *Nagy-Tarna,* 1898: *Nagy Tarna,* 1889: *Nagy-Tarna,* 1884: *Nagy Tarna,* 1874: *Tarna, Tarnára, Tarnán, Tarnáról, Nagytarna,* 1873: *Nagy-Tarna,* 1864: *(Nagy) Tarna,* 1859: *Nagy Tarna,* 1851: *Nagy-Tarna,* 1844: *Tarna,* 1839: *Nagy-Tarna | Oláh f[alu] egy mély völgyben … Határa hegyes, völgyes és sovány; a' helységet körülkeritő hegyek oldalában két savanyúviz forrása van; hajdan arany és ezüst bányái is voltak. A' nyalábi uradalomhoz tartozik.* 1828: *(Nagy) Tarna,* 1808: *Nagy-Tarna,* 1806: *N[agy] Tarna,* 1802–1811: *Nagy Tarna,* 1799: *Tarna, N[agy] Tarna | Elegyes két faluk Ugocsa Várm[egyében] … földgyeik 2 nyomásbéliek, teremnek kukoritzát, és zabot, erdejek, fájok elég van; szőlejek kevés, de jó gyenge bort termők. Ezeknek határjában régenten pénzbányák vóltak.* 1786: *Tarna, Nagy-Tarna,* 1773: *Nagy Tarna,* 1756: *Nagy Tarna,* [1740 k.]: *Nagy Tarna,* 1725: *Nagy Tarna,* 1696: *Nagy Tarna,* 1690: *Nagy Ótarna,* 1674: *Nagy Tarna,* 1618: *Tharna,* 1608: *Tarna,* 1598: *Tarna,* 1596: *Tarna,* 1582: *Tharna,* 1576: *Tharna,* 1572: *Tharna,* 1553: *Tórna,* 1499: *Thorna,* 1492: *Tharna,* 1492: *Thorna,* poss., 1486: *Thorna,* poss., 1482: *Thorna,* poss., 1478: *Thorna,* poss., 1471: *Tharna,* 1455: *Tharna,* loc., 1450: *Tharna, Thorna,* poss., 1433: *Torna,* 1431: *Torna,* poss., 1430: *Thorna,* poss. — Település a romániai Szatmár megye északi határszélén, az Avas hegység nyugati lábánál. Román neve: *Tarna Mare.* Szomszédos települései északon az ukrajnai Kistarna, keleten az ugyancsak ukrajnai Veléte, délen Avaspatak, Ugocsakomlós és Turc, nyugaton Bocskó. A falu a magyar–román–ruszin nyelvhatáron fekszik. A településnév legkorábbi előfordulása a 15. század első feléből való, amikor a „valachalis" (oláh) falvak között szerepel. A középkortól ***Tarna,*** illetve ***Torna*** néven említik, mint ahogyan az egész nyelvterületen kétféle hangalakban rögzültek az e lexémából származó szláv eredetű helynevek. Nevét a rajta átfolyó, szláv eredetű nevet viselő Tarna patakról kapta. Ez a névadási mód a magyar és a szláv névhasználatra egyaránt jellemző. A 17. századtól *Nagytarna* és ***Nagyótarna*** formában is említik, annak nyomán, hogy Tarna anyaközségtől a 16. század első felében külön községgé vált a határából Kistarna. Vö. Nagytarnai fürdő, Nagytarnai huta. — ComMarmUg. 209, CzF., Cs. 1: 435, DL. 70858, 70870, 70896, 70956, 70961, 70999, 71039, 71074, Dávid 2001: 505, ÉGy. (Gődényháza, Kisbábony, Túrterebes), EH., E 156/65: 55, E 156/81: 3, E 158/48: 502, E 158/61: 431, E 158/64: 928, 952b, 1042, 1082, 1094, 1102, 1112, 1135, 1148, 1165, 1250, 1273a, F. 10/7: 322, Fényes 1840/4: 412, 422, Fényes 1851, FNESz. *Nagytarna,* Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kocán 2022: 363–364, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 749, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MKFT., Notitiae 419, Perényi 262, 264, 277, 288, 308, 309, 334, 335, Pesty 1864/57: 443b, Szabó 1937: 394, 436–437, Szirmay 1805: 153, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.12, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 2: 401, 3: 464.

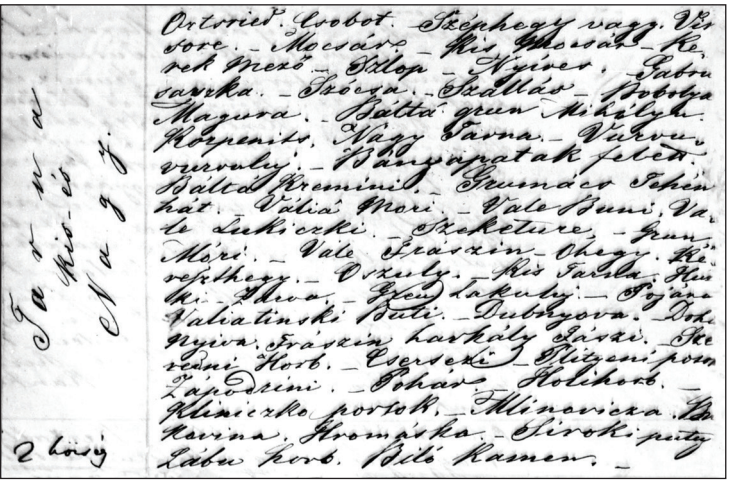

Nagytarna leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 443b)

Alsó-forduló 1802: *Alsó forduló.* — Szabó István szerint a település délnyugati határában lévő hely volt. A névben az *alsó* előtag viszonyító szerepű, de a település névanyagában **Felső-forduló*-t nem ismerünk. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 438. — T3-E3.

Avas 1944: *Avas,* 1905: *Avas h[egység],* 1889: *Avas h[egység],* 1795: *Avas* Gebirg, 1791: *Avas* Gebirg. — Hegyvonulat, amely Nagytarna keleti határát is érintve húzódik észak–déli irányban a Tisza és a Túr közén. A név az *avas* 'makkoltatásra alkalmas, nagy fákból álló öreg, szálas erdő; őserdő, rengeteg; tilos erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Avas-hegység***-ként is említik. — FKnT., FNESz., Gönczy, Juhász 1988: 60, Kogutowicz, T1.S.68.106, T22.B.IX.a.2, T22.B.XV.c.500/2. — T4-B4.

Avas-hegység lásd **Avas**

Bánya-patak 1865: *Banya patak,* 1864: *Bányapatak* felett. — Patak a település délkeleti határszélében. A név előtagja többféleképpen értelmezhető, talán a 'hasznosítható ásványokat kitermelő üzem' jelentésű *bánya* lexémával van kapcsolatban, de az sem zárható ki, hogy a terület magyar nyelvjárásában meglévő *bánya* 'fürdő' jelentésű szóval függ össze; vö. ukr. *баня* 'fürdő' köznév. A vízfolyás közelében van a Nagytarnai fürdő, de a középkorban fontos ércbányák is működtek a település határában. — KMNySz., Pesty 1864/57: 443b, SzUM., TESz., T1.S.79.1781/3. — T4-B5.

Băii utca 2008: *Băji ucca.* — Utca a település határában, a Nagytarnai fürdő felé vezet. A név előtagja a rom. *băi* 'fürdő' szó. — DEx., SzMHn. 2: 102. — T3-G3.

Bocicăului utca lásd **Bocskói utca**

Bocskói út lásd **Bocskói utca**

Bocskói utca 2008: *Bocskói ucca, Bocskói út, Bocicăulùj ucca.* — Utca a település belterületén, Bocskóra vezet. ***Bocskói út*** formában is előfordul. Az azonos jelentésű ***Bocicăului utca*** névváltozat előtagja a románból való átvétel. — SzMHn. 2: 102. — T3-E3.

Borkút utca 2008: *Bòrkút ucca, Katonák uccája, Grănicserilòr ucca.* — Utca a település belterületének keleti részén. A név előtagja a *borkút* 'ásványos forrás' jelentésű földrajzi köznév. Vályi András szerint a település a 18. század végén nevezetes volt a forrásvizéről: *N[agy] Tarna mellett minerális víz, az az: borkút, vagy savanyú víz van, mellyel a' Lakosok, mint közönséges itallal élnek; távol való helyekről pedig a' nyavalyás, és beteges emberek minden esztendőben járnak ide, s' a' förödés által sokan meggyógyúlnak.* ***Katonák utcája***-ként is említik. A névadás indítékát nem ismerjük, de elképzelhető, hogy valamilyen katonai létesítmény, például határőrállomás felé vezető út lehetett. A ***Grănicerilor utca*** név előtagja a rom. *grănicer* 'határőr' szó. — DEx., FKnT., SzMHn. 2: 102, Vályi 3: 464. — T3-F2F3.

Bukovina 1864: *Bukovina.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név szláv eredetű, és a terület jellegzetes növényzetére utal; ehhez lásd az ukr. *бук* 'bükkfa,' hucul *буковина* 'bükkerdő' szót. — Buszel 2003: 66, FNESz., Pesty 1864/57: 443b, Pipás–Halász 2005:18.

Csobot 2008: *Csobot,* 1884: *Czobol,* 1864: *Csobot,* 1850–1860: *Csobút.* — Nagytarna északnyugati határában, a Tarna patak és a Kis-Tarna közén említett földterület. A helynév eredete bizonytalan. Bura László a román tájnyelvi *ciubotă* 'csizma' főnévvel hozza összefüggésbe. Ennél valószínűbb azonban, hogy a névben egykori tulajdonosára történik utalás. A szomszédos Gődényháza történeti családnévanyagában ismerünk *Csobot* nevű nemest; vö. 1670: *Csobot.* — HKFT., Pesty 1864/57: 443b, RMCsSz., Szabó 1937: 356, SzMHn. 2: 104, T1.S.80. XVI.85/1–23, ÚCsnT. — T2-D2.

Esztrói-dűlői kereszt 2008: *Esztróji-dülői-kereszt.* — Kereszt a település határában. A név előtagjában egy közvetlenül nem adatolható **Esztrói-dűlő* név áll. Ebben az *Esztró* névforma szláv eredetű lehet; vö. szláv **ostrovъ* 'sziget'. A magyarba feltehetően *Osztrov* formában bekerült név aztán hangtani változásokon ment át. Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' földrajzi köznév. — FKnT., FNESz. *Osztró pataka,* Sebestyén 2017: 234, SzMHn. 2: 104.

Frászin hídja 2008: *Frászin híggya.* — Híd a Frászin-patakon a település keleti határában. — SzMHn. 2: 102. — T3-G3.

Frászin-patak 2008: *Frászin patak.* — Patak a település keleti határában. A név előtagja minden bizonnyal a szomszédos ukrajnai Kistarna és Veléte határában található *Frászin* hegynév lehet, amely a rom. *frasin* 'kőrisfa' szóból származik. Vö. Frászin hídja. — SzMHn. 2: 102, 108. — T3-H3.

Gorzó 1941: *Gorzău,* 1884: *Gorzo,* 1884: *Gorzó rét.* — Kiemelkedés a település keleti határ-

szélén. A név eredete bizonytalan, vélhetően személynévből származik. A környező települések történeti családnévanyagában találunk *Gorzó* nevű személyt; vö. 1572: *Gorzo,* 1715: *Gorzó* (Veléte), 1615: *Gorzo* (Tekeháza), 1865: *Gorso Mihaly* (Turc). ***Gorzó-rét*** néven is említik. — HKFT., HKFT75., MaKF., RMCsSz., Szabó 1937: 537, 497, T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T4-B3C3.

Gorzó-rét lásd **Gorzó**

Grănicerilor utca lásd **Borkút utca**

Grumács 2008: *Grumács,* 1864: *Grumács.* — Hely a település délnyugati határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név eredete ismeretlen. — Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 105.

Halma 1859: *Halma,* [1857–1859]: *Halma* B[erg], [1825 k.]: *Halma* B[erg], 1784: *Halma* b[erg]. — Hegy a település keleti határszélében. Neve többféleképpen is magyarázható. Talán a magyar *halom* 'domb' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakjaként jött létre, de ez a szerkezet szokatlan a magyar helynévanyagban. Emellett kisebb valószínűséggel szóba jöhet az is, hogy a név elsődlegesen egy szláv eredetű **Holma* formára vezethető vissza; vö. ukr. *Гольма Перша, Гольма Друга* hn. Lucsik szerint e településnevek alapját egy 'kis vízgyűjtő, tó' szláv földrajzi köznév adja. — EKFT., FKnT., Lucsik 2014: 159, MKFT., T1.S.12. XII.11, T22.B.IX.a.520. — T4-C4.

Holt-patak 1884: *Holt patak.* — A közeli Batár folyó egyik bal oldali mellékága a település északnyugati határában. A név előtagja a *holt* '(elzáródás miatt) megállott vizű, megrekedt (folyóág)' melléknév. — HKFT., TESz. — T3-E2.

Huta 1. 2008: *Hutá,* 1944: *Nagytarnai huta,* 1913: *Nagytarnai huta.* — Hely a település délkeleti határában. A név többféle nyelvből is magyarázható, ugyanis a szláv (ukrán) és a magyar nyelvben egyaránt megtalálható az elnevezés alapjául szolgáló lexéma; vö. ukr. *гута* 'üveggyár', magyar *huta* 'a fémet érceiből kiolvasztó üzem; üvegolvasztó kemence; üveggyártó üzem'. A ***Nagytarnai huta*** név előtagja a *Nagytarna* helységnév *-i* melléknévképzős származéka. Vö. Huta-patak, Huta utca. — Hnt., SzMHn. 2: 105, SzUM., ÚESz. — T3-H4.

Huta 2. lásd **Huta-patak**

Huta-patak 2008: *Huta patak, Huta.* — Patak a település délkeleti határában, a Tarna bal oldali mellékága. A víznév a patak partján lévő *Huta* nevű helyről kapta a nevét. ***Huta*** formában is említik. — SzMHn. 2: 102, 105. — T3-H4.

Huta utca 2008: *Huta ucca.* — A Huta-patak és a Huta mellett futó utca. — SzMHn. 2: 102. — T3-H4.

Iskola utca 2008: *Iskola ucca, Şcolii ucca.* — Utca a belterület délkeleti részén. Román 'iskola' jelentésű előtaggal ***Şcolii utca*** formában is szerepel. — DEx., SzMHn. 2: 102, 103. — T3-F3.

Kakas-hegy 2008: *Kokoseg.* — Domb a település határában. A név előtagja utalhat az ottani élővilágra, de talán inkább személynév lehet. A *Kakas* családnév a történelmi Ugocsa vármegye környező településeinek történeti családnévanyagában szerepel: 1429: *Kakas* (Túrterebes), 1513: Petro *kakas,* 1567: *Kokas* (Tekeháza), 1743: *Kakas* (Hetény). A név hangalakja a románból való visszakölcsönzésre utalhat. — N. Fodor 2010: 126, Szabó 1937: 373, 497, 526, SzMHn. 2: 104. — T5-G2.

Karpin 1941: *Carpin,* 1850–1860: *Karpin.* — Nagy kiterjedésű földterület a település nyugati-északnyugati határában, a Nagy-Tarna patak bal partján, a település belterületétől kiindulva átnyúlik Bocskó határába is. A név eredete és nyelvi hovatartozása bizonytalan. A töve talán az ukr. *корон* 'ponty' állatnév; vö. mac. *Крапеų,* szln. *Krapina,* pomor-poláb *Karpin,* len. *Karpistaw,* or., ukr. *Коронеų* hn. De az sem zárható ki, hogy személynévi áttétellel keletkezett a helynév; vö. ukr. *Корон* csn. Lásd Karpin (Bocskó). — Csucska 2005: 287, MaKF., Šmilauer 1970: 95, SzUM., T1.S.80.85/1–23, ÚCsnT. *Karapin, Karpinec.* — T2-D2.

A Karpin egy 19. század közepi térképen (T1.S.80.85/1–23)

Katolikus plébánia 2008: *Katolikus-plébánija, Pébánija.* — Római katolikus papi hivatal és lakás a település központjában. ***Plébánia*** formában is említik. — SzMHn. 2: 102, 103. — T3-F3.

Katolikus temető 2008: *Katolikus-temető.* — Temető a belterületen. — SzMHn. 2: 102. — T3-H4.

Katolikus templom 2008: *Katolikus templom.* — Római katolikus templom a belterületen. — SzMHn. 2: 102. — T3-H4.

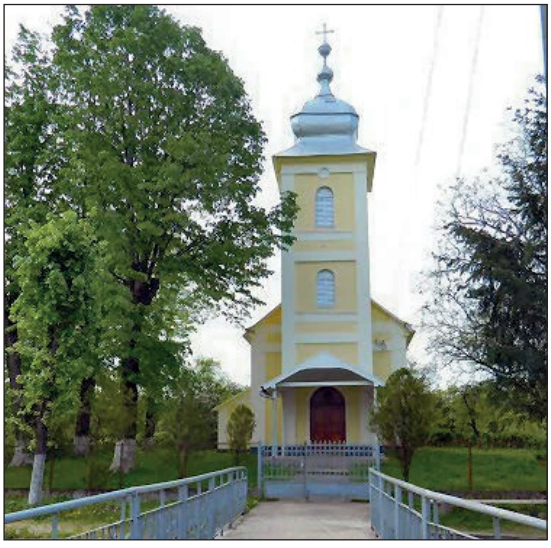

Katolikus templom Fotó: Wikimedia

Katonák utcája lásd **Borkút utca**

Kecske lásd **Kecske-völgy**

Kecske-völgy 1884: *Kecske,* 1884: *Kecske vgy [völgy].* — A Nagy-Tarna egy szakasza a település délkeleti határában. A szomszédos Turcon ismeretes *Kecske-patak* víznév bizonyára ezzel azonosítható. A név a *kecske* állatnévből alakulhatott. ***Kecske*** formában is szerepel. Lásd Kecske-patak (Turc). — HKFT., HKFT75. — T4-A4.

Kerek-mező 1864: *Kerek Mező.* — Hely a település délnyugati határában. A név előtagja a terület alakjára utalhat. — Pesty 1864/57: 443b. — T2-D3.

Kereszt-hegy 2008: *Kereszthegy,* 1884: *Kereszthegy,* 1864: *Kereszthegy.* — Kiemelkedés a belterület keleti szélén. A név előtagja a *kereszt* melléknév, amely 'keresztben elhelyezkedő' értelmű. — HKFT., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 10, TESz. — T3-G3.

Kicsira 2008: *Kicsira,* 1941: *Kecsere,* 1884: *Chicera.* — Hegy a település délkeleti határában. Átnyúlik Turc területére is. A név nyelvi eredete nehezen tisztázható, mivel az alapjául szolgáló földrajzi köznév a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is előfordul. Bizonyára összefüggésbe hozható a szlovákiai Vepor hegységben lévő *Kicsera* hegy nevével. Kiss Lajos szerint ez a havasi pásztorkodást folytató szláv és román nemzetiségű vlachoktól kaphatta nevét. Erre utal az is, hogy a szláv és a román névrendszerben is találunk analóg példákat: lásd a szlk. *Kyčera,* ukr. *Кичера* és rom. *Chicera, Chicerea, Chicerul, Chicerna, Chicira, Cicera* helynevek, továbbá vö. még a hucul *К'ирчія ~ К'ирнічин* erdőtlen hegyhát neve, valamint az ukr. nyelvjárási *кічера* 'kopár hegycsúcs, hegyorom', hucul *к'ічера* 'cseres, bokros rész a hegyen' lexéma, és ennek a *chiceră* '(magas) kúpos domb csúcsa; hegycsúcs' jelentésű román nyelvi megfelelője. A *Kicsira* név tövéhez a fenti földrajzi köznevek valamelyike szolgálhatott alapul. A név a magyar nyelvhasználatba is bekerülhetett. Lásd Kicsira (Turc). — Buszel 2003: 427, DEx., FNESz. *Kicsera,* HKFT., Iordan 1963: 34, MaKF., Pipás–Halász 2005: 78, 237, SzMHn. 2: 104. — T4-C4.

Kis-mocsár 1864: *Kis Mocsár.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja bizonyára a *Nagy-láp*-nak is nevezett Mocsártól való megkülönböztetést szolgálta. — Pesty 1864/57: 443b.

Kis-Tarna 2008: *Kis Tarna,* 1884: *Kis Tarna p[atak],* 1864: *Kis Tarna.* — A közeli Batár folyó egyik bal oldali mellékága a település északnyugati határában. Forrásvidéke Kistarnától keletre az Avas hegységben van. A név előtagja a Nagy-Tarnához való viszonyítást fejezi ki. ***Kis-Tarna-patak***-ként is említik. — HKFT., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 105. — T2-D2.

Kis-Tarna-patak lásd **Kis-Tarna**

Konyosi-tanya 1944: *Konyositanya.* — Külterületi lakott hely a település határában. A helynév előtagja talán a hely birokosára utalhat. — Hnt., ÚCsnT.

Kőris-völgy 1941: *Kőrisvölgy.* — A Nagy-Tarna egyik jobb oldali mellékága. A vízfolyást

szegélyező fákról kaphatta a nevét. — MaKF. — T4-A3.

Körzeti rendelő 2008: *Körzeti-rendelő, Òrvosi-rendelő.* — Orvosi rendelő a település központjában. ***Orvosi rendelő***-ként is említik. — SzMHn. 2: 102, 103. — T3-F3.

Magura 1884: *Magura,* 1859: *Magura,* 1784: *Magura* b[erg]. — Hegy a település délkeleti határában. A név nyelvi eredete nehezen tisztázható, mivel Nagytarna a román, a szláv (ruszin, ukrán) és a magyar nyelvhatáron fekszik, és a név alapjául szolgáló földrajzi köznév mindegyik érintett nyelvben megtalálható: vö. rom. *măgură* 'domb, magaslat; kunhalom', ukr. nyelvjárási *магура* 'magas hegy,' m. nyelvjárási *magura* 'hegy'. Kimutatható továbbá mindhárom nyelvben a köznévvel megegyező helynév is: rom. *Măgura* hn., hucul *Мáгýра* hegy, m. *Magura.* Kiss Lajos a magyar *Magura* hegynevet a románból eredezteti. — Bakos 1982: 448, 469, DEx., Dicţ., EKFT., FNESz., HKFT., Iordan 1963: 33, Lucsik 2014: 314, MKFT., Pipás–Halász 2005: 97, 237. — T3-G4.

Malom-domb 1941: *Malomdomb.* — Domb a település délkeleti határában. A név előtagja bizonyára a közeli Malom-patakon működő malomra utal. — MaKF. — T3-H4.

Malom-patak 2008: *Malom patak, Malom pataka,* 1941: *Malomvölgy.* — A Nagy-Tarna bal oldali mellékága a település délkeleti határában. A név előtagja arra utal, hogy a patak malmot vagy malmokat hajtott. ***Malom pataka*** és ***Malom-völgy*** formában is említik. Vö. Malom-domb. — MaKF., SzMHn. 2: 103, 106, 107. — T3-H4.

Malom pataka lásd **Malom-patak**

Malom-völgy lásd **Malom-patak**

Mezei út 2008: *Mezei út.* — Út a település északnyugati határában. — SzMHn. 2: 106. — T2-D2.

Mocsár 2008: *Mocsira,* 1941: *Močár,* 1884: *Mocsára,* 1884: *Mocsár,* 1864: *Mocsár,* 1802: *Nagy Láp.* — Nagy kiterjedésű mocsaras terület a település északnyugati határszélén, átnyúlik Bocskó, illetve az ukrajnai Gődényháza és Csarnató határába is. A név a *mocsár* '(vízinövényekkel benőtt) sekély állóvíz' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Mocsira*** névváltozata a szláv és a román nyelvből is magyarázható; vö. blg. *Мочарица,* or. *Мочалица* hn.; rom. *moceră* 'mocsár' köznév, amelynek *mociră* változata is ismert. E nyelvek valamelyikéből kerülhetett át a név a magyarba. A ***Mocsára*** forma is idegen nyelvi hatást jelezhet, de a magyarban is létrejöhetett a *mocsár* földrajzi köznév birtokos személyjeles származékaként; vö. Halma. Legkorábbi adata ***Nagy-láp***-ként jelentkezik, amely a terület méretére utal, ennek utótagja a *láp* 'vízinövényekkel benőtt, mocsaras terület, rétség' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kis-mocsár, Mocsár utca. Lásd Mocsira (Bocskó). — DLR., FKnT., HKFT., HKFT75., MaKF., Pesty 1864/57: 443b, Šmilauer 1970: 122, Szabó 1937: 438, SzMHn. 2: 106. — T2-D2.

Mocsára lásd **Mocsár**

Mocsár utca 2008: *Mocsár ucca.* — Utca a belterület északnyugati részén, a Mocsárra vezet. — SzMHn. 2: 102. — T3-E2.

Mocsira lásd **Mocsár**

Nagy híd 2008: *Natyhíd.* — Híd a Tarna patakon a belterület nyugati szélén. Az elnevezés a híd méretére utal. — SzMHn. 2: 103. — T3-E3.

Nagy-Kübler lásd **Széles-hegy**

Nagy-Kübler-hegy lásd **Széles-hegy**

Nagy-láp lásd **Mocsár**

Nagyótarna lásd **Nagytarna**

Nagy-Tarna lásd **Tarna 2.**

Nagytarnai fürdő 1944: *Nagytarnai fürdő,* 1941: *Nagytarnai fürdő,* 1934: *Nagytarnai fürdő,* [1925 k.]: *Nagytarnai fürdő,* 1918: *N[agy]-Tarnai fürdő,* 1915: *N[agy]-Tarnai fürdő,* 1913: *Nagytarnai fürdő,* 1910: *Nagytarnai fürdő,* 1905: *Tarnai fürdő,* 1889: *Tarnai fürdö,* 1884: *Nagy Tarnai fürdö.* — Fürdőhely Nagytarna délkeleti határában. A név előtagja a *Nagytarna* helységnév *-i* melléknévképzős származéka. Utótagja a 'fürdésre alkalmas víz, fürdőhely' jelentésű *fürdő* földrajzi köznév. ***Tarnai fürdő***-ként is említik. — FKnT., Gönczy, HKFT., Hnt., Kogutowicz, MaKF., T.SzUB1934, T16.T.365, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T4-B4.

Nagytarnai huta lásd **Huta 1.**

Nyíres 1864: *Nyíres.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Növényzetére utalhat a név. — Pesty 1864/57: 443b.

Ó-hegy 1864: *Ohegy.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a 'régi' jelentésű *ó* melléknév. — Pesty 1864/57: 443b.

Ortodox plébánia 2008: *Òrtodoksz-plébánija.* — Lelkészi hivatal és lakás a település központjában. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Ortodox temető 2008: *Òrtodoksz-temető.* — Temető a belterület déli részén. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Ortodox templom 2008: *Òrtodoksz-templom.* — Templom a település központjában. — SzMHn. 2: 10. — T3-F3.

Orvosi rendelő lásd **Körzeti rendelő**

Oszoj 2008: *Oszòj,* 1941: *Oszoly,* 1870: *Oszoi,* 1864: *Osoi,* 1864: *Oszuly,* 1859: *Oszoy,* 1784: *O Suy.* — Kiemelkedés a Kereszt-hegy északkeleti szomszédságában. A név eredete bizonytalan. A település a magyar, a szláv (ukrán) és a román nyelvhatáron fekszik, és a hegynév ezek közül több nyelvből is magyarázható. A román és a szláv névrendszerben egyaránt találunk ilyen alakú hegynevet; vö. rom. *Osoi(ul), Usoiu, Osoii, Vîrful Osoii, Osoielul* hn., mac. *Osoj,* szerbhorvát *Osojnik,* szln. *Osoje,* cseh *Osojno,* ukr. *Ociŭc.* A név vagy a – helynevek alapján feltételezett, de jelentését tekintve bizonytalan – régi rom. *osoi* 'északnak kitett; árnyékos hely, hegyoldal', vagy az ukr. nyelvjárási *ociŭ, ocoŭ, oсóвнь, oсóння* 'napsütötte, verőfényes hegyoldal' jelentésű főnévből magyarázható. A név aztán átkerülhetett a magyar nyelvhasználatba is. — EKFT., FNESz., Iordan 1963: 524, Lucsik 2014: 365, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 443b, Sebestyén 2017: 234, Šmilauer 1970: 135, SzMHn. 2: 106, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T22.B.IX.a.2269. — T3-G3H3.

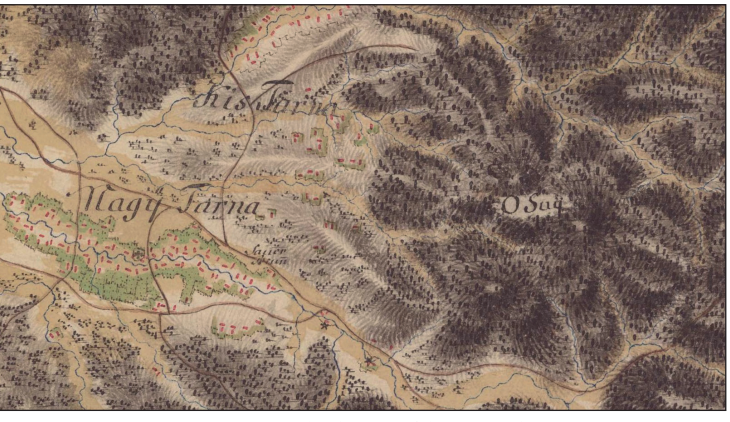

Az Oszoj az első katonai felmérés térképén

Pikló 2008: *Pikló,* 1884: *Piclou.* — Kiemelkedés a település déli határában. A név magyarázata bizonytalan, talán szláv eredetű lehet; vö. szln. *Pekel,* szlk. *Peklina,* cseh *Peklo,* bel. *Пеклино* hn. Töve összefüggésben lehet az ukr. *пекло* 'pokol' főnévvel. — HKFT., Šmilauer 1970: 149, SzMHn. 2: 106, SzUM. — T4-A4.

Plébánia lásd **Katolikus plébánia**

Pojána 2008: *Pòljáná,* 1864: *Pojána.* — Legelő a település északnyugati határában. Pesty Frigyes Kistarna és Nagytarna határába lokalizálja. A helynév szláv, román és magyar eredetre, illetve névhasználatra egyaránt utalhat. Alakulhatott ugyanis egyrészt a szláv *pojána* földrajzi köznévből (vö. or., ukr. *поляна* 'erdei tisztás; hegyi rét',), amely a románban is jelen van *poiană* 'erdei tisztás' formában (vö. rom. *Poiana* hn.). Másrészt a szláv vagy román eredetű m. nyelvjárási *pojána* 'erdei tisztás; hegyi rét' jelentésű földrajzi köznév is lehet az alapja. — DEx., FKnT., Gáldi 2: 185, Hadrovics–Iordan 1963: 23, 42, Pesty 1864/57: 443b, Šmilauer 1970: 145, SzMHn. 2: 106, SzUM., TESz. — T3-E1.

Polgármesteri hivatal 2008: *Pòlgármesteri-hivatàl.* — Épület a település központjában. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Rákita 2008: *Rákita.* — Hely a település délkeleti határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név Bura László szerint román eredetű, és tövében a szláv eredetű rom. *rac* 'rák' (< szláv *rak* 'rák') állatnév rejlik. — DEx., SzMHn. 2: 106. — T3-F4.

Református parókia 2008: *Református-parókija.* — Épület a település központjában. — SzMHn. 2: 103. — T3-E2E3.

Református temető 2008: *Református-temető.* — Temető a belterület déli részén. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Református templom 2008: *Református-templom.* — Épület a település központjában. — SzMHn. 2: 103. — T3-E2E3.

Rendőrség 2008: *Rendőrség.* — Épület a település központjában. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Runk 2008: *Runk.* — Dombos erdő a település keleti határában. A név köznévi előzménye a

rom. *runc* 'irtás, erdei tisztás' jelentésű földrajzi köznév, amely a román helynevekben gyakori névalkotó elem, vö. pl. *Runc(ul), Runculeţul, Runcurelul.* Bizonyára összefügg a Turcon említett Runk-folyó nevével. — FNESz. *Nagyrunk,* Iordan 1963: 23, 361, SzMHn. 2: 106. — T4-C4.

Şcolii utca lásd **Iskola utca**

Szeketura 2008: *Szeketure,* 1864: *Szeketure.* — Forrás a település északkeleti határában. A név a romániai magyar nyelvjárásokban használatos *szeketura* 'terméketlen domboldal; erdei tisztás' jelentésű földrajzi köznévből alakult, amely a rom. nyelvjárási. *secătură* 'nem művelhető, vízjárta, mocsaras terület; irtvány, erdei tisztás' főnév átvétele. Elképzelhető azonban az is, hogy a név a románban alakult, és az került át a magyar nyelvhasználatba; vö. *Secătura, Secăturile, Săcăturile* hn. A helyi hagyomány szerint egy gonosz ember kiszárította a forrást, amely később újra feltört. — Bakos 1982: 448, DEx., FKnT., Iordan 1963: 25, Kiss 2008: 245, Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 56, 106, 107. — T4-B3.

Szalasane 2008: *Szölösâne.* — Erdő a település határában. Pontos helye ismeretlen. A név Bura László szerint román eredetű, és tövében talán a rom. *sălaş* 'menedék; szállás' jelentésű főnév rejlik. Valószínűbb azonban, hogy a *Szálas* névvel van kapcsolatban. Ennek román helynévi változata kerülhetett vissza a magyarba. — SzMHn. 2: 106.

Szalásnyile 2008: *Szalásnyile.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név bizonyára a *Szálas* névből a románban alkotott forma, amely azután visszakerült a magyarba. — SzMHn. 2: 107.

Szálas 1864: *Szállás.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név minden bizonnyal romlott forma lehet, ugyanis a szomszédos települések (az ukrajnai Kirva, Sósújfalu, Veléte) határában *Szálas* nevű erdő ismeretes. Ez a helynév a magyar *szálas* 'erdő, amelyben szép szálfák vannak' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Szalasane, Szalásnyile. — FKnT., Pesty 1864/57: 443b.

Szárazpataki út 2008: *Szárazpataki út.* — Az Avaspatakra, korábbi nevén Szárazpatakra vezető út a település délnyugati határában. — SzMHn. 2: 107. — T3-E3.

Széles-hegy 1944: *Széles h[egy],* 1941: *Széles hegy,* 1910: *Nagy Kübler h[egy],* 1884: *Nagy Kübler h[hegy],* 1859: *Nagy Kübler.* — Kiemelkedés a település keleti-délkeleti határszélén. A *széles* előtag a kiemelkedés alakjára utal. ***Nagy-Kübler, Nagy-Kübler-hegy*** néven is említik, amelyekben a *Kübler* családnév szerepelhet. — HKFT., MaKF., MKFT., Sebestyén 2017: 222, T22.B.IX.a.1008, T22.B.XV.c.500/2, ÚCsnT. — T4-D4.

Szlop 2008: *Szlop,* 1884: *Slop,* 1864: *Szlop.* — Hely a település déli határában. A név szláv eredetű: a *slop* 'csapda', ősszláv **slopъ* 'csapda' szavakra vezethető vissza, és etimológiailag összefügghet a szlovákiai *Szolopna* település nevének eredetével. Kiss Lajos szerint ez olyan helyre utal, ahol csapdával fogtak vadat, esetleg csapdákat készítettek; vö. szln. *Slopno,* szlk. *Slopná,* len. *Slopiec,* ukr. *Слоиска* hn., illetve hucul *слопец* 'csapda'. — FNESz., HKFT., Pesty 1864/57: 443b, Pipás–Halász 2005: 178, Šmilauer 1970: 163, SzMHn. 2: 107. — T3-F3.

Szócsa 2008: *Szoceá,* 1944: *Szocsa,* 1864: *Szócsa.* — Erdő és lakott hely a település határában, a belterület mellett délkeleten. A név eredete ismeretlen. — Hnt., Pesty 1864/57: 443b, SzMHn. 2: 107. — T3-G3.

Szojku 2008: *Szòjku.* — Legelő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete ismeretlen. — SzMHn. 2: 107.

Tarna 1. lásd **Nagytarna**

Tarna 2. 2008: *Torna,* 2008: *Tarna, Tàrna,* 1864: *Nagy Tarna,* 1859: *Tarna Patak,* 1850–1860: *Tárna vize,* 1805: *Tarna,* 1802: *Tarna p[atak],* 1262: *Thornia,* aqua. — A közeli Batár baloldali mellékvize, amelynek a forrásvidéke a nagytarnai Halma, Széles-hegy, Kicsira területén van. A *Tarna* víznév szláv eredetű: egy szláv **Tьrnava* víznév átvétele, töve a szláv **tьrnъ* 'tüske, tövis, kökény' köszó, amely valamennyi szláv nyelv helynévi származékai között megtalálható, vö. ukr. *Терн,* or. *Терновка* hn. ***Torna*** alakban is használják, mint ahogyan az egész nyelvterületen kétféle hangalakban rögzültek az e lexémából származó szláv eredetű helynevek. A 19. század elejétől ***Tarna-patak*** és ***Tarna vize*** formában is említik. A század

második felében ***Nagy-Tarna***-ként ismeretes, amelynek előtagja a Kis-Tarnához való viszonyítást fejezi ki. Vö. Nagytarna, Tarnavidéke. Lásd Nagy-Tarna (Bocskó). — ÉGy. (Gődényháza), EH., FNESz. *Torna,* Kniezsa 1942: 26, Kocán 2022: 363–364, MKFT., Pesty 1864/57: 443b, Šmilauer 1970: 186, Szabó 1937: 438, Szirmay 1805: 151, 152, SzMHn. 2: 103, 107, T1.S.80. XVI.85/1–23. — T3-F3.

Tarnai fürdő lásd **Nagytarnai fürdő**

Tarna-patak lásd **Tarna 2.**

Tarnavidék lásd **Tarnavidéke**

Tarnavidéke 1635: *Tarna Videke,* 1620: *Tarnavideke,* 1613: *Tarna Vidéke,* 1610: *Tarna Vidike,* 1608: *Tarnavideche,* 1604–1605: *Tarnauideke,* 1602: *Tarna uideke,* 1599: *Tarna Widike,* 1578–1579: *Tharnawidike,* 1578: *Tarnauideke,* 1576: *Tharnawydyke,* 1574: *Tarna Vydyke,* 1572: *Tharna Wydeke,* 1571: *Tharnawydeke,* 1570: *Tarna Videke,* 1567: *Tharna Wydeke,* 1564: *Tharna wydeke.* — A Tarna folyó, illetve település körül fekvő román falvak összefoglaló neve. A 16. századi oklevelekben az Avas hegységi Kis- és Nagytarnát, valamint az annak közvetlen szomszédságába tartozó Batarcs, Bocskó, Csarnató, Szárazpatak településeket említik e tájhoz tartozó falvakként. A név előtagja a *Tarna* víznév vagy településnév. Utótagja a *vidék* 'bizonyos szempontból sajátos egységet képező táj, terület' jelentésű földrajzi köznév. — ComMarmUg. 209, E 158/62: 589, E 158/63: 636, E 158/64: 874, 914, 952b, 1034, 1042, 1054, 1073, 1176, 1212, 1219, 1233, 1261, 1268b, 1341, FKnT., Szabó 1937: 295, 306, 400, 436, 437, TESz.

Tarna vize lásd **Tarna 2.**

Tehén-hát 1864: *Tehén hát.* — Kistarna és Nagytarna határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítékát nem ismerjük, a név utótagja a *hát* 'földhát' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 443b.

Temető út 2008: *Temető út.* — A temetőkhöz vezető út. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Torna lásd **Nagytarna, Tarna 2.**

Úri-forrás 2008: *Uri-fòrrás, Úri-fòrrás.* — Hideg vizű kút, forrás a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A névadás indítéka sem világos, a név előtagjaként esetleg az *Uri ~ Úri* családnév állhat. — SzMHn. 2: 102, 103, 104, 107, ÚCsnT.

Vágás lásd **Vágástanya**

Vágástanya 2008: *Văgás,* 1944: *Vágástanya,* 1913: *Vágástanya,* 1907: *Vagás t[anya], Vágás,* 1902: *Vágás t[anya], Vagás t[anya],* 1900: *Vagás,* 1898: *Vagás.* — Önálló településsé alakult egykori külterületi lakott hely Nagytarna délkeleti határában. A név a *vágás* 'kivágott erdőrész, irtás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Bura László azt tartja valószínűbbnek, hogy a rom. *văgaş* 'vízmosás' főnévből keletkezett a név. ***Vágás***-ként is említik. — FKnT., Hnt., SzMHn. 2: 108. — T4-B5.

Vám utca 2008: *Vám ucca, Vămii ucca.* — Utca a településen, a belterületről északi irányban az ukrajnai határ felé vezet. A ***Vămii utca*** névforma előtagja a megfelelő román név átvétele. — SzMHn. 2: 103. — T3-F3.

Vămii utca lásd **Vám utca**

Avaspatak helynevei

Történeti háttér

Az Avas hegység északnyugati lejtőjén fekvő Szárazpatak (1907 óta Avaspatak) neve kétségtelen bizonyossággal először a Perényi család 1430-ban kelt öröklési szerződésében fordul elő. Tekintettel arra, hogy a nyalábi uradalom 1405. évi, a Perényiek részére történt adományozási iratában a település még nem szerepel az uradalom tartozékai között, a település e két időpont között, tehát a 15. század első harmadában keletkezhetett. A falu kezdettől fogva az Avas vidéki oláh *(valachalis)* települések közé tartozott, amelyekről először 1378-ban történt említés. A környezetre jellemző hegyvidéki életforma, a ruszin és a román népesség magyarsággal való keveredése és kulturális kölcsönhatása Szárazpatakon is jól megfigyelhető volt.

A rendelkezésre álló adatok arra engednek következtetni, hogy a település alaprétegét alkotó vegyes ruszin–román népesség mellett Szárazpatakon kezdetben számottevő magyar népelem is jelen volt. Bár a lakosság a 16–18. század folyamán fokozatosan kicserélődött, e folyamat természetes úton, jelentősebb társadalmi vagy etnikai törés nélkül ment végbe. A máramarosi ruszin hegyvidék falvaiból betelepült népcsoportoknak – akik az Avas vidék egyes településein markánsan kirajzolják a ruszin utánpótlás irányát – Szárazpatakon ilyen jellegű betelepülése nem mutatható ki. A magasabban fekvő hegyvidékre valószínűleg nem ért el a tatárok 1717-es pusztítása sem. Az 1775-ös úrbérrendezési irat szerint báró Perényi Ferenc és báró Perényi Imre voltak a település legnagyobb birtokosai. A 19. század végén a Perényi uradalom felbomlott, a birtokosokat a helyi község alkotta.

A falu a megtelepedést követően Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Halmi volt. 1910-ben a település 199 házzal és 1532 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól Nagytarna község beosztott falva.

A település népességének alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a 19. század végétől a 20. század végéig folyamatos növekedés figyelhető meg. A lakosságszám 1880-ban 575 fő volt, ez 1910-re 930 főre, 1930-ra 1048 főre, 1966-ra 1276 főre, 1992-re pedig 1335 főre emelkedett. A 21. század kezdetére azonban a népesség csökkenése vált jellemzővé: a 2011. évi népszámlálás 1158 főt rögzített. A nemzetiségi összetétel hosszú távon viszonylagos állandóságot mutat: a románság aránya a vizsgált időszak egészében meghaladta a 90%-ot. A magyar, német és ruszin nemzetiségű lakosság száma mindvégig néhány főt tett ki, így etnikai szempontból a település egyneműnek volt tekinthető. A felekezeti megoszlás a 20. század közepéig döntően görögkatolikus túlsúlyt mutatott, a népszámlálási adatok 90% feletti görögkatolikus és 10% alatti izraelita lakosságot jeleznek. A 20. század

második felétől kezdődően a lakosság szinte kizárólag ortodox vallású volt.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Németh József szerk., *Magyarország földbirtokosai.* Budapest, 1893.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Avaspatak 2003: *Avaspatak,* 1944: *Avaspatak,* 1942: *Avaspatak,* 1941: *Avaspatak,* 1933: *Avaspatak,* 1926: *Avaspatak,* 1918: *Avaspatak,* 1915: *Szárazpatak,* 1913: *Avaspatak,* 1912: *Szárazpatak,* 1909: *Szárazpatak,* 1907: *Avaspatak,* 1905: *Szárazpatak,* 1902: *Szárazpatak,* 1895: *Szárazpatak,* 1889: *Szárazpatak,* 1884: *Szárazpatak,* 1873: *Szárazpatak,* 1870: *Szárazpatak, Szárazpatakra, Szárazpatakon, Szárazpatakról,* 1864: *Száraz Patak,* 1859: *Szárazpatak,* 1852: *Szucha,* 1852: *Szuchai patak,* 1851: *Szárazpatak,* 1839: *Szárazpatak | Oláh f[alu] dombos, erdős, sovány vidéken.* 1832: *Száraz-Patak,* 1828: *(Száraz) Patak,* 1808: *Szárazpatak,* 1806: *Száraz-patak,* 1802–1811: *Szárazpatak,* 1799: *Patak, Száraz Patak | Oláh falu Ugocsa Vármegyében … határja két nyomásbéli, földgye hegyes, völgyes, és agyagos, erdeje van, szőleje nints, terem inkább kukoritzát és zabot, búzát, rozsot igen szűken, mivel legelőjök elég van, és szénájok is terem, sok marhát tarthatnának.* 1786: *Szárasz-Patak,* 1784: *Szaraz Patak,* 1777: Széphegy nunc *Szárazpatak* dicta, 1773: *Szárasz Patak,* 1756: *Szaraz patak,* [1740 k.]: *Szarasz Patak,* 1725: *Szaraz patak,* 1713: *Szaraz Patak,* 1696: *Szaraz Patak,* 1673: *Szaraszpatak,* 1633: *Szárazpatak,* 1620: *Szarazpatak,* 1608: *Zaraz Patak,* 1600: *Zaraz Patak,* 1598: *Szarazpatak, Zaras patak,* 1588: *Zarazpatak,* 1574: *Szarazpathak,* 1548: *Száraz-patak,* 1498: *Zarazpathak, Zaraspathak,* poss., 1492: *Zarazpathak,* 1471: *Zarazpatak,* poss., 1471: *Zarrazpathak, Zarazpathak,* 1459: *Pathak,* v., 1454: *Zarraspathaka,* 1454: villa volachalis *Zarrazpathaka,* 1450: *Zarazpathak, Zarrazpathak,* poss., 1431: *Sarospataka,* 1430: *Sarospathaka,* poss., 1430: *Saarospatak, Sarospathaka, Saruspatak, Saaruspatak,* poss., 1430: *Saaruspatak,* poss., *1425: *Zarazpatak,* poss., *1378: *Zarazpatak.* — Település a romániai Szatmár megye északi határszélén, az Avas hegység nyugati lábánál. Román neve *Valea Seacă.* Szomszédos települései északon Bocskó, északon és keleten Nagytarna, délen Ugocsakomlós, nyugaton az ukrajnai Szászfalu. A település a magyar, a román és a ruszin nyelvhatáron fekszik. A településnév legkorábbi névformája a ***Szárazpatak ~ Szárazpataka,*** amelyre csak a 15. század közepétől van biztos adatunk. A történeti forrásokban már a 14. század második feléből is ismerünk e helyhez bizonytalanul köthető említést. A 15. század első feléből idézett források ***Sárospatak*** formát mutatnak. Elsődlegesen a *Száraz-patak* vagy a *Sáros-patak* víznévként egy időszakos vízfolyást jelölhetett a település

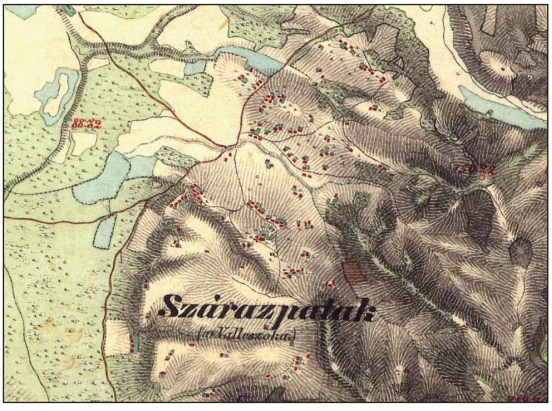

Szárazpatak a második katonai felmérés térképén

határában, amelyről aztán magát a települést is elnevezték. A feltehető víznévi előzmény(ek)nek a nyomára is akadhatunk. A 14. század elején a közeli Veléte határában *Sáros-patak* víznevet ismerünk, a 19. század végén pedig a közeli Feketardó határában a Batár patak jobb oldali mellékágát említik *Száraz-patak*-ként (1884: *Száraz p[atak]*). Ezek valamelyike szolgálhatott esetleg a névadás alapjául. A település a 15. század közepén egy ízben ***Patak*** névalakban is szerepel. A 18. század második felében a magyar és román névformák mellett a szláv ***Szuha*** vagy ***Szuhaipatak*** alakban is említik, amely a Szárazpatak szláv nyelvi megfelelője. A vegyes formák névhasználati tekintetben nem ítélhetők meg, erős kétnyelvűség esetén magyar és szláv használatuk is valószínűsíthető. Ezt erősítheti az is, hogy más területen is látunk fordított esetet, Sebestyén Zsolt a Nagyberezna közelében lévő *Szuha* településnév adatsorában *Szuhapatak* vegyes használatú névformát is említ. A 20. század elejétől hivatalos nevét ***Avaspatak*** alakban rögzítették, az Avas hegység melletti fekvése után. — ComMarmUg. 215, CzF., Cs. 1: 435, DL. 70858, 70870, 70952, 70956, 70961, 71039, 71070, 71072, E 156/34: 45, E 156/157: 73, E 158/48: 502, E 158/64: 1003, 1117, 1122, 1127, 1149, 1165, 1191, 1250, 1349, EH., EKFT., Fényes 1840/4: 422, Fényes 1851, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kocán 2022: 320–321, 336, 395, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 516, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., L23.125.1/3490, MaKF., Mező 1982: 240, MKFT., Notitiae 419, Perényi 203, 204, 208, 234, 235, 260, 262, 264, 309, 332, 334, Pesty 1864/57: 442b, Sebestyén 2020: 425, Szabó 1937: 477, 483, Szirmay 1805: 176, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T16.T.365, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2265, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 3: 27–28.

Berce 1852: *Bercze.* — Hegy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete bizonytalan. Származhat a *Berce* családnévből, de a *bérc* 'hegy, hegytető; domb, halom' földrajzi köznév is képezheti a név alapját. Ez esetben azonban inkább *Bérce* formában rekonstruálható a név. — FKnT., KMNySz., L23.125.1/3490, ÚCsnT.

Bereznák 1852: *Bereznák.* — Hegy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név szláv eredetű tövében az ukr. *береза* 'nyírfa' növénynév szerepel. Ez a tő a szláv nyelvekben gyakran jelentkezik helynevekben; vö. hucul *Берези, Березин'и,* szln. *Breznik* hn., ukr. *Березівка* hn., or. *Березовка* helynév. A helynév 'nyírfákkal benőtt hely' értelmű. — FNESz. *Bereznyiki,* L23.125.1/3490, Pipás–Halász 2005: 235, Šmilauer 1970: 38, SzUM.

Blahiskó-patak 1852: *Blachiskó patakig.* — Patak a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja bizonytalan eredetű. Esetleg összefügghet a település határában lévő *Blahovó* hegy nevével, de emellett nem zárható ki az sem, hogy a szláv személynévrendszerben meglévő *Благ, Блага, Благо* családnév származéka szerepel a névben. — Csucska 2005, 2011, Kniezsa 1965/2003: 297–298, 324, L23.125.1/3490.

Blahovó 1852: *Blachovo.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név szláv eredetű alapjául szolgáló szláv tő bizonytalan, talán az or., ukr. *блоха* 'bolha' szláv *-ovo* birtokos képzős származéka lehet. Esetleg összefügg a batarcsi *Bolhás* hegynévvel. Emellett nem zárható ki az sem, hogy a szláv személynévrendszerben meglévő *Благ, Блага, Благо* családnév származéka szerepel a névben. Vö. Blahiskó-patak. — Csucska 2005, 2011, Hadrovics–Gáldi 1: 87, Kniezsa 1965/2003: 297–298, 324, L23.125.1/3490, Šmilauer 1970: 29, SzUM.

Forgolány 1864: *Forgolány.* — Pesty Frigyes adatközlője Szárazpatak határában említi. Ez esetleg tévedés is lehet, ugyanis ezzel megegyező településnév ismeretes a közelben, Ukrajna területén. Kiss Lajos szerint az ugocsai Forgolány település neve személynévből keletkezett; vö. 1320: *Fulguran* szn. Az alapjául szolgáló személynév Fehértói Katalin szerint a *Folkmar* névvel áll összefüggésben, a magyarban módosult alakjára a legrégebbi példát 1299-ből idézi: *Fulgram,* majd 1300: *Forgalam.* — ÁSz., EtSz., FNESz., Kocán 2022: 131–132, Pesty 1864/57: 442b.

Gluszkó 1852: *Gluszko.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név bizonyára összefügg a térségben használt m. *Gluszko* és ukr. *Глушко* családnévvel. Ez esetben a helynév feltehetően magyar névadás eredménye, mivel a személynév önmagában áll helynévként. Vö. Huszkó. — Csucska 2011: 124, 2005: 146, L23.125.1/3490, ÚCsnT.

Gyilcsik 1852: *Gyilcsík.* — Kiemelkedés és szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név szláv eredetű, tövében az ukr. *дiл* 'völgy', hucul *дiл* 'hegygerinc, hegyhát' köznevet kereshetjük. De lásd még a mac. *Delnica,* szlk. *Delce,* cseh *Dílce, Dil,* ukr. *Дiлок,* hucul *Дiл ~ Дiли, Дiлок, Дiлениц'u* helyneveket is. — Buszel 2003: 227, L23.125.1/3490, Pipás–Halász 2005: 49, 236, Šmilauer 1970: 54.

Hárs-hegy 2008: *Vârful Tejulùj,* 1941: *Hárs-h[egy],* 1937: *Vrf. Tăului,* 1884: *Vérfu Teului.* — Bérc a település délkeleti határszélén. A *Vârful Teiului* név román eredetű; vö. rom. *tęi* 'hárs(fa)' rom. *vârf* 'csúcs, hegytető'. A magyar *Hárs-hegy* névforma a román név értelmi megfelelője. Elképzelhető, hogy azonos helyet jelöl a Szép-heggyel. — Dicţ., FNESz. *Tyej,* HKFT., MaKF., SzMHn. 2: 348, T22.B.III.a.168/7. — T3-F5.

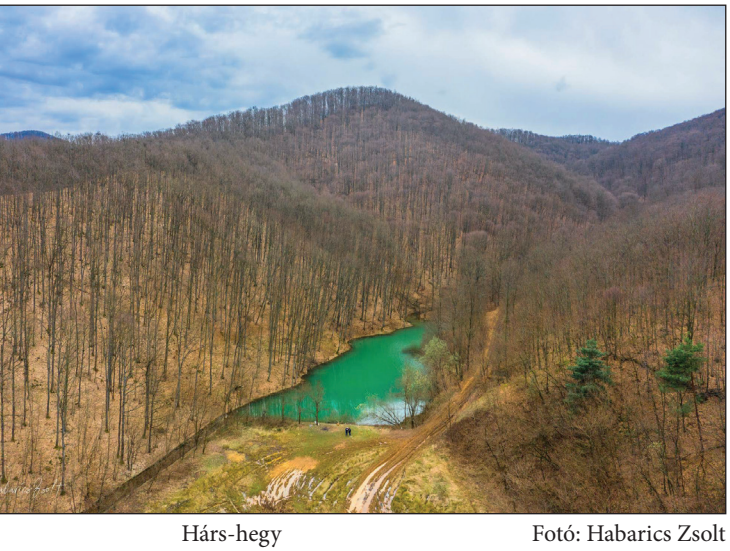

Hárs-hegy Fotó: Habarics Zsolt

Huszkó 1852: *Huvszkó.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, esetleg azonos a Gluszkóval. A név magyarázata bizonytalan, talán a *Huszkó* családnévből alakult. A személynév a szláv (ukrán) és a magyar nyelvben egyaránt kimutatható: ukr. *Гуско,* m. *Huszko ~ Huszkó.* — Csucska 2005: 167, L23.125.1/3490, ÚCsnT.

Javornyika 1852: *Javornika.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név szláv eredetű, etimológiai szempontból összefügg a *Jávorník* hegy nevével, mely a szláv *avorъ* 'jávorfa, juharfa' lexéma származéka, és 'juharos' értelmű. E tőből a szláv nyelvekben gyakran keletkeztek helynevek: szlk. *Javorová,* ukr. *Яворник,* or. *Яворов,* szln. *Javornik,* hucul *Йiвip* kisebb kiemelkedés, *Йiвip'u* tisztás, *Йiвipнiк* tisztás, *Йивopiн'u* tisztás hely. Lásd ehhez még a hucul *явip'u* 'juharfás tisztás; juhar-, jávorfás erdő' földrajzi köznevet is. — FNESz., L23.125.1/3490, Pipás–Halász 2005: 233, 236, Šmilauer 1970: 36.

Jicsai-patak 1852: *Jíchaí patak.* — Patak a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagjának eredete szintén ismeretlen. — L23.125.1/3490.

Liszkóc-patak 1852: *Liszkócz patakig.* — Patak a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja szláv eredetű, s a szláv nyelvekben önállóan szerepel vízfolyások megnevezéseként. E név alapszava az ukr. nyelvjárási *лiска* 'mogyoró(bokor)', hucul *лiска* 'ua.' növénynév, amelyhez a szláv *-ov-ьcь* képzőbokor járult. Egy ukrán vagy ruszin *Liszkovec* forma a magyarban szabályosan alakult *Liszkóc*-cá, és kiegészült a *patak* földrajzi köznévvel. — Buszel 2003: 491, FNESz. *Liszkó,* Kenyhercz 2014, L23.125.1/3490, Pipás–Halász 2005: 94, Sebestyén 2017: 179, Šmilauer 1970: 28–29.

Mezsi-Versok-patak 1852: *Medzí Versok patakig.* — Patak a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete bizonytalan, előtagja talán a szláv *mezsi* lexéma lehet; vö. ukr. *між, межи, меж* 'középső'. Utótagja egy közvetlenül nem adatolt *Versok-patak* helynév, amelynek előtagja vélhetően a *Versok* hegynév lehet, utótagja pedig a magyar *patak* földrajzi köznév. — Buszel 2003: 526–527, L23.125.1/3490, SzUM.

Mocsirica 1864: *Mocsiricza.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A helynévnek többféle magyarázata is lehet, ugyanis a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is fellelhető az alapjául szolgáló lexéma; vö. hucul *моч'ир* 'mocsár'; legvalószínűbb azonban, hogy a rom. *mocirlă* 'mocsár' *moceriță* 'mocirlă' származékából alakult, amelynek *mociorițĕ, mociorîță* változatai is ismertek. De emellett magyar névhasználatot is tükrözhet. — DLR., Pesty 1864/57: 442b, Pipás–Halász 2005: 105, SzMHn. 1: 87.

Pálcácska 1852: *Palczácska, Pálcsácská.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név eredete bizonytalan. Esetleg a szláv eredetű magyar *pálca* 'vékony s rendszerint hajlékony bot' főnév kicsinyítő képzős származékára gondolhatunk, de ez esetben a névadás indítékára nem tudunk magyarázatot adni. A közeli Szabolcs-Szatmár megyei *(Tornyos)pálca* neve etimológiai tekintetben nemigen jöhet szóba, mivel ezt Kiss Lajos szláv eredetű névként egy 'lapos, sík terület' jelentésű szóval hozza összefüggésbe. — FNESz., L23.125.1/3490, TESz.

Patak lásd **Avaspatak**

Sárospatak lásd **Avaspatak**

Sárospataka lásd **Avaspatak**

Szárazpatak lásd **Avaspatak**

Szárazpataka lásd **Avaspatak**

Széles-patak 1852: *Széles patakon.* — Hely a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név bizonyára a pataknak a környékbeli vízfolyásokhoz képest szélesebb medrére utal. — L23.125.1/3490.

Széphegy 1805: Fors olim pagus *Szép-hegy,* 1777: *Széphegy* nunc Szárazpatak dicta, 1579/1586/1598: *Széphegy,* pr., 1499/1505: *Zephegh,* 1499: *Zepheg,* 1498/1505: *Zephegh,* 1498: *Zepheg, Zeephegh,* 1492: *Zepheg,* 1478/1496: *Zephegh,* 1478: *Zephegh,* v., 1471: *Zephegh,* 1454: *Zephegh,* poss., 1450: *Zephegh, Zepheg,* poss., 1449: *Zéphegy,* v., 1431>1498: *Zepheg,* 1431: *Zephagh,* 1430/1431: *Zephegh,* poss., 1430: *Sepheg, Sephegh, Zephegh,* poss., v., 1405: *Zephegh,* 1405: *Zephegh, Zepzeg,* 1398: *Zephel,* 1393: *Zepheg,* poss., 1378: *Zephegh,* v. — Elpusztult település Avaspatak dél-délkeleti területén. A településnév legkorábbi említése a 14. század második feléből való. Nevét a mellette vagy a közelében lévő Szép-hegyről kapta. Szabó István szerint a 16. század első felében már puszta volt, az 1777-ből való említés pedig arról tanúskodik, hogy Széphegy minden bizonnyal Szárazpatakba olvadhatott bele. A 14. század végéről való egyszeri *Széphely* adata bizonyára téves lejegyzést tükröz. — ComMarmUg. 208, Cs. 1: 435, DL. 26566, 70858, 70863, 70870, 70896, 70952, 70961, 71039, 71061, 71068, 71070, 71072, 71074, DocVal. 282, 442, 501, F. 10/7: 232, 235, Kocán 2022: 347–348, Perényi 141, 142, 203, 204, 208, 209, 234, 260, 264, 277, 309, 329, 332, 334, 335, Szabó 1937: 483–484, Szirmay 1805: 92, 95, 176, Zs. 2/1: 443, 444. — T2-D5.

Szép-hegy 1262/1604: *Suphyg,* mo., 1262: *Ziphigh,* mo. — Kiemelkedés a település délkeleti részén, az egykori Széphegy település keleti határában. A névadás motivációja bizonyára az lehetett, hogy a hegyről szép kilátás tárult az ember elé. Talán ezt a hegyet jelöli a 20. század közepén említett *Hárs-hegy* helynév. — F. 7/3: 45, Szabó 1937: 483, 358, Szirmay 1805: 149. — T3-E5.

Szuha lásd **Avaspatak**

Szuhaipatak lásd **Avaspatak**

Versok 1852: *Versok.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név magyarázata bizonytalan. Talán szláv eredetű lehet, vö. ukr. *верюк* 'orom, csúcs, hegy'. A *Mezsi-Versok-patak* névből arra következtethetünk, hogy a magyar névhasználatnak is része lehetett. — Buszel 2003: 84, L23.125.1/3490.

Vokova Dolina-völgy 1852: *Vokova Dolmá völgyíg.* — Völgy a település határában. Pontos

helyét nem ismerjük. A név olvasata bizonytalan. Előtagja talán *Vokova* vagy *Volkova Dolina* formájú lehet, amely a *Vo(l)kova* családnévre és a szláv *volk* 'farkas' állatnévre egyaránt visszavezethető. E név utótagja vélhetően a szláv *dolina* közszó; vö. or., ukr., hucul *долина* 'völgy', amelynek magyar nyelvi *völgy* megfelelőjével egészült ki az elnevezés. — Buszel 2003: 236, Hadrovics–Gáldi 1: 380, L23.125.1/3490, Pipás–Halász 2005: 50, Šmilauer 1970: 195, ÚCsnT.

Bocskó helynevei

Történeti háttér

Bocskó az ugocsai Avas vidék és a Túrháti-sík határán fekvő, viszonylag későn alapított település, amelynek keletkezése a 16. század közepére tehető. Nevével elsőként egy 1572-es dikajegyzékben találkozhatunk. A falu, valamint szűk határa az avasi lejtők lábainál kiszélesedő, mocsaras tisza-völgyi síkon, Nagytarna és az Ukrajnához tartozó Gődényháza között helyezkedik el. Földrajzi fekvése ellenére társadalmi és gazdasági életformája, valamint népi kultúrája szoros rokonságot mutat a tőle keletre, félkörben elhelyezkedő, két évszázaddal előbb megtelepült hegyvidéki falvakéval.

A település minden bizonnyal a románsággal keveredett avasvidéki ruszin népesség egyik kitelepülése lehetett. Fejlődése részben a környező falvakéhoz hasonló módon alakult, ugyanakkor a síkvidékhez való közelsége következtében a magyar kulturális és nyelvi hatás itt valamivel erőteljesebben érvényesült. A 18. század második felében a mindennapi érintkezésben még elsősorban a ruszin nyelv használata volt jellemző, egy évszázaddal később azonban már a román nyelv vált általánossá, miközben a magyar nyelv ismerete továbbra is jellemző maradt.

Bocskó a 16. századtól a 19. század végéig a Perényi család nyalábi uradalmához tartozott. 1574-ben Perényi István, 1775-ben Perényi Ferenc és Perényi Imre voltak a legjelentősebb birtokosai. Az uradalom 19. század végi felbomlásakor többnyire a helyi közbirtokosság szerezte meg a falu határába tartozó birtokállományt.

Bocskó település ortodox templomát a görögkatolikus hívek építették 1901 és 1904 között, a korábbi fatemplom helyébe.

A falu Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Nagytarna, illetve Halmi volt. 1910-ben a település 116 házzal és 1076 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól a község Nagytarna beosztott falva.

A település lakosságszáma az elmúlt mintegy másfél évszázad során mérsékelt, de viszonylag egyenletes növekedést mutatott. 1880-ban 410 főt, 1910-ben 470 főt, 1931-ben 471 főt, 1977-ben 603 főt, 1992-ben pedig 638 főt írtak össze. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a településen 665 fő élt. A nemzetiségi összetétel tekintetében a 19. század végén fennálló, mintegy 90%-os román többség tovább erősödött; 1910 óta a források magyar és német nemzetiségű lakosokat már nem említenek. A felekezeteket tekintve a falu lakossága a 20. század első felében döntően görögkatolikus vallású volt, s mindössze néhány százaléknyi izraelita népesség élt még a településen. A 20. század második felében a vallási homogenitás tovább erősödött, és a falu teljes lakossága az ortodox felekezethez tartozott.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Komáromy András, Nyalábvár és uradalma. *Századok 28* (1894), 492−519.

Németh József szerk., *Magyarország földbirtokosai.* Budapest, 1893.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Bocskó 2003: *Bocskó,* 1944: *Bocskó,* 1942: *Bocskó,* 1937: *Bocskó,* 1934: *Bocskó,* 1926: *Bocskó,* 1918: *Bocskó,* 1913: *Bocskó,* 1905: *Bocskó,* 1897: *Bocskó,* 1889: *Bocskó,* 1884: *Bocsko,* 1873: *Bocskó,* 1870: *Bocskó,* 1864: *Bocskó,* 1859: *Bocskó,* 1851: *Bocskó,* 1839: *Bocskó | Földje tövises és bokros, – különben termékeny volna. Erdeje van. A' nyalábi uradalomhoz tartozik.* 1832: *Bocsko,* 1828: *Botskó,* [1825 k.]: *Bocskó,* 1808: *Bocskó,* 1806: *Bocskó,* 1802–1811: *Botskó,* 1796: *Bocsko | Orosz falu Ugotsa Vármegyében, ... fekszik a' hegyek között; szántó földgyei középszerűek, legelője elég, réttyei jók, fája, makkja elég; de szántó földgyeinek felső része soványas, réttyei essős időkben elöntetnek, sőt néha szénáját el is hordgya az árvíz, harmadik Osztálybéli.* 1786: *Bocschko,* 1784: *Butsko,* 1773: *Bocsko,* 1756: *Bocko,* [1740 k.]: *Botsko,* 1725: *Bocsko,* 1696: *Bocsko,* 1690: *Bocsko,* 1673: *Bocsko,* 1618: *Bocziko,* 1608: *Boczko,* 1601: *Bochko,* 1598: *Boczko,* 1582: *Bochko,* 1576: *Bochko,* 1574: *Bochko,* 1572: *Bochko.* — Település a romániai Szatmár megye északi határszélén. Román neve: *Bocicău.* Szomszédos települései északon az ukrajnai Csarnató és Gődényháza, nyugaton az ukrajnai Tiszaszászfalu, délen Avaspatak és az ukrajnai Hömlöc, keleten az Nagytarna. A falu a magyar–román–ruszin nyelvhatáron fekszik. A településnév legkorábbi említése a 16. század második feléből való. Nevének magyarázata bizonytalan, többféle eredeztetése is felmerült. Legvalószínűbb, hogy személynévből alakult magyar névadással; ehhez lásd 1236/1255: *Bochk* szn., 1358: *Buchku* szn. Az alapjául szolgáló személynevet Kiss Lajos szláv nevekkel hozza összefüggésbe, vö. len. *Boczek, Boczko* szn., ukr. *Бочко* szn. Szabó István – Kniezsa István nyomán – a településnév szláv közszói eredeztetését adja meg (szláv *bočьka* 'csöbör, kád'), ez esetben ennek szláv képzős változatával számolhatunk. A szomszédos Máramaros megyében két *Bocskó* is ismeretes, Sebestyén Zsolt ezek etimológiáját a fentiek alapján bizonytalannak tekinti. Amennyiben az ugocsai falu kapcsolatban lehetett településtörténetileg a szomszédos máramarosi *Bocskó* helységekkel (erre vonatkozó adatokkal azonban nem rendel-

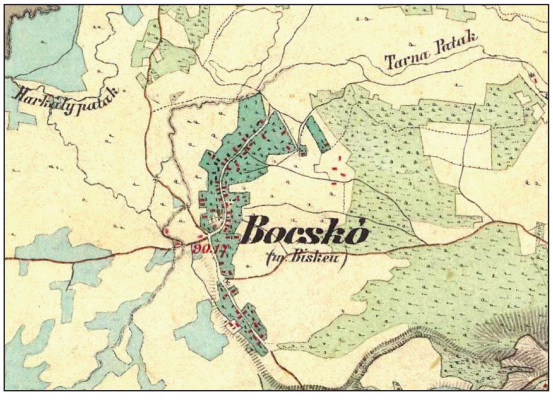

Bocskó a második katonai felmérés térképén

kezünk), akkor a névköltöztetéssel mint lehetőséggel is számolhatunk. — ÁSz., ComMarmUg. 166, Dávid 2001: 504, E 156/27: 7, E 156/57: 75, E 156/65: 55, E 158/48: 502, E 158/64: 928, 952b, 1003, 1042, 1082, 1094, 1102, 1149, 1165, 1203, 1250, 1273a, EH., EKFT., Fényes 1840/4: 419, Fényes 1851, FNESz. *Nagybocskó,* Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kocán 2022: 63–64, Kogutowicz, Korabinszky 1786: 61, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MKFT., Notitiae 418, Pesty 1864/57: 438b, Sebestyén 2012: 98, 2020: 287–288, Šmilauer 1970: 44, Szabó 1937: 295, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.XII.22, T21.TK.1085, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 1: 224.

Ablaka 1864: *Ablaka.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítéka bizonytalan, talán a hely birtokosára utaló személynévből alakulhatott. — Pesty 1864/57: 438b, ÚCsnT.

Alsó-mező 1802: *Alsó mező.* — Földterület a település nyugati-délnyugati határában. — Szabó 1937: 297. — T2-B3.

Berénd-mező 1850–1860: *Beréndmező.* — Nagy kiterjedésű földterület a település északi határában, a Nagy-Tarna és a nagytarnai Kis-Tarna közén. A név előtagja a *Berénd* családnév lehet. Utótagja a *mező* 'a falu külterülete; (sík) terület; szántóterület; legelő; rét, kaszáló' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.80.85/1–23, ÚCsnT. — T2-D2.

Horb 1807: *Horb,* 1802: *Horb.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név szláv eredetű, az ukr. *горб* 'domb, halom' földrajzi köznévből alakulhatott. — Buszel 2003: 191, Szabó 1937: 297, SzUM.

Irtás 1850–1860: *Irtás.* — Földterület a település nyugati határában, a Tarna patak jobb oldalán. A névadás indítéka bizonyára az lehetett, hogy korábbi erdőterület kiirtásával nyerték a földet. — T1.S.80.85/1–23. — T2-C3.

Karpin 1941: *Carpin,* 1864: *Kárpin,* 1850–1860: *Karpin.* — Nagy kiterjedésű földterület a település északkeleti határában, a Nagy-Tarna patak bal partján, átnyúlik Nagytarna belterületéig. A név eredete és nyelvi hovatartozása bizonytalan. A töve talán az ukr. *корон* 'ponty' állatnév; vö. mac. *Крапеų,* szln. *Krapina,* pomor-poláb *Karpin,* len. *Karpistaw,* or., ukr. *Коронеų* hn. De az sem zárható ki, hogy személynévi átvétellel keletkezett; vö. ukr. *Корон* csn. Lásd Karpin (Nagytarna). — Csucska 2005: 287, MaKF., Pesty 1864/57: 438b, Šmilauer 1970: 95, SzUM., T1.S.80.85/1–23, ÚCsnT. *Karapin, Karpinec.* — T2-D2.

Kertalja 1850–1860: *Kert alya.* — Földterület a belterület keleti széle mellett. — T1.S.80.85/1–23. — T2-C3.

Marháza 1850–1860: *Marháza.* — Földterület a település délnyugati határában a Tarna patak partján. A szomszédos ukrajnai Gődényháza történeti anyagában a 13. század közepén Marazháza település ismeretes. Elképzelhető, hogy a bocskói Marháza ennek a középkori településnek őrzi a nevét. A név előtagjához ugyanakkor lásd még a *Mar, Már* családnevet is. — T1.S.80.85/1–23, ÚCsnT. — T2-B3.

Mocsira 1864: *Mócsera.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Vélhetően azonos lehet a nagytarnai Mocsárral, amelynek szintén van *Mocsira* névváltozata. A helynév a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvből is magyarázható; vö. blg. *Мочарица,* or. *Мочалица* hn.; rom. *moceră* 'mocsár' köznév, amelynek *mociră* változata is ismert. E nyelvek valamelyikéből kerülhetett át a név a magyarba. Lásd Mocsár (Nagytarna). — DLR., Pesty 1864/57: 438b, Šmilauer 1970: 122.

Nagy-Tarna 1941: *Nagy Tarna,* 1918: *N[agy]-Tarna,* 1915: *N[agy]-Tarna,* 1884: *Nagy Tarna p[atak].* — A közeli Batár folyó bal oldali mellékága Bocskó nyugati határában, amelynek a forrásvidéke a nagytarnai Halma, Széles-hegy, Kicsira területén van. A név előtagja a nagytarnai Kis-Tarnához való viszonyítást fejezi ki. ***Nagy-Tarna-patak*** formában is említik. Lásd Nagy-Tarna (Nagytarna). — HKFT., MaKF., T16.T.365, T22.B.IX.a.2268. — T2-B3.

Nagy-Tarna-patak lásd **Nagy-Tarna**

Nyíres 1864: *Nyíres.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név elsődlegesen nyírfaerdőt jelölhetett — FKnT., Pesty 1864/57: 438b.

TURC

Magyarországi katonai felmérés

Turc helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság túrháti részének és az Avas hegység találkozásánál, a hegység délnyugati lejtőjén, Szatmárnémetitől 30 km-re északkeletre található. A falu első említése 1385-ből származik, amikor a Káta nemzetséghez tartozó, helyben birtokos Vasvári és Csarnavodai családok perében szerepelt. Az egybefüggő Káta birtoktest Ugocsa vármegye déli részén alakult ki, és az előző évszázadban már birtokolt Bábony, Halmi és Kökényesd térségéből kiindulva keleti irányba folytatta a terjeszkedést újabb településeket is létrehozva. Ezek közé tartozott a 14. század közepén a Turc patak völgyeiben viszonylag nagy területen elszórtan megtelepült Turc is, mely a szomszédos Bábony 1319-es határjárásában még nem szerepelt. Szabó István szerint a falu kezdetben döntően magyar lakossággal rendelkezett, azonban a ruszin és a román népesség néhány generáció alatt fölénybe került, ugyanakkor a magyarság – nyelvét megőrizve – továbbra is a település társadalmának alkotó eleme maradt.

A 16. század elejétől a Csarnovodai család örököseként elsősorban a Surányiak lettek Turc birtokosai, később pedig a falu a Perényiek kezére szállt, akik mellett a Vécsey, a Gyulay, az Eötvös, a Haller, a Tekei és a Kállay családok is birtokosok lettek. Az 1774-es úrbérrendezéskor a fenti családokkal együtt Komjáthy Zsigmond, Pogány László, Rátonyi István, Ujhelyi Ferenc és Diószeghy Sámuel voltak a település legnagyobb birtokosai.

Turc kezdettől fogva a térség nagy kiterjedésű és jelentős népességű települései közé tartozott, és a dél-ugocsai románság központjának számított, ahol a 18. század második felétől görögkatolikus pap- és tanítóképzés is folyt. A lakosok hagyományosan főleg erdőgazdálkodással és bortermeléssel foglalkoztak, valamint a közeli bányatelepeken ezüst- és aranykitermelést folytattak. A 20. század elején a helyi görögkatolikus egyház, L. Papp Jánosné, Farkas Áronné, Izráel Bernát és a faluközösség volt a település legnagyobb birtokosa. A faluban a görögkatolikus egyház szervezésével hitelszövetkezet működött.

Turcon két ortodox és egy görögkatolikus templom található. Az 1836-ban épült ortodox templom a 20. század közepéig a görögkatolikus egyház szolgálatában állt. A faluban 1990 után új ortodox templomot emeltek.

A 18. század végén Turctól mintegy 6 km-re keletre kovakő-kitermelés indult, majd ezüst- és aranybányát hoztak létre. A 19. század második felében ezek tovább fejlődtek, és a településrész ekkorra már állandó lakossággal is rendelkezett. További növekedése eredményeként a telep 1910-ben önálló településsé vált Turcibányatelep néven, ahol a 20. század közepétől ón- és cinkkitermelés folyt. A bányatelep fejlődése az 1970-es években érte el a csúcspontját, majd a kitermelést a 21. század első éveiben megszüntették.

Turcibányatelep népessége 1910 és 1956 között 115 főről 236 főre emelkedett, a 2011-es népszámlálási adatok alapján azonban már csak 93 fő lakta a települést. A nemzetiségi arányok terén 1910-ben a népszámlálás még a magyar-

ság mintegy 70%-os, valamint a románság kb. 30%-os arányát mutatta. A 20. század második felében az arányok megfordultak, és a románság javára tolódtak el, 2011-ben a lakosság kb. 80%-a románnak, 20%-a pedig magyarnak vallotta magát. Helyneveit Turc helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Turc Ugocsa vármegye Tiszántúli járásához tartozott, ezt követően Románia része lett, 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. Jelenleg községközpont, beosztott községei Turcibányatelep és Nagygérce.

A település népessége 1880 és 1992 között fokozatosan növekedett, amelynek eredményeként a lakosságszám csaknem megduplázódott (1880: 2881 fő, 1900: 3406 fő, 1930: 3792 fő, 1941: 4144 fő, 1992: 5816 fő). A 20–21. század fordulójától azonban a népesség csökkenése tapasztalható, így a 2011-es adatok szerint már csak 4384 fő élt a településen. A lakosság nemzetiségi összetételében a 19. század végétől kezdve jelentős, 90% feletti román többség volt jellemző. A magyarság aránya – az 1941-ben kiugróan magas, 25%-os érték kivételével – általában 5% körül alakult. A 20. század második felében a románság aránya tovább növekedett, míg a magyarságé csökkent. Ennek következtében a 2011-es adatok szerint mindössze 17 fő vallotta magát magyarnak a településen, ami az 1%-ot sem éri el. A felekezeti arányokat tekintve a 20. század közepéig a görögkatolikusok mintegy 85%-os többséget képviseltek, mellettük az izraelita közösség kb. 10%-os, a római katolikusok és a reformátusok pedig 1–2%-os arányban voltak jelen. A 20. század végére ezzel szemben már mintegy 90%-ot tett ki az ortodox hívek aránya.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Braun László, *Hitelszövetkezetek a hegyvidéki kirendeltség keretében 1898–1910 között.* Ungvár, 2011.

Csatáry György, *Ugocsa vármegye II. Rákóczi Ferenc államában (1703–1711).* Ungvár–Beregszász, 2008.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Molnár Ferenc, *A Munkácsi Egyházmegye az 1848–49. évi magyar forradalom és szabadságharc forgatagában.* Beregszász–Ungvár, 2023.

Orbán László, *Modernizációs folyamatok Ugocsában 1890 és 1914 között.* Kézirat. PhD értekezés. Eger, 2024.

Rubinek Gyula szerk., *Magyarországi gazdacímtár.* Budapest, 1912.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Turc 1. 2025: *Turc, turci,* 2003: *Turc,* 1944: *Turc,* 1942: *Turc,* 1935–1936: *Tūrc,* 1934: *Turc,* 1933: *Turc,* 1926: *Turc,* 1918: *Turcz,* 1913: *Turcz,* 1910: *Turcz,* 1907: *Turcz,* 1895: *Turcz,* 1889: *Turc,* 1884: *Turc,* 1882: *Turc,* 1874: *Turcz, Turczra, Turczon, Turczról,* 1873: *Turc,* 1870: *Turcz,* 1864: *Túrtz, Turcz, Turczon | Ezen község lakossai mindnyájan oláhok. 1848ik év óta számosan*

Turc az első katonai felmérés térképén

beszélnek magyarúl. 1859–1860: *Turcz,* 1851: *Turcz,* 1846: *Turcz,* 1839: *Túrcz | Oláh f[alu] több hegyeken, 's völgyekben elszórva ... Földje elég termékeny; bort termeszt; erdeje van; hajdan arany 's ezüst bányái is voltak.* 1828: *Turcz,* 1808: *Turcz,* 1806: *Turcz,* 1805: *Turcz,* 1802–1811: *Turtz,* 1799: *Turcz | Oláh falu ... határja 2 nyomásbéli, középszerű, bort igen jót terem; e' falunak határjában most az értz bányát kezdették, itten ollyan kova, vagy is, tűzkő terem.* 1791: *Turtz,* 1786: *Turcz,* 1773: *Turcz,* 1756: *Turcz,* 1725: *Turcz,* 1704: *Turcz,* 1692: *Turcz,* 1678: *Turcz,* 1670: *Turcz,* 1635: *Thurcz,* 1620: *Thurch,* 1610: *Turcz,* 1602: *Thurcz,* poss., 1598: *Turcz,* 1582: *Thwrcz,* 1576: *Thwrch,* 1564: *Thwrcz,* poss., 1553: *Thwrchy,* 1550: *Turcz,* 1525: *Thwrcz,* poss., 1500: *Thwrch,* poss., 1492: *Thwrcz,* poss., 1489: *Thwrocz,* 1478: *Thwrcz,* poss., 1446/1483: *Thwrch,* poss., 1385: *Turch,* poss., 1378: *Thwrch,* poss. 1375: *Twrcz,* poss. — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve: *Turț.* Északon Batarcs, északkeleten Nagytarna, keleten Komorzán, nyugaton Tamásváralja és Kisbábony, délnyugaton Túrterebes, délen Nagygérce határolja. Községközpont, közigazgatásilag Nagygérce település tartozik hozzá. Nevét a határának északkeleti részén eredő és a határát átszelő Turc patakról kapta. A szláv eredetű víznév alapján akár szláv, akár magyar nyelvű népesség is elnevezhette a települést. Vö. Turcibánya, Turci-Kordje. — ComMarmUg. 212, CzF., Dávid 2001: 505, DL. 13959, 26566, 38436, 71018, 71193, 72387, ÉGy. (Kisbábony, Túrterebes, Túrterebesiszőlőhegy), EH., E 156/11: 49h, E 156/64: 17, E 156/87: 46, E 156/90: 45, E 156/157: 73, E 158/61: 432, E 158/63: 635, E 158/64: 1041, 1112, 1264, 1347, Fényes 1840/4: 410, 412, 423, Fényes 1851, Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Károlyi 3: 7, Kocán 2022: 382–384, Korabinszky 1786: 785, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MKFT., Notitiae 419, Perényi 277, 278, 424, Pesty 1864/57: 414a, 422a, 423b, 428a, 428b, 434a, 444a, Szabó 1937: 522, SzamSz., Szirmay 1805: 145, 160, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1699, T1.S.68.106, T1.S.74.18/38, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, T23.125.1. 1679, Vályi 3: 538, 547, Z. 4: 299, 302, 303.

Anna lásd **Anna-patak**

Anna-patak 1791: *Anna,* 1784: *An[n]a pat[ak].* — Patak a település dél-délnyugati határszélén, Turc és Nagygérce határában, a Bábony-patak bal oldali mellékága. A név előtagja bizonyára az *Anna* család- vagy keresztnév lehet. ***Anna***-ként is említik. — EKFT., T1.S.68.106, ÚCsnT. — T12-C3.

Aranyos-domb 2024: *Aranyozs-domb | Kereg domb, a románokéi [ti. turciaké] az má, de réigen a váraji határhosz tartozott az. Kicsit meredek.* 1864: *Aranyos Domb,* [19. sz. második fele]: *Aranyosdomb.* — Szántóföld a határ nyugati részén. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy. (Tamásváralja), Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T12-A2.

Aszó 1884: *Aszó.* — Hely a Turci-patak közében. A név az *aszó* 'völgy; kiszáradt folyómeder (terület)' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — FKnT., HKFt.GKB.

Bábony lásd **Nagy-Bábony**

Bábony alja 1864: *Bábony alya | Bábony alya, egy nagy hegy alatti téér, Szántó, 's Kaszálló föld, nagyobb részbe cserés.* — Földterület a Nagy-Bábony lábánál. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a *Bábony* hegynév, utótagja az *alja* 'valaminek a mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 428a.

Bábony-bérc lásd **Nagy-Bábony**

Bábony-hegy lásd **Nagy-Bábony**

Bábony-patak 1791: *Babon,* 1784: *Babony pat[ak].* — Patak Turc és Nagygérce határában. A Nagy-Bábony hegyről ered, és Turc belterületét észak–dél-délnyugati irányba kettészelve a Hodosba torkollik. A név előtagjaként a *Bábony* hegynév áll. — EKFT., T1.S.68.106. — T12-C3.

Balkány 2024: *Balkán, Balkánra ~ Bajkán | Asz monták széip máléi vóut ot réigen.* — Szántóföld a Tamásváralján lévő Pelesőc déli lábánál a Hodos közelében. A név a *balkány* 'vízállásos hely, árterület' jelentésű földrajzi köznévből származik. — ÉGy. (Tamásváralja), FKnT. — T11-F3.

Bánya 1. lásd **Turcibánya**

Bánya 2. 1870: *Banya.* — Bánya a település keleti határában, valahol a Magura és a Sipot-hegy környékén. A fenti térképi adatok esetleg köszói előfordulások lehetnek. — T1.S.74.18/38, T22.B.IX.a.2269. — T13-E2.

Batarcsi-oldal 1864: *Batarcsi óldal.* — Földterület a település határában, vélhetően az északi határszélén, Batarcs település közelében. A név utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, TESz.

Belső-kertekalja 1864: *belső Kertek alya.* — Terület a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a helynek a belterülethez való közvetlen közelségére utalhat. Utótagja a *kertekalja* 'a kertek folytatása a külterületen; a kertek alatti földterület; a falu kertjeinek a végében levő legelő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 428a.

Borz-hegy 1884: rom. *Jezuri,* 1864: *Jezura,* 1859–1860: *Borzhegy,* rom. *Jezuri.* — Kiemelkedés és nagy kiterjedésű erdős terület a település északkeleti határszélén, amely Nagytarnától a batarcsi határig húzódott. Neve az ottani állatvilágra utal. A ***Jezura*** névalak román eredetű, Bura László szerint a rom. *iezure* 'borz' szóból keletkezett. Vö. Jezura-dűlő. — DEx. *viezure,* HKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 428b, SzMHn. 2: 314. — T7-G2.

Császlós 1941: *Császlós,* 1884: *Császlos,* 1865: *Csasleú,* 1864: *Csaszlis, Császlis,* 1859–1860: *Časloš,* 1784: *Czaslis.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélében. A név eredetét nem ismerjük. Talán összefüggésbe hozható az Ung vármegyei *Császlóc* település nevével. Kiss Lajos ezt szláv eredetűnek tekinti. — EKFT., FNESz., HKFt.GKB., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428b, 444a, T1.S.79.1781/3. — T13-G1H1.

Csengő-völgy 1884: *Csengő vgy. [völgy],* 1864: *Szúnetora patak.* — Völgy és vízfolyás a település délkeleti határában, a Turc bal oldali mellékága. A helynév előtagja egy *Csengő* víznév lehet, amely a vízfolyás hangjára utal. A ***Szunetora-patak*** névforma előtagja román eredetű helynév, a rom. *sunător, sunătoare* 'csengő; hangos, zúgó' szóból származik, amelyből a román névrendszerben is keletkeztek helynevek; vö. *Sunătorarea, Sunători* hn. Bura László emellett felveti a névnek a rom. *sunătoare* 'zörgőfű, orbánc' növénynévvel való összefüggését is. A név *patak* utótagja egyértelműen magyar névhasználatra utal. Lásd Csengő-völgy (Kisgérce). — Dicț., HKFt.GKB., Iordan 1963: 58, Pesty 1864/57: 428b, SzMHn. 2: 316. — T13-E3.

Csikászó mocsara 1784: *Csikazo Mocsara.* — A Hodos patak bal oldali mellékága a település nyugati határszélén. A név előtagja a *csikászó* 'hely, ahol csíkot lehet fogni' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Csikászó (Kisbábony). — EKFT., FKnT. — T11-E3.

Dán-hegy 1864: *Dán Hegy, Danhegy | Szöllő hegyek nevei, vették a' nevett a' birtokosoktól, 's helyiségektöl.* — Szőlőhegy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, de a 19. század második felében a *Dán* nevű családnak a település északkeleti részén volt birtoka. A név előtagja a tulajdonosra utal. — Pesty 1864/57: 428b, 444a, T1.S.79.1781/3.

Daniló-domb 1865: *Danille domb,* 1864: *Danílló Domb, Danille Domb.* — Szőlőhegy a település belterületén. A név előtagja a tulajdonosra utal (lásd *Daniló, Danilló* családnév). Kniezsa István a *Daniló* családnevet kárpátukrán eredetűnek tekinti. — Kniezsa 1965/2003: 313, 341, Pesty 1864/57: 428b, 444a, Szabó 1937: 275, 373, 454, 549, T1.S.79.1781/3. — T12-B2C2.

Daru 1884: *Daru.* — Hegynyúlvány a település délnyugati határában a Turci-patak jobb oldalán. A névadás indítéka bizonytalan. Talán a *daru* madárnévből alakulhatott, de személynévi előzménye is elképzelhető. — HKFt.GKB., ÚCsnT.

Diós-erdő 1865: *Díos erdö.* — Erdő a Borzhegy mellett a határszélen. A hely vélhetően a területen egykor álló diófákról kapta a nevét. — T1.S.79.1781/3. — T7-F2.

Dögtér lásd **Göb-hát**

Dudó lásd **Dudó-dűlő**

Dudó-dűlő 1865: *Dudou,* 1864: *Dudó düllő | Dudó düllő nevét vette a' Sürüségtől ez a' szó románul (Dudová).* — Földterület a település déli-délnyugati határában, közel a belterülethez. A névnek többféle magyarázata is feltételezhe-

tő. Pesty Frigyes adatközlője szerint román eredetű, amely talán a magyarból átvett rom. *dudău* 'dudva' szóval hozható összefüggésbe. Származhat továbbá a *Dudo, Dudó* családnévből, illetve a magyar *dudva* nyelvjárási *dudó* 'gyom, gaz; tüskés bozót; gazos, bozótos hely' lexéma is képezheti a név alapját. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. ***Dudó*** formában is említik. — DEx., FKnT., Pesty 1864/57: 428a, T1.S.79.1781/3, ÚCsnT., ÚMTsz. — T12-C3.

Fadzset-dűlő 1864: *Fádset düllö | Fádset düllö a' bikkestöl – románul (faget).* — Földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja román eredetű, vö. rom. *făget* 'bükkerdő, bükkös'. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Fadzset-gyepű. Lásd Fadzset-dűlő (Kisgérce). — Dicț., FKnT., FNESz. *Facsád,* Pesty 1864/57: 428a, SzMHn. 1: 353.

Fadzset-gyepű 1864: *Fedzsetgyepu.* — Földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Fadzset-dűlő környékén lehetett. A név előtagja román eredetű, vö. rom. *făget* 'bükkerdő, bükkös'. Utótagja a *gyepű* 'szántatlan gyepszalag; eleven sövény vagy tüskével magasan megrakott árokpart, kerítés' jelentésű földrajzi köznév. — Dicț., FKnT., FNESz. *Facsád,* Pesty 1864/57: 444a, SzMHn. 1: 353, TESz.

Fecsős gorondja 1865: *Fetsös gorongya.* — Hely a Határ-dűlőtől nyugatra a batarcsi–tamásváraljai–turci határszélen. A név előtagja talán személynév. Utótagja a *gorond* 'mélyebben fekvő területből, mocsárból, árvízből kiemelkedő dombos hely, földhát; halom, domb(hát)' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — FKnT., TESz., T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T6-A4A5.

Flörelak 1865: *Flörelak.* — Hely a település északkeleti határában a batarcsi határszélen. A névadás indítékát nem ismerjük. A név talán a *lak* 'lakóház' lexémát tartalmazza. — T1.S.79.1781/3. — T7-E2.

Fodor lásd **Fodor-patak**

Fodor-patak 1791: *Fodor,* 1784: *Fodor pat[ak].* — Patak a település délnyugati határszélén, Nagygérce és Turc határában. A Bábony-patak egyik bal oldali mellékága. A név előtagja bizonyára a *Fodor* családnév lehet, amely a szomszédos vagy közeli Csedreg, Halmi, Kökényesd és Túrterebes települések történeti családnévanyagában is előfordul. ***Fodor*** formában is szerepel. — EKFT., Szabó 1937: 310, 365–368, 404–405, 527–528, T1.S.68.106. — T12-B3B4.

Forró-Szomoga 1464: *Forwzomoga.* — Hely a település nyugati határában. A név előtagja a 'forrás' jelentésű *forró* főnév vagy a *forr* igéből képzett melléknévi igenév, utótagja pedig a *szomoga* 'lapályos, vizenyős kákatermő hely' köznévből keletkezett *Szomoga* helynév. Vö. Nagy-Szomoga. Lásd Comoga (Kisbábony). — DL. 70920, Kocán 2022: 133, Perényi 247, Szabó 1937: 284. — T11-G3.

Förtés-patak 1865: *Förtes patak.* — Patak az északkeleti határszélen, talán a Koporcsa környékén. A név előtagja a *förtés* 'állatok fürdőhelye' jelentésű földrajzi köznév. — TESz., T1.S.79.1781/3. — T7-G3.

Göb-hát 2025: *Göp-hát ~ Döktér | Göp-hát, oda horták régen a beteg jó͡uszágokot, igy le, disznó͡u megdöglött, a vó͡ut a Göp-hát.* 2015: *Göb-hát, Döktér,* 2008: *Göphát,* 1935–1936: *Göphát,* 1892: *Göphát.* — Szántóföld a település nyugati határszélén. Az előtag magyarázata bizonytalan, de talán a *göb* 'bog, kis csomó' főnévből keletkezhetett. Emellett a *Göb* személynévből való eredeztetése is elképzelhető. A név utótagja a *hát* 'kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznév. ***Dögtér***-ként is említik, mert itt földelték el korábban az elhullott állatokat. — ÉGy. (Kisbábony), FKnT., KMNySz. 1: 336, SzamSz., Szilágyi-Varga 2015: 168, SzMHn. 1: 346, T0.53.94.1, ÚCsnT. — T10-D3.

Göröngy 1884: *Göröngy.* — Kiemelkedés a település keleti határában. A név a *göröngy* 'rög, gör' jelentésű lexémából alakult. — HKFt.GKB., KMNySz., TESz.

Hagymás 1884: rom. *Hagimasid,* 1865: rom. *Hedzimasu, Hedzimas,* 1864: *Hagymás, Hagymás dullő | Sok Kígyó hagyma termett vólt rajta.* 1375: *Hagmas,* poss. — Elpusztult középkori település és későbbi földterület. Pontos helyét nem ismerjük, valahol a Túr partján lehetett. A katonai térkép a település keleti határában ábrázolja, a Magurától keletre, a Turci-patak bal partján. A név a *hagyma* növénynév *-s* helynévképzős származéka, s vadhagymával benőtt hely-

re utal. ***Hagymás-dűlő***-ként is említik. Későbbi említései román nyelvű használatra utalnak. Vö. Hagymás-domb. — DL. 72387, HKFT., Pesty 1864/57: 428a, 444a, T1.S.79.1781/3. — T13-F1.

Hagymás-domb 1864: *Hagymásdomb.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára a Hagymás területén állt. — Pesty 1864/57: 444a.

Hagymás-dűlő lásd **Hagymás**

Halom lásd **Nagy-halom**

Halom-bérc lásd **Nagy-halom**

Halomi-forrás 1864: *Halomí[-forrás].* — Forrás a település határában, valahol a Nagy-halom környékén. — Pesty 1864/57: 428b.

Halom laposa 1864: *halom laposa | Egy téér a' Nagy Halom dombnál.* — Alacsonyabban fekvő terület a Nagy-halomnál. Pontos helyét nem ismerjük. — Pesty 1864/57: 428a.

Határ-dűlő 1865: *Határ dűllö, Határ dűllő.* — Földterület a település északnyugati határában a Batracs–Tamásváralja–Turc hármas határnál. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.79.1781/3. — T12-A1.

Hodos 1. 2003: *Hodos,* 1944: *Hódos,* 1941: *Hódos,* 1931: *Hódos p[atak],* 1918: *Hodos,* 1915: *Hodos,* 1884: *Hodos patak, Hódos patak,* 1870: *Hodos p[atak],* 1864: *Hodos, Hodos patak, Nagy Hodos | A' tamás várallyai határba van egy foljó víz, a' melj a' Község határa szélébe folj túrcz, és Bábony felöll. ez a' tamás várallyai hegyekből folj de csak akkor ha hó sorvadás, és nagy zápor van. egyébb aránt ered ezen foljó az ugy nevezett Nagy Bábonyból, – a' Túrczi nagy kőszíklás hegyből; ezen foljó neveztetík Hodosnak a' medre posvány; Aklinál egy feneketlen motsárrá válik.* 1864: *Nagy Hodos,* 1859–1860: *Grosser Hodos* Bach, 1806: *Hodos* R[ivulus], 1784: *Hodos Patak,* 1337: *Hodos,* fl. — Patak a település nyugati határában, amely a Nagy-Bábony és a tamásváraljai Kormos vidékén ered, majd a dabolci Égerrel egyesülve a Batárba folyik bele. A név a *hód* állatnév *-s* képzős származékaként keletkezett, és 'hódban gazdag hely'-et jelöl. A 19. század közepén ***Nagy-Hodos*** formában is említik, e név előtagja a vízfolyás méretére utal, és a Kis-Hodos nevével áll korrelációban. ***Hodos-patak***-ként is szerepel. Vö. Hodos 2. Lásd Hodos (Tamásváralja), Hódos (Dabolc, Halmi, Kisbábony). — EKFT., HKFt. GKB., Kocán 2003: 54, Lipszky, Map., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 423b, 428b, 444b, Sebestyén 2017: 104, Szabó 1937: 274, 532, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T11-H3, T12-A3.

Hodos 2. 2025: *Hodos | Hát én nem tudom, hogy vóut ot patak vagy nem vóut, de régen igy virágvasárnapra oda jártunk a Hodosra sarjasér, hoty szeggyük a virágot, hogy diszíccsük fel. … Patakot nem tudom, de higgya van.* 2015: *Hodos | Az a turci határba van egészen. Ahogy mejünk Turcra fele, balódalt. Vót nekiek a legelőü, mer az a Brimével átelenbe vóut, az a Hodos. Ott vóut a bábonyiaknak főggye, felnyúlt egészen az erdőig.* — Szántóföld a település nyugati határában, a Hodos patak bal partján. Átnyúlik Tamásváralja határába. Lásd Hodos (Tamásváralja). — ÉGy. (Kisbábony), Szilágyi-Varga 2015: 170. — T11-E3.

Hodos-patak lásd **Hodos 1.**

Holt-patak 1865: *Holt patak,* 1865: *Hót patak.* — Vízfolyás, határpatak és a mellette lévő földterület a település határában, Turc déli-délkeleti határszélén, a Turci-patak bal oldali mellékága. A név előtagja a *holt* '(elzáródás miatt) megállott vizű, megrekedt (folyóág)' jelentésű melléknév. Lásd Vale morte-dűlő (Nagygérce). — Pesty 1864/57: 428a, TESz., T1.S.79.1781/3. — T12-D3.

Honcsokos 1864: *Hontsokos | A' vakondok turástól.* — Földterület a Koporcsa-patak közelében. A név a tájnyelvi *honcsokos* 'rétterület, amelynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné; vakondtúrásos terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A név tövéhez lásd még a nyelvjárási *honcsok* 'gyökerektől összetartott földhant' köznevet is. — FKnT., KMNyA. 2: 742–743, KMNySz., Pesty 1864/57: 428a, ÚMTsz.

Jenő-huta 1864: *Jenő huta.* — Turcibánya területén levő földterület. A név előtagja talán az egykori tulajdonos személynevét őrizheti, utótagja a *huta* 'a fémet érceiből kiolvasztó üzem' jelentésű főnév. — Pesty 1864/57: 428a, 428b, ÚESz.

Jezura lásd **Borz-hegy**

Jezura-dűlő 1864: *Jezura düllö | a' régi üdöbe ott sok Borz vólt ezen szó romanul (Jezur).* — Földterület a település határában, valahol a Jezura kiemelkedés környékén. — Pesty 1864/57: 428a.

Kakas-hegy 1864: *Kakas hegy, Kakashegy | Szöllő hegyek nevei, vették a' nevett a' birtokosoktól, 's helyiségektöl.* — Szőlőhegy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja többféleképpen is értelmezhető: utalhat esetleg az ottani élővilágra, de Pesty Frigyes közlése alapján inkább személynév lehet. A *Kakas* családnév a szomszédos települések történeti családnévanyagában elő is fordul (1429: *Kakas,* Túrterbes). Emellett az sem zárható ki, hogy a közeli Túrterebesen említett *Kakas remete* hegynévvel függ össze. — Pesty 1864/57: 428b, 444a, Szabó 1937: 526.

Kalinece 1864: *Kalinecze.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név többféleképpen is magyarázható. Egyrészt szolgálhatott hozzá alapul személynév. Másrészt esetleg szláv eredetű helynévként is magyarázható; tövéhez lásd az ukrán *калина* 'vad bangita, kányabangita' növénynevet. — Pesty 1864/57: 444a, Sebestyén 2017: 132, ÚCsnT.

Kecska-patak lásd **Kecske-patak**

Kecske lásd **Kecske-patak**

Kecske-patak 1865: *Kecskes patak,* 1864: *Ketska patak,* 1859–1860: *Kecske* Bach, 1791: *Keske,* 1784: *Keske pat[ak].* — Patak a település nyugati határában, a Hodos jobb oldali mellékága. Változatos névformákban szerepel a forrásokban: *Kecske-patak,* ***Kecskés-patak, Kecske, Kecska-patak*** formákban is említik. Az előtagja utalhat az ottani élővilágra, de személynévi eredete sem zárható ki *(Kecske, Kecskés, Kecska).* A szomszédos Túrterebes történeti családnévanyagában 1689-től *Kecskés* személynevet ismerünk. Lásd Kecskés (Tamásváralja). — EKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 428b, Szabó 1937: 530, T1.S.68.106, T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T12-A2.

Kecskés-patak lásd **Kecske-patak**

Kenderártó 2024: *Kenderártóu,* 1864: *Kenderáztó,* [19. sz. második fele]: *Kenderártó.* — Szántóföld a határ nyugati részén a Hodos mentén. A név a *kenderártó* 'kenderáztatásra használt hely főként álló-, esetleg folyóvízben' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A név Pesty Frigyes helynévtárában ***Kenderáztó*** formában szerepel. — ÉGy. (Tamásváralja), FKnT., Pesty 1864/57: 444a, T0.53.202.2. — T11-F3.

Kenderáztó lásd **Kenderártó**

Kicsira 1865: *Kicsira,* 1864: *Kítsira | Itt van érczes viz, fürödének is használyák gödrökbe.* — Kiemelkedés a település belterületének északkeleti részén a Kicsirai-forrás mellett. Átnyúlik Nagytarna határába is. Két része a Kis-Kicsira és a Nagy-Kicsira. A hegynév nyelvi hovatartozása nehezen tisztázható, mivel az alapjául szolgáló földrajzi köznév a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is képezhette a helynevek alapját. Kiss Lajos szerint a *Kicsira ~ Kicsera* nevek a havasi pásztorkodást folytató szláv és román nemzetiségű vlachoktól származhatnak, erre utal az is, hogy a szláv és a román névrendszerben is találunk analóg példákat erre: szlk. *Kyčera,* ukr. *Кичера* hn. Vö. még hucul *К'ирчія ~ К'ирнічин* egy erdőtlen hegyhát neveként és rom. *Chicera, Chicerea, Chicerul, Chicerna, Chicira, Cicera* hn. A név tövéhez lásd a blg. nyelvjárási *кичер* 'kúp alakú domb', *кичера* 'meredek lejtő, amelyet a mezőkig és rétekig lehúzódó sűrű fiatalos borít', ukr. nyelvjárási *кічера* 'kopár hegycsúcs, hegyorom', hucul *к'ічера* 'cseres, bokros rész a hegyen' lexémát, továbbá ennek a *chiceră* '(magas) kúpos domb csúcsa; hegycsúcs' jelentésű román nyelvi megfelelőjét. A név a magyar nyelvhasználatba is bekerülhetett. Lásd Kicsira (Nagytarna). — Buszel 2003: 427, DEx., FNESz. *Kicsera,* Iordan 1963: 34, Pesty 1864/57: 428b, Pipás–Halász 2005: 78, 237, T1.S.79.1781/3. — T7-E5, T13-E1.

Kicsira Fotó: Hankusz Éva

Kicsirai-forrás 1864: *Kítsíraí[-forrás].* — Forrás a település határában, a Kicsira hegy környékén lehetett. — Pesty 1864/57: 428b.

Kis-dűlő 1865: *Kis dűllő,* 1864: *Kisdűllő.* — Földterület a település nyugati-északnyugati határában, a Kecske-patak bal partján. A név előtagja utalhat a terület méretére vagy annak birtokosára. A település történeti családnévanyagában *Kis* személynevet ismerünk: 1602: *Kis.* A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a, Szabó 1937: 523, T1.S.79.1781/3. — T12-A2.

Kis-Hodos 1864: *Kis Hodos patak, Kis Hodos,* 1859–1860: *Kleiner Hodos* Bach. — A Hodos patak jobb oldali ága a település nyugati határában, amely a Nagy-Bábony és a tamásváraljai Kormos vidékén ered. A név előtagja a vízfolyás méretére utal, és a Nagy-Hodos nevével áll korrelációban. ***Kis-Hodos-patak***-ként is említik. — MKFT., Pesty 1864/57: 428b, 444b. — T12-A2A3.

Kis-Hodos-patak lásd **Kis-Hodos**

Kis-ingovány 1864: *Kisingovány.* — Vizenyős, lápos terület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a hely méretére utalhat. — Pesty 1864/57: 444a.

Kis-Kalnik 1865: *Kis kalnik.* — Hely a Határdűlő nyugati szélében a batarcsi határ mellett. A név előtagja a hely méretére utal. Utótagja minden bizonnyal egy *Kalnik* helynév. Ez a névforma szláv eredetű (vö. szb.-hr. *Kalnik,* szlk. *Kalník*), és 'sáros hely' értelmű. — FNESz., T1.S.79.1781/3. — T12-A1.

Kis-Kicsira 1941: *Kis-kecsere,* 1859–1860: *Kis Kičira,* 1851: *Kis-Kircs,* 1839: *Kis-Kircs,* 1805: *Kis-Kircs,* mo. — Kiemelkedés a település belterületének északkeleti részén. A Kicsira kisebbik, déli része. Nevének előtagja a Nagy-Kicsirához való viszonyítást fejezi ki. A 19. század első felében ***Kis-Kircs***-ként is említik, ez utóbbihoz vö. rom. *circ* '(völgy)katlan'. — Dicţ., Fényes 1840/4: 420, Fényes 1851, MaKF., MKFT., Szirmay 1805: 154. — T7-E5, T13-E1.

Kis-Kircs lásd **Kis-Kicsira**

Kis-Szomoga 1864: *Kís Sumoga | Kís Sumoga ez ís Kíssebb Ingoványos erdő.* — Kis kiterjedésű mocsárerdő a település nyugati határában, a Kis-Hodos jobb oldalán. A név minden bizonnyal összefügg a szomszédos kisbábonyi *Comoga* helynévvel. Ennek a helynek az egyik, kisebb részét jelölhette. A *Szomoga ~ Comoga* név a *szomoga* 'lapályos, vizenyős kákatermő hely; csermely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Nagy-Szomoga. — FKnT., Pesty 1864/57: 428b. — T12-A2.

Koporcsa 1944: *Kaparcs,* 1941: *Kaparcs,* 1870: *Kopurcsa,* 1865: *Kopurcze, Kopurcse, Kopurcza,* 1864: *Koportse | Itt van egy híres forrás.* 1864: *Koporcsa,* 1859–1860: *Kaporča.* — Kiemelkedés Turcibányától északkeletre a határszélen. A név eredete bizonytalan, talán az ősszláv **kropъ ~ *koprъ* 'kapor' főnévből alakulhatott; vö. blg. *Конара,* szb.-hr. *Koprno,* szlk. *Koprová dolina,* cseh *Koprnik,* or. *Укроп.* Vö. Koporcsa-bányatér, Koporcsa-patak. Lásd Koporcsa ligete (Túrterebes). — MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428a, Šmilauer 1970: 102, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T1.S.79.1781/3, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2. — T7-G3.

Koporcsa-bányatér lásd **Turcibánya**

Koporcsa-patak 1864: *Koportsí[-forrás],* 1859–1860: *Kaporča Patak.* — A Nagy-patak bal oldali mellékága, amely a Koporcsa hegyből ered. ***Koporcsi-forrás*** néven is említik, ennek utótagja az 'ér' jelentésű *forrás* földrajzi köznév. — FKnT., MKFT., Pesty 1864/57: 428b. — T7-F4.

Koporcsi-forrás lásd **Koporcsa-patak**

Korcse 1865: *Korčze, Korcze,* 1864: *Korcsya, Kortse.* — Kiemelkedés a település keleti–délkeleti határszélén. Eredete bizonytalan, esetleg a szláv *корч* 'fatönk, tuskó; sűrű cserje, bozótos' szóval hozható kapcsolatba, amelyből a szláv nyelvekben gyakran vált helynév, vö. pl. ukr. *Корчівка,* bel. *Карчовая,* szlk. *Krčovina.* Emellett szóba jöhet még a *Korcse* családnévből való alakulás lehetősége is. Vö. Korcse alja, Korcsi-forrás. Lásd Korcse (Nagygérce). — Lucsik 2014: 258, Pesty 1864/57: 428b, 444a, SzUM., T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T13-F3.

Korcse alja 1864: *Korcsya Alja.* — Hely a település határában. Bizonyára a Korcse hegy alatt feküdt. A név utótagja az *alja* 'valaminek a mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a.

Korcsi-forrás 1864: *Kortsí[-forrás] | Nevezetesebb források – Koportsí – penigéri, – Leuskí, – Halomí – vantzí, csurgoji. – Kortsí – Kítsíraí.* — Forrás a település határában, a Korcse hegy környékén lehetett. — Pesty 1864/57: 428b.

Kupa 1865: *Kupa,* 1864: *Kupa.* — Hely a település nyugati határában, a Kecske-patak partján, a kisbábonyi és tamásváraljai határszélen. A névadás indítéka bizonytalan. Talán a *kupa* 'mélyedés, gödör' jelentésű földrajzi köznévből keletkezhetett. Emellett szóba jöhet esetleg a szláv *kupa* 'halom, domb' jelentésű földrajzi köznévvel való kapcsolata is, ez ugyanis a szláv nyelvekben helynevekhez is alapul szolgálhatott: szb.-hr. *Kupa,* le. *Kup,* ukr. *Закупне, Закупна.* Továbbá az sem zárható ki, hogy a név a *Kupa* vagy *Kúpa* családnévből keletkezett. — FKnT., FNESz. *Kulpa,* Hadrovics–Gáldi 1968/1: 725, Lucsik 2014: 215, Pesty 1864/57: 444a, RMCsSz., Šmilauer 1970: 104–105, T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T11-G2.

Legények hegye 1884: *Legények hegye.* — Kiemelkedés a település nyugati határában. A névadás indítékát nem ismerjük. — HKFt.GKB.

Liget 1941: *Liget,* 1931: *Liget,* 1884: *Liget.* — Földterület a település délnyugati határszélén. A név a *liget* 'kisebb ritkás erdő; kisebb mélyedés és környéke' jelentésű földrajzi köznévből keletkezett. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T11-F5.

Magas-part 1884: *Magas part.* — Hely a település keleti határában. A név előtagja a *magas* melléknév, amely domboldalra, emelkedőre, illetve az álló- vagy folyóvíz magasabb partjára utalhat. — HKFt.GKB.

Magura 1884: *Magura,* 1865: *Magura,* 1864: *Magura,* 1859–1860: *Magura.* — Kiemelkedés a település belterületének keleti részén, a Turci-patak és a Nagy-patak összefolyásánál. A hegynév nyelvi eredete nehezen tisztázható, mivel Turc a román, a szláv (ruszin, ukrán) és a magyar nyelvhatáron fekszik, és a név alapjául szolgáló földrajzi köznév mindegyik érintett nyelvben megtalálható: vö. rom. *măgură* 'domb, magaslat; kunhalom', ukr. nyelvjárási *магура* 'magas hegy,' m. nyelvjárási *magura* 'hegy'. Továbbá kimutatható mindhárom nyelv helynévkincsében a köznévvel megegyező helynév is: rom. *Măgura* hn., hucul *Márýpa* hegy, m. *Magura.* Kiss Lajos a magyar *Magura* hegynevet a románból eredezteti. Vö. Maguricse. — Bakos 1982: 448, 469, DEx., Dicţ., FNESz., HKFT., Iordan 1963: 33, Lucsik 2014: 314, MKFT., Pesty 1864/57: 428b, 444a, Pipás–Halász 2005: 97, 237, T1.S.79.1781/3. — T13-E2.

Maguricse 1864: *Maguricse.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név román eredetű, a rom. *măgură* 'domb, magaslat; kunhalom' jelentésű földrajzi köznév származéka. Lásd Maguricsa (Nagygérce). — DEx., Dicţ., Iordan 1963: 33, Pesty 1864/57: 444a.

Marica-dűlő 1865: *Maritza dűllő.* — Földterület a település belterületének északi részén. A név előtagja egykori tulajdonosára utalhat, a település 19. századi birtokosai között *Marica* családnevűek is szerepelnek; vö. 1865: *Marítza Peter, Grígor; Maritza Kirila.* Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.79.1781/3. — T12-C2.

Medve-láb 1859–1860: *Medve láb.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélén, a Nagy-patak forrásvidéke. A név előtagja a Medvés hegy nevével van kapcsolatban, utótagja a *láb* 'alsó része, hátsó része egy területnek; hegy, domb alja' jelentésű földrajzi köznév. Talán azonos lehet a *Nagy-Medve-domb alja* nevű hellyel. — FKnT., MKFT. — T7-G2.

Medvés 1941: *Medvés,* 1884: rom. *Ursoia,* 1865: rom. *Ursoja, Urszoja,* 1859–1860: *Nagy Urszony.* — Kiemelkedés a település északkeleti határában, a Nagy-patak és a Kaporcsa-patak között. A régebbi ***Nagy-Urszony*** elnevezés előtagja a kiemelkedés méretére utal. Utótagja pedig a román eredetű *Urszony* (vö. rom. *Ursoia*) helynév, amelynek tövében a rom. *urs* 'medve' főnév rejlik. A 20. század közepén *Medvés* névalakban említik, ami a román név értelmi megfelelője. Talán összefüggésben lehet a Nagy-Medve-dombbal. — DEx., Dicţ.,

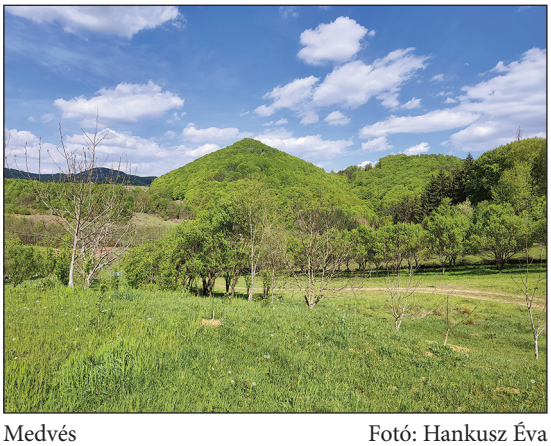

Medvés Fotó: Hankusz Éva

HKFT., Iordan 1963: 402, MaKF., MKFT., T1.S.79.1781/3. — T7-F4.

Meredek-völgy 1884: *Meredek v[ölgy].* — Völgy a Sipot-hegy keleti oldalában. A név a hegyoldal lejtős, hirtelen eső voltára utal. — HKFt.GKB.

Mérges 1865: *Mérgis.* — Hely a település határában. Olvasata bizonytalan, ezért a névadás indítékát sem tudjuk meghatározni. — T1.S.79.1781/3.

Mező 1375: *Mezew,* poss. — Pontosan nem lokalizálható birtok, Turc és Tamásváralja környékén említik. Későbbi adatait nem ismerjük. A helynév a *mező* '(sík) terület; szántóterület; legelő; rét, kaszáló' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. — DL. 72387, FKnT.

Mogyorós 1865: *Mogyoros.* — Erdő a batarcsi határszélen. A név bizonyára mogyoróbokorral benőtt helyre utalt. — T1.S.79.1781/3. — T7-E2.

Mosonuj-dűlő 1864: *mosonuj düllö.* — Földterület a település északkeleti határában, a Turci-patak bal partján. A név előtagját Bura László a rom. *muşuroi* 'vakondtúrás' szóval hozza kapcsolatba, amelynek *moşunoi* regionális változata állhat a névben. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév, amely esetleg csak alkalmi használatú elem a névben. — DLR., FKnT., Pesty 1864/57: 428a, SzMHn. 2: 315.

Nagy-Bábony 1944: *N[agy] Bábony,* 1941: *Nagy Bábony,* 1918: *N[agy] Babony,* 1915: *N[agy] Babony,* 1910: *Nagy Bábony,* 1884: *Nagy Bábony,* 1865: *Babony, Babon,* 1864: *Bábony bércz, Nagy Bábony, Bábonyhegy,* 1859–1860: *Nagy Babony,* 1341/1482: *Babwn,* 1319: *Babun.* — Kiemelkedés a település északi részén. A belterülettől a batarcsi határszélig húzódik, az Avas hegység nyugati hegynyúlva. A legkorábbi források ***Bábony*** néven említik, a 19. század közepétől fordul elő *Nagy-Bábony,* illetve ***Bábony-bérc, Bábony-hegy*** formában. A hegy korai *Bábony* nevének eredete bizonytalan ugyanúgy, mint ahogyan a *Bábony* településnévé is. Kérdéses ugyanis, hogy a hegy vagy a település megnevezését tartjuk-e elsődleges névnek. Felvethető, hogy a település neve a hegy nevére vezethető vissza, mivel a 14. század elejétől a szomszédos Batarcs és Túrterebes határára is kiterjedő hegy neve már adatolható. Ez összefügghet azzal,

Nagy-Bábony Fotó: Hankusz Éva

hogy Szabó István szerint Bábony település határa egy 1319. évi határjárás szerint az Avas hegység egész déli részét magába foglalta. A *Bábony* 'hegy' > *Bábony* 'település' változás nem zárható ki, az esetben maga a hegynév a hegynevek körében előforduló személynév > hegynév átvitellel magyarázható. Valószínűbb azonban az a lehetőség, hogy a két név közül a település megnevezését tekinthetjük az elsődlegesen keletkezett névnek. Ezt Kiss Lajos személynévből eredezteti. Az alapjául szolgáló személynévnek egyetlen adatát ismerjük az Árpád-korból (1211: *Babun*). Kniezsa István szerint a településnév lehet egy szláv *Babin* helynév átvétele is (a szl. *Babin,* amely birtokos képzés a *baba* 'öregasszony' szóból), de felveti a magyar személynévi névadás lehetőségét is. Vö. Bábony alja, Bábony-patak. — AOklt. 5: 181, ÁSz. 79, DL. 70998, FNESz., HKFT., Kniezsa 1944/1: 169, 277, Kocán 2022: 45–47, MaKF., MKFT., Perényi 52, Pesty 1864/57: 423b, 428b, 444a, Reszegi 2011: 138–140, 165, Szabó 1937: 280–281, T1.S.79.1781/3, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T12-C1.

Nagy-halom 1944: *Nagyhalom,* 1941: *Nagyhalom,* 1918: *Nagy halom,* 1915: *Nagy halom,* 1884: *Nagy Halom,* 1865: *Nagy halom,* 1864: *Nagy Halom domb, Halom bércz,* 1859–1860: *Nagy Halom,* 1784: B[erg] *Holm.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélén. A név legkorábbi, 18. század végi említése a ***Halom*** névváltozat, amely a *halom* 'alacsonyabb domb' vagy a rom. *holm* 'kisebb domb' jelentésű földrajzi köznévből egyaránt alakulhatott. A *Nagy-halom* elnevezés előtagja a hely méretére utal. ***Halom-bérc*** és

Nagy-halom-domb formában is előfordul, az ezekben szereplő *bérc* és *domb* utótagok esetleg csak alkalmi kiegészítői voltak a neveknek. Vö. Halomi-forrás, Halom laposa. — DEx., EKFT., FKnT., HKFT., MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428a, 428b, TESz., T1.S.79.1781/3, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T7-H2.

Nagy-halom-domb lásd **Nagy-halom**

Nagy-Hodos lásd **Hodos**

Nagy-Kicsira 1941: *Nagy-kecsere,* 1859–1860: *Nagy Kičira.* — Kiemelkedés a település belterületének északkeleti részén. A Kicsira nagyobbik, északi része. Nevének előtagja a Kis-Kicsirához való viszonyítást fejezi ki. — MaKF., MKFT. — T7-E4.

Nagy-lunka 1865: *Nagy Lunk, Nagy lunka.* — Hely a település délnyugati határában, a Turci-patak jobb partján. A név előtagja méretre utalhat, az utótagja pedig többféleképpen is értelmezhető: összefügghet a rom. *luncă* '(ártéri) rét; (völgy) ártere, amelyben fűzfa, égerfa terem; berek' illetve a *lunka ~ lonka* '(enyhén lejtős területen) ártéren, holtmederben levő gyümölcsös' jelentésű földrajzi köznévvel is. A román és a magyar szó egyaránt végső soron szláv eredetű. Emellett *Lunk, Lunka* családnévvel való összefüggése sem zárható ki, ez esetben a név utótagjaként az ebből alakult *Lunka* helynév látható. — DEx., Dicţ., FKnT., Kocán 2022: 243–244, T1.S.79.1781/3, ÚCsnT. — T12-B4.

Nagy-Medve-domb 1864: *Nagy medve domb.* — Kiemelkedés a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név *nagy* előtagja a hegy méretére, a *Medve-domb* utótag *medve* lexémája pedig az ott élő állatokra utal. Talán összefüggésben lehet a Medvéssel. Vö. Nagy-Medve-domb alja. — Pesty 1864/57: 444a.

Nagy-Medve-domb alja 1864: *Nagymedve Dombalja.* — Földterület a Nagy-Medve-domb lábánál. Elhelyezkedésére utal a név *alja* 'valaminek a mélyebben fekvő része' jelentésben álló földrajzi köznévi utótagja. Vö. Medve-láb. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a.

Nagy-orr 1941: *Nagyorr.* — Kiemelkedés Turcibánya észak-északnyugati határában, a Nagy-patak kanyarulatában. A név utótagja az *orr* 'hegy kiszögellése, erősen kiugró része; völgy két ága között emelkedő hegyrész' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MaKF. — T7-F2.

Nagy-patak 1884: *Nagy-v[ölgy],* 1859–1860: *Nagy Patak.* — A Magura nyugati oldalán a Turci-patakba balról beömlő patak és annak a völgye. A név előtagja a vízfolyás méretére utal. ***Nagy-völgy*** formában is említik. Vö. Nagy-patak-hegy. — HKFt.GKB., MKFT. — T7-E3E4.

Nagy-patak-hegy lásd **Ruptura**

Nagy-Szomoga 1865: *Nagy Szumuga,* 1864: *Nagy Szomoga, Nagy Sumoga | Ingoványos erdő.* — Nagy kiterjedésű mocsárerdő a település délnyugati határában a Hodos bal partján. Minden bizonnyal a szomszédos kisbábonyi *Comoga* nevű területnek a nagyobbik része lehetett. Vö. Kis-Szomoga, Forró-Szomoga. — Pesty 1864/57: 428a, 444a, T1.S.79.1781/3. — T12-A4.

Nagy-Urszony lásd **Medvés**

Nagy-völgy lásd **Nagy-patak**

Nyerges-hegy 1884: *Nyerges h[egy].* — Kiemelkedés a település északkeleti határában. Neve a hegy alakjára utal. — HKFt.GKB.

Pap-domb 1864: *Papp Domb | Szöllő hegyek nevei, vették a' nevett a' birtokosoktól, 's helyiségektöl.* — Szőlőhegy a település határában, pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Turc történeti családnévanyagában szerepelnek *Pap ~ Papp* nevű birtokosok. Lásd Pap-hegy (Túrterebes). — Pesty 1864/57: 428b, 444a, Szabó 1937: 524, T1.S.79.1781/3.

Penyigér 2025: *Pinyigári ~ Pinyigáré,* 1941: *Penigher,* 1884: *Penyigér,* 1865: *Penyigér,* 1864: *penigér, Peniger.* — Kiemelkedés és a körülötte lévő földterület a település északkeleti határában Turcibányától északra. A névadás indítékát nem ismerjük. Vö. Penyigéri-forrás. — ÉGy. (Túrterebesiszőlőhegy), HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 428b, 444a, T1.S.79.1781/3. — T7-F3.

Penyigér Fotó: Hankusz Éva

Penyigéri-forrás 1864: *penigéri[-forrás].* — Forrás a település határában, a Penyigér hegy közelében lehetett. Vö. Penyigéri-híd. — Pesty 1864/57: 428b.

Penyigéri-híd 2008: *Pinigári-híd.* — Híd a településen. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Penyigéri-forráson vagy vízfolyáson ível át. — SzMHn. 2: 344.

Ráksa-patak 1784: *Raksa pat[ak].* — A Turci-patak egyik bal oldali mellékága a település északkeleti határszélén, a Császlós kiemelkedésen ered. A név előtagjának magyarázata bizonytalan. Kiss Lajos az Avas hegységben, Bikszádtól dél-délnyugatra lévő magyar *Ráksa* településnevet a *rák* állatnév *-s* képzős formájának tekinti, amely birtokos személyjellel bővült. Ez esetben egy **Rákosa* formából szabályos hangváltakozás révén a második szótag magánhangzójának kiesésével alakult a név. Felvethető az is, hogy a víznév a kétnyelvűség valamilyen fokán a rom. *rac* 'rák' lexéma *-șa* származéka lehetett. A név utótagja a *patak* földrajzi köznév, amely kétségkívül magyar nyelvhasználatra utal. Lásd Ráksa (Nagygérce). — Dicț., EKFT., FNESz., Iordan 1963: 38, 247, 397. — T13-G1.

Rossz-hegy 1865: *Proszhegy,* 1859–1860: *Rosz hegy.* — Kiemelkedés a település északkeleti határszélén a Tompa hegytől északkeletre. A névadás indítéka bizonytalan, talán a terület értéktelen, silány minőségével kapcsolatos a név, de a helyen történő valamilyen negatív eseményre is utalhat. A *Proszhegy* alak vélhetően hibás forma lehet. — MKFT., T1.S.79.1781/3. — T7-G2.

Runk-folyó 1864: *Runk folyó | De tsak kisded patakok.* — Vízfolyás a település határában, pontos helyét nem ismerjük. A név előtagjának köznévi előzménye a rom. *runc* 'irtás, erdei tisztás' jelentésű földrajzi köznév lehetett, amely a román helynevekben gyakori névalkotó elem, vö. pl. *Runc(ul), Runculeţul, Runcurelul, Runcșor(ul).* Bizonyára összefügg a Nagytarnán említett *Runk* névvel. Az utótagként álló *folyó* lexémát esetleg csak alkalmilag kapcsolták a névhez. — FNESz. *Nagyrunk,* Iordan 1963: 23, 361, Pesty 1864/57: 428b.

Ruptura 1941: *Ruptura,* 1884: *Ruptura,* 1865: *Ruptura,* 1864: *Ruptura, Ruptura düllő | Szakadásos hely szántó, 's kaszálló több völgyekkel telyes.* 1859–1860: *Nagy Patak hegy.* — Hegy a település északkeleti részén, a Nagy-patak jobb partján. Az 1865. évből való térkép szerint a Nagy-patak és a batarcsi határ között hosszan húzódik. A *Ruptura* névalak román eredetű, vö. rom. *ruptură* 'szakadás; törés; meredek lejtő; suvadás, vízmosás'. ***Ruptura-dűlő***-ként is említik, de ebben a névváltozatban a *dűlő* utótag esetleg csak alkalmi használatú volt. Fekvése miatt ***Nagy-patak-hegy*** néven is szerepel. Lásd Nagy-patak-hegy (Batarcs). — Dicț., HKFT., Iordan 1963: 43, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428a, 444a, SzMHn. 2: 316, T1.S.79.1781/3. — T7-E3.

Ruptura-dűlő lásd **Ruptura**

Sipot lásd **Sipot-hegy**

Sipot-hegy 1941: *Sipot-h[egy],* 1931: *Sipot hegy,* 1884: *Sipot hegy,* 1865: *Schipot,* 1859–1860: *Sipot.* — Kiemelkedés a település belterületének keleti részén, a Nagy-patak bal partján. A *Sipot* név eredete többféleképpen is magyarázható: keletkezhetett a szláv és a román nyelvben egyaránt. Tövében vagy az ukr. nyelvjárási *uunom* ~ *uunim* 'vízesés, hegyi forrás, amelyből zúgva tör fel a víz; hegyi patak, sebes patak', vagy a rom. *șipot* 'csurgó, forrás' jelentésű földrajzi köznév szerepel. A név alapjául szolgáló földrajzi köznév jelentése alapján a *Sipot* eredetileg víznév, forrás megnevezése lehetett, amelynek a neve idővel átvonódott a hegyre. A 19. század végétől ***Sipot-hegy***-ként is említik. — Dicț., HKFT., Iordan 1963: 354–355, Lucsik 2014: 519–520, MaKF., MKFT., Sebestyén 2017: 291, SzMHn. 2: 316, T1.S.79.1781/3, T16.T.541. — T13-E2.

Szeketura 1864: *Szeketura | A' nyilastól vette nevét.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név a romániai magyar nyelvjárásokban használatos *szeketura* 'terméketlen domboldal; erdei tisztás' jelentésű földrajzi köznévből alakult, amely a nyelvjárási rom. *secătură* 'nem művelhető, vízjárta, mocsaras terület; irtvány, erdei tisztás' értelmű főnév átvétele. Elképzelhető az is, hogy a név a románban alakult, és az került át a magyar nyelvhasználatba; vö. *Secătura, Secăturile, Săcăturile* hn. — Bakos 1982: 448, Dicț., FKnT., Iordan 1963: 25, Kiss 2008: 245, Pesty 1864/57: 428a, SzMHn. 2: 56. — T12-B4C4.

Széles-hegy 1865: *Széles hegy.* — Kiemelkedés a település keleti–délkeleti határszélén. A név bizonyára a hegy alakjára utal. — T1.S.79.1781/3. — T13-G3.

Szentimrebánya lásd **Turcibánya**

Szonda út 2025: *Szonda út,* 2015: *Szonda út.* — Út a falu külterületének nyugati határszélén, a Hodos földterülethez vezet. A név előtagja azokra az olajszondákra utal, amelyeket néhány éve fúrtak le a területen. — ÉGy. (Kisbábony), Szilágyi-Varga 2015: 182. — T11-F3.

Sztanistya 1865: *Sztaniscse,* 1864: *Sztanistya | A' falu alatt.* — Hely a település belterületének nyugati részén. A név a szláv és a román nyelvből is magyarázható. Ukrán eredetére a kisbocskói *Sztanistye* víznév etimológiája alapján gondolhatunk: Sebestyén Zsolt ezt az ukrán *стан* 'szállás, táborhely, tanya' *-uų(e)* főnévképzős származékának tartja. Amennyiben a név román eredetű, a rom. *staniște* 'enyhhely; pihenőhely, táborhely, ahol az állatok éjszaka a mezőn alszanak' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott, vö. *Staniște* hn. — Iordan 1963: 445, Pesty 1864/57: 428a, 444a, Sebestyén 2017: 317, SzMHn. 2: 316, T1.S.79.1781/3. — T12-A3.

Szunetora-patak lásd **Csengő-völgy**

Szurupa lásd **Szurupa-dűlő**

Szurupa-dűlő 1865: *Szuropa,* 1864: *Szurupa Düllő | Siedéses föld.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Az előtag magyarázata bizonytalan, talán összefügg a román *surpa* 'ledönt; aláás; összeomlik, (le)omlik' igével. Ezt Pesty Frigyes adatközlőjének megjegyzése is erősítheti. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév, amely esetleg csak alkalmilag járult a névalakhoz. — Dicț., FKnT., Pesty 1864/57: 428a, T1.S.79.1781/3.

Tarnyica-hegy 1910: *Tarnyicza h[egy].* — Kiemelkedés a település keleti határszélén. A név előtagja a rom. *tarniță* 'hegynyereg' jelentésű földrajzi köznévből alakult román helynév átvétele. — Dicț., SzMHn. 2: 313, T22.B.IX.a.1008. — T13-G2.

Tavas 1864: *Tavas | A' falu alatt.* — Hely valahol a település belterülete mellett. Bizonyára a *tó* földrajzi köznév *-s* helynévképzős származékából alakult. — Pesty 1864/57: 428a.

Tojás 1865: *Tojás,* 1864: *Tojás.* — Hely a Koporcsától északkeletre a határszélen. A névadás indítékát nem ismerjük. — T1.S.78.1957/1–35, T1.S.79.1781/3. — T7-G3.

Tompa 1941: *Tompa csúcs,* 1865: *Tompa,* 1864: *Tompa, Tompa tető,* 1859–1860: *Tompa.* — Kiemelkedés a település északkeleti határában, a Nagy-orrtól keletre. A hegynév a *tompa* 'nem hegyes, nem éles' melléknévből keletkezett, és a hegy alakjára utal. ***Tompa-tető*** és ***Tompa-csúcs*** formában is említik. — MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 428b, 444a, T1.S.79.1781/3. — T7-G3.

Tompa-csúcs lásd **Tompa**

Tompa-tető lásd **Tompa**

Turc 2. lásd **Turci-patak**

Turcbánya lásd **Turcibánya**

Turcbányatelep lásd **Turcibánya**

Turcibánya 1944: *Turci bányatelep,* 1944: *Turci bny. [bánya],* 1934: *Turci bányatelep,* [1925 k.]: *Turci bányatelep,* 1918: *Turcz-Bánya,* 1915: *Turcz-Bánya,* 1913: *Turczi bányatelep,* 1910: *Turcz Bánya,* 1910: *Turczszentimrei bányatelep,* 1907: *Turcziszentimrei bányatelep, Turcziszentimre bányatelep,* 1902: *Turcziszentimre bányatelep,* 1900: *Turcz (bányatelep),* 1892: *Turcz bányatelep,* 1889: *Turc bánya,* 1884: *Turc Bánya,* 1882: *Bánya,* 1870: *Banya,* 1864: *Sz[ent] Imre bánya, Turczi értz bánya, Koporcsa Bányatér | Van határába Értz nevezetesen ezüst, arany, czín bánya neve Sz[ent] Imre bánya, van Értz örlő gép.* 1859–1860: *Turcz Bánya.* — Bánya és lakott hely a település északkeleti határszélén. A 19. század közepéről ismerjük a legkorábbi említéseit, amelyek között a ***Turcbánya*** névforma tűnik elsődlegesnek. Ennek előtagja a *Turc* településnév, utótagja a *bánya* 'hasznos ásványokat, főképpen követ kitermelő üzem, illetve a kitermelés után maradt gödör' jelentésű földrajzi köznév. A ***Koporcsa-bányatér*** névformája arra utal, hogy a Koporcsa hegy lábánál létesült a bányatelep. A 19. század második felében változatos névalakokkal nevezik meg

Turcibánya Fotó: Habarics Ilona

a helyet: ***Bánya, Turciércbánya, Turcbányatelep, Szentimrebánya.*** A 20. század elejétől ***Turci-Szentimrebányatelep, Turc(i)-Szentimreibányatelep, Turcibányatelep*** névformákban is említik. — ComMarmUg. 213, EH., FKnT., Gönczy, HKFT., Hnt., MKFT., Pesty 1864/57: 428a, 444a, T1.S.74.18/38, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365, T23.125.1.1679. — T7-F4G4.

Turcibányatelep lásd **Turcibánya**

Turciércbánya lásd **Turcibánya**

Turci-Kordje 1859–1860: *Turczi Cordje.* — Hely a település délkeleti határszélében. A név előtagjában a *Turc* településnév *-i* képzős formája áll, ez különbözteti meg a nagygércei *Kordje* nevű helytől. A név utótagjának eredetét nem ismerjük. — MKFT. — T13-F3.

Turci-patak 2008: *Tùrci-patak,* 2004: *Turci-patak,* 1944: *Turci p[atak],* 1941: *Turci p[atak],* 1931: *Turci p[atak],* 1918: *Turczi p[atak],* 1915: *Turczi p[atak],* 1888: *Turci p[atak],* 1884: *Turcipatak,* 1870: *Turiz p[atak],* 1865: *Turczi patak,* 1864: *Turczi patak | Ered a' Halom bércz alóll, – 's keresztül foly a' határon, a' bánya és Jenő Huta mellett.* 1859–1860: *Turczi Patak,* 1808: *Turcz,* riv. 1806: *Turcz* R[ivulus], 1805: *Turcz, Túrcz,* 1802–1811: *Turtz P[atak],* [1801]: Riv[ulus] *Turcz,* 1784: *Turcz pat[ak],* 1349: *Thurcz,* fl., 1341: *Thuruchpathaka,* fl., 1319/16. sz. eleje: *Thurch, Thwrcz,* fl., 1319/1532: *Thurch,* fl., 1319/15. sz.: *Thwrcz,* fl., 1319: *Thuruch,* fl. — A Túr jobb oldali mellékága, amely az Avas hegységben ered, forrásvidéke a Nagy-Medvedomb és Nagy-halom területe. A vízfolyás átszelve Turcot Nagygérce település szélében folyik Túrterebes határába. Az elsődleges ***Turc*** víznév szláv eredetű: egy **Turьcь* alakra vezethető vissza, amely a szintén szláv eredetű *Túr* folyónévnek az ősszláv *-ьcь* kicsinyítő képzős származéka, azaz a helynév a 'Kis-Túr' szemantikai tartalmat fejezte ki. A víznév legkorábbi adatai között *Turuc* formák is szerepelnek, ez a szláv alak közvetlen átvétele éppúgy lehet, mint az *r* és a *c* közé bontóhang betoldásával alakult forma. A 14. század közepe táján ***Turc pataka*** formában, a 18–19. században pedig ***Turc-patak***-ként említik. A *patak* utótag bizonyára a folyóról elnevezett település nevétől való elkülönítést szolgálta. Az utóbbi két évszázadban *Turc* formában már nem is szerepel a forrásokban. A 19. század közepétől *Turci-patak* alakban találjuk, amelynek az előtagja *-i* melléknévképzővel bővült, így a név a 'Turc település patakja' szemantikai tartalmat fejezi ki. Lásd Turci-patak (Nagygérce, Túrterebes). — EKFT., F. 9/1: 755, FNESz., Görög, HKFT., Kniezsa 1944: 277, Kocán 2003: 57, 2022: 382–384, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Perényi 28, 52, Pesty 1864/57: 428b, Šmilauer 1970: 28–29, Szabó 1937: 283, 522, Szirmay 1805: 154, 157, 158, 164, SzMHn. 2: 322, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1781/3, T16.T.541, T21.TK.2505, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365, Z. 1: 164. — T12-C4.

Turci-patak Fotó: Hankusz Éva

Turci-Szentimrebányatelep lásd **Turcibánya**

Turci-Szentimreibányatelep lásd **Turcibánya**

Turc-patak lásd **Turci-patak**

Turc pataka lásd **Turci-patak**

Turc-Szentimreibányatelep lásd **Turcibánya**

Tyütyön-domb 1864: *Tyűtőn Domb, Tyuttyon Domb | Szöllő hegyek nevei, vették a' nevett a' birtokosoktól, 's helyiségektöl.* — Szőlőhegy a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét birtokosáról kaphatta, a név előtagja a *Tyütyön* családnév lehet. Turc történeti személynévanyagában a Ruptura vidékén ismerünk *Tyütyön* nevű birtokosokat: 1865: *Tyütyön Iván, Tyütyön Vaszili, Tyütyön Marie; Tyütyön János.* — Pesty 1864/57: 428b, 444a, T1.S.79.1781/3.

Vezure alja 1864: *Vezurealja.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagjának eredete ismeretlen, minden bizonnyal román helynév lehet. Az utótag az *alja* 'valaminek a mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444a.

Nagygérce helynevei

Történeti háttér

A település az Avas hegység délnyugati lejtőjén, Szatmárnémetitől 30 km-re északkeletre található. Története testvértelepülésével, Kisgércével fonódik egybe. A későbbi település területe a 14. század elejére már leromlott Gérce vár tartozékaként szereplő Terebessel és Jánkkal együtt 1315-ben Dénes fia Tamás ugocsai főispán tulajdonába került. A település kezdetben Szatmár vármegye területéhez tartozott, majd 1341-től Ugocsához csatolták. A község első említését 1393-ból ismerjük, amikor a két Gércét külön is megnevezték. A 14. század utolsó éveiben Drág vajda szerzett itt birtokot, 1405-ben pedig a terebesi birtokközponthoz kapcsolódva a Perényi család tulajdonába ment át. A település társadalomtörténete a közeli Turcéval mutat hasonló jelleget, miszerint az északról terjeszkedő ruszinok és a hegyvidéken többségben lévő románság gyors többségbe kerülése figyelhető meg a megtelepüléskor jelen lévő magyarsággal szemben.

Az 1775-ös urbárium alapján a falu legnagyobb birtokosai Perényi János, Perényi Ferenc, Perényi Imre, Perényi Károly, Perényi Sándor és Perényi Elek örökösei voltak. A 19. század végén a község legnagyobb birtokosa a helyi faluközösség volt.

A falu a 15. századtól Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Halmi volt. 1910-ben a település 254 házzal és 2756 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól Turc községhez tartozó beosztott település.

Nagygérce lakossága 1880 és 1910 között fokozatosan növekedett: míg 1880-ban 852 fő élt a településen, addig 1910-re számuk 1010 főre emelkedett, 1966-ban 1358 fő, 1992-ben pedig már 1573 fő lakott a községben. A 20. század végétől azonban a népességszám ismét csökkenni kezdett: a 2011-es népszámlálás adatai szerint 1146 fő élt Nagygércén. A település már a 19. század végén is szinte kizárólag román lakosságú volt. A korabeli népszámlálások alapján a magyar nemzetiségűek aránya 5–7% között mozgott (1941-ben 7% volt), 1966 után azonban már nem élt magát magyarnak valló személy a településen. A felekezeti megoszlást tekintve 1880 és 1945 között a lakosság mintegy 90%-a, illetve azt meghaladó aránya görögkatolikus vallású volt. A 20–21. század fordulóján, valamint a 21. század elején a lakosság kb. 90%-a pedig ortodox vallású, míg mintegy 10%-a neoprotestáns felekezetekhez tartozik, elsősorban pünkösdista és adventista.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5.* Budapest, 1890–1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta,*

betűrendben körülményesen leiratik 1–4. Pest, 1851.

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

A településen a magyar anyanyelvű lakosság elenyésző száma miatt élőnyelvi gyűjtés nem folyt. A szórványosan előforduló mai helynevek a környező települések magyar lakosságától valók. A történeti forrásokból a magyar helyneveket közöljük.

Helynévtár

Nagygérce 2025: *Nagygéirce, Nagygéircére, nagygéirci ~ Géirce,* 2003: *Nagygérce, Alsógérce,* 1944: *Nagygérce,* 1941: *Nagygérce,* 1937: *Nagygérce,* 1934: *Nagygérce,* 1931: *Nagy-Gérce,* 1926: *Nagygérce,* [1925 k.]: *Nagygérce,* 1921: *Nagygérce,* 1918: *Nagygércze,* 1915: *N[agy]-Gércze,* 1913: *Gércze, Nagygércze,* 1912: *Nagygércze,* 1910: *Nagygércze,* 1907: *Nagygércze,* 1902: *Nagygércze,* 1895: *Nagy-Gércze,* 1889: *Nagy-Gérce,* 1884: *Nagy Gérce,* 1873: *(Nagy-) Gérce,* 1870: *Nagy Gércze,* 1864: *Nagy Gércze, Gérczei, Nagy Gérczén | Lakják tisztán román ajkuak.* 1864: *Gércz, Gérczén, Gérczre, Gérczről, Nagygércz,* 1859–1860: *Nagy Gercze,* 1856: *Gércze,* 1851: *Nagy-Gércz,* 1846: *N[agy]-Gércze,* 1839: *Nagy-Gércz | Oláh f[alu] a' Túrczi völgy oldalában ... Hegyes határa sovány.* 1832: *N[agy] Gertze,* 1828: *(Nagy) Gércze,* [1822]: *N[agy] Gercze,* 1808: *Nagy-Gércze,* 1806: *N[agy] Gércze,* 1805: *Nagy-Gércz,* 1802–1811: *Nagy Gértze,* 1802: *Nagy Gértz,* 1799: *Gertze, Nagy Gertze | Két oláh faluk Ugotsa Vármegyében, földes Ura B. Perény Uraság, lakosai ó hitüek.* 1791: *N[agy] Gértse,* 1786: *Gércze, Nagy-Gércze,* 1784: *Nagy-Gercz,* 1773: *Nagy-Gércze,* 1756: *Nagy Gércze,* [1750]: *Nagy Gertse,* [1740 k.]: *Nagy Gertse,* 1725: *Nagy Gérczé,* 1696: *Also Gercze,* 1635: *Gerczek,* 1620: Feólseo et *Also Gerche,* 1618: *Also* es Felső *Gercze,* 1608: *Also Gerce, Gerczek,* 1604/1754: *Alsó Gercse,* 1598: *Also Gercze,* 1588: *Also Gercze,* 1574: *Also Gerche,* 1567: *Also Gerche, Keth Gerche,* 1553: *Kethgerchyee,* 1514: *Alsogeercze,* 1498: *Also Gercze,* 1492: *Alsogercze,* 1478: *Alsogercze,* 1471: *Alsogercze, Alsowgeercze,* 1450: *Alsowgercze,* 1431>1498: *Gerche,* 1431: *Gerecze,* 1430: *Geerche, Geercze,* 1405: *Geerche,* 1393>1498 *Gerche,* 1393: *Gerche* et alia *Gerche.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Gherţa Mare.* Északon és északkeleten Turccal, nyugaton Túrterebessel, délen és délkeleten Kisgércével határos. Közigazgatásilag Turc község része. A településnév legkorábbi említése a 14. század végéről maradt fenn. Szabó István szerint az Avas oldalában megtelepülő két Gérce Túrterebessel szoros birtokegységet alkotott, és a 14. század közepén említett Gérce vár tartozékaként szerepeltek (ehhez lásd Tamásváralján *Tamás vára*). A *Gérce* helynév szláv eredetű, Kniezsa István és mások a szláv *gorica* 'kis hegy' (< *gora* 'hegy') szóból eredeztetik. Minden bizonnyal egy elsődleges, adatokkal nem igazolható hegynév lehetett a várnév és a településnév alapja, ez viszonylag gyakori névadási motívum a várak megnevezésében. Szabó István ezzel szemben a településnévnek a *Gércse ~ Gérce* személynévből való keletkezését valószínűsíti. Személynévi használatához vö. 1400: *Gerche,* 1365: *Gerech,* [1430–1450]: Franciscus *Gerche.* Kronológiai érvek és történeti adatok alapján talán az Avas lábánál épült vár nevét tarthatjuk elsődlegesnek a településnévhez képest. Bizonyosan a legkorábbi említésben szereplő vár környékén alakult ki a két település, és a vár neve átvonódhatott a település(ek)re, ami a szláv és a magyar nyelvben egyaránt végbemehetett. A helynév legrégebbi adatainak hangalakja azonban már biztosan magyar névhasználókra utal. A feltehető szláv **Gorica* helynév ugyanis szabályos hangváltozásokkal a magyarban előbb **Gerice,* majd *Gérce* alakúvá válhatott, a folyamatban a név

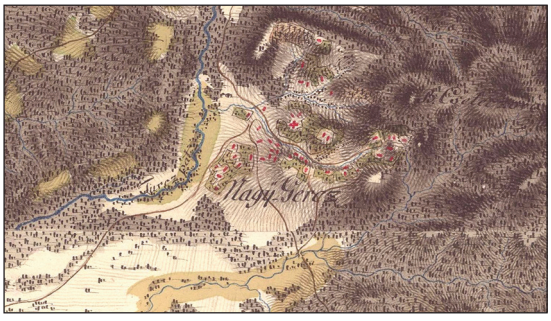

Nagygérce az első katonai felmérés térképén

hangrendjének módosulása, illetve a második magánhangzójának kiesése játszott szerepet. A két *Gérce* falu neve a 15. század közepén kiegészült az *alsó* és *felső* névrésszel: ***Alsógérce*** jelzői előtagja talán a település alacsonyabb fekvésére utal. Később, a 18. század első negyedétől ezeket felváltotta a *kis* és a *nagy* előtag: a két falu közül *Nagygérce* népessége volt nagyobb, ezt jelzi az előtagja. A településnév ebben a formában szilárdult meg a hivatalos névhasználatban is. A 16. század közepén a két falut összefoglalóan ***Kétgérce*** néven, majd többes számú ***Gércék*** formában is említik. Emellett feltűnik még a településnév adatsorában a 18. század végétől a 19. század második feléig ***Nagygérc,*** valamint a 19. század második feléből ***Gérc*** névváltozat is. A kezdetektől napjainkig Kisgérce és Nagygérce településre egyaránt használják a jelző nélküli ***Gérce*** formát is. Vö. Gérce 2., Gércei-kő, Gércei-erdő. — ComMarmUg. 181, CzF., Cs. 1: 433, Dávid 2001: 504, DL. 70870, 70896, 70952, 70961, 71039, 71068, 71070, 71130, DocVal. 466, ÉGy. (Dabolc, Túrterebes, Túrterebesiszőlőhegy), EH., EKFT., E 156/89: 8, E 158/48: 505, E 158/61: 432, E 158/63: 635, E 158/64: 878, 896, 991, 1117, 1233, 1247, 1274a, 1338, F. 10/7: 232, 322, Fényes 1840/4: 420, Fényes 1851, FNESz., N. Fodor 2010: 102, Gönczy, Görög, Havasiné Kovács 2019, HKFT., Hnt., Kniezsa 1944: 277, Kocán 2022: 136–138, Korabinszky 1786: 198, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Notitiae 418, Perényi 10, 144, 203, 204, 209, 234, 260, 264, 279, 309, 332, 379, Pesty 1864/57: 405a, 406a, 413a, 413b, 414a, 440a, Szabó 1937: 389–390, Szirmay 1805: 154, 155, T.SzUB1934, T1.S.11.303/1, T1.S.11.303/2, T1.S.11.1674/1, T1.S.11.1699, T1.S.12.X.71/1, T1.S.68.106, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T16.T.420, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.9, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2116, T22.B.IX.a.2265, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365, UgOkl. 64, Vályi 2: 26, Z. 11: 223, Zs. 2/1: 488.

Alsó-forduló 1864: *Alsó Forduló.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi, és ugarfordulóra; dűlő' jelentésű földrajzi köznév. Az *alsó* előtag arra utalhat, hogy a szántóföldnek ez a darabja alacsonyabban vagy a belterülettől távolabb fekszik, mint a Felső-forduló. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Alsógérce lásd **Nagygérce**

Aszkucita 1864: *aszkutzíta, Aszkutzíta düllő | Ez egy tsuts, ínnét vette a' düllő nevét, mivel hegyes románul (aszkutzít).* — Kiemelkedés Nagygérce és Kisgérce között a Túrterebesiszőlőhegy területén fekvő Puszta-hegytől északkeletre. Az *Aszkucita* román eredetű névforma, vö. rom. *ascuțită* 'kihegyezett', rom. *ascuțit* 'hegyes'. ***Aszkucita-dűlő*** formában is előfordul. Lásd Aszkucita (Kisgérce). — DRM., Pesty 1864/57: 413b, 414a, SzMHn. 1: 352.

Aszkucita-dűlő lásd **Aszkucita**

Bercsászka-dűlő 1864: *Bertsászka düllő | A' Bertse Család fogássairól neveztetík.* — Hely a Mocsiricától délre. A név előtagja Pesty Frigyes adatközlője szerint személynév lehet. A személynév talán szláv eredetű lehet, vö. ukr. *Берча* csn., ezt erősítheti, hogy Kniezsa István a szláv (szlovák) családnevekben *-ska* kicsinyítő képzőről szól. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — Csucska 2005: 60, FKnT., Kniezsa 1965/2003: 285, Pesty 1864/57: 414a.

Csetece 1864: *Csetetze, Cseteczeon* (?), 1784: B[erg] *Cseteczova.* — Hegy a település keleti határában. Részei a Kis-Csetece és a Nagy-Csetece. A helynév írásképe, hangalakja és eredete bizonytalan. Bura László a *Csetatye* formát a román 'vár' jelentésű *cetate* lexémából magyarázza: a román névrendszerben a *Cetate(a)* helynév gyakori, számos származéka ismert, ennek a tövéhez lásd a rom. *cetate, cetățuie* 'vár' lexémát. Ezzel kapcsolatban érdemes meg-

Csetece Fotó: Hankusz Éva

említeni, hogy a közeli Tamásváralja határában *Vár-hegy* nevű helyet ismerünk. A 18. század végi térképen ***Csetecova*** névváltozatban szerepel, ez a névforma az elsődleges névnek a szláv *-ova* birtokos képzővel ellátott szláv nyelvi származéka lehet. A magas hangrendű *Csetece* forma hangrendi kiegyenlítődés eredménye, és magyar névhasználatot jelez. A *Csetecő* hangalaki variáns kialakulása bizonytalan. Vö. Csetece-dűlő. — EKFT., Iordan 1963: 306–307, Pesty 1864/57: 414a, 444a, Šmilauer 1970: 28–29, SzMHn. 2: 55. — T13-E4.

Csetece-dűlő 1864: *Csetetze düllő | Vette nevét onnat, hogy itt egy nagy ki álló hegy Csutson, melly tsupa kő szikla; vólt egy vár melly szó románul (Csetatye) – nyomdokai most is látszanak; ugy állíttatík, hogy valami Gérczei birhatta, hogy a' falu is a' nevét innét vette.* — Földterület a Maguricsától keletre. A közelében lévő Csetece hegyről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 413a.

Csetecova lásd **Csetece**

Csinált út 2008: *Csinált út.* — Út a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Az elnevezés arra utal, hogy a földutakkal ellentétben ez kövezett útszakasz. — SzMHn. 2: 55.

Domb 1864: *Domb | Innét van más düllö Domb, ez azért neveztetík Dombnak, mert Dimbes Dombos.* — Dombos földterület a Csetece-dűlő mellett. — Pesty 1864/57: 413a.

Dumbrava-dűlő 1864: *Dumbráva düllő | Erdős hely.* — Hely Nagygérce és Kisgérce határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a rom. *dumbravă* 'cserjés, sarjerdő; liget, berek; erdő; tölgyerdő, tölgyes' lexéma. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Dumbrava-dűlő (Kisgérce). — FKnT., FNESz. *Alsóapsa,* Pesty 1864/57: 414a.

Falualja-dűlő 1864: *Falu alya dülö | A' melly hely van a' falu alatt szánto, 's kaszálló földek.* — Földterület a település határában, bizonyára a belterület szomszédságában. A név előtagja a *falualja* 'faluvég, az utolsó házsor' jelentésű, utótagja pedig a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 414a.

Fekete-rét-dűlő 1864: *Fekete rét dullö | Mível a' Fekete Család melly most is létezík Nagy Gérczén fogást tett e' téében.* — Földterület a Szeketurától délre. A név előtagja Pesty Frigyes adatközlője szerint a hely tulajdonosára utal. A *Fekete* családnevet Szabó István is említi a település történeti családnévanyagában; vö. 1658, 1775: *Fekete.* A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 413b, Szabó 1937: 418.

Felső-forduló 1864: *Felső Fordulo.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi, és ugarfordulóra; dűlő' jelentésű földrajzi köznév. A *felső* előtag arra utalhat, hogy a szántóföldnek ez a darabja magasabban vagy a belterülethez közelebb fekszik, mint az Alsó-forduló. — FKnT., Pesty 1864/57: 440a.

Fenyves 2025: *Fenyves,* 2014: *Fenyves,* 2008: *Fenyves.* — Fenyőerdő a Köz-dombtól keletre. Vö. Fenyves gödre, Fenyves-köz. — ÉGy., Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 342. — T20-B1.

Fenyves gödre 2014: *Fenyves gödre,* 2008: *Fenyves gödre, Kisfenyves.* — Kiss Kálmán szerint a Fenyves lábánál található gödör. ***Kisfenyves*** néven is említik. — Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 342.

Fenyves-köz 2008: *Fenyves-köz.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizál-

ható. Bizonyára a Fenyves közelében fekhetett. — SzMHn. 2: 342.

Forrás-hegy 1884: *Forrás-h[egy].* — Kiemelkedés a település északkeleti határában. A név előtagja arra utalhat, hogy a hegy oldalában forrás(ok) fakadt(ak). — HKFt.GKB.

Gérc lásd **Nagygérce**

Gérce 1. lásd **Nagygérce**

Gérce 2. 1342: *Gerche,* castr. — A település határában említett vár. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név szláv eredetű, Kniezsa István és mások a szláv *gorica* 'kis hegy' (< *gora* 'hegy') szóból eredeztetik. Minden bizonnyal egy elsődleges, adatokkal nem igazolható hegynév lehetett a várnév alapja. Vö. Nagygérce. — FNESz., Kniezsa 1944: 277, Perényi 53.

Gércei-kő lásd **Köves-hegy**

Gércei-erdő 1859–1860: *Gerczer Wald.* — Nagy kiterjedésű erdő a település dél-délnyugati határában. A Turci-patak és a Sugatag-patak mentén húzódik. A név egyszeri előfordulású német adata mögött a magyar *Gércei-erdő* forma húzódhat meg. — MKFT. — T12-B5.

Gércék lásd **Nagygérce**

Grosu Luki-dűlő 1864: *Grosu Luki dülő | Ezen a' tééren van szánto, 's kaszálló, 's Gazos hely, nevét vette onnat, mert az a' tér lehetett egy Luka nevü emberé, 's vastag tölgyfával levén el telve.* — Földterület a Stáulele-dűlőtől délnyugatra. A név *Grosu* elemét Bura László a rom. nyelvjárási *gros* 'tönk, fatuskó' lexémából magyarázza, amely a román helynév- és családnévrendszerben is számos név alapját adja, vö. rom. *Grosul, Groşarea, Groşeţul, Groşii Noi, Valea Groşilor* hn., *Grosu(l)* csn. Pesty Frigyes adatközlője alapján azonban közszóként is utalhat az erdőre, amely egy *Luka* nevű személy tulajdonában volt. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — Dicţ., FKnT., Iordan 1983: 231, 317, Pesty 1864/57: 413b, SzMHn. 2: 55.

Horváth-dűlő 1864: *Horvát düllő, Horváth Dűllő | Ezt így esmerték igen régi düllő, talán még* a' *Horvátok idejébe is. düllő volt.* — Földterület a Fekete-rét-dűlőtől nyugatra. A név előtagja bizonyára személynév. A *Horváth* családnév megtalálható a közeli települések történeti családnévanyagában. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 413b–414a, 440a, Szabó 1937: 524.

Kereszt-mező 1864: *Kereszt Mező | Mert itt egy feszület van, 's mindég volt szép téér, szánto, 's kaszálló hely.* — Földterület a Grosu Luki-dűlőtől északkeletre. A név előtagja – ahogyan ezt a forrás is jelzi – a földterület mellett lévő keresztre utal. — Pesty 1864/57: 413b.

Kétgérce lásd **Nagygérce**

Kis-Csetece 1859–1860: *Kis Czetezö.* — Hegy a település határában. A Csetece kisebbik, északi része. A név előtagja a Nagy-Csetecéhez való viszonyítást fejezi ki. — MKFT. — T13-E3.

Kis-falka 1884: *Kisfalka.* — Kiemelkedés a település északkeleti határában. A név utótagja talán a *falka* 'rész, darab; egy bizonyos nagyságú földdarab' jelentésű főnévvel van összefüggésben. Ez a szó adatolható erdélyi történeti helynevekben is. Vö. Nagy-falka. — HKFt. GKB., TESz., ÚESz.

Kisfenyves lásd **Fenyves gödre**

Kocán-kút 1864: *kotzán kut | Nevezetesebb források, Getzí forás, – kotzán kut, – Stánl kuttya, az uttzán Pap forás, – Szarka forás, aszkutzita túl veszi folyását. – a' Keleti források ígen nagy völgyeken folynak keresztül a' falun, – ezen fent emlitett düllő közt van több dombokon helyhezve szét szórva a' falu is.* — Forrás a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja a *Kocán* személynév, amelyet Szabó István a település történeti családnévanyagában is említ; vö. 1705: *Koczán.* Vélhetően a hely tulajdonosára vagy használójára utalhat. — Pesty 1864/57: 414a, Szabó 1937: 418.

Korcse 1864: *Kortse.* — Kiemelkedés a település külterületének keleti részén, a Domb területén. A név eredete bizonytalan, esetleg a szláv *корч* 'fatönk, tuskó; sűrű cserje, bozótos' szóval hozható kapcsolatba, amelyből a szláv nyelvekben gyakran vált helynév, vö. pl. ukr. *Корчівка,* bel. *Карчовая,* szlk. *Krčovina.* Emellett szóba jöhet még a *Korcse* családnévből való alakulás lehetősége is. Vö. Korcse-dűlő. Lásd Korcse (Turc). — Pesty 1864/57: 413a, 414a, 428b, SzUM., ÚCsnT. — T13-F3.

Korcse-dűlő 1864: *Kortse düllö | Ez vette nevezetét a' bokroktól (Korts) mert igen bokros hely.* — Földterület a Domb mellett. A név előtagjaként a mellette húzódó kiemelkedés, a *Korcse* neve szerepel. Utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 413a.

Kordje 1859–1860: *Cordje,* [1857–1859]: *Kordje,* [1825 k.]: *Kordje.* — Hely a település keleti határában. A név eredetét nem ismerjük. — MKFT., T1.S.12.XII.11, T22.B.IX.a.520. — T13-F4.

Korosnik 1931: *Korosnik,* 1884: *Korosnik.* — Kiemelkedés a település délnyugati határszélén, Túrterebes–Kisgérce–Nagygérce hármas határában. A név *-nik* végződése alapján talán szláv eredetre gondolhatunk. — HKFT., T16.T.541. — T20-B1.

Köves-hegy 1944: *Gércei kő,* 1941: *Gércei kő,* 1931: rom. *Petrosul,* 1918: rom. *Petrosul,* 1915: rom. *Petrosul,* 1910: rom. *Petrosul,* 1884: *Köves h[egy],* rom. *Petrosu,* 1870: *Petrócz,* 1864: *Petrócz.* — Kiemelkedés a település keleti határszélén. A hegynév legkorábbi adatai a ***Petróc*** névformát mutatják, amely összefügghet a hely román megnevezésével. A román *Pietrosu(l)* a rom. *piatră* 'kő', rom. *pietros* 'köves' lexémából keletkezhetett, vö. román *Pietrosul, Pietroşi, Pietroiul, Petrova* hn. A *Köves-hegy* ez utóbbi értelmi megfelelője. A *Petróc* névalak ugyanakkor szláv előzményű lehet, e szláv név jelentése 'Péter emberei, Péterék', és *-óc* végződése a szláv *-ovьcь* képzőnek a magyarban való megfeleléseként magyarázható, s ezáltal magyar névhasználatra vall. A 20. századi forrásokban jelentkező ***Gércei-kő*** megnevezés inkább csak térképi használatú név lehet. Ennek előtagja a településhez közeli helyzetére utal, utótagja pedig a *kő* 'kiemelkedő szikla, esetleg sziklacsoport' jelentésű földrajzi köznév. — Dicţ., FKnT., FNESz., HKFt.GKB., Iordan 1963: 90, MaKF., SzMHn. 2: 56, T1.S.74.18/38, T1.S.78.1957/1–35, T16.T.54, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T13-F4.

Köz-domb 2025: *Köz-domb, Köz-domnál | Valamikor ottam vóut tisz ház, lakos. Mos semmi. Bokor. Ezelőt husz évvel, tizenöt évvel az olaszok ide jártak vadászni madarakat.* 2014: *Közdomb,* 2008: *Közdomb,* 1907: *Közdomb* szőlőhegy, 1902: *Közdomb* szőlőhegy, 1900: *Közdomb,* 1898: *Közdomb,* 1884: *Köz domb,* 1866: *Közdomb,* 1865: *Kezdomb,* 1864: *Közdomb, Közdomb düllö | A gérciekkel villongásban lévő határkérdéstől vette nevét, mi azomban csakugyan a terebesi határhoz ítéltetett.* — Földterület és kiemelkedés a település délnyugati határában az Aszkucitától északnyugatra, Túrterebesiszőlőhegy, Kisgérce és Nagygérce határszélén. A Pesty Frigyesnél szereplő magyarázat azt valószínűsíti, hogy olyan földterület lehetett, amely valamelyik településen közös használatban állhatott. ***Köz-domb-dűlő*** formában is említik. Lásd Köz-domb (Túrterebesiszőlőhegy). — ÉGy. (Túrterebes, Túrterebesiszőlőhegy), HKFT., Hnt., Kiss 2014: 160, Pesty 1864/57: 413b, 430b, 444b, SzMHn. 2: 343, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T12-A5.

Köz-domb-dűlő lásd **Köz-domb**

Maguricsa 1864: *Maguricsa, Maguritsa düllö | A' bérczek alatt van Észak felől Maguritsa düllö, ez egy domb a' dombon van szöllő ís, nevezetét honnan vette nem tudhatní.* — Domb és szőlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név román eredetű, a rom. *măgură* 'domb, magaslat; kunhalom' jelentésű földrajzi köznév származéka. ***Maguricsa-dűlő*** formában is említik, ennek utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' értelmű földrajzi köznév. Lásd Maguricse (Turc). — DEx., Dicţ., FKnT., Iordan 1963: 33, Pesty 1864/57: 413a, 440a.

Maguricsa-dűlő lásd **Maguricsa**

Mislocsie 1864: *Mislotsíe, Mislotsíe, Mizlocsi | Nevezetesebb hegyek Csetetze, Mislotsíe, Kortse, Frászín ezek vagynak Keletről a' falutól.* — Kiemelkedés a településtől keletre a Domb területén. A név a rom. *mijlocie* 'középső' szóból ered. Pesty Frigyes helynévtárának *Mizlocsi* adata azonos a Batarcson említett *Mizslócsi*-val. — Pesty 1864/57: 413a, 414a, 440a. — T13-F4.

Mocsirica 1864: *Motsirítza | Itt vólt egy kis Motsáros erdö, ez el pusztult, most már tiszta szántó föld, 's kevés kaszalló.* — Kisebb mocsár a Túr mellett. A helynév többféleképpen

is magyarázható, ugyanis az alapjául szolgáló lexéma a szláv (ruszin, ukrán) és a román nyelvben is fellelhető; vö. hucul *моч'ир* 'mocsár'; legvalószínűbb azonban, hogy a rom. *mocirlă* 'mocsár' *moceriță* 'mocirlă' származékából alakult, amelynek *mocioriță, mociorîță* változatai is ismertek. A névalak magyar névhasználatot is tükrözhet. Lásd Mocsirica (Kisgérce). — DLR., Pesty 1864/57: 414a, Pipás–Halász 2005: 105, SzMHn. 1: 87.

Nagy-Csetece 1859–1860: *Nagy Czetezö.* — Hegy a település határában. A Csetece nagyobbik, dél-délkeleti része. A név előtagja a Kis-Csetecéhez való viszonyítást fejezi ki. — MKFT. — T13-E4.

Nagy-falka 1884: *Nagyfalka.* — Kiemelkedés a település északkeleti határában. A név utótagja talán a *falka* 'rész, darab; egy bizonyos nagyságú földdarab' jelentésű főnévvel van összefüggésben. Ez a szó adatolható erdélyi történeti helynevekben is. Vö. Kis-falka. — HKFt.GKB., TESz., ÚESz.

Nagygérc lásd **Nagygérce**

Pap-forrás 1864: az uttzán *Pap forás.* — Forrás a település valamelyik utcáján. Nevének előtagja személynév és foglalkozásnév egyaránt lehet. A *Pap* családnevet Szabó István említi a település birtokosai, kisnemesei és jobbágynevei között; vö. 1604: pastor Simon *Pap,* 1705, 1754–1755: *Pap,* 1775: *Papp* László. — Pesty 1864/57: 414a, Szabó 1937: 417–418.

Petróc lásd **Köves-hegy**

Ráksa 1864: *Ráksa* | *De tsak kisded patakok.* 1859–1860: *Raksa* Bach. — Patak a település délnyugati határában. A Turci-patak vagy a Sugatag-patak mellékága lehetett. A név eredete bizonytalan. Kiss Lajos az Avas hegységben, Bikszádtól dél-délnyugatra lévő magyar *Ráksa* településnevet a *rák* állatnév *-s* képzős formájának tekinti, amely birtokos személyjellel bővült. Ez esetben egy **Rákosa* formából szabályos hangváltozás révén a második szótag magánhangzójának kiesésével alakult a név. Felvethető az is, hogy a víznév a kétnyelvűség valamilyen fokán a rom. *rac* 'rák' lexéma *-șa* képzős származéka lehetett. Lásd Ráksa-patak (Turc). — Dicț., FNESz., Iordan 1963: 38, 247, 397, MKFT., Pesty 1864/57: 428b. — T12-B5.

Ráksa Fotó: Hankusz Éva

Stáulele-dűlő 1864: *Stáulele düllö* | *Ezt mossa a' Sugatag pataka, azért neveztetík a' düllö Stanlele, mert a' falu alatt lévén, ott sok Juh, marha tanyák vóltak, (Stanle) románul, a' tanya neve.* — Hely a Kisgérce határában fekvő Frászin mellett, a Sugatag-patak partján. Pesty Frigyes közlése szerint a területen lévő tanyák után nevezték el. A név előtagja minden bizonnyal román eredetű, alapja a román *staul* 'istálló' lexéma lehet. — Dicț., Pesty 1864/57: 413b.

Stául kútja 1864: *Stául kuttya.* — Forrás a település határában. Pontos helyét és a névadás indítékát nem ismerjük. Az előtag olvasata bizonytalan: *Stául* és *Stánl* formája egyaránt elképzelhető. A település határában adatolt más forrásnevek (pl. *Kocán-kút*) alapján leginkább családnevet kereshetünk benne. — Pesty 1864/57: 414a, ÚCsnT.

Sugatag lásd **Sugatag-patak**

Sugatag-patak 2025: *Sugatak-patak ~ Suvatag,* 2008: *Sugatag-patak,* 1941: *Sugatag-p[atak],* 1931: *Sugatag p[atak],* 1884: *Sugatag patak,* 1870: *Sugatag p[atak],* 1866: *Sugatak patak,* 1864: *Sugatag, Sugatag pataka* | *Folyók vagynak Sugatag a' Fraszíntól ered, megy a' Terebesi határig – keresztül foly a' Turczi patak – ezen két folyók a' Turba folynak T[úr] Terebesnél.* 1859–1860: *Sugatár Patak.* — A Turci-patak bal oldali mellékága, a település belterületének déli-délkeleti határában folyik. ***Sugatak pataka*** és ***Sugatag*** formában is említik. A víznév a *súg* 'suhog, zúg' ige *-atag* képzős származéka, és a névadás indítékául a vízfolyás hangja szolgálhatott. Ma ***Suvatag*** formában is ismerik a nevet. Vö. Sugatag-völgy. Lásd Sugatag-patak (Túrterebes). — ÉGy. (Túrterebes, Túrterebesi-szőlőhegy), FNESz. *Aknasugatag,* HKFT., Ju-

HÁSZ 1989: 117, MaKF., MKFT., PESTY 1864/57: 405a, 413b, 414a, SzMHn. 2: 344, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1782/3, T16.T.541, T22.B.IX.a.2269. — T12-D5.

Sugatag pataka lásd **Sugatag-patak**

Sugatag-völgy 1884: *Sugatag-vgy [völgy].* — A Sugatag-patak völgye a település határában. — HKFt.GKB.

Suvatag lásd **Sugatag-patak**

Szarka-forrás 1864: *Szarka forás | Aszkutzita túl veszi folyását.* — Forrás a település határában. Pontos helye ismeretlen. A névadás indítéka bizonytalan. Településtörténeti tényező alapján valószínűbb, hogy a *Szarka* családnév lehet benne, ugyanis a település 18. századi családnévanyagában találunk *Szarka* nevű embert; vö. 1775: *Szarka.* Emellett nem zárható ki teljesen, hogy a név a *szarka* madárnevet rejti, az egykor ott tanyázó állatokra utalva. — PESTY 1864/57: 414a, SZABÓ 1937: 418.

Szeketura 1884: *Secatura,* 1864: *Szeketura düllö, Szeketura | A' nyílastól vette nevét, románul (Szekezlás) ez egy része erdős, lapos hely.* — Földterület a település nyugati határában, a Turci-patak partján. A név a romániai magyar nyelvjárásokban használatos *szeketura* 'terméketlen domboldal; erdei tisztás' jelentésű földrajzi köznévből alakult, amely a nyelvjárási rom. *secătură* 'nem művelhető, vízjárta, mocsaras terület; irtvány, erdei tisztás' főnév átvételeként került a helyi nyelvjárásokba. Elképzelhető azonban az is, hogy maga a név is a románban alakult, és az került át azután a magyar nyelvhasználatba; vö. *Secătura, Secăturile, Săcăturile* hn. ***Szekatura-dűlő*** formában is előfordul. — BAKOS 1982: 448, Dicţ., FKnT., HKFT., IORDAN 1963: 25, KISS 2008: 245, PESTY 1864/57: 413b, 444a, SzMHn. 2: 56. — T12-B4C4.

Szeketura Fotó: Hankusz Éva

Szeketura-dűlő lásd **Szeketura**

Sztant 1864: *Sztant.* — Hely a település határában. Pontosabban nem lokalizálható. Az elnevezés eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink, esetleg személynévből alakulhatott; lásd ehhez a *Stant* családnevet. — PESTY 1864/57: 440a, ÚCsnT.

Turc lásd **Turci-patak**

Turci-patak 1944: *Turci p[atak],* 1941: *Turci p[atak],* 1937: rom. *V[ale] Turţi,* 1931: *Turci p[atak],* 1918: *Turczi p[atak],* 1915: *Turczi p[atak],* 1884: *Turcipatak,* 1870: *Turiz p[atak],* 1864: *Turczi patak,* 1859–1860: *Turcz* Bach, 1802–1811: *Turtz P[atak],* [1801]: Riv[ulus] *Turcz,* 1784: *Turcz pat[ak].* — A Túr jobb oldali mellékága, amely az Avas hegységben ered, forrásvidéke a turci Nagy-Medve-domb és Nagy-Halom területe. A vízfolyás átszelve Turcot Nagygérce település szélében folyik Túrterebes határába. A pataknév eredeti, 14. század elejétől adatolt formája a ***Turc*** (lásd pl. 1319/XV.: *Thwrcz,* fl.; további adatok Turc település helynévszótárában találhatók). Nagygérce határában a 19. század elején a *patak* földrajzi köznévvel kiegészülve ***Turc-patak*** formában szerepel, amit a 19. század második felétől a *Turci-patak* névalak vált fel. Ez utóbbi névforma 'Turc település felől folyó patak' értelmű. Az elsődleges *Turc* víznév szláv eredetű: egy **Turьcь* alakra vezethető vissza, amely a szintén szláv eredetű *Túr* folyónévnek az ősszláv *-ьcь* kicsinyítő képzős származéka, azaz a helynév a 'Kis-Túr' szemantikai tartalmat fejezte ki. Lásd Turci-patak (Turc, Túrterebes). — EKFT., FNESz., GÖRÖG, HKFT., KNIEZSA 1944: 169, MaKF., MKFT., PESTY 1864/57: 414a, ŠMILAUER 1970: 28–29, SZABÓ 1937: 283, 522, T16.T.541, T21.TK.2505, T22.B.III.a.168/7, T22.B.IX.a.2268, T22.B.IX.a.2269, T22.B.XV.c.500/2, T23.T.365. — T12-D3.

Turci-völgy 1851: *Turczi völgy,* 1839: *Túrczi völgy.* — Völgy, amelyben Nagygérce fekszik. A név előtagjaként álló helynév a szomszédos *Turc* település nevének *-i* melléknévképzős alakja. Valós névhasználati értéke bizonytalan, elképzelhető, hogy csak alkalmi névalakként

jelentkezik a forrásokban. — Fényes 1840/4: 420, Fényes 1851: 42.

Turc-patak lásd **Turci-patak**

Urszony-dűlő 1864: *Urszony düllö | Ezt így esmerték, egy bértzes hely.* — Hely a Vale funacilor-dűlőtől délkeletre. Az előtagja román eredetű, tövében a rom. *urs* 'medve' főnév rejlik. A magyar *dűlő* földrajzi köznevet talán csak alkalmilag kapcsolták a névhez. — DEx., Dicţ., Iordan 1963: 402, Pesty 1864/57: 413b.

Vale funacilor-dűlő 1864: *Vale funatzilor düllö | Ínnét délnek van Vale funatzilor düllö, itt van egy folyó, melly romanul (vale) 's folyik a' kászállók közt, a' széna románul (fun).* — Földterület a román Vale funacilor nevet viselő patak mellett. A román víznévhez talán csak alkalmilag kapcsolták a magyar *dűlő* földrajzi köznevet. — Pesty 1864/57: 413b.

Vale morte-dűlő 1864: *Vale morte düllő | Innét eszaknak van a' Vale morte düllő, a' pataktól, melly Turcz felől foly 's el vette más felé folyását, 's ott hót patakká vált veszi nevezetét a' düllő.* — Földterület a román Vale morte nevet viselő patak partján. A név előtagjában a szomszédos Turcon ismert *Vale(a) morte* tkp. 'holt patak' román pataknév áll. A román víznévhez talán csak alkalmilag kapcsolták a magyar *dűlő* földrajzi köznevet. Lásd Holt-patak (Turc). — Pesty 1864/57: 414a.

Venes-dűlő 1864: *Venes düllö | A' Vétz fától vette nevét melly szó románul (venís) – ezen teér síkság.* — Földterület a Falualja-dűlőtől északra. A név előtagja Pesty Frigyes helynévtárának helyi adatközlője szerint román eredetű szóból, egy fanévből ered. — Pesty 1864/57: 414a.

TÚRTEREBES
Fotó: Szmutku György

Túrterebes helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság és az Avas hegység találkozásánál, a dombvidék déli lejtőjén helyezkedik el. A falu neve elsőként Mikola 1216-os határjárásában tűnik fel, és a szamosháti települési vidék eleme volt, amely a vármegyék megszervezésekor Szatmár vármegye részét képezte. Az 1241-es tatárjárás idején elnéptelenedett, majd III. Béla király 1250-ben mint lakatlan földet az Ákos nembeli Ernye lovászmesternek adományozta, 1315-ben pedig Dénes fia Tamás mester (a Jánki család őse) beregi, majd ugocsai főispán kapta meg. A településtől keletre épült fel a rövid életű gércei vár. Jelentőségét növelte, hogy 1321-ben I. Károly királytól vámszedési jogot kapott, amit 1370-ben I. Lajos király is megerősített. Túrterebes közigazgatási helyzete sajátosan alakult, ugyanis 1341-ig Szatmár vármegyéhez tartozott, és bár ekkor Ugocsához csatolták, a határ nagyobb része továbbra is Szatmárban maradt. 1397-ben Drág vajda (a Drágffy család őse) szerzett itt birtokot, aki Máramarosban, Szatmárban és Ugocsában is rendelkezett területekkel. Rövid idő múlva, 1405-ben a Perényiek birtokába került.

A Perényi család a 15. század elejétől a 20. század elejéig a térség legjelentősebb birtokosa volt. Az ő közbenjárásukra a település teljes határa 1425-ben Ugocsa vármegyéhez került, és ez a helyzet egészen 1920-ig fennmaradt. A település 1550-ben évi négy vásár megtartására szerzett jogot, s így a térség központi településévé vált.

Túrterebest 1661-ben és 1717-ben is tatár pusztítás érte, melynek következtében a népesség jelentősen megfogyatkozott. Az első ruszin telepeshullám a máramarosi hegyekből indulva a 17. század második felében érkezhetett. A németajkú lakosság betelepítése pedig 1745-ben vette kezdetét, majd 1762-ben folytatódott, amikor Perényi Károly telepítési szerződést kötött az érkező sváb népességgel, akik külön elöljáróval is rendelkeztek. Bár a betelepülő népesség magyarosodása viszonylag gyorsan folyt, a 19. század közepén magyar–német–orosz faluként írták le a települést, mellettük pedig a izraelita családok jelenlétét is rögzítették.

A falu első templomát a 13. század elején építhették, amelyet 1550 után az egységesen református helybeli népesség használt. A rekatolizált Perényiek támogatásával 1744-ben a templomot visszaszerezte a római katolikus egyház. A templom 1818-ban újjáépült, tornyát 1827-ben adták át. A reformátusok 1745-ben új templomot építettek, amit 1977-ben jelentősen átépítettek. A helyi görögkatolikus templom 1868 és 1903 között épült. A 19. század elején beköltöző zsidóság az 1944-es elhurcolásig zsinagógát tartott fent a településen. A helyi sváb népesség 1850-ben a falutól keletre található szőlőhegyen római katolikus kápolnát épített.

A faluban található kastély elődje a 16. század első felében épülhetett, és az 1661-es török-tatár hadjáratkor rongálódott meg. Ezt követően az épületet újjáépítették és megerősítették, 1717-ben pedig sánccal vették körül, melybe a Túr vizét is belevezették. A 19. század közepén Hes-

senstein Mór gróf és felesége, Perényi Malvina bárónő emeletet építetett a kastélyra, amelyben 1934-től iskola működött. A 20. század elején a település legnagyobb birtokosa Diner István volt.

A 19. század utolsó harmadában a Túrterebeshez tartozó, tőle kb. 3 km-re délre fekvő Hodos-tanya, majd Kisterebes településrész népesedésnek indult. 1923-ban a máramarosi Mara településről, 1937-ben pedig Nagybánya környékéről telepítettek ide román családokat. A településrész hivatalosan 1956-ban vált el Túrterebestől Túrterebestelep néven. A népesség száma 1956 és 1992 között 995 főről 1234 főre növekedett, majd 2011-ben 970 főre csökkent. A település népessége szinte kizárólag román nemzetiségű, felekezetét tekintve pedig ortodox vallású. Helyneveit Túrterebes helyneveivel együtt tárgyaljuk.

Túrterebes a 15. századtól Ugocsa vármegyéhez tartozott, ahol a Tiszántúli járás részét képezte. Központi települése Halmi volt. A faluban körjegyzőség, posta és vasúti állomás is működött. 1910-ben a település 666 házzal és 11289 kh területtel rendelkezett. Romániában 1920 után Szatmár megye, később 1950-től Nagybánya (Máramaros) tartomány, 1968-tól pedig Szatmár megye részét képezi. 1956-tól községközpont, beosztott községei Túrterebesiszőllőhegy és Túrterebestelep.

A település a 19. század végétől vizsgált demográfiai fejlődése az 1880-ban 2476 fős és 2011-ben rögzített 2523 fős lélekszám ellenére nagy változásokon ment keresztül: a népességszám előbb jelentősen növekedett (1941-ben 4014 fő volt), majd gyors csökkenésnek indult. A népesség számának változásával együtt nagy mértékben átalakult a település nemzetiségi összetétele is. A 19. század végétől a 20. század közepéig a növekvő népességen belül kezdetben mintegy 15% német és 10% egyéb nemzetiségű lakost tartottak nyilván, majd 1920 után a román nemzetiségűek aránya körülbelül 25%-ra emelkedett. A 20. század közepétől a magyar lakosság száma jelentősen növekedett, miközben a korábban említett nemzetiségek létszáma nagymértékben csökkent, szinte elenyészővé vált. Ezzel egy időben a cigányság aránya folyamatosan növekedett, elérve a 15–20%-ot. 2011-ben a magyar lakosság aránya kb. 80% volt. A 19. század végétől a település lakosai túlnyomó többségben (60–75%-ban) a római katolikus felekezethez tartoztak, ezzel párhuzamosan a görögkatolikus (1992-ben az ortodox) népesség kb. 20–25%-ot, a református népesség pedig kb. 5–10%-ot tett ki. 1944 előtt jelentős létszámot képviselt az izraelita népesség is, mely a település 5–7%-át adta.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.

Igear, Diana–Liviu, Marta–Szilágyi Levente–Tóth Zoltán, *Turulung. Túrterebes. Турулунг.* Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2009.

Kiss Kálmán, *Túrterebes egyház- és iskolatörténete.* Nagyvárad, 2009.

Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Perényi-kastély, Túrterebes. URL: https://tinyurl.com/kastelyerdelyben

Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből. I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Tringli István szerk., *A Perényi család levéltára 1222–1526.* A Magyar Országos Levéltár Kiadványai 2. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.

Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2024-ben és 2025-ben. Adatközlők voltak: Borsos Mária (80 éves), Czumbil József (77), Geng Emőke (39), Geng József (48), Mekker István Csaba (55), Mekker Mária (51), Puskás Emese (69).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bura László és Rög József 1964-ben, Vida Pál 1970-ben, Darabán Bernadett, Mekker Enikő és Oláh Gyöngyi 1999-ben. Adatközlők voltak: Fenyák János (60 éves), Keller Tibor (37), Mezei András (70), Mezei István (70), Varga János (68), Vida István (78).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Kiss Kálmán 1990 és 2014 között. Adatközlők voltak: Czerlau György (81 éves), Elek Endre (70), Éles István (62), Kis József (56), Kimer Ferenc (65), Kovács László (70), Mekker György (75), Mike Endre (75), Tündik László (65) Szabó Lajos (40), Szabóné Puskás Emese (38), Varga András (85), Vári Ferenc (70).

Helynévtár

Túrterebes 2025: *Terebes, Terebesen, Terebesre, Terebesrű, terebesi ~ Turterebes | Mer it fojt a Tur. | Terebesi, ne higy neki!* [Falucsúfoló, Lázári], 2008: *Terebes,* 1941: *Túrterebes,* 1935–1936: *Turterebes, Túrterebes, Terebes | Te·rebes ē·rül van a Tu:ronn, Eg·ri mek túl·vā rā̯i̯:ta. | Ne̯m·kő̯ütt el a ko:ca a terebesi vásá:ronn. | Hát·osz mek·szorongattad-é́ [meg-megszorítottad-e, megfogdostad-e] azokat a terbesi jányo:kat? | Māi̯·mektudot tés·is:, hány az Isten Terebe:senn [majd megemlegeted a magyarok Istenét].* 1931: *Túr-Terebes,* 1926: *Túrterebes,* 1918: *Turterebes,* 1913: *Túrterebes, Terebes,* 1907: *Turterebes, Terebes,* 1898: *Tur-Terebes,* 1889: *Túr-Terebes,* 1884: *Túr-Terebes,* 1882: *(Túr-)Terebes,* 1874: *Terebes, Túr-terebes,* 1873: *(Tur-)Terebes,* 1864: *Túr Terebes, Tur Terebes, Tur-Terebes, Terebesi | Ugocsa vgye egyik nepesb községe, Tíszántuli járásban a Tur folyam jobb partján fekszik a Tur hát vidéken. | Hogy Tur Terebes eleinte ruthen lakosokkal birt, onnan gyanitható, mert az uradalmi tisztek „ti robis" (te dolgozz) szóval serkenték a világszerte ösmeretes renyhe népet a munkára – s e Ti robis – ruthen szóból származhatott a Terebes elnevezés. | Magyarok – kik leginkább ref: és g: Cath: vallásuak Svábok – ezek is nagon elmagyarosodtak – rom: Cath: vallásuak.* 1863–1864: *Túr Terebes,* 1851: *Tur-Terebes,* 1839: *Túr-Terebes,* 1828: *(Túr) Terebes,* 1808: *(Túr-)Terebes,* 1806*: Túr Terebes,* 1802–1811: *Túr-Terebes,* 1799: *Terebes, Túr Terebes, Terebesi* bort termő hegyek, 1788: *Tur-Terebes,* 1786: *Terebesch,* 1782–1785: *Terebes, Tur-Terebes,* 1773: *Terebes, Tur-Terebes,* 1756: *Túr-Terebes,* [1740 k.]: *Tur Terebes,* 1709: *Turterebes,* 1692: *Terebes,* 1664: *Trebes,* 1652: *Terebes,* 1636: *Trebes,* 1620: *Therebes,* 1604: *Thur Terebes,* 1598: *Terebes,* 1588: *Terebes,* 1571: *Terebes,* 1570: *Thwr Terebes,* 1564: *Therebess,* 1553: *Therebes,* 1528: *Terbes,* 1523: *Therebes,* 1513: *Therebes,* 1506: *Therebes,* 1499: *Therebes, Twrtherebes,* 1494: *ThwrTherebes,* 1482: *Therebes,* 1478: *Therebes,* 1471: *Theketherebes, ThekeTherebes, Thwrtherebes,* 1464: *Terebes,* 1450: *Therebes,* 1441: *Therebes,* 1431: *Thwrtherebes,* 1423: *Therebes,* 1409: *Terebes,* 1397: *Therebes,* 1374: *Terebes,* 1373: *Turiterebes,* 1360: *Terebes, Turiterebes,* 1342: *Therebes,* 1325: *Terebes, Therebes,* 1324: *Turiterebes,* 1321: *Turiterebes,* 1321: *Turterebes,* 1320: *Terebes,* 1319: *Terebes,* 1315: *Terebes,* 1250: *Terebes,* 1219: *Terebes,* 1219: *Terebus,* 1216: *Terebes.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Turulung*. Északon Kisbábony és Turc, nyugaton Halmi, Mikola és Egri, délen és délkeleten Sárközújlak, keleten pedig Adorján, Kisgérce és Túrterebesiszőlőhegy határolja. A ***Terebes*** név a szláv *Trěbešь* helynév átvétele, mely a *trěbiti* 'irtani' szó származéka, és tu-

Túrterebes az első katonai felmérés térképén

lajdonképpen 'irtvány' értelmű. A 14. század elején már ***Túriterebes,*** *Túrterebes* alakban is szerepel, a település hivatalos neveként is ez a Túr mellékére utaló névszerkezet rögzült. A 15. század második felében néhány helyen ***Tőketerebes*** néven is említik, ennek tényleges használata azonban kétséges, felmerül, hogy a közeli Krasznaterebes korabeli *Tőketerebes* nevével cserélték fel. Vö. Terebesi malom, Túrterebestelep. — AH., AOklt. 5: 181, 8: 18, 9: 230, ComMarmUg. 213, CzF., Cs. 1: 435, Dávid 2001: 505, DL. 52214, 70870, 70896, 70920, 70952, 70956, 70960, 70961, 70985, 70997, 70998, 71052, 71074, 71101, 71174, 86743, DocVal. 493, 495, E 156/11: 49h, E 156/59: 15b, E 156/76: 18a, E 156/159: 20, E 158/61: 432, E 158/64: 1117, 1338, ÉGy., EKFT., F. 7/13: 20, Fényes 1840/4: 423, Fényes 1851, FNESz. *Krasznaterebes, Tőketerebes,* Gönczy, Görög, HKFT., Hnt., Kniezsa 1944: 277, Korabinszky 1786: 760, Lazarus, LexLoc. 283, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MaKF., MKFT., Notitiae 419, Perényi 15, 25, 29, 30, 72, 73, 87, 112, 113, 190, 226, 230, 233, 248, 260, 262, 264, 287, 316, 334, 335, 350, 410, Pesty 1864/57: 406a, 414a, 430a, 433b, 444b, Szabó 1937: 525, 526, SzamSz., Szirmay 1805: 130, 156, SzMHn. 2: 318, T1.S.11.303/2, T1.S.12.X.8/2, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.491, T22.B.IX.a.2268, Vályi 2: 26; 3: 490, 546, 547, Z. 11: 227, 229, Zs. 2/2: 7105.

Agyagos 2025: *Agyagos,* 2014: *Agyagos,* 2008: *Agyagos.* — Szántóföld és legelő a település határának nyugati részén a Kállai-réttől nyugatra. Nevét agyagos talajáról kapta. Vö. Agyagosi-kút. — ÉGy., Kiss 2014: 85, SzMHn. 2: 318. — T18-B4.

Agyagosi-kút 2014: *Agyagosi kút,* 2008: *Agyagosi kút.* — Egykori kút az Agyagos területén. Pontos helyét nem ismerjük. — Kiss 2014: 114, SzMHn. 2: 318.

Akácerdősi híd 2014: *Akácèrdősi-híd,* 2008: *Akácèrdősi-híd.* — A település külterületén említett híd. Pontos helyét a források nem közlik. — Kiss 2014: 114, SzMHn. 2: 323.

Akácos 1. 2014: *Akácos,* 2008: *Akácos.* — A Túr déli partján húzódó terület. A név az *akácos* 'akáccal benőtt hely, terület; kisebb akácerdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 85, SzMHn. 2: 318. — T18-D3.

Akácos 2. 2025: *Akácos.* — Kisebb akácos Túrterebes és a szomszédos Kisbábony határán. A név az *akácos* 'akáccal benőtt hely, terület; kisebb akácerdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. — T18-B1.

Alimentára lásd **Bolt**

Állattemető lásd **Dögtemető 1., 2.**

Alsó-erdő 2025: *Alsó̜u-erdő̜ü,* 2014: *Àlsóuèrdőü,* 2008: *Àlsóuèrdőü,* 1935–1936: *Ālsó̜ūerdő̜ü,* 1900: *Alsóerdő,* 1898: *Alsóerdő,* 1866: *Also Erdö,* 1865: *Also erdő, Alsó erdö,* 1864: *Alsó erdő | Mintegy 5000 területü bőmakkoló erdő.* 1863–1864: *Alsó Erdö,* 19. sz.: *Alsó-erdő dűlő, Alsó erdő.* — A település nyugati határában a Túrtól délre eső földterület. Korábban erdő borította, erre utal a név utótagja. Az előtag a Felső-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Alsó-erdő-dűlő*** formában is szerepel. Részei a Kis-Alsó-erdő és a Nagy-Alsó-erdő. Vö. Alsóerdősi híd, Alsó-erdősi-láp, Alsó-erdő-tanya. — ÉGy., EKFT., HKFT., Hnt., Kiss 2014: 114, MKFT., Pesty 1864/57: 431b, 444b, SzamSz., SzMHn. 2: 323, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-A4.

Alsó-erdő-dűlő lásd **Alsó-erdő**

Alsóerdősi híd 2014: *Àlsóèrdősi-híd,* 2008: *Àlsóèrdősi-híd.* — Egykori híd a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. Az Alsó-erdő területén állhatott. — Kiss 2014: 114, SzMHn. 2: 323.

Alsó-erdősi-láp 2014: *Àlsóèrdősi láp,* 2008: *Àlsóèrdősi-láp.* — Mocsaras terület a település határában. Pontos helyét a források nem közlik, talán az Alsó-erdő mellett fekvő Láppal lehet kapcsolatban. — Kiss 2014: 114, SzMHn. 2: 323.

Alsó-erdő-tanya 1944: *Alsóerdőtanya,* 1913: *Alsóerdőtanya,* 1907: *Alsóerdő tanya,* 1902: *Alsóerdő tanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára az Alsó-erdő területén lehetett. — Hnt.

Alsó-forduló 1860–1861: *Alsó forduló.* — Egykori földterület a település belterületének a közelében, attól északkeletre. A név előtagja a Felső-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MKFT. — T18-D2.

Alsó-Láz Fotó: Hankusz Éva

Alsó-Láz 2025: *Alsóu-Láz | Az is láz, de ot három lábba van: Felsőü-Láz, Középsőü-Láz vagy a Alsóu-Láz.* — Szántóföld a település déli határában. A Láz északkeleti, a településtől távolabb eső táblája. A név előtagja a Felső- és a Középső-Lázhoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T19-E3.

Alsó malom 2014: *Àlsó-malom,* 2008: *Àlsó-malom,* 1870: *Al[só] malom,* 1866: *Alsó malom,* 1865: *Also malom,* 1863–1864: *Terebesi malom,* 1782–1785: *Terebeser m[ühle],* 1775: *Also malom.* — Egykori vízimalom a Túron a település nyugati határában. A név előtagja a Felső malomhoz való viszonyítást fejezi ki: ez a folyó alsóbb szakaszán állt. ***Terebesi malom*** formában is említik. Vö. Alsó malom legelő, Alsó malom út, Malom-szeg. — EKFT., Kiss 2014: 85, MKFT., Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 318, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B3.

Alsó malom legelő 1866: *Alsó malom legelő,* 1865: *Also malom Legelo.* — Egykori legelő a település nyugati határában az Alsó malom mellett. — T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B3.

Alsó malom út 1864: *Also malomut, Csere-alatti malomut* mellett. — A településen említett hely. Bizonyára a Csere közelében futó, az Alsó malomhoz vezető út volt. ***Csere alatti malom út*** néven is említik. — Pesty 1864/57: 444b.

Alsó-mező [1864]: felső, *alsó* és Kis *mező,* 1802: *Alsó mező.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a Felső-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/57: 430a, Szabó 1937: 532.

Alsó-Rosztoka 2008: *Àlsóurosztoka.* — Bura László szerint átkelő, illetve delelő volt a Túron a Sebes-vész és a Malom-mező között. Pontos helyét nem ismerjük. A Rosztoka része lehetett. A név előtagja a Felső-Rosztokához való viszonyítást fejezi ki. — SzMHn. 2: 323.

Apai-tag 2014: *Apaji-tag,* 2008: *Apaji-tag.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. Nevét tulajdonosáról kapta. — Kiss 2014: 115, SzMHn. 2: 323.

Aprozár 2025: *Aprozár ~ Kis Csabi bóuttya | Annak monták régen, Aprozár, mig meg nem vette Kis Csabi. Azelőüt meg vóut ovoda előübb, utánna iskola. Elsőü, második.* 2014: *Aprózár, Vida Palinál, Görök-katólikus-iskola,* 2008: *Aprózár, Görök-katólikus-iskola.* — Vegyesbolt a Fő utcán a Görögkatolikus templom mellett. Korábban óvoda, majd görögkatolikus felekezeti iskola működött benne, erre utal a ***Görögkatolikus iskola*** elnevezése. Az *Aprozár* név a rom. *aprozar* 'zöldségesbolt' jelentésű szó átvételéből származik. Az üzlet jelenlegi tulajdonosára utalva ***Kis Csabi boltja*** formában említik. A ***Vida Palinál*** elnevezés a boltot korábban üzemeltető személyre utal. — ÉGy., Kiss 2014: 85, 90, RKsz., SzMHn. 2: 318, 319. — T31-F3.

Árok 2025: *Árok,* 2014: *Éigresi-árok,* 2008: *Égeresi-árok.* — Túrterebes és Adorján határán futó árok a Láz-Éger területén. ***Égeresi-árok*** néven is említik. Vö. Éger-híd. — ÉGy., Kiss 2014: 121, SzMHn. 2: 326. — T18-D4.

Bábonyi-árok lásd **Nagy-kanális 2.**

Bábonyi-patak lásd **Nagy-kanális 2.**

Bábonyi út 2025: *Bábonyi ut ~ Bábanyi ut | Ahogy mensz lefele a Rekettye-hát meg a Kismezőü között, az ment, vóut ety hid, a Jakab-lász hid, és a Jakab-lász hidnál lehetet menni barra be a Turdzba. A Turcon keresztül még a mi főüdünkön is ment átal a Bábonyi-erdőün keresztül az ut. A Bábonyi-erdőün keresztül vezetett az ut, és od be Bábonyra abba az uccába.* 2014: *Bábonyi út,* 2008: *Bábonyi út.* — A Gáspár sikátor folytatása a külterület északi részén, a Turc nevű földterületen keresztül a szomszédos Kisbábonyba vezet. — ÉGy., Kiss 2014: 115, SzMHn. 2: 323. — T10-C5.

Baglyos 1865: *Bogjos.* — Földterület a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét a területen élő baglyokról kaphatta. — T1.S.79.1782/2.

Bank-sűrű 2014: *Banksűrű,* 2008: *Banksűrű.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét

a források nem közlik. A név előtagja talán arra utal, hogy a bank tulajdonában volt. Utótagja a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kiss 2014: 115, SzMHn. 2: 323.

Bár lásd **Fürdő**

Benzinkút 2025: *Benzinkut ~ Pekóu.* — Benzinkút a belterület déli részén. A ***Pekó*** név a gépjármű-üzemanyagok és egyéb kőolajtermékek forgalmazásával foglalkozó egykori állami vállalatra, a PEKO-ra utal. — ÉGy. — T31-G4.

Berek-hát laposa 1863–1864: *Berek hát laposa.* — Földterület a település nyugati határában a mai Brukneri-legelő környékén. A név előtagja a szomszédos Egriben ma is ismert *Berek-hát* helynév, utótagja pedig a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. Bizonyára a Berek-hát mélyebben fekvő, lapos része lehetett. Lásd Berek-hát (Egri). — FKnT., MKFT. — T17-G4.

Bikaház lásd **Bikaól**

Bikakert lásd **Bikarét 1.**

Bikaól 2025: *Bikaóul ~ Bikaház.* — Épület a Lanka keleti részén. Korábban itt tartották a falu bikáját. Ma lakóházként használják. ***Bikaház*** néven is említik. — ÉGy. — T31-F3.

Bikarét 1. 2025: *Bikaréit ~ Bikakert,* 2014: *Bikarét,* 2008: *Bikarét.* — A Vásártértől délre fekvő földterület, melyet korábban a falu bikájának takarmányozására használtak. Jelenleg a Vásártér utca nyugati oldalán álló házak kertjei fekszenek a területen. ***Bikakert*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 115, SzMHn. 2: 323. — T31-E3F3.

Bikarét 2. 2008: *Bikarét.* — Rét a Kakas remete mellett. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a falu bikájának takarmányozására használt terület lehetett. — SzMHn. 2: 341.

Bitas 2008: *Bitos.* — A település határában említett szántóföld. Pontos helyét a forrás nem közli. A távolabb fekvő Szárazbereken az elnevezés több adatban *Bitas* formában fordul elő. A név eredete bizonytalan, talán a *bitó* 'földbe vert rúd, cölöp a pásztorok szálláshelye mögött, elfogott kóbor állatok, esetleg hátaslovak megkötésére' jelentésű tájszóval áll kapcsolatban. — SzMHn. 2: 323, ÚMTsz.

Bogyoszló 2025: *Bogyoszlóu | És azután jön itt, lentrünnen a Halmi-mezőü, és bevül meg a Bogyoszlóu. | Ami egész ot közelepfele van Nyiresnek fele, az a Bogyoszlóu.* 2008: *Bogyoszló,* 1941: *Bogyoszló,* 1935–1936: *Bogyoszlóu,* 1931: *Bogyoszló,* 1887: *Bogyoszló,* 1884: *Bogyoszló,* 1864: *Bogyoszló, bogyoszló, Bogyoszlo | Erdők – melyek régebben cserékből fogattak fel.* 1775: *Bogyoszló,* 1772/Más.: *Bogyoszló.* — Szántóföld az északnyugati határszélen a Nagy-kanálistól keletre. A szomszédos Halmi határába is átnyúlik. A név személynévből keletkezhetett. Kiss Lajos szerint a vele alakilag egyező településnév alapjául szolgáló személynév szláv eredetű (vö. blg. *Будислáв* szn., cseh *Budislav* szn.). Vö. Bogyoszló köze. Lásd Bogyoszló (Halmi). — ÉGy., FNESz., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 431b, 444b, Szabó 1937: 533, SzamSz., SzMHn. 2: 320, T16.T.541. — T18-A1.

Bogyoszló köze 1341/1482: *Bodozloeuzy* [ɔ: *-cuzy*]. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *Bogyoszló* helynév és a *köz* 'két terület közötti hely' jelentésű földrajzi köznév birtokos jelzős összetételéből alakult. — DL. 70998, FKnT., Perényi 52.

Bolt 2025: *Bóut ~ Cigán bóut ~ Alimentára ~ Nagy bóut ~ Olá-bóut | Mindenki uty tuggya, hoty Cigány bóut, mer a cigányok ot vannak körülötte. Cigányok járnak inkább oda. | Az a Cigány bóut, az volt Nagy bolt, utánna lett az Olá Gyöngyi boltya.* 2014: *Alimentára, Bóut, Élelmiszerbóut, Élelmiszèrüzlet,* 2008: *Alimentára, Bòlt, Élelmiszèrüzlet.* — Élelmiszerüzlet a település központjában. A ***Cigány bolt*** név a közeli Töltés utcában lakó, ezért a boltban gyakran vásároló cigányokra utal. Az ***Alimentára*** név a rom. *alimentară* 'élelmiszerüzlet' jelentésű szó átvételéből alakult. A ***Nagy bolt*** névváltozat előtagja a Kis bolthoz való viszonyítást fejezi ki. Korábban az egykori Termelő–Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet birtokában volt. Ennek vezetőjéről ***Oláh-bolt***-nak is nevezték. ***Élelmiszerbolt*** és ***Élelmiszerüzlet*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 85, 87, RKsz., SzMHn. 2: 318, 319. — T31-G3.

Borzlyuk lásd **Burszuk**

Borzlyuk-dűlő lásd **Burszuk**

Braszeria 2025: *Braszerija | A Braszerija jobb óudalába vóut a régi Patika.* 2014: *Braszérija,* 2008: *Braszerija, Braszérija.* — A Fő utca és a

Felszeg találkozásánál álló épület egyik része, melyben korábban étterem, majd kocsma működött. A név a rom. *braserie* 'falatozó' jelentésű szó átvételéből származik. — ÉGy., Kiss 2014: 85, RKsz., SzMHn. 2: 318. — T31-G3.

Brigád 2025: *Brigád ~ Traktorálomás ~ Szekcijóu,* 2014: *Gépállomás, Géppark,* 2008: *Gépállomás.* — Épület a Hajnal utca végén. Korábban a kollektív gazdaság gépállomása volt. Jelenleg állattartó telepként működik. A ***Szekció*** név a rom. *Secția de mecanizare* 'gépesítési osztály' kifejezésből származik. ***Traktorállomás, Gépállomás*** és ***Géppark*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 90, SzMHn. 2: 319. — T18-D2.

Brukner 2025: *Brukner ~ Drukkel,* 2014: *Bruknèr tag,* 2008: *Bruknèr tag.* — Szántóföld és legelő a nyugati határszélen. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A ***Brukner-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. A szomszédos Mikolában ***Drukkel*** formában említik a nevet, ami a személynév ejtésváltozatát tükrözi. Vö. Brukneri-legelő. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 116, SzMHn. 2: 324. — T17-G4.

Brukneri-legelő lásd **Jogos-legelő**

Brukner-tag lásd **Brukner**

Burszuk 2025: *Burszuk ~ Burzuk | Tehát ahun a Stuc-tanya van, már az izs befele Burszuk. A hásztúl arra befele Burszuk. Az végestelem-végig egész ot lenyulik egy ucca, a Livádóu uccájig. Az mind az vóut.* 2014: *Bùrszuk,* 2008: *Bùrszuk,* 1884: *Bucsuk,* 1866: *Borzlyuk,* 1865: *Borzuk,* 1864: *Borzlyuk | Hajdan borzok tanyája – mos szép urasági kaszállók.* 1860–1861: *Borzlyuk,* 1851: *Borzlyuk,* 19. sz.: *Borzlyuk dűlő,* 1775: *Borzjuk,* 1772/Más.: *Borzjuk.* — Nagy kiterjedésű szántóföld a délkeleti határszélen. Ma Túrterebestelep határához tartozik. A korábbi forrásokban szereplő, a terület állatvilágára utaló ***Borzlyuk*** név, amelyet ***Borzlyuk-dűlő*** formában is említenek, átkerült a románba és ezt kölcsönözték vissza a magyar névhasználók *Burszuk* formában. Az 1884-es térképi *Bucsuk* adat romlott forma lehet. Vö. Burszuk-Éger. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 116, MKFT., Pesty 1864/57: 431b, 444b, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 324, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T1.S.101.256/1. — T18-D4.

Burszuk-Éger 2025: *Burszuk-Éiger.* — Kaszáló a délkeleti határszélen, az Égernek a Burszuk melletti része. Túrterebestelep határához tartozik. — ÉGy. — T18-D4D5.

Bükkös 2025: *Bikkes,* 2014: *Bikkes,* 2008: *Bikkes,* 1865: *Bikkes.* — Szántóföld a település határának északi részén a belterület mellett. A név a *bükkös* 'bükkfás erdő(rész)' jelentésű földrajzi köznév nyelvjárási *bikkes* változatából alakult. Vö. Bükkösi istálló, Bükkös utcája, Kis-Bükkös. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 115, 116, SzMHn. 2: 324, T1.S.79.1782/2. — T18-B2.

Bükkösi istálló 2025: *Bikkesi istálóu | A Legelőü ucca végibe, jop kész felőül, ot vóut az istálóu. Má mostan házak vannak ott.* 2014: *Bikkesi istálló,* 2008: *Bikkesi istáló.* — Egykori istálló a Bükkös területén. Lakóházak épültek a helyén. — ÉGy., Kiss 2014: 85, SzMHn. 2: 318. — T31-E2.

Bükkös utcája 2025: *Bikkes uccája.* — A Bükkösbe vezető út a belterület északi végén. — ÉGy. — T31-E2.

CBA 2025: *Csebejá ~ Cséibéijá ~ Céibéija ~ Nagy bóut | A másik a Csebejá bóut, a Kis Csabiná, asz Cébéjá. ... de aszt Nagy bóutnak mongyák.* — Élelmiszerüzlet a Fő utcán, a CBA üzletlánc boltja. A ***Nagy bolt*** névváltozat előtagja a Kis bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T31-G3.

Cigány bolt lásd **Bolt**

Cigánysor lásd **Töltés utca**

Cigánytanya lásd **Töltés utca**

Cigánytelep lásd **Töltés utca**

Cukrászda 2025: *Cukrázda ~ Palacsintás,* 2014: *Cukrázda, Szövetkezet,* 2008: *Cukrázda, Szövetkezet.* — Egykori cukrászda a Felszeg nyugati végén található épületben. Már nem működik. Korábbi funkciójáról kapta a ***Palacsintás*** elnevezést is. A ***Szövetkezet*** név az egykori Termelő–Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezetre utal. Jelenleg gyógyszertár és posta működik az épületben. — ÉGy., Kiss 2014: 86, 107, SzMHn. 2: 318, 322. — T31-G3.

Czumbil-láb 2025: *Cumbil-láb.* — Az Alsó-erdő északi, Túr menti táblája. Nevét a korábban ott lakó Czumbil családról kapta. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Czumbil-tanya. — ÉGy., FKnT. — T18-A4.

Czumbil-tanya 2025: *Cumbil-tanya ~ Cumbir-tanya | Az a draguseni o͡udalba van, a Fekete-visztűl, Fekete-visz partyán oda fejjebb. | Ot volt régen három ház … utána volt a Cumbil Gyuri háza.* 2014: *Cumbil-tanya,* 2008: *Cumbìl-tanya.* — Egykori tanya az Alsó-erdő északi részén a Czumbil-láb területén. Nevét a tulajdonos Czumbil családról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 116, SzMHn. 2: 324.

Csárda lásd **Fürdő**

Császár-tag 2025: *Császár-tag ~ Császár tagja,* 2014: *Császártag,* 2008: *Császártag.* — Szántóföld a település északi határában a Csike-liget szomszédságában. Nevét a tulajdonos Császár családról kapta. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Császár tagja*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 117, SzMHn. 2: 324. — T19-E2.

Császár tagja lásd **Császár-tag**

Cselle 1775: *Csele,* 1722: *Cselle malom,* 1604: *Czelle.* — Egykori malom a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Szabó István a nevet a magyar *csille* 'könnyű kocsi; boglya' főnévvel hozza kapcsolatba. A *csille ~ csele* a 16. század végén 'csónak, tutaj' jelentésben tűnik fel. A ***Csellemalom*** névváltozatban szereplő *csillemalom ~ cselemalom* eszerint vízen úszó hajómalom jelölésére szolgált. — Szabó 1937: 532, TESz.

Csellemalom lásd **Cselle**

Csemete 2025: *Csemete,* 2014: *Csemetés,* 2008: *Csemetés.* — Épület a Bikkes területén a Halmi határához tartozó Csemetés mellett. Korábban irodaház, raktár és különböző műhelyek működtek benne. ***Csemetés*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 86, SzMHn. 2: 318. — T31-E1.

Csemetekert 2025: *Csemetekert ~ Csemetéis,* 2014: *Csemete-kèrt,* 2008: *Csemete-kèrt.* — A Pusztahegyesi út mentén a Grószé területén fekvő földterület. Korábban facsemetéket neveltek itt. ***Csemetés*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 342. — T19-G2.

Csemetés lásd **Csemete, Csemetekert**

Csentru lásd **Molnár csentruja**

Cseprente 1. 2025: *Cseprente | A Cseprente árok, de az egész láp fő͡ud is Cseprente.* 2014: *Cseprente,* 2008: *Cseprente.* — Árok a belterülettől nyugatra a Legelő mellett, amely a belterület felől érkező vizet vezeti el. A név az árok növényzetére utaló *cseprente* 'bozót' jelentésű tájszóból alakult. Vö. Cseprente 2. — ÉGy., Kiss 2014: 86, 117, SzMHn. 2: 318, 324, ÚMTsz. — T18-C3.

Cseprente 2. 2025: *Cseprente | A Legelő͡ube fele, még az is Legelő͡u vóut, de utánna pár, ety fő͡ud hossza fel vam fogva, Cseprente. A Cseprente az embereké, az is fel vóut, az övék vóut, és felfokták, kitették a Legelő͡ürű.* 2014: *Cseprente,* 2008: *Cseprente.* — Szántóföld a Legelőtől keletre a Kisfalu kertjeinek végén a Cseprente árok mellett. A név a *Cseprente* víznévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. — ÉGy., Kiss 2014: 86, SzMHn. 2: 324. — T18-C3.

Csere 2008: *Csere,* 1935–1936: *Csere,* 1864: *Csere | Erdők – melyek régebben cserékből fogattak fel.* — Szántóföld a Túr északi oldalán a Bogyoszló mellett. Pontos helyét a források nem közlik. A név a *csere* 'cserfákból álló erdő(rész)' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Csere alatti malom út, Csere-lapos, Csere-legelő, Csere-szél, Nagy-Csere. — FKnT., Pesty 1864/57: 431b, 444b, SzamSz., SzMHn. 2: 324.

Csere alatti malom út lásd **Alsó malom út**

Csere-lapos 2008: *Csere-lapos.* — A Túr holtága, amelyet a Dudás-lapos vett körül. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a területnek a Csere közelében vagy annak területén való fekvésére utal. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 324.

Csere-legelő 2008: *Csere-legelő.* — Legelő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Csere területén vagy annak közelében feküdt. — SzMHn. 2: 324.

Csere-szél 2008: *Csereszél,* 1780: *Csereszél.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Csere területén vagy annak közelében feküdt. A név utótagja a *szél* 'valamely területnek a széle, határa' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 534, SzMHn. 2: 324.

Csigi sűrűje 2025: *Csigi sürüje ~ Csiki sürüje,* 2014: *Csigi sűrűje,* 2008: *Csigi sűrűje.* — Szántóföld a település keleti határában a Vész-oldal területén a Grószé mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. Az utótag a *sűrű* 'mocsári erdő' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 118, SzMHn. 2: 324. — T19-G1.

Csike-liget 2025: *Csike-liget | A Pap-tag āsóu széle Csike-liget.* 2014: *Csike-liget,* 2008: *Csike-liget,* 1864: *Csike-Liget.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Turci-pataktól északra a Pap tagja mellett. A név előtagja a *csike* 'csibe, csirke' főnév, utótagja pedig a *liget* 'kisebb ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznév. A Szamosháton a *csike* tyúkhívogató szóként is ismeretes. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 118, Pesty 1864/57: 444b, SzamSz., SzMHn. 2: 324, ÚMTsz. — T19-E2.

Csíkos lásd **Csíkos-tanya 1.**

Csíkos házánál lásd **Csíkos-tanya 1.**

Csíkos-kút 2014: *Csikos-kút, Csikos kuttya,* 2008: *Csikos-kút, Csikos kuttya.* — A Csíkos-láb területén álló egykori kút. Pontosabban nem lokalizálható. ***Csíkos kútja*** néven is említik. — Kiss 2014: 118, SzMHn. 2: 325.

Csíkos kútja lásd **Csíkos-kút**

Csíkos-láb lásd **Csíkos-tag 2.**

Csíkosnál lásd **Csíkos-tanya 1.**

Csíkos-tag 1. 2025: *Csikos-tag | Utánna van a Ponkozs-dom, utánna van a Csikos lábja, az egész a bábonyi határig.* — Szántóföld az északi határszélen a Ponkos-domb mellett. Nevét a korábban itt álló Csíkos-tanyáról kapta. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T18-B1.

Csíkos-tag 2. 2025: *Csikos-tag ~ Csikos-láb,* 2014: *Csíkosláb,* 2008: *Csíkosláb.* — Szántóföld a határ keleti részén a Hegy úttól északra. A Csíkos család tanyája állt a területen. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Csíkos-láb*** formában is említik. E névforma utótagja a *láb* 'dűlő, vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Csíkos-tanya 2. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 118, SzMHn. 2: 324. — T19-G2.

Csíkos-tanya 1. 2025: *Csikos-tanya | Ugyanugy mint ety Csikos-tanya, van itten a, Halminak fele ahogy mejünk vóut, jop kész felőüll. ... még a terebesi határba, ott a kis hittúl mingyá ugy bējepfele. | Mos látol ottan gyümölcsfákat, itt ódalt, ahogy benézē. ... A kollektiv idő alat men tönkre [a ház]. Még a kollekivbe megvóut, még utánna is jóu pár évig megvóut a ház.* 2015: *Csikos-tanya, Csikos tanyája, Csikos házánál, Csikosnál | Csikosnak is itt vóut a tanyája a Görjösnek a végibe. ... Itt ojan tanya vóut, hogy, jaj, ezer juhot is odahajtattak, egészen beljig vóut a ház nekiek. Két ódalt akácos vóut, oszt vóut egy út befele. Még a ház egészen úgy vóut építve, hogy az útra lehetett látni rulla.* 2014: *Csikos-tanya,* 2008: *Csikos-tanya,* 1941: *Csikós-ta[nya].* — Egykori tanya a település északi határszélén. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Csíkos tanyája, Csíkos házánál, Csíkosnál*** formában is említik. Vö. Csíkos-tag 1., Csíkos útja. — ÉGy., Kiss 2014: 118, MaKF., Szilágyi-Varga 2015: 164, SzMHn. 2: 325.

Csíkos-tanya 2. 2025: *Csikos-tanya | A falu ebbe az óudalába, mejünk felfele a Hegyre, van a Csikos-tanya. | A Hegyut mentém mielőt felérünk, tehát átmejünk a Kis-hegynél, jobra van a zut, ahogy megy az Iskolához, a Sváp-hegynek fele. Arra van a Sváp-hegy, és akkor továbmenet bal kész felőül vam befele egy ut, és ot a Csikos-tanya. ... két óudarra nyilot felfele főüd láb, lefele is. Ot lakott a Csikos család.* — Egykori tanya a határ keleti részén a Hegy úttól északra. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Csíkos-tag 2. — ÉGy.

Csíkos tanyája lásd **Csíkos-tanya 1.**

Csíkos útja 2025: *Csikos uttya,* 2014: *Csikos uttya,* 2008: *Csíkos útja.* — A település határának északi részén a Csíkos-tanya mellett futó földút. — ÉGy., Kiss 2014: 118, SzMHn. 2: 325. — T18-B1.

Csingilingi lásd **Fürdő**

Csira-tó 2025: *Csira-tóu ~ Siratóu | Siratóu az ott ... ahogy ment a Tur, ijen izégbe van, fel vannak osztva, érted, ijen kisseb lapos. | Ot valaki belefulatt, azér Siratóu.* 2014: *Csira-tóu,* 2008: *Csira-tó.* — A Túr holtága a Kisfalu déli irányba futó kertjeinek végén a Túr-szeg mellett. A név-

adás indítéka bizonytalan. Az előtagban esetleg a *csira* 'sirály' tájszó kereshető. De feltehető az is, hogy talán összefügg a 'vörösestarka szarvasmarha', esetleg 'meddő' jelentésben használt *csira* szóval. Előbbi esetben a gulya itatóhelye lehetett. A ***Sirató*** név a *csira* szó jelentésének elhomályosulását követő újraértelmezéssel keletkezett. — ÉGy., Kiss 2014: 86, 118, SzMHn. 2: 318, 325, ÚMTsz. — T18-C3.

Csirkenevelde 2025: *Csirkenevelde,* 2014: *Csirkenevèlde,* 2008: *Csìrkenevèlde.* — A belterület délnyugati részén, a Kisfalu végén fekvő egykori baromfitelep. A kollektív gazdaságé volt. — ÉGy., Kiss 2014: 87, SzMHn. 2: 318. — T31-E4.

Csonka sor lásd **Fűzfa utca**

Csűri szurdoka 1679: *Csüri szurdoka.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja bizonyára családnév, és a hely egykori tulajdonosára utalhat. A *Csűri* név megtalálható a település történeti családnévanyagában. Az utótag a *szurdok* '(víztől kivájt) meredek falú, keskeny völgy' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 531, 533.

Danacskai-tag 2025: *Danacskaji-tag ~ Danacskaji-tanya,* 2014: *Danacskai-tag,* 2008: *Danacskai-tag.* — Szántóföld a Fekete-víz partján a Kavicsostól délre. Nevét tulajdonosáról kapta. Az utótag a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Danacskai-tanya*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 118, SzMHn. 2: 325. — T18-C4D4.

Danacskai-tanya lásd **Danacskai-tag**

Debreceni pince 1864: *debrecení pínce | E helyiségen van az ugynevezett „debrecení pínce." melyről az a hagyomány forog a nép száján, hogy itt valaha a debrecenieknek nagyszerü pincéjük volt, mit a kénytelenség szülte események miatt el kelle hagyniok, tevének a nyilásra – mely most is látható – egy ékalaku kőszikla darabot. – sajnos, hogy eddig kutatóra nem akadtunk, megtudandók a szóhagyomány valóságát.* — A településen említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás indítékáról a Pesty Frigyes helynévtárában közölteknél többet nem tudunk. — Pesty 1864/57: 430b.

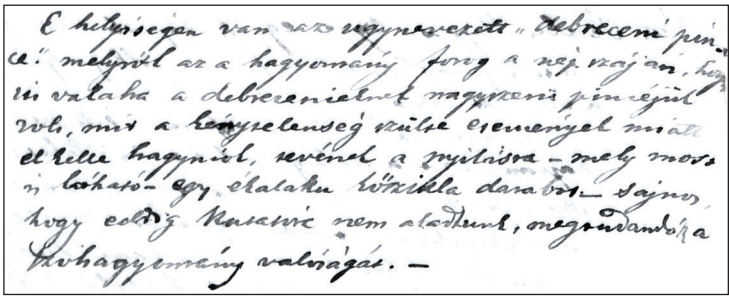
E helyiségen van az ugynevezett „debrecení pín-
ce." melyről az a hagyomány forog a nép száján, hogy
itt valaha a debrecenieknek nagyszerü pincéjük
volt, mit a kénytelenség szülte eseményekkel miatt
el kelle hagyniok, tevének a nyilásra – mely most
is látható – egy ékalaku kőszikla darabot. – sajnos,
hogy eddig kutatóra nem akadtunk, megtudandók a
szóhagyomány valóságát. –

A Debreceni pince leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 430b)

Diófa-láb 2014: *Dijóúfaláb,* 2008: *Dijóufaláb.* — A település északi határában a Ponkos-dombtól délre fekvő szántóföld. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét a korábban ott álló diófákról kapta. A név utótagja a *láb* 'dűlő, vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kiss 2014: 119, SzMHn. 2: 325.

Diszpenszár lásd **Orvosi rendelő**

Dobri-hát 2025: *Dobri-hát | A Dobri-háton is vóut ott ety három ház valamikō, majt kettőü, majd egy, majd összeomlott a kolektiv idő alatt.* 2014: *Dobrihát,* 2008: *Dobrihát,* 1944: *Dobrihát,* 1941: *Dobri-hát,* 1931: *Dobrihát,* 1918: *Dobrihát,* 1915: *Dobrihát,* 1900: *Dobrikát,* 1898: *Dobrikát,* 1884: *Dobrihát,* 1866: *Dobréhat,* 1865: *Dobréhat,* 1864: *Dobrehát, Dobre hát | Kérdvén az uraság tisztjét hajdanában a munkálkodó ruthenek, midőn irtással foglalkoztak: „Csó dobre" (ha jóé) melyre a tiszt monda Dobrehát (jó, hát) s az óta viseli is nevét – de meg ís illetí.* 1604: *Dobrinhat.* — A település déli határában fekvő, nagy kiterjedésű szántóföld. Egy része a szomszédos Sárközújlak határába esik. A név a *Dobrin* családnév és a *hát* 'vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Vö. Dobriháti út, Dobri-hát-tanya. — ÉGy., FKnT., HKFT., Hnt., Kiss 2014: 119, Kocán 2022: 104, MaKF., Pesty 1864/57: 431b, 444b, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 325, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.365, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T25-F2.

Dobriháti út 2025: *Dobriháti ut ~ Dobrihát ucca.* — Túrterebestelep belterületének déli részéről nyíló, a Dobri-hátra vezető út. ***Dobrihát utca*** formában is említik. — ÉGy. — T25-G2.

Dobri-hát-tanya 2014: *Dobrihát-tanya,* 2008: *Dobrihát-tanya,* 1944: *Dobriháttanya,* 1940–1944: *Dobriháttanya,* 1913: *Dobiháttanya,* 1907: *Dobihát tanya,* 1902: *Dobrihát tanya.* — Egykori tanya a Dobri-hát területén. Pontos helyét nem ismerjük. A *Dobi-hát-tanya* formák tévesen lejegyzett alakok lehetnek. — EH., Hnt., Kiss 2014: 119, SzMHn. 2: 325.

Dobrihát utca lásd **Dobriháti út**

Dolláros-Liget 2025: *Dolláros-Liget | A Dolláros-Liget esz kel legyen, mer ráfele jön a Hoszszu-lábra. De ez is má két lábba vam véve. Hát mer ott, akik kim vótak Kanadába, gondolom, azér vették meg, dollárokér.* 2014: *Dòlláros-liget,* 2008: *Dòlláros-liget.* — Szántóföld a település határának északi részén a Lázár-Liget mellett. A Liget része. Az előtag arra utal, hogy korábban az Amerikába kivádoroltak dollárért vásárolták meg. — ÉGy., Kiss 2014: 119, SzMHn. 2: 325. — T11-E5.

Donát-kápolna 2025: *Dóunát-kápóna ~ Kápóna,* 2014: *Dóuná-kápòlna, Kápòlna,* 2008: *Dòuná-kápòlna, Kápòlna,* 1870: *Kapolna.* — Kápolna a Kis-hegyen. A szőlőskertek és szőlősgazdák védőszentjének, Szent Donátnak a tiszteletére szentelték fel. ***Kápolna***-ként is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 119, 128, SzMHn. 2: 325, 329, T1.S.74.18/38. — T19-F2.

Dóri bárja lásd **Dóri boltja**

Dóri boltja 2025: *Dóuri bóuttya ~ Dóuri bárja ~ Kizs bóut.* — Élelmiszerbolt a Fő utca északi részén. A név a tulajdonos keresztnevére utal. ***Dóri bárja*** formában is említik. A ***Kis bolt*** névváltozat előtagja a Nagy bolthoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T31-F2.

Doroha lásd **Dorohái 2.**

Dorohái 1. lásd **Doroha-rét**

Dorohái 2. 2025: *Dorohájé ~ Doroha | A Piros csűig mongyák Kis-mezőü, onnam má lefele Doroha, Doroha vagy mit tudom ém mijem főüd. A Dorohájé.* — Szántóföld a település északi határában a Hartmann-tag szomszédságában. Nevét a tulajdonos Doroha családról kapta. ***Doroha*** formában is említik. — ÉGy. — T18-D1.

Doroha-rét 2025: *Doroha-réit ~ Dorohájé | A Dorohájé csak egy lapossal van körbevéve.* 2014: *Doroha-rét,* 2008: *Doroha-rét.* — Szántóföld a település déli határában a Híd ali mező északi részén. Nevét a tulajdonos Doroha családról kapta. ***Dorohái*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 120, SzMHn. 2: 325. — T18-D3.

Dögtemető 1. 2025: *Döktemetőü ~ Állattemetőü.* — A Legelő keleti szélén fekvő kisebb terület. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. ***Állattemető*** néven is említik. — ÉGy. — T18-B2.

Dögtemető 2. 2025: *Döktemetőü ~ Döktéir ~ Állattemetőü.* — A település északi határában a Peres területén fekvő kisebb földterület. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. ***Dögtér*** és ***Állattemető*** néven is említik. — ÉGy. — T10-D5.

Dögtér lásd **Dögtemető 2.**

Dragusen lásd **Túrterebestelep**

Draguseni-legelő lásd **Legelő 2.**

Drótos 2025: *Dróutos | Régen szerintem ot fojt a Tur.* 2014: *Drótos,* 2008: *Dróutos.* — A település keleti határában, a Túr mentén fekvő holtág a Vida-sarok mellett. A helybeliek szerint korábban ide jártak sikanyózni, vagyis csúszkálni a gyerekek. A névadás indítéka bizonytalan. Egyesek szerint a holtág alakjára utal a név. Kiss Kálmán magyarázata szerint korábban drótot dobáltak bele, hogy a halászok dolgát megnehezítsék. — ÉGy., Kiss 2014: 120, SzMHn. 2: 325. — T19-E2.

Drukkel lásd **Brukner**

Dudás háza lásd **Dudás-tanya**

Dudás-kert 1864: *Dudás kert | Dudás tulajdonossáról.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. — Pesty 1864/57: 432a.

Dudás laposa 2014: *Dudás-laposa,* 2008: *Dudás-laposa.* — A Túr holtága a Bogyoszló és a Csere lapos között. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kapta. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kiss 2014: 120, SzMHn. 2: 325.

Dudás-tanya 2025: *Dudás-tanya ~ Dudás háza | Azut jön a Dudás-tanya, hoj átjövünk a Fekete-vizen. ... a Két visz kösz van a Dudás, a Dudás-tanya. | Fekete-viznél bal óudalt ... egy bokros, abba a bokorba van ház. Ot régen laktak.* 2014: *Dudás-tanya,* 2008: *Dudás-tanya.* — Szántóföld a belterülettől délre a Farkas-csere

mellett a Fekete-víz partján. Nevét a korábban a területen álló tanyáról kapta. ***Dudás háza*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 120, SzMHn. 2: 325. — T18-C4D4.

Éger 2025: *Éiger | Adorjánnak a Zéiger. Az egy ojan lapos. Az ott a Piskárostú oda lējepfele Éiger.* 2014: *Éigèr,* 2008: *Éigèr, Nagy Égèr,* 1941: *N[agy] Éger,* 1884: *Éger, Nagy éger,* 1866: *Éger, Nagy Éger,* 1865: *Eger, Nagy Eger,* 1864: *Nagy éger | Lápjai: Nagy éger – nagy láp, fekete víz – kis láp – szárazévekben mind meg anyi jó széna termő helyiségek.* 19. sz.: *Éger dűlő.* — Egykori nagy kiterjedésű mocsaras terület a település keleti határában. Ma a határ északi részén a Ligetesi út mentén fekvő szántóföldet, illetve a Túrtól délre eső területen, az adorjáni határ mentén fekvő kaszálót és bokros területet nevezik *Éger*-nek. A név az *éger* fanévből vagy az 'égererdő, égerfás hely' jelentésű *éger* földrajzi köznévből alakult. A történeti forrásokban ***Nagy-Éger*** és ***Éger-dűlő*** formában is szerepel. Vö. Burszuk-Éger, Éger alja, Éger-hát, Éger-láp, Égeresi-árok, Fekete-Éger, Határ-Éger, Láz-Éger, Sár-Éger. — ÉGy., FKnT., HKFT., Kiss 2014: 120, MaKF., Pesty 1864/57: 431a, SzMHn. 2: 325, 333, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-D4, T19-E1.

Éger alja 1864: *Egerallja.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára az Éger közelében feküdt. — Pesty 1864/57: 444b.

Éger-dűlő lásd **Éger**

Égeresi-árok lásd **Árok**

Égeresi-láp lásd **Éger-láp**

Éger-hát 1864: *Egerhát.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára az Éger közelében feküdt. Az utótag a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Éger-híd 2025: *Éiger-híd,* 2014: *Égèr-híd,* 2008: *Égèr-híd.* — Az Égeresi-árkon átívelő híd a Túrtól délre eső területen a Zsoldosoké közelében. Korábban fahíd állt a helyén. — ÉGy., Kiss 2014: 121, SzMHn. 2: 326. — T18-D3.

Éger-láp 2014: *Éigèr-láp,* 2008: *Égèr-láp, Égresi-láp.* — A Láz-Éger területén fekvő mocsaras terület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Az Éger laposabb, mocsaras része lehet. A név utótagja a *láp* 'vízinövényekkel benőtt mocsaras terület, rétség' jelentésű földrajzi köznév. ***Égeresi-láp*** formában is említik. — FKnT., Kiss 2014: 121, SzMHn. 2: 326.

Egli-tag 2025: *Egli-tag,* 2014: *Egli-tag,* 2008: *Egli-tag.* — Szántóföld a település határának északi részén a belterület közelében a Ponkos-domb mellett. Nevét a tulajdonos Egli családról kapta. Vö. Eglitagi sikátor. — ÉGy., Kiss 2014: 121, SzMHn. 2: 326. — T18-C1.

Egli-tag Fotó: Hankusz Éva

Eglitagi sikátor 2025: *Eglitagi sikátor | Tehát már az nem létezik. ... a kerdbe be vam fogva. Tehát vóut egy lefele ut.* 2014: *Egli-tagi sikátòr,* 2008: *Egli-tagi sikátòr.* — Korábban a Fő utcáról az Egli-tagba vezető földút volt. Mára az út megszűnt, jelenleg lakóház áll a helyén. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 87, SzMHn. 2: 318. — T31-F1.

Egyházé lásd **Pap tagja**

Élelmiszerbolt lásd **Bolt**

Élelmiszerüzlet lásd **Bolt**

Első-Svábfalu-vég 1866: *I Sváb falu vég,* 1865: *I. Sváb falu vég, Svabfalu veg.* — A település északi határában a Rekettye-hát szomszédságában fekvő földterület. Neve arra utal, hogy a Svábfalu végén húzódott. A név előtagja a Második-Svábfalu-véghez való viszonyítást fejezi ki. ***Svábfalu-vég*** formában is említik. Vö. Svábfalu vége. — T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-C1.

Emeletes iskola lásd **Új iskola**

Emlékmű 2025: *Emléikmü ~ Szobor,* 2014: *Hősök Emlékműve,* 2008: *Hősök-emlékműve.* — A Parkban felállított emlékmű. ***Szobor*** és ***Hősök***

emlékműve formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 93, SzMHn. 2: 320. — T31-G3.

Fakert 2014: *Fakèrt,* 2008: *Fakèrt.* — A belterület déli részén fekvő kert. A név a *fakert* 'faiskola, csemetekert' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 87, SzMHn. 2: 319. — T31-G4.

Farkas bérce 1621: *Farkas Bercze,* szőh. [szőlőhegy]. — A településen említett szőlőhegy. Helyét pontosabban nem ismerjük. Feltehetően a Kis-hegy vagy Túrterebesiszőlőhegy része. A név a *Farkas* családnév és a *bérc* 'dombtető, hegytető, hegygerinc' jelentésű földrajzi köznév birtokos jelzős összetételéből alakult. — FKnT., Szabó 1937: 526–527, 529, 533.

Farkas-csere 2025: *Farkas-csere | A Dudás-tanyától lefele egészen a Fekete-vizre fele amék nyulik, az a Farkas-csere.* 2014: *Farkas csere,* 2008: *Farkas csere,* 1864: *Farkas-Csere.* — Szántóföld a település déli határában a Fekete-víz partján. A helybeliek szerint nevét a tulajdonos Farkas családról kapta. A név utótagja a *csere* 'cserfákból álló erdő(rész)' vagy 'bokros, cserjés hely' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 121, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 326. — T18-D4.

Farm 2025: *Farm ~ Ferma.* — A belterület déli részén a Halastó közelében fekvő tehéntelep. A ***Ferma*** névváltozat a rom. *ferma* 'farm' jelentésű szó átvételéből származik. — ÉGy., RKsz. — T18-D3.

Fás-liget lásd **Pást-liget**

Fatemplom lásd **Református templom**

Feigi Endrész sikátor lásd **Feigi sikátor**

Feigi sikátor 2025: *Fájgi sikátor,* 2014: *Fájgi-Endrész sikátòr, Fèigi sikátòr,* 2008: *Fájgi-Endrész sikátòr, Fèigi sikátòr.* — A Hajnal utcáról északi irányba nyíló kisebb földút. A név előtagja az út mellett lakó Feigi Endrére utal. ***Feigi Endrész sikátor*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 87, SzMHn. 2: 319. — T31-G2.

Fekete-berek 2014: *Feketeberek, Feketebereg,* 2008: *Feketebereg,* 1499: *Fekethebereg,* silva. — Bokros szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *fekete* melléknév és a *berek* 'bokrokkal, fákkal benőtt vízparti vagy vizes határrész' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 121, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 326.

Fekete-Éger lásd **Fekete-víz**

Fekete-híd lásd **Fekete-víz hídja**

Fekete-láp lásd **Láp**

Feketevíz lásd **Két víz között**

Fekete-víz 2025: *Fekete-viz | Két ága van. Van egy a Lacikáná, meg van egy, mijelőütt érsz befele Terebes vagy Dragusembe.* 2014: *Fekete-víz, Fekete-égèr,* 2008: *Fekete-víz, Feketevíz, Fekete-égèr,* 1887: *Fekete víz,* 1884: *Fekete víz,* 1866: *Fekete Éger,* 1865: *Fekete Eger,* 1864: *fekete víz,* 1863–1864: *Fekete víz,* 1851: *Fekete víz,* 1794: *Fekete visz,* 1782–1785: *Fekete Víz,* 1775: *Fekete víz.* — A Túr bal oldali mellékága, a települést kelet–nyugati irányban átszelve a nyugati határban ömlik a Túrba. Nevét bizonyára vizének a színéről kapta. A pataktól délre eső terület ma Túrterebestelephez tartozik. ***Fekete-Éger*** néven is említik. Vö. Fekete-víz hídja, Fekete-víz köze, Feketevíznél. — ÉGy., EKFT., HKFT., Kiss 2014: 87, 121, MKFT., Pesty 1864/57: 431a, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 319, 326, T1.S.12.XVIII.56, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T1.S.101.256/1. — T18-C4.

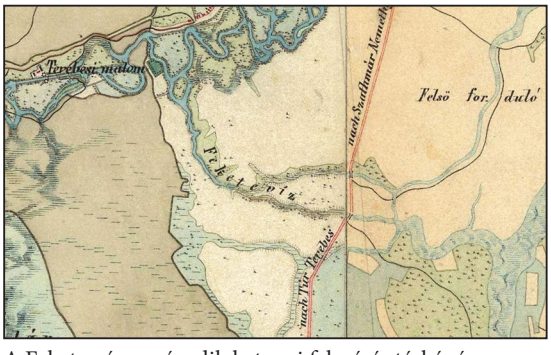

A Fekete-víz a második katonai felmérés térképén

Fekete-víz-híd lásd **Fekete-víz hídja**

Fekete-víz hídja 2025: *Fekete-viz higgya ~ Fekete-híd,* 2014: *Feketevisz-híd, Feketevisz higgya,* 2008: *Feketevisz-híd, Feketevísz higgya.* — A Fekete-vízen átívelő híd Túrterebestelep északi bejáratánál. ***Fekete-híd*** és ***Fekete-víz-híd*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 122, SzMHn. 2: 326. — T18-C4.

Fekete-víz köze lásd **Két víz között**

Fekete-víz közt lásd **Két víz között**

Feketevíznél 2025: *Feketeviznél.* — Szántóföld a település határának déli részén a Fekete-víz déli partján. — ÉGy. — T18-C4.

Fekszik-szőlő 1604: *Fekzik zeöleö.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja bizonytalanul azonosítható. Kocán Béla szerint esetleg a *fekszik* igének és a *szőlő* földrajzi köznévnek az összetételével alakult, és vízszintesen hosszan elhúzódó szőlőt jelölhetett. Az előtagban ugyanakkor talán a *szik* 'vízállásos, szikes terület' jelentésű földrajzi köznév is kereshető, és egy *Fel-szik-szőlő* névforma tévesen lejegyzett alakja is lehet az adat mögött. — FKnT., Kocán 2022: 123–124, Szabó 1937: 532.

Fel-mező lásd **Felső-mező**

Felső-erdő 2014: *Fèlső-èrdő,* 2008: *Fèlső-èrdő,* 1775: *Felsőerdő,* 1772/Más.: *Felsőerdő.* — Erdő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — Kiss 2014: 122, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 326.

Felső-forduló 1860–1861: *Felsö forduló.* — Egykori határrész a Túrtól délre eső területen a mai Kavicsos környékén. A név előtagja az Alsó-fordulóhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utótag a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MKFT. — T18-D3.

Felső-Láz lásd **Kis-Láz**

Felső malom lásd **Malom**

Felső-mező 2014: *Fèlmező, Felsőü-mező,* 2008: *Fèlmező,* 1866: *Felsö mezö,* 1865: *Felsö mezö, Felsö mezo, Felső mező,* 1864: *felső,* alsó és Kis *mező,* 1802: *Felső mező,* 19. sz.: *Felsőmező,* 1679: *Felmezeő, Felmező,* 1604: *Felmezeő, Felmező.* — Szántóföld és kaszáló a település határának északi részén a Kis-mező közelében. Korábban a mainál jóval nagyobb területet ölelt fel. A név előtagja az Alsó-mezőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Fel-mező*** formában is említik. — Kiss 2014: 122, Pesty 1864/57: 430a, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 326, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-D1.

Felső-Rosztoka 2014: *Fèlsőü-rosztoka,* 2008: *Fèlsőü-rosztoka.* — Átkelőhely a Túron a File foka közelében. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja az Alsó-Rosztokához való viszonyítást fejezi ki. — Kiss 2014: 122, SzMHn. 2: 326.

Felszeg lásd **Felszeg utca**

Felszegesi híd 2025: *Felszegesi hid ~ Macsola-hid | Vóut régen ety fahid. … Ahum vóut a Malom, ot ment a Macsola-hid, átment a Malomhoz. Régen.* 2014: *Fèlszegesi-híd, Fèlszegi-híd, Macsola-híd, Turci-patak higgya,* 2008: *Fèlszegesi-híd, Fèlszegi-híd, Fèlszeg-híd, Macsola-híd, Tùrci-patak higgya, Mocsola-híd.* — A Turci-patakon átívelő híd a Felszeg keleti végén. ***Felszeg(i) híd*** és ***Turci-patak hídja*** formában is említik. A ***Mocsolya-híd*** névváltozatban a Turci-patak régebbi, Mocsolya-patak nevére való utalás szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 88, 89, 100, 136, 149, SzMHn. 2: 319, 321, 333, 337, 342. — T31-H3.

Felszegesi Kis utca lásd **Malom utca**

Felszeg híd lásd **Felszegesi híd**

Felszegi híd lásd **Felszegesi híd**

Felszeg utca 2025: *Fēszeg ~ Hegy ucca ~ Hegyut ~ Felszeg ucca | Fēszeg, ment a Hety fele. Braszerijától a Köszpondba barra, az Iskoláva szembe barra le. … magyarú mongyák neki, hoty Fēszeg.* 2014: *Fèlszeg, Hegyi út,* 2008: *Fèlszeg ucca, Fèlszeg, Hegyi út,* 1980: *Felszeg.* — A Fő utcáról nyíló, keleti irányba futó, Túrterebesiszőlőhegyre vezető utca. A név az utca magasabb fekvésére utal. ***Hegy utca, Hegy út*** és ***Hegyi út*** formában is említik. Hivatalos neve *Felszeg utca.* Vö. Felszegesi híd, Felszegesi Kis utca. — ÉGy., EH., Kiss 2014: 87, 93, SzMHn. 2: 319, 342. — T31-G3.

Ferma lásd **Farm**

File foka 2025: *File foka,* 2014: *Filefoka,* 2008: *Filefoka,* 19. sz.: *Filefoka.* — A település határának keleti részén a Sebes-vészi-legelőtől délre fekvő földterület. Korábban kaszálóként hasznosították, mára azonban bebokrosodott. A névadás indítéka bizonytalan. Kiss Kálmán szerint nevét az emberi fülhöz hasonló alakjáról kapta. Ennél jóval valószínűbb azonban, hogy a név előtagja személynév, az utótagja pedig a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. A név eredetileg vízfolyást jelölt, majd átvonódott a környező területre is. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 122, SzMHn. 2: 327, T0.53.216.1, ÚCsnT. — T19-F3.

Fluder 2025: *Fluder | Fluder vóut az a zsilip szelep, amékkel elzárták a turi vizet … láncszerkezettel nyillot fel, záródott el, zárta le a*

vizfojamot, és akkor felemelkedett a visszin, és akkor bejött ebbe az árogba, amék hajtotta meg a malomkereket. Tehát régem vizimalom vóut. 2014: *Fludèr,* 2008: *Fludèr.* — Egykori zsilip a Malom közelében. A név a *fluder* 'malomgát' szóból alakult. — ÉGy., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327, ÚMTsz. — T18-D3.

Fodó-tag 2025: *Fodóu-tag* | *A Rekettye-hát bësőü sarka az a Fodóu-tag.* 2014: *Fodó-tag,* 2008: *Fodó-tag.* — Szántóföld a határ északkeleti részén a Pap tagja mellett. Egyesek szerint a Rekettye-hát északi végén található. Nevét a tulajdonos Fodó családról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 122, SzMHn. 2: 327. — T18-D2.

Fogászat lásd **Orvosi rendelő**

Forrás 1. 2014: *Fòrrás,* 2008: *Fòrrás.* — Forrás a Túrtól délre eső területen. Pontosabban nem lokalizálható, de erről kapta a nevét a Forrás földterület. — Kiss 2014: 89, SzMHn. 2: 319.

Forrás 2. 2025: *Fórás* | *Ahoty kimegyünk it Terebesrű Dragussem fele, van a Fórás. ... hát egészen a Turig.* 2014: *Fóurás, Fóráspart,* 2008: *Fóurás, Fóráspart.* — Szántóföld a település határának déli részén a Kállai-réttől északra. Nevét a korábban itt található Forrásról kapta. ***Forrás-part*** formában is szerepel. Vö. Forrás-part-tanya. — ÉGy., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327. — T18-C3.

Forrás-part lásd **Forrás**

Forrás-part-tanya 1944: *Forrásparttanyák,* 1940–1944: *Forrásparttanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Forrás-part területén állt. — EH., Hnt.

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut ~ Natyfalu ~ Halmi ucca* | *A Főü ucca felfele, tehát a Primarijátú egészen itt a Hajnal uccájig, az a Főü ucca.* 2014: *Főü ucca, Hàlmi út, Hàlmi ucca, Natyfalu,* 2008: *Fő ucca, Halmi út, Hàlmi ucca, Nagyfalu.* — A település fő utcája. A ***Nagyfalu*** névváltozat a Kisfaluhoz való viszonyítást fejezi ki. ***Halmi utca*** és ***Halmi út*** néven is említik, ugyanis ezen az úton lehet eljutni a szomszédos Halmiba. Hivatalos neve *Fő utca,* de ***Fő út***-nak is nevezik. — ÉGy., Kiss 2014: 89, 92, 93, 100, SzMHn. 2: 319, 321. — T31-E1.

Főzde 1. 2025: *Főüzde.* — Ma is működő pálinkafőző a belterület északnyugati részén a Lanka végén. — ÉGy. — T31-E3.

Főzde 2. lásd **Pálinkafőző**

Frei-ház lásd **Frei-tanya**

Frei háza lásd **Frei-tanya**

Frei-láb 2025: *Fráj-láb,* 2014: *Fráj-láb,* 2008: *Fráj-láb.* — Szántóföld a Kis-hegytől nyugatra a Kis-hegy alja területén. Korábban itt állt a Frei-tanya. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327. — T19-F2.

Frei-tanya 2025: *Fráj-tanya ~ Fráj-ház ~ Fráj háza* | *Fráj-ház, az is ety tanya vóut.* | *Vóut két ház.* — Egykori tanya a Kis-hegytől nyugatra, a Kis-hegy alja területén. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Frei-ház*** és ***Frei háza*** néven is említik. Vö. Frei-láb. — ÉGy.

Frenkel 2025: *Flenkel ~ Frenkel* | *A Láptúl nyulik továpfele az ut mentin.* 2014: *Frenkèl,* 2008: *Frenkèl.* — Szántóföld a település határának délnyugati részén a Szilastól nyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327, ÚCsnT. — T18-A5B5.

Futballpálya 2025: *Fodbalpája,* 2014: *Fudbàlpája, Fudbà-tér,* 2008: *Fudbàl-pája, Fudbà-tér.* — Futballpálya a belterület déli részén, a Sportterem mellett. ***Futballtér*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 89, SzMHn. 2: 319. — T31-G4.

Futballtér lásd **Futballpálya**

Fürdő 2025: *Fürdőü ~ Csingilingi ~ Csárda ~ Bár* | *Kerecsés Karcsinak Fürdőü. Ű fürdetett, a falu fürdőüje vóut ottan.* 2014: *Csárda, Fürdőü, Mészárszék,* 2008: *Csárda, Fürdő, Mészárszék.* — Épület az Iskola mellett. Korábban közfürdőként, majd rövid ideig vágóhídként funkcionált. Ez utóbbi miatt ***Mészárszék***-nek is nevezik. ***Csingilingi*** néven kocsma működött benne. Erre utalnak a ***Csárda*** és a ***Bár*** elnevezések is. — ÉGy., Kiss 2014: 86, 89, 100, SzMHn. 2: 318, 319, 321. — T31-F4.

Fűzfa utca 2025: *Füszfa ucca ~ Ficfa ucca ~ Csonka sor* | *Csonka sor: há mer csak ety pár ház vóud benne. De mosmá ki van épülve, hú.*

2014: *Csonka-sòr, Füzfa ucca, Petőfi út,* 2008: *Csonka-sòr, Fűzfa ucca, Petőfi út.* — A Vásártér utca keleti része. Korábban ezt az utcarészt fűzfák szegélyezték. A ***Csonka sor*** elnevezés arra utal, hogy régebben csak az utca egyik oldala volt beépítve. Az utca keleti oldalán ma is csak néhány ház áll. Korábban ***Petőfi út*** lehetett a hivatalos neve. Ma hivatalosan a Vásártér utca része. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 87, 90, 103, SzMHn. 2: 318, 319, 321. — T31-F3.

Gajmi-gödör lásd **Glajmi**

Gáspár sikátor lásd **Rekettyeháti sikátor**

Gáter 2025: *Gáter,* 2014: *Gátèr,* 2008: *Gátèr.* — Egykori fűrészüzem a Hajnal utca végén a Kollektív ól területén. Már nem működik. A név a *gatter* 'keretfűrész' nyelvjárási *gáter* változatából alakult. — ÉGy., ÉKsz., Kiss 2014: 90, SzMHn. 2: 319, ÚMTsz. — T31-G2.

Gépállomás lásd **Brigád**

Géppark lásd **Brigád**

Gércei-patak 1866: *Gerczi patak.* — A település határában említett patak. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a szomszédos Nagygérce felől érkezett. A térképi adat előtagjában a *Gérce* településnév *-i* melléknévképző alakja *gérci* formában jelentkezik. — T1.S.79.1782/3.

Glajbi lásd **Glajmi**

Glajbli lásd **Glajmi**

Glajli lásd **Glajmi**

Glajli-gödör lásd **Glajmi**

Glajmi 2025: *Glajmi, Glajmibú ~ Glajmi-tóu ~ Glajmi-gödör ~ Gajmi-gödör ~ Tóu | Meg van a Gajmi-gödör a Vásárra fele ahogy mejünk. Az a tóu. | Annak a közepibe van ety forrás, ety kut. | Annyi vadgacsi [vadkacsa] van rajta, hotyha meglátod, mikor odamész, bisztos, van kétszáz darab. ... ez a baj, a gacsi bem van a izébe, a tóuba. Vam, mikor fagyik, és belefagynak.* 2014: *Glajbi, Glàjbi, Glàjbli, Glàjmi, Glajmi-gödör, Làjbi, Làjbli-gödör,* 2008: *Glàjli, Glàjbli, Glàjmi, Glàjli-gödör, Làjbi, Làjbli-gödör.* — Tó a belterület északnyugati részén a Vásártérrel szemben. Korábban vályogvetésre használták. A helybeliek szerint ebből épültek a település templomai. A név magyarázata bizonytalan, talán személynévből alakulhatott. ***Glaj(b)li, Glajmi-tó, G(l)ajmi-gödör, Lajbi, Lajbli-gödör*** és ***Tó*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 90, 99, 123, SzMHn. 2: 319, 320, 327. — T31-F2.

Glajmi-gödör lásd **Glajmi**

Glajmi-tó lásd **Glajmi**

Göde oltványa 1341/1482: *Gudeoltuuanya.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *Göde* személynév és az *oltvány* 'facsemetékből álló fiatal erdő' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. A *Göde* személynév a szomszédos Halmi történeti családnévanyagából is adatolható. — DL. 70998, FKnT., Perényi 52, Szabó 1937: 367.

Görbe-sor 1864: *Gőrbesór.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja feltehetően a terület alakjára utal. Utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Görögkatolikus iskola lásd **Aprozár**

Görögkatolikus parókia 2025: *Görökkatóulikus paróukija ~ Paróukija,* 2014: *Görök-katólikus-parókija,* 2008: *Görök-katólikus-parókija.* — Épület a Fő utcán. ***Parókia*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 91, SzMHn. 2: 319. — T31-G3.

Görögkatolikus templom 2025: *Görökkatóulikus templom ~ Görök templom ~ Orosz templom ~ Templom,* 2014: *Görök-katólikus-templom, Orosz templom,* 2008: *Görök-katólikus-templom, Orosz-templom.* — Görögkatolikus templom a Fő utcán. ***Templom, Görög templom*** és ***Orosz templom*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 91, 101, SzMHn. 2: 319, 321. — T31-F3.

Görög templom lásd **Görögkatolikus templom**

Gőzmalom 2008: *Gőzmalom.* — A Hajnal utca végén álló egykori gőzmalom. Pontos helyét nem ismerjük. Vö. Gőzmalom utca. — SzMHn. 2: 319.

Gőzmalom utca lásd **Hajnal utca**

Gróf-malom lásd **Malom**

Grószé 1. 2025: *Gróuszéi,* 2014: *Gróuszé,* 2008: *Gróuszé.* — Szántóföld a Pusztahegyesi út mentén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 123, SzMHn. 2: 327. — T19-G2.

Grószé 2. 2025: *Gróuszéi ~ Gróuzéi | A Gróuszé a Vész-óudalba vóut, egy rész. Ot nem vóut tanya, csak a birtok vóut a Gróuszé.* 2014:

Gróusztag, 2008: *Gróusztag.* — Szántóföld a település északkeleti határában a Vész-oldal területén. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A ***Grósz-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Grósz laposa. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 124, SzMHn. 2: 327. — T19-G1.

Grósz laposa 2025: *Gróusz lapossa,* 2014: *Gróusz laposa,* 2008: *Gróusz laposa.* — Mély fekvésű szántóföld a Grószé területén. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 124, SzMHn. 2: 327. — T19-G1.

Grósz-tag lásd **Grószé 2.**

Grün Ábi Ligete 2008: *Grün-Ábi ligettye.* — Szántóföld a település északi határában a Korlát és a Turci-patak között. A Liget része. Nevét tulajdonosáról kapta. — SzMHn. 2: 327. — T19-E1.

Gyógyszertár lásd **Patika**

Gyűre-rét 1864: *Gyürerét, Gyűrerét, Gyűrűrét.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja személynév, mely a terület egykori tulajdonosát jelölhette. A *Gyüre* személynév megtalálható a település történeti családnévanyagában. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 527.

Hagymás-mező 1341/1482: *Hagmasmezew.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja hagymás növénnyel benőtt területre utalhatott. — DL. 70998, Perényi 52.

Hajnal utca 2025: *Hajnal ucca,* 2014: *Hàjnàl ucca, Gőzmalom ucca,* 2008: *Hàjnàl ucca, Gőzmalom ucca.* — A Fő utcáról keleti irányba nyíló utca. ***Gőzmalom utca*** formában is említik a korábban az utcában álló Gőzmalomról. Hivatalos neve *Hajnal utca.* — ÉGy., Kiss 2014: 92, SzMHn. 2: 319. — T31-F2G2.

Halastó 2025: *Halastóu | Ahogy lemész a Pekóuná, ot van a Halastóu.* — A Kavicsostól északra elterülő halastó. Kavicskitermelés eredményeként jött létre. — ÉGy. — T18-D3.

Halastó Fotó: Hankusz Éva

Halmi felől való forduló 1780: *Halmi felől való forduló.* — Földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a szomszédos Halmi közelében fekhetett. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 532.

Halmi út 1. lásd **Fő utca**

Halmi út 2. 2025: *Halmi ut,* 2014: *Hàlmi út,* 2008: *Hàlmi út,* 1679: *Halmi ut* hosszaban. — A település belterületéről északi irányba haladó út, a szomszédos Halmiba vezet. — ÉGy., Kiss 2014: 124, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 327. — T31-E1.

Halmi utca lásd **Fő utca**

Halmi útfél 1604: *Halmi ut felen.* — A településen említett hely. Bizonyára kapcsolatban lehet a Halmi úttal. A név utótagja az *útfél* 'az út egyik oldala' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 532.

Haraszt-patak 1866: *Haraszt patak.* — A településen említett patak. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a *haraszt* 'fiatal, sarjadzó cserjés erdő, bozót' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.79.1782/3.

Hársáztó híd 2008: *Hársásztó híd.* — Híd a település külterületén. Pontos helyét a forrás nem közli. Talán összefügg a Hársáztató-gödörrel. — SzMHn. 2: 327.

Hársáztató-gödör 2008: *Hársásztató gödör.* — Gödör a település külterületén. Pontos helyét a forrás nem közli. A helybeliek szerint korábban a Glajmi tóban áztatták a hársat, talán arra vonatkozik a név. A hársfa háncsát szőlőkötözésre használták. Vö. Hársáztó híd. — SzMHn. 2: 327.

Hartmann-tag 2025: *Hartman-tag ~ Hártmántag | A Peres előüt Hártmán-tag. Jóu homokos*

Hegy út Fotó: Hankusz Éva

főüd. — Szántóföld az északi határszélen a Peres mellett. Nevét a tulajdonos Hartmann családról kapta. — ÉGy. — T10-D5.

Határ-Éger 1864: *Határ-Eger,* 1780: *Határ-eger.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára az Éger része lehetett. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 534.

Határ kőhíd 2008: *Határkőhíd.* — Túrterebes és Túrterebestelep határán fekvő híd. Pontos helyét nem ismerjük. — SzMHn. 2: 327.

Határ láposa 1863–1864: *Határ láposa.* — Egykori földterület a település déli határszélén a mai Dobri-hát környékén. A név utótagja a *lápos* 'vizes, mocsaras, nádas, vízinövényekkel benőtt hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., MKFT. — T25-E2F2.

Hegyalja 2025: *Hegyajja,* 2014: *Hegy ajja,* 2008: *Hegy àjja, Hegyàjja,* 1802: *Hegy alatt,* 19. sz.: *Hegyalja.* — Szántóföld a település keleti határában a Grószé és Túrterebesiszőlőhegy között. A név a területnek a szőlőhegy melletti fekvésére utal. Vö. Hegyalja-honcsok. — ÉGy., Kiss 2014: 158, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 328, 342, T0.53.216.1. — T19-G1G2.

Hegyalja-honcsok 1866: *Hegy allya honcsok,* 1864: *Hegyalyahoncsok | A hegyek allyán honcsokos kaszálókat képező térség.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Hegyalja része volt. A név utótagja a *honcsok ~ honcsék* 'rétterület, melynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT. *honcsékos,* Pesty 1864/57: 431b, T1.S.79.1782/3.

Hegyesi út lásd **Hegy út 2.**

Hegyi út lásd **Felszeg utca, Hegy út 2.**

Hegy út 1. lásd **Felszeg utca**

Hegy út 2. 2025: *Hegy ut ~ Hegyesi ut | Mejünk a Hegyesi uton.* 2014: *Hegyesi út, Hegyi út,* 2008: *Hegyesi út, Hegyi út.* — A Felszeg folytatása a külterületen, Túrterebesiszőlőhegyre vezet. Egyesek a Felszeget is a Hegy út részének tekintik. ***Hegyesi út*** és ***Hegyi út*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 125, SzMHn. 2: 328. — T19-E2.

Hegy utca lásd **Felszeg utca**

Helyi tanács lásd **Polgármesteri hivatal**

Hessenstein-tanya 1918: *Hessenstein tn. [tanya],* 1915: *Hessenstein tn. [tanya],* 1884: *Hessenstein tn. [tanya].* — Egykori tanya a település déli határában a mai Túrterebestelep belterületének északi részén. Nevét tulajdonosáról kaphatta. Vö. Hodos-tanya. — HKFT., T16.T.365, T22.B.IX.a.2268. — T18-C4.

Hétökrű fa 1775: *Hét ökrü fa.* — A településen említett fa. Pontosabban nem lokalizálható. A névadás motivációja ismeretlen. — Szabó 1937: 533.

Híd 1. 2025: *Hid ~ Tur-hid ~ Vámhid,* 2014: *Kűhid, Tur higgya,* 2008: *Kűhíd, Túr higgya.* — A Túron átívelő híd a belterület déli részén. Ezért ***Túr-híd*** és ***Túr hídja*** néven is szerepel. Anyagára utalva ***Kőhíd*** formában is említik. A főként idősebbek által használt ***Vámhíd*** elnevezés pedig arra utal, hogy a korábbi, már lebontott hídon egykor vámot fizettek az átkeléshez. Vö. Híd ali mező, Híd gyakra, Híd utca. — ÉGy., Kiss 2014: 99, 110, SzMHn. 2: 320, 322. — T31-G4.

Híd 2. lásd **Kőhíd 2., Vámhíd 1.**

Híd ali föld lásd **Híd ali mező**

Híd ali mező 2025: *Hid ali mezőü ~ Hid ali főüd | Ahoty kimegyünk, bal óudarra fordulunk a Benzinkutnál, s od befele az az ut a Hid ali mezőü. Ahogy mejüng Dragusennek fele, bāra.*

2014: *Hidali mező, Hidali-mezőü,* 2008: *Hidali mező, Hidali-mezőü,* 1864: *Hidali Mező, Hidalimező,* 19. sz.: *Hidalimező dűlő,* 1690: *Hid alja mező,* 1679: *Hid alja mező,* 1604: *Hid elj mezo.* — Szántóföld a belterület közelében, attól délkeletre. A név a területnek a Túron átívelő Híd melletti fekvésére utal. A legkorábbi előfordulású ***Híd eli mező*** névformában az *eli (eleje valaminek)* 'elülső rész(e)' jelentésű főnév *-i* melléknévképzős alakja szerepel; és a névszerkezet 'híd előtt fekvő mező' értelmű. Később ***Híd alja mező*** formában szerepel, melyben az *alja* névelem 'valamely terület mögöttes része' értelmű, amely utóbb *Híd ali mező*-ként jelentkezik. Kniezsa István szerint a *híd alja* alakulat a *Hideli* népetimológiás módosulata. ***Híd ali föld*** és ***Híd ali mező dűlő*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 93, 125, Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 319, 328, T0.53.216.1. — T18-D3.

Híd ali mező dűlő lásd **Híd ali mező**

Híd alja mező lásd **Híd ali mező**

Híd eli mező lásd **Híd ali mező**

Híd gyakra 2025: *Higy gyakra,* 2014: *Higgyakra,* 2008: *Higgyakra.* — A belterület déli részén a Túron átívelő Híd mellett fekvő földterület. Nagy része beépült. A név utótagja a *gyakor* 'sűrű erdő, cserjés' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 125, SzMHn. 2: 328. — T31-G4.

Híd utca 2025: *Hid ucca | Régen ottam vóut a Turon keresztül a hid, s majd azután kőütözött idébb, s azután lett, oda is már ucca csinálva. De az is, má az is Hid ucca.* 2014: *Hid ucca, Vámhíd ucca,* 2008: *Híd ucca, Vámhíd utca.* — A Felszegről déli irányba nyíló kisebb utca. Ez az utca vezetett a korábbi, lebontott Túr-hídhoz. ***Vámhíd utca*** néven is szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 93, 111, SzMHn. 2: 320, 322. — T31-G3G4.

Hodos 1. 2008: *Hódos,* 1866: *Hodos,* 1604: *Hodos, Hodos vize,* 1341/1482: *Huduspathaka.* — A település határában említett patak, a Hodos területén folyt. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *hód* állatnévből alakult *-s* képzővel. A régebbi forrásokban ***Hodos vize*** és ***Hodos pataka*** formában is szerepel. — DL. 70998, Perényi 52, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 328, T1.S.79.1782/3.

Hodos 2. 2025: *Hodos,* 1884: *Hodos oldal,* 1866: *Hodos,* 1865: *Hodos,* 19. sz.: *Hódos, Hodos dűlő.* — Szántóföld a település déli határában Túrterebestelep belterületétől nyugatra. Nevét a közelében folyó Hodos patakról kaphatta. ***Hodos-oldal*** és ***Hodos-dűlő*** formában is szerepel. Részei voltak a Kis-Hodos és a Nagy-Hodos. Vö. Hodos-tanya, Hodos út. — ÉGy., HKFT., T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B4C4.

Hodos 3. lásd **Hodos-tanya**

Hodos-dűlő lásd **Hodos 2.**

Hodos-oldal lásd **Hodos 2.**

Hodos pataka lásd **Hodos 1.**

Hodos-tanya 1931: *Hódos tn. [tanya],* 1913: *Hódostanya,* 1907: *Hodos tanya,* 1902: *Hodos tanya,* 1900 *Hodos,* 1898: *Hodos.* — Egykori tanya a Hodos területén. Pontos helyét nem ismerjük. A harmadik katonai felmérés térképe szerint a Hessenstein-tanya a Hodos-oldal területén állt. Talán erre a tanyára utalhat a név. A legkorábbi helységnévtárak ***Hodos*** formában közlik. — EH., HKFT., Hnt., T16.T.541.

Hodos út 2008: *Hódos út.* — Út a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bura László a Hodos-tanyához vezető útként említi. — SzMHn. 2: 328.

Hodos vize lásd **Hodos 1.**

Holt-Túr 2025: *Hóut-Tur ~ Óucska-Tur | Ahogy lemész a Hety fele, jobb óudalt a legelsőü kis ucca. Annak a vége a Hóut-Tur. Ott át tudnak jönni, uty képzeld el, a cigányok, a! It van a Hóut-Tur.* 2014: *Hóut Túr, Hóuttùr,* 2008: *Hóut Túr, Hóuttùr.* — A Túr egykori medre a Felszegtől délre a Cigánytanya mellett. ***Ócska-Túr*** formában is említik, e névváltozat előtagja 'régi' értelmű. Vö. Holt-Túr-köz. — ÉGy., Kiss 2014: 93, 126–127, SzMHn. 2: 320. — T31-G4.

Holt-Túr-köz 1864: *Hót Turköz.* — Földterület a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Holt-Túr vagy a Túr valamely másik holtága által határolt terület lehetett. — Pesty 1864/57: 444b.

Homokosgödör 2025: *Homokozsgödör,* 1866: *Homokos gődör,* 1865: *Homokos gödör, Homokosgödőr,* 1864: *Homokos Gődőr, Homokos* – kövícses *gödör | Ebben útravaló kavics, amabban építkezéshez szükségelt homok találtatik, nevét az egész düllő innen vette.* 19. sz.: *Homokos-*

gödör dűlő. — A Kavicsostól nyugatra elterülő szántóföld, az Útmenti-Láz keleti táblája. Nevét a mellette fekvő homokosgödörről kapta. ***Homokosgödör-dűlő*** formában is említik. — ÉGy., Pesty 1864/57: 431b, 444b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-D3.

Homokosgödör-dűlő lásd **Homokosgödör**

Honcsok 1. 2008: *Honcsok,* 1865: *Huncsok,* 1864: *Honcsok,* 19. sz.: *Honcsok dűlő,* 1796: *Huntsog.* — Szántóföld és rét a Pusztahegyi út mentén. A név a nyelvjárási *honcsok* 'rétterület, melynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné' szóból alakult. Egy térképi forrás ***Honcsok-dűlő*** formában szerepelteti. Vö. Honcsok-tanya. — FKnT. *honcsékos,* Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 534, SzMHn. 2: 328, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2. — T19-G2.

Honcsok 2. lásd **Honcsok-tanya**

Honcsok-dűlő lásd **Honcsok 1.**

Honcsok-tanya 2008: *Honcsok-tanya,* 1913: *Honcsoktanya,* 1907: *Honcsok tanya, Honcsoktanya,* 1902: *Honcsok tanya,* 1900: *Honcsok,* 1898: *Honcsok.* — Tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük, bizonyára a Honcsok területén állhatott. ***Honcsok*** formában is említik. — Hnt., Szabó 1937: 534, SzMHn. 2: 328.

Horgas-hegy 1679: *Horgas hegy.* — Kiemelkedés a település határában. Pontosabban nem azonosítható. Talán a ma Halmi határához tartozó Horgas területének magasabban fekvő része lehetett. Vö. Horgas-lapos. Lásd Horgas (Halmi). — Szabó 1937: 533.

Horgas-lapos 2008: *Hòrgas lapos.* — Földterület a település határában, a Csíkos-tanya, a Ponkos-domb és a Bikkes környékén. Bizonyára a közelében fekvő, Halmi határához tartozó Horgasról kapta a nevét. Az utótag a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Horgas (Halmi). — FKnT., SzMHn. 2: 328.

Horgas tája 1780: *Horgas tája.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a ma Halmi határához tartozó Horgas környékén feküdt. Lásd Horgas (Halmi). — Szabó 1937: 534.

Horgas út 2008: *Hòrgas út,* 1780: *Horgos utytya,* 1679: *Horgas ut* atalyaban. — Út a település külterületén. Pontos helyét a források nem közlik. Bizonyára a Halmi határához tartozó Horgashoz vezetett. ***Horgas útja*** formában is szerepel. Lásd Horgas (Halmi). — Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 328.

Horgas útja lásd **Horgas út**

Hosszú-láb 1. lásd **Hosszú-Láz, Hosszú-Liget**

Hosszú-láb 2. 2025: *Hosszu-láb.* — A település déli határában a Szilas mellett fekvő szántóföld. Nevét alakjáról kapta. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T18-B5.

Hosszú-láb-Liget lásd **Hosszú-Liget**

Hosszú-Láz 2025: *Hosszu-Láz ~ Hosszu-láb ~ Nagy-Láz,* 2014: *Hosszúláz, Nagy-láz,* 2008: *Hosszúláz, Hosszúláb, Nagy-láz,* 1864: *Nagyláz,* 19. sz.: *Nagyláz.* — Szántóföld a település déli határában a Kavicsos és a Láz-Éger között. A Láz hosszabbik táblája. A ***Hosszú-láb*** névforma utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév, amely talán a *Láz*-hoz való hangzásbeli hasonlósága alapján került a névbe. A ***Nagy-Láz*** névforma előtagja a Kis-Lázhoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 127, 137, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 329, 333, T0.53.216.1. — T18-D4.

Hosszú-Láz Fotó: Hankusz Éva

Hosszú-Liget 2025: *Hosszu-Liget ~ Hosszu-láb ~ Hosszu-láb-Liget.* — Szántóföld a határ északkeleti részén. A Liget része. Nevét a parcellák alakjáról kapta. A ***Hosszú-láb*** névváltozat utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egy része' jelentésű földrajzi köznév. ***Hosszú-láb-Liget*** formában is említik. — ÉGy., FKnT. — T11-E5.

Hosszú-vész 1479: *Hosszuvevz,* 1479: *Hozzyvevcz,* 1479: *Hozzyvevz,* 1478: *Hozyvevz,* 1478: *Hozzyvevcz,* 1478: *Hozzyvevz,* 1478: *Hvzzyvevz.* — A településen említett hely. Pontosabban

nem lokalizálható. Bizonyára a Vész-oldal és a Sebes-vész környékén feküdt. A név előtagja a terület alakjára utalhat. Az utótag pedig valószínűleg a *vész* 'halászóhely a folyóparton' tájszóból származik, de az 'elpusztult erdőrészlet, irtás' jelentésű *vész* földrajzi köznévből is alakulhatott. — DL. 45792, 70985, 70990, FKnT., Perényi 279, 280, 281, 283, SzamSz. — T19-E1F1.

Hősök emlékműve lásd **Emlékmű**

Hullámtér 2025: *Hullámtér,* 2014: *Hùllámtér, Hullámtér,* 2008: *Hùllámtér.* — A Túr jobb és bal oldalán futó töltések közötti terület. — ÉGy., Kiss 2014: 94, 127, SzMHn. 2: 320, 329. — T18-D3.

Ifjúsági ház 2025: *Ifjusági ház ~ Ifijusági ház ~ Katóulikus ifjusági ház ~ Katóulikus ifijusági ház ~ Zárda,* 2014: *Zárda, Zárda iskola,* 2008: *Zárda, Zárda-iskola.* — A római katolikus egyház tulajdonában lévő épület a Fő utca és a Temető utca sarkán. Az Irgalmas Nővérek zárdája, illetve felekezeti iskola működött a korábban itt álló épületben, erre utal a ***Zárda,*** illetve a ***Zárda iskola*** elnevezés. Jelenleg ifjúsági ház. ***Katolikus ifjúsági ház*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 113, SzMHn. 2: 322. — T31-G3.

Iskola 2025: *Iskola,* 2014: *Iskola,* 2008: *Iskola.* — A település iskolája a Fő utca és a Kisfalu találkozásánál. Vö. Iskola utca. — ÉGy., Kiss 2014: 94, SzMHn. 2: 320. — T31-G4.

Iskola utca lásd **Kisfalu utca**

Istállók lásd **Kollektív ól**

Jakab-láz 2025: *Jakab-láz,* 2008: *Jakab-láz,* 1941: *Jakab-láz,* 1931: *Jakab láz,* 1884: *Jakabláz,* 1866: *Jakob láz,* 1865: *Jakob láz, Jakab láz,* 1864: *Jakab Láz, Jakabláz | Egy Jakab nevü ember fogván fel irtás végett s nevét megörökíté.* 19. sz.: *Jakabláz.* — Szántóföld a település határának északi részén a Kis-mező szomszédságában. Nevét Pesty Frigyes helynévtára szerint hajdani tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Jakabláz hídja, Jakabláz útja. — ÉGy., FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 431b, 444b, SzMHn. 2: 329, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T18-D1.

Jakabláz híd lásd **Jakabláz hídja**

Jakabláz hídja 2025: *Jakablász higgya ~ Jakablász hid | Jakablász hid, ahogy mijelőtt a Turdzba befordulunk, ot van ety hid ... Tehát a Reketye-hát mögött, ahogy mejünk lefele, annak megyünk neki, és azut fordulunk el a Turdzba.* 2014: *Jakab-láz-híd, Jakab-láz-hídja,* 2008: *Jakab-láz-híd, Jakab-láz higgya.* — Híd a Jakab-láz területén. ***Jakabláz híd*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 127, SzMHn. 2: 329. — T18-D1.

Jakabláz útja 1864: *Jakablázutja.* — A település határában említett út. Bizonyára a Jakab-lázhoz vezetett. — Pesty 1864/57: 444b.

Jankó kertje alatt 2008: *Jankó kèrtye alatt.* — Sík terület a Túr partjának a Felszeg felőli részén. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a terület elhelyezkedésére utal. — SzMHn. 2: 329.

Jégverem alatt 1802: *Jeghverem alat,* 1780: *Jeghverem alat,* 1690: *Jeghverem alat.* — A településen említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára jégverem állt a közelében. — Szabó 1937: 533.

Jogos lásd **Jogos-legelő**

Jogos-legelő 2025: *Jogos-legelőü ~ Jogos, Jogozsba ~ Brukneri-legelőü,* 2008: *Jogos-legelő, Jogos.* — Legelő a település délnyugati határában. Tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá, erre utal a név előtagja. ***Jogos*** formában is említik. A ***Brukneri-legelő*** névformát az magyarázza, hogy a Bruknernek ez a legelőként hasznosított része. — ÉGy., SzMHn. 2: 329. — T17-G4.

Jogos-Liget 2025: *Jogos-Liget,* 2014: *Jogos-liget.* — Szántóföld a település északi határában. A Liget része. Tulajdonosai földosztás révén jutottak hozzá, erre utal a név előtagja. — ÉGy., Kiss 2014: 127. — T11-E5.

Kakas-domb lásd **Kakas remete**

Kakas remete 2025: *Kokas remete, Kokas remetére, Kokas remetétű ~ Kakazs-domb | A Kis-hety hátáná van a Kokas remete.* 2008: *Kokas-remete, Kokasremete,* 1941: *Kakasremete,* 1931: *Kakas remete,* 1910: *Kakasremete h[egy],* 1884: *Kakas remete,* 1866: *Kokas Remété,* 1865: *Kokosremety, Kokos Remető,* 1864: *Kokas remete, Kakas remete | Egy az erdőség közepében önálló hegy melyen szőlő – alacsony volta miatt – nem tenyésztetik. – A monda szerint*

azon hegyen egy Kakas nevü remete lakott, kit a közeli falvak lakossai nagy tiszteletben tartottak – s mint a hagyomány mondja, valamely nagy család ivadéka volt. Ki vezekleni e rengetegbe vonult, hogy istenét engesztelésre bírhassa. — Két domb a határ keleti részén a Kis-hegy közelében. Nevét a 19. századi hagyomány szerint egy ide elvonult *Kakas* nevű remetéről kapta. A település személynévanyagában már a 15. század első felében (1429) találunk *Kakas* nevű embert. Egy térképi forráson ***Kakas remete-hegy*** formában tűnik fel. Túrterebesiszőlőhegyen pedig ***Kakas-domb*** néven is említették. Vö. Remete-domb. — ÉGy., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 431b, 432a, 444b, Szabó 1937: 526, SzMHn. 2: 331, 343, 159, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T19-G2.

Kakas remete-hegy lásd **Kakas remete**

Kállai-rét 2025: *Kállaji-réit,* 2014: *Kállaji rét,* 2008: *Kállaji-rét,* 1864: *Kállairét | Tulajdonosaiktól nyerék nevüket.* — Szántóföld a település határának déli részén a Fekete-víz és a Forrás között. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Káló-rét. — ÉGy., Kiss 2014: 128, Pesty 1864/57: 432a, SzMHn. 2: 329. — T18-C4.

Kalmár-rét 1864: *Kalmár rét,* belűl a Sövenyen. — A település határában említett rét. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja feltehetően családnév, és a hely egykori tulajdonosára utal. A *Kalmár* családnév a szomszédos Halmi történeti családnévanyagában szerepel. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 367.

Kaló-rét 1864: *kálo rét.* — A település határában említett rét. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név magyarázata bizonytalan, talán a *Kállai-rét* helynév rontott formája lehet. — Pesty 1864/57: 444b.

Kanális lásd **Nagy-kanális 2.**

Kápolna lásd **Donát-kápolna**

Kapta-láb 2025: *Kapta-láb,* 2014: *Kaptaláb,* 2008: *Kaptaláb.* — A Túrtól délre a Forrás területén fekvő földterület. Egy részére épült a Túr utca. Nevét a tulajdonos Kapta családról kapta. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 128, SzMHn. 2: 329. — T18-C3.

Koporcsa ligete 1341/1482: *Kapurchaligethe.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Esetleg a Turc határában lévő Koporcsa hegy közelében kereshető. A név előtagjának magyarázata bizonytalan. Talán egy *Kapurcsa* személynév rejlik benne. Kocán Béla szerint valószínűbb az a feltevés, hogy a név előtagja egy szláv **Koprъica* helynév átvétele lehet, ennek tövéhez lásd az ősszláv **kropъ ~ *koprъ* 'kapor' főnevet. Vö. Koporcsa (Turc). — DL. 70998, Kocán 2022: 187–188, Perényi 52, Šmilauer 1970: 102.

Karajos 1866: *Karajos,* 1865: *Karajos,* 1864: *Karajos.* — Egykori földterület a délkeleti határszélen. A név eredete bizonytalan, esetleg a *karaj* 'valamely területnek a széle' jelentésű földrajzi köznévvel állhat kapcsolatban. De szóba jöhet az is, hogy a *karvaly* népnyelvi *karaj* alakjából származik. — FKnT., Kocán 2022: 221, Pesty 1864/57: 444b, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, ÚMTsz. — T18-C5.

Karitász 1. lásd **Kollektív iroda**

Karitász 2. 2025: *Káritász.* — A Szatmári Egyházmegyei Caritas Szervezet irodája a Fő utcán a belterület déli részén. — ÉGy.

Kastély lásd **Perényi-kastély**

Katolikus ifjúsági ház lásd **Ifjúsági ház**

Katolikus templom lásd **Római katolikus templom**

Kátyús-hát 2008: *Kátyús hát,* 1941: *Kátyús hát,* 1931: *Kátyús hát,* 1884: *Kátyús hát.* — Mocsaras terület a település határában. A katonai térkép a település nyugati határszélén a mai Brukner területén ábrázolja. A név előtagja a *kátyú* 'vízzel telt mélyedés' jelentésű földrajzi köznév *-s* képzős formája. Utótagja pedig a *hát* 'dombos vízparti terület' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., MaKF, SzMHn. 2: 329, T16.T.541. — T17-F4.

Kavicsos 1. 2025: *Kaviccsos | A főütterületet is, tehát ahogy vam most a má a kavicsot ahoty kitermelték ott az egész láb, az mind a Kavicscsos. Az is termőüfőüd vóut.* 2014: *Kaviccsos,* 2008: *Kövicses,* 1864: *Kovicsesszer,* 19. sz.: *Kövicses szer dűlő.* — Szántóföld a település déli határában a Láz mellett. A területén található a kavicskitermelés nyomán létrejött Kavicsos tó. A név a *kavicsos ~ kövicses* 'olyan terület, melynek földjében murva, kavics van' jelentésű földrajzi köznévből alakult. ***Kövicses*** és ***Kövicses-szer*** formában is előfordul. Ez utóbbi névben a *szer*

földrajzi köznév 'határ távol eső része' értelmű. ***Kövicses-szer-dűlő*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 129, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 332, T0.53.216.1. — T18-D4.

Kavicsos 2. 2025: *Kaviccsos,* 2014: *Kavicsos, Kaviccsos, Kavicsosgödör,* 2008: *Kavicsos, Kavicsosgödör, Kövicses gödör.* — Kavicskitermelés nyomán létrejött tó a település déli határában a Kavicsos területén, a Láz szomszédságában. ***Kavicsosgödör*** és ***Kövicsesgödör*** formában is szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 97, 129, SzMHn. 2: 320, 329, 332. — T18-D3.

Kavicsosgödör lásd **Kavicsos 2.**

Kerek-lapos lásd **Patkó-lapos**

Kereszt 1. 2025: *Kereszt.* — A Halmi út mentén álló kereszt. — ÉGy. — T31-E1.

Kereszt 2. 2014: *Kereszt,* 2008: *Kereszt.* — A Felszeg és a Fő utca találkozásánál álló egykori kereszt. — Kiss 2014: 97, SzMHn. 2: 320.

Kereszt 3. lásd **Kozsán-kereszt**

Kereszt-hegy lásd **Kis-hegy**

Kertalja 1864: *Kert alja,* 1780: *Kert alatt.* — Egykori földterület a település határában. Bizonyára a belterületi kertek mellett feküdt. A korábbi adat a név *hol?* kérdésre felelő alakját mutatja. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 534.

Kerülőház 2008: *Kerülő-ház,* 1910: *Kerülőház,* 1884: *Kerülö ház.* — Egykori épület a határ déli részén a mai Túrterebestelep belterületén. A név a *kerülőház* 'a mezőőr lakóháza, tanyája' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., HKFT., SzMHn. 2: 330, T22.B.IX.a.1008. — T18-C5.

Keskenyhosszú 2025: *Keskenhosszu | Van a Keskenhosszu az Āsóu-erdőübe. ... A Kolektivbe csak Keskenhosszunak ismertük. ... de ott is egybe vóutak véve, három láp főüd.* — Szántóföld a település délnyugati határában. Részei a Czumbil-láb, a Kis-Alsó-erdő és a Nagy-Alsó-erdő. A helybeliek szerint a kollektív gazdaság működése idején szántották egybe a három parcellát, és a terület hosszan elnyúló alakjára utalva nevezték el *Keskenyhosszú*-nak. — ÉGy. — T18-A4.

Kétkanális-köz lásd **Két kanális köze**

Két kanális köze 2025: *Kéit kanális köze ~ Kéit kanális köszt | Két kanális köszt a Csike-liget továp, fojtatólagosan. Tehát az a Turci-patak a jelenlegi, meg vóut egy másik ojan kicsi, ami igy nem nagy jelentőséggel birt, csak amiko nagy viz vóut, mer hát akko tiszta viz vóut ot minden. És a Csike-liget is viz alat vóut régen. Tehát a ebbű, a Kis-kanálizsbú monták, a másikat meg, a Turci-patakot, Naty-kanálisnak. És akkor ot vóut egy zsiliprencer kijépitve.* 2014: *Kétkanálisköz,* 2008: *Kétkanális-köz,* 19. sz.: *Két kanális közt.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Turci-patak és a Kis-kanális között. ***Két kanális közt*** és ***Kétkanális-köz*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 129, SzMHn. 2: 330, T0.53.216.1. — T19-E1E2.

Két kanális közt lásd **Két kanális köze**

Kétút-köz-dűlő lásd **Két út köze**

Két út köze 1866: *Két út köze,* 1865: *Ket ut kezö,* 1864: *Két út köze | A sárkozujlaki s szatmári ut elágazása kőzt.* 19. sz.: *Kétutköz dűlő.* — Egykori földterület a település határának déli részén a Szatmárnémeti irányába tartó országút és a Sárközújlakra vezető út, a mai Livada utca között. ***Kétút-köz-dűlő*** formában is említik. — Pesty 1864/57: 431b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-C5.

Kétvíz-köz lásd **Két víz között**

Két víz között 2025: *Kéit visz között ~ Kéit-viszköz ~ Fekete-visz köszt ~ Patak-közösi,* 2014: *Kétviszköz,* 2008: *Kétviszköz,* 1931: *Fekete víz köze,* 1884: *Fekete viz köze,* 1865: *Fekete víz,* 1864: *Feketeviz kőzt,* 19. sz.: *feketeviz.* — Szántóföld a település déli határában a Fekete-víz két ága között. Erre utalnak a ***Fekete-víz köze*** és a ***Fekete-víz közt,*** valamint a ***Két-víz-köz*** elnevezések is. ***Patak-közösi*** formában is említik. A ***Feketevíz*** név a pataknévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 130, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 330, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T16.T.541. — T18-C4.

Kincáé 2025: *Kincájéi ~ Kinca-főüd.* — Szántóföld a település északi határában a Kis-mező közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. ***Kincaföld*** formában is említik. — ÉGy. — T19-E1.

Kinca-föld lásd **Kincáé**

Kis-Alsó-erdő 2025: *Kis-Alsóu-erdőü,* 2014: *Kis-àlsó-erdőü,* 2008: *Kis-àlsó-èrdő.* — Szántóföld a délnyugati határszélen. Az Alsó-erdő kisebbik darabja. A név előtagja a Nagy-Alsó-er-

dőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Kiss 2014: 130, SzMHn. 2: 330. — T18-A4.

Kisasszony-fürdő 2025: *Kisasszom-fürdőü | Kisasszom-fürdőü, de az a Turnál egy ojan kanyar.* 2014: *Kisasszony-fürdő,* 2008: *Kisasszony-fùrdő, Kisasszonyfùrdő.* — A Túr egyik szakasza a Kastély közelében. A helybeliek szerint korábban ide jártak fürödni a Kastélyban lakó kisasszonyok. — ÉGy., Kiss 2014: 97, SzMHn. 2: 320, 330. — T18-C3.

Kisasszony-tag 2014: *Kisasszony-tag,* 2008: *Kisasszonytag.* — Földterület a település nyugati határszélén Nyírestanya közelében, a Túrtól északra. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület tulajdonosaira utal. Utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kisasszony-völgy. — FKnT., Kiss 2014: 130, SzMHn. 2: 330.

Kisasszony-völgy 2008: *Kisasszonyvöűgy.* — Völgy a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Esetleg a Kisasszony-tag környékén kereshető. A név előtagja bizonyára a terület egykori tulajdonosaira utal. — SzMHn. 2: 330.

Kis-Békás-láz 1884: *Kis Békás láz.* — Egykori lapos a határ északi részén. Egy része átnyúlik Halmi határába. A név utótagjaként álló *Békás-láz* helynév talán összefügg a Halmi határában említett Békarekegő nevével. — HKFT. — T18-B1.

Kis bolt lásd **Dóri boltja**

Kis-Bükkös 2008: *Kis bikkes,* 1866: *Kis Bikkes,* 1865: *Kis Bikkes,* 1864: *Kis Bükes,* 1780: *Kis Bikkes,* 1679: *Kis Bikes.* — Szántóföld a település északi határszélén. A 19. századi térképi források szerint a Bükkös déli részén feküdt, annak kisebbik részét jelölte. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 330, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B2.

Kis Csabi boltja lásd **Aprozár**

Kis-domb lásd **Kis-hegy**

Kisebbik-Sajtos 1656: *Kissebik Szaytos.* — A település határában említett kiemelkedés. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Sajtos egyik része lehetett. — Szabó 1937: 532.

Kis-erdő 2025: *Kis-erdő,* 2014: *Kis-èrdő,* 2008: *Kis èrdő.* — Kisebb erdő a település keleti határában a Hegyalja területén. A név előtagja az erdő méretére utal. — ÉGy., Kiss 2014: 98, SzMHn. 2: 320. — T19-G2.

Kisfalu lásd **Kisfalu utca**

Kisfalusi kereszt 2025: *Kisfalusi kereszt,* 2014: *Kisfalusi kereszt,* 2008: *Kisfalusi-kereszt.* — Kereszt a Kisfalu utcában. — ÉGy., Kiss 2014: 98, SzMHn. 2: 320. — T31-F4.

Kisfalu utca 2025: *Kisfalu ~ Iskola ucca ~ Kisfalu ucca | Van Kisfalu, az lemegy egész a, na, lemegy a Turig. Az egész végik Kisfalu, de közepen el lehet térni a Zujsorba. | A Ziskola hátáná, ahogy lemenc a Kisfalura.* 2014: *Kisfalu, Perényi út,* 2008: *Kisfalu, Perényi út,* 1980: *Kisfalu.* — Utca a belterület délnyugati részén. Kiss Kálmán szerint a településre a 17. században betelepített ruténok ebben az utcában kaptak telkeket. ***Kisfalu*** névváltozata a Nagyfaluhoz való viszonyítást fejezi ki. Az utca sarkán álló Iskolára utalva ***Iskola utcá***-nak is nevezik. A ma már nem használt ***Perényi út*** elnevezés az egykor az utcában lakó Perényi családra utal. Hivatalos neve *Kisfalu utca.* Vö. Kisfalusi kereszt. — ÉGy., EH., Kiss 2014: 98, 103, SzMHn. 2: 320, 321. — T31-E4F4.

Kisfalu utca Fotó: Habarics Zsolt

Kis-hegy 2025: *Kis-hegy, Kis-hegyen ~ Kizsdomb,* 2014: *Kishegy,* 2008: *Kis-hegy,* 1941: *Kishegy,* 1931: *Kis hegy,* 1910: *Kishegy,* 1887: *Kis hegy,* 1884: *Kishegy,* 1866: *Kis hegy,* 1864: *Kis hegy, Kishegy | Nevét kicsi volta miatt nyeré, mely a többi hegyektől egészen önállolag áll két csucsban végződvén, melynek egyiken sz. Dónát tiszteletére a svábok kápolnát építettek, hol évenként Donát nap utani első vasárnapon – hacsak az időmostohasága nem gátolja – szent mise áldozat mutattatik be az egek urához, a hegy, épület s uti köveket szolgáltatván belőle meglehetős pénz forgalom jő létre, bora is eléggé iható.* 1860–1861: *Kereszthegy,* 1604:

Kis heg. — Kisebb szőlőhegy a határ keleti részén a Hegy út mentén. A név előtagja a kissé távolabb fekvő, nagyobb területű Túrterebesiszőlőhegyhez való viszonyítást fejezi ki. ***Kis-domb*** néven is említik. A ***Kereszt-hegy*** elnevezése a Donát-kápolna helyén álló egykori keresztre utalhat: az 1884-es és az 1941-es térképeken jól kivehető a hegyen a kereszt szimbólum. Vö. Kis-hegy alja, Kis-hegyesi-kút. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 130, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 431b, 432a, 444b, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 330, T1.S.79.1782/3, T16.T.541, T22.B.IX.a.1008. — T19-F2.

Kis-hegy alja 2025: *Kis-hegy ajja,* 2008: *Kis-hegy-àjja,* 1866: *Kis hegy allya,* 1865: *Kis hegy alya,* 1864: *Kishegy alja,* 1604: *Kis heg allia.* — Szántóföld a Kis-hegy lábánál. — ÉGy., Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 532, SzMHn. 2: 330, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-F2.

Kis-hegyesi-kút 2008: *Kishegyesi kút, Kis-hegy-kút, Rájzèr kuttya.* — Kút a Kis-hegyen. Pontos helyét nem ismerjük. ***Kis-hegy-kút*** néven is említik. A ***Reizer kútja*** névváltozat annak a területnek a tulajdonosára utal, amelyen a kút áll. — SzMHn. 2: 330, 335.

Kis-hegy-kút lásd **Kis-hegyesi-kút**

Kis-Hodos 1864: *Kis Hodos.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Hodos valamelyik része volt. A név előtagja a Nagy-Hodoshoz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/57: 444b.

Kis-hugat 1864: *Kishugat.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag a *hugat* 'dombos fekvésű határrészek' jelentésű tájszó. — Pesty 1864/57: 444b, SzamSz.

Kis-kanális 2025: *Kis-kanális,* 2014: *Kiskanális,* 2008: *Kiskanális.* — A Turci-patakba ömlő kisebb kanális a település határának északi részén. A név előtagja a Nagy-kanálishoz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Kiss 2014: 130, SzMHn. 2: 330. — T19-E1.

Kis kultúr 2025: *Kis kultur ~ Kultur | A Parkā szembem van a Kis kultur. Az vóut a legelsőü kultur régen. | Ahon régem mozi vóut.* 2014: *Kùltúrothon, Művelődési otthon,* 2008: *Kùltúrothon, Kùltúrház, Művelődési-othon.* — Épület a Fő utcán a Park szomszédságában. A település művelődési háza. A név előtagja az újabban épült Nagy kultúrhoz való viszonyítást fejezi ki. ***Kultúr, Kultúrotthon, Kultúrház*** és ***Művelődési otthon*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 99, 100, SzMHn. 2: 320, 321. — T31-G3.

Kis-Láp 1864: *kis láp | Szárazévekben mind meg anyi jó széna termő helyiségek.* — Láp a település határában. A *Láp* nevű terület kisebbik része lehetett. Vö. Nagy-Láp. — Pesty 1864/57: 431a.

Kis-Láz 2025: *Kis-Láz ~ Felsőü-Láz | Amék megy a Kavicsosnak fele, jön az az árokhoz.* 2014: *Kis-láz,* 2008: *Kis-láz,* 1864: *kis láz,* 19. sz.: *Kisláz.* — Szántóföld a település déli határában. A Láz északi, kisebbik táblája. A ***Felső-Láz*** névváltozat az Alsó- és a Középső-Lázhoz való viszonyítást fejezi ki. Vö. Nagy-Láz. — ÉGy., Kiss 2014: 131, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 330, T0.53.216.1. — T18-D3.

Kis-mező 2025: *Kis-mezőü | A Hajnal ucca végim van a Kis-mezőü. | Ahogy mejünk lefele, bal óudalt van a, egy láp főüd: a Kis-mezőü.* 2014: *Kis-mezőü,* 2008: *Kismezőü, Kismező,* 1864: felső, alsó és *Kis mező.* — Szántóföld a település határának északkeleti részén a belterület közelében. A név előtagja a terület méretére utal. — ÉGy., Kiss 2014: 131, Pesty 1864/57: 430a, SzMHn. 2: 330. — T18-D1.

Kis-Palló-fél 2025: *Kis-Pallóu-féil | Onnan kezdőüdik Kis-Pallóu-fél, ahogy átmejünk a hidom bal óudalt, Kis-Pallóu-fél. Utánna jön a másik lábon a Naty-Pallóu-fél. Hegy ut mellőül befele egész a Patakig, a Turci-patakig.* 2014: *Kis-pallófél,* 2008: *Kis-pàllófél.* — Szántóföld a határ keleti részén a Lenes-rét és a Nagy-Palló-fél között. A Palló-fél kisebbik, nyugati táblája. — ÉGy., Kiss 2014: 131, SzMHn. 2: 330. — T19-E2.

Kis-Pást-liget 1780: *Kis Pástliget.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A Pást-liget kisebbik része lehetett. A név előtagja a Nagy-Pást-ligethez való viszonyítást fejezte ki. — Szabó 1937: 533.

Kis-Peres 2025: *Kis-Peres | A kicsi, befele arra, amejik rövidebb.* — Szántóföld a határ északi részén. A Peres kisebbik darabja. A név előtagja a Nagy-Pereshez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T10-D5.

Kis-Sár-Éger Fotó: Hankusz Éva

Kis-Sár-Éger 2025: *Kis-Sár-Éiger,* 19. sz.: *Kis-sáréger.* — Szántóföld a település déli határában a Híd ali mező és a Kis-Láz között. A Sár-Éger kisebbik darabja. A név előtagja a Nagy-Sár-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy, T0.53.216.1. — T18-D3.

Kis-Sebesvészi-legelő 2008: *Kissebesvészi-legelő.* — Legelő a település határának keleti részén a Grósz-tag közelében. Helyét pontosabban nem ismerjük. A Sebes-vészi-legelő kisebbik része lehet. — SzMHn. 2: 331.

Kisterebes lásd **Túrterebestelep**

Kis-Túr lásd **Turci-patak**

Kis-Túr köze 2008: *Kistúrköze,* 1864: *Kistúr köze,* 19. sz.: *Kisturköze.* — A Turci-patak (másként Kis-Túr) és a Túr összefolyása környékén fekvő terület. A Töltés utca erre épült. — Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 331, T0.53.216.1. — T18-D3.

Kis utca lásd **Park utca**

Kitti-bár 2025: *Kitti-bár ~ Ruhás,* 2014: *Kitti bár,* 2008: *Kitti-bár.* — Épület a Fő utcán az Aprozárral szemben. Korábban az épület egyik részében kocsma működött. A név előtagja a tulajdonos keresztnevére utal. Ma ruhaüzlet van a helyén, erre utal a ***Ruhás*** elnevezés. — ÉGy., Kiss 2014: 98, SzMHn. 2: 320. — T31-G3.

Kocsma 2025: *Korcsma,* 2014: *Korcsma, Kòrcsma,* 2008: *Korcsma, Kòrcsma.* — A Fő utca és a Temető utca sarkán álló Vasas bolt épületének oldalsó részén működő egykori kocsma. Ma ezt az épületrészt nem használják. — ÉGy., Kiss 2014: 99, SzMHn. 2: 320. — T31-G3.

Kóka-déllő 2025: *Kóuka-déillőü | Hát az akkor vóut Kóuka-déillőü, mig űk vóutak csordások. ... Még a Kollektiva előütt is. Hát a vén Kóuka vóucs csordás, és akkō vóutak a lányok csordások.* 2014: *Kóka déllőü,* 2008: *Kóka délőü, Kóka déllőü.* — A Túr mentén fekvő földterület, ahol korábban a Legelőre kihajtott jószágok deleltek. A név előtagja az egykori csordás ragadványnevét rejti. — ÉGy., Kiss 2014: 132, SzMHn. 2: 331. — T18-B3.

Kollektíva lásd **Kollektív ól**

Kollektív iroda 2025: *Kolektiv iroda ~ Kolektif széikház,* 2014: *Karitász, Kòllektiv iroda, Kòllektív székház,* 2008: *Karitász, Kòllektív-iroda, Kòllektív-székház.* — Épület a Fő utcán a CBA mellett. Korábban a kollektív gazdaság irodája működött benne, majd a Szatmári Egyházmegyei Caritas Szervezet irodája lett, erre utal a ***Karitász*** elnevezése. ***Kollektív székház*** néven is említik. Az épület jelenleg üresen áll. — ÉGy., Kiss 2014: 94, 98, 99, SzMHn. 2: 320. — T31-G3.

Kollektív ól 2025: *Kolektiv óul ~ Kolektiva ~ Istálóuk,* 2014: *Istállók,* 2008: *Istállók.* — Épületek a Hajnal utca végén a Brigáddal szemközt. Korábban a kollektív gazdaság istállói voltak. Az épületek egy részét ma is istállóként használják. ***Kollektíva*** és ***Istállók*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 94, SzMHn. 2: 320. — T18-D2.

Kollektív székház lásd **Kollektív iroda**

Kopsa foka 1341/1482: *Kopsafoka.* — A település határában említett mocsár. A név talán a *Kopsa* személynévnek és a *fok* 'nagyobb vizekből kifolyó ér vagy csatorna' földrajzi köznévnek a birtokos jelzős összetételéből alakult. — DL. 70998, FKnT., Perényi 52, ÚCsnT.

Korlát 2025: *Korlát,* 2014: *Korlát,* 2008: *Kòllát,* 1866: *Kollát,* 1865: *Kolat,* 1864: *Kollát,* 19. sz.: *Kollát dűlő.* — Szántóföld a település északi határában a Liget és az Éger között. A név a *korlát* 'a szabadban legeltetett jószág kerítéssel körülvett, fedetlen szálláshelye' jelentésű földrajzi köznévből alakulhatott. ***Korlát-dűlő*** néven is említik.Vö. Korlát akácosa, Korlát-erdő, Korlát-Liget. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 132, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 330, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-E1.

Korlát akácosa 2025: *Korlát akácossa | A Korlát akácossa meg a Hosszu-láb-Liget köszt vóut. Tehát az akácos csak az árokpartom vóut végig, egészen azon a Kis-kanálison, amit mondom, hogy belejön ide a Turci-patagba, tehát annak a partyám ment végig akácos. Majd erréb meg má csag bokros.* 2008: *Kòllát akácosa.* — Akácos a

Korlát és a Hosszú-Liget között futó Kis-kanális partján. — ÉGy., SzMHn. 2: 331. — T19-E1.

Korlát-dűlő lásd **Korlát**

Korlát-erdő 1864: *kollát erdők, Kollát Erdő | Ez utóbbiból réggebben egy terület kiírtatván, kolláttal kerittetett be, s nevét innen nyerte.* — Egykori erdő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a mai Korlát területén feküdt. ***Korlát-erdők*** formában is szerepel. — Pesty 1864/57: 431b, 444b.

Korlát-erdők lásd **Korlát-erdő**

Korlát-Liget 1864: *Kollát-Liget.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán a Ligetnek a Korlát melletti része lehetett. — Pesty 1864/57: 444b.

Korom-hát 2008: *Koromhát, Koronhát.* — A település északi határában, az Egli-tagtól a kisbábonyi határig húzódó szántóföld. A szomszédos Kisbábony területére is átnyúlik. Nevének előtagja egyesek szerint a föld jó minőségére utal, de lehet személynév is. Vö. Korom-meg. Lásd Korom (Kisbábony). — SzMHn. 2: 331. — T18-C1.

Korom-meg 1866: *Koram meg,* 1865: *Koram meg, Korám még,* 1864: *Kórómegy,* 19. sz.: *Koromeg,* 1802: *Korom (?) megett,* 1780: *Korong meget,* 1679: *Korong meget.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Legkorábbi, ***Korong mögött*** nevében talán a *korong* 'lapos, henger, illetve kör alakú hely' értelmű földrajzi köznév szerepel. Ennek újraértelmezésével jöhetett létre a később használatos ***Korom mögött*** névforma. A *mögött* névutóval álló előfordulások *hol?* kérdésre felelő alakok lehetnek. Az is elképzelhető, hogy a név a szomszédos Kisbábonyban ma is ismert *Korom* nevű földterület közelségére utal. A *Korom-meg* név utótagja a *meg* 'valami mögött lévő terület' jelentésű földrajzi köznév. Az adatok között több rontott forma található. Vö. Korom-hát. Lásd Korom (Kisbábony). — FKnT., Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 533, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-C1.

Korom mögött lásd **Korom-meg**

Korong mögött lásd **Korom-meg**

Kósa-tag 2008: *Kósa-tag.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Nevét tulajdonosáról kaphatta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 331.

Kozsán-kereszt 2025: *Kereszt ~ Kozsán-kereszt | Kozsán Kati csináta,* 2008: *Kozsán-kereszt.* — A Pusztahegyesi út elején álló kereszt. Nevét az állíttatójáról kapta. ***Kereszt*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 343. — T19-G2.

Kozsán-rét 2025: *Kozsán-réit | Az is a Lenesrédbe van. Az csak ijen kissebb ēnevezés, de létezik, na! Vóut legalábbis. A Kozsán családé vóut.* 2014: *Kozsán-rét,* 2008: *Kozsán-rét.* — Szántóföld a határ keleti részén a Sváb-rét mellett. A tulajdonos Kozsán családról kapta a nevét. — ÉGy., Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 343. — T19-G3.

Kőbánya 1. 2025: *Kűbánya | Az a domb, ahun Kizs-domb. Ott a Kűübánya vóut.* 2014: *Kőübánya,* 2008: *Kőbánya.* — Kőbánya a Kis-hegyen. Ma már nem működik. — ÉGy., Kiss 2014: 132, SzMHn. 2: 331. — T19-F2.

Kőbánya 2. 2025: *Kűbánya,* 2008: *Kőbánya.* — Kőbánya a Körömszedő területén. Ma már nem működik. — ÉGy., SzMHn. 2: 343. — T19-G2.

Kőhíd 1. lásd **Híd 1.**

Kőhíd 2. 2025: *Kűhid ~ Hid ~ Vashid | Kimenc Terebesrű meg a izé köszt, a Kis-hety köszt van ott egy vashid. ... két ijen kis korlát vam mellette.* 2008: *Kűhíd, Pàllóuféli-híd, Sebesvészi-híd, Újhíd.* — Híd a Hegy úton a Kis-Palló-fél mellett. ***Híd*** és ***Vashíd*** formában is említik. A ***Pallóféli híd*** és ***Sebesvészi híd*** elnevezések a híd mellett fekvő területekre utalnak. Korábban ***Új híd*** formában is szerepelt. — ÉGy., SzMHn. 2: 331, 334, 336, 344. — T19-F2.

Kőhíd 3. 2025: *Kűhid | Az az ety hid van a közepin, ahogy menc a Fēszegen.* — Híd a Felszegen. — ÉGy. — T31-G3.

Kőrös-ág-víz 2008: *Körös-ág-víz.* — Patak a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagjában a *kőrös* fanév a hely növényzetére, az ott növő kőrisfákra utal, az *ág* földrajzi köznév pedig 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' jelentésben szerepel. A feltehetően elsődleges *Kőrös-ág* név utólag egészült ki a *víz* földrajzi köznévvel. — FKnT., SzMHn. 2: 331.

Körömszedő 1. 2025: *Körömszedűü | Ijen kockágbú van ... Ojan, mintha macskaköves ut lenne. Ojambúl, kövegbű vóult kirakva a zuty-*

tya. Csak nem mint a macskakőű, hanem ijen szikladarabogbúl. 2014: *Körömszedő,* 2008: *Körömszedő.* — Köves út, a település keleti határában, a Kis-hegy és a Körömszedő-hegy között fekszik. Egyesek szerint a Hegy útnak a Kis-hegy közelében lévő szakasza. A helybeliek szerint nevét onnan kapta, hogy a viszonylag meredek köves útszakasz gyakran lekoptatta az igavonó állatok patáját. *Körömszedő*-nek nevezik azt a kovácsszerszámot, amellyel a lovak patáját kiigazítják. — ÉGy., Kiss 2014: 133, SzMHn. 2: 331. — T19-F2.

Körömszedő 2. 2025: *Körömszedőű,* 2014: *Körömszedő-hegy,* 2008: *Körömszedőű, Körömszedő-hegy,* 1941: *Körömszedő h[egy],* 1931: *Körömszedő h[egy],* 1884: *Körömszedő hegym,* 1866: *körömszedö,* 1865: *Körömszedo,* 1864: *Kőrőm szedő.* — Szőlőhegy és erdő, a Körömszedő úttól keletre fekszik. Nevét az útról kaphatta. ***Körömszedő-hegy*** formában is említik. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 133, MaKF., Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 331, 343, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-F2.

A Körömszedő-hegy és a Kis-hegy a harmadik katonai felmérés térképén

Körömszedő-hegy lásd **Körömszedő 2.**

Körte alja lásd **Körtefa-láb**

Körtefa alja lásd **Körtefa-láb**

Körtefák 1864: *Kőrtefák.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név a terület növényzetére utal. Esetleg azonos lehet a *Körtefa-láb* nevű hellyel. — Pesty 1864/57: 444b.

Körtefa-láb 2025: *Körtefa-láb,* 2014: *Körtefa-láb,* 2008: *Kòrtefaláb,* 1866: *Körtefa allya,* 1865: *Körtefa allya, Kőrtefallya, Kőrtfa allya,* 19. sz.: *Körtalja.* — Szántóföld a település északi határában az Egli-tag és a Rekettye-hát-lapos között. Nevét a korábban itt álló körtefákról kapta. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. Korábban ***Körtefa alja,*** illetve ***Körte alja*** néven említették, s ez a név akkor a mai Egli-tag területét is jelölte. Vö. Körtefák, Körtélyes-szeg. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 133, SzMHn. 2: 332, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-C1.

Körtélyes-szeg 1864: *Kőrtélyes szeg.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A név előtagja vagy a *körtély* növénynévből alakult *-s* képzővel, vagy a *körtélyes* 'terület, ahol sok a vadkörtefa' jelentésű földrajzi köznév szerepel benne, utótagja pedig a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. Talán a Körtefa-lábbal azonos helyet jelölt. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Kövicses lásd **Kavicsos 1.**

Kövicsesgödör lásd **Kavicsos 2.**

Kövicses-szer lásd **Kavicsos 1.**

Kövicses-szer-dűlő lásd **Kavicsos 1.**

Köz-domb-kapu 2025: *Köz-dom-kapu.* — Szántóföld a határ keleti részén a Túrterebesiszőlőhegyen fekvő Köz-dombbal szemben. A név utótagja a *kapu* 'tájrész eleje, kezdete' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T19-H1.

Középső-Láz 2025: *Közepsőű-Láz.* — Szántóföld a település déli határában a Láz területén, annak középső táblája. Az Alsó- és a Felső-Láz között fekszik. — ÉGy. — T19-E3.

Közös-legelő lásd **Legelő 1.**

Községháza lásd **Óvoda, Polgármesteri hivatal**

Községi-legelő lásd **Legelő 1.**

Kultúr lásd **Kis kultúr, Nagy kultúr**

Kultúrház lásd **Kis kultúr**

Kultúrház útja lásd **Temető utca**

Kultúrotthon 1. lásd **Kis kultúr**

Kultúrotthon 2. 2025: *Kulturothon.* — Épület Túrterebestelepen. Kultúrházként működik. — ÉGy. — T18-C5.

Kupás-bükk 2008: *Kupásbikk.* — Erdő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja személynév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. Utótagja a *bükk* 'bükkfákból álló erdő' jelentésű földrajzi

köznév nyelvjárási *bikk* változata. — FKnT., SzMHn. 2: 332.

Kúti-láb 1. 2025: *Kuti-láb.* — Szántóföld a település déli határában. A Láznak a Hosszú-Láztól északra fekvő része. Keleti részét Középső-Láznak, nyugati részét Alsó-Láznak nevezik. A földtábla közepén futó út mentén korábban kút állt, erre utal a név előtagja, az utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T19-E3.

Kúti-láb 2. 2025: *Kuti-láb | Amejik a harmadik láb, asz Kuti-lábnak monták a Pás-ligedben, mer ott is vóut egy naty kút.* — Szántóföld a település északnyugati határában. A Pást-ligetnek a Nagy-kanális melletti földtáblája, melyen korábban kút állt. A név utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T18-A2.

Kutyaszorító lásd **Park utca**

Lackó-legelő 2008: *Lackó-legelő.* — Legelő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja a terület tulajdonosára utalhat. — SzMHn. 2: 332.

Lajbi lásd **Glajmi**

Lajbli-gödör lásd **Glajmi**

Lakodalmas ház lásd **Nagy kultúr**

Lanka 1. 2025: *Lanka | Van a Lanka még, ami megy lefele a Főüzdéhez, a Legelőüre.* 2014: *Lanka,* 2008: *Lanka.* — A belterület északnyugati részén fekvő kisebb falurész. A helybeliek szerint a Legelőből szakították ki a területet, és a telkeket kiosztották azoknak, akik igényelték. A név a *lanka* 'ártéren, holtmederben levő gyümölcsös' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Lankai-tanya, Lankási kereszt. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 99, 134, SzMHn. 2: 320, 332. — T31-E3.

Lanka 2. lásd **Szőlőalj**

Lankai-tanya 1944: *Lankaitanya,* 1940–1944: *Lankaitanya.* — Egykori tanya a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Lanka területén állhatott. — EH., Hnt.

Lankási kereszt 2025: *Lankási kereszt,* 2014: *Lankási kereszt,* 2008: *Lankási-kereszt.* — A Lanka és az Újsor találkozásánál álló kereszt. — ÉGy., Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 320. — T31-F3.

Láp 2025: *Láp ~ Fekete-láp | Fekete talaju. | Ez a Láp ez nagyon hosszam megyen. … Az ot fojtatóudik, az is Láp. Fekete-láp, bal óudarra fele, jobb óudarra fele. Egész az Agyagossal jön össze.* — Nagy kiterjedésű szántóföld Túrterebestelep határában. A név a *láp* 'vízinövényekkel benőtt, mocsaras terület, rétség' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Talaja színéről ***Fekete-láp***-nak is nevezik. Vö. Alsó-erdősi-láp, Kis-Láp, Nagy-Láp. — ÉGy., FKnT. — T18-B4.

Lapos 1864: Reketyehát, a *Laposontul,* Reketyehát a *Laposon* innen. — Egykori lapos a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Talán azonos mai Rekettye-hát-lapossal. A név a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Lapos mellett, Lapos-szél. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Lapos mellett 1780: *Lapos mellett.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név talán a Rekettye-hát területén húzódó Lapos melletti területre utal. — Szabó 1937: 534.

Lapos-szél 1780: *Lapos szel.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja talán a Rekettye-hát területén húzódó Lapos nevével azonos. Utótagja a *szél* 'valamely területnek a széle, határa' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 534.

Láz 2025: *Láz, Lázra,* 2008: *Láz,* 1866: *Laz,* 1865: *Laz.* — Szántóföld a határ déli részén a Farkas-cserétől északra. Részei a Hosszú-Láz, a Kis-Láz, az Útmenti-Láz és a Kúti-láb. A név a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Láz-Éger, Lázi-kút. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 332, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-D3, T19-E3.

Lázár kútja 2025: *Lázár kuttya,* 2014: *Lázár kuttya,* 2008: *Lázár kuttya.* — Kút a település északi határában a Lázár-tanya közelében. — ÉGy., Kiss 2014: 134, SzMHn. 2: 332. — T11-E5.

Lázár-Liget 2025: *Lázár-Liget,* 2014: *Lázár-tag,* 2008: *Lázár-tag.* — A település északi határában a Dolláros-Liget mellett fekvő szántóföld. A Liget része. Korábban ezen a területen állt a Lázár-tanya, erre utal a név előtagja. A ***Lázár-tag***

névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 134, SzMHn. 2: 332. — T11-E5.

Lázár-tag lásd **Lázár-Liget**

Lázár-tanya 2025: *Lázár-tanya,* 2014: *Lázár-tanya,* 2008: *Lázár-tanya.* — Egykori tanya a határ északkeleti részén a Lázár-Liget területén. Nevét tulajdonosáról kapta — ÉGy., Kiss 2014: 134, SzMHn. 2: 332. — T11-E5.

Láz-Éger 2025: *Láz-Éiger,* 2014: *Láz-éigèr,* 2008: *Lázéigèr.* — A település déli határában fekvő lapályos terület, az Égernek a Láz melletti része. Vö. Láz-Égeresi-rét. — ÉGy., Kiss 2014: 134, SzMHn. 2: 332. — T19-E4.

Láz-Éger Fotó: Hankusz Éva

Láz-Égeresi-rét 2008: *Lázégresi-rét.* — A település külterületén fekvő rét. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Láz-Éger területét vagy annak valamely részét jelöli a név. — SzMHn. 2: 332.

Lázi-kút 2025: *Lázi-kut,* 2014: *Lázi-kut,* 2008: *Lázi-kút.* — Kút a Láz területén. — ÉGy., Kiss 2014: 135, SzMHn. 2: 332. — T19-E3.

Legelő 1. 2025: *Legelőü ~ Kösséigi-legelőü ~ Közös-legelőü ~ Nagy-legelőü | Tehát ott az embereknek minnek megvóut, hogy mennyi területtye van.* 2014: *Közös-legelőü,* 2008: *Közös-legelőü,* 1866: *Legelö,* 1865: *Legelő.* — Legelő a település határának északnyugati részén. Ma is itt legel a falu csordája. A ***Nagy-legelő*** név talán a szomszédos Halmi határához tartozó Kis-legelőhöz való viszonyítást fejezi ki. ***Községi-legelő*** és ***Közös-legelő*** néven is említik, mivel közös használatban volt. Vö. Legelő utca 1., 2. — ÉGy., Kiss 2014: 134, SzMHn. 2: 332, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B2.

Legelő 2. 2025: *Legelőü ~ Dröguseni-legelőü,* 2014: *Legelőü.* — Túrterebestelep legelője a Túr déli partján az Agyagos mellett. A ***Draguseni-legelő*** névforma előtagjában Túrterebestelep románból kölcsönzött neve szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 135. — T18-B4.

Legelő út lásd **Legelő utca 1.**

Legelő utca 1. 2025: *Legelőü ucca,* 2014: *Legelőü ucca, Legelő út,* 2008: *Legelő ucca, Legelő út.* — A Fő utcáról délnyugati irányba nyíló, a Legelőhöz vezető utca. Hivatalos neve *Legelő utca,* de ***Legelő út*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 320. — T31-E2F2.

Legelő utca 2. 2025: *Legelőü ucca ~ Pösuni ucca.* — Utca Túrterebestelepen. A Legelőre vezet. A ***Pasuni utca*** a hivatalos román *Strada Păşunii* 'Legelő utca' név magyarban is használatos formája. — ÉGy. — T18-C4.

Lejáró híd 2008: *Lejáró-híd.* — Híd a Kishegy közelében. Pontos helyét nem ismerjük. — SzMHn. 2: 343.

Lekence 1341/1482: *Lekenche.* — A településen említett patak. Pontos helyét nem ismerjük. Szláv eredetű helynév, nyelvi előzménye Kiss Lajos szerint a szláv **Lъknica,* amely a **lъkna* 'ingovány, kis vízfolyás' jelentésű szó képzős származéka. — DL. 70998, FNESz. *Avaslekence, Szászlekence,* Kiss 1997: 203, Perényi 52.

Lenes-rét 2025: *Lenes-réit | Régen ahoty kimentünk itten a Hegy uccának a Hidon keresztül, bal óudarra fele, akkor ot vóut a Lenes-réit erdőü, utánna a Vész-ódal. | Én hatvankilendzbe mentem be katonának, mire leszereltem, az egész Lenes-rét le vóut tarolva, feldulva. Asz mind Oroszországba vitték a minőségi fadarabokat.* 2014: *Lenes-rét,* 2008: *Lenes-rét,* 1866: *Lenes rét,* 1865: *Lenes rét, Lenés rét,* 1864: *Lenes rét, Lenesrét | Hajdan valamely Lenes nevü tiszt a közeli erdőségből retét tisztíttatván a Lenes rét név rajta maradt.* 19. sz.: *Lenesrét, Lenesrét dűlő.* — Szántóföld, korábban erdő a határ keleti részén a Hegy út mentén. Nevének eredetét Pesty Frigyes helynévtárának helyi adatközlője személynévre vezeti vissza, de jellegzetes növényzetéről is kaphatta a nevét. ***Lenes-rét-dűlő*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 135, Pesty 1864/57: 431a, 444b, SzMHn. 2: 332, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-E2.

Lenes-rét-dűlő lásd **Lenes-rét**

Lengyel 2014: *Lengyèl,* 2008: *Lengyèl,* 1931: *Lengyel.* — Szántóföld a település határában, a nyugati határszélen. Nevét tulajdonosáról kaphatta. — Kiss 2014: 135, SzMHn. 2: 332, T16.T.541. — T17-F5.

Libalegelő 2025: *Libalegelőü,* 2014: *Libalegelőü,* 2008: *Libalegelőü,* 1865: *Liba legelő.* — Bokros terület a belterülettől keletre a Hegy út mentén. Korábban libák legeltetésére használták. Vö. Liba-sor. — ÉGy., Kiss 2014: 135, SzMHn. 2: 332, T1.S.79.1782/2. — T18-D2.

Liba-sor 1864: *Libasór,* 1780: *Libasorban* való földek. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára libák legeltetésére használt terület volt. A név utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. Esetleg azonos a Libalegelővel. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 534.

Liget 2025: *Liget, Ligetre, Ligeten,* 2014: *Liget,* 2008: *Liget,* 1941: *Liget,* 1900: *Liget,* 1898: *Liget,* 1866: *Liget,* 1865: *Liget,* 1864: *Liget,* 19. sz.: *Liget.* — Nagy kiterjedésű szántóföld a település határának északkeleti részén. A név a *liget* 'kisebb ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Részei a Dolláros-Liget, a Grün Ábi Ligete, a Hosszú-Liget, a Jogos-Liget, a Korlát-Liget, a Lázár-Liget és a Pásztor-Liget. Vö. Ligetesi-kút, Ligetesi út, Ligeti híd, Liget-tanya. — ÉGy., FKnT., Hnt., Kiss 2014: 135, MaKF., Pesty 1864/57: 431b, SzMHn. 2: 333, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T11-E5F5.

Ligetesi-kút 2025: *Ligetesi-kut.* — Kút a Liget területén a Ligeti híd közelében. — ÉGy. — T11-E5.

Ligetesi út 2025: *Ligetesi ut,* 2014: *Ligetesi út,* 2008: *Ligetesi út.* — A Hajnal utca folytatása a külterületen, a Ligetre vezet. — ÉGy., Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 320. — T18-D1.

Ligeti híd 2008: *Ligeti-híd.* — Kanálison átívelő híd a Ligetesi út végén. — SzMHn. 2: 333. — T11-E5.

Liget-tanya 2008: *Liget-tanya,* 1944: *Ligettanya,* 1940–1944: *Ligettanya,* 1931: *Liget tn. [tanya],* 1913: *Ligettanya,* 1907: *Liget tanya,* 1902: *Liget tanya.* — Egykori tanya a Liget északi részén. — EH., Hnt., SzMHn. 2: 333, T16.T.541. — T11-E5.

Liváda utca 2025: *Livádǫu ucca ~ Libádǫu ucca ~ Livezilor ucca.* — Utca Túrterebestelepen, a szomszédos Sárközújlakra vezet. A név Sárközújlak román *Livada* nevére utal. Hivatalos neve *Strada Livezii.* Ennek alapján többes számban álló román előtaggal ***Livezilor utca*** formában is említik. — ÉGy. — T18-C5.

Livezilor utca lásd **Liváda utca**

Lom 1864: *Lom | Van e helyiségen a régebben Gércére vonuló tekervényes út közelében egy ugy nevezett „Lom" névről a króníka azt mondja: Midőn a tatárok honunkat tüzzel vasal pusztiták, a rombolást e vidék sem kerülhetvén ki, az itt portyászó tatárok elől egy üldözött olá egy közeli terebélyes tölgyfára menekült, hol azomban jelenléte kiderülvén, onnan. nyillal lövetett le – s csak napok teltükkel – midőn a tatároknak száguldozásuk e vidéken megszünt – temettetett el ugyanazon tölgy tövébe – a tölgyet a fejszés rég elpusztitá, de a sír, az idők viszonyaival dacoltan – ma is látható – s a kegyeletes oláh, ha Gérceről ere veszi utját, nem mulasztja el, hogy vére emlékezetének egy galy odadobásával ne áldozzék. Most azomban, a tagosítás bejöttével, annak tulajdonossa, lessz e anyi kegyelettel e sír iránt, menyit igénybe vesznek a multak emlekei, meg lesz é kimélve a kegyeletes Lom – vagy elpusztul az is, mint semmive lettek tenger – Hazánk mutjával szoross kapcsolatban álló – emlékeink!* — Földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A névadás indítéka ugyancsak ismeretlen. Esetleg kapcsolatban lehet a nyelvjárási *lom* 'különféle növények leveles része, lombja' tájszóval. — Pesty 1864/57: 431a, ÚMTsz.

Lonka lásd **Szőlőalj**

Lóúsztató 2025: *Lúusztatǫu ~ Ötméiteres,* 2014: *Luusztató,* 2008: *Luusztató.* — A Túr mélyebb szakasza a belterülettől keletre. Korábban lóúsztatóként használták. Mélysége miatt ***Ötméteres-***nek is nevezik. — ÉGy., Kiss 2014: 100, 136, SzMHn. 2: 321, 333. — T19-E3.

Lupicka lásd **Lupicka-ház**

Lupicka-ház 2025: *Lupicka-ház ~ Lapicka háza ~ Lapicka,* 2015: *Lapicka háza.* — Kisebb lakóház a Dolláros-Liget területén. A név a korábban ott lakó személy családnevére utal. ***Lupicka*** és ***Lupicka háza*** formában is említik.

Vö. Lupicka útja. — ÉGy., Szilágyi-Varga 2015: 176. — T11-E4.

Lupicka háza lásd **Lupicka-ház**

Lupicka út lásd **Lupicka útja**

Lupicka útja 2025: *Lupicka uttya ~ Lupicka ut.* — A Lupicka-házhoz vezető mezei út a határ északkeleti részén. ***Lupicka út*** formában is említik. — ÉGy. — T11-E5.

Májer-rét 2025: *Májer-réit.* — Szántóföld a Túr mentén a Forrás közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T18-C3.

Malom 2025: *Malom | Tehát először a Malom az vizimalom vóut, és azután lett, árommā vóut működtetve.* 2014: *Malom, Fèlső-malom,* 2008: *Malom, Fèlső-malom,* 1941: *Gróf-m[alom],* 1931: *Gróf m[alom],* 1884: *Grófmalom.* — Egykori malom a Túr mentén. Ma már nincs meg, lebontották. A forrásokban szereplő ***Felső malom*** névforma az Alsó malomhoz való viszonyítást fejezi ki: ez a folyó felsőbb szakaszán állt. ***Gróf-malom*** formában is szerepel, ennek előtagja bizonyára a malom egykori tulajdonosára utal. Vö. Malom-erdő, Malom híd, Malom-kert, Malom-mező, Malom utca. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 87, 100, 122, MaKF., SzMHn. 2: 319, 321, 326, T16.T.541. — T18-D3.

Malom-erdő 2008: *Malom-èrdő.* — Erdő a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Malom közelében feküdt. Jelenleg nem található erdő a település határának ezen részén. — SzMHn. 2: 333.

Malom híd 2025: *Malom híd.* — Híd a Felszeg és a Malom utca találkozásánál. — ÉGy. — T31-H3.

Malom-kert 2025: *Malom-kert,* 2014: *Malom-kèrt,* 2008: *Malom-kèrt.* — Az egykori Malom kertje. Ma bokros terület. — ÉGy., Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 321. — T18-D3.

Malom-mező 2025: *Malom-mezőü,* 2014: *Malommezőü,* 2008: *Malommezőű,* 1941: *Malom-mező,* 1931: *Malom mező,* 1884: *Malommező,* 1866: *Malom mező,* 1865: *Malo mezö, Malom mező,* 1864: *Malommező,* 19. sz.: *Malommező.* — Szántóföld a település határának délkeleti részén. Nevét a Túr és Turci-patak összefolyása közelében álló egykori Malomról kapta. Vö. Malom-mezősi-erdő. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 136, MaKF., Pesty 1864/57: 444b,

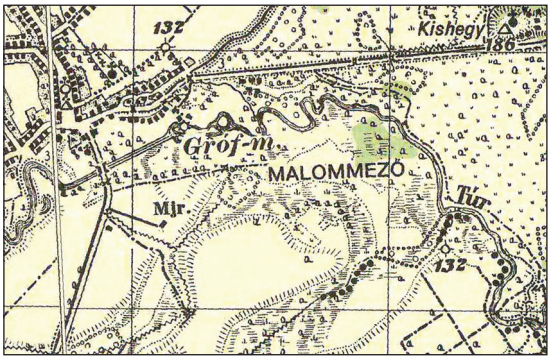

A Malom-mező és a Gróf-malom az 1941-es katonai felmérés térképén

SzMHn. 2: 333, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-E3.

Malom-mezősi-erdő 2008: *Malommezősi èrdő.* — A Malom-mezővel határos egykori erdő. Helyét pontosabban nem ismerjük. A területet később juhlegelőként hasznosították. — SzMHn. 2: 333.

Malom-szeg 1941: *Malomszeg,* 1931: *Malom szeg,* 1884: *Malom Szeg.* — Egykori földterület a Túr mentén az Alsó malom közelében. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T18-B3.

Malom utca 2025: *Malom ucca | Ot vóut régen egy malom. ... zsákucca mostan.* 2014: *Fèlszegesi kisucca, Malom ucca,* 2008: *Fèlszegesi kisucca, Malom ucca.* — A belterület keleti részén a Felszegről nyíló kisebb utca. Mindössze néhány ház áll rajta. A hivatalos *Malom utca* elnevezés arra utal, hogy a Túr mentén álló Malomhoz vezetett. Korábban ***Felszegesi Kis utca*** néven is említették. — ÉGy., Kiss 2014: 88, 100, SzMHn. 2: 319, 321. — T31-H3.

Marhatemető 2014: *Màrha-temetőü,* 2008: *Màrha-temetőü.* — Túrterebestelep legelőjének egyik része. Helyét pontosabban nem ismerjük. Korábban itt földelték el az elhullott állatokat. — Kiss 2014: 136, SzMHn. 2: 333.

Második-Svábfalu-vég 1866: *II. Sváb falu vég,* 1865: *Svábfalu vég, II. Svabfalu vég,* 19. sz.: *Svábfaluvég.* — A település északi határában a Svábfalu északi végén, a Bükkös környékén fekvő földterület. Nevének előtagja az Első-Svábfalu-véghez való viszonyítást fejezi ki. ***Svábfalu-vég*** formában is említik. Vö.

Svábfalu vége. — T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-D2.

Méhes 2025: *Méihes,* 2014: *Méihes,* 2008: *Méhes,* 19. sz.: *Méhes.* — Szántóföld a határ keleti részén a Turci-pataktól délre. A név a *méhes* 'hely vagy építmény, ahol méheket tartanak' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Méh-kert, Méh-szeg. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 136, SzMHn. 2: 333, T0.53.216.1. — T19-E2.

Méh-kert 1864: *Méhkert | Hajdan az uraságnak itt nagy méhészete levén – nevét onnan nyerte.* — A település határában említett dűlő. Pontos helyét nem ismerjük. Talán azonos lehet a Méhessel. Méheket tartottak a területen. — Pesty 1864/57: 432a.

Méh-szeg 1864: *Méhszeg.* — A település határában említett dűlő. Pontos helyét nem ismerjük. Talán azonos lehet a Méhessel. Méheket tartottak a területen. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Mészárszék lásd **Fürdő**

Messzelátónál 2025: *Messzelátóunál ~ Opszervátornál ~ Opszervátor.* — Szántóföld a délkeleti határszélen. Korábban fából épült kilátó állt a területen. Az ***Obszervátor*** név a rom. *observator* 'megfigyelő' köznévből alakult. ***Obszervátornál*** formában is említik. — ÉGy. — T25-G2.

Mézes 1656: *Mizes.* — A település határában említett szőlő. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név egy *mézes* lexémát tartalmazó szőlő- vagy gyümölcsfajtanévől keletkezhetett, ugyanakkor nem zárható ki a személynévi eredete sem. A *Mézes* családnév megtalálható a település történeti családnevei között. — Szabó 1937: 527, 529, 533.

Milícia lásd **Rendőrség**

Mocsolya lásd **Turci-patak**

Mocsolya-híd lásd **Felszegesi híd**

Mocsolya-patak lásd **Turci-patak**

Molnár csentruja 2025: *Móunár csentruja ~ Csentru | A Móunár üld benne, a Móunár Jóuzsi. Hát az eperfeldolgozóu. Te, pulpálták [kén-dioxiddal tartósították] az epret: tehát a piros eper it maratt, az ekszportot aszt vitték tovább.* 2014: *Mòlnár csentruja,* 2008: *Mòlnár-csentruja.* — Épület a belterület déli részén. Korábban a kollektív gazdaság itt gyűjtötte be az epertermést. A név előtagja a begyűjtést végző Molnár Józsefre utal. Az utótag a rom. *centru* 'központ' szó átvételéből származik. ***Csentru*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 321. — T31-G4.

Művelődési otthon lásd **Kis kultúr**

Náci Bandi gödre lásd **Náci-gödör**

Náci-gödör 2025: *Náci-gödör | Ottam vóut, mosmá be van, a szemetet oda horgyák befele. Vóut egy nagy gödör. ... mer a Sömberger kertye alat van. Onnen is épültek a házak. Vájogocs csinátak belüle.* 2014: *Náci Bandi gödre,* 2008: *Náci-Bandi gödre.* — Egykori vályogvető gödör a Rekettyeháti sikátor mentén. Mára jórészt feltöltötték. *Náci* ragadványnevű személy kertje alatt található, erre utal a név előtagja. Korábban ***Náci Bandi gödre*** formában említették. — ÉGy., Kiss 2014: 100, 137, SzMHn. 2: 321, 333. — T31-F2.

Náci Miska gödörje 2014: *Náci-Miska-gödörje,* 2008: *Náci Miska gödòrje.* — Gödör a Fő utca és a Híd utca közötti területen. Tulajdonosáról kapta az elnevezését. A személynévi előtagban a *Náci* ragadványnév. — Kiss 2014: 100, SzMHn. 2: 321. — T31-G4.

Nádas 2025: *Nádas,* 2014: *Nádas.* — Lapos terület a település északi határában a Zsoldosoké és a Korlát között. Kiss Kálmán kiszáradt tóként említi. A név a *nádas* 'náddal benőtt (vizenyős) terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 137. — T19-E1.

Nagy-ág-hát 1864: *Nagy ág hát.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja egy *Nagy-ág* víznév lehet, utótagja pedig a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. Az *ág* földrajzi köznév 'folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás' vagy 'kisebb csatorna' értelmű a névben. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Nagy-Alsó-erdő 2025: *Nagy-Alsóu-erdőü,* 2014: *Naty-alsóu-erdőü,* 2008: *Nagy-àlsó-èrdő.* — Szántóföld a település délnyugati határában. Az Alsó-erdő nagyobbik darabja. A név előtagja a Kis-Alsó-erdőhöz való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Kiss 2014: 137, SzMHn. 2: 333. — T18-A5.

Nagy bolt lásd **Bolt, CBA**

Nagy-Csere 2008: *Natycsere.* — Bura László szerint erdő a település határában. Helyét

pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Csere valamely része lehetett. A név előtagja a terület méretére utalhat. — SzMHn. 2: 333.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagyfalu lásd **Fő utca**

Nagy-Hodos 1864: *Nagy Hodos.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Hodos valamelyik része volt. A név előtagja a Kis-Hodoshoz való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/57: 444b.

Nagy-kanális 1. lásd **Turci-patak**

Nagy-kanális 2. 2025: *Naty-kanális ~ Kanális ~ Bábonyi-patak ~ Bábanyi-patak ~ Bábonyi-árok ~ Bábanyi-árok | A Bábanyi-patak tehát a Bábanyi ut mellet kezdődik, jöm végig.* — Túrterebes és Kisbábony határán folyó kanális. Erre utal a ***Bábonyi-patak*** és ***Bábonyi-árok*** megnevezése. A *Nagy-kanális* név előtagja a Kis-kanálishoz való viszonyítást fejezi ki. ***Kanális*** formában is említik. — ÉGy. — T10-D5.

Nagy körtefánál 1864: *Nagy Kőrtefánál.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét az ott álló körtefáról kapta. — Pesty 1864/57: 444b.

Nagy kultúr 2025: *Naty kultur ~ Kultur ~ Lakadalmos ház.* — Épület a Temető utcában. Rendezvényteremként működik. A név előtagja a Kis kultúrhoz való viszonyítást fejezi ki. ***Kultúr*** és ***Lakodalmas ház*** formában is említik. Vö. Kultúrház útja. — ÉGy. — T31-G3.

Nagy-Láp 1884: *Nagy láp oldal,* 1864: *nagy láp | Szárazévekben mind meg anyi jó széna termő helyiségek.* 1863–1864: *Nagy láp.* — Egykori földterület a település déli határában. A Láp nagyobbik része. A név előtagja a Kis-Láphoz való viszonyítást fejezi ki. ***Nagy-Láp-oldal*** formában is szerepel. — HKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 431a. — T18-A5B5.

Nagy-Láp-oldal lásd **Nagy-Láp**

Nagy-lapos 1866: *Nagy Lapos.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület méretére utalhat. Utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., T1.S.79.1782/3.

Nagy-Láz lásd **Hosszú-Láz**

Nagy-láz 1863–1864: *Nagy lás,* 1679: *Nagh laz.* — Egykori mocsaras terület az északnyugati határszélen. Egy része Halmi határába esik. A név előtagja a terület méretére utalhat. Az utótag a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. Lásd Nagy-láz (Halmi). — FKnT., MKFT., Szabó 1937: 533. — T18-A1.

Nagy-legelő lásd **Legelő 1.**

Nagy-Palló-fél 2025: *Naty-Pallóu-féil,* 2014: *Naty-pallóufél,* 2008: *Naty-pàllóufél.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Kis-Palló-fél és a Kis-hegy alja között. A Palló-fél nagyobbik, keleti táblája. — ÉGy., Kiss 2014: 137, SzMHn. 2: 334. — T19-F2.

Nagy-Palló-fél Fotó: Hankusz Éva

Nagy-Pást-liget 1780: *Nagy Pástliget.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Pást-liget nagyobbik része lehetett. A név előtagja a Kis-Pást-ligethez való viszonyítást fejezte ki. — Szabó 1937: 533.

Nagy-Peres 2025: *Naty-Peres | Tehát od bent megent megyen a Naty-kanális, végig ott a bábonyi határ meg a terebesi határ köszt. Ami mellet van a Peres, a Naty-Peres. És a laposon kivürre fele, az uthosz fele a Kis-Peres.* — Szántóföld a határ északi részén. A Peres nagyobbik darabja. A név előtagja a Kis-Pereshez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T11-E5.

Nagy-Sár-Éger 2025: *Naty-Sár-Éiger,* 19. sz.: *Nagysáréger.* — Szántóföld a település délkeleti határában a Híd ali mező és a Piskáros között. A Sár-Éger nagyobbik darabja. A név előtagja a Kis-Sár-Égerhez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., T0.53.216.1. — T18-D3, T19-E3.

Nándor-sarok 2014: *Nándor sarok,* 2008: *Nándor sarok.* — A település határában említett földterület. Pontos helyét a források nem közlik. A név előtagja a terület tulajdonosára utalhat.

Az utótag a *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kiss 2014: 138, SzMHn. 2: 334.

Nepomuki-kápolna lásd **Nepomuki Szent János-kápolna**

Nepomuki Szent János-kápolna 2025: *Nepomuki Szent János-kápolna ~ Nepumuki kápolna,* 2014: *Nepumuki Szent János-kápòlna,* 2008: *Nepumuki-Szent-János-kápòlna.* — Kisebb kápolna a Túr hídja mellett. Nepomuki Szent Jánosnak, a hidak védőszentjének a tiszteletére építették. ***Nepomuki-kápolna*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 101, SzMHn. 2: 321. — T31-G4.

Nyálas-kátyú 2025: *Nyálas-kátyóu,* 2008: *Nyálas kátyóu, Nyálos kátyóu,* 1864: *Nyároskátyo,* 1679: *Nyaras katyoja.* — A Hajnal utca végén a Brigád mellett fekvő, ma már feltöltött gödör. Az itt vetett vályogból épült többek között a Kollektív ól. A név eredeti alakja a történeti forrásokban szereplő, a terület növényzetére utaló ***Nyáras-kátyú, Nyáras kátyúja*** név lehetett, amelyből az előtag átértelmezésével jött létre a mai *Nyálas-kátyú* névforma. A név utótagja a *kátyú* 'vízjárta terület, rét' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 334, Szabó 1937: 533. — T18-D2.

Nyáras-kátyú lásd **Nyálas-kátyú**

Nyáras kátyúja lásd **Nyálas-kátyú**

Nyáras-szél 1679: *Nyaras szel.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a terület növényzetére utal. Utótagja a *szél* 'valamely területnek a széle, határa' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 533.

Nyárfák mellett 2014: *Nyárfák-mellett,* 2008: *Nyárfák-mellett.* — Szántóföld a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. Nevét a közelében álló nyárfákról kaphatta. — Kiss 2014: 138, SzMHn. 2: 334.

Nyárfás 2025: *Nyárfás.* — A Kisfalu és az Újsor találkozásánál fekvő kisebb földterület. Nevét az itt álló nyárfákról kapta. — ÉGy. — T18-C3.

Nyári-kert 2025: *Nyári-kert | A Nyári-kert meg a Csárda. A Nyári-kert, izének, a Szeres után, de má le vam bontva. … kuglisztak, mek sör vóut.* 2014: *Nyári kèrt,* 2008: *Nyári kèrt.* — Egyházi tulajdonú terület a Temető utcában. Korábban a fiatalok szórakozóhelyeként szolgáló körülkerített kert volt. — ÉGy., Kiss 2014: 101, SzMHn. 2: 321. — T31-G3.

Obszervátor lásd **Messzelátónál**

Obszervátornál lásd **Messzelátónál**

Ócska Hegyesi út lásd **Ócska Hegy út**

Ócska Hegy út 2025: *Ócska Hegy ut | Ott jobra, még a Hittul erébb Ócska Hegy utnak monták, tehát az Ócska Hegy ut, régen ot jártak a Hegyre, nem itt, egyenesen.* 2014: *Ócska-hegy út,* 2008: *Ócska-hegy út, Ócskahegyesi út, Palófelesi út.* — Túrterebesiszőlőhegyre vezető út volt, a ma használatos Hegy úttól délre. ***Ócska Hegyesi út*** formában is említik. Az elnevezések előtagjában szereplő *ócska* melléknév 'régi' értelmű, és a Hegy úthoz, illetve a Hegyesi úthoz való viszonyítást fejezi ki. Korábban a Palló-fél közelsége miatt ***Pallófelesi út***-ként is említették. — ÉGy., Kiss 2014: 138, SzMHn. 2: 334, 344. — T19-E2.

Ócska-Túr lásd **Holt-Túr**

Oláh-bolt lásd **Bolt**

Oláh boltja 2014: *Olá bóuttya, Olá bóutya,* 2008: *Olá bóuttya, Olá bóutya.* — Egykori bolt a belterületen, ma már nincs meg, lebontották. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Kiss 2014: 101, SzMHn. 2: 321.

Orosz templom lásd **Görögkatolikus templom**

Orvosi rendelő 2025: *Rendelőü ~ Diszpenszár ~ Orvasi rendelőü ~ Fogászat,* 2014: *Fogászat, Orvosi rendelő, Rendelő,* 2008: *Fogászat, Òrvosi-rendelő, Rendelő.* — Épület a Kisfalu keleti végén a Polgármesteri hivatal szomszédságában. Fogorvosi és háziorvosi rendelő működik benne, így ***Fogászat*** és ***Rendelő*** formában is említik. A rom. *dispensar* 'orvosi rendelő' jelentésű szó a magyarba is átkerült, ebből alakult a ***Diszpenszár*** név. — ÉGy., Kiss 2014: 89, 101, 107, RKsz., SzMHn. 2: 318, 321. — T31-F3.

Óvoda 2025: *Ovoda,* 2014: *Kösségháza, Óvoda,* 2008: *Kösségháza, Óvoda.* — A település óvodája a Fő utcán a Római katolikus templom szomszédságában. Korábban a már lebontott régi épületben működött a községháza, erre utalva ***Községháza*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 99, 101, SzMHn. 2: 320, 321. — T31-G3.

Ökör-fő 1866: *Ökerfű,* 1865: *Ökerfü, Ökerfu,* 1864: *Ökör fü, Ökőrfű | Jó szénatermő hely – s nevét onnan nyeré.* 19. sz.: *Ökörfű,* 1780: *Ökörfü,*

1690: *Ökörfü alatt,* 1499: *Eukerfeu,* 1341/1482: *Vkurfew.* — Egykori dűlő a település északi határszélén a mai Csíkos-tanya környékén. A név *fő* utótagjának 'vízfolyásnak, főként pataknak a kezdete, forrása' jelentése arra utal, hogy elsődlegesen vizet jelölt, majd a név átvonódott a szomszédos területekre. Talán a víz eltűnését követően értelmezték újra *Ökör-fű* alakban. Ezt erősíthette az is, hogy Pesty Frigyes adatközlője szerint kaszálóként használták a területet. Lásd Ökör-fő (Kisbábony, Tamásváralja). — FKnT., Perényi 52, Pesty 1864/57: 431b, 444b, Szabó 1937: 533, Szirmay 1805: 156, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T18-B1.

Ötméteres lásd **Lóúsztató**

Pacala utca lásd **Vásártér utca**

Pacal utca lásd **Vásártér utca**

Paku-láp 2008: *Paku-láp.* — Mocsaras terület a Túr egyik kanyarulatában a település keleti részén. A név előtagja személynév, és a terület egykori birtokosára vagy használójára utalhat. — SzMHn. 2: 344. — T19-G3.

Palacsintás lásd **Cukrászda**

Pálinkafőzde lásd **Pálinkafőző**

Pálinkafőző 2025: *Pájinkafőüzőü ~ Pájinkafőüzde ~ Főüzde,* 2014: *Pájinkafőzőü,* 2008: *Pálinkafőzőü.* — Egykori pálinkafőző a Lenes-rét közelében a Túr egyik holtága mellett. ***Főzde*** és ***Pálinkafőzde*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 138, SzMHn. 2: 334. — T19-E2.

Palló-fél 2025: *Pallóu-féil | A Kis-heggyel szembe fele má, következik a Legelőü után röktön a falubú.* 2008: *Pàllóufél,* 1864: *Pallófél,* 19. sz.: *Pallófél dűlő.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Hegy úttól északra. Részei a Kis és a Nagy-Palló-fél. A név a *palló* 'vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd' és a *fél* 'valaminek az egyik vagy mindkét oldalán levő terület' értelmű földrajzi köznevek összetételéből alakult. A területtel határos Hegy úton levő híd, a mai Kőhíd, már a katonai felmérések térképein is jól kivehető, bizonyára erről kapta a nevét. ***Palló-fél-dűlő*** formában is szerepel. Vö. Pallófelesi út, Pallóféli híd. — ÉGy., FKnT., HKFT., MKFT., Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 334, T0.53.216.1. — T19-E2F2.

Palló-fél-dűlő lásd **Palló-fél**

Pallófelesi út lásd **Ócska Hegy út**

Pallóféli híd lásd **Kőhíd 2.**

Pálocska-láz 2025: *Pálaska-láz ~ Páloska-láz | Az onnen, ami szántóuterület Palaska-láz, tizenkét hektár, rányulik a Tánára, a fojóura.* 1864: *Pálocska láz, Palócska Láz | Pálocska nevü irtván, a helyiség, nevét elsajátitá.* — Szántóföld a település keleti határszélén Túrterebesiszőlőhegy szomszédságában. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A *Pálocska* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. A név utótagja a *láz* 'erdei tisztás, irtás' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Pesty 1864/57: 431b, 444b, Szabó 1937: 530. — T19-H1.

Pap-tábla lásd **Pap tagja**

Pap-tag lásd **Pap tagja**

Pap tagja 2025: *Pap tagja ~ Pap-tag,* 2014: *Pap-tag, Pap-tagja,* 2008: *Pap-tag, Pap-tagja,* 1864: *Paptábla.* — Szántóföld a belterület közelében, attól keletre a Temető mellett. A református, a római- és a görögkatolikus egyház tulajdonában van. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. ***Pap-tag*** és ***Pap-tábla*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 139, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 334. — T18-D2.

Park 2025: *Park,* 2014: *Pàrk,* 2008: *Pàrk.* — A Fő utca és a Park utca közötti közterület. — ÉGy., Kiss 2014: 102, SzMHn. 2: 321. — T31-G3.

Park utca 2025: *Park ucca ~ Kis ucca ~ Templom ucca,* 2014: *Kis ucca, Kutyaszorító,* 2008: *Kis ucca, Kutyaszorító, Pàrk ucca.* — A Park nyugati oldalán futó, a Fő utcával párhuzamos utca. Méretéről ***Kis utcá***-nak is nevezik. A Római katolikus és a Református templom is itt található, erre utal a ***Templom utca*** elnevezése. A ***Kutyaszorító*** név a *kutyaszorító* 'szűk utácska' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Hivatalos neve *Park utca.* — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 98, 99, SzMHn. 2: 320, 321. — T31-G3.

Parókia lásd **Görögkatolikus parókia**

Pást-liget 2025: *Pás-liget ~ Fás-liget | Az is nyulik a Legelőütűl egészen a Naty-kanálisig. Ot van két láp főüd, nem, három láp főüd. Hát aszt is mongyák Fás-ligetnek meg Pás-ligetnek.* 2014: *Pásliget,* 2008: *Pásliget,* 1935–1936: *Pásliget,* 1913: *Pásliget,* 1907: *Pástliget,* 1900: *Pásliget,* 1898: *Pásliget,* 1864: *Pástliget,* 1780:

Pástliget, 1679: *Pastliget,* 1499: *Palástliget.* — A település határának északnyugati részén a Legelőtől északra fekvő szántóföld. A név előtagja a *Pást* településnév, majd később határnév, amely a szomszédos Halmi határában található. Az utótag a *liget* 'kisebb ritkás erdő' jelentésű földrajzi köznév. A ***Fás-liget*** név az előtag jelentésének újraértelmezésével keletkezett. A legkorábbi *Palást-liget* forma talán tévesen lejegyzett alak lehet. Részei a Kis-Pást-liget és a Nagy-Pást-liget. Vö. Pást-ligeti-kút, Pást-liget-tanya, Pástliget útja, Pást-sziget. Lásd Pást (Halmi). — ÉGy., FKnT., Hnt., Kiss 2014: 139, Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 533, SzamSz., Szirmay 1805: 156, SzMHn. 2: 334. — T18-A2.

Pást-ligeti-kút 2025: *Pás-ligeti-kut,* 2008: *Pásliget-kút, Pástligeti-kút.* — Kút a Pást-liget északi részén a Kúti-láb területén. ***Pást-liget-kút*** formában is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 335. — T18-A2.

Pást-liget-kút lásd **Pást-ligeti-kút**

Pást-liget-tanya 1907: *Pásliget tanya,* 1902: *Pásliget tanya.* — Egykori tanya a Pást-liget területén. Pontos helyét nem ismerjük. — Hnt.

Pástliget útja 1780: *Pástliget uttya.* — A település határában említett út. Bizonyára a Pást-ligetre vezetett. — Szabó 1937: 534.

Pást-sziget 1604: Pongoch vel *Pasziget.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név a *Pást* településnévnek, utóbb határnévnek és a *sziget* 'minden oldalról vízzel körülvett kisebb-nagyobb szárazföld' jelentésű földrajzi köznévnek az összetételével alakult. Szabó István elképzelhetőnek tartja a név *Pást-liget* olvasatát is. — FKnT., Szabó 1937: 532.

Pasuni utca lásd **Legelő utca 2.**

Pásztor-láb lásd **Pásztor-Liget**

Pásztor-Liget 2025: *Pásztor-Liget ~ Pásztor-láb ~ Pásztor-tag | Van a hosszu parcella, és a rövid, asz két lábba van, az a Pásztor-tag, Pásztor-láb.* — Szántóföld az északkeleti határszélen. A Liget keleti része. Nevét a Pásztor család korábban itt álló tanyájáról kapta. A ***Pásztor-láb*** névváltozat utótagja a *láb* 'dűlő vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. A ***Pásztor-tag*** elnevezésben pedig a *tag* 'a tagosított, művelés alatt lévő határ egyben lévő darabja' jelentésű földrajzi köznév szerepel. — ÉGy., FKnT. — T11-F5.

Pásztor-tag lásd **Pásztor-Liget**

Patak lásd **Turci-patak**

Patak-közösi lásd **Két víz között**

Patak-legelő 2008: *Patak-legelő.* — A település határában említett legelő. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára valamelyik patak közelében fekszik. Vö. Pataklegelő út. — SzMHn. 2: 335.

Pataklegelő út 2008: *Patak-legelő út.* — A település határában említett út. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Patak-legelőhöz vezetett. — SzMHn. 2: 335.

Patika 1. 2025: *Patika | Igen, de mostan a Posta mellet van a Patika. A jobb óudalába turkálóu van. ... Két patika lett.* 2014: *Gyóccertár,* 2008: *Gyóccèrtár.* — Gyógyszertár a Felszegen a Posta mellett. ***Gyógyszertár*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 92, SzMHn. 2: 319. — T31-G3.

Patika 2. 2025: *Patika.* — Gyógyszertár a Fő utcán a Kitti-bár mellett. — ÉGy. — T31-G3.

Patkó-lapos 2025: *Patkóu-lapos ~ Kerek-lapos | A Tőütész szélibe, a Tur ahogy megyen, vannak ijen kissebb, ijem fojóuk.* 2014: *Patkóu-lapos,* 2008: *Patkóu-lapos.* — A Túr holtága a Legelő déli részén. Alakjáról kapta a nevét. Erre utal a ***Kerek-lapos*** névváltozat is. Az utótag a *lapos* 'kiszáradt folyómeder' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 140, SzMHn. 2: 335. — T18-A3.

Pekó lásd **Benzinkút**

Pékség 1. 2025: *Péikséig,* 2014: *Pékség,* 2008: *Pékség.* — Egykori épület a Temető utca keleti végén, pékség működött benne. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy., Kiss 2014: 103, SzMHn. 2: 321.

Pékség 2. 2025: *Péikséig.* — Pékség a belterület déli részén. Korábban csárda működött az épületben. — ÉGy. — T31-G4.

Perényi-kastély 2025: *Peréinyi-kastéij ~ Kastéij | Az Uj iskola az legelőül van, és akkó hátú vóut a Kastéj, ... abba van egy izé, alóujjáróu, egy bunker. Hogy ot bemenc és kimenc a Turná. Csak a Turná váltig bevan rogyva.* 2014: *Kastéj,* 2008: *Kastéj.* — Épület a Kisfalu utca keleti részén. A Perényi család kastélya volt. ***Kastély*** formában

Perényi kastély Fotó: kastelyerdelyben.ro

is említik. Ma iskola működik benne. — ÉGy., Kiss 2014: 94, SzMHn. 2: 320. — T31-G4.

Perényi út lásd **Kisfalu utca**

Peres 2025: *Peres,* 2014: *Peres,* 2008: *Peres.* — Szántóföld a határ északi részén a Liget mellett. Részei a Kis- és a Nagy-Peres. A név a *peres* 'földdarab, melyért pereskedés folyt' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 140, SzMHn. 2: 335. — T10-D5.

Petőfi út lásd **Fűzfa utca**

Piros cső 2025: *Piros csű | Piros csű, tehát vették a mintákot [ezzel] … a vizállást, a talajvizállást. | Itt a Brigádná, … ety piros csű. Egy ijen csű csak. … Az ēsőü hid meg a második hit között.* — A település északi határában a Ligetesi út mentén álló cső. A talajvízállás ellenőrzésére szolgáló eszköz. — ÉGy. — T18-D1.

Piskáros 2025: *Piskáris ~ Piskális,* 2014: *Piskáris, Piskáros,* 2008: *Piskáris, Piskáros,* 19. sz.: *Piskáros.* — Szántóföld a település délkeleti határában a Láz és a Malom-mező között. A név a *piskáros* 'halas' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 140, SzMHn. 2: 335, T0.53.216.1. — T19-E3.

Plébánia 2025: *Pléibánija,* 2014: *Plébánija,* 2008: *Plébánija.* — A Park utcában található római katolikus lelkészi lakás. — ÉGy., Kiss 2014: 103, SzMHn. 2: 321.

Pofók-zug 1864: *Pofók szug | Az erdőbe szegelezett kaszáló Pofók tulajdonossától kapván nevét.* — Egykori kaszáló a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. Tulajdonosáról kapta a nevét. A név utótagja a *zug* 'valamely határrész (félreeső) szeglete' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Pesty 1864/57: 432a.

Poki-rét 2025: *Poki-réit,* 2014: *Paki réttye, Poki réttye,* 2008: *Paki réttye, Poki réttye.* — A Túr töltésén belüli földterület a Kisasszony-fürdő közelében. Az elnevezés a tulajdonosa ragadványnevére utal. ***Poki rétje*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 138, 140, SzMHn. 2: 334, 336. — T18-C3.

Poki rétje lásd **Poki-rét**

Polgármesteri hivatal 2025: *Polgármesteri hivatal ~ Kössékháza ~ Primörija ~ Primarija | Neket Primarija, mer te Halmibú kerülte ide, de a terebesijeknek Kössékháza.* 2014: *Polgármesteri Hivatal, Helyi Tanács.* — Épület a Kisfalu és a Park utca találkozásánál. A település polgármesteri hivatala működik benne. A ***Primöria*** névváltozat a román *primărie* 'községháza' szónak a romániai magyar nyelvbe bekerült formájából származik. ***Községháza*** és ***Helyi tanács*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 102, RKsz. — T31-F3.

Polícia lásd **Rendőrség**

Pongocs lásd **Pongocs-mező**

Pongocs foka 1499: *Pogacsfoka,* 1319: *Pungruchfoka, Punguchfuka,* 1319: *punguchfuka,* 1319: *Punguchfuka.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a Ponkos-domb környékén kereshető. A név előtagjának eredete bizonytalan. Szabó István a személynévi eredetet valószínűsíti Kocán Béla szerint elképzelhető, hogy a régi egyházi *Pongrác* személynév rövidült és *-kos* személynévképzővel ellátott *Ponkos* alakja, illetve az ebből alakult családnév rejlik a névben. A helynév névbokrába tartozó adatokban azonban a szó belseji *g ~ k* megfelelés a régebbi és az újabb kori adatok között éppen fordított irányt mutat. A név utótagja a *fok* 'nagyobb vizekből kiágazó, vagy abba beömlő ér' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. Vö. Pongocs-mező. — AOklt. 5: 181, FKnT., Kocán 2022: 302–303, Perényi 28, Szabó 1937: 532, Szirmay 1805: 156, Z. 1: 164.

Pongocsi mezeje lásd **Pongocs-mező**

Pongocs-mező 1679: *Pongocs mező,* 1604: *Pongoch* vel Pasziget, *Pongoczi mezei.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Bizonyára a Ponkos-domb környékén kereshető. A név előtagjának eredete bizonytalan, talán személynév szerepel benne (lásd ehhez Pongocs foka). ***Pongocs*** és ***Pongocsi mezeje*** néven is említik. — Szabó 1937: 532.

Ponkos lásd **Ponkos-domb**

Ponkos-domb 2025: *Ponkozs-domb,* 2014: *Ponkozs-domb,* 2008: *Ponkos, Ponkozs domb,* 1864: *Ponkosdomb, Konkos domb | A halmi–szatmári útvonalban esik – azt mondják, hogy e helyen Konkos nevü ember megöletvén – annak emlékére, konkos domb nevet nyert.* 19. sz.: *Ponkos domb,* 1780: *Ponkos dombja,* 1679: *Pongos dombja.* — Szántóföld az északi határszélen az Egli-tag és a Csíkos-tanya között. A név előtagjának eredete bizonytalan, talán személynév szerepel benne (lásd ehhez Pongocs foka). ***Ponkos*** és ***Ponkos dombja*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 141, Pesty 1864/57: 432a, 444b, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 335, T0.53.216.1. — T18-B1C1.

Ponkos dombja lásd **Ponkos-domb**

Posta 2025: *Posta.* — A Felszeg nyugati végén található épületben működő postahivatal. — ÉGy. — T31-G3.

Primöria lásd **Polgármesteri hivatal**

Pucser sikátor lásd **Rekettyeháti sikátor**

Pumpaház 1. 2025: *Pompaház.* — A Legelő délnyugati részén a Túr partján álló szivattyútelep. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicț., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T18-A3.

Pumpaház 2. 2025: *Pompaház.* — A Hegy úttól délre a Turci-patak partján álló szivattyútelep. A névben a *pumpa* főnév nyelvjárási *pompa* változata szerepel, de lásd még a rom. *pompă* 'szivattyú' lexémát is ehhez. — Dicț., ÉGy., KMNySz. 2: 188, SzamSz. — T18-D2.

Pusztahegyesi út 2025: *Pusztahegyesi ut.* — A Hegy útról délkeleti irányba nyíló, a Túrterebesiszőlőhegyen lévő Puszta-hegyre vezető út. — ÉGy. — T19-G2.

Rafajun-lugas pataka 1341/1482: *Rofayunlugaspathaka.* — A település határában említett patak. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *Rafajun-lugas* helynévnek és a birtokos személyjeles *patak* földrajzi köznévnek az összetételével alakult. Az alapnév a *Rafajun* személynévnek (vö. 1281/1341: *Rofayun*) és a *lugas* 'kúszónövénnyel, szőlővel benőtt kerti építmény; futószőlő' főnévnek az összetétele. — ÁSz., DL. 70998, Perényi 52, TESz.

Rákóczi-sarok 2025: *Rákóuci-sarok.* — A Túr egyik holtága által közrezárt földterület a Lenes-rét szomszédságában. Nevét a tulajdonos Rákóczi családról kapta. A területet a Túr töltésének építése miatt ketté vágták. Erre utal az utótagként álló *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T19-E3.

Rakottya-hát lásd **Rekettye-hát**

Református parókia 2025: *Református paróukija,* 2014: *Református parókija,* 2008: *Református-parókija.* — A Park utcában található református lelkészi lakás. — ÉGy., Kiss 2014: 104, SzMHn. 2: 321. — T31-F3.

Református templom 2025: *Református templom ~ Fatemplom | Ugy monták régen, Fatemplom. Fa vóut a teteje. ... Átfették, ... mer mindig bejázott.* 2014: *Fatemplom, Református templom,* 2008: *Fatemplom, Református-templom.* — Fából épült református templom a Park utca és a Fő utca közötti területen. ***Fatemplom*** néven is említik. Vö. Templom utca. — ÉGy., Kiss 2014: 87, 104, SzMHn. 2: 319, 321. — T31-G3.

Református templom Fotó: Varga Eszter Klára

Reizer kútja lásd **Kis-hegyesi-kút**

Reizer-rét 2025: *Rájzer-réit.* — A település keleti határában a Hegyalja területén fekvő földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Nevét a tulajdonos Reizer családról kapta. — ÉGy.

Reizer-tanya 2025: *Rájzer-tanya | A Feketevisztű a két ágná átaljövünk, és jövünk ide Terebesnek, talán a közepsőü, a távolsák köszt mongyuk közepe tájám van ... már nincsen semmi maradványa ott, csak egy ut jelzi.* 2014: *Rájzer-tanya, Rájzèrtanya,* 2008: *Rájzèrtanya.* — Egykori tanya a belterülettől délre az Út-

menti-Láz területén. Nevét a tulajdonos Reizer családról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 107, 141, SzMHn. 2: 335. — T18-D4.

Rekettye 1864: *Reketye.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. Talán a Rekettye-hát közelében feküdt. A név vagy közvetlenül a növénynévből, vagy a *rekettye* 'rekettyebokrokkal benőtt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b.

Rekettye-hát 2025: *Rekettye-hát | A Kis-mezőüvē szembe a Rekettye-hát. ... Régi naty fojóu lehetett, mer nagy lapos terület.* 2014: *Rekettyehát,* 2008: *Reketyehát,* 1866: *Retye hát,* 1864: *Rekettye hát, Reketyehat,* 1864: *Reketyehát* a Laposon innen, *Reketyehát,* a Laposontul, 1802: *Rakottya hat,* 19. sz.: *Reketyehát,* 1780: *Rakottya hat,* 1679: *Rekettye hat.* — Szántóföld a település északi határában a *Turc* nevű földterülettől délre. A név előtagja a terület egykori növényzetére utal. Utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' vagy 'valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része' értelmű földrajzi köznév. A név a régebbi adatokban ***Rakottya-hát*** formában is szerepel: ebben a *rekettye* nyelvjárási *rakottya* alakja jelentkezik. A 19. századból való *Retyehát* névalak romlott forma lehet. Vö. Rekettyeháti sikátor, Rekettye-hát-lapos, Rekettye-hát szurdoka. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 106, 141, Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 533, SzMHn. 2: 336, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, ÚMTsz. — T18-C1.

Rekettyeháti sikátor 2025: *Rekettyeháti sikátor ~ Gáspár sikátor ~ Puccser sikátor,* 2014: *Gáspár sikátor, Pucsèr sikátòr, Rekettyeháti-sikátòr,* 2008: *Gáspár sikátòr, Rekettyeháti sikátòr, Pucsèr sikátòr.* — A Fő utcáról keleti irányba nyíló, a Rekettye-hátra vezető út. Az utótag a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. A ***Gáspár sikátor*** és a ***Pucser sikátor*** elnevezés az út mentén lakó *Gáspár* keresztnevű, illetve *Pucser* vezetéknevű személyekre utal. — ÉGy., FKnT. Kiss 2014: 90, 104, 107, SzMHn. 2: 319, 321. — T31-F2.

Rekettye-hát-lapos 2025: *Rekettye-hát-lapos,* 2008: *Rekettyehát-lapos, Rekettye-laposa.* — A Rekettye-hát nyugati oldalán futó árok. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. Korábban ***Rekettye laposa*** néven is említették. Vö. Lapos, Rekettye-hát szurdoka. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 336. — T18-C1.

Rekettye-hát szurdoka 1679: *Rekettye hat szurdoka.* — A település határában említett hely. Bizonyára a Rekettye-hát közelében feküdt. Talán azonos a Rekettye-hát-lapossal. A név utótagja a *szurdok* '(víztől kivájt) meredek falu, keskeny völgy' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 533.

Rekettye laposa lásd **Rekettye-hát-lapos**

Remete-domb 2008: *Remetedomb.* — Domb a Felszeg utcától balra. Pontos helyét nem ismerjük. Talán azonos a *Kakas remete* nevű hellyel. — SzMHn. 2: 344.

Rendelő lásd **Orvosi rendelő**

Rendőrség 2025: *Rendőürséig ~ Milicija,* 2014: *Policija, Rendőrség,* 2008: *Policija, Rendőrség.* — Épület a Fő utca déli részén. Rendőrség működik benne. A ***Milícia*** név a rom. *miliție* 'rendőrség' szó átvételéből származik, a ***Polícia*** név pedig az ugyanilyen jelentésű rom. *poliția* szóéból. — ÉGy., Kiss 2014: 102, 107, RKsz., SzMHn. 2: 321. — T31-G4.

Reszege 1341/1482: *Rezege.* — A település határában említett birtok. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név eredete bizonytalan. Összefüggésbe hozható a Bihar megyei *Reszege* település nevének eredetével. Rácz Anita szerint a falu neve a *Reszeg* személynév *-e* birtokos személyjellel alkotott formája. Kocán Béla szerint nagyobb valószínűséggel gondolhatunk formáns nélküli személynévi eredetre: a településhez közeli Batár személynévanyagában adatolható is a *Reszege* név. — DL. 70998, Kocán 2022: 313, Perényi 52, Rácz 2007: 233, Szabó 1937: 288.

Részek 1866: *Reszek,* 1865: *Reszek, Részeg,* 19. sz.: *Reszek.* — Egykori földterület a település déli határában a mai Messzelátónál környékén. A név talán a *rész* 'birtok, tag' jelentésű földrajzi köznév többes számú formájából alakult. — FKnT., T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T25-G2.

Rezudu 2014: *Rezudu,* 2008: *Rezudu.* — Átkelőhely a Túron. Pontos helyét a források nem közlik. A név eredete ismeretlen, esetleg köze lehet a rom. *refudiu* 'rév' szóhoz. — Kiss 2014: 142, SzMHn. 2: 336.

A Római katolikus templom egy 20. század eleji képeslapon

Római katolikus templom 2025: *Róumaji katóulikus templom ~ Róumaji templom ~ Katóulikus templom ~ Sováp templom,* 2014: *Rómaji katólikus templom, Katolikus templom, Római-templom, Sováb-templom, Templom,* 2008: *Katolikus-templom, Rómaji-katólikus-templom, Templom.* — Római katolikus templom a Fő utcán a Park mellett. ***Római templom, Katolikus templom*** és ***Templom*** formában is említik. A ***Sváb templom*** névváltozata arra utal, hogy a településen a római katolikus egyház közösségét nagyrészt a 18. században betelepített svábok alkották. Vö. Templom tér, Templom utca. — ÉGy., Kiss 2014: 95, 107, 108, SzMHn. 2: 320, 321, 322. — T31-F3.

Római templom lásd **Római katolikus templom**

Rosztoka 1. 2014: *Rosztoka,* 2008: *Rosztoka,* 1341/1482: *Ruzthuka,* fl., 1341/1482: *Wuzthuka* [ɔ: *Ruzthuka*]. — Folyószakasz, átkelőhely a Túron. Pontos helyét nem ismerjük. A név szláv eredetű. Kniezsa István szerint a *Rosztoka* helynév alapja a szláv *rosztoka* 'vízelágazás, szétfolyás' jelentésű földrajzi köznév. Részei az Alsó-Rosztoka és a Felső-Rosztoka. Vö. Rosztokai malom. — DL. 70998, Kiss 2014: 142, Kniezsa 1944: 277, Perényi 52, Szabó 1937: 385, SzMHn. 2: 336.

Rosztoka 2. lásd **Rosztokai malom**

Rosztokai malom 1775: *Rostokai malom,* 1772: *Resztokában való ma[lom],* 1631: *Reszteka,* 1604: *Reztaka.* — Egykori malom a település határában. Bizonyára a Rosztoka közelében állt. ***Rosztoka***-ként is említik. — Szabó 1937: 532.

Ruhás lásd **Kitti-bár**

Sajtos 1604: *Saitos* eleőth való gorond, 1593: *Saitos* eleőth való gorondon sző. — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név eredete bizonytalan. Kocán Béla szerint elképzelhető, hogy a közeli Szőlősön említett *Sajtó ~ Sajtó-szőlő* nevek alapján esetleg ezt is a *sajtó* 'prés' jelentésű főnév *-s* képzős származékának tarthatjuk. De szóba jöhet az is, hogy a *sajt* főnév *-s* képzős formájából alakult. Ez utóbbi lexémát a szomszédos Halmiban és Kökényesden családnévként is megtaláljuk. Vö. Kisebbik-Sajtos, Sajtos-völgy. — Kocán 2022: 317, Szabó 1937: 532, 365, 404.

Sajtos-völgy 1776: *Sajtos völgy.* — A település határában említett völgy. Pontosabban nem lokalizálható. Bizonyára a Sajtos területén feküdt. — Szabó 1937: 533.

Sándor utca 2025: *Sándor ucca | Azér, mer mikor lefordultá bal óudalt, pontosan Keresztesi Sándor lakott. És azér let Sándor ucca.* 2014: *Sándòr ucca,* 2008: *Sándòr utca.* — A belterület keleti részén a Felszegről nyíló utca. Nevét az utca elején lakó személyről kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 107, SzMHn. 2: 322. — T31-G3H3.

Sár-Éger 2025: *Sár-Éiger | Sár-Éger asz csak egy ojam vég. Tehát a Kavicsostúl, ahogy van az a lapáj, az már Sár-Éger. És ahoty kanyarodik elfele a Láz alatt a főüd, az is odatartozik.* 2014: *Sárégèr,* 2008: *Sárégèr.* — Szántóföld a település déli határában a Híd ali mezőtől keletre. Részei a Kis- és a Nagy-Sár-Éger. A név a *sár* 'mocsár, vizes terület, rétség' jelentésű földrajzi köznév és az *Éger* helynév összetételéből alakult. Vö. Sár-Égeresi-láp. — ÉGy., Kiss 2014: 142, SzMHn. 2: 336. — T18-D3, T19-E3.

Sár-Égeresi-láp 2008: *Sárégeresi-láp.* — Mocsaras terület a település határában. Pontos

Sebes-vész Fotó: Hankusz Éva

helyét nem ismerjük, bizonyára a Sár-Éger része. A név utótagja a *láp* 'vízinövényekkel benőtt, mocsaras terület, rétség' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 336.

Sebes-vész 2025: *Sebes-véisz | Ott is a má erdőü, ahogy mos van ott a legelőü, ott is erdőü vóut. Sebes-véisz. … A falu legelőüje, de ki vam béirelve.* 2014: *Sebes-vész,* 2008: *Sebes-vész,* 1931: *Sebes rész,* 1887: *Sebes rész,* 1884: *Sebes rész,* 1866: *Sebés vész,* 1865: *Sebész vész, Sebes vész,* 1864: *Sebesvész, Sebes vész | Makktermő erdő – Sebes vész nevét – a hegységekről hirtelen lezuhanó s kártékony vizomlasokról vevé, hihetetlen gyorsasággal futván be az egész mintegy 7-800 holdnyi területü erdőséget.* 1775: *Sebes visz,* 1772/Más.: *Sebes visz.* — Nagy kiterjedésű legelő és kaszáló a határ keleti részén a Hegy úttól délre. A név előtagja a *sebes* 'gyors' jelentésű melléknév. Az utótag magyarázata bizonytalan. Talán a *vész* 'halászóhely a folyóparton' tájszóból származik, de az 'elpusztult erdőrészlet, irtás' jelentésű *vész* földrajzi köznévből is alakulhatott. Noha a név előtagja az első magyarázatot jobban támogatja, a Pesty-féle adatközlés az utóbbi mellett szól. A *Sebes-rész* névalak – bár több ízben is adatolható – talán romlott forma lehet. Vö. Kis-Sebesvészi-legelő, Sebesvészi híd, Sebes-vészi-kaszáló, Sebes-vészi-legelő. — ÉGy., FKnT., HKFT., Kiss 2014: 142, Pesty 1864/57: 431a, 444b, Szabó 1937: 533, SzamSz., SzMHn. 2: 336, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-F3G3.

Sebesvészi híd lásd **Kőhíd 2.**

Sebes-vészi-kaszáló 2025: *Sebes-véiszi-kaszálóu.* — A Sebes-vésznek a korábban kaszálóként hasznosított keleti része. — ÉGy. — T19-G2.

Sebes-vészi-legelő 2025: *Sebes-véiszi-legelőü,* 2014: *Sebesvészi-legelőü,* 2008: *Sebesvész-legelőü.* — A Sebes-vésznek a legelőként hasznosított része. Korábban itt legelt a felszegesiek csordája. ***Sebes-vész-legelő*** formában is említik. Vö. Kis-Sebesvészi-legelő. — ÉGy., Kiss 2014: 142, SzMHn. 2: 336. — T19-F3.

Sebes-vész-legelő lásd **Sebes-vészi-legelő**

Sebsi-malom 1860–1861: *Sebsi malom.* — Egykori malom a Túr partján. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. — MKFT. — T19-F3.

Sikátor lásd **Temető sikátor**

Simoné 2014: *Simoné,* 2008: *Simoné.* — A Túrterebestelepen átvezető út bal oldalán található földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a terület tulajdonosára utal. — Kiss 2014: 142, SzMHn. 2: 336.

Simon-malom 2025: *Simom-malom | Vóud Dragusembe, a Simom-malom … annak [a kertjében] továp fojtatólagosan egy árokpart láccik. De Simonék már épitettek rá.* — Egykori malom Túrterebestelepen, a Kultúrotthon közelében. A név a malom mellett lakó személy családnevére utal. — ÉGy.

Sirató lásd **Csira-tó**

Sós-kátyú 1604: *Soskotio.* — A település határában említett földterület. Helyét pontosabban nem ismerjük. Amennyiben az adat olvasata helyes, a név előtagja a *Sós* családnév, mely a terület egykori tulajdonosára vagy használójára utalhat. A település családnévanyagában már a 16. század elejétől megtalálható a *Sós* családnév. Az utótag pedig a *kátyú* 'vízjárta terület, rét' vagy 'vízzel telt mélyedés' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Szabó 1937: 527, 528, 529, 532.

Sportcsarnok lásd **Sportterem**

Sportterem 2025: *Sportterem ~ Sporcsarnok.* — Épület a belterület déli részén a Futballpálya mellett, sportolásra használják. ***Sportcsarnok*** formában is említik. — ÉGy. — T31-G4.

Stockfeld 2025: *Stopfel ~ Stokfel,* 2014: *Stokféld,* 2008: *Stokfèld.* — Szántóföld a település határának északi részén a Ponkos-domb és a Rekettye-hát között. A név bizonyára személynévből származik. — ÉGy., Kiss 2014: 143, SzMHn. 2: 336. — T18-B1.

Stucz-láb 2025: *Stucc-láb ~ Stuc-tag | Akkor Dragusemből ahoty kijövünk ide Terebesnek fele, ahol van ott a Fekete-viz mellett ottan a Muricsán-ház, és od befele vóut megént a Stuc-tanya. Belül ety kis ház még. ... Ott lefele, egészen a Zégerig, a Mocsár mongya románul, az mind a Stucc-láb vóut. Még jobbam befele a falu alá is.* — Szántóföld a Fekete-víz déli partján Túrterebestelep belterületétől északra. Korábban a Stucz-tanya állt a területen. A név utótagja a *láb* 'dűlő, vagy annak egyik része' jelentésű földrajzi köznév. A ***Stucz-tag*** névváltozat utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T18-C4.

Stucz-tag lásd **Stucz-láb**

Stucz-tanya 2025: *Stuc-tanya,* 2014: *Stucc-tanya,* 2008: *Stuc-tanya.* — Egykori tanya a Fekete-víz déli partján. Nevét tulajdonosáról kapta. Vö. Stucz-láb. — ÉGy., Kiss 2014: 143, SzMHn. 2: 336.

Sugatag lásd **Sugatag-patak**

Sugatag-patak 2025: *Sugatak-patak,* 2008: *Sugatag, Sugatag-patak,* 1941: *Sugatag-p[atak],* 1931: *Sugatag p[atak],* 1884: *Sugatag-p[atak],* 1870: *Sugatag p[atak],* 1866: *Sugatak patak.* — A Turci-patak bal oldali mellékága, mely a település keleti határszélét érinti. ***Sugatag*** formában is szerepel. A víznév a *súg* 'suhog, zúg' ige *-atag* képzős származéka, és a névadás indítékául a vízfolyás hangja szolgálhatott. Lásd Sugatag-patak (Nagygérce). — ÉGy., FNESz. *Aknasugatag,* HKFT., Juhász 1989: 117, MaKF., SzMHn. 2: 336, 344, 162, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-G1.

Svábfalu 2025: *Svápfalu ~ Sovápfalu | Ot laktak svábok ... mekhát minden uccábam vannak, vóutak is. De a zöme ot vóut, azért vóut ugy ēnevezve. Az ēső letelepedések a sváboknak oda vóut feltéve a Főű utra. ... a Hajnal uccától egész végig, kifele Halmi irámba végig az uton.* 2014: *Sovábfalu,* 2008: *Sovábfalu,* 1980: *Sovábfalu.* — A Fő utcának a Hajnal utcától északra fekvő, zömében svábok által lakott része. A név előtagja a *sváb* főnévnek a nyelvjárási *sováb* '(szatmármegyei) német' formáját mutatja. Vö. Svábfalu vége. — ÉGy., EH., Kiss 2014: 107, SzamSz., SzMHn. 2: 322. — T31-F2.

Svábfalu-vég lásd **Első-Svábfalu-vég, Második-Svábfalu-vég**

Svábfalu vége 1864: *Svábfalu vége,* 1780: *Sváb falu végén* való földek. — Egykori földterület a település északi határában a Svábfalu északi végén. Az Első- vagy a Második-Svábfalu-véggel azonos. — Pesty 1864/57: 444b, Szabó 1937: 534.

Sváb-rét 2025: *Sováb-réit,* 2014: *Sováp rét,* 2008: *Sováb-rét,* 1941: *Sváb rét,* 1931: *Svábrét,* 1887: *Sváb rét,* 1884: *Svábrét,* 1866: *Sváb rét,* 1865: *Svab réd,* 1864: *Sváb rét, Svábrét | Bejöttükkel irtás végett az uraságtól kapván – Svábrét nevezettel bir.* 19. sz.: *Svábrét,* 1796: *Sváb rét.* — Szántóföld a település határának keleti részén. A név arra utal, hogy a település sváb lakossága által birtokolt terület volt. A név előtagja a *sváb* főnévnek a nyelvjárási *sováb* '(szatmármegyei) német' formáját is mutatja. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 143, MaKF., Pesty 1864/57: 431a, 444b, Szabó 1937: 534, SzamSz., SzMHn. 2: 336, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-G3.

Sváb templom lásd **Római katolikus templom**

Száldobos köze 1679: *Szaldokos keze.* — A település határában említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja a *száldob* 'hársfa' növénynév *-s* képzős formája, utótagja pedig a *köz* 'két terület közötti hely' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — FKnT., Szabó 1937: 533, TESz.

Száraz-hát 2014: *Szárasz-hát,* 1941: *Száraz hát,* 1935–1936: *Száraszhát,* 1931: *Száraz hát,* 1884: *Száraz hát,* 1866: *Száraz hát,* 1865: *Száraz hát, Száráz hát, Szaráz hát, Száráz hat,* 1864: *Száraz hát.* — A település északkeleti határában, a Liget szomszédságában fekvő földterület. Kiss Kálmán szerint nevét száraz bozótos növényzete után kapta. Ugyanakkor elképzelhető, hogy korábban olyan magasabban fekvő területet jelölt,

mely esős időszakban is szárazon maradt. A név utótagja a *hát* 'dombos vízparti terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., Kiss 2014: 143, MaKF., Pesty 1864/57: 444b, SzamSz., T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T11-E5.

Szárító 2025: *Szárit͡oú.* — Épület a Bükkös területén. Gabonaszárító működik benne. — ÉGy. — T31-E2.

Szekció lásd **Brigád**

Szénégető 1866: *Szénégetö,* 1865: *Szénégető,* 1864: *Szénégető,* 19. sz.: *Szénégető.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név a *szénégető* 'faszén égetésére használt hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Szenes-rét. — FKnT., Pesty 1864/57: 444b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3.

Szenes-rét 2014: *Szenes rét,* 2008: *Szenes rét.* — Rét a település határában. Pontos helyét a források nem közlik. A név a *szenes* 'faszén égetésére használt terület' és a *rét* földrajzi köznév összetételéből alakult. Esetleg kapcsolatba hozható a Szénégetővel. — FKnT., Kiss 2014: 144, SzMHn. 2: 337.

Szeres 2025: *Szeres.* — Növényvédő szereket árusító üzlet a Fő utcán a Római katolikus templom közelében. — ÉGy. — T31-G3.

Szilas 2025: *Szilas,* 2014: *Szilas,* 1941: *Szilas,* 1865: *Szűlös.* — Szántóföld a település délnyugati határában Túrterebestelep belterületétől nyugatra. A név vagy a *szil* fanévből alakult *-s* képzővel, vagy a *szilas* 'terület, amelyen sok szilfa van' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Szilas-árok, Szilas-erdő, Szilas-lápos, Szilas-oldal. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 144, MaKF., T1.S.79.1782/2. — T18-B5.

Szilas árka lásd **Szilas-árok**

Szilas-árok 2014: *Szilas-árok, Szilas árka.* — A Szilas és a Nagy-Alsó-erdő között húzódó árok. ***Szilas árka*** formában is említik. — Kiss 2014: 144.

Szilas-erdő 2025: *Szilas-erdő͡ü,* 2014: *Szilas-erdő͡ü,* 1931: *Szilas erdő,* 1884: *Szilas erdö.* — Kisebb erdő a Szilas területén. Pontosabban nem lokalizálható. Korábban jóval nagyobb kiterjedésű volt, mára azonban az erdő nagy részét kiirtották. — ÉGy., HKFT., Kiss 2014: 144, T16.T.541. — T18-B5.

Szilas-lápos 1941: *Szilas-lapos,* 1931: *Szilas lápos,* 1884: *Szilas lápos.* — Egykori lapos a Szilas területén. A név utótagja a *lápos* 'vizes, mocsaras, nádas, vízinövényekkel benőtt hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT., MaKF., T16.T.541. — T25-E2F2.

Szilas-oldal 1884: *Szilas oldal.* — Egykori földterület a Szilastól keletre. A név utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' értelmű földrajzi köznév. — FKnT., HKFT. — T18-C5.

Szilváskert 2014: *Szilváskèrt,* 2008: *Szilváskèrt.* — A Park utcától nyugatra fekvő kert. A név a *szilváskert* 'szilvával beültetett terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 107, SzMHn. 2: 322. — T31-F3.

Szisztem 2025: *Szisztem | Ők foglalkoznak itt a hidakkal, kanálizálásokkal, régem meg a vizlecsapolássā. | A Pompaház hozzá tartozik. Meg mindemfele a Pompaház, és itt a környégbe a Szisztemhez tartozik.* 2014: *Szisztem,* 2008: *Szisztem.* — Épület a Túr utcán. Az Országos Talajjavító Ügynökség irodája működik benne. A név az ezt jelölő rom. *sistem* 'rendszer' szó átvételéből származik. — ÉGy., Kiss 2014: 107, SzMHn. 2: 322. — T31-G5.

Szobor lásd **Emlékmű**

Szolgabírói-tanya 1884: *Szolgabírói tanya.* — Egykori tanya a mai Láz területén. Neve bizonyára egykori tulajdonosára utal. — HKFT. — T19-E3.

Szomoga 2014: *Szomoga,* 2008: *Szomoga.* — A Kis-hegy és a Kakas remete között fekvő határrész. Pontosabban nem lokalizálható. A név elsődlegesen folyóvizet jelölt, és a *szomoga* 'patak, kisebb vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., Kiss 2014: 144, SzMHn. 2: 337.

Szomorka 2025: *Szomorka,* 2008: *Szomorka.* — Szántóföld a település határának keleti részén a Kakas remete szomszédságában. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., SzMHn. 2: 337. — T19-F1F2.

Szőlőalj 2008: *Szőlőaj, Lonka.* — Dombos terület és gyümölcsös a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A ***Lanka*** név a *lanka* '(enyhén lejtős területen) ártéren, holtmederben levő gyümölcsös' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 333, 337.

Szőlőkert 2025: *Szőüllőükert,* 2014: *Szőlőükert,* 2008: *Szőlőkèrt,* 1866: *Szöllö kert,* 1864: *Szőlőkert.* — A település határának keleti részén fekvő, a Kis-hegyet övező szántóföld. Korábban bizonyára szőlőt termesztettek a területen. — ÉGy., Kiss 2014: 145, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 337, T1.S.79.1782/3. — T19-F2.

Szövetkezet lásd **Cukrászda**

Sztálin-kert 2025: *Sztálin-kert,* 2014: *Sztálin-kèrt,* 2008: *Sztálin-kèrt.* — A belterülettől keletre a Pap tagja területén fekvő egykori zöldségeskert. A kollektív gazdaság tulajdonában állt. Hivatalos jellegű elnevezés volt. — ÉGy., Kiss 2014: 108, SzMHn. 2: 322. — T18-D2.

Szuda-patak 1866: *Szuda patak.* — A településen említett patak. Helyét pontosabban nem ismerjük, és a névadási indítéka is ismeretlen. — T1.S.79.1782/3.

Tanya lásd **Töltés utca**

Tapó lásd **Túr**

Temető 2025: *Temetőü,* 2014: *Temetőü,* 2008: *Temetőü.* — A település temetője a belterület keleti részén. Vö. Temető sikátor, Temető utca. — ÉGy., Kiss 2014: 108, SzMHn. 2: 322. — T31-G3.

Temető sikátor 2025: *Temetőü sikátor,* 2014: *Sikátòr, Temetőü sikátòr,* 2008: *Sikátòr, Temetőü sikátòr.* — A Hajnal utcáról nyíló, a Temetőhöz vezető keskeny utca. A név utótagja a *sikátor* 'szűk utca' jelentésű földrajzi köznév. ***Sikátor*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 107, 108, SzMHn. 2: 322. — T31-G3.

Temető utca 2025: *Temetőü ucca ~ Temetőü uccája,* 2014: *Kùltúrház uttya, Temetőü uttya,* 2008: *Kùltúrház uttya, Temető uttya.* — A Fő utcáról nyíló, a Temetőhöz vezető utca. Hivatalos neve *Temető utca,* de említik ***Temető utcája*** és ***Temető útja*** formában is. Az utcában álló Nagy kultúrra utalva ***Kultúrház útja*** néven is ismert volt. — ÉGy., Kiss 2014: 99, 108, SzMHn. 2: 320, 322. — T31-G3.

Temető utcája lásd **Temető utca**

Temető útja lásd **Temető utca**

Templom lásd **Görögkatolikus templom, Római katolikus templom**

Templom tér 2014: *Templom tér.* — A Római katolikus templom előtti tér. — Kiss 2014: 109. — T31-G3.

Templom utca lásd **Park utca**

Terebes lásd **Túrterebes**

Terebesi malom lásd **Alsó malom**

Tó lásd **Glajmi**

Tolvaj-kaszáló 1864: *Tolvaj kaszáló | Tulajdonossaiktól nyerék nevüket.* — Egykori dűlő a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. A név előtagja bizonyára személynév, és a terület egykori tulajdonosára vagy használójára utalhat. A *Tolvaj* családnév megtalálható a település történeti családnévanyagában. — Pesty 1864/57: 432a, Szabó 1937: 530.

Tónié 2014: *Tónijé,* 2008: *Tónijé.* — Földterület Túrterebes legelőjének szélén. Pontosabban nem lokalizálható. Nevét tulajdonosáról kapta. — Kiss 2014: 145, SzMHn. 2: 337.

Tőketerebes lásd **Túrterebes**

Töltés 2025: *Tőütéis | Tőütést mekcsinálták ... emberi kézzel. Kétkerekű kordéjjal lóu huszta.* 2014: *Tőütés,* 2008: *Töltés, Tòltés.* — A Túr mentén épített töltés. Vö. Töltés utca. — ÉGy., Kiss 2014: 109, 163, SzMHn. 2: 322, 344. — T31-F4.

Töltés utca 2025: *Tanya ~ Cigántelep ~ Cigánsor ~ Cigántanya ~ Tőütéis ucca,* 2014: *Cigánysòr, Cigán-tanya, Cigán-telep,* 2008: *Cigánysòr, Cigán-tanya, Cigán-telep.* — A Túr töltése mellett fekvő, cigányok által lakott falurész. Korábban a cigányok a Felszeg végén éltek, majd az 1970-es árvíz után költöztek a mai lakóhelyükre. ***Tanya, Cigánytelep, Cigánytanya*** és ***Cigánysor*** néven is említik. Hivatalos neve *Töltés utca.* — ÉGy., Kiss 2014: 85, 86, SzMHn. 2: 318. — T31-G4.

Traktorállomás lásd **Brigád**

Túr 2025: *Tur,* 2014: *Tur, Túr,* 2008: *Túr,* 2000: *Tur,* 1984: *Túr,* 1944: *Túr,* 1941: *Túr,* 1934: *Túr,* 1931: *Túr p[atak],* 1915: *Tur p[atak],* 1914: *Tur,* 1910: *Túr p[atak],* 1895: *Túr patak,* 1884: *Tur patak,* 1870: *Túr p[atak],* 1864: *Tur | Egyetlen folyója a Tur, melyen az uraságnak két igen szépen jövedelmezö malmai vannak.* 1860–1864: *Túr patak, Túr* Bach, 1851: *Tur víz,* 1840: *Túr folyó,* 1839: *Túr,* 1832: *Tur* Fl[uss], 1808: *Túr,* 1802–1811: *Túr* F[luss], 1799: *Túr vize,* 1795: *Tapo* o[lim] *Tur F.,* 1791: *Tapo,* 1791: *Thur,* 1782–1785: *Tur* bach, [1740 k.]: *Tur* fl[uss], 1709: *Tur* fl[uss], 1499: *Túrvize,* 1462: *Thúr,* 1450: *Thwr,* 1341/1482: *Thwr,* 1319: *Thur,* 1315: *Thur,* 1251: *Thur,* 1250: *Tur,* 1217 k.: fluuium

Túr Fotó: Hankusz Éva

turu, 1216: *Tur,* 1181/1288/16. sz.: *Tur.* — A Tisza bal oldali mellékfolyója. A Keleti-Kárpátok részét képező Avas-hegységben ered Románia északnyugati részén. Nyugati irányban folyik, egy szakaszon határfolyó Ukrajnával. Szatmárnémeti közelében lép Magyarország területére, majd Tiszakóródnál torkollik a Tiszába. A települést kelet–nyugati irányban szeli át. A név az általánosan elfogadott magyarázat szerint szláv eredetű, az ősszláv **turъ* 'őstulok' jelentésű főnévből alakult, leginkább annak *-jь* képzős alakjából. A korábbi források ***Túr-patak, Túr-folyó*** és ***Túr-víz, Túr vize*** formában is említik, ezek tényleges szóbeli használata azonban kétséges. Két 18. század végi térképen a vízfolyást ***Tapó*** névváltozattal adják meg, amelynek eredete ismeretlen, de összefüggésben állhat a Túristvándi határában lévő Topó-ér nevével. Vö. Turc, Túr hídja, Túri-rét, Túr köze, Túrra függő, Túr-szeg, Túr-szik, Túrterebes, Túr utca. Lásd Túr (Halmi, Kisgérce, Kökényesd, Mikola, Szárazberek). — DL. 70896, ÉGy., EKFT., F. 4/2: 94, 7/3: 20, 8/1: 576, 579, 580, Fényes 1840/4: 411, 419, 420, 423, Fényes 1851, FNESz., Görög, HKFT., Kat., Kiss 2014: 109, 145, 163, Kniezsa 1941: 207–209, Lipszky, Rep., MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 32, Pais 1975: facs. 28. cap. 13. sor, Perényi 15, 28, 51, 52, 233, Pesty 1864/57: 430a, 430b, 432a, RegArp. 1: 44, Szirmay 1805: 156, 159, SzMHn. 2: 322, 337, 344, T.SzUB1934, T1.S.11.1674/1, T1.S.12.X.8/2, T1.S.68.106, T1.S.74.18/38., T1.S.80.XVIII.54, T16.T.365, T16.T.541, T21.TK.1084, T22.B.IX.a.2, T22.B.IX.a.491, T22.B.IX.a.1008, T22.B.IX.a.2546, T22.B.XV.c.500/2, Vályi 3: 490. — T31-F4.

Turc 1. lásd **Turci-patak**

Turc 2. 2025: *Turc, Turdzba | Lējepfele vóut a Bábony-erdőüjig a Turc, Turdzba. Szántóufőüd, erdőü vóut, de mi is mikor ot használtuk, mikor apám megvette, akkor má szántóufőüd, hogyne, mék kaszálóu vóut!* 2014: *Turci-düllőü,* 2008: *Tùrci-düllőü,* 1935–1936: *Tūrc,* 1866: *Turcz,* 1864: *Turc, Turcz | A Turctól határunkon keresztül vonuló Turc patak partján. – nevét ettől vette.* 19. sz.: *Turcz dűlő.* — Szántóföld az északi határszélen a Rekettye-hát mellett. A név a *Turc* víznévnek a környező területre való átvonódásával jött létre. Korábban ***Turc(i)-dűlő*** formában is említették. — ÉGy., Kiss 2014: 149, Pesty 1864/57: 431b, 444b, SzamSz., SzMHn. 2: 337, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T10-C5.

Turc-dűlő lásd **Turc 2.**

Turci-dűlő lásd **Turc 2.**

Turci-patak 2025: *Turci-patak ~ Patak ~ Natykanális,* 2014: *Kis-Túr, Tùrci-patak, Turci-patak,* 2008: *Kis-Túr, Tùrci-patak, Tùrc, Natykanális,* 1944: *Turci p[atak],* 1931: *Turci p[atak],* 1918: *Turczi p[atak],* 1884: *Turcipatak,* 1870: *Turiz p[atak], Macsola p[atak],* 1866: *Turcz patak, Macsola patak,* 1865: *Macsola Patak,* 1864: *Turc patak, Macsola,* 1805: *Túrcz,* 1784: *Turcz pat[atak],* 1341/1482: *Thuruchpathaka,* 1319: *Thuruch, Thwrcz, Thurch,* fluvius, 1319: *Thuruch.* — A Túr jobb oldali mellékága, amely az Avas hegységben ered, forrásvidéke a turci Nagy-Medve-domb és Nagy-Halom területe. A vízfolyás átszelve Turcot Nagygérce település szélében folyik Túrterebes határába. Az elsődleges ***Turc*** víznév szláv eredetű: egy **Turьcь* alakra vezethető vissza, amely a szintén szláv eredetű *Túr* folyónévnek az ősszláv *-ьcь* kicsinyítő képzős származéka, azaz a helynév a 'Kis-Túr' szemantikai tartalmat fejezte ki. Napjainkban említik is ***Kis-Túr*** formában. A víznév legkorábbi adatai között *Turuc* formák szerepelnek, ez a szláv alak közvetlen átvétele éppúgy lehet, mint az *r* és a *c* közé bontóhang betoldásával alakult forma. A 14. század közepe táján ***Turc pataka*** formában, a 18–19. században pedig ***Turc-patak***-ként említik. A *patak* utótag bizonyára Turctól, a folyóról elnevezett település nevétől, való elkülönítést szolgálta. Az utóbbi két évszázadban *Turc* formában már nem is szerepel a forrásokban. A 19. század kö-

zepétől *Turci-patak* alakban találjuk, amelynek az előtagja *-i* melléknévképzővel bővült, így a név a 'Turc település patakja' szemantikai tartalmat fejezi ki. Manapság ***Patak-***nak is nevezik. A ***Nagy-kanális*** névváltozata a Kis-kanálishoz való viszonyítást fejezi ki. A 19. századi forrásokban megjelenő ***Mocsolya*** és ***Mocsolya-patak*** név a vízfolyásnak a belterülethez közelebb eső szakaszát jelöli. E nevekben a *mocsolya* 'vizenyős, mocsaras terület' jelentésű földrajzi köznév szerepel. Vö. Kis-Túr köze, Turci-patak hídja. Lásd Turci-patak (Nagygérce, Turc). — AOklt. 5: 181, DL. 70998, ÉGy., EKFT., FKnT., FNESz., HKFT., Kiss 2014: 89, 109, 149, Kniezsa 1944: 277, Kocán 2022: 382–384, Perényi 52, Pesty 1864/57: 431b, 444b, Šmilauer 1970: 28–29, Szabó 1937: 283, 522, Szirmay 1805: 156, SzMHn. 2: 320, 322, 333, 337, T1.S.74.18/38, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541, T22.B.IX.a.2268, T22.B.XV.c.500/2. — T18-D2.

Turci-patak hídja lásd **Felszegesi híd**

Turc-patak lásd **Turci-patak**

Turc pataka lásd **Turci-patak**

Túr-folyó lásd **Túr**

Túr-híd lásd **Híd 1.**

Túr hídja lásd **Híd 1.**

Túri-rét 2008: *Turi rét.* — A település határában említett rét. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára a Túr közelében feküdt. — SzMHn. 2: 337.

Túriterebes lásd **Túrterebes**

Túr köze 1866: *Túrköze,* 1864: *Turköze | A Tur folyam ágai közt elnyuló rétek.* — Egykori dűlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Túr közelében feküdt. A név utótagja a *köz* 'két vízfolyás által határolt terület' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., Pesty 1864/57: 431b, T1.S.79.1782/3.

Túr-patak lásd **Túr**

Túrra függő 1612: *Thurra fwgeo* sző[lő]. — Egykori szőlő a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Bizonyára a Túr közelében feküdt. A név utótagjaként a *függő* 'dűlő, nyúló' értelmű lehet. — Szabó 1937: 532.

Túr-szeg 2025: *Tur-szeg,* 2014: *Turszeg,* 2008: *Túrszeg,* 1935–1936: *Túrszeg,* 1865: *Tur szég, Tur Szeg, Tur szeg,* 1864: *Tur szeg | Tur folyam által szegelezett hely.* 19. sz.: *Turszeg dűlő.* — Szántóföld és kaszáló a Túr mentén a Csira-tó mellett. A név utótagja a *szeg* 'folyókanyarban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. ***Túr-szeg-dűlő*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 110, 149, Pesty 1864/57: 432a, SzamSz., SzMHn. 2: 322, 337, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2. — T18-C3.

Túr-szeg-dűlő lásd **Túr-szeg**

Túr-szik 1866: *Túrszék.* — Egykori dűlő a település határában. Bizonyára a Túr közelében feküdt. A név a *Túr* víznév és a *szik* 'vízállásos, szikes terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. — FKnT., T1.S.79.1782/3.

Túrterebestelep 2025: *Kisterebes ~ Turterebestelep ~ Drögusen ~ Dragusen, Dragusembe, draguseni,* 2003: *Túrterebestelep,* 1944: *Túrterebestelep,* 1944: *Kisterebes,* 1941: *Kisterebes,* 1940–1944: *Túrterebestelep.* — A település déli határában létesült román falu. ***Kisterebes*** formában is említik, de előfordul a románból kölcsönzött ***Dragusen*** néven is. Román neve *Drăguşeni.* Vö. Draguseni-legelő. — ÉGy., EH., Hnt., MaKF., T22.B.XV.c.500/2. — T25-G1.

Túr utca 2025: *Tur ucca ~ Ujtanya.* — Két egymással párhuzamos utca a belterület déli részén a Forrás területén. Újabban épült, ezért ***Újtanya*** néven is említik. Ez a névváltozat a régebben létesült Tanyához való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy. — T31-G4.

Túr-víz lásd **Túr**

Túr vize lásd **Túr**

Tűzoltócsűr 2025: *Tüzóutóucsür,* 2014: *Tüzóultó-csür,* 2008: *Tűzòltó-csűr.* — Épület a Fő utcán a Római katolikus templom mellett. A helyi önkéntes tűzoltók állomása. — ÉGy., Kiss 2014: 110, SzMHn. 2: 322. — T31-G3.

Új híd lásd **Kőhíd 2.**

Új iskola 2025: *Uj iskola ~ Emeletes iskola,* 2014: *Új iskola,* 2008: *Új-iskola.* — Az Iskola újabban épült emeletes épülete. ***Emeletes iskola*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 110, SzMHn. 2: 320. — T31-G4.

Újsor lásd **Újsor utca**

Újsor utca 2025: *Ujsor ~ Ujsor ucca,* 2008: *Újsòr.* — A Kisfalut és a Vágóhíd utcát összekötő utca a belterület nyugati részén. Hivatalos neve

Újsor utca. ***Újsor*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 322. — T31-F3.

Újtanya lásd **Túr utca**

Urak sora 1941: *Urak sora,* 1931: *Urak sorja,* 1884: *Urak sorja,* 1866: *Urak sorja,* 1865: *Urak sorja,* 1864: *Urak sorja, Urak Sorja, Urak sórja | E hegy láncolaton csupán az uraságnak lévén régebben szőlejük nevét onnan vette.* 19. sz.: *Urak sorja.* — Egykori dűlő a település keleti határában a Turci-pataktól északra. A név előtagja – ahogyan Pesty Frigyes helynévtárában is olvasható – a terület tulajdonosaira utal. Az utótag a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., HKFT., MaKF., Pesty 1864/57: 430b, 444b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T18-D2.

Útmenti-Láz 2025: *Utmenti-Láz | Bal o͡udalt Láz, Utmenti-Láz. Hát két lábba vo͡ut.* — A település déli határában fekvő szántóföld. A Láznak a Túr utca mentén fekvő része. — ÉGy. — T18-C3D3.

Vágóhíd 2025: *Vágo͡uhid.* — Egykori vágóhíd a Vásártér utca déli végén. — ÉGy. — T31-F3.

Vámház 2025: *Vámház,* 2014: *Vámház,* 2008: *Vámház.* — Egykori vámhivatali épület a Vámhíd közelében. Itt fizették ki a vámot a hídon való átkeléshez. — ÉGy., Kiss 2014: 111, SzMHn. 2: 322.

Vámhíd 1. 2025: *Vámhid,* 2014: *Vámhid, Híd,* 2008: *Vámhíd, Híd.* — A Híd utca végén a Túron átívelő egykori híd. A közelében állt a Vámház, ahol a hídon átkelőknek vámot kellett fizetniük. ***Híd*** formában is szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 93, 111, SzMHn. 2: 319, 322. — T31-G4.

Vámhíd 2. lásd **Híd 1.**

Vámhíd utca lásd **Híd utca**

Vásár lásd **Vásártér**

Vásártér 2025: *Vásártéir ~ Vásár,* 2014: *Vásártér,* 2008: *Vásártér.* — A négyhetente Túrterebesen tartott vásárok helye a Vásártér utca északi részén. ***Vásár*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 111, SzMHn. 2: 322. — T31-E2.

Vásártér utca 2025: *Vásártéir ucca ~ Pacala ucca,* 2014: *Pacàl ucca, Pacala ucca, Vásártér ucca,* 2008: *Pacàl ucca, Pacala ucca, Vásártér ucca.* — A Vásártérre vezető utca a belterület északnyugati részén. A ***Pacal utca*** és a ***Pacala utca*** elnevezések bizonyára a korábban az utcában álló Vágóhíddal állnak összefüggésben. A *pacal* névrész 'szarvasmarha böndője', illetve 'zsírmirigyes hártya a sertés gömböcén' értelmű tájszó. A *Vásártér utca* hivatalos név. — ÉGy., Kiss 2014: 102, 112, SzamSz., SzMHn. 2: 321, 322. — T31-F2F3.

Vasas lásd **Vasas bolt**

Vasas bolt 2025: *Vasas ~ Vasazs bo͡ut | Azé mer vazsbú vo͡ut az ajtaja, ijen rácsos izé, vazsbú. Deviszont szedik is a vasat.* 2014: *Vasazs-bòlt, Vasas bóut,* 2008: *Vasazs-bòlt, Vasas-bóut.* — Épület a Fő utca és a Temető utca sarkán. Vegyesbolt működik benne. A név arra utal, hogy korábban vasból készült termékeket forgalmazott. ***Vasas*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 112, SzMHn. 2: 322. — T31-G3.

Vashíd lásd **Kőhíd 2.**

Vész-oldal 2025: *Véisz-o͡udal | És akkor egész felig az mek tovább a Vész-o͡udal. Az ojan sürü erdőü vo͡ut! … az a Kokas remetére megy rá. Egész felig, a gérci határig.* 2014: *Vészóudal,* 2008: *Vészóudàl,* 1866: *Vész oldal,* 1865: *Vész oudo,* 1864: *Vész oldal, Vészoldal | A hegyi kiáradások miatt a lakosság sok kárt válván vészoldalnak neveztetett.* — Szántóföld a keleti határszélen Túrterebesiszőlőhegy szomszédságában. Korábban a mainál nagyobb lehetett a területe: többek között a Kis-hegy és a Körömszedő is a Vész-oldalhoz tartozott. A név előtagjának magyarázata bizonytalan: feltehetően a *vész* 'halászóhely a folyóparton' tájszóból származik, de az 'elpusztult erdőrészlet, irtás' jelentésű *vész* földrajzi köznévből is alakulhatott. A név utótagja az *oldal* 'határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 152, Pesty 1864/57: 431b, 444b, SzamSz., SzMHn. 2: 338, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-G1.

Vida-birtok 2025: *Vida-birtok | A Pás-ligetnek a sarka, a Legelő͡ure nyulik. … Az a Vidájé vo͡ut.* — Szántóföld a település északi határában a Pást-Liget délnyugati részén. Nevét a tulajdonos Vida családról kapta. — ÉGy. — T18-A2.

Vida Laci műhelye 2025: *Vida Laci mühejje,* 2014: *Vida Laci müheje,* 2008: *Vida-Laci műheje.* — Egykori tévé- és rádiójavító műhely a Fő utcán. A Tűzoltócsűrrel egy épületben működött. — ÉGy., Kiss 2014: 112, SzMHn. 2: 322.

Vida Palinál lásd **Aprozár**

Vida-sarok 2025: *Vida-sarok.* — A Túr holtága által körülzárt földterület a település keleti határában a Lenes-rét szomszédságában. A név a tulajdonos Vida családra utal. A területet a Túr töltésének építése miatt ketté vágták. Ez magyarázza az utótagként álló *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' földrajzi köznevet. — ÉGy., FKnT. — T19-E2E3.

Vízimalom 2008: *Vizimalom.* — Egykori vízimalom. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 338.

Zámbli-gödör 2014: *Zámbli-gödör,* 2008: *Zámbli-gödör.* — A település külterületén található gödör. Pontos helyét nem ismerjük. Kiss Kálmán szerint nevét az itt vályogot vető cigányról kapta. — Kiss 2014: 152, SzMHn. 2: 338.

Zárda lásd **Ifjúsági ház**

Zárda iskola lásd **Ifjúsági ház**

Zsellér-mező 2025: *Zselléir-mezőü | Ety keskeny hej csak. Pár embernek vóut ot kaszállóu.* 2014: *Zsellér mezőü,* 1866: *Zsellér mezö,* 1865: *Zsellér mezö, Zséller mezö, Zseller mezö,* 1864: *Zsellérmező,* 19. sz.: *Zsellérmező.* — Az északi határszélen a *Turc* nevű földterület szomszédságában fekvő szántóföld. Korábban a mainál jóval nagyobb volt a területete. A név arra utalhat, hogy egykor *zsellérek* 'olyan jobbágyok, akik egy nyolcad teleknél kisebb úrbéri földön gazdálkodtak, illetve akiknek egyáltalán nem volt telke' használták a területet. — ÉGy., ÉrtSz., Kiss 2014: 152, Pesty 1864/57: 444b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T10-D5.

Zsidó-kert alatt 2014: *Zsidókèrt-alatt,* 2008: *Zsidókèrt-alatt.* — Szántóföld a Zsidó temető közelében. Pontos helyét a források nem közlik. — Kiss 2014: 113, 153, SzMHn. 2: 322.

Zsidó temető 2025: *Zsidóu temetőü,* 2014: *Zsidóutemetőü,* 2008: *Zsidótemetőü.* — A belterület nyugati részén, az Újsor utca nyugati irányba futó kertjeinek végén fekvő temető. Korábban a zsidó vallásúak temetkezési helye volt. — ÉGy., Kiss 2014: 113, SzMHn. 2: 322. — T31-E3.

Zsidó templom 2025: *Zsidóu templom,* 2014: *Zsidó templom,* 2008: *Zsidó-templom.* — Egykori épület a Park utca északi részén. Lebontották, ma lakóház áll a helyén. — ÉGy., Kiss 2014: 113, SzMHn. 2: 322. — T31-F3.

Zsoldosoké 1. 2025: *Zsoldosokéi.* — Szántóföld a határ délkeleti részén a Malom-mezőtől keletre. Nevét tulajdonosairól kapta. — ÉGy. — T18-D3.

Zsoldosoké 2. 2025: *Zsoldosokéi.* — Szántóföld a település északi határában a Csike-liget szomszédságában. Nevét tulajdonosairól kapta. — ÉGy. — T19-E1.

TÚRTEREBESISZŐLŐHEGY
Fotó: Szmutku György

Túrterebesiszőlőhegy helynevei

Történeti háttér

A település a Szatmári-síkság és az Avas hegység találkozásánál, a dombvidék déli lejtőjén helyezkedik el, Túrterebestől 3 km-re keletre. Területe korábban Túrterebes része volt, 1913-ban Túrterebesiszőlőhegy formában említik, korábban Szőlőhegyként szerepelt. Az első lakosok a közeli Adorjánból települtek ide. Hivatalosan 1956-ban vált külön Túrterebestől. Római katolikus temploma 1996-ban épült. A kezdetben 431 fős település népessége folyamatosan csökken, 1966-ban 367, 1992-ben 243, 2011-ben 187 lakosa volt. A népesség szinte teljes egészében magyar, felekezetét tekintve pedig római katolikus vallású, kisebb részben görögkatolikus és református. A 20–21. század fordulójától elsősorban a környező települések lakosai használják hétvégi vagy üdülőtelepülésként.

Irodalom

A Magyar Szent Korona Országainak Helységnévtára. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1913.

Igear, Diana–Liviu, Marta–Szilágyi Levente–Tóth Zoltán, *Turulung. Túrterebes. Турулунг.* Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2009.

Kiss Kálmán, *Túrterebes egyház- és iskolatörténete.* Nagyvárad, 2009.

Varga E. Árpád, *Erdély etnikai és felekezeti statisztikái a népszámlálási adatok alapján 1852–2011.* URL: https://nepszamlalas.adatbank.ro/

Szendrei Ákos

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Hankusz Éva 2024-ben és 2025-ben. Adatközlők voltak: Czumbil József (77 éves), Elek Endre (73), Geng Emőke (39), Geng József (48), Mekker István Csaba (55), Mekker Mária (51), Puskás Emese (69).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Rög József 1965-ben, Czumbil Beáta 2000-ben és Révai Noémi 2001-ben. Adatközlők voltak: Fenyák András (63 éves), Orosz István (43), Orosz Márta (17), Révai József (58).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Kiss Kálmán 1990 és 2014 között. Adatközlők voltak: Czerlau György (81 éves), Elek Endre (70), Éles István (62), Kis József (56), Kimer Ferenc (65), Kovács László (70), Mekker György (75), Mike Endre (75), Tündik László (65) Szabó Lajos (40), Szabóné Puskás Emese (38), Varga András (85), Vári Ferenc (70).

Helynévtár

Túrterebesiszőlőhegy 2025: *Hegy, Hegyre, hegyesi ~ Terebesihegy ~ Terebeshegy ~ Turterebesszőllőühegy | Hegy. Terebesihegy. De normálisan [hivatalosan] Turterebesszőllőühegy. Sok szőllőü van, de ész Szakmárrúl a prefektus meg ezek a, ottam voltak széjjelnézni, és akkor elneveszték szőllőühegynek. Régen nem monták ity.* 2014: *Hegy,* 2008: *Hegy,* 2003: *Túrterebesi szőllőhegy, Túrterebesihegy,* 1944: *Túrterebesi szőllőhegy, Szőllőhegyitanya,* 1913: *Túrterebesi*

szőllőhegy, 1900: *Szőlőhegy,* 1898: *Szőlőhegy.* — A romániai Szatmár megye északkeleti részén fekvő település. Román neve *Turulung Vii*. Nyugatról Túrterebes, délnyugatról Adorján, délkelet-keleti irányból Kisgérce, északkeletről pedig Nagygérce határolja. Közigazgatásilag Túrterebes községhez tartozik. Önálló településsé alakulása előtt Túrterebes szőlőhegye volt, a neve is erre utalt. Hivatalos neve *Túrterebesiszőlőhegy,* azonban a helybeliek inkább a rövidebb ***Hegy,*** illetve ***Terebeshegy, Terebesihegy, Túrterebesihegy*** elnevezést használják. Helységnévtárakban ***Szőlőhegy, Szőlőhegyitanya*** formában is szerepel. E nevek nemcsak a települést, hanem magát a szőlőhegyet is jelölték. — ÉGy., EH., Hnt., Kiss 2014: 158, SzMHn. 2: 342.

Adorján-hegy lásd **Adorjáni-hegy**

Adorjáni-hegy 2025: *Adorjányi-hegy ~ Adorjáni-hegy | A Puszta-hegy utám van az adorjányijaknak is. Isten igazábú, az a Terebesihegy vége má.* 1907: *Adorjánhegy* szőlőhegy, 1902: *Adorjánhegy* szőlőhegy, 1900: *Adorjánhegy,* 1898: *Adorjánhegy,*1884: *Adorjáni hegy,* 1866: *Adorjányi hegy,* 1865: *Adorjan hegy,* 1864: *Adorjáni hegy | Noha a turterebesi határban elterülő hegyek egyikét képezi, nevét onnan örökité mikép azon hegy kínyuláson, csak nem kizárolag, a szomszéd adorjáni lakosok birtokába van.* [19. sz.]: *Adorjáni hegy,* 1776: *Odorjányi sor.* — Szőlőhegy és lakott terület a település déli részén a Puszta-hegy mellett. A területen a szomszédos településről az adorjáni gazdák is jelentős szőlőbirtokkal rendelkeznek, erre utal a név előtagja. ***Adorján-hegy*** formában is szerepel. Az ***Adorjáni-sor*** névváltozat utótagja a *sor* 'szabályos alakú földdarabok a határban' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT., HKFT., Hnt., Pesty 1864/57: 430b, Szabó 1937: 534, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H3.

Adorjáni-sor lásd **Adorjáni-hegy**

Agg-hegy 2025: *Ak-hegy ~ Popovics vőüggye | Na, ittem van Ak-hegy, van, aki ugy mongya, hoty Popovics vőüggye. Igen. Mē ot vam Popovicsnak a szőüllőüje. Hát az is ijen szőüllőühegy. ... felfele vannak ijen héitvéigi házak. | Meg még a Májer-birtok, a Májereké is oda tarozott a Zak-hegyre.* 2014: *Agghegy, Zak-hegy,* 2008:

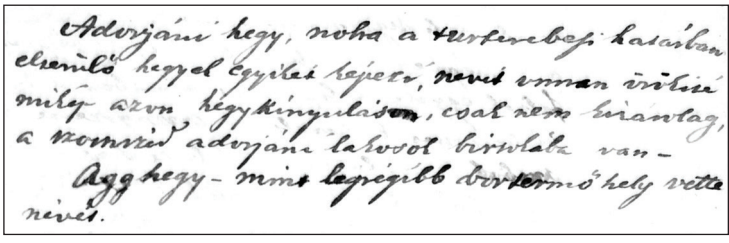
Adorjáni hegy, noha a turterebesi határban elterülő hegyek egyikét képezi, nevét onnan örökité mikép azon hegy kínyuláson, csak nem kizárolag, a szomszéd adorjáni lakosok birtokába van – Agg hegy – mint legrégibb bortermő hely vette nevét.

Az Adorjáni-hegy és az Agg-hegy leírása Pesty Frigyes helynévtárában (Pesty 1864/57: 430b)

Akhegy, Zakhegy, 1907: *Agghegy* szőlőhegy, 1902: *Agghegy* szőlőhegy, 1900: *Aghegy,* 1898: *Aghegy,* 1866: *Agg hegy,* 1865: *Oghegy,* 1864: *Agg hegy | Mint legrégibb bortermő hely vette nevét.* [19. sz.]: *Agghegy.* — Szőlőhegy a település északi részén. Hétvégi házak is állnak a területen. A nevet Pesty Frigyes adatközlője a szőlőhegy korával magyarázza. Ritkábban ***Popovics völgyé***-nek is nevezik az itt jelentős területet birtokló személy után. A korábbi élőnyelvi gyűjtések *Zak-hegy* formája a névelő *z* hangjának átvonódásának az eredménye. Vö. Ügy-hegy. — ÉGy., Hnt., Kiss 2014: 155, Pesty 1864/57: 430b, 444b, SzMHn. 2: 341, T0.53.216.1. T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-G2H2.

Ali dombja 2025: *Ali dombja ~ Margitaji-tanya | Esz terebesi születéisü, és kikerült Németországba, orvas vóut, mijen, röggen. ... A szülejijéi vóut, a Laci bácsi, a Magitaji Laci bácsi szülejijéi vóut. Öt hektár. ... Szőüllőü vam benne, szőüllőü és van ety kis ház.* 2014: *Ali dombja, Alijé,* 2008: *Ali dombja, Alijé.* — Szőlő és hozzá tartozó lakóház a Pusztahegyesi út közelében. Korábban Margitai Aladár tulajdona volt, erre utal a név előtagja. ***Alié*** és ***Margitai-tanya*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 155, SzMHn. 2: 341. — T19-G2H2.

Alié lásd **Ali dombja**

Almási-kút 2025: *Almási kut | Volt ety köves kut. ... széles volt, nagy vóut igy a zöble, ahogy mongyák, s akkor beleted betont [az új tulajdonosa]. Az ot van a pince mellett.* 2014: *Almási-kút,* 2008: *Àlmási-kút.* — Kút az Almási papé területén. — ÉGy., Kiss 2014: 155, SzMHn. 2: 341. — T19-H2.

Almási papé 2025: *Almási papéi ~ Almási-porta | Sárközöm vóut pap [a tulajdonosa]. Harmincnyóudzba vóut ety ház és ety pince. A házat*

a kolektiv lebontotta, a pince megmaratt. ... Szőüllőü vóut. Vam vagy nyóucvan ári terület. 2014: *Almási-papé, Almási-szőlő,* 2008: *Àlmási-papé, Àlmási-szőlő.* — Szőlő a település északi részén a Gesztenyés szomszédságában. Korábban *Almási Péter* nevű pap birtokolta. Egykor ház is állt a területen, melyet a kollektív gazdaság lebontott. Itt található az Almási-pince. ***Almási-porta*** és ***Almási-szőlő*** formában is említik. Vö. Almási-kút. — ÉGy., Kiss 2014: 155, SzMHn. 2: 341. — T19-H2.

Almási-pince 2025: *Almási-pince | Almási papé, de ot van ety pince, kűbű kirakva. | Külömbe ezerkilenszászharmincnyóudzba éipitettéik. A pincénél vam fölirva.* 2014: *Almási-pince, Almási-pincéje,* 2008: *Àlmási-pince, Àlmási pincéje.* — Pince az Almási papé területén. ***Almási pincéje*** formában is szerepel. — ÉGy., Kiss 2014: 155, SzMHn. 2: 341. — T19-H2.

Almási pincéje lásd **Almási-pince**

Almási-porta lásd **Almási papé**

Almási-szőlő lásd **Almási papé**

Aranyos 2025: *Aranyos | Hát terület mek ház is tartozot hozzá.* 2014: *Aranyos, Aranyozs-domb,* 2008: *Aranyos, Aranyos-domb,* 1866: *Aranyos hegy.* — Szőlő és hozzá tartozó lakóház az Úr-völgytől keletre. A névadás indítékát nem ismerjük. ***Aranyos-domb*** és ***Aranyos-hegy*** formában is szerepel. Kiss Kálmán szerint az *Aranyos-domb* az Aranyos felső része, ahol a Bódi-tag található. Vö. Aranyos-völgy. — ÉGy., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341, T1.S.79.1782/3. — T19-H2.

Aranyos-domb lásd **Aranyos**

Aranyos-hegy lásd **Aranyos**

Aranyos-völgy 2014: *Aranyos vőügy,* 2008: *Aranyos-vòlgy.* — Az Aranyos alsó része lehet, helyét pontosabban nem ismerjük. — Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341.

Ásku-patak 2008: *Ásku-patak.* — A településen említett időszakos patak. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja személynév lehet. — SzMHn. 2: 341.

Barabás-patak lásd **Oláh-völgy**

Blájer-domb 2014: *Blájèr-domb,* 2008: *Blájèr-domb.* — Domb a település déli részén. Helyét pontosabban nem ismerjük. Kiss Kálmán szerint a domb alján Blájer Istvánnak volt birtoka, erre utal a név előtagja. Vö. Blájer-patak. — Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341.

Blájer-patak lásd **Ilbán-patak**

Bódi-tag 2025: *Bóudi-tag ~ Bóudi-tanya | Hát az egy nagyop terület vóut, s vóut ház, és ot lakott a Bóudi bácsi, Tóud Bóudi.* 2014: *Bóudi-vőgy,* 2008: *Bódi-vőgy, Bódi-vòlgye.* — Szőlő a település északi részén az Úr-völgy területén. Nevét a korábban ott lakó, jelentősebb területet birtokló Tóth Boldizsárról, becenevén Bódiról kapta. A név utótagja a *tag* 'a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja' jelentésű földrajzi köznév. ***Bódi-tanya, Bódi-völgy*** és ***Bódi völgye*** formában is említik. — ÉGy., FKnT., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341. — T19-H2.

Bódi-tanya lásd **Bódi-tag**

Bódi-völgy lásd **Bódi-tag**

Bódi völgye lásd **Bódi-tag**

Boiniceané lásd **Boinicean háza**

Boinicean-féle-ház lásd **Boinicean háza**

Boinicean háza 2025: *Bojnicsán háza ~ Bojnicsám-féile-ház ~ Bojnicsánéi.* — Épület a Varga-bükk területén. Korábban Boinicean nevű erdész lakott benne. ***Boinicean-féle-ház*** és ***Boiniceané*** formában is említik. — ÉGy. — T19-H2.

Böndő 2025: *Böndőü | Hát egy ijen kis pupp, mint egy nagy böndőü. Ety kissep kijemelkedéis.* 2014: *Sepsi-domb,* 2008: *Sepsi-domb, Böndő.* — Szőlőhegy az Oláh-birtok és az Agg-hegy között. A helybeliek szerint a terület alakjáról kaphatta a nevét. Korábban ***Sepsi-domb*** néven is említették, mely a terület korábbi birtokosára utal. Itt állt a Sepsi-tanya. — ÉGy., Kiss 2014: 162, SzMHn. 2: 341, 344. — T19-G2H2.

Bükk lásd **Bükkös**

Bükkös 2025: *Bikkes ~ Bükk | Mē itt ugy mongyák, ugye nem bükk, hanem a Bikkes.* 2014: *Bük-tetőü,* 2008: *Bük-tetőü, Bikk.* — A Köz-domb tetején található bükkfaerdő. ***Bükk*** és ***Bükk-tető*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341. — T19-H1.

Bükk-tető lásd **Bükkös**

Csíkos-ház 2025: *Csikos-ház,* 2008: *Csikos-tanya.* — Lakóház a Púp-hegyen. A Csíkos család tulajdona. ***Csíkos-tanya*** formában is említik.

Vö. Csíkos-kút. — ÉGy., SzMHn. 2: 342. — T19-G1.

Csíkos-kút 2008: *Csikos-kút.* — Kút a Csíkos-ház mellett. — SzMHn. 2: 342.

Csíkos-tanya lásd **Csíkos-ház**

Dudás-patak 2014: *Dudás-patak,* 2008: *Dudás-patak.* — Patak az Erdészházzal szemben. A név előtagja személynév. — Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 342. — T19-H3.

Egyház erdeje 2008: *Egyház èrdeje.* — Erdő a településen. Pontos helyét a forrás nem közli. Bizonyára egyházi tulajdonban volt. — SzMHn. 2: 342.

Erdészház 2025: *Erdéiszház ~ Kántonház,* 2014: *Erdészház,* 2008: *Èrdészház.* — Erdészház a település déli részén. ***Kántonház*** néven is említik, melynek előtagja a rom. *canton* 'őrház' szó átvételéből származik. — ÉGy., Kiss 2014: 157, RKsz., SzMHn. 2: 342. — T19-H3.

Ér-völgy 2008: *Érvőgy.* — Időszakos patak a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 342.

Észak-oldal lásd **Kis-völgy**

Fakereszt 2025: *Fakereszt ~ Kereszt.* — Fából készült kereszt a Fekete útja mentén. ***Kereszt***-ként is említik. — ÉGy. — T19-H1.

Fárasztó 2025: *Fárasztóu | A Zúr-vőlgy és a Kiráj-dom köszt lehet menni, ottam vam vaty két-három ház, ahol laknak, ... és ot van egy ijen kis emelkedőü, ott is lehet menni, nem muszáj a Kereszhesz kimenni, hanem igy a szőüllőük allatt, ijen szekérutféileséig. Az a Fárasztóu. ... Hád de nem tul meredek.* 2014: *Fárasztóu,* 2008: *Fárasztóu,* 1866: *Faraszto.* — Kisebb terület a Király-domb közelében. A név a rajta átvezető út meredek voltára utal. — ÉGy., Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 342, T1.S.79.1782/3. — T19-H2.

Fekete út lásd **Fekete útja**

Fekete útja 2025: *Fekete uttya ~ Fekete ut.* — A Király-domb mellett futó út. A név a korábban az út mentén lakó Fekete családnevű személyre utal. ***Fekete út*** formában is említik. — ÉGy. — T19-H1.

Felső-domb 2014: *Felsőü-domb,* 2008: *Fèlsőü-domb.* — A Barabás-patak bal oldalán fekvő kisebb domb. Helyét pontosabban nem ismerjük. — Kiss 2014: 157, SzMHn. 2: 341.

Felső-hegy 2008: *Fèlsőü-hegy.* — Domb a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 342.

Ferenc-patak lásd **Ilbán-patak**

Fik foka 2008: *Fik foka.* — Bérc a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. A névadás indítékát nem ismerjük. Bura László *Fűk foka* címszó alatt veszi fel. A név utótagja a *fok* 'hegynek meredeken kiugró része' jelentésű földrajzi köznév birtokos személyjeles formája. — FKnT., SzMHn. 2: 342.

Focipálya lásd **Futballpálya**

Fő út lásd **Fő utca**

Fő utca 2025: *Főü ucca ~ Főü ut ~ Pincsipálö ~ Hegyesi ut ~ Hegy ut | Ahogy jövünk Terebesrű az mind asz mongyák, hogy Hegyesi ut, a Hegyesi ut. ... egész Kizsgéircéijig, na megy ez a zut, má ez a Főü ut.* 2014: *Hegy út,* 2008: *Hegy út.* — A település déli, aszfaltos útszakasza. ***Fő út*** formában is említik. A magyarban is használt ***Princsipálö*** név a *Fő út*-tal azonos jelentésű román *Strada Principală* elnevezésből származik. A ***Hegy út*** elnevezés előtagja a település népnyelvi nevét tartalmazza. ***Hegyesi út***-nak is nevezik. — ÉGy., Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 342. — T32-A5.

Futballpálya 2025: *Fodbalpája ~ Focipája ~ Jáccóutéir.* — Futballpálya a település déli részén a Görög templom szomszédságában. ***Focipálya*** és ***Játszótér*** néven is említik. — ÉGy. — T32-A5.

Fülöp-kereszt lásd **Gébel keresztje**

Gébel keresztje 2025: *Géibel keresztye ~ Fülöp-kereszt,* 2008: *Fülöp-kereszt.* — A Kis-völgy felső részén található kereszt. A Gébel és a Fülöp család földje közelében áll, ezért *Gébel keresztje* és ***Fülöp-kereszt*** néven is említik. — ÉGy., SzMHn. 2: 342. — T19-H1.

Gesztenyés 2025: *Gesztenyéis | Voltak ijen nagy gesztenyéik. Mos ki van száradva mind, mer betekség van ... szelidgesztenye vóut.* 2014: *Gesztenyés,* 2008: *Gesztenyés.* — A település északi részén a Grószé területén az Almási papé szomszédságában fekvő terület. Korábban szelídgesztenyefák álltak itt, ezek azonban mára kipusztultak. — Kiss 2014: 158, SzMHn. 2: 342. — T19-H2.

Görög templom Fotó: Hankusz Éva

Görög templom 2025: *Görök templom.* — A település déli részén fekvő görögkatolikus templom. — ÉGy. — T32-A5.

Grószé 2025: *Gróuszéi,* 2014: *Grószé, Grószrét,* 2008: *Grószé, Grószrét.* — Szőlő a település északnyugati részén az Úr-völgytől északra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Korábban ***Grósz-rét*** formában is említették. — ÉGy., Kiss 2014: 158, SzMHn. 2: 342. — T19-H1.

Grósz-rét lásd **Grószé**

Hegy lásd **Túrterebesisziőlőhegy**

Hegyesi iskola lásd **Iskola**

Hegyesi út lásd **Fő utca**

Hegykapu 2025: *Hetykapu,* 2008: *Hetykapu.* — Az egykori túrterebesi szőlőhegynek, a ma már önálló településnek a bejárata. A név a *hegykapu* 'szőlőhegyi út kezdete, amely a szőlőhegy gyepűjén vezet át' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT., SzMHn. 2: 342. — T19-G2.

Hegy út lásd **Fő utca**

Hosszú-hát 2008: *Hosszúhát.* — Dombos szántóföld a település határában. Pontos helyét a forrás nem közli. Nevét bizonyára hosszan elnyúló alakjáról kapta. A név utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., SzMHn. 2: 342.

Ilbán-patak 2025: *Ilbám-patak ~ Ferenc-patak | A két hász köszt van ez a patak, a Ferenc és az Ilbánéi köszt*. 2014: *Blájèr-patak,* 2008: *Blájèr-patak.* — Időszakos patak a település déli részén. A patak mentén lakik az Ilbán és a Ferenc család, ezért *Ilbán-patak* és ***Ferenc-patak*** néven is említik. Korábban ezen a területen élt a Blájer család, erre utal a ***Blájer-patak*** elnevezése. Vö. Blájer-domb. — ÉGy., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341. — T19-H3.

Ilbán völgye lásd **Kis-völgy**

Iskola 2025: *Iskola | A terebesi például asz mongya, Hegyesi iskola. Mi nem mongyuk. Az Iskola.* 2014: *Hegyesi iskola, Iskola,* 2008: *Hegyesi iskola, Iskola.* — Épület a Pusztahegyesi út mentén. Korábban iskola és óvoda működött benne. A ***Hegyesi iskola*** névváltozat a szomszédos Túrterebesen használatos. — ÉGy., Kiss 2014: 158–159, SzMHn. 2: 34. — T32-A4.

Játszótér lásd **Futballpálya**

Kabolaút 2025: *Kabalaut,* 2014: *Kabolaút,* 2008: *Kabolaút.* — A Fő utcáról déli irányba elágazó kisebb mezei út. A név a *kabolaút* 'keskeny szekérút, dűlőút' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKnT. Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 343. — T32-A5.

Kádár-kút lásd **Sarok-kút**

Kántonház lásd **Erdészház**

Kánya-zug 2014: *Kánya-szug,* 2008: *Kányaszug.* — Egykori tisztás az Aranyos-völgy legfelső részén. Pontos helyét a források nem közlik. A név előtagja bizonyára személynév, de a terület madárvilágára is utalhat. Utótagja a *zug* 'sarok, szeglet' jelentésű földrajzi köznév helyi nyelvjárási *szug* formája. — FKnT., Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 343.

Kereszt 1. 2025: *Kereszt | Méig világit éijszaka, este.* — Kereszt az Almási papé közelében. — ÉGy. — T19-H1.

Kereszt 2. 2025: *Kereszt.* — A Hegykapunál álló kereszt. — ÉGy. — T19-G2.

Kereszt 3. lásd **Fakereszt**

Kert-láp 2008: *Kèrt-láp.* — Mocsaras terület a Pusztahegy közelében. Pontos helyét a forrás nem közli. A név bizonyára a kertek közelségére utal. — SzMHn. 2: 343.

Kerülőút 2008: *Kerülőút.* — A településen említett út. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 343.

Király-domb 2025: *Kiráj-domb,* 2014: *Kiráj-domb,* 2008: *Kiráj-domb,* 1865: *Kiraly domb,* 1864: *Király-Domb.* — Szőlőhegy a település északi részén a Grószétól keletre. A névadás indítékát nem ismerjük, az előtag talán az egykori tulajdonos személynevét őrzi. — ÉGy.,

Király-domb Fotó: Hankusz Éva

Kiss 2014:159, Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 343, T1.S.79.1782/2. — T19-H1.

Kisgércei út 2025: *Kizsgéirci ut,* 2008: *Kisgérci út.* — A Fő utca Kisgércéhez közelebbi szakasza. A helyi nyelvhasználatban a *Gérce* településnév *-i* melléknévképzős alakja *gérci* formában realizálódik, ezt láthatjuk a névadatokban is. — ÉGy., SzMHn. 2: 343. — T19-H3.

Kis-hegy 2008: *Kis-hegy.* — A forrás szerint falurész, pontos helyét nem ismerjük. A *kis* előtag bizonyára a Nagy-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — SzMHn. 2: 343.

Kis-Orosz-forrás 2008: *Kisorosz-fòrrás, Kis-vòlgy kút.* — Kút a Kis-völgy területén. Ezért ***Kis-völgy-kút***-ként is említik. Pontos helyét a forrás nem közli. A névben szereplő *Orosz* lexéma talán személynév. — SzMHn. 2: 343.

Kis-Puszta-hegy 1884: *Kispusztahegy.* — A Puszta-hegy déli része. A név előtagja a Nagy-Puszta-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — HKFT. — T19-H3.

Kis-Sváb-hegy 2025: *Kis-Sováp-hegy ~ Kis-Sváp-hegy,* 2014: *Kis-sováphegy,* 2008: *Kis-sováphegy.* — A Sváb-hegy északi, kisebbik része. A név előtagja a Nagy-Sváb-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Kiss 2014: 159, SzMHn. 2: 343. — T19-H2.

Kis-völgy 2025: *Kis-vőügy ~ Ilbán vőügye | Ott is vannak házak, megyüng befele, ot van, jobra is van ety ház, az Ilbánéi és a Borsoséi.* 2014: *Kis-vőügy,* 2008: *Kis-vòlgy, Északòdàl,* 1865: *Kisvegy,* 1864: *Kis Vőlgy, Kis völgy | Szerfelett keskeny voltáról vevé nevét.* — Szőlőhegy a település északi részén a Köz-domb szomszédságában. Ezért ***Észak-oldal*** néven is említik. A *Kis-völgy* név előtagja a terület méretére, az ***Ilbán völgye*** elnevezés pedig az ott lakó Ilbán családra utal. Vö. Kis-völgy-kút. — ÉGy., Kiss 2014: 159, Pesty 1864/57: 430b, 444b, SzMHn. 2: 342, 343, T1.S.79.1782/2. — T19-H1.

Kis-völgy-kút lásd **Kis-Orosz-forrás**

Kollektív ól 2025: *Kolektiv óul | Ety hosszu épület, annyi marat meg, de vóut három ojan hosszu épület. Juhak vóutag benne.* — Épület a Pusztahegyesi út mentén. Korábban a kollektív gazdaság állatait tartották benne. — ÉGy. — T19-G2.

Kozsán-patak 2025: *Kozsám-patak ~ Mezeji-patak,* 2014: *Kozsán-patak, Mezeji-patak,* 2008: *Kozsán-patak, Mezeji-patak.* — Időszakos patak a Kozsán és a Mezei család háza között. Ez magyarázza a *Kozsán-patak* és a ***Mezei-patak*** elnevezését is. — ÉGy., Kiss 2014: 159, 160, SzMHn. 2: 343. — T19-H3.

Kövesút 2025: *Kövesut.* — A település északi részén áthaladó, Nagygércére vezető köves útszakasz. — ÉGy. — T19-G2.

Közbirtokossági-erdő 2025: *Közbirtokossági-erdőü | Arrafele, tehát fent az erdőü, az is a mijénk, van kilencvenkét hektár Közbirtokossági-erdőü. ... az ajja ojan sziklás, mer a házak is, ugy nincsenek kert a házak mögött. Ocs csak ojan sziklafalak vannak a lektöp hejen.* — Erdő a település déli, Kisgércével szomszédos részén. A név előtagja arra utal, hogy az erdő a falu-közösség tulajdona volt. — ÉGy. — T19-H3.

Köz-domb 2025: *Köz-domb | Valamikor ottam vóut tisz ház, lakos. Mos semmi.* 2014: *Közdomb,* 2008: *Közdomb,* 1907: *Közdomb* szőlőhegy, 1902: *Közdomb* szőlőhegy, 1900: *Közdomb,*

1898: *Közdomb,* 1884: *Köz domb,* 1866: *Közdomb,* 1865: *Kezdomb,* 1864: *Közdomb.* | *A közdomb a gércéekkel villongásban lévő határkérdéstől vette nevét, mi azomban csakugyan a terebesi határhoz ítéltetett.* — Szőlőhegy a település északi részén, Túrterebesisziőlőhegy, Kisgérce és Nagygérce határszélén. Nagy része már bebokrosodott. Talán közös tulajdonban lévő terület lehetett. Lásd Köz-domb (Nagygérce). — ÉGy., HKFT., Hnt., Kiss 2014: 160, Pesty 1864/57: 430b, 444b, SzMHn. 2: 343, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H1.

Kultúr lásd **Kultúrotthon**

Kultúrház lásd **Kultúrotthon**

Kultúrotthon 2025: *Kulturothon ~ Kulturház ~ Kultur,* 2014: *Kùltúrotthon,* 2008: *Kùltúrotthon.* — Romos épület a Pusztahegyesi út keleti részén a Sarok-kút mellett. Korábban kultúrház és élelmiszerbolt, illetve óvoda is működött benne. ***Kultúr*** és ***Kultúrház*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 160, SzMHn. 2: 343. — T32-A4.

Lénia 2008: *Lénija, Linija.* — A Puszta-hegytől a Túron átívelő pallóig vezető erdei út. Pontos helyét nem ismerjük. A név a *lénia* 'egyenes erdei út, nyiladék' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnT., SzMHn. 2: 343.

Lóger út 2025: *Lóuger ut* | *A Turra megy. Ott jártak a tehenek. … Régen a lóugernek az vóut, itten a kolektivel szembe, ahol csinálták a kazlakat szénából, szalmából, asz monták lóugernek. Ot tartotta a Kolektiva a szénát.* — A Fő utcáról déli irányba nyíló, a ma már Kisgérce határához tartozó Legelőhöz vezető út. A név előtagja a *lóger* 'takarmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnT. — T19-H3.

Magyar-hegy 1884: *Magyar-h[egy],* 1866: *Magyarhegy,* 1865: *Magyarhegy,* 1864: *Magyarhegy* | *Az elsőn a magyaroknak van birtokuk.* — A település északi részén a mai Király-domb környékén fekvő szőlőhegy. Pesty Frigyes adatközlőjének magyarázata szerint nevét a területet birtokló magyarokról kapta. Korábban Túrterebesen, ahová a Szőlőhegy tartozott, jelentős számú betelepített német népesség élt. — HKFT., Pesty 1864/57: 430b, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H1.

Margitai-tanya lásd **Ali dombja**

Messzelátó 2025: *Messzilátóu,* 2008: *Messzilátó.* — A Puszta-hegy tetején álló egykori kilátó. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy., SzMHn. 2: 343.

Mezei-patak lásd **Kozsán-patak**

Mike-domb lásd **Mikéé**

Mikéé 2025: *Mikéijéi ~ Mike-domb,* 2014: *Mike-domb,* 2008: *Mike-domb.* — Szőlő a település déli részén. Nevét a tulajdonos Mike családról kapta. ***Mike-domb*** néven is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 160, SzMHn. 2: 343. — T19-H3.

Mike-patak 2025: *Mike-patak,* 2014: *Mike-patak,* 2008: *Mike-patak.* — Patak a település déli részén a Mikéé mellett. Nevét a patak partján lakó Mike családról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 160, SzMHn. 2: 343. — T19-H3.

Móricné hídja 2025: *Móuricnéi higgya,* 2008: *Móricné higgya.* — Híd az Erdészház közelében. A név előtagja személynév, de a névadás indítékát a helybeliek nem ismerték. — ÉGy., SzMHn. 2: 343. — T19-H3.

Nagy-bükk 2008: *Nagy-bükk.* — Dombos erdő a Varga-bükk környékén. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja a terület méretére utalhat. — SzMHn. 2: 343. — T19-H2.

Nagygércei út 2025: *Nagygéirci ut,* 2008: *Nagygérci út.* — A Kövesút északi része, mely a szomszédos Nagygércére vezet. A helyi nyelvhasználatban a *Gérce* településnév *-i* melléknévképzős alakja *gérci* formában realizálódik, ezt láthatjuk a névadatokban is. — ÉGy., SzMHn. 2: 343. — T19-H1.

Nagyhegy 2008: *Natyhegy.* — Falurész a településen. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja a Kishegyhez való viszonyítást fejezi ki. — SzMHn. 2: 343.

Nagy-Puszta-hegy 1884: *Nagypusztahegy.* — A Puszta-hegy északi része. A név előtagja a Kis-Puszta-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — HKFT. — T19-H3.

Nagy-Sváb-hegy 2025: *Naty-Sováp-hegy ~ Naty-Sváp-hegy,* 2014: *Nagy-sováphegy,* 2008: *Nagy-sováphegy.* — A Sváb-hegy déli, nagyobbik része. A név előtagja a Kis-Sváb-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — ÉGy., Kiss 2014: 161, SzMHn. 2: 343. — T19-H2.

Oláh-birtok 2025: *Olá-birtok.* — Szőlő a Böndő és a Margitai-tanya között. Nevét a tulajdonos

Oláh családról kapta. Vö. Oláh-völgy. — ÉGy. — T19-G2H2.

Oláh-kopasz 2014: *Olá-kopasz,* 2008: *Olá-kopasz.* — A Puszta-hegy teteje, melyet korábban szántottak, jelenleg fenyőerdő. A név előtagja arra utal, hogy kisgércei románok művelték a területet. Az utótag a *kopasz* 'kopár hely' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kiss 2014: 161, SzMHn. 2: 344. — T19-H3.

Oláh-kút 2008: *Olá-kút.* — Kút a település déli részén az Oláh-rét közelében. — SzMHn. 2: 344. — T19-H3.

Oláh-rét 2008: *Olá-rét.* — Rét a település déli részén. A közelében található az Oláh-kút. A név előtagja népnév és családnév egyaránt lehet. — SzMHn. 2: 344. — T19-H3.

Oláh-völgy 2025: *Olá-vőügy,* 2014: *Barabás-patak,* 2008: *Barabás-patak.* — Időszakos patak az Oláh-birtok területén. A ***Barabás-patak*** névváltozat Kiss Kálmán szerint a terület korábbi tulajdonosára utal. — ÉGy., Kiss 2014: 156, SzMHn. 2: 341. — T19-G2H2.

Ól-rét 2014: *Ól-rét,* 2008: *Ól-rét.* — Rét az Agg-hegy környékén. Korábban istálló állt a területen, erre utal a név előtagja. — Kiss 2014: 161, SzMHn. 2: 344.

Ó-Puszta-hegy 1866: *Ó* uj *Puszta hegy,* 1865: *O* uj *Pusztahegy,* 1864: *Ó-Puszta Hegy,* [19. sz.]: *Ópusztahegy.* — A Puszta-hegy nyugati része. A név előtagja az Új-Puszta-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — Pesty 1864/57: 444b, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-G3H3.

Pap-hegy 1900: *Paphegy,* 1898: *Paphegy.* — A településen említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja vélhetően személynév. Vö. Pap-völgy. — Hnt.

Pap-völgy 1776: *Papp völgy.* — A településen említett hely. Pontosabban nem lokalizálható. A név előtagja vélhetően személynév. Vö. Pap-hegy. — Szabó 1937: 533.

Pásku-patak 2025: *Pásku-patak,* 2014: *Pásku-patak,* 2008: *Pásku-patak.* — Időszakos patak a település déli részén. Nevét az ott lakó családról kapta. — ÉGy., Kiss 2014: 161, SzMHn. 2: 344. — T19-H3.

Popovics völgye lásd **Agg-hegy**

Porombovics-kút 2008: *Porombovics-kút.* — A településen említett kút. Pontos helyét a forrás nem közli. A név előtagja személynév. A településen ma is élnek *Porombovics* nevűek. — SzMHn. 2: 344.

Princsipálö lásd **Fő utca**

Púp-domb lásd **Púp-hegy**

Púp-hegy 2025: *Pup-hegy ~ Pub-domb,* 2008: *Púphegy,* 1907: *Puphegy* szőlőhegy, 1902: *Puphegy* szőlőhegy, 1866: *Puphegy,* 1865: *Puphegy.* — Szőlőhegy a település északi részén a Kis-völgytől délre. Nevét alakjáról kaphatta. ***Púp-domb***-ként is említik. Vö. Púp-hegyi-kereszt, Púp-völgy. — ÉGy., Hnt., SzMHn. 2: 344, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-G1H1.

Púp-hegyi kereszt 2008: *Puphegyi-kereszt.* — Kereszt a Púp-hegyen. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 344.

Púp-völgy 2008: *Pupvőügy.* — Völgy a Púp-hegy mellett. Pontos helyét a forrás nem közli. — SzMHn. 2: 344.

Purcsik-patak 2014: *Purcsik-patak,* 2008: *Pùrcsik-patak.* — Patak a Sváb-hegyen. Nevét a patak mellett élő családról kapta. — Kiss 2014: 161, SzMHn. 2: 344. — T19-H2.

Puszta-hegy 2025: *Puszta-hegy | Innen odafele a falunak asz mongyák, hoty Puszta-hegy, és innen odafele imitt-amot vannak csak házak, pláne mosmá. Réigem vóut szásztizennyolc ház. Mos csak lakóu, most vagy még nyóucvan sincsen.* 2008: *Pusztahegy,* 1944: *Puszta h[egy],* 1941: *Puszta-h[egy],* 1931: *Puszta h[hegy],* 1918: *Puszta h[egy],* 1915: *Puszta h[hegy],* 1907: *Pusztahegy* szőlőhegy, 1902: *Pusztahegy* szőlőhegy, 1900: *Pusztahegy,* 1898: *Pusztahegy,* 1884: *Puszta h[egy],* 1866: *Puszta hegy* I, *Puszta hegy* II, 1865: *Pusztahegy, Puszta hegy,* 1864: *Pusztahegy | Keletre nyulnak el a marmorosi havasokkal kapcsolatban lévő – meglehetős asztali bort termő – hegygerincek – hol nevezetes a Pusztahegy, mely a többi dombok közt a legjobban adja, nevét – mint a króníka mondja: – s azt a nép hinní szereti is – onnan eredt, hogy tenger évekkel ezelőtt azon helyiségen a Debrecenieknek voltak szőlleí – mik azomban hazánkra nehezedett tatár-pogány járom alatt teljesen elpusztultak, ugy anyira, hogy ott az isméti bortermelésre rengeteg erdőket kelle lerombolni, hol még azon időben is találtattak szőlőtőkék.* 1860–1861: *Pusztahegy,* 1784: *Puszta hegy.* — A település déli részén fekvő

nagy kiterjedésű szőlőhegy, illetve lakott terület. A név a *puszta* 'kopár, elhagyott' melléknévnek és a *hegy* 'szőlővel beültetett kiemelkedés; szőlőhegy' jelentésű földrajzi köznévnek az összetételéből alakult. A névadás indítéka kapcsán Kiss Kálmán a helybeliek körében ismert legendát is említ: *Valamikor, reges-régen a Pusztahegyen gyönyörű gyümölcsös volt, amelynek tulajdonosa Debrecenbe való volt. A főúr egy ízben nagyon megharagudott egyik cselédjére, és felakasztatta. Halála előtt a fiú elátkozta ezt a helyet. A cseléd halálát követően hatalmas felhőszakadás zúdult a hegyre, és mindent elpusztított, lemosva a termőföldet. A földcsuszamlás betemetett mindent a hegy lábánál: a házakat, dombokba vájt pincéket, kutakat. Ezután kapta ez a hely a Pusztahegy elnevezést.* Vö. Kis-Puszta-hegy, Nagy-Puszta-hegy, Ó-Puszta-hegy, Puszta-hegy-erdő, Pusztahegyesi út, Új-Puszta-hegy. Lásd Puszta-hegy-dűlő (Kisgérce). — ÉGy., EKFT., FKnT., HKFT., Hnt., Kiss 2014: 153, MaKF., MKFT., Pesty 1864/57: 405b, 430a, 430b, 440a, 444b, SzMHn. 2: 344, 354, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.365, T16.T.541, T22.BXV.c.500/2. — T19-H3.

Puszta-hegy-erdő [19. sz.]: *Pusztahegy-erdő.* — A Puszta-hegy magasabban fekvő, erdővel borított része. — T0.53.216.1. — T19-H3.

Pusztahegyesi út 2025: *Pusztahegyesi ut.* — Túrterebes irányából a településre érkező utca. A Puszta-hegyre vezet, erre utal az elnevezése. — ÉGy. — T32-A4.

Pusztahegyesi út Fotó: Hankusz Éva

Református templom 2025: *Református templom ~ Uj templom.* — A település déli részén található református templom. Nemrégiben épült, ezért ***Új templom***-nak is nevezik. — ÉGy. — T19-H3.

Római katolikus templom lásd **Római templom**

Római templom 2025: *Róumaji templom ~ Róumaji katóulikus templom.* — A település déli részén található római katolikus templom. ***Római katolikus templom***-ként is említik. — ÉGy. — T32-A4.

Sarok-kút 2025: *Sarok-kut ~ Kádár-kut.* — Kút a Pusztahegyesi út és a Kövesút találkozásánál az egykori Kultúrház épülete mellett. Nevét az elhelyezkedéséről kapta. A ***Kádár-kút*** névváltozat a kút körüli terület egykori tulajdonosára utal. — ÉGy. — T32-A4.

Sarok-kút Fotó: Hankusz Éva

Schuller-kút 2025: *Suller-kut.* — Kút a Pusztahegyesi út mentén álló egyik ház udvarán. Nevét a telek korábbi tulajdonosáról, Schuller Lajosról kapta. — ÉGy. — T32-A4.

Sepsi-domb lásd **Böndő**

Sepsi-tanya 2008: *Sepsi-tanya .* — A Sepsi-domb területén fekvő egykori tanya. Nevét tulajdonosáról kapta. — SzMHn. 2: 344.

Simoné 2025: *Simonéi | Nem lakig benne senki. ... Simon Géiza bácsi vóut, Simon Pista, igen, Simon András. ... Kihaltak azok.* — Szőlő a település északi részén a Grószé területén. Nevét a korábban ott lakó Simon családról kapta. — ÉGy. — T19-G2.

Sváb-hegy 2025: *Sováp-hegy ~ Sváp-hegy,* 2014: *Sováb-hegy,* 2008: *Sováp hegy,* 1866: *Sváb hegy,* 1865: *Svab hegy,* 1864: *Svábhegy | Itt kizárólag csak svábok bírván szőlőket, neve innen származik, hol – s több helyiségen is hihetetlen menyiségü bor termeltetik, egy kapás szőlő 40. kőből bort – köblés 20 itcéjével számítva – megadván.* [19. sz.]: *Svábhegy.* — Szőlőhegy a település északi részén az Úrvölgy és az Agg-hegy közötti területen. Részei a Kis-Sváb-hegy és a Nagy-Sváb-hegy. Pesty

Frigyes adatközlője szerint korábban kizárólag svábok birtokolták a területet, erre utal a név előtagja. A német nyelvű betelepülőket a helyi nyelvjárásban *sováb*-nak nevezik, ez az alak jelenik meg az adatok némelyikében is. — ÉGy., Kiss 2014:162, Pesty 1864/57: 430b, 444b, SzMHn. 2: 344, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H2.

Szőlőhegy lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Szőlőhegyitanya lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Szudaié 2025: *Szudajiéi ~ Szudaji-ház ~ Szudaji háza | Jóu naty terüllet. Asz tanitóu vóut ittem valamikor ötven előütt.* 2014: *Szudaijé,* 2008: *Szudaijé.* — Szőlő és lakóház a település északnyugati részén a Púp-hegyen. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. ***Szudai-ház*** és ***Szudai háza*** formában is említik. — ÉGy., Kiss 2014: 162, SzMHn. 2: 344. — T19-G1.

Szudai-ház lásd **Szudaié**

Szudai háza lásd **Szudaié**

Tardi Faszi dombja 2014: *Tàrdi-Faszi-dombja, Tükör-domb,* 2008: *Tàrdi-Faszi dombja, Tükör-domb.* — Szőlő és kaszáló a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. A források szerint *Faszi Mari* ragadványnevű személy lakott itt, erre utal a *Faszi* névelem. *Tardi* családnevűek is éltek korábban a településen. A ***Tükör-domb*** névváltozat esetében a névadás indítéka ismeretlen. — Kiss 2014: 163, SzMHn. 2: 344.

Terebeshegy lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Terebesihegy lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Túrterebesihegy lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Túrterebesszőlőhegy lásd **Túrterebesiszőlőhegy**

Tükör-domb lásd **Tardi Faszi dombja**

Új-Puszta-hegy 1866: Ó *uj Puszta hegy,* 1865: O *uj Pusztahegy.* — A Puszta-hegy keleti része. A név előtagja az Ó-Puszta-hegyhez való viszonyítást fejezi ki. — T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H3.

Új templom lásd **Református templom**

Urak völgye lásd **Úr völgye**

Úr-völgy 2025: *Ur-vőügy ~ Ur vőügye | Először az Ur-vőlgy jött jobra fele, ahoty felmejünk a Keresztűl.* 2014: *Úr vőügy,* 2008: *Úr-vőügy, Urak vòlgye,* 1866: *Urvölgy,* 1865: *Urvegy,* 1864: *Úrvölgy, Úrvőlgy | Hajdan az uraságnak a völgyben – mely meglehetös kiterjedésü – kizárólagos rétjeí lévén, neve innen származtatík.* [19. sz.]: *Urvőlgy.* — Szőlőhegy a település északi részén a Sváb-hegytől északra. Néhány lakóház is áll a területen. Nevét az magyarázza – amint erről Pesty Frigyes helynévtárában is olvashatunk –, hogy egykor az uraság birtoka volt. ***Úr völgye*** és ***Urak völgye*** alakban is előfordul. — ÉGy., Kiss 2014: 163, Pesty 1864/57: 430b, 444b, SzMHn. 2: 344, 345, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3. — T19-H2.

Úr-völgy Fotó: Hankusz Éva

Úr völgye lásd **Úr-völgy**

Ügy-hegy 1884: *Ügy hegy.* — A Puszta-hegytől északra, az Agg-hegy környékén fekvő terület. A név talán az Agg-hegy romlott formája lehet. — HKFT. — T19-G2H2.

Üveg pince 2025: *Üvek pince | Az vóut a Muha Miskájéi. ... Há nem üvegből van az, hanem hát mi ugy nevesztük el, de körülbelüll, hát abba a zidőübe, körülbelül csempéiből van az. Afelett is vóut ház.* 2014: *Üveg-pince,* 2008: *Üvegpince.* — Pince az Almási papé területén. A belsejét üveghez hasonló anyaggal burkolták. — ÉGy., Kiss 2014: 163, SzMHn. 2: 345. — T19-H2.

Váltó 1865: *Vato, Valto,* 1864: *váltó.* — Egykori földterület a Kis-völgytől északra. A név a *váltó* 'a völgynek vagy a hegytetőnek az a része, ahol a vad a másik hegyoldalba átmegy' jelentésű tájszóból alakult. — Pesty 1864/57: 444b, T1.S.79.1782/2, ÚMTsz. — T19-H1.

Varga-bükk 2025: *Varga-bikk ~ Varga-erdőü,* 2014: *Varga-bükk,* 2008: *Vàrga-bükk,* 1941: *Vargabükk,* 1931: *Varga bükk,* 1884: *Vargabükk,* 1866: *Vargabük,* 1865: *Varga big,* 1864: *Varga Bükk,* [19. sz.]: *Vargabűkk.* — Erdős terület a település északi részén. A név előtagja bizonyára személynév, az utótagja pedig a *bükk*

'bükkfákból álló erdő' jelentésű földrajzi köznév, amely a helyi nyelvhasználatban *bikk* formában is él. ***Varga-erdő*** néven is említik. — ÉGy., FKnT., HKFT., Kiss 2014: 163, MaKF., Pesty 1864/57: 444b, SzMHn. 2: 345, T0.53.216.1, T1.S.79.1782/2, T1.S.79.1782/3, T16.T.541. — T19-H2.

Varga-domb 2014: *Vàrga-domb,* 2008: *Vàrga domb.* — Domb a település határában. Pontos helyét a források nem jelölik. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. — Kiss 2014: 164, SzMHn. 2: 345.

Varga-erdő lásd **Varga-bükk**

Vári-birtok 2025: *Vári-birtok.* — Szőlő és hozzá tartozó lakóház a Böndő közelében. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T19-G2H2.

Vida-láp 2014: *Vida-láp,* 2008: *Vida-láp.* — Mocsaras terület a Puszta-hegy környékén, melynek egy része a forrás szerint beépült. Pontos helyét nem ismerjük, talán azonos a Vida-réttel. Nevét egykori tulajdonosáról kapta: *Vida* családnevűek ma is élnek Túrterebesen. — Kiss 2014: 164, SzMHn. 2: 345.

Vida-rét 2014: *Vida-rét,* 2008: *Vida-rét.* — Rét a település határában. Pontos helyét nem ismerjük. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Vida-láp. — Kiss 2014: 164, SzMHn. 2: 345.

Földrajzi köznevek

Összeállította: Bába Barbara

Az alábbi lista a kötetben szereplő élőnyelvi és történeti adatokban előforduló földrajzi közneveket tartalmazza

ág 1. kisebb csatorna **2.** folyóvízből kiszakadó és abba visszatérő elágazás **3.** földterület másik határba való átnyúlása

ágazat völgy kezdeti részének több kis völgyágra való szétágazódása

akácos akáccal benőtt hely, terület; kisebb akácerdő

akol legelőn elkülönített, bekerített hely

alj(a) 1. valami mellett fekvő terület **2.** valamely terület mögöttes része **3.** valaminek a mélyebben fekvő része

almáskert almafával beültetett gyümölcsös

alsóvég a belterület alacsonyabban fekvő része

alszeg a belterület alacsonyabban fekvő része

alvég a belterület alacsonyabban fekvő része

árkos körülárkolt hely a mezőn, ahol a kint hagyott takarmányt, elsősorban a szénát tartották

árok víz elvezetésére szolgáló mesterséges vagy természetes mélyedés

aszó völgy; kiszáradt folyómeder (terület)

átjáró két utcát összekötő keskeny utcácska, köz

avas makkoltatásra alkalmas, nagy fákból álló öreg, szálas erdő; őserdő, rengeteg; tilos erdő

balkány vízállásos hely, árterület

bánya hasznos ásványokat, főképpen követ kitermelő üzem, illetve a kitermelés után maradt gödör

bérc 1. hegy, kisebbfajta kiemelkedés, magaslat **2.** hegycsúcs **3.** dombtető, hegytető, hegygerinc

berek 1. bokrokkal, fákkal benőtt vízparti vagy vizes határrész **2.** vizenyős (bokros) rét vagy legelő

bikakert (a község tulajdonában levő) rét, amelyen a bikák számára füvet kaszálnak

bikarét (a község tulajdonában levő) rét, amelyen a bikák számára füvet kaszálnak

birtok valakinek a tulajdonában levő ingatlan, földterület

bodonoskút fakéreggel vagy vesszőfonással védett kút

bokor bokros hely

borkút ásványos forrás

bükk(ös) bükkfás erdő(rész)

cigánygödör vályogvető gödör

cigánysor település cigányok lakta része

cigánytelep település cigányok lakta része

cigányvég (faluvégi) cigánytelep

cinterem a templom udvara

comoga 1. hosszú, vonalszerű vízfolyás **2.** mocsaras, lapályos hely

csatorna kanális

csemetekert erdei facsemetéket vagy díszfákat nevelő kert, faiskola

csentru 1. központ **2.** az állami gazdaság központja

csepe bokros terület

cser 1. cserfákból álló erdő(rész) **2.** bokros, cserjés hely **3.** kicsiny vízér, csermely

csere 1. cserfákból álló erdő(rész) **2.** bokros, cserjés hely

csererdő cserfákból álló erdő(rész)

cseres cserfás erdő(rész)

csikászó hely, ahol csíkot lehetett fogni

csikó(s)kert csikók bekerített tartózkodási helye

csókás terület, ahol sok csóka van

csonkás irtással nyert szántóterület, amelyben a fák tuskóját benne hagyták

csordakút szarvasmarhák itatására szolgáló kút a legelőn

csordalegelő közlegelő, ahol a csorda szokott legelni

csordaút út, amelyen a szarvasmarhákat hajtják a legelőre
csorgó forrás
csúcs hegytető
csűröskert szérűskert, a település szélén lévő, közös vagy egy-egy gazda tulajdonában álló hely vagy gazdasági udvar
delelő ~ déllő legelőre kihajtott jószág déli pihenőhelye
dinnye ~ dinnyés dinnye termesztésére használt föld
dinnyeföld dinnye termesztésére használt föld
disznólegelő legelő, ahol a disznók legelnek
domb a hegynél kisebb természetes (vagy mesterséges) földfelszíni kiemelkedés
dögtemető elhullott állatok elföldelésére szolgáló terület
dögtér elhullott állatok elföldelésére szolgáló terület
dűlő a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része
éger(es) égererdő, égerfás hely
elő (eleje) 1. valamely helynek a településhez közelebb eső része **2.** valaminek az elülső része
epreskert eperfával beültetett hely
ér patak
erdő fákkal és a köztük levő más vad növényekkel (sűrűn) benőtt terület
erdőalj erdő szélén lévő terület
eresztvény fiatal, sarjadó erdő
erge kisebb vízfolyás, árok; lapos, mocsaras ér
fakert faiskola, csemetekert
falka rész, darab; egy bizonyos nagyságú földdarab
falu 1. településrész **2.** a település legrégebben beépült utcája
faluvég a falu széle
farm állattenyésztésre szakosított gazdaság
fél valaminek az egyik vagy mindkét oldalán levő terület
felsővég a belterület magasabban fekvő része
felszeg a belterület magasabban fekvő része
fenék valamely terület mélyebben fekvő része
fenyves fenyőerdő
fertő mocsaras terület időnként vízzel újra megtelő tócsákkal, gödrökkel
fiatalos fiatal fákból álló erdő
fluder malomgát
focipálya labdarúgópálya, sportpálya
fogás 1. a falu közelében a telekhez kimért toldás **2.** a falu közelében kimért föld **3.** erdő kiirtott része, irtás
foglár a falu közelében a telekhez kimért toldás
fok 1. kisebb vízfolyás, vízállás **2.** nagyobb vizekből kifolyó ér vagy csatorna **3.** hegynek meredeken kiugró része
folyamat folyó, víz
folyár kis vízfolyás, csermely, patakocska
folyó 1. több patak összefolyásából keletkező, szélesebb medrű folyóvíz **2.** patak
forduló 1. határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra **2.** útelágazás, a főútról leágazó bekötőút
forrás a földből természetes úton előtörő víz és ennek helye, környéke
fő 1. vízfolyásnak, főként pataknak a kezdete, forrása **2.** mezőrész településhez közelebb eső része
föld 1. szántóföld, földterület **2.** általában kisebb (szántó)terület, amely többnyire egy birtokos kezében van
förtés állatok fürdőhelye
föveny homokos terület
fövenyesgödör kavicsbánya, homokgödör
futballpálya labdarúgópálya, sportpálya
futballtér labdarúgópálya, sportpálya
fürdő fürdésre alkalmas víz, fürdőhely
fűzfás fűzfákkal benőtt terület
ganajos a csorda delelőhelye
gát víz lefolyását elzáró vagy kiáradását akadályozó építmény, töltés
gaz 1. cserjés, bokros erdő **2.** dudvával, kóróval, bokrokkal benőtt terület
gombás terület, ahol sok gomba terem
gorond mélyebben fekvő területből, mocsárból, árvízből kiemelkedő dombos hely, földhát; halom, domb(hát)
gödör 1. nagyobb természetes vagy mesterséges mélyedés a talajban **2.** völgy **3.** egykori folyómeder
gulyalegelő marhalegelő
gyakor sűrű erdő, cserjés
gyeplegelő gyengébb minőségű legelő

gyeptelek üres telek
gyepű 1. szántatlan gyepszalag **2.** eleven sövény vagy tüskével magasan megrakott árokpart **3.** kerítés
gyökér terület, melyre jellemző a fák földből kiálló, erős gyökérzete, illetve gyökértuskók jelenléte
gyümölcsös gyümölcsfákkal beültetett terület, kert
halastó halak tenyésztésére használt mesterséges tó
halom (alacsonyabb) domb
halvány 1. kiszáradt folyómeder **2.** holtág
haraszt fiatal, sarjadzó, cserjés erdő, bozót
hát 1. dombos vízparti terület **2.** vízből kiemelkedő, illetve környezeténél magasabban fekvő terület **3.** valami mögött fekvő terület, valaminek a mögöttes része **4.** földhát
határ országhatár
határárok az országhatár mentén futó árok
hegy 1. domb; a dombnál magasabb és meredekebb földfelszíni kiemelkedés **2.** szőlővel beültetett kiemelkedés; szőlőhegy; szőlőskert **3.** vizenyős, mocsaras területből kiemelkedő kisebb halom **4.** földdarab elkeskenyedő vége **5.** vízfolyás vége
hegyalja a hegy alsó része, a hegy lába
hegyes kicsúcsosodó hegyrész
hegykapu szőlőhegyi út kezdete, amely a szőlőhegy gyepűjén vezet át
hegység hegyvonulat
hegytető (szőlő)hegy, (szőlő)domb legfelső, legmagasabb része, teteje, csúcsa
hegyút szőlőhegyre vezető út
híd folyón, patakon, árkon átívelő, átkelésre alkalmas építmény
homok(os)gödör homok kibányászása után keletkezett, illetve homok kitermelésére használt gödör
honcsok ~ honcsék rétterület, melynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné
honcsokos 1. rétterület, melynek felszínét kis dombocskák teszik egyenetlenné **2.** vakondtúrásos terület
hömlöc hirtelen emelkedő, kiugró hegycsúcs
hugat dombos fekvésű határrész
hullámtér folyó árterülete
ingovány vizenyős terület
irtás ~ irtvány szántóterület, amelyet az erdő kiirtásával nyertek
járás 1. forduló, határrész **2.** a folyónak az a része, ahol csónak vagy komp közlekedik
játszótér szabad tér, ahol a gyermekek felügyelettel vagy szabadon játszanak
jégverem jég tárolására alkalmas pinceszerű üreg
jog földbirtok
jószáglegelő állatok legeltetésére használt füves terület
juhfarm juhok tartására, tenyésztésére szolgáló mezőgazdasági telep
juhfürösztő juhok fürösztésére alkalmas hely
juhkosár nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák
juhlegelő rendszerint alacsony növésű fűvel borított terület, amelyen juhokat szoktak legeltetni
kabolaút dűlőút, a szántóföldek közt fennhagyott keskeny szekérút
kalista ~ kálista pocsolya, kátyú
kanális mesterséges vízelvezető árok
kanföld illetményföld a községi kandisznó tartásáért
kanyar az útnak az a szakasza, ahol irányt változtat
kapu tájrész eleje, kezdete
karaj ~ karéj valamely területnek a széle, vízpart, falu széle
karám ~ karán ~ karány tövissel bekerített hely, melybe a ménest, gulyát terelik éjszakára
karikó vizenyős területből kerek alakú kiemelkedés
kaszáló szénatermő hely, rét
kaszálótag kaszáló
kátyú 1. vízzel telt mélyedés **2.** vízjárta terület, rét
kavicsos olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van
kavicsosgödör olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van
kazalos szérűnek használt terület, amelynek a szélén a csépelt gabona szalmáját kazalba rakva tartották
kenderártó kenderáztatásra használt hely főként álló-, esetleg folyóvízben

kenderáztató kenderáztatásra használt hely főként álló-, esetleg folyóvízben
kenderes kender termesztésére használt terület
kendereskert kender termesztésére használt terület
kenderföld kender termesztésére használt terület
kendersor kender termesztésére használt terület
keresztút útelágazás, útkereszteződés
kert 1. bekerített telek, földterület **2.** falurész
kert(ek)alja a kertek folytatása a külterületen, a kertek alatti földterület; a falu kertjeinek a végében levő legelő
kerülőház a mezőőr lakóháza, tanyája
kolónia betelepült lakosság lakóhelye
kopasz kopár hely
korlát a szabadban legeltetett jószág kerítéssel körülvett, fedetlen szálláshelye
korong lapos, kör alakú hely
kosár nem művelt szántóföldön gallyakból készített kerítés a juhok számára, hogy ott éjszakázva a területet trágyázzák
kő kiemelkedő szikla, esetleg sziklacsoport
kőbánya bánya, amelyben ipari vagy építészeti célra követ fejtenek
köblös akkora területű szántóföld, melybe egy köböl (4 véka) vetőmag kell
kőhíd kőből, betonból vagy téglából épített híd
köpődék szántóföldön levő mélyedés, melyben megáll a víz
környék valamit körülvevő területrész
kört(v)élyes terület, ahol sok a vadkörtefa
kövecses ~ kövicses olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van
köves terület, amelynek a talaja kavicsos
kövicsesgödör olyan terület, amelynek földjében murva, kavics van
köz 1. két tájrész (erdő, árok) széle közötti terület **2.** két terület közötti hely
közerdő közbirtokossági erdő
központ településnek az a része, ahol a középületek vannak
kubikgödör gödör, amelyből valamilyen célra elhordták a földet
kupa mélyedés, gödör
kút ásott és körülépített víznyerő hely
kutyaszorító 1. szűk utácska **2.** zsákutca
láb 1. dűlőnek vagy földdarabnak valamely része
lágyas szántóföld melletti kaszáló
lanka ártéren, holtmederben levő gyümölcsös
láp vízinövényekkel benőtt, mocsaras terület, rétség
lapos 1. kaszáló **2.** környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas sík terület **3.** kiszáradt folyómeder
lápos vizes, mocsaras, nádas, vízinövényekkel benőtt hely
láz 1. erdei tisztás, irtás, szénatermelő hely, rét, mező, kaszáló **2.** lapos fekvésű térség, kaszáló
lazsna dudvával, burjánnal benőtt hely; bokros hely
legelő állatok legeltetésére használt füves terület
lejárat valahová lefelé vezető út
lejáró valahová lefelé vezető út
lénia egyenes erdei út, nyiladék
libalegelő libák legeltetésére szolgáló legelő
libarét libák legeltetésére szolgáló gyepes terület
liget kisebb, ritkás erdő, fákkal tarkított bokros terület; üres hely az erdőben
lóger takarmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely
lókosár lovak karámja
lóúsztató lovak fürdetésére alkalmas természetes vízfolyás
lődomb mesterségesen emelt domb lőgyakorlatokhoz
lunka ~ lonka (enyhén lejtős területen) ártéren, holtmederben levő gyümölcsös
major mezőgazdasági telep a falun kívül a hozzá tartozó (korábban uradalmi, illetve termelőszövetkezeti) birtokkal, gyakran lakóhellyel
mál domboldal, melyen szőlő, gyümölcs van
malomkert malomhoz tartozó terület
marhalegelő szarvasmarhák legelője
megyeárok árok, vízfolyás, amely a községek vagy nagybirtokok között a határt jelöli
méhes hely vagy építmény, ahol méheket tartanak
méneskút a ménes itatására szolgáló kút és közvetlen környéke
mellék valamely víz, mocsár, tó melletti terület
messzelátó katonai figyelőhely

mező 1. a falu határában levő szántóterület **2.** rét, kaszáló **3.** a falu külterülete; (sík) terület; szántóterület; legelő; rét, kaszáló
mezőszél valamely területnek a széle, határa
mocsár (növényzettel benőtt) sekély állóvíz
mocsolya mocsaras, vizenyős terület
mogyorós mogyoróbokrokkal benőtt hely
nádas náddal benőtt (vizenyős) terület
nyak 1. két hegyet összekötő keskeny hát **2.** valaminek az elvékonyodó része
nyáras nyárfaerdő, nyárfákkal beültetett, benőtt hely
nyárfaerdő nyárfákból álló erdő
nyíres nyírfákkal benőtt, beültetett erdő, terület
nyomás legelő
oldal határrész, tájrész oldalsó darabja, környéke
oltvány facsemetékből álló fiatal erdő
oltványos faiskola
orr 1. előrenyúló hosszú, ék alakú földterület **2.** hegy kiszögellése, erősen kiugró része; völgy két ága között emelkedő hegyrész
ország területrész
országút településeket összekötő, kiépített út
ökörtilalmas az igásállatok legeltetésére, illetve a takarmánnyal való ellátására kijelölt terület
ösvény keskeny, kitaposott gyalogút, csapás
palló 1. árkon vagy patakon keresztülfektetett deszka vagy gerenda; keskeny gyaloghíd **2.** vastag, széles deszkából készült gyalogjáró, gyaloghíd
parcella nagyobb felosztott földterület kisebb megművelt darabja
park nagyobb díszkert
parlag fel nem szántott földterület
part 1. folyóvíz, állóvíz vagy gödör széle **2.** magasabb fekvésű terület
pást alacsony, sűrű fűvel benőtt hely, gyep, legelő
patak 1. csermelynél nagyobb, folyónál kisebb folyóvíz **2.** lapályos, vizenyős terület
pázsit 1. füves terület **2.** legelő
peres földdarab, melyért pereskedés folyt
piac termékek árusítására, adásvételére szolgáló terület
piskáros halban gazdag természetes víz
pojána erdei tisztás; hegyi rét
porta beépített telek
pótlás terület, mellyel határkiigazítás vagy parcellázás során egészítettek ki egy-egy tulajdont
puszta 1. nagy kiterjedésű, többnyire fátlan, füves síkság, kipusztult termőterület **2.** a falutól távolabb eső, kisebb települési egység, mezőgazdasági központ, major
ráta egy rész a (szétosztott) földterületből
rekettye ~ rekettyés 1. bokros, vizenyős rét, legelő **2.** rekettyebokrokkal benőtt terület
rész 1. határrész, területrész **2.** birtok, tag
rét 1. széna termesztésére használt terület, kaszáló **2.** földterület
révhely kikötőhely, vízi átkelőhely
sár sáros folyóvíz
sárfészek rossz, vizenyős út
sarok 1. utcasarok **2.** nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete
sás sással benőtt terület
sásas (mély fekvésű) vizes terület, amelyen sok sás, esetleg egyéb vízinövény nő
sikátor 1. szűk utca **2.** a falu mellékutcája
sor 1. utca(rész), házsor **2.** földút **3.** szabályos alakú földdarabok a határban **4.** kisebb szántóterület
sűrű 1. bokros, bozótos (erdő)rész **2.** átláthatatlan fás, bokros hely **3.** mocsári erdő
szálas erdő, amelyben szép szálfák vannak
szállás településtől rendszerint távolabbi emberi lakóhely
szántóföld rendszeresen megművelt határrész, szántó
szántótag rendszeresen megművelt határrész, szántó
szeg 1. folyókanyarban fekvő földterület **2.** nem központi fekvésű külterületi hely **3.** nagyjából háromszög alakú vagy valahogyan körülzárt terület **4.** a határ egy része
szék vízállásos, szikes terület
szeketura terméketlen, száraz terület; tisztás
szél valamely terület külső része, széle, határa
szénégető faszén égetésére használt hely
szer 1. határrész **2.** határ távol eső része
sziget 1. minden oldalról vízzel körülvett kisebb-nagyobb szárazföld **2.** mély fekvésű, vizenyős, berkes területből kiemelkedő száraz rész **3.** félsziget
szik vízállásos, szikes terület

szilas terület, amelyen sok szilfa van
szilvás szilvafával beültetett terület, gyümölcsös
szilváskert szilvafával beültetett terület, gyümölcsös
szomoga 1. hosszú, vonalszerű vízfolyás **2.** mocsaras, lapályos hely
szoros keskeny gyalogút
szőlő földterület, ahol szőlőt termesztenek
szőlődomb magasabb fekvésű szőlőtermő terület
szőlőhegy dombos helyen levő szőlőskert
szőlő(s)kert szőlővel beültetett terület
szurdok (víztől kivájt) meredek falú, keskeny völgy
tábla 1. nagyobb, összefüggő megművelt földterület **2.** nagyobb, szabályos alakú földterület
tag 1. a tagosított, művelés alatt levő határ egyben levő darabja **2.** a dűlőn belüli, annál kisebb földterület
tanya lakóházból és gazdasági épületekből álló kis gazdasági település a határban
téglagödör kavicsbánya, homokgödör
téglaszín terület, ahonnan a téglaégetéshez az agyagot nyerték, és ahol a téglát égették
tehénlegelő legelő, amelyen tehenek legelnek
telek 1. házhely (és a hozzá tartozó földterület) **2.** gazdasági műveléssel hasznosítható földterület, kisebb birtok **3.** megművelt határrész
telep kisebb település, településrész
temető a halottak eltemetésére kijelölt terület
tér gyakorlótér
tető hegy, domb legmagasabb része
tiszta ~ tisztás erdőben levő füves terület, ahol nincs fa
torok valaminek a bejárata
tó 1. mélyebb állóvíz **2.** (mélyen fekvő) vizenyős terület, rét
tő földrajzi hely közvetlen környéke
tökföld tök termesztésére használt föld
töltés gát
törzsökös erdőrész, ahol a fákat legallyazták; szálas erdő
tövises cserjével, bozóttal benőtt terület
udvar telek
újtelep újabban épült falurész
ulica utca
uraság földesúri birtok
út 1. járművek közlekedése számára épített egyenletes szélességű sáv **2.** földút
utca városban, faluban házakkal szegélyezett (az útnál általában kisebb és rövidebb) közlekedési útvonal
útfél az út egyik vagy mindkét oldalán levő terület
ülő pihenőhely
vágás kivágott erdőrész, irtás
vájás 1. nagyobb természetes vagy mesterséges vízfolyás **2.** terület, mélyedés, ahol ásni szoktak (pl. homokot, agyagot)
vakárok vizesárok, amelyben csak ősztől tavaszig van víz
váltó a völgynek vagy a hegytetőnek az a része, ahol a vad a másik hegyoldalba átmegy
vápa 1. mocsaras, vizenyős terület **2.** völgy
váró (erdészeti) várakozóhely
város településrész
vásártér hely, ahol a vásárokat szokták tartani
vég 1. valamely terület szélső része **2.** faluvég **3.** valamely tájrésznek a településtől távolabb eső része **4.** utca, utcarész
vész 1. halászóhely a folyóparton **2.** elpusztult erdőrészlet, irtás
vidék bizonyos szempontból sajátos egységet képező táj, terület
víz folyó- vagy állóvíz
vízimalom vízienergiával működtetett malom
völgy 1. hegyek, magaslatok közötti terület **2.** mélyen fekvő földterület **3.** hegyek, magaslatok közötti terület, ahol vízfolyás van
zug 1. a folyó kanyarulatában levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület **2.** sarok, szeglet
zugoly 1. szöglet **2.** két domb között fekvő terület
zuhogó ~ zubogó ~ zúgó gátról, zsilipről lezuhanó víz; vízimalom zsilipes csatornája

Források

Összeállította: Hlavacska Edit és Kenyhercz Róbert

A. = Nagy Imre szerk., *Anjoukori okmánytár 1–6.* Budapest, 1878–1891. Tasnádi Nagy Gyula szerk., *Anjoukori okmánytár 7.* Budapest, 1920.

AH. = Szántai Lajos szerk., *Atlas Hungaricus 1528–1850.* CD 1–2. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

AOklt. = Kristó Gyula szerk., *Anjou-kori oklevéltár 1–.* Csongrád Megyei Levéltár–Szegedi Középkorász Műhely, Budapest–Szeged, 1990–.

ÁSz. = Fehértói Katalin, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.

ÁÚO. = Wenzel Gusztáv szerk., *Árpádkori új okmánytár 1–12.* Pest, [később] Budapest, 1860–1874.

Bakos 1982 = Bakos Ferenc, *A magyar szókészlet román elemeinek története.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982.

Balogh 2017 = Balogh Béla, *Halmi monográfiája.* Szatmárnémeti, 2017.

Barta 2009 = Barta Viktória, A kárpátaljai Gyula helynevei. *Magyar Nyelvjárások 47* (2009), 213–224.

Bényei 2012 = Bényei Ágnes, *Helynévképzés a magyarban.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 26. Debrecen, 2012.

Buszel 2003 = Бусел, Вячеслав Т. szerk., *Великий тлумачний словник сучасної української мови. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України.* Київ, 2003.

ComMarmUg. = Georg Heller szerk., *Comitatus Marmarosiensis. Comitatus Ugocsiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn 18. München, 1985.

ComSzath. = Heller, Georg, *Comitatus Szathmariensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn 14. München, 1981.

CzF. = Czuczor Gergely–Fogarasi János, *A magyar nyelv szótára 1–6.* Pest, [később] Budapest, 1862–1874.

Cs. = Csánki Dezső, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5*. Budapest, 1890–1913.

Csucska 2005 = Чучка, Павло, *Прізвища Закарпатських Українців. Історико-етимологічний словник.* Видавництво „Світ”, Львів, 2005.

Csucska 2011 = Чучка, Павло, *Слов'янські особові імена українців. Історико-етимологічний словник.* Видавництво „Ліра”, Ужгород, 2011.

Dávid 2001 = Dávid Zoltán, *Az 1598. évi házösszeírás.* Központi Statisztikai Hivatal Levéltára, Budapest, 2001.

DEx. = *Dicţionar explicativ al limbii române.* URL: https://dexonline.ro/intrare/handal/174241

Dicţ. = Kelemen Béla szerk., *Dicţionar român–maghiar.* Pentru uz şcolar. Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1974.

DL. = *Diplomatikai Levéltár. Magyar Nemzeti Levéltár, Mohács előtti gyűjtemény.*

DLR. = *Dicţionarul limbii române 1–19.* Academia Română. Editura Academiei Române, Bucureşti, 2010.

DocVal. = Lukinich Imre szerk., *Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustratia usque ad annum 1400 p. Christum*. Études sur l'Europe Centre-Orientale 29. Budapest, 1941.

DRM. = Kelemen Béla szerk., *Dicţionar romîn–maghiar 1–2.* Editura Academiei Republicii Populare Romîne, Bucureşti, 1964.

DT. = Suciu, Coriolan, *Dictionar istoric al localitatilor din Transilvania 1–2.* Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucuresti, 1966–1967.

ÉGy. (Csedreg) 2024 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Dabolc) 2024 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Feketeardó) 2008 = Kocán Béla élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Gődényháza) 2008 = Kocán Béla élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Gyula) 2008 = Kocán Béla élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Halmi) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Halmihegy) 2017 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Kisbábony) 2025 = Szilágyi-Varga Zsuzsa élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Kispeleske) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Kissár) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Kökényesd) 2024 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Lázári) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Mikola) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Nagypeleske) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Sándorhomok) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Szárazberek) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Tamásváralja) 2024 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Túrterebes) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
ÉGy. (Túrterebesiszőlőhegy) 2025 = Hankusz Éva élőnyelvi gyűjtése.
EH. = Szabó M. Attila, *Erdély, Bánság és Partium történeti és közigazgatási helységnévtára 1–2.* Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2003.
EHsz. = Szabó M. Attila–Szabó M. Erzsébet szerk., *Erdélyi helységnévszótár.* Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 1992.
EKFT. = *Első katonai felmérés. 1763–1787.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary
ÉKsz. = Pusztai Ferenc főszerk., *Magyar értelmező kéziszótár.* Második, átdolgozott kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.
ÉrtSz. = Bárczi Géza-Országh László szerk., *A magyar nyelv értelmező szótára 1-7.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1959–1962.
ETH. 11 = Hajdú Mihály–Buboly Magdolna–Bárth M. János szerk., *Erdély peremvidéke.* Szabó T. Attila Erdélyi Történeti Helynévgyűjtése 11. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 2010.
EtSz. = Gombocz Zoltán–Melich János, *Magyar etymológiai szótár.* Budapest, 1914–1944
E 156 = *Urbaria et conscriptiones. 1527–1864.* – MNL Országos Levéltár. Magyar kincstári levéltárak. Magyar Kamara Archívuma. Összeírások.
E 158 = Magyar Nemzeti Levéltár. Magyar kincstári levéltárak. Magyar Kamara Archívuma. Conscriptiones portarum.
F. = Fejér, György, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1–11.* Budae, 1829–1844.
K. Fábián 1997 = K. Fábián Ilona, *A Váradi Regestrum helynevei*. Szegedi Középkorász Műhely 13. Szeged, 1997.
Fazekas 1994 = Fazekas Lóránd, *Kökényesd.* Szatmárnémeti, 1994.
Fényes 1840 = Fényes Elek, *Magyar országnak, 's a' hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben. 1–6.* Pest, 1836–1840.
Fényes 1851 = Fényes Elek, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest, 1851.
FKnT. = URL: https://mnh.unideb.hu/geoname_registry. Korábbi kiadása: Bába Barbara–Nemes Magdolna, *Magyar földrajzi köznevek tára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.
FNESz. = Kiss Lajos, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2.* Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.
N. Fodor 2010 = N. Fodor János, *A Felső-Tisza-vidék késő középkori személyneveinek szótára (1401–1526).* Magyar Névtani Értekezések 3. ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti,

Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéke, Budapest, 2010.

Gönczy = Gönczy Pál–Kogutowicz Manó, *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm.* Posner Károly Lajos és fia térképészeti intézetének kiadása, Budapest, [1890].

Görög = Görög Demeter–Márton József, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örzö Katonaság' Vidékinek közönséges és különös tábláji.* 1802–1811.

Hadrovics–Gáldi 1968 = Hadrovics László–Gáldi László, *Orosz–magyar szótár 1–2.* Harmadik, javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1968.

Havasiné 2019 = Havasiné Kovács Helga, *Várnevek a középkori Magyarországon.* Kézirat. Doktori értekezés. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 1911. Debrecen, 2019.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000

HKFt.GKB = Az Osztrák-Magyar Monarchia III. felméréséből származó szelvények. 1869–1885. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a.397. 4670/3–4, 4770/1–4, 4870/1–2.

HKFT75. = *Harmadik katonai felmérés (1:75000). 1869–1887.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey75000

Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

Iordan 1963 = Iordan, Iorgu, *Toponimia Românească.* Editura Academiei Republicii Populare Romîne, Bucureşti, 1963.

Iordan 1983 = Iordan, Iorgu, *Dicţionar al numelor de familie româneşti.* Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983.

Juhász 1988 = Juhász Dezső, *A magyar tájnévadás.* Nyelvtudományi Értekezések 126. Akadémia Kiadó, Budapest, 1988.

Juhász 1989 = Juhász Dezső, Toponímia és onomatopoézis. In: Balogh Lajos–Ördög Ferenc szerk., *Névtudomány és művelődéstörténet.* A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 183. Budapest, 1989. 116–119.

Károlyi = Géresi Kálmán, *A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára 1–5.* Budapest, 1882–1897.

Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral

Kenyhercz 2014 = Kenyhercz Róbert, Helynévi adatok Szepes vármegye dikális összeírásaiból. *Magyar Nyelvjárások 53* (2014), 229–246.

Kenyhercz 2014a = Kenyhercz Róbert, A szláv helynévformánsok kölcsönzéséről (az *-óc* végű helynevek a magyarban). *Nyelvtudományi Közlemények 110* (2014), 205–226.

Kiss 1988 = Kiss Lajos, Földrajzinév-magyarázatok. *Magyar Nyelv 84* (1988), 453–460.

Kiss 1997 = Kiss Lajos, Erdély vízneveinek rétegződése. In: Kovács László–Veszprémi László szerk., *Honfoglalás és nyelvészet*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997. 199–210.

Kiss 2008 = Kiss Lajos, Helynévmagyarázatok. *Magyar Nyelv 104* (2008), 242–245.

Kiss 2014 = Kiss Kálmán, *Túrterebes földrajzi neveinek története.* Partiumi Füzetek 77. Varadinum Script Kiadó, Nagyvárad, 2014.

KMNyA. = Lizanec P. N., *A kárpátaljai magyar nyelvjárások atlasza 1.* Budapest, 1992. *2.* Ungvár, 1996. *3.* Ungvár–Debrecen, 2003.

KMNySz. = Horváth Katalin szerk., *A kárpátaljai magyar nyelvjárások szótára 1–2.* Kárpáti Kiadó, Ungvár, 2012–2013.

Kniezsa 1941 = Kniezsa István, Az Ecsedi-láp környékének szláv eredetű helynevei. *Magyar Népnyelv 4* (1941), 196–232.

Kniezsa 1942 = Kniezsa István, Erdély vízneveі. *Az Erdélyi Tudományos Intézet évkönyve 1942*. Kolozsvár. 27–73.

Kniezsa 1943 = Kniezsa István, *Az Ecsedi-láp környékének szláv eredetű helynevei.* A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Kiadványai 21. Debrecen, 1943.

Kniezsa 1944 = Kniezsa István, Keletmagyarország helynevei. In: Deér József–Gáldi László szerk., *Magyarok és románok 1–2.* A Magyar Történettudományi Intézet Évkönyve. Budapest, 1943–1944. 111–313.

Kniezsa 1965/2003 = Kniezsa István, A magyar és a szlovák családnevek rendszere. In: Kniezsa István, *Helynév- és családnévvizsgálatok.* Kiss

Lajos bevezető tanulmányával. Lucidus Kiadó, Budapest, 2003. 255–349.

Kniezsa 1974 = Kniezsa István, *A magyar nyelv szláv jövevényszavai 1–2.* Második kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1974.

Kocán 2003 = Kocán Béla, *A földrajzi nevek vizsgálata a Nagyszőlősi járás négy településén (Újaklin, Aklihegyen, Aklin, Nevetlenfalun).* Kézirat. Szakdolgozat. Uzshorodi Állami Egyetem, Filológiai Kar, Magyar Filológiai Tanszék. Uzsgorod, 2003.

Kocán 2004 = Kocán Béla, Aklihegy helynevei. *Névtani Értesítő 26* (2004), 101–105.

Kocán 2017 = Kocán Béla, *Helynévtörténeti vizsgálatok a régi Ugocsa megyében.* A magyar Névarchívum Kiadványai 43. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017.

Kocán 2022 = Kocán Béla, *A régi Ugocsa vármegye helyneveinek történeti etimológiai szótára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 55. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2022.

Kogutowicz = Kogutowicz Manó, *Magyarország vármegyéinek kézi atlasza. 65 térképpel.* Magyar Földrajzi Intézet, Budapest, 1905. Újrakiadása: Magyar Mercurius, Budapest, 2004.

Korabinszky 1786 = Korabinsky, Johann Matthias, *Geographisch-historisches und Produkten Lexikon von Ungarn.* Preßburg, 1786.

Lazarus = *Tabula Hungariae ad quatuor latera per Lazarum…* 1528.

LexLoc. = *Lexicon Locorum Regni Hungariae Populosorum anno 1773 Officiose Confectum.* Budapest, 1920.

Lipszky, Map. = Lipszky János, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae.* 1806.

Lipszky, Rep. = Lipszky János, Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium. 1808. In: Lipszky János, *A Magyar Királyság és társ országai térképe és névtára. 1804–1810.* DVD. Arcanum Adatbázis Kft., Budapest, 2005.

Lucsik 2014 = Лучик, Василь, *Етимологічний словник топонімів України. 3700 географічних назв.* Академія, Київ, 2014.

L0.53.104.1 = Szentmisealapítványi oklevelek könyve 1796-tól. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.2 = Nemzetes és vitézlő Bogárdy Bogárdy György özv. Losoncy Jánosné született: Bogárdy Emerentia hagyománylevelei 1796-tól. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.3 = Kökényesdi gör. kath. Egyház házasultak anyakönyve. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.4 = Kökényesdi gör. kath. Egyház kereszteltek anyakönyve 1891–1909. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.5 = A Kökényesdi gör. Katolikus Egyház Halotti anyakönyve 1900-tól. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.6 = Kereszteltek anyakönyve. 1901–1919. Római katolikus plébánia, Kökényesd.

L0.53.104.7 = Halálozási anyakönyv. 1901–1921. Római katolikus plébánia, Kökényesd.

L0.53.104.8 = A kökényesdi gör. kath. Egyház Kereszteltek anyakönyve 1910-től. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.9 = Kereszteltek anyakönyve. 1920–1932. Római katolikus plébánia, Kökényesd.

L0.53.104.10 = Halottak anyakönyve. 1922–2009. Római katolikus plébánia, Kökényesd.

L0.53.104.11 = Kereszteltek anyakönyve. 1932–1971. Római katolikus plébánia, Kökényesd.

L0.53.104.12 = Kökényesdi gor. Kath. Egyház Halottak anyakönyve. 1861–1900. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.13 = Kökényesdi gor. Kath. Egyház Kereszteltek anyakönyve. 1861–1890. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L0.53.104.14 = Kökényesdi gor. Kath. Egyház Kereszteltek anyakönyve. 1809–1860. Görögkatolikus parókia, Kökényesd.

L23.125.1 = Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи

кордонів кадастральних округів. 1864–1881. 328 (Batár jegyzőkönyve), 1680 (Fertősalmás jegyzőkönyve), 1681 (Fertősalmás határleírása).

MaKF. = *Magyarország katonai felmérése. 1941.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941

Maksay 1990 = Maksay Ferenc, *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

MÁKT. = *Magyar Állam közigazgatási térképe. 1914.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1914/

Mező 1982 = Mező András, *A magyar hivatalos helységnévadás*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982.

Mező 1999 = Mező András, *Adatok a magyar hivatalos helységnévadáshoz.* Nyíregyháza, 1999.

MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869.* URL: https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary

MNL. = Ortutay Gyula főszerk., *Magyar Néprajzi Lexikon 1-5.* Akadémai Kiadó, Budapest, 1977–1982.

MoFnT. 1 = Földi Ervin szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 1. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1984.

MTsz. = Szinnyei József, *Magyar tájszótár 1–2.* Budapest, 1893–1901. Újrakiadása: Budapest, 2003.

Németh 2008 = Németh Péter, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 60. Nyíregyháza, 2008.

Notitiae = Nagy, Ludovicus, *Notitiae politico – geographico – statisticae inclyti regni Hungariae 1–2*. Budae, 1828–1829.

Nyirkos 1987 = Nyirkos István, *Az inetimologikus mássalhangzók a magyarban*. Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi Intézete, Debrecen, 1987.

OklSz. = Szamota István–Zolnai Gyula, *Magyar oklevél-szótár. Pótlék a Magyar Nyelvtörténeti Szótárhoz.* Budapest, 1902–1906.

Ortvay 1892 = Ortvay Tivadar, *Magyarország egyházi földleírása a XIV. század elején. A pápai tizedjegyzék alapján feltüntetve 1–2.* Budapest, 1891–1892.

Pais 1975 = Pais Dezső, *Anonymus Gesta Hungarorum.* Fordította Pais Dezső, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta Györffy György. Magyar Helikon, Budapest, 1975.

Perényi = Tringli István szerk., *A Perényi család levéltára 1222–1526.* A Magyar Országos Levéltár Kiadványai 2. Forráskiadványok 44. Magyar Országos Levéltár–Történettudományi Intézet, Budapest, 2008.

Pesty 1864/39–40 = *Pesty Frigyes helynévtára 39–40. Szatmár vármegye 1–2.* OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/39–40. (Szövegkiadás: Mizser Lajos, *Szatmár vármegye Pesty Frigyes 1864–1866. évi Helynévtárában.* A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai II. Közlemények 24. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Levéltára, Nyíregyháza, 2001. Ellenőrzött, javított szövegközlése: Mizser Lajos–Kocán Béla, *Pesty Frigyes kéziratos helynévtára 1864. Szatmár vármegye.* Debrecen, 2025.)

Pesty 1864/57 = *Pesty Frigyes helynévtára 57. Ugocsa vármegye.* OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/57, 379–445. (Szövegkiadás: Mizser Lajos, *Ugocsa és Ung megye Pesty Frigyes 1864–66. évi Helynévtárában.* Nyíregyháza, Stúdium Kiadó, 1999. Ellenőrzött, javított szövegközlése: Mizser Lajos–Kocán Béla, *Pesty Frigyes kéziratos helynévtára 1864. Ugocsa vármegye.* Debrecen, 2024.)

Pipás–Halász 2005 = Піпаш, Ю.–Галас, Б., *Матеріали до словника гуцульських говірок. Косівська Поляна і Росішка Рахівського району Закарпатської області.* Ужгород, 2005.

Rácz 2007 = Rácz Anita, *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 12. Debrecen, 2007.

RegArp. = Szentpétery Imre szerk., *Az Árpádházi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke I–II/1.* Budapest, 1923–1943. Szentpétery Imre–Borsa Iván szerk., *II/2–4.* Budapest, 1961–1987.

Reszegi 2011 = Reszegi Katalin, *Hegynevek a középkori Magyarországon.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 21. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2011.

Révay 2003 = Révay Valéria szerk., *XVII–XIX. századi levelek Északkelet-Magyarországról.* Örökségünk Kiadó Bt, Nyíregyháza, 2003.

RKsz. = Márton Gyula–Péntek János–Vöő István, *A magyar nyelvjárások román kölcsönszavai.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1977.

RMCsSz. = Kázmér Miklós, *Régi magyar családnevek szótára. XIV–XVII. század.* Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 1993.

RSzSz. = Kiss Gábor főszerk., *Régi szavak szótára*. *Kihalt, elfeledett és kiveszőben lévő szavak, szóalakok és szójelentések magyarázata.* Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2012.

Sebestyén 2012 = Sebestyén Zsolt, *Máramaros megye helységneveinek etimológiai szótára.* Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2012.

Sebestyén 2017 = Sebestyén Zsolt, *A Felső-Tisza-vidék folyóvíznevei.* Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, 2017.

Sebestyén 2020 = Sebestyén Zsolt, *Kárpátalja helységnevei.* Nyíregyháza, 2020.

Šmilauer 1970 = Šmilauer, Vladimír, *Příručka slovanské toponomastiky. Handbuch der slavischen Toponomastik.* Praha, 1970.

Szabó 1937 = Szabó István, *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség.* Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

SzamSz. = Csűry Bálint, *Szamosháti szótár 1–2.* Magyar Nyelvtudományi Társaság, Debrecen, 1935–1936.

Szilágyi-Varga 2015 = Szilágyi Varga Zsuzsa, A romániai Kisbábony helynevei. *Magyar Nyelvjárások 53* (2015), 157–187.

Szirmay 1805 = Szirmay Antal, *Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis.* Pest, 1805.

Szirmay 1810 = Szirmai Szirmay Antal, *Szathmár vármegye fekvése, történetei és polgári esmérete 1–2.* Buda, 1809–1810.

SzMHn. = Bura László, *Szatmár megye helynevei (földrajzi nevei) 1–2.* Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 2008.

SzT. = Szabó T. Attila (később: Vámszer Márta, Kósa Ferenc, Fazakas Emese) szerk., *Erdélyi magyar szótörténeti tár 1–14.* Kriterion Könyvkiadó–Akadémiai Kiadó, Bukarest–Budapest, 1975–2014.

SzUM. = *Словник української мови 1–11.* Наукова думка, Київ, 1970–1980.

TESz. = Benkő Loránd főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–3. Mutató 4.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.

TörtTár. = *Történelmi Tár.* Sorozat. 1855–1934.

C. Tóth 2006a = C. Tóth Norbert, *Ugocsa megye hatóságának oklevelei (1290–1526)*. Az MTA Magyar Országos Levéltár Zsigmondkori Oklevéltár Kutatócsoport Kiadványa. Budapest, 2006.

T.SzSz1953 = Topográfiai térkép (1:50 000). Magyar Népköztársaság–Szovjetunió–Románia, Szabolcs-Szatmár m. A Magyar Néphadsereg Vezérkara – Földmérési és Távérzékelési Intézet Adat- és Térképtári Osztály, [Budapest], 1953.

T.SzUB1934 = Csonka-Magyarország vármegyéinek atlasza: Szatmár–Ugocsa–Bereg vármegye. Magyar Királyi Állami Térképészet, Budapest, 1934.

T0.53.42.1 = Dabolc felvételi előrajza. [19. sz. második fele].

T0.53.42.2 = Dabolcz község rendezés utáni térképe. 1909.

T0.53.94.1 = *Kisbábony 1892-es kataszteri térképszelvényei*. A Román Nemzeti Levéltár Szatmár megyei fiókja (Direcţia Judeţeană Satu Mare a Arhivelor Naţionale).

T0.53.104.1 = Gemeinde Kőkőnyősd. 1860. Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.

T0.53.127.1. = Mikola kisközség Szatmár megyében. 1895. – Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.

T0.53.137.1 = Nagy-Peleske kisközség Szatmár megyében. 1895. – Szatmár Megyei Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Hivatal, Szatmárnémeti (Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare).

T0.53.170.1 = Homok kisközség Szatmár megyében. 1895.

T0.53.186.1 = Száraz-Berek kisközség Szatmár megyében. 1895. – Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.

T0.53.202.1 = Tamásváralja, Magyarországban Ugocsa megye. 1864. (Egy tamásváraljai magánszemély tulajdonában.)

T0.53.202.2 = Cím nélkül [Tamásváralja kataszteri térképvázlata]. [19. sz. második fele].

T0.53.202.3 = Tamásváralja ugocsavármegyei kisközség kataszteri birtokvázlata. 1914. (Egy tamásváraljai magánszemély tulajdonában.)

T0.53.216.1. = Turterebes átnézeti térképe. [19. sz.]. Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.

T0.63.99.1 = Kis-Peleske kisközség Szatmár megyében. 1895.

T0.63.100.1 = Saárfalu kisközség Szatmár megyében. 1895. – Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare.

T0.153.116.1 = Lázári kisközség Szatmár megyében. 1895. – Szatmár Megyei Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Hivatal, Szatmárnémeti (Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Satu-Mare).

T1.S.11.303/1 = Hungariae Regni pars Transylvaniae, Russiae et Moldaviae contermina Integrum Comitatum Maramarusiensem repraesentans. 1725. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 303/1.

T1.S.11.303/2 = Mappa Geometrica Repraesentans Comitatum Maramarusiensem integrum cum adjacentibus Transylvaniae Russiae et Moldaviae Confinys. 1756. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 303/2.

T1.S.11.1674/1 = Mappa darstellend blos die Gegenden und Orte, in welchen derjenige Antheil des auf der Siebenbürger und Marmaroser Grenze bestellten... 1832. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 1674/1.

T1.S.11.1699 = Karte der zur Verhüthung der Salz Praevaricationen gegen Siebenbürgen und die Marmarosch aufgestellten, unter der Aufsicht des Szathmarer und Nagybanyer Salz Amtes stehenden Grenzbesatzung (Cordon) wie selbe gegenwärtig besteht, und für die Zukunft zu regeln wäre. 1846. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 11) Kamarai térképek. 18. sz.–1927. Nr. 1699.

T1.S.12.X.8/2 = Ideal Charte des Beregh-Ugotser Comitates alle in demselben befindlichen Post und Transenal Strassen enthaltend. 1788. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. X. Nr. 8/2.

T1.S.12.X.16/1 = Ideal Charte des Szatmarer Comitats. [1799 k.]. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. X. Nr. 16/1.

T1.S.12.X.71.1 = Inundations-Karte des Kaschauer K. K. Verwaltungs Gebietes. 1856. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. X. Nr. 71/1.

T1.S.12.XI.127 = Statistische Karte des Munkacser Districts. 1788. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XI. Nr. 127.

T1.S.12.XII.11 = Comitat Beregh-Ugocsa. [1825 k.]. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XII. Nr. 11.

T1.S.12.XII.22 = Ugocsa megye térképe. [1825 k.]. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XII. Nr. 22.

T1.S.12.XIII.10 = Mappa Comitatus Ugocsensis... 1786. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 10.

T1.S.12.XIII.67 = Plan der Post Strasse durch den Ugocser Comitat. 1786. – MNL Országos

Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 67.

T1.S.12.XIII.104 = Plan zur Aufheburg der Überschwemmungen des Teis Flusses dienlich. 1787. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 104.

T1.S.12.XIII.210/5 = Mappa exhibiens cursum Viarum per gremium ... Comitatus Szatthmár. 1793. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 210/5.

T1.S.12.XIII.248 = Situations Plan mittels welchem die angetragene Salinar Strasse von Nagy Karoly über Sárköz durch die Havas nach Tetső und von da über Huszt, Szőllős, Tisza-Újlak, Beregszasz, nach Namény ... zu ersehen ist. 1794. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 248.

T1.S.12.XVIII.13 = Cím nélkül [A Munkács, Máramarossziget, Nagybánya, Szatmár által határolt terület vázlatos postaúttérképe]. 1787. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XVIII. Nr. 13.

T1.S.12.XVIII.42 = Planum exhibens duarum ab oppido Munkáts usque oppidum Halmi decurrentium viarum conspectum... 1791. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XVIII. Nr. 42.

T1.S.12.XVIII.56 = Post Strasse von Ar. Megyes nach Halmi... 1794. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XVIII. Nr. 56.

T1.S.41.8/6 = Regni Hungariae tabula generalis archetypo Mülleriano S. C. M. Capit. et Ing. desumta, et in hane formam contracta viis veredariis aucta. novissimaeq. pacis Passarovicensis confiinis. [1718 k.]. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171 Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 41) Kapuváry család. 1697–19. sz. Nr. 8/6.

T1.S.68.106 = Novissima Regni Hungariae potamographica et telluris productorum tabula Wasser und Producten Karte des Königreichs Ungarn. 1791. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 68) Festetics család. 1631–20. sz. Nr. 106.

T1.S.74.18/38. = Ugocsa megye átnézeti térképe. 1870. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 74) Kereskedelmi minisztériumi térképek. 18. sz.–20. sz. Nr. 18/38.

T1.S.78.1957/1–35 = Comitat Ugocsa. 1864. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. Nr. 1957/1–35.

T1.S.79.1775/3 = Verzeichniss aller in der Gemeinde Csedreg befindlichen Ortschaften, einzele stehende der Gebäude, Riede, Flüsse, Seen... 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1775/3.

T1.S.79.1775/7 = Feldskizzen der Gemeinde Csedreg. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1775/7.

T1.S.79.1776/4 = Feldbrouillons der Gemeinde Dabolcz. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1776/4.

T1.S.79.1777/6 = Feldskizzen von Markte Halmi. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1777/6.

T1.S.79.1777/7 = Halmi Ugocsa vármegyei nagyközség felvételi előrajzai. 1918. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1777/7.

T1.S.79.1778/3 = Feldskizzen der Gemeinde Bábony. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1778/3.

T1.S.79.1779/3 = Feld-Skizzen der Gemeinde Kökönyösd. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1779/3.

T1.S.79.1781/3 = Feldskizzen der Gemeinde Turcz. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1781/3.

T1.S.79.1782/2 = Feld-Brouillons der Gemeinde Túr Terebes. 1865. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1782/2.

T1.S.79.1782/3 = Dülök Jegyzéke minden Túr Terebes községben elöfordulo helysegeknek, prádiumoknak, pusztáknak, egyedül alló hazáknak, dülöknek, nagy erdöknek, s mindennemü más elnevezéseknek és asoknak helyes kiirása. 1866. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 1782/3.

T1.S.80.XVI.85/1–23 = Cím nélkül [A Tisza folyó Királyházától délre, a Tarna és a Túr]. [1850–1860]. – MNL Országos Levéltár S 80–81. Vízrajzi Intézet. 18. sz.–20. sz. – S 80) Térképek. 18. sz.–20. sz. XVI. tétel Nr. 85/1–23.

T1.S.80.XVI.86/1–4 = Cím nélkül [Adorján-forgolányi csatorna]. 19. sz. – MNL Országos Levéltár S 80–81. Vízrajzi Intézet. 18. sz.–20. sz. – S 80) Térképek. 18. sz.–20. sz. XVI. tétel. Nr. 86/1–4.

T1.S.80.XVIII.54 = Uibersichts Karte darstellend den Szathmárer Aufnahms Bezirk im Jahre 1840. 1840. – MNL Országos Levéltár S 80–81 Vízrajzi Intézet. 18. sz.–20. sz. – S 80) Térképek. 18. sz.–20. sz. XVIII. tétel. Nr. 54.

T1.S.82.54 = Idea inclyti Comitatus Szatthmar. 1779. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 82) Károlyi család. 1690–20. sz. Nr. 54.

T1.S.92.8/29. = Kataszteri és telekkönyvi betétszerkesztési munkálatok állása Szatmár vármegyében. 1920. – MNL Országos Levéltár S 92. Az Országos Földméréstani Intézet vegyes iratai. 1855–1946. Nr. 8/29.

T1.S.101.28/4 = Szatmár vármegyének két kerületre felosztása. 1851. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 28/4.

T1.S.101.256/1 = Térképe a Tur Terebei határ széllén ujonnan épitendő ország útnak. 1851. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 256/1.

T1.S.101.256/2 = Strassen-Karte der beantragten Herstellung der Strasse zwischen Halmi und Nagy-Bánya. 1852. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 256/2.

T1.S.101.256/3 = Cím nélkül [Túrterebes, Adorján és Sárközújlak közötti utak]. 1852. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 256/3.

T1.S.101.288/6 = Übersicht darstellend die bemautheten Strassen und Brücken des Szatmárer Comitates. 1854. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 288/6.

T1.S.101.683/6 = Grosswardeiner Verwaltungsgebiet Szathmárer Comitat. 1854. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 683/6.

T1.S.101.820/V = Planskizze des Tissa Ujlak–Halmier Strassenzuges. 1864. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107,

115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. sz. Nr. 820/V. T1.S.109.1 = Distanz Karte des Szatmárer Comitates. 19. sz. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 109) Ujfalussy család. 19. sz. Nr. 1.

T16.T.115 = Mappa […] Terreni Possessionum Rozsály et Tiszta-[bereg]... 1780. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 115.

T16.T.116 = Szatmár vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 116.

T16.T.117 = Szathmári Társulat. [19. sz.]. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 117.

T16.T.118 = Idea Inclyti Comitatus Szatthmáriensis cum circumjacentibus collimitaneis comitatibus, eorumque prope locatis Civitatibus, Oppidis, et Pagis. 1780. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 118.

T16.T.135 = Cím nélkül [A Nyíregyháza és Szatmárnémeti közötti vasútvonal terve]. 1871. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 135.

T16.T.151 = Szatmár vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 151.

T16.T.365 = Szatmár-Németi. 1915. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 365.

T16.T.380 = Mikola rendbeszedett urbéri állományának térképe. 1860. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 380.

T16.T.420 = Szatmár vármegye. 1802. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 420.

T16.T.541 = Szatmárnémeti és Méhtelek. 1931. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 541.

T17.T.146 = Szatmár vármegye. [1800 k.]. – MNL Tolna Vármegyei Levéltár XV.3. Tolna Megyei Levéltár térképeinek gyűjteménye. 18. sz.–20. sz. T. 146.

T17.T.173 = Mappa comitatus Ugocsiensis. [1780 k.]. – MNL Tolna Vármegyei Levéltár XV.3. Tolna Megyei Levéltár térképeinek gyűjteménye. 18. sz.–20. sz. T. 173.

T21.TK.1052 = Szatmárnémeti forgalmi főnökség vonalhálózata. [1941]. – Országos Széchenyi Könyvtár TK. Önálló kéziratos térképek. Nr. 1052.

T21.TK.1084 = Mappa comitatus Ugotsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. [1740 k.]. – Országos Széchenyi Könyvtár TK. Önálló kéziratos térképek. Nr. 1084.

T21.TK.1085 = Mappa comitatus Ugotsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. [18. sz. közepe]. – Országos Széchenyi Könyvtár TK. Önálló kéziratos térképek. Nr. 1085.

T21.TK.2505 = Mappa i[nclyti] co[mi]t[a] tus Ugocsensis. [1801]. – Országos Széchenyi Könyvtár TK. Önálló kéziratos térképek. Nr. 2505.

T22.B.III.a.168/7 = Harta Judeţului Satu-Mare. 1937. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.III.a. A Balkán-félsziget politikai és általános térképei. Nr. 168/7.

T22.B.IX.a.2 = Allgemeine Karte der Oesterreichishen Monarchie. 1795. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2.

T22.B.IX.a.9 = Das Oesterreichische-Kaiserthum mit beträchtlichen Theilen der angrenzenden Staaten. [1822.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 9.

T22.B.IX.a.12 = Neueste General-Post- und Strassen Karte der Oesterreichischen Monarchie… 1844. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum

B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 12.

T22.B.IX.a.491 = Augustissimo Romanor Imperatori Iosepho I. Hungariae Regni invictissimo Mappam Hanc Regni Hungariae propitiis elementis fertilissimi cum adjacentibus regnis et Provinciis nova et accuratiori forma ex optimis schedis collectam D. D. D. … 1709. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 491.

T22.B.IX.a.515/2 = Vorstellung des Königreichs Ungarn nach den Poststationen für Reisende. [1805 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 515/2.

T22.B.IX.a.520 = Szathmárer Comitat. 1857–1859. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 520.

T22.B.IX.a.1008 = Szatmár vármegye közigazgatási és földmívelési térképe. 1910. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 1008.

T22.B.IX.a.2103 = Szatmár megye. [1945 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2103.

T22.B.IX.a.2104 = Szatmár vármegye közúti és kőbánya térképe. Budapest, 1918. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2104.

T22.B.IX.a.2116 = Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék. [1925 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2116.

T22.B.IX.a.2116 = Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék. [1925 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2116.

T22.B.IX.a.2265 = Ugocsa vármegye földadókataszteri beosztásának térképe. 1912. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2265.

T22.B.IX.a.2268 = Ugocsa vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2268.

T22.B.IX.a.2269 = Ugocsa megye átnézeti térképe. 1870. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2269.

T22.B.IX.a.2546 = Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. 2000. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 2546.

T22.B.IX.b.301 = A Soós patak, Komoród és Balkány folyók vizeinek elvezetésére tervezett csatorna-vonalak helyzetrajza.[1905 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.b. Az Osztrák-Magyar Monarchia természetföldrajzi térképei. Nr. 301.

T22.B.IX.c.971 = Magyarország vasúti térképe. 1942. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.c. Az Osztrák-Magyar Monarchia szaktudományos térképei. Nr. 971.

T22.B.XV.c.170 = Magyarország vasúti térképe. [1939 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.XV.c. Magyarország szaktudományos térképei 1918 után. Nr. 170.

T22.B.XV.c.170/1 = Magyarország vasúti térképe. [1940 k.]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.XV.c. Magyarország szaktudományos térképei 1918 után. Nr. 170/1.

T22.B.XV.c.500 = Kárpátalja. 1940. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.XV.c. Magyarország szaktudományos térképei 1918 után. Nr. 500.

T22.B.XV.c.500/2 = Kárpátalja. 1944. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.XV.c. Magyarország szaktudományos térképei 1918 után. Nr. 500/2.

T23.125.1 = Batarcs jegyzőkönyve. 1864. – Державний архів Закарпатської області/ Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881.

T23.125.1.326 = Batár kataszteri térképe. 1865. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 326.

T23.125.1.327 = Batár kataszteri térképe. 1880. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 327.

T23.125.1.580 = Nagypalád kataszteri térképe. 1896. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 580.

T23.125.1.1343 = Nevetlenfalu kataszteri térképe. 1865. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 1343.

T23.125.1.1679 = Fertősalmás kataszteri térképe. 1865. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 1679.

T23.125.1.3651 = Tiszaszászfalu határleírása. 185[1]. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 3651.

T23.125.1.4335 = Szőlősgyula kataszteri térképe. 1854. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного виміру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 4335.

T23.125.1.4424 = Akli kataszteri térképe. [1865]. – Державний архів Закарпатської області/Kárpátaljai Állami Levéltár. 125. Архів кадастральних карт Підкарпатської Русі, м. Ужгород (Колекція). 1787–1944. – 1) Протоколи проведення класифікації земельних ділянок, записів повторного ви-

міру ділянок. Відомості про зміну власників земельних ділянок. Рішення судів про внесення змін в правах власності жителів сіл. Карти та реєстри земельних ділянок. Описи кордонів кадастральних округів. 1864–1881. Nr. 4424.

T23.T.365 = Szatmár-Németi. 1915. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 365.

ÚCsnT. = Hajdú Mihály, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század.* Budapest, 2012.

ÚESz. = Gerstner Károly főszerk., *Új magyar etimológiai szótár.* MTA Nyelvtudományi Kutatóközpont. URL: http://uesz.nytud.hu/

UgOkl. = C. Tóth Norbert, *Ugocsa megye hatóságának oklevelei (1290–1526).* Az MTA Magyar Országos Levéltár Zsigmondkori Oklevéltár Kutatócsoport Kiadványa. Budapest, 2006.

ÚMTsz. = B. Lőrinczy Éva főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.

Vályi = Vályi András, *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás: Somorja, 2003.

Z. = Nagy Imre–Nagy Iván–Véghely Dezső–Kammerer Erik–Lukcsics Pál szerk., *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára 1–12.* Pest, majd Budapest, 1871–1931.

Zs. = Mályusz Elemér szerk., *Zsigmondkori oklevéltár 1–2.* Budapest, 1951–1958. Borsa Iván–Mályusz Elemér szerk., *3–7.* Budapest, 1993–2001. Borsa Iván–C. Tóth Norbert szerk., *8–9.* Budapest, 2003–2004. C. Tóth Norbert szerk., *10.* Budapest, 2007.

Helynévmutató

Abakán-domb 51
Ablaka 351
Ádám-méhes 145
Adorján-hegy 428
Adorjáni-hegy 428
Adorjáni-sor 428
Afterschool 51
Agg-hegy 428
Agyagos 380
Agyagos-hát 19
Agyagosi-kút 380
Ájas-hegy 105
Akácerdősi híd 380
Akácos 51, 105, 211, 380
Akácos-erdő 265
Akác út 145
Akác utca 145, 307
Akasztó-domb 19
Akasztófánál 145
Akasztottember 105
Akol 19
Akoli-kút 19
Akolnál 191
Albinka forrása 95
Al-erdő 211
Alhíd 175
Alhíd-kátyú 175
Ali dombja 428
Alié 428
Alimentára 287, 380
Állami gazdaság 265
Állami iskola 308
Állattemető 308, 380
Álljfélre-sűrű 287
Állomás 51, 191, 247, 308
Állomás bolt 51
Állomási blokk 51
Állomási iskola 51
Állomás utca 51, 145
Almás 19
Almási-kút 428
Almási papé 428
Almási-pince 429
Almási pincéje 429
Almási-porta 429
Almási-szőlő 429
Almási út 175
Almási utca 51, 145
Almáskert 175
Almás-patak 175
Almás utca 175
Alsó-Csikászó 105
Alsó-Deszkás-láz 105
Alsó-erdő 145, 308, 380
Alsó-erdő-dűlő 380
Alsóerdősi híd 380
Alsó-erdősi-láp 380
Alsó-erdő-tanya 380
Alsó-Fiatalos 248
Alsó-Fogás 105
Alsó-folyamat 105
Alsó-forduló 51, 191, 335, 369, 380
Alsógérce 369
Alsó-Görjös 106
Alsó-Hódos 83
Alsó-Hosszú-láz 106
Alsó-Igényelt 106
Alsó iskola 19
Alsó-kút 106
Alsó-Láz 381
Alsó malom 381
Alsó malom legelő 381
Alsó malom út 381
Alsó-mező 19, 51, 351, 381
Alsó-Rét 287
Alsó-Rosztoka 381
Alsó-Sziget 83
Alsóvég 287, 308
Alsóvéges 308
Alsóvégesi-legelő 308
Alszeg 19
Általános iskola 106, 265, 287
Által-berek 265
Által-berek-lapos 308
Által-csere 145
Által-vágás 248
Alvég 308
Andocs pataka 146
Andor-láz 106
Anna 355
Anna-patak 355
Annók asszony szere 191
Apaié 95
Apai-tag 381
Apai-tanya 191
Apostol 265
Apostol-birtok 265
Apró-föld 19
Apró-földek 19
Aprózár 51, 265, 381
Aprózár-kert 20
Aranka boltja 248
Arany János utca 52
Aranyos 429
Aranyos-domb 355, 429
Aranyos-hegy 429
Aranyos-mező-hát 192
Aranyos-völgy 429
Aréna utca 52
Árkos 146
Árkos-kaszáló 211
Árkos-kert 175, 211
Árok 211, 308, 381
Árpáskert-hát 233
Árvaház 52
Ásku-patak 429
Aszas 287
Aszkucita 135, 369
Aszkucita-dűlő 135, 369
Aszó 355
Átjáró 248
Atyai út 248
Atyai utca 248
Avas 336
Avas-hegység 336
Avaspatak 344
Ázé 308
Baba boltja 248
Babicsák-tanya 308
Bábony 106, 355
Bábonya 106
Bábony alja 355
Bábony-bérc 355
Bábony-Éger 106
Bábony-erdő 106
Bábony-hegy 355
Bábonyi-árok 381
Bábonyi forduló 52, 106
Bábonyi-Gosztát 52
Bábonyi-gödör 20

Bábonyi-hegy 95
Bábonyi-major 106
Bábonyi-patak 381
Bábonyi-rét 52, 106
Bábonyi út 52, 106, 381
Bábonyi utca 52, 106
Bábony-patak 355
Bádogos ház 96
Baglyos 308, 381
Băii utca 336
Bak kertje 192
Balasztier 106
Balasztiéra 106
Balaton 146
Balázs-domb 20
Balázs-domb alja 20
Balázs dombja 20
Balázs-mező 20
Bălcescu utca 52
Balkány 356
Balog-bükk 20
Balog-forrás 20
Balogh Bandi-bolt 52
Balog Pál tisztása 20
Bál sikátor 308
Bál sikátor utca 308
Bál utca 308
Bambach-első-tanya 308
Bambach-második-tanya 308
Bambach-tanya 309
Bandi-bolt 52
Banké 175
Banké út 175
Bank-sűrű 381
Bánóci-lapos 288
Bánya 356
Bánya-patak 336
Bányász út 309
Bányász út dűlő 309
Bánya út 20
Bányi-szeg 288
Baptista imaház 52
Baptista templom 52
Bár 20, 248, 265, 382
Barabás-patak 429
Barackfa-sor 52
Barackos 233, 265
Barackosi-kút 265
Báránylegelő 309
Bárány-völgy 20
Barasi tagja 146
Barát-tó 20
Barázs 96
Barázs-tó 96
Barbur 192
Barburtelep 192
Barnáé 20
Barna-ház 309
Barna-hegy 20
Báró 106
Báró-ház 106
Bár sikátor 309
Barta 106
Barták láza 20
Barta-láz 106
Bárton-patak 135
Bătărcel-patak 11
Batarcs 10, 11, 288
Batarcsi-határ mellett 20
Batarcsi-oldal 356
Batarcsi út 20
Batarcs-patak 11
Batári-mező 175
Batári-mező-szél 146
Batárimező út 175
Batárimező útja 175
Batáriút 146
Batári út 176
Batáriútnál 146
Batár-mező-szél 146
Batár-víz 45
Batizi-forduló 192
Batizi út 192
Bauer Pista háza 96
Bauer-tanya 309
Báza 52
Bazin 96
Becsi-tábla sorja 192
Becsky Klára kaszálótagja 211
Becsky Klára szántótagja 211
Becsky-tag 211
Begi-tábla 192
Békarekegő 52
Béla-rét 192
Béla rétje 192
Bélbászné 96
Belga 96
Belgáé 96
Belső-Akol 20
Belső-Barackos 265
Belső-Benés-láz 106
Belső-Brime 107
Belső-Bükk 20
Belsőerdei út 288
Belső-erdő 288
Belső-Fogás 107
Belső-Igényelt 107
Belső-kertekalja 356
Belső-Kis-erdő 83
Belső-Legelő 211
Belső-major 266
Belső-Szappanos-szeg 146
Belső-tanya 266
Belső-Törzsökös 266
Belső-Újlak 52
Belső-Varga-láz 107
Bene boltja 52
Benés-láz 107
Benzinkút 382
Benyovszky-tanya 52
Bérc 20, 135
Bérc alja 21
Berce 345
Bercsászka-dűlő 369
Bercsényi utca 52
Berek 288
Berek-hát laposa 382
Berenczei-kastély 266
Berénd-mező 351
Berényi-tanya 309
Bereznák 345
Berki-erdő 288
Berki-forduló 211, 309
Berki-határ 212
Berki híd 266
Berkikolónia 309
Berki malom 288
Berki sor 266
Berki út 212, 266, 309
Berki-útfél 212
Berti Károly-tag 107
Berti-kő 21
Bertiné tagja 107
Berti-tag 107
Berti tagja 107
Bethlen utca 52
Beton-árok 248
Betonos-kút 107
Bikaház 382
Bikakaszáló 288
Bikakert 382
Bikaól 382
Bikarét 288, 382
Bika-tag 146
Biloka 266
Bíró-tag 266
Birtokos 288
Birtokos-mező 288
Birtokos-Rét 176
Bisztre 11
Bitas 288, 382
Blahiskó-patak 345

Blahovó 345
Blájer-domb 429
Blájer-patak 429
Blokk 52
Blokkok 52
Bóbicka 248, 289
Bocicăului utca 336
Bocskai István utca 289
Bocskó 350
Bocskói út 336
Bocskói utca 336
Bocskor-fok 83
Bódé 107
Bodega 52, 107
Bódi 176
Bódi-tag 52, 429
Bódi-tanya 429
Bódi-völgy 429
Bódi völgye 429
Bodó 192
Bodó alatt 192
Bodoki-ház 309
Bodó laposa 192
Bodonoskút 233
Bodonya 233
Bodonyi-tanya 192
Bodzás-dűlő 192
Bodzás-hát 192
Bodzás laposa 233
Bodzás-sor 146
Bodzás-szer 146
Bogácse 11
Bogárdi 21
Bogárdi-forrás 21
Bogárdi gödre 21
Bogáti-tanya 309
Bogdán-birtok 309
Bogdáné 309
Bogdán-föld 309
Bogdán-tanya 309
Bogotainé forrása 96
Bogyoszló 53, 382
Bogyoszló alja 53
Bogyoszló köze 382
Boiniceané 429
Boinicean-féle-ház 429
Boinicean háza 429
Bokor-domb 11
Bokor-rekettye 266
Bokor-völgy 11
Bolhás 11
Bolhás-Erge 192
Bolt 21, 83, 107, 146, 211, 233, 248, 266, 382
Bongyi laposa 146
Bongyi út 146
Boris-tag 289
Borjú-láz 53
Borkút utca 336
Bor-láz 83
Borona-sűrű 310
Boros kabolaút 289
Boros-láz 83
Boros-tag 248, 289
Boros útja 289
Borsi Jakab rétje 212
Borsi-kert 146
Borsi Mihály rétje 212
Borsi-tag 212
Borsos-parcella 96
Borz-hegy 356
Borzlyuk 146, 176, 289, 382
Borzlyuk-domb 266
Borzlyuk-dűlő 382
Bosa dombja 212
Boszorkány-domb 53
Boszorkány dombja 53
Botner báró háza 96
Bödeny 212
Bölcsős-kő 21
Bömbölő 233
Böndő 429
Braszeria 310, 382
Braszi 310
Brenner 53
Brenneré 53
Brenner-tag 53
Brenner-udvar 53
Brigád 21, 147, 383
Brime 108
Brukner 383
Brukneri-legelő 383
Brukner-tag 383
Brün-ráta 147
Bufet 21
Buki 176
Buki ház 176
Bukovina 336
Bunger-szeg 147
Burja-bolt 53
Burja Gyuri hídja 176
Burja Gyuri útja 176
Burjáké 147
Burszuk 383
Burszuk-Éger 383
Buszmegálló 108
Butyka-szeg 289
Buttykay Ákos utca 147
Buttykayé 147
Buttykay-féle-tanya 147
Buttykay földje 147
Buttykay-tanya 147, 310
Búza-patak 135
Buzi-tanya 53
Buzi utca 53
Bücs-bár 289
Büdös-Éger 53
Büfé 266
Bükk 21, 429
Bükki-kút 21
Bükk-mező 21
Bükkös 310, 383, 429
Bükköserdő 21
Bükkösi istálló 383
Bükkös utcája 383
Bükk-tető 429
Câmpului utca 53
Can-Can 53
CBA 383
Cigány bolt 176, 383
Cigánygödör 147, 176, 248, 266, 289
Cigányház 212
Cigányház-tábla 212
Cigány-kert 108, 176
Cigánykunyhó 310
Cigány-láz 108
Cigányok 21, 310
Cigányok boltja 176
Cigányok útja 21
Cigány óvoda 176
Cigány-rét 193, 212
Cigánysor 83, 108, 193, 212, 266, 310, 383
Cigány-tábla 266
Cigánytanya 176, 212, 310, 383
Cigány téglaszín 193
Cigánytelep 176, 212, 248, 383
Cigány templom 108
Cigány utca 53, 83
Cigányvég 176
Cincus-tag 176
Cini gödre 176
Cinterem 248
Comoga 108
Comoga árka 108
Comoga folyása 108
Corodan utca 193
Cotului utca 53
Creangă utca 53

Cukrászda 383
Czakó útban 193
Czumbil-láb 383
Czumbil-tanya 384
Csabaié 147
Csahóc-erge 193
Csahócki 176
Csahóckié 176
Csajláé 147
Csáki-birtok 310
Csápé 53
Csápé udvar 54
Csárda 384
Csárda környéke 193
Csarna-hát 248
Csarnahó 248
Császár-tag 384
Császár tagja 384
Császlai út 249
Császlós 356
Császy Bálint-tanya 310
Császy-birtok 310
Császy-első-tanya 310
Császy-harmadik-tanya 310
Császy-második-tanya 310
Császy-negyedik-tanya 310
Császy-tanya 310
Csatáé 96
Csata-völgy 96
Csata völgye 96
Csató-láz 21
Csatorna 249, 289
Csedreg 174
Csedregfalu 176
Csedregfalva 176
Csedregi-déllő 147
Csedregi-erdő 176
Csedregi-erdő-árok 177
Csedregierdő út 177
Csedregi híd 147
Csedregi-Jogos-legelő 310
Csedregi-legelő 310
Csedregi-porondos 147
Csedregi-tanya 177
Csedregi-tó 148
Csedregiút 148
Csedregi út 148
Csedregi utca 148
Csedregiútnál 148
Csedreg-tanya 177
Csedrek 177
Csehócki 177
Cseke-rekettye 109
Cseke rekettyéje 109
Csekő-szeg 21
Cselédház 177
Cselhócki 177
Cselle 384
Csellemalom 384
Cselőc 54
Cselőc-forduló 54
Cselőc-oldal 54
Cselősz 109
Cselőszi-oldal 109
Cselőszi utak 109
Cselősz lejáratok 109
Cselősz lejárók 109
Cselősz-oldal 109
Csemete 384
Csemetekert 54, 384
Csemetés 54, 384
Csendőrség 311
Csengei-patak 177
Csengeri-forrás 193
Csengeri kunyhónál 193
Csengeri-tábla 193
Csengőpatak 148
Csengő-völgy 136, 356
Csentru 109, 110, 311, 384
Csentru udvar 110
Csepe-rekesz 234
Csepe-rét 212
Csepe-réti-kút 213
Csepe rétje 213
Cseprente 384
Cser 148, 289
Cser árka 289
Cser-árok 289
Csere 249, 384
Csere alatti malom út 384
Csere alja 110
Csere-kút 110
Csere-lapos 384
Csere-legelő 384
Cserélt-szőlő 54
Csere-patak 289
Csere-Patak-oldal 177
Csererdő 148
Cseres-hát 54
Csere-szél 384
Cser felől való forduló 148
Cser-hát 289
Cser-hegy 289
Cser-híd 290
Cser-oldal 148
Cser-patak 290
Csertezáné 96
Csertezán tanyája 54
Csetece 369
Csetece-dűlő 370
Csetecova 370
Csető-szeg 21
Csető-szegi-forrás 22
Csigér-hát 249
Csigéri 193
Csigi sűrűje 385
Csikászó 110
Csikászó mocsara 356
Csikászó-Vész 54
Csike-liget 385
Csikókert 266
Csíkos 385
Csíkos-ház 429
Csíkos házánál 385
Csikóskert 148
Csíkos-kút 385, 430
Csíkos kútja 385
Csíkos-láb 385
Csíkosnál 385
Csíkos-tag 385
Csíkos-tanya 385, 430
Csíkos tanyája 385
Csíkos útja 385
Csillag-domb 234
Csillag-domb ergéje 234
Csillagos 22
Csillagos alja 22
Csillagos-erdő 22
Csinált út 148, 177, 266, 370
Csingilingi 385
Csinosé 148
Csinos-szeg 148
Csipás 22
Csipás-forrás 22
Csipkés 148
Csira-tó 385
Csirkenevelde 386
Csobogó 96
Csobot 336
Csohán-tag 213
Csóka csárda 266
Csókás 54, 83
Csókás-árok 267
Csókás-oldal 267
Csoma-domb 136
Csombordi János rétje 249
Csombordi rétje 249
Csomneszik-domb 136
Csomnye-domb 136
Csomód pallója 311
Csomó-hát 311
Csonka 22

Csonka-nyíres 22
Csonkás 22, 54, 136, 148, 177, 267
Csonkás alja 267
Csonkás-dűlő 136
Csonkás ele 136
Csonkás-oldal 54
Csonka-sor 149
Csonka sor 386
Csorbáé 96
Csorda híd 249
Csordajáró út 83, 267, 290
Csordakút 110, 213, 311
Csorda kútja 110
Csordalegelő 54, 110, 177, 213, 249, 311
Csorda lejárat 110
Csorda-szeg 311
Csordaút 149, 177, 249, 311
Csorda út 110
Csorgatós 22
Csorgó 22
Csőkekútja 193
Csőke kútja 193
Csősz 54
Csucskó 96
Csukapuszta 110
Csuka-szék 55
Csuka-zug 55
Csücske 97
Csüllő 149
Csűri szurdoka 386
Csűrös forrása 311
Csűröskert 267
Csűröskert alja 213
Csűry-lapos 193
Csűry-tanya 193
Dabolc 82
Dabolci-erdő 83
Dabolci-gorond 22
Dabolci palló 55
Dabolci palló hely 55
Dabolci utca 55
Dálés út 97
Dâmburi mari 136
Danacskai-tag 386
Danacskai-tanya 386
Dandut 22
Dán-hegy 356
Dani-domb 55
Dani dombja 55
Dani erdeje 234
Dani-erdő 234
Daniló-domb 356
Dani-vágás 267
Dani-völgy 22
Danka 193
Daróci út 194
Daróczy János tagja 83
Daróczy-tag 83, 193
Daróczy-tanya 194
Daru 356
Daruszarta-lapos 234
Darvaié 97
Darvas 55, 290
Darvas-fő 55
Darvas köze 55
Darvas rekettyéje 234
Deák 311
Deáké 177, 311
Deák erdeje 311
Deák Ferenc utca 55
Deák-ház 311
Deák-sziget 311
Deák-tábla 249
Dealul Rudoş 45
Debreceni-föld 84
Debreceni pince 386
Delegán utca 149
Delegán utcája 149
Déli-kertekalja 267
Déli sor 194
Déllő 23, 149, 213, 311
Déllő alja 23
Déllő-Nyíres 23
Denevér utca 55
Depozit 311
Deszkás-láz 110
Digesztor 249
Dimbur mare-dűlő 136
Dinnyeföld 23, 84, 267
Dinnyeföldek 267
Dinnyés 177, 290
Dinnyésföld 23
Dinnyéskert 234, 267, 290, 311
Dinnyés-kút 312
Dinnyés út 312
Diófa-láb 386
Diófa sor 194
Diós 23, 149
Diós-erdő 356
Diósi utca 55
Diós utca 55
Disznólegelő 55, 84, 213, 234, 249, 267
Disznópalló 213
Diszpenszár 55, 149, 194, 290, 312, 386
Dobosié 55, 149
Dobosi-tag 55
Dobri-hát 386
Dobriháti út 386
Dobri-hát-tanya 387
Dobrihát utca 387
Dobsai földje 149
Dobsai tagja 149
Dolláros-Liget 387
Domb 149, 177, 194, 213, 370
Domb alja 149
Dombos-hugat 150
Dombos-rét 268, 312
Dombos-ugat 150
Domb utca 312
Donát-kápolna 387
Dóri bárja 387
Dóri boltja 387
Dorle utca 194
Dormán-láz 111
Doroha 387
Doroháé 387
Doroha-rét 387
Dögtemető 387
Dögtér 23, 55, 111, 150, 177, 234, 249, 268, 290, 312, 356, 387
Dögtéri-láb 249
Dögtér-tábla 150, 213, 234, 268, 290
Dögtér utca 234
Drágos tanyája 312
Dragusen 387
Draguseni-legelő 387
Dranku-láz 150
Dregán-ház 111
Dregán háza 111
Dregánu földje 111
Dregán út 111
Drótos 387
Dröngu 111
Dröngu földje 111
Dröngunál 111
Dröngu tanyája 111
Drukkel 312, 387
Drukkel árka 312
Dudás háza 387
Dudás-kert 387
Dudás laposa 387
Dudás-patak 430
Dudás-tanya 387
Dudó 356

Dudó-dűlő 356
Dumbrava-dűlő 136, 370
Dűlő 111
Dűlő-Nyíres 23
Egedy-erdei-tanya 312
Egedy-kis-tanya 312
Egedy-külső-tanya 312
Éger 55, 84, 111, 213, 268, 290, 312, 388
Éger alja 213, 388
Éger-árok 214, 290
Éger-csatorna 85
Éger-dűlő 388
Égere 313
Égeres 56, 268, 290, 312
Égeres-hát 291
Égeresi-árok 388
Égeresi-láp 388
Éger-hát 312, 388
Éger-híd 388
Éger-láp 388
Éger-oldal 214
Éger-oldali-dűlő 214
Éger-patak 214, 313
Égés alja 85
Égés-lapos 85
Égés laposa 85
Égett-éger 313
Égett-erdő 150
Egli-tag 388
Eglitagi sikátor 388
Egres-hát 214
Egresi Feri háza 97
Egri-forduló 313
Egri út 313
Egry Endre-Pást 56
Egyes ól 249
Egyházé 313, 388
Egyház erdeje 291, 430
Egyház földje 56, 112, 177, 291
Egyház rétje 268
Egyház-szilvás 23
Egyház szilvása 23
Egyház szőlője 23
Egyház szőlőse 23
Egyház tagja 85
Éh-mező 150
Elekek-hegy 23
Elek-forrás 23
Elek-hegy 23
Elekmalma 23
Elek Mihály-völgy 24
Elek Mihály völgye 24
Élelmiszerbolt 388
Élelmiszerüzlet 388
Elemér-tanya 249
Eliberării utca 56
Első-erdő 150
Első-forduló 85, 150, 194, 214, 234, 268, 313
Első híd 112, 214, 313
Első Kis híd 313
Első-Svábfalu-vég 388
Első-Úrbéri-forduló 234
Emeletes iskola 388
Eminescu utca 56
Emlékmű 388
Enyedi-birtok 313
Enyedié 150
Eper utca 56
Epreskert 112
Erdei út 234
Erdészház 430
Erdő 24, 150, 214, 235, 291 313
Erdőalj 56
Erdő alja 214, 313
Erdő-Hódos 112
Erdős-árok 235
Erdő-tag 249
Erdő-vég 177
Eresztvény 249
Eresztvény alja 250
Erge 194, 250
Erge-hát 215, 250
Erge-háti-dűlő 250
Erge-híd 250
Erge-patak 194, 250
Erli-tag 56
Erős-kertalja 250
Erőszaksarok 268
Ér-szer 150
Ér-völgy 430
Esenyősz 112
Északi-kertekalja 268
Észak-oldal 430
Esztrói-dűlői kereszt 336
Ezerköblös 150
Ezredes-féle-lakás 194
Fadzset 136
Fadzset-dűlő 136, 357
Fadzset-gyepű 357
Fagyizó 56
Fakereszt 430
Fakert 389
Falu 112, 150, 235, 268
Falualja-dűlő 370
Falu árka 177
Falu gödre 291
Falu háza 291
Falu kútja 113
Faluvég 24, 113, 150, 178
Faluvégi-föld 113
Fapiac utca 56
Fárasztó 430
Farkas bérce 389
Farkasbömbölő 235
Farkas-csere 389
Farkas harasztja 194
Farkas-kút 85
Farkas-kút-éger 85
Farkas útja 113
Farm 389
Fás-liget 389
Fatemplom 389
Fecsős gorondja 357
Fehér-föld 150
Fehér ház 85
Fehér iskola 56
Feigi Endrész sikátor 389
Feigi sikátor 389
Fekecs 24
Fekecs alja 24
Fekete 178
Fekete-berek 268, 389
Fekete-Éger 85, 389
Fekete-Éger-mocsár 85
Fekete-híd 151, 178, 389
Fekete-láp 389
Fekete-láz 24
Feketelázári 194
Feketéné 97
Feketéné hídja 97
Fekete-patak 313
Fekete-rét-dűlő 370
Fekete út 430
Fekete útja 430
Feketevíz 178, 291, 389
Fekete-víz 151, 178, 291, 389
Fekete-víz árka 178
Fekete-víz-híd 389
Fekete-víz hídja 178, 389
Fekete-vízi-dűlő 151, 178
Fekete-víz köze 389
Fekete-víz közt 389
Feketevíznél 389
Fekszik-szőlő 390
Félegyházié 194
Félegyházi-föld 195
Félix-szeg 291
Fél-Liget 215

Fel-mező 390
Felső 178
Felső-Akol 24
Felső-Csikászó 113
Felső-Deszkás-láz 113
Felső-domb 430
Felső-erdő 151, 314, 390
Felső-Fiatalos 250
Felső-Fogás 113
Felső-forduló 178, 195, 370, 390
Felsőgérce 136
Felső-Görjös 113
Felső-hegy 97, 430
Felső-Hódos 85
Felső-Hosszú-láz 113
Felső-Igényelt 113
Felső iskola 24
Felsőkomlós 45
Felső-kút 113
Felső-láz 151
Felső-Láz 390
Felső malom 390
Felső-mező 56, 390
Felső-Mező 85
Felső-Rét 291
Felső-Rosztoka 390
Felsővég 291, 314
Felsővégesi-legelő 314
Felszeg 24, 390
Felszegesi híd 390
Felszegesi Kis utca 390
Felszeg híd 390
Felszegi híd 390
Felszeg utca 390
Felvég 314
Feneketlen-hát 291
Fenék-láz 113
Fenti kollektíva 314
Fényes-domb 291
Fényes-féle-tábla 269
Fenyves 370
Fenyves gödre 370
Fenyves-köz 370
Ferdő-domb 24
Ferenc-kút 24
Ferenc-patak 430
Ferenczy Ilona-féle-tag 85
Ferenczy-tag 250
Ferenczy-tanya 56, 114
Férges-Nyíres 24
Feri-bár 56
Ferma 97, 195, 390
Fertő 24
Fertős-erdő 151, 314
Fiatalos 250
Ficsor út 250
Ficsor útja 250
Fik foka 430
File foka 390
Filep-ház 314
Filep-tanya 314
Filep útja 314
Finta cseréje 215
Florilor 56
Florilor utca 56
Flörelak 357
Fluder 151, 390
Focipálya 430
Fodor 357
Fodor-patak 357
Fodó-tag 391
Fogarassy-tanya 178
Fogás 114, 151, 178, 215, 291
Fogási-föld 114
Fogási-földek 114
Fogás-oldal 215
Fogás út 151
Fogászat 391
Fogházépület 56
Foglár 45, 215
Foglárok 291
Foglár-oldal 269
Fogyasztási szövetkezet 151
Fok 215
Fok-tő 215, 269
Fok-tői-árok 269
Folyár 215
Folyár-oldal 269
Forduló 114
Forgács-birtok 314
Forgács-féle-kert 314
Forgács-kert 314
Forgatós-lapos 24
Forgolány 346
Forrás 151, 391
Forrás-domb 269, 314
Forrás-hegy 371
Forrásnál 195
Forrás-part 391
Forrás-part-tanya 391
Forró-Szomoga 357
For Tamás rétje 250
Fő-árok 178
Földessy-tanya 314
Fő mezeje 215
Fő-mező 216
Fő-part 216
Förtés-patak 357
Főszeg 24
Fő-Szomoga 216
Fő út 25, 56, 85, 114, 151, 178, 195, 235, 250, 269, 291, 314, 391, 430
Fő utca 25, 56, 85, 114, 151, 178, 195, 216, 235, 250, 269, 291, 314, 391, 430
Fövenyes 291
Fövenyesgödör 195, 216, 269, 291
Fövenygödör 216
Föveny-kút 151
Főzde 391
Főző 151
Frászin 136
Frászin-bérc 136
Frászin-dűlő 136
Frászin hídja 336
Frászin-patak 336
Frei-ház 391
Frei háza 391
Frei-láb 391
Frei-tanya 391
Frenkel 391
Fridman-domb 314
Fridman dombja 314
Fridmané 314
Fridman Sándoré 314
Fridman-tanya 314
Fuchs-tanya 56
Futballpálya 56, 114, 152, 250, 269, 391, 430
Futballtér 56, 114, 152, 269, 314, 391
Futó-láz 152
Füleskútnál 152
Fülöp-ház 269
Fülöp-kereszt 430
Fürdő 179, 269, 314, 391
Fürdő-hát 235
Fürdő-oldal 269
Fürdős-kert 270
Fürdő út 270
Fürdő utca 270
Fűz-ér-hát 235
Fűzfás 250
Fűzfa utca 391
Gábornya 216, 251
Gábornya alja 216, 251
Gábornya-rét 195
Gacs-forrás 25
Gajmi-gödör 392

Galamb-sor 152
Galgócz-major 291
Galgóczy 315
Galgóczy-birtok 315
Galgóczyé 315
Galgóczy Pistáé 315
Galgóczy-tanya 291, 315
Gális-tag 216
Gál laposa 314
Ganajos 216
Gánnás 114
Garbolci-dűlő 216
Garbolciút 217
Garbolci út 217
Garbolcút 217
Garda háza melletti út 270
Gárgyáskútnál 217
Gáspáré 85
Gáspár-Éger 85
Gáspár-rét 136
Gáspár sikátor 392
Gát 251
Gát alja 315
Gátas 25, 56
Gátasi-kaszáló 25
Gátasi-kút 25
Gátas-kaszáló 25
Gátas-lapos 25
Gátas-patak 25
Gátas pataka 25
Gát eleje 315
Gát eleje utca 315
Gát előtti forduló 315
Gáter 392
Gátőrház 292, 315
Gát-szeg 85
Gazdabolt 195
Gazdák 315
Gazdák erdeje 315
Gazdasági iskola 57
Gebei-sziget 315
Gébel keresztje 430
Geci-forrás 115
Gecséé 315
Gecseié 315
Geiger-gőzmalom-tanya 57
Gellért-emlékmű 86
Gépállomás 292, 392
Gép- és traktorállomás 292
Géppark 392
Gérc 136, 371
Gérce 137, 371
Gérce-hegy 137
Gércei-erdő 371
Gércei-kő 371
Gércei-legelő 137
Gércei malom 137
Gércei-patak 392
Gércék 137, 371
Geri út 315
Gérus gorondja 25
Gesztenyés 97, 430
Gilisztás 270
Glajbi 392
Glajbli 392
Glajli 392
Glajli-gödör 392
Glajmi 392
Glajmi-gödör 392
Glót-patak 137
Gluszkó 346
Goda 86
Goda-dűlő 86
Goderga híd 235
Goderga-lapos 235
Goderga-tó 235
Gólyafészek 195
Gólyafészek utca 195
Gólyafészek utcája 195
Gombás 137
Gony 137
Gorond 25
Gorzó 336
Gorzó-rét 337
Gosztát 57, 115, 195, 251, 270
Gosztáté 57, 115, 270
Gosztát-föld 115
Gosztát földje 57, 115, 292
Gosztát-tanya 57
Göb-hát 357
Gödény-birtok 270
Gödény-ház 270
Gödény hídja 270
Gödény-kert 270
Gödény-kertalja 270
Gödény-kúria 270
Gödény-rét 270
Gödény-tag 270
Gödény-tanya 270
Gödény temető 270
Gödény temetője 270
Göde oltványa 392
Gödörpart 270
Gödrös 11
Gönczy-kastély 270
Görbe-árok 152
Görbe-sor 235, 392
Görbe sor 195, 251
Göre-vápa 25
Görgey-tanya 315
Görjös 57, 115
Görjös-dűlő 115
Görjös lejárat 115
Görjös lejáró 115
Görjös-oldal 115
Görögkatolikus iskola 392
Görögkatolikus pap tagja 57
Görögkatolikus parókia 152, 315, 392
Görögkatolikus temető 195
Görögkatolikus templom 57, 152, 179, 195, 235, 251, 292, 315, 392
Görög temető 195, 270
Görög templom 152, 179, 195, 235, 251, 270, 292, 316, 392, 431
Görölyös 217
Görölyös-lapos 217
Görölyös laposa 217
Göröngy 357
Gőzmalom 392
Gőzmalom utca 392
Gőzös-hát 217
Grănicerilor utca 337
Grapa 12
Grebur-tag 251
Gregur-tag 251
Grófé 57, 179
Gróf-malom 392
Grosu Luki-dűlő 371
Grószé 431
Grószé 152, 392
Grósz-erdő 152
Grósz laposa 393
Grósz-rét 431
Grósz-tag 393
Gruj 137
Gruj-dűlő 137
Gruj-hegy 137
Grumács 337
Grün Ábi Ligete 393
Grüné 152
Gubás-föld 292
Gulyalegelő 57, 235, 316
Guszti sűrűje 179
Gyémándié 58
Gyémándi-tag 58
Gyémándi-tanya 58
Gyene 270
Gyene erdeje 270
Gyenes-erdő 270

Gyeplegelő 292
Gyeptelek 86, 179
Gyeptelkek 86
Gyertyánfa-domb 58
Gyilcsik 346
Gyógyszertár 393
Gyökér 26
Gyöngyvirág utca 86, 152
Györe 26
Györe-láz 153
Györe-vápa 26
Györkös 58
Gyulai-tag 270
Gyulai-tanya 270
Gyuri útja 270
Gyurkánéé 153
Gyurkáné útja 153
Gyülekezeti ház 26
Gyülekezeti terem 26, 58
Gyümölcsös 217, 292
Gyűre-rét 393
Gyűrűs-ág 292
Gyűrűs-föld 292
Hadady-tanya 316
Hagymás 357
Hagymás-domb 358
Hagymás-dűlő 358
Hagymás-mező 393
Hajdár-lapos 271
Hajdú-sor 58
Hajnal utca 58, 86, 271, 292, 393
Hajó ház 58
Halastó 86, 153, 217, 235, 271, 292, 316, 393
Halastó-oldal 235
Halasy 58
Halasy-tanya 58, 179
Halász Égere 316
Halász János rétje 251
Halgas 235
Hallgass-föld 236
Halma 59, 337
Halmaj 59
Halmi 50, 59, 153
Halmi-erdő 153
Halmi felől való forduló 393
Halmi forduló 115
Halmihegy 95
Halmi malom 59
Halmi-mező 59, 115
Halmi-Nagy-láp 59
Halminyíres 59
Halmi-sor 97
Halmi-szeg 153
Halmi-tag 153
Halmi út 26, 115, 153, 393
Halmi utca 153, 393
Halmi útfél 393
Halom 59, 358
Halom-bérc 358
Halomi-forrás 358
Halom laposa 358
Hálta 153
Hálta Porumbest 153
Halvány Égere 316
Hamus 86
Handál 195
Hangás-erdő 236
Hangicsa 195
Hangya 153
Harangláb 251, 271, 316
Harangozó-lapos 26
Harasztié 116
Haraszt-köz 26
Haraszt-nyak 26
Harasztos-hát 26
Harasztos-hát mögött 26
Haraszt-patak 393
Harcos utca 195
Hárd 59
Hárd-tanya 59
Harmad-éger 59
Harmadik-forduló 86, 153, 196, 217, 236, 271, 316
Harmadik híd 59
Harmadik-Úrbéri-forduló 236
Hármas-Fiatalos-erdő 251
Hármas-hát 59
Hármas-határ 292
Hármas-határ-domb 196
Hármas híd 218
Hármas-láz 59
Háromágú-hegy 218
Három-Rekettye 116
Háromszáznyolcas 292
Hársáztató-gödör 393
Hársáztó híd 393
Hársfa utca 59
Hárs-hegy 346
Hartmann-tag 393
Határ 26, 59, 87, 97, 154, 179, 218, 251, 292
Határárok 179
Határ-csere 316
Határ-dűlő 358
Határ dűlője 218
Határ-éger 59
Határ-Éger 394
Határ-hegy 12
Határ-kanális 87
Határ kőhíd 394
Határkönyök 179
Határ-lapos 59, 154, 292
Határ láposa 394
Határőrség 292
Határ-patak 137
Határ pataka 179
Határ-Szomoga 236
Havasi Gyopár gyermek-otthon 59
Hegedűs-domb 316
Hegedűs-láz 154
Hegedűs-tábla 218
Hegedűs úr háza 316
Hegy 26, 60, 137, 431
Hegyalja 26, 60, 87, 97, 394
Hegyalja-erdő 60
Hegyalja-honcsok 394
Hegyaljai-kaszálók 60
Hegyes 137
Hegyes-Fogás 116
Hegyes-föld 236
Hegyes-hegy 137
Hegyesi iskola 431
Hegyesi út 394, 431
Hegy felől való mező 60
Hegyi-legelő 137
Hegyi út 26, 116, 394
Hegykapu 26, 431
Hegy-patak 137
Hegytető 26
Hegyu 12
Hegyul Grujului 137
Hegyút 27
Hegy út 27, 60, 116, 394, 431
Hegy utca 394
Helyi tanács 394
Herceg-domb 271
Herceg-hát 271
Herceg híd 236
Herceg út 236
Herinkcse 12
Hernyós-dűlő 316
Hessenstein-tanya 394
Hétökrű fa 394
Híd 87, 154, 179, 218, 271, 394
Híd ali föld 394
Híd ali mező 394
Híd ali mező dűlő 395

Híd alja mező 395
Híd Égere 154
Hideg-forrás 27
Hideg-forrás pataka 12
Hideg-kátyú 236
Hideg-kátyú-domb 236
Hideg-völgy 27
Hideg-völgyi-forrás 27
Híd eli mező 395
Híd gyakra 395
Híd-láz 116
Hidrofor 292
Híd utca 395
Híd-vég 116
Híd vége 116, 218
Híd zugja 87
Hitter 60
Hívő temető 60
Hívő templom 60, 179
Hodály 27, 196
Hodályi út 196
Hodálynál 196
Hodor-liget 12
Hodos 27, 292, 316, 358, 395
Hódos 60, 87, 116, 154
Hodos-dűlő 395
Hodos-folyó 27
Hódos-folyó 87
Hodos-hát 293
Hodos-hát-oldal 293
Hodos-híd 27
Hódos-híd 116
Hodos hídja 27
Hódos hídja 60, 116
Hodos-oldal 395
Hodos-part 27
Hodos-patak 27, 358
Hódos-patak 87, 116
Hodos pataka 395
Hodos-rekettye 293
Hodos-tanya 395
Hodos út 395
Hodos vize 395
Holló-kapu 154
Holló kapujánál 154
Holló-kút 137
Holt-patak 337, 358
Holt-Sár 236
Holt-Túr 137, 154, 293, 395
Holt-Túr-köz 395
Homok 271
Homok alatti forduló 218
Homok felé 218
Homokgödör 271
Homokgödör dombja 236
Homoki 271
Homoki-dűlő 218
Homoki-erdő 271
Homoki-forduló 236, 316
Homoki-közerdő 236
Homoki-oldal 218
Homokiút 218
Homoki út 218
Homokos 271
Homokos-domb 317
Homokosgödör 271, 293, 317, 395
Homokosgödör-dűlő 396
Homokosgödörnél 271
Honcsok 396
Honcsok-dűlő 396
Honcsokos 27, 179, 358
Honcsokos-Rét 179
Honcsok-tanya 396
Horb 351
Horgas 60, 251
Horgas-föld 236
Horgas-hegy 396
Horgasi-kertalja 251
Horgas-lapos 236, 396
Horgas-mező 60
Horgas-szer 154
Horgas tája 396
Horgas út 396
Horgas útja 396
Horti-tag 116
Horváth-dűlő 371
Horváth-tanya 196
Hosszú 218
Hosszú-bérc 116
Hosszú-Éger 87
Hosszú Estók-láz 117
Hosszú-Fogás 117, 154
Hosszú-föld 154
Hosszú-földek 154
Hosszú-hát 28, 431
Hosszú Istók kaszálója 60
Hosszú-Kis-erdő 87
Hosszú-láb 396
Hosszú-láb-Liget 396
Hosszú-láz 117
Hosszú-Láz 396
Hosszú-liget 317
Hosszú-Liget 396
Hosszú-mező 179
Hosszú-Négy-hát 87
Hosszú-rekettye 196, 317
Hosszú-rét 251, 317
Hosszú-Satona 293
Hosszú-sor 218
Hosszú-szeg 154
Hosszú-szer 28
Hosszú-szeri-forrás 28
Hosszú-Szomoga 218
Hosszú-tábla 218
Hosszú-tó-hát 236
Hosszú-tó-híd 236
Hosszú-tó-lapos 237
Hosszú-vész 117, 396
Hozsváth árka 180
Hozsváthé 180
Hozsváth-kert 28
Hömlőc 45
Hömlőci-hegy 45
Hősök emlékműve 397
Hugat 87
Hullámtér 397
Huszkó 346
Húszköblös 154
Huta 337
Huta-patak 337
Huta utca 337
Hűvös-völgy 97
Ifjúsági ház 397
Ifjú-tanya 196
Igényelt 117, 180, 271, 293, 317
Igényelt-föld 271
Igényelt-legelő 293
Ignácz-tanya 317
Ilbán-patak 431
Ilbán völgye 431
Ilyés 28
Imaház 117
Imaterem 60, 117
Imi-bár 317
Imola-mocsár 180
Internát 272
Ion Creangă utca 60
Irinka-tag 117
Irinka tagja 117
Iroda 97, 272, 293
Irtás 87, 218, 251, 351
Irtvány 117
Iskola 61, 87, 117, 154, 180, 196, 219, 237, 252, 272, 293, 397, 431
Iskola-föld 154
Iskolakert 272
Iskolakert alatt 272
Iskola melletti híd 272
Iskolaudvar 117

Iskola utca 196, 237, 337, 397
Iskola utcája 196
Istálló 272
Istállók 397
Iszk 252
Italozó 117
Ivódi-lapos 317
Ivó-rekettye 252
Jáger-tanya 117
Jakab-láz 397
Jakabláz híd 397
Jakabláz hídja 397
Jakabláz útja 397
Jákob 117
Jákob háza 117
Jákob-köz 61
Jákob-tag 117
Jákob tagja 118
Jákob-tanya 118
Jákó-köz 61
Jákosi-tag 61
Jánki-féle-feketeföld 272
Jánki-féle-föld 272
Jankó kertje alatt 397
Járásbíróság 61
Játszótér 252, 431
Jávori-tag 118
Javornyika 346
Jégverem 61
Jégverem alatt 397
Jégverem laposa 61
Jégverem-oldal 61
Jendrassik Jenő utca 155
Jenő-huta 358
Jenő-tanya 61
Jeremiás-tanya 61
Jezura 358
Jezura-dűlő 359
Jicsai-patak 346
Jog 138
Jogos 155, 397
Jogos-kaszáló 155
Jogos-legelő 155, 397
Jogos-legelői-déllő 155
Jogos-Liget 397
Jogosult-kaszáló 155
Jogosult-legelő 155
Jogos utca 155, 180
Jónás láza 88
Jordán 28
Jordán-tó 28
Jószáglegelő 196, 237
Jövő utca 61
Juger 317
Juger utca 317
Juhászház 272
Juhászháznál 272
Juhászház-tábla 272
Juhász-tábla 272
Juhász-tanya 272
Juhfarm 98
Juhfürösztő 293
Juhhodálynál 28
Juhkosár-domb 28
Juhlegelő 155, 219, 237, 317
Juhos-szer 318
Júlia 61
Kabolaút 196, 237, 293, 431
Kacsó boltja 252
Kádár 318
Kádár Bálint erdeje 318
Kádár Bálint-erdő 318
Kádáré 293, 318
Kádár erdeje 318
Kádár fövenyesgödre 219
Kádár gödre 219
Kádár-kert 293
Kádár-kút 431
Kádár-láz 61
Kádár-szeg 293
Kádár-tanya 318
Kakas 219
Kakas-barázda dűlője 219
Kakas-domb 397
Kakas-hegy 12, 337, 359
Kakas remete 397
Kakas remete-hegy 398
Kalinece 359
Kállai Bénié 318
Kállai-rét 398
Kálmán 29
Kálmán kosara 29
Kalmár-rét 398
Kaloda út 180
Kaloda útja 180
Kaló-rét 398
Kampó 196
Kanális 29, 61, 88, 155, 180, 252, 398
Kanális-híd 88
Kanális-láp 61
Kanálisnál 61
Kanföld 272
Kanizsa 196
Kanizsa háza 272
Kanizsa-kert 272
Kanizsa-kert alatt 272
Kanizsák temetője 272
Kanizsa-lakás 196
Kanizsa-tag 196
Kanizsa temető 272
Kanizsay-tag 196
Kanizsay-tanya 196
Kanizsay Zsigmond-tanya 197
Kanizsa Zsigmond-tanya 197
Kankellő 318
Kánton 237
Kántonház 118, 293, 318, 431
Kántoroké 155
Kántor-szeg 155
Kanyar 237
Kanyarodó 155
Kanyar-tábla 155, 237
Kánya-zug 431
Kapát 88
Kapáti út 88
Kapela 118
Kápolna 88, 98, 118, 155, 219, 237, 272, 398
Kapta-láb 398
Kapu 98
Kapu-tábla 272
Karajos 398
Karám 29, 219
Karám alja 219
Karám mellett 219
Kárász sűrűje 155
Kárhozi malom 156
Karikó 156
Karitász 398
Karos híd 118
Karos-rét 219
Karpin 337, 351
Kárpinszki gödre 156
Kása rétje 237
Kaskócsák-tag 252
Kastély 98, 272, 398
Kaszáló 29, 219
Kaszárnya 180, 252
Kati foka 156
Kátmán-tag 252
Katolikus harangláb 272
Katolikus ifjúsági ház 398
Katolikus imaház 118
Katolikus iskola 61, 272
Katolikus pap tagja 62
Katolikus plébánia 62, 338
Katolikus temető 62, 197, 219, 272, 293, 318, 338
Katolikus templom 62, 180, 197, 272, 338, 398

Katonák utcája 338
Katonaság 252
Kat-völgy 12
Kátyú 219, 237
Kátyú-domb 237
Kátyúdomb útja 237
Kátyú-föld 237
Kátyús-hát 398
Kátyú útja 237
Kávás 62
Kávás-vár 62
Kávás vára 62
Kavicsos 88, 118, 219, 237, 293, 398, 399
Kavicsosgödör 399
Kavicsos-tó 118
Kavicsos út 88
Kavicsos utca 88
Kazalos 197
Kecska-patak 359
Kecske 338, 359
Kecske-patak 359
Kecskés 29
Kecskés gödre 29
Kecskés-láz 156
Kecske sor 272
Kecskés-patak 359
Kecskés-tanya 62
Kecske-völgy 338
Kékbokor 118
Kék-domb 273
Keleti-Kertalja 156
Kellner 62
Kellner-tanya 62
Kemény-erdő 62
Kenderártó 293, 359
Kenderátó 293
Kenderáztató 119, 197, 237, 293
Kenderáztató-tó 293
Kenderáztó 293, 359
Kenderes 220, 252, 294
Kendereskert 119, 220, 252, 294
Kenderföld 119, 220, 294
Kendersor 88, 119
Kender sor 89
Kenyeres 294
Kenyérgyár 156
Kényszer 252
Kényszer utca 252
Kerek-bükkös 156
Kerek-bütykös 156
Kerek-csere 156
Kerek-Csikászó 119
Kerek-domb 98
Kerek-erdő 318
Kerekes 318
Kerekes-tanya 318
Kerek-hegy 29
Kerek-hegyi-forrás 29
Kerek-lapos 119, 399
Kerek-láz 156
Kerek-liget 29
Kerek-mező 338
Kerek-nyáras 156
Kerek-rekettye 294
Kerek-Rekettye 119
Kerek-Rekettyés 119
Kerek-tábla 273
Kerek-tisza-domb 273
Kerek-tiszta 273
Kerek-tiszta-domb 273
Kereskedő irtása 197
Kereszt 157, 180, 197, 237, 273, 318, 399, 431
Kereszt-árok 237, 273
Kereszt-hegy 338, 399
Kereszt-híd 273
Kereszt-mező 371
Keresztnél 62, 197
Kereszt-tábla 237
Kereszttábla útja 238
Keresztút 180, 294
Kérészy-tanya 318
Kert alatt 119, 181
Kert alatti föld 157
Kertalja 29, 62, 89, 119, 157, 220, 238, 252, 273, 294, 351, 399
Kertaljai-domb 273
Kertaljai-dűlő 220
Kertaljai-földek 220, 238
Kertaljai-kaszálók 89
Kertaljasi-domb 273
Kertaljasi-föld 119
Kertalja-sor 157
Kert-domb 29
Kert-domb alja mögött 29
Kert dombja 29
Kert dombja mögött 29
Kertek 89
Kertekalja 30, 181
Kert-láp 431
Kert-pótlás 220
Kert-szeg 220, 318
Kertvég 30
Kerülőház 399
Kerülőút 431
Keskeny-Éger-köz 318
Keskenyhosszú 399
Keskeny-szeg 294
Két-akác-köz 62
Kétbábony 119
Két erdő köze 197
Két Fiatalos közt 252
Kétgérce 138, 371
Kétkanális-köz 399
Két kanális köze 399
Két kanális közt 399
Két-rét-gaz 294
Két rét köze 294
Kettes ól 197
Kétút-köz-dűlő 399
Két út köze 399
Kétvíz-köz 399
Két víz között 399
Kicsira 338, 359
Kicsirai-forrás 360
Kicsi-Sári-erdő 238
Kicsi-Svábié 181
Kígyós 273
Kígyósi-kút 273
Kígyós-kút 273
Kilencforintos-nyáras 197
Kincáé 399
Kinca-föld 399
Kincses-hegy 12
Király Antalé 294
Király-domb 431
Király-kert 273
Király-kosár 294
Király kosárja 294
Király Mihály kertje 252
Király palló 89
Király pallója 89
Király-rét 197, 273
Király-tanya 294
Királyút 119
Király út 119
Király út lejárat 120
Király út lejáró 120
Király út vége 120
Kis-akác 62
Kis-Alsó-erdő 399
Kisasszony-fürdő 400
Kisasszonyok tagja 62
Kisasszony-tag 98, 400
Kisasszony-völgy 400
Kisbábony 104
Kisbábonyi-újtelep 120
Kisbábonyi út 120

Kis-Banké 181
Kis-Batár 13
Kis-Békás-láz 400
Kis-beton 120
Kisbirtokos 157
Kisbirtokos út 157
Kis bolt 318, 400
Kis-Bükk 30
Kis-Bükkös 400
Kis Csabi boltja 400
Kiscsedreg 157
Kiscsedregi utca 157
Kis-Cselőc közt 63
Kis-Cselősz 120
Kis-Csetece 371
Kis-Csillagos 30
Kis-Csucskó 98
Kis-domb 197, 273, 400
Kis-Dormán-láz 120
Kis-dűlő 360
Kisebbik-Sajtos 400
Kis-Éger 89, 294
Kisegítő iskola 273
Kis-erdő 63, 89, 197, 252, 238, 294, 318, 400
Kis-erdő laposa 220
Kis-erdő-tábla 273
Kis-falka 371
Kisfalu 400
Kisfalusi kereszt 400
Kisfalu utca 400
Kisfenyves 371
Kis-fogás 318
Kis-Fogás 120, 157
Kis-fürdő 318
Kisgérc 138
Kisgérce 134
Kisgércei malom 138
Kisgércei út 432
Kis-Gorond-hát 197
Kis-Grapa 13
Kis-Haraszt 30
Kis-hegy 30, 400, 432
Kis-hegy alja 30, 401
Kis-hegyesi-kút 401
Kis-hegy-kút 401
Kishíd 30
Kis híd 30, 157, 294, 318
Kishíd-lapos 30
Kis-Hodos 360, 401
Kis-Hódos 157
Kis-Hodos-patak 360
Kis-Horgas 63, 252
Kis-hugat 401
Kis-Igényelt 181
Kis-ingovány 360
Kis iskola 157, 197, 252
Kis Janiné utcája 157
Kis-Kádár-kert 294
Kis-Kalnik 360
Kis-kanális 401
Kis-Kicsira 360
Kis-Kircs 360
Kis kocsma 63
Kis kollektíva 318, 319
Kis-Kolnik-hegy 30
Kis-Kormos 30
Kis kőhíd 294
Kis-köpődék 295
Kis-Kőris 138
Kis-Középső 181
Kis kultúr 401
Kis Laci-kert 157
Kis-Láp 401
Kis-lapos 252
Kis-láz 30, 120
Kis-Láz 401
Kis-láz-oldal 120
Kis-legelő 63, 120, 197, 319
Kislegelő út 63
Kis-Medvés 295
Kis-mező 30, 120, 181, 220, 273, 319, 401
Kis-mező kútja 181
Kis-mocsár 338
Kis-Mogyoró-szeg 120
Kis-Négy-hát 89
Kis-Nyáras 198, 252
Kisnyíres 63
Kis-nyíres 121
Kis-Orosz-forrás 432
Kis-Őz-hát 121
Kis-Palló-fél 401
Kispál-parcella 98
Kispál szőlője 98
Kis-part 30
Kis-Pást-liget 401
Kis-pázsit 63
Kispeleske 210
Kispeleske felé forduló 253
Kispeleskei-rét 253
Kispeleskei út 238, 253, 295
Kis-Peres 401
Kis-Puszta-hegy 432
Kis-rét 220
Kis-Rét 181
Kissár 232
Kis-Sár 198
Kis-Sár-Éger 402
Kis-Satona 295
Kis-Sebesvészi-legelő 402
Kis-Selymes 157
Kis sikátor 63, 157, 295
Kis-Sváb-hegy 432
Kis-Svábié 181
Kis-szeg 157, 295
Kis-Szomoga 360
Kis-tag 89, 181, 295, 319
Kis-tagosok 89
Kis-Tálna 138
Kis-tanya 63
Kis-Tarna 338
Kis-Tarna-patak 338
Kis-telek 30, 295, 319
Kis-telek-domb 319
Kistemető 274
Kis temető 273
Kistemető-tábla 274
Kisterebes 402
Kis-tisztás 30
Kis-töltés 295
Kis-Túr 402
Kis-Túr köze 402
Kis út 157, 253, 274, 295
Kis utca 30, 63, 157, 181, 198, 238, 402
Kis váró 295
Kisvég 89, 157, 274, 295
Kisvégi híd 274
Kisvégi-homokos 274
Kis-völgy 198, 432
Kis-völgy-kút 432
Kitti-bár 402
Klányé 157
Klári boltja 181
Klárinál 181
Klem-tanya 319
Kocán-kút 371
Kocsma 157, 181, 274, 295, 319, 402
Kocsmonda 253
Kocsolya 295
Kodác-bár 295
Kodác földje 295
Kóka-déllő 402
Kóka gorondja 30
Kókmán-tag 253
Koli 198
Koli-kert 274
Koli-kert alatt 274
Kollektív 63, 157, 198

Kollektíva 63, 158, 198, 220, 274, 295, 319, 402
Kollektíva ól 31
Kollektív iroda 63, 89, 198, 402
Kollektív istálló 121
Kollektív ól 121, 402, 432
Kollektív székház 402
Kollektív udvar 63, 121
Kollektív út 63
Kolnik 31
Kolónia 198, 238, 253, 319
Kolónia út 253
Kolónia utca 238
Koltó 45
Komjáti 121
Komjátié 121
Komlód 46
Komlós 46
Komlóssellő 46
Konyhás-domb 238
Konyosi-tanya 338
Kopasz-Bábony 13
Kopasz-hegy 46
Koporcsa 360
Koporcsa-bányatér 360
Koporcsa ligete 398
Koporcsa-patak 360
Koporcsi-forrás 360
Koppel-tanya 63
Kopsa foka 402
Korajos 198
Korcse 360, 371
Korcse alja 360
Korcse-dűlő 371
Korcsi-forrás 360
Kordje 372
Kórház 63
Kórház utca 63
Korlát 295, 402
Korlát akácosa 402
Korlát-dűlő 403
Korlát-erdő 403
Korlát-erdők 403
Korlát-Liget 403
Kormos 31
Kormos-hát 63
Korni 138
Korni-hát 138
Korni köze 138
Koroknai-rét 274
Korolyós 158
Korom 121
Koromhát 274
Korom-hát 63, 274, 403
Korom-hát első 64
Korom-hát harmadik 64
Korom-hát három 64
Korom-hát második 64
Korom-hát négy 64
Korom-meg 403
Korom mögött 403
Koronás 181
Korong-hát 158, 181
Korongháti út 158
Korong mögött 403
Korosnik 372
Kósák tagja 121
Kosán-láz 158
Kosán-lázi-tanya 158
Kosán-láz-tanya 158
Kosár 31, 253
Kosár alja 253
Kosár-Gátas 31
Kosár-gorond 31
Kosár-völgy 31
Kósa-tag 121, 403
Kósa tagja 121
Kósa-völgy 158
Kos fűzfása 158
Kossuth-domb 31
Kosztya-tag 253
Kotró sűrűje 158
Kotyka 64
Kovácsé 319
Kovács-Erge 253
Kovács-fok 319
Kovácsház 121, 220
Kovács-kert 64
Kovácsműhely 121
Kovács Péter dombja 64
Kovács-tábla 274
Kovács-tanya 319
Kovás-domb 275
Kováts Miklós kastélya 275
Kováts Sándor kastélya 275
Kováts-tag 275
Kováts-tanya 275
Kozányi 64
Kozányié 64
Kozányi-ház 64
Kozsán-kereszt 403
Kozsán-patak 432
Kozsán-rét 403
Kőbánya 31, 403
Kőhíd 64, 121, 158, 181, 403
Kőhídnál 121
Kökény 158
Kökényed 158
Kökényes 158
Kökényesd 144, 158
Kökényesd felől való mező 64
Kökényesdi állomás 159
Kökényesdi-legelő 319
Kökényesdi malom 159
Kökényesdi-patak 64, 159
Kölcsey Ákos-tanya 319
Kölcsey Antal-tanya 320
Kölcsey-birtok 320
Kölcsey-első-tanya 320
Kölcsey-második-tanya 320
Kölcsey-tanya 320
Kölcseytelep 320
Kömin 121
Könyök utca 64, 159
Könyvtár 64
Köpüknél 64
Kőris-mocsár 159
Kőris-völgy 338
Körömszedő 403, 404
Körömszedő-hegy 404
Kőrös-ág 320
Kőrös-ág-víz 403
Kőrösi déllője 320
Kőrös-mocsár 89
Körte alja 404
Körtefa 238
Körtefa alja 404
Körtefai-láb 253
Körtefák 404
Körtefa-láb 404
Körtefánál 121, 122, 159
Körtefás 238
Körtefa utca 238
Körtefa útja 238
Körtélyes 122
Körtélyes-szeg 404
Körtvélyes 159, 181, 198, 253
Körtvélyes alja 159
Körtvélyes-hát 159
Körtvélyes-sor 159
Körülszaros 238
Körzeti rendelő 339
Kötél-hát 253
Kötél-hátbeli-forduló 254
Kötél-hát-forduló 254
Kötél-háti-forduló 254
Kőváralja 31
Kövecses 180
Köves 138
Köves-hegy 372
Köves-mál alja 98

Kövespatak 31, 98
Kövesút 238, 275, 432
Kövicses 65, 89, 122, 220, 238, 404
Kövicses-dűlő 89
Kövicsesgödör 404
Kövicses-mező 89
Kövicses-szer 65, 404
Kövicses-szer-dűlő 404
Kövicses-tó 122
Köz 220
Közbirtokossági-erdő 432
Közbirtokosság tanyája 320
Közbülső-Fiatalos 254
Köz-domb 372, 432
Köz-domb-dűlő 372
Köz-domb-kapu 404
Közép-forduló 198
Középösvény 275
Közép-sor 65
Középső 182
Középső-Bábony 13
Középső-Csikászó 122
Középső-forduló 182
Középső híd 295
Középső-kút 122
Középső-Láz 404
Köz-mező 182
Közös-erdő 320
Közös-legelő 198, 404
Közös-marhalegelő 89
Központ 122, 320
Községháza 65, 198, 404
Községi-legelő 404
Község tagja 89
Kresa 275
Kripta 275
Kripta-domb 275
Kripta-tábla 275
Kripta temető 275
Kubik 320
Kubikgödör 320
Kultúr 31, 65, 89, 122, 159, 295, 404, 433
Kultúrház 31, 122, 198, 220, 254, 275, 295, 320, 404, 433
Kultúrház útja 404
Kultúrotthon 122, 254, 296, 401, 433
Kunfalé 65
Kunfalvy 65
Kunfalvyé 65
Kunfalvy-tag 65
Kupa 361
Kupán sarok 296
Kupás-bükk 404
Kuriális-erdő 320
Kurta-szer 220
Kút 220, 238, 275, 320
Kút aljasi domb 275
Kutas-domb 320
Kutas-dűlő 320
Kutas-Erge 254
Kutas-Erge-hát 221
Kutas-Erge köze 221
Kúti-láb 238, 405
Kúti-tábla 159, 182, 275, 296
Kútnál 122
Kút-vápa 296
Kút-vápa-dűlő 296
Kutyaszorító 89, 122, 275, 405
Kutyaszorítóvég 122
Külső-Akol 31
Külső-Barackos 275
Külső-Benés-láz 122
Külső-Brime 122
Külső-Bükk 31
Külső-csűröskert 254
Külső-erdő 296
Külső-Fogás 122
Külső-Igényelt 122
Külső-Legelő 221
Külső-major 275
Külső-tanya 275
Külső-Törzsökös 276
Külső-Varga-láz 122
Kürt hegyese 13
Labdázó 32
Láb-hegy 138
Laci-kert 32
Lackó-legelő 405
Lágyas 221
Lajbi 405
Lajbli-gödör 405
Lakatos-tag 254
Lakodalmas ház 405
Lakodalmas terem 320
Lakodalmi terem 320
Laktanya 182
Lanka 405
Lankai-tanya 405
Lankási kereszt 405
Lantosé 320
Láp 65, 221, 405
Láp-mellék 65
Láp mocsárja 65
Láp mögött 65
Lapos 65, 405
Lapos-éger 321
Lapos-hely 90
Lapos-láb 13
Lapos mellett 405
Lapos-szél 198, 221, 405
Lateralã utca 65
Láz 90, 12**Láz** 123
Láza 221
Lázár 198
Lázár Ferié 98
Lázári 191
Lázári-legelő 198
Lázári út 221, 239, 254
Lázár kútja 405
Lázár-Liget 405
Lázár Mancié 321
Lázár Manci tanyája 321
Lázár-tag 406
Lázár-tanya 406
Láz-domb 321
Láz-Éger 406
Láz-Égeresi-rét 406
Lázi-kút 406
Lázi út 90
Lázok 90
Lázuri 138
Lazsna 221, 276, 296, 321
Lazsnak 321
Lébuc-szer 296
Legelő 65, 90, 123, 138, 160, 182, 198, 221, 239, 254, 276, 296, 321, 406
Legelő-dűlő 254
Legelő-föld 239
Legelő híd 254
Legelő út 296, 406
Legelő utca 406
Legények hegye 361
Leifer-tag 65
Lejáró híd 406
Lejtő 198
Lekence 406
Lelkészi hivatal 123
Lemenő 160
Lemenő-sor 160
Leményié 65, 98, 160
Leményi-ház 66
Leményi-tag 66
Leményi utca 66
Lemez bolt 66
Lemnului utca 66
Lencsés 221
Lencsés-tag 222
Lenes-rét 406

Lenes-rét-dűlő 407
Lengyel 407
Lengyel Albert gödre 276
Lengyelé 66, 198
Lengyel-kert 66
Lengyel-tag 198
Lengyel-tanya 199
Lengyel-udvar 199
Lénia 239, 433
Lenti sikátor 276
Leontinnál 239
Les-bolt 66
Leurda-dűlő 138
Lévaié 321
Levente tér 160
Liánál 66
Lia néninél 66
Liba-domb 222
Libalegelő 90, 407
Libarét 222, 276
Libaréti-legelő 276
Liba-sor 407
Liget 90, 123, 199, 222, 296, 321, 361, 407
Liget alja 222, 296
Ligetesi-kút 407
Ligetesi út 407
Ligeti-dűlő 222
Ligeti híd 407
Liget-tanya 407
Liget útja 222
Liliom utca 66
Limbuc 160
Limbuc-tábla 160
Lingurás-tanya 123
Liszkó 254
Liszkóc-patak 346
Liváda utca 407
Livezilor utca 407
Lóga Ferencé 276
Lóga Ferenc háza 276
Lóger 296
Lóger út 433
Lógó palló 66
Lókert 254, 296
Lokker-bolt 66
Lókosár 254
Lom 407
Lonka 407
Lóúsztató 407
Lóvágó 160
Lődomb 66
Lőrinc 321
Lőrinc bokra 321
Lösz-mocsár 66
Luby-tag 199
Luby-tanya 199
Lucernáskert 276
Ludas-nyáras 66
Lukács-láz 123
Lupicka 407
Lupicka-ház 407
Lupicka háza 408
Lupicka út 408
Lupicka útja 408
Lúzsnok út 255
Lyukas-kő 32
Magas-domb 296
Magas-hugat 66
Magas-part 361
Magtár 199, 255, 276
Magura 13, 339, 361
Magura alja 13
Maguricsa 372
Maguricsa-dűlő 372
Maguricse 361
Magyar-hegy 433
Májer-rét 408
Major 123, 276
Majsi-kert 32
Makkos 321
Makora-kút 199
Makora kútja 199
Makra 296
Makra-forduló 297
Makra-hegy 297
Malom 66, 160, 182, 276, 297, 321, 408
Malom alja 276
Malom-domb 339
Malom-erdő 408
Malom gyakra 222
Malom híd 408
Malom-kert 276, 321, 408
Malom-kert alja 277
Malom-láz 32
Malom-mező 408
Malom-mezősi-erdő 408
Malom-patak 339
Malom pataka 339
Malom sikátor 297, 321
Malom-szeg 160, 408
Malom-szegi-dűlő 66
Malom-tábla 297
Malom utca 66, 297, 321, 408
Malom-völgy 339
Maluri 138
Malurile-dűlő 138
Manci-rét 255
Manci-tag 277
Mandel-tanya 297
Mándi kabolaút 297
Mándi-szeg 297
Mándi-tag 297
Mándi-tanya 297
Mándi út 297, 322
Mándi útja 322
Margitai-tanya 433
Marhalegelő 239
Marhatemető 408
Marháza 351
Marián-kert 160
Marián kertje 160
Mária-patak 66
Marica-dűlő 361
Mari-ház 123
Mari háza 123
Markovits-tanya 66
Marosy-tanya 322
Marozsán földje 297
Marozsán kabolaút 297
Marozsán útja 297
Márton-ház 124
Mártonháza 124
Márton háza 124
Mártonházánál 124
Martos 182
Második-forduló 90, 160, 199, 222, 239, 277, 322
Második híd 124, 222, 322
Második Kis híd 322
Második-Svábfalu-vég 408
Második-Úrbéri-forduló 239
MAT 66
Mátyás Bandi-féle-birtok 255
Mátyás-épület 255
Mátyás-porta 255
Mátyás-tag 255
Medve-láb 361
Medve laposa 297
Medvés 99, 297, 361
Medvés-ág 297
Medvés-kert 66
Medvés laposa 298
Medvés-oldal 298
Medvés-tábla 298
Megyárok 222
Méhes 409
Méhes-láz 124
Méhes útja 160
Méhész 322
Méh-kert 409

Méhkert 298
Méh-szeg 161, 409
Méhteleki-forduló 222
Méhteleki-határ 222
Méhteleki-Liget alja 222
Méhteleki út 222
Méhteleki-útfél 222
Mellék utca 67
Mélyág 322
Mély-szeg 90, 161
Méneskút 298
Mensti-major 298
Meredek-völgy 362
Mérges 362
Messi 199
Mester-lapos 255
Mester laposa 255
Mester-laposi-kaszáló 255
Mészáros szállása 322
Mészárszék 409
Messzelátó 90, 182, 223, 255, 433
Messzelátói-láb 255
Messzelátó-láb 255
Messzelátónál 409
Messzelátó-tábla 223
Mezei-patak 433
Mezei út 339
Mézes 409
Mező 362
Mező-ráta 90
Mezőráta útja 90
Mezős-láz égere 67
Mező-szél 223
Mező út 90
Mező utca 67, 161
Mezsi-Versok-patak 347
Mica bácsi háza 182
Mica háza 182
Mihai Eminescu utca 67
Mihály-kút 32
Mihály-völgy 32
Mihály völgye 32
Mihály-völgyi-forrás 32
Mihály-völgyi-kút 32
Mike-bár 67
Mike-domb 433
Mikéé 433
Mike-patak 433
Mikes óla 90
Mikes óla zugja 91
Mikes-oldal 91
Mikes-oldal zugja 91
Mike utcája 67
Miklós úr kastélya 277
Mikola 307
Mikolai-erdő 322
Mikolai-forduló 277
Mikolai-fürdő 322
Mikolaikolónia 322
Mikolai-legelő 322
Mikolai malom 322
Mikolai malomútnál 67
Mikolaitelep 322
Mikolai út 199, 277, 298
Mikró 124
Mikró sor 124
Miksa háza 277
Milícia 67, 199, 322, 409
Miska-domb 255
Mislocsie 372
Mislocsina 13
Misué 161
Misuké 161
Misu-szeg 161
Misu útja 161
Mláka 138
Moc-forrás 32
Mocsár 91, 138, 161, 339
Mocsára 339
Mocsár-híd 161
Mocsár-láz-dűlő 91
Mocsár-oldal 91
Mocsár utca 339
Mocsira 139, 339, 351
Mocsira-dűlő 139
Mocsirica 14, 46, 139, 347, 372
Mocsolya 199, 409
Mocsolya-híd 409
Mocsolya-patak 409
Mogyoróbokor 255
Mogyorós 32, 124, 223, 277, 362
Mogyorós alja 223
Mogyorós-hegyalja 32
Mogyorós-szeg 124
Mogyoró-szeg 124
Molnár csentruja 409
Molnár hídja 161
Molnár-szeg 161
Mondel-sarok 322
Montenegró 298
Montenegró utca 298
Móricné hídja 433
Morozé 161
Mosó-kút 32
Mosó-kút-forrás 32
Mosonuj-dűlő 362
Mózes-tanya 255
Multyán kanyar 277
Muncsel 139
Muncsel-dűlő 139
Murkos 32
Múzeum 161
Mülleré 322
Müller-erdei-tanya 322
Müller-külső-tanya 323
Müllernéé 323
Müller-tanya 323
Művelődési ház 298
Művelődési otthon 161, 409
Náci Bandi gödre 409
Náci-gödör 409
Náci Miska gödörje 409
Nádas 32, 67, 124, 323, 409
Nádas árka 323
Nádasié 99
Nádaska 298
Nádas-kalista 125
Nádas-köz 32
Nádas-láz 33
Nadrág 255
Nagy-ág-hát 409
Nagy-Alsó-erdő 409
Nagy-árok 182
Nagy-Bábony 362
Nagy-Banké 182
Nagybanké út 182
Nagy Béla 199
Nagy Béla-birtok 199
Nagy Béla-lakás 199
Nagy Béla-major 199
Nagy Béla tagja 199
Nagy Béla-tanya 199
Nagy-bokor 277
Nagy bolt 161, 182, 255, 298, 323, 409
Nagy-bükk 433
Nagy-Csere 409
Nagy-Csetece 373
Nagy-Déllő alja 33
Nagy Dezsőné völgye 99
Nagy-domb 199
Nagydomba 139
Nagy-Dormán-láz 125
Nagy-dűlő alja 33
Nagy-Éger 67, 91, 125, 223, 277, 298, 323, 410
Nagy-Égere 323
Nagy-Éger-erdő 182
Nagy-Éger-köz 125

Nagy Elek-major 200
Nagy Elek-tanya 200
Nagy-erdei-árok 183
Nagy-erdei-kút 183
Nagy-erdő 14, 67, 182, 200
Nagy-erdő orra 67
Nagyerdő út 183
Nagy-Erge 200
Nagy fa 125, 255
Nagy-falka 373
Nagyfalu 410
Nagy-Fogás 125, 161
Nagy-Fogási-föld 125
Nagyfogás út 161
Nagy-fürdő 323
Nagy Gáspár rétje 255
Nagy-gaz 277
Nagy-gaz alja 277
Nagy-gazi-kút 277
Nagy-gaz-kút 278
Nagygérc 373
Nagygérce 368
Nagygércei út 433
Nagy-gödör 33
Nagygödöri út 33
Nagy-Grapa 14
Nagy-halom 362
Nagy-halom-domb 363
Nagy-Haraszt 33
Nagyhegy 433
Nagy-hegy 139
Nagy híd 278, 298, 339
Nagy-Hodos 363, 410
Nagy-Hódos 162
Nagy-Horgas 67
Nagy-hugat 162
Nagy-irtás 298
Nagy iskola 162, 200, 256
Nagy János keresztje 278
Nagy-Kádár-kert 298
Nagy-kanális 68, 125, 162, 256, 298, 410
Nagy-kaszáló 162
Nagy Kató 33
Nagy-Kicsira 363
Nagy kollektíva 323
Nagy-Kormos 33
Nagy-kő 33
Nagy kőhíd 298
Nagy-köpődék 298
Nagy-Kőris 139
Nagy körtefánál 410
Nagy kultúr 410
Nagy-Kübler 339
Nagy-Kübler-hegy 339
Nagy-láp 339
Nagy-Láp 410
Nagy-Láp-oldal 410
Nagy-lapos 256, 323, 410
Nagy-láz 68, 162, 410
Nagy-Láz 410
Nagy-legelő 125, 200, 299, 323, 410
Nagy-Liget 223
Nagy Lőrinc láza 33
Nagy-lunka 363
Nagy-Medve-domb 363
Nagy-Medve-domb alja 363
Nagy-Mencsely 139
Nagy messzelátó 256
Nagy-mező 33, 68
Nagy-mocsár 139
Nagy-mocsár-oldal 139
Nagy-Mogyoró-szeg 125
Nagy-Muncsel 139
Nagy-nyáras 183
Nagy-Nyáras 200, 256
Nagy-Nyárasi-forduló 256
Nagynyíres 68
Nagy-Nyíres 33
Nagy-orr 363
Nagyótarna 339
Nagy-Palló-fél 410
Nagy-Pálna 139
Nagy Pál nyárasa 323
Nagy-part 33
Nagy-Pást-liget 410
Nagy-patak 140, 363
Nagy-patak-hegy 14, 363
Nagypelecske 256
Nagypeleske 247
Nagypeleskei út 200, 223
Nagy-Peres 410
Nagypölöske 256
Nagy-Puszta-hegy 433
Nagy-rét 223, 239, 256, 278
Nagy-Rét 183
Nagy-Sár 200
Nagy-Sár-Éger 410
Nagy-Satona 299
Nagy-Selymes 162
Nagy sikátor 299
Nagy-Sváb-hegy 433
Nagy-Svábié 183
Nagy-szeg 299
Nagy-Szomoga 363
Nagy-szőlő 33, 68
Nagy-Tálna 140
Nagy-tanya 68, 200
Nagytarna 335
Nagy-Tarna 339, 351
Nagytarnai fürdő 339
Nagytarnai huta 339
Nagy-Tarna-patak 351
Nagy-telek 299
Nagy temető 200, 278
Nagy templom 256
Nagy-tiszta 33
Nagy-tisztás 33
Nagy tölgyfa 125
Nagy-töltés 299
Nagy-uraság 223
Nagy-Urszony 363
Nagy út 33, 162, 239, 299
Nagy utca 33, 200
Nagy üzlet 299
Nagy váró 299
Nagyvég 278
Nagy-völgy 140, 363
Nákoly 125
Nándor-sarok 410
Negyedik-forduló 200, 323
Négy-hát 91
Négy-hát-mező 91
Négyhát útja 91
Negyvenköblös 162
Nemesi-rét 200
Nemesi-rétek 201
Nemes-láz 125
Német 99
Német árka 223
Németé 68
Német Ferenc kútja 183
Német-hegy 33
Németié 68
Németi-gaz 201
Német laposa 239
Német utca 14
Nem-láz 125
Nepomuki-kápolna 411
Nepomuki Szent János-kápolna 411
Néptanács 68, 201, 324
Neumann 256
Neumann-tag 256
Nevetlenfalusi útnál 162
Nevetleni út 162
Nevetlen út 162
Nevetlen utca 68
Nicolae Bălcescu utca 68
Nyágó 14
Nyájlegelő 183

Nyalakodó 201
Nyálas-kátyú 411
Nyalóka 278
Nyáras 201, 223, 256
Nyárasi első 256
Nyárasi-forduló 256
Nyárasi harmadik 256
Nyárasi második 256
Nyáras-kátyú 411
Nyáras kátyúja 411
Nyáras-szél 411
Nyárfa 256
Nyárfaerdő 223
Nyárfák mellett 411
Nyárfás 223, 411
Nyárfa-tábla 223, 278
Nyári-kert 324, 411
Nyári-tábor 257
Nyáritábor út 257
Nyegre-tag 257
Nyegre-tanya 257
Nyegre út 257
Nyerges-hegy 363
Nyíres 34, 68, 339, 351
Nyíres-domb 34
Nyíres-dűlő 34
Nyíresi-forduló 68
Nyíresi út 68
Nyíresi utca 68
Nyíres-láz 34
Nyíres-szeg 34, 162, 183
Nyírestanya 68
Nyíres utca 68
Nyírfa-tábla 223
Nyiri Sanyié 99
Nyíri-tó 34
Nyíri-tói-kút 34
Nyolcapró-föld 299
Nyolcas 201
Nyolchektár 183
Nyolcköblös 239
Obszervátor 411
Obszervátornál 411
Ócska-gát 299
Ócska Hegyesi út 411
Ócska Hegy út 411
Ócska-tanya 68
Ócskatelep 299
Ócska temető 183
Ócska-Túr 411
Ócska út 239
Odú 34
Odú-forrás 34
Odú-hegy 34
Ó-Fogás 125
Ógát 278
Ógát eleje 278
Ó-hegy 340
Oláh-birtok 433
Oláh-bolt 411
Oláh boltja 411
Oláh-erdő 239
Oláh Gáboré 324
Oláh-hegy 34
Oláh-kopasz 434
Oláh-kút 434
Oláh Mihály kertje 257
Oláhok útja 125
Oláh-rét 434
Oláh-tanya 324
Oláh-völgy 434
Olaj-erdő 239
Olajozó 324
Olárdő 239
Ól-rét 434
Oltványos-domb 69
Oltványos-lapos 69
Ómikola 324
Oncsa utca 69
Ó-Puszta-hegy 434
Orbán-domb 34
Orbános völgye 125
Orgona utca 69
Orosz-bár 299
Orosz-erdő 162
Orosz papé 162
Orosz-tag 162
Orosz temető 224
Orosz templom 163, 183, 411
Orosz templom pataka 163
Országút 34, 99, 201
Ország útja 34
Ortodox plébánia 340
Ortodox temető 69, 201, 324, 340
Ortodox templom 69, 324, 340
Orvosi rendelő 69, 299, 324, 340, 411
Osváthé 183
Oszoj 340
Osztertág 324
Osztroviczky-birtok 324
Osztroviczkyé 324
Osztroviczky-tanya 324
Ó vám hát 239
Óvoda 69, 126, 163, 183, 201, 223, 257, 278, 299, 324, 411
Óvodaudvar 126
Ökör-bokor 224
Ökör bokra 224
Ökör-fő 34, 126, 411
Ökör-fő-dűlő 126
Ökörfő lejárat 126
Ökörfő lejáró 126
Ökörfő út 126
Ökörtilalmas 278
Ökörtilalom 278
Ölyüs alja 224
Ördög Antal láza 126
Ördög-járó 240
Ördöngös 278, 299
Ördöngös-lapos 278
Őrház 201, 240, 324
Őrház út 163
Őrház utca 163
Őrjes 163
Ösvény 126
Ösvényútja 224
Ősz-Éger 324
Ötkoronás 126
Ötméteres 412
Ötvös-kert 201
Őz-fő 183
Pacala utca 412
Pacal utca 412
Paj-Liget 224
Pák-szeg 163
Paku-láp 412
Palacsintás 412
Paládi-erdő 163
Paládi-erdő alatt 183
Pál-birtok 224
Pálcácska 347
Palcsi 69
Palcsié 69
Pálfi doktoré 99
Pálháza 224
Pálháza-dűlő 224
Pálinkafőzde 69, 412
Pálinkafőző 34, 35, 127, 163 201, 224, 324, 412
Pálinkás-lapos 278
Palló 127, 324
Palló-fél 412
Palló-fél-dűlő 412
Pallófelesi út 412
Pallóféli híd 412
Pálna 140
Pálna Ruszászka 140
Pálocska-láz 412
Palókáé 91
Palóka Égere 91

Pál-tag 224
Pálya 257
Pankotai-láz 127
Pap 127
Pap-csere 201
Pap cseréje 201
Pap-domb 35, 363
Pap-domb alja 35
Pap dombja 35
Papé 163, 183, 324
Pap erdeje 163
Pap-forrás 35, 373
Pap forrása 35
Pap Gyuri utcája 163
Pap-hegy 434
Papi-erdők 163
Pápista papé 163
Pap-kert 127, 183
Pap kútja 257
Pap Laci 35
Pap Laci-bánya 35
Pap Laci forrása 35
Papmolna 35
Papnál 127
Papó forrása 99
Papok tagja 69
Papónál 127
Papp-első-tanya 324
Papp-második-tanya 325
Papp-tanya 325
Pap rétje 257
Pap Sándor-tag 163
Pap-tábla 412
Pap-tag 69, 201, 257, 412
Pap tagja 183, 412
Pap-tanya 69
Papucs-kő 35
Pap útja 163
Pap-völgy 434
Paraszita 140
Párizs-kert 257
Párizs-tag 257
Park 69, 164, 412
Párkás-lapos 325
Park utca 412
Parlag 224, 240, 325
Parókia 35, 69, 91, 127, 164, 184, 224, 300, 325, 412
Parragh-tanya 300
Párt-ferma 201
Párti-domb 35
Pásku-patak 434
Pást 69
Pást-elő 70
Pásti 35
Pásti malom 70
Pást-liget 412
Pást-ligeti-kút 413
Pást-liget-kút 413
Pást-liget-tanya 413
Pástliget útja 413
Pást-sziget 413
Pasuni utca 413
Pásztor-láb 413
Pásztor-Liget 413
Pásztor-tag 413
Patak 164, 184, 347, 413
Patak-hát 164
Patak-híd 164, 300
Pataki-dűlő 184
Patak két fele 164
Patak-köz 140
Patak köze 325
Patakközi híd 140
Patak-közi-legelő 140
Patak-közösi 413
Patak közt 164
Patak-legelő 413
Pataklegelő út 413
Patak-oldal 70, 184, 225
Patak oldala 225
Patak-part 225
Patay-féle-tag 70
Patay kabolaút 300
Patay-tag 300
Patay-tanya 300
Patika 70, 164, 300, 413
Patkó 164
Patkó-lapos 413
Patkós-tanya 70
Pátyodi-kút 201
Pátyodi kútja 201
Pavilon 70
Pecsenye-szeg 164
Pécskai sor 278
Pekó 127, 413
Pekó-rész 127
Pékség 70, 164, 278, 325, 413
Pelei 201
Pelei-ház 201
Pelei-ház-tábla 202
Pelei-tábla 202
Pelei út 202
Pelenka utca 91
Peleske 225, 257
Peleskei-forduló 240
Peleskei-legelő 240
Peleskei út 202, 278, 300
Pelesőc 35
Pelesőc alja 36
Pelesőc-domb 36
Pelesőc-erdő 36
Pelesőc-hegy 36
Pelesőc hegye 36
Pendelyes-föld 300
Pénzes kaszálója 202
Penyigér 363
Penyigéri-forrás 364
Penyigéri-híd 364
Perényi Imre utca 164
Perényi-kastély 413
Perényi-láz 70
Perényi út 414
Peres 414
Pereszita-dűlő 140
Perna dűlője 225
Pernák-láz 164
Pernák méhese 164
Pete-láz 164
Péterffy 70
Péterffy-palota 70
Péterfy kisasszonyé 99
Péterpataka 36
Péterútja 278, 300
Peti sor 127
Peti sorja 127
Petőfi út 414
Petőfi utca 70
Petrás 70
Petrásé 70
Petróc 373
Piac 70
Piha-tanya 257
Pika-porta 325
Pikét 70, 184, 225, 257, 300
Pikét ház 91
Pikét-tag 70
Pikló 340
Piliske 225, 257
Pince-domb 14
Pince-hegy 14
Pinkác-Cser 165
Pintye-föld 278
Pintye legelője 240
Piros cső 414
Piros iskola 71
Piros-lapos 240
Piskáros 325, 414
Piskáros-árok 325
Piskáros-híd 325
Pistié 165
Pistu boltja 184

Piszkor 225
Pisztorgás 225
Plébánia 71, 165, 325, 340, 414
Pléh 71
Pléh bódé 71
Pocicaischi 240
Pocokvég 279
Pofóké 99
Pofók-zug 414
Pogácsa-mező 36
Pojána 340
Pojánszki-gödör 279
Pojánszki gödre 279
Poki-rét 414
Poki rétje 414
Pók-szeg 165
Polgármesteri hivatal 71, 165, 202, 325, 340, 414
Polícia 414
Pompierház 127
Pompier-kaszáló 326
Pongocs 414
Pongocs foka 414
Pongocsi mezeje 414
Pongocs-mező 414
Ponkos 415
Ponkos-domb 415
Ponkos dombja 415
Ponyvás 326
Popovics István utca 184
Popovics völgye 434
Porgolát 127
Porombovics-kút 434
Porondos 91, 165
Porondos út 91
Porondos utca 91
Porumbesti állomás 165
Posta 71, 415
Pótor-kátyú 165
Pótor kátyúja 165
Pótorkátyú út 165
Pótz-őrlő 165
Prihodistye 140
Prihodistye-dűlő 140
Primöria 71, 165, 202, 326, 415
Princsipálö 127, 434
Princsipálö utca 127
Prinyi-láz 71, 165
Priszlop 140
Pucser sikátor 415
Pulyka 46
Pulyka-hegy 14
Pulyka hegye 14
Pumpaház 127, 128, 165, 184, 225, 300, 326, 415
Púp-domb 434
Púp-hegy 434
Púp-hegyi kereszt 434
Púp-völgy 434
Purcsik-patak 434
Puskaszín 128
Pus-szeg 202
Puszta-Borona 300
Puszta-hegy 434
Puszta-hegy-dűlő 140
Puszta-hegy-erdő 435
Pusztahegyesi út 415, 435
Puszta-hegyi-dűlő 140
Puszta-rét 326
Pusztasár 240
Pusztaszigete 202
Pünkösdista templom 71
Rácz-birtok 257
Rácz-major 225, 257
Rácz-tag 257
Rácz-tanya 258, 300, 326
Rafajun-lugas pataka 415
Rajon-föld 202
Rákita 340
Rákóczi 71
Rákóczi-láz 184
Rákóczi-sarok 415
Rakodó-sor 166
Rakottya-hát 415
Ráksa 373
Ráksa-patak 364
Rámpa 326
Ráta 166
Ráthonyié 71, 166
Ráthonyi-tag 71, 166
Ráthonyi-tanya 71
Ráthonyi utca 71
Ravasz-domb 326
Ravasz-rét 326
Ravatalozó 128
Récés 91
Református egyházé 326
Református imaház 258
Református iskola 71, 279, 326
Református pap tagja 72
Református parókia 72, 300, 326, 340, 415
Református temető 36, 72, 202, 225, 279, 301, 326, 340
Református templom 72, 91, 128, 202, 258, 279, 301, 326, 340, 415, 435
Régi állomás 258
Régi-Fogás 128
Régi híd 240
Régi iskola 258, 327
Régi malom út 166
Régimikola 327
Régi-Szappanos-híd 166
Régi Szárazberki út 225
Régi-tanya 72
Régi téglaszín 258
Régi temető 184, 202, 279
Régi-Vájás 279
Reizer kútja 415
Reizer-rét 415
Reizer-tanya 415
Réka boltja 258
Rekeszes 166
Rekettye 128, 225, 416
Rekettye alja 226
Rekettye-hát 416
Rekettyeháti sikátor 416
Rekettye-hát-lapos 416
Rekettye-hát szurdoka 416
Rekettye-köz 226
Rekettye köze 226
Rekettye laposa 416
Rekettyés 128, 166, 226
Rekettyés-ág 226
Rekettye-tábla 226
Remete-domb 416
Rendelő 166, 416
Rendőrség 72, 202, 326, 340, 416
Repülő híd 166
Rész 226
Rész a tagja 166
Reszege 416
Részek 416
Rét 184, 226, 240, 258, 279, 301
Rétalja 327
Rét-fenék 301, 327
Réti-föld 240, 258
Réti-földek 258
Réti út 184
Rét-köz-rekettye 327
Rét út 184
Rét utca 184
Rét útja 301
Révhely 72
Rezes-föld 202

Rezes-földek 202
Rezudu 416
Roják-tag 202
Róka 36
Róka-domb 279
Róka-hegy 36
Rókalyuk 166, 203, 240
Rókalyuk-tábla 240
Róka-völgy 36
Római imaház 258
Római iskola 166
Római katolikus parókia 166
Római katolikus plébánia 166
Római katolikus temető 203
Római katolikus templom 72, 166, 258, 327, 417, 435
Római parókia 327
Római temető 203
Római templom 166, 185, 203, 240, 279, 301, 327, 417, 435
Román görög templom 240
Románok járója 36
Román sor 240
Román soros föld 241
Román-tag 166
Román temető 72, 203
Román templom 72, 203
Román templom utcája 203
Román utca 241
Romlás 166
Rom-láz 166
Róna-tag 327
Rongyos 72
Rostás 327
Rossz-hegy 364
Rossz-mocsár 36
Rossz-sás 167
Rosztoka 241, 417
Rosztokai malom 417
Róté 167
Róthé 327
Róth híd 258
Róthné hídja 258
Róth-tag 258
Róth-tanya 258
Rozet 72
Rózsa-tag 167
Römernéé 99
Rövid-Éger 91
Rövid-Fogás 167
Rövid-föld 241
Rövid-Kis-erdő 91
Rövid-Négy-hát 92
Rövid-Satona 301
Rövid-sor 37
Rövid-szer 37
Rudas 14
Rudas-hegy 15
Rudas-kert második 72
Rudas-nyáras 72
Rudas-nyáras első 72
Rudasta 15
Ruhás 417
Runk 340
Runk-folyó 364
Ruptura 15, 364
Ruptura-dűlő 364
Ruszué 99
Sájié 167
Sáji-kaszáló 167
Sáji út 167
Sáji útja 167
Sajtos 417
Sajtos-völgy 417
Salaké 99
Sámuelé 327
Samu-kert 37
Sáncos-kert első 72
Sándorhomok 264
Sándor úr kastélya 279
Sándor utca 417
Santier 167
Santier-gödör 167
Sár 203, 226, 241, 279
Sár alja 226
Sár aljai dűlő 226
Sár-árok 226
Sárc 203
Sár-Éger 417
Sár-Égeresi-láp 417
Sár-ér 185, 280
Sár-erdő hídja 241
Sárfalu 241
Sár felől való forduló 226
Sárfészek 280
Sárga ház 99
Sár-hát 226, 258, 280
Sár-híd 280
Sár hídja 226, 241
Sári-dűlő 226
Sári-erdő 241
Sári-erdő alja 226
Sári-forduló 226
Sári kanyar 241
Sári-oldal 227
Sári út 203, 227, 258, 280
Sári-vágás 280
Sárközi-tanya 72
Sarló 46
Sarok-föld 241
Sarok-kút 435
Sár-oldal 227
Sár-oldali-legelő 227
Sárospatak 347
Sárospataka 347
Sár-part 203
Sár-patak 227, 241, 258
Sár Péter irtványa 227
Sártelek 241
Sár-víz 203, 227, 241, 280
Sár vize 203, 280
Sásas 203
Sásér 185
Satona 301
Schönberger 72
Schuller-kút 435
Schwarzkopf 73
Schwarzkopf-tag 73
Schwarzkopf-tanya 73
Şcolii utca 341
Sebes-vész 418
Sebesvészi híd 418
Sebes-vészi-kaszáló 418
Sebes-vészi-legelő 418
Sebes-vész-legelő 418
Sebsi-malom 418
Sellő 37, 46
Sellőkomlós 46
Sellőtelep 46
Selymes 167
Senki földje 37
Sepsi-domb 435
Sepsi-tanya 73, 435
Sikátor 73, 92, 128, 185, 203, 227, 258, 301, 418
Sikátor utca 73
Siket-kert 203
Siki 203
Silindik-láz 167
Siló 301
Silógödör 301
Sillye bükkje 37
Simó forrása 99
Simoné 73, 418, 435
Simóné forrása 100
Simon Jankó telke 167
Simon János telke 167
Simon-malom 418
Sipos-tag 258
Sipot 364
Sipot-hegy 364

Sira rétje 167
Siratő 418
Síró-domb 327
Skoli utca 241
Som-hegy 140
Somolyó 37
Somos 37
Somos-bükk 37
Somos-patak 128
Sopronyi-tag 258, 259
Sor 128
Sorompó 259
Sós-kátyú 185, 418
Sovány-sor 128
Sovány sor 128
Sovány-sori-föld 128
Soványsori út 128
Soványsor lejárat 128
Soványsor lejáró 128
Soványsor út 128
Sovány-szer 203
Speciális iskola 280
Spiegel-tanya 301
Sportcsarnok 327, 418
Sportterem 419
Stark-féle-porta 327
Stark út 301
Stáulele-dűlő 373
Stául kútja 373
Stefán 203
Stefán egy 203
Stefán három 203
Stefáni út 204
Stefán kettő 204
Stefán-tag 204
Stockfeld 419
Strifler-első-tanya 327
Strifler-második-tanya 327
Stucz-láb 419
Stucz-tag 419
Stucz-tanya 419
Sugár-kert 167
Sugatag 373, 419
Sugatag-patak 373, 419
Sugatag pataka 374
Sugatag-völgy 374
Suhó 37
Suhó-hegy 38
Suhó út 38
Surányi dinnyéje 128
Surányi dinnyése 129
Suvatag 374
Süllyedés 38
Sülyös-tanya 327
Sűrű 328
Sűrű alja 73, 328
Sűrű aljai út 280
Sűrű-erdő 259, 280
Sűrű-szeg 301
Sütő utcája 328
Süveg-ház 328
Süveg híd 280
Süveg Miklós tanyája 328
Süveg-tanya 328
Süveg út 280
Süveg útja 328
Svábfalu 419
Svábfalu-vég 419
Svábfalu vége 419
Sváb-hegy 435
Svábié 167, 185
Svábié út 185
Sváb-rét 419
Sváb templom 419
Szabadság utca 328
Szabó-birtok 328
Szabóé 328
Szabó-féle-föld 328
Szabó-ház 280, 328
Szabó háza 280
Szabó-háznál 280
Szabó Józsi-féle-ház 328
Szabó Sándorné szekérútja 100
Szabó Sándor völgye 100
Szabó-tanya 280
Szálas 341
Szalasane 341
Szálas-fok 140
Szalásnyile 341
Száldobos-ágazat 38
Száldobos köze 419
Szamóca utca 73
Szántóföld 259
Szapáry-tanya 73
Szappanos 73, 167, 168
Szappanos-patak 73, 168
Szárazbereg 301
Szárazberek 286
Szárazberek felé való forduló 227
Szárazberektelep 328
Szárazberki-erdő 301
Szárazberki-forduló 227
Szárazberki malom 301
Szárazberki út 227
Száraz-hát 419
Szárazpatak 347
Szárazpataka 347
Szárazpataki út 341
Száraz-rét 328
Szár-Bábony 15
Szárító 420
Szarka-bolt 73
Szarka-forrás 374
Szarvas-kő 38
Szarvas-kő-hát 38
Szarvas-ülő 227
Szatmári főút 129
Szatmárihodály 328
Szatmári országút 129
Szatmári sikátor 328
Szatmári-tanya 328
Szatmári út 73, 129, 204, 227, 328
Szatmári utca 73
Szatmári út mellett 73
Széchenyi-láz 185
Széchenyi utca 73
Szederjes-szeg 73
Szeg 168
Szegedi 74
Szegedié 74, 100, 168
Szegedi egy 74
Szegedi Emmáé 92
Szegedi-hát 38
Szegedi kettő 74
Szegedi Nellié 92
Szegedi-tag 74
Szegedi tagja 74
Szegedi-tanya 74
Szegedy Antal és Béla tagja 92
Szegény-sor 241
Szekció 420
Szeketura 141, 341, 364, 374
Szeketura-dűlő 374
Széleság 328
Széles-berek 301, 328
Széles-berek laposa 328
Széles-berek tájéka 329
Széles-hegy 341, 364
Széles-mocsár 141
Széles-patak 347
Szellem kanyar 100
Szelpes-Bükk 38
Szélső-Sziget 227
Szemák Pistáé 168
Szénégető 301, 420
Szénégető-árok 301
Szénégető-tábla 301
Szenes-rét 420

Szentháromság 15
Szentimrebánya 365
Szentpály-első-tanya 74
Szentpály István-tanya 74
Szentpály Jenő-tanya 74
Szentpály-második-tanya 74
Szentpály-tanya 74
Széphegy 347
Szép-hegy 347
Szepszes 302
Szereda-szeg 227, 302
Szereda-szeg alja 227
Szereda-szeg-oldal 227
Szeres 420
Szeszfőzde 280
Szeszgyár 74, 280
Sziget 92, 168, 204
Sziget alja 92, 227
Sziget-fő 204
Sziget-föld 205
Szigetfő útja 205
Szigetié 168
Szigeti kunyhója 205
Szigeti kunyhónál 205
Szigeti-kút 205
Szigeti papé 168
Sziget-köz 205, 241
Szigetpuszta 205
Szigettelek 205
Szigettelke 205
Szíjas-láz 38
Szíjas-láz gödre 38
Szilágyi-föld 280
Szilágyi-ház 280
Szilágyi-lapos 281
Szilágyi út 281
Szilas 420
Szilas árka 420
Szilas-árok 420
Szilas-erdő 420
Szilas-lápos 420
Szilas-oldal 420
Szilvás 39, 227
Szilváskert 420
Szilvás-lapos 329
Szirmai-szőlő 39, 74
Szisztem 420
Sziver-tanya 205
Szlop 341
Szobor 205, 420
Szoboszlay István szántótagja 227
Szoboszlay-tag 228
Szócsa 341
Szojku 341
Szolgabírói-tanya 420
Szombatista templom 74
Szomódok 39
Szomoga 92, 228, 281, 420
Szomoga-árok 241, 281
Szomoga-dűlő 92
Szomoga laposa 228
Szomoga-mező 92
Szomoga-patak 39
Szomoga-Rekettye-ág 228
Szomorka 420
Szomos 141
Szonda 241
Szonda-föld 241
Szonda-tábla 241
Szonda út 365
Szoros 39
Szoroshegyi út 39
Szőlőalj 420
Szőlődomb 281
Szőlőhegy 39, 100, 436
Szőlőhegyitanya 436
Szőlőkert 421
Szőlős 302
Szőlősdomb 302
Szőlőskert 228, 302
Szőlő út 168
Szövetkezet 92, 168, 302, 421
Sztálin-kert 421
Sztálin-tag 92
Sztanistya 365
Sztán Jákob-patak 15
Sztant 374
Sztojka-patak 46
Sztrádá Princsipálö 129
Sztrimba-patak 15
Szudaié 436
Szudai-ház 436
Szudai háza 436
Szudán 168
Szuda-patak 421
Szugoly 39
Szugoly-föld 242
Szuha 347
Szuhaipatak 347
Szunetora-patak 365
Szúnyogos 281
Szúnyogosi-kút 281
Szurupa 365
Szurupa-dűlő 365
Szuszán 129
Szűcs-tag 205
Szvát 74, 205, 329
Szvát 168
Szverenkóé 74
Szverenkó tagja 74
Taar-tanya 329
Tag 75
Tagok 168
Tagos-birtok 259
Tag út 75
Tag utca 75
Tálas-fok 141
Tálna 141
Talpas háza 129
Tamásfalva 39
Tamás vára 39
Tamásváralja 18
Tamásváraljai temető 39
Tanító-jog 141
Tanító-tag 141, 205
Tankfogó 39
Tanya 168, 185, 281, 329, 421
Tanya-domb 281
Tanya-tábla 281
Tanya út 168, 329
Tapó 421
Tardi Faszi dombja 436
Tar-Éger 92
Tar-forrás 39
Târgului utca 75
Tar István rétje 259
Tarna 341
Tarnai fürdő 342
Tarna-patak 342
Tarnavidék 342
Tarnavidéke 342
Tarna vize 342
Tarnyica-hegy 365
Tarok láza 39
Tarré 100
Tatár 39
Tatár-domb 329
Tatár-erdei-tanya 259
Tatár erdeje 205, 259
Tatár-erdő 259
Tatár Geci-forrás 129
Tatár-kaszáló 40
Tatár-nyáras 185
Tavas 365
Teberna 129
Téglagödör 281
Téglagyár 75
Téglaszín 205, 228, 281, 329
Téglaszín környéke 205
Téglaszínnél 205
Téglaszín-tanya 206

Tehén-hát 342
Tehénlegelő 75
Teilor utca 75
Tékálózi-Tálna 141
Tekeres-híd 281
Tekeres-láz 40
Tekeres-patak 15
Tekeres pataka 15
Telek 129, 206
Telek-domb 75, 281
Telekhely 129
Telekhely-tábla 228
Telekpuszta 302
Telek-szer 92
Telep 206, 259
Telep út 100
Telkek 129
Temető 40, 75, 93, 100, 129, 168, 185, 206, 228, 242, 259, 281, 302, 329, 421
Temető alatt 129
Temető alja 75, 129
Temető környéke 206
Temető lejárat 129
Temető lejáró 129
Temető-mező 93
Temetőnél 168
Temető sikátor 421
Temető-sor 93
Temető-tábla 228, 281
Temető út 100, 228, 302, 342
Temető utca 75, 93, 168, 185, 229, 281, 421
Temető utcája 421
Temető útja 229, 421
Templom 40, 93, 129, 206, 229, 242, 259, 281, 302, 421
Templom-föld 259
Templom tér 421
Templom utca 242, 421
Templom utcája 242
Tenek-láz 129
Terebes 421
Terebes felől való mező 75
Terebeshegy 436
Terebesi forduló 129
Terebesihegy 436
Terebesi malom 421
Terebesi-mezőszél 129
Terebesiút 130
Terebesi út 75, 130
Terebesi utca 75
Terebes-mezőszél 130
Terebes utca 75
Terméskői-vájt-kút 281
Tilkós 40
Tilkós-láz 40
Tilkós panzió 40
Tincu-ház 329
Tirsztop 130
Tiszaújlaki út 281
Tiszta-víz 75
Tisztviselőtelep 206
Tisztviselő utca 75
Titulescu 75
Titulescu utca 75
Tizenhárom 168
Tizenhárom köblös 169
Tízköblös 281
Tízköblös-föld 281
Tó 93, 421
Tobáké 169
Tobák tanyája 185
Tojás 365
Toldi 130
Toldinál 130
Tolnai-láz 75
Tolvaj-kaszáló 421
Tompa 365
Tompa-csúcs 365
Tompa Mihály utca 75
Tompa-tető 365
Tónié 421
Torna 342
Torok-láz 40
Tóth-birtok 302
Tóth János rétje 229
Tóth Mihály rétje 259
Tóth Tamás szigete 259
Tóth-tanya 329
Tóth útja 302
Tótok forrása 100
Tőkés 75
Tőkési-dűlő 169
Tőketerebes 421
Tökföld 329
Tölgyes-szeg 169
Tölgyesszegi út 185
Tölgyfa 130
Tölgyfánál 130
Töltés 40, 169, 206, 302, 421
Töltési-föld 282
Töltés utca 421
Török-láz 40
Török-tanya 75
Török temető 40
Törő-láz 75
Tört kereszt 259
Törvény-gödör 206
Törzsökös 282
Tövises 186
Traktorállomás 76, 169, 421
Transzformátor 100
Tripon 130
Triponnál 130
Tubojka 229
Túl a Túrról 329
Tulipán utca 186, 259
Túlsó híd 229
Túlsóvég 130
Túr 76, 141, 169, 302, 329, 421
Túr alja 76
Turc 354, 365, 374, 422
Turc alja 76
Turcbánya 365
Turcbányatelep 365
Turc-dűlő 422
Turc-erdő 76
Turcibánya 365
Turcibányatelep 366
Turci-dűlő 422
Turciércbánya 366
Turci forduló 76, 130
Turci-Kordje 366
Turci-láz 130
Turci-patak 366, 374, 422
Turci-patak hídja 423
Turci-Szentimrebányatelep 366
Turci-Szentimreibányatelep 366
Turci út 40, 130
Turci utca 131
Turci-völgy 374
Turc-láz 131
Turc-patak 366, 374, 423
Turc pataka 366, 423
Turc-Szentimreibányatelep 366
Túr-erdei-tanya 76
Túr erdeje 76, 169
Túr-erdő 76, 169
Túr-erdő-dűlő 169
Túr-folyó 76, 303, 330, 423
Túr-hát 76, 93, 169, 303
Túr-híd 170, 423
Túr hídja 423
Túrhoz vezető út 186
Túri-erdő 76, 170
Túri-major 303
Túri malom 330

Túri-rét 423
Túriterebes 423
Túr-járás 76
Túr köze 423
Túr-part 170
Túr-patak 76, 141, 170, 303, 330, 423
Túrra függő 423
Túr-szeg 423
Túr-szeg-dűlő 423
Túr-szik 423
Túrterebes 379
Túrterebesihegy 436
Túrterebesiszőlőhegy 427
Túrterebestelep 423
Túrterebesszőlőhegy 436
Turulmadár 206
Turulmadár szobor 206
Túr utca 170, 330, 423
Túr-víz 423
Túr vize 170, 423
Tükör-domb 436
Tüzes utcája 170
Tűzoltócsűr 423
Tyutyon istállója 131
Tyütyön-domb 366
Ugató 93
Ugocsai-láz 186
Ugocsai út 186
Ugocsakomlós 44
Újberek 330
Újfalusi-tanya 76
Új-Fogás 131
Újházy-tanya 330
Új híd 423
Új iskola 76, 259, 330, 423
Új képnél 303
Új-kút 40
Új malom 170
Új-mező 282
Újmikola 330
Új ólak 330
Új-Puszta-hegy 436
Új sor 76, 93, 206
Újsor 423
Új sor 131, 170
Újsor utca 423
Újtanya 424
Új-tanya 76
Újtelep 206
Új temető 186, 206, 282
Új templom 436
Új utca 93, 170
Újváros 330
Újváros utca 330
Ukrán-határ 40, 170
Ulica 242
Ungvárié 330
Ungvári-tanya 330
Urak kertje 282
Urak sora 424
Urak völgye 436
Úrbéres 170, 206, 282, 303
Úrbéresé 186
Úrbéres-erdő 170, 330
Úrbéres kútja 186
Úrbéres-legelő 206
Úrbéres legelője 206
Úrbéres-mező 303
Úrbéres-rét 206, 282
Úrbéres-Rét 186
Úrbéres-tag 282
Úrbéri-kaszáló 242, 282, 330
Úrbéri-legelő 242, 282
Úri-forrás 342
Úr-szer 170
Úr szere 76
Urszony-dűlő 374
Úr-völgy 436
Úr völgye 436
Utas alja 242
Utas-erdő 242
Út mellett 131
Útmenti-Láz 424
Útnál 131
Ügy-hegy 436
Ünő gyakra 229
Üveg pince 436
Vadas 303
Vadkörtefa 330
Vágás 186, 259, 342
Vágás árka 186
Vágástanya 342
Vágóhíd 424
Vágóhíd utca 77
Vágott-erdei-legelő 77
Vágott-erdő 77, 131, 206
Vagrin szőlője 100
Vájás 282
Vajas-oldal 77
Vájás-oldal 77
Vajas-szer 229
Vakárok 242
Vale funacilor-dűlő 375
Vale morte-dűlő 375
Váltó 436
Vályoggödör 186
Vályogos-gödör 131
Vályogvető-gödör 282
Vám 77, 260, 303
Vámház 424
Vámhíd 424
Vámhíd utca 424
Vămii utca 342
Vám utca 342
Vansokfalva 40
Vár 77
Váradié 330
Váradi út 331
Váralja 40
Varga-bükk 436
Varga-domb 170, 437
Vargáé 93
Varga-erdő 437
Varga-Fogás-erdő 229
Varga-láz 131
Varga sűrűje 331
Varga Zsiga nádasa 131
Vár-hegy 40
Vár-hegy alja 41
Vári-birtok 437
Varjas 229, 303
Varjú-domb 186
Varjú dűlője 206
Varjú Elek kútja 170
Varjúfertő-háti-dűlő 77
Varjú-nyomás 331
Vármegye árka 229, 282, 303, 331
Vármegye árka híd 303, 331
Vármegye árka hídja 331
Városa 41
Varroda 77
Vár út 41
Vasadié 41
Vasadi-ház 100
Vásár 77, 424
Vásáros-domb 282, 331
Vásártér 77, 424
Vásártér utca 77, 424
Vásár út 229, 282
Vásár útja 229
Vasas 77, 424
Vasas bolt 424
Vasfarkas 93
Vashíd 331, 424
Vaskapu 229
Vaskarónál 170
Vaskó Endre útja 186
Vaskos 77
Vasút 78, 170, 206, 260, 331
Vasútállomás 206

Vasúti híd 331
Vasútnál 207
Vasút út 170
Vasút utca 78, 170
Vászka forrása 41
Vég 131
Vegyesbolt 131, 186
Vegyesüzlet 131
Veléte-hegy 41
Vén Borsi gödörje 229
Vencel malma 78
Vencel-tanya 78
Venes-dűlő 375
Verbőci 41
Verbőci-hegy 41
Veres-gödör 100
Veres-Mice 242
Veres Mihály rétje 260
Veres-tanya 331
Vermes-ág 303
Versok 347
Vész 78
Vész dombja 78
Vész-dűlő 78
Vészen-Görjös 131
Vész felé való mező 78
Vész honcsokja 78
Vész-mező 78
Vész-oldal 78, 424
Vész oldala 78
Vész-tanya 78
Vész-torok 78
Vezure alja 366
Vic-tag 303
Vicsotka Bálint kertje alatt 282
Vida-birtok 424
Vida Laci műhelye 424
Vida-láp 437
Vida Palinál 425
Vida-rét 437
Vida-sarok 425
Viktória 78
Viktornál 242
Világháborús emlékmű 207
Villanytelep 78, 260, 331
Villanytelep utca 78
Villongó 229
Vilokács 283
Vilokácsi-kút 283
Violaház 131
Violaháza 132
Virág-hegy 101
Virág-lapos 303
Virágos-kert 78
Virág utca 78, 132, 170, 331
Vitlingeré 93
Vitlinger-Éger 93
Vízimalom 425
Vízipuskaszer 132
Vízipuskaszín 132
Vizler 101
Vízmű 132
Víztorony 132
Vokova Dolina-völgy 347
Vonikás 41
Völgy 41, 79, 132, 303
Völgy-hát 207
Völgy-lápos 79
Völgy laposa 132
Weiss 79
Weiss Bandié 170
Weissé 170
Weiss-tag 79
Weiss tagja 79
Weiszé 331
Weisz Móricé 331
Weisz-tanya 331
Zajta felé való forduló 260
Zajta felől való forduló 260
Zajtai első 260
Zajtai-forduló 260
Zajtai harmadik 260
Zajtai másod 260
Zajtai út 229
Zajtai útra menő 229
Zámbli-gödör 425
Zárda 425
Zárda iskola 425
Zenge 260
Zénó boltja 170
Zerge 260
Zerge-hát 260
Zerge-híd 260
Zohon 41
Zolcsák utca 260
Zorilor utca 79
Zorró boltja 186
Zorrónál 186
Zöld-mező 207
Zöld-tanya 79
Zubogó 331
Zúgó 41, 331
Zúgófok 331
Zugoly 41
Zúgó-patak 141
Zuhogó 170, 242, 283, 331
Zuhogó-forrás 41
Zuhó-hegy 41
Zsandárház 207
Zsandár-tag 207
Zsellér-mező 425
Zsidó ház 132
Zsidó-kert 132
Zsidó-kert alatt 425
Zsidó papé 170
Zsidó papé út 170
Zsidó papi legelő 171
Zsidó papi út 171
Zsidó temető 41, 79, 171, 186, 229, 260, 283, 303, 331, 425
Zsidó temetőnél 171
Zsidó templom 79, 260, 303, 331, 425
Zsinagóga 331
Zsoldosoké 425
Zsoldos-völgy 41
Zsoldos-völgyi-forrás 41
Zsupán-völgy 41

Szatmár megye északi részének térképe

1 : 25 000

0 — 0,5 — 1 — 1,5 — 2 km

A térképen 1 cm a valóságban 250 m.
Alapszintköz: 5 m.

Batarcs, Kökényesd, Halmi, Mikola Túrterebes és Lázári községek településeinek belterülete

1 : 12 500

0 — 250 — 500 — 750 — 1000 m

A térképen 1 cm a valóságban 125 m.
Alapszintköz: 5 m.

ÁTTEKINTŐ TÉRKÉP

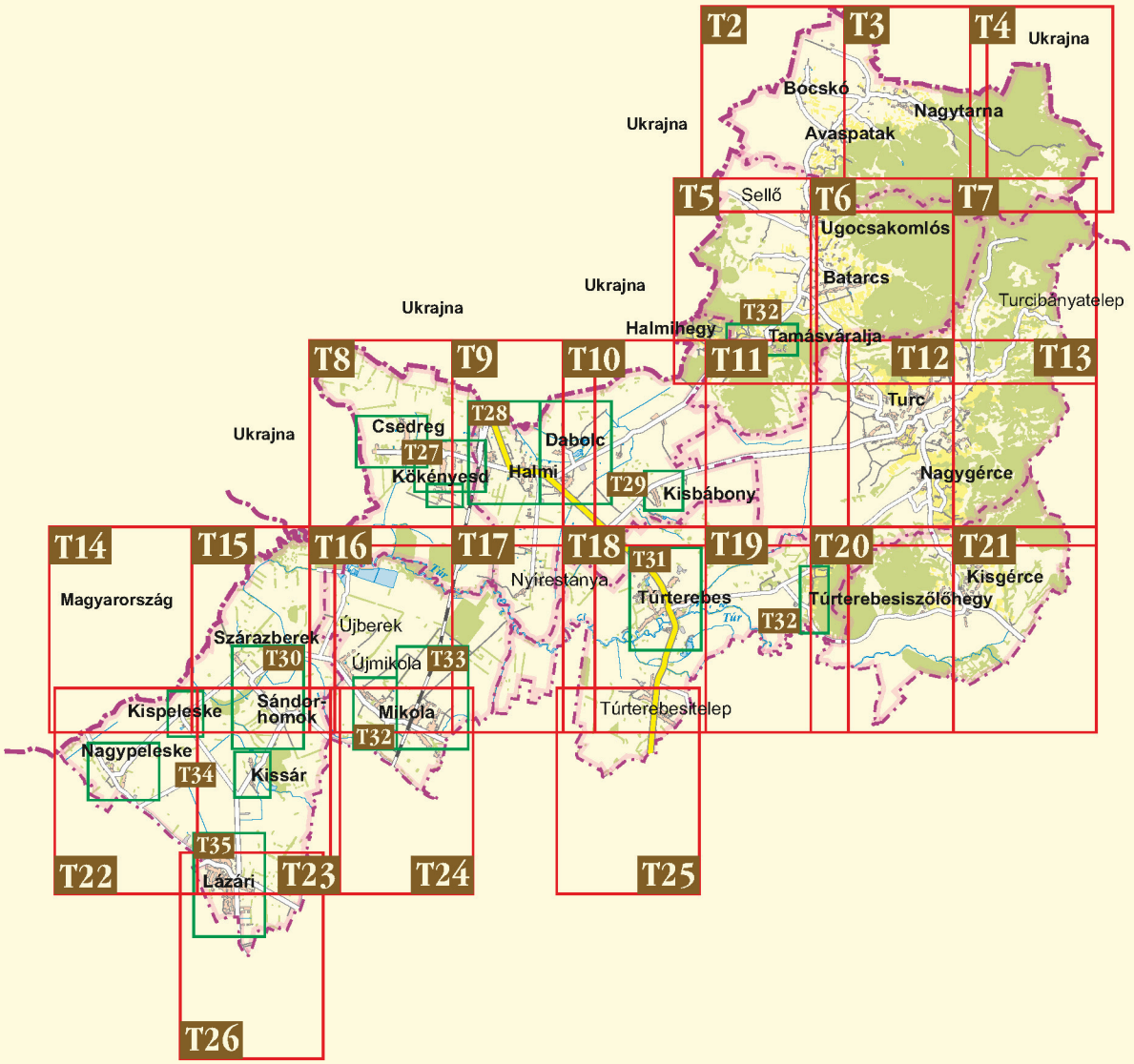

Jelmagyarázat

Szántó, Rét; Erdő	Autópálya
Gyümölcsös; Kert	Főútvonal
Beépített terület; Mocsár	Egyéb burkolt utak
Temető; Sportpálya	Burkolatlan utak
Kút; Víztorony, torony	Vasútvonal (állomással)
Tukai-erdő	Élőnyelvi helynevek
Szilfás-hát-tanya	Történeti helynevek
Selypes	Élőnyelvi víznevek
Dinnyés-ér	Történeti víznevek

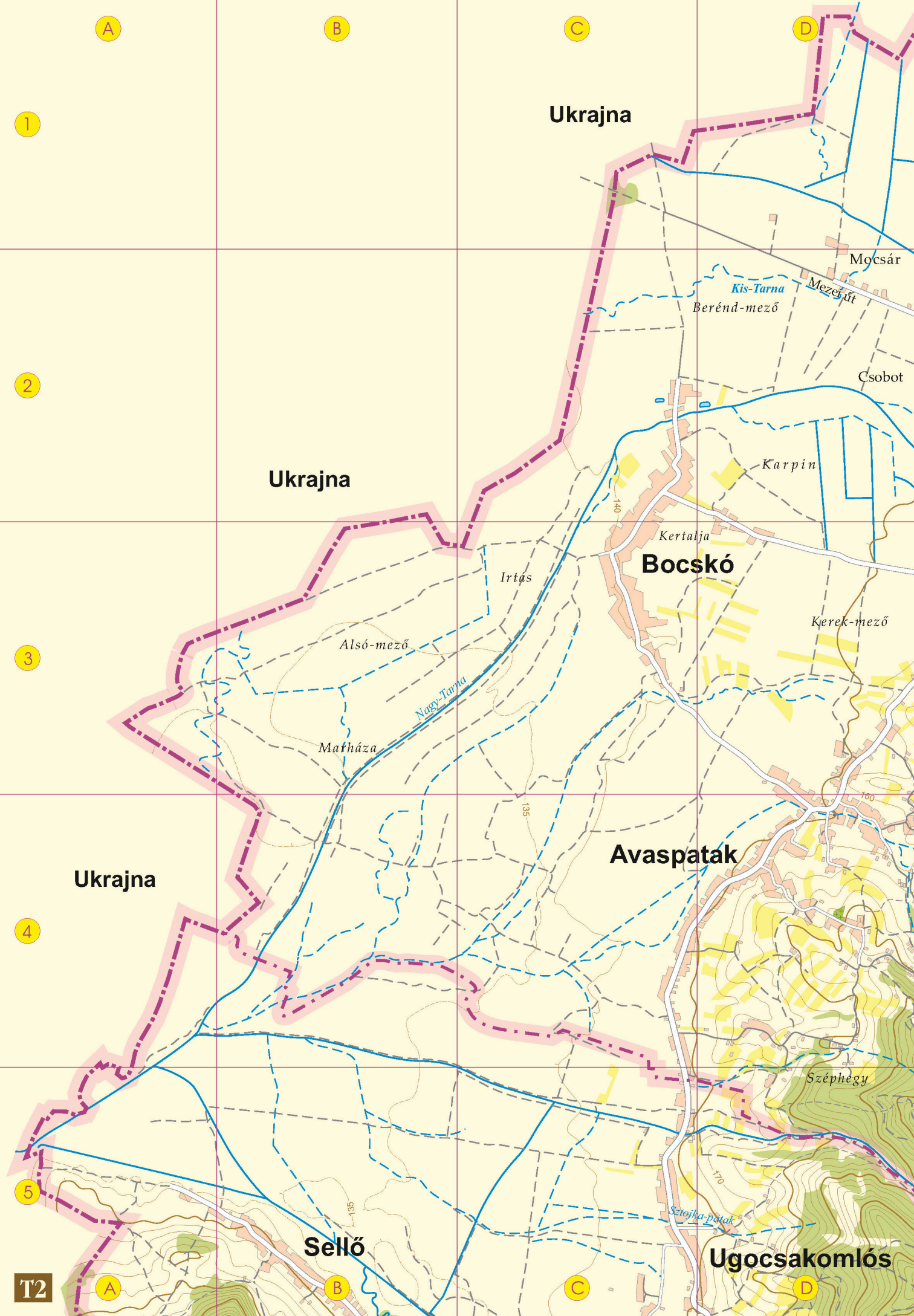
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Mocsár
Kis-Tarna
Mezei út
Berénd-mező
Csobot
Karpin
140
Kertalja
Bocskó
Irtás
Kerek-mező
Alsó-mező
Nagy-Tarna
Marháza
135
160
Avaspatak
Széphegy
170
Sztojka-patak
155
Sellő
Ugocsakomlós
T2

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Pojána
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Holt-patak
Mocsár
Nagy híd
Bocskói
utca
út
Szárazpataki
Református parókia
Református templom
Ortodox templom
Ortodox plébánia
Vám
Katolikus plébánia
Katolikus templom
Körzeti rendelő
Polgármesteri hivatal
Borkút
utca
Rendőrség
Szakiskola
Általános iskola
Iskola
utca
Temető
út
Katolikus temető
Református temető
Ortodox temető
Alsó-forduló
Nagytarna
Tarna
Oszoj
Kereszt-hegy
Frászin-patak
utca
Báli
Frászin hídja
Szlop
Szócsa
Huta
utca
Huta-patak
Malom-patak
Huta
Magura
Rákita
Malom-domb
Szép-hegy
Hárs-hegy
Nagy-Grapa
Határ-hegy
T3

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Gorzó
630
Szeketura
490
Kőris-völgy
Pikló
Valea Kicsira
Kecske-völgy
Avas
Runk
Halma
Széles-hegy
Nagyiarnai fürdő
350
Kicsira
420
Vágástanya
420
390
570
Grumács
Bánya-patak
T4

Sellő
Ugocsakomlós
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Batarcs
Halmihegy
Tamásváralja
Hömlőc
Kakas-hegy
Pulyka-hegy
Pince-hegy
Határ
Határ-víz
Kis-Batár
Sztrimbá-patak
Sztojka-patak
Batarcsi-határ mellett
Hideg-völgy
Nagy-tiszta
Kis-tisztás-hát
Szarvas-kő
Szarvas-kő-hát
Mogyorós
Csorgó
Belső-Bükk
Külső-Bükk
Györe-vápa
Györe
Györe-hegyteto
Kerek-hegy
Kerek-hegyi-forrás
Bükki-kút
Laci-kert
Egyház-szilvása
Kis híd
Vár-hegy
Vár-hegy alja
Kollektíva ól
Hegykapu
Murkos
Vászka-forrás
Tilkos
Tilkos panzió
Cigányok
Kis-mező
Csipás-forrás
Hegyalja
Hegyalja szőlője
Hegyút
Alszeg
Aprózár-kert
Tarok láza
Haraszt-köz
Haraszthát mögött
Haraszthát
Zsidó-temető
Harangozó-lapos
Új-kút
Nyíri-tó-kút
Nyíri-tó
Felszeg
Kis-part
Nagy-part
Barát-tó
Temető
Lyukas-kő
Balog-forrás
Haraszt-nyak
Kis-Kormos
Nagy-Kormos
Mosó-kút-forrás
Mosó-kút
Völgy
Bölcsős-kő
Kert dombja mögött
Akasztó-domb
Malom-láz
Gátas-kaszálé
Gátas-lapos
Kert-domb
Csorgatás
Kertekalja
Kosuth-domb
Pap-domb
Karám
Kertvég
Csatás-láz
Gátasi-kút
Csillagos
Kis-Csillagos
Dögtér
Kolnik
Pásztor
Csonka-nyíres
Csonkás
Moc-forrás
Pap forrása
Somolyó
Kis-haraszt
Nagy-haraszt
Apró-földek
Orbán-domb
Felső-Akol
Akoli-kút
Tankfogó
Pelesőc alja
Almás
Gátas
Fertő
Pogácsa-mező
Fekecs alja
Fekecs
Pappmohás
Halmi-út
Halmi-sor
Telep-út
Medveles
Kapu
Hegykapu
Feketéné
Feketéné hídja
Gyökér
Vasadié
Gátas
Csorbáé
Juhfarm
Kisasszony-tag
Kövespatak
Kerek-domb
Botner báró háza
Pálinkafőző
Csata völgye
Kis-láz
Pofóké
Temető út
Temető
Dálés út
Dálés háza
Egresi Per háza
Bauer Pista háza
Simó forrása
Tótok forrása
Szellem kanyar
Römernée
Faluvég
Sárga ház
Berti-kő
Dani-völgy
Barázs-tó
Suhó
Suhó-hegy
Suhó út
Nagy-gödör út
Elek-hegy
Elek-forrás
Barna-hegy
Német-hegy
Török temető
Odú-forrás
Odú
Kőbánya
Pap Laci forrása
Pap Laci
Egyház szőlője
Róka-völgy
Róka-hegy
Verbőci-hegy
Oláh-hegy
Mogyorós-hegyalja
Szőlő
Szőlő út
Szőlő-hegy
Kishíd
Pálinkafőző
Szőlő-láz
Szőlő-láz gödre
Zsidó
Zsidó-kert
Hozsvath-kert
Bányatúra
Kert
Kert-hegy
Kert-hegyi-forrás
Kert-hegyi-szőlő
Kert-hegyi-szőlő út
Kert-hegyi-szőlő-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy út
Kert-hegyi-szőlő-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert-hegy-kert

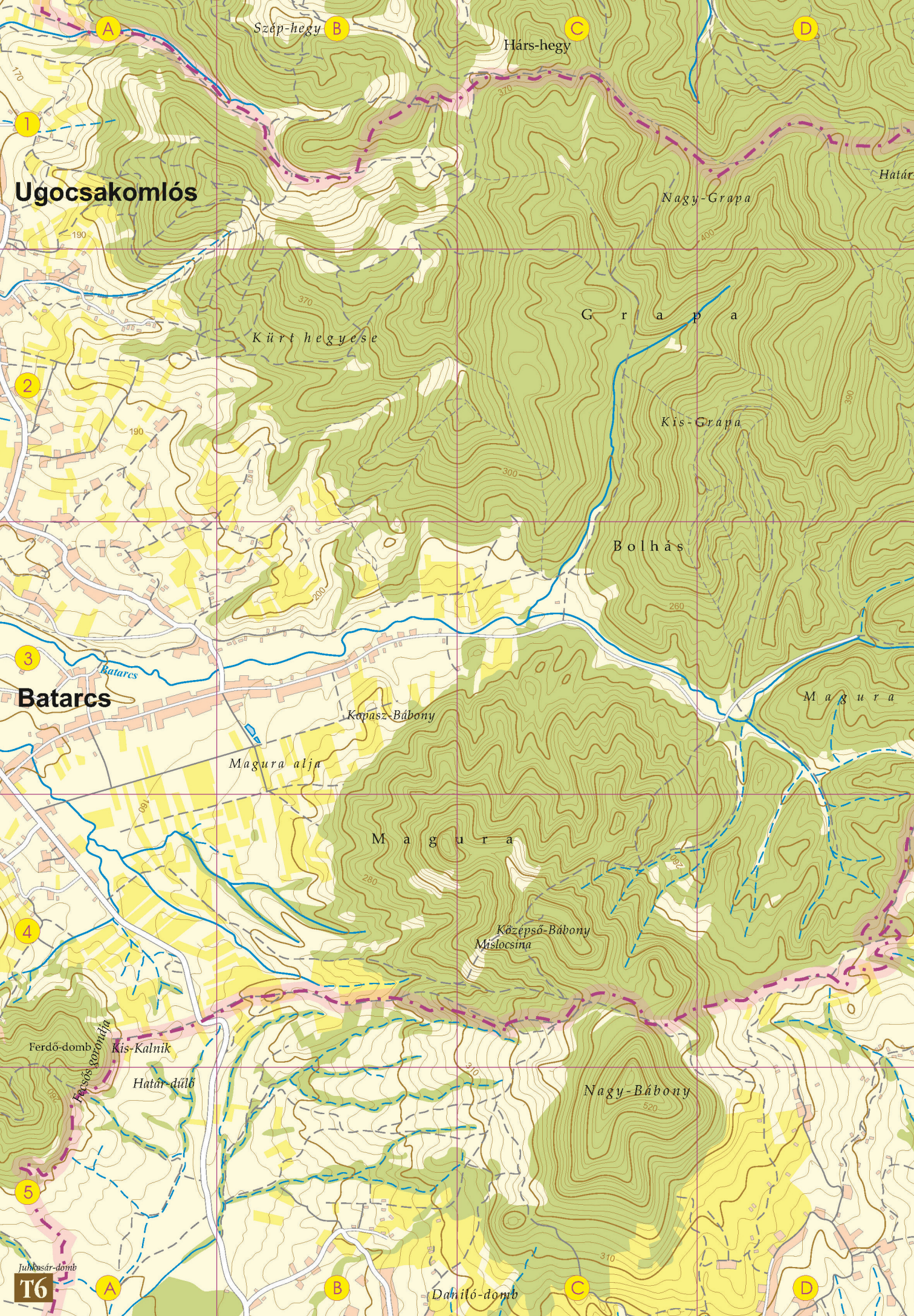
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Ugocsakomlós
Batarcs
Szép-hegy
Hárs-hegy
Határ
Nagy-Grapa
Kürt hegyese
Grapa
Kis-Grapa
Bolhás
Magura
Kopasz-Bábony
Magura alja
Középső-Bábony
Mislocsina
Ferdő-domb
Kis-Kalnik
Fagsós gorúdja
Határ-dűlő
Nagy-Bábony
Juhkosár-domb
Daniló-domb
370
190
400
300
390
200
260
160
280
310
520
T6

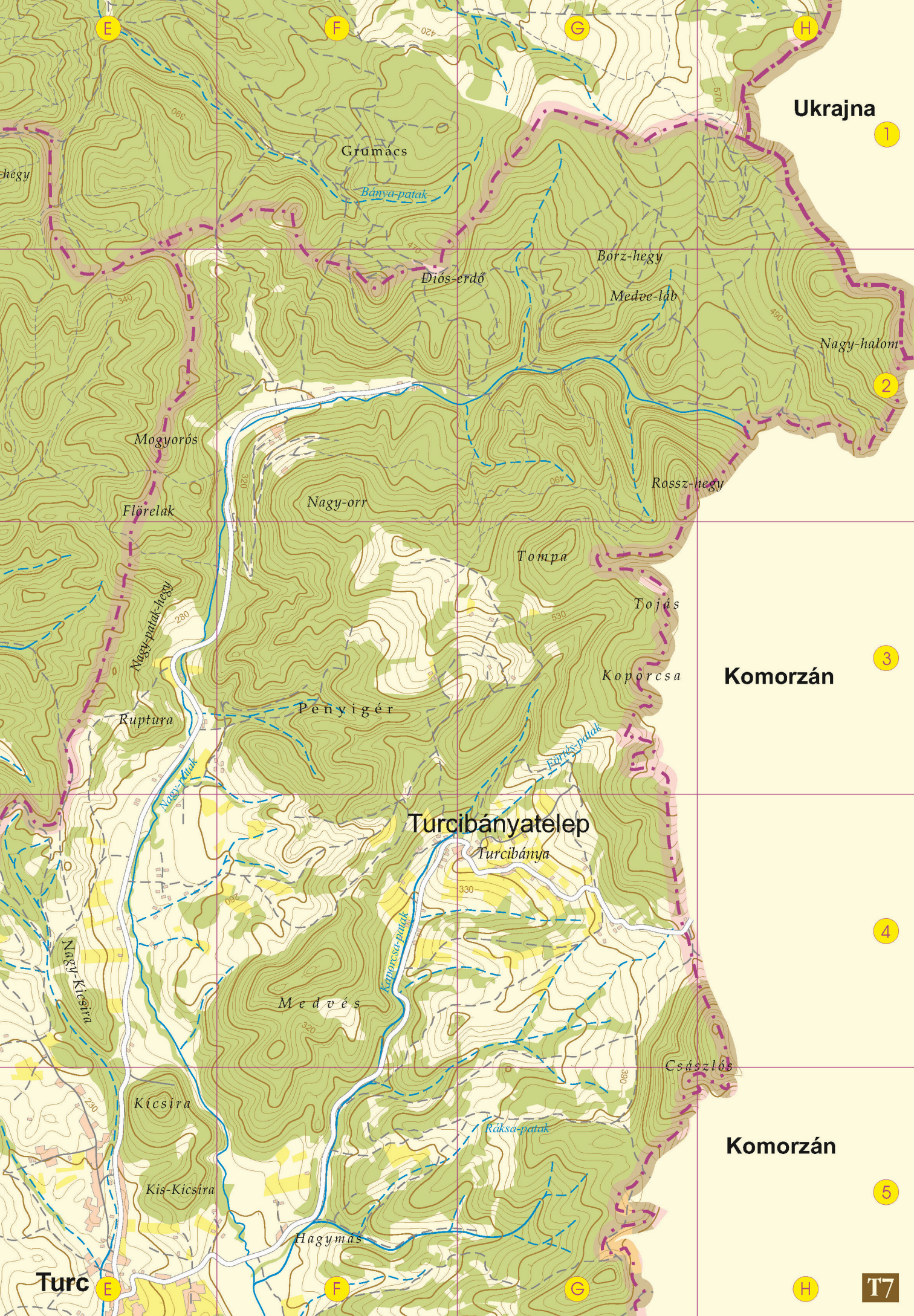
E
F
G
H
Ukrajna
1
Grumács
Bánya-patak
Borz-hegy
Diós-erdő
Medve-láb
Nagy-halom
2
Mogyorós
Flörelak
Nagy-orr
Rossz-hegy
Tompa
Tojás
Nagy-patak-hegy
Komorzán
3
Koporcsa
Penyigér
Ruptura
Nagy-patak
Fürtös-patak
Turcibányatelep
Turcibánya
4
Nagy-Kicsira
Kaporcsa-patak
Medvés
Császlós
Kicsira
Ráksa-patak
Komorzán
5
Kis-Kicsira
Hagymás
Turc
T7

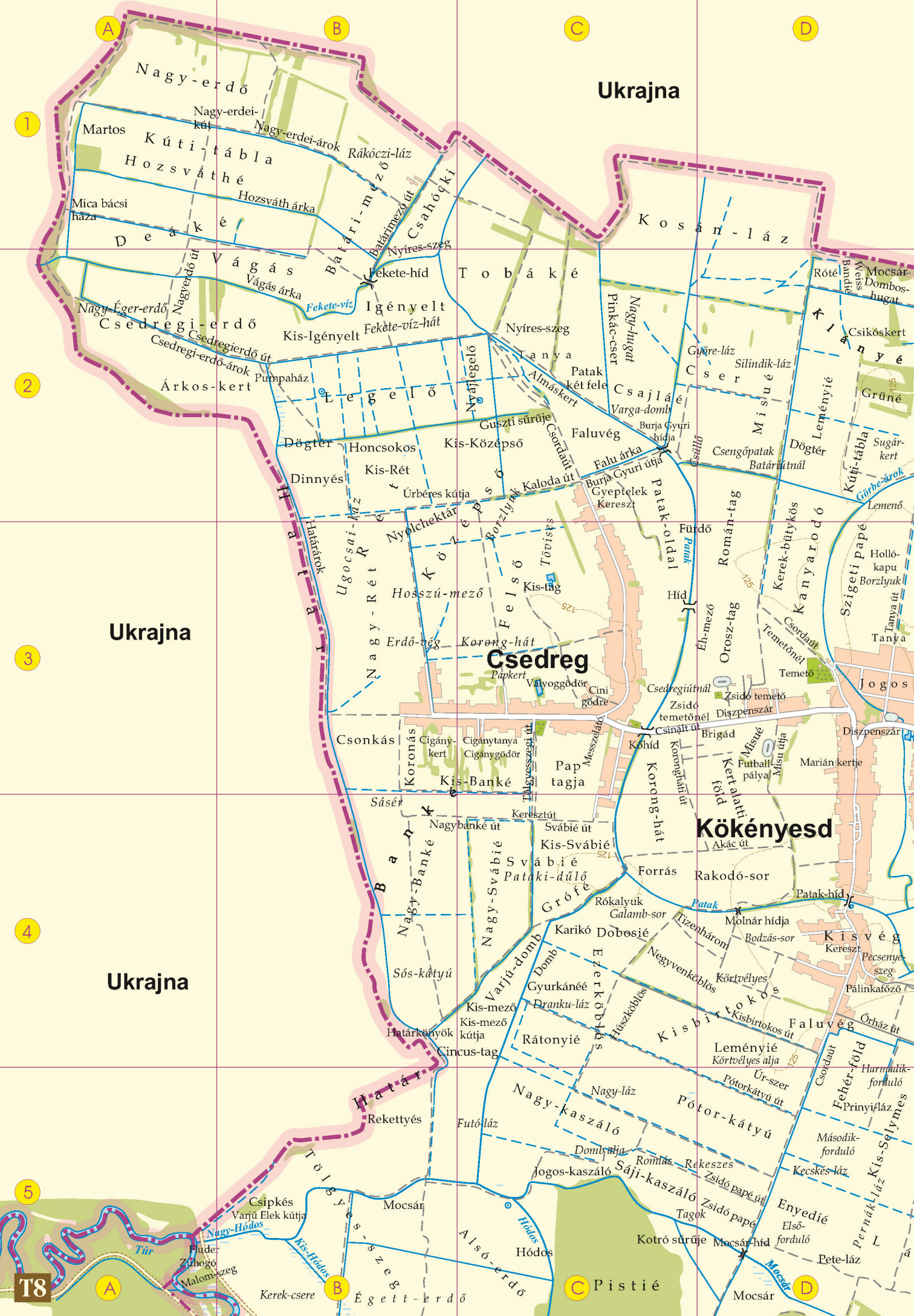

Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Csedreg
Kökényesd
Nagy-erdő
Nagy-erdei-kút
Nagy-erdei-árok
Rákóczi-láz
Martos
Kúti-tábla
Hozsváthé
Hozsváth árka
Mica bácsi háza
Deáké
Vágás
Vágás árka
Batári-mező
Batárimező út
Csahócki
Nyíres-szeg
Fekete-híd
Fekete-víz
Igényelt
Fekete-víz-hát
Kis-Igényelt
Nagy-Éger-erdő
Csedregi-erdő
Csedregierdő út
Csedregi-erdő-árok
Árkos-kert
Pumpaház
Legelő
Nyájlegelő
Tobáké
Kosán-láz
Nagy-hugat
Pinkác-cser
Tanya
Almáskert
Patak két fele
Csajláé
Varga-domb
Györe-láz
Silindik-láz
Cser
Misué
Leményié
Klányé
Rótéi
Weiss Bandié
Mocsár
Dombos-hugat
Csikóskert
Grüné
Guszti sűrűje
Csordaút
Faluvég
Burja Gyuri hídja
Csüllő
Csengőpatak
Batáriútnál
Dögtér
Kúti-tábla
Sugár-kert
Görbe-árok
Lemenő
Dögtér
Honcsokos
Kis-Középső
Kis-Rét
Dinnyés
Úrbéres kútja
Kaloda út
Burja Gyuri útja
Falu árka
Gyeptelek
Kereszt
Patak-oldal
Fürdő
Román-tag
Kerek-bütykös
Kanyarodó
Szigeti papé
Holló-kapu
Borzlyuk
Tanya út
Tanya
Határ
Határárok
Ugocsai-láz
Rét
Nyolchektár
Középső
Borzlyuk
Tövises
Felső
Kis-tag
Hosszú-mező
Nagy-Rét
Erdő-vég
Korong-hát
Papkert
Vályoggödör
Cini gödre
Hid
Éh-mező
Orosz-tag
Csordaút
Temetőnél
Temető
Jogos
Csedregiútnál
Zsidó temető
Zsidó temetőnél
Diszpenszár
Csinált út
Brigád
Misué
Misu útja
Futball-pálya
Kert alatti föld
Korong-hát
Korongháti út
Kőhíd
Csonkás
Koronás
Cigány-kert
Cigánytanya
Cigánygödör
Kis-Banké
Tölgyesszegi út
Messzelátó
Pap tagja
Sásér
Banké
Nagybanké út
Keresztút
Svábié út
Kis-Svábié
Svábié
Pataki-dűlő
Nagy-Banké
Nagy-Svábié
Gróf
Akác út
Forrás
Rakodó-sor
Patak-híd
Rókalyuk
Galamb-sor
Patak
Molnár hídja
Tizenhárom
Bodzás-sor
Kisvég
Kereszt
Pecsenye-szeg
Karikó
Dobosié
Negyvenköblös
Körtvélyes
Pálinkafőző
Sós-kátyú
Varjú-domb
Domb
Gyurkánéé
Ezerköblös
Húszköblös
Kis-mező
Kis-mező kútja
Dranku-láz
Kisbirtokos
Kisbirtokos út
Faluvég
Őrház út
Rátonyié
Leményié
Körtvélyes alja
Harmadik-forduló
Fehér-föld
Prinyi-láz
Kis-Selymes
Pernák-láz
Határ
Rekettyés
Cincus-tag
Nagy-láz
Nagy-kaszáló
Pótor-kátyú
Úr-szer
Pótorkátyú út
Futó-láz
Domb alja
Romlás
Rekeszes
Jogos-kaszáló
Sáji-kaszáló
Zsidó papé út
Zsidó papé
Kecskés-láz
Enyedié
Első-forduló
Tagok
Kotró sűrűje
Mocsár-híd
Pete-láz
Mocsár
Csipkés
Varjú Elek kútja
Nagy-Hódos
Túr
Fluder
Zuhogó
Malom-szeg
Kis-Hódos
Tölgyes-szeg
Mocsár
Hódos
Alsó-erdő
Hódos
Kerek-csere
Égett-erdő
Pistié
Mocsár
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T8

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Ukrajna
Ukrajna
Ukrajna
Dabolc
Halmi
Csabaié
Svábié
Pap Sándor tag
Limbuc
Szegedié
Őrjes
Szappanos
Juhlegelő
Nevetlenfalusi útnál
Kántoroké
Tőkési-dűlő
Hosszú-földek
Szappanos
Buttykayé
Csedregi porondos
Pápista papé
Kos fűzfása
Iskola-föld
Cigánygödör
Körtvélyes-hát
Jogos
Mária-patak
Grófé
Állomás
Győrkös
Hitter
Halasy-tanya
Németé
Jégverem
Vám
Iskola
Gazdasági
Kellner
Weiss
Pikét-tag
Virágos-kert
Jákó-köz
Szegedié
Sárközi-tanya
Sziget
Sziget alja
Szomoga
Hosszú-Négy-hát
Négy-hát
Négyhát útja
Rövid-Négy-hát
Égés laposa
Legelő
Irtás
Második forduló
Hosszú-Kis-erdő
Kis-erdő
Híd zugja
Csordajáró út
Híd
Rövid-Kis-erdő
Dinnyeföld
Kisvég
Mocsár-oldal
Liba-legelő
Disznó-legelő
Kapát
Kapáti út
Lázi út
Gát-szeg
Tó
Kavicsos
Kavicsos út
Halastó
Goda
Kendersor
Temető
Első-forduló
Gyeptelek
Kendersori út
Szegedy Antal és Béla tagja
Kanális
Lapos
Futballpálya
Kanális-híd
Kertaljai-kaszálók
Kertalja
Szeszgyár
Éger
Temető alja
Temető
Bongyi laposa
Bongyi út
Kertalja
Sájié
Kósa-völgy
Vasút
Csonkás
Ortodox temető
Völgy
Csonkás
Patak közt
Főző
Rózsa-tag
Kis híd
Borsi-kert
Vásártér
Kisasszonyok tagja
Erli-tag
Gyémándié
Szegedié
Szegedi kettő
Szegedi egy
Kunfalvyé
Schönberger
Hívő temető
Kis-erdő
Völgy-lápos
Vencel-tanya
Korom-hát
Korom-hát első
Korom-hát második
Leifer-tag
Tag utca
Tag
Leményié
Sűrű alja
Református pap tagja
Ráthonyié
Pap-tag
Vájás-oldal
Katolikus pap tagja
Görögkatolikus pap tagja
Jákosi-tag
Dögtér
Bábonyi út
Halmi út
Vásártér
Halmi-határ
Bábonyi-Gosztát
Vásártér
Gosztát
Petrásé
Keresztnél
Szatmári út
Halmi út
Disznólegelő
Kislegelő út
Buzi-tanya
Vész
Schwarzkopf-tanya
Ádám-méhes
Selymes
Nagy-Selymes
Vasút
Hegedűs-láz
Vasút út
Bika-tag
Hosszú-Fogás
Kis-Fogás
Nagyfogás út
Nagy-Fogás
Ráta
Fogás
Határ-lapos
Kovács Péter dombja
Prinyi-láz
Akácos
Dobosié
Szverenkó tagja
Tőkés
Borjú-láz
Brenneré
Szapáry-tanya
Kis-legelő
Határ
Éger
Palókáé
Vitlingeré
Mély-szeg
Hugát
Bocskor-fok
Gáspáré
Récés
Farkas-kút-éger
Farkas-kút
T9

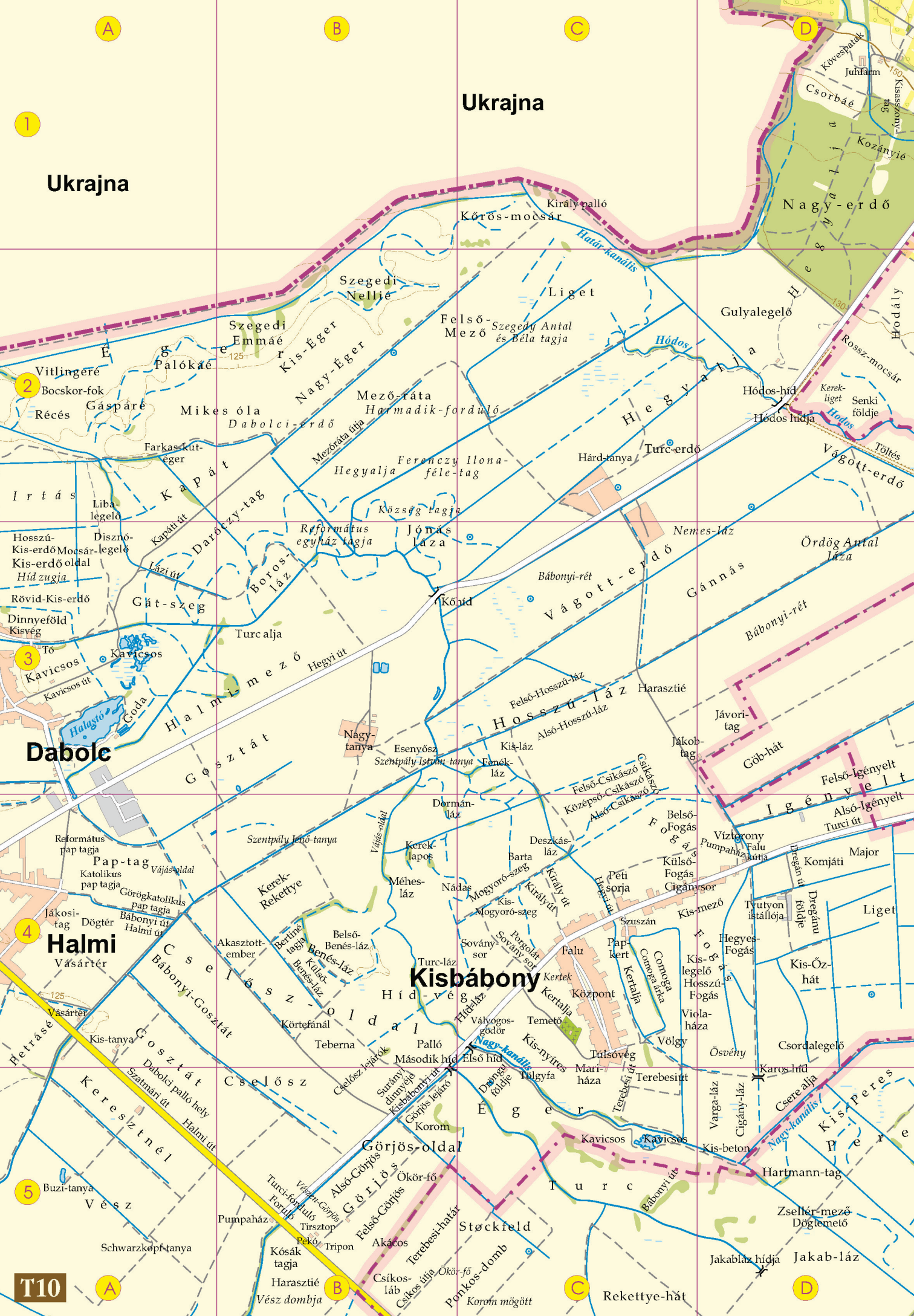

Ukrajna
Ukrajna
Dabolc
Halmi
Kisbábony
Kőrös-mocsár
Szegedi Nellié
Szegedi Emmáé
Liget
Felső-Mező
Szegedy Antal és Béla tagja
Nagy-erdő
Hegyalja
Gulyalegelő
Hódos
Hódos-híd
Hódos hídja
Senki földje
Vitlingeré
Bocskor-fok
Récés
Gáspáré
Palókáé
Mikes óla
Dabolci-erdő
Mezőráta
Harmadik-forduló
Mezőráta útja
Farkas-kút-éger
Kapát
Irtás
Liba-legelő
Hosszú-Kis-erdő
Kis-erdő
Hid zugja
Rövid-Kis-erdő
Dinnyeföld
Kisvég
Kavicsos
Kavicsos út
Halastó
Goda
Gát-szeg
Boros-láz
Daróczy-tag
Kapáti út
Lázi út
Turc alja
Halmi-mező
Hegyi út
Gosztát
Hegyalja
Ferenczy Ilona-féle-tag
Hárd-tanya
Turc-erdő
Vágott-erdő
Nemes-láz
Ördög Antal láza
Gánnás
Bábonyi-rét
Kőhíd
Jónás láza
Református egyház tagja
Község tagja
Hosszú-láz
Felső-Hosszú-láz
Alsó-Hosszú-láz
Harasztié
Jávori-tag
Jákob-tag
Göb-hát
Felső-Igényelt
Igényelt
Alsó-Igényelt
Turci út
Nagy-tanya
Esenyősz
Szentpály István-tanya
Fenék-láz
Kis-láz
Felső-Csikászó
Középső-Csikászó
Alsó-Csikászó
Csikászó
Dormán-láz
Szentpály Jenő-tanya
Vájás-oldal
Kerek-lapos
Méhes-láz
Nádas
Mogyoró-szeg
Kis-Mogyoró-szeg
Barta
Deszkás-láz
Király út
Királyút
Hegyi út
Belső-Fogás
Fogás
Víztorony
Pumpaház
Falu kútja
Külső-Fogás
Cigánysor
Peti sorja
Kis-mező
Szuszán
Komjáti
Major
Dregán út
Dregánu földje
Tyutyon istállója
Liget
Református pap tagja
Pap-tag
Katolikus pap tagja
Görögkatolikus pap tagja
Bábonyi út
Halmi út
Jákosi-tag
Dögtér
Vásártér
Kerek-Rekettye
Akasztott-ember
Bertiné tagja
Belső-Benés-láz
Benés-láz
Külső-Benés-láz
Turc-láz
Sovány-sor
Porgolát
Sovány-sor
Falu
Pap-kert
Kertek
Kertalja
Comoga
Comoga árka
Kis-legelő
Hosszú-Fogás
Hegyes-Fogás
Kis-Őz-hát
Cselősz-oldal
Bábonyi-Gosztát
Hid-vég
Hid-láz
Kertalja
Központ
Temető
Viola-háza
Vásártér
Kis-tanya
Körtefánál
Teberna
Palló
Második híd
Első híd
Nagy-kanális
Kis-nyíres
Túlsóvég
Völgy
Ösvény
Csordalegelő
Karos híd
Petrásé
Gosztát
Cselősz
Cselősz lejárók
Surányi dinnyéje
Kisbábonyi út
Görjös lejáró
Dröngul földje
Tölgyfa
Mari-háza
Terebesi út
Terebesi út
Varga-láz
Cigány-láz
Csere alja
Kis-Peres
Keresztnél
Dabolci palló hely
Szatmári út
Halmi út
Korom
Görjös-oldal
Kavicsos
Kavicsos
Kis-beton
Hartmann-tag
Turc
Bábonyi út
Buzi-tanya
Vész
Pumpaház
Turci-forduló
Forulo
Vészen-Görjös
Alsó-Görjös
Görjös
Ökör-fő
Felső-Görjös
Tirsztop
Pekó
Tripon
Akácos
Terebesi-határ
Stockfeld
Zsellér-mező
Dögtemető
Schwarzkopf-tanya
Kósák tagja
Harasztié
Vész dombja
Csíkos-láb
Csíkos útja
Ökör-fő
Ponkos-domb
Korom mögött
Jakabláz hídja
Jakab-láz
Rekettye-hát
T10

Tamásváralja
Szellem kanyar
Römernéé
Csata völgye
Kis-láz
Pofóké
Temető út
Kerek-domb
Botner báró háza
Pálinkafőző
Halmi-sor
Medyés
Telep út
Halmi út
Feketénéé
Kapu
Hegykapu
Feketénéé hídja
Országút
Gyökér
Vasadié
Gátas
Fekecs
Fekecs alja
Gátas pataka
Pogácsa-mező
Balázs-domb
Nagy-gödör
Akasztó-domb
Kert dombja mögött
Malom-láz
Gátas-kaszáló
Gátas-lapos
Kert-domb
Csorgatós
Kertekalja
Kossuth-domb
Pap-domb
Pelesőc alja
Almás
Gátas
Csató-láz
Gátasi-kút
Pásti
Csillagos
Kis-Csillagos
Nagy Kató
Dögtér
Csonka-nyíres
Somolyó
Kis-Haraszt
Apró-földek
Nagy-Haraszt
Tankfogó
Orbán-domb
Agyagos-hát
Csillagos alja
Fertő
Csonkás
Moc-forrás
Pap forrása
Bárány-völgy
Kosár
Ferenc-kút
Gérus gorondja
Gorond
Zsoldos-völgy
Zsoldos-völgyi-forrás
Zsupán-völgy
Péterpataka
Erdő
Vonikás
Pelesőc
Nagy-szőlő
Kis-telek
Alsó-Akol
Fekete-láz
Kecskés
Kálmán
Nyíres-domb
Nyíres
Szomódok
Fertő
Mihály-völgyi-kút
Mihály völgye
Nagy-Nyíres
Férges-Nyíres
Déllő-Nyíres
Kupa
Aranyos-domb
Kis-dűlő
Kecske-patak
Kis-Kalnik
Ferdő-domb
Nagy-Kormos
Kis-Kormos
Mosó-kút Völgy
Barát-tó
Lyukas-kő
Balog-forrás
Haraszt-nyak
Kis-part
Nagy-part
Bánya út
Temető
Karám
Kertvég
Kormos
Akol
Kolnik
Felső-Akol
Akoli-kút
Juhkosár-domb
Hódos
Nyíres-szeg
Kanális
Nádas-láz
Dabolci-gorond
Somos
Szilvás
Diós
Ilyés
Hódos-part
Bogárdi
Sellő
Bogárdi-forrás
Balog-bükk
Rövid-szer
Kaszáló
Hosszú-szer
Barták láza
Hosszú-szeri-forrás
Déllő
Déllő alja
Kis-Szomoga
Kis-Hodos
Töltés
Nagy-kő
Csető-szeg
Szegedi-hát
Kis-hegy
Kis-hegy alja
Bábonyi-gödör
Csető-szegi-forrás
Cigányok útja
Turci út
Kenderártó
Balkány
Hodos
Forró-Szomoga
Sztanistya
Csikászó mocsara
Szonda út
Hodos
Nagy-Szomoga
Futballtér
Külső-Brime
Ötkoronás
Brime
Erdő-Hódos
Turci-határ
Nagy-legelő
Belső-Brime
Körtélyes
Lupicka-ház
Zsellér-mező
Jogos-Liget
Liget-tanya
Lupicka útja
Lázár-tanya
Lázár-Liget
Lázár kútja
Száraz-hát
Dolláros-Liget
Ligetesi-kút
Ligeti híd
Liget
Nagy-Peres
Kincáé
Korlát
Korlát akácosa
Hosszú-Liget
Pásztor-Liget
Éger
Sugatag-patak
Köz-domb-kapu
Pálocska-láz
Nagygérci út
Köz-domb
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T11

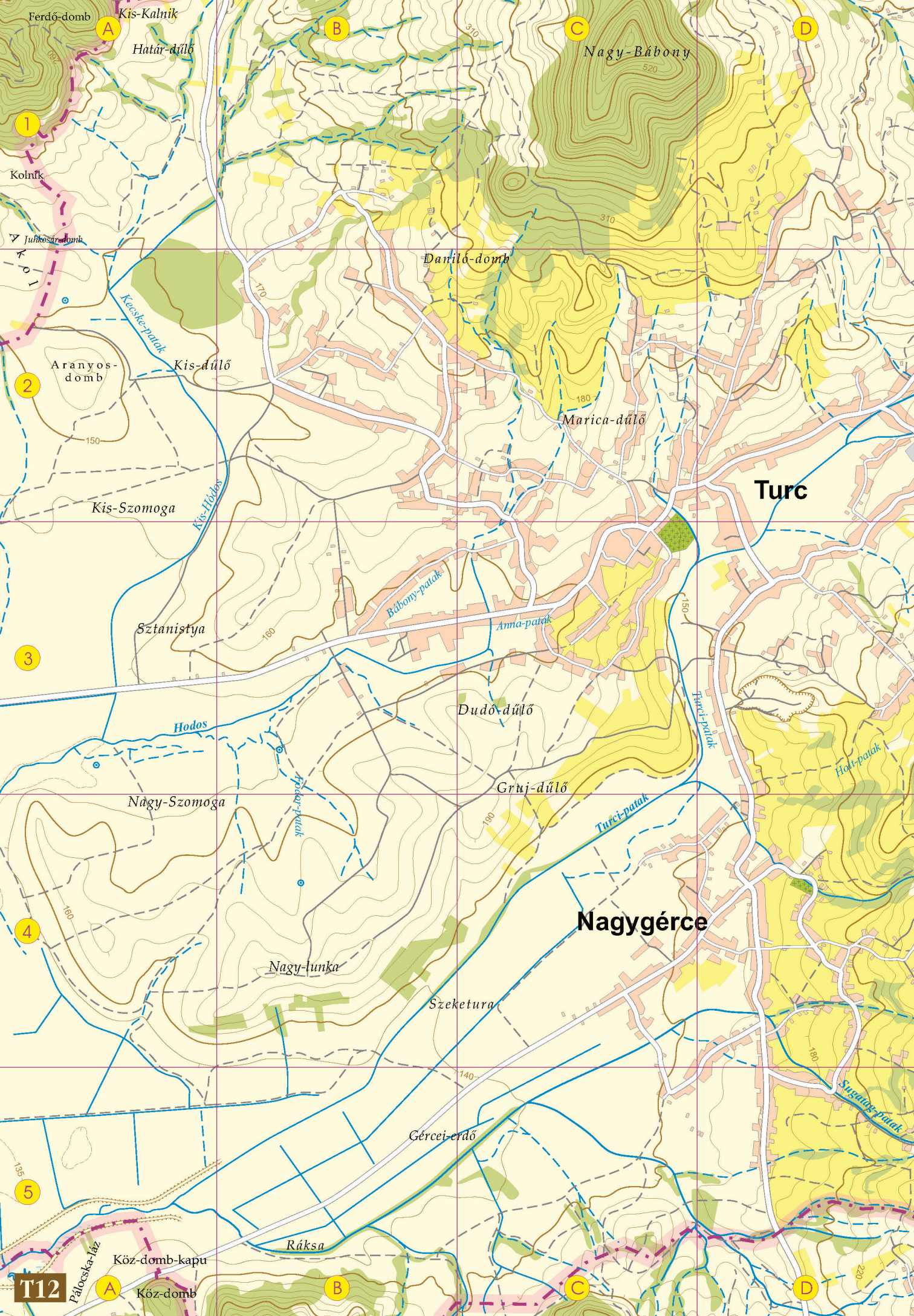
Ferdő-domb
Kis-Kalnik
Határ-dűlő
Nagy-Bábony
Kolnik
Juhkosár-domb
Daniló-domb
Kecske-patak
Kis-dűlő
Aranyos-domb
Marica-dűlő
Turc
Kis-Szomoga
Kis-Hódos
Bábony-patak
Anna-patak
Sztanistya
Dudó-dűlő
Hodos
Turci-patak
Holt-patak
Gruj-dűlő
Nagy-Szomoga
Nagygérce
Nagy-lunka
Szeketura
Sugatag-patak
Gércei-erdő
Ráksa
Köz-domb-kapu
Pálocska-láz
Köz-domb
T12

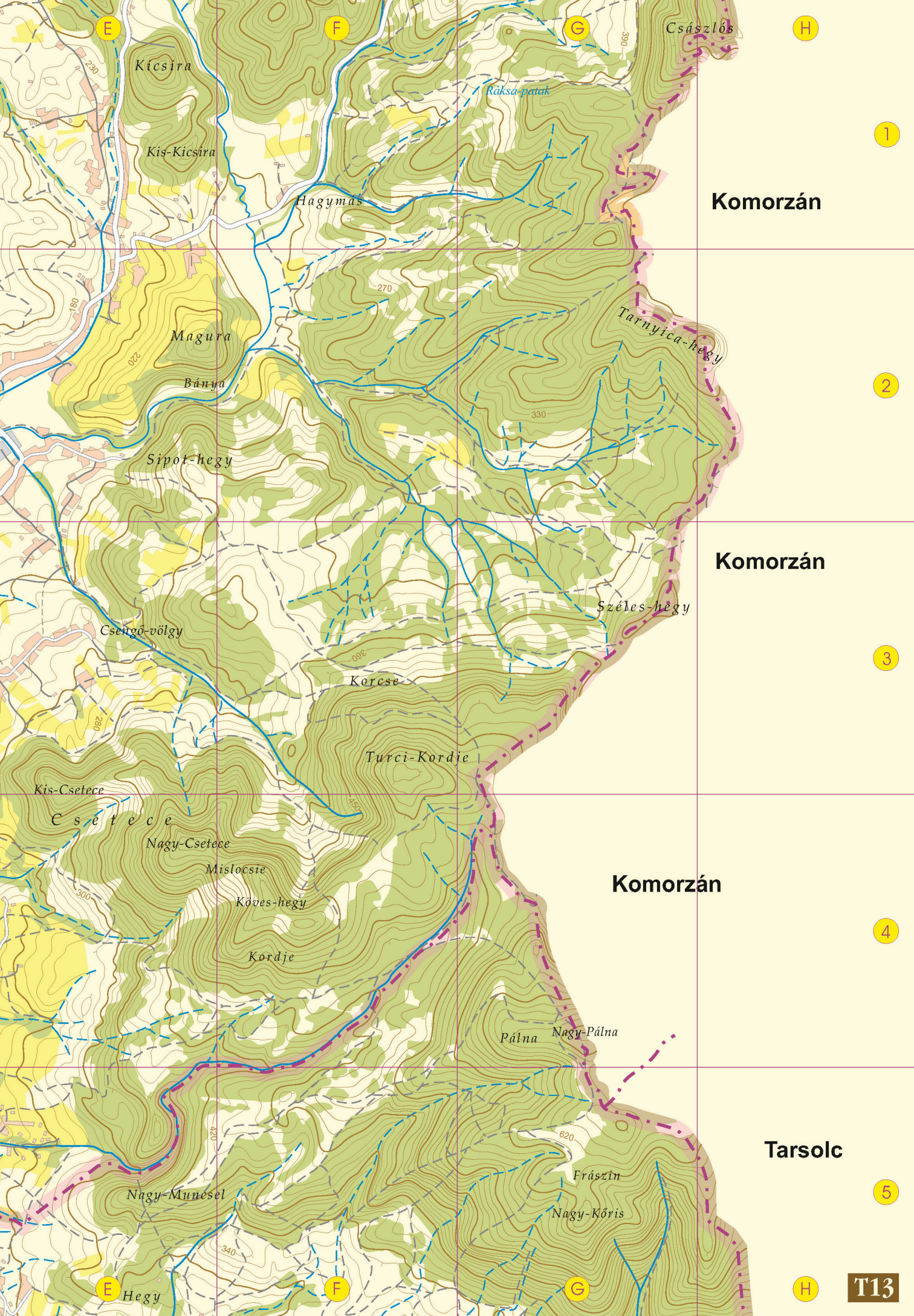
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Komorzán
Komorzán
Komorzán
Tarsolc
Kicsira
Kis-Kicsira
Hagymás
Ráksa-patak
Császlós
Magura
Bánya
Sipot-hegy
Tarnyica-hegy
Széles-hegy
Csengő-völgy
Korcse
Turci-Kordje
Kis-Csetece
Csetece
Nagy-Csetece
Mislocsie
Köves-hegy
Kordje
Pálna
Nagy-Pálna
Frászin
Nagy-Kőris
Nagy-Munesel
Hegy
230
390
180
220
270
330
360
280
450
300
420
620
340

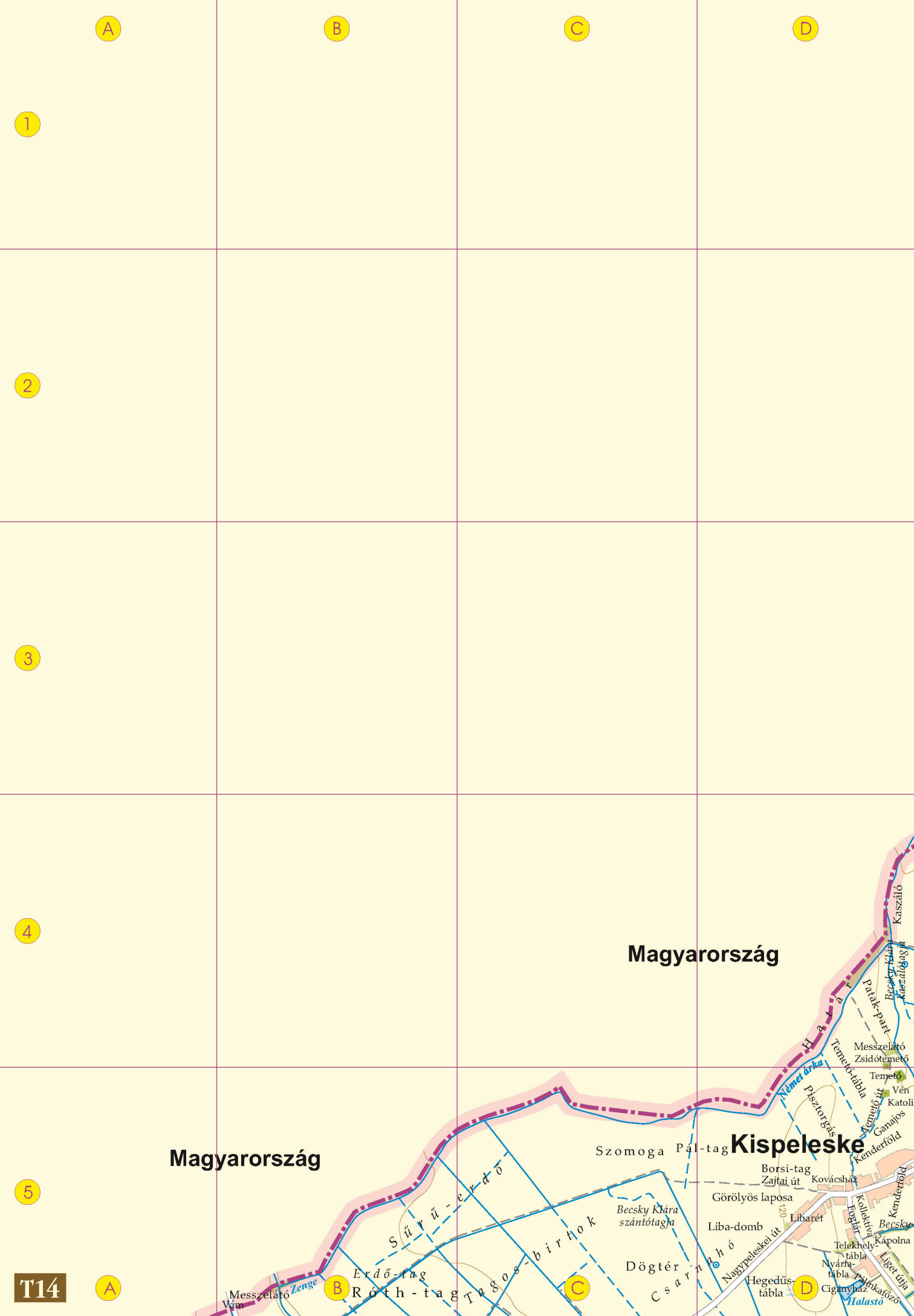
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Magyarország
Magyarország
Kispeleske
Szomoga Pál-tag
Határ
Német árka
Patak-part
Kaszáló
Becsky Klára kaszálógaja
Messzelátó
Zsidótemető
Temető
Temető út
Temető-tábla
Vén
Katoli
Pisztorgás
Ganajos
Kenderföld
Borsi-tag
Zajtai út
Kovácsház
Görölyös laposa
Becsky Klára szántótagja
Liba-domb
Libarét
120
Kollektíva
Foglár
Becsky
Kápolna
Telekhely-tábla
Nyárfa-tábla
Liget útja
Nagypeleskei út
Dögtér
Csarnok
Hegedűs-tábla
Cigányház
Pálinkafőző
Halastó
Sűrű-erdő
Tagos-birtok
Erdő-tag
Róth-tag
Messzelátó
Vám
Zenge
T14

Ukrajna
Magyarország
Magyarország
Újberek
Szárazberek
Sándorhomok
Túr
Túr-hát
Nagy-szeg
Kenderáztató
Nagy-Kádár-kert
Nagy-töltés
Kádár-kert
Kis-Kádár-kert
Hármas-határ
Cser-hegy
Berki malom
Cser-híd
Pumpaház
Kántonház
Belső-erdő
Halastó
Szára-berki-erdő
Cser
Kis-töltés
Gátorház
Egyház erdeje
Hodos-hát
Fekete-víz
Nádaska
Nagy-legelő
Rét-fenék
Dinnyéskert
Lókert
Bikakaszáló
Virág-lapos
Gyeplegelő
Külső-erdő
Rét
Feketevíz
Makra
Csatorna
Nagy híd
Nagy-irtás
Kocsolya
Igényelt
Medvés
Király kosárja
Kis-Medvés
Csordajáró út
Hosszú-Satona
Satona
Medvés-oldal
Medvés laposa
Rövid-Satona
Ördöngös
Kis-tag
Marozsán útja
Vám
Liget alja
Kút-vápa-dűlő
Szénégető-tábla
Középső híd
Dögtér-tábla
Dögtér
Patay kabolaút
Patay-tag
Tóth útja
Tóth-birtok
Nagy út
Szénégető
Boros-tag
Liget
Király Antalé
Fogás
Kis-telek
Birtokos-mező
Kis híd
Bitas
Pikét
Boros útja
Mándi út
Stark út
Szepszes
Foglárok
Mándi-tag
Kis váró
Király-tanya
Pumpaház
Galgóczy-tanya
Éger
Garbolcút
Szőlőskert
Alsóvég
Katolikus temető
Löger
Silógödör
Cigány-gödör
Lazsna
Kenderes
Montenegró
Gyümölcsös
Nagy-bokor
Kígyós
Telekpuszta
Kígyós-kút
Kis-mező
Belső-Legelő
Garbolci-dűlő
Zsidó temető
Református temető
Nagy-gaz alja
Dinnyéskert
Sűrű-erdő
Úrbéri-legelő
Egyház rétje
Tanya-domb
Garbolci út
Kádár gödre
Domb
Felsővég
Malom
Kis-erdő
Malom-tábla
Kertalja
Csatorna
Központ
Kisvég
Kupán sarok
Nagy-gaz
Sári-vágás
Falu gödre
Kis kőhíd
Éger
Libarét
Harmadik-forduló
Úrbéri-kaszáló
Rét
Kúti-tábla
Berki-forduló
Pumpaház
Akácos
Nagy kőhíd
Berki híd
Disznólegelő
Első-forduló
Kis-domb
Második-forduló
Úrbéres
Forrás-domb
Csordakút
Déllő
Karám
Szereda-szeg
Szőlőskert
Kavicsos
Égeres
Csóka csárda
Libarét
Csordajáró út
Halastó
Vájás
Borsi gödörje
Gális-tag
Második híd
Éger-árok
Csókás-oldal
Északi-kertekalja
Pojánszki gödre
Süveg híd
Berki út
Lazsna
Szőlődomb
Koli-kert
Süveg út
Égeres
Kavicsos
Nyárfaerdő
Kereszt-árok
Égeres
Korom-hát
Református temető
Vicsotka Bálint kertje alatt
Lévaié
Első híd
Láp
Lenesés
Láz
Sár-híd
Kereszt
Ógát
Kis-telek
Szilvás
Sár-árok
Korom-hát
Új temető
Hid
Kistemető tábla
Mogyorós
Falu
Kisvég
Kis temető
Homokosgödör
Fok-tő
Cigánygödör
Gödény hídja
Homok alatti forduló
Cigány-tábla
Peleskei út
Téglaszín
Kék-domb
Folyár-oldal
Patak-part
Csohán-tag
Téglaszín
Tízköblös-föld
Nagyvég
Multyán kanyar
Csűrös-kert
Csonkás
Folyár
Kerek-tisza-domb
Gödény-tag
Tülöp-ház
Rekettye
Szomoga-árok
Kereszt-árok
Vármegye árka
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T15

Csipkés
Mocsár
Nagy-Hódos
Kis-Hódos
Tölgyes-szeg
Alsó-erdő
Hódos
Tagok
Zsidó papé
Kotró sűrűje
Mocsár-híd
Első-forduló
Pete-láz
Pernák-láz
Fluder
Zuhogó
Malom-szeg
Kerek-csere
Égett-erdő
Pistié
Mocsár
Túr
Pák-szeg
Brün-ráta
Hosszú-szeg
Misu-szeg
Pumpaház
Töltés
Túr-erdő
Zsidó papi legelő
Csedregi-delelő
Körösi déllője
Molnár-szeg
Halmi-szeg
Kántor-szeg
Kárhozi malom
Rossz-sás
Pap erdeje
Repülő híd
Kökényesdi malom
Malom-kert
Zuhogó
Grószé
Gátorház
Halastó
Kökényesdi-legelő
Déllő
Csinos-szeg
Bükkös
Bunger-szeg
Kati foka
Csedregi-legelő
Lévaié
Rét-fenék
Kovács-fok
Gazdák
Patak köze
Molnár-szeg
Vashíd Túr-híd
Gátorház
Borona-sűrű
Gulyalegelő
Mikolai-erdő
Oláh Gáboré
Kocsolya
Igényelt
Kovácsé
Satona
Kis-mező
Újberek
Berki út
Mélyág
Makkos
Kis-legelő
Csomó-hát
Süveg-ház
Süveg-tanya
Égett-éger
Parlag
Határ-csere
Galgóczyé
Második Kis híd
Fogás
Dinnyés út
Úrbéres-erdő
Osztroviczkyé
Rét-köz-rekettye
Református
Galgóczy-tanya
Újmikola
Széles-berek laposa
Tatár-domb
Dinnyéskert
Dinnyés-kút
Rétalja
Osztertág
Telekpuszta
Lazsna
Váradié
Hosszú-rekettye
Első Kis híd
Drágos tanyája
Kölcsey Ákos-tanya
Mondel-sarok
Kis-fogás
Süveg útja
Csordakút
Tanya-domb
Széles-berek
Róthé
Negyedik-forduló
Lőrinc
Sári-vágás
Rét
Úrbéri-kaszáló
Igényelt
Rámpa
Császy-tanya
Mándi útja
Tökföld
Galgóczyé
Harmadik-forduló
Kúti-tábla
Kölcsey-birtok
Kölcsey Antal-tanya
Báránylegelő
Vadkörtefa
Forrás-domb
Téglaszín
Második-forduló
Halastó
Villanytelep
Pálinkafőző
Vájás
Müllernéé
Pojánszki gödre
Császy-birtok
Első-forduló
Sütő utcája
Csordaút
Süveg híd
Müller-tanya
Dögtér
Égeres
Református temető
Katolikus temető
Enyedi-birtok
Papé
Lévaié
Cigánysor
Alsóvég
Ógát
Kis-telek
Mikola
Csentru
Juger
Kutas-domb
Állomás
Kubikgödör
Homokosgödör
Forgács-kert
Láz-domb
Központ
Felsővég
Folyár-oldal
Homokosgödör
Pika-porta
Ómikola
Méhész
Fridman-domb
Stark-féle-porta
Síró-domb
Fülöp-ház
Sportcsarnok
Vármegye árka híd
Újváros
Kis-erdő
Égeres
Cigánytanya
Lakodalmas terem
Piskáros
Vármegye árka
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T16

Nyírestanya
Egri
Egri
Egri
Halastó
Kis-Fogás
Nagy-Fogás
Nagyfogás út
Fogás
Ráta
Vasút út
Kökényesdi állomás
Sánfer
Kárász sűrűje
Úrbéres-erdő
Jogos-legelő
Kárpinszki gödre
Holt-Túr
Pompaház
Patkó
Déllő
Mély-szeg
Jogos-legelői-delelő
Pumpaház
Mikolai malom
Kis Laci-kert
Kerek-erdő
Deák-ház
Deáké
Barna-ház
Pompier-kaszáló
Kádáré
Csorda-szeg
Halmi malom
Róthé
Filep-ház
Túr
Túri-erdő
Bogyoszló
Erdő
Kovácsé
Gazdák erdeje
Kádár Bálint erdeje
Malom-kert
Fridmané
Juhlegelő
Lázár Mancié
Tóth-tanya
egyházé
Tincu-ház
Osztertág
Nagy-lapos
Árok
Szatmárihodály
Úrbéri-kaszáló
Puszta-rét
Drukkel árka
Brukner
Kátyus-hát
Jogos-legelő
Berek-hát laposa
Piskáros
Szilvás-lapos
Veres-tanya
Weiszé
Liget
Lengyel
Dobosié
Akácos
Szverenkó tagja
Tolnai-láz
Tőkés
Borjú-láz
Simoné
Egry Endre-Pást
Gyertyánfa-domb
Lengyelé
Kovács-kert
Pást
Brenneré
Szapáry-tanya
Törő-láz
Tehénlegelő
Kis-legelő
Nagy-láz
Halmi-Nagy-láp
Schwarzkopf-tanya
Benyovszky-tanya
Láp-mellék
Nagy-láz
Bogyoszló
Pást-ligeti-kút
Kúti-láb
Pást-liget
Ráthonyi-tanya
Medvés-kert
Vida-birtok
Patkó-lapos
Czumbil-láb
Keskenyhosszú
Alsó-erdő
Kis-Alsó-erdő
Nagy-Alsó-erdő
125
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T17

Túrterebes
Túrterebestelep
Egri
Egri
Sárköz
Sárköz
Pumpaház
Tirsztop
Pekó
Tripon
Akácos
Kis-Békás-láz
Stockfeld
Schwarzkopf-tanya
Kósák tagja
Kislegelő út
Harasztié
Csíkos-tag
Csíkos útja
Ökör-fő
Terebesi út
Ponkos-domb
Korom-meg
Korom-hát
Vész dombja
Halmi-Nagy-láp
Halmi-mező
Nagy-kanális
Boszorkány-domb
Bódi-tag
Láp-mellék
Nagy-láz
Kis-Horgas
Horgas
Gosztát
Csemetés
Bogyoszló
Pást-ligeti-kút
Kúti-láb
Pást-liget
Bükkös
Kis-Bükkös
Bükkös utcája
Második-Svábfalu-vég
Szárító
Szatmári országút
Halmi út
Kereszt
Csemete
Egli-tag
Egli-tagi sikátor
Rekettye-hát
Rekettye-hát-lapos
Körtefa-láb
Első-Svábfalu-vég
Jakab-láz
Jakabláz hídja
Doroháé
Felső-mező
Piros cső
Ligetesi út
Nyálas-kátyó
Fodó-tag
Kollektív ól
Gáter
Brigád
Alsó-forduló
Náci-gödör
Svábfalu
Glajmi
Pap tagja
Bükkösi istálló
Vásártér
Dögtemető
Bikarét
Vágóhíd
Lanka
Bikaól
Kollektív iroda
Sztálin-kert
Temető
Felszegesi híd
Libalegelő
Pumpaház
Szilváskert
Nyári-kert
Kőhíd
Malom híd
Turci-patak
Malom-kert
Hullámtér
Fluder
Malom
Kis-Túr köze
Holt-Túr
Iskola
Fakert
Fürdő
Náci Miska gödörje
Kisfalusi kereszt
Futballpálya
Vámhíd
Híd
Akácos
Doroha-rét
Zsoldosoké
Éger-híd
Nyárfás
Töltés
Túr
Poki-rét
Híd gyakra
Molnár csentruja
Híd ali mező
Farm
Kisasszony-fürdő
Túr-szeg
Kapta-láb
Szisztem
Csira-tó
Csirkenevelde
Cseprente
Majer-rét
Felső-forduló
Halastó
Kis-Sár-Éger
Kis-Láz
Homokosgödör
Kavicsos
Útmenti-Láz
Forrás
Reizer-tanya
Kállai-rét
Fekete-víz
Kavicsos
Hosszú-Láz
Agyagos
Két víz között
Damacskai-tag
Fekete-víz hídja
Dudás-tanya
Feketevíznél
Farkas-csere
Stucz-láb
Hodos
Burszuk
Burszuk-Éger
Hessenstein-tanya
Legelő utca
Kultúrotthon
Két út köze
Kerülőház
Livada utca
Karajos
Szilas-oldal
Szilas
Szilas-erdő
Frenkel
Hosszú-láb
Láp
Nagy-láp
Nagy-Alsó-erdő
Keskenyhosszú
Alsó-erdő
Czumbil-láb
Kis-Alsó-erdő
Szilas-erdő
Vida-birtok
Legelő
Pumpaház
Patkó-lapos
Alsó malom legelő
Alsó malom
Malom-szeg
Kóka-déllő
Legelő
Lá
Éger
Árok
Árok
T18

Kincáé
Korlát
Korlát akácosa
Hosszú-Liget
Éger
Nádas
Zsoldosoké
Grün Ábi ligete
Kis-kanális
Két kanális köze
Csike-liget
Császár-tag
Méhes
Kis-Palló-fél
Nagy-Palló-fél
Kis-hegy alja
Szőlőkert
Szomorka
Vész-oldal
Kakas remete
Csigi sűrűje
Grósz laposa
Grószé
Csíkos-tag
Hegyalja
Kis-hegy
Dónát-kápolna
Körömszedő
Kőbánya
Frei-láb
Kozsán-kereszt
Csemetekert
Kis-erdő
Lenes-rét
Hegy út
Kőhíd
Honcsok
Ócska Hegy út
Pálinkafőző
Drótos
Vida-sarok
Rákóczi-sarok
Lousztató
Malom-mező
Sebes-vészi-legelő
Sebes-vészi-kaszáló
Sebes-vész
Sváb-rét
Kollektív ól
Puszta-hegyesi út
Iskola
Kultúrotthon
Köves út
Schuller-kút
Sár-Éger
Piskáros
Szolgabíró-tanya
Középső-Láz
Kúti-láb
Lázi-kút
Alsó-Láz
Láz-Éger
Kozsán-rét
Paku-láp
Kile foka
Sebsi malom
Sugatag-patak
Pálocska-láz
Köz-domb-kapu
Nagygérci út
Köz-domb
Váltó
Gébel keresztje
Kis-völgy
Púp-hegy
Csíkos-ház
Szudaié
Grószé
Fekete útja
Magyar-hegy
Király-domb
Bükkös
Üveg pince
Almási papé
Almási-pince
Almási-kút
Boinicean háza
Fárasztó
Gesztenyés
Varga-bükk
Nagy-bükk
Úr-völgy
Simone
Hegykapu
Kereszt
Bódi-tag
Aranyos
Purcsik-patak
Kis-Sváb-hegy
Sváb-hegy
Nagy-Sváb-hegy
Agg-hegy
Ügy-hegy
Vári-birtok
Ól-rét
Sepsi-tanya
Bondő
Oláh-völgy
Oláh-birtok
Alí-dombja
Sarok-kút
Kozsán-patak
Római templom
Bolt
Puszta-hegy
Ó-Puszta-hegy
Új-Puszta-hegy
Puszta-hegy-erdő
Oláh-kopasz
Kabolaút
Futballpálya
Görög templom
Adorjáni-hegy
Kis-Puszta-hegy
Nagy-Puszta-hegy
Fő utca
Dudás-patak
Református templom
Közbirtokossági-erdő
Mikéé
Erdészház
Móricné hídja
Mike-patak
Ilbán-patak
Oláh-kút
Oláh-rét
Pásku-patak
Kisgérci út
Lóger út
Gáspár-rét
Mocsár
Legelő
Túrterebesi-szőlőhegy
Sárköz
Sárköz
Sárköz
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T19

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Köz-domb-kapu
Ráksa
Pálocska-láz
Nagygérci út
Köz-domb
Köz-domb
Váltó
Gébel keresztje
Kis-völgy
Púp-hegy
Fakereszt
Fekete útja
Bükkös
Fenyves
Korosnik
Magyar-hegy
Grószé
Király-domb
Kereszt
Üveg pince
Almási papé
Almási-pince
Almási-kút
Fárasztó
Gesztenyés
Boinicean háza
Varga-bükk
Simone
Úr-völgy
Nagy-bükk
Bódi-tag
Aranyos
Hegyes
Korni
Kis-Sváb-hegy
Sváb-hegy
Agg-hegy
Túrterebesi-szőlőhegy
Ügy-hegy
Ól-rét
Sepsi-tanya
Nagydomba
Kisgérce
Oláh-völgy
Oláh-birtok
Csoma-domb
Kazsán-patak
Puszta-hegy
Puszta-hegy-erdő
Oláh-kopasz
Új-Puszta-hegy
Ó-Puszta-hegy
Kis-Puszta-hegy
Nagy-Puszta-hegy
Adorjáni-hegy
Tür
Közbirtokossági-erdő
Református templom
Mikéé
Erdészház
Móricné hídja
Oláh-kút
Oláh-rét
Kisgérci út
Lóger út
Gáspár-rét
Tálas-fok
Mocsár
Tanító-tag
Legelő
Sárköz
Sárköz
Kányaháza
Kányaháza
Sárköz
Sárköz
T20

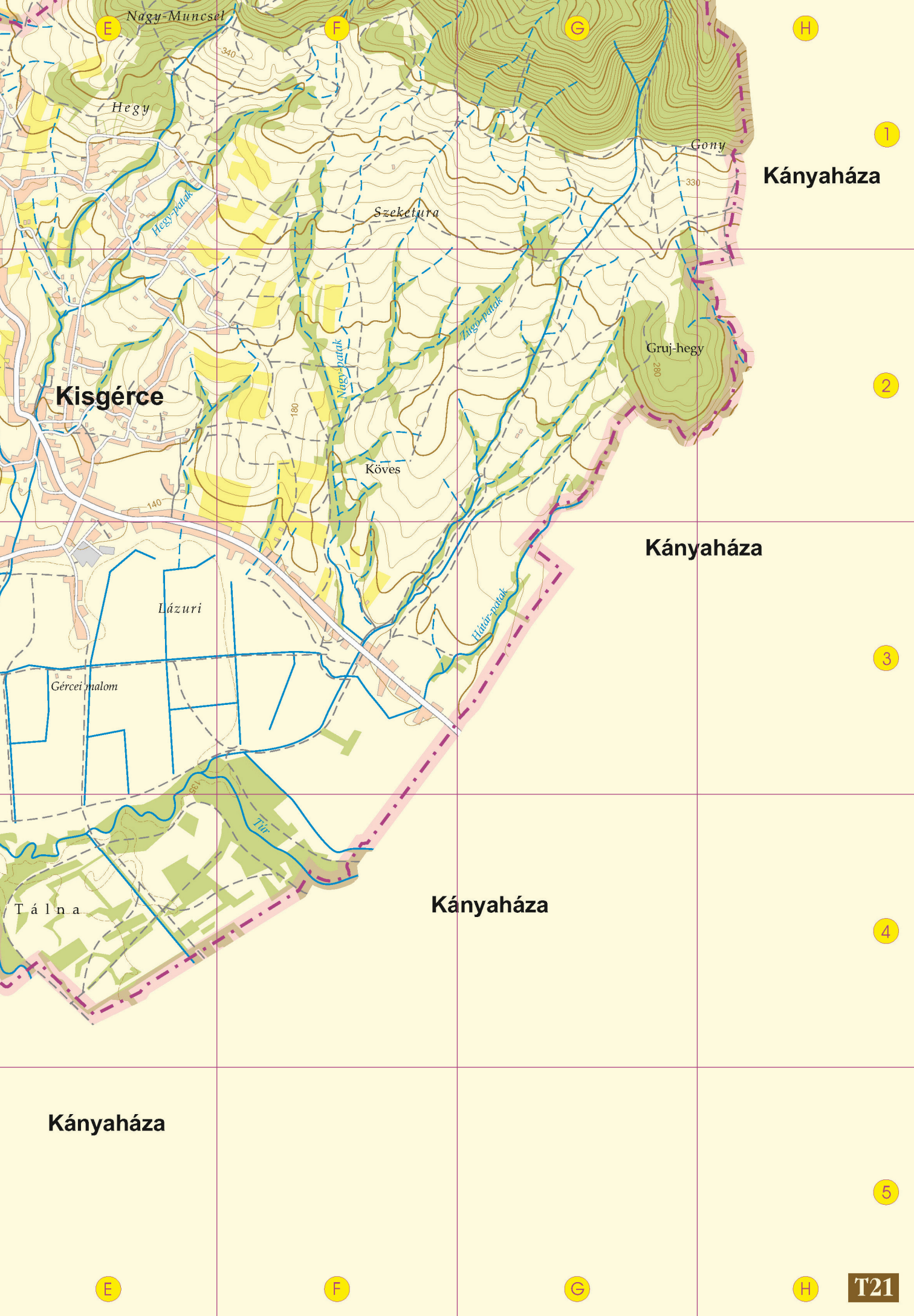
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Nagy-Muncsel
Hegy
Hegy-patak
Szeketura
Gony
330
Kányaháza
Kisgérce
Nagy-patak
Tágó-patak
Gruj-hegy
280
180
Köves
140
Kányaháza
Lázuri
Határ-patak
Gércei malom
Tür
Tálna
Kányaháza
Kányaháza
T21

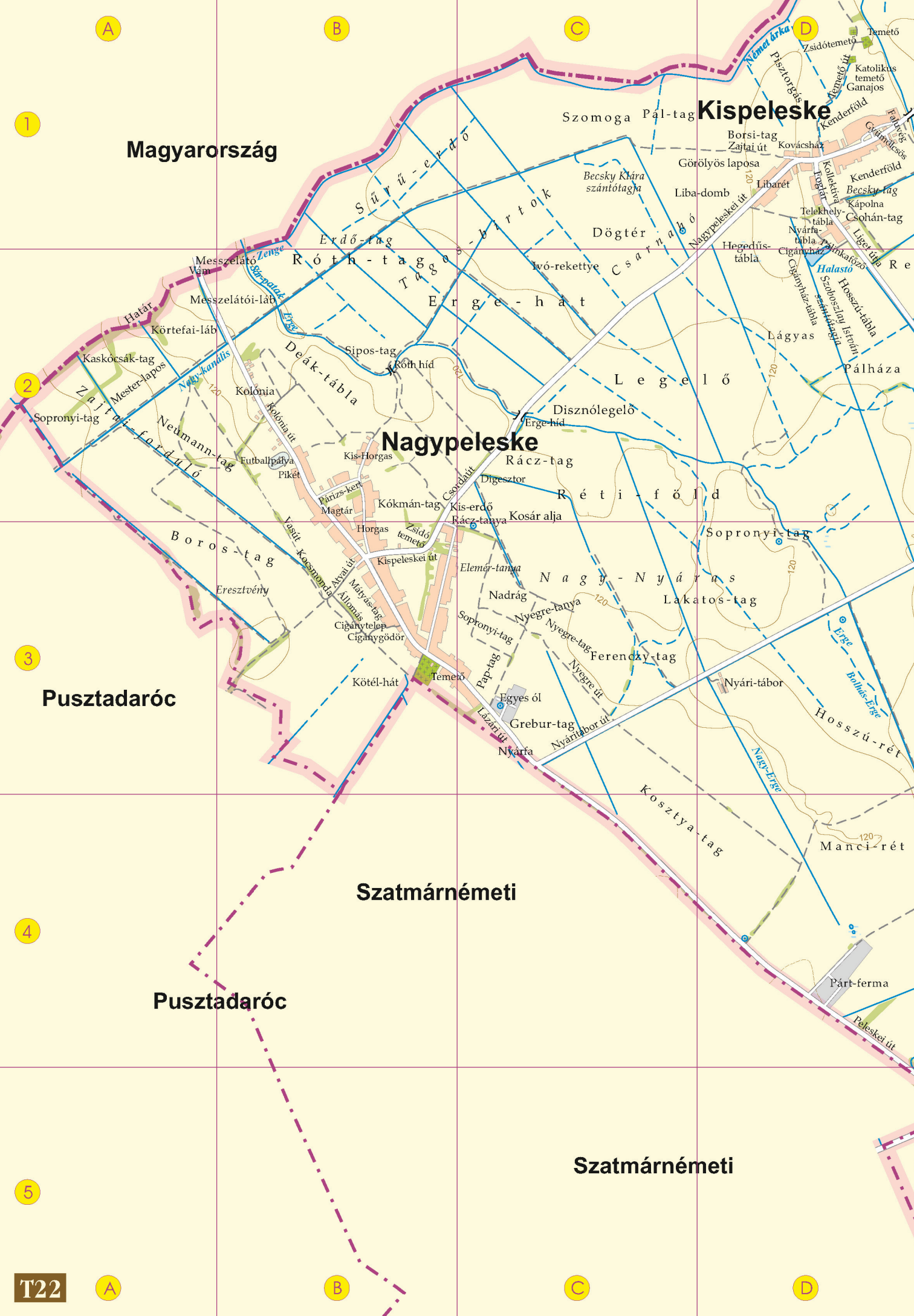

Magyarország
Kispeleske
Nagypeleske
Pusztadaróc
Szatmárnémeti
Pusztadaróc
Szatmárnémeti
Szomoga
Pál-tag
Borsi-tag
Zajtai út
Kovácsház
Görölyös laposa
Liba-domb
Libarét
Becsky Klára szántótagja
Dögtér
Csarnahó
Nagypeleskei út
Hegedűs-tábla
Ivó-rekettye
Erdő-tag
Róth-tag
Tagos-birtok
Sűrű-erdő
Erge-hát
Messzelátó
Vám
Messzelátói-láb
Körtefai-láb
Kaskócsák-tag
Mester-lapos
Sopronyi-tag
Zajtai-forduló
Neumann-tag
Kolónia
Kolónia út
Deák-tábla
Sipos-tag
Róth híd
Legelő
Disznólegelő
Erge-híd
Lágyas
Pálháza
Rácz-tag
Digesztor
Réti-föld
Kis-Horgas
Futballpálya
Pikét
Párizs-kert
Magtár
Kókmán-tag
Kis-erdő
Rácz-tanya
Kosár alja
Horgas
Zsidó temető
Kispeleskei út
Boros-tag
Eresztvény
Vasút
Kocsmonda
Átvai út
Mátyás-tag
Állomás
Cigánytelep
Cigánygödör
Elemér-tanya
Nagy-Nyáras
Nadrág
Nyegre-tanya
Nyegre-tag
Sopronyi-tag
Ferenczy-tag
Nyegre út
Lakatos-tag
Sopronyi-tag
Temető
Kötél-hát
Pap-tag
Egyes ól
Grebur-tag
Lázári út
Nyárfa
Nyáritábor út
Nyári-tábor
Hosszú-rét
Kosztya-tag
Manci-rét
Párt-ferma
Peleskei út
Temető
Zsidótemető
Katolikus temető
Ganajos
Kenderföld
Becsky-tag
Kápolna
Csohán-tag
Telekhely-tábla
Nyárfa-tábla
Cigányház
Halastó
Hosszú-tábla
Szoboszlay István szántótagja
Cigányház-tábla
Zenge
Sár-patak
Erge
Nagy-kanális
Nagy-Erge
Erge
Bolhás-Erge
Német árka
Pisztorgás
Temető út
Falu vég
Gyümölcsös
Kollektíva
Foglár
Liget útja
Pálinkafőző
Szomoga
Sopronyi-tag
Határ
120
A
B
C
D
1
2
3
4
5

T22

Sándorhomok
Kissár
Lázári
Szatmárnémeti
Batiz
T23
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Csordakút
Déllő
Gális-tag
Berki út
Második híd
Kavicsos
Nyárfaerdő
Égeres
Első híd
Lapos
Szilvás
Sár-árok
Patak-part
Lenesés
Láz
Mogyorós
Fok-tő
Homok alatti forduló
Téglaszín
Folyár
kettye
Varjas
Liget
Sári-oldal
Juhlegelő
Fogás
Al-erdő
Csepe-rét
Gábornya
Kanyar-tábla
Nemesi-rét
Kenderáztató
Király-rét
Gábornya-rét
Handál
Ötrös-kert
Nyolcas
Görbesor
Nagy-domb
Siket-kert
Daróci út
Állomás
Vasút
Vasút alatt
Nagy Béla-birtok
Siket-kert
Lengyelé
Kis-domb
Tisztviselőtelep
Cigánysor
Új temető
Régi temető
Barburtelep
Keresztnél
Téglaszínnél
Téglaszín
Téglaszín-tanya
Kis-legelő
Makora-kút
Nagy Béla-tanya
Csengeri-tábla
Zsandárház
Zsandár-tag
Szigeti kút
Vagy-legelő
Kazalos
Sár-part
Ligetsor
Pelei-ház-tábla
Pap-tag
Tanító-tag
Pelei-ház
Stefán egy
Stefán kettő
Stefán három
Stefán
Csűry-lapos
Félegyházi-föld
Sár-híd
Kis-Sár
Stefáni út
Batizi út
Első-forduló
Második-forduló
Harmadik-forduló
Negyedik-forduló
Hangicsa
Pátyodi-kút
Rajon-föld
Korajos
Akácos-erdő
Belső-Törzsökös
Külső-Törzsökös
Törzsökös
Szamoga
Dinnyéskert
Dani-vágás
Román soros föld
Fűz-ér-hát
Nagy-rét
Kanton
Diszhólegelő
Pintye legelője
Kispeleskei út
Lázári út
Peleskei-legelő
Úrbéri-kaszáló
Kúti-láb
Kertalja
Harmadik-forduló
Kábolatút
Kása rétje
Réti-föld
Úrbéri-legelő
Második-forduló
Első-forduló
Liget alja
Sár alja
Csepe-rekesz
Peleskei-forduló
Kereszt-árok
Szőlőskert
Égeres
Éger-árok
Rét
Lazsna
Csóka csárda
Csókás-oldal
Szőlődomb
Kerítőút
Libaréti
Északi-kertekalja
Koli-kert
Csordajáró út
Úrbéres
Halastó
Forrás-domb
Vájás
Pojánszki gödre
Süveg híd
Süveg út
Égeres
Lévaie
Kis-telek
Várnagyné árka
Méhész
Ógát
Kistemető-tábla
Zsidó temető
Kis temető
Homokosgödör
Kék-domb
Folyár-oldal
Gödény-tag
Fülöp-ház
Juhász-tábla
Kovás-domb
Sűrű-aljai út
Déli-kertekalja
Vilokács
Szúnyogosi-kút
Szúnyogos
Református temető
Vicsotka Bálint kertje alatt
Híd
Falu
Kisvég
Gödény hídja
Cigánygödör
Téglaszín
Peleskei út
Cigány-tábla
Tízköblös-föld
Nagyvég
Gőzös
Multyán kanyar
Csűrtéskert
Kerek-tisza-domb
Csonkás
Homokosgödörnél
Fövenyesgödör
Régi temető
Kripta-domb
Szomoga-árok
Kertalja
Dögtér-tábla
Dögtér
Róka-domb
Kis út
Telek-domb
Szabó-tanya
Nyárfa-tábla
Belső-tanya
Pintye-föld
Külső-tanya
Kátyú
Kátyú útja
Kereszttábla útja
Kereszt-tábla
Hídég-kátyú
Homoki-forduló
Sár
Halgas
Nyolcköblös
Dani erdeje
Szilágyi-föld
Homoki-erdő
Igényelt-föld
Mogyorós
Zuhogó
Kis-erdő
Fok-tői-árok
Fok-tő
Kanföld
Hangás-erdő
Kavicsos
Temető
Régi híd
Erdei út
Kőttefa útja
Sár hídja
Kereszt
Ócskai út
Sírok-föld
Rosztoka
Barackos
Barackosi-kút
Külső-Barackos
Belső-Barackos
Gyepe erdeje Barackos
Halastó-oldal
Gulyalegelő
Dögtér
Halastó
Holt-Sár
Legelő
Szatmárnémeti

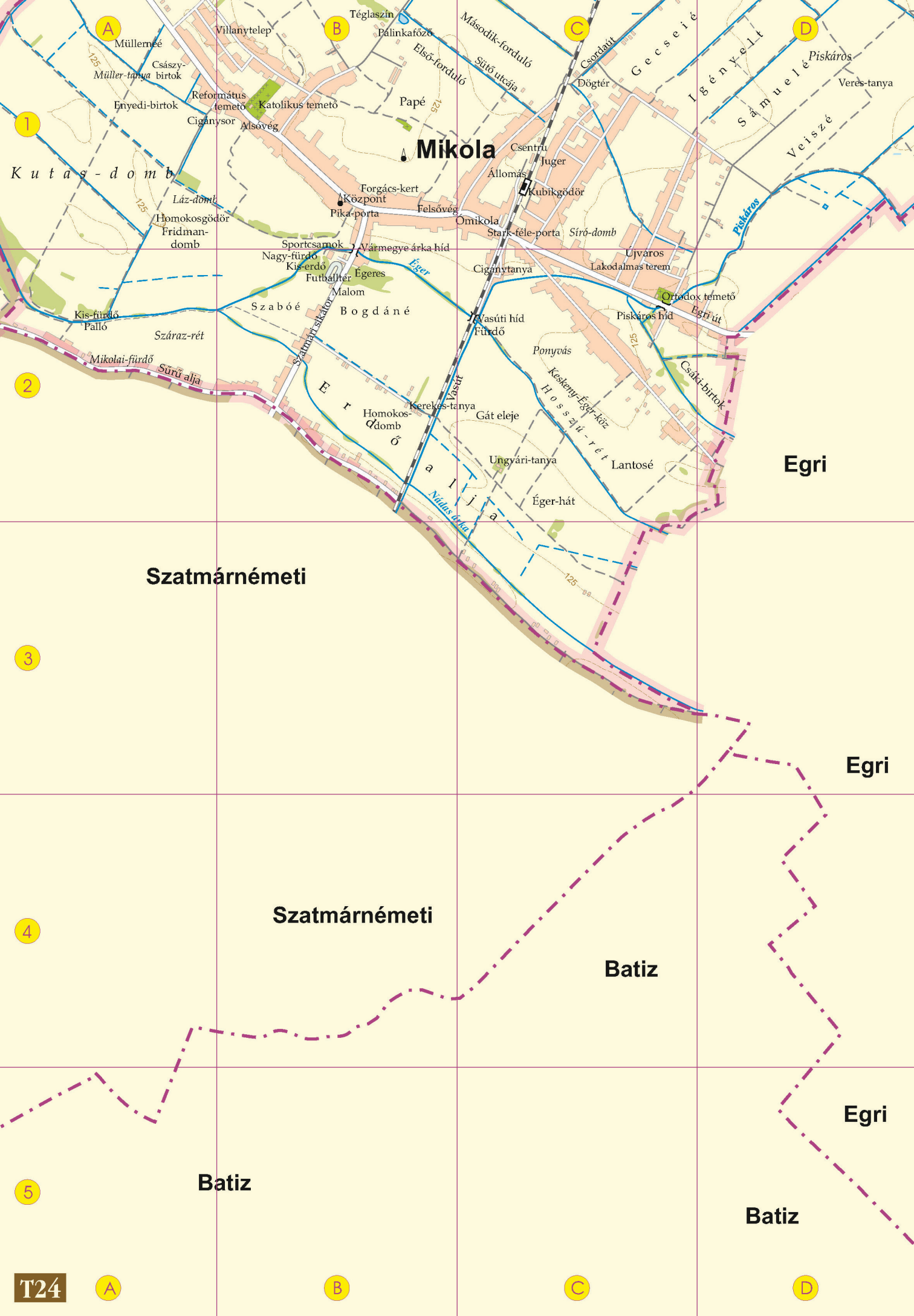
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Müllerréé
Villanytelep
Téglaszín
Pálinkafőző
Második-forduló
Első-forduló
Sütő utcája
Csordajút
Dögtér
Gecsei
Igényelt
Sámuelé
Piskáros
Veres-tanya
Veiszé
Császy-Müller-tanya birtok
Enyedi-birtok
Református temető
Katolikus temető
Cigánysor
Alsóvég
Papé
Mikola
Csentru
Juger
Állomás
Kubikgödör
Kutas-domb
Láz-domb
Homokosgödör
Fridman-domb
Forgács-kert
Központ
Pika-porta
Felsővég
Ómikola
Stark-féle-porta
Síró-domb
Újváros
Lakodalmas terem
Piskáros
Sportcsarnok
Nagy-fürdő
Kis-erdő
Futballtér
Égeres
Malom
Vármegye árka híd
Éger
Cigánytanya
Ortodox temető
Egri út
Piskáros híd
Kis-fürdő
Palló
Szabóé
Bogdáné
Szatmári sikátor
Vasúti híd
Fürdő
Száraz-rét
Mikolai-fürdő
Sűrű alja
Ponyvás
Keskeny-Éger-köz
Hosszú-rét
Csáki-birtok
Vasút
Kerekes-tanya
Gát eleje
Homokos-domb
Ungvári-tanya
Lantosé
Éger-hát
Nádas árka
Egri
Szatmárnémeti
Batiz

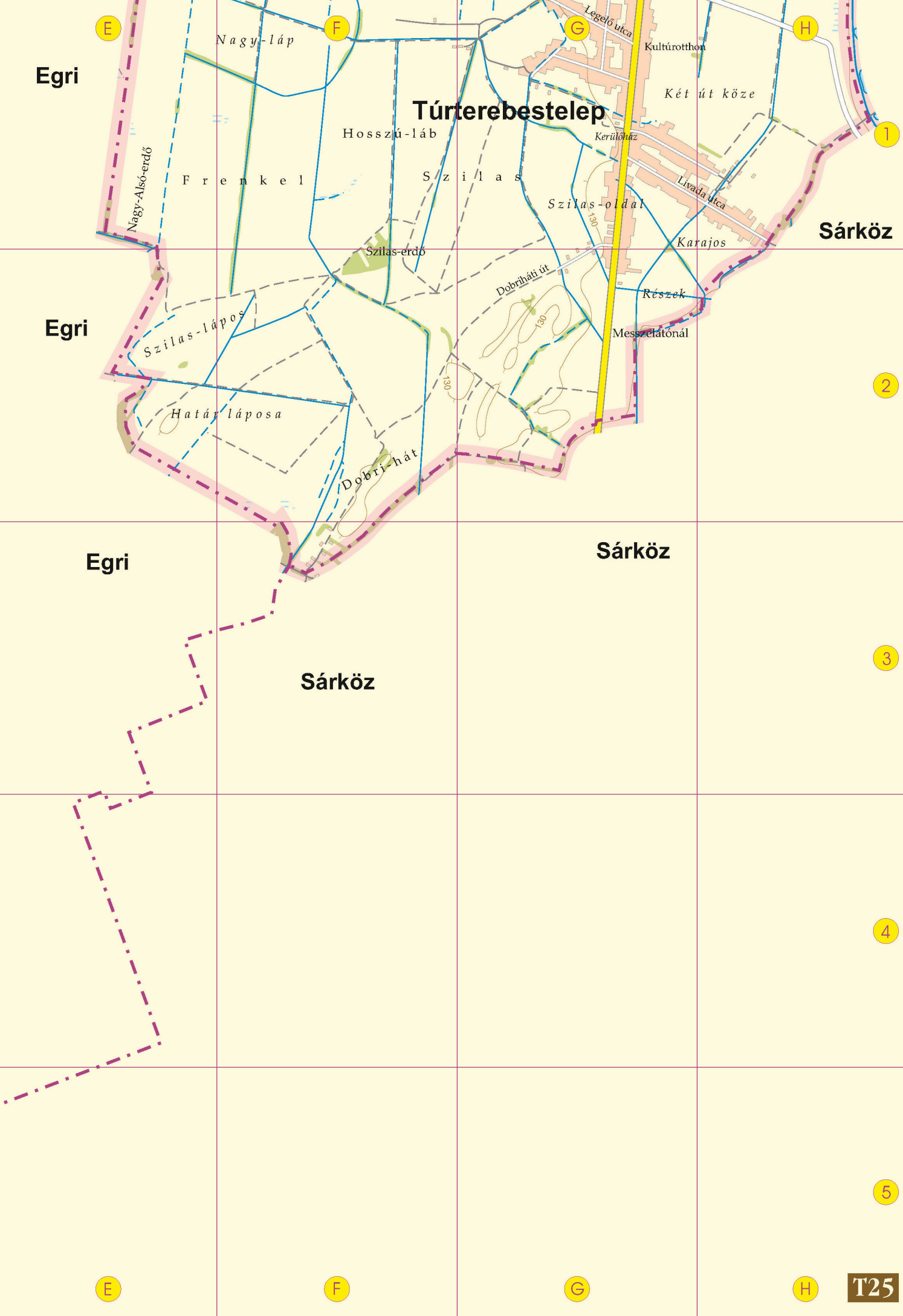
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Egri
Egri
Egri
Sárköz
Sárköz
Sárköz
Túrterebestelep
Nagy-láp
Legelő utca
Kultúrotthon
Két út köze
Kerülőház
Hosszú-láb
Nagy-Alsó-erdő
Frenkel
Szilas
Szilas-oldal
Livada utca
Karajos
Szilas-erdő
Dobriháti út
Részek
Szilas-lápos
Messzelátónál
Határ láposa
Dobri-hát
130
130
130

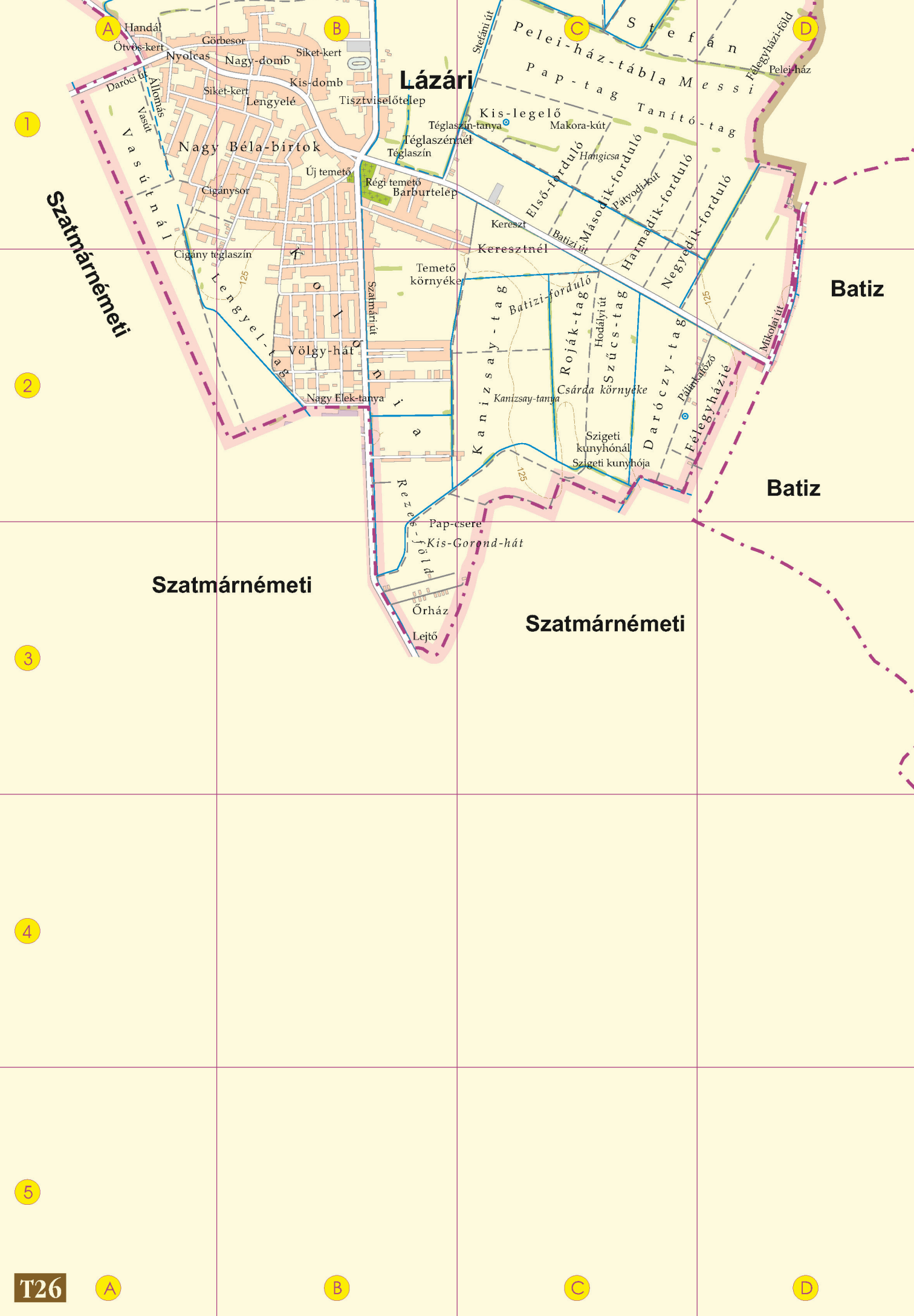
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Handál
Ötvös-kert
Görbesor
Nyolcas
Nagy-domb
Siket-kert
Kis-domb
Siket-kert
Lengyelé
Tisztviselőtelep
Daróci út
Állomás
Vasút
Vasútnál
Nagy Béla-birtok
Új temető
Cigánysor
Régi temető
Barburtelep
Lázári
Téglaszínnél
Téglaszín
Téglaszín-tanya
Stefáni út
Pelei-ház-tábla
Messi
Pap-tag
Tanító-tag
Kis-legelő
Makora-kút
Pelei-ház
Félegyházi-föld
Hangicsa
Első-forduló
Második-forduló
Pátyodi-kút
Harmadik-forduló
Negyedik-forduló
Kereszt
Keresztnél
Batizi út
Temető környéke
Cigány téglaszín
Lengyel-tag
125
Völgy-hát
Szatmári út
Nagy Elek-tanya
Batizi-forduló
Kanizsay-tag
Roják-tag
Hodályi út
Szűcs-tag
Csárda környéke
Kanizsay-tanya
Daróczy-tag
Pálinkafőző
Félegyházie
Mikolai út
Szigeti kunyhónál
Szigeti kunyhója
Rezes-föld
Pap-csere
Kis-Gorond-hát
Őrház
Lejtő
Szatmárnémeti
Batiz
Szatmárnémeti
Batiz
Szatmárnémeti

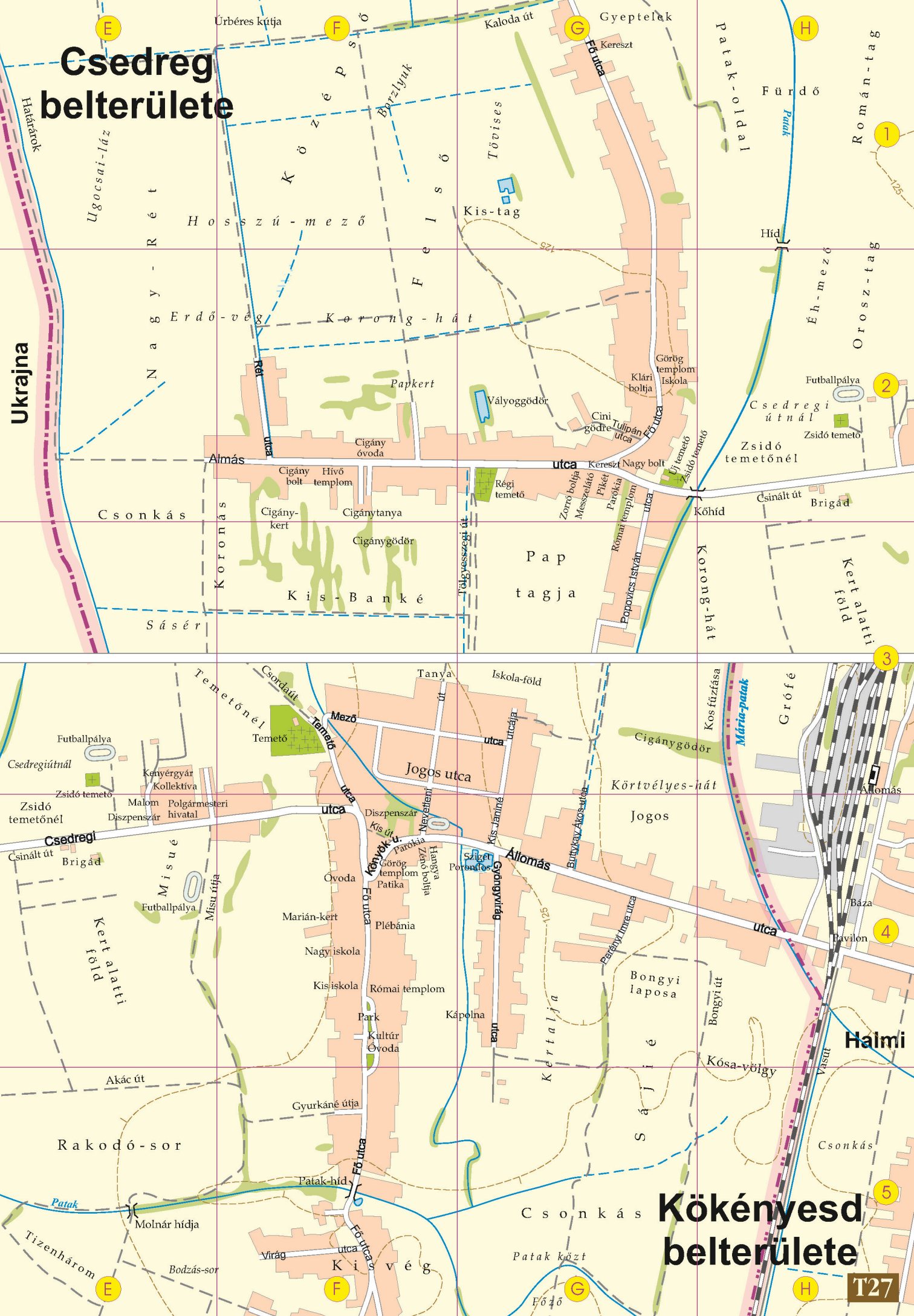
Csedreg belterülete
Kökényesd belterülete
Ukrajna
Halmi
Úrbéres kútja
Kaloda út
Gyeptelek
Kereszt
Fő utca
Patak-oldal
Fürdő
Román-tag
Patak
Határárok
Ugocsai-láz
Nagy-Rét
Hosszú-mező
Középső
Borzlyuk
Felső
Tövises
Kis-tag
Híd
Éh-mező
Orosz-tag
Erdő-vég
Korong-hát
Rét
utca
Papkert
Vályoggödör
Görög templom
Iskola
Klári boltja
Cini gödre
Tulipán utca
Fő utca
Futballpálya
Csedregi útnál
Zsidó temető
Zsidó temetőnél
Almás
Cigány óvoda
Cigány bolt
Hívő templom
Régi temető
Kereszt
Nagy bolt
Új temető
Zsidó temető
Zorró boltja
Messzelátó
Pikét
Parókia
Római templom
Kőhíd
Csinált út
Brigád
Csonkás
Cigány-kert
Cigánytanya
Cigánygödör
Koronás
Kis-Banké
Tölgyesszegi út
Pap tagja
Popovics István
Korong-hát
Kert alatti föld
Sásér
Temetőnél
Csordaút
Tanya
Iskola-föld
Mező
Temető
Jogos utca
Cigánygödör
Kos fűzfása
Mária-patak
Grófé
Futballpálya
Csedregiútnál
Kenyérgyár
Kollektíva
Zsidó temető
Malom
Polgármesteri hivatal
Diszpenszár
Zsidó temetőnél
Csedregi
Csinált út
Brigád
Misué
Misu útja
Futballpálya
Kert alatti föld
Diszpenszár
Kis út
Nevetleni
Kis Janiné
Körtvélyes-hát
Jogos
Állomás
Parókia
Hangya
Zénó boltja
Görög templom
Patika
Szigét
Porondos
Gyöngyvirág
Buttykay Ákos utca
Óvoda
Fő utca
Marián-kert
Plébánia
Nagy iskola
Kis iskola
Római templom
Park
Kultúr Óvoda
Kápolna
Kertalja
Perényi Imre utca
Bongyi laposa
Bongyi út
Báza
Pavilon
Kósa-völgy
Vasút
Sájié
Akác út
Gyurkáné útja
Rakodó-sor
Patak-híd
Patak
Molnár hídja
Tizenhárom
Bodzás-sor
Virág
Kisvég
Csonkás
Patak közt
Főző
E
F
G
H
1
2
3
4
5
125

T27

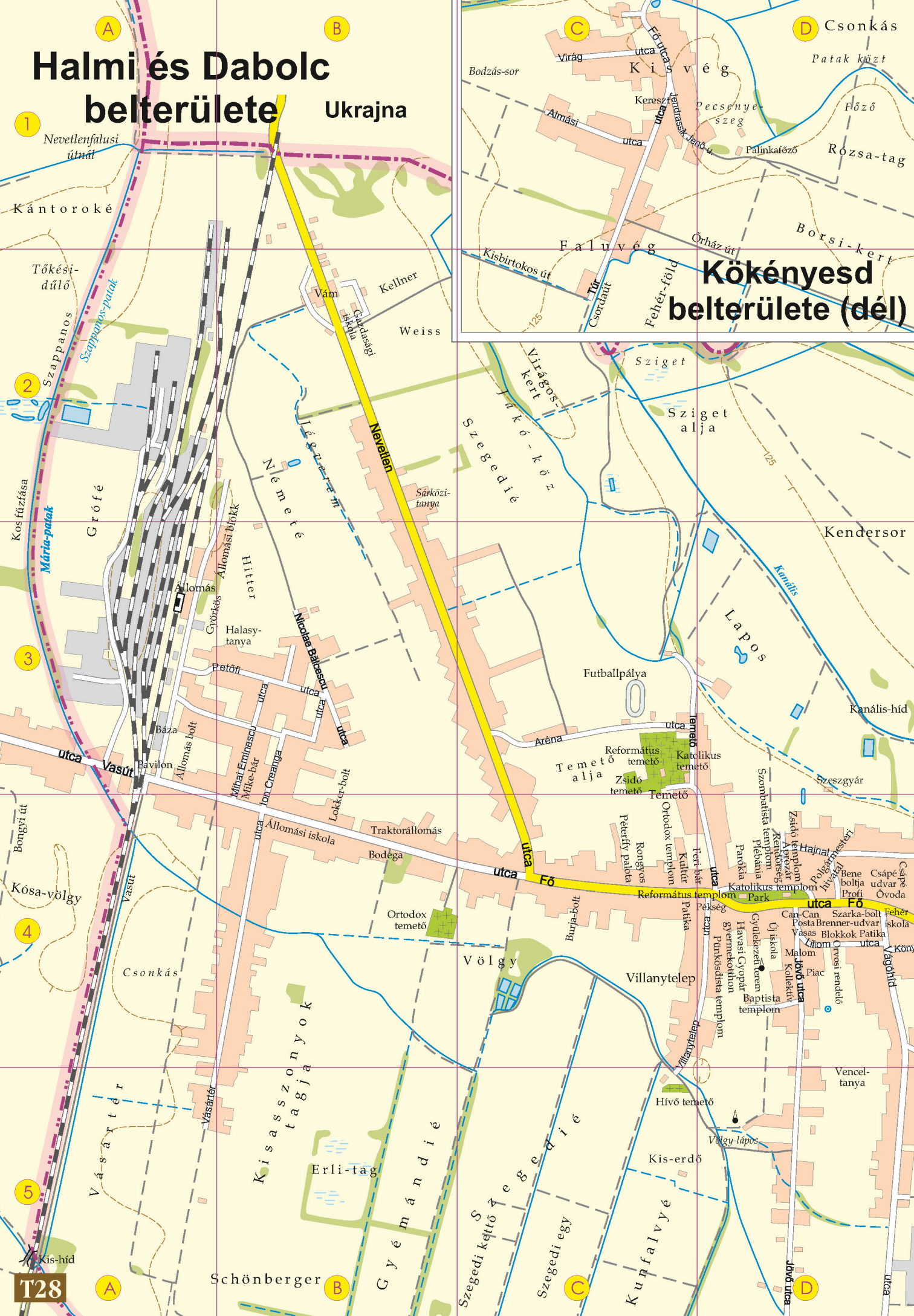
Halmi és Dabolc belterülete
Ukrajna
Kökényesd belterülete (dél)
Nevetlenfalusi útnál
Kántoroké
Tőkési-dűlő
Szappanos
Szappanos-patak
Kos fűzfása
Mária-patak
Gróffé
Vám
Kellner
Weiss
Gazdasági iskola
Sárközi-tanya
Nevetlen
Szegedi
Virágos-kert
Jakó-köz
Sziget
Sziget alja
Kendersor
Kanális
Kanális-híd
Lapos
Futballpálya
Aréna
Temető alja
Református temető
Katolikus temető
Zsidó temető
Temető
Szeszgyár
Szombatista templom
Plébánia
Parókia
Ortodox templom
Kultúr
Feri-bár
Rongyos
Péterffy palota
Református templom
Katolikus templom
Park
Pékség
Patika
Burja-bolt
Ortodox temető
Völgy
Villanytelep
Hívő temető
Völgy-lápos
Kis-erdő
Vencel-tanya
Baptista templom
Pünkösdista templom
Gyülekezeti terem
Havasi Gyopár gyermekotthon
Új iskola
Orvosi rendelő
Piac
Malom
Kollektív
Jövő utca
Vagóhíd
Can-Can
Szarka-bolt
Posta
Brenner-udvar
Vasas
Blokkok
Patika
Lilliom
Bene boltja
Profi
Csápé udvar
Óvoda
Fehér iskola
Hajnal
Polgármesteri hivatal
Zsidó templom
Apotheker
Rendőrség
Állomás
Állomási blokk
Györkés
Halasy-tanya
Petőfi
Báza
Állomási bolt
Pavilon
Vasút
Mihai Eminescu
Mike-bár
Ion Creanga
Lokker-bolt
Állomási iskola
Traktorállomás
Bodéga
Bongyi út
Kósa-völgy
Csonkás
Vásártér
Kisasszonyok tagja
Erli-tag
Gyémándié
Szegedi kettő
Szegedi egy
Kupfalvyé
Schönberger
Kis-híd
Nemeté
Hitler
Lőszertem
Nicolae Bălcescu
Fő
Vasút
Utca
Tér
Út
Virág
Bodzás-sor
Kisvég
Fő utca
Keresztjenő utca
Almási
Pecsenyeszeg
Pálinkafőző
Rózsa-tag
Patak közt
Főző
Csonkás
Faluvég
Kisbirtokos út
Őrház út
Tűr
Csordaút
Fehér-föld
Borsi-kert
125
T28
A
B
C
D
1
2
3
4
5

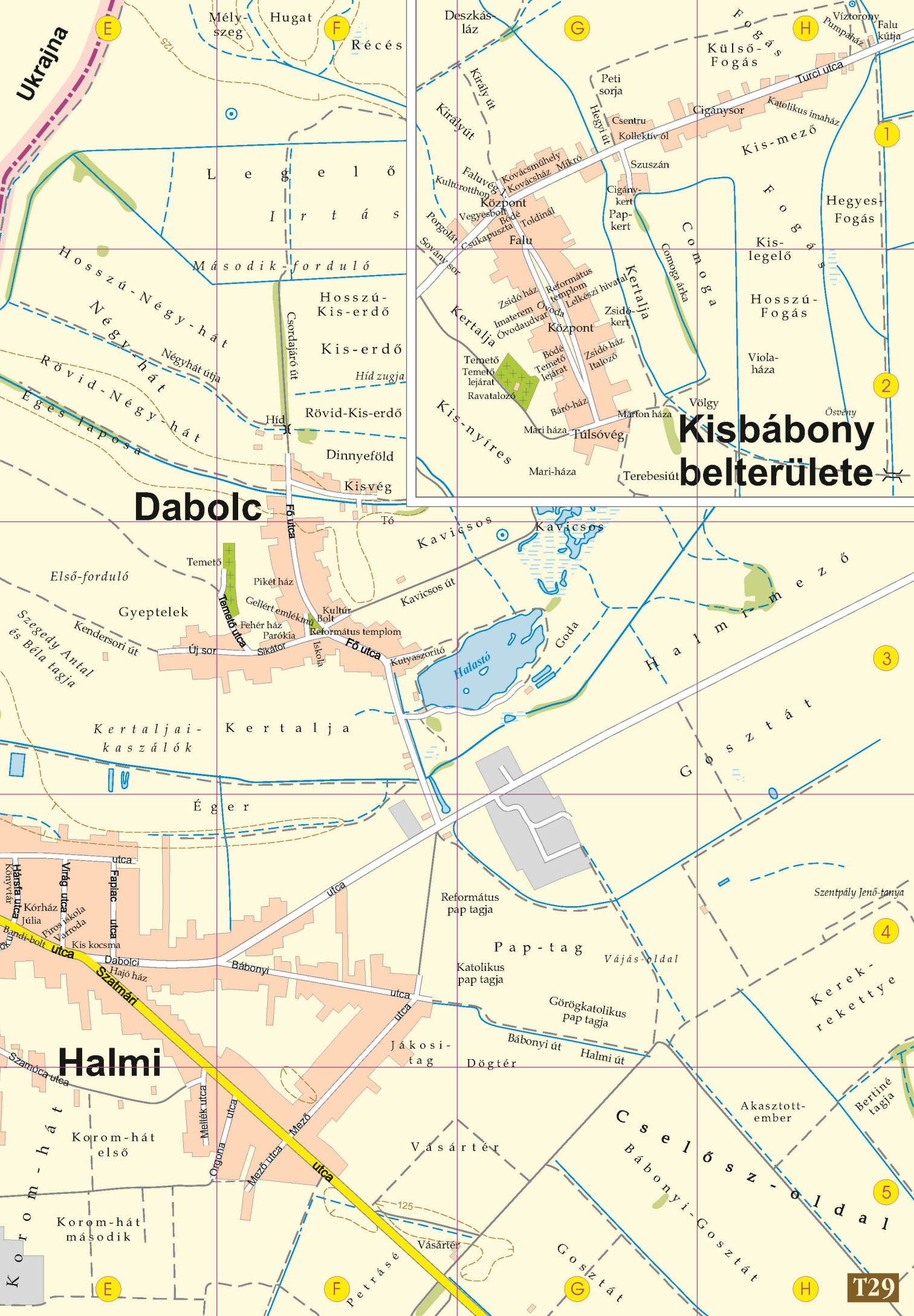

Ukrajna
Mély-szeg
Hugat
Récés
Legelő
Irtás
Második-forduló
Hosszú-Négy-hát
Négy-hát
Négyhát útja
Rövid-Négy-hát
Éges laposa
Hosszú-Kis-erdő
Kis-erdő
Csordajáró út
Híd zugja
Rövid-Kis-erdő
Híd
Dinnyeföld
Kisvég
Dabolc
Fő utca
Tó
Kavicsos
Kavicsos
Temető
Első-forduló
Pikét ház
Gyeptelek
Gellért emlékmű
Kultúr
Bolt
Kavicsos út
Temető utca
Fehér ház
Parókia
Református templom
Szegedy Antal és Béla tagja
Kendersori út
Új sor
Sikátor
Iskola
Fő utca
Kutyaszorító
Halastó
Goda
Halmi-mező
Kertaljai-kaszálók
Kertalja
Éger
Gosztát
Hársfa utca
Virág utca
Fapiac utca
Kórház
Júlia
Piros iskola
Varroda
Kis kocsma
Bandi-bolt
utca
Dabolci
Hajó ház
Szatmári
Bábonyi
Református pap tagja
Pap-tag
Vájás-oldal
Katolikus pap tagja
Görögkatolikus pap tagja
Szentpály Jenő-tanya
Kerek-rekettye
Jákosi-tag
Dögtér
Bábonyi út
Halmi út
Halmi
Szamóca utca
Melték utca
Orgona utca
Mező utca
Mező
Korom-hát
Korom-hát első
Korom-hát második
Vásártér
Akasztott-ember
Bertiné tagja
Cselősz-oldal
Bábonyi-Gosztát
Gosztát
Petrásé
Deszkás-láz
Fogás
Víztorony
Pumpaház
Falu kútja
Külső-Fogás
Turci utca
Peti sorja
Király út
Hegyi út
Csentru
Kollektív ól
Cigánysor
Katolikus imaház
Kis-mező
Szuszán
Kovácsmühely
Kovácsház
Mikró
Faluvég
Kultúrotthon
Központ
Vegyesbolt
Bódé
Toldinál
Csukapuszta
Falu
Porgolát
Sovány sor
Cigány-kert
Pap-kert
Comoga
Comoga árka
Kis-legelő
Hegyes-Fogás
Hosszú-Fogás
Zsidó ház
Református templom
Lelkészi hivatal
Imaterem
Óvoda
Óvodaudvar
Kertalja
Zsidó-kert
Kertalja
Temető
Temető lejárat
Ravatalozó
Bódé
Temető lejárat
Zsidó ház
Italozó
Viola-háza
Báró-ház
Márton háza
Völgy
Ösvény
Kis-nyíres
Mari háza
Túlsóvég
Mari-háza
Terebesiút
Kisbábony belterülete

Szárazberek
Sándorhomok
Pikét
Kis híd
Bitas
Nagy sikátor
Kis sikátor
Fő utca
Kodác-bár
Alsóvég
Katolikus temető
Görög templom
Diszpenszár
Parókia
Római templom
Patika
Kollektíva
Gépállomás
Malom-sikátor
Felsővég
Kultúrház
Nagy bolt
Malom
Csatorna
Ócskatelep
Iskola
Orosz-bár
Kupán sarok
Református templom
Parókia
Kis kőhíd
Szereda-szeg
Kavicsos
Égeres
Éger-árok
Csóka csárda
Futballtér
Nagy kőhíd
Berki híd
Szepszes
Foglárok
Mándi-tag
Kis váró
Mándi út
Boros útja
Lóger
Silógödör
Cigány-gödör
Lazsna
Kenderes
Zsidó temető
Református temető
Bocskai István
Montenegró
Gyümölcsös
Nagy-gaz alja
Nagy-gaz
Kisvég
Stark út
utca
Király-tanya
Pumpaház
Nagy-bokor
Kígyós
Dinnyéskert
Sűrű-erdő
Úrbéri-legelő
Libarét
Disznólegelő
Első-forduló
Kis-domb
Úrbéres
Csordajáró út
Északi-kertekalja
Koli-kert
Libarét
Szőlődomb
Cigánysor
Koromhát
Csókás-oldal
Lazsna
Rét
Égeres
Sár-híd
Korom-hát
Új temető
Apostol
Kereszt
Aprozár
Fő utca
Miklós úr kastélya
Kanizsa háza
Magtár
Kollektíva
Istálló
Harangláb
Katolikus iskola
Református templom
Hid
Kisvég
Falu
Lóga Ferenc háza
Sándor úr kastélya
Iskolakert
Berki sor
Bolt
Kocsma
Gödény hídja
Iroda
Gödény-kert
Gödény-birtok
Cigánygödör
Peleskei út
Téglaszín
Gödör-part
Nagyvég
Gosztát
Szeszfőzde
Futballpálya
Multyán kanyar
Csűröskert
Kerek-tisza-domb
Cigány-tábla
Csonkás
Tízköblös-föld
Szomoga-árok
Kereszt-árok
Homokosgödörnél
Görög templom
Fövenyesgödör
Régi temető
Kripta-domb
Kripta
Római templom
Kripta-domb
Déli-kertekalja
Csepe-rekesz
Kertalja
Dögtér-tábla
Kátyú útja
Kereszt-tábla
Kátyú
Első-forduló
Hideg-kátyú
Sár
Homoki-forduló
Róka-domb
Pécskai sor
Kecske sor
Dögtér
Kis út
Külső-tanya
Tanya
Szabó-tanya
Telek-domb
Horgas
Belső-tanya
125
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T30

Túrterebes belterülete
Szatmári országút
Halmi út
Fő utca
Egli-tag
Első Svábfalu-vég
Felső-mező
Piros-cső
Kereszt
Csemete
Egltagi sikátor
Ligetesi út
Nyálas-kátyó
Kollektív ól
Gáter
Brigád
Kis-Bükkös
Bükkös utcája
Második-Svábfalu-vég
Szárító
Rekettyeháti sikátor
Dóri boltja
Náci-gödör
Alsó-forduló
Svábfalu
Glajmi
Feigl sikátor
Papt agja
Bükkösi istálló
Legelő
Vásártér
Szerviz
Vásártér utca
Hajnal
Temető sikátor
Sztálin-kert
Temető
Bikarét
Fűzfa utca
Vágóhíd
Lanka
Lankási kereszt
Bikaól
Újsor
Görögkatolikus parókia
Kitti-bár
Aprózár
Patika
Görögkatolikus templom
Fő utca
Park
Kollektív iroda
CBA
Zsidó templom
Református parókia
Református templom
Tűzoltócsűr
Szeres
Felszegesi híd
Libalégelő
Főzde
Római katolikus templom
Templom tér
Szilváskert
Kis kultúrház
Óvoda
Nyári-kert
Temető
Kocsma
Vasas bolt
Nagy kultúr
Emlékmű
Park
Cukrászda
Posta
Braszeria
Patika
Bolt
Sándor
Kőhíd
Malom híd
Malom utca
Turc-patak
Zsidó temető
Polgármesteri hivatal
Orvosi rendelő
Iskola
Új iskola
Fürdő
Perényi-kastély
Felszeg
Híd
Fakert
Rendőrség
Náci Miska gödörje
Holt-Túr
Kis-Túr köze
Malom
Malomkert
Fluder
Csepente
Sportterem
Kisfalusi kereszt
Kisfalu utca
Futballpálya
Töltés utca
Zsoldosoké
Vámhíd
Doroha-rét
Akácos
Híd
Nyárfás
Töltés
Pékség
Nepomuki Szent János-kápolna
Híd gyakra
Molnár csentruja
Benzinkút
Túr
Poki-rét
Csirkenevelde
Kisasszony-fürdő
Híd ali mező
Farm
Kisfalu
Kapta-láb
Szisztem
Kis-Sár-Éger
Kis-Láz
Halastó
Felső-forduló
Májer-rét
Forrás
Homokosgödör
Láz
Kávicsos
Gátőrház
Útmenti-Láz
T31

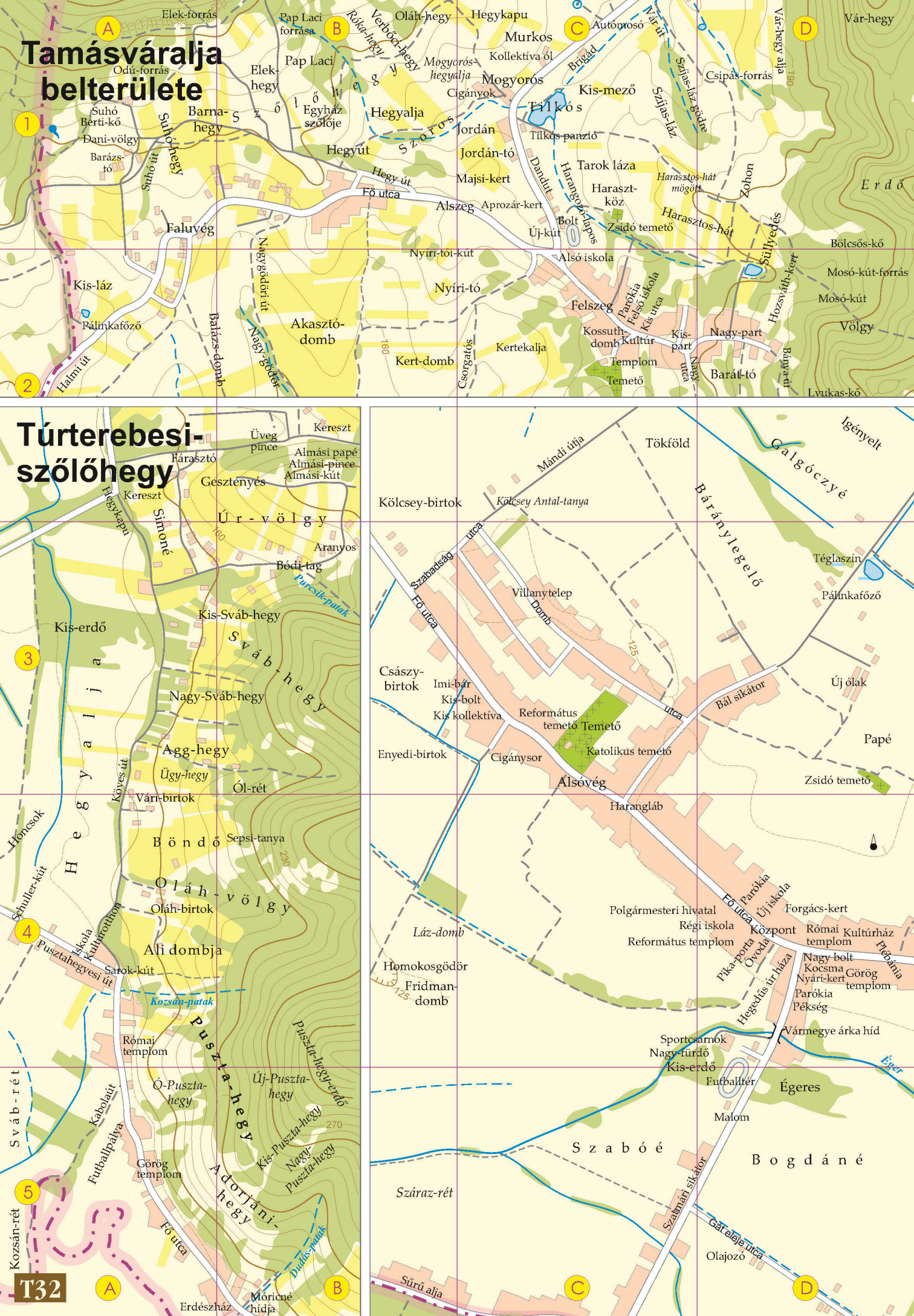
Tamásváralja belterülete
Túrterebesi-szőlőhegy
Elek-forrás
Pap Laci forrása
Oláh-hegy
Hegykapu
Murkos
Automosó
Vár-hegy
Vár-hegy alja
Elek-hegy
Pap Laci
Mogyorós-hegyalja
Mogyorós
Kollektíva ól
Brigád
Kis-mező
Csipás-forrás
Szijjas-láz
Szijjas-láz gödre
Odú-forrás
Suhó Berti-kő
Dani-völgy
Barnahegy
Suhó-hegy
Suhó út
Barázs-tó
Egyház szőlője
Hegyalja
Tilkós
Tilkós panzió
Jordán
Jordán-tó
Hegyút
Szőlős
Tarok láza
Majsi-kert
Haraszt-köz
Harasztos-hát mögött
Harasztos-hát
Zohon
Erdő
Hegy út
Fő utca
Alszeg
Aprozár-kert
Dandut
Harangozó-tapos
Bolt
Új-kút
Zsidó temető
Faluvég
Nagygödöri út
Nyíri-tói-kút
Alsó iskola
Süllyedés
Bölcsős-kő
Mosó-kút-forrás
Mosó-kút
Völgy
Kis-láz
Nyíri-tó
Pálinkafőző
Balázs-domb
Akasztó-domb
Nagy-gödör
Felszeg
Parókia
Felső iskola
Kis utca
Hozsváth-kert
Kossuth-domb
Kultúr
Kis-part
Nagy-part
Templom
Temető
Nagy utca
Barát-tó
Bánya út
Lyukas-kő
Halmi út
Kert-domb
Csorgatós
Kertekalja
Üveg pince
Kereszt
Almási papé
Almási-pince
Almási-kút
Fárasztó
Gesztenyés
Kereszt
Hegykapu
Simonné
Úr-völgy
Aranyos
Bódi-tag
Purcsik-patak
Kis-Sváb-hegy
Sváb-hegy
Kis-erdő
Hegyalja
Nagy-Sváb-hegy
Agg-hegy
Ügy-hegy
Ól-rét
Köves út
Vári-birtok
Hónccsok
Böndő
Sepsi-tanya
Oláh-völgy
Oláh-birtok
Schuller-kút
Iskola Kultúrotthon
Ali dombja
Pusztahegyesi út
Sarok-kút
Kozsán-patak
Római templom
Puszta-hegy
Puszta-hegy-erdő
Új-Puszta-hegy
Ó-Puszta-hegy
Kis-Puszta-hegy
Nagy-Puszta-hegy
Kábolatút
Sváb-rét
Futballpálya
Görög templom
Adoriáni-hegy
Fő utca
Kozsán-rét
Dudás-patak
Erdészház
Móricné hídja
Kölcsey-birtok
Kölcsey Antal-tanya
Mándi útja
Tökföld
Igényelt
Galóczyé
Báránylegelő
Szabadság utca
Fő utca
Villanytelep
Domb
Téglaszín
Pálinkafőző
Császy-birtok
Imi-bár
Kis-bolt
Kis kollektíva
Református temető
Temető
Katolikus temető
Bál sikátor
Új ólak
Papé
Enyedi-birtok
Cigánysor
Alsóvég
Zsidó temető
Harangláb
Láz-domb
Homokosgödör
Fridman-domb
Polgármesteri hivatal
Régi iskola
Református templom
Parókia
Új iskola
Forgács-kert
Központ
Római templom
Kultúrház
Plébánia
Pika-porta
Óvoda
Nagy bolt
Kocsma
Nyári-kert
Görög templom
Hegedűs úr háza
Parókia
Pékség
Sportcsarnok
Nagy-fürdő
Kis-erdő
Futballtér
Vármegye árka híd
Égeres
Ég
Malom
Szabóé
Bogdáné
Száraz-rét
Szabmári sikátor
Gát eleje utca
Olajozó
Súrú alja
T32
A
B
C
D
1
2
3
4
5

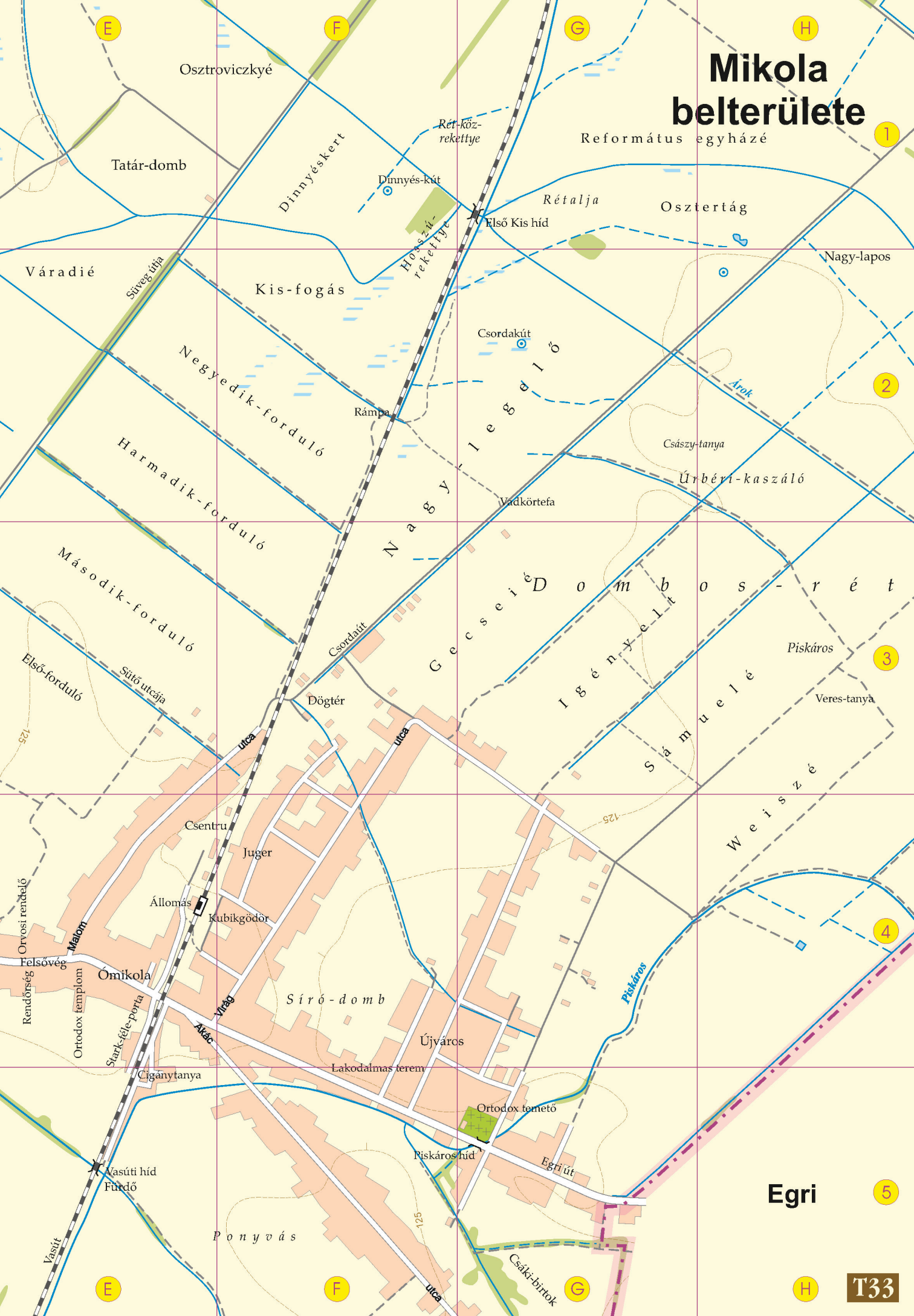

Mikola belterülete
Egri
T33
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Osztroviczkyé
Tatár-domb
Dinnyéskert
Rét-köz-rekettye
Református egyházé
Dinnyés-kút
Rétalja
Osztertág
Első Kis híd
Hosszú-rekettye
Váradié
Süveg útja
Kis-fogás
Nagy-lapos
Csordakút
Negyedik-forduló
Rámpa
Árok
Harmadik-forduló
Császy-tanya
Úrbéri-kaszáló
Vadkörtefa
Nagy-legelő
Második-forduló
Gecseié
Dombos-rét
Igényelt
Csordaút
Piskáros
Első-forduló
Sütő utcája
Dögtér
Veres-tanya
Sámuelé
Weiszé
utca
125
Csentru
Juger
Állomás
Kubikgödör
Orvosi rendelő
Malom
Felsővég
Ómikola
Rendőrség
Ortodox templom
Stark-féle-porta
Virág
Akác
Síró-domb
Újváros
Piskáros
Lakodalmas terem
Cigánytanya
Ortodox temető
Piskáros híd
Egri út
Vasúti híd
Fürdő
Ponyvás
Vasút
Csáki-birtok

Kispeleske belterülete
Kissár belterülete
Nagypeleske belterülete
Zsidótemető
Temető
Csordakút
Déllő
Vén Borsi gödörje
Katolikus temető
Temető-tábla
Temető út
Ganajos
Pisztorgás
Berki út
Kenderföld
Parókia
Óvoda
Templom
Faluvég
Első híd
Láp
Szilvás
Borsi-tag
Zajtai út
Kovácsház
Buszmegálló
Fő utca
Bolt
Görölyös laposa
Libarét
Kollektíva
Foglár
Kenderföld
Becsky-tag
Sár-árok
Patak-part
Nagypeleskei út
Telekhely-tábla
Kápolna
Csohán-tag
Nyárfa-tábla
Hegedűs-tábla
Cigányház
Pálinkafőző
Liget útja
Halastó
Cigányház-tábla
Hosszú-tábla
Rekettye
Réti-föld
Második-forduló
Kabolaút
Templom
Harmadik-forduló
Kertalja
Görög templom
Kápolna
Temető
Iskola
Régi híd
Kavicsos
Erdei út
Kis-erdő
Hangás-erdő
Zuhogó
Körtefa útja
Római templom
Román görög templom
Rosztoka
Sár hídja
Kereszt
Ócska út
Fő utca
Bolt
Kúti-láb
Sarok-föld
Úrbéri-kaszáló
Román sor
Halastó-oldal
Holt-Sár
Gulyalegelő
Halastó
Kánton
Disznólegelő
Pintye legelője
Lázári út
Kispeleskei út
Román soros föld
Nagy-rét
Fűz-ér-hát
Kanyar
Deák-tábla
Roth híd
Kolónia
Kolónia út
Disznólegelő
Erge-híd
Bár
Zsidó templom
Kis-Horgas
Futballpálya
Pikét
Fő utca
Rácz-tag
Digesztor
Zolcsák utca
Párizs-kert
Csordaút
Réti-föld
Kókmán-tag
Kis-erdő
Magtár
Horgas
Kosár alja
Rácz-tanya
Pap kútja
Görög templom
Cinterem
Baba boltja
Zsidó temető
Új iskola
Átjáró
Vasút
Boros-tag
Kocsmonda
Római imaház
Harangláb
Nagy iskola
Kultúrház
Nagy bolt
Játszótér
Kis iskola
Aranka boltja
Atyai út
Elemér-tanya
Nagy-Nyáras
Eresztvény
Református imaház
Nadrág
Tört kereszt
Mátyás-tag
Fő utca
Állomás
Cigánytelep
Cigánygödör
Sopronyi-tag
Nyegre-tanya
Nyegre-tag
Kényszer
Ferenczy-tag
Temető utca
Fő utca
Temető
Pap-tag
Nyegre út
Kötél-hát
Egyes ól
Lázári út
Nyáritábor út
120
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T34

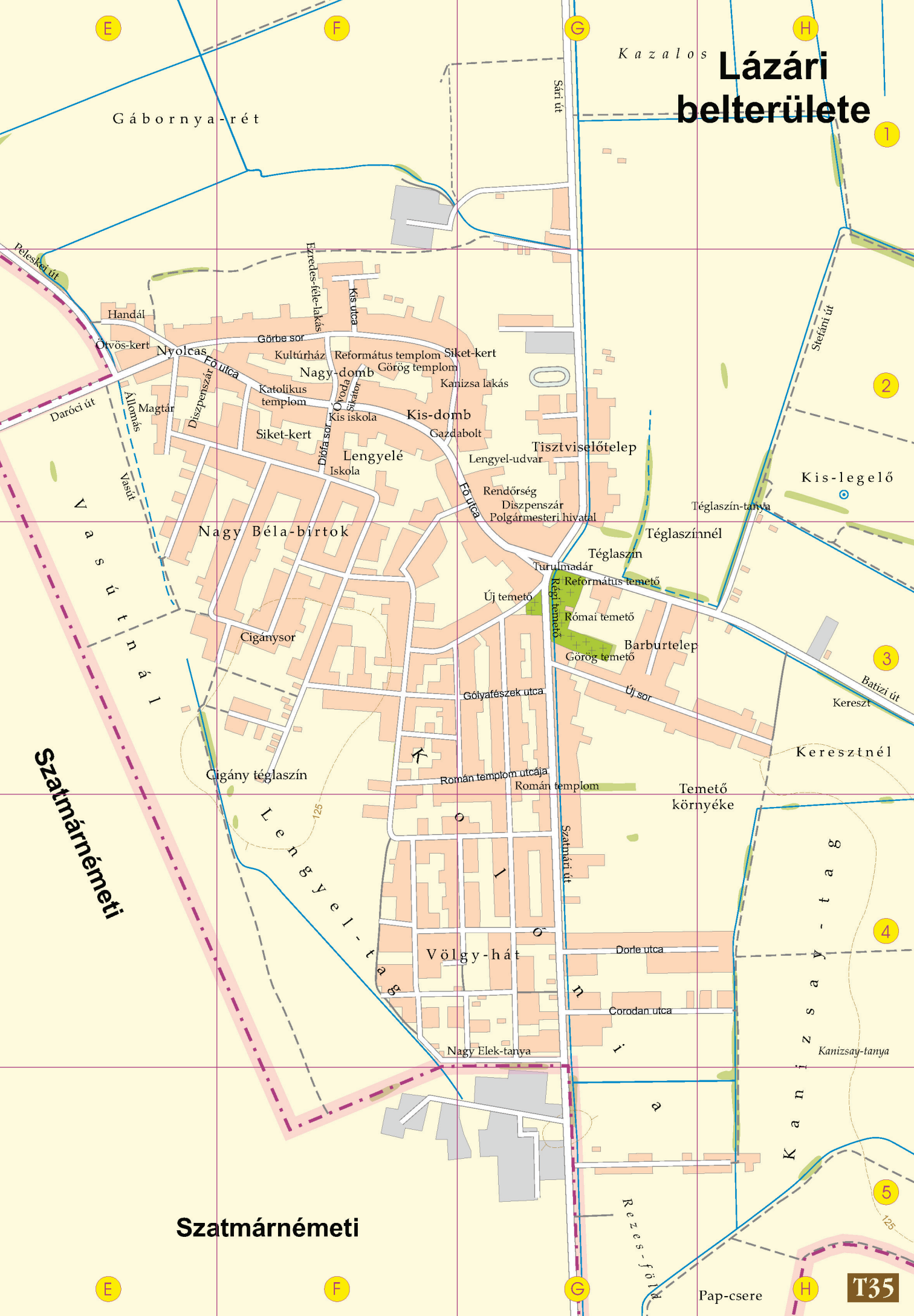
Lázári belterülete
Szatmárnémeti
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Kazalos
Gábornya-rét
Sári út
Pelesikei út
Ezredes-féle-lakás
Kis utca
Handál
Ötvös-kert
Nyolcas
Görbe sor
Kultúrház
Református templom
Siket-kert
Görög templom
Nagy-domb
Fő utca
Diszpenszár
Katolikus templom
Óvoda
Sikátor
Kanizsa lakás
Daróci út
Állomás
Magtár
Kis iskola
Kis-domb
Siket-kert
Gazdabolt
Diófa sor
Lengyelé
Iskola
Tisztviselőtelep
Lengyel-udvar
Vasút
Rendőrség
Diszpenszár
Polgármesteri hivatal
Fő utca
Kis-legelő
Téglaszín-tanya
Nagy Béla-birtok
Téglaszínnél
Téglaszín
Turulmadár
Református temető
Új temető
Régi temető
Római temető
Cigánysor
Barburtelep
Görög temető
Gólyafészek utca
Új sor
Batizi út
Kereszt
Keresztnél
Cigány téglaszín
Román templom utcája
Román templom
Temető környéke
Lengyel-tag
125
Szatmári út
Völgy-hát
Dorle utca
Corodan utca
Nagy Elek-tanya
Kanizsay-tag
Kanizsay-tanya
Rezes-föld
Pap-csere
T35

